

အမေရိကန်
မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ၏
အမှတ် (၄၀) ကျမ်းစာ

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ဘာသာပြန်

နှင့်
ပါဠိတော်နိဿယ
(ပထမအုပ်)

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာကို နိဿယ အဓိပ္ပာယ်
စုံလင်စွာ တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ ၂၅၂၄၊

ကောဇာ ၁၃၄၂၊

ဇူလိုင်လ ၁၉၈၀။

ထေရဝါဒ

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး

အတွက်

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

အဘိဓမ္မာဓိကဇကျမ်းကြီးများ

ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားရိုက်နှိပ်နေပါပြီ

ပထမ အကြိမ်

အုပ်စု ၃၀၀၀

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန အတွက်
ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်(၀၁၄၈၅)တွင် ဦးဇော်ဝင်းက
ပုံနှိပ်၍ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးဦးမြင့်မောင်
မှတ်ပုံတင်အမှတ်(၀၂၅၂၇)က ထုတ်ဝေသည်။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

တဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်-အကျဉ်း

- ၁။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်လောင်းသူငယ်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်း ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သရိုင်ရွာ ဦးဇောတိ-ဒေါ်အုန်း လှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ လပြည့်ကျော် ၁၄-ရက်၊ (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
- ၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပထမအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ် သက်ခတ်၁၈-နှစ်အရွယ်တွင် ပထမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပထမအကြိမ် ရဟန်း အဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၆။ ၁၂၈၁-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၂၈၁-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၇။ ၁၂၈၇-ခုနှစ်၌ “ပထမကျော်” အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ “သကျသီဟစာမေးပွဲ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ” ဘွဲ့ ရရှိ အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၉။ ၁၃၀၃-ခု ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၄၂) ဂျပန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့စဉ်က သံဃာတော်ငါးပါးမျှသာရှိ၍ ပျံလွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော် ငါးရာကျော်မျှ သီတင်းသုံးလျက် ရှိသည်။
- ၁၀။ (လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ” ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

(ဗ) အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏တဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

၁၁။ ၎င်းနှစ်မှာပင် နိုင်ငံတော်စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားရန် ‘မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲ ခေ၂ သင်ခန်းစာ’ များကို ရေးသားခဲ့သည်။

၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌ (က) ဆဋ္ဌသံဂီတိဩဝါဒါစရိယ သံဃနာယက၊
(ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိတ္တာရက၊
(ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိပဋိပိသောဓက၊
(ဗ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဩသာနသောဓေယျ ပတ္တ ပါဌကအဖြစ် တင်မြောက်တော် မူခြင်းကို ခံယူရသည်။

၁၃။ ၁၃၃၇-ခုနှစ် ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပဌက္ကဋ္ဌ (ဒုတိယသာသနာပိုင်)အဖြစ် တင်မြောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူရသည်။

၁၄။ ၁၂၉၁-ခု သက်တော် ၃၀-မှ စ၍ ကျမ်းစာများကို စတင်ပြုတော်မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံးကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးစီးတော်မူ၍၊ ၁၃၃၈-ခု တန်ဆောင်မုန်းလတွင် “နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ” ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးလျှင် “တဘဝသံသရာ” အမည်ဖြင့် ထေရုပ္ပတ္တိကို ကိုယ်တိုင် ရေးတော်မူခဲ့သည်။ ပဉ္စမကရုဏဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယများကို ၁၃၃၆-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၈-၁၁-၇၄) တနင်းလာနေ့ ၁-နာရီအချိန် စတင် ပို့ချရေးသား၍၊ ၁၃၃၉-ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့မှာ ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။ သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာကို ၁၃၃၇-ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင် ပို့ချရေးသား၍၊ ၁၃၃၉-ခု နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃-၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ ပျံလွန်တော်မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးစီးတော်မူခဲ့ပါသည်။ သုတ်ပါထေယျ ဘာသာဋီကာကိုပင် တရက်မျှ ရေးသား ပို့ချခဲ့ပါသေးသည်။

၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ သက်တော် ၇၈-နှစ်အရောက်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂-ရက် (၁၉၇၇-ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ-၂၇-ရက်)အင်္ဂါနေ့ ညနေ ၄-နာရီ မိနစ် ၃၀-တွင် တဘဝအတွက် ငြိမ်းတော်မူပါသည်။ ။

သုတ်မဟာဝါ ဘာသာဒီကာ

ကျမ်းဦးပန်ကြားဖွား

သုတ်မဟာဝါဘာသာဒီကာကို စတင် လေ့လာလျှင်-ဆရာတော်ဘုရား၏ သုတ်သီလက္ခန္ဓာဘာသာဒီကာ ရေးစဉ်က ဆရာတော်၏သဘောထားကို ပြန်လည်သုံးသပ် သိရှိလျှင် ပို၍အကျိုးရှိမည် ထင်မိပါသည်။

သုတ်သီလက္ခန္ဓာနိဒါန်း စာမျက်နှာ (၁)တွင် ဆရာတော်ကိုယ်တော်တိုင် ရေးသားတော်မူခဲ့သည်မှာ-

စ၍လေ့လာချိန်။ ။မိမိသည် ဤသီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာကို အသက် (၁၅)နှစ် ပြည့်ကာစဖြစ်သော ကျောင်းသားအရွယ် ငယ်စဉ်ကပင် မြောင်းမြ ဆရာတော်လောင်း သကျသီဟဓမ္မာစရိယ အထံ၌ ကိုယ်တိုင်ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူခဲ့ရပါသည်။ ထို့နောက် ပခုက္ကူ မဟာဝိသုတာရာမ တိုက်သို့ ရောက်စဉ်အခါ၌လည်း ထပ်၍ လေ့လာရုံမက သကျသီဟပရိယတ္တိ စာမေးပွဲမဝင်ခင်လည်းကောင်း၊ ဝင်ပြီးမှလည်းကောင်း ကိုယ်တိုင်ပင် ပို့ချခဲ့ပါသည်။

အခက်ဆုံး။ ။ထိုမျှလောက် အထပ်ထပ် လေ့လာပြီး ဖြစ်ပါသော်လည်း ဤ အဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာဒီကာကို ပို့ချဖမ်းရေးသားပြန်သောအခါ လွယ်မည့်အယောင်ဖြင့် ခက်ခဲ့သောအချက်များစွာကို တွေ့ရပါသည်။ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာသည် အဘိဓမ္မာညဝါနှင့် သဘာဝဓမ္မ အခြေရပြီးသူတို့အတွက် ဤမျှလောက် မခက်လှပါ။ မူလဒီကာအတွက်သာ ခက်ခဲ့ပါသည်။ ဤအဋ္ဌကထာကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ အာရုံ ဖြစ်နိုင်သော တိတ္ထိတို့ဆိုင်ရာ ဘာသာဝါဒကြောင့် ရွှေပိုင်းသုတ်များ၌ တမျိုးပြီးတမျိုး ရှုပ်ထွေးလာသဖြင့် ခက်ပြီးယင်းခက်ယင်း ဖြစ်ရကား အခက်ဆုံး အဋ္ဌကထာဟု ဆိုထိုက်ပါသည်။

အထက်ဆုံးဉာဏ်၏ကျက်စားရာ

ခက်မှုဉာဏ်ထက်။ ။အခက်ဆုံးအာရုံသည် အထက်ဆုံးဉာဏ်၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို ရေးသားရာ၌ သတိ သမာဓိ စူးစိုက်စွာ အခြေအရံပါသော ထက်မြက်သောဉာဏ်ကို မဖြစ်ဖြစ်အောင် ထူထောင်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်းစာကို ပို့ချရေးသားချိန် ဝယ် မိမိဉာဏ်လည်း တိုးတက်၍လာသကဲ့သို့ ထင်ရပါသည်။

တောင့်တခြင်း။ ။မိမိမှာ ဉာဏ်ထက်လာလေ ဘုရားအာရုံ ထုံမိလေဖြစ်
 သောကြောင့် ဤကျမ်းစာကို လေ့လာသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း
 အလားတူ သတိ သမာဓိ ပညာ သဒ္ဓါ ထက်စေလိုသောကြောင့်
 ဘုရားရှင်ကို နေ့စဉ်နေ့စဉ် တွေ့မြင်ဖို့ရာ ဘုရားရွှေနှုတ်တော်ထွက်
 ပါဠိတော်နိဿယကိုပါ နောက်ဆက်တွဲ စီစဉ်ထားပါသည်။ ဗုဒ္ဓါ
 နုဿတိဘာဝနာ အရသာပေါ်သည့်တိုင်အောင် လေ့လာနိုင်ကြပါ
 စေသတည်း။—

စသည်ဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် မိန့်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆရာတော်၏
 အမိန့်အမှာ စကားကို ဖတ်ရှု လေ့လာရခြင်းအားဖြင့် ရှေးဆရာ စဉ်ဆက်
 ပိဋကတ်တော်သင်ရိုး အုပ် ၂၀-တွင် ဝိနည်း ၅-ကျမ်း၊ သုတ် ၃-ကျမ်း၊
 အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းဟု ရှိခဲ့ရာ ဒီဗန်ကာယ် သုတ် ၃-ကျမ်းသည် ပိဋကတ်
 တော် သင်ရိုးတွင် အလွန်လိုအပ်သဖြင့်သာ ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ပိဋကတ်တော်တွင် သုတ္တန်ကျမ်းပေါင်း များစွာရှိသည့်အနက် ဒီဗန်ကာယ်
 ၃-ကျမ်းကိုမှ ပိဋကတ်တော်သင်ရိုး ကျမ်းပေါင်း ၂၀-တွင် ရှေးမထေရ်
 မြတ်ကြီးများ ရွေးချယ် ထည့်သွင်းခဲ့သည် မှာလည်း အလွန် စဉ်းစားဖွယ်
 ရှိပါသည်။

သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ စာမျက်နှာ ၁၉-တွင်—

သဒ္ဓါဝဟဂုဏဿ၊ ရတနာ ၃-ပါး၌ ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါကို ဆောင်
 နိုင်သောဂုဏ်ရှိထသော။ အာဂမဝရဿ၊ မိမိသူတပါး အစီးအပွား
 တို့၏ လာရာလာကြောင်း ကောင်းမြတ်သောနိကာယ်၏....ဆိုသော
 အဋ္ဌကထာ၏အဖွင့်ကို ဆရာတော်မှတ်ချက်ရေးတော်မူရာတွင်—

သဒ္ဓါဝဟဂုဏဿ။ ။အခြားသော နိကာယ်တို့လည်း ရတနာ ၃-ပါး၌
 ကြည်ညိုခြင်းကိုဆောင်နိုင်သောဂုဏ်ရှိကြပါပေကုန်၏။ သို့သော် ဒီဗန်
 နိကာယ်ကား အထူးသဖြင့် ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သောဂုဏ်
 ရှိသောကြောင့် အတိသယနည်းအားဖြင့် ဤနိကာယ်ကိုသာ “သဒ္ဓါ
 ဝဟဂုဏ်”ဟု ချီးကျူးရပေသည်။ ချဲ့ဦးအံ့-ဤနိကာယ်တွင်ပါဝင်သော
 ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ သီလ ၃-မျိုး၊ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူများကို
 အကြွင်းမဲ့ ညွှန်ပြထားခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုတ်မဟာဓဂ္ဂဝယ်
 မဟာနိဒါနသုတ်၌ ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ဂုဏ်တော်ကိုညွှန်ပြခြင်းကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ သုတ်ပါထေယျဝယ် ပါထိကသုတ်၌ တိတ္ထိတို့ကိုနှိမ်နင်း
 ၍ မည်သူမှဆန့်ကျင်ဘက် မတုန်းလှန်နိုင်သော သီဟနာဒ (ရဲရင့်သော

တရားတော်)ကို မိန့်မြှောက်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မသာဒနိယ(အနုတ္တရိယ)သုတ် စသည်တို့၌ အထူးအားဖြင့် ဘုရားဂုဏ်တော်များကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဤနိကာယ်သည် ရတနာ ၃-ပါး၌ အလွန်အက် ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်ပါသည်-ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားကြောင့်ပင် ဆရာတော်သည် ဘုရားရှင်နှင့် ဘုရားရှင်၏သာသနာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ယုံကြည်လျက် အပြောနှင့်အလုပ်-အလုပ်နှင့်အပြောကို တထပ်တည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော် မကြာခဏ မိန့်တော်မူလေ့ရှိသည်မှာ မိမိထက် စာတတ်သူများရှိကြောင်း၊ မိမိနှင့် ထပ်တူတတ်သူများလည်းရှိကြောင်း၊ မိမိသည် ဆရာကောင်းများ၏ စောင့်ရှောက်မှုကို ရခဲ့သဖြင့် အထူးသဖြင့် သာသနာပြုရာတွင် အထူးကံကောင်းခဲ့ကြောင်း မကြာခဏ မိန့်တော်မူလေ့ရှိပါသည်။

မြန်မာပြည်သာသနာတွင် အနီးဆုံးနှင့် အထင်ရှားဆုံး အထောက်အထားများကို လေ့လာရလျှင် ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာ၊ ရေစကြိုဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုအမှူးထား၍ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ သာသနာ၊ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာ ဤ ၃-ရပ်သည် မြန်မာပြည်၏ သာသနာသမိုင်းတွင် အထူးခြားဆုံး သာသနာ ၃-ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာ

ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပရိယတ္တိကိုအခြေတည်၍ ဝိနည်းပဋိပတ္တိကို အလေးထားပြီး သာသနာတော်တွင် ရဟန်းသံဃာတော်များကို လူအများအကြည်ညိုခံနိုင်အောင် အဆုံးအမ ပေး၍ သာသနာ့ဂုဏ်သရေကို ဆောင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ရေစကြို ပခုက္ကူ သာသနာ

ရေစကြိုဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီးများမှာ ပရိယတ္တိသာသနာတွင် ပိဋကတ်တော်၌ သာသနာ့အဓိပ္ပာယ်များဟုအဆိုရှိသော နိကာယ်များကိုပင် ပေါက်မြောက်အောင် ချပေးတော်မူလျက် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာကို ထိန်းသိမ်းတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏သာသနာ

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တပည့်ပရိသတ်တို့မှာကား-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဘိဓမ္မာကို လူအများ အလွယ်တကူသိအောင် ဝိပဿနာတရားတော်ဘက်

ကို အာရုံပြုလာအောင် လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းလာခဲ့သည်မှာ ယနေ့ မြန်မာ ပြည်သာသနာတွင် အဘိဓမ္မာနှင့် ဝိပဿနာ ထင်ရှားနေသည်မှာ ဆရာ တော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာဟုပင် ဆိုထိုက်လောက်ပါသည်။

ယနေ့ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်မှာကား— ရွှေကျင်ဒုတိယသာသနာပိုင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ထရံကာဆရာတော်ကြီးတို့၏ ဆွေမျိုး ဇီတင်စပ်ရုံသာမက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဦးစီးနာယက ဖြစ်တော်မူကြသော စစ်ကိုင်း မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်၊ ဒုတိယမဟာဂန္ဓာရုံ ချမ်းအေးဆရာတော် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းတွင် ရတနာတဆူ ဖြစ်တော်မူသော အဘယာရာမ ဆရာတော် ဘုရား၊ သာသနာပိုင် ဖြစ်တော်မူသွားသော(မြောင်းမြ ပဇ္ဇောတာရုံ)ဝိသုဒ္ဓါရုံ မြောင်းမြ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ အနီးကပ်ဆုံး အပြုအပြင် အဆုံးအမ ကိုရရှိ၍ ဝိနည်းပဋိပတ္တိအကျင့်နှင့် ဦးစီးရွှေဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တည့်မတ် ပြောင်စင်း၍ ပကာသနကို ဦးစားမပေးသော စိတ်နေသဘောထားများကို ရင့်ကျက်စေခဲ့ပြီးလျှင်၊ ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပိဋကတ်တော်တို့ကို ပေါက်မြောက်အောင် စာသင်သားတို့အား ကြီးစွာသောလုံ့လဖြင့် စာချ ပုဂ္ဂိုလ်များ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံကို အသားကျအောင် နည်းနာ ရရှိခဲ့သဖြင့် ဆရာတော်များ၏ ဝိနည်းပဋိပတ္တိကို လေးစား၍ သာသနာတွင် ပိဋကတ်ပါဠိတော်များ အဓိပ္ပါယ်နှင့်ဇာကူ အခြေတကျ တတ်မြောက်မှု သာသနာတော် အရှည်သန့်ရှင်း တည်မြဲ ပြန့်ပွားနိုင်လိမ့်မည်ဟု စွဲမြဲယုံကြည် တော်မူခဲ့ယင်း ရှိသည့်အတိုင်း ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ပရိယတ္တိ နှင့် ပခုက္ကူစာသင်စနစ်ကို စုပေါင်းဖြစ်မြောက်အောင် အမရပူရ မဟာ ဂန္ဓာရုံ တိုက်ကြီးကို ထူထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုက မှားမည်မဟုတ်ပါ။

သံဝေဂနှင့်ပြုပြင်မှု

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်သည် ငယ်စဉ်ကစ၍ မြောင်းမြဆရာ တော်ထံတွင် နေ့စဉ်ကပင် မိမိဆရာသည် ရှေးခေတ်အလိုက် ထိပ်တန်း စာမေးပွဲများ အောင်မြင်၍ သာသနာတော်ကို လေးစားကြည့်ညှိ အားထုတ် သူဖြစ်ပါလျက် သာသနာပြုကြသော တကာ တကာမတို့၏ အသိအားနည်းမှု ကြောင့် တရားဟောဓမ္မကထိက ဘုန်းကြီးများလောက် စာချဘုန်းကြီးများ ကို အလေးမပြုကြပုံ၊ ပခုက္ကူစာသင်တိုက်ကြီးတွင်နေစဉ်က ဆွမ်းဆင်းရဲသဖြင့် စာသင်စာချပြုရာ၌ သံဃာတော်များ ပင်ပန်းတော်မူကြပုံ၊ အချို့ သံဃာတော် များ ခန္ဓာကိုယ်ကိုမပင်မပန်းခဲအခင် စောင့်ရှောက်တော်မူကြရာ၌ ဝိနည်းတော်

နှင့် မအပ်မရာပြုကြပုံတို့ကို ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ကြုံတွေ့လာရသဖြင့် မိမိစွမ်းဆောင်နိုင်၍ စာသင်တိုက်သံ ထူထောင်ပါက “သံသာတော်များ ဤကဲ့သို့ မဖြစ်စေရ” ဟု အဓိဋ္ဌာန်ရှိခဲ့သည့်အတိုင်း-အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ စာသင်တိုက်ကြီးကိုဝိနည်းတော်နှင့်အညီ ဆွမ်း ဘောလဉ်နှင့်တကွ နေရေးထိုင်ရေး ပညာရေး မှုစရိ ကိုယ်တော်တိုင် ကြပ်မပြီးလျှင် ကျန်းမာရေး ဝိနည်းနှင့်အညီ နေနိုင်ရေး၊ အထူးသဖြင့် ဝတ္ထု ငွေကြေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းတိုက်အတွင်း အသန့်ရှင်းဆုံးဖြစ်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ပြုပြင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

အပြောနှင့် အလုပ်

အထူးသဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးခါစ ၁၉၄၅-ခု၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၇-ရက် နေ့တွင် မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အကြောင်းပြု၍ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်နှင့် စာရေးသူ စတင်တွေ့ဆုံချိန် လွတ်လပ်ရေးမရမီ အနာဂတ် သာသနာရေးကျမ်းကို ပြုစုရေးသားပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ မြန်မာတပြည်လုံးကိုပင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်း အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်အတွင်းတွင်မူ အနာဂတ် သာသနာရေးကျမ်းတွင် ရေးသားတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာစင်များသာမက ဘဝသာခြား လူ့ ရှင် ရဟန်းများပါ ကြည့်ညိုနိုင်ခွင့်ရအောင် ရွှေကျင်ဆရာတော် အစရှိသော ဝိနည်း သာသနာကို အလေးပြုသော ဆရာမြတ်တို့နှင့် ပဓာနုဏ္ဍိဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ပါဠိတော်များကို အခြေခံကောင်းအောင် သင်ယူပို့ချသော စာသင်နည်းကို မန္တလေး စာသင်စာချ ဆရာတော်များ၏ နည်းများပါပူးပေါင်း၍ နှောင်းခေတ်သာသနာအတွက်-သာသနာကို ကြည့်ညိုသာယူဂိုလ်များ လေးစားလောက်အောင် ကြီးစားတော်မူခဲ့ပါသည်။

သာသနာသန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကြံသမျှ ပြောသမျှ လုပ်သမျှတို့သည် ဘုရားရှင်သာသနာတော်၏ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး အတွက်သာလျှင် ဖြစ်သည်ဟု စာရေးသူရဲရဲဝံ့ ပြောရပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဆရာတော်သည် မည်သူ၏ လျှောက်ကားချက် မည်သည့် အကြံဉာဏ်ကိုမျှ လက်ခံတော်မမူပဲ သာသနာတော်ကို ရဟန်းတော်များသာ အစဉ်စောင့်ထိန်းတော်မူနိုင်လိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့လူတွေအတွက်က အရေးမကြီးဘူး၊ ရဟန်းတော်တွေအတွက်က အရေးကြီးသည်။ ရဟန်းတော်

(ည)

ကျမ်းဦးပန်ကြားလွှာ

များ ပိဋကတ်တော်ကို အလွယ်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ပေါက်မြောက်စောင်သင်ကြား နိုင်ဖို့အတွက် ပိဋကတ်တော်ကျမ်းစာများ ပြည့်စုံအောင် ရေးသား၍ ဝိနည်း ပဋိပတ္တိအကျင့် ကိုယ်ကျင့်တရားကို အလေ့အကျင့် ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစား ရမည်ဟု အမိန့်ရှိခဲ့သည့်အတိုင်း အသက်တမ်းနှင့် မမျှအောင် သံဃာတော် ပေါင်း ၅၀၀-ကျော်မျှသော ကျောင်းတိုက်ကြီးကို စနစ်တကျ စားရေး နေရေး ပညာရေး အလိမ္မာရရှိရေးကို နေ့ညဦးမအား ပြည့်စုံအောင် ကြိုး စားဆောင်ရွက်ယင်းပင် ပိဋကတ်တော် သင်ကြားရေးအတွက် သဒ္ဒါ ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ သုတ္တန်-ဘာသာဋီကာကျမ်းများကို ပြည့်စုံအောင် ရေးသားတော် မူခဲ့ပါသည်။

ထို ရေးသားသမျှ ကျမ်းစာများ၊ နှုတ်ဖြင့် ဩဝါဒပေးသွားသမျှတို့သည် လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရန်သာ အဓိက ဦးတည်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ၏ ဘုန်းကြီးမှု အထင်ကြီးခံရမှုဟူ၍ တစုံတခုမျှ မတွေ့ခဲ့ရပါ။

ရေးပြီးကျမ်းစာများ စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး

ထို့ကြောင့်ပင် ပိဋကတ်ပါဠိတော် စာပေများကို အလွယ်တကူ သင်ယူ နိုင်၍ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်သော သံဃာတော်များ လူပုဂ္ဂိုလ်များ ထွန်းကားမှုသာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာ အဆိုးအမသူတော်ကောင်းတရား သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားမည်။

သို့မှသာ မိမိတိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးရော ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားများပါ ငြိမ်း ချမ်းသာယာစေသော ချမ်းသာမှုကို ရရှိမည်ဟု စွဲမြဲစွာယုံကြည်၍ မိမိလည်း ဘုရားရှင်အဆိုးအမနှင့်အညီ ကျင့်သုံး၍ မိမိကို မှီခိုအားထားသော ရဟန်း သံဃာ ဒါယကာ-ဒါယိကာမတို့အားလည်း ကျင့်သုံးတတ်အောင် ပျံလွန် တော်မူခါနီးအချိန်အထိ မနေမနားပြောဆိုဆုံးမ ဩဝါဒပေးသွားတော် မူသောစကား၊ ရေးသားသွားသောစာများကို ကျမ်းစာအုပ်များဖြစ်လာစေလို ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အနေဖြင့် ဆရာတော်၏အလိုတော် အတိုင်း ဘုရားရှင်၏သာသနာတော်ကြီး သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားအောင် အစွမ်းရှိသမျှ ကျမ်းစာအုပ်များ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကြိုးစားထုတ်ဝေရ ကြောင်း လေးမြတ်စွာ အစီရင်ခံပါသည်။

ထိန်ဝင်း

ကျမ်းစာဖြစ်မြောက်ရေးသို့
(၁၄-၇-၈၀)

အမရပူရ
မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်
အရှင်ဇနကာ ဘိဝံသ၏
သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး
အဓိက ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်

- ၁။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာကို မြတ်နိုးသည် ဆိုသူမှန်သမျှသည် စိတ်ကောင်းရှိရန်၊
- ၂။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တပည့်သားတော်ဟု ခံယူထားသူ ရဟန်းရှင် လူ မည်သူမဆို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအား ကြည်ညိုအားထားသူပီပီ ကိုယ်နှုတ် စိတ် ၃-ပါးလုံးဖြင့် မိမိအဆင့်အတန်းနှင့် သင့်လျော်ညီစွာ လူအများအကြည်ညိုခံနိုင်လောက်အောင် ကိုယ်ကျင့်တရား ပြည့်စုံရန်။
- ၃။ ဗုဒ္ဓ၏စာပေကိုသင်ယူရာတွင် ကိုယ်ကျင့်ကိုဦးထား၍ အခြေခံကိုပြည့်စုံစေပြီးမှ အောက်ခြေခိုင်သောအခါ တဆင့်ထက်တဆင့်တက်၍ ပါဠိတော်များကို အဓိပ္ပါယ် အဖွင့်နှင့်တကွ အခြေကျကျ နားလည်သဘောပေါက်ရန်။
- ၄။ ရဟန်းသံဃာတော်များသည် လူဒါယကာ ဒါယိကာမများအား ဗုဒ္ဓ၏တရားနည်းလမ်းကျ လောကီ လောကုတ္တရာ ၂-ဘက် စုံအောင် ဦးဆောင်ညွှန်ပြနိုင်သော ရွှေဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်နိုင်ရန်။
- ၅။ ဘာသာအယူဝါဒ အတူကျသူ ရဟန်းရှင် လူ ပညာရှင်များနှင့်တွေ့ဆုံရာတွင် မိမိ၏ကိုယ်ကျင့်တရား (ဝိနည်းနှင့်)အညီ အကြည်ညိုခံနိုင်လောက်အောင် အနည်းဆုံးပြည့်စုံ၍၊ ပညာဆွေးနွေးရာတွင် မိမိ၏ ဗုဒ္ဓအယူဝါဒကို အဘိဓမ္မာနည်း သုတ္တန်နည်း ဝိနည်းတော်အရနည်းများဖြင့် အခြေကျကျ သဘာဝပိုင်ပိုင် ပြန်လည်ဆွေးနွေးနိုင်စွမ်း ရှိခြင်းကို အဓိကပန်းတိုင်အဖြစ်ထား၍ သာသနာ လူမျိုးနှင့်တိုင်းပြည်ကို တပြေးညီ တိုးတက်ချမ်းသာပြီးလျှင် ကမ္ဘာတွင် စံပြဖြစ်စေတော်မူလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နမူနာစုံပြ

မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးမရမီ အနာဂတ် သာသနာရေးကျမ်းကို ရေးသား၍ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး လက်တွေ့အလုပ်ကို ဘုရားရှင်အလိုကျ တကယ်လုပ်က တကယ်ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို ၁၃၂၉-ခု

(၁၉၇၇)ခုနှစ် ပျံ့လွန်တော်မူချိန်တိုင်အောင် အပြောနှင့်အလုပ် ညီအောင် လက်တွေ့လုပ်ပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။ ပျံ့လွန်တော်မူပြီးချိန်မှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင် လည်း ဆရာတော်ရှိစဉ်ကအတိုင်း အစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်းလျက် နာယက ဆရာတော်များက ဆက်လက်စောင့်ရှောက်တော်မူလျက် ရှိကြပါသည်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ ၁၀-ရာစုခေတ်

ဗုဒ္ဓ၏ သန့်ရှင်းသော ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာ (အဆိုးအမ သာသနာ) တော်မြတ်ကြီးကို သာသနာဝင်များ အသိဉာဏ်ပွင့်လင်း၍ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားအောင် အဖွင့်အဋ္ဌကထာများ ရေးသားဆောင်ရွက် တော်မူသွားသော သာသနာ့ဦးဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတပါး ပေါ်ပေါက်တော် မူခဲ့ဘူးပါသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထူးမှာ သာသနာတော်နှစ် ၉၆၅ (သာသနာ ၁၀-ရာစု)ခုနှစ်က သီဟိုဠ်သို့ရောက်ရှိ၍ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာအဖွင့်များကို တူတန်သူမရှိအောင် အားထုတ်တော်မူသွားသော အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဇောသ မထေရ်မြတ်ပင် ဖြစ် ပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာ့သမိုင်း၌ ထိုအရှင်ကြောင့်ပင် ထေရဝါဒ ပိဋကတ် တော်များ ဤမျှအခြေခိုင်မြဲ၍ တတ်မြောက်ရသည်ဟု သူတော်ကောင်း ပညာရှိများ မှတ်တမ်းတင်တော်မူကြရပါသည်။

သာသနာ ၂၅-၂၆ ရာစုခေတ်

ယနေ့ သာသနာတော် ၂၄၄၃-မှ၊ ၂၅၂၁-ခုနှစ် အတွင်းတွင်လည်း အောက်ပါ ပိဋကတ်တော်သင်ရိုး အဖွင့်ကျမ်းများကို ရေးသားတော်မူသော မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ သည်လည်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်၏ အခြေအမြစ်ကို နှောင်းခေတ် သာသနာတော် ဝန်ထမ်း များအတွက် အခက်အခဲမရှိ သာသနာတော်ကို သန့်ရှင်း စင်ကြယ် တည်တံ့ ခိုင်မြဲ ပြန့်ပွားအောင် မဆုတ်မနစ်သောစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်တော်မူသွား ခြင်းကို အောက်ပါကျမ်းစာများကပင် ထင်ရှားသော သာသနာ့သမိုင်း မှတ်တိုင်တခု ဖြစ်စေပါတော့သည်။

ပိဋကတ်တော်ကို အခြေကစ၍ ပေါက်မြောက်အောင် သင်ကြားနိုင်ရန် အတွက် ရိုက်နှိပ်ပြီးနှင့် ရိုက်နှိပ်ဆဲ ကျမ်းစာများ-

- (က) သဒ္ဓါကျမ်းများ-
  - ၁။ အခြေပြုသဒ္ဓါ
  - ၂။ အခြေပြုနာမ်ဂိုဏ်း

- ၃။ မူလတန်း ပါဠိသိက္ခာနှင့်သဒ္ဒါအကျဉ်း
- ၄။ ကထာသလ္လာပ သိက္ခာ
- ၅။ ကစွည်း ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒ)
- ၆။ ရူပသိဒ္ဓိ ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒ)
- ၇။ သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ ဘာသာဋီကာ
- ၈။ ကစွာယနသာရ ဘာသာဋီကာ
- ၉။ အလင်္ကာ ဘာသာဋီကာ

(ခ) ဝိနည်းဆိုင်ရာကျမ်းများ-

- ၁။ ရုပ်ပုံ ရှင်ကျင့်ဝတ်
- ၂။ ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး
- ၃။ ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ
- ၄။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဘာသာဋီကာ
- ၅။ ကင်္ခါ ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒ)
- ၆။ ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒ-တ-၈)
- ၇။ ပါစိတ် ဘာသာဋီကာ
- ၈။ မဟာဝါ ဘာသာဋီကာ
- ၉။ စူဠဝါ ဘာသာဋီကာ
- ၁၀။ ပရိဝါ ဘာသာဋီကာ

(ဂ) အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာကျမ်းများ

- ၁။ သင်္ဂြိုဟ်ပါဠိ (ဂန္ဓာရုံမူ)
- ၂။ အခြေပြုသင်္ဂြိုဟ်
- ၃။ သင်္ဂြိုဟ် ဘာသာဋီကာ
- ၄။ ဝိထိနှင့် သုံးချက်စု ဘာသာဋီကာ
- ၅။ ဋီကာကျော်နိဿယ
- ၆။ အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒ-တ-၈)
- ၇။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒ-တ)
- ၈။ ပဉ္စပကရဏ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ-ပါဠိတော်
နိဿယ မြန်မာပြန်အချို့။ (ရိုက်ဆ)
- (က) ပုဂ္ဂလပညတ် ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ-ပါဠိ
တော်နိဿယ
- (ခ) ဓာတုကထာ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ - ပါဠိ
တော်နိဿယ

(၁)

အဓိကရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်

- (ဂ) ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ-ပါဠိတော်နိဿယ မြန်မာပြန်အချို့။ (ပ-ဒု)
- (ဃ) ယမိုက်ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ
- (င) ပဋ္ဌာန ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ

(ဆ) သုတ္တန်ဆိုင်ရာကျမ်းများ-

- ၁။ သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ ပါဠိတော်နိဿယ (ပ-ဒု-တ-၈)
- ၂။ သုတ်မဟာဝါ ဘာသာဋီကာ ပါဠိတော်နိဿယ (ပ-ဒု-တ)
- ၃။ အဋ္ဌကထာအခြေပြု
- ၄။ ဗြဟ္မဇာလသုတ် မြန်မာပြန်
- ၅။ သာမညဖလသုတ် မြန်မာပြန်

(ဇ) ပကိစ္ဆာကျမ်းစာများ-

- ၁။ ရတနာဂုဏ်ရည် (အထူးထုတ်)
- ၂။ ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ
- ၃။ အနာဂတ်သာသနာရေး (အထူးထုတ်)
- ၄။ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ (အနာဂတ်သာသနာအတွက်)
- ၅။ ဘာသာသွေး-ဘာသာရေးပြဿနာများနှင့် စစ်တပ်တရားတော်
- ၆။ ဗုဒ္ဓါနုသတိဘာဝနာ (အထူး)
- ၇။ အခြေပြုမင်္ဂလသုတ်
- ၈။ ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ
- ၉။ ရုပ်စုံဗုဒ္ဓသာသနာဝင်
- ၁၀။ ပဗ္ဗတိတဒုလ္လဘ (ရိုက်ရန်စီစဉ်ဆဲ)
- ၁၁။ နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ
- ၁၂။ တဘဝသံသရာ
- ၁၃။ အခြေပြုပဋ္ဌာန်း တရားတော်
- ၁၄။ ဓမ္မစကြာနှင့် အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်
- ၁၅။ လူ့ချမ်းသာ (ရိုက်ရန်စီစဉ်ဆဲ)

လူနတ်များစွာ ချမ်းသာရေးမို့

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လောင်းလျှာတုန်းက၊ နောက်ဆုံးအထိ ပါရမီ။
 လူနတ်များစွာ ချမ်းသာရေးမို့၊ အသက်ပေးလို့ ဖြည့်ခဲ့သည်။
 ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာအတွက်တော့၊ ငါ့ပါအသက် ဆုံးစေမည်။
 စိတ်မပျက်ပေါင်၊ ခုလိုတွေးလို့၊ ကုသိုလ်ရေးမို့ ကြိုးစားသည်။

သုတ်မဟာဝါဘာသာဇီကာ

အချိန်ခါနီး

ဒီဆန်ကာယ်တွင် ပါဝင်သော ဤ “သုတ်မဟာဝါ” ကျမ်းသည် သီလက္ခန္ဓာ အုပ်စုဝင် ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ သီလကိုအခြေခံ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ကျမ်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ သီလကိုအခြေခံပြီး ဟောတော်မူရာ၌ ရှည်လျားသော သုတ္တန်တရားတော်များကို စုပေါင်းထားသဖြင့် “မဟာဝဂ္ဂ” ဟုခေါ်တွင်ကြသည့် ယင်းမဟာဝါကျမ်း၌ သီလ၏အကျိုးသည် မည်မျှအထိ တန်ဖိုးရှိသည်ကို လေ့လာကြည့်ရှုပါက အတိုင်းမသိ အကျိုးရှိကြောင်း တွေ့ရ၍ ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံမိကြပါလိမ့်မည်။

“သဗ္ဗဒါ သီလသမ္ပန္နော၊ ပညာဝါ သုသမာဟိတော။
အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္ထော၊ ဩဃံ တရတိ ဒုတ္တရံ။”

ဝိပဿနာပညာရှိသည့်ပြင် စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်ငြိမ်အောင် ထားလျက် ဇွဲလုံ့လ ပြင်းထန်းစွာဖြင့် ကိုယ်နှင့်အသက်ကို မငဲ့ကွက်ပဲ နိဗ္ဗာန်ကို တကယ်တမ်းလိုလားအောင်စိတ်ရှိပြီး အမြဲမပြတ် သီလအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမ ဘဝ ဒိဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇာ-တည်းဟူသော ဩဇာလေးပါးမှ ကောင်းကောင်းကြီး လွန်မြောက်နိုင်ပေသည်” ဟူသော ဗုဒ္ဓ၏ ဝန်ခံချက်ကို လေးလေးနက်နက် ဝေဖန်သုံးသပ်နိုင်ပြီးလျှင် သီလ၏အကျိုးကို မျှော်ကိုးနိုင်သည့် ပြင် သီလသည် စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးချမ်းမြေ့စေခြင်းစသော ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို ရစေနိုင်ကြောင်းကိုလည်း ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ် ကိုယ်တော်တိုင်-

“အဝိပ္ပဋိသာရတ္တာနိ ခေါ အာနန္ဒာ...ကုသလာနိ သီလာနိ အဝိပ္ပဋိသာရုနိသံသာနိ=အို အာနန္ဒာ...အပြစ်ကင်းလတ် ကောင်းမြတ်သော ကိုယ်ကျင့်သီလတို့သည် နှလုံးစိတ်ဝမ်း အေးချမ်းခြင်းအကျိုး၊ နှလုံးသာရွှင် ကြည်လင်ခြင်းဟူသော အာနိသင်ရှိကြပေသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း-

အိုသူကြွယ်...လောကတွင် သီလရှိသူမှာ ရရှိနိုင်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများကား-

- ၁။ ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံသူသည်-မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆခြင်းကြောင့် ကြီးစွာသော ဘဝစည်းစိမ် ဂုဏ်သိရ်ကို ရရှိခြင်း။
- ၂။ “ဈာတော်ကောင်း” ဟူသော ကျော်စောသတင်း ပျံ့နှံ့ခြင်း။

- ၃။ လူ့ရှင် ရဟန်း-ပရိသတ်သို့ ချဉ်းကပ်ဝင်ရောက်သောအခါ ရဲရဲတင်းတင်း ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းလျက် ကျက်သရေ မင်္ဂလာ အပေါင်းကို ဆောင်ကာ ရှင်လန်းသော မျက်နှာဖြင့် ချဉ်းကပ်နိုင်ခြင်း။
- ၄။ မတွေ့မခင်ပဲ ကြည်လင်ရှင်ပျစွာ မိမိပြုအပ်ခဲ့သော ကောင်းမှုများကို စိတ်၌ထင်မြင်စေလျက် (အာရုံပြုလျက်) သေရခြင်း။
- ၅။ ဤခန္ဓာကိုယ်ပျက်ပြုန်း၍ သေဆုံးသောအခါ ကောင်းသောဂတိ (လူ့နတ် ဗြဟ္မာဘဝ) သို့ ကေန့်မုချ ရောက်ရခြင်း။ ဤသို့ ကောင်းသောဂုဏ်များ ရရှိနိုင်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊-
 “အို ဘိက္ခုတို့... သိတင်းသုံးဖော် စသူတို့၏ ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှု၊ စိတ်နှလုံးကိုတိုးပွားစေမှု၊ ကျောက်ထီးတန္တူ အလေးအမြတ်ပြုခံရမှု၊ ချီးကျူးခံရမှု စသော ကောင်းကျိုးများကို ရယူလိုလျှင် သီလနှင့်ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နေထိုင်ရမည်” ဟူ၍လည်းကောင်း သီလ၏အကျိုးကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဟောတော်မူထားပုံကို ဤကျမ်းကိုလေ့လာသူတိုင်း တွေ့ရှိခံစားကြရပါမည်။

ဤသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏မဟာကရုဏာတော်ကို ယုံကြည်ကိုးစားကြသည့် စာချ-စာသင် လူရှင်အားလုံးတို့အတွက် ဤ “သုတ်မဟာဝါ” ကျမ်းကိုလေ့လာရာ၌ မည်မျှပင်နက်နဲခက်ခဲသော်လည်း မိမိ၏ပင်ကိုဉာဏ်နှင့် ဆရာစဉ်ဆက်များထံမှ ရယူခဲ့သော နည်းစနစ်များကို ပေါင်းစပ်၍ နက်နဲသော်လည်း မခက်ခဲအောင် ခေတ်အလျောက် ပေါ်လွင်လွယ်ကူသော ဘာသာဓမ္မိကာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ကျမ်းကို ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပင်ပန်းမှုကို လျစ်လျူရှုကာ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏မဟာကရုဏာတော်၊ ဆရာတော်၏ ကြီးမားသောစေတနာများကို အရေးထား၍ လေးလေးစားစား ကြိုးစားအားထုတ်ပါက ခုရောနှောင်ပါ ဘဝသံသရာအတွက် အတုံးအခေါ်ရင့်ကျက်၍ ကုသိုလ်ပါရမီထူးကြီးကို ကောင်းစွာထူထောင်ပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ယဒိ ဥတ္တံ အယုတ္တတ္ထံ၊ ပမာဓေဒ ဘမေနဝါ။
 ဝစော၊ ဝေရော ဒယာဝန္တော၊ သန္တော၊ သံသောယေန္တိ တံ။

တ္ထေ၊ ဘာသာဓမ္မိကာ အမည်သာသည့် မှီရာတင့်ဆန်း ဤဓမ္မိကာကျမ်း၌။
 ပမာဓေဒ၊ သတိလွတ်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဘမေန ဝါ။

ခန္ဓာကိုယ်အား ဓာတ်ချောက်ချား၍ စိတ်ထားမပြောင့် လွင့်ပျောက်
ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ အယုတ္တံ၊ ယုတ္တိမတန် မမှန်ကန်သော။ ယံ
ဝစော၊ အကြင်စကားကို။ ထေရော၊ ကရုဏာမျှော် မေတ္တာဖော်ငြား
ဆရာတော်ဘုရားသည်။ ယဒိ ဥတ္တံ၊ တကယ်လို့များ၊ ရေးမှူးအပ်မိအံ့၊ တံ
ဝစော၊ အမှူးကိုပင် အမှန်ထင်လတ် ရေးအပ်မိငြား ထိုစကားကို။ ဒယာ
ဝန္တော၊ ကရုဏာတရား မုဒိပွား၍ စိတ်ထားမှန်စေ မေတ္တာချေ့ကြကုန်သော။
သန္တော၊ အဘိဇ္ဈာနှင့် ဣဿာသဘော စင်းလုံးချောသည့် မနှောဖြူလွင် သူ
တော်စင်တို့သည်။ သံသောဓယန္တိ၊ ကိုယ်တိုင်တီထွင် ရေးစီရင်သည့်
ကျမ်းသွင်အလား ပမာထားလျက် ရှုစားနိုင်ကြပါစေသတည်း။

ဂစ္ဆတံ ခလနံ ကွာပိ၊ ဘဝဇျေဝ ပမာဒတော။
ဟသန္တိ ဒုဇ္ဇနာ တတ္ထ၊ သမာဒဟန္တိ သဇ္ဇနာ။

ကွာပိ၊ တစုံတရာ ကုန်းသာမြေပြင်၌သော်လည်း။ ဂစ္ဆတံ၊ အေးအေး
သာသာ သွားလာရသူတို့၏။ ပမာဒတော၊ သတိလွတ်ကင်း မေ့လျော့ခြင်း
ကြောင့်။ (အမှတ်တမဲ့။) ခလနံ၊ ချွတ်ချော်တိမ်းပါး လဲကျသွားခြင်းသည်။
ဘဝဇျေဝ၊ တရံတခါ ဖြစ်တတ်သေးသည်သာ။ တတ္ထ၊ မတော်တဆ ထိုသို့
လဲကျသွားရာ၌။ ဒုဇ္ဇနာ၊ စိတ်ထားသေးနပ် လူယုတ်လူညံ့တို့သည်။ ဟသန္တိ၊
ပြောင်လှောင်အားရ ရယ်ပေကြကုန်၏။ သဇ္ဇနာ၊ ကိုယ်ချင်းစာနာ
ဲ့ညာတာ၍ စိတ်မှာရင့်ပြီး လူကြီးလူကောင်းတို့သည်ကား။ သမာဒဟန္တိ၊
ကူညီဖေးမ ထူပေးကြကုန်၏။ (နိတိံ)

၁၃၄၂-ခုနှစ်၊ ပ-ဝါဆိုလဆန်း ၇-ရက်
၁၉၈၀-ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၄-ရက်။

အရှင်စန္ဒောဘာသ
(ဦးစီးနာယက)၊
မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်
အမရပူရ။

စဉ်ဆက်သာသနာ တည်စေသော

အကယ်၍သာ-

မြတ်ဗုဒ္ဓါသည်၊ လူ့ရွာထင်ရှား၊ မပွင့်ငြားက၊ ဤကားကုသိုလ်၊
အကုသိုလ်နှင့်၊ ထိုထိုဘုံဘဝ၊ မသိရ၊ များလှအပြစ်တွေ။

ယခုသော်ကား-

ဘုရားရှင်တော်၊ ပွင့်ထွန်းပေါ်၍၊ ဟောဖော်ညွှန်ကြား၊ မြတ်
တရားမကြာင့်၊ ဤကားကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်နှင့်၊ ထိုထိုဘုံဘဝ၊
သိကြရ၊ များလှကျေးဇူးပေ။

ဂန္ဓာရုံရှင် တို့သခင်သည်-

ထွတ်တင်ဗုဒ္ဓ၊ ဟောညွှန်ပြသည့်၊ ဓမ္မဒေသနာ၊ အဖြာဖြာကို၊
များစွာဗိုလ်လူ၊ သိစိမ့်ဟူ၍၊ ဆူဆူကျမ်းစာ၊ ကိုယ့်ဘာသာ
ဖြင့်၊ ဖွင့်ရာပြရာ၊ များဋီကာဟု၊ စာဝါမျိုးမျိုး၊ ကမ္မည်း
ထိုးခဲ့၊ နောင်ကျိုးကိုမျှော်၊ ဆရာတော်၏၊ ဉာဏ်တော်စေ
စား၊ နှလုံးသားမှ၊ ကိုးစားလောက်ဖွယ်၊ ကျမ်းသွယ်သွယ်
ကို၊ မကွယ်မပျောက်၊ စဉ်ထွန်းတောက်ဖို့၊ မြားမြောက်
ကျေးဇူး၊ အထူးထူးကို၊ ညွတ်နူးရည်လျက်၊ တို့ဆောင်ရွက်
သည်-စဉ်ဆက်သာသနာတည်စေသော်။

ဣဒိ နေ၁ ပုညံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတူ။

သုတ်မဟာဝဂါ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာနှင့်
ပါဠိတော်နိဿယ
(ပထမတွဲ)

မာတိကာ	စာမျက်နှာ	
	မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ	ဘာသာဋီကာ၊ ပါ-နိဿယ
ပုဗ္ဗေနိဝါသ ပဋိသံယုတ္တကထာ	၃၁	၃၀၃
အာယုပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၂၂၁	
ဗောဓိပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၃၀၁	
သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၃၅၁	
သာဝကသဒ္ဓါပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၃၇၁	
ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၄၀၁	
သမ္မဟုလဝါရ အဖွင့်	၄၀၁	
သမ္မဟုလပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၄၉၁	
ဗောဓိသတ္တ ဓမ္မတာ	၆၀၁	၃၉၃
ဒုတ္တိံ သမဟာပုရိသလက္ခဏာ	၁၂၁၁	၄၀၁
ဝိပဿီသမညာ	၁၅၇၁	၄၀၆
ဇိဏ္ဏပုရိသ	၁၇၀၁	၄၁၀
ဗျာဓိပုရိသ	၁၇၄၁	၄၁၄
ကာလင်္ကံတပုရိသ	၁၇၅၁	၄၁၇
ပဗ္ဗဇိတ	၁၇၆၁	၄၁၉
ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇာ	၁၇၇၁	၄၂၁
မဟာဇနကာယ အနုပဗ္ဗဇာ	၁၇၉၁	၄၂၂
ဗောဓိသတ္တအဘိနိဝေသ	၁၀၅၁	၄၂၄
ပြဟ္မယာစနကထာ	၂၀၁၁	၄၃၃
အဂ္ဂသာဝကယုဂ	၂၂၉၁	၄၄၂
မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇာ	၂၃၉၁	၄၄၉
စာရိကာအနုဇာနန	၂၃၉၁	၄၅၁
ဒေဝတာရောစန	၂၅၄၁	၄၅၀
ပုရိမပဗ္ဗဇိတာနံဓမ္မာဘိသမ္မယ (ပါဠိတော်နိဿယ)		၄၅၀

(၄)

မာတိကာ

မာတိကာ	မဟာနိဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ	စာမျက်နှာ
	ဘာသာဋီကာ၊	ပါ-နိဿယ
နိဒါနအဖွင့်	၂၅၀၊	
ဥဿာဒနအဖွင့်	၂၇၇၊	
ပုဗ္ဗပုဗ္ဗနိဿယသမ္ပတ္တိကထာ	၂၀၂၊	
တိတ္ထဝါသဒိ အဖွင့်	၂၉၅၊	
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂမ္ဘီရတာ	၂၉၆၊	
အပသာဒနာ အဖွင့်	၃၀၄၊	
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ	၃၁၄၊	၄၆၁
အတ္တပညတ္တိ	၃၄၃၊	၄၇၅
နအတ္တပညတ္တိ	၃၄၆၊	၄၇၇
အတ္တသမနုပဿနာ	၃၄၇၊	၄၇၇
သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိ	၃၅၇၊	၄၈၈
အဋ္ဌဝိမောက္ခ	၃၇၂၊	၄၉၃

မာတိကာ ပြီး၏။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ-၏

ဒီဃနိကာယ်အဋ္ဌကထာ

မဟာဝါဘသင်္ဃီကာ

အတွဲ (၁)

ဤ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဘာသာသင်္ဃီကာ ကို တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် ‘အရှင်ဇနကာဘိဝံသ’သည် ၁၃၃၇-ခု၊ဝါဆို လပြည့်ကျော် ၂-ရက်၊ကြာသပတေးနေ့(၂၄-၇-၇၅)တွင် စတင်ပို့ချ ရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု နတ်ဘော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃-၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ပုံလွန်တော်မမူမီ ၄-ရက်အလိုတွင်ပြီးစီးတော်မူပါသည်။

(၁၂၆၁ ခု-မှ၊ ၁၃၃၉-ခု)

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်

အစွမ်းတော် ၃-ပါး

- ၁။ သိရန်မှန်ကန်၊ မကျန်ရအောင်၊ လုံးဝစုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။
- ၂။ သိသည့်တရား၊ များအပြား၌၊ ဟောထားစဖွယ်၊ နည်းသွယ်သွယ်ကို၊ ခြယ်လှယ်စုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။
- ၃။ ကျွတ်ထိုက်ကြပေ၊ များဝေနေ၏၊ ဣန္ဒြေစရိုက်၊ သူ့အကြိုက်ကို၊ နှိုက်ချွတ်စုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်အား၊ စွမ်း ၃-ပါးကြောင့်၊ အများဝေနေ၊ ကျွတ်လွတ်စေဖို့၊ မနေမနား၊ သက်တော်အားဖြင့်၊ ကြီးမားလေဘိ၊ ရှစ်ဆယ်ရှိ၍၊ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ စံသည့်တိုင်အောင်၊ သယ်ယူဆောင်၊ ဘုန်းခေါင် ငါတို့ဘုရားတည်း။

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

မဟာပဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာအဖွင့်

[သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂကို ဖွင့်ပြပြီး၍ သုတ်မဟာဝဂ္ဂကို ဖွင့်ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် “ဝေ၊ကရေရိကုဋီကာယံ” အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်။]

၁။ ဝေ မေ သုတ်၊ပ၊ ကရေရိကုဋီကာယန္တိ-ဝေ မေ သုတ်၊ပ၊ ကရေရိကုဋီကာယံ-ဟူသော ဤသုတ်သည်၊ မဟာပဒါနသုတ္တံ- မဟာပဒါနသုတ်တည်း၊(တနည်း) ဝေ မေ သုတ်၊ပ၊ကရေရိကုဋီကာယန္တိ- ဝေ မေ သုတ်၊ပ၊ ကရေရိကုဋီကာယံ-အစအပိုင်းအခြားရှိသော ဤသုတ်သည်၊ မဟာပဒါနသုတ္တံ၊ မဟာပဒါနသုတ်တည်း၊[ဤသို့ ၂-နည်းပေးရခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် အစဉ်ပြထားပြီ။] တကြ-ထိုမဟာပဒါနသုတ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား၊ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ-ရှေးမဟုတ်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း၊ ဝါ-အသစ်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်တည်း၊ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သည်း သာမညဖလသုတ် ဘာသာဋီကာအစဉ် ပြခဲ့ပြီ။] ကရေရိကုဋီကာယန္တိ (ဧတ္ထ)-ကရေရိကုဋီကာယံဟူသော ဤပါဠိ၌၊ကရေရိတိ-ကရေရိဟူသောအမည်သည်၊ ဝရုဏဂ္ဂက္ခယ-ခံတက်ပင်၏၊ နာမံ-အမည်တည်း၊(တနည်း)ကရေရိကုဋီကာယန္တိ(ဧတ္ထ)-၌၊ (သမဘိနိဝိဋ္ဌံ-ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော၊) ကရေရိတိ-သည်၊ ဝရုဏဂ္ဂက္ခယ-၏၊ နာမံ-တည်း၊ (ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ နောက်၌ ဘသ္မာရိ၍ ထည့်သည်)၊ ကရေရိမဏ္ဍပေါ-မဏ္ဍပ်အသွင် စိကာစဉ်ကာပေါက်နေသော ခံတက်ပင်အပေါင်းသည်၊ တဿာကုဋီယာ-ထိုကျောင်းငယ်၏၊ ဒွါရေ-တံခါးပေါက်၏အနီး၌၊ ဌိတော-တည်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊(ထိုသို့ ကရေရိ

မဏ္ဍပ၏ ထိုကျောင်းငယ်၏ တံခါးပေါက်အနီး၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ကရေရိကုဋိကာတိ-ကရေရိကုဋိကာ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ကောသမ္မရက္ခဿ-ကြို့ပင်၏၊ ဒွါရေ-တံခါးပေါက်၏အနီး၌၊ ဌိတတ္တာ-တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကောသမ္မကုဋိကာတိ-ကောသမ္မကုဋိကာ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့တည်း၊ (တနည်း) ကောသမ္မရက္ခဿ-ကြို့ပင်၏၊ ဒွါရေ-၌၊ ဌိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ကောသမ္မကုဋိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ-သို့၊ (တထာ-ထို့တူ) ကရေရိမဏ္ဍပေါ-သည်၊ တဿာကုဋိကာယ-၏၊ ဒွါရေ-၌၊ ဌိတော-၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ကရေရိကုဋိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ကိရ-ခဲ့၊ အန္တော ဇေတဝနေ-ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၏ အတွင်း၌၊ ကရေရိကုဋိ-ကရေရိကုဋိလည်းကောင်း၊ ဝါ-အနီးအပါး၌ခံတက်ပင်ရှိသောကျောင်းငယ်လည်းကောင်း၊ ကောသမ္မကုဋိ-ကောသမ္မကုဋိလည်းကောင်း၊ ဝါ-အနီးအပါး၌ ကြို့ပင်ရှိသော ကျောင်းငယ်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓကုဋိ-ဂန္ဓကုဋိလည်းကောင်း၊ ဝါ-နံသာတို့ဖြင့် ထုံအပ်သော ကျောင်းငယ်လည်းကောင်း၊ သလဋ္ဌာဂါရံ-သလဋ္ဌာဂါရလည်းကောင်း၊ ဝါ-ထင်းရှူးသားတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သောကျောင်းငယ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စတ္တာရိ- လေးကျောင်းကုန်သော၊ မဟာဂေဟာနိ-မြတ်သောကျောင်းတို့သည်၊ ဝါ-ကြီးသောကျောင်းတို့သည်၊ [အခြားကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းငယ်တို့ကိုထောက်၍ကြီးသည်ဟုလည်းဆိုနိုင်သည်။] (သန္တိ-ရှိကုန်၏၊) ဧကေကံ-တကျောင်းတကျောင်းသည်၊ သတသဟဿပရိစ္စာဂေန-တသိန်းသော အသပြာကိုစွန့်လွှတ်ခြင်းဖြင့်၊ နိပ္ပန္နံ-ပြီးစီးပြီ၊ တေသု-ထိုလေးကျောင်းတို့တွင်၊ သလဋ္ဌာဂါရံ-ထင်းရှူးသားတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သော ကျောင်းငယ်ကို၊ ပသေနဒိနာ-ပသေနဒိမည်သော၊ ရညာ-မင်းသည်၊ ကာရိတံ-ဆောက်လုပ်စေအပ်ပြီ၊ သေသာနိ-သလဋ္ဌာဂါရမှကြွင်းသော ကျောင်းငယ်တို့ကို၊ အနာထပိဏ္ဍိကေန-အနာထပိဏ္ဍိသဌေးသည်၊ ကာရိတာနိ-ဆောက်လုပ်စေအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနာထပိဏ္ဍိကေန-အနာထပိဏ္ဍိမည်သော၊ ဂဟပတိနာ-အိဓိရှင်သူကြွယ်သည်၊ ထမ္မာနံ-တိုင်တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ကာရိတာယ-ဆောက်လုပ်စေအပ်သော၊ ဒေဝဝိမာနကပ္ပါယ-နတ်ဗိမာန်နှင့် တူသော၊ ကရေရိကုဋိကာယံ-ကရေရိကျောင်းငယ်၌၊ ပိဟရတိ- သီတင်းသုံးတော်မူ၏။

ကရေရိမဏ္ဍပေါ။ ။ယထာဇာတာနံ ကရေရိရက္ခဿနံ- (အကြင်အကြင်ပေါက်ကုန်သော ခံတက်ပင်တို့၏) ဆနပတ္တသာခါဝိဋ္ဌပေဟိ မဏ္ဍပသဇေပေဟိ (မဏ္ဍပအသွင်ရှိကုန်သော ပိတ်ပိတ်သဲသဲ တစ်နက်ဖြစ်ကုန်သော အရွက်အခက်အခွတို့ဖြင့်) သဉ္ဇန္ဓော၊ (ရုံးအုပ်အပ်သော) ပဒေသော ကရေရိမဏ္ဍပေါတိ အဓိပေတော-ဒိကာ။

ပစ္စာဘတ္တန္တိ-ပစ္စာဘတ္တံဟူသည်ကား၊ ကောသနိက ခလုပစ္စာဘတ္တိကာနံ-
 ကောသနိကံရတင် ခလုပစ္စာဘတ္တိကရတင်ဆောင်ရဟုန်းတို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊
 ပါတောဝ-နံနက်စောစော၌ပင်၊ ဘုတ္တာနံ-ဆွမ်းစားပြီးကုန်လတ်သော်၊ အန္တော
 မဇ္ဈနိကေပိ-မွန်းတည့်ရာကာလ၏အတွင်း၌လည်း၊ ပစ္စာဘတ္တမေဝ-ပစ္စာဘတ္တ
 မည်သည်သာ၊ ပန-ကား၊ ဣဓ-ဤ ပစ္စာဘတ္တပိဏ္ဍပါတပဋိက္ခန္ဓာနံ ဟူသော
 ပါဠိ၌၊ ပကတိဘတ္တဿ-ပကတိ ဆွမ်းစားရာကာလ၏၊ ပစ္စတော-နောက်
 ၌၊ ဝါ-နောက်ဖြစ်သော ကာလကို၊ ပစ္စာဘတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-၏။

ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ခန္ဓာနန္တိ-ကား၊ ပိဏ္ဍပါတတော- ဆွမ်းစားရာအရပ်မှ၊ ပဋိ
 က္ခန္ဓာနံ-ဖဲ့ခွဲကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဘတ္တကိစ္စံ-ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကို၊ နိဋ္ဌာပေတွာ-
 ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ဥဋ္ဌတာနံ-ထပြီးကုန်သော၊ (“သန္နိသိန္နာနံ၊ သန္နိပတိတာနံ”
 တို့၌စပ်)၊ ဣတိအတ္ထော-ဤကားအနက်၊ [ဤအဖွင့်ဖြင့် ပိဏ္ဍပါတအရ ဆွမ်း
 ခံရာအရပ်ကိုမယူပဲ ဆွမ်းစားရာအရပ်ကိုယူပါ။] ကရေရိမဏ္ဍလမာဠောတိ-ကား၊
 တဿေဝ ကရေရိမဏ္ဍပဿ-ထိုကရေရိမဏ္ဍပ်၏ပင်၊ အဝိဒ္ဓရေ-အနီး၌၊ ကဘာယ-
 ဆောက်လုပ်အပ်သော၊ နိသီဒနသဘာယ-ထိုင်နေရာဇရပ်၌၊ (“သန္နိသိန္နာနံ၊
 သန္နိပတိတာနံ” တို့၌စပ်)၊ ကိရ-ခဲ့၊ (တနည်း) ကိရ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သော
 ကရေရိမဏ္ဍပေါ-သည်၊ ဂန္ဓကုဋိကာယစ-ဂန္ဓကုဋိ ကျောင်းတော်၏ လည်း
 ကောင်း၊ သာလာယစ- ထိုင်နေရာဇရပ်၏လည်းကောင်း၊ အန္တရေ၊ အကြား၌၊
 ဟောတိ-ရှိ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကရေရိ မဏ္ဍပ၏ ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်
 နှင့် ထိုင်နေရာဇရပ်၏ အကြား၌ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ ဂန္ဓကုဋိပိ-ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ကရေရိကုဋိကာပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ သာလာပိ - ထိုင်နေရာ ဇရပ်ကို
 လည်းကောင်း၊ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာတိ-ကား၊ ကေမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိဇာတိယောတိ-
 ဟူ၍၊ ဝေ-သို့၊ ဝိဘတ္တေန-အကျယ်ဝေဖန်တော်မူအပ်သော၊ (ထိုထိုပါဠိတော်၌
 အကျယ်ဝေဖန်တော်မူအပ်သော)၊ ပုဗ္ဗေနိဝုတ္ထကုန္ဒသန္တာ န သင်္ခါတေန-ရှေး၌
 နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသေန-ပုဗ္ဗေနိဝါသနှင့်၊
 သဒ္ဓိံ-တကွ၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ပဝတ္တိတာ-ဖြစ်စေအပ်သော၊ (ဓမ္မိကထာ

ပကတိဘတ္တဿ ပစ္စတော။ ။ ဘိက္ခုနံ ပါကတိကာဘတ္တကာလတော (ပင်ကိုရိုးရာ
 ဆွမ်းစားရာအခါမှ)၊ ပစ္စာ-(နောက်၌)၊ ဋ္ဌိတမဇ္ဈနိကတော-(မွန်းမတ်မတ်တည့်
 ရာအခါမှ)၊ ဥပရိ-(အထက်ဖြစ်သော အဖို့ကို၊ ဝါ-မွန်းမတ်တည့်ခင်)၊ (ပစ္စာဘတ္တ
 အဓိပ္ပေတံ၌စပ်)၊ ဣတိအတ္ထော။

၌စပ်)၊ ဓမ္မိတိ-ကား၊ ဓမ္မသံယုတ္တာ-တရားနှင့်ယှဉ်သော၊ (ကထာ၌စပ်)၊ ဥဒပါ
 ဒိတိ-ကား၊ ဒသဗလဿ-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ- ပုဗ္ဗေနိဝါသ
 ဉာဏ်တော်သည်၊ အဟော အစ္စရိယံ- ြောက်... အံဩပ္ပယ်ကောင်းပါပေစေ၊
 [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို သီလကွန်ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ် အဗ္ဘန္တရ နိဒါန်း၌
 ပြခဲ့ပြီ။]

ပုဗ္ဗေနိဝါသနာမ-ပုဗ္ဗေနိဝါသ မည်သည်ကို၊ ဝါ-ရှေး၌နေအပ်ဘူးသော
 ခန္ဓာအစဉ် မည်သည်ကို၊ ကေ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အနုဿရန္တိ-အောက်မေ့
 နိုင်ကုန်သနည်း၊ ကေ- အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နာနုဿရန္တိ- မအောက်မေ့နိုင်
 ကုန်သနည်း၊ ဣတိ - ဤကား အမေးတည်း၊ တိတ္ထိယာ - တိတ္ထိတို့သည်၊
 အနုဿရန္တိ - အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ သာဝကာစ - သာဝကတို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါစ-ဘုရားရှင်
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏၊ ကတရတိတ္ထိယာ-အဘယ်တိတ္ထိတို့
 သည်၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်သနည်း၊ ယေ-အကြင် တိတ္ထိတို့သည်၊ အဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မ
 ဝါဒိနော-မြတ်သည်အဖြစ်သို့ရောက်သော ကမ္မဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-
 ရှိကုန်၏၊ တေ-ထိုအဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏၊)
 တေပိ-ထိုအဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မဝါဒိ တိတ္ထိတို့သည်လည်း၊ စတ္တာလိသံယေဝ-လေးဆယ်
 သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကပ္ပေ-ကမ္မာတို့ကို၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏၊ တတော-ထို
 ကမ္မာလေးဆယ်မှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ န အနုဿရန္တိ-ကုန်။

ဥဒပါဒိ။ ။ဥဒပါဒိ ဟု သံဝဏ္ဏတမ္ဗသာရိန္ဒြိ အနီးအပါး၌ အနက်ကို ဖွင့်သော
 သံဝဏ္ဏနာမရှိ၊ နောက်၌ “ဥပ္ပန္နာ ဇာတာ ပဝတ္တာ တိ အတ္ထော” ဟု အတော်ဝေးမှ
 ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ “ဥဒပါဒိတိ ပဒုဒ္ဓါရော၊ တဿ ဥပ္ပန္နာ ဇာတာတိ ဣမိနာ
 သမ္ဗန္ဓော” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို ပုဗ္ဗေနိဝါသ ပဋိသံယုတ္တကထာ ကို အကျယ်ပြုလို၍
 “အဟောအစ္စရိယံ” စသည်ကို မိန့်သည်။

အဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မဝါဒိနော။ ။ကမ္မ-ကံကို၊ ဝါ-ကံ ကံ၏အကျိုးကို၊ ဝဒန္တိ-ရှိ၏
 ဟုပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ ကမ္မဝါဒိနော၊ အဂ္ဂ-ဈာန်အဘိညာဉ်ကို
 ရသည့်အတွက် မြတ်သုတို့၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်သူတို့တည်း၊ အဂ္ဂပ္ပတ္တာ-တို့၊
 အဂ္ဂပ္ပတ္တာစ+တေ+ကမ္မဝါဒိနောစာတိ အဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မဝါဒိနော၊ တိတ္ထိယ ဟုဆိုသော်
 လည်း မိစ္ဆာတိတ္ထိယမဟုတ် ကံ ကံ၏အကျိုးကိုယုံကြည်၍ ဈာန်အဘိညာဉ်ရသဖြင့်
 အဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မဝါဒိတိတ္ထိတို့တည်း၊ ယေဟူသောအနိယမ၏ နိယမကို “တေ အနုဿရန္တိ”
 ဟုထည့်၍စပ်ပါ၊ နောက်ဝါကျရှိ “တေပိ” ကား ဓမ္မဝါကျ၌ရှိသော ယေ၏နိယမ
 မဟုတ် ရှေ့စကားကို ပြန်၍ညွှန်းသော နိယမတည်း။

သာဝကာ - ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီဖြည့်ရသော မဟာသာဝကတို့သည်၊ ကပ္ပသတသဟဿံ-ကမ္ဘာတသိန်းကို၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏။ [သူတို့ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလရှိသလောက်သာ အောက်မေ့နိုင်ကြသည်။] ဒွေ-၂ ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂသာဝကာ-အဂ္ဂသာဝကတို့သည်၊ အသင်္ချေယျဉ္ဇေဝ-တသင်္ချေကိုလည်းကောင်း၊ ကပ္ပသတသဟဿံ - ကမ္ဘာတသိန်းကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဿရန္တိ) [ဤ၌လည်း မိမိတို့၏ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလရှိသလောက်ကိုသာ အောက်မေ့နိုင်ကြသည်ဟုမှတ်ပါ။ နောက်၌လည်းနည်းတူ။] ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့သည်၊ ဒွေအသင်္ချေယျာနိ-နှစ်သင်္ချေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကပ္ပသတသဟဿံ-ကမ္ဘာတသိန်းကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဿရန္တိ)၊ ပန-အဖို့တပါးကား၊ (တနည်း)-ပန-အထူးကား၊ [ပါရမီဖြည့်ရာကာလလောက်မက အောက်မေ့တော်မူနိုင်ကြသည်ကို “အထူး” ဟုဆိုသည်။] ဗုဒ္ဓါနိ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဣတ္တံ-ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ (အနုဿရန္တိ-ကုန်၏) ဣတိ-ဤသို့၊ ပရိစ္စေဒေါ-အပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယာဝတကံ-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ (အနုဿရိတု-အောက်မေ့တော်မူခြင်းငှါ)၊ အာကန္တိ-အလိုရှိတော်မူကုန်၏၊ တာဝတကံ-ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ အနုဿရန္တိ-နိုင်ကုန်၏။

တိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ ခန္ဓပဋိပါဋိယာ-ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့်၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏၊ [တဘဝခန္ဓာပြီးမှ နောက်တဘဝကို အောက်မေ့ခြင်းကို “ခန္ဓပဋိပါဋိယာ အနုဿရန္တိ” ဟု ဆိုသည်။] ပဋိပါဋိ-ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ မုဋ္ဌိတော-လွတ်၍၊ (အနုဿရိတု-ငှါ)၊ န သက္ကောန္တိ၊ ပဋိပါဋိယာ-ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့်၊ အနုဿရန္တာပိ-အောက်မေ့နိုင်ပါကုန်သော်လည်း၊ အသညဘဝံ-အသညဘဝံသို့၊ ပတော-ဉာဏ်အစဉ်အားဖြင့်ရောက်၍၊ ခန္ဓပ္ပဝတ္ထိ-နာမ်ခန္ဓာ၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ နပဿန္တိ-မမြင်ကြရကုန်။ ဇာဓလ-ပိုက်၌၊ ပတိတာ-ကျရောက်ကုန်သော၊ ကုဏ္ဍာဝိယ-လူအ တို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကုပေ-ရေတွင်း၌၊ ပတိတာ-ကျရောက်ကုန်သော၊ ပင်္ဂုဋ္ဌာဝိယစ-ဆွဲသူတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-တေ-ထိုကမ္မဝါဒိတိတ္ထိတို့သည်။

ဇာလေ ပတိတာ ကုဏ္ဍာ။ ။ဇာလသဋ္ဌါသည် ရေထဲက ကွန်ဟူသော အနက်သာမက ကုန်းပေါ်က ပိုက်ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ကုဋ္ဌိ ဇာတ်ကား ဝေကလ္လချို့တဲ့ခြင်း အနက်ကိုလည်းဟော၏။ ဉာဏ်ညာမှ ချို့တဲ့သော လူအ လူန လူဖျင်းကို “ကုဏ္ဍ” ဟု ဆိုလိုသည်။ စကားမပြောတတ်သော လူအသည် မတော်တဆ ပိုက်ထည်းရောက်နေလျှင် ဘာကိုမျှ မလုပ်တတ်တော့သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကိုရသော ကမ္မဝါဒိတိတ္ထိတို့သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ဖြင့် အသညသတ်ဘုံသို့ ဉာဏ်အမြင်ရောက်သောအခါ နာမ်ခန္ဓာ၏ဖြစ်ခြင်းကို မတွေ့ရသဖြင့် ရှေ့သို့တိုး၍ အာရုံမယူနိုင်တော့

တတ္ထံ-ထိုအသညသတ်ဘဝ၌၊ ငှတော-ညဏ်အမြင်အားဖြင့်ရပ်၍၊ တွေ့ကမေဝ-
 ဤမျှလောက်သာတည်း၊ ဣတော-ဤအသညသတ်ဘဝထက်၊ ပရံ-အလွန်၊
 နတ္ထိ-သတ္တဝါ မရှိတော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာအယူကို၊ ဂဏန္တိ-ယူကြကုန်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ တိတ္ထိယာနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ-ပုဗ္ဗေနိဝါသကို
 အမှတ်ရခြင်းသည်၊ အန္ဓာနံ-သူကန်းတို့၏၊ ယဋ္ဌိကောဋိဂမနဝိယ - တုတ်အစွန်း
 ဟူသော အကြောင်းရှိသော သွားရခြင်းကဲ့သို့၊ ဝါ-တုတ်အစွန်းကိုဆွဲ၍ လိုက်
 သွားရခြင်းကဲ့သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဟိ-ချဲ့ဦးအံ့၊ အန္ဓာ-သူကန်းတို့သည်၊
 ယဋ္ဌိကောဋိဂါဟကေ-တုတ်အစွန်းကိုကိုင်မည့်သူသည်၊ (တုတ်၏ရှေ့အစွန်းကို
 ဆွဲ၍သွားမည့်သူသည်)၊ ယတိယေဝ-ရှိသော်သာ၊ ဝါ-ရှိမှသာ၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွား
 နိုင်ကုန်၏၊ ယဋ္ဌိကောဋိဂါဟကေ-သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ တတ္ထေဝ-
 ထိုမရှိရာအရပ်၌ပင်၊ နိသီဒန္တိယထာ-ထိုင်ရတော့ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝေမေဝ-ဤအတူ
 သာလျှင်၊ တိတ္ထိယာ-ခန္ဓပဋိပါဠိယာဝ် အနုဿရိတုံ သက္ကောန္တိ၊ ပဋိပါဠိ-
 ကိုဝိသဇ္ဇေတော-စွန့်လွှတ်၍၊ (အနုဿရိတုံ) နသက္ကောန္တိ။

သာဝကာပိ-ထိုသည်လည်း၊ (အပိဖြင့် တိတ္ထိယကိုပေါင်း)၊ ခန္ဓပဋိပါဠိ
 ယာဝ-အားဖြင့်ပင်၊ အနုဿရန္တိ၊ အသညဘဝံ ပတော ခန္ဓပုပ္ဖတ္ထိ နပဿန္တိ၊
 ဝေသန္တေပိ-ဤသို့ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ (ဤသို့ ခန္ဓပုပ္ဖတ္ထိကို မမြင်ရပါသော်
 လည်း)၊ (“ငှတော အနုဿရန္တိ”၌စပ်)၊ တေ-ထိုသာဝကတို့သည်၊ ဝဇေ-ဝဋ်၌၊
 သံသရဏကသတ္တာနံ-ကျင်လည်ရသော သတ္တဝါတို့၏၊ ခန္ဓာနံ-တို့၏၊ အဘာဝ
 ကာလောနာမ-မဖြစ်ရာကာလမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ထိုသို့ မရှိပါသော်
 လည်း၊ အသညတဝေ-အသညဘဝ၌၊ ပဂ္ဂဏပုဿတာနိ-ကမ္ဘာ ငါးရာတို့

ရကား ထိုအသညသတ်ဘဝ၌ပင် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်အမြင် ရပ်တန့်နေတော့
 ၏၊ ထို့ကြောင့် ပိုက်မိနေသောလူအ တို့နှင့် တူကြလေသည်၊ ရေတွင်းထဲ၌ကျသော
 ဆွဲအ သူများနှင့် တူပုံကိုလည်း နည်းတူသိပါ။

ဋီကာ။ ။ဋီကာစာအုပ်တို့၌ကား “ဇာလေ ပတိတာပိယ သကုဏာ မစ္ဆာဝိယ
 စာတိ အဓိပ္ပါယော” ဟု လည်းကောင်း “ကုဏ္ဍာဝိယာတိ ဒန္ဓာဝိယ” ဟုလည်းကောင်း
 တွေ့ရ၏၊ ပိုက်ကွန်ဥက္ကနေသောငှက်၊ သို့မဟုတ် ငါးတို့၏ ဘာမျှမလုပ်တတ်ခြင်းမှာ
 အထူးအဆန်းမဟုတ်သောကြောင့် ထို“သကုဏာ မစ္ဆာ”တို့ကို ပါဠိပျက်ဟု ဆရာတို့
 ဆိုလိုကြသည်။ “ကုဏ္ဍ”သဒ္ဓါကား ထောမနိမိဋ္ဌ “မုခ” (စကားမပြောနိုင်သောလူအ)
 အနက်ကိုလည်းဟော၏၊ ထိုအနက်သည် ဤနေရာနှင့်လျော်၏၊ “ပဂ်ဋ္ဌ”ဟူသည်လည်း
 လှည်းဘီးကလေးတပ်ထားသော အင်းပျဉ်ပေါ်ဝယ် တုတ်ဖြင့် လှေထိုးသလို ထိုး၍သွား
 ရသော လမ်းမသွားနိုင်သော လူဆွဲတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ပဂ်ဋ္ဌာဝိယာတိ ပိဋ္ဌသပ္ပိနော
 ဝိယ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

ပတ်လုံး၊ ပဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ တတ္ထကံ-ထိုမျှလောက်သော၊ ကာလံ-ကမ္ဘာငါးရာကာလကို၊ အတိက္ကမိတွာ-ကျော်လွန်၍၊ ဗုဒ္ဓေဟိ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဒိန္နနယေ-ပေးတော်မူအပ်သောနည်း၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ပရတော-နောက်၌၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏။ (ကောဝိယ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့နည်း၊) အာယသ္မာ သောဘိတော သေယျထာပိ-အရှင်သောဘိတ ကဲ့သို့တည်း၊ [အရှင်သောဘိတ၏ဝတ္ထုကို ဋီကာ၌ရှုပါ။] ပန-အဖို့တပါးကား၊ ဒေ-၂-ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂသာဝကာ-အဂ္ဂသာဝကတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အမြတ်ဆုံးသာဝကတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ စုတိပဋိသန္ဓိ-စုတိပဋိသန္ဓေကို၊ သြလောကေတွာ-ကြည့်၍၊ အနုဿရန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ စုတိပဋိသန္ဓိကိစ္စ-စုတိပဋိသန္ဓေကိုကြည့်ခြင်းကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယံယံဌာနံ-အကြင်အကြင်အရပ်ကို၊ (ထိုသူ၏ခန္ဓာဟူသောအရပ်ကို)၊ ပဿိတုကာမာ-ကြည့်ခြင်းငှါအလိုရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တံတဒေဝ-ထိုထိုအရပ်ကိုပင်၊ ပဿန္တိ-မြင်တော်မူနိုင်ကြကုန်၏။

စ-ဆက်၊ တိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ-ရှေး၌နေအပ်ဘူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊ အနုဿရမာနာ-ကုန်လတ်သော်၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ဒိဋ္ဌကတသုတမေဝ-မြင်အပ်ဘူးသောအာရုံ ပြုအပ်ဘူးသောအာရုံ ကြားအပ်ဘူးသောအာရုံကိုသာ၊ အနုဿရန္တိ၊ တထာ-ထို့အတူ၊ [တထာဖြင့် အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကတသုတကို ညွှန်းသည်။] သာဝကာစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ အနုဿရမာနာ၊ အတ္တနာ၊ ဒိဋ္ဌကတသုတမေဝ၊ အနုဿရန္တိ) ပန-အဖို့ တပါးကား၊ (တနည်း) ပန-အထူးကား၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ အတ္တနာဝါ-ကိုယ်တော်တိုင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပရေဟိဝါ-သူတပါးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌကတသုတံ-ကို၊ သဗ္ဗမေဝ-အလုံးစုံကိုသာလျှင်၊ အနုဿရန္တိ၊ တိတ္ထိယာနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ-သည်၊ ခဇ္ဇောပနကဩဘာသသဒိသံ-ပိုးစုန်းကြူး၏ အရောင်နှင့်တူ၏၊ သာဝကာနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ

ရွေအဂ္ဂသာဝကာ။ ။ မဟာသာဝကတို့ကဲ့သို့ တဘဝလုံးအတွက် ခန္ဓာအစဉ်ကို လိုက်ဖွယ်မလို၊ နောက်စုတိ ရှေ့ပဋိသန္ဓေတို့ကြည့်၍ အောက်မေ့နိုင်ကြကုန်၏။ နောက်တဘဝ အောက်မေ့သောအခါလည်း ထို့အတူ စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေတို့ ကြည့်ရုံမျှဖြင့် ထိုဘဝကိုကျော်လွန်နိုင်ကုန်၏။

သာဝကာနံ။ ။ သာဝကာနန္တိတ္ထေ ပကတိသာဝကာနံ ပါကတိကပဒိပေါဘာသသဒိသံ (ရိုးရိုးဆီမီးရောင်နှင့်တူ၏)၊ မဟာသာဝကာနံ မဟာပဒိပေါဘာသသဒိသံ (ကြီးစွာသော ဆီမီး၏ အရောင်နှင့်တူ၏)၊ တေနာဟ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ “ဥက္ကာပဘာသဒိသံ” (မီးရှူးရောင်နှင့်တူ၏)၊ ဣတိ-ဋီကာ။

ဉာဏ်၊ ပဒိပေါဘာသသဒိသံ-ဆီမီး၏အရောင်နှင့်တူ၏။ အဂ္ဂသာဝကနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ ဩသမိတာရကောဘာသသဒိသံ - သောက်ရွေး ကြယ်၏ အရောင်နှင့်တူ၏။ ဝါ-သောကြာကြယ်၏ အရောင်နှင့်တူ၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ စန္ဒောဘာသသဒိသံ-လ၏အရောင်နှင့်တူ၏။ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ သရဒသုရိယမဏ္ဍလောဘာသသဒိသံ - သရဒဥတု အခါဝယ် နေဝန်း၏အရောင်နှင့်တူ၏။

တဿ-ထိုဘုရားရှင်တို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏၊ (ဣတိပရိစ္ဆေဒေါ၌စပ်)၊ ဧတ္ထကာနိ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဗံတံထိသတာနိ-ဘဝအရာတို့ကို၊ (အနုဿရတိ)၊ ဧတ္ထကာနိ၊ ဇာတိသဟဿာနိ-ဘဝ အထောင်တို့ကို၊ (အနုဿရတိ)၊ ဧတ္ထကာနိ၊ ဇာတိ သတသဟဿာနိ-ဘဝအသိန်းတို့ကို၊ (အနုဿရတိ)၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထကာနိ၊ ကပ္ပသတာနိ-ကမ္ဘာအရာတို့ကို၊ (အနုဿရတိ)၊ ဧတ္ထကာနိ၊ ကပ္ပသဟဿာနိ (အနုဿရတိ)၊ ဧတ္ထကာနိ၊ ကပ္ပသတ သဟဿာနိ (အနုဿရတိ)၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ပရိစ္ဆေဒေါ-သည်)၊ နတ္ထိ၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိတစ်ခုခုသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ အနုဿရန္တဿ-အောက် မေ့သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏၊ ခလိတံ-ချွတ်ချော်တိမ်းပါး လှုပ်ရှားခြင်းသည်၊ နေဝဟောတိ-မဖြစ်၊ ပဋိဇာတံ-အာရုံပျောက်ကွယ်အောင် ချုပ်ခြယ်ထိပါး ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ အာဝဇ္ဇန ပဋိဗဒ္ဓမေဝ-အာရုံကို ဆင်ခြင်ကြောင်း အာဝဇ္ဇနနှင့် စပ်သည်သာလျှင်၊ [လိုအပ်သောအာရုံကို ဆင်ခြင်လိုက်ရုံမျှ ဖြင့် ထိုအာရုံပေါ်လာသည်။] အာကဓံမနသိကာရစိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗဒ္ဓမေဝ-အလို

ခလိတံ ပဋိဇာတံ။ ။ အပဋ္ဌဘာဝဟေတုကော (မထက်မြက်သည်၏ အဖြစ်ဟူ သောအကြောင်းရှိသော) ဝိသယဂ္ဂါဟကော (အာရုံကိုယူခြင်းသည်)၊ စဉ္စိလဘာဝေါ (လှုပ်ရှားသည်၏အဖြစ်သည်)၊ ခလိတံ-မည်၏။ ကုဏ္ဍိဘာဝဟေတုကော (အစွမ်းမရှိ သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းရှိသော) ဝိသယဿအနုဘိသမယော (အာရုံကို ထိုး ထွင်း၍ မသိနိုင်ခြင်းသည်)၊ ပဋိဇာတော-မည်၏။-ဇီကာ။

အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓမေဝါတိ။ ။ အာဝဇ္ဇနမတ္တာမိနံ (အောက်မေ့လိုအပ်သော အာရုံကို ဆင်ခြင်ကြောင်း အာဝဇ္ဇနမျှနှင့်စပ်၏)၊ အာဝဇ္ဇိတမတ္ထေဝေ (ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌ ပင်)၊ ယထိန္ဒိတဿ (အကြင်အကြင်အလိုရှိအပ်သော အာရုံကို)၊ ပဋိဝိဇ္ဇနကံ (ထိုးထွင်း ခြယ်နိုင်၏)၊ “သေသပဒ္ဓယေပိ သေဝန္တယော” ဟု ဇီကာဆိုသောကြောင့် “အာကဓံ စိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗဒ္ဓမေဝ မနသိကာရစိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗဒ္ဓမေဝ” ဟု ၂ ပုဒ်ခွဲပါ၊ အာကဓံ စိတ္တုပ္ပါဒ (အလိုရှိကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်)၊ မနသိကာရစိတ္တုပ္ပါဒ (နှလုံးသွင်းကြောင်းစိတ္တု ပ္ပါဒ်)။

ရို့ကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့် စပ်သည်သာလျှင်၊
 ဇောတိ-၏၊ ဒုဗ္ဗလပတ္တပုဇ္ဇေ-အားမရှိသော ဖက်ရှက်ထုပ်၌၊ (ဖက်ပါးပါးဖြင့်
 ထုပ်ထားအပ်သော ဖက်ရှက်ထုပ်၌၊) ဝေဂက္ခိတ္တနာရာစော - အဟုန်ဖြင့်ပစ်
 အပ်သောမြားသည်၊ (အသဇ္ဇမာနော ဝေ-မငြိမကပ်သည်သာလျှင်၊ ဟုတု-
 ရှိ၊ ဂစ္ဆတိ)ဝိယ-သွားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သိနေရုက္ခုဇ္ဇေ-မြင်းမိုရ်တောင်
 ထွက်၌၊ ဝိသဋ္ဌတူန္တဝဇီရိ-ပစ်လွှတ်အပ်သော သိကြားမင်း၏ဝရဇိန်လက်နက်၊
 မိုးကြိုးစက်သည်၊ (အသဇ္ဇမာနမေဝ- မငြိမကပ်သည်သာလျှင်၊)(ဟုတု)၊
 (ဂစ္ဆတိ) ဝိယစ-သွားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊(တထာ-ထို အတူ)အသဇ္ဇမာန
 မေဝ-ထိုထိုအာရုံ၌ မငြိမကပ်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတု)ဂစ္ဆတိ၊ [ဂစ္ဆတိ၏
 ကတ္တားသည် ရှေ့ပြုအပ်ခဲ့သော “ဗုဒ္ဓါနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ”တည်း။]

ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ-ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏံ
 တော်သည်၊ အဟောမဟန္တံ-ဪ...ကြီးကျယ်ပါပေစွတကား၊ ဣတိဝေ-
 ဤသို့၊ ဘဂဝန္တံယေဝ-မြတ်စွာဘုရားကိုသာ၊ အာရဗ္ဘ-အာရုံပြု၍၊ ကထာ-
 ပုဗ္ဗေနိဝါသ ပဋိသံယုတ္တကထာသည်၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်ပြီ၊ ဇာတာ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ပြီ၊
 ဣတိအတ္ထော- ဤကားအနက်။

ဥပမာ ၂ မျိုးပြရပုံ။ ။ပါးပါးလှုပ်လှုပ် ဖက်ရှက်ဖြင့် ဖွဲ့ထုပ်အပ်သောအထုပ်၌
 မြားဖြင့် ပစ်သောအခါ “မြားသည် မငြိမကပ် မြောင့်မတ်စွာ သွားသကဲ့သို့” ဟု
 လည်းကောင်း၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထွက်၌ ဝရဇိန်လက်နက် မိုးကြိုးစက်ဖြင့် ပစ်သောအခါ
 “ဝရဇိန်လက်နက်သည် မငြိမကပ် မြောင့်မတ်စွာသွားသကဲ့သို့” ဟု လည်းကောင်း
 ဥပမာ ၂ ခုကိုပြရခြင်းမှာ “မြတ်စွာဘုရား၏ဉာဏ်တော်သည် အလွန်ပေါ့သောအာရုံ၌
 ဖြစ်စေ၊ အလွန်လေးသောအာရုံ၌ဖြစ်စေ ထပ်တူထပ်မျှအာရုံပြုနိုင်သည်” ဟု သိစေခြင်း
 အကျိုးရှိ၏။

ဘဂဝန္တံယေဝအာရဗ္ဘ။ ။ရဟန်းတို့သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသကိုအာရုံပြု၍စကားဖြစ်စေပါ
 သော်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တကိုယ်တော်လုံးက တရားအတိ ပြီးနေသောကြောင့်
 (တကိုယ်တော်လုံး တရားတုံးကြီးဖြစ်နေသောကြောင့်) ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံကို အာရုံ
 ပြု၍ဖြစ်သော စကားကိုလည်း “ဘုရားကိုပင် အာရုံပြု၍ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ဇာတာ ပဝတ္တာ။ ဥပ္ပန္နာအရ ဥပါဒ်ခဏကိုယူမည်မိုး၍ “ဇာတာ” ဟု ဖွင့်သည်၊
 ဇာတာအရလည်း ဖြစ်ခြင်းဥပါဒ်ကို ယူမည်မိုး၍ “ပဝတ္တာ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ “ဖြစ်
 ခြင်းဥပါဒ်လည်းမက၊ ဥပါဒ် နှို ဘင်လည်းမက၊ ပ-အဆက်ဆက်+ဝတ္တာ-ပုဗ္ဗေနိဝါသ
 ကထာဖြစ်သည်” ဟုလို။

တံသဗ္ဗမ္ဘိ-ထိုအလုံးစုံသော ပုဗ္ဗေနိဝါသ ပဋိသံယုတ္တကထာကိုလည်း၊ သင်္ခေပတော-အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ဒဿေတု-ပြတော်မူခြင်းငှါ၊ ဣတိပိပုဗ္ဗေနိဝါသော ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသောတိ-ဟူ၍၊ ဣတ္ထမေဝ-ဤမျှသော စကားကိုသာ၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ-တို့သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဟူသောစကားရပ်၌၊ ဣတိပိတိ-ကား၊ ဝေမ္ဘိ-ဤ အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ (“ပုဗ္ဗေနိဝါသော-သည်၊ ဟေတိ-၏”၌ စပ်)။

၂-၃။ အသောသိ ခေါ၊ ပ၊ အထ ဘဂဝါ အနုပုတ္တောတိတ္ထေ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝတ္ထုပ္ပံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုဆိုထိုက်သော စကားကို၊ ပြဟူဇာလ သုတ္တဝဏ္ဏနာယံ-ပြဟူဇာလသုတ်၏အဖွင့်၌၊ ဝုတ္ထမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ အယမေဝ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ သောအနက်သည်သာ၊ ဝိသေသော-ထူး၏၊ တတ္ထ-ထို ပြဟူဇာလသုတ်၌၊ သဗ္ဗညုတဉာဏေန-သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ အသောသိ-ကြားသိတော်မူရပြီ၊ ဣဓ-ဤ မဟာပဒါနသုတ်၌၊ ဒိဗ္ဗသောတေန-ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ဖြင့်၊ (အသောသိ ပြီ၊) စ-သည်သာမကသေး၊ တတ္ထ-ထို ပြဟူဇာလသုတ်၌၊ ဝုတ္ထာဝဏ္ဏကထာ-ဂုဏ်ကို ပြောဆိုကြောင်းစကား၊ အပြစ်ကို ပြောဆိုကြောင်း စကားကို၊ ဝါ-သည်၊ ဝိပွကတ-အပြားအားဖြင့်မပြုအပ်သေး၊ ဝါ-မပြီးဆုံးသေး၊ ဣဓ-ဤ မဟာပဒါနသုတ်၌၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ - ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာကို၊ ဝါ-သည်၊ (ဝိပွကတ-သေး၊ ဝါ-သေး၊) တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ၏ မပြီးဆုံးသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣမေ ဘိက္ခု-ဤရဟန်းတို့သည်၊ မမ-ငါ၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်-ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်ကို၊ အာရဗ္ဗ-အာရုံပြု၍၊ ဂုဏ်-ဂုဏ်ကို၊ ထောမေန္တိ-ချီးမွမ်းကြကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ ချီးမွမ်းကြကုန်သော်လည်း၊ မေ-ငါ၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏဿ-ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏၊ နိပုတ္တိ- ကိစ္စ၏ ပြီးစီးခြင်းကို၊ [နိပုတ္တိန္တိကိစ္စနိပုတ္တိ၊ တေန ကာတပ္ပကိစ္စသိဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော၊-ဇွဲကာ။] နဇာနန္တိ-မသိကြကုန်၊ ဟန္တ-ယခု၊ နေသံ-ထို ရဟန်းတို့အား၊ တဿ-ထို ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏၊

ဣတိပိ။ ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသအများအပြား အောက်မှေနိုင်ပုံကိုပြလို၍ “ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော” ဟု ဝိစ္စာပုဂံကို မိန့်တော်မူသည်။ [“တဿစ အနေကာကာရတယ (ထို ပုဗ္ဗေနိဝါသ၏ + များသောအခြင်းအရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အာမေဒိတဝစနံ၊ ဝိသဒ္ဓေါ သဒ္ဓိက္ကနတ္ထော၊ ပ၊ အာကာရတ္ထော ဣတိသဒ္ဓေါ၊ - ဝိကာ။] သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ပြအပ်သော ဝိစ္စာကိုပင် “အာမေဒိတ” ဟု ဆိုထားသည်။

နိပုတ္တိ—ကိစ္စ၏ပြီးစီးခြင်းကို၊ ကထေတွာ—ဟောတော်မူ၍၊ ဒဿမိ—ပေးအံ့၊ ဣတိ—ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍၊ အာဂန္တာ—ကြွလာတော်မူပြီး၍။

ပကတိယာပိ—ပင်ကိုအားဖြင့်လည်း၊ [ဘုရားကြွလာတော်မူလျှင်ထိုင်တော်မူ ဖို့ရာ နေရာထိုင်ကို ခင်းထားရိုး ထုံးစံရှိသည်ကို “ပကတိယာပိ” ဟု ဆိုသည်။] ဗုဒ္ဓါနံ—ဘုရားရှင်တို့၏၊ နိသိဒိတွာ—ထိုင်တော်မူ၍၊ ဓမ္မဒေသနတ္ထမေဝ—တရား ဟောတော်မူခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်၊ ထပိတေ—ခင်းထားအပ်သော၊ တခံဏေ— ကြွတော်မူလာရာ ထိုခဏ၌၊ ဘိက္ခုဟိ—ရဟန်းတို့သည်၊ ပပွေါဠေတွာ—ခါ၍၊ ဒိန္နေ—ပေးအပ်သော၊ ဝရဗုဒ္ဓါသနေ—မြတ်သော ဘုရားရှင်၏ နေရာတော်၌၊ နိသိဒိတွာ—ထိုင်တော်မူ၍၊ ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေတိ—ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော၊ ပုစ္ဆာယစ—ပုစ္ဆာ၏လည်းကောင်း၊ ဣစ ဘန္တေတိ အာဒိပဋိဝစ နဿစ—ဣစ ဘန္တေ အစရှိသော စကားတို့၏လည်းကောင်း၊ ပရိယောသာနေ— အဆုံး၌၊ တေသံ—ထိုရဟန်းတို့အား၊ ပုဗ္ဗနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ—သော၊ ဓမ္မိ— သော၊ ကထံ—ကို၊ ကထေတုကာမော—ဟောခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ—ဖြစ်၍၊) ဣစ္ဆေယျာထနောတိ အာဒိ—ဣစ္ဆေယျာထနော အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ—မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ—ထို ဣစ္ဆေယျာထနော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဣစ္ဆေယျာထနောတိ—ကား၊ ဣစ္ဆေယျာထနု—အလိုရှိကြကုန် သလော၊ [နောတိ ပုစ္ဆာဝါစိ၊ နုဣတိ ဣမိနာ သမာနတ္ထော နိပါတောတိ ဝုတ္တံ “ဣစ္ဆေယျာထ နု”တိ—ဋီကာ။]

အထ—မေးတော်မူရာထိုအခါ၌၊ နံ—ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဟဠမာနသာ— ရှင်လန်းသောစိတ်ရှိကြကုန်သော၊ ဘိက္ခု—တို့သည်၊ ယာဓမာနာ—တောင်းပန် လိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ—၍၊) တေဿ ဘဂဝါတိအာဒိ—ကို၊ အာဟံသု—လျှောက် ကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ—ထို တေဿ ဘဂဝါ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ တေဿာတိ—

•တေဿ ဓမ္မိကထာကရဏဿ။ ။ပါဠိတော်၌ “တေဿ ဘဂဝါ ကာလော”ဟု သာ ရှိ၏၊ သို့သော် နောက်ဝါကျ၌ “ယံ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိကထံ ကရေယျ”ဟု အနိယမဝါကျ ရှိ၏၊ ထိုအနိယမဝါကျ၌ “ယံ ဓမ္မိ ကထံ ကရေယျ” ကိုယူ၍ “တေဿ”ဟူသော နိယမအတွက် “ဓမ္မိကထာကရဏဿ” ဟု စွဲနက် ထည့်၍ ဖွင့်နိုင်သည်။ [ယံ ဘဂဝါတိ ဧတ္ထ ယံ သဗ္ဗေန ကိရိယာပရာမသနဘူတေန ဓမ္မိကထံ ကရေယျာတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ဓမ္မိကထာကရဏံ ပရာမဋ္ဌံ (သုံးသပ်သော ဓမ္မိ- ကထာကရဏသည်) “တေဿာ”တိပဒဿ အတ္ထောတိ အာဟ “တေဿ ဓမ္မိ ကထာ ကရဏဿ”တိ၊ အာဒရဝသေန ပန တံ ဒွိက္ခတ္တံ[ဝုတ္တံ—ဋီကာ။] (လေးစား သောအားဖြင့် “တေဿ ဘဂဝါ ကာလော တေဿ သုဂတ ကာလော”ဟု] ကြိမ် ဆိုထားသည်။]

ကား၊ တေဿ ဓမ္မိကထာကရုဏဿ - ဤ တရားစကားကို ပြုတော်မူခြင်း၏၊ (“ကာလော”-အခါပါတည်း၌စပ်)။

၄။ အထ-လျှောက်ကြရာထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ယာစနံ-တောင်းပန်ခြင်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူတော်မူ၍၊ ကထေတုကာမော-မူသည်၊ (ဟုတွာ) တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာထာတိ-ထအစရှိသည်ဟူ၍၊ (“နိယောဇေတွာ”၌စပ်)၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့ကို၊ သောတာဝဇာနဿာဓကမန သိကာရေသု-နားကို၊ ရှေးရှုထားခြင်း၊ ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းခြင်းတို့၌၊ နိယောဇေတွာ-တိုက်တွန်းတော်မူပြီး၍၊ အညေသံ-အခြားသောပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ သာဝကတို့နှင့်၊ အသာဓာရဏံ-တူသောဆောင်ခြင်းမရှိသော၊ ဝါ-မဆက်ဆံသော၊ ဆိန္နဝဋ္ဋုမကာနုဿရဏံ-ပြတ်ပြီးသော သံသရာလမ်းခရီးရှိသော ဘုရားရှင်တို့ကို အောက်မေ့တော်မူခြင်းကို၊ ဝါ-အောက်မေ့တော်မူကြောင်း ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ ပကာသေတုကာမော-ထင်ရှားပြုခြင်းငှါအလိုရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ)ဣတော သောဘိက္ခဝေတိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ။

တတ္ထ-ထိုဣတော သော ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယံဝိပဿီတိ-ကား၊ ယသ္မိံ-ကပ္ပေ-အကြင်ကမ္ဘာ၌၊ ဝိပဿီ-ဝိပဿီဘုရားရှင်သည်၊ (“ဥဒပါဒိ” ၌စပ်)၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယန္တိ-ယံဟူသော၊ အယံသဒ္ဓေါ-ဤသဒ္ဓါသည်၊ ဝါ-ဤသဒ္ဓါကို၊ ယံ မေ ဘန္တေ၊ ပါဘဂဝတောတိအာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ပစ္စတ္တဝစနေ-ပထမာဝိဘတ်၌၊ ဝါ-ပထမာဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ ဝါ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ [ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်

သောတာဝဇာနံ၊ ဟိ ကာရေသု။ ။ပါဠိတော်၌ “တံ သုဏာထ” ကိုရည်ရွယ်၍ “သောတာဝဇာနံ (သောတ+အဝဇာနံ) နားကိုရှေးရှုထားခြင်း၊ ဝါ-နားထောင်ခြင်း” လည်းကောင်း၊ သာဓုကံ မနသိကရောထ ကို ကြည့်၍ “သာဓုကမနသိကာရေသု” ဟု လည်းကောင်း ဆိုသည်၊ စာအုပ်တို့၌ “သောတာဝဇာရဏံ” ဟု ရှိသည်မှာ ပါဠိဖျက်တည်း၊ [သောတာဝဇာနံ သောတဿ ဩဒဟနံ၊ သုဿုသာတိ အတ္ထော၊-ဇီကာ။]

ဆိန္နဝဋ္ဋုမကာနုဿရဏံ။ ။ဝဋ္ဋုမ သဒ္ဓါသည် လမ်းခရီးဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ကား သံသရာဝဋ် ဟူသော သံသရာလမ်းခရီး အနက်ကိုယူပါ။ ဆိန္နံ+ဝဋ္ဋုမံ ယေသံတိ ဆိန္နဝဋ္ဋုမကာ၊ (သမာသန္တ ကပစ္စည်း)၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာဝဋ် ဟူသောလမ်းခရီးရှိတော်မူသော ဘုရား ရဟန္တာတို့၊ ဤနေရာ၌ကား “အညေသံ အသာဓာရဏံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ရဟန္တာတို့နှင့် မဆက်ဆံသော (ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ရဟန္တာတို့ မအောက်မေ့နိုင်သော) ဘုရားရှင်တို့သာ အောက်မေ့နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို ယူစေလိုသောကြောင့် “အညေသံ အသာဓာရဏံ” ဟု ဆိုသည်၊ [ဆိန္နဝဋ္ဋုမကာနံ+အနုဿရဏံ ဆိန္နဝဋ္ဋုမကာနုဿရဏံ။]

သည်။ ယံ-အကြင်စကားကို၊ တာဝတိံသာနံ-တာဝတိံသာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝါနံ-နတ်တို့၏၊ သမ္မုခါ-မျက်မှောက်၌၊ သုတံ-ကြားအပ်ပါပြီ၊ သမ္မုခါ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-ခံယူအပ်ပါပြီ၊ ဘဂဝတော-အား၊ တံ-ထိုစကားကို၊ အာရောစေမိ-လျှောက်ပါအံ့၊ မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ်။] ယံ တံ ပ။ ပြုဟိတိအာဒိသု-တို့၌၊ ဥပယောဂဝစနေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၌၊ ဝါ-၏အနက်၌၊ (ဒိဿတိ)၊ [ယံ-အကြင်အကြောင်းအရာကို၊ တံ-ထို အရှင်ဘုရားကို၊ အပုစ္ဆိမ္မ-မေးကုန်ပြီ၊ တံ-ထို အကြောင်းအရာကို၊ နော-ကျွန်ုပ်တို့အား၊ အကိတ္တယိ-ဖြေတော်မူပြီ၊ အညံ-အခြားသော၊ တံ-ထိုအကြောင်းအရာကို၊ ပုစ္ဆာမ-မေးပါကုန်အံ့၊ ဣဃံ-တိုက်တွန်းပါ၏၊ တံ-ထို အကြောင်းအရာကို၊ ပြုဟိ-ဖြေတော်မူပါ၊ သုတ္တနိပါတ် စူဠဗျူဟသုတ်။] အဋ္ဌာနမေတံ ပ။ လောကဓာတုယာတိအာဒိ သု-တို့၌၊ ကရဏဝစနေ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်၌၊ ဝါ-၏အနက်၌၊ (ဒိဿတိ)၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယံ-အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ ဧကိဿံ လောကဓာတုယာ-တခုသော လောကဓာတ်၌၊ (ဒေ-၂ ဆူကုန်သော၊ အရဟန္တော-ဝါသနာနှင့် တကွ တံထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူကုန်သော၊ သမ္မာ သမ္မုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အပုပ္ဖံ-ရှေးလည်းမကျ၊ အစရိမံ-နောက်လည်း မကျ၊ (တနည်း) အပုပ္ဖံအစရိမံ-မရှေးမနှောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျု-ပွင့်တော်မူကုန်ရာ ၏၊ တေ(ဌာနံ)-ဤအကြောင်းသည်၊ အဋ္ဌာနံ-သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်၊ (သော-ဤအခွင့်သည်)၊ အနဝကာသော-သင့်သောအခွင့်မဟုတ်၊ ဧကင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌာနုပါဠိပထမဝဂ်။] ပန-အတ္တုဒ္ဓါရိသာမညမုတပါး အတ္တုဒ္ဓေသ ဝိသေသ ကား၊ ဣ-ဤ ယံ ဝိပဿိ အစရိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဘုမ္မတ္ထေ-သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ (ယံ သဒ္ဓေါ ဒိဿတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒုဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ယသ္မိံ ကပ္ပေတိ-ဟူ၍၊ (မယာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆိုခဲ့ပြီ၊) ဥဒပါဒိတိ-ကား၊ ဒသသဟဿိ လောကဓာတု-တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ် ကို၊ ဥန္နာဒေန္တော-အံ့ဩဖွယ်တွေကို အထက်သို့ မြှည့်စေလျက်၊ ဝါ-ပဲ့တင် ထပ်စေလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ပွင့်တော်မူပြီ၊ [ဥန္နာဒေန္တံ ဥ+နဒ+ကာရိတ်ကျေ၊ အန္တ ပစ္စည်း၊ နဒ-အဗျတ္တသဒ္ဓေ(စကားလုံးမထင်ရှားသောကြီးကျယ်သောအသံ)။

ဘဒ္ဒကပ္ပေတိ-ကား၊ ပဉ္စဗုဒ္ဓုပ္ပါဒပဋိမဏ္ဍိတတ္တာ-ငါးဆူသော ဘုရားရှင်တို့ ၏ ပွင့်တော်မူခြင်းဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သန္ဓရကပ္ပေ- ကောင်းသောကမ္ဘာ၌၊ သာရကပ္ပေ-မြတ်သော ကမ္ဘာ၌၊ (ဥဒပါဒိန္တံစပ်)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဣမံကပ္ပံ-ဤကမ္ဘာကို၊ ထောမေန္တော-ချီးမွမ်းတော်မူလိုသည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝေ-ဤသို့ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ကိရ-

ခဲ့။ ယတော-အကြင်အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဘဂဝတော-သည်။ အဘိနိဟာရော-မိမိစိတ်ကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရှေးရှုဆောင်ကြောင်း ဆုတောင်းမှုကို၊ (အဘိ-ရှေးရှု၊ နိယာရ-ဆောင်ကြောင်း)၊ ကတော-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တေသ္မိံ အန္တရေ-ဤအတွင်း၌၊ (ဆုတောင်းရာကမ္မာမှစ၍ ဘုရားဖြစ်ရာ ကမ္မာတိုင်အောင်သော ကမ္မာတို့၏အတွင်း၌)၊ ဧကေပေပိ-တခုသောကမ္မာ၌လည်း၊ ပဉ္စ-ဝါးဆူကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ နိဗ္ဗတ္တာနာမ-ဖြစ်ကုန်သည် မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ ပန-ဆက်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ အဘိနိဟာရဿ-မှု၏။ ပုရံတော-ရွှေ၌၊ တဏှကံရော-တဏှကံရဘုရားလည်းကောင်း၊ မေဓကံရော-လည်းကောင်း၊ သရဏကံရော-လည်းကောင်း၊ ဒီပကံရော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဧကေသ္မိံ ကပေ-တခုသော ကမ္မာ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိံ သု-ပွင့်တော်မူကြကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုဘုရားရှင်တို့၏၊ ဩရဘာဂေ-ဤမှာဘက်အဖို့၌၊ ဧကံအသင်္ချေယျံ-တသင်္ချေသည်၊ ဝါ-တသင်္ချေပတ်လုံး၊ ဗုဒ္ဓသုညမေဝ-ဘုရားတို့မှ ဂင်းဆိတ်သည်သာလျှင်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။ [ဤကမ္မာများကို “သုညကမ္မာ”ဟု ခေါ်သည်။]

ပန-ကား၊ အသင်္ချေယျကပ္ပပရိယောသာနေ - မဟာကပ်အသင်္ချေ၏အဆုံး၌၊ ဧကောဏှညော နာမ-ကောဏှည မည်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ ဧကောဝ-တဆူတည်းသာလျှင်၊ (ဟုတော) ဧကေသ္မိံ-သော၊ ကပေ-၌၊ ဥပ္ပန္နော-ပွင့်တော်မူပြီ၊ တတောပိ-ထိုကမ္မာမှလည်း၊ (ဩရဘာဂေ) အသင်္ချေယျံ-သည်၊ ဝါ-ပတ်လုံး၊ ဗုဒ္ဓသုညမေဝ အဟောသိ၊ အသင်္ချေယျကပ္ပပရိယောသာနေ-၌၊ မဂ်လော-မဂ်လဘုရားလည်းကောင်း၊ ပ၊ အဟောသိ-ပြီ၊ [ကောဏှညမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာကမ္မာနှင့် မဂ်လမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ ကမ္မာသည်

အသင်္ချေယျံ။ ။သံဝဋ္ဋံ၊ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယိ၊ဝိဝဋ္ဋံ၊ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယိ၊ ဤ ၄ ကပ်သည် မဟာကပ်တကပ်၏ အစိတ်အပိုင်းတည်း၊ ထို ၄ ကပ်ပြည့်သောအခါ ကမ္မာပျက်၏၊ ဤသို့သောမဟာကပ်ပေါင်း မည်ရွှေမည်မျှဟု မရေတွက်နိုင်အောင် မြားမြောင်သောကမ္မာတွေကို “အသင်္ချေ” ဟု ဆိုသည်။ သင်္ချာတဗ္ဗန္တိ သင်္ချေယျံ၊န+သင်္ချေယျံ၊ အသင်္ချေယျံ၊ (မရေတွက်နိုင်အောင် မြားမြောင်သောကမ္မာအစု)၊ ထို သို့ မရေမတွက်နိုင်အောင် မြားမြောင်ပေါသော်လည်း ဒီပကံရမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီးရာကမ္မာနှင့် ကောဏှညမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ ကမ္မာ၏အတွင်းကို “ကမ္မာပေါင်း ဤရွှေ့ဤမျှ၏” ဟု ရေတွက်၍မရသောကြောင့် အသင်္ချေယျံတကပ်ဟု သတ်မှတ်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဧကံအသင်္ချေယျံ” ဆိုသည်၊ ဤကမ္မာ၌လည်း အသင်္ချေယျကပ္ပပရိယောသာနေတိ မဟာကပ္ပိနံ အသင်္ချေယျပရိယောသာနေ” ဟု ဖွင့်သည်။

တသင်္ချေတည်း။] ပန-ကား၊ အသင်္ချေယျကပ္ပပရိယောသာနေ-ဦး၊ ဣတော-
 ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကဿ - ကမ္ဘာတသိန်းအလွန်ရှိသော၊
 အသင်္ချေယျဿ-တသင်္ချေ၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ပ၊ တိ-သကပ္ပသဟဿာနံ-
 ကမ္ဘာသုံးသောင်းတို့၏၊ ပ၊ အဋ္ဌာရသန္တံကပ္ပသဟဿာနံ- မဟာကပ်တသောင်း
 ရှစ်ထောင်တို့၏၊ ပ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဣတော-မှ၊ စတုနုပုတိကပ္ပေ-
 ကိုးဆယ့်လေးကမ္ဘာထက်၌၊ ပ၊ ဂေါတမော - ဂေါတမ မည်တော်မူသော၊
 အမှာကံ-တို့၏၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-မြတ်စွာဘုရားလည်းကောင်း၊ ဣတိ စတ္တာ
 ဧဝ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ၊ မေတ္ထေယျော-သည်၊ ဥပ္ပဗ္ဗိဿတိ၊ ဝေ-ဤသို့လျှင်၊ ပ၊
 အာဟ-ပြီ။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမတပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့၊ ဣမသ္မိံ-ကပ္ပေ-ဦး၊
 ဧတ္ထကာ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ၊ ဣတိဝါ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဗ္ဗိဿန္တိ၊ ဣတိဝါ-
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တေ-ဤဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မူခြင်းသည်၊
 ဗုဒ္ဓါ နိယေဝ-တို့အားသာ၊ ဝါ-တို့၏ဉာဏ်တော်၌သာ၊ ပါကဋ္ဌ-ထင်ရှားသည်၊
 ဟောတိကံ-ဖြစ်သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ အညေသမ္ပိ-မြတ်စွာဘုရားမှ
 တပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း၊ ဝါ-တို့၏ဉာဏ်၌လည်း၊ ပါကဋ္ဌ၊ ဟော
 တိကံ-လော၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ အညေသမ္ပိ-အားလည်း၊ ဝါ-
 ဦးလည်း၊ ပါကဋ္ဌ၊ ဟောတိ-၏၊ ကေသံ-တို့အား၊ ဝါ-၌(ပါကဋ္ဌ ဟောတိ-
 နည်း) သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနံ-တို့အား၊ ဝါ-၌ (ပါကဋ္ဌ ဟောတိ-၏)

ဟိ-ဆက်၊ ကပ္ပသတ္တာနကာလသ္မိံ-ဝိဝေဇကမ္ဘာ၏တည်ရာကာလ၌၊ ဧကံ-တခု
 သော၊ အသင်္ချေယျ-သံဝေဇဋ္ဌာယိအသင်္ချေယျကပ်ပတ်လုံး၊ ဧကံ-တခုတည်း
 သောဟင်းလင်းအပြင်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ လောကသန္နိဝါသေ-ဩကာသလောက

လောကသန္နိဝါသေ။ ။ လောကအရ သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာ ဩကာသလောက
 ကိုယူပါ။ ထို ဩကာသလောကကို “ဘာဇနလောက” ဟုလည်းခေါ်၏။ “သန္နိဝါသ”
 အရ တည်နေထိုင်သော ဌာနကိုယူပါ။ တည်နေထိုင်သောဌာနဟူသည်လည်း “ဧကံ
 ဧကံ ဟုတွာ ဌိတေ” ဟူသော ဝိသေသနအရ တော တောင် သစ်ပင်တွေ မဖြစ်ပေါ်
 မပေါက်သေးဝဲ၊ မိုးရေသော်မျှ မရှိသေးသော ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်၍နေသော လွင်
 ပြင်အရပ်တည်း။ [ဧကံဧကံ ဟုတွာ ဌိတေတိ ပဗ္ဗတရက္ခက္ခန္ဓာဒီနံ မေဃာဒီနန္တ အဘာ
 ဝေန ဝိဝေဇ အင်္ဂဏံ ဟုတွာ ဌိတေ၊ လောကသန္နိဝါသေတိ ဘာဇနလောကေန သန္နိ
 ဝိသိကဗ္ဗဋ္ဌာနေ- ဋီကာ။] အခြားနေရာ၌ကား ကမ္ဘာတည်ပြီး သတ္တဝါတွေရှိပြီးဖြစ်
 သောကြောင့် “သတ္တဝါတို့၏တည်နေရာ ဩကာသလောကကို လောကသန္နိဝါသ” ဟု
 ခေါ်ရသည်။ ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဝေရဋ္ဌကဏ္ဍအဖွင့်၌ကား “အစိတ်အစိတ်သတ္တ
 ဝါတို့၏ ပေါင်းဆုံတည်နေရာ သတ္တဝါအပေါင်းကိုလောကသန္နိဝါသ” ဟုဖွင့်ခဲ့သည်။

၏တည်နေထိုင်ရာ အရပ်သည်၊ ငိုတေ-တည်လတ်သော်၊ လောကဿ-ဩကာသ
 လောက၏၊ သဏ္ဌာနတ္ထာယ-ကောင်းစွာတည်ခြင်းငှါ၊ ဒေဝေါ-မိုးသည်၊ ဝဿိ
 တုံ-ရွာခြင်းငှါ၊ အာရဘတိ-အားထုတ်၏၊ အာဒိတောဝ-အစဉ်ပင်၊ အန္တရဋ္ဌ
 ကေ-တပို့တွဲလ တံပေါင်းလတို့၏အကြား ရှစ်ရက်အခါ၌၊ ဟိမပါတောဝိယ-
 ဆီးနှင်း၏ကျခြင်းကဲ့သို့၊ ဟောတိ-၏၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ တိလမတ္တာ-
 နှမ်းစေ့ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဥဒကဓာရာ-ရေအယဉ် တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ကဏမတ္တာ-ဆန်ကဲ့အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဥဒကဓာရာ-လည်း
 ကောင်း၊ တဏှုလမတ္တာ-ဆန်စေ့အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဥဒကဓာရာ-
 လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂ(မတ္တာ)-ပဲနောက်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဥဒကဓာရာ-
 လည်းကောင်း[နောက်၌ မတ္တာ၊ ဥဒကဓာရာတို့၏အနက်ကို ဤအတိုင်းပေးပါ။]
 မာသ(မတ္တာ)မတ်ပဲ၊ (ဥဒကဓာရာ-လည်းကောင်း၊) ဗဒရ(မတ္တာ)-ဗီးသီး(ဥဒက
 ဓာရာ-လည်းကောင်း၊) အာမလက(မတ္တာ)-သျှိသျှားသီး၊ (ဥဒကဓာရာ-လည်း
 ကောင်း၊) ငွေ့လုက(မတ္တာ)-သခွါးသီး၊ (ဥဒကဓာရာ - လည်းကောင်း၊)
 ကုမ္မဏ္ဍ(မတ္တာ)-ဖရုံသီး၊ (ဥဒကဓာရာ၊) အလာဗုမတ္တာ-ဗူးသီးအတိုင်းအရှည်ရှိ
 ကုန်သော၊ ဥဒကဓာရာ-လည်းကောင်း၊ ဟုတုာ-၍၊ အနုက္ကမေန-အစဉ်အား
 ဖြင့်၊ ဥသဘမတ္တာ - တဥသဘအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်၊ ဟုတုာ - ၍လည်း
 ကောင်း၊ ဒိဥသဘမတ္တာ-နှစ်ဥသဘအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်၊ ဟုတုာ-လည်း
 ကောင်း၊ အနုဂါဝတမတ္တာ-ဂါဝတ်ဝက်၊ ဟုတုာ-လည်းကောင်း၊ ဂါဝတ
 မတ္တာ-တဂါဝတ်၊ ဟုတုာ-လည်းကောင်း၊ ဒိဂါဝတမတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတုာ၊
 အနုယောဇနမတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတုာ၊ [လေးဂါဝတ်သည် တယူဇနာဖြစ်သော
 ကြောင့် “ဒိဂါဝတ်နှင့် အနုယောဇန”သည် အဓိပ္ပါယ်တူနေ၏၊ တပုဒ်ပိုနေဟန်
 တူသည်။] ယောဇနမတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတုာ၊ ဒိယောဇနမတ္တာ-ကုန်သည်၊
 ဟုတုာ၊ ပ၊ ယောဇနသတမတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတုာ၊ ယောဇနသဟဿမတ္တာ-
 ကုန်သည်၊ ဟုတုာ၊ ယောဇနသတသဟဿမတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတုာ၊ ကောဋိ
 သတသဟဿစက္ကဝါဠဗုဒ္ဓဋ္ဌရေ-ကုဋေတသိန်းသော၊ စကြဝဠာ၏ အတိုင်း၌၊
 ယာဝအဝိနဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ-မပျက်စီးသော ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်၊ ပူရေတွာ-

အဝိနဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ။ ။ မီးပျက်သောကမ္ဘာ၌ ဒုတိယဈာန်ဘုံအောက်တိုင်အောင်
 ပျက်၏၊ ကမ္ဘာပြိုမိုး ရွာသောအခါ ထိုမပျက်စီးသော ဒုတိယဈာန်ဘုံအထိ ပြည့်၏၊
 ရေပျက်သောကမ္ဘာ၌ တတိယဈာန်ဘုံအောက်တိုင်အောင်ပျက်၏၊ ကမ္ဘာပြိုမိုး ရွာသော
 အခါ ထိုမပျက်စီးသော တတိယဈာန်ဘုံအထိ ပြည့်၏၊ လေကြောင့် ပျက်သောအခါ
 ဧဝဟပ္ဖိလ်ဘုံ၏ အောက်တလျောက် ပျက်၏၊ ကမ္ဘာပြိုမိုး ရွာသောအခါ ထိုမပျက်စီး
 သော ဧဝဟပ္ဖိလ်ဘုံအထိ ပြည့်၏၊ ထို့ကြောင့် ‘အဝိနဋ္ဌ-ဗြဟ္မလောကာ’ ဟုဆိုသည်။

ပြည့်စေ၍၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်ကုန်၏။ [စာအုပ်တို့၌ ဥဒက ဟု ရှိသော်လည်း “ဒိ ဥဒက” ဟု ရှိမှ မှန်သည်။] အထ - ကမ္ဘာပြုမိုး ရွာပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ တံ ဥဒက-ထိုရေသည်၊ အနုပုဗ္ဗန-အားဖြင့်၊ ဘဿတိ-လျော့ကျ၏။ [လျော့ကျ ဟူရာ၌ “တဖြည်းဖြည်း ခန်းသွား၏” ဟု ဆိုလိုသည်။] ဥဒကေ-သည်၊ ဘဿန္တ-လျော့ကျလတ်သော်၊ ပကတိဒေဝလောကဋ္ဌာနေသု-ပကတိ နတ် ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့၏ တည်ရာအရပ်တို့၌၊ ဒေဝလောကာ-နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ ပြည်တို့သည်၊ သဏ္ဍဟန္တိ-ကောင်းစွာတည်ကုန်၏။ တေသံ-ထိုနတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ ပြည်တို့၏၊ သဏ္ဍဟန္တိဝိဓာန-တည်ပုံ အစီအရင်ကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ ပုဗ္ဗနိဝါသ ကထာယံ၊ ပုဗ္ဗနိဝါသ ကထာ၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ မနုဿလောကသဏ္ဍဟန္တဝိဓာန-လူ့ပြည်၏ တည်ရာအရပ်သို့၊ ဥဒကေ-ရေသည်၊ ပတ္တေ-ရောက်လတ်သော်၊ မေကရဏမုဒေ-မေကရိုဏ် ရေစစ်၏ အပေါက်ဝကို၊ ပိဟိတေ ဝိယ-လက်ဖြင့် ပိတ်ထားအပ်သကဲ့သို့၊ ဝါတဝသေန-လေ၏ အစွမ်း ကြောင့်။ တံ ဥဒကံ-ထို ရေသည်၊ သန္တိဋ္ဌတိ-ကောင်းစွာ တည်၏။ ဥဒကပိဋေ- ရေအပြင်၌၊ ဥပုလိနိပဏ္ဏဝိယ-ကြာရွက်ကဲ့သို့၊ ပထဝီ-မြေသည်၊ သဏ္ဍဟတိ-တည် ၏။ [မေကရိုဏ် ရေစစ်၏ အပေါက်ဝကို ပိတ်သောအခါ အတွင်း၌ရှိသော လေ၏အစွမ်းက ရေတွေ့ ယိုမထွက်အောင် ဆောင်ထားသကဲ့သို့ ကမ္ဘာပြု မိုးရေတွေ့ အောက်မကျအောင် ရေပြင်၏ အောက်၌ရှိသော လေပြင်ကြီးက ဆောင်ထားသည် ဟူလို။]

မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကော-မဟာဗောဓိပလ္လင်၏ တည်ရာ အရပ်သည်၊ (ဌာနျူ ပစာ၊) [မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကောတိ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကံပုဒေသ မာဟာ-ဋီကာ။] လောကေ-ဩကာသလောကသည်၊ ဝိနဿမာနေ-ပျက်လတ်သော်၊ ပစ္စာ- နောက်၌၊ ဝါ-နောက်မှ၊ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ (လောကေ-သည်၊) သဏ္ဍဟ မာနေ-တည်လတ်သော်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ သဏ္ဍဟတိ-တည်၏။ တတ္ထ-ထို ပလ္လင် တည်ရာ အရပ်၌၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ-ပုဗ္ဗနိမိတ်သည်။ ဝါ-ဘုရားမဖြစ်ခင်တင်ကြို၍ ရှေး

ဝါတဝသေန။ ။ ရေ၏အောက်၌ရှိသော ကိုးသိန်းခြောက်သောင်း အထွရှိသော လေ၏အစွမ်းကြောင့် ထိုရေသည် အောက်သို့ မလျော့ကျပဲ ကောင်းစွာ တည်နေ၏။ [ဝါတဝသေနာတိ သဋ္ဌိသဟဿာမိကနဝယောဇနသတသဟဿုဗ္ဗေဓဿ သန္တာရက ဝါတမဏ္ဍာလသဝသေန-ဋီကာ။]

- ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ။ နိဒိယတိ အနိယတိ ဖလံ တေနာတိ နိမိတ္တံ (ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော အကျိုးကို မှန်းဆကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ရှေးဦးစွာဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းကို “နိမိတ္တံ” ဟုခေါ်၏။) “ပုဗ္ဗေ+ပဝတ္တံ+နိမိတ္တံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ” ပုဗ္ဗေ-အကျိုးမဖြစ်မီရှေး

အဖို့၌ ဖြစ်နိုင်သော အမှတ်အသားသည်၊ ဟုတော-ဖြစ်၍၊ ကော-တရသော၊ ပဒမိနိဂစ္ဆော-ပဒမ္မာချိုသည်၊ ဝါ-ပဒမ္မာရုံသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တဿ-ထို ပဒမ္မာချို၏၊ (ပုပ္ဖံ၌စပ်)၊ တသ္မိံ ကပ္ပေ-ထိုကမ္ဘာ၌၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ သစေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ-အကယ်၍ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ဖြစ်အံ့၊ (ဝေသတိ-သော်) ပုပ္ဖံ-ပန်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ပွင့်၏၊ တသ္မိံ ကပ္ပေ-၌၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ နောစေ(နိဗ္ဗတ္တိဿတိ)-အကယ်၍ ပွင့်တော်မမူလတ္တံ့ဖြစ်အံ့၊ (ဝေသတိ-သော်၊ ပုပ္ဖံ-သည်) နုပ္ပဇ္ဇတိ-မပွင့်၊ စ-ဆက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာန်-ပွင့်လတ်သော်၊ ကော-တရသော၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ သစေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ-အံ့၊ (ဝေသတိ-သော်) ကေ-တပွင့်သော၊ (ပုပ္ဖံ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ (ဗုဒ္ဓါ-ထိုသည်)၊ သစေ (နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ)-အကယ်၍ပွင့်တော် မူကုန်လတ္တံ့ဖြစ်အံ့၊ (ဝေသတိ-သော်၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ပုပ္ဖါနိ-ထိုသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏)၊ တယော-ကုန်သော၊ (ဗုဒ္ဓါ သစေ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ တယော ပုပ္ဖါနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ (ဗုဒ္ဓါ သစေ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ စတ္တာရောပုပ္ဖါနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ (သစေ) နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ ပဉ္စ-ကုန်သော(ပုပ္ဖါနိ) ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ တာနိ-ထိုကြာပွင့်တိုသည်၊ ကေသိံ ယေဝ-တရ သာလျှင်ဖြစ်သော၊ နာဠေ-အရိုး၌၊ ကဏ္ဍိကာဗဒ္ဓါနိ-ဖွဲ့အပ်သောအချက်ရှိကုန် သကဲ့သို့၊ ဟုတော-၍၊ [ကဏ္ဍိကာဗဒ္ဓါနိ ဟုတောတိ အာဗဒ္ဓကဏ္ဍိကာဝိယ ဟုတော- ဇီကာ၊ ကြာရိုးတန်တရတည်း၌ ပန်း ၂ ပွင့်သော်လည်းတို့၍၊ သို့မဟုတ် ၃ ပွင့်သော်လည်း၊ သို့မဟုတ် ၄ ပွင့်သော်လည်း၊ သို့မဟုတ် ၅ ပွင့် သော်လည်းတို့၍ ကိုယ်အချက်နှင့်ကိုယ် ဖွဲ့ထားအပ်သကဲ့သို့ ပွင့်ကြသည်။] သဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော-သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်၊ မာရိသာ-ငါ့ကဲ့သို့ရူအပ်သူ တို့၊ ဝါ-အချင်းတို့၊ အာယာမ-လာသွားကြစို့၊ မယံ-တို့သည်၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ-ကို၊ ပဿိသာမ-ကြည့်ချေကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ဂဌာနံ- မဟာဗောဓိပလ္လင် တည်ရာအရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ - ကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓါနိ - တို့၏၊ အနိဗ္ဗတ္တနကပ္ပေ - ပွင့်တော်မမူရာကမ္ဘာ၌၊ ပုပ္ဖံ - သည်၊ နဟောတိ - မပွင့်၊

အဖို့၌၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်နိုင်သော၊ နိမိတ္တံ-အကျိုးကိုမှတ်သားကြောင်းနိမိတ်တည်း၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ- မိတ်၊ ဤနေရာ၌ ပဒမိနိဂစ္ဆောကို “ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ” ဟုဆိုသော်လည်း ထိုဂစ္ဆာသည် ပုဗ္ဗနိမိတ် မဟုတ်သေး၊ ထို ဂစ္ဆာ၌ပွင့်သော ပဒမ္မာကြာပန်းသည်သာ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပုဗ္ဗနိမိတ္တံဂစ္ဆောတို့ကို “ဌာနုပစာ” ဟုမှတ်ပါ၊ [ပုဗ္ဗနိမိတ္တံဟုတောတိ ဗုဒ္ဓါပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ဟုတော၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တသန္တိဿယော ဟိ ဂစ္ဆော (ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သည့်ပဒမ္မာကြာပန်း ၏ မှီရာဖြစ်သောချိုကို) နိဿိတဝေါဟာရေန (မှီတတ်တော ပုဗ္ဗနိမိတ်ပဒမ္မာကြာပန်း ၏ အမည်အားဖြင့်) တထာ (ထိုပုဗ္ဗနိမိတ်ဟူ၍) ဂုတ္တော၊ (ဌာနုပစာ) တေနာဟ တထာတိအာဒိ-ဇီကာ။]

ပန-ဆက်၊တေ-ထို သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်၊ အပုပ္ဖိတ၌-ပွင့်သောပန်း မရှိသော ကြာချုံကြို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဘော-အချင်းတို့၊ လောကော-ကမ္ဘာလောကသည်၊ အန္တကာရော-အမှိုက်မှောင်သည်၊ ဘဝိဿတိဝတ-ဖြစ်တော့မှာပါတကား၊ မတာမတာ-သေကုန်သေကုန်သော၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ အပါယေ၊ အပါယ်၌၊ ပူရေဿန္တိ-ပြည့်စေကုန်လတ္တံ့၊ ဆ-ခြောက်ထပ်ကုန်သော၊ ဒေဝလောကာ-နတ်ပြည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ နဝ-ကိုးထပ်ကုန်သော၊ ဗြဟ္မလောကာ-ဗြဟ္မာပြည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သုညာ-နတ်ဗြဟ္မာတို့မှ ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၊ ဘဝိဿန္တိ(ဝတ) - ဖြစ်ကြတော့မှာပါတကား၊ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ အနတ္တမနာ- မိမိစိတ် မရှိကြကုန်သည်၊ ဝါ-စိတ်မချမ်းသာကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

ပန-အန္တယ၊ ပုပ္ဖိတကာလေ-ပွင့်သောပန်းရှိရာအခါ၌၊ ဝါ-ပန်းပွင့်ရာအခါ၌၊ ပုပ္ဖိ-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တေသု-သဗ္ဗညုတရားအလောင်းတော်တို့သည်၊ မာတုကုစ္ဆိ-မယ်တော်၏ ဝမ်းတိုက်သို့၊ ဩက္ကမန္တေသု-သက်ရောက်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သက်ရောက်ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ နိက္ခမန္တေသု - တောထွက်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗုဇ္ဈန္တေသု-သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မစက္ကံ-ဓမ္မစကြာကို၊ ပဝတ္တေန္တေသု-လည်စေကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ ယမကပိဋိဟာရိယံ-ရေမီးအစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ကရောန္တေသု- ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ ဒေဝေါရောဟနံ-တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ သက်ဆင်းတော်မူခြင်းကို၊ ကရောန္တေသု-လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊ အာယုသင်္ခါရံ - အာယုသင်္ခါရကို၊ ဩဿဇ္ဇန္တေသု - လွှတ်တော်မူကုန်သော် လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာယန္တေသု-ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠကမ္ပနာဒိနိ-တသောင်းသော စကြဝဠာ၏ တုန်လှုပ်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ပါဠိဟာရိယာနိ - တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို၊ ဒက္ခိဿာမ- မြင်ကြရကုန်တော့အံ့၊ ဣတိစ-ဤသို့တွေး၍လည်းကောင်း။

စတ္တာရော-ကုန်သော၊ အပါယာ-တို့သည်၊ ပရိဟာယိဿန္တိ-ယုတ်လျော့ကုန်လတ္တံ့၊ ဆ ဒေဝလောကာ-နဝဗြဟ္မလောကာ၊ ပရိပူရေဿန္တိ-ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိစ-ဤသို့တွေး၍လည်းကောင်း၊ အတ္တမနာ-မိမိစိတ်ရှိကြကုန်သည်၊ ဝါ-ဝမ်းမြောက်ကြ ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဥဒါနံ - ကို၊ ဥဒါနေန္တာ-ကျူး

ရင်ကြကုန်လျက်၊ အတ္တနောအတ္တနော-မိမိမိ၏၊ ဗြဟ္မာလောကံ-ဗြဟ္မာပြည်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ပြန်သွားကြကုန်၏၊ ဣမသို့ ဘဒ္ဒကပေ-၌၊ ပဉ္စ-ငါးပွင့်ကုန်သော၊ ပဒုမာနိ-ပဒုမ္မာကြာတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-သု-ပွင့်ကုန်ပြီး၊ တေသံနိမိတ္တာနံ-ထို ကြာပုံန်းဟူသောနိမိတ်တို့၏၊ အာနုဘာဝေန-အာနုဘော်ကြောင့်၊ စတ္တာရော-၄ ဆူကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နာ-မူကုန်ပြီး၊ ပဉ္စမော-ငါးဆူမြောက်ဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိသတိ-မူလတ္ထံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာနောပိ-သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း၊ တာနိပဒုမာနိ-ထို ပဒုမ္မာကြာပွန်းတို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဣမမတ္ထံ-ဘုရားပွင့်တော်မူမည့် ဤအကြောင်းကို၊ ဇာနိ-သု-သိနှင့်ကြကုန်ပြီး၊ တေန-ကြောင့်၊ အညေသမ္ပိ ပါကဋံ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ (မယံ) ဝုတ္တံ-ပြီး။

ပုဗ္ဗေနိဝါသ ပဋိသံယုတ္တကထာံအဖွင့် ပြီး၏။

အာယု ပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်

၅။ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ 'ဣတော သော၊ ဘိက္ခဝေတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ကပ္ပပရိစ္ဆေဒဝသေန-ကမ္မာကို ပိုင်းခြားခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ-သကို၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူ၍၊ ဣဒါနိ-ယခု အခါ၌၊ တေသံဗုဒ္ဓါနံ-ထို ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဇာတိပရိစ္ဆေဒါဒိဝသေန- အမျိုးဇာတ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း၊ အစရှိသည်နှင့် စပ်သဖြင့်၊ (ပုဗ္ဗေနိဝါသံ) ဒဿေတု-၄၊ ဝိပဿိ ဘိက္ခဝေတိအာဒိ-အစရှိသော ပါဠိတော်စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီး၊ တတ္ထ-ထို ဝိပဿိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိတော်စကားရပ်၌၊ အာယုပရိစ္ဆေဒေ-အသက်အပိုင်းအခြား၌၊ (အသက် အပိုင်းအခြားကိုပြရာအခန်း၌) ပရိတ္တံလဟုကန္တိ-ပရိတ္တံလဟုကံ ဟူသော၊ တေဉာယံ-ဤသဒ္ဓါ နှစ်ပါးအပေါင်းသည်၊ အပ္ပကဿေဝ-အပ္ပကသဒ္ဓါ၏ပင်၊ ဝေဝစနံ-ဝေဝစနပရိယာယ် စကားလှယ်တည်း၊ [ဤ ဝေဝစနပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုသိလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်-တဒိလက္ခဏကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] 'ဟိ-မှန်၏၊ ယံ-အကြင် အာယုပမာဏသည်၊ အပ္ပကံ-နည်း၏၊ တံ-ထို အာယုပမာဏသည်၊ ပရိတ္တဉ္စေဝ-ထက်ဝန်းကျင် ပိုင်းဖြတ်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည် လည်းကောင်း၊ ဝါ- တိုသည်လည်းကောင်း၊ လဟုကန္တံ-တိုသည်လည်းကောင်း၊ ခဟာတိ-၏၊ [ပရိတ္တံပုဒ်၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနိ ဘာသာဋီကာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ပရိတ္တတိက်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အပ္ပံ ဝါ ဘိယျောတိ-ကား၊ ဝဿသံတတော-အနှစ်တရာထက်၊ ဥပရိ-အလွန်၊ အပ္ပံဝါ-အနည်းငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဇီဝတိ-အသက်

ရှည်၏။ အညံ့-ပထမ အနှစ်တရာမှ တပါးသော၊ ဝဿသတံ-အနှစ်တရာသို့၊ အပတွာ-မရောက် မှု၍၊ ဝိသံဝဿာနိဝါ-အနှစ် နှစ်ဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော် လည်းကောင်း၊ တိသံ ဝဿာနိဝါ-အနှစ် သုံးဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော် လည်း ကောင်း၊ စက္ကာလိသံဝဿာနိဝါ-အနှစ် လေးဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော် လည်း ကောင်း၊ ပဏ္ဍာသံဝဿာနိဝါ-အနှစ် ငါးဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော် လည်း ကောင်း၊ သဠိဝဿာနိဝါ-အနှစ် ခြောက်ဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော် လည်း ကောင်း၊ ဇီဝတိ-အသက်ရှည်၏။ [အပွဲ၍၏ အနက်ကို ဝိသံစသည်ဖြင့် သရုပ် ဖော်သည်။] ပန-သို့သော်လည်း၊ ဝေ-ဤသို့၊ ဝါ-သို့ကလောက်၊ ဒီဃာ ယုကော-ရှည်သောအသက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝါ-အသက်ရှည်သော ပုဂ္ဂိုလ် ကို၊ အတိဒုလ္လဘော-အလွန်ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်၏။ ဝါ-အလွန်ရနိုင် ခဲ့၏။ ကိရ-ခဲ့၊ အသုကော-ထိုမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝေ-ဤသို့၊ စိရ-ကြာမြင့် စွာ၊ ဇီဝတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြားရသော်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို ကြားရာ အရပ်သို့၊ (တတ္ထ တလုံးပိုဟန်တူ၏)၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ဒဠ္ဗဗျော-ကြည့်ရှုထိုက် သည်၊ ဟောတိ-၏။

တတ္ထ-ထိုအသက်ရှည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝိသာခါ-ဝိသာခါ မည်းသော၊ ဥပါသိကာ-ဥပါသိကာမသည်၊ ဝိသတိဝဿသတံ-အနှစ်တရာနှစ်ဆယ် ပတ် လုံး၊ ဇီဝတိ၊ ပေါက္ခရသာတိ-မည်သော၊ ပြာဟ္မဏော-ပုဏ္ဏားသည် လည်း ကောင်း၊ ပြဟ္မာယု-မည်သော၊ ပြာဟ္မဏော-သည် လည်းကောင်း၊ သေလော- မည်သော၊ ပြာဟ္မဏော-သည် လည်းကောင်း၊ ဗာဝရိယပြာဟ္မဏော-ဗာဝရိယ ပုဏ္ဏားသည် လည်းကောင်း၊ အာနန္ဒတ္ထေရော-အရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည် လည်း ကောင်း၊ မဟာကဿပတ္ထေရော-မဟာကဿပ ထေရ်သည် လည်းကောင်း၊ တထာ-ထို အတူ တရာနှစ်ဆယ်ပတ်လုံးအသက်ရှည်၏၊ ပန-အထူးကား၊ အနုရုဒ္ဓိ တ္ထေရော-အနုရုဒ္ဓိထေရ်သည်၊ ဝဿသတဉ္စေဝ-အနှစ်တရာလည်း ဖြစ်သော၊ ပဏ္ဍာသဉ္စ-ငါးဆယ်လည်း ဖြစ်သော၊ ဝဿာနိ-နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ (ဇီဝတိ-၏) ဗာကုလတ္ထေရော-ဗာကုလထေရ်သည်၊ ဝဿသတဉ္စေဝ-လည်း ဖြစ်သော၊ သဠိစ-ခြောက်ဆယ်လည်း ဖြစ်သော၊ ဝဿာနိ (ဇီဝတိ-၏) အယံ-ဤ ဗာကုလထေရ်သည်၊ သဗ္ဗဒီဃာယုကော-အလုံးစုံ အသက်ရှည်သောသူတို့ထက် ရှည်သော အသက်ရှိ၏၊ သောပိ-ထို ဗာကုလထေရ်သော်မှလည်း၊ ဒေဝဿ သတာနိ-အနှစ် နှစ်ရာတို့ပတ်လုံး၊ နဇီဝတိ-အသက်မရှည်။ [ပိသဒ္ဓါ သမ္မာ ဝနာဇောတက။]

ပန-ကား၊ ဝိပဿိအာဒယော-ဝိပဿိ အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံး စုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗောဓိသတ္တာ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၌

ငြိကပ်သော သတ္တဝါအထူးတို့သည်၊ ဝါ-ဘုရားအလောင်းတို့သည်၊ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ သုမေဓကထာ၌ပြခဲ့ပြီ။] မေတ္တာပုဗ္ဗဘာ ဂေန-ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ရှေးအဖို့၌ မေတ္တာရှိသော၊ ဝါ-မေတ္တာ ရှေ့သွားရှိသော၊ သောမနဿ သဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တ အသင်္ခါရိကစိတ္တေန - သောမနဿ သဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက မဟာဝိပါက်စိတ်နှင့်၊ မာတုကုဏ္ဍိသ္မိ-မယ်တော် ဝမ်း၌၊ ပဋိသန္ဓိ-ပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဏီ-သု-ယူတော်မူကြကုန်ပြီ၊ တေန စိတ္တေန-ထို သောမနဿ သဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက မဟာဝိပါက် စိတ်ဖြင့်၊ ဂဟိတာယ-ယူအပ်သော၊ ပဋိသန္ဓိယာ-ပဋိသန္ဓေကြောင့်၊ အသင်္ချေ ယျ-အသင်္ချေယျကပ် ပတ်လုံး၊ အာယု-အသက်သည်၊ (ဟောတီ၊) ဣတိ-ထို ကြောင့်၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ အသင်္ချေယျာယုကာ-အသင်္ချေ ယျကပ်ပတ်လုံး ရှည်သောအသက်ရှုတော်မူနိုင်ကုန်သည်၊ ဝါ-အသင်္ချေယျ ကပ်ပတ်လုံး အသက်ရှည်တော်မူနိုင်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ၊) ဧ-ထို ဘုရား ရှင်တို့သည်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အသင်္ချေယျ-ပတ်လုံး၊ နအဋ္ဌသု-တည်တော် မမူကြကုန်ပြီနည်း၊ ဥတုဘောဇန ဝိပတ္တိယာ- ဥတုဘောဇဉ်၏ ဖောက်ပြန် ခြင်းကြောင့်၊ (အသင်္ချေယျ၊ နအဋ္ဌသု-ကုန်၊) ဟိ-မှန်၊ ဥတုဘောဇနဝသေန- ဥတုဘောဇဉ်၏ အစွမ်းကြောင့်၊ အာယု-သည်၊ ဟာယတိဝိ-ယုတ်လည်း ယုတ်လျော့၏၊ ဝဇ္ဇတိဝိ-တိုးလည်း တိုးပွား၏။

အသင်္ချေယျ အာယု။ ။ [သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာ ဝိဝဋ္ဌဇ္ဇာယိ အသင်္ချေယျ ကပ်ကို အသင်္ချေယျအရယူပါ။] အသက်အသင်္ချေတည်နေနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ “အာဓာရဝိသေသ၊ အာသယဝိသေသ၊ ပဋိပက္ခရုဇိဘာဝ၊ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ” ဟု လေးမျိုးရှိ၏။ ထိုအကြောင်း လေးပါးလုံးပင် မနှိုင်းယှဉ်အပ် မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အာနုဘော် သတ္တိများ ရှိကြသည်။

အာဓာရဝိသေသ။ ။ အသက်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ရုပ်ဇီဝိတ၊ နာမ်ဇီဝိတသည် နောက်ဆုံးဘဝဝယ် ဘုရားရှင်တို့၏ ခန္ဓာတော်အစဉ်၌တည်၏။ [ရုပ်ဇီဝိတသည်ကမ္မဇ ရုပ်အစဉ်တွင် ပါဝင်ရကား ထို ကမ္မဇကလာပ်အစဉ်၌တည်၏။ ထို ကမ္မဇရုပ်အစဉ် ကို ဤဘက် တိဇရုပ်အစဉ်ကလည်း ထောက်ပံ့၏။ ထို့ကြောင့် “ထို ဇီဝိတအသက် ကို ခန္ဓာအစဉ်၌တည်၏” ဟု ဆိုသည်။] ထို ခန္ဓာအစဉ်ဟူသောတည်ရာသည် တသံ သရာလုံး ဖြည့်အပ်ခဲ့သော ပါရမီတော်တို့ဖြင့် နောက်ဆုံးဘဝ၌ မွမ်းထုံအပ်ရကား ထူးခြားသောတည်ရာ ဖြစ်ပါပေသည်။

နိဿယဝိသေသ။ ။ ဘုရားအလောင်းတော်တို့သည် အလောဘအဇ္ဈာသယ (ဧကမ ဂုဏ်ကို မလိုချင်သော အဇ္ဈာသယဓာတ်)၊ အဒေါသအဇ္ဈာသယ (သတ္တဝါတို့အပေါ် ၌ ဒေါသနည်းပါးမေတ္တာများသော အဇ္ဈာသယဓာတ်)၊ နေက္ခမ္မအဇ္ဈာသယ (တော၊

တတ္ထ-ထို ဥတုတောဇနဝသေန အာယု ဟာယတိပိ ဝဇ္ဇတိပိ-ဟူသော ပါဠိ၌၊ (ဝိတ္တာရော ဝေ ဝေဒိတဗျော) ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ရာဇာနော-မင်းတို့သည်၊ အဓမ္မိကာ-တရား၌မယှဉ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဥပရာဇာနော-အိမ်ရှေ့မင်းတို့သည်၊ (အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ) သေနာပတိ-စစ်သူကြီးသည်၊ (အဓမ္မိကော ဟောတိ) သေဋ္ဌိ-သဋ္ဌေးသည်၊ (အဓမ္မိကော ဟောတိ) သံကလနဂရံ၊ အလုံးစုံသော မြို့သည်။ (အဓမ္မိကံ ဟောတိ) သကလရဋ္ဌံ-အလုံးစုံသော တိုင်းသည်၊ အဓမ္မိကမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အထ-တတိုင်းတပြည်လုံး တရားနှင့်မယှဉ်ရာ ထိုအခါ၌၊ တေသံပထို တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့၏၊ အာရက္ခဒေဝတာ-အစောင့်အရှောက်နတ်တို့သည်၊ (အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ) (နောက်၌လည်း ဤသို့လိုက်၍ ပေးပါ)၊ တေသံဒေဝတာနံ-တို့၏၊ မိတ္တာ-အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဘူမဋ္ဌဒေဝတာ-မြေ၌တည်သောနတ်တို့သည်၊ ပ၊ တာသံ ဒေဝတာနံ-တို့၏၊ မိတ္တာ-ကုန်သော၊ အာကာသဋ္ဌဒေဝတာ- ကောင်းကင်၌ တည်သော နတ်တို့သည်၊ ပ၊ အာကာသဋ္ဌဒေဝတာနံ-တို့၏၊ မိတ္တာ၊ ဥဏဝလာဟကာ-ပူသော ဥတု၏ အကြောင်းဖြစ်သော မိုးတိမ်ကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ ပ၊ တာသံမိတ္တာ၊ အဗ္ဗဝလာဟကာ-ဆီးနှင်းတိမ်တိုက်ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ ပ၊ တာသံမိတ္တာ၊ သီတဝလာဟကာ-အေးသောဥတု၏အကြောင်းဖြစ်သော မိုးတိမ်ကိုဖြစ်စေတတ် ကုန်သော၊ ဒေဝတာ ပ၊ တာသံမိတ္တာ၊ ဝဿဝလာဟကာ-မိုးရွာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော တိမ်လွှာ တိမ်တိုက်ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ ပ၊ တာသံမိတ္တာ၊ စာတုမဟာရာဇိကာ-စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးတို့ကို ဆည်းကပ်ရခြင်း ရှိကုန်သော၊ ဒေဝတာ

ထွက်လိုသော အဇ္ဈာသယဓာတ်)၊ ဤသို့သော အာသယ (အလိုအဇ္ဈာသယ) ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်) အာယု၏မိုးရာ ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ထူးခြားသောနိဿယတည်း။

ပဋိပက္ခဒူရိတာဝ။ ။ လာဘမစ္ဆရိယ (သူတပါးအတွက် လာဘ်ပေါ်မည်ကို မလိုလားခြင်း) စသော မကောင်းတရားသည် ပါပဓမ္မတည်း၊ ထို ပါပဓမ္မတို့ကို ဝေးစွာ ပယ်ခွါနိုင်ခြင်းသည် ပဋိပက္ခဒူရိတာဝတည်း။

ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ။ ။ သတ္တဝါတို့၏ ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ အားထုတ်ခြင်းသည် ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ (စိတ်တော်အစဉ် ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအထူး) တည်း၊ ဤသို့ အသက်ရှည်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့က မနှိုင်းယှဉ်လောက်အောင် အာနုဘော် ကြီးမားသောကြောင့် အသက်လည်းအသင်္ချေယျတိုင်အောင် ရှည်နိုင်စရာရှိပေသည်။

၂၀၊ တာသံ မိတ္တာ၊ တာဝတိံသာ-တာဝတိံသာ ဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧဝံ
 ဝတာ၊ ၂၀၊ တာသံ မိတ္တာ၊ ယာမာ-ယာမာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ-
 တို့သည်၊ (အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ) ဣတိ ဝေမာဒိ-ဤသို့ အစရှိသည်တည်း၊ ဧဝံ-
 ဤသို့၊ ယာဝဘဝဂ္ဂါ-ဘဝဂ်တိုင်အောင်၊ အရိယသာဝကေ-တို့ကို၊ ဌပေတွာ-
 ထား၍၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒေဝ ဗြဟ္မပရိသာဝိ-နတ် ဗြဟ္မာ ပရိသတ်
 တို့သည်လည်း၊ အဓမ္မိကာဝ ဟောန္တိ၊ တာသံ-ထို နတ် ဗြဟ္မာပရိသတ်တို့၏၊
 အဓမ္မိကတာယ-တရား၌ မယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စန္ဒိမသုရိယာ-လနေ
 တို့သည်၊ ဝိသမံ-မညီမညွတ်၊ ပရိဟရန္တိ-ထက်ဝန်းကျင်၊ လှည့်လည်ကုန်၏။

ဝါတော-လေသည်၊ ယထာမဂ္ဂေန-လာမြဲတိုင်းသောလမ်းဖြင့်၊ နဝါယတိ-
 မလာ၊ ဝါ-မတိုက်၊ အယထာမဂ္ဂေန-လာမြဲတိုင်း မဟုတ်သောလမ်းဖြင့်၊ ဝါ
 ယန္တော-လာသည်၊ ဝါ-တိုက်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်)၊ အာကာသဋ္ဌက
 ဝိမာနာနိ-ကောင်းကင်၌ တည်သော ဗိမာန်တို့ကို၊ ခေါ်တေတိ-ချောက်
 ချား စေ၏၊ ဝိမာနေသု-တို့သည်၊ ခေါ်တိတေသု-ကုန်လတ်သော်၊ ဒေဝ
 တာနံ-တို့၏၊ ကိဋ္ဌနတ္ထာယ-ပျော်မြူးခြင်းငှါ၊ စိတ္တာနိ-တို့သည်၊ န နံမန္တိ-
 မညွတ်ကြကုန်၊ ဒေဝတာနံ-တို့၏၊ ကိဋ္ဌနတ္ထာယ-ငှါ၊ စိတ္တေသု-တို့သည်။

ဝိသမံ စန္ဒိမသုရိယာ ပရိဟရန္တိ။ ။ဝိသမံ စန္ဒိမသုရိယာ ပရိဟရန္တိတိ ဗဟူဗာဓ
 တာဒိ အနိဋ္ဌမလူပနိဿယဘူတဿ (များသောအနာရောဂါ ရှိသူတို့၏ အဖြစ်အစ
 ရှိသော အနိဋ္ဌ မကောင်းအကျိုး၏ မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော) ယထာဝုတ္တံ အဓမ္မိကတာ
 သညိတဿ (ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိ မင်းစသူတို့၏ အဓမ္မိက အဖြစ်ဖြင့် မှတ်သား
 အပ်သော) သာဓာရဏဿ-ပါပကမ္မဿ မလေန (ထို အချိန်၌ ဖြစ်နေသော သတ္တဝါ
 အများနှင့် ဆက်ဆံသော မကောင်းမှု၏ အစွမ်းကြောင့်) ဝိသမံဝါယန္တေန ဝါယုနာ
 ပိဋ္ဌိယမာနာ စန္ဒိမသုရိယာ (မညီမမျှ တိုက်ခတ်သောလေသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်
 ဖြစ်၍ မိမိတို့၏ သွားနေကျ လမ်းကြောင်း၌ မညီမညွတ်သွားနေရသော လ နေ တို့
 သည်) သိနေရုံ ပရိတိစ္ဆန္တော ဝိသမံ ပရိဝတ္တန္တိ (ခြင်းမရှိတောင်ကို ရစ်ပတ်လှည့်
 လည်ကုန်လတ်သော် မညီမညွတ် လှည့်လည်ကြကုန်၏) ယထာမဂ္ဂေန (သွားမြဲ
 တိုင်းသော လမ်းဖြင့်) န ပရိဝတ္တန္တိ (မလှည့်လည်နိုင်ကြကုန်) ။-ဇီကာ။

ဝါတော ယထာမဂ္ဂေန နဝါယတိ။ ။အသိဒိ ယထာစန္ဒိမသုရိယာနံ ဝိသမ
 ပရိဝတ္တနံ ဝိသမဝါတသင်္ခေါဘဟေတုကံ (လနေတို့၏ ၎် မညီမမျှ လှည့်လည်
 ခြင်းသည် မညီမမျှသောလေတို့၏ ချောက်ချားခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသကဲ့သို့)
 ဧဝံ ဥတုဝဿာဒိဝိသမပဝုတ္တိ (ဤအတူ ဥတု၊ မိုး အစရှိသည်တို့၏ မညီမမျှဖြစ်ခြင်း
 သည် မညီမျှသောလေတို့၏ ချောက်ချားခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိ၏) ဣတိ ဒဿေ
 တုံ ဝါတော ယထာမဂ္ဂေန နဝါယတိတိ အာဒိ ဝုတ္တံ-ဇီကာ။

အနမန္တေသု-ကုန်လတ်သော်၊ သိတုဏှဘေဒေါ-အအေး အပူ အပြားရှိသော၊
 ဥတု - ဥတုသည်၊ ယထာ ကာလေန - အကြင်အကြင် ကာလ အားဖြင့်၊
 နသမ္ပဇ္ဇတိ-ကောင်းစွာမဖြစ်၊ ဝါ-မပြီးစီး၊ [“ဥတုပျက်သည်”ဟူလို။]တသ္မိ-
 ထိုဥတုသည်၊ အသမ္ပဇ္ဇန္တေ-ကောင်းစွာမဖြစ်လတ်သော်၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊
 ဒေဝေါ-မိုးသည်၊ နဝဿတိ-မရွာ၊ ကဒါစိ-တရံတခါ၌၊ ဝဿတိ-ရွာ၏၊
 ကဒါစိ-၌၊ နဝဿတိ၊ ကတ္တစိ-အချို့သောအရပ်၌၊ ဝဿတိ၊ ကတ္တစိ-၌၊
 နဝဿတိ၊ [ကဒါစိ-စသည်ကား “သမ္မာ နဝဿတိ”၏ သရုပ်ပြတည်း။]
 ဝဿန္တောပိ-ရွာပြန်သော်လည်း၊ ဝပဏာလေ-စိုက်ပျိုးရာအခါ၌လည်းကောင်း၊
 အင်္ဂုရကာလေ-အညွှောက်ပေါက်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ နာဠကာလေ-ရိုး
 တန်ထွက်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖကာလေ-ပွင့်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊
 ခိရဂဟဏာဒိကာလေသု-နို့ ရည်ကိုယူရာ အစရှိသောအခါတို့၌လည်းကောင်း၊
 ယထာယထာ-အကြင်အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဝဿမာနောစ-ရွာသော်
 လည်းကောင်း၊ ဝိဂစ္ဆမာနောစ-ကင်းသော်လည်းကောင်း၊)သဿာနံ-ကောက်
 တို့အား၊ ဥပကာရော-လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊
 တထာတထာ- ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထိုထိုကောက်တို့အား လျော်
 သောကျေးဇူးကိုမပြုနိုင်လောက်အောင်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်)၊ ဝဿတိစ-
 ရွာလည်းရွာ၏၊ ဝိဂစ္ဆတိစ-ကင်းလည်းကင်း၏။

တေန-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ကောက်တို့အား လျော်သောကျေးဇူးကို မပြု
 နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရွာခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်၊)
 သဿာနိ-တို့သည်၊ ဝိသမပါကာနိ-မည်မမျှမည့်ရင့်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဝိဂတဂန္ဓ
 ဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပဝတ္တိနိ-တင်းသောအနံ့၊ အဆင်း၊ အရသာ အစရှိသည်တို့၏
 ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ (အနံ့ အဆင်း အရသာအစရှိသည်၏ ကင်းသောဖြစ်ခြင်း
 ရှိကုန်သည်) ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [အာဒိဖြင့်ဩဇာကိုယူ။] ဧကဘာဇနေ-တခု
 တည်းသော အိုး၌၊ ပက္ခိတ္တတဏှာလေသုပိ-ထည့်အပ်သော ဆန်တို့တွင်သော်မှ
 လည်း၊ ကေသ္မိ-တခုသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ ဘတ္တိ-ထမင်းသည်၊ ဥတ္တဏှာလံ-
 ကျက်ခြင်းမှ ဖဲသောဆန်ရှိသည်(သဒ္ဓတ္တ)၊ [ဥတ္တဏှာလန္တိ ပါကတော ဥက္ကန္တ

ဝိဂတဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပဝတ္တိနိ။ ။ဂန္ဓဝဏ္ဏရသာတို့ကို ခွန်သမာသံတွ၊ ဂန္ဓ
 ဝဏ္ဏရသာဒိနံ+သမ္ပဝတ္တိ+ဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပဝတ္တိ၊ ဝိဂတာ + ဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပ
 ဝတ္တိ+ယေသန္တိ+ဝိဂတဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပဝတ္တိနိ၊ [အနိနိကဲ့သို့ သဿာနိနှင့်အရတု
 သော နပုဏ္ဏိရှိစေ၊ သမ္ပန္နာနိဟု ရှိသည်ကား သဒ္ဓါသွားမကောင်း၊ ဝိပြုတ် ပြု
 ကြည့်ပါ။]

တဏှုလံ-ဋီကာ] ဝါမနပ်သည်(ဝေါဟာရတ္ထ)၊ ဟောတိ-၏၊ ကေသိ(ပဒေသေ-၌၊) (ဘတ္တိ-သည်၊) အတိကိလိန္ဒ-အလွန်စိုစွတ်သည်၊ ဝါ-အလွန်ပျော့သည်၊ (ဟောတိ) ကေသိ(ပဒေသေ)၊ (ဘတ္တိ-သည်၊) သမပါကံ-အညီအမျှ ကျက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ) တံ-ထိုထမင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပရိဘုတ္တိ-သုံးစားအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်) ကုစ္ဆိယမ္ပိ-ဝမ်း၌လည်း၊ တီဟိ-သုံးပါးကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အစာကြေခြင်း၊ မကြေခြင်း၊ မကောင်းသဖြင့်ကြေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ပစ္စတိ-ကြေကျက်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့သုံးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျက်ခြင်းကြောင့်) သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ ဗဟုဗာဓာစေဝ-များသောအနာဂ္ဂိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပါယုကာစ-နည်းသောအသက်ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊ ဝေ-ဤသို့လျှင်၊ တာဝ-အာယုဝစုနမုရူးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ညွှန်ပြအပ်သော) ဥတုဘောဇနဝသေန-ဥတုဘောဇနနှင့်စပ်သဖြင့်၊ အာယု-အသက်သည်၊ ဟာယတိ-ယုတ်လျော့၏။

ပန-ကား၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ရာဇာနော-တို့သည်၊ ဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဥပရာဇာနောပိ-တို့သည်လည်း၊ ဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိမနယေနဝ-ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ယာဝဗြဟ္မလောကာ-တိုင်အောင်၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း၊ ဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ တေသံ-ထိုသတ္တဝါတို့၏၊ ဓမ္မိကတ္တာ-တရား၌ယှဉ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-တရားစတင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမံ-အညီအမျှ၊ စန္ဒိမသုရိယာ-တို့သည်၊ ပရိဟရန္တိ-မြင်းမိုရ်တောင်ကို လက်ယာရစ် လှည့်လည်ကုန်၏၊ ယထာမဂ္ဂေန ဝါတော ဝါယတိ၊ ယထာမဂ္ဂေန ဝါယန္တော အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ နခေါဘေတိ၊ တေသံ-ထိုဗိမာန်တို့၏၊ အခေါတာ-မချောက်ချားခြင်းကြောင့်၊ ဒေဝတာနံ ကိဋ္ဌနတ္ထာယ စိတ္တာနိ နမန္တိ၊ ဝေ-ဤသို့ ညွှတ်ခြင်းကြောင့်၊ ကာလေ-သင့်လျော်သောအခါ၌၊ ဥတု သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒေဝေါ သမ္မာဝဿတိ၊ ဝပ္ပကာလတော-စိုက်ပျိုးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ သဿာနံ-တို့အား၊ ဥပကာရံ-ကို၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ ကာလေ-ရွာသင့်ရာ အခါ၌၊ ဝဿတိ၊ ကာလေ-ကင်းသင့်ရာအခါ၌၊ ဝိဂစ္ဆတိ။

တေန-ထို့ကြောင့်၊ သဿာနိ-တို့သည်၊ သမပါကာနိ-အညီအမျှ မှည့်ရင့်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ သုဂန္ဓာနိ-ကောင်းသော အနံ့ရှိကုန်သည်၊ သုဝဏ္ဏာနိ-ကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်သည်၊ သုရသာနိ-ကောင်းသော အရသာရှိကုန်သည်၊ သြဇဝန္တာနိ-သြဇာရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေဟိ-ထို သုဂန္ဓအစရှိသော

ကောက်တို့ဖြင့်၊ သမ္ပါဒိတံ-ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော၊ ဘောဇနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပရိတုတ္တံ-သုံးစားအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ သမ္ပာ-စွာ၊ ပရိပါကံ-အစာကြေခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကောင်းစွာအစာကြေခြင်းကြောင့်) သတ္တာ-တို့သည်၊ အရောဂါ-ရောဂါမရှိ ကုန်သည်၊ ဒိဗာယုကံ- ရှည်သော အသက်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဝေ-ဤသို့ (ဤနည်းအားဖြင့်) ဥတုဘောဇနဝသေန-အစမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ အာယု-သည်၊ -ဝစုတိ-၏။

တတ္ထ-ထိုတုရားရှင်တို့တွင်၊ ဝိပဿီ-ဝိပဿီ မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အသိတိဝဿသဟဿာယုက ကာလေ-အနှစ် ရှစ်သောင်း အသက်တမ်း ရှိရာအခါ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်တော်မူပြီ၊ သိခိ-သော၊ (ဘဂဝါ) သတ္တဝိဝဿ သဟဿာယုက ကာလေ-အနှစ် ခုနစ်သောင်း အသက်တမ်း ရှိရာအခါ၌၊ (နိဗ္ဗတ္တော) ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ-ဤအစဉ်ကို၊ အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ပရိဟိန သဒိသ-ယုတ်လျော့ခြင်းနှင့် တူသည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ် ပါပေပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အစဉ်အတိုင်း ယုတ်လျော့ခြင်းနှင့် တူသည်ကို ပြုအပ်ပါသော် လည်း၊ ဝေ-ဤသို့ အစဉ်အားဖြင့်၊ န ပရိဟိန- ယုတ်လျော့သည် မဟုတ်၊ ဝစိတော ဝစိတော-တိုးပွား၍ တိုးပွား၍၊ ဝါ-တိုးပွားပြီးမှ တိုးပွားပြီးမှ၊ ပရိဟိန-ယုတ်လျော့ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဆီထိုက်၏၊ ကထံ-အဘယ် သို့ သိထိုက်သနည်း၊ ဣဝ-ကောဏာဂုဗ်မြတ်စွာဘုရား စသည်တို့မှ ရှေး ဦးစွာ၊ ဣမံသိဉ္စုဗ္ဗေ-ဤကမ္ဘာ၌၊ ကကုသန္ဓော-သော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ စတ္တာလိဝဿသဟဿာယုက ကာလေ-အနှစ်လေးသောင်း အသက်တမ်း ရှိရာအခါ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-ပြီ၊ အာယုပ္ပမာဏံ-အသက်အပိုင်းအခြားကို၊ ပဉ္စ- ဝါးပါးကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာဝေ-အစုတို့ကို၊ ကတော-ပြု၍၊ စတ္တာရိ- လေးစုတို့ပတ်လုံး၊ ဣတော-တည်တော်မူ၍၊ ပဉ္စမေ-ငါးခုမြောက် အစသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေယေဝ-ထိုင်ရှားရှိစဉ်ပင်၊ ပရိနိဗ္ဗာတော-ပရိနိဗ္ဗာန်တော်မူပြီ၊ တံ- အာယု- ထိုလေးသောင်း အသက်တမ်းသည်၊ ပရိဟာယမာနံ- ယုတ်လျော့ လတ်သော်၊ ဒသဝဿကာလံ-ဆယ်နှစ်တမ်း အခါသို့၊ ပတော-ရောက်၍၊ ပုန-တဖန်၊ ဝစမာနံ-တိုးပွားလတ်သော်၊ အသချေယျံ- အသချေသည်၊ ဟုတော-၍၊ တဒတာ-ထို အသချေတမ်းမှ၊ ပရိဟာယမာနံ- လတ်သော်၊ တံ-သဝဿသဟဿကာလေ- အနှစ်သုံးသောင်း အသက်တမ်းရှိရာ အခါ၌၊ ဌိတံ-တည်ပြီ၊ တဒါ-ထို အခါ၌၊ ကောဏာဂမနော၊ ဘဂဝါ၊ နိဗ္ဗတ္တော။

တသ္မိ ပိ-ထို ကောဏာဂုဗ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊ တထေဝ-ထို အတူ ပင်၊ [တထေဝဖြင့် အသက်တမ်းကို ငါးပုံပုံ၍ တပုံအကျန်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန်

စံတော်မူခြင်းကို ညွှန်ပြသည်။] ပရိနိဗ္ဗာန်တော်- ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး လတ်
 သော်၊ တံ အာယု-ထိ အသက်တမ်းသည်၊ ဒသဝဿကာလံ-သို့၊ ပတွာ၊
 ပုန ဝဇုမာနံ အသချေယျ ဟုတွာ၊ ပရိဟာယိတွာ-ယုတ်လျော့၍၊ ဝီသတိ
 ဝဿသဟဿကာလေ- အနှစ်နှစ်သောင်း အသက်တမ်းရှိရာအခါ၌၊ ဌိတံ၊
 တဒါ-၌၊ ကဿပေါ ဘဂဝါ နိဗ္ဗတ္တော၊ တသ္မိံပိ-ထို ကဿပ မြတ်စွာဘုရား
 သည်လည်း၊ တထေဝ၊ ပ၊ ဝဿသတကာလံ -အနှစ်တရာ အသက်တမ်း
 အခါသို့၊ ပတ္တိ-ရောက်ပြီ၊ အထ-အနှစ်တရာတမ်းသို့ ရောက်ရာ ထိုအခါ၌၊
 အမှာကံ-တို့၏၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဝေ-ဤသို့၊ အနုပဗ္ဗေန-အစဉ်
 အားဖြင့်၊ ပရိဟာယိတွာ-ပရိဟာယိတွာ-ယုတ်လျော့၍၊ ယုတ်လျော့၍၊ ဝဇုတွာ
 ဝဇုတွာ-တိုးပွားပြီး၍ တိုးပွားပြီး၍၊ ပရိဟိနံ-ယုတ်လျော့ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိ
 တဗ္ဗ၊ [ရွှေ၌ ဝဇုတွာ ဝဇုတွာ ပရိဟိနံ-ကို ပြန်၍ နိဂုံးအုပ်သည်။] တတ္ထ-ထိုသို့ ပွင့်
 တော်မူကြရာ၌ [“ထိုလူတို့တွင်” ဟု ဆရာတော်ကြီးနိဿယ၌စွဲ၏။] မနုဿေသု-
 လူတို့သည်၊ ယံ-အာယုပရိမာဏေသု-အကြင်ကြင်မျှလောက်၊ အသက်တမ်း
 အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-ရှိရာအခါ၌၊ ဗုဒ္ဓေါ-တို့သည်၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ-
 ကုန်၏၊ တေသမ္ပိ-ထို ဘုရားရှင်တို့၏လည်း၊ တံတဒေဝ-ထိုထို လူတို့၏အသက်
 အတိုင်းအရှည်သည်သာလျှင်၊ အာယုပရိမာဏံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဝေဒိ
 တဗ္ဗ-၏။] အသက်အသချေတိုင်အောင်ဘုန်းကံပါလာသော်လည်း ဥတုတောဇဉ်
 ၏ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် လူတို့နှင့်တန်းတူပင် အသက်ရှည်တော်မူရသည်၊
 လူတို့အသက်တမ်းတွင်လည်း ငါးပုံတပုံချန်၍ အသက်ရှည်တော်မူကြသည်။]

အာယုပရိစ္ဆေဒ အပွင့် ပြီး၏။

ဗောဓိပရိစ္ဆေဒ အပွင့်

ဂ။ ပန-ကား၊ ဗောဓိပရိစ္ဆေဒ-ဗောဓိပင်ကိုပိုင်းခြားခြင်း၌၊ (အတ္ထော
 ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော) 'ပါဠိလိယာ မူလေတိ-ကား၊ ပါဠိလိ ရုက္ခဿ-သဒ္ဓတပင်၏။

ဝဿသတ ကာလံ ပတ္တိ။ ။ ထုံးစံအတိုင်းဆိုလျှင် ကောဏာဂုဗ်မြတ်စွာဘုရားသည်
 အနှစ်သုံးသောင်းတမ်း၌ ပွင့်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည်
 (အနှစ်တသောင်းလျော့၍) အနှစ် နှစ်သောင်းတမ်း၌ ပွင့်တော်မူရသကဲ့သို့လည်း
 ကောင်း၊ ထိုအတူ ငါတို့၏မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အနှစ်တသောင်းလျော့၍ အနှစ်
 တသောင်းတမ်းကာလ၌ ပွင့်တော်မူသင့်၏၊ သို့သော် ပါရမီတော်များက မပြည့်စုံသေး
 သောကြောင့် သောင်းတမ်း၌လည်း ပွင့်တော်မူနိုင်ခဲ့၊ ထောင်တမ်း၌လည်း ပွင့်တော်
 မမူနိုင်ခဲ့၊ အနှစ်တရာတမ်းကျမှ ပွင့်တော်မူရသည်၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ ပါရမီတော်များ
 ကမပြည့်စုံသေးသောကြောင့်တည်း၊ မှန်၏ ဒါနပါရမီတော်သည်ပင် ဝေဿန္တရာမင်း
 ဘဝရောက်မှ ပြည့်စုံတော်မူရသည်။

ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ (အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ-၌စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ တဿာပါဠလိယာ-ထို
 သခွတ်ပင်၏၊ ခန္ဓော-ပင်စည်သည်၊ တံဒိဝသံ-ဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထိုနေ့၌၊
 ပဏ္ဍာသရတနော-အတောင်ငါးဆယ်ရှိသည်၊ ဟုတုာ-ဖြစ်၍၊ အပ္ပဂ္ဂတော-
 အထက်သို့တက်ပြီး၊ သာခါ-သစ်ကိုင်းထိုသည်၊ ပဏ္ဍာသရတနာ-အတောင်ငါး
 ဆယ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတုာ အပ္ပဂ္ဂတော)၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ ဥဗ္ဗေနေ-
 အစောက်အားဖြင့်၊ ရတနသတံ-အတောင်တရာသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ [ဘေး
 ပတ်လည်၌လည်း ဝဲဘက်အတောင်ငါးဆယ် ယာဘက်အတောင်ငါးဆယ်ပြန်
 ကျယ်သောကြောင့် အတောင်တရာပင်ရှိ၏။] စ-ဆက်၊ တံဒိဝသံ-ဘုရားပွင့်
 တော်မူရာ၊ ထိုနေ့၌၊ သာပါဠလိ-သည်၊ ကဏ္ဍိကာပဒ္ဒေတိဝိယ-အချက်တို့ဖြင့်
 ဖွဲ့အပ်သကဲ့သို့ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖဟိ -- ပန်းတို့ဖြင့်၊ မူလတော - အရင်းမှ၊
 ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဧကသဉ္ဇန္တာ-တပေါင်းတည်းဖုံးအုပ်အပ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊
 ဒိဗ္ဗဂန္ဓ-နတ်၌ ဖြစ်သော အနံ့သည်၊ ဝါယတိ-လှိုင်၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ ဧကဝလံ-အခြားသစ်ပင်တို့နှင့်မဖက် သက်သက်၊
 တဒါ-ဘုရားပွင့်တော်မူရာထိုနေ့၌၊ အယမေဝ-ဤမောဓိပင်ဖြစ်သောသခွတ်ပင်
 သည်သာ၊ ပုပ္ဖတာ-ကောင်းစွာဖြစ်သော ပန်းရှိသည်၊ န-မဟုတ်သေး၊ [ပုပ္ဖ+
 သဉ္ဇာတံ+ ဧတိဿာတိပုပ္ဖိတာ၊ သဉ္ဇာတ အဿတ္တိ အနက်၌ ဣတပစ္စည်း။]
 ဒဿသဟဿစက္ကဝါဠေ-တသောင်းသော စကြဝဠာ၌၊ သဗ္ဗပါဠလိယော-

.. မူလေတိ ဟေဋ္ဌာ။ ။ မူလသဉ္ဇါ၏ အဘိဓာန်လာအနက်တို့တွင် သန္တိကအနက်
 ဟောတည်း၊ သခွတ်ပင်လုံး၏ အနီးဟူသည် အောက်အရပ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့်
 “ဟေဋ္ဌာ”ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွ ဖွင့်သည်၊ [မူလေတိ မူလာဝယဝဿ သမိဗေ (အမြစ်
 ဟူသော အစိတ်အပိုင်း၏အနီး၌) တံပန (ထိုအနီးသည်ကား) တဿာပါဠလိယာ
 (ထိုသခွတ်ပင်၏) ဟေဋ္ဌာပဒေသော (အောက်အရပ်သည်) ဟောတိတိ အာဟာ”ပါ
 ဝါယတိရက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ”တိ။ -ဋီကာ။]

တံဒိဝသန္တိ။ ။ အတ္တနာ ဇာတဒိဝသေ (မိမိပေါက်ရာနေ့၌) တံဒိဝသန္တိ ဝါ တံ
 ဘဂဝတော အဘိသမ္မောမိဒိဝသေ (ထိုပွင့်တော်မူရာနေ့၌)၊ သော ကိရ မောဓိ
 ရုက္ခော သာလကလျာဏီဝိယ (အင်ကြင်းပင်သည်ကဲ့သို့) ပထဝိယာအပ္ပန္နရေဝပုရေ
 တရံ ဝမေန္တော (ဘုရားမပွင့်မီ ရှေးဦးစွာ မြေကြီးအတွင်း၌သာကြီးပွားလျက် အပေါ်
 မထွက်သေးပဲ) အဘိသမ္မောမိဒိဝသေ ပထဝိဥဒ္ဓိဇ္ဇိတွာ ဥဋ္ဌိတော ရတနသတံ ဥစ္စော
 (ဘုရားပွင့်တော်မူရာနေ့ရောက်မှ မြေကြီးကို ဖောက်ထွက်၍ အထက်သို့ တက်လျက်
 အတောင်တရာမြင့်သည်လည်းကောင်း) တာဝဒေဝစ ဝိတ္တတောဟုတုာ နဘံ ပူရေန္တော
 အဋ္ဌာသိ (ထိုမျှလောက်ပင် အတောင်အရာ ပြန်ကျယ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းကင်ကို
 ပြည့်စေလျက်တည်း) ။ -ဋီကာ။

အလုံးစုံသော သခွတ်ပင်တို့သည်၊ ပုပ္ဖိတာ-ကောင်းစွာဖြစ်သော ပန်းရှိကုန်
 သည်၊ ဟောန္တိ၊ စ-သေး၊ ကေဝလံ-အခြားသစ်ပင်တို့နှင့်မဖက် သက်သက်၊
 ပါဠိလိယော-သခွတ်ပင်တို့သည်သာ၊ (ပုပ္ဖိတာ-ကုန်သည်)န-သေး၊ ဒသသဟဿ
 စက္ကဝါဠေ-၌၊ သဗ္ဗရုက္ခာနံ-တို့၏၊ ခန္ဓေသု-ပင်စည်တို့၌၊ ခန္ဓပဒုမာနိ-ပင်စည်၌ပွင့်
 သော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သာခါသု-သစ်ကိုင်းတို့၌၊ သာ
 ခါ ပဒုမာနိ-သစ်ကိုင်း၌ ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊
 လတာသု-နှယ်တို့၌၊ လတာပဒုမာနိ-နှယ်၌ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်
 လည်းကောင်း၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ အာကာသပဒုမာနိ-ကောင်းကင်
 ၌ ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖိတာနိ-ကုန်သည်၊
 (ဟောန္တိ)၊ ပထဝီတလ-မြေအပြင်ကို၊ ဘိန္ဒုတောပိ-ဖောက်ခွဲ၍လည်း၊ မဟာပဒု
 မာနိ-ကြီးစွာသော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်၊ ဥဠိတာနိ-ပေါ်ထွက်ကုန်ပြီ၊
 မဟာသမုဒ္ဒေါပိ-မဟာသမုဒြာသည်လည်း၊ ပဉ္စဝဏ္ဏေဟိ-ငါးမျိုးသော အဆင်း
 ရှိကုန်သော၊ ပဒုမေဟိ-ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိလုပ္ပလရတ္တုပ္ပ
 လေဟိစ-ကြာညို ကြာနီတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဉ္စန္ဒော-ကောင်းစွာဖုံးလွှမ်း
 အပ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ သကလဒသသဟဿစက္ကဝါဠေ-သည်၊ ဇမေလာ
 ကုလံ-တံခွန် အလံအစဉ်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသည်၊ (ဟုတော)၊ တတ္တတတ္တ-ထိုထို
 အရပ်၌၊ နိဗ္ဗဒ္ဓပ္ပဒါမ ဝိသဋ္ဌမာလာဂုံဠ ဝိပွကိဏ္ဏနာနာဝဏ္ဏကုသုမုဇ္ဇလံ-
 တံရဲရဲဆွဲလတ်၊ ဖြစ်အပ်သောပန်းဆိုင်၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော ပန်းအပေါင်း၊
 အထူးထူးအပြားပြားရောပြွမ်းလျက် အထူးထူးသော အဆင်းရှိသောပန်းတို့ဖြင့်
 လွန်စွာတောက်ပသည်လည်းကောင်း၊ နန္ဒနဝနစိတ္တလတာဝနမိဿကဝနဖာရူ
 သကဝနသဒိသံ-နန္ဒနဝနဥယျာဉ်၊ စိတ္တလတာဥယျာဉ်၊ မိဿကဥယျာဉ်၊ ဖာရုသ
 ကဥယျာဉ်နှင့် တူသည်လည်းကောင်း၊ အဟောသိ။

ပုရတ္တိမစက္ကဝါဠေမုခဝဋီယံ-အရှေ့ စကြဝဠာနခမ်းရစ်၌၊ ဥဿိတဒ္ဓဇာ-
 ထောင်မတ်နေသော တံခွန်အလံတို့သည်၊ [ဥဿာပိတဟု မရှိသောကြောင့်
 “ထောင်မတ်စေအပ်စိုက်ထူအပ်” ဟုမပေးရ။] ပစ္စိမစက္ကဝါဠေမုခဝဋီ-အနောက်

တတ္တတတ္တ နိဗ္ဗဒ္ဓ၊ ပါသမုဇ္ဇလံ။ ။ တတ္တတတ္တကို “တပံတတံ” ဟုလည်းကောင်း၊
 နိဗ္ဗဒ္ဓပ္ပဒါမကို “ဩလုဂ္ဂိကုသုမဒါမေဟိစေဝ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဝိသဋ္ဌမာလာဂုံဠ
 ကို “ဝိပွကိဏ္ဏမာလာ ဝိဇ္ဇိဟိစ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဝိပွကိဏ္ဏနာနာဝဏ္ဏကုသုမကို “ဝိပွ
 ကိဏ္ဏဝိဝေဏယုတ္တပုပ္ဖေဟိစ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဋီကာဖွင့်သည်၊ ဤဒီကာအတိုင်း
 “ဝိပွကိဏ္ဏ” ကို နာနာဝဏ္ဏကုသုမ၌ ကုသုမ၏ ဝိသေသနဟုမှတ်ပါ၊ သမုဇ္ဇလံကို
 “သမ္ပဒေဝဥဇ္ဇလံ” ဟု ဖွင့်သည်။ -1

စကြဝဠာနခမ်းရစ်ကို၊ အဘိဟနန္တိ - ထိခိုက်ကုန်၏၊ [တံခွန်အလံချင်းထိနေသည်ဟူလို။] (ပေယျာလမြှုပ်ထားသည့် ဖော်ပေးပါမည်)၊ ပစ္စိမစက္ကဝါဠ မုခဝဋ်ယံ-၌၊ ဥဿိတဒ္ဓဇာ-တို့သည်၊ ပုဗ္ဗတ္ထိမစက္ကဝါဠ မုခဝဋ်ယံ-ကို၊ အဘိဟနန္တိ၊ ကုန်၏၊ ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠ မုခဝဋ်ယံ-၌၊ ဥဿိတဒ္ဓဇာ၊ ဥတ္တရစက္ကဝါဠ မုခဝဋ်ယံ-ကို၊ အဘိဟနန္တိ၊ ဥတ္တရစက္ကဝါဠ မုခဝဋ်ယံ-၊ ဥဿိတဒ္ဓဇာ-တို့သည်၊ ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠ မုခဝဋ်ယံ-တောင်စကြဝဠာနခမ်းရစ်ကို၊ အဘိဟနန္တိ၊ ဝေ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ အညမညသိရိသမ္ပတ္တာနိ-အချင်းချင်း အသရေတို့သို့ ကောင်းစွာ ရောက်ကုန်သော၊ စက္ကဝါဠာနိ-တို့သည်၊ အဟေသု-ကုန်ပြီ၊ အဘိသမ္ပဒ္ဓေါ တိ-ကား၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ ဗုဒ္ဓဂုဏဝိဘဝသိရိ-ဘုရားရှင်တို့ ရထိုက်သော ဂုဏ်တော်တို့၏ တင့်တယ်ခြင်းဟူသော အသရေကို၊ ပဋိဝိဇ္ဇမာနော-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူလျက်၊ စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော၊ သစ္စာနိ-တို့ကို၊ အဘိသမ္ပဒ္ဓေါ - ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ [စတ္တာရိ သစ္စာနိ အဘိသမ္ပဒ္ဓေါသာ အဘိသမ္ပဒ္ဓေါ၏ အဖွင့်တည်း၊ ထိုသို့ သစ္စာလေးပါးကို သိရာ၌ ဘုရားရှင်တို့ ရတော်မူထိုက်သော အခြားဂုဏ်တော်များကိုလည်း ရတော်မူ၏ဟု ပြလိုသောကြောင့် “ဗုဒ္ဓဂုဏဝိဘဝသိရိ ပဋိဝိဇ္ဇမာနော”ဟု ဆိုသည်။]

သိဝိဘိက္ခဝေ၊ အဘိသမ္ပဒ္ဓေါတိအာဒီသုပိ-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌လည်း၊ ဣမိနာဝနယေန-ဤနည်းဖြင့်သာ၊ ပဒဝဏ္ဏနာ-ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ပန-အထူးကား၊ ဧတ္ထ-သိဝိဘိက္ခဝေ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ပုဏ္ဏရီကော တိ-ကား၊ သေတမ္မရက္ခော-ဖြူသောအသီးရို့သော သရက်ပင်တည်း၊ [သေတမ္မရက္ခောတိ သေတဝဏ္ဏဖလော အမ္မရက္ခော၊ -ဋီကာ။] တဿာပိ-ထိုသရက်ဖြူပင်၏လည်း၊ တဒေဝ-ထိုအတောင်တရာသည်ပင်၊ ပရိမာဏံ-အတိုင်းအရှည်တည်း၊ စ-ဆက်၊ တံဒိဝံသံ-ဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထိုနေ့၌၊ သောပိ-ထို သရက်ဖြူပင်သည်လည်း၊ ဒိဗ္ဗဂန္ဓေဟိ-နတ်၌ဖြစ်သော အနံ့ရှိကုန်သော၊ ပုပ္ဖေဟိ-ပန်းတို့ဖြင့်၊ သုသဉ္ဇန္ဓော-ကောင်းစွာဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ ဧကဝလံ-အသီးမဘက်သက်သက်၊ ပုပ္ဖေဟိ-တို့ဖြင့်သာ၊ (သဉ္ဇန္ဓော-အပ်သည်) န-မဟုတ်သေး၊ ဖလေဟိပိ-အသီးတို့ဖြင့်လည်း၊ သဉ္ဇန္ဓော-အပ်သည်၊ အဟောသိ၊ အသ-ထိုသရက်ဖြူပင်၏၊ ဧကတော-တဘက်သောဘေး၌၊ [ဧကတောတိ ဧကပဿေ၊ -ဋီကာ။] တရုဏာနိ-နုကုန်သော၊ ဖလာနိ-အသီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-၌၊ မဇ္ဈိမာနိ-အလယ်အလတ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဖလာနိ-လည်းကောင်း၊ ဧကတော-၌၊ နာတိပက္ကာနိ-အလွန် မမှည့်ကုန်သော၊ ဖလာနိ၊ ဧကတော-၌၊ သုပက္ကာနိ-ကောင်းစွာ မှည့်ကုန်သော၊

မဟာဝါ (ပ) ၃

ဖလသနီ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိတ္တဒိဗ္ဗောဇာနိဝိယ-တည့်အပ်သောနတ်၌ ဖြစ်သော ဩဇာရှိကုန်သကဲ့သို့၊ သုရသနာ-ကောင်းသော အရသာရှိကုန် သည်၊ (ဟုတော့)၊ ဩလမ္ပန္တိ-တုံရရွှေဆွဲနေကုန်၏။ သော-ထိုသရက်၌ ပင်သည်၊ (ပုဗ္ဗဟိ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖလေဟိ-အသီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိမဏ္ဍိ တော-တန်ဆာဆင်အပ်သည်၊ အဟောသိ) ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဝေ-တူ၊ သကလဒသယဟဿစက္ကဝါဠေသု-တို့၌၊ ပုပ္ဖုပဂရုက္ခာ-အပွင့်သို့ကပ်ရောက်ကုန် သော သစ်ပင်တို့သည်၊ ဝါ-အပွင့်ပွင့်ကုန်သောသစ်ပင်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗဟိ-တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဖလူပဂရုက္ခာ-အသီးသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သောသစ်ပင်တို့သည်၊ ဝါ-အသီးသီးကုန်သော သစ်ပင်တို့သည်၊ ဖလေဟိ-တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပဋိမဏ္ဍိတော-တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သည်၊ အဟောသု-ကုန်ပြီ။ [ပုပ္ဖုပဂရုက္ခိတိ ပုပ္ဖုပဂါ၊ “ဖလူပဂါ”၌လည်း နည်းတူ။]

သာလောတိ-ကား၊ သာလရုက္ခော-အင်ကြင်းပင်တည်း၊ တဿာပိ-ထို အင်ကြင်းပင်၏လည်း၊ တဒေဝ-ထို အတောင်တရာသည်ပင်၊ ပရိမာဏံ-တည်း၊ တထေဝ-ထို အတူပင်၊ ပုပ္ဖသိရိဝိဘဝေါ-ပန်းတို့၏အသရေဖြင့်တင့်တယ်ခြင်း ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏၊ သိရိသရုက္ခေပိ-ကုက္ကိုပင်၌လည်း၊ ဒေဝဝနယော- တည်း၊ ဥဒ္ဓမ္မရုက္ခေ-ရေသဖန်းပင်၌၊ ပုပ္ဖါနိ-အပွင့်တို့သည်၊ နာဟေသု- မရှိကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤရေသဖန်းပင်၌၊ ဖလဝိဘူတိ-အသီး၏တင့်တယ် ပုံသည်၊ ဝုတ္တနယာဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာ၊ နိဂြောဓေ-ပင်ညောင် ပင်၌၊ တထာ-ထို အတူတည်း၊ [တထာဖြင့် ဖလဝိဘူတိ အဓမ္မဝုတ္တနယာဝ ကို ညွှန်းသည်။] အဿတ္ထေ-ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၌၊ တထာ-ထို အတူတည်း၊ ဣတိ- ဤသို့လျှင်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနိ-တို့၏၊ ပလ္လင်္ကော-ပလ္လင်တည်ရာအရပ်သည်၊ ဧကောဝ- တမျိုးတည်းသာတည်း၊ ရုက္ခာပန-သစ်ပင်တို့သည်ကား၊ အညေပိ-အခြား သော သစ်ပင်တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ၊ တေသု-ထို သစ်ပင်တို့တွင်၊ ယဿ ယဿ ရုက္ခဿ-အကြင်အကြင်သစ်ပင်၏၊ မူလေ-အနီးအောက်၌၊ စတုမဂ္ဂဉာဏ သင်္ခါတဗောဓိ-လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဗောဓိကို၊ ဗုဒ္ဓါ- တို့သည်၊ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်၏။ သော သော-ထိုထိုသစ်ပင်ကို၊ (လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သောဗောဓိကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူစု ထိုထိုသစ်ပင်ကို)၊ ဗောဓိတိ-ဗောဓိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဗောဓိပရိစ္ဆေဒေါနာမ၊ ဗောဓိပင်၏အပိုင်းအခြားမည်၏၊ [ဗုဒ္ဓန္တိ-ဧတ္ထာတိ ဗောဓိ၊ ဧတ္ထ-ဤသစ်ပင်၌၊ ဝါ-ဤသစ်ပင်၏အနီးအောက်၌၊ ဗုဒ္ဓန္တိ-လေးပါး သောမဂ်ဉာဏ်တို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကြကုန်၏၊ ဣတိ-ထိုသို့ လေးပါးသော

မဂ်ဉာဏ်တို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကြရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သော-ထို သစ်ပင်သည်၊ ဗောဓိ-မည်၏။ ဘုရားတဆူ၏ ဗောဓိပင်နှင့်အခြားဘုရားတဆူ၏ ဗောဓိပင်ကို ခွဲခြား၍ပြရာအခန်းသည် “ဗောဓိပရိစ္ဆေဒ” မည်၏။]

ဗောဓိပရိစ္ဆေဒအဖွင့် ပြီး၏။

သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒအဖွင့်

၉။ ပန-ကား၊ သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒေ-သာဝကအစုံတို့၏အပိုင်းအခြား ဌံ၊ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ခဏ္ဍတိဿန္တိ-ကား၊ ခဏ္ဍောစ-ခဏ္ဍထေရ် သည်လည်းကောင်း၊ တိဿောစ-တိဿထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂ- ကောင်းသောအစုံသည်၊ အဲဟောသိ-ပြီ)၊ တေသု-ထို ခဏ္ဍထေရ်၊ တိဿထေရ် တို့တွင်၊ ခဏ္ဍော-ခဏ္ဍထေရ်သည်၊ ဧပိတိကော-တယောကံတည်းသော ခမည်းတော်ရှိသော၊ ကဒိဋ္ဌဘာတ-ညီတော်အငယ်တည်း၊ (ဘုရားရှင်နှင့် ခမည်းတော်တူ မယ်တော်နှင့်ညီတော်အငယ်ဖြစ်သည်)၊ တိဿော-တိဿထေရ် သည်၊ ပုရောဟိတပုတ္တော-ပုရောဟိတ်၏ သားတော်တည်း၊ ခဏ္ဍော-သည်၊ ပညာပါရမိယာ-ပညာပါရမိ၏၊ မတ္တကံ-အထွတ်အထိပ်သို့၊ ပတ္တော-ရောက် သည်၊ (အဟောသိ)၊ တိဿော-သည်၊ သမာဓိပါရမိယာ-သမာဓိပါရမိ၏၊ မတ္တကံ-သို့၊ ပတ္တော-သည်၊ (အဟောသိ)၊ အဂ္ဂန္တိ-ကား၊ ဝိပဿိ-မူသော၊ ဘဂဝန္တိ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အဝသေသေဟိ-ဝိပဿိ မြတ်စွာဘုရားမှကြွင်း သော သာဝကတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ဘက္ခ၊ အသဒိသဂုဏတာယ-မတူသော ဂုဏ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တမံ-မြတ်သော၊ (“ဘဒ္ဒယုဂ အဟောသိ” ၌စပ်)၊ ဘဒ္ဒယုဂန္တိ-ကား၊ အဂ္ဂတ္တာယေဝ-မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ဘဒ္ဒယုဂ- သော၊ (သာဝကယုဂ အဟောသိ)၊ အဘိဘူသမ္ဘဝန္တိ-ကား၊ အဘိဘူစ- သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝေ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂအဟောသိ)၊ တေသု-ထိုတွင်၊ အဘိဘူ-သည်၊ ပညာပါရမိယာ-၏၊ မတ္တကံ-သို့၊ ပတ္တော- သည်၊ (အဟောသိ)၊ သိခိနာ-မူသော၊ ဘဂဝတာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ဘက္ခ၊ အရုဏဝတိတော - အရုဏဝတိနေပြည်တော်မှ၊ ဗြဟ္မလောကံ-ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့၊ ဂန္ဓာ-ကြွတော်မူ၍၊ ဗြဟ္မပရိသာယ-ဗြဟ္မာ့ပရိသတ်၌၊ ဝိဝိဓာနိ - အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော၊ ပါဠိဟာရိယာနိ-တန်ခိုး ပြာဠိဟာတို့ကို၊ ဒသေန္နော- ပြလျက်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေတွာ-ဟောတော်မူ၍၊ ဒသသဟသိလောကဓာတု- တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်ကို၊ အန္ဓကာရေန-အမှိုက်မှောင် ဖြင့်၊ ဖရိတွာ-ဖြန့်၍၊ ဣဒံ-ဤအမှိုက်မှောင်သည်၊ ကိ-အဘယ်၊ နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သဉ္ဇာတသံဝေဂါနံ-လွန်စွာဖြစ်သောထိတ်လန့်ခြင်းရှိကုန်သော

သတ္တဝါတို့အား (သဒ္ဓံသာဝေတိ-၌စပ်)၊ ဩဘာသံ-အရောင်ကို၊ ဖရိတွာ-
 ပြန်၍၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့သည်၊ မေ-၏၊ ရူပဉ္စ-အဆင်းကိုလည်း၊
 ပဿန္တု-မြင်ကြပါစေကုန်၊ သဒ္ဓဉ္စ-အသံကိုလည်း၊ သုဏန္တု-ကြားကြပါစေ
 ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အဓိဋ္ဌာတိတွာ-အဓိဋ္ဌာန်တော်မူ၍၊ အာရမ္မထာတိ-အာရမ္မထ
 အစရှိသော၊ ဂါထာဒ္ဓယံ-ဂါထာနှစ်ခုအပေါင်းကို၊ ဘဏန္တော - ရွတ်တော်မူ
 လျက်၊ သဒ္ဓံ-အသံကို၊ သာဝေတိ-ကြားသိစေပြီ၊ သမ္ဘဝေါ-သည်၊ သမာဓိ
 ပါရမီယာ-၏၊ မတ္တကပတ္တော အဟောသိ-ပြီ။ [ထိုဂါထာ ၂ ပါးကို သဂါထာ
 ဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ အရုဏဝတီသုတ်၌-ရှုပါ။] ..

သောဏုတ္တရန္တိ-ကား၊ သောဏောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရောစ-
 သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂံ အဟောသိ)၊ တေသု-တို့တွင်လည်း၊ သော
 ဏော-သည်၊ ပညာပါရမီ-သို့၊ ပတ္တော(အဟောသိ)၊ ဥတ္တရော သမာဓိပါရမီ
 ပတ္တော အဟောသိ-ပြီ၊ ဝိဓုရသဉ္စိဝန္တိ-ကား၊ ဝိဓုရောစ-သည်လည်းကောင်း၊
 သဉ္စိဝေါစ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂံအဟောသိ)၊ တေသု-တို့တွင်၊ ဝိဓုရော
 ပညာပါရမီ ပတ္တော အဟောသိ၊ သဉ္စိဝေါ သမာဓိပါရမီ ပတ္တော(အဟောသိ)၊
 သမာပဏ္ဍုဗဟုလော-များသောသမာပတ် ဝင်စားခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရတ္တိ
 ဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနကုဋိလေဏမဏ္ဍပါဒိသု-ညဉ့်နေရာအရပ်နေနေရာအရပ် ကုဋိလိဏ
 မဏ္ဍပ်အစရှိသောအရပ်တို့၌၊ သမာပတ္တိဗလေန-သမာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဈာ
 ယန္တော-ဈာန်ဝင်စားလျက်၊ ဧကဒိဝသံ-တနေ့သ၌၊ အရညေ-တော၌၊ နိရောဓံ-
 နိရောဓသမာပတ်သို့၊ သမာပဇ္ဇိ-ကောင်းစွာရောက်ပြီ၊ ဝါ-ဝင်စားပြီ၊ အထ-
 သမာပတ်ဝင်စားရာထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုသဉ္စိဝထေရ်ကို၊ ဝနကမ္ပိကာဒယော-တော၌
 အလုပ်လုပ်သူအစရှိသောလူတို့သည်၊ မတောတိ-သေပြီဟူ၍၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်
 ထင်၍၊ ဈာပေသံ-မီးလောင်စေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-မီးသပြိုက်ကြကုန်ပြီ၊ သော-ထို
 ထေရ်သည်၊ ယထာပရိစ္ဆေဒေန-အကြင်အကြင်ကာလအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊
 သမာပတ္တိတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ ပပေါဇ္ဇေတွာ-ခါ၍၊ ဂါမံ-
 သို့၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှါ၊ ပါဝိသံ-ဝင်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ တံ-ထိုဆွမ်းခံဝင်လာခြင်းကို၊
 ဥပါဒါယေဝ-အစွဲပြု၍သာလျှင်၊ နံ-ထို ထေရ်ကို၊ သဉ္စိဝေါတိ-သဉ္စိဝဟူ၍၊
 ဝါ-ပြန်၍အသက်ရှင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ သဉ္စာနိ သု-ကောင်းစွာသိကြကုန်ပြီ။

ဘိယျောသုတ္တရန္တိ-ကား၊ ဘိယျောသောစ-ဘိယျောသသည်လည်းကောင်း၊
 ဥတ္တရောစ - သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂံ အဟောသိ)၊ တေသု - တို့တွင်၊
 ဘိယျောသော - သည်၊ ပညာယ-အားဖြင့်၊ ဥတ္တရော - အမြတ်ဆုံးသည်၊
 (အဟောသိ)၊ ဥတ္တရော-သည်၊ သမာဓိနာ-အားဖြင့်၊ အဂ္ဂေါ-အမြတ်ဆုံး

သည်၊ အဟောသိ၊ တိဿံဘာရဒ္ဒါဇန္တိ-ကာ၊ တိဿောစ-သည်လည်းကောင်း၊
ဘာရဒ္ဒါဇောစ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂံ အဟောသိ)၊ တေသု-တို့တွင်၊
တိဿော ပညာပါရမီ ပတ္တော၊ (အဟောသိ)၊ ဘာရဒ္ဒါဇော သမာဓိပါရမီ
ပတ္တော အဟောသိ၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂုလ္လာနန္တိ-ကာ၊ သာရိပုတ္တောစ မောဂ္ဂုလ္လာ
နောစ (ဘဒ္ဒယုဂံ အဟောသိ)၊ တေသု-တို့တွင်၊ သာရိပုတ္တော-အရှင်သာရိပုတြာ
သည်၊ ပညာဝိသယေ-ပညာအရာ၌၊ (အဂ္ဂေါ အဟောသိ)၊ မောဂ္ဂုလ္လာနော-
အရှင်မောဂ္ဂုလ္လာန်သည်၊ သမာဓိဝိသယေ-သမာဓိအရာ၌၊ အဂ္ဂေါအဟောသိ၊
အယံ - ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒေါနာမ - သာဝကအစုံတို့၏
အပိုင်းအခြားမည်၏။

သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒအဖွင့် ပြီး၏။

သာဝကသန္နိပါတပရိစ္ဆေဒအဖွင့်

၁၀။ သာဝကသန္နိပါတပရိစ္ဆေဒ-သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေးအပိုင်း
အခြား၌၊ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝိပဿိဿ-သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပဌမ
သန္နိပါတော-ပထမအစည်းအဝေးသည်၊ စတုရဂီကော၊ လေးပါးသော အင်္ဂါ
ရှိသည်၊ အဟောသိ၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့သည်၊ ဟေဝိက္ခူ-ဟေ
ဝိက္ခူတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [ဟေဝိက္ခူဖြစ်ခြင်းလည်းအင်္ဂါတပါး။] သဗ္ဗေ-
တို့သည်၊ ဣဒ္ဓိယာ-ကမ္မဇိန္ဒိကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တပတ္တစိဝရာ-ဖြစ်သောသပိတ်သင်္ကန်း
ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရရှိခြင်းလည်းအင်္ဂါတပါး။] သဗ္ဗေ-
တို့သည်၊ အနာမန္တိတာဝ-ခေါ်တော်မမူအပ်ကုန်ပဲသာ၊ အာဂတာ-ရောက်လာ
ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [မခေါ်အပ်ပဲရောက်လာခြင်းလည်းအင်္ဂါတပါး။] ဣတိ-
သိ၊ တေစ-ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ပန္နရသေ-တဆယ့်ငါးရက်မြောက်ဖြစ်
သော၊ ဥပေါသထဒိဝသေ-ဥပုသ်နေ့၌၊ (အာဂတာ၊ ဟောန္တိ)၊ [ဥပုသ်နေ့၌
ရောက်လာခြင်းလည်းအင်္ဂါတပါး။] အထ-ရောက်လာရာထိုအခါ၌၊ သတ္တာ-
သည်၊ ဗိဇနိ-ယပ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်တော်မူ၍၊ နိသိန္နော-ထိုင်တော်မူ
လျက်၊ ဥပေါသထံ-ဩဂါဒပါတိမောက်ရွတ်တော်မူခြင်းဟူသော ဥပုသ်ကို၊
ဩသာရေသိ-သက်ရောက်စေတော်မူပြီ၊ ဝါ-ရွတ်တော်မူပြီ၊ [ဋီကာ၌ “ဥပေါ
သထန္တိ အာဇာပါတိမောက္ခ”ဟု တွေ့ရ၏၊ ပါဠိပျက်ဟန် တူသည်၊ “ခန္တိ
ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ”စသော သုံးဂါထာကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်
ဟောရွတ်တော်မူပြီ။] ဒုတိယတတိယေသုပိ-ဒုတိယသန္နိပါတ တတိယသန္နိပါတ
တို့၌လည်း၊ သေဝ-ဤအစီအရင်သည်ပင်၊ နယော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို
ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ သေသဗုဒ္ဓါနံ-ဝိပဿိဘုရားမှကြွင်းသော

တုရားရှင်တို့၏၊ သဗ္ဗသန္နိပါတေသု-အလုံးစုံသောအစည်းအဝေးတို့၌၊ တထာ-
 တို့အတူတည်း၊ ပန-အထူးကား၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ အမှောက်-တို့၏၊ ဘဂ
 ဝတော-၏၊ ပဌမဗောဓိယာဝ၊ ပထမဗောဓိ၌သာ၊ [ဝါတော်နှစ်ဆယ်အတွင်း၌
 သာ။] သန္နိပါတေ-သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေးသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ စ-
 ဆက်၊ ဣဒံသုတ္တံ-ဤမဟာပဒါနသုတ်တော်ကို၊ အပရသာဂေ-သာဝကတို့၏
 စည်းဝေးရာကာလမှ နောက်အဖို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တ-သွာ-
 ကြောင့်၊ (ထိုသို့သာဝကတို့စည်းဝေးပြီးနောက်မှ ဟောတော်မူအပ်သည်အဖြစ်
 ကြောင့်) မယံဘိက္ခဝေ၊ ပ၊ သန္နိပါတေတီ-ဟူ၍၊ အနိဋ္ဌာပေတွာ-မပြီးဆုံးစေ
 မှု၍၊ အဟောသိတီ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“သာဝကနံသန္နိပါတေ” လောက်တွင်
 မပြီးစေပဲ “အဟောသိ” ဟု အတိတ်ကြိယာထည့်၍ ဟောတော်မူသည်၊ ဤ
 မဟာပဒါနသုတ်ကို ဟောတော်မူချိန်၌ သာဝကသန္နိပါတ်ပြီးခဲ့ပြီဟူလို။]

တတ္ထ-မယံ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ အစုတေဋ္ဌသာနိဘိက္ခု
 သတာနိတိ-ကား၊ ပုရာဏဇဋိလာနံ-ရှေး၌ ရှိသောဖြစ်ဘူးသော ရဟန်းတို့၏၊
 သဟယံ-တထောင်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နံ-၂ ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂသာဝကနံ-
 အဂ္ဂသာဝကတို့၏၊ ပရိဝါရာနိ-အခြံအရံ ဖြစ်ကုန်သော၊ အစုတေယျသတာနိ-
 အခွဲအားဖြင့်သုံးရာတို့ လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှစ်ရာငါးဆယ်တို့လည်းကောင်း၊
 ဣတိ-သို့၊ အစုတေဋ္ဌသာနိ- အခွဲအားဖြင့် သုံးဆယ်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု
 သတာနိ-ရဟန်းအရာတို့သည်၊ (တနည်း) အစုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ-
 တထောင်နှစ်ရာ ငါးဆယ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်၏) တတ္ထ-
 ထို ရဟန်းတို့တွင်၊ ဒိန္နံ- ကုန်သော၊ အဂ္ဂသာဝကနံ- တို့၏၊ အဘိနိဟာ
 ရတော-မိမိစိတ်ကို အဂ္ဂသာဝကဉာဏ်သို့ ရှေး၍ ဆောင်ကြောင်းဆုတောင်းရာ
 အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ ကထေတွာ-ဟော၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-
 ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ဝါ-ရဟန်းပြုပုံကို၊ ဒီပေတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ ဝါ-ပြုကြပါလေ၊
 [အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ တေဒဂ္ဂဝဂ် အဖွင့်၌အကျယ်ပြထားပြီ။] ပန-ဆက်၊
 ပဗ္ဗဇိတာနံ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ တေသံ-ထို အဂ္ဂသာဝက
 တို့တွင်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော-မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် ထေရ်သည်၊ သတ္တမေ-ခုနှစ်
 ရက်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဒီဝသေ-နှေ့၌၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တော-

---

အဘိနိဟာရတော။ ။ အဘိ-အဂ္ဂသာဝကဉာဏ်သို့ ရှေး၍၊ နိဟာရ-မိမိစိတ်ကို
 ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ဆုတောင်းခြင်း၊ အဘိနိဟာရတံ+စိတ္တံ+တေနာတိ အဘိနိ
 ဟာရော၊ (ပဏိမိ-ဆုတောင်းခြင်း၊ ဝါ-ဆုတောင်းရာအခါ)။

ရောက်ပြီ၊ ဓမ္မသေနာပတိ-တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော ရှင်သာရိပုတြာ
 ထေရ်သည်၊ ပန္နရသမေ-တဆယ်ငါးရက်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဒိဝသေ-၌၊
 ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌပဗ္ဗတမဇ္ဈေ-ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌကောင်း၏ အလယ်၌၊ သူကရစတလေဏပဗ္ဗာရေ-
 ဝက်တူးလိုက်ခေါင်း၌၊ ဘာဂိနေယျဿ-တူဖြစ်သော၊ ဒိသနာ ပရိပ္ပာဇကဿ-
 ဒိသနာပရိပ္ပိဇ်ဗ္ဗိ၊ သဇ္ဇိတေ- စီစဉ်တော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မယာဂေ-တရားတည်း
 ဟူသောယဇ်ဖြစ်သော၊ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟသုတ္တန္တေ-ဝေဒနာ ပရိဂ္ဂဟသုတ်ကို၊
 ဒေသိယမာနေ-တော်မူအပ်စဉ်၊ ဒေသနံ-ဒေသနာတော်ကို၊ အနုပုဏ္ဏမာနံ-
 အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်သော၊ ဉာဏံ-ဉာဏ်သို့၊ ပေသေတာ-စေလွှတ်၍၊
 သာဝကပါရမီဉာဏံ-သာဝက ပါရမီဉာဏ်သို့၊ ပတ္တော-ပြီ၊ [ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီ
 ဟူလို၊ သောတာပန်ဖြစ်တုန်းက ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ထက် အရင်ကျသော်လည်း
 ရဟန္တာဖြစ်သောအခါ ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ နောက်မှ ဖြစ်ရသည်၊ ဘာကြောင့်
 နည်း ဉာဏ်တော်က ကြီးကျယ်သည့်အတွက် ဉာဏ်အလုပ်များနေသောကြောင့်
 နောက်ကျခြင်းဖြစ်သည်၊ ဓမ္မပဒ ယမကဝဂ် သာရိပုတ္တထေရဝတ္ထု၌ ရှုပါ။]

ဘဂဝါ-သည်၊ ထေရဿ-၏၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်
 ခြင်းကို၊ ဥတုာ-၍၊ ဝေဟာသံ-ကောင်းကင်သို့၊ အပ္ပဂ္ဂန္ဓာ-ရှေးရှုကြွတော်
 မူ၍၊ ဝေဠုဝနေယေဝ-ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌သာ၊ ပစ္စုဋ္ဌာသိ-တည်တော်
 မူပြီ၊ ထေရော-ရှင်သာရိပုတြာထေရ်သည်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကုဟိ-အဘယ်
 အရပ်သို့၊ ဂတောနုခေါ-ကြွတော်မူပါလိမ့်မည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာဝဇ္ဇန္တော-
 ဆင်ခြင်လတ်သော်၊ ဝေဠုဝနေ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ-တည်တော်မူသည်၏အဖြစ်
 ကို၊ ဥတုာ-၍၊ သယမ္ပိ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဝေဟာသံ-သို့၊ အပ္ပဂ္ဂန္ဓာ-၍၊
 ဝေဠုဝနေယေဝ-၌ပင်၊ ပစ္စုဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ အထ-ရှင်သာရိပုတြာရောက်လာရာ
 ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပါတိမောက္ခံ-ဩဝါဒပါတိမောက်ကို၊ ဩသာ
 ရေတိ-သက်ရောက်စေတော်မူပြီ၊ တံသန္နိပါတံ-ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဘဂဝါ-
 သည်၊ အခုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အယ်-ကြိုဆိုအပ်
 ပြီးကား၊ သာဝကသန္နိပါတပရိစ္ဆေဒဒါနာမ-သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေး
 အပိုင်းအခြားမည်၏။

သာဝကသန္နိပါတပရိစ္ဆေဒအဖွင့်ပြီး၏။

အခုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ ။အခုနေ့+တေဋ္ဌသ+ယေသန္တိ အခုတေဋ္ဌသာနိ၊
 ယေသံ-အကြင်ရဟန်းအရာတို့၏၊ အနေန-အခွဲအားဖြင့်၊ တေဋ္ဌသ-တဆယ့်သုံးတို့
 သည်။ သန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့အခွဲအားဖြင့် တဆယ့်သုံးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 တာနိဘိက္ခုသတာနိ-ထို ရဟန်းအရာကိုသည်၊ အခုတေဋ္ဌသာနိ-တို့မည်၏၊ ဤသို့
 အခုတေဋ္ဌသကို ဗဟုဗ္ဗိတိသမာသသံပြုမှ ဘိက္ခုသတာနိနှင့်လိင်ရစ်တူနိုင်သည်၊ ထိုသို့

ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒအဖွင့်

၁၁။ ပန-ကာ၊ ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒ-အလုပ်အကျွေးတို့၏အပိုင်းအခြား
 ဌ၊ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော)၊ အာနန္ဒောတိ-အာနန္ဒောဟူသောပုဂ္ဂိုလ်၊
 နိဗ္ဗာဏပဋ္ဌာကဘာဝံ-မြဲသောအလုပ်အကျွေး၏အဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊
 ဟိ-မှန်၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပဌမဗောဓိယံ-၌၊ အနိဗ္ဗာ-မမြဲကုန်သော၊
 ဥပဋ္ဌာကာ-တို့သည်၊ အဟေသု-ကုန်ပြီ၊ ကေဒါ-တရံတခါ၌၊ နာဂသမာလော-
 နာဂသမာလရဟန်းသည်၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝိစရိ-လှည့်လည်ပြီ၊
 ကေဒါ-၌၊ နာဂိတော-သည်၊ (ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဝိစရိ)၊ [“ဥပဝါနော၊
 သုနက္ခတ္တော” တို့၌လည်းကျိအတိုင်းပေးပါ။] စုန္ဒော-စုန္ဒမည်သော၊ သမဏု
 ခ္ဋေသော-သာမဏေသည်၊ (ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဝိစရိ)၊ [“သာဂတော၊
 မေဓိယော” တို့၌လည်းနည်းတူပင်။] တတ္ထ - ထို အလုပ်အကျွေးတို့တွင်၊
 ကေဒါ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နာဂသမာလတ္ထေရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ - ငမာ၊
 အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒေဝာပထံ-နှစ်ဖြာသောလမ်းသို့၊ ပတ္တော-
 ရောက်တော်မူပြီ၊ ထေရော-နာဂသမာလ ထေရ်သည်၊ မဂ္ဂါ-ကြွမြဲသောလမ်းမှ၊
 သြက္ကမ္မ-ဖဲ၍၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ အဟံ-သည်၊ ဣမိနာမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊
 ဂစ္ဆာမိ-သွားလိုပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ အထ-ထိုသို့လျှောက်ရာ
 ၌၊ နံ-ထို နာဂသမာလ ထေရ်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ ဟေ-လာ
 လော၊ ဣမိနာမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားကြကုန်စို့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-မိန့်
 တော်မူပြီ၊ သော-ထို ထေရ်သည်၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဟန္တ-ရော၊
 တုမ္မာကံ-ရှင်တော်ဘုရားတို့၏၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ဂဏှထ - ယူတော်မူပါကုန်၊
 အဟံ-သည်၊ ဣမိနာမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားလိုပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-
 လျှောက်၍၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ဆမာယံ-၌၊ ထပေတု-ထားခြင်းငှါ၊ အရဒ္ဓေါ-ပြီ၊
 အထ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နံ-ထို ထေရ်ကို၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ အာဟရ-
 ဆောင်ခဲ့လော့၊ ဣတိ၊ ဝတွာ-မိန့်တော်မူ၍၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-
 ကိုယ်တော်တိုင်ယူ၍၊ ဣတော-ကြွတော်မူပြီ၊ တဿပိဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏
 လည်း၊ ဝါ-သည်လည်း၊ ဣတရေန-ဘုရားကြွတော်မူရာလမ်းမှ တပါးသော၊
 မဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆတော-စဉ်၊ စောရာ-ဒမြတို့သည်၊ ပတ္တစီဝရဉ္စေ-ကိုလည်း၊
 ဟရိ-သု-ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ သိသဉ္စ-ဦးခေါင်းကိုလည်း၊ ဘိန္နိ-သု-ခွဲကြကုန်

မဟာဗျူဟိသမာသံမပြုလျှင် “အစုတေဋ္ဌသ” ဟူသောရိရလိမ့်မည်။ အစုတေဋ္ဌသ-အခွဲ
 အားဖြင့် တသယံသုံးပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခုသတာနိ-ရဟန်းတို့၏ အရာတို့-ဟု အနက်
 ပေးရလိမ့်မည်။

ပြီ၊ သော-ထိုနာဂသမာလ ထေရ်သည်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဣဒါနိ-၌၊ မေ-၏၊ ပဋိသရဏ်-လည်းလျောင်း ရာတည်း၊ အညော-ဘုရားမှတပါး အခြားသော၊ (ပဋိသရဏ်-သည်) န-မရှိတော့၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-၍၊ ဂဠိတေန-လျော ကျသော၊ ဝါ-ယိုစီးသော၊ လောဟိတေန-သွေးဖြင့်၊ ဘဂဝတော-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ အဂမာသိ-လိုက်သွားပြီ၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ ဣဒိ-ဤသို့ဖြစ်ခြင်း သည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဣတိစ-သို့လည်း၊ ဝုတ္တေ-မေးတော်မူအပ်သော်၊ တံပဝတ္ထိ-ထိုဖြစ်ပုံ အကြောင်းကို၊ အာရောစေသိ-လျှောက်ပြီ၊ အထ-လျှောက် ရာ ထိုအခါ၌၊ န-ထိုနာဂသမာလ ထေရ်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ မာစိန္တယိ-တောင်တောင် ဤဤ မကြံစည်လင့်၊ တေ - သင်၏၊ ဧတံယေဝ ကာရဏ်-ဤ အကြောင်းကိုပင်၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ နိဝါရယိမှာ- တားမြစ်ခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-မိန့်တော်မူ၍၊ သမဿာသေသိ-သက်သာ စေတော်မူပြီ၊ [“အထနံ”၌ “နံ”ကို သမဿာသေသိ တိုင်အောင် စပ်နိုင်သော ကြောင့် “ဝတွာ” နောက်၌ “နံ” ပါသည်မှာ အပိုသာ။]

ပန-ဆက်၊ ကေဒါ-တခုသောအခါ၌ (တခါတုန်းက)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မေဿိယထွေရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပါစိနဝံသမိဂဒါယေ-ပါစိနဝံသမိဂဒါ ဝုန်တော၌ (သားကောင်တို့အား ဘေးမဲ့ ပေးရာဖြစ်သော အရွှေဝါးတော၌)၊ ဇန္တုဂါမိ-ဇန္တုရွာသို့၊ အဂမာသိ-ကြွတော်မူပြီ၊ တကြာပီ-ထို ဇန္တုရွာ၌လည်း၊ မေဿိယော-သည်၊ ဇန္တုဂါမေ-၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ငါ၊ စရိတွာ-၍၊ နဒီတိရေ- မြစ်ကမ်း၌၊ ပါသာဒိက-စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ အမ္မ ဝနံ-သရက်ဥယျာဉ်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ တုမှာကံ-တို့ ၏၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ ဂဏှထ-ပါကုန်၊ အဟံ-သည်၊ တသ္မိ-အမ္မဝနေ-၌၊ သမဏဓမ္မံ-ရဟန်းတရားကို၊ ကရောမိ-ပြုလိုပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-လျှောက် ၍၊ ဘဂဝတော-သည်၊ တိက္ခတ္တု-သုံးကြိမ်၊ နိဝါရိယမာနောပိ-တားမြစ် အပ်ပါသော်လည်း၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အကုသလဝိတက္ကေဟိ-အကုသလ ဝိတက်တို့ သည်၊ ဥပဗ္ဗုတော-ကပ်၍နိပိစက်အပ်သည်၊ အန္ဓာသတ္တော-အစဉ်ကပ်ငြိအပ် သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပစ္စာဂန္ဓာ-ပြန်လာ၍၊ တံ ပဝတ္ထိ-ထိုဖြစ်ပုံကို၊ အာရော

အန္ဓာသတ္တော။ ။ [အန+အာ+သန္တ-တ။] “အစဉ်ကပ်ငြိအပ်သည်”ဟု သဒ္ဓတ္ထ ဖြစ်၏။ ဇီကာ၌ “အန္ဓာသတ္တောတိ အနုဗဒ္ဓေါ”ဟု ဖွင့်၏။ “အစဉ်၌အပ်သည်”ဟု ပေးပါ။ “ဥပဗ္ဗုတောဝါ”ဟု တနည်းဖွင့်သေး၏။ “နိပိစက်အပ်သည်”ဟု ပေးပါ။ ဤသို့ “အန္ဓာသတ္တော”ကို “ဥပဗ္ဗုတော”ဟု တနည်းဖွင့်သောကြောင့် ဇီကာဆရာ ၏ လက်ထက်တုန်းက အဋ္ဌကထာဝယ် အန္ဓာသတ္တော၏ရှေ့၌ “ဥပဗ္ဗုတော”ဟု ရှိဟန်

စေသိ-လျှောက်ပြီ၊ တမ္ပိ-ထိုမေသိယထေရ်ကိုလည်း၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေ-
၏၊ ဣဒမေဝကာရဏံ-ဤအကြောင်းကိုပင်၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ နိဝါရ
ယိမှာ-တားမြစ်ခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊
သာဝတ္ထိ-သို့၊ အဂမာသိ-ပြီ။

တတ္ထ-ထိုသာဝတ္ထိမြို့၌၊ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏေ- ဂန္ဓကုဋိပရိဝဏ်၌၊ ပညတ္တဝရ
ဗုဒ္ဓါသနေ-ခင်းထားအပ်သော မြတ်သော ဘုရားနေရာတော်၌၊ နိသိဒ္ဓန္တာ-မူ
လျက်၊ ဘိက္ခုသံဃပရိဝေတော-ရဟန်းအပေါင်းခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘိက္ခု-
တို့ကို၊ အာမန္တေသိ- အမိန့်ရှိတော်မူပြီ၊ (ကိ-သနည်း၊) ဘိက္ခဝေ-တို့ (အဟံ)
ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ မဟလ္လကော-ကြီးရင့်သည်၊ အမိ-၏။ ဧကစ္စေ-အချို့
ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဣမိနာမဂ္ဂေန-ဤလမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆာမ-သွားကြစို့၊
ဣတိ-သို့၊ စုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ အညေန-အခြားသော၊ (မဂ္ဂေန-ဖြင့်၊)
ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ ဧကစ္စေ-ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု-တို့သည်၊) မယ-၏၊ ပတ္တစိဝရံ-
ကို၊ နိက္ခိပန္တိ- ချထားကြကုန်၏၊ မယ-ငါ၏၊ နိဗ္ဗုပ္ပဋ္ဌာကံ-အမြဲအလုပ်
အကျွေးဖြစ်သော၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဇာနာထ-သိကြကုန်လော့၊ ဣတိ-
သို့၊ (အာမန္တေသိ)၊ ဘိက္ခုနံ- တို့၏၊ ဓမ္မသံဝေဂေါ-တရားကိုရိုသေခြင်း၌
မှီသောထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်သည်၊ ဥပဒါမိ-ပြီ။

အထ-ထိုအခါ၌၊ အာယသ္မာသာရိပုတ္တော-သည်၊ အာသနာ-မှ၊ ဥဋ္ဌာယ-
၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝန္တိတွာ-၍၊ ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ အဟံ-တပည့်တော်
မဟာ၊ ယခုအဋ္ဌကထာစာအုပ်များ၌ကား “ဥပဒ္ဓါတော အန္ဓာသစ္စော” ဟု ရှိနေ
ပေပြီ။

ဆက်ဦးအံ။ ။ဤကဲ့သို့ အကုသလပီတက်တို့ နှိပ်စက်အပ်ပုံမှာ မိမိကိုယ်တိုင်က
ထိုနေရာဝယ်ဘဝငါးရာတိုင်အောင် ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသောကြောင့် “တရားအားထုတ်
မည်”ဟု ထိုင်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တရားမထင်ပဲ ရှေးက မောင်းမမိသံအခွေ
အရံတွေ ထင်လာသဖြင့် သံယာနေခြင်းတည်း၊ [ဝတ္ထုအကျယ်ကို နဝကင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌ
ကထာ မေဃိယသုတ်အဖွင့်၌ရှုပါ။]

ဓမ္မသံဝေဂေါ။ ။ဓမ္မဂါရဝနိသိတော (တရားကိုလေးစားခြင်း၌ မှီသော)၊
သံဝေဂေါ- (ထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်တည်း)၊ ဓမ္မသံဝေဂေါ- (တရားကို
ရိုသေခြင်း၌မှီသော ထိတ်လန့်ကြောင်း ဩတ္တပ္ပနှင့်တကွ ဖြစ်သောဉာဏ်)၊ အဓမ္မသု
နာမ တိဋ္ဌန္တေသု ဘဂဝတောပိ ဤဒိသံဇာတံ- (“ငါတို့ကဲ့သို့ သာဝကကြီးများ ရှိပါ
လျက်၊ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ရသေးပါတကား” ဟု ဤသို့ ဓမ္မသံဝေဂ ဖြစ်ပြီ)၊-
ဦးကာ၊ [ဤအဖွင့်အတိုင်း ဤကဲ့သို့နေရာတိုင်း၌ “သံဝေဂ”အရ ဩတ္တပ္ပစေတသိက်
နှင့် တကွဖြစ်စသောဉာဏ်ကို အရကောက်ရသည်။]

သည်။ တုမမှယေဝ-ရှင်တော်တူရားတို့ကိုပင်၊ ပတ္တယမာနော-တောင့်တလျက်၊ သကသဟသာဓိကံ-ကမ္ဘာတသိန်းအလွန်ရှိသော၊ အသင်္ချေယျံ-တသင်္ချေပတ်လုံး၊ ပါရမိယော-တို့ကို၊ ပုရယံ-ဖြည့်ခံပါပြီ၊ မာဓိသော-တပည့်တော်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ မဟာပညော-ကြီးသောပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပဋ္ဌာကော နာမ-အလုပ်အကျွေးမည်သည်၊ ဝဇ္ဇတိနန-သင့်သည်မဟုတ်ပါလော၊ အဟံ-သည်၊ ဥပဋ္ဌဟိသာမိ-လုပ်ကျွေးပါမည်၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ တံ-ထိုအရှင်သာရိပုတြာကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သာရိပုတ္တ-ရာ၊ အလံ-မသင့်၊ ယသံ ဒိသာယံ-အကြင်အရပ်မျက်နှာ၌၊ တံ-သည်၊ ဝိဟရသိ-၏၊ သာ ဒိသာ-သင်၏ နေရာ ထိုအရပ်မျက်နှာသည်၊ မေ-ဝါ၏၊ ဝါ-ဝါမှ၊ အသညာယေဝ-မကင်းဆိတ်သည်သာ၊ တဝ-၏၊ ဩဝါဒေါ-သည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ဩဝါဒသဒိသော-အဆုံးအမနှင့်တူသည်၊ (ဟောတိ)၊ မေ-ငါအား၊ တယာ-သင်သည်၊ ဥပဋ္ဌာကကိစ္စံ-လုပ်ကျွေးခြင်းကိစ္စသည်၊ (တနည်း) ဥပဋ္ဌာနကိစ္စံ-လုပ်ကျွေးခြင်း ကိစ္စသည်၊ ဝါ-လုပ်ကျွေးဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နအတ္ထိ-မရှိ၊ [“မေ”သည် ဥပ+ဌာမာတ်၏ သမ္ပဒါနံ တည်း၊ “တယာ”သည် “ဥပဋ္ဌာန” ဟူသော ဘောဟောကြိယာ၏ အဝုတ္တကတ္တားတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဥပဋ္ဌာနကိစ္စံ” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။] ဣတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိပိ-ပယ်တော်မူပြီ၊ ဧတေနောဥပါယေန-ပုံစံကပ်၍ သိမှတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ-ကို၊ အာဒိ-ကတုာ-၍၊ အသီတိမဟာသာဝကာ-ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့သည်၊ ဥဋ္ဌဟိ-သု-ထကြကုန်ပြီ၊ [ထ၍လုပ်ကျွေးဖို့ရန် ခွင့်တောင်းကြကုန်ပြီ။] သဗ္ဗေပိ-ကုန်သော၊ ဧတေ-ထို မဟာသာဝကတို့ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဋိက္ခိပိ-ပယ်တော်မူပြီ။

ပန-အထူးကား၊ အာနန္ဒတ္ထေရော-သည်၊ တုဏှိယေဝ-ဆိတ်ဆိတ် သာလျှင်၊ နိသိဒ္ဓိ-ထိုင်နေပြီ၊ အထ-ဆိတ်ဆိတ်နေရာ ထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုအရှင်အာနန္ဒာကို၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟံသု-ကုန်ပြီ၊ (ကိ)၊ အာဂုသော အာနန္ဒ-ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ၊ ဘိက္ခုသံဃော-ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ ဥပဋ္ဌာကဋ္ဌာနံ-အလုပ်အကျွေးအရာကို၊ ယာစတိ-တောင်း၏၊ တုဗ္ဗိ-သည်လည်း၊ ယာစာဟိ-

---

အဟံဥပဋ္ဌဟိသာမိ။ ။နေရာမှထပြီး “တပည့်တော် လုပ်ကျွေးပါမည်” ဟု လျှောက်သော အရှင်သာရိပုတြာသည် “အဟံဘန္တေ” စသောစကားကို ထိုအချိန် တုန်းက မလျှောက်သော်လည်း ထလိုက်သည့် အဓိပ္ပါယ်က ထိုကဲ့သို့ လျှောက်သည် မည်သောကြောင့် “အဟံဘန္တေ ၊ ပါ ဥပဋ္ဌဟိသာမိ” ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ထည့်၍ ဖွင့်ရသည်။

လော့၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟံသု)၊ သော-ထို အရှင်အာနန္ဒာသည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ-နည်း၊) အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ ယာစိတွာ-တောင်း၍၊ လဒ္ဓု၊ ပဋ္ဌာနံ နာမ-ရအပ်သော အလုပ်အကျွေး အရာမည်သည်၊ ကိဒိသံ-အဘယ် ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊ [“တောင်း၍ရအပ်သော အလုပ် အကျွေးအရာသည် ဘာလုပ်စရာလဲ” ဟူလို၊] သတ္တာ-သည်၊ မံ-တပည့်တော် ကို၊ နပဿတိ ကိ-မြင်တော်မမူသလော၊ (သတ္တာ-သည်၊) သစေ ရောစိဿတိ- အကယ်၍ နှစ်သက်တော်မူအံ့၊ (ဝေံသတိ-သော်၊) အာနန္ဒော-သည်၊ မံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာတု-လုပ်ကျွေးလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝက္ခတိ-မိန့်တော်မူလတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)၊ အထ-ရှင်အာနန္ဒာက ပြောပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အာနန္ဒော-ကို၊ အညေန-အခြားသောသူသည်၊ န ဥဿာဟေ တဗ္ဗော-အား မတက်စေထိုက်၊ ဝါ-မတိုက်တုန်းထိုက် (တိုက်တုန်းဖွယ်မလို)၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဇာနိတွာ-၍၊ မံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ၊ တတော-ထိုသို့ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်။ အာဝုသော အာနန္ဒ-ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ၊ ဥဋ္ဌေဟိ-တလော့၊ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ဥဋ္ဌေဟိ-လော့၊ ဒသဗလံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာကဋ္ဌာနံ-ကို၊ ယာစာဟိ-လော့၊ ဣတိ၊ အာဟံသု-ကုန်ပြီ၊ ထေရော-ရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည်၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ-၍၊ စတ္တာရော- ကုန်သော၊ ပဋိက္ခေပေ-ပယ်မြစ်ခြင်းတို့လည်းကောင်း၊ စတဿော-ကုန်သော၊ အာယာစနာစ-ရှေးရှုတောင်းခြင်းတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ဝရေ-ဆုတို့ကို၊ ယာစိ-ပြီ။

စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ပဋိက္ခေပပါနာမ-တို့မည်သည်၊ တန္တေ-ရား၊ ဘဂဝါ- သည်၊ မေ-အား၊ အတ္တနာ-သည်၊ လဒ္ဓု၊ ရအပ်သော၊ ပဏိတံ- သော၊ စီဝရံ- ကို၊ သစေ နဒဿတိ-အကယ်၍ ပေးတော်မမူအံ့၊ (ဝေံသတိ- ဤပေးတော်မမူ သော်လည်းကောင်း၊) ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ (သစေ) နဒဿတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ- လည်းကောင်း၊) ဧကဂန္ဓကုဋိယံ-တခုတည်းသော ဂန္ဓကုဋိ၌၊ ဝသိတုံ-နေခြင်း ငှါ၊ ဝါ-နေခွင့်ကို၊ (သစေ) နဒဿတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ-လည်းကောင်း၊) နိမန္တနံ- ပင်ဖိတ်ရာအရပ်သို့၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ (သစေ) နဂမိဿတိ-မမူအံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ အဟံ-သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ- ၍၊ အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ ဣတ္ထ-ဤပယ်မြစ်ခြင်းလေးပါး၌၊ ကံ အာဒိနဝံ-အဘယ် အပြစ်ကို၊ ပဿတိ-မြင်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-အပ်သော်၊ ဘန္တေ-ရား၊ အဟံ-သည်၊ ဣမာနိဝတ္ထုနိ-ဤဝတ္ထုတို့ကို၊ သစေ လတိဿာမိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ ဝတ္တာရော-ကဲ့သို့ပြောဆိုသူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ရှိပါကုန်လတ္တံ့၊ (ကိ-နည်း၊)

အာနန္ဒော-သည်။ ဒသပလေန-သည်။ လဒ္ဓိ-သော၊ ပဏိတံ-သော၊ စီဝရံ-ကို၊ ပရိဘူတတိ-သုံးဆောင်ရ၏။ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ပရိဘူတတိ-စားရ၏။ ဧကဂန္ဓကုဋိယံ-၌၊ ဝသတိ-နေရ၏။ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ နိမန္တနံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွားရ၏။ ဧတံလာဘံ-ဤလာဘ်ကို၊ လဘန္တော-ရသည်။ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) တထာဂတံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝေ-ဤသို့ လာဘ်ကိုရ၍၊ ဥပဋ္ဌဟတော-လုပ်ကျွေးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာရော-ဝန်လေးဖွယ်သည်။ ကော-အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္ထာရော၊ ဘဝိယန္တိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကိုမြင်သောကြောင့်၊ (အာယသ္မာအာနန္ဒော)ဝတ္ထာရော၊ ဣမေပဋိက္ခေပေ-တို့ကို၊ ယာစိ-တောင်းပန်ပြီ။

စတဿော-ကုန်သော၊ အာယာစနာနာမ-တို့မည်သည်၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ မယာ-သည်၊ ဂဟိတနိမန္တနံ-ယူအပ်သော ပင့်ဖိတ်ရာအရပ်သို့၊ ဝါ-လက်ခံအပ်သော ပင့်ဖိတ်ရာအရပ်သို့၊ သစေ ဂမိဿတိ-အကယ်၍ ကြွတော်မူအံ့၊ (ဝေသတိ-သော်လည်းကောင်း၊) အဟံ-သည်၊ တိရောရဋ္ဌာ-တပါးသော တိုင်းမှလည်းကောင်း၊ တိရောနေပဒါ-တပါးသော နေပုဒ်မှလည်းကောင်း၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဠု-ဖူးမြင်ခြင်းငှါ၊ အာဂတံ-သော၊ ပရိသံ-ကို၊ အာဂတက္ခဏေဝေ-လာရာခဏ၌ပင်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဿေတု-မြင်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ-ပြုခြင်းငှါ၊ သစေ လစ္စာမိ-အကယ်၍ရအံ့၊ (ဝေသတိ-လည်းကောင်း၊) ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ မေ-အား၊ ဝါ-၏၊ ကင်္ခါ-ယံမှူးခြင်းသည်၊ ဥပဗ္ဗတိ-၏၊ တသ္မိံ-ယေဝ ခဏေ-ယံမှူးခြင်းဖြစ်ရာထိုခဏ၌ပင်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဥပသကံမိတု-ငှါ၊ (သစေ) လစ္စာမိ-အံ့၊ (ဝေသတိ-လည်းကောင်း၊) ဘဂဝါ-သည်၊ မယံ-အား၊ ဝါ-၏၊ ပရမ္ပုခါ-မျက်ကွယ်၌၊ ယံဓမ္မံ-အကြင်တရားကို၊ ဒေသေတံ-ဟောတော်မူ၏၊ တံ-ထိုတရားကို၊ အာဂန္နာ-ပြန်ကြွလာပြီး၍၊ မယံ-အား၊ (သစေ) ကထေဿတိ-အံ့၊ (ဝေသတိ-လည်းကောင်း၊) အဟံ-သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ဧတ္ထ-ဤလေးမျိုးသော တောင်းခြင်းတို့၌၊ ကံ အာနိသံသံ-အဘယ်အကျိုးဆက်ကို၊ ပဿသိ-မြင်ဘိသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဘန္တေ၊ ဣ-ဤသာသနာတော်၌၊ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါရှိကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာ-အမျိုးကောင်းသားတို့သည်၊ ဘဂဝတော-အား၊ ဝါ-၏၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ အလဘန္တော-မရကုန်လတ်သော်၊ မံ-ကို၊ ဝေ-သို့၊ ဝဒန္တိ- ပြောတတ်ကြပီကုန်၏၊ (ကိ-နည်း၊) ဘန္တေအာနန္ဒ၊ သေ-နက်ဖြစ်၌၊ ဘဂဝတာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကူ၊ အမှာကံ- တို့၏၊ သရေ-၌၊ ဘိက္ခံ-ကို၊ ဂဏှေယျာထ-မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊) ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ-သည်။

တတ္ထ-ထိုပင်ပိတ်ရာအရပ်သို့၊ သစေနဂမိဿတိ-မမူလတ္တံ့၊ (ဝေသတိ-လည်းကောင်း၊) ဣစ္ဆိတက္ခဏေယေဝ-အလိုရှိအပ်ရာဧကဉ္စပင်၊ ပရိသံ-ကိုးဒေသေတံ-ငှါ၊ (ဩကာသံ-ကိုးသစေနလတ္တံ့မိ-အံ၊ ဝေသတိ-လည်းကောင်း၊) ကံ-ကို၊ ဝိနောဒေတံ-ငှါ၊ ဩကာသံ-ကိုး (သစေ) နလတ္တံ့မိ-အံ၊ (ဝေသတိ) စ-လည်းကောင်း၊ ဝတ္တာရော-တို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ကုန်လတ္တံ့၊ (ကိ-နည်း၊) ကိ-အဘယ်-ကြောင့်၊ အာနန္ဒော-သည်၊ ဒုဿဗလံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာတိ-နည်း၊ ဧတ္ထကမ္ပိ-ဤမျှလောက်ကိုလည်း၊ အဿ-ထို အရှင်အာနန္ဒာအား၊ အနုဂ္ဂဟံ-ချီးမြှောက်မှုကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နကရေတိ-ပြုတော်မမူ၊ ဣတိ-(ဝတ္တာရော ဘဝိဿန္တိ)။

စ-သေး၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပရမ္ပုခါ-၌၊ မံ-ကို၊ ပုစ္ဆိဿန္တိ-မေးကြပါကုန် လိမ့်မည်၊ (ကိ-နည်း၊) အာဂုသောအာနန္ဒ၊ အယံဂါထာ-ဤဂါထာကို၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ (ဒေသိတာ-ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊) ဣဒံသုတ္တံ-ကို၊ (ကတ္ထ၊ ဒေသိတံ-နည်း၊) ဣဒံဇာတကံ-ကို၊ ကတ္ထ၊ ဒေသိတံ-သနည်း၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိဿန္တိ)၊ အဟံ-သည်၊ တံ-ထိုမေးခြင်းကို၊ သစေနသမ္ပါဒယိဿာမိ-အကယ် ၍ မပြည့်စုံစေနိုင်အံ့၊ ဝါ-အကယ်၍ ပြည့်စုံစွာမဖြေဆိုနိုင်အံ့၊ (ဝေသတိ-သော်၊) ဝတ္တာရောဘဝိဿန္တိ၊ (ကိ-နည်း၊) အာဂုသော-ရှင်၊ ဧတ္ထကမ္ပိ-ကို လည်း၊ နဇာနာသိ-မသိ၊ ကသွာ-ကြောင့်၊ တံ-သည်၊ ဆာယာဝိယ-အရိပ် ကဲ့သို့၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ အဝိဟေန္တော-မစွန့်ပဲ၊ ဒိဗ္ဗရတ္တံ-လုံး၊ ဝိစရသိ-လှည့်လည် တံသနည်း၊ ဣတိ၊ (ဝတ္တာရော ဘဝိဿန္တိ)၊ တေန-ကြောင့်၊ အဟံ-သည်၊ ပရမ္ပု ခါ-၌၊ ဒေသိတံဿပိ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးလည်း ဖြစ်သော၊ ဓမ္မဿ-ကို၊ ပုန- တဖန်၊ ကထနံ-ဟောတော်မူခြင်းကို၊ ဣစ္ဆာမိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မြော်မြင်ခြင်း ကြောင့်၊ (အာယသ္မာအာနန္ဒော)၊ စတဿော-ကုန်သော၊ ဣမာအာယာစနာ- ဤရှေးရှုတောင်းခြင်းတို့ကို၊ ယာစိ-ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်လည်း၊ အဿ-ထို အရှင်အာနန္ဒာအား၊ အဒါသိ-ပြီ၊ ဝေ-သို့၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ဣမေဝရေ-ဤ ဆုတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ နိဗဒ္ဓုပဋ္ဌာကော-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ တဿေဝဋ္ဌာ နန္တရဿ-ထို နိဗဒ္ဓုပဋ္ဌာက ရာထူး၏ပင်၊ အတ္ထာယ-ငှါ၊ ကပ္ပသတသဟဿ-

ဆာယာဝိယအဝိဟေန္တော။ ။ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ယမဂဝင် မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝတ္ထု၌ “ဆာယာဝ အနုပါယိနီ”ကို ထောက်၍ “အရိပ်သည် လူ၏နောက်သို့ အစဉ်လိုက် ၏”ဟု ယူကြ၏၊ အမှန်ကား...အရိပ်သည် လူ၏နောက်သို့ အစဉ်လိုက်၊ တစ်တခါ အရိပ်ကပင် ရှေ့ကသွားသေး၏၊ ထို့ကြောင့် “အနုပါယိနီ”-အစဉ်လိုက်၏” ဟု သော ပါဠိသည် မကောင်း၊ ဆာယာဝ အနုပါယိနီ (န+အပါယိနီ) ခွဲ၍မသွား”ဟု သော ပါဠိသည်သာ “ဆာယာဝိယ အဝိဟေန္တော”ဟုသော ပါဠိနှင့် အဓိပ္ပာယ် ထပ်မီ၍ “ကောင်းသည်”ဟု မှတ်ပါ။

လုံး၊ ပုရိတာနံ- ဖြည့်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ပါရမီနံ-တို့၏၊ ဖလံ- အကျိုးသို့၊ ပါပုဏ်-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမဿ-ဤ အရှင်အာနန္ဒာ၏၊ နိဗ္ဗာပဋ္ဌာကဘာဝံ-မြဲသော အလုပ်အကျွေး၏အဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ-မူ၍၊ မယံဘိက္ခဝေ- ဟ၊ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒေါနာမ-အလုပ်အကျွေးတို့၏ အပိုင်းအခြားမည်၏။

ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒအဖွင့် ပြီး၏။

၁၂။ ပိတိပရိစ္ဆေဒေါ-ခမည်းတော်ကို ပိုင်းခြားကြောင်းစကားရပ်သည်၊ ဥတ္တာနုတ္ထောယေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်သာ၊ ဝိဟာရံ ပါဝိသိတိ- ကား၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိဟာရံ-ဂန္ဓကုဋီကျောင်းတော်သို့၊ ပါဝိသိ-ဝင်တော်မူသနည်း၊ ကိရ-၍၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဣကံ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ ကထေတွာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ စိန္တေသိ-ကြံတော်မူပြီ၊ (ကိ-နည်း)၊ မယာ-သည်၊ သတ္တန္တံ-ခုနစ်ဆူကုန်သော၊ ပုဗ္ဗါနံ-တို့၏၊ ဝံသော-အနွယ်တော်ကို၊ နိရန္တရံ-အကြားမရှိအောင်၊ မတ္တကံ-အပြီးအဆုံးသို့၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ 'နတာဝ ကထိတော-ဟောတော်မမူအပ်သေး၊ ပန-ဆက်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ မယိ-သည်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌေ-ဝင်တော်မူပြီးသော်၊ ဣဒမဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဘိယျောသော-လွန်သော၊ မတ္တာယ-အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ (တနည်း) မတ္တာယ-အတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိယျောသော-လွန်စွာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်-ကို၊ အာရဗ္ဘံ-အကြောင်းပြု၍၊ ဝဏ္ဏံ-ကို၊ ကထယိသန္တိ-ပြောကြကုန်လတ္တံ့၊ အထ-ပြောကြရာ ထိုအခါ၌၊ အဟံ-သည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ နိရန္တရံ-အောင်၊ ဗုဒ္ဓဝံသံ-ကို၊ ကထေတွာ-၍၊ မတ္တကံ-သို့၊ ပါပေတွာ-၍၊ ဒဿာမိ-ပေးတော်မူအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (စိန္တေသိ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံတော်မူပြီး၍)၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ ကထာဝါရဿ-စကားအလှည့်အကြိမ်၏၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ ဒတွာ-၍၊ အာသနာ-မှ၊ ဥဋ္ဌာယ-၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပါဝိသိ-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ယံ တေ တန္တံ- အကြင်ပရိယတ် တရားအစဉ်ကို၊ ကထေသိ-ပြီ၊ တတ္ထံ-သို့ ပရိယတ်တရားအစဉ်၌၊ ကပ္ပပရိစ္ဆေဒေါ-ကမ္ဘာကိုပိုင်းခြားကြောင်းဝါရလည်းကောင်း၊ ဇာတိပရိစ္ဆေဒေါ-အမျိုးဇာတ်ကို ပိုင်းခြားကြောင်း ဝါရလည်းကောင်း၊ ဂေါတ္ထပရိစ္ဆေဒေါ၊ အာယုပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဗောဓိပရိစ္ဆေဒေါ၊ သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ သာဝကသန္နိပါတပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပောဓိပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိတိပရိစ္ဆေဒေါ-ခမည်းတော်ကိုပိုင်းခြားကြောင်း ဝါရလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ နဝ-ကုန်သော၊ ဣမေဝါ-ရာ-၌၊ ဝါရတို့သည်၊ အာဂတ-သာကုန်ပြီ။

သဗ္ဗဟုလဝါရော-သည်၊ အနာဂတော-မလာသေး၊ ဝါ-မပါသေး၊ ပန-
ထိုသို့ မလာပါသော်လည်း၊ အာနေတွာ-ဆောင်၍၊ ဒီပေတဗ္ဗော-ပြထိုက်၏။

ပိတိပရိစ္ဆေဒအပွင့်ပြီး၏။

သဗ္ဗဟုလဝါရ

ဟိ- ချဲ့၊ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာနံ- အလုံးစုံသော ဘုရားအလောင်းတို့၏၊
ကေသိ- တယောက်သော၊ ကုလဝံသာနုပေ- အမျိုး၊ အနွယ်အားလျော်
သော၊ ပုတ္တေ- သည်၊ ဇာတေ- ဖွားမြင်လတ်သော်၊ နိက္ခမိတွာ- တော
ထွက်၍၊ ပဗ္ဗဇိတဗ္ဗံ- ရဟန်းပြုထိုက်၏၊ ဣတိ- သို့၊ အယမေဝ- ဤသား
တော်တပါး ဖွားမြီးမှတောထွက်၍ ရဟန်းပြုခြင်းသည်သာ၊ ဝံသော- အနွယ်
တော်တည်း၊ အယံ(ဝေ)- သည်သာ၊ ပဝေဏီ- အစဉ်အဆက်တည်း၊ ကသ္မာ-
ကြောင့်၊ (အယမေဝ- သည်သာ၊ ဝံသော- သည်၊ ဟောတိ- သနည်း၊
အယမေဝ- သည်သာ၊ ပဝေဏီ- သည်၊ ဟောတိ- နည်း)ဟိ- အကြင်ကြောင့်၊
သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ - သဗ္ဗညု ဘုရားအလောင်းတို့၏၊ မာတုကုစ္ဆိံ- သို့၊
ဩက္ကမနတော- သက်ရောက်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာနိ-
ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ [ရွှေပုဗ္ဗေနိဝါသ ကို ဝုတ္တပ္ပကာရ ဟု
ဆိုဟန်တူသည်။] အနေကားနိ-ကုန်သော၊ ပါဠိဟာရိယာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏၊ တဏှ- ထိုသို့ တန်ခိုးပြရာ၌၊ နေသံ- ထို တန်ခိုးပြသူတို့၏၊ ဇာတ
နဂရံ-ဖွားရာမြို့သည်၊ ယဒိ နေဝပညာယေယျ-အကယ်၍မထင်ရှားအံ့၊ ပိတာ-
သည်၊ ယဒိနပညာယေယျ-အံ့၊ မာတာ-သည်၊ ယဒိနပညာယေယျ-အံ့၊ ဘရိယာ-
ကြင်ယာတော်သည်၊ ယဒိ နပညာယေယျ-အံ့၊ ပုတ္တော-သည်၊ ယဒိ နပညာ
ယေယျ-အံ့၊ (ဝေသတိ-သော်၊) ဣမဿ-ဤ တန်ခိုးပြသူ၏၊ ဇာတနဂရံ-
သည်၊ နေဝပညာယတိ- မထင်ရှား၊ ပိတာ နပညာယတိ၊ ဘရိယာ နပညာ
ယတိ၊ ပုတ္တော နပညာယတိ၊ ဧသ-ဤ တန်ခိုးပြသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒေဝေါဝါ-
နတ်သည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)မညေ-ဖြစ်လေယောင်တကား၊ သက္ကောဝါ-
သော်လည်း၊ (ဟောတိ-မညေ) မာရောဝါ၊ (ဟောတိ-မညေ) ဗြဟ္မာဝါ
(ဟောတိမညေ) ဒေဝါနဉ္စ-နတ်တို့၏လည်း၊ ဤဒီသံ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊

သဗ္ဗဟုလဝါရော။ ။ ပုတ္တ ပုတ္တမာတု ယာန ဝိဟာရဒါယကာဒီနံ (သားတော်၊
သားတော်၏မယ်တော်၊ တောထွက်တော်မူသောအခါ ယာဉ်၊ ကျောင်းတော်၊ ကျောင်း
တော်၏ တန်ခိုးဥစ္စာ၊ ကျောင်းဒါယကာ အရှေ့ကုန်သော) သဗ္ဗဟုလာနံ အတ္တာနံ
ဝိဘာဝနဝသေန (များစွာသောအနက်တို့ကို ထင်စွာပြခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်)
ပဝတ္ထဝါရော သဗ္ဗဟုလဝါရော။

ပါဠိဟာရိယံ-သည်၊ အနစ္စရိယံ-မအံ့ဩအပ်၊ ဝါ-မအံ့ဩလောကံ၊ ဣတိ-သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သော၊ ဇနော-လူအပေါင်းသည်၊ သောတဗ္ဗံ-နာယု ထိုက်၏ ဟူ၍၊ နေဝ မညေယျ-မမှတ်ထင်ရာ၊ သဒ္ဓါတဗ္ဗံ-ယုံကြည်ထိုက်၏ ဟူ၍၊ နမညေယျ၊ တတော- ထိုသို့ မမှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ အဘိသမယော- သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်၊ နဘဝေယျ-မဖြစ်ရာ၊ အဘိသမယေ- ခြင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ-ဘုရားဖြစ်ခြင်းသည်၊ နိရုတ္တ ကောဝ-အကျိုးမရှိသည်သာ၊ (ဟောတိ) သာသနံ- သာသနာတော်သည်၊ အနိယျာနိကံ-ဝဋ်မှ မထွက်မြောက်တတ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာနံ-တို့၏၊ ဧကသ္မိ-သော၊ ကုလဝံသာနုရူပေ-သော၊ ပုတ္တေ- သည်၊ ဇာတေ-ဖွားမြင်လတ်သော်၊ ဝါ- ဖွားမြင်မှ၊ နိက္ခမိတွာ-၍၊ ပဗ္ဗဇိ တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဣတိ-အယမေဝ-သည်သာ၊ ဝံသော-တည်း၊ အယံ(ေဝ)- သည်သာ၊ ပဝေဏီ-တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုတ္တာဒိနံ-သားအစရှိသည်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-အပြားအားဖြင့်၊ သမ္မဟုလဝါရော၊ သမ္မဟုလဝါရ ကို။ ဝါ-များသောကြောင်းအရာတို့ကို ဆိုရာဖြစ်သောဝါရကို၊ အာနေ တွာ-၍၊ ဒီပေတဗ္ဗော-၏။

သမ္မဟုလပရိစ္ဆေဒအဖွင့်

တတ္ထ- ထို သမ္မဟုလဝါရ၌ (ဝေဒိတဗ္ဗာ-၌စပ်)၊ သမဝတ္ထက္ခန္ဓော - သမဝတ္ထက္ခန္ဓ မည်သော သားတော်လည်းကောင်း၊ အတုလော-လည်းကောင်း၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓေါစ-လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရော-လည်းကောင်း၊ သတ္ထဝါဟော-လည်း ကောင်း၊ ဝိဇိတသေနော-ဝိဇိတသေနမည်သော သားတော်လည်းကောင်း၊ သတ္တမော-ခုနစ်ယောက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (ယော) ရာဟုလော- အကြင်ရာဟုလာသည်၊ ဘဝတိ-ဖြစ်၏၊ (သော ရာဟုလော- ထိုရာဟုလ မည် သော သားတော်လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ တာဝ-ဘရိယ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ - ကုန်သော) ဇေတ (သတ္ထ)- ဤခုနစ်ယောက်တို့ကို၊ သတ္တန္တဓိ-ခုနစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗောဓိသတ္တာနံ-တို့၏၊ အနုက္ကမေနေဝ- အစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ သတ္ထ-ကုန်သော၊ ပုတ္တာ-သားတို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ကုန်၏။

တတ္ထ-ထို ခုနစ်ယောက်သောသားတို့တွင်၊ တာဝ-အခြားသားတို့မှရှေးဦး စွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ - ညွှန်ပြအပ်သော) ရာဟုလဘဒ္ဒေ - ရာဟုလာမင်းသားသည်၊ ဇာတေ-ဖွားမြင်လတ်သော်၊ ပဏ္ဏိ-စာရွက်ကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ မဟာ

ပုရိသဿ-မြတ်သောယောကျ်ားဖြစ်သောဘုရားအလောင်း၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ ထပယိံ-သု-ထားကြကုန်ပြီ၊ အထ-ထားကြရာထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုယောကျ်ား မြတ်၏၊ တာဝဒေဝ-ထိုခဏ၌ပင်၊ သကလသရီရံ-အလုံးစုံသောကိုယ်ကို၊ ခေါဘေတော-ချောက်ချားစေ၍၊ ပုတ္တသိနေဟော-သား၌ဖြစ်သော ချစ်ခြင်း သည်း၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ သော-ထို ယောကျ်ားမြတ်သည်၊ စိန္တေသိ-ကြံပြီ၊ (ကိ-သနည်း၊) တာဝ-အခြားသားတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဧကသ္မိံ-တယောက် သောသားသည်၊ ဇာတေ-လတ်သော်၊ ဝေရူပေါ-သော၊ ပုတ္တသိနေဟော- သည်၊ (ဟောတိ-၏) မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပရာသဟဿံ-တထောင်ထက်လွန် သော၊ ဝါ-တထောင်ကျော်သော၊ ပုတ္တာ-တို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိကိရ-ဖြစ်ကုန် လတ္တံ့ တဲ့၊ [“စကြာမင်းဖြစ်နိုင်သောကြောင့်ထိုမျှလောက် သားတော်များရှိလိမ့် မည်” ဟု နိမိတ်ဖတ်ခဲ့ကြသည်။]

တေသု - ထိုသားတော်တို့တွင်၊ ဧကေကသ္မိံ - တယောက်တယောက်သော သားတော်သည်၊ ဇာတေ-လတ်သော်၊ ဣဒံသိနေဟပန္နနံ-ဤ ချစ်ခြင်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့သည်၊ ဝေ-ဤသို့၊ ဝဗ္ဗန္တံ-တိုးပွားလတ်သော်၊ ဒုဗ္ဗေဇ္ဇံ-ခဲယဉ်း သဖြင့်ဖျက်အပ်သည်၊ ဝါ-ဖျက်နိုင်ခဲ့သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ (ဣတိ-သို့၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတော-၍၊)

ရာဟုဇာတော, ပန္နနံ ဇာတန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မြှောက်ဆိုပြီ၊ [ရာဟု-ရာဟု ပြုဟ်နှင့်တူသောသားသည်၊ ဇာတော-ပြီ၊ ပန္နနံ-အနှောင်အဖွဲ့သည်၊ ဇာတိ- ပြီ။] စ-ဆက်၊ တံဒိဝသမေဝ-သားတော်ဖွားမြင်ရာ ထိုနေ့၌ပင်၊ ရဇံ-မင်း

ဘဝိဿတိ ၊ပ၊ အာဟ။ ။ဘဝိဿတိနောက်၌ ဣတိသဒ္ဓါမရှိသော်လည်း ဗားကရာ နိဿယ၌ ဣတိသဒ္ဓါရှိ၏၊ ထိုဣတိဖြင့် စိန္တေသိကို ပြန်၍လှည့်သည်၊ “ရာဟုဇာတော ပန္နနံ ဇာတိ” တို့ကား စိတ်တည်း၌ ကြံခြင်းမဟုတ်၊ နှုတ်မြက်၍ ပြောဆိုခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ နှုတ်မြက်၍ ပြောဆိုခြင်းကြောင့်ပင် ထိုစကားကို ကြားရသူတို့က သုဒ္ဓေါဓန မဟာရာဇာတံသံတော်ဦးတင်ကြသောကြောင့် “ရာဟုလော” ဟု မြေးတော်ကို နာမည် မှည့်သည်၊ ဤသို့ ကြံခြင်းသည် နောက်၌ပြုမည့် ဇီကာ စကားနှင့်လည်း လိုက်လျော၏၊ “တံဒိဝသမေဝ စ” ဟု ဝါကျာရမ္မဇာတက စသဒ္ဓါ ရှိပုံနှင့်လည်း လိုက်လျော၏၊ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ကား “ဇာတန္တိ” ၌ ဣတိကို “စိန္တေသိ” သို့ ပြန် လှည့်၍ စပ်ပြီးလျှင် “အာဟတံဒိဝသမေဝ” ဟု ကြံတော်မူလေ၏၊ စဉ်းစားပါ။

ရာဟု ဇာတော။ ။စန္ဒာဒိနံ-လ နေ အစရှိသည်တို့၏၊ သောဘာဝိသေသံ-တင့်တယ် သော အရောင်အထူးကို၊ ရဟေတိ စဇာပေတိ-စွန့်စေတတ်၏၊ (အရောင်ပျောက်သွား အောင် ဖမ်းအုပ်၍ ထားတတ်၏)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ရာဟု-မည်၏၊ ရာဟုဂ္ဂဟော- ရာဟုပြုဟ်တည်း၊ ဣဝပန-ဤနေရာ၌ကား၊ ရာဟုဝိယ-ရာဟုပြုဟ်နှင့် တူ၏၊ ဣတိ-

အဖြစ်ကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ နိက္ခန္ဓော-တောထွက်တော်မူပြီ၊ သဗ္ဗေသံ-
အလုံးစုံသော ဘုရားအလောင်းတို့၏၊ ပုတ္တုပ္ပတ္တိယံ-သားတို့၏ဖြစ်ရာအခါ၌၊
သေ(သော)-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို
ဆောင်ကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ အယံ-ကား၊ ပုတ္တုပရိ
စ္ဆေဒေါ-သားတော်၏ အပိုင်းအခြားတည်း။

သုတနာ-သုတနာမည်သော ကြင်ယာတော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗကာမာစ-
လည်းကောင်း၊ သုစိတ္တာ-လည်းကောင်း၊ (အထ အနက်မရှိ)၊ ရောစိနီ-
လည်းကောင်း၊ ရူစဂ္ဂတိ-လည်းကောင်း၊ သုနန္ဒာစ-လည်းကောင်း၊ သတ္တမာ-
ခန္ဓစယောက်တို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (ယာ)ဗိမ္မာ-အကြင် ဗိမ္မာမည်သော
ကြင်ယာတော်သည်၊ ဘဝတိ-၏(သာဗိမ္မာ-ထို ဗိမ္မာမည်သော ကြင်ယာတော်
လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ တော-ဤ ကြင်ယာတော်တို့သည်၊ သတ္တန္တမ္ပိ-
ကုန်သော၊ တေသံ ပုတ္တာနံ-တို့၏၊ မာတရော-မယ်တော်တို့သည်၊ အဟေသု-
ကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဗိမ္မာဒေဝိ-ဗိမ္မာဒေဝီသည်၊ ရာဟုလကုမာရေ-ရာဟုလာ
မင်းသားသည်၊ ဇာတေ-ဖွားပြီးလတ်သော်၊ ရာဟုလမာတာတိ-ရာဟုလာ၏
မယ်တော်ဟူ၍၊ ပညာယိတ္ထ-ထင်ရှားပြီ။ အယံ-ကား၊ ဘရိယပရိစ္ဆေဒေါ-
ကြင်ယာတော်၏ အပိုင်းအခြားတည်း။

ပန-ကား၊ ဝိပဿီ-ဝိပဿီဘုရားအလောင်းတော်လည်းကောင်း၊ ကကုသန္ဓော-
တော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-၂ ပါးကုန်သော၊ ဣမေဗောဓိသတ္တာ-

ကြောင့်၊ (ပုတ္တော-သားသည်) ရာဟု-ရာဟု မည်၏၊ ဗန္ဓနန္ဒိစ အနတ္ထုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတံ
(အကျိုးမဲ့ဖြစ်ခြင်း၏ တည်ရာ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို) သန္ဓာယဝုတ္တံ၊ တထာ မဟာ
သတ္တေန ဝုတ္တဝစနမေဝ ဂဟေတွာ (ဘုရားအလောင်းသည် ထိုသို့ ပြောဆိုအပ်သော
စကားကိုပင် ယူ၍) ကုမာရဿ ရာဟုလောတိ နာမမကံသု-ဋီကာ။ [ရာဟုဝိယ-
ရာဟုကဲ့သို့၊ လာတိ ဂဏှာတိ-ဖမ်းယူတတ်၏၊ ဣတိ ရာဟုလော။]

ရောစိနီ ခုစဂ္ဂတိ ဗိမ္မာ။ ။ ရောစနသီလာ ဥဇ္ဇလရူပါ (တင့်တယ် တောက်ပခြင်း
အလျေရှိသော ကြင်ယာတော်)၊ ရုစံပဘာတံ အာဂတိဘူတာ (အရောင်သို့ ရောက်တတ်
သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ကြင်ယာတော်)၊ ဂကာရာဂမံ ကတ္တာ ဝုတ္တံ၊ ဣတ္ထိရတနဘာဝ
တော မနုဿလောကေ သဗ္ဗာသံ ဣတ္ထိနံ ဗိမ္မပဋိစ္စန္ဒဘူတာ (အလုံးစုံသောမိန်းမတို့
ထက် အရုပ်ကလေးသဖွယ် လှပတင့်တယ်သော ကြင်ယာတော်)၊ -ဋီကာ။ ဤအလို
“ဗိမ္မာဝိယာတိ ဗိမ္မာ” ဟု ပြပါ။ “ပဋိမာ ပဋိဗိမ္မဉ္စ ဗိမ္မော ပတိနိဓီရိတော” အဘိဓာန်
၅၂၉၊ (တနည်း) ဗိမ္မာသဒ္ဓါသည် “နှစ်သက်ဖွယ်ရှေ့” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ထို
နှစ်သက်ဖွယ် ရှေ့အဆင်းရှိသောကြောင့် ယသောရောကို “ဗိမ္မာ” ဟုလည်း ခေါ်ရသည်။
[သီလကုန်-သောဏဒန္တသုတ်၊ ဗိမ္မိသာရပုဂံအစွင်၌ ကြည့်ပါ။]

ဤဘုရားအလောင်းတော်တို့သည်၊ ဆယုတ္တအာဇညရထံ-ခြောက်စီးသောအာဇာနည်မြင်းတို့ဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်သောရထားကို၊ အာရယု-စီးတော်မူ၍၊ မဟာဘိနိက္ခမနံ-မြတ်သော တောထွက်တော်မူခြင်းကို၊ နိက္ခမိံ သု-ထွက်တော်မူကုန်ပြီ၊ [“မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိံ သု” ကို တောထွက်ခြင်းကြိယာအားဖြင့် အရတူသောကြောင့် အဘေဒဘေဒပစာကြံပါ။] (တနည်း) မဟာဘိနိက္ခမနံ-မြတ်သောရှေးရှုထွက်တော်မူရာတောသို့၊ နိက္ခမိံ သု-ကုန်ပြီ၊ [ဤအလို အဘေဒဘေဒပစာ ကြံဖွယ်မလို။]၊ သီဝိ-လည်းကောင်း၊ ကောဏာဂမနော - လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေကုန်သော၊ ဣမေ(ဗောဓိသတ္တာ)-တို့သည်၊ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတာ- မြတ်သောဆင်၏ ကျောက်ကုန်းသို့ရောက်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ (မဟာဘိနိက္ခမနံ)၊ နိက္ခမိံ သု-ကုန်ပြီ၊ ဝေဿဘု-သည်၊ သုဝဏ္ဏ သိဝိကာယ-ရွေထမ်းစင်၌၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ (မဟာဘိနိက္ခမနံ)၊ နိက္ခမိံ-ပြီ၊ ကဿပေါ-သည်၊ ဥပရိပါသာဒေ-ပြာသာဒ်ထက်၌၊ မဟာတလေ-မြတ်သောအပြင်၌၊ နိသီန္ဒောဝ-ထိုင်လျက်သာ၊ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ-အာနာပါန စတုတ္ထဈာန်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဈာနာ-မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ တံဈာနံ-ထိုစတုတ္ထဈာန်ကို၊ ပါဒကံ-အခြေခံကို၊ ကတွာ-၍၊ ပါသာဒေါ-သည်၊ ဥဂ္ဂန္ဓာ-အထက်သို့တက်၍၊ ဗောဓိမဏ္ဍေ-ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌၊ ဩတရတု-သက်ဆင်းပါစေသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဓိဋ္ဌာသိ-အဓိဋ္ဌာန်တော်မူပြီ၊ ပါသာဒေါ-သည်၊ အာကာသေန-ဖြင့်၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဗောဓိမဏ္ဍေ-၌၊ ဩတရိ-ပြီ၊ မဟာပုရိသောပိ-မြတ်သောယောကျ်ားဘုရားအလောင်းသည်လည်း၊ တတော-ထိုပြာသာဒ်မှ၊ ဩတရိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ ဘူမိယံ-၌၊ ဌတွာ-၍၊ ပါသာဒေါ-သည်၊ ယထာဌာနေယေဝ-တည်မြဲတိုင်းအရပ်၌သာ၊ ပတိဋ္ဌာတု-တည်ပါစေသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊ သော-ထိုပြာသာဒ်သည်၊ ယထာဌာနေ-၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ မဟာပုရိသောပိ-သည်လည်း၊ သတ္တဒိဝသာနိ-ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ပဓာနံ-အားထုတ်ကြောင်းဝီရိယကို၊ ဝါ-အားထုတ်ကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ အနုယုဉ္ဇိတွာ-၍၊ ဗောဓိပလ္လကေ-၌၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ သဗ္ဗညုတံ-သဗ္ဗညု၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဇိ-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ ပန-ကား၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဗောဓိသတ္တာ-သည်၊ ကဏုကံ-

---

ဆယုတ္တအာဇညရထံ။ ။ ရထံနှင့်တွဲရာ၌ ပယုတ္တဟုသုံးစွဲရိုးမရှိ၊ “ယုတ္တ” ဟုသာ သုံးစွဲရိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “ဆယုတ္တ” ဟုရှိသောပါဠိက ကောင်းမည်ထင်သည်။ “အာဇညေဟိ + ယုတ္တော + ရထော အာဇညရထော၊ ဆဟိ + ယုတ္တော ဆယုတ္တော၊ ဆယုတ္တော+စ+သော+အာဇညရထောစာတိ ဆယုတ္တအာဇညရထော၊” (ခြောက်စီးသော အာဇာနည်မြင်းတို့ကပ်ယှဉ်အပ်သောရထား) ။

ကဏ္ဍကမည်သော၊ အဿဝရံ-မြတ်သောမြင်းကို၊ အာရဟု-စီးတော်မူ၍၊ (မဟာဘိနိက္ခမနံ)၊ နိက္ခန္ဓော-မူပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ အယံ-ဤ အပိုင်းအခြားသည်။ ယာနပရိစ္ဆေဒေါ-ယာဉ်တော်၏အပိုင်းအခြားတည်း။

ပန-ကား၊ ဝိပဿိဿ-သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ယောဇနပ္ပမာဏေ-တယူ ဇနာအတိုင်းရှည်ရှိသော၊ ပဒေသေ-၌၊ ဝိဟာရော-သည်၊ ပတိဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ သိခိဿ(ဘဂဝတော) တိဂါဝုတေ-သုံးဂါဝုတ်အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ (ပဒေသေ ဝိဟာရော ပတိဋ္ဌာသိ)၊ ဝေဿဘုဿ(ဘဂဝတော)၊ အခုယောဇနော-ယူဇနာဝက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပ၊ ကကုသန္ဓဿ(ဘဂဝတော)၊ ဂါဝုတေ-တစ်ဂါဝုတ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပ၊ ကောဏာဂမနဿ(ဘဂဝတော)၊ အခု ဂါဝုတေ-ဂါဝုတ်ဝက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပ၊ ကဿပဿ(ဘဂဝတော)၊ ဝိသတိဥသဘေ-နှစ်ဆယ်ဥသဘအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပကတိမာနေန-ပကတိသောချင့်တောင်ဖြင့်၊ သောဠဿကရိယေ-တဆယ့်ခြောက်ကရိယရှိသော၊ [ကရိယ၏အဓိပ္ပါယ်ကို စူဠဝါဘာသာဋီကာ သေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ရှုပါ။] ရာဇမာနေန-မင်း၏ချင့်တောင်ဖြင့်၊ အဠကရိယေ - ရှစ်ကရိယရှိသော၊ ပဒေသေ-၌၊ ဝိဟာရော-သည်၊ ပတိဋ္ဌိတော၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ အယံ-ဤ အပိုင်းအခြားသည်။ ဝိဟာရပရိစ္ဆေဒေါ-ကျောင်းတော် ရု၏အပိုင်းအခြားတည်း။

ပန-ကား၊ ဝိပဿိဿ-သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ကေရတနာယာမာ-တစ်တောင်အလျားရှိကုန်သော၊ ဝိဒတ္ထိဝိတ္တာရာ-တထွာအနံ့ရှိကုန်သော၊ အဠဂုံ လုဗ္ဗေမာ-လက်ရှစ်သစ်အထူရှိကုန်သော၊ သုဝဏ္ဏိန္ဒကာ-ရွှေအုတ်တို့ကို၊ ကာရေ တွာ-၍၊ စူဠိဒေသန-သေးငယ်သောအဖို့အားဖြင့်၊ ဝါ-နံ့ထောင်အားဖြင့်၊ ဆာဒေတွာ-မြေကိုဖုံးလွှမ်း၍၊ ဝိဟာရဋ္ဌာနံ-ကျောင်းရာမြေကို၊ ကိဏိံ သု-ဝယ် ကုန်ပြီ၊ [“စူဠိသ” ဟူသည် အုတ်ချပ်ကိုပြားလိုက်မချပဲ ငယ်သောအဖို့တည်းဟူသော ထောင်လိုက်အားဖြင့်ချခြင်းတည်း။ ဤသို့ချသဖြင့် ရွှေအုတ်ချပ်အရေ အတွက်များစွာဝင်သည်ကိုပြသည်။] သိခိဿ-သော၊ (ဘဂဝတော) သုဝဏ္ဏယဠိ ဖာလေဟိ-ထွန်သွားပမာဏရှိသောရွှေချောင်းတို့ဖြင့်၊ [သုဝဏ္ဏယဠိ ဖာလေဟိ တိ ဖာလပမာဏာဟိ သုဝဏ္ဏယဠိဟိ-ဋီကာ။] ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဋ္ဌာနံ) ကိဏိံ သု-ကုန်ပြီ၊ ဝေဿဘုဿ-သော၊ (ဘဂဝတော) သုဝဏ္ဏဟတ္ထိပါဒါနိ-ဆင်၏ခြေ ပမာဏရှိသောရွှေတုံးတို့ကို၊ [သုဝဏ္ဏဟတ္ထိပါဒါနိတံ ပကတိဟတ္ထိ

ပါဒပရိမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဓဏ္ဍာနိ-ဇ္ဇီ။] ကာရေတွာ-၍၊ တေသံ-ထိုရွှေတုံးတို့ကို၊ စူဠသေန-ဖြင့်၊ ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဋ္ဌာနံ)၊ ကိဏိံ-သု-ကုန်ပြီ၊ ကကုသန္ဓဿ-သော၊ (ဘဂဝတော)၊ ဝုတ္တနယေနဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော စူဠသနည်းဖြင့်ပင်၊ [ဝုတ္တနယေနဝါတိ စူဠသေနဝ။] သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဋ္ဌာနံ)၊ ကိဏိံ-သု၊ ကောဏာဂမနဿ-သော၊ (ဘဂဝတော)၊ ဝုတ္တနယေနဝ-ပင်၊ သုဝဏ္ဏကစ္ဆပေဟိ-ရွှေလိပ်ရုပ်တို့ဖြင့်၊ ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဋ္ဌာနံ)၊ ကိဏိံ-သု၊ ကဿပဿ-သော၊ (ဘဂဝတော)၊ သုဝဏ္ဏကနိဟိယေဝ-ရွှေအပိုင်းတို့ဖြင့်သာလျှင် [သုဝဏ္ဏကနိဟိတိ သုဝဏ္ဏဓဏ္ဍေဟိ။] ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဋ္ဌာနံ)၊ ကိဏိံ-သု၊ အမာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ သလက္ခဏာနံ-အမှတ်တံဆိပ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကဟာပဏာနံ-အသပြာတို့၏၊ စူဠသေန-အားဖြင့်၊ ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဋ္ဌာနံ)၊ ကိဏိံ-သု-ကုန်ပြီ။ အယံ-သည်၊ ဝိဟာရဘူမိဂူဟဏဓနပရိစ္ဆေဒေါ- ကျောင်းတော်ရာမြေကိုဝယ်ယူကြောင်းဖြစ်သော ဥစ္စာ၏အပိုင်းအခြားတည်း။

တတ္ထ-ထို ဘုရားရှင်တို့တွင်၊ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော-၏၊ တထာ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘူမိံ-ကို၊ ကိဏိံတွာ-ဝယ်၍၊ ဝိဟာရံ- ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒိန္နုပဋ္ဌာကော-ဒေလှူသောအလုပ်အကျွေးဒါယကာသည်၊ ပုနဗ္ဗသုမိတ္တောနာမ-ပုနဗ္ဗသုမိတ္တမည်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ သိခိဿ-သော ၊ ပ၊ သိရိဝစုနောနာမ-မည်သည်၊ (အဟောသိ)၊ ဝေဿဘုဿ-သော ၊ ပ၊ သောတ္ထိယောနာမ-သောတ္ထိယ မည်သည်၊ (အဟောသိ)၊ ကကုသန္ဓဿ-သော၊ ပ၊ အစူသောနာမ-သည်၊ (အဟောသိ)၊ ကောဏာဂမနဿ-သော ၊ ပ၊ ဥဂ္ဂေါနာမ-သည်၊ (အဟောသိ)၊ ကဿပဿ-သော ၊ ပ၊ သုမနောနာမ-သည်၊ (အဟောသိ)၊ အမာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏ ၊ ပ၊ သုဒတ္တောနာမ-သည်၊ (အဟောသိ)၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤ ဒါယကာတို့သည်၊ ဂဟပတိမဟာသာလာ-များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော ဂဟပတိ ဖြစ်ကုန်သော၊ သေဋ္ဌိနော-တို့သည်၊ အဟောသံ-ကုန်ပြီ၊ [ခတ္ထိယမဟာသာလာ၊ ပြာဟူဏမဟာသာလာ၊ ဂဟပတိမဟာသာလာ သုံးမျိုးတို့တွင် “ဂဟပတိမဟာသာလာ” သဋ္ဌေးများ ဖြစ်ကြသည် ဟူလို။] ဣတိ-အပြီးတည်း။ အယံ-သည်၊ ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒေါနာမ-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့၏ အပိုင်းအခြားမည်၏။

အပရာနိ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပရိစ္ဆေဒတို့မှ တပါးကုန်သော၊ စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော၊ အဝိဇ္ဇတိဋ္ဌာနာနိနာမ-မစွန့်အပ်သော အရပ်တို့မည်သည်။

ဟောန္တိ-ကုန်၏။ ဟိ-ခွဲ။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏။ ဗောဓိပလ္လင်္ကော-ဗောဓိပလ္လင် တည်ရာအရပ်သည်။ ဝါ-ကို။ အဝိဇဟိတော-မစွန့်အပ်၊ ကေသိံ-ယေဝ-ဖြစ်သော၊ ဌာနေ-၌။ ဟောတိ-၏။ ဣသိပတနေ-သော။ မိဂဒါယေ-၌။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တ နံ-ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူရာအရပ်သည်။ အဝိဇဟိတမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ ဒေဝေါရောဟနကာလေ-တာဝတိံ သာနတ်ပြည်မှ သက်ဆင်း တော်မူရာအခါ၌။ သင်္ကဿနဂရဒ္ဒါရေ-သင်္ကဿမြို့တံခါး၏အနီး၌။ ပဌမပဒ ဂဏ္ဍိကာ-အထုံးအဖွဲ့ပမာ လွန်စွာခိုင်မြဲသော ပထမခြေတော်ရာအရပ်သည်။ အဝိဇဟိတာဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ ဇေတဝနေ-၌။ ဂန္ဓကုဋိယာ-၌။

ဗောဓိပလ္လင်္ကော။ ။ ဗောဓိပလ္လင်္ကောတိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဉ္ဇနကာလေ (သစ္စာလေးပါး တရားကို သိတော်မူရာအခါ၌) နိသဇ္ဇဌာနံ (ထိုင်တော်မူရာအရပ်သည်) ဗောဓိ ပလ္လင်္ကမည်၏။

အဝိဇဟိတော။ ။ အဝိဇဟိတောတိ ဗုဒ္ဓါနံ တဏှာ နိသဇ္ဇာယ (ထိုသို့သောအခြင်း အရာအားဖြင့် ထိုင်တော်မူခြင်း၏) အနညတ္တဘာဝိတာဝတော (အညတ္တဘာဝိ အ တာဝတော-အခြားအရပ်၌ဖြစ်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်) အပရိစ္စတ္တာ၊ တေနာဟ ဧကသ္မိံ ယေဝဌာနေ ဟောတိတိ-ဋီကာ။

ပဌမပါဒဂဏ္ဍိကာ။ ။ “ပဌမပဒဂဏ္ဍိကာ” ဟူသောမူ၌ ပဒနှင့်ပါဒသည် အနက် တူသောကြောင့် မထူးသော်လည်း ဂဏ္ဍိကာနှင့် ဂဏ္ဍိကာပုဒ်တို့ကား အနက်မတူ၊ ထောမနိဓိအဘိဓာန်၌ ဂဏ္ဍဓာတ်+ဣနံပစ္စည်းဖြင့် ဝုဒ္ဓိပု၌ပြီးသော “ဂါဏ္ဍိ” သဒ္ဓါ သည် “ဂါန္တိနှင့် အနက်တူ” ဟု ဆို၏။ ဂဏ္ဍိပုဒ်ကား ထောမနိဓိ၌မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ပဌမပါဒဂဏ္ဍိကာ ပါ၌သည် သက္ကတအဘိဓာန်နှင့်လျော်၏။ ဂ ဌဝုဒ္ဓိရှိလျှင် သာ၌ ကောင်း၏။ ပထမခြေတော်ချရာအရပ်သည် ထုံးဖွဲ့၍ထားအပ်သည့်ပမာ သူတပါးတို့ မဖျက်နိုင်အောင် ခိုင်မြဲသောကြောင့် “ပါဒဂဏ္ဍိကာ” အမည်ရသည်။

ဋီကာ။ ။ ပဌမပါဒဂဏ္ဍိကာတိ ပစ္စိမေ သောပါနဖလကေ ဌတ္တာ ထပိယမာနဿ ဒဂ္ဂိကပါဒဿ ပတိဋ္ဌဟနဌာနံ=ပဌမပါဒဂဏ္ဍိကာ ဟူသည် နောက်ဆုံးလှေကားဖျဉ် ချပ် (လှေကားထပ်) ၌ ရပ်တော်မူ၍ ချထားအပ်သော လက်ယာခြေတော်၏တည်ရာ အရပ်တည်း။ တံ ပန ယသ္မာ ဒဋ္ဌိ ထိရံ ကေနစိအဘောဇ္ဇံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပါဒ ဂဏ္ဍိတိ ဝုတ္တံ၊ ဤဋီကာ၌ “ဒဋ္ဌိ ထိရံ အဘောဇ္ဇံ” ပုဒ်တို့သည် ဂဏ္ဍိကာ၏ အနက်ဖွင့် တည်း။ [ရှေးတုန်းကလည်း “ပါရာဇိကဏ်ဂဏ္ဍိ” သည်ဖြင့် ရေးခဲ့ကြ၏။ နောက် မှ “ဂဏ္ဍိ” ဟု ပြင်ကြသည်။]

စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ မဉ္ဇူပါဒဋ္ဌာနာနိ-ညောင်စောင်းခြေ၏ တည်ရာ အရပ်တို့သည်၊ အဝိဇဟိတာနေဝ-ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ပန-ကား၊ ဝိဟာရော-ကျောင်းတော်သည်၊ ခုဋ္ဌကောပိ-ငယ်သည်လည်းကောင်း၊ မဟန္တောပိ-ကြီးသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဝိဟာရောပိ-ကျောင်းကိုကား၊ နဝိဇဟိတောယေဝ-သာ၊ နဂရံပန-ကား၊ ဝိဇဟတိ-၏၊ ယဒါ-၌၊ နဂရံ-မြို့သည်၊ ပါစီနတော-ကျောင်းတော်၏ အရွေ့အရပ်၌၊ ဟောတိ-၏၊ တဒါ-၌၊ ဝိဟာရော-သည်၊ ပစ္စိမတော-အနောက်အရပ်၌၊ (ဟောတိ) ပ၊ ဣဒါနိ ပန-ကား၊ နဂရံ-သည်၊ ဥတ္တရတော- ကျောင်းတော်၏ မြောက်အရပ်၌၊ (ဟောတိ) ဝိဟာရော-သည်၊ ဒက္ခိဏတော-တောင်အရပ်၌၊ ဟောတိ။

စ-ဆက်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ အာယုဝေမတ္ထိ-အသက်တမ်း၏ မတူထူးခြားကွဲပြားသော အတိုင်းအရှည်လည်းကောင်း။ ပမာဏဝေမတ္ထိ-အရပ်တော်ပမာဏ၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားသောအတိုင်းအရှည်လည်းကောင်း။ ကုလဝေမတ္ထိ-အမျိုး၏၊ ပ၊ လည်းကောင်း၊ ပဓာနဝေမတ္ထိ-ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ရာကာလ၏၊ ပ၊ လည်းကောင်း။ ရသ္မိဝေမတ္ထိ-ရောင်ခြည်တော်၏၊ ပ၊ လည်း

စတ္တာရိမဉ္ဇူပါဒဋ္ဌာနာနိ။ ။ (ဘုရားရှင်တို့၏ ကိုယ်တော်ပမာဏချင်း မတူသောကြောင့်) ညောင်စောင်းတော် ပမာဏလည်း အကြီးအငယ် ကွဲပြားစွယ်ရှိ၏။ သို့သော် ဘုရားရှင်တို့၏ တန်ခိုးတော်ကြောင့် ညောင်စောင်း၏ ခြေထားရာအရပ်မှာ အခါခပ်သိမ်း တူသောပမာဏရှိသည်သာဖြစ်၏။ ဤသို့ ဋီကာစွင့်သည်၊ ကျောင်းတော် အကြီးအငယ်ရှိသော်လည်း ကျောင်းတော်နေရာမှာ ထိုနေရာသာဖြစ်၏ ဟုရှာ၌လည်း ဤနည်းပင်ဟု ဋီကာဆိုသည်။

အဇ္ဈာသယပဋိဗဒ္ဓံ။ ။ ရောင်ခြည်တော် မတူပုံကိုပြရာ၌ “အဇ္ဈာသယနှင့်စပ်၏” ဟူရာဝယ် ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူမှ အဇ္ဈာသယ (ဆန္ဒတော်) ဖြစ်ခြင်းမဟုတ်၊ ပါရမီဖြည့်တော်မူစဉ်က ဖြစ်တော်မူခဲ့သော အဇ္ဈာသယတော်တည်း၊ မှန်၏ - မင်္ဂလဘုရားအလောင်းတော်သည် ဝေဿန္တရာမင်းကဲ့သို့သောဘဝ၌ သားတော်သမီးတော်တို့ကို ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင်လာသော တီလူးအား လှူလိုက်၏။ ဘုရားအလောင်းရှေ့မှာပင် တီလူးသည် သားတော် သမီးတော်တို့ကို စားလေရာ ထွက်လာသောသွေးတို့ကိုမြင်၍ နောင်ဘုရားဖြစ်သောအခါ ငါ၏ရောင်ခြည်တော်များသည် ဤကဲ့သို့ထွက်ပါစေဟု ဆုတောင်းခဲ့၏။ ထိုအဇ္ဈာသယတော်အတိုင်း တလောကလုံး အမြဲလင်းစေနိုင်သော ရောင်ခြည်တော်များ ထွက်ပေါ်နေပေသည်။ သို့သော် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာ အခါ၌လည်း ရောင်ခြည်တော်သည် အဇ္ဈာသယတော်အတိုင်း ထွက်စေလိုမှ ထွက်တော်မူ၏။ ထိုအခါ၌လည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထွက်စေလိုသောအခါ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပင် ထွက်တော်မူသည်။

ကောင်း။ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဝေမတ္တာနိ-မတူထူးခြား ကွဲပြားသော အတိုင်းအရှည်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ အာယုဝေမတ္တနာမ-အာယုဝေမတ္တ မည်သည်ကို၊ (ဝေ ဝေဒိတဗျံ) [စပ်ပုဒ်မရှိ၍ ထည့်သည်။] ကေစိ-အချို့ သော ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဒီဃာယုကာ-ရှည်သော သက်တော်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ကေစိ-တို့သည်၊ အပ္ပါယုကာ- တိုသောသက်တော် ရှိကုန် သည်။ (ဟောန္တိ) တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏၊ ဒီပင်္ကရဿ-၏၊ ဝဿသတ သဟဿံ-အနှစ်တသိန်းသည်၊ အာယုပ္ပမာဏံ-အသက်တမ်း အတိုင်းအရှည် သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝဿသတံ-အနှစ် တရာသည်၊ အာယုပ္ပမာဏံ-သည်၊ (အဟောသိ) ပမာဏဝေမတ္တံ နာမ-ကို၊ (ဝေ ဝေဒိတဗျံ) ကေစိ-တို့သည်၊ ဒီဃာ-မြင့်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကေစိ- တို့သည်၊ ရဿာ-နိမ့်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) တထာ ဟိ-၏၊ ဒီပင်္ကရေ-သည်၊ အသီတိဟတ္ထော- ရှစ်ဆယ် အတောင်ရှိသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ သုမနော- သည်၊ နဂုတိဟတ္ထော-ကိုးဆယ်အတောင်ရှိသည်၊ (အဟောသိ) အမှာကံ ဘဂဝါ အဋ္ဌာရသဟတ္ထော-တဆယ်ရှစ်တောင် ရှိသည်၊ (အဟောသိ)။

အာယုဝေမတ္တံ။ ။ဝိသိဋ္ဌာ မတ္တာ ဝိမတ္တာ၊ ဝိမတ္တာယေဝ ဝေမတ္တာ၊ သတ္တ အနက်၌ ဣ ပစ္စည်းသက်၊ အာယုနော-ဝေမတ္တံ အာယုဝေမတ္တံ၊ (အသက်တမ်း၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော အတိုင်းအရှည်) ဝိသဒိသာ+မတ္တာ ယသာာတိ ဝိမတ္တံ (အာယု) ဝိမတ္တဿ+ဘာဝေါ ဝေမတ္တံ၊ အာယုနော-ဝေမတ္တံ အာယုဝေမတ္တံ၊ (အသက်တမ်း၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်) ၎်သို့လည်း ဆရာတို့ကြံကြသည်။

အဋ္ဌာရသဟတ္ထော၊ ။သတ္တာနံပါကတိကဟတ္ထေန (လူသတ္တဝါတို့၏ ရိုးရိုးအတောင် အားဖြင့်) ဆဟတ္ထော မဇ္ဈိမပုရိသော (အလယ်အလတ် ပမာဏရှိသော ယောက်ျား သည် ခြောက်တောင်ရှိ၏) တတော တိဂုဏံ ဘဂဝတော သရိရုပ္ပမာဏံ (မြတ်စွာ ဘုရား၏ အရပ်တော်ပမာဏသည် ထို့ထက် သုံးဆတက်၏) ဣတိ ဘဂဝါ အဋ္ဌာရသဟတ္ထောတိ ဝဒန္တိ၊ ဤနည်းအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “ဆယ့်ရှစ်တောင် ရှိ၏” ဟု ဆိုကြသည်၊ အပရေ ပန ဘဏန္တိ “မနုဿာနံ ပါကတိကဟတ္ထေန စတုဟတ္ထော မဇ္ဈိမပုရိသော၊ တတော တိဂုဏံ ဘဂဝတော သရိရုပ္ပမာဏန္တိ ဘဂဝါ ဒွါဒ သဟတ္ထော ဥပါဒိန္နကရူပမ္ပေဝသေန၊ သမန္တတောပန ဗျာမမတ္တံ ဗျာမပ္ပဘာ ဖရတိ (ပတ်ဝန်းကျင်၌ တလံချလောက်သော ကိုယ်ရောင်ပြန့်၏) ဣတိ ဥပရိ ဆဟတ္တံ အဗျဂ္ဂတော၊ ဗဟလတရုပ္ပဘာရူပေန (သာဓိအားရှိသော အရောင်၏ အဆင်းနှင့်) သဒ္ဓိံ အဋ္ဌာရသ ဟတ္ထောဟောတိ၊” ဣတိ (ဘဏန္တိ)၊ “တတော တိဂုဏံ”ကို ကြည့်၍ “ရှင်စောတထာ၊ မဇ်သုံးထွာ”ဟု ပြောရိုးပြုကြသည်၊ စဉ်းစား ကြပါလေ၊ မိမိ၏အယူကို ရတနာဂုဏ်ရည် ဘဂဝါဂုဏ်တော်ဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။

ကုလဝေမတ္တိနာမ-ကို၊ (ဝေဝေဒိတဗ္ဗံ) ကေစိ-တို့သည်၊ ခတ္တိယကုလေ-
 ဉ္စ၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ-ကုန်၏၊ ကေစိ-တို့သည်၊ ပြာဟုဏကုလေ-ဉ္စ၊ (နိဗ္ဗတ္တန္တိ) ပဓာန
 ဝေမတ္တိနာမ-ကို၊ (ဝေဝေဒိတဗ္ဗံ) ကေသဉ္စိ-အချို့သော ဘုရားရှင်တို့၏၊
 ပဓာန-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရာကာလသည်၊ (ဒုက္ကရစရိယ အကျင့်ကိုပြုကျင့်ရာ
 ကာလသည်။) [ပဓာန ဒုက္ကရကိရိယာ-ဂ္ဂိကာ။] ဣတ္ထရကာလမေဝ-တို့သော
 ကာလရှိသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ (ကိမိဝ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊) ကဿပဿ-
 သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ (ပဓာန-သည်။) ဣတ္ထရကာလမေဝ-သာ၊ ဟောတိ
 ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း၊ ကေသဉ္စိ-တို့၏၊ (ပဓာန-သည်။) အဒ္ဓန္နိယံ-ရှည်
 သောကာလရှိသည်၊ (ဟောတိ-၏၊) (ကိမိဝ၊) အမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-
 ၏၊ (ပဓာန-သည်။) အဒ္ဓန္နိယံ-သည်၊ ဟောတိယထာ-သို့တည်း။)

ရသ္မိ ဝေမတ္တိနာမ-ကို။ (ဝေဝေဒိတဗ္ဗံ) မင်္ဂလဿ-သော၊ ဘဂဝတော-
 ၏၊ သရီရ ရသ္မိ-ကိုယ်တော်အရောင်သည်၊ ဒသသဟဿိ လောကဓာတုပ္ပမာ
 ဏာ- တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ် ပမာဏရှိသည်၊
 အဟောသိ-ပြီ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ (သရီရ ရသ္မိ- သည်။)
 သမန္တာ- ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဗျာမမတ္တာ-တလံမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်၊
 (အဟောသိ) တကြ-ထိုဝေမတ္တတို့တွင်၊ ရသ္မိဝေမတ္တိ-ကိုယ်ရောင်တော်၏
 အတိုင်းအရှည်သည်၊ အဇ္ဈာသယပ္ပင်္ဂဗ္ဗိ- အဇ္ဈာသယတော်နှင့်စပ်၏၊ ယော-
 အကြင်ဘုရားရှင်သည်၊ ယတ္တကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို၊
 (ပရိတံ- ဖြန့်တော်မူခြင်းငှါ) ဣစ္စတိ-မူ၏၊ တဿ-ထိုဘုရားရှင်၏၊ တတ္တကံ-
 ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို၊ သရီရပ္ပဘာ-သည်၊ ဖရတိ-ဖြန့်နိုင်၏၊
 ပန-ကာ၊ မင်္ဂလဿ-၏၊ နိစ္စမ္ပိ-အမြဲလည်း၊ ဒသသဟဿိလောကဓာတု-ကို၊
 ဖရတု - ဖြန့်စေသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဇ္ဈာသယော-အဇ္ဈာသယတော်သည်၊
 အဟောသိ-ပြီ၊ ပန-ကာ၊ ပဉ္စဝိဒ္ဓဂုဏေသု-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်သော
 သဗ္ဗညုတာစသော ဂုဏ်တော်တို့၌၊ ကဿစိ-မည်သည့် ဘုရားရှင်၏မျှ၊ ဝေမတ္တိ
 နာမ-မတူထူးခြား ကွဲပြားသော အတိုင်းအရှည်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

အပရံ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပရိစ္ဆေဒ ဝေမတ္တတို့မှ တပါးသော၊ အမှာကံ
 ယေဝ-ငါတို့၏ပင်၊ ဘဂဝတော-၏၊ သဟဇာတ ပရိစ္ဆေဒဉ္စ-တကွ ဖြစ်ဖက်
 တို့၏ အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း၊ နက္ခတ္တပရိစ္ဆေဒဉ္စ-နက္ခတ်တို့၏ အပိုင်း
 အခြားကိုလည်းကောင်း၊ ဒီပေသျံ-ပြုကြကုန်ပြီ၊ ကိရ-ချို့၊ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တေန-
 သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်းတော်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ရာဟုလမာတာ-ရာဟုလမယ်
 တော်လည်းကောင်း၊ အာနန္ဒတ္ထေရော-လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒော-ဆန္ဒအမတ်လည်း

ကောင်း၊ ကဏှတော-ကဏှကမြင်းလည်းကောင်း၊ နိဓိက္ခမ္ဘော- ရှေ့အိုးကြီး
လေးလုံးလည်းကောင်း၊ မဟာဗောဓိ-မဟာဗောဓိပင်လည်းကောင်း၊ ကာဠု
ဒါယီ-ကာဠုဒါယီအမတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမာနိသတ္တ-ဤ ခုနစ်
ပါးတို့သည်၊ သဟဇာတာနိ-တကွဖြစ်ဖက်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊) [အာနန္ဒာထေရ်
၏ နေရာ၌ ကေဂုံတ္တရအဋ္ဌကထာ ကဠုဒါယီထွေရဝတ္ထုဝယ် “စီးတော်ဆင်”
ဟု ရှိ၏။]

စ-ဆက်၊ မဟာပုရိသော- ယောကျ်ားမြတ်ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်း
သည်၊ ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ္တေန-ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ်ဖြင့်သာ၊ မာတုက္ခစ္စံ-
မယ်တော်၏ဝမ်းသို့၊ ဩက္ကမိ-သက်ရောက်တော်မူပြီ၊ မဟာဘိနိက္ခမန- မြတ်
သောတောထွက်ခတ်မှုခြင်းကို၊ (တနည်း) မဟာဘိနိက္ခမန- မြတ်သောရှေးရှု
ထွက်တော်မူရာတောသို့၊ နိက္ခမိ-ပြီ၊ ဓမ္မစက္ကံ-ဓမ္မစကြာကို၊ ပဝတ္တေသိ-လည်
စေတော်မူပြီ၊ ယမကပါဠိဟာရိယံ- ရေမီးအစုံအစုံသော တန်ခိုးပြာဠိဟာကို၊
အာကာသိ-ပြီ၊ ဝိသာခါနက္ခတ္တေန-ဝိသာခါနက္ခတ်ဖြင့်၊ ဇာတောစ-ပွားမြင်တော်
မူသည် လည်းကောင်း၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါစ- သစ္စာ ၄ ပါးတရားကို ထိုးထွင်း
သိတော်မူသည်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗုတောစ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည် လည်း
ကောင်း၊ (အဟောသိ-ပြီ၊) မာသနက္ခတ္တေန-မာသနက္ခတ်ဖြင့်၊ အဿ-ထိုမြတ်စွာ
ဘုရား၏၊ သာဝကသန္နိပါတောစ-သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေးသည် လည်း
ကောင်း၊ အာယုသင်္ခါရောသဇ္ဇနဉ္စ-အာယုသင်္ခါရကိုလွှတ်တော်မူခြင်းသည်လည်း
ကောင်း၊ အဒဟာသိ- ပြီ၊ အဿယုဇနက္ခတ္တေန- အဿယုဇနက္ခတ်ဖြင့်၊
ဒေဝေါရောဟန-နတ်ပြည်မှသက်ဆင်းတော်မူခြင်းသည်၊ (အဟောသိ၊) ဣတိ-
ဤသို့၊ ဣက္ကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောစကားကို၊ အာဟရိတွာ- ဆောင်
၍၊ ဒိပတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။ အယံ-ကား၊ သမ္မဟုလပရိစ္ဆေဒေါနာမ- မည်၏။
[ပါဠိတော်၌မပါသော်လည်း ဆောင်၍ပြုထိုက်သည်ဟူလို။]

၁၃။ ဣဒါနိ- ကပ္ပပရိစ္ဆေဒစသော ကိုးပါးသောပရိစ္ဆေဒတို့ကိုပြုပြီးရာ
ယခုခါ၌၊ အထခေါ တေသံဘိက္ခုနန္တိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊

ဇာတောစ။ ။ဇာတောစာတိ စသဋ္ဌေန ကတမဟာဘိနိဟာရောစာတိ အယဠိ
အတ္ထော သင်္ဂဟိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဗုဒ္ဓဝံသေ-
“တာရာဂဏာဝိရောဇန္တိ-နက္ခတ္တာ ဝဂနမဏ္ဍလေ၊
ဝိသာခါ စန္ဒိမာယုတ္တာ-ခုပံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ” တိ။
ဧတေနဝစ သမ္မဗုဒ္ဓါနံ ဝိသာခါနက္ခတ္တေနဝ မဟာဘိနိဟာရော ဓဟာတိ” တိစ
ဝဒန္တိ-ဋီကာ။

(အထွေ ဝေ ဝေဒိတဗျော) တေဘိက္ခု-တို့သည်(အာဟံသုဉ္စိစပ)၊ အာဂုသော-
 တို့၊ စုတိတော-စုတိမု၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ယဒိဒိ(ယံဣဒိ)ပဋိသန္ဓိအာရောဟန-
 အကြင်ဉာဏ်အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေသို့တက်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ) အယံ-ဤစုတိ
 မှစ၍ ဉာဏ်အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေသို့ တက်ခြင်းသည်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဿနာမ-
 ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်မည်သည်၏၊ ဂတိ-ဖြစ်ပုံတည်း၊ ဝါ-ဖြစ်ရိုး ထုံးစံတည်း၊
 ပန-ကား၊ ပဋိသန္ဓိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပစ္စာမုခံ-နောက်သို့ရှေးရှု၊ ဉာ
 ဏ်-ဉာဏ်တော်ကို၊ ပေသေတော-စေလွှတ်၍၊ ယံဣဒိစုတိဂန္ထဗ္ဗ-အကြင်ဉာဏ
 ဂတိအားဖြင့်၊ စုတိသို့သွားခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ) ဣဒံ-ဤ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
 ဉာဏဂတိအားဖြင့် နောက်သို့ ရှေးရှု စုတိသို့ သွားခြင်းသည်၊ အတိဂရုကံ-
 အလွန်ဝန်လေး၏၊ [ဝန်လေးပုံကို ပြုလို၍ အာကာသေ စသည်ကိုမိန့်။] အာ
 ကာသေ-ခြေရာမထင် ကောင်းကင်ပြင်၌၊ ပဒံ-ခြေတော်ရာကို၊ ဒယေန္တော
 ဝိယ-ပြသကဲ့သို့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကထေသိ-မြို့၊ ဣတိ-သို့၊ အတိဝိမ္မယတော-
 ဖြစ်သောလွန်စွာအံ့ဩခြင်း ရှိကုန်သည်၊ ဟုတော-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ အစ္စရိ
 ယံ အာဂုသောတိ အာဒိနိ-အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝတော-ပြောဆိုပြီး၍၊
 ပုန-တဖန်၊ အပရမိဒံ-နောက်ပြန် ဉာဏ်ကိုစေလွှတ်နိုင်ခြင်း တည်းဟူသော
 အကြောင်းမှတပါးလည်းဖြစ်သော၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဒယေန္တော-

အယံဂတိ၊ပ၊အာရောဟနံ။ ။ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်သည် “သော တတော
 စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိ” စသည်နှင့်အညီ ရှေ့ဘဝစုတိကို အောက်မေ့ပြီးမှ တဆက်
 တည်းလာသော နောက်ဘဝပဋိသန္ဓေသို့တက်၍ အောက်မေ့လေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်
 “စုတိတော ပဋ္ဌာယ ပဋိသန္ဓိအာရောဟနံ” ဟုဆို၏။ [“ထိုသို့ အောက်မေ့နည်းသည်
 လွယ်ကူ၍ အများထုံးစံဖြစ်သောကြောင့် အံ့ဩဖွယ်မရှိသေးပါ” ဟု ဆိုလိုသည်။

ယံပနဣဒံ၊ပ၊စုတိဂန္ထဗ္ဗံ။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်တော်ကား
 “ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရားသည် ကိုးဆယ့်တကမ္ဘာထက်၌ မည်သည့်အမျိုးဝယ် ဖြစ်တော်
 မူပြီ” ဟု ပဋိသန္ဓေကို စတည့်ပြီးလျှင် ဉာဏ်တော်ကို တဘဝလုံးအတွက် နောက်ပြန်
 စေလွှတ်တော်မူ၍ စုတိဘိဝင်အောင် သိစေတော်မူ၏။ဤသို့ နောက်ပြန်သွား၍ အောက်
 မေ့တော်မူခြင်းသည် ရိုးရာမဟုတ်၊ လွယ်ကူသောအလုပ်လည်း မဟုတ်ရကား အံ့ဩ
 ဖွယ် ကောင်းပါပေသည်။ ခြေရာမထင်နိုင်သော ကောင်းကင်ပြင်၌ ခြေတော်ရာကို မြ
 သကဲ့သို့ ဖြစ်ပါပေသည်။

စုတိဂန္ထဗ္ဗံ။ ။ဤပုဒ်သည် ဝါကုမဟုတ် သမာသ်ပုဒ်တည်း၊ ယံဣဒံကို ဤစုတိ
 ဂန္ထဗ္ဗံ စပ်ရသည်၊ ဂန္ထဗ္ဗံအရ ဂမနကြိယာသည် ဤနေရာ၌ ဉာဏဂတိဖြင့် သွား
 ခြင်းအနက်တည်း၊ ထိုသို့ ဉာဏဂတိဖြင့် သွားခြင်းအနက်ကို “သိခြင်း” ဟု အဓိပ္ပာယ်
 ယူရသည်။ တဗ္ဗပစ္စည်းလည်း ဘောအနက်ဟောတည်း၊ [စုတိဂန္ထဗ္ဗံ - ယံ ဣဒံ
 စုတိယာ (သို့) ဉာဏဂတိယာ ဂန္ထဗ္ဗံ၊ တံ ဂမနံ၊ ဗုဒ္ဓနန္ဒိအထွေ၊-ဦးကာ။]

ပြလိုကုန်သည်။ (ဟုတော-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) ယတြဟိနာမ တထာဂတောတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟံသု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ [ဒဿေန္တာရိလျှင် သာ၍ ဗဟုဝုဓ် ထင်ရှား၏။] တတ္ထ-ထို ယတြဟိနာမ တထာဂတော အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ယတြဟိနာမာတိ-ယတြဟိနာမဟူသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ အစ္စရိယတ္ထေ-အစ္စရိယအနက်၌၊ (ပဝတ္ထော၊) နိပါတော-နိပါတ်တည်း၊ ယော တထာဂတော-သည်၊ (အနုဿရိဿတိ)နာမ-အောက်မေ့တော်မူနိုင်ပါပေ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဆိန္ဒုပပဇ္ဇေတိတ္ထေ-၌၊ ပပဇ္ဇာနာမ-ပပဇ္ဇတို့ မည်သည်၊ တဏှာ-တဏှာလည်းကောင်း၊ မာနော-လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေ တယော-ဤ သုံးပါးကုန်သော၊ ကိလေသာ - ကိလေသာတို့တည်း၊ ဆိန္ဒုဝဇ္ဈမေတိတ္ထေ-၌၊ ကုသလာကုသလကမ္မဝဋ်-ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဟူသော

အပရမ္ပိကာရဏံ။ ။ပြအပ်ခဲ့သော အံ့သြဖွယ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ပုဗ္ဗေ နိဝါသာနုဿတိဉာဏ်တော်ကို နောက်ပြန်သွားစေနိုင်ခြင်းတည်း၊ ယခုအခါ ထိုဉာဏ်တော်ဖြင့် အောက်မေ့ရာဝယ် အခြားတမျိုးသော အံ့သြဖွယ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို လည်းပြလိုသောကြောင့် “ယတြဟိ နာမ တထာဂတော” စသည်ကို ပါဠိတော်၌ မိန့်တော်မူသည်၊ [အပရမ္ပိ ကာရဏန္တိ-ဆိန္ဒုဝဋ်မာနုဿရဏံ ပစ္စာမုခံ (နောက်သို့ရှေးရှု၊ ဝါ-နောက်ပြန်၊) ဉာဏပေသနတော အပရံ အစ္စရိယတ္ထုတကာရဏံ၊ ယတြာတိ ပစ္စတ္တံတ္ထေ၊ နာမာတိ အစ္စရိယတ္ထေ နိပါတော၊ ဟိသဓ္ဓေါ အနတ္ထကော၊ တေနာဟ-ယောနာမ တထာဂတောတိ-ဋီကာ။]

နာမယှဉ်ရာ။ ။ဤသို့ နာမသဒ္ဓါရှိရာဝယ် ကြိယာကို အနာဂတ်ဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲလေ့ရှိ၏၊ အနက်ကိုကား အတိတ်အနက်ကို သုံးစွဲရ၏၊ နာမကိုလည်း ကြိယာနှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးရ၏၊ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကိုရည်ရွယ်၍ “နာမေ ဂရဟာ ဝိမ္ဗယေယု” မောဂ္ဂလ္လာန် အာချာတ်၌ သုတ်တည်သည်၊ “နာမသဒ္ဓေ နိပါတေ သတိ ဂရဟာယံ ဝိမ္ဗယေစ ဂဗျမာနေ သသဏှာဒယော ဟောန္တိ” ဟု ဝတ္တိဖွင့်သည်၊ ပုံစံကိုလည်း ထိုသုတ်၌ပူပါ။

ဆိန္ဒုပပဇ္ဇာ။ ။ပပဇ္ဇန္တိ + သတ္တသန္တာနံ သံသာရေ ဝိတ္တာရေန္တိတိ ပပဇ္ဇာ၊ ပ + ပစိ = ဝိတ္တာရေ၊ အပစ္စည်း (သံသရာ၌ သတ္တဝါအစဉ်ကို ချွဲထွင်တတ်သောတရားတို့)၊ ဆိန္ဒု + ပပဇ္ဇာ + ယေဟိတိ ဆိန္ဒုပပဇ္ဇာ၊ (ဖြတ်အပ်ပြီးသော ပပဇ္ဇတရားရှိတော်မူသော ဘုရားရှင်တို့၊ ဝါ-သံသရာ၌ သတ္တဝါအစဉ်ကို ချွဲထွင်တတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကို ဖြတ်တော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်တို့)။

ချဲ့ဦးအံ- ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို မှီငြိမ့်သည် အတ္တဟု မှတ်ထင်နေ၏၊ မာနသည် အဟံ-အဟံ (ငါ-ငါ) ဟု မှတ်ထင်နေ၏၊ ထို အတ္တ ထို ငါဟုထင်မှတ်သည်အားလျော်စွာ

ကမ္မဝဋ်ကို၊ ဝဋ္ဋမန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-အပ်၏။ [ကမ္မဝဋ်ဝုစ္စတိတိကိလေသဝဋ္ဋဿ ပပဉ္စဂ္ဂဟဏေန၊ ဝိပါကဝဋ္ဋဿဒုက္ခဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္ထာ၊-ဋီကာ။] ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေတိ-ဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ တဿေဝ-ဆိန္နဝဋ္ဋမေသဒ္ဓါ၏ပင်၊ ဝေဝစန-တခုတည်းသောအနက်၌ပင် အထူးထူးဖြစ်သောသဒ္ဓါတည်း၊ ဝါ-ဝေဝစနပရိယာယ်စကားလှည့်တည်း၊ ပရိယာဒိန္နသဗ္ဗကမ္မဝဋ္ဋေ-ထက်ဝန်းကျင် ယူအပ်ပြီးသော အလုံးစုံသောကမ္မဝဋ် ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ [ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေတိ သဗ္ဗသော ခေပိတဝဋ္ဋေ၊-ဋီကာ။ ပရိယာဒိန္နကို ခေပိတဟု အဓိပ္ပါယ်ထူဖွင့်သည်၊ သဗ္ဗတ္ထမ္မာ-ပရိ-ထက်ဝန်းကျင်၊ ဝါ-အကုန်အစင်+အာဒိန္န-ယူအပ်”တည်း။] သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္ထေတိ-ကား၊ သဗ္ဗ-သော၊ ဝိပါကဝဋ္ဋဿခါတံ-ဝိပါကဝဋ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဒုက္ခံ-ကို၊ ဝိတိဝတ္ထေ-လွန်တော်မူပြီးကုန်သော၊ အနုဿရိဿတိတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ ယတြာတိ နိပါတဝသေန-ယတြာဟူသော နိပါတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ အနာဂတဝစနံ-အနာဂတ်ဝိဘတ် ရှိသောသဒ္ဓါတည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် အနာဂတ်ဝိဘတ်ရှိပါသော်လည်း၊ ဣတ္ထ-ဤ အနုဿရိဿတိ ဟူသောပါဠိ၌၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ အတိတဝသေန-တတိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-အတိတ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗျော-၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေဗုဒ္ဓေ-တို့ကို၊ အနုဿရိ-အောက်မေ့တော်မူပြီ၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဝါ-ယခုမှ၊ န အနုဿရိဿတိ-အောက်မေ့တော်မူလတ္တံ့ မဟုတ်။

ဝေဝသီလာတိ-ကား၊ မဂ္ဂသီလေန-မဂ်သီလ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖလသီလေန-ဖိုလ်သီလ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ လောကီယလောကုတ္တရသီလေန-လောကီ လောကုတ္တရာ သီလအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝေဝသီလာ-’ဤသို့ သီလ

တဏှာသည် ထိုအတ္တ ထိုငါနှင့် အတ္တ၏ဥစ္စာဟူသမျှကို မခွဲနိုင်အောင် အမြို့လမ်းနေ၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားတရားတော်ကို မသိ-မရှုလျှင် သံသရာမှလွတ်ခွင့်မရှိတော့။

ဒိဋ္ဌိပ္ပပဋိတာ သက္ကာ၊ အတ္တာ အတ္တာတိ ဂဏှရေ၊
မာနေနာဟ မဟံ မညာ၊ တံတံ တဏှာယ ဝါဟကာ။

ဝေဝသီလာတိ။ ။ “မဂ္ဂသီလေန ဖလသီလေနာ”တိ ဝတ္တာ တယိဒိ၊ မဂ္ဂဖလသီလံ လောကီယသီလပဗ္ဗကံ၊ (လောကီသီလလျှင် ရှေ့သွားရှိ၏။) ဗုဒ္ဓါနန္တ လောကီယသီလပဋိ လောကုတ္တရသီလံဝိယ အနညဿာဓာရဏမေဝ၊ (အခြားသူတို့နှင့် မဆက်ဆံသည်သာလျှင်၊) ဟောတိ၊ ဣတိ ဒဿေတုံ “လောကီယ လောကုတ္တရသီလေနာ”တိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။ ထို သီလေနပုဒ်တို့ကို ဝေဝသီလာ၏ သရုပ်ပြဖြစ်သောကြောင့် သရူပက္ခာ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။

ရှိတော်မူကြကုန်သည်။ (အဟေသံ-ကုန်ပြီ) ဝေဓမ္မာတိတ္ထေ-၌၊ သမာဓိပက္ခာ-သမာဓိ၊ သမာဓိအဖို့၌ပါဝင်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ အဓိပ္ပေတာ-ကုန်၏။ မဂ္ဂသမာဓိနာ-မဂ်သမာဓိ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖလသမာဓိနာ-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ လောကီယလောကုတ္တရသမာဓိနာ- အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝေဓမ္မာဓယော-ဤသို့ သမာဓိရှိတော်မူကြကုန်သည်။ (အဟေသံ)၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ဝေပညာတိ-ကား၊ မဂ္ဂပညာဒီဝသေနေဝ-မဂ်ပညာအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဝေပညာ-ဤသို့ ပညာရှိတော်မူကြကုန်သည်။ (အဟေသံ)။

ပန-ကား၊ ဝေဝိဟာရီတိတ္ထေ-ပါ၌၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော ဝေဓမ္မာဟူသောပါ၌၊ သမာဓိပက္ခာန-သမာဓိ၊ သမာဓိအဖို့၌ ပါဝင်ကုန်သော၊ ဓမ္မာန-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဟာရော- နေကြောင်း သမာပတ်ကို၊ ဂဟိတောဝ-ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ (အထ-ထိုသို့ ယူအပ်ပြီး ဖြစ်ပါလျက်) ပုန-တဖန်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်ပြီးသော ဝိဟာရကိုပင်၊ ဂဏှာတိ-ယူသနည်း၊ ဣတိစေ-ဤသို့ မေးအံ့၊ ဣဒံ-ဤဝိဟာရသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်ပြီးသည်ပင်၊ န-မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဣဒံ-ဤ ဝေဝိဟာရီ ဟူသောပုဒ်ကို၊ နိရောဓသမာပတ္တိဒီပနတ္ထံ-နိရောဓသမာပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်) ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ နိရောဓသမာပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေဘဂဝန္တော-ထိုဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဝေ နိရောဓသမာပတ္တိ ဝိဟာရီ-ဤသို့ နိရောဓသမာပတ်ဟူသော နေကြောင်းရှိကုန်သည်၊ ဝါ-နိရောဓသမာပတ်ဖြင့် နေခြင်းရှိကုန်သည်၊ အဟေသံ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိဝေ-

သမာဓိပက္ခာ။ ။သမာဓိစ (သမာဓိလည်း)၊ သမာဓိပက္ခာစ-(သမာဓိ၏ အဖို့၌ ပါဝင်သော ဝိရိယ၊ သတိ အစရှိသောတရားတို့လည်း)၊ သမာဓိပက္ခာ (သမာဓိ၊ သမာဓိ၏အဖို့၌ ပါဝင်သောတရားတို့)၊ ဧကဒေသ သရူပေကသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-သမာဓိပက္ခာမှ သမာဓိတစိတ်၏ ရှေးသမာဓိနှင့် တူသောကြောင့် “ဧကဒေသ သရူပေကသေသ” (တစိတ်အားဖြင့် သုတိတူသောသဋ္ဌါ) ဟု မှတ်ပါ။ [တေနာဟ မဂ္ဂသမာဓိနာတိ အာဒါ-ဋီကာ။]

တ္ထပန၊ ပ၊ ဂဏှာတိ။ ။ဝိဟာရဟူသည် နေကြောင်းဖြစ်သော ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးနှင့် နိရောဓ သမာပတ်တည်း။ ထိုတွင် ဈာန်သမာပတ်ကို ဝေဓမ္မာအရ၌ ယူအပ်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဟေဋ္ဌာဂဟိတောဝ” ဟု ဆိုပြီးလျှင် ထိုဈာန်သမာပတ်ကို အဘယ့်ကြောင့်ထပ်၍ ယူအပ်သနည်းဟု မေးသည်။

ဤသို့ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗျော-၏၊ [ဝေဝိဟာရိတိတ္ထေ၌ တွေ့သည် အတ္ထော ဒဋ္ဌဗျောဝယ် စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဝေမေတ္တ၌ “တ္ထပိုသည်” ဟု ဆရာတို့ပြောရိုးရှိကြသည်။]

(တနည်း) ဣဒံ- ဤဝိဟာရသည်၊ ဝါ- ကို၊ ဂဟိတမေဝ- သည်ပင်၊ န-မဟုတ်၊ (ကသွာ-ကြောင့်၊) ဣဒံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတမေဝ-သည် ပင်၊ န-သနည်း၊ ဟိ(ယသွာ) - အကြင့်ကြောင့်။ ဣဒံ- ဤ ဝေဝိဟာရိ ဟူသောပုဒ်ကို၊ နိရောဓသမာပတ္တိဒီပနတ္ထံ-ငှါ၊(ဘိက္ခုယိ)၊ဂုတ္တံ-ပြီ၊ (တသွာ- ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ နိရောဓသမာပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဆိုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဣဒံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတမေဝ-သည်ပင်၊ န-မဟုတ်၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ ဝိဟာရကို ယူအပ်ပြီးမဟုတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ တေတဂဝန္ဓော-တို့သည်၊ ဝေဝိဟာရိ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ အဟေသံ၊ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗျော။

ဝေဝိဟာရိတိတ္ထေ- ၌၊ (ဝိမုတ္တိ ပဉ္စဝိဓာ၌စပ်၊) ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ-ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိလည်းကောင်း၊ တဒဂံဝိမုတ္တိ-လည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဓေဒဝိမုတ္တိ-လည်း ကောင်း၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ-လည်းကောင်း၊ နိဿရဏဝိမုတ္တိ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိမုတ္တိ-ဝိမုတ္တိသည်၊ ပဉ္စဝိဓာ-ငါးပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို ငါးပါး သော ဝိမုတ္တိတို့၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော- သမာပတ်တို့သည်၊ (“ဂုတ္တံ” ၌စပ်၊)သယံ-မိမိဟူသော သမာပတ်သည်၊ ဝိက္ခမ္ဘိတေဟိ-ပယ်ခွါ အပ်ပြီးကုန်သော၊ နိဝရဏာဒီဟိ-နိဝရဏ အစရှိသည်တို့မှ၊ ဝိမုတ္တတ္တာ-လွတ်

ဣဒံ၊ ပ၊ ဝုတ္တံ။ ။နောက်၌တသွာရှိ၍ ရှေ့၌ ဤကဲ့သို့ ဟိသဒ္ဓါတွေ့လျှင်၊ “တသွာရှေ့၊ ဟိတိဗိုလ်တွေ့ ပြား၍ရှိမှခံ”ဟု နိယာမဆိုတော်မူကြ၏ သို့ဖြစ်၍ “နဣဒံ ဂဟိတမေဝ”ဟူသော ရှေ့ဝါကျကို ဖလဝါကျလုပ်ပြီးလျှင် ရှေ့ကိုလှည့်၍ စပ်ရ၏၊ တသွာဝါကျကိုကား “တသွာထို ဟိတိဗိုလ်၊ စွဲ၍မိထုံးစံ” နှင့် အညီ “နဣဒံ ဂဟိတမေဝ” ဟူသောဖလဝါကျကိုစွဲရသည် သို့သော် လွယ်ကူအောင် ပထမ နည်းကိုလည်း ပေးလိုက်ပါသည်။

နိဝရဏာဒီဟိ။ ။ပဋ္ဌမဇာနသည် နိဝရဏတို့မှလွတ်၏၊ နိဝရတို့နှင့်တကွ အတူ ပယ်ဖက်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့မှလည်းလွတ်၏၊ ဒုတိယဇာနသည် ဝိတက် ဝိစာရ တို့မှလွတ်၏၊ တတိယဇာနသည် ဝိတိမှလွတ်၏၊ စတုတ္ထဇာနသည် သုခမှ လွတ်၏၊ အရူပသမာပတ်တို့သည် ကသိုဏ်းစသောရုပ်တို့မှလွတ်၏၊ ထို့ကြောင့် နိဝရဏာ ဒီဟိ၌ အာဒိဖြင့် ပယ်ဖက်ကိလေသာတို့နှင့်တကွ ဝိတက် ဝိစာရ စသည်တို့ကိုယူပ။ [နိဝရဏာဒီဟိတိ နိဝရဏဟိစေဝ တဒေကဋ္ဌေဟိစ ပါပဓမ္မေဟိ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဒီဟိစ-ဋီကာ။]

သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိက္ခမ္ဘနု ဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အတော်ကြာအောင် ခွါခြင်းအားဖြင့် လွတ်မြောက်သောတရားဟူ၍။ သင်္ချံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

အနိစ္စာနုပဿနာဒိကာ၊ အနိစ္စအနုပဿနာအစရှိကုန်သော။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါး ကုန်သော။ အနုပဿနာ၊ အနုပဿနာတို့သည်။ [အနိစ္စာနုပဿနာ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ နိဗ္ဗိဒ္ဓ၊ ဝိပဿန၊ နိရောဓ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာတို့တည်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါ မဂ္ဂပါဠိ မဟာဝဂ် ဉာဏကထာ သုတမယဉာဏနိဒ္ဒေသ။] သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ တဿ တဿ၊ ထိုထို အနိစ္စအနုပဿနာ အစရှိသည်၏။ ပစ္စနိကင်္ဂဝေသန၊ ဆန့် ကျင်ဘက် အင်္ဂါတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပရိစ္ဆတ္တာဟိ၊ စွန့်အပ်ပြီးကုန်သော။ နိစ္စသညာ ဒီဟိ၊ နိစ္စသညာ အစရှိသည်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ လွတ်အပ်ကုန် ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ လွတ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒဂ်ဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ စတ္တာဓော၊ ၄ ပါးကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ သယံ သမုစ္ဆိန္ဒေဟိ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ် အပ်ပြီးကုန်သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။

ဝိမုတ္တတ္တာ။ ။ နိဝရဏာဒီဟိတိ “အပါဒါနံ” ဟု ဆိုလျှင် ဝိမုတ္တံ၌ တပစ္စည်းကို ကတ္တာအနက်ယူ၍ “ဝိမုတ္တံ သု၊ လွတ်ကုန်ပြီ။ ဣတိဝိမုတ္တာ” ဟုပြုပါ။ နိဝရဏာဒီဟိတိ “လွတ်တတ်သော ကတ္တာ” ဟု ဆိုလျှင် ဝိမုတ္တံ၌ တပစ္စည်းကို ကမ္မသာဓနကြံ၍ “ဝိမုတ္တံ သု၊ လွတ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝိမုတ္တာ” ဟု ပြုပါ။ ဝိမုတ္တဿ ဘာဝေါ ဝိမုတ္တတ္တံ။

ဝိက္ခမ္ဘနု ဝိမုတ္တိ။ ။ ဝိက္ခမ္ဘနုန၊ အတော်ကြာကြာ ပယ်ခွါခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိမုတ္တိ၊ နိဝရဏံ စသည်တို့သည် လွတ်အပ်သော သမာပတ်တည်း။ ဝါ၊ နိဝရဏံ စသည်တို့မှ လွတ်သော သမာပတ်တည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနုဝိမုတ္တိတည်း။ [“ဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တိတိ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ” တိ ဣဒိနာ ဝိမုတ္တိသဒ္ဓဿ ကမ္မသာဓနတံ အာဟ၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိအာဒိဝိသ ယတ္တာ တဿ၊ (ထို ဝိမုတ္တိသဒ္ဓါ၏ရှစ်ပါးသော သမာပတ်ဟူသော ဟောရာအနက်ရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဝိမုတ္တတ္တာဟိစ “ဝိက္ခမ္ဘနုဝေသန ဝိမုတ္တတ္တာ” တိ အာဒိနာ ယောဇေတမ္ဘိ—ဋီကာ။] ဤ ဋီကာ၌ ဝိမုတ္တ-ဝိမုတ္တိတို့ဝယ် တ ပစ္စည်း တိ ပစ္စည်းကို ကိ အနက်ဟူသာ ဖွင့်သော်လည်း ကတ္တာအနက်သာ ပေးလေ့ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိမုတ္တကို နှစ်နည်း ဝိဂုဟပြုလိုက်ပါသည်။ ဝိမုတ္တိ၌လည်း ဤနည်းပင်။

တဒဂ်ဝိမုတ္တိ။ ။ တံတံ+အဂ်ံ တဒဂ်ံ (ထိုထို နိစ္စသညာ အစရှိသော အစိတ် အပိုင်း။) တဒဂ်ေန+ဝိမုတ္တိ တဒဂ်ဝိမုတ္တိ၊ တဒဂ်ေန၊ ထိုထို နိစ္စသညာ အစရှိသော အစိတ်အပိုင်းသည်။ ဝိမုတ္တိ၊ လွတ်အပ်သော အနိစ္စသညာအစရှိသည်တည်း။ တဒဂ်ဝိမုတ္တိ၊ တည်း။ ဝိပဿနာဝိမုတ္တိဖြစ်သောကြောင့် ဝိက္ခမ္ဘနုဝိမုတ္တိ၏ နောက်၌ထားသည်။ တဒဂ် ပဟာန် အစရှိသော အစဉ်၌ကား ထိုထို သုသိလျအင်္ဂါကို ယူရသောကြောင့် ဝိက္ခမ္ဘနု ဝိမုတ္တိပဟာန်၏ ရှေ့၌ထားသည်။

ဝါကြောင့်။ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ဂစ္ဆန္တိ။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သာမညဖလာနိ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖိုလ်တို့သည်။ မဂ္ဂါနုဘာဝေန၊ မဂ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တေ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းဟူသော အဆုံး၌။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ဂစ္ဆန္တိ။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ၊ တို့မှ။ နိဿဋ္ဌတ္တာ၊ လွတ်မြောက်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပဂတတ္တာ၊ ကင်းကွာပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿရဏဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ဂစ္ဆတိ။ နိဿရဏေန၊ ကိလေသာတို့မှထွက်မြောက်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ။ နိဿရဏဝိမုတ္တိ။] ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စန္ဒး၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ ဝိမုတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဧဝံ ဝိမုတ္တာတိဇတ္ထ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁၄။ ပဋိသလ္လာနာဝုဋ္ဌိတောတိ၊ ကား။ ဧကီဘာဝါ၊ တပါးတည်းကဲ့သို့ သေးပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်မှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူသည်။ [ဟုတော ဥပသင်္ကမိ၌ စပံ။]

၁၆။ ဣတော သော ဘိက္ခဝေတိ(တ္ထေ)၊ ပါဠိ၌။ အနိသန္နိ၊ အနုသန္ဓေသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒံသုတ္တံ၊ ဤ မဟာပဒါန သုတ်တော်သည်။ တထာဂတဿေဝေသာ ဘိက္ခဝေ မေဓာတုသပ္ပဋိဝိဒ္ဓါတိစ၊ ဟူသောပုဒ်

သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ။ ။ သမုစ္ဆန္တနံ၊ ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း။ သမုစ္ဆေဒေါ၊ ခြင်း။ သမုစ္ဆေဒေန၊ ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ ကိလေသာတို့သည် လွတ်အပ်သော မဂ်တည်း။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောမဂ်တည်း။ သမုစ္ဆေဒ ဝိမုတ္တိ၊ တည်း။

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တေ ဥပ္ပန္နတ္တာ။ ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တေ ဥပ္ပန္နတ္တာတိ ကိလေသာနံ (ကိလေသာတို့၏။) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တေ (ငြိမ်းအေးခြင်း။) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ခြင်း။ သောဝေ (ထို ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်ပင်။) ပရိယောသာနဘာဝတော (မဂ်၏အဆုံး၏အဖြစ်ကြောင့်။) အန္တော၊ အဆုံးတည်း။ (ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တော၊ ဆုံး။) [ဤ အဖွင့်နှင့်အညီ ငြိမ်းအေးခြင်းဟူသော အဆုံး၌ ဟုပေးပါ။] တသ္မိံသာဓေတမ္ဗေ၊ မဂ်သည်ပြီးစေလိုက်သော ထို ငြိမ်းအေးခြင်းဟူသော အဆုံး၌။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ (ဥပ္ပန္နတ္တာ)၊ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဇကိလေသာနံ၊ ထိုထိုမဂ်သည်သတ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တေန ဝသေန၊ တဖန်ငြိမ်းအေးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထတ္တာ။ ဗုဒ္ဓိ အတ္ထော။ - ဋီကာ။ မဂ်တကိလေသာတို့ကို ပယ်အပ်ပြီးသော်လည်း ကိလေသာအပုဂ္ဂိုလ် မငြိမ်းအေးတတ်သေး။ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်မှ ကိလေသာအပုဂ္ဂိုလ် ငြိမ်းအေးသည်။ ထို့ကြောင့် ဖိုလ်လေးပါးကို “ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ” ဟုခေါ်သည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တေ + ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ + ဝိမုတ္တိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ။

လည်းကောင်း။ ဒေဝတာပိ တထာဂတဿတေမတ္တိံ အာရောစေသန္တိစ၊ ဟူသော ပုဒ်လည်းကောင်း။ (ဣတိသို့။) ဗို့ဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိပဒေဟိ၊ ဤ ဝါကျ ဖြစ်သောပုဒ်တို့နှင့်။ အာဗဒ္ဓံ၊ စပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးသောပုဒ်တို့တွင်။ ဒေဝ တာရောစနပဒံ၊ ဒေဝတာရောစနပုဒ်ကို။ သုတ္တန္တပရိယောသာနေ၊ သုတ်၏အဆုံး ဌ။ ဒေဝစာရိကကောလာဟလံ၊ ဒေဝစာရိက ကောလာဟလကို။ ဒေဝေန္တော၊ ပြတော်မူလျက်။ ဝိစာရေသန္တိ၊ စိစစ်တော်မူလတ္တံ့။ ပန၊ ကား။ ဓမ္မဓာတုပဒါ နှသန္တိဝေသန၊ ဓမ္မဓာတုပုဒ်၏အနှုသန္တေနှင့်စပ်သဖြင့်။ အယံဒေသနာ၊ ဤအကျယ် ဖြစ်သောဒေသနာတော်ကို။ [အယံဒေသနာတိ “ဣတော သော ဘိက္ခဝေ” တိ အာဒိနာဝိတ္ထာရတောပဝတ္တိတ ဒေသနမဟ။] အာရဗ္ဗံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိတ္ထာရ နဒေသနာတော်၌။ ခတ္ထိယော ဇာတိယာတိအာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ကောဒေသ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ နိဒါနကဏ္ဍေ၊ နိဒါန်းအခန်း၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ဗို့ဟိပဒေဟိအာဗဒ္ဓံ။ ။ဗို့ဟိပဒေဟိတိ ဗို့ဟိဝါကျေဟိ။-ဋီကာ။ [ပုဒ်ဟုဆိုသော် လည်း ဝိဘတုန္တပုဒ်မဟုတ်။ “တထာဂတဿေဝေသာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိ ဝိဒ္ဓါ” ဟူသော ဝါကျတည်း။ ထို ဝါကျကိုပင် “ပဇ္ဇတေ ဉယတေ အတ္ထော ဧတ နာတိ ပဒံ” နှင့်အညီ အနက်ကို သိကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် “ပုဒ်” ဟုခေါ်နိုင်သည်။] အာဗဒ္ဓန္တိ ပဋိပဋ္ဌံ၊ တံမူလကတ္တာဥပရိဒေသနာယ။-ဋီကာ။ [အထက် ဒေသနာ အကျယ် ၏ ထိုနှစ်ပုဒ်လျှင် အရင်းခံရှိသောကြောင့် ထိုနှစ်ပုဒ်နှင့် စပ်သည်ဟုဆိုသည်။]

ဒေဝစာရိက ကောလာဟလံ။ ။ဒေဝစာရိက ကောလာဟလန္တိ အတ္တနော ဒေဝလောကေ စာရိကာယံ သုဒ္ဓါဝါသဒေဝါနံ ဣတူဟလဂ္ဂဓတ္ထိံ ဒေသေန္တော သုတ္တန္တပရိယောသာနေ ဝိစာရေသတိ အတ္တတော ဝိဘာဝေသတိတိယောဇနာ။ -ဋီကာ။ [ကိုယ်တော်မြတ်၏ မြဟွာပြည်သို့ ကြွတော်မူခန်း၌ သုဒ္ဓါဝါသ မြဟွာ တို့၏ ကုတူဟလ ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူလျက် စိစစ်တော်မူလိမ့်မည်။ အနက်အဓိပ္ပာယ် ထင်ရှားအောင် ပြတော်မူလိမ့်မည်။]

နိဒါနကဏ္ဍေ။ ။နိဒါနကဏ္ဍတိ အာဒိတော ဒေသိတံ ဥဒ္ဓေသဒေသန မဟာ၊ [နိဒါနကဏ္ဍ-ဟု အထူးမရှိ။ အစဉ်ပြအပ်ခဲ့သော အကျဉ်းဥဒ္ဓေသ-ဒေသနာကိုပင် “နိဒါနကဏ္ဍ” ဟု ဆိုသည်။] သာ ဟိ ဣမိသာ ဒေသနာယ နိဒါနဋ္ဌာနိယတ္တာ- ထထာဝုတ္တာ။-ဋီကာ။ [ထိုဥဒ္ဓေသဒေသနာသည် ဤဝိတ္ထာရဒေသနာ၏ နိဒါန်းအရာ၌ တည်သောကြောင့် ထို နိဒါနကဏ္ဍဟု ဆိုထားသည်။]

သမ္မဟုလပရိစ္ဆေဒအပွင့် ပြီး၏။

ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာအဖွင့်

၁၇။ ပန၊ ဆက်။ [ပြတ်ပြီးသားစကားကို ပြန်၍ဆက်သည်။ “အပ္ပိတပါး” ဟု ဆရာတို့ပေးတော်မူကြသည်။] အထခေါ်ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တောတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဝိပဿီတိ၊ ဝိပဿီဟူသော အမည်တော်သည်။ တဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်းတော်၏။ နာမံ၊ အမည်တော်တည်း။ တဉ္စ၊ ထိုအမည်တော်ကိုလည်း။ ဝိဝိခေ၊ အထူးထူးအပြားပြား များကုန်သော။ အတ္ထေ၊ အနက်တို့ကို။ ပဿနကုဆလတာယ၊ မြင်ခြင်း၌ ကျမ်းကျင်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။ ဗောဓိသတ္တောတိ၊ ကား။ ပဏ္ဍိတသတ္တော၊ ပညာရှိသော သတ္တဝါသည်။ ဗုဒ္ဓနကသတ္တော၊ သစ္စာ လေးပါးကို သိလတ္တံ့သော သတ္တဝါသည်။ (“မာတုကုဏ္ဍိ” ဩက္ကမိ”၌ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ဗောဓိသင်္ခါတေသု၊ ဗောဓိဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ စတူသု၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌။ သတ္တော-အာသတ္တော၊ ငြိကပ်သော သတ္တဝါသည်။ လဂ္ဂမာနသော၊ ငြိကပ်သောစိတ်ရှိသော သတ္တဝါသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဗောဓိသတ္တမည်၏။

သတော သမ္ပဇာနောတိတ္ထေ၊ ပါဠိ၌။ သတောတိ၊ သတောဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သတိယေဝ၊ သတိကိုသာ။ (ဘဂဝတော၊ ဝုတ္တာ။) သမ္ပဇာနောတိ၊

ဗောဓိသတ္တော။ ။ယာထာဝတော ဥေယျံ ဗုဒ္ဓတီတိ ဗောဓိ၊ ဓသာဇဝ သတ္တိယောဂတော ဗောဓိသတ္တောတိ အာဟာ “ပဏ္ဍိတသတ္တော ဗုဒ္ဓနကသတ္တောတိ”။ သုစိန္တိတ စိန္တိတာဒိနာ ပန ပဏ္ဍိတတာဝေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။-ဒီကာ။ [ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိတတ်သောကြောင့် “ဗုဒ္ဓိဿတီတိ ဗောဓိ” ဟု ဝစနတ္ထိပြု၍ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဗောဓိ” ဟု ခေါ်သည်။ ထို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အာရုံငါးရပ်ဝယ် ငြိကပ်ခြင်း၌ ယှဉ်သောကြောင့် “သဉ္စတီတိ သတ္တော” အရ “သတ္တ” ဟုလည်း ခေါ်ရ၏။ ဗောဓိ စ+သော+သတ္တောစာတိ ဗောဓိသတ္တော။

ဗောဓိသင်္ခါတေသု။ ။ယဒါစ ပနာနေန မဟာဘိနိဟာရော ကတော၊ တတော ပဋ္ဌာယ မဟာဗောဓိယံ ကေန္တနိန္ဒတ္တာ ဗောဓိမိ သတ္တော ဗောဓိသတ္တောတိ အာဟာ “ဗောဓိသင်္ခါတေသု” တိ အာဒိ။-ဒီကာ။ [ဤနည်း၌ ဗောဓိအရလေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ကို ယူရသည်။ သတ္တော၏ အနက်မှာလည်း “သဉ္စတီတိ သတ္တော” နှင့် အညီ ငြိကပ်တတ်ဟူသော အနက်ပင် ယူပါ။ ထို့ကြောင့် သတ္တောကို “အာသတ္တော” ဟု ဖွင့်၍ “လဂ္ဂမာနသော” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ ဘုရားအလောင်းတို့မည်သည် ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် မိဋ္ဌာန်တော်မူသည်မှ စ၍ “မဂ်ဉာဏ်” ဟူသော ဗောဓိတို့၌ ငြိကပ်လျက်ရှိသည်။]

သတိယေဝဉာဏံ။ ။သတောအရ “သရတီတိ သတော” ဟု ဝစနတ္ထိပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရသော်လည်း “သတိ” ဟူသော တရားသာ ပစာနဖြစ်သောကြောင့် သတောတို့

ပါဠိဖြင့်။ ဉာဏ် (ဝေ၊) ဉာဏ်ကိုသာ။ (ဘဂဝတာ၊ ဝုတ္တံ။) သတိ၊ သတိကို။ သုပဋိတံ (သုဉပဋိတံ) ကောင်းစွာ အာရုံ၌ကပ်၍ တည်သည်ကို။ ကတော၊ ၍။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတော၊ ပိုင်းခြား၍။ မာတုကုစ္ဆိံ၊ မယ်တော်၏ ဝမ်းသို့။ ဩက္ကမိ၊ သက်ရောက်တော်မူပြီ။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဩက္ကမိတိဣမိနာ၊ ဩက္ကမိ ဟူသော ဤအတိတ်ကြိယာ ပါဠိဖြင့်။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်းတော်၏။ ဩက္ကန္တတာဝေ၊ သက်ရောက်ပြီး၏ အဖြစ်ကို။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဩက္ကမနက္ကမော၊ သက်ရောက်ခြင်း၏ အစဉ်ကို။ ဝါ၊ သက်ရောက်ပုံ အစဉ်ကို။ နဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်။

ပန၊ ထိုသို့ ပါဠိတော်၌ သက်ရောက်ပုံအစဉ်ကို ပြတော်မူအပ်ပါ သော်လည်း။ သော၊ ထို သက်ရောက်ပုံ အစဉ်ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌကထံ၊ အဋ္ဌကထာသို့။ အာရုဋ္ဌော၊ တင်အပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာ၊ အလုံးစုံသော ဘုရားအလောင်းတော် တို့သည်။ သမတ္တိံသ၊ အတိကျ သုံးဆယ်သော။ ပါရမိယော၊ ပါရမိတော်တို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေပြီး၍။ ဝါ၊ ပြည့်ကျင့်တော်မူပြီး၍။ ပဉ္စ ကုန်သော။ မဟာပရိစ္စာဂေ၊ ကြီးကျယ်သော စွန့်ခြင်းတို့ကို။ ဝါ၊ ကြီးကျယ်သော စွန့်အပ်သော လက်ခြေစသော ဒါနဝတ္ထုတို့ကို။ ပရိစ္စတိတွာ၊ စွန့်တော်မူပြီး၍လည်းကောင်း။

“သတိဓယဝ”ဟု ဖွင့်၏။ “သမ္မဇာနာတိတိ သမ္မဇာနော”ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရသော်လည်း ဉာဏ်သာလျှင် ပမာနဖြစ်သောကြောင့် “သမ္မဇာနောတိ ဉာဏ်”ဟု ဖွင့်သည်။ ဤသို့ ဖွင့်သော်လည်း ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်ရအောင် ပေးရသည်။

ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတော။ ။ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတောတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဉ္စမဟာဝိလောကနဉာဏေဟိ စေဝ (ရှေ့အဖို့ဝယ် ကာလ၊ ဒေသ၊ ဒီပ၊ ကုလ၊ မယ်တော်၏ အသက်အပိုင်းအခြား ဟူသော ငါးမျိုးတို့ကို အကြီးအကျယ် ကြည့်ကြောင်း ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။) “ဗုဒ္ဓါနိ စဝါဓိ”တ စုတိပရိစ္ဆိန္ဒနဉာဏေနစ၊ (စုတိကို ပိုင်းခြားကြောင်း ဉာဏ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။) အပရတာဂေ “ဗုဓမယာ ပဋိသန္ဓိ ဂတိတာ”တိ ပဋိသန္ဓိ ပရိစ္ဆိန္ဒန ဉာဏေနစ (စုတိနောက်၌ “မည်သည့်နေရာဝယ် ပဋိသန္ဓေ နေရမည်”ဟု ပဋိသန္ဓေကို ပိုင်းခြားကြောင်းဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း။) ပရိစ္ဆိန္ဇ ဇာနိတွာ (ပိုင်းခြားကာသိ၍)။

ပစ္စမဟာပရိစ္စာဂေ။ ။အင်္ဂပရိစ္စာဂေါ (လက်၊ ခြေ စသော အင်္ဂါကြီးငယ်ကို စွန့်ခြင်းဟူသော အင်္ဂပရိစ္စာဂ။) နယနပရိစ္စာဂေါ (မျက်လုံးကိုစွန့်ခြင်းဟူသော နယနပရိစ္စာဂ။) အတ္တပရိစ္စာဂေါ (ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို စွန့်ခြင်းဟူသော အတ္တ

ဉာတတ္ထစရိယ လောကတ္ထစရိယ ဗုဒ္ဓိစရိယာနံ၊ ဆွေမျိုးတို့၏ အစီးအပွားကို ကျင့်တော်မူခြင်း၊ သတ္တလောက၏ အစီးအပွားကို ကျင့်တော်မူခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာဆိုင်ရာကို ကျင့်တော်မူခြင်းတို့၏။ ကောဋီ၊ အထုတ်ထိပ်သို့။ ပတုဘ၊ ရောက်၍။ ဝေဿန္တရသဒိသေ၊ ဝေဿန္တရာ၏ အတ္တဘောနှင့်တူသော။ တတိယေ၊ သုံးကြိမ်မြောက် ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝေ၊ အတ္တဘော၌။ ဌတု၊ တည်တော်မူ၍။ [ဘုရားဖြစ်ရာ အတ္တဘော၊ တုသိတာနတ်ပြည်ဖြစ်ရာ အတ္တဘော၊ ဤ ၂ ပါးကိုထောက်၍ ဝေဿန္တရာဖြစ်ရာ အတ္တဘောကို တတိယဟု ဆို

ပရိစ္စာဂ။ ရဇ္ဇပရိစ္စာဂေါ (တိုင်းပြည်ကို စွန့်ခြင်းဟူသော ရဇ္ဇပရိစ္စာဂ။) ပုတ္တဒါရ ပရိစ္စာဂေါ (သား မယားကို စွန့်ခြင်းဟူသော ပုတ္တဒါရပရိစ္စာဂ။) ဣတိ ဣမေ ပဉ္စမဟာပရိစ္စာဂါ (ဤသို့ ငါးမျိုးကို “မဟာပရိစ္စာဂ” ဟု ခေါ်သည်။ “အကြီးအကျယ် စွန့်လွှတ်အပ်သော ဒါနဝတ္ထုများ” ဟုလို။) တတ္ထာပိ ကာမံ အင်္ဂပရိစ္စာဂါ ဒယောပိ ဒါနပါရမီယေဝ (ထို မဟာပရိစ္စာဂတို့သည် ဒါနပါရမီ၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။) တထာပိ ပရိစ္စာဂပိသေသဘာဝဒဿနတ္ထေဝ သုဒုက္ကရဘာဝဒဿနတ္ထေဝ မဟာပရိစ္စာဂါနံ ပိသံ ဝဂဏံ (သို့သော် စွန့်ကြဲခြင်းပိသေသ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ လည်းကောင်း၊ အလွန်ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်းကောင်း၊ ဒါနပါရမီမှ သီးခြားယူရသည်။) ထိုတွင် နယနပရိစ္စာဂ သည် အင်္ဂပရိစ္စာဂ၌ပါဝင်သော်လည်း ခဲယဉ်းသောကြောင့်ပင် သီးခြားဆိုရသည်။ ရဇ္ဇပရိစ္စာဂ စသည်တို့လည်း ထိုအတူပင်တည်း။ - ဇီကာ။

ဉာတတ္ထ၊ ပ၊ စရိယာနံ။ ။ ဉာတိနံ အတ္ထစရိယာ ဉာတံတ္ထစရိယာ (ဆွေမျိုးတို့၏ စီးပွားကို ကျင့်တော်မူခြင်း။) သာ စ ခေါ ကရုဏာယနဝသေန (ထိုသို့ ဆွေမျိုးတို့၏ စီးပွားကိုကျင့်ခြင်းဟူသည်လည်း သနားခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းတည်း။) တထာ သတ္တလောကဿဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထာနံ ဝသေန ပီတစရိယာ လောကတ္ထစရိယာ (မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော အစီးအပွား၊ တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော အစီးအပွား၊ ပရမတ္ထဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်စီးပွားတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် စီးပွားကိုကျင့်ခြင်းတည်း။) “လောကဿ+အတ္ထစရိယာ လောကတ္ထစရိယာ” ဟု ပြုပါ။ အတ္ထသဒ္ဓါ စီးပွားအနက်ဟောတည်း။

ဗုဒ္ဓိစရိယာ။ ။ ကမ္မဿကတဉာဏဝေသန အနဝဇ္ဇကမ္မာယတနသိပ္ပံယတန ဝိဇ္ဇာဌာန ဝသေန (အပြစ်မရှိသော အကျိုးတရား၏ တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်သော အလုပ်၊ အသက်မွေးခြင်း၏ တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်သော လက်မှုအတတ်၊ နှုတ်မှုအတတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊) ခန္ဓာယတနာ ဒိဝသေန လက္ခဏတ္ထယာဒီဝီရဏဝသေနစ (လက္ခဏာသုံးပါး စသည်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။) အတ္တနောပရေသဉ္စေ (မိမိအတွက်လည်းကောင်း၊ သူတပါးအတွက်လည်းကောင်း။) တတ္ထံ သတိပဋ္ဌာနေန ဉာဏာစာရော ဗုဒ္ဓိစရိယာ (ထို အနဝဇ္ဇ ကမ္မဿကတာ အစရှိသည်၌ သတိပြုစောင့်သောအားဖြင့် ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းသည် “ဗုဒ္ဓိစရိယာ” မည်၏။) [သီလက္ခန္ဓ၌

သည်။] သတ္တုခုနစ်ပါးကုန်သော။ မဟာဒါနာနိ၊ ကြီးကျယ်သော အလှူတို့ကို။ ဒတွာ၊ ရှုလည်းကောင်း။ သတ္တကုတ္တု၊ ခုနစ်ကြိမ်။ ပထဝီ၊ မြေကို။ ကမ္ပေတွာ၊ တုန်လှုပ်စေ၍။ ကာလံ၊ ကွယ်လွန်ချိန်ကို။ ကတွာ၊ ရှု။ ဒုတိယစိတ္တဝါရေ၊ ဒုတိယစိတ်အကြိမ်၌။ [ကွယ်လွန်သော စုတိစိတ်ကိုထောက်၍ တုသိတာနတ်၌ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို ဒုတိယစိတ်ဟုဆိုသည်။] တုသိတာဘဝနေ၊ တုသိတာနတ်တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ဝိပဿိ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တောပိ၊

“ဗုဒ္ဓိ”ဟု ရှိသည်။ ဉာဏစာရောကို ထောက်လျှင် “ဗုဒ္ဓိ”ဟု ရှိသော ပါဠိက ကောင်းသည်။] သာ ပနတ္ထတော ပညာပါရမီယေဝ၊ ဉာဏသမ္ဘာရပ်သောသတာ ဒဿနတ္ထိ ပန ဝိသိ ဝဟဏ။—ဋီကာ။

“ဗုဒ္ဓိဝရိယာနံ”ဟု ဗဟုဝုဇ် ဆိုရခြင်း။ ။ဉာဏစာရတမျိုးသာ ဗုဒ္ဓိစရိယာဖြစ်လျှင် အဘလုံကြောင့် “ဗုဒ္ဓိဝရိယာနံ”ဟု ဗဟုဝုဇ်ဖြင့် ဆိုရပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား—ရှေးရှေးတဝ၌ အားထုတ်အပ်သော ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ ဟူသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုနှင့်တကွ အတိညာဉ် သမာပတ်တို့ကို ပြီးစေခြင်း ဟူသော ပုဗ္ဗယောဂကိုလည်းကောင်း၊ ဒါန အစရှိသည်တို့၌ပင် အလွန်အကဲ ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော ပုဗ္ဗစရိယကိုလည်းကောင်း၊ (တနည်း) စရိယာပိဋက၌လာသော မိမိစိတ်ကို သမ္မညတဉာဏ်တော်သို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းဟူသော ပုဗ္ဗယောဂ၊ ကာယဝိဝေက အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် တယောက်တည်း ကျင့်ခြင်း ဟူသော ပုဗ္ဗစရိယကိုလည်းကောင်း၊ ဒါန အစရှိသည်တို့၏လည်းကောင်း၊ အဝိစ္စတာ အစရှိသည်တို့၏လည်းကောင်း၊ သံသရာဝယ်အပြစ်၊ နိဗ္ဗာန်ဝယ် အကျိုးတို့၏လည်းကောင်း ထင်စွာ ပြသောအားဖြင့် တရားဟောခြင်း ဟူသော ဓမ္မက္ခာန၊ သတ္တဝါတို့ကို သာဝကဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ တည်စေခြင်း၊ ရင့်ကျက်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော “တရားဟောခြင်း”ဟူသော ဓမ္မက္ခာန၊ ဤအကျင့်တို့ကို သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါ “ဗုဒ္ဓိစရိယာနံ”ဟု ဗဟုဝုဇ်ဖြင့် ဆိုရပါသည်။—ဋီကာ။

သတ္တမဟာဒါနာနိ။ ။ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဝေဿန္တရာမင်းတဝ၌ ရှစ်နှစ်အရွယ်ကပင် ဟဒယနုလုံးသားကိုသော်မှ ပေးလိုသော ဆန္ဒဖြစ်လောက်အောင် အလိုဆန္ဒဖြင့် လက်ဝတ်တန်ဆာစသည့်လှူဖွယ်တို့ကို ပေးလှူခြင်း၊ မင်္ဂလာဆင်ဖြူတော်ကို ပေးလှူခြင်း၊ တောသို့သွားရာအခါ၌ သတ္တသတ္တကအလှူကြီးကို ပေးလှူခြင်း၊ တောသို့သွားစဉ် ရထား၌တပ်အပ်သော မြင်းတော်ကိုပေးလှူခြင်း၊ ရထားကိုပေးလှူခြင်း၊ တောသို့ရောက်သောအခါ သားတော်သမီးတော်တို့ကို ပေးလှူခြင်း၊ မိဖုရားကိုပေးလှူခြင်း၊ ဤကဲ့သို့အားဖြင့် ခုနစ်ပါးသော အလှူကြီးများသည် မြေကိုတုန်လှုပ်စေရသော အလှူကြီးများပေတည်း။ [သတ္တ မဟာဒါနာနိတိ အငွေဝသိကကာလေ ‘ဟဒယမံသာ ဒိနိဝိ ယာစကာနံ ဒေဗယျ’န္တိ အဇ္ဈာသယံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဒိန္ဒဒါနံ၊ မင်္ဂလဟတ္တိဒါနံ၊ ဝမနကာလေ ဒိန္ဒ သတ္တသတ္တက မဟာဒါနံ၊ မဂ္ဂိ ဝစ္စန္တေန ဒိန္ဒ ဒဿဒါနံ၊ ရထဒါနံ၊ ပုတ္တဒါနံ၊ ဘရိယာဒါနန္တိ ဣမာနိ သတ္တ မဟာဒါနာနိ ဒတွာ။—ဋီကာ။]

သည်လည်း။ တထေဝ။ ထို့အတူပင်။ ကတွာ၊ ရှိ။ တုသိတပုရေ၊ တုသိတာနတ် ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ဖြစ်၍။ သဋ္ဌိသတသဟဿာဓိကာ၊ ခြောက်သန်း အလွန် ရှိ ကုန်သော။ သတ္တပညာသဝဿကောဋီယော၊ ငါးဆဲ့ ခုနစ်ကုဋေသော နှစ်ထို့ ပတ်လုံး။ တတ္ထ၊ ထို တုသိတာနတ်ပြည်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်တော်မူပြီ။

ပန၊ ဆက်။ အညဒါ၊ နောက်ဆုံးသေချိန်မှ တပါးသောအခါ၌။ ဒိဿာ ယုကဒေဝလောကေ၊ ရှည်သော အသက်ရှိသော နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ရကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာ၊ ထို့သည်။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက် အပိုင်းအခြားအတိုင်း။ ဝါ၊ အသက်ရှည်သမျှ။ နတိဋ္ဌန္တိ၊ တည်တော်မမူကြ ကုန်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ တတ္ထ၊ ထို ရှည်သော အသက်ရှိသော နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်၌။ ပါရမီနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒုပ္ပူရဏီယတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ဖြည့်ကျင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ဖြည့်ကျင့်နိုင်ခဲ့ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တေ၊ ထိုတုရားအလောင်းတော်တို့သည်။ အဓိ မုတ္တိကာလကိရိယံ၊ စိတ်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းခြင်း ဟူသော သေခြင်းကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ မနုဿပထေယေဝ၊ လူ့ပြည်၌သာ။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်တော်မူကုန်၏။

ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုတုရားအလောင်းတော်၏။ ပါရမိယော၊ ပါရမီတော် တို့သည်။ (သက္ကောန္တိ-၌စပ်။) ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအပြားအားဖြင့် ဖြည့်ကျင့် အပ်သော်။ ဣဒါနိ၊ နှို။ ပါရမီနံ၊ တို့၏။ (ပုရိတတ္တာ၌ ဣသမ္ပန် အဖြစ်ဖြင့်-

အဓိမုတ္တိကာလကိရိယံ။ ။ “ယခုပင် ငါ၏သေခြင်းသည် ဖြစ်စေတော့” ဟုစိတ်ကိုစွဲစွဲ မြဲမြဲ နှလုံးသွင်းလိုက်လျှင် စုတိစိတ်ဖြစ်တော့၏။ ထိုကဲ့သို့သေခြင်းကို “အဓိမုတ္တိကာလ ကိရိယံ” ဟုဆိုသည်။ ထိုသေခြင်းမျိုးသည် ဘုရားအလောင်းတော်တို့အတွက်သာဖြစ် နိုင်၏။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် မဖြစ်နိုင်ဟူလို။ [“ဣဒါနေဝ မေ မရဏံ ဟောတူ” ဟိ အဓိမုတ္တိတွာ ကာလကရဏံ အဓိမုတ္တိကာလကိရိယာ၊ တံ ဗောဓိသတ္တာနံဓယဝ၊ န အညေသံ။-ဋီကာ။] ဤအစွင့်များကို ထောက်၍ “ဘုရားအလောင်းတော်၏ အဓိ မုတ္တိကာလကိရိယာသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ခေါ်သဖြစ်၍ သတ်ခြင်းမဟုတ်။ မေတ္တာနှင့် ဣန္ဒြေသွားပြု၍ ပါရမီဖြည့်ဖို့ရန် ရုပ်ပြောင်း ရုပ်လွှဲ လုပ်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်” ဟု မှတ်ပါ။

ပါရမိယော ပူရေန္တော။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ပါရမီနံ ပူရေန္တော” ဟု ရှိ၏။ ပါရမီ နံသည် ပူရေန္တော၏ ကံမဖြစ်နိုင်။ ပုရိတတ္တာတိုင်အောင် စပ်ဖို့ရန်လည်း ပူရေန္တော ကို ကျော်လွန်၍ မဖြစ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် “ပါရမိယောပနဿ” ဟု ရှိသောမူသည် ကောင်း၏ဟု ထင်၏။ ဋီကာ၌ “ဧကေန အတ္တဘာဝေန အန္တရေန ပါရမီနံ သဗ္ဗသော ပုရိတတ္တာ” ဟု ပါရှိ၏။ ထိုပါဠိအလို ဤပါရမီနံပုဒ်ကို ပုရိတတ္တာ၏ ဣသမ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ပဓာနစပ်၍ ပူရေန္တော၌ အပဓာနအဖြစ်ဖြင့်စပ်ပါ။ ထို့ပြင်

စပ်။) ဝါ၊တို့ကို။ (ပူရိတဝယ် တပစ္စည်း-၌စပ်။) အန္တရေနအကြားဖြစ်
 သော။ ဧကေနအတ္တဘာဝေန၊ တပါးသောအတ္တဘောဖြင့် (တဘဝဖြင့်။) သဗ္ဗညု
 တံ၊ သဗ္ဗညု၏ အဖြစ်သို့။ ဥပနေတုံ၊ ကပ်ဆောင်ခြင်းငှါ။ သက္ကောန္တိ၊ စွမ်း
 နိုင်ကုန်၏။ ဝေ၊ ဤတခုတည်းသော အကြားဘဝဖြင့် သဗ္ဗညု၏အဖြစ်သို့
 ကပ်ဆောင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအပြားအားဖြင့်။
 သဗ္ဗသော၊ ကြွင်းမဲ့ ဥသုံ အလုံးစုံသောအားဖြင့်။ ပူရိတတ္တာ၊ ဖြည့်အပ်ပြီးကုန်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါ၊ တုသိတာ နတ်ပြည်ဝယ်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။
 ဝိပဿီ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထို တုသိတာနတ်ပြည်၌။ ယာဝ
 တာယုကံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဒေဝတာ
 နံ၊ တို့၏။ (ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ-၌စပ်။)၊ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ (ဂဏနာ-၌စပ်။) ဂဏ

“ဧကေန အတ္တဘာဝေန အန္တရေန” ဟု တွေ့ရ၏။ ထို အန္တရေနပုဒ်သည် ယခု
 စာအုပ်တို၌မပါ။ ပါမကောင်း၏။ ဘာကြောင့်နည်း ဧကေန အတ္တဘာဝေန ဟူသည်
 တုသိတာ အတ္တဘောတည်း။ ထို တုသိတာ အတ္တဘောသည် ဝေဿန္တရာ မင်းဘဝ၊
 သိဒ္ဓတ်မင်းသားဘဝတို့၏ အကြားဖြစ်သော အတ္တဘောတမျိုး ဖြစ်သောကြောင့်
 တည်း။ ထို အတ္တဘောကို ဆိုနေကြောင်းမှာလည်း “တတ္ထ ယာဝတာယုကံ” ကို
 ထောက်၍ သိနိုင်ပါသည်။

ဧကေန၊ ပ၊ သဗ္ဗသော ပူရိတတ္တာ။ ။ တုသိတာနတ်ပြည်၌ အဘယ့်ကြောင့် “အဓိ
 မုတ္တိကာလကိရိယာ မပြုပါသနည်း” ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဧကေန အတ္တ
 ဘာဝေန ။ ပ။ ပူရိတတ္တာ” ဟု မိန့်သည်။ အဓိမုတ္တိကာလ ကိရိယာ ပြုသော်လည်း
 ပါရမီဖြည့်စရာ မလိုသောကြောင့် အကျိုးထူးမရှိ။ ထို့ကြောင့် ထို တုသိတာ နတ်
 ပြည်၌ အဓိမုတ္တိကာလ ကိရိယာ မပြုဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို “ဧကေန အတ္တ
 ဘာဝေန အန္တရေန ပါရမီနံ သဗ္ဗသော ပူရိတတ္တာ” ဟူသော ဤပါဒ်ဖြင့် ပြသည်။

ဋီကာ၌ အပိစ စသည်ဖြင့် တခြားတနည်းကိုလည်း ပြသေး၏။ ထိုနည်းကား-
 နောက်ဆုံး သိဒ္ဓတ်မင်းသား ဘဝ၌ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိနှင့် တူသော ကြီးစွာသောသမ္ပတ္တိ၏
 ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဘုရားဖြစ်ပြီးသောအခါ အသဒိသဒါန စသောအားဖြင့်
 အများနှင့်မဆက်ဆံသော လာဘ်လာဘ၏ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း “ဤ တုသိတာ
 နတ်ပြည်မှ နောက်၌ ယောက်ျားမြတ်အတွက် ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ ခံစားခွင့်မရှိတော့” ဟု
 မပြောသော်လည်း ပြောသကဲ့သို့ ပါရမီပုညသမ္ဘာရထိုက် အားတက်သရော ရှိသည့်
 အတွက်ကြောင့် နတ်သက်ကုန်အောင် တည်နေရတော့၏ဟု ဆိုလိုသည်။

[အပိစ တတ္ထ ယာဝတာယုကဋ္ဌာနံ စရိမဘဝ အနေနမဟာနိဗ္ဗိသမုဋ္ဌာနပုဗ္ဗိ
 ကာယ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိသဒိသာယ မဟာသမ္ပတ္တိယာ နိဗ္ဗတ္တိဝိယ၊ ဗုဒ္ဓဘူတဋ္ဌာ အသဒိသ
 ဒါနာဒိဝေသန အနညသာစာရဏလာဘုပ္ပတ္တိ ဝိယ စ “ဣတော ပဏှိ မဟာပုရိသဋ္ဌာ

နာဝသေန၊ အရေအတွက်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ၊ ခုနစ်ရက်တို့ဖြင့်။ စုတိ၊ စုတိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်တော်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုလိုက်ရာအခါ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ စုတိ၏ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်နှင့်သော အမှတ်အသားတို့သည်။ [ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိတိ စုတိယာ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ။-ဋီကာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ကိ၊ နည်း။) မာလာ၊ ပန်းတို့သည်။ မိလာယန္တိ၊ ညှိုးနွမ်းကုန်၏။ ဝတ္တာနိ၊ အဝတ်တို့သည်။ ကိလိဿန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ ကစ္ဆေဟိ၊ လက်ကတီးကြားတို့မှ။ သေဒါ၊ ချွေးတို့သည်။ မုစ္ဆန္တိ၊ ယုံထွက်ကုန်၏။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဒုဗ္ဗဏ္ဍိယံ၊ မကောင်းသော အဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဒေဝေါ၊ နတ်သည်။ ဒေဝါသနေ၊ နတ်တို့၏နေရာ၌။ နသဏ္ဍာတိ၊ မတည်နိုင်။ (ဣတိ၊ သို့။) ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသော ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့တွင်။ မာလာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဒိဝသေ၊ ပဋိသန္ဓေယူရာနေ့၌။ ပိဋန္တနမာလာ၊ ပန်ဆင်အပ်သောပန်းတို့တည်း။ ကိရ၊ ချွဲ။ တာ၊ ထိုပန်းတို့သည်။ သဋ္ဌိသတသဟဿာဓိကာ၊ ခြောက်

ဗိဗ္ဗသမ္ပတ္တိအနုဘဝနံ နာမ နတ္ထိ”တိ ဥဿာဟဇာတဿ ပုညသမ္ဘာရဿ ဝသေ နာတိ ဒဋ္ဌမ္ပံ။ အယဓေတ္တ ဓမ္မတာ။-ဋီကာ။]

ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ။ ။ဤ ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ကို ရည်ရွယ်၍ “ဆင်မြန်း-ပန်းညှိုး၊ ပုဆိုးနှမ်းပါး၊ ချိုင်းကြားချွေးယို၊ ကိုယ်ရောင်ဆင်းပျက်၊ နန်းထက်မမွေ့၊ နတ်ဘုံဟေ့၊ စုတေနိမိတ်ငါး”ဟု ရှေးဆရာတော်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူကြသည်။ ဤအတူ ရဟန်းများ မှာလည်း ရဟန်းဘဝမှ စုတေခါနီး-တည်းဟူသော လူထွက်ခါနီး၏ ရှေ့အဖို့ဝယ် နိမိတ်ငါးပါးထင်လာကုန်၏။ [ဝေဓမ္မ သာသနာ စဝနဓမ္မာနံ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခုနံ ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပညာယန္တိ။ သဒ္ဓါပုပ္ဖါနိ မိလာယန္တိ၊ သီလဝတ္တာနိ ကိလိဿန္တိ၊ သရီရေမကိုတာယ စေဝ အယသဝသေနစ ဒုဗ္ဗဏ္ဍိယံ ဩက္ကမတိ၊ ကိလေသသေဒါ မုစ္ဆန္တိ၊ အရညရက္ခမူလသုညာဂါရေသု နာဘိရမန္တိ၊ တဿပိ တာနိ ပညာယိံသု။-သတ္တတိ နိပါတ် ကုသဇာတ် အဋ္ဌကထာ။] “သဒ္ဓါပန်းညှိုး၊ သီလ ပုဆိုးညှစ်၊ ချွေးလွှတ် ကိလေသာ၊ ကိုယ်မှာဆင်းပျက်၊ ရဟန်းဘက်မမွေ့၊ လူ့ဘောင်ရွှေ့၊ စုတေနိမိတ်ငါး”။

သဒ္ဓါ ပုပ္ဖံ မိလာတဿ၊ သီလဝတ္ထံ ကိလိဿတိ။
 ကိလေသသေဒါ မုစ္ဆန္တိ၊ ကာယေ ဟောတိ ဝိဝဏ္ဏတာ။
 ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုာသနေ နာဘိ-ရမတေ ဣတိ ပဉ္စမာ။
 သက္ကတ္တသဒိသာ ဘိက္ခု-ဘာဝါ စုတိနိမိတ္တကာ။

သန်းအလွန်ရှိကုန်သော။ သတ္တပဏ္ဍာသဝဿကောဋီယော၊ ဝါးဆယ့်ခုနစ်ကုဋေ
 သော နှစ်တို့ပတ်လုံး။ အမိလာယိတွာ၊ မညှိုးနှမ်းမှု၍။ တဒါ၊ စုတေခါနီးရာ
 ထိုအခါ၌။ မိလာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝတ္ထေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေဝနယော။
 ပန၊ ကား။ (ဝတ္တာနိ ကိလိယန္တိ ဟူသောအကျဉ်း၏ အကျယ်မှတပါး ကစ္ဆေ
 ဟိ သေဝါ မုစ္ဆန္တိ ဟူသောအကျဉ်း၏ အကျယ်ကား။) တွေကံသော။ ကာလံ၊
 ပတ်လုံး။ ဒေဝါနံ၊ ထို၏။ ဝါ၊ တို့မှ။ (သရီရေ၊ ၌။) သီတံ၊ သည်။ နေဝ
 ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဥဏှံ၊ သည်။ နဟောတိ။ တသို့ ကာလေ၊ စုတေခါနီး
 ရာ ထိုအခါ၌။ သရီရာ၊ မှ။ ဗိန္ဒုဗိန္ဒုဝသေန၊ အပြောက်အပြောက်၏ အစွမ်း
 ဖြင့်။ သေဝါ၊ တို့သည်။ မုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ တွေကံ၊ သော။ ကာလံ၊
 ပတ်လုံး။ တေသံ၊ ထိုနတ်တို့၏။ သရီရေ၊ ၌။ ခဏ္ဍိစူပါလိစွာဒိဝသေန၊
 ကျိုးသောသွားတို့၏အဖြစ်၊ ပြုသောဆံတို့၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ၃၊ သွားကျိုးခြင်း၊ ဆံဖြူခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဝဏ္ဏတာ၊
 ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ နပညာယတိ၊ မထင်ရှား၊ [ဒန္တာနံ
 ခဏ္ဍိတဘာဝေါ ခဏ္ဍိစုံ၊ ကေသာနံ ပလိတဘာဝေါ ပါလိစုံ၊ အာဒိသဒ္ဓေန
 ဝလိတ္တစတံ သင်္ဂဏှာတိ။ (အာဒိဖြင့် အရေတန်ခြင်းကိုယူပါ။) -ဋီကာ။] ဒေဝ

အမိလာယိတွာ။ ။ ထိုမျှလောက်သော ငါးဆယ့်ခုနစ်ကုဋေခြောက်သန်းသော နှစ်
 တို့ပတ်လုံး မညှိုးနှမ်းရုံသာမက အဆင်းလည်း မပျက်ကုန်၊ အနံ့လည်း မပြယ်ကုန်၊
 တင့်တယ်ပုံလည်း မပြောင်းလွဲကုန်ဟု မှတ်ပါ။ [အမိလာယိတွာတိတ္ထေ အမိလာတဂ္ဂပ
 ဧကနေဝ တာသံ မာလာနံ ဝဏ္ဏသမ္ပဒါယပိ ဝန္ဓသမ္ပဒါယပိ သောဘာသမ္ပဒါယပိ
 အဝိနာသော ဒသိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ -ဋီကာ။]

ဝတ္ထေသုပိ။ ။ ဗာဟိရဗ္ဗန္တရာနံ ရဇောဇလ္လာနံ လေပဿပိ (အပ အတွင်းဖြစ်ကုန်
 သော မြူ အညစ်အကြေးတို့ ဖြိုကပ်ခြင်း၏။) အဘာဝတော (မရှိခြင်းကြောင့်။)
 ဒေဝါနံ သရီရဂတာနိ ဝတ္တာနိ (ကိုယ်၌ရောက်ကုန်သော အဝတ်တို့သည်။) သဗ္ဗကာလံ
 ပရိသုဗ္ဗပာဿရာနေဝ (ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်၊ ထွက်သွားသော အရောင်ရှိကုန်
 သည်သာလျှင်။) ဟုတွာ တိဋ္ဌန္တိတိ အာဟ “ဝတ္ထေသုပိ သေဝ နယော” တိ။ -ဋီကာ။

နေဝ သီတံ န ဥဏှံ။ ။ နေဝ သီတံ နဥဏှန္တိ ယဿ သီတဿ၊ အကြင်အအေး
 ကို။ ပဋိကာရဝသေန၊ ကုစားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အမိကံ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ။ သေဝိယမာနံ၊
 မှီဝဲအပ်သော်။ ဥဏှံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ သယမေဝ၊ အပူဟူသော မိမိ
 ကိုယ်တိုင်ပင်။ ခရတရံ၊ အလွန်ကြမ်းသည်။ ဟုတွာ။ အဘိဘဝန္တံ၊ လွှမ်းမိုးလတ်သော်။
 သရီရေ၊ ၌။ သေဗိ ဥပ္ပါဒေယျ၊ တာဒိသံ နေဝ သီတံ၊ န ဥဏှံ ဟောတိ။ -ဋီကာ။
 ထို့ပြင် အအေး အပူ ဟူသည် ညဉ့် နေ ဥတုနှင့်စပ်၍ ဖြစ်၏။ နေကြောင့် ပူရ၏။ နေဝင်
 သောအခါ၊ သို့မဟုတ် မိုးရွာသောအခါ အေးရ၏။ ထို မိုးဓာတ်အရှိန်ကြောင့် ဆောင်း

စိတာ၊ နတ်သမီးတို့သည်။ သောဠသဝဿုဇ္ဈေသိကာဝိယ၊ တဆယ့်ခြောက်နှစ်ရှိ၏ဟု ညွှန်ပြထိုက်သူတို့ကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဒေဝပုတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝိသတိဝဿုဇ္ဈေသိကာဝိယ၊ အနှစ် နှစ်ဆယ်ရှိ၏ဟု ညွှန်ပြထိုက်သူတို့ကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ မရဏကာလေ၊ ခွဲ။ တေသံ၊ ထိုနတ်တို့၏။ ကိလန္တရူပေါ၊ ပင်ပန်းသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ကား။ (ကာယေ ဒုဗ္ဗဏ္ဍိယံ ဩက္ကမတိ ဟူသော အကျဉ်း၏အကျယ်မှတစ်ပါး ဒေဝေါ ဒေဝါသနေ နုသဏ္ဍာတိ ဟူသောအကျဉ်း၏ အကျယ်ကား။) တေသံ၊ ထိုနတ်သား၊ နတ်သမီးတို့၏။ ဣကံ၊ သော။ ကာလံ၊ လုံး။ ဒေဝလောလေ၊ ခွဲ။ ဥက္ကဏ္ဍိတာနာမ၊ ပျင်းရိခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ရှိပုံကား။ မရဏကာလေ၊ ခွဲ။ နိဿသန္တိ၊ ပူသောထွက်သက်ကို ဖြစ်စေကုန်၏။ [“နိဿသန္တိ၊ အပန်းဖြေကြကုန်၏” ဟု မူကုရိ၏။ ဋီကာဖွင့်နှင့် မညီ။] ဝိဇမ္ဘန္တိ၊ ကိုယ်လက်ဆန့်တန်း နေကြကုန်၏။ သကေ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ အာသနေ၊ ခွဲ။ နာဘိရမန္တိ၊ မမွေ့လျော်ကြကုန်။

ဥတု ပေါ်လာရ၏။ ထိုကဲ့သို့ ဥတုအပြောင်းအလွှဲ ဖြစ်ရှိရာ နေမရှိသောကြောင့်လည်း နတ်ပြည်၌ အအေး အပူ မထင်ရှား။

သောဠသဝဿုဇ္ဈေသိကာ။ ။ ဥဂ္ဂိသနံ၊ ညွှန်ပြခြင်း။ ဥဇ္ဈေသော၊ မြင်း။ ဥဇ္ဈေသံ၊ ညွှန်ပြခြင်းကို။ အရဟန္တိ၊ ထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ ဥဇ္ဈေသိကာ။ သောဠသဝဿောတိ၊ တဆယ့်ခြောက်နှစ် ရှိ၏ဟူ၍။ ဥဇ္ဈေသိကာ၊ ညွှန်ပြခြင်းကိုထိုက်သော နတ်သမီးတို့။ သောဠသဝဿုဇ္ဈေသိကာ၊ တို့။

ကိလန္တရူပေါ။ ။ ကိလန္တရူပေါ အတ္တဘာဝေါ ဟောတိ၊ န ပန ခဏ္ဍိဂ္ဂပါလိစ္စာ ဒီတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။— ဋီကာ။ ညှိုးနွမ်းဟု ဆိုသော်လည်း သွားကျိုးခြင်း၊ ဆံဖြူခြင်း အားဖြင့် ညှိုးနွမ်းခြင်းမဟုတ်။ သဘာဝအားဖြင့် တကိုယ်လုံး ညှိုးနွမ်းနေခြင်းတည်း။ သွားကျိုးမှု၊ ဆံဖြူမှုကား မရှိပါ။ ကိလမတီတိ ကိလန္တော (ညှိုးနွမ်းပင်ပန်းသော အတ္တဘော။) ကိလန္တော ရူပံ ယဿာတိ ကိလန္တရူပေါ။ [ရူပံနှင့် အရတူအောင် ဘာဝေါ ပဓာနကြပါ။]

ဥက္ကဏ္ဍိတာ။ ။ ဥက္ကဏ္ဍိတာတိ အနဘိရတိ (မမွေ့လျော်ခြင်း။) သာ နတ္ထိ၊ ထို မမွေ့လျော်ခြင်းသည် မရှိ။ (ဘဒ္ဒကြောင့်နည်း။) ဥပရူပရိ ဥဋ္ဌာရုဋ္ဌာရာနမေဝ ဘောဂါနံ ဝိသေသတော ဒုပိဇာနနာနံ ဥပတိဋ္ဌဟနတော (အထက်အထက်၌ မွန်မြတ်ကုန် မွန်မြတ်ကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော အထူးအားဖြင့် အသိခက် ကုန်သော ရှေ့စည်းစိမ်နောက်စည်းစိမ်တို့၏ အနီး၌တည်ခြင်းကြောင့်တည်း။)

နိဿသန္တိ ဝိဇမ္ဘန္တိ။ ။ နိဿသန္တိတိ ဥဏှံ နိဿသန္တိ (ပူသောထွက်သက်ကို ပြုကုန်၏။) ဝိဇမ္ဘန္တိတိ အနဘိရတိဝသေန ဝိဇမ္ဘနံ ကရောန္တိ (ပျင်းရိသည့်အတွက် ကိုယ်လက်တို့ကို ဆန့်ကြကုန်၏။)

ပန၊ ဆက်။ ဣမာနိ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ လောကေ ဌံ။ မဟာပုညာန၊ ကြီးသောဘုန်းရှိကုန်သော။ ဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓမဟာမတ္တာနံ ယေဝ၊ မင်း၊ မင်း၏ အမတ်ကြီး အစရှိသူတို့၏ အတွက်သာ။ ဥက္ကာပါတဘူမိစာလစန္ဒရီပါဒါဒိနိ၊ ဥက္ကာကျခြင်း၊ မြေလှုပ်ခြင်း၊ လင်ပုတ်ဖမ်းခြင်း အစရှိကုန်သော။ နိမိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ပညာယန္တိယထာ၊ ထင်ရှားကုန်သကဲ့သို့။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်။ န (ပညာယန္တိယထာ) သို့။ ဝေံ၊ တူ။ မဟေသက္ခဒေဝတာနံယေဝ၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိသော နတ်တို့၏အတွက်သာ။ ပညာယန္တိ။ သဗ္ဗေသံ၊ တွက်။ န (ပညာယန္တိ) ကုန်။ စ၊ သည်သာမကသေး။ မနုဿေသု၊ တို့တွင်။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ နက္ခတ္တပါဌကားဒယောဝ၊ နက္ခတ်ကျမ်းကို ရွတ်ဖတ်တတ်သော ဆရာအစရှိသည်တို့သည်သာ။ ဇာနန္တိယထာ၊ သိနိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ [နက္ခတ္တံ၊ နက္ခတ်ကျမ်းကို။ ပဌန္တိ၊ ရွတ်ဖတ်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တတ်ကုန်၏။ ဣတိ နက္ခတ္တပါဌကား။] သဗ္ဗေ၊ တို့သည်။ န (ဇာနန္တိယထာ) သို့။ ဝေံ၊ တူ။ တာနိပိ၊ ထို ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့ကိုလည်း။ သဗ္ဗဒေဝတာ၊ တို့သည်။ န ဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ပဏ္ဍိတာဝေ၊ ပညာရှိသော နတ်တို့သည်သာ။ ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို နတ်တို့တွင်။ မဇ္ဇေန၊ နှံ့သော။ ကုသလကမ္မေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ပြစ်ရကုန်သော။ ယေ ဒေဝပုတ္တာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထို နတ်သားတို့သည်။ တေသု၊ ထို ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇေသု၊ ပြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ကုဟိ၊ အဘယ်ဘဝ၌။ ဝါ၊ မည်သည့်ဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တိယာမ၊ ပြစ်ရကုန် လိမ့်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်ပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့တွေး၍။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကြကုန်၏။ ယေ၊ အကြင်နတ် တို့သည်။ မဟာပုညာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) တေ၊ ထို မဟာပုညနတ်တို့

ယေ မဟာပုညာ။ ။ယထာ ဒေဝတာ သဗ္ဗတိဇာတာ “ကိဒိသေန ပုညကမ္မေန ဣမ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ စိန္တေတွာ “ဗုဒ္ဓိနာ နာမ ပုညကမ္မေန ဣမ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ ဇာနန္တိ၊ (နတ်တို့သည်ဖြစ်ပြီး၍ မကြာခင် “မည်သည့်ကောင်းမှုကြောင့် ဤနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရပါ ကုန်လိမ့်မည်နည်း”ဟု စဉ်းစားသောအခါ “မည်သည့်ကောင်းမှုကြောင့် ဤနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏”ဟု သိကြသကဲ့သို့။) ဝေံ အတိတဘဝေ အတ္တနာ ကတံ၊ အညဒါပိ ဝါ ကေစ္စံ ပုညကမ္မံ ဇာနန္တိယေဝ မဟာပုညာတိ အာဟ “ယေ မဟာပုညာ”တိ အာပိ။ (ဤ အတူ အတိတ်လွန်ပြီးစ ဘဝတုန်းက မိမိပြုအပ်ခဲ့သောကောင်းမှုကိုလည်းကောင်း၊ အခြား ရှေးရှေးသော ဘဝတုန်းက ပြုအပ်ခဲ့သော အချို့သော ကောင်းမှုကိုလည်း ကောင်း မဟာပုညနတ်တို့ သိနိုင်ကြကုန်သည်သာ။ ထို့ကြောင့် “ယေ မဟာပုညာ တိ” စသည်ကို ဆိုသည်။)

သည်။ အမေဟိ၊ တို့သည်။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်သော။ ဒါနံ၊ ဒါနကိုလည်း
 ကောင်း။ ရက္ခိတံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော။ သီလံ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 ဘာဝိတံ၊ တိုးပွားစေအပ်သော။ ဝါ၊ ပွားများအပ်သော။ ဘာဝနံ၊ ကို
 လည်းကောင်း။ အာဂမ္မ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဥပရိ၊ အထက်
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝလောကေသု၊ တို့၌။ သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ အနုဘဝိဿာမံ၊
 ခံစားရကုန် လိမ့်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ န ဘာယန္တိ၊ ကုန်။

ဝိပဿီ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တောပိ၊ သည်လည်း။ တာနိပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။
 ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။
 ပုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်ရလိမ့်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့သိ၍။ နဘာယတိ၊
 မကြောက်။ အထ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်ထင်ရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုဝိပဿီဘုရားအလောင်း
 တော်၏။ တေသု၊ နိမိတ္တေသု၊ ထိုနိမိတ်တို့သည်။ ပါတုဘူတေသု၊ ထင်ရှားဖြစ်
 ကုန်လတ်သော်။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ၊ တသောင်းသော စကြဝဠာ
 ၌ နေကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ သန္နိပတိတွာ၊ ၍။ မာရိသ၊ အရှင်နတ်
 သား။ တုမေဟိ၊ အရှင်တို့သည်။ ဒသပါရမိယော၊ တို့ကို။ ပူရေန္တေဟိ၊ ဖြည့်
 ကုန်လတ်သော် (ဖြည့်စဉ်တုန်းက။) သက္ကသမ္ပတ္တိံ၊ သကြား၏စည်းစိမ်ကို။ (ပတ္တေ
 န္တေဟိ၊ တောင့်တကုန်လျက်။) န (ပူရိတာ၊) ဖြည့်ကျင့်အပ်ကုန်သည်မဟုတ်ပါ။
 မာရသမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ (ပတ္တေန္တေဟိ။) န (ပူရိတာ၊) ပါ။ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ၊ ကို။
 (ပတ္တေန္တေဟိ။) န (ပူရိတာ၊) ပါ။ စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ၊ စကြာဝတေးမင်း၏
 စည်းစိမ်ကို။ ပတ္တေန္တေဟိ၊ လျက်။ နပူရိတာ၊ ဖြည့်ကျင့်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်
 ပါ။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ လောကနိတ္တရဏတ္ထာယ၊ သတ္တလောကကို ထုတ်
 ဆောင် ကယ်တင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဗုဒ္ဓတ္ထံ၊ ဘုရားအဖြစ်ကို။ ပတ္တယမာနေဟိ၊
 တောင့်တကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပူရိတာ၊ ဖြည့်ကျင့်အပ်ကုန်ဝါပြီ။ မာရိသ၊ အရှင်
 နတ်သား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝေါ၊ အရှင်တို့၏။ သော၊ ထိုအခါသည်။ ဗုဒ္ဓတ္ထာ
 ယ၊ ဘုရားအဖြစ်အကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရာ။ ကာလော၊ အခါမါတည်း။
 မာရိသ။ (သော၊ ထိုအချိန်သည်။) ဗုဒ္ဓတ္ထာယ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ရာ။ (သမယော၊
 အချိန်ပါတည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝတွာ၊ ပြော၍။) ယာစန္တိ၊ လူ့ပြည်ထို
 ဖြစ်ဖို့ရန် တောင်းပန်ကြကုန်၏။ [“အထဿ”၌ အဿ၏စပ်ပုဒ် မရှိသော
 ကြောင့် (ဝတွာ၊ ၍) ဟု ထည့်၍စပ်ရသည်။ ယာစန္တိ အတွက်ကား- (ဗောဓိ
 သတ္တံ၊ ကို။ ဗုဒ္ဓတ္ထံ၊ ကို။) ယာစန္တိ၊ ကုန်၏။ - ဟု ကံနှစ်ပါးထည့်ပါ။]

အထ၊ တောင်းပန်ကြရာ ထိုအခါ၌။ မဟာသတ္တော၊ မြတ်သောသတ္တဝါ
 ဖြစ်တော်မူသောဘုရားအလောင်းသည်။ တာသံဒေဝတာနံ၊ တို့အား။ ပဋိညံ၊

ပဋိညာဉ်ကို။ အဒတွာဝ၊ မပေးသေးမှပြီသာ။ ကာလ ဧပ ဒေသ ကုလ ဇနေတ္တိ အာယုပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ ဘုရားဖြစ်ရာ အခါ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ ကျွန်း၊ ဘုရားဖြစ်ရာအရပ်၊ ဘုရားဖြစ်ရာအမျိုး၊ မယ်တော်၏အသက်အပိုင်းအခြား ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စမဟာဝိလောကနံနာမ၊ ငါးပါးသောကြည့်ခြင်းကြီး မည်သည်ကို။ ဝါ၊ ငါးပါးသော မြတ်သော ကြည့်ရှုအပ်သောအကြောင်း အရာမည်သည်ကို။ ဝိလောကေသိ၊ ကြည့်သော်မှပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကြည့်အပ် သော အရာတို့တွင်။ ကာလောနုခေါ၊ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန်အချိန်တန်ပြီလော။ န ကာလော(နုခေါ)၊ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် အချိန်မတန်သေးသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပဌမံ ဧပ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ကာလံ၊ အခါကို။ ဝိလောကေသိ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကာလကိုကြည့်ရာ၌။ ဝဿသတသဟဿတော၊ အနှစ်တသိန်းမှ၊ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝနိတအာယုကာလော၊ တိုးပွားသော အသက်တမ်းရှိရာ အခါ သည်။ ကာလောနာမ၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ကဿ၊ နည်း။ ဟိ (ဃဿ)၊ အကြင်ကြောင့်။ တဒါ၊ အနှစ် တသိန်းအထက် အသက်တမ်းရှိရာ ထိုအခါ၌။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဇာတိ ဇရာမရဏာနိ၊ တို့သည်။ န ပညာယန္တိ၊ ကုန်။ စ၊ ဆက်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ တိလက္ခဏမုတ္တာ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာမှ လွတ်သော။ ဓမ္မဒေသနာ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ (“နမညန္တိ” ၌ စပ်။) တေသံ၊ ထို ဘုရားရှင်တို့သည်။ (“ကထေန္တာနံ” ၌ စပ်။) အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တံ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ ကထေန္တာနံ၊ ဟောတော်မူကုန် လတ်သော်။ ကိ နာမ၊ အဘယ်မည်သော။ ဧတံ၊ ဤ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ တရားကို။ ကထေန္တိ၊ ဟောတော်မူကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ သော တံ၊ နာယူခြင်းငှါ။ ဝါ၊ နာယူအပ်၏ ဟူ၍။ နေဝမညန္တိ၊ မမှတ်ထင်ကြ ကုန်။ သဒ္ဓဟိတံ၊ ယုံကြည်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဟူ၍။ နမညန္တိ၊ ကုန်။ တတော၊ ထိုသို့ နာယူအပ် ယုံကြည်အပ်ဟု မမှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်။ အဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မိံ၊ ထို သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ အနိယျာနိကံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်သော။ သာသနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထို တသိန်းတမ်း အထက်၌ အသက် ရှည်ရာကာလသည်။ အကာလော၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ ကာလမဟုတ်။

ဝဿသတတော၊ အနှစ်တရာမှ။ ဝါ၊ အနှစ်တရာအောက်။ ဥိနအာယု ကာလောပိ၊ ယုတ်လျော့သော အသက်တမ်းရှိရာ အခါသည်လည်း။ ကာ လော၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါသည်။ ဝါ၊ ဘုရားပွင့်ချိန်သည်။ န ဟော

တိ၊ မဟုတ်။ ကဿ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တဒါ၊ အနှစ်တရာ
 အောက် ယုတ်လျော့သော အသက်တမ်းရှိရာ ထိုအခါ၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။
 ဥဿန္တကိလေသာ၊ များသောကိလေသာ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 စ၊ ဆက်။ ဥဿန္တကိလေသာနံ၊ များသောကိလေသာရှိသော သတ္တဝါတို့
 အား။ ဒိန္နော၊ ပေးအပ်သော။ ဩဝါဒေါ၊ ဩဝါဒသည်။ ဩဝါဒဋ္ဌာနေ၊
 ဩဝါဒ၏ အရာ၌။ နတိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ ဥဒကော၊ ရေ၌။ ဒဏှရာဇိဝိယ၊
 တုတ်၏အရေးကဲ့သို့။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကင်း၏။ တဿ၊ ကြောင့်။
 သောပိ၊ ထို အနှစ်တရာအောက် ယုတ်လျော့သောအသက်တမ်းရှိရာ အခါ
 သည်လည်း။ အကာလောဝ၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါမဟုတ်သည်သာ။
 ဝဿသတသဟဿတော၊ အနှစ်တသိန်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌
 လည်းကောင်း။ ဝဿသတတော၊ အနှစ်တရာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်
 ၌လည်းကောင်း။ အာယုကာလော၊ အသက်တမ်းရှိရာ အခါသည်။ ဝါ၊
 အသက်တမ်းအခါသည်။ ကာလောနာမ၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါမည်၏။
 စ၊ ဆက်။ တဒါ၊ ဝိပဿီဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထိုအခါ၌။ မနုဿာ၊ တို့
 သည်။ အသီတိဝဿသဟဿာယုကာ၊ အနှစ်ရှစ်သောင်း အသက်တမ်းရှိကုန်
 သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏) အထ၊ အနှစ်ရှစ်သောင်း အသက်တမ်းရှိရာ ထို
 အခါ၌။ မဟာသတ္တော၊ မြတ်သောသတ္တဝါဖြစ်တော်မူသော ဘုရားအလောင်း
 သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတဗ္ဗကာလော၊ ဘုရားဖြစ်ထိုက်ရာ အခါတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ကာလံ၊ ဘုရားဖြစ်ချိန်ကို။ ပဿိ၊ မြင်တော်မူပြီ။

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဒီပံ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ ကျွန်းကို။ ဝိလောကေန္တော၊
 ကြည့်တော်မူလတ်သော်။ သပရိဝါရေ၊ အခြံအရံနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။
 စတ္တာရော၊ လေးကျွန်းကုန်သော။ ဒီပေ၊ ကျွန်းတို့ကို။ ဩလောကေတွာ၊
 ကြည့်တော်မူ၍။ တိသု၊ သုံးကျွန်းကုန်သော။ ဒီပေသု၊ ကျွန်းတို့၌။ ဗုဒ္ဓါ၊
 တို့သည်။ နနိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ၊ ဇမ္ဗုဒီပိ၌သာ။ ဝါ၊ သပြေ
 ကျွန်း၌သာ။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒီပံ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ ကျွန်းကို။
 ပဿိ၊ မူပြီ။ [ဇမ္ဗုဒီပေယေဝနိဗ္ဗတ္တန္တိ-နှင့်စပ်၍ အကျယ်မှတ်ဖွယ်ကို ရှိကား၌
 ဆိုထား၏။ ထို ရှိကားမှယူ၍ဆရာတော်၏နိဿယ၌လည်း ပြတော်မူထား၏။]

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဇမ္ဗုဒီပေါနာမ၊ ဇမ္ဗုဒီပမည်သည်။ မဟာ၊
 ကျယ်ဝန်း၏။ ဒသယောဇနသဟဿပရိမာဏော၊ ယူဇနာတသောင်း အဝန်း
 အဝိုင်းရှိ၏။ ကတရသ္မိံပဒေသေ၊ အဘယ်အရပ်၌။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊
 ဖြစ်ပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေသံ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ အရပ်ကို။

ဝိလောကေန္တော၊ လတ်သော်။ မဇ္ဈိမဒေသံ၊ မဇ္ဈိမအရပ်ကို။ ပဿိ၊ ပြီ။ မဇ္ဈိမဒေသောနာမ၊ မည်သည်။ ပုရုတ္တိမာယ ဝိဘာယ ဇင်္ဂလ်နာမ နိဂမောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိနယေ၊ မဟာဝဂ္ဂဝိနည်းပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တော ဝ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ။ သော၊ ထို မဇ္ဈိမဒေသသည်။ အာယာမတော၊ အလျားအားဖြင့်။ တီဏိ ယောဇန သတာနိ၊ ယူဇနာသုံးရာတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ၏။) ဝိတ္တာရတော၊ အနံအားဖြင့်။ အဓုတေယျာနိ (ယောဇနသတာနိ) အခွဲအားဖြင့် ယူဇနာသုံးရာတို့သည်။ ဝါ၊ ယူဇနာ နှစ်ရာငါးဆယ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ပရိက္ခေပတော၊ အဝန်းအဝိုင်းအားဖြင့်။ နဝယောဇနသတာနိ၊ ယူဇနာကိုးရာတို့သည်။ (ဟောန္တိ) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသ္မိံ ပဒေသေ၊ ဤ မဇ္ဈိမအရပ်၌။ (အလျားအားဖြင့် ယူဇနာသုံးရာ၊ အနံအားဖြင့် ယူဇနာနှစ်ရာငါးဆယ်၊ အဝန်းအဝိုင်းအားဖြင့် ယူဇနာကိုးရာရှိသောအရပ်၌။) ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂသာဝကော၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အသီတိမဟာသာဝကော၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ စက္ကဝတ္တိရာဇာနော၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အညေ၊ ဆိုအပ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ အခြားကုန်သော။ မဟေသက္ခာ၊ ကြီးသောအစိုးရခြင်း ရှိသူဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ (ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော။) ခတ္တိယဗြာဟ္မဏဂဟပတိ မဟာသာလာစ၊ များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသောမင်း များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော ပုဏ္ဏား များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော သူကြွယ်တို့သည် လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ မဇ္ဈိမဒေသ၌။ ဗန္ဓုမတီနာမ၊ ဗန္ဓုမတီမည်သော။ ဣဒံ နဂရံ၊ ဤမြို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထို ဗန္ဓုမတီမြို့၌။ မယာ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိဋ္ဌံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။ အဂမာသ၊ ရောက်ပြီ။ တတော၊ ထို ဒေသကို ကြည့်ပြီးရာ အခါမှနောက်၌။ ကုလံ၊ ကို။ ဝိလောကေန္တော၊ သော်။ ဗုဒ္ဓါနာမ၊ တို့မည်သည်။ လောကသမ္မတေ၊ လူတို့သည် အမျိုးကောင်းဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော။ ကုလေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ခတ္တိယကုလံ၊ မင်းမျိုးကို။ လောကသမ္မတံ၊ လူတို့သည် အမျိုးကောင်းဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်၏။ [ထိုအချိန်၌ ခတ္တိယအမျိုးကို ဗြာဟ္မဏတို့ကသော်မှ အလေးအမြတ်ပြုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် “ခတ္တိယကုလံ လောကသမ္မတံ”ဟု ဆိုသည်။] တတ္ထ၊ ထို ခတ္တိယ အမျိုး၌။ နိဗ္ဗတ္တိယာမိ၊ ဖြစ်ရလိမ့်အံ့။ ဗန္ဓုမာနာမ၊ ဗန္ဓုမာမည်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ မေ၊ ၏။ ပိတာ၊ ခမည်းတော်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ကုလံ၊ ကို။ ပဿိ၊ မူပြီ။

တတော၊ ထို ကုလကို ကြည့်ပြီးရာကာလမှ နောက်၌။ မာတရံ၊ ကို။
 ဝိလောကေန္ဓော၊ လတ်သော်။ ဗုဒ္ဓမာတာနာမ၊ သည်။ လောလာ၊ လျှပ်ပေါ်
 လော်လီ မတည်ကြည်သည်။ သုရာဓုတ္တာ၊ သေရည်အရက်၌ လွန်ကြူး
 သည်။ ဝါ၊ သေသောက်ကြူးသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်ကောင်း။ ကပ္ပသတ
 သဟဿံ၊ ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး။ ပူရိတပါရမီ၊ ဖြည့်ကျင့် အပ်ပြီးသော
 ပါရမီရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ဇာတိတော၊ ဖွားမြင်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ၊
 ရှိ။ အဏှပဉ္စသီလော၊ မကျိုးသော ငါးပါးသီလရှိသူသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်ရ၏။ ဗန္ဓုမတီနာမ၊ ဗန္ဓုမတီ မည်သော။ အယဉ္စ ဒေဝီ၊ ဤ မိဖုရား
 သည်လည်း။ ဤဒိသာ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အယံ၊
 ဤ ဗန္ဓုမတီ မိဖုရားသည်။ မေ၊ ၏။ မာတာ၊ မယ်တော်သည်။ ဘဝိဿတိ၊
 လတ္တံ့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မယ်တော်ဖြစ်လတ္တံ့ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အဿာ၊
 ထို မယ်တော် အလောင်း၏။ အာယု၊ အသက်သည်။ ကိတ္တကံ၊ အဘယ်မျှ
 အတိုင်းအရှည် ရှိသေးသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္ဓော၊ ဆင်ခြင်လတ်သော်။
 ဒသန္တံ မာသာနံ၊ ဆယ်လတ္တံ၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သတ္တဒိဝသာနံ၊ ခုနစ်ရက်
 တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပဿိ၊ မှုပြီး။ [ဆယ်လ ပြည့်၍
 ဖွားမြင်တော်မူပြီးနောက် ခုနစ်ရက်လောက်သာ အသက်ရှည်မည့် မယ်တော်
 ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်ရရှိတည်း။ ဘဒ္ဒကြောင့်နည်း၊ ဘုရားအလောင်း ကိန်း
 ဝပ်အပ်ပြီးသော မယ်တော် ဝမ်းထိုက်သည် စေတီထိုက်သည့်အတွက် နောက်
 ထပ်တယောက် ဖွားမြင်ဖို့ရန် အခွင့်မရှိတော့သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်
 မယ်တော်၏ အာယုပရိစ္ဆေဒကို ကြည့်ရရိုး ထုံးစံဖြစ်သည်။]

ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ပဉ္စမဟာဝိလောကနံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဝိလောကေတွာ၊
 မှု၍။ မာရိသာ၊ အချင်းနတ်သားတို့။ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာဝါယ၊
 ဘုရားဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရာ။ ကာလော၊ အခါတန်ပြီ။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒေဝတာနံ၊ တို့အား။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းသွင်းခြင်းကို။ ဝါ၊ ချီးမြှောက်
 ထောက်ပံ့ခြင်းကို။ ကရောန္ဓော၊ ပြုလျက်။ ပဋိညံ၊ ပဋိညာဉ်ကို။ ဒတွာ၊
 ပေးပြီး၍။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဂစ္ဆထ၊ သွားကြကုန်တော့။ ဣတိ၊ သို့။
 တာ ဒေဝတာ၊ တို့ကို။ ဥယျောဇေတွာ၊ လွှတ်လိုက်၍။ တုသိတဒေဝတာဟိ၊

တာဒေဝတာ။ ။တာဒေဝတာတိ ဒသသဟဿိစက္ကဝါဠဒေဝတာ။ ကထံ
 ပန တာ ဒေဝတာ တဒါ ဗောဓိသတ္တံဿ ပူရိတပါရမီဘာဝံ၊ ကထူဿ ဗုဒ္ဓ
 ဘာဝံ ဇာနန္တိတိ။ (အဘယ်နည်းဖြင့် ထိုနတ်တို့သည် ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်း
 တော်၏ ပါရမီပြည့်နေသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားအလောင်းတော်၏
 အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သိကြကုန်သနည်း။) မဟေယက္ခာနံ ဒေဝတာနံ ဝသေန။

တုသိတာနတ်တို့သည်။ ပရိဝုတော၊ ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) တုသိတ
 ပုရေ၊ တုသိတာနတ်ပြည်၌။ နန္ဒနဝနံ၊ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်သို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။
 ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗဒေဝလောကေသု၊ အလုံးစုံသော နတ်ပြည်တို့၌။ နန္ဒနဝနံ၊ သည်။
 အတ္ထိယေဝ၊ ရှိသည်သာ။ တကြ၊ ထို နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌။ နံ၊ ထို ဘုရား
 အလောင်းတော် နတ်သားကို။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဣတော၊ ဤ တုသိတာ
 နတ်ပြည်မှ။ စုတော၊ စုတေသည်။ (သမာနော၊ သော်။) သုဂတိံ၊ သို့။
 ဂစ္ဆ၊ သွားပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေကတကုသလကမ္မောကာသံ၊ ရှေး၌
 ပြုအပ်သော ကုသိုလ်ကံ၏ အခွင့်ကို။ သာရယမာနာ၊ အောက်မေ့စေကုန်
 လျက်။ ဝိစရန္တိ၊ လှည့်လည်ကြကုန်၏။ သော၊ ထို ဘုရားအလောင်း
 တော် နတ်သားသည်။ ဝေ၊ သို့။ ကုသလံ၊ ကို။ သာရယမာနာဟိ၊ အောက်
 မေ့စေကြကုန်သော။ (သတိပေးကြ ကုန်သော။) ဒေဝတာဟိ၊ တို့သည်။
 ပရိဝုတော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) တတ္ထ၊ ထို နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌။ ဝိစရန္တောဝ၊
 လှည့်လည်စဉ်ပင်။ စဝိ၊ စုတေတော်မူပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝေ၊ သို့။ စုတော၊
 စုတေ၏နီး ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ စဝါမိ၊ စုတေရတော့မည်။ ဣတိ၊
 သို့။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်ကို။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ ပဋိသန္ဓိံ၊
 ပဋိသန္ဓေကို။ ဂဟေတွာပိ၊ ယူပြီး၍လည်း။ ဝါ၊ ယူပြီးမှလည်း။ ဇာနာတိ၊
 ၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တမေဝ၊ ကိုသာ။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ ပန၊ ဆက်။ မေ၊

(မဟေသက္ခနတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်သိကြ၏။) ဓယဘုဇ္ဈေန စ တာ ဒေဝတာ အဘိ
 သဗ္ဗယဘာဂိနော။ (များသောအားဖြင့် ထိုနတ်တို့သည် သစ္စာလေးပါးတရား သိခြင်း
 အဖို့ရှိကုန်၏။ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမည့်သူများ ဖြစ်ကုန်၏။) တထာ ဟိ ဘဂဝတော
 ဓမ္မဒါနသံဝိဘာဂေ အနေကဝါရံ ဒသယဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာသန္ဓိပါတော အ
 ဟောသိ။ [ထိုစကားမှန်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ဓမ္မဒါနကို
 ဝေဖန်တော်မူရာ၌ (တရားဟောတော်မူရာ၌) အကြိမ်ပေါင်းများစွာ တသောင်းသော
 စကြဝဠာမှ နတ်မြဟာတို့၏ အစည်းအဝေးဖြစ်ပြီ။]-ဋီကာ။

စဝါမိတိ ဇာနာတိ။ ။ စုတိအာသန္ဓေဝနေဟိ ဉာဏသဟိတေဟိ စုတိယံ ဥပဋ္ဌိ
 တဘာဝဿ ပဋိသံဝိဒိတတ္ထိ။ (ဉာဏ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော စုတိအနီး ဇောစိတ်တို့
 ဖြင့် စုတိ၏ ရှေးရှုတည်နေသည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) စဝါမိတိ
 (စုတေတော့မည်ဟူ၍။) ဇာနာတိ။ (သိ၏။)

စုတိစိတ္တံ နဇာနာတိ။ ။ စုတိစိတ္တိက္ခိက္ခဏဿ ဣတ္ထရတာဝတော (စုတိစိတ္တက္ခဏ၏
 ဥပါဒ်၊ ဋီ၊ ဘင်မျှဖြင့် တိုလျသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) စုတိစိတ္တံ နဇာနာတိ။ (စုတိစိတ်
 ကို မသိနိုင်။) တထာ ဟိ တံ စုတုပပါတဉာဏဿပိ အဝိသယောဝ။ [ထိုစကား
 မှန်၏။ ထို စုတိစိတ်သည် စုတုပပါတဉာဏ်၏သော်မှလည်း အရာမဟုတ်သည်သာ
 (အာရုံမပြုနိုင်သည်သာ။)-ဋီကာ။]

သည်။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤမည်သော အရပ်၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေံ သ္မိံ၊ ဇာနာတိ၊ သိ၏။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ ထေရာ၊ တို့သည်။ [ဝဒန္တိ၌ စပ်။] အာဝဇ္ဇနပရိယာယော နာမ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ အလှည့်အကြိမ်မည်သည်။ ဝါ၊ မည်သည်ကို။ လဒ္ဓံ၊ ရခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဒုတိယတတိယ စိတ္တဝါရေ ဝေ၊ ဒုတိယစိတ်အကြိမ်၊ တတိယစိတ်အကြိမ်၌သာ။ ဇာနိဿတိ၊ “ပဋိသန္ဓေနေရပြီ” ဟု သိလတ္တံ့။ ဣတိ၊ သ္မိံ၊ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ တိပိဋကမဟာသိဝတ္ထေရော၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) မဟာသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ အညေသံ၊ တို့၏။ ပဋိသန္ဓိသဒိသာ၊ ပဋိသန္ဓေနှင့်တူသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တေသံ၊ ထို ဘုရား အလောင်းတော်တို့၏။ သတိသမ္ပဗညံ၊ သတိသမ္ပဗညသည်။ ကောဋိပ္ပတ္တံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်၏။ ပန၊ ထိုသို့အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေနေဝစိတ္တေန၊ ဖြင့်ပင်။ တံစိတ္တံ၊ ကို။ ဉတံ၊ ငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စုတိစိတ္တံ၊ ကို။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ စုတိက္ခဏေပိ၊ စုတေခါနီး ခဏ၌လည်း။ စဝါမိ၊ စုတေရတော့မည်။ ဣတိ၊ သ္မိံ၊ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ ကို။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ မေ၊ သည်။

အာဝဇ္ဇနပရိယာယောနာမ။ ။အာဝဇ္ဇနပရိယာယောတိ အာဝဇ္ဇနက္ခမော၊ (အာဝဇ္ဇန်းအစဉ်။) ယသ္မာ ကေဝါရံ အာဝဇ္ဇတမတ္တေန အာရမ္မဏံ နိစ္ဆိနိတံ နသက္ကာ၊ (တကြိမ်ဆင်ခြင်ကာမျှဖြင့် “မည်သည့်နေရာ၌ ပဋိသန္ဓေနေပြီးပြီ” ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။) တသ္မာ တမေဝါရမ္မဏံ ဒုတိယံ၊ တတိယဋ္ဌ အာဝဇ္ဇတော နိစ္ဆယတိ။ (ထို့ကြောင့် ထိုအာရုံကိုပင် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ဆင်ခြင်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် သိနိုင်သည်။) အာဝဇ္ဇနသီသေန စေတ္တ ဇဝနဝါရော ဂဟိတော၊ တေနာဟ “ဒုတိယတတိယစိတ္တဝါရေဝေ ဇာနိဿတိ”တိ။ (အာဝဇ္ဇန်း ဆိုသော်လည်း အာဝဇ္ဇန်းကို ခေါင်းတပ်၍ မနောဒွါရဇောပီတိကို ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဒုတိယ ။ပ။ ဇာနိဿတိ”ဟု မိန့်သည်။)

ဒုတိက္ခဏေပိ စဝါမိ။ ။စုတိယာ ပုရေတရံ ကတိပယစိတ္တဝါရတော ပဋ္ဌာယ “မရဏံ မေ အာသန္ဓ”န္တိ ဇာနနတော “စုတိက္ခဏေပိ စဝါမိတိ ဇာနာတိ”တိ ဝုတ္တံ။ (စုတိစိတ်၏ ရှေး၌ အနည်းငယ်သော စိတ်အကြိမ်မှစ၍ “ငါ၏ သေခြင်းသည် နီးကပ်နေသည်”ဟု သိခြင်းကြောင့် “စုတိက္ခဏေ စဝါမိတိ ဇာနာတိ”ဟု ဆိုအပ်ပြီး။) ဆိုလိုရင်းကား စုတိစိတ္တက္ခဏအရ စုတေခါနီး ခြင်္သေ့ ဇောစိတ် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ကိုယူပါ။ စုတိစိတ်တစိတ်၏ ခဏကို မယူပါနှင့်ဟူလို။

အသုကသို့ ဌာနေ၊ ဌာ။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဂဟိတာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေယူရာထိုအခါ၌။ [တသ္မိံ ကာလေတိ ပဋိသန္ဓိဂုဟဏကာလေ။ -ဋီကာ။] ဒသသဟသိလောကဓာတု၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်သည်။ ကမ္မတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။) [မြေလှုပ်ခြင်း၏အကြောင်းကို ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌လည်း လာဦးလတ္တံ့။] ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ သို့။ တတော၊ အမှတ်ရလျက်။ သမ္ပဇာနေ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိလျက်။ မာတုကုစ္ဆိံ၊ သို့။ ဩက္ကမန္တော၊ လတ်သော်။ ဧကုနဝိသတိယာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေသု၊ တို့တွင်။ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဿ၊ ရှေ့အဖို့၌မေတ္တာရှိသော။ သောမနဿသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တအသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ နှင့်။ သဒိသမဟာဝိပါကစိတ္တေန၊ တူသောမဟာဝိပါကစိတ်ဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဂဏှိယူပြီ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ မဟာသိဝတ္ထေရော၊ သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန၊ ဖြင့်။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဂဏှိ၊ ပြီ။) ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ စ၊ ဆက်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာသဠိပုဏ္ဏမာယံ၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ၌။ ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ္တေန၊ ဖြင့်။ [ဤအခိုက်၌ ဝေသဒ္ဓါမပါရသေး။] ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေသိယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ သောပိ၊ ထိုဝိပဿိမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ အာသဠိပုဏ္ဏမာယံ၊ ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ္တေနဝ၊ ဖြင့်သာ။ [နက္ခတ်ချင်းတူသောကြောင့် သန္ဓိဌာနာ ဝေသရဏ ဝေသဒ္ဓါ ထည့်ရသည်။] ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပြီ။ ကိရ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ ပဋိသန္ဓေယူရာ ထိုအခါ၌။ ပုဏ္ဏမာယ၊ လပြည့်နေ၏။ ပုရေ၊ ရှေ့၌။ သတ္တမဒိဝသတော၊ ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့မှ။ (လဆန်းကိုးရက်မှ။) ပဌာယ၊ ရှိ။ [သုက္ကပက္ခေ နဝမိတော ပဌာယာတိ အတ္ထော။ -ဋီကာ။] ဝိဂတသုရာပါနံ၊ ကင်းသောသေရည်သောက်ခြင်းရှိသော။ မာလာဂန္ဓာဒိဝိဘူတိ သမ္ပန္နံ၊ ပန်းနံသာ အစရှိသည်တို့၏ တင့်တယ်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော။ နက္ခတ္တကိဋ္ဌံ၊ နက္ခတ်ကစားခြင်းကို။ အနုဘဝမာနာ၊ ခံစားသော။ ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။ သတ္တမေ ဒိဝသေ၊ ခုနစ်

အသုကသို့ ။ပ။ ဇာနာတိ။ ။ပဋိသန္ဓိယာ ပန အပုဗ္ဗဘာဝတော (ပဋိသန္ဓေ၏ ရှေ့အဖို့မရှိခြင်းကြောင့်။) ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ န ဇာနာတိ။ နိကန္တိယာ ဥပုတ္တိတော ပရတော “အသုကသို့ မေ ဌာနေ ပဋိသန္ဓိ ဂဟိတာ” တိ ဇာနာတိ။ (ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို မသိနိုင်။ ပဋိသန္ဓေနှောင် ဘဝင် ၁၅-ချက်၊ ၁၆-ချက် ခြားပြီး၍ ဘဝနိကန္တိက လောဘဇောဖြစ်၏။ ထိုဇော၏နောက်၌ “ငါသည် မည်သည့်အရပ်၌ ပဋိသန္ဓေ ယူအပ်ပြီ” ဟု သိသည်။)

ရက်မြောက်နေ့၌။ (ခါဆိုလပြည့်နေ့၌။) [သတ္တမေ ဒိဝသေတိ နဝမိတော သတ္တမေ ဒိဝသေ အာသဠပဏ္ဍမာယံ။]

ပါတော၊ ခွံ။ ဝုဠာယ၊ ခွံ။ ဂန္ဓောဒကေန၊ ဖြင့်။ နဟာယိတွာ၊ ခွံ။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတာ၊ အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ခွံ။) ဝရဘောဇနံ၊ ကို။ ဘူဠိတွာ၊ ခွံ။ ဥပေါသထင်္ဂါနိ၊ ဥပုသ် အင်္ဂါတို့ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ ဆောက်တည်၍။ သိရိဂဗ္ဘံ၊ အသရေရှိသော တိုက်ခန်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ခွံ။ သိရိသယနေ၊ ခွံ။ နိပန္နာ၊ လျောင်းလျက်။ နိဗ္ဗံ၊ သို့။ သြက္ကမမာနာ၊ လတ်သော်။ ဣဒိသုပိနံ၊ ကို။ အဒ္ဓသ၊ မြင်မက်ပြီ။ (ကံ၊ နည်း။) ကိရ၊ ခွဲ။ နံ၊ ထိုဘုရားအလောင်း၏ မယ်တော်ကို။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာရာဇာနော၊ ဆိုသည်။ သယနေနေဝ၊ အိပ်ရာနှင့်သာလျှင်။ သဒ္ဓိံ၊ တကူ။ ဥက္ကိပိတွာ၊ ကြုံမြောက်၍။ အနောတတ္တဒဟံ၊ အနဝတတ်အိုင်သို့။ နေတွာ၊ ခွံ။ နဟာပေတွာ၊ ရေချိုးစေ၍။ ဒိဗ္ဗဝတ္တံ၊ နတ်၌ဖြစ်သောအဝတ်ကို။ နိဝါသေတွာ၊ ဝတ်စေ၍။ ဒိဗ္ဗဂန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိလိမ္မေတွာ၊ လိမ်းကျံ၍။ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ပိဋ္ဌန္တိတွာ၊ ပန်ဆင်၍။ တတော၊ ထို အနဝတတ်အိုင်မှ။ အဝိဒ္ဓုရေ၊ ခွံ။ ရဇတပဗ္ဗတော၊ ငွေတောင်သည်။ (အတ္ထိံ။) တဿ၊ ထို ငွေတောင်၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ကနကဝိမာနံ၊ ရွှေဗိမာန်သည်။ အတ္ထိံ။ တသ္မိံ၊ ထိုဗိမာန်၌။ ပါစိနတော၊ အရှေ့ဘက်၌။ သိသံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ခွံ။ (တနည်း။) သိသံ ကတွာ၊ ဦးခေါင်းထား၍။ နိပဇ္ဇာပေသံ၊ လျောင်းစေကြကုန်ပြီ။ အထ၊ လျောင်းစေကြရာ ထိုအခါ၌။ မောဓိသတ္တော၊ သည်။ သေတဝရဝါရဏော၊ ဖြူဆောမြတ်သောဆင်သည်။ (မြတ်သော ဆင်ဖြူတော်သည်။) ဟုတွာ၊ ခွံ။ တတော၊ ထို ငွေတောင်မှ။ အဝိဒ္ဓုရေ၊ ခွံ။ ဧကော၊ တလုံးသော။ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော၊ ရွှေတောင်သည်။ (အတ္ထိံ။ ၏။) တတ္ထ၊ ထို ရွှေတောင်၌။ စရိတွာ၊ ခွံ။ တတော၊ ထို ရွှေတောင်မှ။ ဩရုယု၊ ဆင်း၍။ ရဇတပဗ္ဗတံ၊ သို့။ အဘိရုဟိတွာ၊ တက်၍။ ကနကဝိမာနံ၊ သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ခွံ။ မာတရံ၊ ကို။ ပဒကိဏံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ခွံ။ ဒက္ခိဏပဿံ၊ လက်ယာနံပါးကို။ ဗာလေတွာ၊ ခွဲ၍။ ကုစ္ဆိံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌသဒိသော၊ ဝင်သည်နှင့်တူသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

နဟာပေတွာ။ ။ “အနောတတ္တဒဟံ နေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌိသု။ အထ နေသံ (ထိုစတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးတို့သည်။) ဒေဝိယော အာဂန္တော မဒ္ဓဿမလဟရဏတ္ထံ (လူ့အညစ်အကြေးကို ပယ်ရှားခြင်းအကျိုးငှာ။) နှာပေတွာ” ဟု မဇ္ဈိမနိကာယ ဥပရိပဏ္ဏာသ အတ္ထရိယသုတ် အဋ္ဌကထာ၏ အဆိုတမျိုးကို ခွဲကာ၌ပြထားသည်။

အထ၊ အိပ်မက်မြင်မက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ပဗ္ဗဒ္ဓါ၊ နိုးပြီးသော။ ဒေဝီ၊ သည်။ တံသုပိနံ၊ ကို။ ရညော၊ အား။ အာရောစေသိ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ရတ္တိယာ၊ သည်။ ဝိဘာတာယ၊ လင်းလတ်သော်။ စတုသဠိမတ္ထေ၊ ခြောက်ကျိပ်လေးယောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ပြာဟ္မဏပါမောက္ခေ၊ ပါမောက္ခဖြစ်သော ပုဏ္ဏားတို့ကို။ ပက္ခောသာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ ဟရိတူပလိတ္တာယ၊ စိုသောနွားချေးဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော။ [ဘူမိယာ၌ စပ်။] လာဇာဒိဟိ-ပေါက်ပေါက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ကတမင်္ဂလသက္ကာရာယ၊ ပြုအပ်ပြီးသော မင်္ဂလာအမှုကို ကောင်းစွာပြုခြင်းရှိသော။ ဘူမိယာ၊ ၌။ မဟာရဟာနိ၊ မြတ်သူတို့အား ထိုက်ကုန်သော။ အာသနာနိ၊ တို့ကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်းစေပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထိုနေရာ၌။ နိသိန္နာနံ၊ ထိုင်ကုန်သော။ ပြာဟ္မဏာနံ၊ တို့အား။ သပ္ပိမရသက္ကရာဘိသင်္ခတဿ၊ ထောပတ်၊ ပျားရည်၊ သကာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သော။ ဝရပါယသဿ၊ မြတ်သော နို့ထမင်းဖြင့်။ သုဝဏ္ဏရတပတိတိယော၊ ရွှေခွက် ငွေခွက်တို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ သုဝဏ္ဏရတပတိတိဟေဝ၊ တို့ဖြင့်ပင်။ ပဋိကုဠိတွာ၊ မှောက်၍။ ဝါ၊ ဖုံး၍။ အဒါသိ၊ ပြီ။ [ပယတော နိဗ္ဗတ္တံ ပါယသံ၊ (နိရည်မှဖြစ်သောထမင်း။ ဝါ၊ နို့ထမင်း။) ပယနောင် နိဗ္ဗတ္တအနက်၌ ဣပစ္စည်း။ “ပ” ၌ ဝုဒ္ဓိပြု။ မနောဂုဏ်းဖြစ်၍ သ အာဂုံလာ။ “ယ” ၌ ဒိသ်မရှိစေရ။ “ပါယသ” ဟု ပါဠိ မှန်ရုံပါစေ။] စ၊ သည်သာမကသေး။ အညေဟိ၊ ဝရပါယသမှ တပါးကုန်သော။ အဟတဝတ္ထကဝိလဂါဝီဒါနာဒိဟိ၊ အစာမချေအပ်သေးသော အဝတ်သစ် ကြောင်သောနွားမကိုပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နေသံ၊ ထို ပုဏ္ဏားတို့၏စိတ်ကို။ သန္တပေသိ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေပြီ။ အထ၊ ၌။ သဗ္ဗကာမသန္တပ္ပိတာနံ၊ အလုံးစုံအလိုရှိအပ်သော အစား၊ အဝတ်၊ နွားကြောင်မ အစရှိသော ပေးလှူဖွယ်တို့ဖြင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေအပ်ပြီးကုန်သော။ နေသံ၊ ထို ပုဏ္ဏားတို့အား။ တံ သုပိနံ၊ ကို။ အာရောစေတွာ၊ ပြောပြ၍။ ကိ၊ အဘယ်အကျိုးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ မြီ။ ပြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ အာဟံသု၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ မာစိန္တယိ၊ ထိုထို ဤဤ ကြံစည်တော်မမူပါလင့်။ တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။ ဒေဝိယာ၊ ၏။ ကုစ္ဆိမ္မိ၊ ၌။ ဂဗ္ဘော၊ သည်။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်ပါပြီ။ သော စ၊ ထို ကိုယ်ဝန်သည်လည်း။ ပုရိသဂဗ္ဘော၊ ယောက်ျားကိုယ်ဝန်ပါတည်း။ န ဣတ္ထိဂဗ္ဘော၊ မိန်းမကိုယ်ဝန် မဟုတ်ပါ။ တေ၊ ၏။ ပုတ္တော၊ သားတော်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သော၊ ထို

သားတော်သည်။ အဂါရုံနန်းတော်၌။ သစေ အဇ္ဈာဝသိဿတိ၊ အကယ်၍
 နေလတ္တံ့ဖြစ်အံ့။ [အဓိနက်မရှိ။] (ဝေသတိ၊သော်။) စက္ကဝတ္ထိ၊ စကြာရတနာ
 ကိုလည်စေနိုင်သော၊ ရာဇာ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အဂါရာ၊
 မှု။ နိက္ခမ္မ၊ ရှိ။ သစေ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ အကယ်၍ ရဟန်းပြုလတ္တံ့ဖြစ်အံ့။ (ဝေ
 သတိ၊ သော်။) လောကေ၊ ၌။ ဝိဝဇ္ဇစ္ဆဒေါ၊ ဖွင့်လှစ်အပ်ပြီးသော ကိလေ
 သာအမှီးရှိသော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊
 ကုန်ပြီ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအစဉ်သည်။ တာဝ၊ မာတုကုစ္ဆိ၌ နေရ
 ပုံမှရှေးဦးစွာ။ “မာတုကုစ္ဆိ” ဩက္ကမိ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ ဝတ္တနာ
 က္ကမော၊ ဖွင့်ပုံအစဉ်တည်း။

အယမေတ္ထ ဓမ္မတာတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤ သတိသမ္ပဗညရှိခြင်းသည်။ ဧတ္ထ
 မာတု ကုစ္ဆိဩက္ကမနေ၊ဤ မယ်တော်ဝမ်းသို့သက်ခြင်း၌။ဓမ္မတာ၊သဘောတံထူာ
 ဓမ္မတာတည်း။ အယံ၊ သည်။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ အယံ၊ သည်။
 နိယာမော၊ မြဲသောထုံးစံတည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။
 သေ နိယာမောနာမ၊ ဤ နိယာမမည်သည်။ ကမ္မနိယာမော၊ ကမ္မနိယာမ
 လည်းကောင်း။ ဥတုနိယာမော၊လည်းကောင်း။ဗီဇနိယာမော၊လည်းကောင်း။
 စိတ္တနိယာမော၊ လည်းကောင်း။ ဓမ္မနိယာမော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ပဉ္စဝံစော၊ ရှိ၏။

သော သစေ အဂါရုံ။ ။ “သော စ ခေါ ပုရိသဂဗ္ဗော၊ န ဣတ္ထိဂဗ္ဗော။
 ပုတ္တော တေ ဘဝိဿတိ” တိ ဧတ္ထကမေဝ တေ မြာဗ္ဗဏာ အတ္တနော သုပိနသတ္ထ
 နယေန ကထေသံ။ (သောစ ခေါ ။ပ။ ဘဝိဿတိ တိုင်အောင် နိမိတ်ဖတ်ကြခြင်းသည်
 သူတို့၏ သုပိနကျမ်းအတိုင်း နိမိတ်ဖတ်ခြင်းတည်း။) “သစေ အဂါရုံ အဇ္ဈာဝသိဿ
 တိ” တိအာဒိ ပန ဒေဝတာဝိဂ္ဂဟေန တမတ္ထံ ယာလာဝတော ပဝေဒေသံ။ (သော
 သစေ အဂါရုံ အဇ္ဈာဝသိဿတိ စသည်ဖြင့် နိမိတ်ဖတ်ခြင်းကား နတ်တို့၏ ပူးဝင်၍
 ပြောဆိုခြင်းသာဖြစ်သည်။ သူတို့၏ သုပိနကျမ်း၌ မပါ။)

ဓမ္မတာ။ ။ဓမ္မတာတိ ဧတ္ထ ခံဗ္ဗသဒ္ဓေါ “ဇာတိဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာန”န္တိ
 အာဒိသုပိယ (အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌ ဓမ္မသဒ္ဓါသည် သဘာဝအနက်ကို ဟောသကဲ့
 သို့ ဤဓမ္မသဒ္ဓါသည်လည်းသဘာဝအနက်ကို ဟော၏။) ပကတိပရိယာယော။ (ပင်
 ကိုသဘော၏ပရိယာယ်တည်း။) တို့ကြောင့် “အယံ သဘာဝေါ” ဟု ဖွင့်သည်။ သဘာ
 ဝဟူသည်လည်း ပရမတ္ထသဘောမဟုတ် “မြဲသော သဘော မြဲသောထုံးစံ” ဟု သိစေ
 လို၍ “အယံ နိယာမောတိ၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟုဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကို ပြသည်။ ဓမ္မာ
 ဝေ ဓမ္မတာ၊ တာပစ္စည်း အနက်မရှိ။

နိယာမော စ နာမေသ။ ။နိယာမော ပန ဗဟုဝေ (များသောအပြားရှိ၏။)
 ဣတိ (တို့ကြောင့်။) တေသဗ္ဗေ အတ္ထုဒ္ဓါရနယေန ဥဒ္ဓရိတွာ၊ (ရသင့်သောအနက်တို့ကို

တတ္ထ၊ ထိုဝါးပါးသောနိယာမတို့တွင်။ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ကံ၏။ ဣဋ္ဌ
 ဝိပါကဒါနံ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကိုပေးခြင်းလည်းကောင်း။ အကုသလ
 ဝဿ၊ ၏။ အနိဋ္ဌဝိပါကဒါနံ၊ အလိုမရှိအပ်သော အကျိုးကိုပေးခြင်းလည်း
 ကောင်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤနိယာမသည်။ ကမ္မနိယာမော၊ ကမ္မနိယာမသည်၏။
 ဝါ၊ ကံတို့၏မြဲသောသဘောမည်၏။ တဿ၊ ထို ကမ္မနိယာမကို။ ဒီပနတ္ထံ၊
 ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ “န အန္တလိက္ခေ”တိ ဂါထာယ၊ န အန္တလိက္ခေ အစရှိ
 သောဂါထာ၌။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့ကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အပိစ၊ သည်သာ
 မကသေး။ ကိရ၊ တဆင့်စကား ကြားရဘူးသည်ကား။ ဧကော၊ သော။
 ဣတ္ထိ၊ သည်။ သုမိကေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကဲ့။ ဘဏ္ဍိတွာ၊ ငြင်း
 ခုံ၍။ ဥဗ္ဗန္တိတွာ၊ အထက်၌ပို့ချီ၍။ ဝါ၊ ကြီးဆုံးချ၍။ မရိတုကာမာ၊ သေ
 ခြင်းငှါအလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ရဇ္ဇုပါသော ကြီးကွင်း၌။ ဝိဝါလည်ပင်း
 ကို။ ပဝေသေသိ၊ ဝင်စေပြီ။ ဝါ၊ သွင်းပြီ။ အညတရော၊ သော။ ပုရိသော၊
 သည်။ ဝါသိ၊ ပဲခုပ်ကို။ နိသေန္တော၊ သွေးစဉ်။ နိသေန္တော တိခိဏ် ကရော
 န္တော။-ဇွဲကာ။] တံဣတ္ထိကမ္မံ၊ ထိုမိန်းမ၏လုပ်ပုံကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ရဇ္ဇု၊ ကြီး
 ကို။ ဆိန္တိတုကာမော၊ ဖြတ်ခြင်းငှါအလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) မာ ဘာယံ၊
 မကြောက်လင့်။ မာဘာယံ၊ မကြောက်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ တံ၊ ထိုမိန်းမ
 ကို။ သမဿာသေန္တော၊ သက်သာစေလျက်၊ ဥပဓာဝိ၊ အနီးသို့ပြေးပြီ။ ရဇ္ဇု၊
 သည်။ အာသိဝိသော၊ လျင်သောအဆိပ်ရှိသောမြေသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌာသိ၊
 ပြီ။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ ဘိတော၊ ကြောက်သည်။ (ဟုတွာ။) ပလာယံ၊
 ပြေးပြီ။ ဣတရာ၊ ယောက်ျားမှအခြားသောမိန်းမသည်။ တတ္ထေဝ၊ ၌ပင်။
 မရိ၊ ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကမ္မနိယာမအရာ၌။ ဧဝမာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနိစ၊
 တို့ကိုလည်း။ ဒသေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

တေသု တေသု ဇနပဒေသု၊ တို့၌။ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုထိုမိုးဥတု
 အစရှိသောအခါ၌။ ဧကပ္ပဟာရေနောဝိ၊ တပြိုင်နက်တည်းဖြင့်သာလျှင်။ ရုက္ခာနံ၊
 တို့၏။ ပုပ္ဖလဂ္ဂဟဏာဒိနိ၊ အပွင့်ကိုယူခြင်း၊ အသီးကိုယူခြင်း အစရှိသည်တို့
 လည်းကောင်း။ ဓါတဿ၊ လေ၏။ ဝါယနံ၊ တိုက်ခြင်းလည်းကောင်း။ အဝါ
 ယနံ၊ မတိုက်ခြင်းလည်းကောင်း။ အာတပဿ၊ နေပူ၏။ တိက္ခတ၊ ထက်

ထုတ်ဆောင်ကြောင်းနည်းအားဖြင့် ထုတ်ပြပြီး၍။) ဣဓာမိဓမ္မတနိယာမမေဝ ခံသေ
 တုံ (ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော ဓမ္မနိယာမကိုပြခြင်းငှါ။) “နိယာမော စ နာမာ”တိ
 အာဒိ ဝုတ္တံ။-ဇွဲကာ။

သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ မန္တတာ၊ နံ့သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဧဝံ
 ယ၊ မိုး၏။ ဝဿနံ၊ ရွာခြင်းလည်းကောင်း။ အဝဿနံ၊ မရွာခြင်းလည်း
 ကောင်း။ ပဒုမာနံ၊ ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့၏။ ဒိဝါ၊ နေ၌။ ဝိကသနံ၊ ပွင့်
 ခြင်းလည်းကောင်း။ ရတ္တိံ၊ ဌံ။ မိလာယနံ၊ ညှိုးနွမ်းခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ
 ဝေမာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောသဘောသည်။ ဥတုနိယာမော၊ ဥတုနိယာမတည်း။
 ဝါ၊ ဥတု၏ မြဲသော သဘောတည်း။

ပန၊ ကား။ သာလိပိဇတော၊ သလေးမျိုးစေ့မှ။ ယံ ဧဝံ သာလိဖလ
 မေဝ၊ အကြင်သလေးသီးသည်သာ။ (ဟောတိ၊ ၏။) မဓုရတော၊ ချိုမြိန်
 သော။ (ပိဇတော၊ မျိုးစေ့မှ။) မဓုရသံယေဝ၊ ချိုသော အရသာရှိသည်
 သာလျှင်ဖြစ်သော။ (ယံ ဧဝံ ဖလံ၊ အကြင်အသီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။)
 တိတ္ထတော၊ ခါးသော။ (ပိဇတော၊ မှ။) တိတ္ထရသံယေဝ၊ ခါးသော
 အရသာရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ (ယံ ဧဝံ) ဖလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 အယံ၊ ဤ သလေးမျိုးစေ့မှ သလေးသီး၏သာ ဖြစ်ခြင်း၊ ချိုသောမျိုးစေ့မှ
 ချိုသော အသီး၏သာဖြစ်ခြင်း၊ ခါးသောမျိုးစေ့မှ ခါးသောအသီး၏သာ
 ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဗိဇနိယာမော၊ တည်း။ ဝါ၊ မျိုးစေ့၏ မြဲသောသဘော
 တည်း။ ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန် ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်
 နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။
 ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အနန္တရူပနိဿယ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူး
 ပြုသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဧဝံ သို့။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏၊ အနန္တရာ၊
 အခြားမဲ့၌။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆာဒိနံ၊ တို့၏။ ယံ ဧဝံ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ အကြင် ဖြစ်ရခြင်း
 သည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤဖြစ်ခြင်းသည်။ စိတ္တနိယာမော၊ တည်း။ ဝါ၊
 စိတ်တို့၏ မြဲသောသဘောတည်း။

ပန၊ ကား။ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ တို့၏။ မာတုကုစ္ဆိဩက္ကမနာဒိသု၊ တို့၌။
 ဒသသဟဿိလောကဓာတုကမ္မနာဒိနံ၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လော
 က ဓာတ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ ယာ သော ပဝတ္တိ၊ အကြင်
 ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤဖြစ်ခြင်းသည်။ ဓမ္မနိယာမောနာမ၊
 မည်၏။ ဝါ၊ ဓမ္မ၏ မြဲသောသဘောမည်၏။ တေသု၊ ထို ငါးပါးသော
 နိယာမတို့တွင်။ ဣ၊ ဤ အယမေတ္ထဓမ္မတာ ဟူသောပါဠိ၌။ ဓမ္မနိယာမော၊
 ဓမ္မနိယာမကို။ (မြဲသောထုံးစံသဘောကို။) အဓိပေတော၊ ၏။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ (ထိုသို့ “အယမေတ္ထဓမ္မတာ” ဟူသောပါဠိ၌ ဓမ္မနိယာမကို အလို

ရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တမေဝတ္ထံ၊ ထိုအနက် အဓိပ္ပါယ်ကိုပင်။
ဓသေန္နော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေတိ
အာဒိံ၊ စကားရပ်ကို။ (အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။) အာဟ၊ ပြီ။

နိယာမ။ ။ဥတုဗီဇနိယာမောစ၊ ကမ္မ ဓမ္မ နိယာမ တာ။
စိတ္တဿ နိယာမောစာတိ၊ ဓဥယျာ ပဉ္စ နိယာမ တာ။
ပုပ္ဖါဒိဓာရဏံတုလျ၊ ဖလုပ္ပါဒေါ ဝိပါကဒေါ။
မဟီကမ္ပေါ စိတ္တုပ္ပတ္တိ၊ နိဒဿန မိဒိ ကမာ။

[ပရမတ္ထသရူပ။]

၁၈။ တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ အစရှိသောပါဠိ၌။ ကုစ္ဆိံ
ဩက္ကမတီတိတ္ထေ၊ ၌။ ကုစ္ဆိံ၊ သို့။ ဩက္ကန္တော၊ သက်ရောက်ပြီးသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယမေဝအတ္ထော၊ ဤအနက်ကိုသာ။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။)
ဟိ၊ မှန်။ တသ္မိံ၊ ထို ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ ဩက္ကန္တေ၊ သက်ရောက်
ပြီးလတ်သော်။ ဝါ၊ သက်ရောက်ပြီးခါမှ၊ ဝေံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း
ဖြင့် သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဩက္ကမမာနေ၊ သက်ရောက်စဉ်။ (ဝါ၊
သက် ရောက် တုန်း ပဋိသန္ဓေစိတ္တက္ခဏ၌။ ဝေံ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊
မဖြစ်။ အပ္ပမာဏောတိ၊ ကား။ ဝုဇိပ္ပမာဏော၊ တိုးပွားသော အတိုင်းအရှည်
ရှိသော။ [“အပ္ပမာဏော” ၌ အ-သည် “ဝုဇိတဗ္ဗာဝသဒိသာ” စသောအနက်
တို့တွင် ဝုဇိအနက် ဟောတည်း။] ဝိပုလော၊ ပြန်ပြောသော။ [ဩဘာသော
ပါတုတဝတိန္ဒြပ်။] ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပုဋ္ဌာရေတိ၊-ဟူသောသဒ္ဒါသည်။
တသေဝ၊ ထို အပ္ပမာဏောပုဒ်၏ပင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပုဋ္ဌာရာနိ
ပုဋ္ဌာရာနိ၊ ကုန်သော။ ခါဒနိယာနိ၊ တို့ကို။ ခါဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိအာဒိ
သု၊ ဤသို့အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ မဓရံ၊ ချိုသောအရသာရှိသော ခဲဖွယ်
ဘောဇဉ်ကို။ ပုဋ္ဌာရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဘဝံ ဝစ္ဆာယနော၊ အရှင်ဝစ္ဆာ
ယနသည်။ ခလု၊ စင်စစ်။ သမဏံ ဂေါတမံ၊ ကို။ ပုဋ္ဌာရာယ၊ သော။ ပသံ
သာယ၊ ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့်။ ပသံသတိ၊ ၏။ ဣတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ သေဋ္ဌံ၊ ချီး
မွမ်းခြင်းဟူသော အနက်ကို။ ပုဋ္ဌာရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ အတ္ထုဒ္ဓါရ
သာမညဗုတပါး အတ္ထုဒ္ဓေသ ဝိသေသကား။ ဣဓ၊ ဤ အပ္ပမာဏော ပုဋ္ဌာ
ရော-အစရှိသော ပါဠိ၌။ ဝိပုလံ၊ ပြန်ပြော ဟူသောအနက်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊
အလိုရှိအပ်၏။

ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝန္တိ တ္ထေ၊ ၌။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်
လတ္တံ့ ကား။ အာနုဘာဝေါ၊ အာနုဘော်တည်း။ နိဝတ္ထဝတ္ထဿ၊ အမြဲဝတ်
အပ်သော အဝတ်၏။ ပဘာ၊ အရောင်သည်။ ဒွါဒသယောဇနာနိ၊ တဆယ့်

နှစ်ယူဇနာတို့ တိုင်တိုင်။ ဖရတိ၊ ဖြန့်နိုင်၏။ တထာ၊ တူ။ သရီရဿ၊ ကိုယ်၏။ (ပဘာ ဒွါဒသယောဇနာနိ ဖရတိ။) တထာ၊ တူ။ အလင်္ကာရဿ၊ တန်ဆာ၏။ (ပဘာ ဒွါဒသယောဇနာနိ ဖရတိ။) တထာ၊ တူ။ ဝိမာနဿ၊ ဝိမာန်၏။ (ပဘာ ဒွါဒသယောဇနာနိ ဖရတိ။) အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ အာနုဘာဝေါ၊ အာနုဘော်တည်း။ တံ၊ ထို နတ်တို့၏ အာနုဘော်ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ (“ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ” ဌ-စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

လောကန္တရိကာတိ၊ ကား။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အာဟစ္စ၊ ထိခိုက်၍။ ထပိတာနံ၊ ထားအပ်ကုန်သော။ တိဏ္ဍံ၊ သုံးဘီးကုန်သော။ သကဋ္ဌစက္ကာနံ ဝါ၊ လှည်းဘီးစက်တို့၏လှည်းကောင်း။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဩကာသော၊ ကြားအရပ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ (အညမညံ အာဟစ္စ ထပိတာနံ။) တိဏ္ဍံ၊ သုံးလုံးကုန်သော။ ပတ္တာနံ၊ သပိတ်တို့၏လှည်းကောင်း။ ဩကာသော၊ သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ (ဝေါ၊ တူ။) တိဏ္ဍံ၊ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ စက္ကဝါဠာနံ၊ တို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဧကေကော၊ တခုတခုသော။ လောကန္တရိကော၊ လောကန္တရိက်ငရဲသည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ပန၊ ဆက်။ သော လောကန္တရိကနိရယော၊ သည်။ ပရိမာဏတော၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌယောဇနသဟဿော၊ ယူဇနာရှစ်ထောင်အတိုင်းအရွယ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ အသံတိ၊ ကား။ နိစ္စဝိဝဋ္ဋာ၊ အမြဲဟင်းလင်းပွင့်ကုန်သော။ [အဓိပ္ပါယ်ထွ၊ သဒ္ဓတ္ထမ္မာ-“ရုက္ခဂစ္ဆာဒိနာ ကေနစိ၊ သစ်ပင်ချ၊ အစရှိသော တစုံတခုသည်။ နဟညန္တိ၊ မထိခိုက်အပ်ကုန်။ ဣတိ အသံ” ဟု ဖြစ်၏။ အသမ္မာဓာ တေနာဟ နိစ္စဝိဝဋ္ဋာတိ။-ဋီကာ။] အသံဝုတာတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာပိ၊ ၌လည်း။ အပ္ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာမရှိကုန်သော။ [အဓိပ္ပါယ်ထွ၊ သဒ္ဓတ္ထမ္မာ “အသံဝုတာတိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိစ ကေနစိ န ပိတိတာ၊ တစုံတခုသည် မပိတ်အပ်ကုန်” ဟု ဖြစ်၏။ ဟေဋ္ဌာပိ-၌ ပိဖြင့် ဥပရိ ကိုပေါင်း။]

လောကန္တရိကာ။ ။လောကာနံ၊ စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောက သုံးခုတို့၏။ အန္တရံ၊ အကြားတည်း။ လောကန္တရော၊ အကြား။ လောကန္တရေ၊ ၌။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော ငရဲခန်းတည်း။ လောကန္တရိကာ၊ စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောကသုံးခုတို့၏ အကြား၌ဖြစ်သောငရဲ။ စာအုပ်တို့၌ “လောကန္တရိကော” ဟု ပုလ္လိင်ရှိသော်လည်း လောကန္တရိကာ ပါဠိသည်သာ ပါဠိတော်၌ “ယာပိတာ” ဟူသောဝိသေသနနှင့်လည်းကောင်း၊ “လောကာနံ လောကဓာတုနံ အန္တရော ပိဝရော လောကန္တရော၊ သော ဧဝ ဗုတ္တိလိဂံ ဝဇေသနံ လောကန္တရိကာတိ ပုတ္တော” ဟူသော ဋီကာနှင့်လည်းကောင်း ညီ၏။

အန္တကာရာတိ၊ ကား။ တမဘူတာ၊ အမှိုက်မှောင်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ အန္တကာရာတိမိသာတိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏပုတ္တိနိဝါရဏတော၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တဘာဝကရဏတိမိသေန၊ ကန်းသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော အမှိုက်မှောင်နှင့်။ သမန္နာဝတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ တတ္ထ၊ ထို လောကန္တရိုက်ငရဲ၌။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ နဇာယတိ ကိရ၊ မဖြစ်သတတ်။ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာတိ၊ ကား။ စန္ဒိမသုရိယာ၊ တို့သည်။ ဧကပ္ပဟာရေနော၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်သာလျှင်။ တီသ၊ သုံးကျွန်းကုန်သော။ ဒီပေယျကျွန်းတို့၌။ ပညာယန္တိ ကိရ၊ ထင်ရှားကုန်သတတ်။ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာ၊ ဤသို့ တန်ခိုးကြီးကုန်သော။ ဝါ၊ သို့ကလောက် တန်ခိုးကြီးကုန်သော။ ဧကကာယ၊ တခုတခုသော။ ဒီသာယ၊ ၌။ နဝနာယောဇနသတသဟဿာနိ၊ ကိုးသိန်း ကိုးသိန်းသော ယူဇနာတို့တိုင်တိုင်။ အန္တကာရံ၊ ကို။ ဝိမိတ္တာ၊ ဖျက်ဆီး၍။ အာလောကံ၊ ကို။ ဒဿေန္တိ၊ ပြုနိုင်ကုန်၏။ ဧဝံ မဟာနုဘာဝါ၊ ဤသို့ ကြီးသောအာနုဘောဝိရှိကုန်သော။ (စန္ဒိမသုရိယာ၌စပ်။) အာဘာယ နာနုဘောန္တိတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ ပဘာယ၊ အရောင်ဖြင့်။ နပ္ပဟောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ကိရ၊ ချဲ့။ (တနည်း။) ကိရ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို လ နေတို့သည်။ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတဿ၊ စကြဝဠာတောင်၏။ ဝေမဇ္ဈေန၊ အလယ်လမ်းဖြင့်။ ဝိစရန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ၊ ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ လောကန္တရိုက်ကန်ရယာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို လ နေတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထို လောကန္တရိုက်ငရဲ၌။ အာဘာယ၊ အရောင်ဖြင့်။ နပ္ပဟောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဝါ၊ မလောက်ကုန်။

အန္တကာရာတိမိသာ။ ။ အန္တိ+ကရောန္တိတိ အန္တကာရံ (စက္ခုဝိညာဉ်၏ ကန်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သောအမှိုက်မှောင်။) အန္တကာရံ+တိမိသံ ယာသု တိ အန္တကာရာတိမိသာ။ ဤဝစနတ္ထကိုပြလို၍ ‘စက္ခုဝိညာဏပုတ္တိ။ ပ။ သမန္နာဝတာ’ ဟု ဖွင့်သည်။

ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ။ ။ တောင်ကျွန်း၌ မွန်းတည့်အချိန်သည် အရှေ့ကျွန်း၌ နေဝင်ခါနီး အရောင်အလင်းရှိနေ၏။ အနောက်ကျွန်း၌ နေထွက်ပြီးစ အရောင်အလင်းရှိနေ၏။ ဤသို့ တပြိုင်နက် သုံးကျွန်းတို့၌ လင်းနိုင်သည်ကို ‘ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ’ ဟု ဆိုသည်။ မဟာတိ ဣဒ္ဓိယေသံ တိ မဟိဒ္ဓိကာ။ [ဇမ္ဗူဒီပေ ဌိတမဇ္ဈန္ဒိကဝေလာယံ ပုဗ္ဗပိဒေဟဝါသိနံ အတ္ထင်္ဂမနဝေသေန ဥပစု သူရိယမဏ္ဍလံ ပညာယတိ၊ အပရဂေါယာနဝါသိနံ ဥဂ္ဂမနဝေသေန၊ ဧဝံ သေသဒီပေသု တိ အာဟ ‘ဧကပ္ပဟာရေနော တီသု ဒီပေသု ပညာယန္တိတိ။ -ဋီကာ။]

ယေပိတတ္ထသတ္တာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ လောကန္တရိကမဟာနိရယေ၊ ထို
 လောကန္တရိက် ငရဲကြီး၌။ ယေပိ သတ္တာ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်လည်း။
 ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမတပါး စောဒကပက္ခ ကို
 ဆိုဦးအံ့။ ကိံ ကမ္မံ၊ အဘယ်အမှုကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခဲ့ခြင်းကြောင့်။
 တတ္ထ၊ ထို လောကန္တရိက်ငရဲ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကြရကုန်သနည်း။ ဣတိ၊
 ဤကား အမေးတည်း။ ဘာရိယံ၊ ဝန်လေးသော။ ဒါရုဏံ၊ ကြမ်းတမ်း
 သော။ မာတာပိတူနံ၊ အမိအဖတို့၏လည်းကောင်း။ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာ
 နဉ္စ၊ တရားရှိသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏လည်းကောင်း။ ဥပရိ၊ အထက်၌။
 အပရာဓံ၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း။ အညံ၊ အခြားသော။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊
 နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၌။ ပါဏဝဓာဒိသာဟသိကမ္မံစ၊ သတ္တဝါကို သတ်ခြင်း
 အစရှိသော အဆောတလျင်ဖြစ်စေအပ်သော အမှုကိုလည်းကောင်း။ ကတွာ၊
 ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကေဝိယ၊ အဘယ်သူတို့ကဲ့သို့နည်း။)
 တမ္ပပဏ္ဍိဒိပေသိဟိန္ဒိကျွန်း၌။ အဘယ စောရနာဂစောရာဒယောဝိယ၊ အဘယ
 သူပုန် နာဂသူပုန် အစရှိသူတို့ ကဲ့သို့တည်း။ တေသံ၊ ထို လောကန္တရိက်
 ငရဲသားတို့၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ တိဂါဝုတိကော၊ သုံးဂါဝုတ်ရှိသည်။
 ဟောတိ။ ဝဂ္ဂုလီနံ၊ လင်းနို့တို့၏။ ဒီသနခါ၊ ရှည်သောလက်သည်း ခြေ
 သည်းတို့သည်။ ဟောန္တိဝိယ၊ ရှိကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။ တေသံ၊ ထို
 ငရဲသားတို့၏။ ဒီသနခါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။) ရှေးကွ၊ သစ်ပင်၌။ ဝဂ္ဂု
 လိယော၊ လင်းနို့တို့သည်။ နခေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ လဂ္ဂန္တိ ဝိယ၊ ငြိတယ်ကြရ
 ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) တေ၊ ထို လောကန္တရိက် ငရဲသားတို့သည်။
 စက္ကဝါဠပဗ္ဗတေ၊ ၌။ လဂ္ဂန္တိ၊ ကုန်၏။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ သံသပ္ပန္နာ၊
 ရွရွတွား၍ သွားကြကုန်သည်ရှိသော်။ အညမညသ၊ ၏။ ဟတ္ထပါသံ၊ သို့။
 ဂတာ၊ ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ အထ၊ ဟတ္ထပါသံသို့ ရောက်ရာ ထို
 အခါ၌။ နော၊ ငါတို့သည်။ ဘက္ခော၊ အစာကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊) တတ္ထ၊ ထို အစာဟု
 မှတ်ထင်အပ်သော သတ္တဝါ၌။ ဝါဝဋ္ဋာ၊ ကြောင့်ကြ စိုက်ကုန်သည်။
 (စားဖို့ယူခြင်းငှါ ကြောင့်ကြစိုက်ကြကုန်သည်။) (သမာနာ၊ ကုန်လတ်
 သော်။) ဝိပရိဝတ္တိတွာ၊ ပြန်လည်၍။ လောကသန္တာရကဥဒကော၊ လောက
 ကို ဆောင်ထားသော ရေ၌။ ပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ ဝါတေ၊ လေသည်။
 ပဟရန္တေပိ၊ တိုက်ခက်ပြန်သော်လည်း။ မဓုကဗလာနိဝိယ၊ သစ်မည်စည်သီး
 တို့ကဲ့သို့။ ဆိဇ္ဇိတွာ၊ ပြတ်၍။ ဥဒကော၊ ၌။ ပတန္တိ၊ ကျကြကုန်၏။
 ပတိတမတ္တာ၊ ကျပြီးကာမျှတို့သည်။ (သမာနာ) ဝ၊ ဖြစ်ကုန်သော်သာလျှင်။

အစွန္တခါရေ၊ အလွန် အေးသော။ ဥဒကော ဌံ။ ပိဋပိဏ္ဍိဝိယ၊ မုန့်ညက်စိုင်သည် ကဲ့သို့။ ဝိလိယန္တိ၊ ကြေမှုကုန်၏။

အညေပိ ကိရ ဘော သတ္တာတိ၊ ကား။ ဘော၊ အမောင်တို့။ မယံ၊ တို့သည်။ မဟာဒုက္ခံ၊ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝါမ ယထာ၊ ခံစား ရကုန်သကဲ့သို့။ ဝေါ တူ။ အညေ၊ ငါတို့မှ အခြားကုန်သော။ သတ္တာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဣမံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အနုဘဝနတ္ထာယ၊ ငှါ။ ဣဓ၊ ဤအရပ် သို့။ ဥပပန္နာကိရ၊ ဖြစ်ရကုန်သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တံဒိဝသံ၊ ထို ဘုရား အလောင်းတော်တို့ ပဋိသန္ဓေနေရာနေ၌။ ပဿန္တိ။ မြင်ကြရကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မြင်ကြရပါသော်လည်း။ အယံ ဩဘာသော၊ သည်။ ဧယာဂု ပါနမတ္တမ္ပိ၊ ယာဂုတဇွန်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသောကလမျှလည်း။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ အတ္တရာသင်္ဘာဇုမတ္တမေဝ၊ လက်ဖျောက်တချက်တီးချိန်မျှ သာလျှင်။ ဝိဇ္ဇောဘာသောဝိယ၊ လျှပ်စစ်ရောင်ကဲ့သို့။ နိစ္ဆရိတွာ၊ အရောင် ထွက်၍။ ဝါ၊ အရောင်ပြက်၍။ ဣဒံ၊ ဤအရောင်သည်။ ကိံ၊ အဘယ် အရောင်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဏန္တာယေဝ၊ ပြောဆိုနေစဉ်ပင်။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်၏။ သင်္ကမ္ပိတိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ထက် ဝန်းကျင်၌။ ကမ္ပတိ၊ ၏။ ဣတရဒ္ဒယံ၊ သင်္ကမ္ပတိ-မှတပါးသော သမ္ပကမ္ပ

အစွန္တခါရေ။ ။အစွန္တခါရေတိ အာတပသန္တာပါဘာဝေန (နေအပူ၏ မရှိခြင်း ကြောင့်။) အတိသီတဘာဝမေဝ သန္တာယ (အလွန်အေးသည်၏ အဖြစ်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍။) အစွန္တခါရတာ ဝုတ္တာ သိယာ။ သမ္ပတ္တိကရမဟာမေဗံဝုဋ္ဌံ (သမ္ပတ္တိကို ပြုတတ်သော ကမ္ဘာပြုမိုးကြီးသည် ရွာပြီးအပ်သော။) ပထဝီသန္တာရကံ (မြေကို ကောင်းစွာဆောင်ထားနိုင်သော။) တံ ကပ္ပသဏ္ဍဟနဥဒကံ (ထို ကမ္ဘာတည်ကြောင်း ဖြစ်သော ရေသည်။) ကပ္ပပိနာသကဥဒကံဝိယ (ကမ္ဘာပျက်ရေသည် ကဲ့သို့။) ခါရံ ဘဝိတံ နအရဟတိ။ (ငန်ခါးသောရေမဖြစ်ထိုက်။) တထာ ဟိ သတိ ပထဝီပိ ဝိလိယေ ယု၊ (ထိုသို့ငန်ခါးသောရေဖြစ်လျှင်ထိုရေပေါ်၌ တည်ရသော မြေကြီးသည်သော်မှလည်း ကြေမှုသွားရာ၏။) [ဤအလို “အစွန္တခါရ-အလွန်အေးသောရေ” ဟု ပေးပါ။] ဝါ၊ (တနည်း။) တေသံ ပါပကမ္ပဗလေန (ထို သတ္တဝါတို့၏ မကောင်းမှုကံ၏ အစွမ်း ကြောင့်။) ဗေတာနံ ဥဒကဿ ပုဗ္ဗခေဋဘာဝါပတ္တိဝိယ (ပြိတ္တာများအတွတ် ပကတိ ရေ၏ ပြည်အဖြစ် တံထွေးအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့။) တဿာဒကဿ တဒါ ခါရဘာဝါပတ္တိံ (ထို ကမ္ဘာမြေကို ခံသောရေ၏ လောကန္တရိုက်ငရဲသားတို့ ကျရာ ထိုအခါ၌ ခါးစပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။) ဟောတိ။ ဣတိ ဝုတ္တံ “အစွန္တခါရ ဥဒကေ” တိ။-ဋီကာ။ [ဤအလို “အလွန်ခါးသောရေ၌” ဟု ပေးပါ။]

သမန္တတော ကမ္ပတိ။ ။သမန္တတော ကို “သမ္ဘဘာဝတော” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ “အ လုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်” ဟုလို့။ “အလုံးစုံသောအဖို့” ဟူသည်လည်း ခြောက်မျိုးသော

တိ သမ္ပဝေဓတိ-ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ပုရိမပဒဿေဝ၊ ရှေး-သင်္ကမ္ပတိ ပုဒ်၏သာ။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ပုန၊ တဖန်။ အပ္ပမာဏောဓာတိအာဒိ၊ ကို။ နိဂမနတ္ထံ၊ နိဂုံးအကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ပါဠိတော်၌ “အပ္ပမာဏော စသောပုဒ်တို့က ရွှေ၌လည်းပါခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ဤနောက်၌ နိဂုံးအကျိုးငှါ ထပ်၍ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။]

၁၉။ စတ္တာရော နံ။ ပ။ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ တိတ္ထေ၊ ပါဠိ၌။ စတ္တာရောတိ၊ စတ္တာရော-ဟူသော ပုဒ်ကို။ စတန္နံ၊ ကုန်သော။ မဟာရာဇာနံ၊ နတ်မင်းကြီးတို့၏။ ဝဿန၊ အပြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဒဿသဟဿ စက္ကဝါဠေသု၊ တသောင်းသော စကြဝဠာတို့၌။ စတ္တာရော စတ္တာရော၊ ငှယောက် ငှယောက်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ စတ္တာလိသသဟဿာနံ၊ ငှသောင်းသော နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ငှသောင်းသောနတ်မင်းကြီးတို့တွင်။ ဣမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ၌။ မဟာရာဇာနော၊ တို့သည်။ ခဂ္ဂဟတ္ထာ၊ လက်၌ သန်လျက် ရှိကုန်သည်။ (သန်လျက် လက်စွဲကုန်သည်။) (ဟုတွာ) ဗောဓိသတ္တဿ၊ ကို။ အာရက္ခတ္ထာယ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပဂန္နာ၊ အနီးသို့ကပ်၍။ သိရိဂပ္ပံ၊ အသရေရှိသော တိုက်ခန်းသို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကုန်ပြီ။ ဣတရေ၊ ငှယောက်မှ အခြားသောနတ်မင်းတို့သည်။ ဂပ္ပဒ္ဓါရတော၊ တိုက်ခန်းတံခါးမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဝရုဒ္ဓကေ၊ ပိတ်ဆို့နှောင်ယှက်တတ်ကုန်သော။ ပံသုပိသာစကာဒိယက္ခဝဏေ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးအစရှိသော ဘီလူးအပေါင်းတို့ကို။ ပဋိက္ကမာပေတွာ၊ နောက်သို့ ဆုတ်စေ၍။ ယာဝ စက္ကဝါဠာ၊ စကြဝဠာတိုင်အောင်။ အာရက္ခံ၊ အစောင့်အရှောက်ကို။ ဂဏ္ဍိံသု၊ ယူကြကုန်ပြီ။

ပန၊ ပရိယာရပက္ခ-မှတစ်ပါး စောဒကပက္ခ-ကို ဆိုဦးအံ့။ ကိမတ္တာယ၊ ငှါ။ အယံရက္ခာ၊ ကို။ (ဂဟိတာ၊ ယူအပ်သနည်း။) [နောက်၌ “ရက္ခံ အဂ္ဂဟေသု”ဟု ရှိသောကြောင့် “ဂဟိတာ”ဟု ဆရာတို့ ထည့်ကြသည်။] ပဋိသန္နိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေရာဓာတ်၌။ ကလလကာလတော၊ ကလလ-ရေကြည် တည်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ကောဋိသတသဟဿမာရာ၊ ကုဋေတသိန်းသော မာရ်နတ်တို့သည်။ ကောဋိသတသဟဿသိနေရံ၊ ကုဋေတသိန်းသော မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြောက်၍။ ဗောဓိသတ္တဿ ဝါ၊ ဘုရား

အဖို့အားဖြင့် လှုပ်ခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့်-ဇီကာ၌ “ဆပ္ပကာရဗ္ဗိ”ဟု ဖွင့်သည်။ [၆ မျိုးအပြားအားဖြင့် လှုပ်ပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဇီကာ ပထမသံဂါယနာအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အလောင်းတော်၏ သော်လည်းကောင်း။ မောဓိသတ္တမာတုယာဝါ၊ ဘုရား အလောင်းမယ်တော်၏သော်လည်းကောင်း။ အန္တရာယကရဏတ္ထံ၊ အန္တရာယ် ကို ပြုခြင်း အကျိုးငှါ။ သစေ ပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍မူလည်း လာစေ ကုန်ဦးတော့။ (ဝေ သန္တေသု ပိ၊ ကုန်သော်လည်း။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော မာရ်နတ်တို့သည်။ အန္တရာဝ၊ ဘုရားအလောင်း၏အနီးသို့ မရောက်မီအကြား ဌိသာလျှင်။ ဝါ၊ မယ်တော်၏အနီးသို့ မရောက်မီအကြား၌သာလျှင်။ အန္တရ ဓာယေယျ၊ နန၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်ရာသည် မဟုတ်လော။

စ၊ သာဓက ကား။ ရူဟိရူပါဒဝတ္ထုသ္မိံ၊ ရူဟိရူပါဒဝတ္ထု၌။ အဋ္ဌာနမေ တံ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ အရက္ခိယာ ဘိက္ခဝေ တထာဂတံ၊ ဟူသော။ ဧတံ (သတ္တိ)ပိ၊ ဤ ပါဠိတော်ကိုလည်း။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [စူဠဝဂ္ဂ ပါဠိတော်၊ သံသတေဒကက္ခန္ဓက၊ လောဟိတုပ္ပါဒကမ္မဝတ္ထု၌ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။] ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရော၊ သူတပါးသည်။ ဥပက္ကမေန၊ လုံ့လပြုခြင်း ဖြင့်။ တထာဂတံ၊ ကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ယံ ဝေါရောပေယျ၊ အကြင်ခွင်းရာ ၏။ ဧတံ၊ သူတပါးကလုံ့လဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြေမှခွင်းခြင်းဟူသော ဤအကြောင်း သည်။ အဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းမဟုတ်။ သေသော၊ သည်။ အနဝ ကာသော၊ ဖြစ်နိုင်သောအခွင့်မဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပက္ကမေန၊ သူ တပါးတို့၏ လုံ့လမှ ကင်းသဖြင့်။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံမတော်မူကြကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ယထာဝိ ဟာရုံ၊ အကြင်အကြင်နေမြဲကျောင်းသို့။ ဂစ္ဆထ၊ ပြန်ကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထာဂတာ၊ တို့ကို။ အရက္ခိယာ၊ မစောင့်ရှောက်ထိုက်ကုန်။ (စောင့်ရှောက်ဖွယ် မလိုကုန်။) ဝေမေဝ၊ ဤ မိန့်တော်မူသည့်အတိုင်းပင်။ တေန ပရူပက္ကမေန၊ ထို သူတပါးတို့၏ လုံ့လကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၊ ဘုရား အလောင်းမယ်တော်တို့၏။ ဇီဝိတန္တရာယော၊ အသက်၏အန္တရာယ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သူတပါးတို့၏လုံ့လကြောင့် အသက်၏အန္တရာယ်

ယံ ပရူပက္ကမေန။ ။ “ယံ” ကို ဝေါရောပေယျ-၌ “ကြိယာပရာမသန” အဖြစ် ဖြင့် တွဲစပ်ပါ။ ပရူပက္ကမေန ကို “ပရော+ဥပက္ကမေန” ဟု ပုဂံဖြတ်၍၊ ပရောကို ဝေါရော ပေယျ-၏ “ကတ္တံး” ဟု ကြိလိုက်ပါသည်။ တပါးသောသူသည် လုံ့လပြုသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ အကြင်ခွင်းရာ၏။ ဤသို့ခွင်းခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းမဟုတ်။ ဖြစ်နိုင်သောအခွင့်မဟုတ်။ ဆရာတို့ကား “ပရူပက္ကမေန၊ တပါး သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လုံ့လဖြင့်။ (ပရော၊ တပါးသောသတ္တဝါသည်။)” ဟု ပရော- တပုဂံကို အပိုထည့်၍ ပေးတော်မူကြ၏။

မရှိနိုင်ပါသော်လည်း။ ဝိရူပါ၊ ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အရုပ်ဆိုးကုန်သော။ ဒုဒ္ဓသိကာ၊ မကောင်းသဖြင့်မြင်ရခြင်း ရှိကုန်သော။ ဝါ။ အမြင်မကောင်းကုန်သော။ အမနုဿာ၊ ဘီလူးတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝါ။ နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဘေရဝရူပါ၊ ကြောက်မက်ဖွယ် သဘောရှိကုန်သော။ မိဂပက္ခိနော၊ သားကောင်၊ ငှက်တို့သည်လည်းကောင်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်ဘီလူး၊ သားကောင်၊ ငှက်တို့၏။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ဒိဿာဝါ၊ မြင်ရ၍သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မြင်ရခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သုတွာဝါ၊ ကြားရ၍သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကြားရခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ ဗောဓိသတ္တမာတု၊ ဘုရားအလောင်းမယ်တော်၏။ ဘယံ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း။ သန္တာသောဝါ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုဘီလူး၊ သားကောင်၊ ငှက်တို့ကို။ နိဝါရဏတ္ထာယ၊ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ရက္ခံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ အပိ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ပုညတေဇေန၊ ကောင်းမှု၏ တန်ခိုးကြောင့်။ သဉ္စာတဂါရဝါ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ရိုသေလေးစားခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) အတ္တနော၊ ၏။ ဂါရဝစောဒိတာ၊ ရိုသေလေးစားခြင်းသည် တိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ပိ၊ လည်း။ တေ၊ ထို နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ ဝေ၊ ဤသို့ စောင့်ရှောက်မှုကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ-မှတပါး စောဒကပက္ခ-ကို ဆိုဦးအံ့။ အန္တောဂဗ္ဗံ၊ တိုက်ခန်းတွင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဌိတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ မဟာရာဇာနော။ ထို နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ မာတုယာ၊ အား။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဒဿေန္တိ ကိံ၊ ပြုကြကုန်သလော။ နဒဿေန္တိ ကိံ၊ မပြုကြကုန် သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ နဟာနမဏ္ဍနဘောဇနာဒိသရိရကိစ္စကာလေ၊ ရေချိုးရာအခါ၊ တန်ဆာဆင်ရာအခါ၊ ပွဲတော်တည်ရာအခါ အစရှိသော ကိုယ်နှင့်စပ်သောကိစ္စကို ပြုရာအခါ၌။ နဒဿေန္တိ၊ မပြုကြကုန်။ ပန၊ အနွယ်ကား။ သိရိဂဗ္ဗံ၊ အသရေရှိသော တိုက်ခန်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဝရသယနေ၊ မြင့်မြတ်သောအိပ်ရာ၌။ နိပန္နကာလေ၊ လျောင်းရာအခါ၌။ ဒဿေန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ ပြရာ၌။ အမနုဿဒဿနံနာမ၊ လူနှင့်တူသောနတ်တို့ကို မြင်ရခြင်းမည်သည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ သပ္ပဋိဘယာ-ဘေးဘျမ်းနှင့် တကွဖြစ်သည်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ မာတာ၊ သည်။ အတ္တနောစေဝ၊ ၏လည်းကောင်း။

ပုတ္တဿစ၊ ဇာလည်းကောင်း။ ပုညာနုဘာဝေန၊ ကောင်းမှု၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ တေ၊ ထိုနတ်မင်းကြီးတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ နဘာယတိ၊ မကြောက်။ အဿာ၊ ထိုဘုရားအလောင်း မယ်တော်၏။ ဧတေသု၊ ဤနတ်မင်းကြီးတို့၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပကတိအန္တေပုရပါလကေသု ဝိယ၊ ပင်ကိုအားဖြင့် နန်းတော်တွင်းကိုစောင့်သူတို့၌ ကဲ့သို့၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

၂၀။ ပကတိယာ သီလဝတီတိ၊ ကား။ သဘာဝေနော၊ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်ပင်။ သီလသမ္ပန္နာ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံသော။ (ဗောဓိသတ္တမာတာ-၌စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ ဗုဒ္ဓေ၊ သည်။ အနုပုန္နော၊ ပွင့်တော်မမူလတ်သော်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ တာပသပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ ရသေ့ ပရိပိုင်တို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဝန္တိတွာ၊ ၌။ ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊ ဆောင့်ကြောင့်။ နိသိဒ္ဓိတွာ၊ ၌။ သီလံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗောဓိသတ္တမာတာပိ၊ ငါတို့၏ ဘုရားအလောင်း မယ်တော်သည်လည်း။ ကာလဒေဝိလဿ၊ မည်သေး။ ဣသိနော၊ ရသေ့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ သီလံ၊ ဂဏ္ဍာတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သီလယူပါသော်လည်း။ ဗောဓိသတ္တေ၊ သည်။ ကုန္တိဂတေ၊ ဝမ်းသို့ သက်ရောက်ပြီးသည်ရှိသော်။ အညဿ၊ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပါဒမူလေ၊ ခြေရင်း၌။ နိသိဒ္ဓိတုံ၊ နာမ၊ ထိုင်ခြင်းငှါမည်သည်။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ သမာနာသနေ၊ တူသောနေရာ၌။ နိသိဒ္ဓိတွာ၊ ၌။ ဂဟိတသီလမ္ပိ၊ ယူအပ်သော သီလသည်လည်း။ အဝညာကရဏမတ္တံ၊ အထင်သေးမှုကို ပြုခြင်းဟူသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဝါ၊ သီလပေးသောပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ မရိုမသေပြုခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ သီလံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယူစေပြီ။ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ။

၂၁။ ပုရိသေသုတိ၊ ကား။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ပိတရံ၊ ကို။ အာဒိကတွာ၊ ၌။ ဧကသုစိ၊ တစုံတေးယာက်ကုန်သော။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ ပုရိ

အာဝဇ္ဇနကရဏမတ္တံ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “အာဝဇ္ဇနကရဏမတ္တံ၊ ဆင်ခြင်မှုကိုပြုရုံမျှသည်” ဟု ရှိ၏။ အဓိပ္ပါယ် မထင်ရှားလှ။ “အဝညာကရဏမတ္တံ။ အဝမညာကရဏမတ္တံ” ဟု သီဟိုဠ်၊ ယိုးဒယားမူတို့၌ ရှိသတတ်။ မူနစ်မျိုးဖြစ်သော်လည်း အဓိပ္ပါယ်အတူပင်တည်း။ သီလပေးသူနှင့် သီလယူသူသည် ခိုတန်းလျားတခုတည်း၌ ကဲ့သို့ တူသောနေရာ၌ ထိုင်၍ ယူအပ်သော သီလသည်လည်း အဝမညာကရဏမတ္တံ၊ လေးမစားပြုခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤသို့ရှိသောပါဌ်သာ အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ဥပမာ=ဆရာတပည့် တနေရာတည်း၌ထိုင်၍ စာတက်စာချလျှင် အလေးပြုရာမရောက်သကဲ့သို့တည်း။

သာဓိပ္ပါယ စိတ္တံ၊ ယောကျ်ား၌ဖြစ်သော အလိုရှိသောစိတ်သည်။ နုပုဇွတ်၊ မဖြစ်။ ပန၊ ဆက်။ ဗောဓိသတ္တမာတု၊ ၎င်း။ ရူပံ၊ ရုပ်အဆင်းကို။ ကုသလာ၊ ကျမ်းကျင်ကုန်သော။ သိပ္ပိက၊ အတတ်ရှင်တို့သည်။ ပေါတ္တကမ္မာဒိသု ပိ၊ ပန်းချီဆေးရေးမှု အစရှိသည်တို့၌ သော်မှလည်း။ ကာတု၊ ငါ။ နသက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ တံ၊ ထို မယ်တော်၏ ရုပ်အဆင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ပုရိသဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ မှု။ ရာဂေါ၊ တပ်မက်ခြင်းသည်။ နုပုဇွတ်၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ယောကျ်ားမှာ ရာဂမဖြစ်ဟုဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းပါသော်လည်း။ တံ၊ ထို ဘုရားအလောင်း မယ်တော်ကို။ ရတ္တစိတ္တော၊ တပ်မက်သောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဥပသင်္ကမိတု ကာမော၊ အနီးသို့ကပ်လိုသည်။ သစေတောတိ၊ အံ့။ (ဝေ သတိ၊ သော်။) ပါဒါ၊ တို့သည်။ နဝဟန္တိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို မဆောင်နိုင်တော့ကုန်။ ဓိပ္ပသင်္ခလိကာဝိယ၊ နတ်၌ဖြစ်သော သံခြေကျဉ်းကဲ့သို့။ ဗဇ္ဇန္တိ၊ ဖွဲ့ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနတိက္ကမနိယာတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ၊) ဝတ္ထံ။

၂၂။ ပဉ္စန္ဒကမဂုဏာနန္တိ (တ္ထေ)၊ ပါဠိ၌။ ပုဗ္ဗေ၌။ ကာမဂုဏပသဗ္ဗိတန္တိ ဣမိ နာ၊ ပါဠိဖြင့်။ ပုရိသာဓိပ္ပါယဝသေန၊ ယောကျ်ား၌ဖြစ်သော အလိုဆန္ဒ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္ထုပဋိက္ခေပေါ၊ အပြဟူစရိယဝတ္ထုကို တားမြစ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြီ။ ဣမ၊ ဤပဉ္စန္ဒ ကာမဂုဏာနံ-ဟူသောပါဠိ၌။ အာရမ္မဏပုဋိလာတော၊ ရူပသဒ္ဓ စသော ငါးပါးအာရုံကာမဂုဏ်တို့ကို ရခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ကိရ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ ဘုရားအလောင်း၏ ပဋိသန္ဓေနေ့ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဒေဝိယာ၊ ၎င်း။ ဝေရူပေါ၊ သော။ ပုတ္တော၊ သည်။ ကုတ္တိံ၊ သို့။ ဥပပန္နော၊

ဗဇ္ဇန္တိ။ ။ ဤပုဂံ၏ကတ္တားသည် ပါဒါပင်တည်း။ ခြေတိုသည် မဖွဲ့တတ်ကုန်သော်လည်း ဖွဲ့ထားအပ်သော ကံ အဖြစ်ကို မဆိုလို။ “ကုသုလော ဘိဇ္ဇတေ-ကျီသည်ဖြစ်၏” ကဲ့သို့ ကမ္မကတ္တား အဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသည် ဟု ကြိဝါ။

ပဉ္စန္ဒ ကာမဂုဏာနံ။ ။ ပုဗ္ဗေ ‘ကာမဂုဏပသဗ္ဗိတံ စိတ္တံ နုပုဇွတ်’ တိ ဝတ္ထံ (ရှေး၌ ‘ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သောစိတ် မဖြစ်’ ဟု ဆိုခဲ့ပြီ။) ပုန ‘ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမဂီဘူတာ ပရိစာရေတိ’ တိ စ ဝတ္ထံ (နောက်ထပ် ‘ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ။ ပ။ ပရိစာရေတိ’ ဟုဆိုပြန်၏။) ကထမိဒံ အညမည် န ပိရုဇ္ဈတိတိ အာဟ ‘ပုဗ္ဗေ’ တိအာဒိ။ (ထို စကားနှစ်ရပ်သည် ရှေ့နောက် မဆန့်ကျင်ပါသလောဟုမေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ပုဗ္ဗေ အစရှိသည်ကို ဆိုသည်။) ရှေး၌ မေထုန်၏တည်ရာဝတ္ထုဖြစ်သော ကာမဂုဏ်၏ ပယ်ခြင်းကို ဆိုခဲ့၏။ ဤနေရာ၌ကား- ရူပ သဒ္ဓ စသောခံစားဖွယ်အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏ ပေါများသည်၏အဖြစ်ကို ပြလို၍ ‘ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမဂီဘူတာ’ ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေ့နောက်မဆန့်ကျင်ပါ။

ကပ်ရောက်ပြီ။ ဣတိ။ သို့။ သုတော။ ရှိ။ သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ။ ရာဇာ
 နော၊ တို့သည်။ မဟတ္ထအာဘရဏတူရိယာဒိဝသေန၊ များသောအဖိုးရှိသော
 တန်ဆာ၊ တူရိယာအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စဒ္ဓါရာရမ္မဏဝတ္ထုဘူတံ၊ ငါး
 ဒ္ဓါရ၌ အာရုံဝတ္ထုဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပဏ္ဍာကာရံလက်ဆောင်ကို။ ပေသေန္တိ၊
 ပေးပို့စေကြကုန်၏။ ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာ၏လည်းကောင်း။ ဗောဓိသတ္တမာတု၏၏
 လည်းကောင်း။ ကတကမ္မဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသောကောင်းမှု၏။ ဥဿန္တတ္တာ၊ များသည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လာဘသက္ကာရဿ၊ ရအပ်သော သာမညလာဘ်၊ ကောင်း
 စွာရအပ်သော ဝိသေသလာဘ်၏။ ပမာဏပရိစ္စေဒေါ၊ အတိုင်းအရှည် အပိုင်း
 အခြားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ပဏ္ဍာကာရ-ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်တာသာဋီကာ
 ပဌမသံဃာဒိသေသ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၂၃။ အင်္ဂါလန္တကာယာတိ၊ ကား။ အညာ၊ ဘုရားအလောင်း၏ မယ်
 တော်မှ အခြားကုန်သော။ ဣတ္ထိယော၊ တို့သည်။ ဂဗ္ဘဘာရေန၊ ကိုယ်ဝန်
 တည်းဟူသောဝန်ကြောင့်။ ကိလမန္တိ၊ ပင်ပန်းကြရကုန်၏။ ဟတ္ထပါဒါ၊
 လက်ခြေတို့သည်။ ဥဒ္ဓါမာတတာဒီနိ၊ ဖူးရောင်ကုန်သည်၏ အဖြစ် အစရှိသည်
 တို့သို့။ ပါပုဏန္တိ ယထာ၊ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ တဿာ၊ ထို
 ဘုရားအလောင်း မယ်တော်၏။ ကောစိ၊ သော။ ကိလမထော၊ ခြင်းသည်။
 နာဟောသိ၊ မဖြစ်။ တိရောကုစ္ဆိဂတန္တိ၊ ကား။ အန္တောကုစ္ဆိဂတံ၊ ဝမ်း၏
 အတွင်း၌ရောက်သော။ (ဗောဓိသတ္တ-၌စပ်။) ပဿတိတိ၊ ကား။ ကလလာ
 ဒိကာလံ၊ ကလလရေကြည် အစရှိသည်တို့၏အခါကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ ရှိ။
 သဉ္ဇာတအင်္ဂပစ္စင်္ဂအဟိနိန္ဒိယဘာဝံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိသည်
 ၏အဖြစ်၊ မယုတ်လျော့သော ဣန္ဒြေရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပဂတံယေဝ၊
 ကပ်ရောက်ပြီးသော ဘုရားအလောင်းကိုသာ။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ကိမတ္ထံ၊
 ငှါ။ ပဿတိ၊ နည်း။ သုခဝါသတ္ထိယေဝ၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း အကျိုး
 ငှါသာ။ ပဿတိ၊ ၏။

ဥဒ္ဓါမာတတာဒီနိ။ ။ရှေးစာအုပ်တို့၌ “ဥဒ္ဓါမာတတာဒီနိ”ဟု ရှိ၏။ မကောင်း။
 ဘာကြောင့်နည်း။ ဥဒ္ဓါမာတတာနှင့် ဟတ္ထပါဒါတို့ အရတူနေ၍ ကတ္တာနှင့်ကံ မကွဲ
 သောကြောင့်တည်း။ “ဥဒ္ဓါမာတတာ”ဟု ရှိသောပါဌ်ကား “ဖူးရောင်သော လက်
 ခြေတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖူးရောင်ခြင်းကြိယာ”ဟု အနက်ရသောကြောင့် ကတ္တာ
 နှင့် ကံ အရကဲ့သည့်အတွက် ကောင်း၏။ [ဥဒ္ဓါမာတာနံ၊ ဖူးရောင်သော လက်ခြေ
 တို့၏။ ဘာဝေ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖူးရောင်ခြင်းကြိယာတည်း။ ဥဒ္ဓါမာတတာ၊
 ယာ။]

ဟိ၊ ချွဲ။ မာတာ၊ သည်။ ပုတ္တေန၊ ပက်လက် အိပ်တတ်ကာစ သား
 ငယ်နှင့်။ [ပုတ္တေန ဒဟရေန မန္တေန ဥတ္တာနသေယျကေန။-ဇီကာ။] သဒ္ဓိံ၊ ကွ။
 နိပန္နာ၊ လျောင်းနေသည်။ (သမာနာ) ဝါ၊ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း။
 နိသိန္နာ၊ ထိုင်နေသည်။ (သမာနာ) ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ အဿ၊ ထို
 သားငယ်၏။ ဟတ္ထံဝါ၊ လက်ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပါဒံဝါ၊ ခြေကိုသော်
 လည်းကောင်း။ ဩလမ္ပန္တံ၊ အောက်သို့ တွဲလျားကျနေသည်ကို။ ဥက္ခိပိတွာ၊
 မြောက်၍။ သဏ္ဍပေဿာမိ၊ ကောင်းစွာ တည်စေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။
 သုခဝါသတ္ထံ၊ ငှါ။ ပုတ္တံ၊ ကို။ ဩလောကေတိ ယထေဝ၊ ကြည့်သကဲ့သို့။
 ဧဝံ၊ တူ။ ဗောဓိသတ္တမာတာ ပိ၊ သည်လည်း။ မာတု၊ ၏။ ဥဋ္ဌာနဂမနပရိဝ
 တ္တနနိသဇ္ဇာဒီသု၊ ထခြင်း၊ သွားခြင်း၊ လူးလှိမ့်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း အစရှိသည်။
 တိဉ္စိလည်းကောင်း။ ဥဏှသိတလောဏိက တိတ္ထကကဋ္ဌကာဟာရ အဇ္ဈောဟ
 ရဏကာလေသုစ-ပူသော အစာကို စားမျိုးရာအခါ၊ အေးသော အစာကို
 စားမျိုးရာအခါ၊ ငန်သောအစာကိုစားမျိုးရာအခါ၊ ခါးသောအစာကို စားမျိုး
 ရာအခါ၊ စပ်သောအစာကို စားမျိုးရာ အခါတို့၌လည်းကောင်း။ ဂဗ္ဘဿ၊
 ကိုယ်ဝန်လူငယ်၏။ ယံ တံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မေ၊
 ၏။ ပုတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ တံ၊ ထို ဆင်းရဲသည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ ရှိလေသလော့။
 ဣတိ၊ သို့။ သုခဝါသတ္ထံ၊ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဩလောကယ
 မာနာ၊ ကြည့်လတ်သော်။ ပလ္လင်္ဂံ၊ ထက်ဝက်ပလ္လင်ကို။ အာဘုဇိတွာ၊ ဖွဲ့ခွေ၍။
 နိသိန္နံ၊ သော။ ဗောဓိသတ္ထံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။

ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြပြီးအံ့။ အညေ၊ ဘုရား အလောင်းမှ
 တပါးကုန်သော။ အန္တောကုစ္ဆိဂတာ၊ ဝမ်း၏ အတွင်း၌ ရောက်သော
 သတ္တဝါတို့သည်။ ပက္ကာသယံ၊ အစာကျက် အိမ်ကို။ အဝတ္တရိတွာ၊ လှမ်း
 ပီ၍။ အာမာသယံ၊ အစာသစ်အိမ်ကို။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြောက်၍။ ဥဒရပဋ္ဌလံ၊
 ဝမ်းရေကို။ ပိဋ္ဌိတော၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ကတွာ၊ ၍။ (တနည်း။)
 ပိဋ္ဌိတော ကရိတွာ၊ ကျော့ခိုင်း ၍။ ပိဋ္ဌိကဏှကံ၊ ကျောက်ဆူးရိုးကို။
 နိဿာယ၊ ၍။ ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊ ဆောင်ကြောင့်။ ဒွိသု၊ နှစ်ဘက် ကုန်သော။
 မုဋ္ဌိသု၊ လက်ဆုပ်တို့၌။ ဟနကံ၊ မေးကလေးကို။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ ဒေဝေ၊
 မိုးသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာလတ်သော်။ ရုက္ခသုသိရေ၊ သစ်ခေါင်း၌။ မက္ကဋ္ဌာ
 ဝိယ၊ မျောက်ကလေးတို့ကဲ့သို့။ နိသိဒန္တိ ယထာ၊ နေကြရကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊
 တူ။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ န နိသိဒတိ၊ နေရသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်
 ကား။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ပိဋ္ဌိကဏှကံ၊ ကို။ ပိဋ္ဌိတော၊ ၌။ ကတွာ၊ ၍။

(တနည်း။) ပိဋိတော ကတော၊ ရှိ။ ဓမ္မာသနေ၊ တရားဟောပလ္လင်၌။ ဓမ္မကထိကောဝိယ၊ ဓမ္မကထိကသည်ကဲ့သို့။ ပလ္လင်၊ ကိုး၊ အာဘုဇ်တော၊ ရှိ။ ပုရတ္တာဘိမုခေါ၊ မယ်တော်၏ ရွှေဘက်အရပ်သို့ ရွေးရှုသည်။ (ဟုဘော။) နိဿိတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကဟကမ္ပံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုသည်။ အဿာ၊ ထို မယ်တော်၏။ ဝတ္ထု၊ သားအိမ်ကို။ သောဓေတိ၊ စင်ကြယ်စေ၏။ ဝတ္ထုမ္ပိ၊ သားအိမ်သည်။ သုဒ္ဓေ၊ စင်ကြယ်လတ်သော်။ သုခုမစ္ဆဝိလက္ခဏံ၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အရေ၏လက္ခဏာသည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ထို ဘုရားအလောင်းတော်ကို။ ကုစ္ဆိတစော၊ မယ်တော်၏ ဝမ်းရေသည်။ ပဋိစ္စာဒေတုံ၊ ဖုံးခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဩလောကေန္တိယာ၊ ကြည့်သော မယ်တော်၏။ ဗဟိ၊ ပြင်ဘက်၌။ ဌိတော ဝိယ၊ တည်သကဲ့သို့။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ တမတ္ထံ၊ ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဥပမာယ၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဝေန္တော၊ ထင်စွာပြတော်မူလိုသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သေယျုတပီတိ အာဒိ၊ ကိုး။ အာဟ၊ ပြီး။ ပန၊ ဆက်။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ အန္တောကုစ္ဆိဂတော၊ သည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်စဉ်။) မာတရံ၊ ကိုး။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာတရံ၊ ကိုး။ န ပဿတိ၊ နည်း။) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အန္တောကုစ္ဆိယံ၊ ၌။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (တသ္မာ မာတရံ။) န ပဿတိ၊ မမြင်ရ။

၂၄။ ကာလံ ကရေတီတိ၊ ကား။ ဝိဇာတတာဝပစ္စယာ၊ ပွားမြင်ရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ကာလံ၊ နတ်ရွာစံချိန်ကို။) န (ကရေတိ)၊ ပြုရသည်မဟုတ်။ အာယုပရိက္ခယေနေဝ၊ အသက်၏ကုန်ခြင်းကြောင့်သာ။ (ကာလံ ကရေတိ။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဗောဓိသတ္တေန၊ သည်။ ဝသိတဠာနံ၊ နေအပ်ရာဌာနဖြစ်သော ဝမ်းတိုက်သည်။ စေတိယကုဋိသဒိသံ၊ စေတီကျောင်းဆောင်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညေသံ၊ ဘုရားအလောင်းမှအခြားသူတို့သည်။ အပရိဘောဂါရဟံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းကို မထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဗောဓိသတ္တမာတရံ၊

န ဟိ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ ကသ္မာ ပန သတိ စက္ခုမ္ပိ၊ အာလောကေ စ န ပဿတီတိ အာဟ“န ဟိ အန္တောကုစ္ဆိယံ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟိ။ အဿာ သ ပဿာသာ ဝိယ ဟိ တတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ တဇ္ဇဿ သမန္နာဟာ ရဿ အတာဝတော။ (ထို စက္ခုဝိညာဉ်အား လျောက်ပတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။)

ကို။ အပနေတော့ ဖယ်ရှား၍။ အညံ့အခြားသော မိဖုရားကို။ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ၊ မြတ်သော မိဖုရား၏အရာ၌။ ဝါ။ မိဖုရားခေါင်၏အရာ၌။ ထပေတုံ၊ ငှါ။ နသက္ကာ၊ ကောင်း။ ဗောဓိသတ္တမာတု၊ ဤ။ တတ္တကံယေဝ၊ ထိုမျှလောက် ခုနစ်ရက်အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒါ၊ ဖွားမြင်ပြီး၍ ခုနစ်ရက်ပြည့်ရာ ထိုအခါ၌။ ကာလံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ၏။

ပန၊ ပရိဟာရ...အံ့။ ကတရသ္မိံ ဝယေ၊ အတယ်အရွယ်၌။ ကာလံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ မဇ္ဈိမဝယေ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၌။ (ကာလံ ကရေတိ။) ဟိ၊ ချဲ့။ ပဌမဝယသ္မိံ၊ ပထမအရွယ်၌။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ ဆန္ဒရာဂသည်။ ပလဝါ၊ အားရှိသည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ထို ဆန္ဒရာဂအားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါ၊ ပထမအရွယ်၌။ သဉ္စာတဂဗ္ဗာ၊ ဖြစ်သော ကိုယ်ဝန်ရှိသော။ ဣတ္ထိံ၊ သည်။ ဂဗ္ဗံ၊ ကိုယ်ဝန်လွယ်ကို။ အနုရက္ခိတုံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဂဗ္ဗော၊ ကိုယ်ဝန်လွယ်သည်။ ဗဟ္မာဗာဓော၊ များသော အနာရှိသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ မဇ္ဈိမဝယဿ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၏။ ဒွေ၊ ၂ ပါးကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အဖို့အစုတို့ကို။ အတိက္ကမ္မံ၊ လွန်၍။ တတိယေ၊ တတိယဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ ၌။ ဝတ္ထု၊ တည်နေရာ သားအိမ်သည်။ ဝိသဒံ၊ သန်ရှင်းစင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ။ ဝိသဒေ၊ သော။ ဝတ္ထုမ္ပိ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တဒါရကာ၊ ဖြစ်သော ကလေးတို့သည်။ အရောဂါ၊ ရောဂါမရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗောဓိသတ္တမာတာပိ၊ သည်လည်း။ ပဌမဝယေ၊ ၌။

ဝတ္ထု ဝိသဒံ ဟောတိ။ ။ဝတ္ထု ဝိသဒံ ဟောတိတိ ဂဗ္ဗာသယော (ကိုယ်ဝန်၏ တည်ရာ သားအိမ်သည်။) ဝိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။ မာတု မဇ္ဈိမဝယဿ တတိယကောဋ္ဌာသေ ဗောဓိသတ္တဂဗ္ဗောက္ကမနဗ္ဗိ (ဘုရားအလောင်း၏ အမိဝမ်းတိုက်သို့ သက်ခြင်းကိုလည်း။) တဿာ (ထိုမယ်တော်၏။) အာယုပရိမာဏပိလောကနေနေဝ (အသက်အတိုင်းအရှည်ကို ကြည့်ခြင်းဖြင့်ပင်။) သင်္ဂဟိတံ (ကသ္မာ) ဝယောဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနက ဝိကာရဿ ပရိဝဇ္ဇနတော (အရွယ်နှင့်စပ်သဖြင့် ဖြစ်လတ္တံ့သော ဖောက်ပြန်မှုကို ရှောင်ကြဉ်လိုခြင်းကြောင့်တည်း။) [အရွယ်ငယ်သေးသည့်အခါ သန္ဓေရှိလျက်လည်း ကာမအလိုက်အစားများ၍ သားအိမ်မသန်မရှင်းရှိတတ်သည်။] ဣတ္ထိသဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဝိကာရော ပန ဗောဓိသတ္တံဿ အာနုဘာဝေနဝဂ္ဂပသမတိ။ (ဘုရားအလောင်းတော်သန္ဓေတည်ပြီးသောအခါ၌ကား မိန်းမသဘောအားဖြင့် ဖြစ်တတ်သော တော်ရုံတန်ရုံ ကာမဂုဏ်ဖောက်ပြန်မှုကား ဘုရားအလောင်းတော်ကလေး၏ အာနုဘော်ကြောင့်ပင် ငြိမ်းအေးနေတော့၏။—ဇီကာ။

သမုတ္တိံ၊ စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝိတွာ၊ ခံစားပြီး၍။ မဇ္ဈိမဝယဿ၊၏။ တတိယေ၊
သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ ဌ။ ဝိဇာယိတွာ၊ ဖွားမြင်ပြီး၍။ ကာလံ၊ ကို။ ကရော
တိ။ ဣတိအယံ၊ ဤသို့ နတ်ရွာစံချိန်ကို ပြုရခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘုရား
အလောင်းဖွားမြင်ရာ၌။ ဓမ္မတာ၊ သဘောတံတွာ ဓမ္မတာတည်း။

၂၅။ နဝ ဝါ ဒသ ဝါတိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ဝါသဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဝိကပ္ပနဝသေန၊
တမ္ပိုးတပုံ ပြုစီရင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သတ္တ ဝါ၊ ခုနစ်လတို့ ပတ်လုံးသော်
လည်းကောင်း။ အဋ္ဌ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ကောဒသ ဝါ၊ သော်
လည်းကောင်း။ ဒွါဒသ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေမာဒီနံ၊ ဤသို့
အစရှိသော လတို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူရေတွက်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
၏။ တတ္ထ၊ ထိုလတို့တွင်။ သတ္တမာသဇာတော၊ သန္ဓေတည်ပြီးနောက်ခုနစ်လ
မြောက်၌ ဖွားမြင်ရသော သူငယ်သည်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်တတ်၏။ [ဘု
ကြောင့်နည်း-ထိုသူငယ်၌ ခန္ဓာကိုယ်ကလေးက သေးဝယ်သည့်အတွက် အမိ
၏ ယောနိမှထွက်သောအခါ ယောနိနှင့် ထိခိုက်မှုက နည်းသောကြောင့်
တည်း။] ပန၊ ထိုသို့ပင် အသက်ရှင်တတ်ပါသော်လည်း။ သီတုဏှက္ခမော၊
အအေးအပူကို ခံနိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ထို့ကြောင့် ယုယုယယ
ဓမ္မေယူရသည်။) အဋ္ဌမာသဇာတော၊ သန္ဓေတည်ပြီးနောက် ရှစ်လမြောက်
၌ ဖွားမြင်ရသော သူငယ်သည်။ န ဇီဝတိ၊ အသက်မရှင်တတ်။ [ဘုကြောင့်
နည်း ခန္ဓာကိုယ်ကလေးက အနည်းငယ်ကြီးလာသည့်အတွက် အမိယောနိမှ
ထွက်သောအခါ ယောနိနှင့် ထိခိုက်မှုက များသောကြောင့်တည်း။] အဝ
သေသာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ခုနစ်လ ရှစ်လမှကြွင်းသော ကိုးလ ဆယ်လ
ဆယ် တစ်လ ဆယ် နှစ်လမြောက်၌ ဖွားမြင်ရသော သူငယ်တို့သည်။ ဇီဝန္တိ၊
ကုန်၏။ [ထို အချိန်တို့၌ကား ကိုယ်ဝန်သူငယ်က ကြီးထွားနေသော်လည်း
အထိအခိုက်ခံနိုင်လောက်အောင် ရင့်နေပြီဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

မဇ္ဈိမဝယဿ တတိယေ ။ ။ ဝါတိဘုရားအလောင်း၌ အသက်တမ်းသည် အနှစ်
တရာတမ်းဖြစ်၏။ ထို အနှစ်တရာကို သုံးပုံ ပုံလျှင် ပထမ ၃၃ နှစ်-၄ လသည် ပထမ
အရွယ်၊ ဒုတိယ ၃၃ နှစ်-၄ လသည် ဒုတိယ အရွယ်၊ တတိယ ၃၃-နှစ်-၄ လသည်
တတိယအရွယ်ဖြစ်၏။ ထိုတွင် မဇ္ဈိမ ၃၃ နှစ်-၄ လကို သုံးပုံပုံ တပုံလျှင် ၁၁ နှစ်-၁
လ-၁၀ ရက်စီ ဖြစ်ရကား “မဇ္ဈိမအရွယ်၏ နှစ်ဖို့” ဟူသည် ၅၅ နှစ်-၆ လ-၂၀
ရက်တည်း။ ထို့ကြောင့် မယ်တော်၏အသက်သည် ၅၅ နှစ်-၆ လ-၂၀ ရက်ကို
ကျော်၍ သုံးဖို့မြောက်ဖြစ်သော ၅၅ နှစ်-၆ လ-၂၀ ရက်လွန်မှ ဘုရားအလောင်း
ပဋိသန္ဓေတည်တော်မူသည်။ /

၂၇။ ဧဝါပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏန္တိတိ၊ ကား။ ဝိဏာသဝါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိကုန်သော။ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ၊ ခံယူကြကုန်၏။ ကထံအဘယ်သို့။ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ၊ ခံယူကြကုန်သနည်း။ သူတံဝေသံ၊ ဖွားမြင်ရာဝယ် အညစ်အကြေးကိုသုတ်သင်တတ်သော အထိန်းတော်အသွင်ကို။ ဂဏှိတု၊ ယူ၍။ (ပဋိဂ္ဂဏန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဧကောအချို့သော အဘယဂိရိဝါသီဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) [သူတံဝေသန္တိ သူတံဇဂ္ဂန ဓာတီဝေသံ။ (သားဖွားခြင်းကို ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်သော အထိန်းတော်အသွင်ကို။) -ဋီကာ။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါသော်လည်း။ တံ၊ ထိုအယူကို။ ပဋိဂ္ဂဟိတု၊ ပယ်၍။ ဣဒါ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ (ကိ။) တဒါ၊ ဖွားမြင်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။ သုဝဏ္ဏဓိတံ၊ ရွှေတို့ဖြင့် စီခြယ်အပ်သော။ ဝတ္တံ၊ အဝတ်ကို။ နိဝါသေတု၊ ဝတ်၍။ မဇ္ဈက္ခိသိသံ၊ ငါး၏မျက်လုံးနှင့်တူသော အရေရှိသော။ ဒုက္ကလပဋ္ဌ၊ သွှေဖြူအဝတ်ကို။ ယာဝ ပါဒန္တာ၊ ခြေအဆုံးတိုင်အောင်။ ပါရူပိတု၊ ခြုံ၍။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်ပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်း မယ်တော်၏။ (ဝုဋ္ဌာနံ-ဋီကာ။) သလ္လဟကဂဗ္ဗဝုဋ္ဌာနံ၊ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးဖြစ်၍ ကိုယ်ဝန်မှ ထမြောက်ရခြင်းသည်။ မေကရဏတော၊ မေကရိုဏ်ရေစစ်မှ။ ဥဒကနိက္ခမနသဒိသံ၊ ရေ၏ ထွက်ခြင်းနှင့်တူသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အထ၊ ဖွားမြင်တော်မူရာ ထိုအခါ၌။ တေ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ပကတိဗြဟ္မဓဝေနေဝ၊ ပြကတေသော ဗြဟ္မာ၏ အသွင်ဖြင့်သာ။ ဥပသကံမိတု၊ ၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ သုဝဏ္ဏဇာလေန၊ ရွှေဇာအဝတ်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသ ရဟန္တာဗြဟ္မာတို့၏။ ဟတ္ထတော၊ လက်မှ။ စတ္တာရော၊ လေးယောက် ကုန်သော။ မဟာရာဇာနော၊ တို့သည်။ အဇိနပုဝေဏိယာ၊ သစ်နက်ရေတို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော အထပ်ထပ်ဖြစ်သော အဝတ်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ [အဇိနပုဝေဏိယာတိ အဇိနစမေဟိ သိဗ္ဗိတု၊ ကတပဝေဏိယာ။ -ဋီကာ။] တတော၊ ထို နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့၏ လက်မှ။ မနုဿ၊ တို့သည်။ ဒုက္ကလဓမ္မဋ္ဌကေန၊ သွှေဖြူပုဆိုးဖြင့် ပြုအပ်သော အဝတ်ခွေဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေသု၊

ဧဝါ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ။ ။ဧဝါ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏန္တိတိ “လောကနာထံ မဟာပုရိသံ သယမေဝ (မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ပင်။) ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏာမ” ဣတိသဉ္စာတဂါရဝဗဟုမာနာ (ဤသို့လွန်စွာဖြစ်သော ရိုသေမြတ်နိုးခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။) အတ္တနောပီတိံ ပဝေဒေန္တာ (မိမိ၏ ပီတိကို သိစေကုန်လျက်။) ဝိဏာသဝါ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော အာဓိတော ပဋိဂ္ဂဏန္တိ။ -ဋီကာ။

ကုန်ပြီ။ [ဒုက္ခလ၊ ဘွဲ့ပြုအဝတ်။ စုပ္ပန္နကေန၊ ခေါင်းခုကဲ့သို့ ရစ်ခွေ၍ ထား
အပ်သောအဝတ်ဖြင့်။] တေန၊ ကြောင့်။ ဒေဝါ ။ပ။ မနုဿာတိ၊ ဟူ၍။
(ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၂၀။ စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာတိ၊ ကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာ
ရာဇာနော၊ တို့သည်။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ အဇိနပုဝေဏိယာ၊ ဖြင့်။
ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ (ပုရတော လပေန္တိ-၌ စပ်။) မဟေသက္ခောတိ၊ ကား။
မဟာတေဇော၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိသော။ မဟာဗသော၊ များသော အခြံ
အရံရှိသော။ ဝါ၊ များသော အကျော်အစောရှိသော။ လက္ခဏသမ္ပန္နော၊
လက္ခဏာတော်ကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ (“ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော”၌စပ်။)

၂၉။ ဝိသဒေဝါ နိက္ခမတိတိ၊ ကား။ အညေ၊ ဘုရားအလောင်းမှ
အခြားကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ယောနိမဂ္ဂေ၊ ယောနိဇ်လမ်း၌။
လဂ္ဂန္တာ၊ ငြိမ့်ကပ် ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ၊ ကျိုးပျက်ကုန် အထူး
သဖြင့် ကျိုးပျက်ကုန်သကဲ့သို့။ နိက္ခမန္တိ ယထာ၊ ထွက်ရကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊
တူ။ (ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။) န နိက္ခမတိ၊ ထွက်ရသည်မဟုတ်။ အလဂ္ဂေါ၊
ကပ်ပြီခြင်းမရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိက္ခမတိ၊ ၎င်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ဥဒေနာတိ။

မဟာတေဇော မဟာဗသော။ ။မဟာတေဇောတိ မဟာနုဘာဝေါ။ တေဇော
“တန်ခိုး”ဟူသည် အာနုဘော်တည်း။ ထို့ကြောင့် “တန်ခိုးရှိန်စော် အာနုဘော်”ဟု
သုံးစွဲကြသည်။ “မဟန္တော+တေဇော ယဿာတိ မဟာတေဇော”ဟုပြု။ မဟာ
ယသောတိ မဟာပရိဝါရော၊ ဝိပုလကိတ္တိသောသောစ (များသောအခြံအရံလည်းရှိ၊
ကျယ်ပြန့်သော အကျော်အစောလည်းရှိသော။) [ယသသည် “ပရိဝါရ ယသ၊
ကိတ္တိ ယသ”ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ အခြံအရံများခြင်းသည် ပရိဝါရ ယသ၊ နာမည်
ကျော်ခြင်းသည် ကိတ္တိ ယသတည်း။] “မဟန္တော+ယသော ယဿာတိ မဟာ
ယသော”ဟုပြု။ ဤအဖွင့်များသည် မဟေသက္ခော-၏ သဒ္ဓတ္ထမဟုတ် အဓိပ္ပါယတ္ထ
တည်း။ မဟေသက္ခော-၏ သဒ္ဓတ္ထကို [ပါဏိတ် ဘာသာဇီကာ ဘူတဂါမသိက္ခာ
ပုဒ်၌ ဝိဂ္ဂိုဟ်နှင့်တကွ ပြခဲ့ပြီ။]

ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ။ ။ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါတိ သမ္မာဓဋ္ဌာနတော နိက္ခမနေန (အမိဇ် ကျဉ်း
မြောင်းသော ယောနိအရပ်မှ ထွက်ခြင်းသည်။) ဝိဘာဝိဘတ္တာ (အမျိုးမျိုး ဖြစ်စေ
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ ဝိယ စ (ကျိုးပျက်ကုန် အထူးသဖြင့် ကျိုး
ပျက်ကုန်သကဲ့သို့။) ဟုတွာ (နိက္ခမန္တိ-၌စပ်။) [ဝိယ ဟု ဆိုသောကြောင့် လက်
ခြေအင်္ဂါတွေ တကယ်ကျိုးပျက်ကုန်သည်မဟုတ်ပါ။ ကျိုးပျက်ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ရသည်
ဟု ဆိုလိုသည်။] တေန . (ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။) နေသံ၊ ထိုအခြားသတ္တဝါ
တို့၏။ အဝိသဒဘာဝမေဝ ဒသေတိ။

အထဂ္ဂေါ ဟုတွာ။ ။အလဂ္ဂေါ ဟုတွာတိ ဂမ္ဘိာသယေ (သားအိမ်၌လည်း
ကောင်း။) ယောနိပဒေသစ (ယောနိအရပ်၌လည်းကောင်း။) ကတ္ထံစိ အလဂ္ဂေါ

ကား။ ဥဒကေန၊ သားအိမ်၌ရှိသောရေသည်။ (အမက္ခိတော-၌စပ်။) [ဥဒကေနာတိ ဂဗ္ဘာသယဂတေန ဥဒကေန။-၌ကား။] ကေနစိ အသုစိနာတိ၊ ကား။ အညေ၊ ဘုရားအလောင်းမှ အခြားကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကမ္မဇဝါတေဟိ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော လေတို့သည်။ (ပက္ခိတ္တာ-၌စပ်။) ဥဒ္ဓံပါဒါ၊ အထက်၌ ခြေရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ (ခြေမိုးမျှော်။) အစောသိရာ၊ အောက်၌ ဦးခေါင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ (ဦးခေါင်းစောက်ထိုး။) ယောနိမဂ္ဂေ၊ ယောနိဇာလမ်း၌။ ပက္ခိတ္တာ၊ ပစ်ချအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတော။) သတပေါရိသံ၊ ယောကျ်ားပေါင်းတရာ ပမာဏရှိသော။ ဝါ၊ အသူတရာနက်သော။ နရကပပါတိ၊ နရက်ချောက်သို့။ ပတန္တာဝိယ၊ ကျကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ တာဠစ္ဆိဇ္ဇေန၊ သံကောက်ပေါက်ဖြင့်။ နိကမ္ဘိယမာနာ၊ ဆွင်အပ်ကုန်သော။ ဟတ္ထဝိယ၊ ဆင်တို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ မဟာဒုက္ခံ၊ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနာတန္တာ၊ ခံစားကုန်လျက်။ နာနာ အသုစိ မက္ခိတော၊ အမျိုးမျိုးသော မစင်မကြယ်တို့သည် လိမ်းကျံအပ်ကုန်သည်သာ။ (ဟုတော။) နိက္ခမန္တိယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဗောဓိသတ္တာ၊ သည်။ န(နိက္ခမတိ)၊ မထွက်ရ။ ဟိ၊ မှန်။ ဗောဓိသတ္တံ၊ ကို။ ကမ္မဇဝါတာ၊ တို့သည်။ ဥဒ္ဓံပါဒါ၊ အထက်၌ ခြေရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ (ခြေမိုးမျှော်။) အစောသိရာ၊ အောက်၌ ဦးခေါင်း ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ (ဦးခေါင်း စောက်ထိုး။) ကာတံ၊ ငှါ။ နသက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ သော၊ ထို ဘုရားအလောင်းသည်။ ဓမ္မာသနတော၊ တရား၏နေရာမှ။ ဝါ၊ တရားဟောရာပလ္လင်မှ။ ဩတရန္တော၊ သက်ဆင်းသော။ ဓမ္မကထိကောဝိယ၊ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ နိဿေဏိတော၊ လှေခါးမှ။ ဩတရန္တော၊ သော။ ပုရိသောဝိယစ၊ ယောကျ်ားသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ဟတ္ထေစ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒွေ ပါဒေ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပသာရေတွာ၊ ဆန်တန်း၍။ ဌိတကောဝါ၊ ရပ်လျက်သာ။ မာတုက္ခိသမ္ဘဝေန၊ မယ်တော်ဝမ်း၌ဖြစ်သော။ ကေနစိ၊ သော။ အသုစိနာ၊ သည်။ အမက္ခိတော ဝါ၊ မလိမ်းကျံအပ်သည်သာ။ (ဟုတော။) နိက္ခမတိ။

ဥဒကဿဓာရာတိ၊ ကား။ ဥဒကဝဋ္ဋိယော၊ ရေလုံးတို့သည်။ (ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။-၌စပ်။) [ဥဒကဝဋ္ဋိယောတိ ဥဒကက္ခန္ဓာ (ရေအစုတို့)။-

---

အသတ္တော၊ (မဠိကပ်သည်။) ဟုတော (နိက္ခမတိ။) ယတော (ယင်းသို့ ထွက်ရခြင်းကြောင့်။) “မေကရုဏတော ဥဒကနိက္ခမနသဒိသ” န္တိဝုတ္တံ။ (“မေကရုဏဟု ရေထွက်ရခြင်းနှင့်တူ၏” ဟု ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။)

ဋီကာ။] တာသု၊ ထို ရေလုံးတို့တွင်။ သီတာ၊ အေးသောရေလုံးသည်။ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟေ၊ ရွှေဖျဉ်းအိုး၌။ ပတတိ၊ ကျ၏။ ဥက္ကာ၊ ပူသောရေလုံးသည်။ ရဇိတကဋ္ဌာဟေ၊ ငွေဖျဉ်းအိုး၌။ (ပကတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ “ဥဒကဿ ဓာရာ အန္တလိက္ခာ ပါတုဘဝန္တိ” ယူသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) ပထဝိတလေ၊ မြေအပြင်၌။ ဧကေနစိ၊ သော။ အသုစိနာ၊ မစင်မကြယ်နှင့်။ အမိသံ၊ မရောနှောသော။ တာသံ၊ ထို သားအမိတို့၏။ [အမိက ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် “တာသံ”ဟု ရှိသောပါဠိက ကောင်းသည်။] ပါနိယပရိဘောဇနိယဥဒကဥေဝ၊ သောက်ရေ သုံးရေကိုလည်းကောင်း။ အညေဟိ၊ အခြားကလေးတို့နှင့်။ အသာဓာရဏိ၊ မဆက်ဆံသော။ ကိဋ္ဌာဥဒကဥ၊ ပျော်မြူးကြောင်း ရေကိုလည်းကောင်း။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ (ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ သမ္မာဝနာကား။) အညဿ၊ အခြားသော။ သုဝဏ္ဏရဇတဗလေဟိ၊ ရွှေအိုးငွေအိုးတို့ဖြင့်။ အာဟရိယမာနဥဒကဿ စေဝ၊ ဆောင်ယူအပ်သော ရေ၏လည်းကောင်း။ ဟံသဝတ္ထကာဒိပေါက္ခရဏီဂတဿ၊ ဟံသဝတ္ထက-အစရှိသော ရေကန်တို့၌တည်သော။ ဥဒကဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၃၁။ သမ္ပတိဇာတောတိ၊ ကား။ မုဟုတ္တဇာတော၊ ဖွားမြင်ပြီး၍ တမုဟုတ်သာရှိသေးသော။ (ဗောဓိသတ္တော-၌စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ မာတုကုစ္ဆိတော၊ မှ။ နိက္ခန္တမတ္တော၊ ထွက်ပြီးကာမျှသည်။ (ဟုတုာဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။) (ထွက်ပြီးကာမျှဖြစ်၍ မြေ၌တည်သကဲ့သို့။) ဒဿိတော၊ ပြအပ်ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ပြအပ်သည့်အတိုင်း။ န ဒဠဗ္ဗံ၊ မမှတ်ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း။) (ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ န ဒဠဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ၊ ကြောင့်။ နိက္ခန္တမတ္တံ၊ မယ်တော်၏ဝမ်းမှ ထွက်ပြီးကာမျှဖြစ်သော။ နံ၊ ထိုဘုရားအလောင်းကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဗြဟ္မာနော၊ သုဒ္ဓါဝါသ ရဟန္တာဗြဟ္မာတို့သည်။ သုဝဏ္ဏဇာလေန။ ပဋိဂ္ဂဏိံသု၊ ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့၏။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာရာဇာနော၊ ထို့သည်။ အဇိနပဝေဏိယာ၊ ဖြင့်။ (ပဋိဂ္ဂဏိံသု၊ ကုန်ပြီ။) တေသံ၊ ထို နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့၏။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ကလစုမ္မဒူကေန၊ ဖြင့်။ (ပဋိဂ္ဂဏိံသု။) မနုဿာနံ ဟတ္ထတော မစိတုာ၊ ရှိ။ ပထဝိယံ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်ပြီ။ (တသွာ ဧဝံ န ဒဠဗ္ဗံ။) [ထို့ကြောင့် “မယ်တော်၏ဝမ်းမှ ထွက်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း မြေ၌တည်သည်”ဟု မမှတ်ရဟူလို။]

သေတမ္ပိဆတ္တေ အနုဓာရိယမာနေတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသေတစ္ဆတ္တေ၊ နတ်၌ဖြစ်သောတိးဖြူကို။ အနုဓာရိယမာနမိ၊ လျော်စွာ ဆောင်းမိုးအပ်စဉ်။ (ဂစ္ဆတိ-

၌ စပ်။) စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ သေတမိ ဆတ္တေ အနုခာရိယမာနေ-ဟူသော ပါဠိ၌။ ဆတ္တဿ၊ ထီးဖြူ၏။ ပရိဝါရာနိ၊ အခြံအရံဖြစ်ကုန်သော။ ခဂ္ဂါဒီနိ၊ သန်လျက်အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရာဇကကုဘောဏ္ဍာနိပိ၊ မင်းမြောက်တန်ဆာတို့သည်လည်း။ အာဂတာနေဝ၊ လာကုန်သည်သာ။ ဝါ၊ ပါကုန်သည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မင်းမြောက်တန်ဆာငါးပါးလုံး လာပါသော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ရာဇဂမနေ၊ မင်း၏ထွက်တော်မူခြင်း၌။ ရာဇာ၊ ကို။ (ဝုတ္တော) ဝိယ၊ ပခာနအားဖြင့် ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ (တံထာ၊ တူ။) ဆတ္တမေဝ၊ ထီးဖြူကိုသာ။ ဝုတ္တံ၊ ပခာနအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ။ တေသု၊ ထိုဆတ္တ ဆတ္တဂ္ဂါဟက အစရှိသည်တို့တွင်။ [ဆရာတော်၏နိဿယ၌ “ထို မင်းမြောက်တန်ဆာတို့တွင်” ဟု စွဲတော်မူ၏။] ဆတ္တမေဝ၊ ထီးသည်သာ။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဆတ္တဂ္ဂါဟကော၊ ထီးကိုကိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န(ပညာယတိ)၊ မထင်ရှား။ တထာ၊ တူ။ ခဂ္ဂတာလဝဏ္ဏမောရဟတ္တကဝါဠိဗိဇနီဥဏီသမတ္တာယေဝ၊ သန်လျက်၊ ထန်းရွက် ယပ်ဝန်း၊ ဥဒေါင်းမြီးစည်း၊ စာမရိသားမြီးယပ်၊ ဘင်းကျစ်မျှတို့သည်သာ ပညာယန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထို သန်လျက်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂါဟကားကိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ န(ပညာယန္တိ)ကုန်။ [ကိုင်သူတို့ကနတ်ဖြစ်သောကြောင့် မထင်ရှား။] ကိရ၊ ချဲ့။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ထို ထီးဖြူအစရှိသော မင်းမြောက်တန်ဆာတို့ကို။ အဒိဿမာနုဂ္ဂပါ၊ မမြင်အပ်သောရုပ်သွင်သဏ္ဍာန် ရှိကုန်သော။ [ဆရာတော်၏နိဿယ၌ “မထင်ရှားသော သဘောရှိကုန်သော” ဟု ပေးတော်မူ၏။] ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဂဏိံ သု၊ ကုန်ပြီ။ စ၊ သာဓက ကား။ အနေကသာခဉ္စ၊ ပ။ စာမရဆတ္တဂါဟကတံ၊ ဟူသော၊ ဧဝံ၊ ဤဂါထာစကားကို။ (ဗုဒ္ဓဝံသေ၊ ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

အနေကသာခဉ္စ၊ ရတနာအတိပြီးသော အရာမကများသော ထီးရွက်၏တည်ရာ အခက်အလက်လည်း ရှိထသော။ သဟဿမဏ္ဍလံ၊ အထောင်မကများသော အဝန်းအဝိုင်းလည်းရှိထသော။ ဆတ္တံ၊ ထီးဖြူတော်ကို။ အန္တလိက္ခေ၊ ၌။ မဂ္ဂ၊ နတ်တို့သည်။ ဓာရယံ၊ ဆောင်းမိုးကြကုန်ပြီ။ သုဝဏ္ဏဒဏ္ဍာ၊ ရွှေရိုးရှိကုန်သော။ စာမရာ၊ စာမရိသားမြီးယပ်တို့သည်။ ဝိပတန္တိ၊ တလဲလဲယပ်ကုန်၏။ စာမရဆတ္တဂါဟကားစာမရိသားမြီးယပ်ကိုကိုင်သူ၊ ထီးဖြူကိုကိုင်သူတို့ကို။ နဒိဿရေ၊ မမြင်အပ်ကုန်။

သဗ္ဗာစဒိသာတိဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သတ္တပဒဝိတိဟာ ဂ္ဂပရိ၊ ရွှေခြေကို လွန်၍ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ခုနစ်လှမ်းတို့၏အထက်၌။

ဌိတဿ၊ တည်သောဘုရားအလောင်း၏။ သဗ္ဗဒိသာနုဝိလောကနံ ဝိယ၊ အလုံးစုံသောအရပ်တို့ကိုကြည့်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ ဝုတ္တံ၊ ပါဠိတော်၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဝေ၊ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း။ န ဒဠဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)။ (ကသွာ ဝေ နဒဠဗ္ဗံ) ဟိ-ယသွာ။ မဟာသတ္တော၊ သည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ မုစ္စိတွာ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတွာ) ပုရတ္ထိမံ၊ အရှေ့၌ဖြစ်သော။ ဒိသံ၊ ကို။ ဩလောကေ သိ၊ ပြီ။ အနေကာနိ၊ ကုန်သော။ စက္ကဝါဠသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ ကေဂံဏာနိ၊ တခုသောဟင်းလင်းအပြင်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ [ကေဂံဏာနိတိ ဝိဝဠဘာဝေန (ဟင်းလင်းပွင့်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။) ဝိဟာရဂံဏ ပရိဝေဏဂံဏာနိ ဝိယ ကေဂံဏသဒိသာနိ (ကျောင်းတိုက်အပြင် ပရိဝဏ်အပြင် တို့ကဲ့သို့ တခုတည်းသောအပြင်နှင့် တူကုန်သည်။) အဟေသံ။ -ဋီကာ။] တတ္ထ၊ ထိုအထောင်သောစကြဝဠာတို့၌။ ဒေဝမနုဿာ၊ တို့သည်။ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ၊ နံသာပန်းအစရှိသောပူဇော်ဖွယ်တို့ဖြင့်။ ပူဇယမာနာ၊ ပူဇော်ကုန်လျက်၊ မဟာပုရိသ၊ မြတ်။ ဣဓ၊ ဤအရှေ့အရပ်၌။ တုမေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒိသောပိ၊ တူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်မှလည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ (အပိ-သည် ဂရဟာဇောတက။) ဥတ္တရိတရော၊ သာလွန်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိပါတော့အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။

ဝေ၊ ဤအတူ။ စတသော၊ ကုန်သော။ ဒိသာ၊ တူရူအရပ်မျက်နှာတို့လည်းကောင်း။ စတသော၊ ကုန်သော။ အနုဒိသာ၊ အထောင့်အရပ်တို့လည်းကောင်း။ ဟေဠာ၊ အောက်အရပ်လည်းကောင်း။ ဥပရိ၊ အထက်အရပ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဒိသာ၊ တို့ကို။ အနုဝိလောကေတွာ၊ အစဉ်အတိုင်းကြည့်၍။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒိသံ၊ တူသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဒိသာ၊ မြင်တော်မမူခြင်းကြောင့်။ အယံ၊ ဤအရပ်သည်။ ဥတ္တရာ၊ မြတ်သော [“မြောက်ဖြစ်သော” ဟုလည်း ပေးကြ၏။] ဒိသာ၊ အရပ်မျက်နှာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့နုလုံးသွင်း၍။ ဥတ္တရာဘိမုခေ၊ မြောက်အရပ်သို့ ရှေးရှု မျက်နှာမူသည်။ (ဟုတွာ။) သတ္တပဒဝိတိဟာရေန၊ ရှေ့ခြေကို လွန်ကြောင်းဖြစ်သော ခုနစ်လှမ်းသော ခြေလှမ်းဖြင့်။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသဗ္ဗာ စ ဒိသာ အနုဝိလောကေတိ-ဟူသောပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (တသွာ ဝေ န ဒဠဗ္ဗံ-ဟု ပြန်လှည့်ပါ။) [ပါဠိတော်၌ မြောက်အရပ်သို့ ကြွတော်မူခြင်းက အလျင်ကျ၍ အရပ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်ခြင်းက နောက်ကျ၏။ ဖြစ်စဉ်အားဖြင့်ကား မြောက်အရပ်သို့ ကြွတော်မူခြင်းက နောက်ကျ၍ “အရပ်(၁၀)မျက်နှာကို ကြည့်ခြင်းက အလျင်ကျသည်” ဟု မှတ်ပါ။]

အာသဘိန္တိ၊ ကား။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ (ဝါစံ-၌စပ်။) အဂ္ဂေါတိ၊ ကား။ ဂုဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သဗ္ဗပဋ္ဌမော၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရှေးဦးစွာတည်း။ ဣတရာနိ၊ အဂ္ဂေါ-မှတပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ ဇေဋ္ဌော၊ သေဋ္ဌော-ဟူသော ပုဒ်တို့သည်။ တေဿေဝ၊ ဤ အဂ္ဂေါ-ဟူသော ပုဒ်၏ သာ။ ဝေဝစနာနိ၊ တို့တည်း။ အယ မန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဗ ဝေါတိ၊ ဟူသော။ ပဒဒ္ဒယေန၊ ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဝါကျ နှစ် ပါး အပေါင်းဖြင့်။ [ပုဒ် ဆိုသော်လည်း ထုတ်တည်းမဟုတ် ဝါကျတည်း။] ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ဤ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ရောက်ထိုက်သော။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ ဗျာကာသိ၊ ပြောပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ သမ္ပတိဇာတော-အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ သမေဟိ၊ ညီညွတ်ကုန်သော။ ပါဒေဟိ၊ ခြေတော်တို့ဖြင့်။ ပထဝိယာ၊ မြေ၌။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။ စတုရိဒ္ဓိပါဒပဋိလာဘဿ၊ လေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကိုရခြင်း ၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ (ဝါ၊ အကျိုးတရားမဖြစ်မီရှေးအဖို့၌တင်ကြို၍ ဖြစ်နှင့်သောအမှတ်အသားတည်း။) ဥတ္တရာဘိမုခဘာဝေါ၊ မြောက်အရပ်သို့ ရှေးရှုမျက်နှာမူသည်၏အဖြစ်သည်။ မဟာဇနံ၊ များစွာသော လူအပေါင်းကို။

ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ '။နိမိနာတိ သဗ္ဗာနာတိ ဧတေနာတိ နိမိတ္တံ။ လေးပါးသော ဣဒ္ဓိ ပါဒ်ကို ရခြင်းအစရှိသည်ကို မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် နိမိတ္တ ဟုခေါ်၏။ ပုဗ္ဗေ၊ လေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်စသည်ကို မရမီရှေး၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်နှင့်သော။ နိမိတ္တံ၊ အမှတ်အသားတည်း။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ-ဆိုင်ရာအကျိုးတရားကို မရမီရှေးဦးစွာ တင်ကြို၍ ဖြစ်နှင့်သော အမှတ်အသား။ [သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယာ ပတိဋ္ဌာနံ စသည် တည်း။]

ဋီကာ။ ။ဇာတမတ္တဿေဝ မောဓိသတ္တဿ ဋ္ဌာနာဒိနိ ယေသံ ဝိသေသာမိဂ မာနံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘူတာနိတိ တေ နိဒ္ဓါရေတွာ ဒဿေန္နော “ဣတ္တစာ”တိ အာဒိ မာဟ။ တတ္ထပတိဋ္ဌာနံ (မြေ၌ရပ်တော်မူခြင်းသည်။) စတုရိဒ္ဓိပါဒပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗ နိမိတ္တံ ဣဒ္ဓိပါဒဝသေန (ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး၏ အစွမ်းကြောင့်။) လောကုတ္တရဓမ္မေသု သုပုတိဋ္ဌိတဘာဝ သမိဇ္ဇနတော။

ဥတ္တရာဘိမုခဘာဝေါ။ ။လောကဿ ဥတ္တရဏဝသေန (သတ္တဝါအပေါင်းကို သံသရာမှ ထုတ်ဆယ်ကယ်တင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) ဂမနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ စတန ဟိ ဘဂဝါ သဒေဝကဿ ဓလောကဿ အဘိဘူတော၊ ကေနစိ အနဘိဘူတော အဟော သိ။ တေနာဟ “မဟာဇနံ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ အဘိဘဝိတွာ ဂမနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ” ဣ။ -ဋီကာ။

အဇ္ဈောတ္တရိတွာ၊ လှမ်းမိုး၍။ အဘိဘဝိတွာ၊ လှမ်းမိုး၍။ ဂမနဿ၊ ကြွတော်မူခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။ သတ္တပဒဂမနံ၊ ခြေခုနစ်လှမ်းဖြင့်ကြွတော်မူခြင်းသည်။ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂရတနပဋိလာဘဿ၊ ခုနစ်ပါးငါးသံဃာဇ္ဈင်္ဂရတနာကို ရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။ ဒိဗ္ဗသေတစ္ဆတ္တဓာရဏံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ထီးဖြူကိုဆောင်းခြင်းသည်။ ဝိပုတ္တိဝရဆတ္တပဋိလာဘဿ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော မြတ်သော ထီးတော်ကိုရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ပဉ္စရာဇကကုဏေဏာနံ၊ ငါးပါးသော မင်းမြှောက်တန်ဆာတို့ကို။ ပဋိလာဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိပုတ္တိဟိ၊ တဒင်္ဂ စသော ဝိပုတ္တိတို့ဖြင့်။ ဝိမုစ္စနဿ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ သဗ္ဗဒိသာနုဝိလောကနံ၊ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့ကို အစဉ်အတိုင်းကြည့်ခြင်းသည်။ အနာဝရဏဉာဏပဋိလာဘဿ၊ အနာဝရဏဉာဏ်ကို ရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ အာသဘိဝါစာဘာသနံ၊ မြတ်သောစကားကို မိန့်မြှက်တော်မူခြင်းသည်။ အပ္ပဋိဝတ္တိယဓမ္မဂက္ကပ္ပဝတ္တနဿ၊ သူတပါးတို့ ဆန့်ကျင် ဝက်မလည်စေအပ် မလည်စေနိုင်သော ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူခြင်း၏။ ဝါ၊ သူတပါးတို့ မတုန်းလှန်အပ် မတုန်းလှန်နိုင်သော ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ အယ မန္တိမာ ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ သီဟနာဒေါ၊ မရွံ့မကြောက် ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက် မိန့်မြှက်တော်မူခြင်းသည်။ အနုပါဒိသေသာယ၊ ဥပါဒိမည်သော ဝိပါင်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္ထရုပ်အကြွင်းမရှိသော၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာနဿ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။ ဣမေ ဝါရာ၊ ဤ ဝါရတို့သည်။ ပါဠိယံ၊ ။ အာဂတာ၊ တိုက်ရိုက်လာသော ဝါရတို့တည်း။ ပန၊ ကား။ သမ္မဟုလဝါရော၊ သမ္မဟုလဝါရသည်။ နာဂတော၊ တိုက်ရိုက်မလာ။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ။

ဟိ၊ ချေ။ ပဟာပုရိဘဿ၊ မြတ်သော ယောကျ်ားဖြစ်တော်မူသော ဘုရားအလောင်း၏။ ဇာဝဒိဝသေ၊ ဖွားမြင်တော်မူရာနေ့၌။ ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဂလာကဓာတ်သည်။ ကမ္မိ၊ တုန်လှုပ်ပြီ။ ဒသသဟဿိလောက ဓာတုမ္ပိ၊ ။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဧကစက္ကဝါဠေ၊ တခုတည်းငသာ စကြဝဠာ၌။ ဃန္တိပတိံ သု၊ စည်းဝေးကြကုန်ပြီ။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေဝါ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ပြဟ္မာတို့သည်။ ပဋိဂ္ဂဏိံ သု၊ ခံယူကြ

သတ္တပဒဂမနံ။ ။ တထာ သတ္တပဒဂမနံ သတ္တပဒဗောဇ္ဈင်္ဂသမ္ပန္န အရိယမဂ္ဂဂမနဿ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဦးကာဖွင့်ကြည့်ပါ။

ပဟာပါ (ပ) ဂ

ကုန်ပြီ။ ပစ္စာ၊ မှ။ မနုဿာ၊ (ပဋိဂ္ဂဏီသု။) တန္တိပဒ္ဓါ၊ ညို့ဖြင့်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော။
 ဝိဏာ၊ စောင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ စမ္ပပဒ္ဓါ၊ သားရေဖြင့်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော။
 ဘေရိယောစ၊ စည်ကြီးတို့သည်လည်းကောင်း။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။
 အဝါဒိတာ၊ မမြည်စေအပ်ကုန်ပဲ။ ဝါ၊ မတီးအပ်ကုန်ပဲ။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလို
 သာလျှင်။ ဝဇ္ဇိသု၊ မြည်ကြကုန်ပြီ။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ အန္တုပန္နနာဒိနိ၊
 နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း အချုပ်ထောင် အစရှိသည်တို့သည်။ ခဏ္ဍခဏ္ဍံ၊ အပိုင်းငယ်
 အပိုင်းကြီး။ ဆိဇ္ဇိသု၊ ပြတ်ကုန်ပြီ။ [ဆိဇ္ဇိသုတိ စ ပါဠေသု ပန္နဋ္ဌာနေသု ဆိဇ္ဇိ
 သု။ -ဇ္ဇိကာ။] သဗ္ဗရောဂါ၊ တို့သည်။ ဝပသမိသု၊ ငြိမ်းအေးကုန်ပြီ။ အမ္ဗိလေန၊
 အချဉ်ဖြင့်။ ဓောတတဗ္ဗမလဝိယ၊ ဆေးကြောအပ်ပြီးသော ကြေးနီညှို့ကဲ့သို့။
 ဝိဂစ္ဆိသု၊ ကင်းကုန်ပြီ။ ဇစ္စန္ဒာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသုတို့သည်။ ရူပါနိ၊
 တို့ကို။ ပဿိသု၊ ကုန်ပြီ။ ဇစ္စပဓိရာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နားထိုင်းသုတို့
 သည်။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သုဏီသု၊ ကုန်ပြီ။ ပိဋ္ဌသပ္ပိ၊ ဘီးတပ်သော အင်းပျဉ်
 ငယ်ဖြင့် သွားရခြင်းရှိသုတို့သည်။ (ဆွဲသုတို့သည်။) ဇဝသမ္ပန္နာ-လျှင်သော
 အဟုန်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်။ အဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ ဇာတိဇဋ္ဌာနမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေ
 အားဖြင့် ဖျင်း အသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇေမ္မဂါနိ၊ အရိယိုသော
 ခံတွင်းရှိသုတို့၏။ သတိ၊ သတိသည်။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ဝိဒေသပက္ခန္ဓာ၊
 အရပ်တပါး၌ လွင့်သွားကုန်သော။ နာဝါ၊ လေ့၊ သဘောတို့သည်။
 သုပဋ္ဌနံ၊ ကောင်းသောဆိပ်ကမ်းသို့။ ပါပဏီသု၊ ကုန်ပြီ။ အာကာသဋ္ဌက
 ဘုမ္မဂ္ဂကရတနာနိ၊ ကောင်းကင်၌တည်ကုန်၊ မြေ၌တည်ကုန်သော ရတနာ
 တို့သည်။ သကတေဇောဘာသိတာနိ၊ မိမိအရောင်ဖြင့် လွန်စွာတောက်ပ
 ကုန်သည်။ အဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ [သကတေဇောဘာသိတာနီတိ အတိဝိယ
 သမုဇ္ဇလာယ အတ္တနော ပဘာယ ဩဘာသိတာနိ အဟေသု။ -ဇ္ဇိကာ။]

ဝေရိနော၊ ရန်သူတို့သည်။ မေတ္တစိတ္တံ၊ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကို။
 ပဋိလဘိသု၊ ရကြကုန်ပြီ။ အဝိစိမ္ပိ၊ ၌။ အဂ္ဂိ၊ သည်။ နိဗ္ဗာယိ၊ ငြိမ်း
 အေးပြီ။ လောကန္တရေသု၊ လောကန္တရိုက်ငဲ့တို့၌။ အာလောဘကာ၊ အရောင်
 အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ နဒိသု၊ တို့၌။ ဇလံ၊ ရေသည်။ နပဝတ္တတိ၊
 မစီးသွား။ မဟာသမုဇ္ဇေ၊ ၌။ မရုရသိ၊ ချိုသော အရသာရှိသော။ ဥဒကံ၊
 သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဝါတော၊ ကြမ်းသောလေသည်။ နဝါယိ၊ မတိုက်
 ခတ်။ [လာရိုးလာစဉ်လေကား လာသည်။] အာကာသ ပဗ္ဗတရုက္ခဂတာ၊
 ကောင်းကင်၌ထောက်ကုန်၊ တောင်၌ထောက်ကုန်၊ သစ်ပင်၌ထောက်ကုန်သော။
 သကုဏာ၊ တို့သည်။ ဘဿိတွာ၊ လျောကျ၍။ ပထဝိဂတာ၊ မြေ၌ထောက်

ကုန်သည်။ အဟောသုံ၊ ကုန်ပြီ။ စန္ဒော၊ သည်။ အတိဝိရောစိ၊ အလွန် တင့်တယ်ပြီ။ သူရိယော၊ သည်။ နဉ္ဇကျော၊ မပူ။ နယိတလော၊ မအေး။ နိမ္မလော၊ အညစ်အကြေးမရှိသည်။ ဥတုသမ္ပန္နာ၊ ကောင်းသောဥတုနှင့် ပြည့်စုံသည်။ အဘာသိ၊ ပြီ။ [“နေသည် မပူပအေးသော ဥတုနှင့် ပြည့် စုံသည်”ဟူလို။] ဒေဝတာ၊ ထိုသည်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ခါ။ ဝိမာန ဒ္ဓါရေ၊ ဗိမာန်တံခါး၌။ ဌတု၊ ရပ်၍။ အပ္ပေါဋ္ဌနသေဋ္ဌန စေလုက္ခေပါ ဒိဟိ၊ လက်ပန်းပေါက်ခတ်ခြင်း၊ လေချန်ခြင်း၊ ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းကို မြှောက်ပင့်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ မဟာကိဋ္ဌကံ၊ ကြီးစွာသော မြူးပျော် ခြင်းကို။ ကိဋ္ဌိသု၊ မြူးပျော်ကြကုန်ပြီ။ စာတုဗ္ဗိပိက မဟာမေသော၊ လေး ကျန်းလုံး၌ နံ့သော ကြီးစွာသောမိုးသည်။ ဝဿိ၊ ရွာပြီ။ မဟာဇနံ၊ ကို။ ခုဒါ၊ ထမင်းဆာခြင်းသည်။ နေဝပိဋ္ဌေသိ၊ မနှိပ်စက်။ ပိပါသာ၊ ရေသောက် လိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရေငတ်ခြင်းသည်။ နပိဋ္ဌေသိ၊ စက်။ ဒွါရကဝါဋ္ဌာနိ၊ တံခါးအပေါက်ကြီး၏ တံခါးရှက်တို့သည်။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ ဝိဝရိသု၊ ပွင့်ကုန်ပြီ။ ပုပ္ဖုပဂဇလူပဂါ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ရုက္ခာ၊ တို့သည်။ ပုပ္ဖလောနိ၊ တို့ကို။ ဂဏိသု၊ ကုန်ပြီ။ ဒသသဟဿိလောက ဇာတု၊ သည်။ ဧဝဗ္ဗမာလာ၊ အကြားမလပ် တစပ်တည်းသော တံခွန် အလံဟူသော ပန်းရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

တကြာပိ၊ ထို မြေလှုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း။ (ပုပ္ဖနိမိတ္တဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေါ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ သောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ခါ။) ဒသသဟဿိ လောကဇာတုကမ္မော၊ သည်။ သဗ္ဗညုတဉာဏပဋိလာဘဿ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ကိုရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဧဝ စက္ကဝါဋ္ဌေ၊ တခုတည်းသော စကြဝဠာ၌။ သန္နိပါတော၊ တပေါင်းတည်း

တကြာပိ။ ။ရှေ့ “ဧတ္ထ စ သမေဟိ ပါဒေဟိ။။ပ။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ” ဟု ဆိုခဲ့ပြီ။ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယာ ပတိဋ္ဌာန-စသည်ကို အပ် သဒ္ဓါဖြင့် ပေါင်းသည်။ ထို့ကြောင့် “တကြာပိတိ တေသုပိ ပထဝိကမ္မာဒိသု ဝေ ပုပ္ဖနိမိတ္တဘာ ဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ န ဧဝဝလံ သမ္ပတိဇာတဿ ဌာနာဒိသု ဝေါ တိ အဓိပ္ပာယော။” ဟု ဋီကာ၌မိန့်သည်။]

မှတ်ချက်။ ။ဤ ဒိသဒ္ဓါမျိုးကို ရည်ရွယ်၍ စောဒနာဗ္ဗယံရှိပုံကို ရှေးဆရာတို့ပြ ကြသည်။ ပြဟန်ကား...ဆရာ သမ္ပတိဇာတ ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်း၏ “သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယာ ပတိဋ္ဌာန” စသည်သာ ပုပ္ဖနိမိတ်ဖြစ်ပါသလော” ဟု စောဒနာ ဗ္ဗယံရှိသောကြောင့် တကြာပိ စသည်ကို မိန့်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား “သမ္ပတိဇာတ ဖြစ်သောဘုရားအလောင်းတော်၏ သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယာ ပတိဋ္ဌာန-စသည်

ကျရောက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ စည်းဝေးခြင်းသည်။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနကာလော၊ ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူရာ အခါ၌။ ဝါ၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်ကို ဟောတော်မူရာအခါ၌။ ဧကပ္ပယာရေနေဝ၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်သာ။ သန္နိပတိတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဏနဿ၊ ခံယူခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေဝတာနံ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့၏။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ ခံယူခြင်းသည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာန်တို့ကို။ ပဋိလာဘဿ၊ ရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ ပစ္စာ၊ ၌။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ၊ တို့ကို။ ပဋိလာဘဿ၊ ၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ တန္တိဗဒ္ဓဝိဏာနံ၊ ဖွဲ့အပ်သောစောင်းတို့၏။ သယံ၊ အလိုလို။ ဝဇ္ဇနံ၊ မြည်ခြင်းသည်။ အနုပုပ္ဖဝိဟာရပဋိလာဘဿ၊ အစဉ်အတိုင်းနေကြောင်းဖြစ်သော သမာပတ်ကိုရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ စမ္ပဗဒ္ဓဘေရိနံ၊ သားရေဖြင့်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော စည်ကြီးတို့၏။ (သယံ၊ အလိုလို။) ဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ မဟာတိယာ၊ သော။ ဓမ္မဘေရိယာ၊ တရားတည်းဟူသော စည်တော်ကြီးကို။ အနုဿာဝနဿ၊ အဖန်ဖန်ကြားသိစေခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ အန္တုပန္နနာဒီနံ၊ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း အချုပ်ထောင် အစရှိသည်တို့၏။ ဆေဒေါ၊ ပြုတ်ခြင်းသည်။ အသိမာနသမုစ္စေဒဿ၊ ငါဖြစ်၏ဟူသော မာန်မာနကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ မဟာဇနဿ၊ များစွာသော လူအပေါင်း၏။ ရောဂဝိဂမော၊ ရောဂါ၏ ကင်းခြင်းသည်။ စတုသစ္စပဋိလာဘဿ၊ လေးပါးသောသစ္စာကို ရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ ဇစ္စန္ဒာနံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသူတို့၏။ ရူပဒဿနံ၊ ရူပါရုံကို မြှင်ရခြင်းသည်။ (မဟာဇနဿ။) ဒိဗ္ဗစက္ခုပဋိလာဘဿ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ ဗမိရာနံ၊ နားထိုင်းသူတို့၏။ သဒ္ဓဿဝနံ၊ အသံကိုကြားရခြင်းသည်။ (မဟာဇနဿ။) ဒိဗ္ဗသောတဓာတုပဋိလာဘဿ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ကို ရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ ပီဋသပ္ပိနံ၊ ဘီးတပ်သောအင်းပျဉ်ငယ်ဖြင့် သွားရခြင်းရှိသူတို့၏။ ဝါ၊ ဆွံ့သူတို့၏။ ဇဝသမ္ပဒါ၊ လျင်သောအဟုန်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (မဟာဇနဿ။) စတုရိဒ္ဓိပါဒပဋိလာဘဿ၊ လေးပါးသော၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ၊ ဇဋ္ဌာနံ၊ အ သူတို့၏။ သတိပတိဋ္ဌာနံ၊ သတိ၏ တည်ခြင်းသည်။ (မဟာဇနဿ။) စတုသတိပဋ္ဌာန ပဋိလာဘဿ၊ လေးပါး

၌သာ ပုပ္ဖနိမိတ်ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး၊ မဟာပုရိသဿ ဇာတဒိဝေသေ ဒသသဟဿိ လောကဓာတုကမ္ပန-စသည်လည်း ပုပ္ဖနိမိတ္တပင် ဖြစ်သည်'ဟူလို။

နိဿာမ်။ ။သဗ္ဗိဏ္ဏနတ္ထ၊ နနာက်၌ပြုမူ၊ ဧဝအနက်၊ တချက်လွတ်ဟန်၊ ကြီးခိုးခိုး၊ ကြီး၍ဖြေ၏၊ စုဒ္ဓိလေ ဧဝတ္ထ။

သော သတိပဋ္ဌာန်ကိုရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ ဝိဒေသပက္ခန္ဓာဝါနံ၊ အရပ်တပါး
၌ လွင့်သွားကုန်သော လော့ သင်္ဘောတို့၏။ သုပဋ္ဌနသမ္ပာပုဏ္ဏနံ၊ ကောင်း
သောဆိပ်ကမ်းသို့ ကောင်းစွာရောက်ခြင်းသည်။ (မဟာဇနဿ၊ ၏။) စတုပဋ္ဌ
သမ္ဘိဒါဓိဂမဿ၊ လေးပါးသောပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါကို ရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ [“မဟာ
ဇနဿ ကိုဆောင်ယူ၍ အနက်ပေးပါ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။]

ရတနာနံ၊ တို့၏။ သကတေဇောဘာသိတတ္တံ၊ မိမိအရောင်ဖြင့် လွန်စွာ
တောက်ပကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ (အတွက်။)
ယံ ဓမ္မောဘာသံ၊ အကြင် တရားတည်းဟူသော အရောင်ကို။ ဒဿေဿတိ၊
ပြတော်မူလတ္တံ့။ တဿ၊ ထိုသို့ တရားအရောင်ကိုပြတော်မူခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။

ဝေရီနံ၊ တို့၏။ မေတ္တစိတ္တပဋ္ဌိလာဘော၊ သည်။ စတုဗြဟ္မဝိဟာရ၊ ဝိလာ
ဘဿ၊ ၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ အဝိစိမ္မိံ၊ ၌။ အဂ္ဂိနိဗ္ဗာယနံ၊ မီး၏ငြိမ်းခြင်းသည်။
ကောဒေသအဂ္ဂိနိဗ္ဗာယနဿ၊ ရာဂစသော တဆယ့်တပါးသောမီးငြိမ်းခြင်း၏။
ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ လောကန္တရိကာလောကော၊ လောကန္တရိကင်ရဲ၌ အရောင်အလင်း
သည်။ အဝိဇ္ဇန္တကာရံ၊ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမှောင်ကို။ ဝိမေတ္တာ၊ ပယ်
ဖျောက်၍။ ဉာဏာလောကဒဿနဿ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသောအလင်းရောင်ကို
ပြခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ မဟာသမ္ပဒဿ၊ ၏။ မဓုရတ၊ ချိုသောအရသာရှိ
သည်၏အဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗာနရသေန၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အရသာဖြင့်။ ဧကရသ
ဘာဝဿ၊ တခုသော ရသရှိသည်၏ အဖြစ်၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ ဝါတဿ၊ ၏။
အဝါယနံ၊ သည်။ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတဘိန္နနဿ၊ ၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာအယူကို
ဖျက်ဆီးခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ သကဏာနံ၊ တို့၏။ ပထဝိဂမနံ၊ မြေသို့ရောက်
ခြင်းသည်။ မဟာဇနဿ၊ ၏။ ဩဝါဒံ၊ ကို။ သုတုဘ၊ ၍။ ပါဏေဟိ၊
အသက်တို့ဖြင့်။ ဃရဏဂမနဿ၊ ကိုးကွယ်ရာဟု သိခြင်း၏။ ဝါ၊ ကိုးကွယ်
ရာဟု ဆည်းကပ်ခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ စန္ဒဿ၊ ၏။ အတိဝိရောစနံ၊ သည်။
ဗဟုဇနကန္တတယ၊ များစွာသော လူအပေါင်းသည် နှစ်သက်အပ်သည်၏
အဖြစ်၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ သူရိယဿ၊ ၏။ ဥဏှသီတဝိဝဇ္ဇိတဉ္စတုသုတော၊ အအေး
အပူကို ကြဉ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောဉ္စတုရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာ
ယိကစေတသိကသုပုတ္တိယာ၊ ကာယိကသုခ စေတသိကသုခသို့ ရောက်ခြင်း၏။
ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ [ကာယိကသုခ စေတသိကသုခသို့ရောက်လျှင် ကိလေသာပူငြိမ်း
အေးသောကြောင့် သူရိယဿ ဥဏှသီတဝိဝဇ္ဇိတ နှင့် တူ၏။ သူရိယဿ
ဥဏှသီတဝိဝဇ္ဇိတဉ္စတုသုတော ပရိဋ္ဌာဟဝိဝဇ္ဇိတကာယိကစေတသိကသုပုတ္တိ
ယာ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။-ဋီကာ။ ဤဋီကာအတိုင်း “ဝိဝဇ္ဇိတ” ဟုရေးလိုက်သည်။]

ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဝိမာနဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ အပ္ပေါဋ္ဌနာ
 ဒီဟိ၊ လက်ပန်းပေါက်ခတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ကိဋ္ဌနံ၊ မြူးပျော်ခြင်းသည်။
 ပုဗ္ဗဘာဝံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ၍။ ဥဒါနံ၊ ကို။ ဥဒါနဿ၊ ကျူးရင့်ခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊
 စာတုဒ္ဓိပိကမဟာမေသဝဿနံ၊ လေးကျွန်းလုံး၌ ပျံ့နှံ့ခြင်းရှိသော မိုးကြီး၏
 ရွာခြင်း၏။ မဟတော၊ သော။ ဓမ္မမေသဝဿနဿ၊ တရားတည်းဟူသော
 မိုး၏ ရွာခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ခုဒါပိဋ္ဌနဿ၊ ထမင်းဆာမှုန့်ပစ်စက်ခြင်း၏။
 အဘာဝေါ၊ သည်။ ကာယဂတာသတိအမတပဋိလာဘဿ၊ ကာယဂတာ
 သတိအခြေခံရှိသော အမြိုက်ကိုရခြင်း၏။ [ကာယဂတာသတိဝေနေ လဒ္ဓိ
 ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂဖလသုခါနဘဝေါ ကာယဂတာသတိ
 အမတပဋိလာဘော။-ဋီကာ။] ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဝိပါသာပိဋ္ဌနဿ၊ ရေသောက်လိုမှု
 နှိပ်စက်ခြင်း၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ ဝိမုတ္တိသုခေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာ
 ဖြင့်။ သုခိတဘာဝဿ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။
 ဒွါရကဝါဋ္ဌာနံ၊ တံခါးပေါက်ကြီး၏ တံခါးရွက်တို့၏။ သယမေဝ၊ လျှင်။
 ဝိဝရဏံ၊ ပွင့်ခြင်းသည်။ အဋ္ဌဂိကမဂ္ဂဒွါရဝိဝရဏဿ၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိ
 သော အရိယမဂ်တည်းဟူသော တံခါးပွင့်ခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ရုက္ခာနံ၊ တို့၏။
 ပုပ္ဖဖလဂုဏံ၊ အပွင့်အသီးကို ယူခြင်းသည်။ ဝိမုတ္တိပုပ္ဖေဟိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်
 တည်းဟူသော အပွင့်တို့ဖြင့်။ ပုပ္ဖိတဿစ၊ ဖြစ်သောပွင့်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်
 ၏လည်းကောင်း။ [ဘာဝေါ ပဓာန-ကြံပါ။] သာမညဖလဘာရုဘရိတဘာ
 ဝဿစ၊ သမဏ၏ဖြစ်ကြောင်း မဂ်၏ဖိုလ်တည်းဟူသောဝန်၏ ပြည့်သည်၏
 အဖြစ်၏လည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဒသသဟာယိလောကဓာတုယာ၊ ။၏။
 ကေဒ္ဓဇမာလိတာ၊ အကြားမလပ် တစ်စပ်တည်းသော တံခွန်အလံဟူသော
 ပန်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အရိယဒ္ဓဇမာလမာလိတာယ၊ အရိယာ တံခွန်အလံ
 တည်းဟူသောပန်းဖြင့် ပန်းရှိသည်၏အဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
 အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ သမ္မဟုလဝါရောနာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ များစွာသော
 အကြောင်းအရာတို့ကို ဆိုရာဝါရမည်၏။ ။သမ္မဟုလဝါရပြီး၏။

ဧတ္ထ၊ သမ္ပတိဇာတော-အစရှိသည်ဖြင့် လာသောဤဝါရ၌။ [ဧတ္ထာတိ
 ဂမ္မတိဘာဝော တိ အာဒိနာ အာဂတေ ဣမသ္မိံ ဝါရေ။-ဋီကာ] (ကေစိ၊
 အချို့သော ရဟန်းတို့သည်။) ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကိံ။) ယဒါ၊
 အကြင်အခါ၌။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ပထဝီယံ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌဟိတွာ၊ တည်
 ၍။ ဥတ္တရာတိမုခေါ၊ မြောက်အရပ်သို့ ရှေးရှုသော မျက်နှာရှိသည်။ ဝါ၊
 မြောက်အရပ်သို့ ရှေးရှုမျက်နှာမူသည်။ (ဟုတွာ။) ပဒသ၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊

၍။ အာသတိံ၊ မြတ်သူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဝါစံ၊ ကို။ အဘာသိ၊ ပြီ။ တဒါ၊ ဌ။ ပထဝိယာ၊ မြေပြင်အရပ်ဖြင့်။ ဂတောက်၊ သွားသလော။ ဥဒါဟု၊ ဟုတ်။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂတော(ကိံ)၊ လော၊ ဒိဿမာနော၊ အများမြင်အပ်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားသည်။ (ဟုတ္တာ။) ဂတော(ကိံ) - ဥဒါဟု၊ ဟုတ်။ အဒိဿမာနော၊ အများမမြင်အပ်သည်။ ဝါ၊ မထင်ရှားသည်။ (ဟုတ္တာ။) ဂတော(ကိံ)။ အစေလကော၊ အဝတ်မရှိသည်။ (ဟုတ္တာ။) ဂတော(ကိံ)။ ဥဒါဟု၊ အလက်တပဋိယတ္တော၊ စီရင်အပ်သော တန်ဆာ ဆင်ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတ္တာ။) (ဂတော ကိံ)။ ဒဟရော၊ ငယ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဂတော (ကိံ)။ ဥဒါဟု၊ မဟလ္လကော၊ ကြီးသည်။ (ဟုတ္တာ ဂတောက်)။ ပစ္စာပိ၊ နောက်၌လည်း။ တာဒိသော၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ။ (သွား တုန်းကကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ။) အာဟာသိကိံ၊ ဖြစ်သလော။ ဥဒါဟု၊ ပုန။ ဗာလဒါရကော၊ ငယ်သောကလေးသည်။ (အဟောသိ ကိံ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးကြကုန်၏။

ပန၊ ဆက်။ အယံပဉ္စော၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာလောဟပါသာ ဒေ၊ ကြေးပြာသာဒ်၏ အောက်၌။ သမုဋ္ဌိတော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သည်။ (ဟုတ္တာ။) တိပိဋကစူဠဘယတ္ထေရေန၊ သည်။ ဝိဿဇိတော၊ ဖြေဆို အပ်သည်သာ။ [ဝေဖြင့် “ငါတို့က အထူးဖြေနေဖွယ် မလိုပါ” ဟုလို။] ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ တိပိဋကစူဠဘယ မထေရ်သည်။ ဣ၊ ဤ ပြဿနာ၌။ နိယတိ ပုဗ္ဗေကတကမ္မဗ္ဗဏ္ဍာနိမ္မာနဝါဒဝသေန၊ နိယတိဝါဒ၊ ပုဗ္ဗေကတကမ္မဝါဒ၊ ဣဿရနိမ္မာနဝါဒ တို့နှင့်စပ်သဖြင့်။ တံ တံ၊ ထို ထို စကားကို။ ဗဟုံ၊ များစွာ။ ဝတ္တာ၊ ပြောပြီး၍။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဗျာကရိ၊ ဖြေပြီ။ (ကိံ - နည်း။) -

မဟာပုရိသော၊ သည်။ ပထဝိယာ၊ ဖြင့်။ ဂတော၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ မြေအပြင်ဖြင့် သွားပါသော်လည်း။ မဟာဇနဿ၊ များစွာသော လူ အပေါင်း၏ စိတ်၌။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ၊ သွားသူကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဒိဿမာနော၊ အများမြင်အပ်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှား

နိယတိံ။ ပ။ ဝါဒဝသေန။ ။ နိယတိကို ဝါဒဝသေန-ပုဒ်နှင့်တွဲပါ။ နိယတိ ဟူသည် မဗ္ဗနိယာမ (တရားတို့၏ မြဲသောသဘောတည်း။) ထိုအချိန်၌ ဘုရားအလောင်းသည် မြေ၌သွားပါသော်လည်း လူအများက ကောင်းကင်ဖြင့် သွားသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ဤသို့ ထင်ရခြင်းသည် ဘုရားအလောင်းတို့၏ မဗ္ဗနိယာမ ဖြစ်သော ထုံးစံမဗ္ဗဟာတည်း။ ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည် နိယတိဝါဒ-၏ အစွမ်းဖြင့် ပြောဆိုခြင်းတည်း။

သည်။ (ဟုတော့) ဂတော၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အထင်အရှားသွားပါသော်လည်း။ မဟာဇနဿ၊ ဇာတိတံ၌။ အဒိဿ မာနောဝိယ၊ အများမြင်အပ်သူကဲ့သို့။ ဝါ၊ မထင်ရှားသူကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အစေလကော၊ သည်။ (ဟုတော့) ဂတော။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အဝတ်မရှိပဲသွားပါသော်လည်း။ မဟာဇနဿ။ အလင်္ကာတပဋိယတ္ထောဝိယ၊ စီရင်အပ်သော တန်ဆာဆင်ခြင်း ရှိသူကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ဒဟရောဝ၊ ငယ်သည်သာ။ (ဟုတော့) ဂတော။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ငယ်သည်ဖြစ်၍ သွားပါသော်လည်း။ မဟာဇနဿ၊ ဇာတိတံ၌။ သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေ သိကောဝိယ၊ တဆယ်ခြောက်နှစ် အရွယ်ရှိပြီဟု ညွှန်ပြခြင်းကို ထိုက်သူသည်ကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် “တဆယ်ခြောက်နှစ်ရှိပြီ” ဟု ညွှန်ပြထိုက်ပါသော်လည်း။ ပစ္စာ၊ ။ ဗာလဒါရကောဝ၊ ငယ်သောကလေးသည်သာ။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တာဒိသော၊ ထိုကဲ့သို့ တဆယ်ခြောက်နှစ်အရွယ်ရှိပြီဟု ညွှန်ပြခြင်းကို ထိုက်သူသည်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်။ န (အဟောသိ။) ဣတိ၊ သို့။ (ဗျာကရံ။) စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို ထေရ်၏။ ပရိသာ၊ ပရိသတ်သည်။ ဘော၊ အချင်းတို့။ ဗုဒ္ဓန္တ ဝိယ၊ ဘုရားသည်ကဲ့သို့။ ဟုတော့။ ထေရေန၊ သည်။ ပဉ္စေ၊ ကို။ ကထိတော၊ ဖြေဆိုအပ်ပါပေပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တမနာ၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ ဝါ၊ ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ လောကန္တရိကဝါရော၊ သည်။ ဝုတ္တနယောဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။ စ ပန၊ ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ ။ ကထိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဣမာသဗ္ဗဓမ္မတာ၊ ဤအလုံးစုံသော ယဘောတံတွာ ဓမ္မတာတို့သည်။ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာနံ၊ တို့၏အတွက်။ ငဟာန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ ပါဠိတော်၌

ပုဗ္ဗေကတကမ္မ။ ။ ရှေး၌ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကို “ပုဗ္ဗေကတကမ္မ” ဟုဆို၏။ ရှေးရှေးဘဝ၌ ထိုကဲ့သို့ အထင်ကြီးလောက်သော ပုညသမ္မာရဓတေများသည်အတွက်ကြောင့် များစွာသော လူအပေါင်းတို့က “ကောင်းကင်ဖြင့်သွားသည်” ဟု ထင်ကြရ၏။ ဤသို့ပြောဆိုခြင်းသည် ပုဗ္ဗေကတကမ္မဝါဒ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြောဆိုခြင်းတည်း။

ဣဿရနိဗ္ဗာန။ ။ ဤသတ္တဝါတို့၏အပေါ်၌ မိမိပြုအပ်သောကံသည် အဖိုးရထေရ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကံသည်ပင် ဣဿရမည်၏။ ထို ဣဿရ၏ နိဗ္ဗာန (ဖန်ဆင်းခြင်း) ဟူသည် မိမိအကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။ ဘုရားအလောင်းကိုလည်း မိမိပြုအပ်ခဲ့သောကုသိုလ်ကောင်းမှုက တလောကလုံးကိုလွှမ်းမိုးနိုင်လောက်အောင် ဖန်ဆင်းအပ်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် များစွာသော လူအပေါင်းမှာ “ကောင်းကင်ဖြင့် သွားသည်” ဟု ထင်ရလေသည်။ ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည် ဣဿရနိဗ္ဗာန၏ အစွမ်းဖြင့် ပြောဆိုခြင်းတည်း။

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ပြနေသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌လည်း ဝိပဿီဘုရား အတွက်သာ ဖွင့်သည်ဟု ထင်စရာရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သော မေဗ္ဗတာ များသည် အလုံးစုံသော ဘုရားအလောင်းတို့နှင့် ဆိုင်သည်ဟူလို။]

ဗောဓိသတ္တမေဗ္ဗတာအဖွင့် ပြီး၏။

ဒုတ္တိံ သမဟာပုရိသလက္ခဏအဖွင့်

၃၃။ အဒ္ဓသ ခေါ် တိ၊ ကား။ ဒုက္ခလစမ္မဋ္ဌကေ၊ ဘွဲ့ဖြူဆိုးဖြင့်ပြုအပ် သော အဝတ်ခွေ၌။ နိပဇ္ဇာပေတာ၊ အိပ်စေ၍။ အာနိတံ၊ ဆောင်ယူအပ် သော မင်းသားကို။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ရပြီ။ မဟာပုရိသဏာတိ၊ ကား။ ဇာတိ ဂေါတ္တကုလာပဒေသာဒိဝသေန၊ ညွှန်ပြုအပ်သောဇာတ် ညွှန်ပြုအပ်သောအနွယ် ညွှန်ပြုအပ်သောအမျိုးအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ မဟန္တဿ၊ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ် သော။ ပုရိသဿ၊ ၎င်း။ (ဒေဝဂတိယော-၌စပ်။) ဒေဝဂတိယောတိ၊ ကား။ ဒွေ နှစ်ပါးကုန်သော။ နိဋ္ဌာ၊ ပြီးစီးခြင်းတို့သည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ နိပုတ္တိယော၊ ပြီး စီးခြင်းတို့သည်။ (ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ ဂတိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတ္တရာ။ ဂတိယော၊ ရောက်ထိုက်သော ဂတိတို့သည်။

ဇာတိဂေါတ္တံ။ ပ။ ဝသေန။ ။ အပဒိဿတီတိ အပဒေသော။ ဇာတိ၊ ဆွယ် ဖြာဟုဏစသောဇာတ်လည်း။ ဂေါတ္တံ၊ ကောဏ္ဍည၊ ဂေါတမ စသောအနွယ်လည်း။ ကုလံ၊ သာကီယ၊ ကောလိယ စသော အမျိုးလည်း။ ဇာတိဂေါတ္တကုလာနိ။ (ဇာတ်၊ အနွယ်၊ အမျိုးတို့။) ဇာတိဂေါတ္တကုလာနိယေဝ အပဒေသော (ညွှန်ပြု အပ်သည်ဟည်း။) ဇာတိဂေါတ္တကုလာပဒေသော (ညွှန်ပြုအပ်သော ဇာတ် အနွယ် အမျိုး။) ဇာတိဂေါတ္တကုလာပဒေသော + အာဒိ+ယာသံ တိ ဇာတိဂေါတ္တကုလာပ ဒေသာဒိ။ အာဒိဖြင့် အဆင်းကိုလည်းကောင်း၊ အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အခြံအရံကိုလည်းကောင်း၊ ဤသို့ စသော သမ္ပတ္တိတို့ကို ယူပါ။ [အာဒိသဒ္ဓေန ရူပိဿရိယပရိဝါရာဒိသဗ္ဗသမ္ပတ္တိယော သင်္ဂဏာတိ။-ဋီကာ။]

ဒွေ ဂတိယော။ ။ ဂတိသဒ္ဓါသည် နိဋ္ဌာ (ပြီးစီးခြင်း) အနက်ကိုဟော၏။ နိဋ္ဌာ ကိုပင် “နိပုတ္တိယော”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ နိပုတ္တိယော ကို ဧဇ္ဇိကာ၌ “သိဒ္ဓိယော (သဒ္ဓိပေါက်ခြင်း ပြီးမြောက်ခြင်းတို့သည်)”ဟု ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဂန္တမာတီ ဂတိ”ဟု ကမ္မသာရ်ပြုရပါသော်လည်း ရောက်ထိုက်သော ပြီးမြောက်ခြင်းတို့ကို ယူပါ။ ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးသောအခါ “ဂတိယော၊ အထွတ်အထိပ်ရောက် ပြီးမြောက် ခြင်းတို့သည်”ဟု ပေးပါ။ “ဂမနံ၊ နိပုတ္တနံ၊ ပြီးစီးခြင်း။ ဂတိ၊ ခြင်း။”ဟု သီလက္ခန ဘာသာဋီကာ အဓမ္မဋ္ဌမာဏဝဂ္ဂတာ အဖွင့်၌ ဝိပြိဟ်ပြုခဲ့ပြီ။

ဣမာပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။ [မဇ္ဈိမနိကာယ၊ မူလပဏ် ၂-ဝဂ်၊ ၂-သုတ်။] ဣတိတ္ထေ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ နိရယာဒိဘေဒါယ၊ ငရဲအစရှိသော အပြားရှိသော။ သတ္တေဟိ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဂန္ထဗ္ဗဂတိယာ၊ ရောက်ထိုက်သော ဂတိဟူသော အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ပြစ်၏။ [“ဂန္ထဗ္ဗာတိ ဂတိ” ဟု ကမ္မသင်္ခရန်။] အဟံ၊ သည်။ သီလဝန္တာနံ၊ သီလရှိကုန်သော။ ကလျာဏဓမ္မာနံ၊ ကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရားရှိကုန်သော။ ဣဒေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ အာဂတိံ ဝါ၊ လာအပ်သော ဂတိကိုလည်းကောင်း။ ဂတိံ ဝါ၊ သွားအပ်သော ဂတိကိုလည်းကောင်း။ နေဝ ဇာနာမိ၊ မသိ။ ဣတိ တ္ထေ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အဇ္ဈာသယေ၊ အလိုအဇ္ဈာသယဟူသော အနက်၌။ (ဝတ္တတိ။) [အဇ္ဈာသယ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလကွန်ဘာသာဒီကာ အဗ္ဗဋ္ဌမာဏဝကထာ အဖွင့်၌ပြုခဲ့ပြီ။] နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အရဟတောံ၊ ရဟန္တာ၏။ ဂတိ၊ ရောက်အပ်သော လည်းလျောင်းရာတည်း။ ဣတိ တ္ထေ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ပဋိဿရဏေ၊ လည်းလျောင်းရာဟူသော အနက်၌။ (ဝတ္တတိ။) ပြေဟေ၊ ပြဟေ။ အပိ စ၊ သို့သော်လည်း။ အဟံ၊ သည်။ တေ၊ ၎င်း၏။ ဂတိဉ္စ၊ ပြီးစီးခြင်းကိုလည်း။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း၏။ ဣတိဉ္စ၊ အရောက်ကိုလည်း။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း၏။ ဗကော၊ ဗကမည်သော။ ပြဟေ၊ ပြဟောသည်။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော၊ ဤသို့ကြီးသော တန်ခိုးရှိ၏။ ဣတိ တ္ထေ၊ ၎င်း။ နိပ္ပတ္တိယံ၊ ပြီးစီးခြင်း အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၎င်း၏။ သွာယံ (သော + အယံ ဂတိသဒ္ဓေါ)၊ ထို ဂတိသဒ္ဓါသည်။ ဣဓာပိ၊ ဤ “ဒွေဂတိယော” ဟူသော ပါဠိ၌လည်း။ နိပ္ပတ္တိယံ၊ ပြီးစီးခြင်း အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၎င်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၎င်း၏။ အနညာတိ၊ ကား။ အညာ၊ ဒွေဂတိမှ တပါးသော။ ဂတိနာမ၊ ဂတိမည်သည်။ နိပ္ပတ္တိနာမ၊ ပြီးစီးခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဂတိကို “နိပ္ပတ္တိ” ဟု ဖွင့်သည်။]

ဓမ္မိကောတိ၊ ကား။ ဒသကုသလဓမ္မသမန္နာဂတော၊ ဆယ်ပါးသော ကုသလကမ္မပထ တရားနှင့်ပြည့်စုံသော။ အဂတိဂမနဝိရဟိဒတာ၊ အဂတိလိုက်ခြင်းမှ ကင်းသော။ (ဓမ္မရာဇာ-၌ စပ်။) ရာဇာတိဣဒံ၊ ရာဇာ-

အနညာ။ ။ “အညာ။ ပ။ နိပ္ပတ္တိ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အနညာ၌ နနှင့်အညာသည် အနက်အားဖြင့် မစပ်ရကား သမာသိစပ်သင့်သောပုဒ်မဟုတ် မစပ်သင့်သောပုဒ်ချင်းစပ်သော အယုတ္ထသမာသိတည်း။ “န အညာ အနညာ” ဟု ပြု။ အနက်ပေးသောအခါ “န အညာ” ဟု ခွဲ၍ “န” ကို ပါဠိတော်၌လာသော ဘဝန္တိကို ဘဝတိ ဟု ကေရုစပြင်၍ ထိုဘဝတိနှင့် တွဲပေးပါ။

ဓမ္မိကော။ ။ “ဓမ္မေ နိယုတ္တော ဓမ္မိကော” ဟု ပြု။ ဓမ္မ အရ ကုသလကမ္မပထ တရားဆယ်ပါးကိုလည်းကောင်း၊ အဂတိမလိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယူစေလို၍ “ဒသ

ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ ပုရိမပဒဿဝ၊ ဓမ္မိကော-ဟူသော ရွှေပုဒ်၏ပင်။
 ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ လဒ္ဒရဇ္ဇတ္တာ၊
 ရအပ်သော မင်းအဖြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မရာဇာ၊ မည်၏။
 [ဤအလို ရွှေပုဒ်၏ ဝေဝစပရိယာယ် မဟုတ်။] စာတုရန္တောတိ၊ ကား။
 ပုရတ္ထိမသမုဒ္ဒါဒိနံ၊ အရွှေအရပ်၌ဖြစ်သော သမုဒ္ဒရာ အစရှိကုန်သော။ စတုန္နံ၊
 လေးစင်းကုန်သော။ သမုဒ္ဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်
 သဖြင့်။ စတုရန္တောယ၊ လေးစင်းသော သမုဒ္ဒရာဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြား
 ရှိသော။ ပထဝိယာ၊ မြေ၏။ ဣဿရော၊ အစိုးရသူတည်း။ ဝိဇိတာဝိတိ၊
 ကား။ ဝိဇိတသင်္ဂါမော၊ အောင်အပ်ပြီးသော စစ်မြေပြင်ရှိသော။ (ရာဇာ-
 ဌ စပ်။)

အသ္မိံ၊ ဤမင်း၌။ ထာဝရိယံ ထိရဘာဝံ၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊
 ရောက်သော။ ဇနပဒေါ၊ ဇနပုဒ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 (သော၊ ထိုမင်းသည်။) ဇနပဒတ္တာဝရိယပတ္တော၊မည်၏။ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်
 ကို သီလက္ခဏံဘာသာဋီကာ အမ္မဋ္ဌမာဏဝကထာ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဟိ-ခွဲ။
 ဗလိဒဏ္ဍာဒိဟိ၊ အခွန်အတုတ်ယူခြင်း ဒဏ်ခတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ လောကံ၊
 ဇနပုဒ်နေသူ လူအပေါင်းကို။ ပိဋ္ဌယတော၊ နှိပ်စက်သော။ စဏ္ဍာယ၊ ကြမ်း
 တမ်းသော။ ရညော၊ မင်း၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ မဇ္ဈိမဇနပဒံ၊ အလယ်ဖြစ်
 သော ဇနပုဒ်ကို။ ဓာဇေတ္တာ၊ စွန့်၍။ ပဗ္ဗတသမုဒ္ဒတိရာဒိနံ၊ တောင် သမုဒြာ
 ကမ်း အစရှိသောအရပ်တို့ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပစ္စန္တေ၊ မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်
 အဖျားဖြစ်သော အရပ်၌။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။
 အတိမုဒုကာယ၊ အလွန်နူးညံ့သော။ ရညော၊ ၏။ (မနုဿာ-၌စပ်။) သာဟသိက
 ဓနဝိလောပဝိဋ္ဌိတာ၊ အနိုင်အထက်နှိပ်စက်၍ ပြုလေ့ရှိသော သူပုန် ဒမြတို့၏
 ဥစ္စာကိုလုယူခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ပစ္စန္တံ၊

ဝိဓေ ကုသလဓမ္မေ၊ အဝရဟိတေစ ရာဇဓမ္မေ၊ (“အဝရဟိတ” ဟူသည် အဂတိ
 ဝမနမှ ကင်းခြင်းပင်တည်း။) နိယုတ္တောတိ ဓမ္မိကော”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ။ ဤပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိပြိုဟ်နှင့်တကွ သီလက္ခဏံ
 ဘာသာဋီကာ အမ္မဋ္ဌမာဏဝကထာ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။

သာဟသိက ။ပ။ ဝိဋ္ဌိတာ ။ ။ မနုဿာနံ ဥရေ သတ္တံ ထပေတွာ (လူတို့၏ ရင်၌
 လက်နက်ကိုထား၍။) ဣတ္ထိတဓနဟရဏာဒိနာ (အလိုရှိအပ်သော ဥစ္စာကိုဆောင်ယူ
 ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။) ပရသာဟသိကကာရိတာယ (သူတပားတို့ကို အနိုင်အထက်
 နှိပ်စက်၍ပြုလေ့ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) သာဟသိကာ (သာဟသိကတို့မည်၏။) -

အစွန်အဖျားဖြစ်သော အရပ်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဇနပဒမဇ္ဈေ၊ ဇနပုဒ်၏အလယ်၌။ ဝါသံ၊ ကို။ ကပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေရူပေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ရာဇနိ၊ မင်း၌။ ဇနပဒေါ၊ သည်။ ထိရဘာဝံ၊ သို့။ န ပါပုဏ္ဍာတိ၊ မဆောက်။ [လှည်းရေ တိုးလိုက် ဆုတ်လိုက်ဖြစ်၍ ဇနပုဒ်နယ်ပယ်လည်း အကျဉ်းအကျယ် ပြောင်းလွှဲ၍ဖြစ်နေသည်။] ပန၊ အနွယ်ကား။ ဣမသ္မိံ၊ ကုမာရေ၊ ဤ မင်းသားသည်။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရယမာနေ၊ ပြုစေလတ်သော်။ တေဿ၊ ဤ မင်းသား၏။ ဇနပဒေါ၊ သည်။ ပါသာဏပိဋိယံ၊ ကျောက်ဖျာအပြင်၌။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ အယောပဇ္ဇေန၊ သံပြားဖြင့်။ ပရိက္ခိတ္တောဝိယ၊ ကာရံအပ်သကဲ့သို့။ ထိရော၊ ခိုင်မြဲသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒဿေန္တော-ဟူ၍လျှင် ကောင်း၏။) ဇနပဒတ္တာဝရိယပုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။) အာဟံသု၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။

သတ္တရတနသမန္တာဝတောတိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ရတိဇနနဋ္ဌေန၊ မွေ့လျော်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ရတနံ၊ ရတနာမည်၏။ [ရတိဇနနဋ္ဌ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ အမ္မဋ္ဌမာဏဝကထာ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] အပိ စ၊ သည်သာမကသေး။ (ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ယံ ဝတ္ထု၊ အကြင်ဝတ္ထုကို။)

စိတ္တိကတံ၊ စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးသည့်နှယ် မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းသဖြင့် စိတ်၌ ပြုအပ် စိတ်၌ ထားအပ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (တံဝတ္ထု၊ ထို ဝတ္ထုကို။) ရတနံ၊ ရတနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ (ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ ယံ ဝတ္ထု၊ သည်။) မဟန္တံ၊ များသော အဖိုးရှိ၏။ ဝါ၊ အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်၏။ တေန စ၊ ကြောင့်လည်း။

ဋီကာ။ ဤအဖွင့်အလို သာဟသိက အရ သူပုန် ခြေဖြစ်သော လူတို့ကိုရ၏။ သာဟသိကနံ၊ တို့၏။ ခေနဝိလောပေါ၊ ဥစ္စာကို လုယူခြင်းတည်း။ သာဟသိကခေနဝိလောပေါ၊ စောန ပီဋိတာ၊ ထို့ကြောင့်။ “သာဟသိကခေနဝိလောပီဋိတာ” ဟု မြပါ။ သာဟသိကပဒါနကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် သာမညဖလ ပုံရွာအခန်း၌ ကြည့်ပါ။

စိတ္တိကတံ။ ။ အဟော မနောဟရန္တိ၊ ဪ...စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးသည့်နှယ် မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းပါပေစွာဟု။ စိတ္တေ ကတ္တမ္မတာယ၊ စိတ်နှလုံး၌ပြုထိုက် ထားထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်စိတ္တိကတံမည်၏။ [စိတ္တေ+ကတံ=စိတ္တိကတံ။ တပ္ပါကဋီကရဏပုဒ်ကဲ့သို့ စိတ္တနောင် ဤ ပစ္စည်းသက်။ [သွယ် စိတ္တိကာရာ တဿ ပူဇနီယတာယာ

(တံဝတ္ထု၊ ကို။) ရတနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ (ယေန ကာရဏေန ယံ ဝတ္ထု၊ သည်။) အတုလံ၊ နှိုင်းယှဉ်စရာ ဟူသော ဥပမာမရှိ။ ဝါ၊ အတူမရှိ။ [ဒုတ္တိ တေဿ တုလာ ဥပမာတိ အတုလံ၊ အသဒိသံ။-ဋီကာ။] တေန ကြောင့်။ (တံဝတ္ထု။) ရတနံ ဝုစ္စတိ။ (ယေန ကာရဏေန ယံဝတ္ထု။) ဒုလ္လဘဒဿနံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သော တွေ့မြင်ခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ တွေ့နိုင်မြင်နိုင်ခဲ့၏။ တေန (တံ ဝတ္ထု။) ရတနံ ဝုစ္စတိ။ ၏။ (ယေန ကာရဏေန ယံ ဝတ္ထု၊ သည်။) အနောမသတ္တပရိဘောဂံ၊ မယုတ်မနှမ်း အထက်တန်းသတ္တဝါတို့၏ အသုံးအဆောင် ဖြစ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ (တံ ဝတ္ထု၊ ကို။) ရတနံ၊ ရတနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ၏။

၈၊ ဆက်။ (တနည်း) ၈၊ ချဲ့။ စက္ကရတနဿ၊ စကြာရတနာ၏။ နိဗ္ဗတ္တကာလ တော၊ ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အညံ၊ စကြာရတနာမှ အခြားသော။ ဒေဝဋ္ဌာနံ နာမ၊ နတ်တို့၏တည်ရာ နတ်ကွန်းမည်သည်။ နဟောတိ၊ မရှိတော့။

တိ။ (ထိုကဲ့သို့သော ဤ စိတ္တိကာရသည် ထို ရတနာ၏ပူဇော်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။) ထို့ကြောင့် “စိတ္တိကတန္တိ ပူဇနီယန္တိ အတ္ထံ ဝဒန္တိ။-ဋီကာ။

မိမိအကြံ။ ။ အစိတ္တံပိ စိတ္တံဝိယ ကတံတိ စိတ္တိကတံ၊ မိမိစိတ်ကို မိမိထို့သည် အလွန်အရေးပါကြ၏။ စိတ်ကို ချမ်းသာအောင် စွမ်းနိုင်သမျှထား၍ အလွန်လေးစားကြ ၏။ ရတနာ အမည်ရသော သက်ရှိ၊ သက်မဲ့တွေကိုလည်း အလွန်လေးစားကြရ၏။ ထို့ ကြောင့် “စိတ္တိကတံ၊ စိတ်မဟုတ်သော်လည်း မိမိစိတ်ကဲ့သို့ အလေးပြုအပ်သော ရတနာ” ဟု ကြံမိပါသည်။

အနောမသတ္တပရိဘောဂံ။ ။ ဩမ (ဩမက) သဒ္ဓါသည် “ယုတ်ညံ့သော အောက် တန်းကျသော” ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ န+ဩမာ အနောမာ။ အနောမာစ+ တေ+သတ္တာစာတိ အနောမသတ္တာ=အောက်တန်းမဟုတ်သော အထက်တန်းသတ္တဝါ တို့။ အနောမသတ္တပရိဘောဂံ အနောမသတ္တပရိဘောဂံ=စိန်ရွှေစသော သာမန် ရတနာသည်ပင် အထက်တန်းလူများ၏အသုံးအဆောင် ဖြစ်တုံ့သေး၏။ စကြာရတနာ စသည်တို့မှာ ဆိုစွယ်ရာမရှိ။ ဘုရားစသော ရတနာမြတ် ၃ ပါးလည်း ရှေးကံကြီးမား သူတို့သာ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်စရာ ရတနာမွန်များဖြစ်ကြသည်။]

ဒေဝဋ္ဌာနံ နာမ။ ။ နတ်တို့၏ “တည်နေရာ” ဟု သတ်မှတ်အပ်သော နတ်စင် နတ်ကွန်း နတ်နန်း နတ်ရံသစ်ပင်ကို “ဒေဝဋ္ဌာနံ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုဋ္ဌာနကိုပင် စကြာ ရတနာမပေါ်ခင်က အလေးအမြတ်ပြုကာ ပူဇော်ကြသည်။ စကြာရတနာ ပေါ်လာ သော အခါ၌ကား ထိုဒေဝဋ္ဌာနကို မပူဇော်ကြတော့ပဲ စကြာရတနာကိုသာ အလေး အမြတ်ပြုကာ ပူဇော်ကြသောကြောင့်။ “ဒေဝဋ္ဌာနံ” ဟူသော နာမည်သည်ပင် ဖျောက်ကွယ်၍ သွားတော့သည်။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော လူတို့သည်။ ဂန္ဓပုပ္ဖါ ဒီဟိ၊ နံသာပန်းအစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်တို့ဖြင့်။ တဿေဝ၊ ထို စကြာရတနာကိုသာ။ ပူဇဉ္ဇ၊ ပူဇော်မှုကိုလည်းကောင်း။ အဘိဝါဒနာဒိနိစ၊ ရှိခိုးခြင်းအစရှိသော အမှုတို့ကိုလည်းကောင်း။ ကရောန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ဣတိ စိတ္တိကတဒဋ္ဌန၊ ဤသို့ စိတ်၌ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်၊ စိတ်၌ထားအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ရတနံ၊ ရတနမည်၏။ စ၊ ကား။ (စိတ္တိကတ၏အကျယ်မှတပါး မဟဂ္ဂ၏အကျယ်ကား။) စက္ကရတနဿ၊ ၎င်း။ တွေ့ကံ နာမ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်မည်သော။ ဓနံ၊ ဥစ္စာကို။ အဂ္ဂတိ၊ ထိုက်တန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဂ္ဂေါ၊ ပိုင်းဖြတ်သော အဖိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ မဟဂ္ဂဋ္ဌေနာပိ၊ ဤသို့ များသောအဖိုးရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်လည်း။ ရတနံ၊ မည်၏။ စ၊ ကား။ စက္ကရတနံ၊ သည်။ အညေဟိ၊ စကြာရတနာမှ အခြားကုန်သော။ လောကေ၊ ကောကဋ္ဌံ။ ဝိဇ္ဇမာနရတနေဟိ၊ ထင်ရှားရှိသော ရတနာတို့နှင့်။ အသဒိသံ၊ မတူ။ ဣတိ အတူလဋ္ဌေနာပိ၊ ဤသို့ အတူမရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကြောင့်လည်း။ ရတနံ၊ မည်၏။

စ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယသ္မိံ ကပေ၊ အကြင်ကမ္ဘာ၌။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မိံ ယေဝ၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာထို ကမ္ဘာ၌သာ။ စက္ကဝတ္တိနော၊ စက္ကဝတ်မင်းတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓါစ၊ တို့သည်လည်း။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ကရဟစိ၊ တရံတဆစ်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ ဒုလ္လာဘဒဿနဋ္ဌေနာပိ၊ ထိုသို့ ခဲယဉ်းသဖြင့်ရအပ်သော တွေ့မြင်ရခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်း။ ရတနံ၊ မည်၏။ တဒေတံ၊ ထို စကြာရတနာသည်။ ဇာတိရူပကုလက္ခဏာရိယာဒီဟိ၊ ဇာတ်အဆင်း၊ အမျိုး၊ အစိုးရသူ၏အဖြစ် အစရှိသောဂုဏ်တို့ဖြင့်။ အနောမဿ၊ မယုတ်ညံ့သော။ ဥဋ္ဌာရသတ္တဿေဝ၊ မှန်မြတ်သောသတ္တဝါ၏ အတွက်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ အညဿ၊ အနောမသတ္တမှတပါး ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါ၏အတွက်။ န(ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ အနောမသတ္တပရိဘောဂဋ္ဌေနာပိ၊ ဤသို့ မယုတ်မနှမ်း အထက်တန်းသတ္တဝါတို့၏ အသုံးအဆောင်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်း။ ရတနံ၊ မည်၏။ စက္ကရတနံ၊ သည်။ (ယထာဂုတ္တတ္ထေဟိ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်တို့ကြောင့်။ ရတနံ၊ ရတနမည်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သေသာနိပိ၊

ဧဝံ သေသာနိ ပီ။ ။ စကြာရတနာသည် ရတီဇနန-စသော ခြောက်ပါးသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသကဲ့သို့၊ ဤအတူ ဟတ္ထိရတနာ-စသော ကြွင်းသော ရတနာတို့

စကြာရတနာမှ ကြွင်းသော ရတနာတို့သည်လည်း။ (ယထာဝုတ္တတ္ထေဟိ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်တို့ကြောင့်။ ရတနံ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊၏။) ဣတိ၊ သို့။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ရတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ (သမန္နာဂတော-၌စပ်။) ပရိဝါရဘာဝေန စေဝ၊ အခြံအရံ၏ အဖြစ်အား ဖြင့်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗဘောဂူပကရဏဘာဝေနစ၊ အလုံးစုံသော အသုံး အဆောင် အဆောက်အဦ၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတ္တရတနသမန္နာဂတော၊ မည်၏။

ဣဒါနိ၊ ရတနာခုနစ်ပါးတို့၏ အရေအတွက်ကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တေသံ၊ ထို ရတနာတို့ကို။ ဝါ၊ တို့၏။ သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ တဿိမာနိ တိ အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို တဿိမာနိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ စက္ကရတန န္တိ အာဒိ၊ ထို၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ သင်္ခေပါဒိပ္ပါယော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း။ ဒွိ သဟဿဒိပပရိဝါရနံ၊ ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင် အခြံအရံရှိကုန်သော။ စတုန္တံ၊ လေးကျွန်းကုန်သော။ မဟာဒီပါနံ၊ ကျွန်းကြီးတို့၏။ သိရိဝိဘဝံ၊ အသရေ စည်းစိမ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဒါတုံ၊ ငှါ။ သမတ္ထံ၊ စွမ်းနိုင်သော။ စက္ကရ တနံ၊ စကြာရတနာသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ တထာ၊ တူ။ [တထာ-ဖြင့် ဒွိသဟဿဒိပပရိဝါရမဟာဒီပသိရိဝိဘဝ-ကို ညွှန်းသည်။] ပုရေ ဘတ္ထမေဝ၊ နံနက်စာစားရာကာလ၏ ရှေးအဖို့၌ပင်။ (နံနက်စာမစားမီပင်။) သာဂရပရိယန္တံ၊ သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြား ရှိသော။ ပထဝိ၊ ကို။ အနုသိယာယနသမတ္ထံ၊ အစဉ်အတိုင်း လှည့်ပတ်ခြင်း၌စွမ်းနိုင်သော။ ဝေဟာ သဂံမံ၊ ကောင်းကင်၌ ပျံသွားနိုင်သော။ ဟတ္ထိရတနံ၊ ဆင်ပျံတော်ရတနာ

သည်လည်း ထိုဂုဏ်များနှင့် ပြည့်စုံကြသည် ဟူလို။ [ယထာဝုတ္တာနံ ပဉ္စန္ဒံ ဆန္ဒမ္ပိဝါ အတ္တာနံ ဣတရ ရတနေသုပိ လတနတော “ဧဝံ သေသာနိဒီ”တိ ဝုတ္တံ-ဋီကာ။]

ပရိဝါရ ။ပ။ ဘာဝေန။ ။ဤပုဒ်တို့ကား “သမန္နာဂတော၏ သဟာဒီယောဂ မဟုတ်။ ပြည့်စုံပုံ အခြင်းအရာကိုပြသော ဝိသေသနပုဒ်တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အား ဖြင့်”ဟု ပေးရသည်။ ဟတ္ထိ အဿ မဏိ ဣတ္ထိရတနာတို့သည် အသုံးအဆောင် အဆောက်အဦ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြည့်စုံကြ၏။ ကြွင်းသော စကြာရတနာ ဂဟပတိ ရတနာ ပရိဏာယကရတနာတို့ကား အခြေအရံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြည့်စုံ၏။ [ဟတ္ထိ အဿမဏိဣတ္ထိရတနေဟိ ပရိဘောဂူပကရဏ ဘာဝေန သေသေဟိ ပရိဝါရဘာဝေနာဝိ သောဇနာ။-ဋီကာ။]

သည်လည်းကောင်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။
 (လေးကျွန်းမြေကို နံနက်စာမစားမီ လှည့်လည်နိုင်သော။) အဿရတနံ၊ မြင်း
 ပျံတော် ရတနာသည်လည်းကောင်း။ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတေ၊ (ဆယ့်လေးလ
 ဆုတ် မိုးတိမ်အုပ်သည့် တောရှုပ်သန်းခေါင် အမှိုက်မှောင်ဟူသော) လေးပါး
 သော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော။ အန္ဓကာရေ၊ အမှိုက်မှောင်၌။ ယောဇနပုမာ
 ဏံ၊ တယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အန္ဓကာရံ၊ ကို။ ဝိဓေိတွာ၊ ပယ်
 ဖျောက်၍။ အာလောကဒဿနသမတ္ထံ၊ အရောင်အလင်းကိုပြခြင်း၌ စွမ်းနိုင်
 သော။ မဏိရတနံ၊ ပတ္တမြားရတနာသည်လည်းကောင်း။ ဆဗ္ဗဓဒေါသဝဇ္ဇိ
 တံ၊ (မည်း ဖြူ ဆူ ကြုံ၊ နိမ့် မြင့်တုံ၊ မှတ်ကုန်ပြစ်ခြောက်ပါး-ဟူသော) ခြောက်
 ပါး အပြားရှိသော အပြစ်တို့သည် ကြပ်အပ်သော။ မနာပစာရိဣတ္ထိရတနံ၊
 မြတ်နိုးဖွယ်ကိုကျင့်လေ့ရှိသော မိဖုရားရတနာသည်လည်းကောင်း။ ယောဇနပု
 မာဏေ၊ ရှိသော။ အန္တောပထဝိဂတံ၊ မြေအတွင်း၌တည်နေသော။ နိဓိံ၊
 ရွှေအိုးကို။ ဒဿနသမတ္ထံ၊ မြတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ဂဟပတိရတနံ၊ သူ
 ကြွယ်ရတနာသည်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂမဟေသိယာ၊ မိဖုရားခေါင်၏။ ကုစ္စ
 မှိံ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ဖြစ်၍။ သကလရဇ္ဇံ၊ အလုံးစုံသော တိုင်းပြည်ကို။ အန
 သာသနသမတ္ထံ၊ သွန်သင်ခြင်း၌စွမ်းနိုင်သော။ ဇေဋ္ဌပုတ္တသင်္ခါတံ၊ သားတော်
 ကြီးဟု ဆိုအပ်သော။ ပရိဏာယကရတနံ၊ ရွှေဆောင် ရတနာသည်လည်း
 ကောင်း။ ပါတုဘဝတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ(အယ်)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (သင်္ခေ
 ပါဓိပ္ပာယော၊ တည်း။) [ပါတုဘဝတိ တိ-ဟု ပါဠိရှိပါစေ။]

ပရောသဟဿန္တိ၊ ကား။ အတိရေကသဟဿံ၊ တထောင်ထက် အပို
 အလွန်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ တထောင်ကျော်ဖြစ်သော။ [သဟဿတော +ပရော
 ပရောသဟဿံ၊ အတိရေကသည် “ပရော”၏ အဖွင့်။] သူရာတိ၊ ကား။ အဘိ
 ရုကာ၊ မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့ကုန်သော။ (ပုတ္တာ ဘဝန္တိ။) [သူရ-သဒ္ဓါသည်
 ရဲစွမ်းသတ္တိရှိသူကိုဟော၏။ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိလျှင် မကြောက်သူတို့ပင်တည်း။ ထို့
 ကြောင့် “အဘိရုကာ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဖွင့်သည်။] ဝီရင်္ဂပုပါတိ၊ ကား။
 ဝီရနံ၊ ရဲရင့်သူတို့၏။ အင်္ဂံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဝီရင်္ဂံ၊ ရဲရင့်သူတို့၏
 အကြောင်း။ တေံ၊ ဤ ဝီရင်္ဂ-ဟူသော အမည်သည်။ ဝီရိယဿ၊ ဝီရိယ၏။
 နာမံ၊ တည်း။ ဧတေသံ၊ ဤ သားတော်တို့၏။ ဝီရင်္ဂံ၊ ရဲရင့်သူတို့၏
 အကြောင်း ကောင်းသောဝီရိယ ဟူသော။ ရူပံ၊ သဘောသည်။ (အတ္ထိ။)
 ဣတိ၊ ထိုသို့ ရဲရင့်သူတို့၏အကြောင်း ကောင်းသောဝီရိယဟူသော သဘောရှိ
 ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ၊ထို သားတော်တို့သည်။) ဝီရင်္ဂပုပါ၊ တို့မည့်

၏။ ဝိရိယဇာတိကာ၊ ဝိရိယသဘောရှိကုန်သည်။ ဝိရိယသဘာဝါ၊ ဝိရိယသဘော ရှိကုန်သည်။ ဝိရိယမယာ၊ ဝိရိယ အတိပြီးကုန်သည်။ အ ဂိလာသု နော၊ ပင်ပင်ပန်းပန်း နှမ်းနှမ်းနယ်နယ် မဟုတ်ကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ [ဂိလာသု-၌ ဂိလေ-ဓာတ်၏ ကိလမန အနက်ကိုယူ၍ “နကိလမန္တိ” ဟု ဖွင့်သည်။ အဂိလာသုနော ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်သာသာဇ္ဇိကာ ဝေရူကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဒိဝသံ၊ တနေပတ်လုံး၊ ယုတ္တိန္ဒာပိ၊ စစ်တိုက်ရ ကုန် သော်လည်း။ နကိလမန္တိ၊ မပင်ပန်းကြကုန်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သာဂရ ပရိယန္တိ။ ကား။ စက္ကဝါဠ ပဗ္ဗတံ၊ စကြဝဠာတောင်ကို။ သိမံ၊ အပိုင်း အခြားကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဝိတသမုဒ္ဒပရိယန္တိ၊ တည်သော သမုဒ္ဒရာ အဆုံး အပိုင်းအခြားရှိသော။ (ဣမံ ပထဝီ-၌စပ်။) အဒဏ္ဍေနာတိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင် မင်းတို့သည်။ ကတာပရာဇေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အပြစ်ရှိကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ သတမ္ပိ၊ တရာသော ဒဏ်ငွေကိုလည်းကောင်း။ သဟယမ္ပိ၊ တထောင်သော ဒဏ်ငွေကိုလည်းကောင်း။ ဂဏန္တိ၊ ယူကြကုန်၏။ တေ၊ ထို မင်းတို့သည်။ ဓနဒဏ္ဍေန၊ ဥစ္စာဒဏ်ဖြင့်။ ရဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေန္တိ၊ ပြုစေကုန်၏။ ယေ၊ အကြင်မင်းတို့သည်။ ဆေဇ္ဇဘေဇံ၊ ဖြတ်အပ် ခဲ့အပ် သည် မည်သောကံအောင်။ အနုသာသန္တိ၊ ဆုံးမကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုမင်း တို့သည်။ သတ္ထဒဏ္ဍေန၊ လက်နက်ဒဏ်ဖြင့်။ (ရဇံ၊ ကို။ ကာရေန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ကား။ အယံ၊ ဤ စက္ကဝတ်မင်းသည်။ ဒုဝိဓမ္မိ၊ နှစ်ပါး၊ အပြား ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒဏ္ဍံ၊ ဥစ္စာဒဏ် လက်နက်ဒဏ်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ် စွန့်၍။ အဒဏ္ဍေန၊ ဥစ္စာဒဏ် လက်နက်ဒဏ် မပါပဲ။ အဇ္ဈာဝသတိ၊ လွမ်း မိုး၍ အပိုင်းအခြားအတိုင်း နေ၏။ အသတ္ထေနာတိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင် မင်းတို့သည်။ ဧကတောဓာရာဒိနာ၊ တံဘက်၌ အသွားရှိသော လက်နက် အစရှိသော။ သတ္ထေန၊ လက်နက်ဖြင့်။ ပရံ၊ ကို။ ဝိဟေသန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲကြ ကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ သတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ရဇံ၊ ကို။ ကာရေန္တိနာမ၊ ပြုစေ ကြသူတို့ မည်၏။ ပန၊ အနုယ ကား။ အယံ၊ ဤ စက္ကဝတ်မင်းသည်။ သတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ခုဒ္ဒမက္ခိကာယပိ၊ ယင်ငယ်၏ သော်မှလည်း။ ပိဝနမတ္တံ၊ သောက်ခြင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝါ၊ သောက်လောက်ရုံ ဖြစ်သော။

ဆေဇ္ဇဘေဇံ။ ။ ဆိဇ္ဇတေ တိ ဆေဇ္ဇော (ဖြတ်အပ်သူ။) ဘိဇ္ဇတေ တိ ဘေဇ္ဇော (ခွဲအပ်သူ။) ဣ၊ ပစ္စည်း။ ဇ၊ ကို ဇ ပြု ခွေဘော်လာ။ ဤ၌ ကြိယာ ဝိသေသန ဖြစ်သောကြောင့် ဒုတိယာ ဝိဘတ်သက်၍ “ဖြတ်အပ် ခွဲအပ်သည် မည်လောက် အောင်”ဟု အနက်ပေးသည်။ ဆရာတို့ကား “ဖြတ်အပ် ခွဲအပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ရှိ၍။”ဟု ထည့်၍ အနက်ပေးတော်မူကြသည်။

လောဟိတံ၊ သွေးကို။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏ အပေါ်၌။ အနုပ္ပါ
 ဒေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဓမ္မေနဝ၊ တရားသဖြင့်သာလျှင်။ (အဇ္ဈာဝသတိ-၌
 စပ်။) မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ ဟေ၊ လာတော်မူပါ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။
 ပဋိရာဇူဟိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် မင်းတို့သည်။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတာဂမနော၊ လက်ခံအပ်
 သော လာရခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ လာခြင်းကို လက်ခံရသည်။ (ဟုတွာ။)
 ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ရှိသော။ ပထဝိ၊ လေးကျွန်းမြေကို။ အဘိ ဝိဇိနိတွာ၊ အောင်
 နိုင်၍။ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ။ အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ သာမိ၊ အရှင်သခင်
 သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝသတိ၊ ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝေ၊ သို့။ ဧကံ၊
 တမျိုးသော။ နိပ္ပတ္တိံ၊ လူ့ဘောင်၌ ပြီးစီးခြင်းကို။ ကထေတွာ၊ ဟောတော်
 မူပြီး၍။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ (နိပ္ပတ္တိံ၊ ဘုရားအဖြစ်၌ ပြီးစီးပုံကို။)
 ကထေတုံ၊ ငှါ။ သစေ ခေါ် ပနာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။
 (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ၊ ထို သစေ ခေါ် ပန အစရှိသောစကားရပ်၌။
 ဧတေန၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည်။ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိကိလေသတဏှာ
 သင်္ခါတံ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ ကြွင်းသောဝိစိကိစ္ဆာ စသောကိလေ
 သာ တဏှာဟု ဆိုအပ်သော။ ဆဒနံ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်သော တရားကို။ အာဝ
 ရဏံ၊ ပိတ်ဆို့တတ်သော တရားကို။ ဝိဝဋ္ဌံ၊ ဖွင့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဝိဒ္ဓံသိတံ၊
 ဖျက်ဆီးတော်မူအပ်ပြီ။ ဝိဝဋ္ဌကံ၊ ဖွင့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 (သော၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။) ဝိဝဋ္ဌစ္စဒေါ၊ ဝိဝဋ္ဌစ္စဒ မည်တော်မူ၏။
 “ဝိဝဋ္ဌစ္စဒါ” တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊ ပါဠိတော်ပါဠိသည်။ (အတ္ထိ၊ ။။)
 [ဝိဝဋ္ဌစ္စဒါတိ စ ဩကာရဿ အာကာရံ ကတွာ နိဇ္ဇေသော။-ဋီကာ။] အယ
 မေဝ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်သည်ပင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

၃၅။ ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။
 နိပ္ပတ္တိံ၊ ပြီးစီးခြင်းကို။ ကထေတွာ၊ ဟောတော်မူ၍။ တာသံ၊ ထိုနှစ်ပါး

ရာဂ။ပ။ဆဒနံ။ ။တရားကိုယ် အားဖြင့် လောဘတခုတည်း ဖြစ်သော်လည်း
 ရုဇန (တပ်မက်ခြင်း) အနက်ကိုအစွဲပြု၍ “ရာဂ”ဟုလည်းကောင်း မှတ်သိပ်ခြင်း
 အနက်ကို အစွဲပြု၍ “တဏှာ”ဟုလည်းကောင်း နှစ်မျိုးခွဲထားသည်။ ကိလေသ အရ
 ဝိစိကိစ္ဆာ အစရှိသော ကြွင်းသောကိလေသာတို့ကို ယူပါ။ ထို ကိလေသာ အားလုံး
 သံညပင် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ကို ဖုံးအုပ်နိုင်သောကြောင့် “ဆဒန”အမည်ရသည်။ ထို
 အားလုံးသော ကိလေသာ ပါပဓမ္မတို့သည် ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်
 လတ်သော် သတ္တဝါသန္တာန်ကို အကြောင်းအကျိုးကို မသိမမြင်အောင်ဖုံးထားသကဲ့သို့
 ဖြစ်သောကြောင့် “ဆဒန”ဟုလည်းကောင်း “ဆဒ” ဟု လည်းကောင်း ခေါ်သည်။
 [သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ အဓမ္မ သုတ်၌ကား ဝိဝဋ္ဌစ္စဒ-အရ ကိလေသာတို့ကိုတမျိုးပြသေး၏။]

သော ပြီးစီးခြင်းတို့၏။ နိမိတ္တဘူတာနိ၊ သိမှတ်ကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်
 သော။ လက္ခဏာနိ၊ အမှတ်အသားတို့ကို။ ဒေသေတုံ၊ ငှါ။ အယ ဥံ ဒေဝ
 ကုမာရေ တိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ။) ပုံတ္ထံ၊ ပြီ။ [နိမိနာတိ သဉ္ဇာနာတိ
 ဧတေဟိတိ နိမိတ္တာနိ။ နိမိတ္တာနိ+ဟုတူာ+ဘူတာနိ နိမိတ္တဘူတာနိ။] တတ္ထ၊
 ထို အယဉ္ဇံ ဒေဝ ကုမာရေ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါတိ၊
 ကား။ အညေသံ၊ ဝိပဿီဘုရားအလောင်းမှတပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။
 ဝါ၊ တို့သည်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ပါဒိ၊ ကို။ ထပေန္တာနံ၊ ထားကုန်လတ်
 သော်။ အဂ္ဂပါဒတလံဝါ၊ ခြေဖျားအပြင်သည်သော်လည်းကောင်း။ ပဏှိဝါ၊
 ဖနောင်သည်သော်လည်းကောင်း။ ပဿံဝါ၊ ခြေဖဝါးဘေးသည်သော်လည်း
 ကောင်း။ [ပဿန္တိ ပါဒတလဿ ဒွိသု ပဿေသု ဧကေကံ ဥဘယ မေဝ
 ဝါ ပရိယန္တိ ပဿံ။-ဋီကာ။] ပဌမံ၊ စွာ။ ဖုသတိ ယထာ၊ ထိသကဲ့သို့
 လည်းကောင်း။ ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ ဝေ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဆိန္ဒု၊
 ပြတ်နေသည်။ ဝါ၊ ခုက်နေသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။
 ဥက္ခိပန္တာနံ၊ မြှောက်ကုန်လတ်သော်။ အဂ္ဂတလာဒိသု၊ ခြေဖျားအပြင် အစရှိ
 သည်တို့တွင်။ ဧကကောဋ္ဌာသောဝ၊ တခုသောအဖို့သည်သာ။ ပဌမံ၊ စွာ။
 ဥဋ္ဌဟတိ ယထာ၊ ထ သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကြာ သကဲ့သို့လည်းကောင်း။
 ဝေ၊ တူ။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၏။ ဝါ၊ သည်။ (ဘူမိယံ၊ ၌။ ပါဒိ၊
 ကို။ ထပေန္တဿ၊ လတ်သော်။ အဂ္ဂပါဒတလံဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။
 ပဏှိဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ပဿံဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ပဌမံ၊ စွာ။
 နုဖုသတိ၊ ထိသည်မဟုတ်။ ဝေမဇ္ဈေ၊ ၌။ ဆိန္ဒု၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ ဥက္ခိပန္တဿ၊ လတ်သော်။ အဂ္ဂတလာဒိသု၊ တို့တွင်။ ဧကကောဋ္ဌာ
 သောဝ၊ သည်သာ။ ပဌမံ၊ စွာ။ န ဥဋ္ဌဟတိ၊ ထသည်မဟုတ်။ ဝါ၊
 ကြာသည်မဟုတ်။) ပန၊ အဟုတ်ကား။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၏။
 သုဝဏ္ဏပါဒုကတလမိဝ၊ ရှေ့ခြေနင်းအပြင်းကဲ့သို့။ (ရေပေါ်၌တပြင်တည်းထိနိုင်
 သော ရှေ့ခြေနင်းအပြင်ကဲ့သို့။) ဧပပဟာရေနေဝ၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်
 သာ။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ ပါဒတလံ၊ ခြေဖဝါးအပြင်သည်။ ဘူမိ၊
 မြေကို။ ဖုသတိ၊ ထိ၏။ ဧပပဟာရေနေဝ၊ အားဖြင့်သာ။ ဘူမိတော၊
 မှ။ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ထ၏။ ဝါ၊ ကြ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤ ဝိပဿီ
 ဘုရားအလောင်းသည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကောင်းစွာအညီ
 “မြေ” ၌ဘည်သော ခြေရိုတော်မူ၏။

စက္ကာနိတိ၊ ကား။ ဒွိသု၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပါဒတလေသု၊ ခြေဖဝါး
 အပြင်တို့၌။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ စက္ကာနိ၊ စက်ဘီး ပုံသဏ္ဍာန်တို့သည်။

(ဇာတာနိဋ္ဌိစပ်။) တေသံ၊ ထို နှစ်ပါးသော စက်တို့၏။ အရာစ၊ အကန့်ထောက် ဆန်တို့ကိုလည်းကောင်း။ နေမိစ၊ အကုပ် တကူကိုလည်းကောင်း။ နာဘိစ၊ ပုံတောင်း ချက်မကိုလည်းကောင်း။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တာဝ၊ ဟောတော်မူအပ် သည်သာ။ ပန၊ ကား။ (တနည်း) ပန၊ အထူးကား။ သဗ္ဗာကာရ ပရိပူရာနိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ အယံ ဝိသေသော၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အထူးကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ကိရ၊ ချဲ့၊ တေသံ စက္ကာနံ၊ ထို စက္ကာတို့၏။ ပါဒတလဿ၊ ခြေဖဝါးအပြင်၏။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ နာဘိ၊ ပုံတောင်း ချက်မ သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်ရှား၏။ [နာဘိ ဒိဿတိ တိ လက္ခဏစက္ကာဿ နာဘိပရိမဏ္ဍလသဏ္ဍာနာ သုပရိဗျုတ္တာ ဟုတ္တာ ဒိဿတိ။ “အလွန်ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့မြင်အပ်သည်ကို ဒိဿတိဟုဆိုသည်။” လဗ္ဗတိ တိ အဓိပ္ပါယ်။—ဋီကာ။] နာဘိပရိစိန္တန္တာ၊ ချက်မ၌ ပိုင်းခြားအပ် သော။ ဝဋ္ဋလေခါ၊ ဝိုင်းသော အရေးအကြောင်းသည်။ ဒိဿတိ၊ ၏။ နာဘိမုခပရိက္ခေပပဇ္ဇော၊ ပုံတောင်း၏ အဝဋ္ဌထားထိုက်သော ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသောသံပြား ပုံသဏ္ဍာန်သည်။ ဒိဿတိ၊ ၏။ ပနာဠိမုခံ၊ ပုံတောင်း ၏ အဦးအစသည်။ ဒိဿတိ၊ အရာ၊ အကန့်ထောက်ဆန်တို့သည်။ ဒိဿန္တိ။ အရေသု၊ တို့၌။ ဝဋ္ဋိလေခါ၊ ဝိုင်းသော အရေးအကြောင်းတို့သည်။ ဒိဿန္တိ။ နေမိမဏိကာ၊ အကုပ်ဘက္ခန္ဓိ ရွဲလုံးသဏ္ဍာန်ရှိသော အလုံးငယ်တို့သည်။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ သမ္မဟုလ ဝါရမု ရှေးဦးစွာ။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ အာဂတ မေဝ၊ တိုက်ရိုက်လာ သည်သာ။

သမ္မဟုလဝါရော ပန၊ သမ္မဟုလ ဝါရသည်ကား။ အနာဂတော၊ တိုက်ရိုက် မလာ။ သော၊ ထို သမ္မဟုလ ဝါရကို။ ဝါ၊ ထိုမျှားစွာသောလက္ခဏာတို့ကို

နာဘိမုခပရိက္ခေပပဇ္ဇော။ ။ပကတိလည်းဘီး၏ ပုံတောင်းသည် ဝင်ရိုး၏ ထိခိုက် ဖန်များသဖြင့် ပျက်စီးသွားမည်စိုးသောကြောင့် သံပြားဝိုင်းထည့်ထားရသေး၏။ ထိုကဲ့သို့ သော သံပြားခွေဝိုင်းကို “နာဘိမုခပရိက္ခေပပဇ္ဇ” ဟု ဆိုသည်။ အချို့ဒေသဝယ် “ဆိတ်မျက်လုံး” ဟု ခေါ်သောသံခွေဝိုင်းတည်း။ [နာဘိမုခပရိက္ခေပပဇ္ဇောတိ ပကတိ စက္ကာဿ အက္ခန္တိဘဟတပရိဟရဏတ္ထိ (ဝင်ရိုး၏ပုံတောင်း၌ ထိခိုက်ခြင်းကို တားမြစ် ခြင်းအကျိုးငှာ။) နာဘိမုခေ ထပေတဗ္ဗပရိက္ခေပပဇ္ဇော။ (ပုံတောင်း၏ အဝ အတွင်း၌ ထားထိုက်သော သံပြားဝိုင်းပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော အပြားဝိုင်းသည်။) တပ္ပဋိစ္စန္ဒော (ထို သံပြားဝိုင်းနှင့် အလားတူသောပုံသဏ္ဍာန်ကို။) ဣစ အဓိပ္ပေတော။—ဋီကာ။ ပဋိဗိဗ္ဗ ပဋိစ္စန္ဒ၊ သရူပ သမ ဒေမ္မိတာ။—အလင်္ကာ။] ၊

ဆိုရာဝါရကို။ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ။ သတ္တိ၊ လုံမ ပုံသဏ္ဍာန်သည်လည်းကောင်း။ သိရိဝံးစ္စာ၊ အသရေရုံသော အိမ်သည်လည်းကောင်း။ (အိမ်မှန် ဟုလည်းပေးကြ၏။) နန္ဒိ၊ လက်ယာရစ်လည်သော ဇလပ်ပန်းပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော ကလပ်သည်လည်းကောင်း။ သောဝတ္တိကော၊ လည်ရေးသုံးဆင့်ရှိသော အဆောင်အယောင်သည်လည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋိသကော၊ ဦးဆောက်ပန်းသည်လည်းကောင်း။ ဝစုမာနကံ၊ ခူးအပ်ပြီးသော ထမင်းပွဲသည်လည်းကောင်း။ မစ္စယုဂဋ္ဌ၊ ငါးကြင်းအစုံသည်လည်းကောင်း။ ဘဒ္ဒပိဋ္ဌ၊ မင်္ဂလာရှိသော အင်းပျဉ်သည်လည်းကောင်း။ အက္ခိသကော၊ ချွန်းသည်လည်းကောင်း။ ပါသာဓေ၊ ပြာသာဒ်သည်လည်းကောင်း။ တောရဏံ၊ တုရုဏ်တိုင်သည်လည်းကောင်း။ သေတစ္စတ္တိ၊ ထီးဖြူသည်လည်းကောင်း။ ခဂ္ဂေါ၊ သန်လျက်သည်လည်းကောင်း။ တာလဝဏံ၊ ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းသည်လည်းကောင်း။ မောရဟတ္ထကော၊ ဥဒေါင်းမြီးစည်းယပ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါဠုဗီဇနီ၊ စာမရီသားမြီးယပ် သည်လည်းကောင်း။ ဥဏှိသံ၊ သင်းကျစ် သည်လည်းကောင်း။ မဏိပတ္တမြားသည်လည်းကောင်း။ ပတ္တော၊ ခွက်သည်လည်းကောင်း။ (“သပိတ်” ဟုလည်း ပေးကြသည်။) သုမနဒါမံ၊ မြလေးပန်းကုံးသည်လည်းကောင်း။ နီလုပ္ပလံ၊ ကြာညိုပန်းသည်လည်းကောင်း။ ရတ္တုပ္ပလံ၊ ကြာနီပန်းသည်လည်းကောင်း။ သေတုပ္ပလံ၊ ကြာဖြူပန်းသည်လည်းကောင်း။ ပဒုမံ၊ ပဒုမ္မာကြာသည်လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏရိကံ၊ ပုဏ္ဏရိက်ကြာသည်လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏသံဇေ၊ ပြည့်သောအိုးသည်လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏပါတိ၊ ပြည့်သော သောက်ရေခွက်သည်လည်းကောင်း။ သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒ္ဒရာပုံသဏ္ဍာန်သည်လည်းကောင်း။ စက္ကဝါဠော၊ စကြဝဠာပုံသဏ္ဍာန်သည်လည်းကောင်း။ ဟိမဝါ၊ ဟိမဝန္တာတောင် ပုံသဏ္ဍာန်သည်လည်းကောင်း။ သိနေရ၊ မြင်းမိုရ်တောင် ပုံသဏ္ဍာန်သည်လည်းကောင်း။ စန္ဒိမသုရိယာ၊ လ နေ ပုံသဏ္ဍာန်တို့သည်လည်းကောင်း။ နက္ခတ္တာနိ၊ နက္ခတ်ပုံသဏ္ဍာန်တို့သည်လည်းကောင်း။ စတ္တာရော၊ လေးကျွန်းကုန်သော။ မဟာဗီပေါ၊ ကျွန်းကြီးပုံသဏ္ဍာန်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဗွိ ပရိတ္တုဒီပသဟဿာနိ၊ ကျွန်းငယ် နှစ်ထောင်တို့သည်လည်းကောင်း။ အန္တမသော၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်။ စက္ကဝတ္တိရညော၊ စက္ကဝတ်မင်း၏။ ပရိသံ၊ ပရိသတ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစွဲပြု၍။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသည်။ စက္ကလက္ခဏသေဝ၊ စက်လက္ခဏာ၏သာ။ ပရိဝါရော၊ အခြံအရံတည်း။ [“စက္ကဝါဠော” တိ ဝတ္တာ တဿ ပမာနာဝယဝေ ဒဿေတုံ “ဟိမဝါ သိနေရ ။ပ။ သဟဿာနိ” တိ ဝုတ္တံ။-ဇီကာ။]

အာယတပဏိတိ၊ ကား။ ဒီဃပဏိ၊ ရှည်သော ဖနောင့်ရှိ၏။ ပရိပုဏ္ဏပဏိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်သောဖနောင့်ရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော။ဟိ-ချုံ။အညေသံ၊တို့၏။ အဂ္ဂပါဒေါ၊ ခြေဖျားသည်။ ဒီဃော၊ ရှည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့လည်းကောင်း။ပဏိမတ္ထကော၊ဖနောင့်၏အထက်၌။ ဇဗံ၊ခြေသလုံးသည်။ပတိဋ္ဌာတိ ယထာ၊ ဟည်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပဏိ၊ဖနောင့်သည်။ဝါ၊ကို။ တစ္ဆေတွာ၊ ရှေ့၍။ ဝါ၊ ဖြတ်၍။ ထပိတာ ဝိယ၊ ထားအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့လည်းကောင်း။[စာအုပ်တို့၌ ပဏိ ဟု ရှိသော်လည်း ထပိတာက ပစာနုဖြစ်သောကြောင့် ပဏိ ဟု ရှိမှ စာသွားကောင်းသည်။]ဧဝံ၊ တူ။ မဟာပုရိသဿ၊ ၎င်း။ (အဂ္ဂပါဒေါ၊ သည်။ ဒီဃော၊ သည်။)န ဟောတိ။ ပဏိမတ္ထကော၊ ၌။ ဇဗံ၊သည်။ န ပတိဋ္ဌာတိ။ ပဏိ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ တစ္ဆေတွာ၊ ၍။ ထပိတာ ဝိယ၊ သို့။ န ဟောတိ။ ပန၊ အန္တယ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၎င်း။ စတုသု၊ လေးဖို့ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေသု၊ အဖို့တို့တွင်။ ဧဝံ၊ နှစ်ဖို့ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသာ။ တို့သည်။ အဂ္ဂပါဒေါ၊ ခြေဖျားဘက်သည်။ ဟောတိ။ တတိယေ၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ (ရှေ့ကပြန်တွက်သော် သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။) ကောဋ္ဌာသေ၊ ၌။ ဇဗံ၊ ခြေသလုံးသည်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ စတုတ္ထ ကောဋ္ဌာသေ၊ လေးခုမြောက်အဖို့၌။ အာရဂ္ဂေန၊ ဆောက်ဖျားဖြင့်။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ လုံး၍။ ထပိတာ ဝိယ၊ သို့။ ရတ္တကမ္မလဂေဏ္ဍုကသဒိသာ၊ နိမြန်းသော ကမ္မလာတောလုံးနှင့်တူသော။ ပဏိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဒီဃဂုံလီတိ၊ ကား။ အညေသံ၊ တို့၏။ ကာစိ၊ အချို့ကုန်သော။ အဂုံလိယော၊ လက်ချောင်းခြေချောင်းတို့သည်။ ဒီဃာ၊ ရှည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ကုန်၏။ ကာစိ၊ ကုန်သော။ (အဂုံလိယော၊ တို့သည်။) ရဿာ၊ တို့ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ဧဝံ၊ တူ။ မဟာပုရိသဿ၊ ၎င်း။ (ကာစိအဂုံလိယော ဒီဃာ န ဟောန္တိ။ ကာစိ အဂုံလိယော ရဿာ န ဟောန္တိ။)ပန၊ အန္တယ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၎င်း။ မက္ကဋ္ဌဿ၊ မျောက်၏။ (ဟတ္ထပါဒဂုံလိယော) ဣဝ၊ လက်ချောင်း ခြေချောင်းတို့ကဲ့သို့။ ဒီဃာ၊ ရှည်ကုန်သော။ ဟတ္ထပါဒဂုံလိယော၊ တို့သည်။

အာယတပဏိ။ ။အာယတ ကို“ဒီဃ”ဟု ဖွင့်သည်။“ရှည်”ဟု ဆိုသော်လည်း လူအများစုဖနောင့်ထက် အနည်းငယ်သာရှည်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပရိပုဏ္ဏ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ “ရှည်သလောက်နှင့်ညီမျှအောင် ဘေးနှစ်ဘက်ကလည်း ပြည့်သည်” ဟူလို။ [အာယတပဏိ တိ-ဣဒံ အညေသံ ပဏိတော ဒီဃတံ (အခြားသူတို့၏ဖနောင့်ထက် မင်းသား၏ ဖနောင့်က ရှည်သည်ကို။) သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ န ပန အတိဒီဃကန္တိ အာဟ“ပရိပုဏ္ဏပဏိ”တိ။-ဋီကာ။]

(ဟောန္တိ။) မူလေ၊ အရင်း၌။ ထူလာ၊ တုတ်ကုန်၏။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား၌။ တနုကာ၊ သေးသွယ်ကုန်၏။ နိယျာသတေလေန၊ အစေးရှိသောသိဖြင့်။ မဒ္ဒိတွာ၊ နယ်၍။ ဝဋ္ဋိတဟရိတာလဝဋ္ဋိသဒိသာ၊ လုံးအပ်သော ဆေးဝန်းအလုံးနှင့် တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒီသင်္ဂုလိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။

မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါတိ၊ ကား။ သပ္ပိမဏ္ဍေ၊ ထောပတ်ကြည့်၌။ ဩသာရေတွာ၊ နှစ်၍။ ထပိတံ၊ ထားအပ်သော။ သတဝါရဝိဟတကပ္ပိသပဋ္ဌလံ၊ အကြိမ်တရာဖတ်အပ်သော ဝါဂွမ်းဖတ်သည်။ မုဒု၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ (ဟတ္ထပါဒါ၊ တို့သည်။ မုဒု၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။) [ဟတ္ထပါဒါ-ကို ထောက်၍ “မုဒု”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။] စ၊ သည်သာမကသေး။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဇာတမတ္တဿ၊ ဖွားမြင်ပြီးခါမျှဖြစ်သော ယောက်ျားမြတ်၏။ (ဟတ္ထပါဒါ၊ တို့သည်။ မုဒုတလုနာ၊ သိမ်မွေ့နုပျိုကုန်သည်။ ဘဝန္တိ ယကာ၊ သို့။) ဝေ၊ တူ။ ဝုဒ္ဓကာလေပိ၊ ကြီးရာအခါ၌လည်း။ မုဒုတလုနာယေဝ၊ သိမ်မွေ့ နုပျိုကုန်သည်သာ။ ဘဝိသန္တိ၊ လတ္တံ။ တေဿ၊ ဤမင်းသား၏။ မုဒုတလုနာ၊ သိမ်မွေ့နုပျိုကုန်သော။ ဟတ္ထပါဒါ၊ တို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ သိမ်မွေ့ နုပျိုသော လက်ခြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထို မင်းသားသည်။) မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ၊ မည်၏။ [မုဒု၊ နူးညံ့၊ တလုန၊ တရုဏ၊ နုပျို။ ထို့ကြောင့် ‘နု+ပျို’ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။]

ဇာလဟတ္ထပါဒေါတိ၊ ကား။ စမ္မေန၊ အရေဖြင့်။ ပဋိဗ္ဗဒ္ဓအင်္ဂုလန္တရာယော၊ ဖွဲ့အပ်သော လက်ချောင်းတို့၏ အကြားရှိသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တိ၊ မှန်။ ဒေသော၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဖဏဟတ္ထဒကော၊ လက်ဖျားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (မြွေ၏ပါးဖျားကဲ့သို့ အကြားအကြား၌ အရေတို့ဖြင့်လက်ချောင်းချင်းဆက်နေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ပရိသဒေါ၊ ပရိသတ်အဖြစ်သည်။ ဥပဟတော၊ နှိပ်စက်အပ်သည်။ (ဟုတွာ။) ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို။ န ပဋိလဘတိ၊ မရနိုင်။ ပန၊ အန္တယ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ စတသော၊ လေးချောင်းကုန်သော။ ဟတ္ထင်္ဂုလိဒယာ၊ လက်ချောင်း တို့သည်လည်းကောင်း။ ပဉ္စ၊ ငါးချောင်းကုန်သော။ ပါဒင်္ဂုလိယော ပိ၊ ခြေချောင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဧပပမာဏာ၊ တူသော အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာသံ၊ ထို လက်ချောင်း ခြေချောင်းတို့၏။ ဧပပ

မာဏတာယ၊ တူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယဝလက္ခဏံ၊ မုယော စပါးလုံး၏ လက္ခဏာသည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ပဋိဝိဇ္ဇိတွာ၊ ထိုး၍။ ဝါ၊ ထိ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ အထ၊ ထိုသို့ တည်ရာ၌။ (ထိုသို့ လက်ချောင်း ခြေချောင်းတို့၏ ကေပုမာဏဖြစ်၍ မုယော စပါးလုံးလက္ခဏာ ၏ အချင်းချင်းထိ၍ တည်ရာ၌။) အထ၊ ထို မင်းသား၏။ ဟတ္ထပါဒါ၊ တို့သည်။ ကုသလေန၊ ကျွမ်းကျင်သော။ ဝဇ္ဇကိနာ၊ လက်သမားသည်။ ယောဇီတဇာလဝါတပါနသဒိသာ၊ တပ်အပ်သော ဇာကွက်ပါသော လေ သောက်ပြတင်းနှင့် တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဇာ လဟတ္ထပါဒေတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ပတိဋ္ဌိတဂေါပုကတ္တာ၊ တည်သောဖမျက်ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အထ၊ ထို မင်းသား၏။ ဥဿင်္ခါ၊ အထက်၌တည်သော ဖမျက် ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အထက်၌တည်သော ခြေမျက်စိရှိကုန်သော။ ပါဒါ၊ ခြေတို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ အထက်၌တည်သော ဖမျက်ရှိသောခြေရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုမင်းသားသည်။) ဥဿင်္ခပါဒေ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အညေသံ၊ တို့၏။ ပိဋ္ဌပါဒေ၊ ခြေဖမိုး၏အနီး၌။ ပိဋ္ဌပါဒေတိ ပိဋ္ဌပါဒ သမိပေ။ -ဋီကာ။] ဂေါပုကာ၊ ဖမျက်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေန၊ ထိုသို့ ခြေဖမိုး၏အနီး၌ ဖမျက်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပါဒါ၊ တို့သည်။ အာဏိဗဒ္ဓါ ဝိယ၊ မယ်နဖြင့် ဖွဲ့

ယဝလက္ခဏံ။ ။ ရှေးစာအုပ်တို့၌ “ဇာတလက္ခဏံ” ဟု ရှိ၏။ ဋီကာ၌ကား “ယဝ လက္ခဏံ” ဟု ရှိသည်။ [ယဝလက္ခဏန္တိ။ အဗ္ဘန္တရတော၊ အတွင်းဘက်၌။ ဝါ၊ အတွင်းဘက်က။ အဂ္ဂံလိပဓမ္မ၊ လက်ဆစ်၌။ ဝိတံ၊ တည်သော။ ယဝလက္ခဏံ၊ မုယော စပါးလုံး၏ လက္ခဏာသည်။ (အညမညံ ပဋိဝိဇ္ဇိတွာ တိဋ္ဌတိ။) လက်လေးချောင်း လုံး တတန်းတည်း အချင်းချင်းထိသကဲ့သို့ဖြစ်၍ တည်၏။ ထို့ကြောင့် “ယဝလက္ခဏံ” ဟူသောပါဌသည် “အညမညံ ပဋိဝိဇ္ဇိတွာ တိဋ္ဌတိ”ကို ထောက်၍လည်းကောင်း ဋီကာဖွင့်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း ကောင်းသည်။ ဇာလနှင့်တူပုံကား နောက် ဝါကျဖြင့်ပြလတ္တံ့။]

တေန။ ။ တေနဖြင့် ပိဋ္ဌပါဒေ ဂေါပုကာ ဟောန္တိ ဟု ပြန်၍ညွှန်းသည်။ ထိုတေန- ပုဒ်ကို ဗဒ္ဓါ ဟောန္တိ-၌လည်းကောင်း န ယထာသုခံ ပရိဝဋ္ဌန္တိ-၌လည်းကောင်း ဂစ္ဆန္တာနံ ပါဒတလာနိ ပိ နဒိဿန္တိ-၌လည်းကောင်း လိုက်၍စပ်ရသည်။ [တေနာတိ ပိဋ္ဌပါဒေ ဝိတဂေါပုကဘာဝေန ဗဒ္ဓါ ဟောန္တိတိ ယောဇနာ။ တယိခံ “တေနာ” တိ ပဒံ ဥပရိပဒဒ္ဓယေဝိ ယောဇဇာဗ္ဗံ “တေန ဗဒ္ဓကာဝေန န ယထာသုခံ ပရိဝဋ္ဌန္တိ၊ တေန ယထာသုခံ နပရိဝဋ္ဌနေန ဂစ္ဆန္တာနံ ပါဒတလာနိ ပိ နဒိဿန္တိ” တိ။ -ဋီကာ။]

အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (စို့ ရိုက်ထားအပ်ကုန်သကဲ့သို့။) ဗဒ္ဒါ၊ စပ်ဖွဲ့နေကုန်သည်။
 ဟောန္တိ။ (တေန၊ ထိုသို့ ခြေတို့၏ မယ်နဖြင့်ဖွဲ့အပ်ကုန်သကဲ့သို့ စပ်ဖွဲ့နေ
 ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ယထာသုခံ၊ ချမ်းသာသည် အားလျော်စွာ။
 (လှည့်ချင်သလို။) န ပရိဝဇ္ဇန္တိ၊ မလည်နိုင်ကုန်။ (တေန၊ ထိုသို့ ချမ်းသာစွာ
 မလည်နိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဂစ္ဆန္တာနံ၊ သွားသူတို့၏။ ပါဒတလာ
 နိပိ၊ ခြေဖဝါးအပြင်တို့သည်လည်း။ န ဒိဿန္တိ၊ မထင်ရှားကုန်။ ပန၊ ကား။
 မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ အာရဟိတော၊ အထက်သို့တက်၍။ ဥပရိ၊ အထက်၌။
 ဂေါပကော၊ ဖမျက်တို့သည်။ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ တေန၊ ထိုသို့
 အထက်၌ ဖမျက်တို့၏ တည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုယောက်ျား
 မြတ်၏။ နာဘိတော၊ ချက်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဥပရိမကာယော၊ အထက်
 ၌ဖြစ်သော ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ အထက်ပိုင်းကိုယ်သည်။ နာဝါယ၊ လေ့၌။
 ထပိတသုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ၊ ထားအပ်သော ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့။ နိစ္စလော၊
 မလှုပ်သည်။ ဟောတိ၊ အခေကာယော ဝ၊ အောက်၌ ဖြစ်သော ကိုယ်သည်
 သာ။ ဝါ၊ အောက်ပိုင်းကိုယ်သည်သာ။ ဣဉ္ဇတိ၊ လှုပ်၏။ သုခေန၊ ချမ်းသာ
 သဖြင့်။ ပါဒါ၊ တို့သည်။ ပရိဝဇ္ဇန္တိ၊ လည်နိုင်ကုန်၏။ ပုရတောပိ၊ ရွှေ၌လည်း
 ကောင်း။ ဝါ၊ ရွှေက လည်းကောင်း။ ပစ္စတောပိ၊ နောက်၌လည်းကောင်း။
 ဝါ၊ နောက်က လည်းကောင်း။ ဥဘယပဿေသု၊ နှစ်ဘက်သော ဘေးတို့၌
 လည်းကောင်း။ ဝါ၊ တို့က လည်းကောင်း။ ဋတော၊ ၍။ ပဿန္တာနံ၊ ကြည့်သူ
 တို့အား။ ပါဒတလာနိ၊ ခြေဖဝါးအပြင်တို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်
 ၏။ ဟတ္ထိနံ ဝိယ၊ ဆင်တို့၏ကဲ့သို့။ ပစ္စတော ယေဝ၊ နောက်၌သာ။ ဝါ၊
 နောက်က သာ၊ (ဋတော၊ တည်၍။ ပဿန္တာနံ၊ တို့အား။ ပါဒတလာနိ၊ တို့
 သည်။) (န ပညာယန္တိ)၊ ထင်ရှားကုန်သည် မဟုတ်။

ဧဏိဗေဘံတိ၊ ကား။ ဧဏိမိဂသဒိသဗေဘံ၊ ဧဏိမည်သော သားကောင်
 ၏ သလုံးမြင်းခေါင်းနှင့် တူသော သလုံးမြင်းခေါင်း ရှိသည်။ (ဟုတော။)
 မံသုဿဒေန၊ များသောအသားဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏဗေဘံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်
 သော သလုံးမြင်းခေါင်းရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဧကတော၊ နောက်တဘက်၌။
 ဝါ၊ နောက်တဘက်က။ ဗဒ္ဒပိဏ္ဍိကမံသော၊ ဖွဲ့အပ်သော ထမင်းထုပ်နှင့်တူသော
 အသားစိုင်ရှိသည်။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်း
 ကျင်၌။ (ရွှေ နောက် ဘေးနှစ်ဘက်၌။) သမသဏ္ဍိတေန၊ အညီအမျှ ကောင်း
 စွာတည်သော။ မံသေန၊ ဖြင့်။ ပရိကိစ္ဆာဟိ၊ ဝန်းရံအပ်ကုန်သော။ သုဝဋ္ဌိ
 တာဟိ၊ ကောင်းစွာ လုံးကုန်သော။ သာလိဂဗ္ဗယဝဂဗ္ဗသဒိသာဟိ၊ သလေး

စပါးဖုံး မုယောစပါးဖုံးနှင့်တူကုန်သော။ ဇာတ်ဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အနော နမန္နောတိ၊ ကား။ အ နမန္နော၊ မကိုင်မညွတ်ပဲ။ (ပရိမသတိ-၌ စပ်။) တေန၊ ဤ “အနော နမန္နော” ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ အာ၊ ထိုမင်း သား၏။ အခုဇ္ဇ အဝါမနတာဝေါ၊ မကုန်းသည်၏အဖြစ် မကွသည်၏ အဖြစ် ကို။ ဒီပိတော၊ ပြအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အဝသေသဇနာ၊ ယောကျိားမြတ်မှ ကြွင်းသော လူတို့သည်။ ခုဇ္ဇာ ဝါ၊ ကုန်းကုန်သည်သော် လည်းကောင်း။ ဝါမနာ ဝါ၊ ကွဲကုန်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန် ၏။ ခုဇ္ဇာနံ၊ ကုန်းသူတို့၏။ ဥပရိမကာယော၊ အထက်၌ဖြစ်သော ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ အထက်ပိုင်း ကိုယ်သည်။ အပရိပုဏ္ဏော၊ မပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါမနာနံ၊ ကွဲသူတို့၏။ ဟေဋ္ဌိမကာယော၊ အောက်၌ဖြစ်သော ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ အောက်ပိုင်းကိုယ်သည်။ (အ ပရိပုဏ္ဏော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) တေ၊ ထို ကုန်းကွဲကုန်သော လူတို့သည်။ အ ပရိပုဏ္ဏကာယတ္တာ၊ မပြည့်စုံသောကိုယ် ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနောနမန္နော၊ မကိုင်မညွတ်ကုန်ပဲ။ ဇဏ္ဍုကာနိ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်းတို့ကို။ ပရိမဇ္ဇိတံ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ ကား။ မဟာပရိသော၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏဥတယကာယတ္တာ၊ ပြည့်စုံသော ၂-ပါး စုံသော ကိုယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အနော နမန္နော၊ ပ။ ဇဏ္ဍုကာနိ၊ တို့ကို။ ပရိမဇ္ဇိတံ၊ ငှါ။) သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။

ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယောတိ၊ ကား။ အာ၊ ထိုမင်းသား၏။ ဥသတ ဝါရဏာဒီနံ၊ နွားလားဥသတ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းအစရှိသည်တို့၏။ (ဝတ္ထဂုယံ) ဝိယ၊ အင်္ဂါဇာတ်ကဲ့သို့။ သုဝဏ္ဏပဒုမကဏ္ဍိကသဒိသေဟိ၊ ရွှေပဒုမ္မာကြာအချက် နှင့် တူကုန်သော။ ကောသေဟိ၊ အအိမ်တို့ဖြင့်။ ဩဟိတံ၊ အတွင်း၌ထား အပ်သော။ ပဋိစ္ဆန္တံ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ ဝတ္ထဂုယံ၊ အင်္ဂါဇာတ်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အအိမ်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အင်္ဂါဇာတ်ရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) (သော၊ ထို မင်းသားသည်။) ကောသောဟိတ ဝတ္ထဂုယော၊ မည်၏။ ဝတ္ထေန၊ အဝတ်ဖြင့်။ ဂုဟိတဗ္ဗံ၊ လျှိုဝှက်အပ်သော။ အင်္ဂဇာတ်၊ ကို။ ဝတ္ထဂုယန္တိ၊ ဟဲ့၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောတိ၊ ကား။ ဇာတိဟိဂိုလကေန၊ အစစ်ဖြစ်သော ဟသ်ပြဒါး ဖြင့်။ မဇ္ဇိတွာ၊ သုတ်လိမ်၍။ ဒီပိဒါဌာယ၊ သစ်၏အစွယ်ဖြင့်။ ဗံသိတွာ၊

သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော။ ။ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောတိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဝဏ္ဏောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ “ဇာတိဟိဂိုလကေနာ”တိအာဒိ၊ ဟု ဝိကာဖွင့်သဖြင့် “ဝဏ္ဏံ

ပွတ်တိုက်၍။ ဂေဓကပရိကမ္ပံ၊ သင်္ဘောဂ္ဂေနိဖြင့် အပြေအပြစ်ပြုအပ်သည်ကို။ ကတုာ၊ ၍။ ထပ်တမန်သုဝဏ္ဏသဒိသော၊ ထားအပ်သော၊ တခဲနက်သော ရွှေရုပ်နှင့်တူသော ကိုယ်ရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော။ ဧတေန၊ ဤ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော-ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အဿ၊ ထို ယောက်ျားမြတ်၏။ သနသိ နိဒ္ဒသဏှ သရိရတံ၊ ကျစ်ကျစ်လစ်လစ် တခဲနက်ဖြစ်သော ညက်ညောသိမ်မွေ့သော ကိုယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုာ၊ ပြ၍။ ဆဝိဝဏ္ဏဒဿနတ္ထံ၊ အရေအဆင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ တေ၊ ဤ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော-ဟူသောပုဒ်သည်။ ပုရိမဿ၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော-ဟူသော ရှေးပုဒ်၏။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။

အနက်နှစ်ထပ် ပါဝင်သည်” ဟု သိစေ၏။ ထို့ကြောင့် ဇီကာ၌ “သွာယမတ္ထော အာဝုတ္တိတ္တယေနစ (အနက်နှစ်ထပ် ပေးနိုင်သော အာဝုတ္တိနည်းအားဖြင့်။) ဝေဝိ တဗ္ဗော။” ဟု ဖွင့်သည်။ ထို့နောက် “သရိရပရိယာယော ဣဝ ဝဏ္ဏ-သဒ္ဓေါတိ အဓိပ္ပာယော။” ဟု ဇီကာဖွင့်ပြန်သည်။ ဤအလို “ဝဏ္ဏ” သဒ္ဓါသည် “ကိုယ်” ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ (“အဆင်း” ဟူသောအနက်ကို မဟော။) ထို့ကြောင့် “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ရွှေရုပ်နှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏။” ဟု ပေးပါ။

ဘေတိ။ ပရေပသဒိသော။ ။ ရွှေရုပ်လုပ်ပြီးသောအခါ ထိုရွှေရုပ်ကို ဟယ်ပြဒါးဖြင့် သုတ်၍ သစ်အစွယ်ဖြင့် ပွတ်တိုက်ရသေး၏။ ထိုသို့ ပွတ်တိုက်ခြင်းသည် ရွှေရုပ်ကို ညက်ညက်ညောညော ချောချောမောမော ဖြစ်အောင်တည်း။ ထိုသို့ ပွတ်တိုက်ထားသောကြောင့် ရွှေရုပ်သည် မာမာကျစ်ကျစ် တခဲနက်ဖြစ်၏။ ထို့နောက် သင်္ဘောဂ္ဂေနိဖြင့် အပြေအပြစ်ပြုရ၏။ ထိုသို့ပြုထားအပ်သော ရွှေရုပ်ကဲ့သို့ မာမာကျစ်ကျစ် တခဲနက်ဖြစ်သော ကိုယ်ရှိသည်ကို “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏ” မည်၏ဟု ဆိုသည်။ ဤမျှတိုင်အောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့် အရေအဆင်း၏ လှပပုံကိုမပြသေး။ ပင်ကိုရုပ်၏ ပြေပြစ်ညက်ညော ချောမောပုံကိုသာပြသည်။ ထို့ကြောင့် အရေအဆင်း၏ ဝါဝါဝင်းဝင်း လှပခြင်းကို “ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော” ပုဒ်ဖြင့် ပြရသည်။ သန္နိဘ-သဒ္ဓါသည် ဣဝါဒိဂိုဏ်းတွင် ပါဝင်သော ဥပမာန ဝါစက-သဒ္ဓါတည်း။ [ဣဝါဒိ ဣဝ ဝါ တုလျံ၊ သမာနံ နိဘသန္နိဘာ။-အလင်္ကာ စတုတ္ထပိုင်း။ ၁၇၉-ဝါတာ။]

ပုရိမဿ ဝါ ဝေဝစနံ။ ။ ဤနည်း၌ကား သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောနှင့် ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော-သည် အဓိပ္ပာယ်တူသော ပရိယာယ်စကားလှယ်ပုဒ်တည်း။ ဤနည်း၌ ဝဏ္ဏသဒ္ဓါသည် အရုပ်ကို တင်စားထားသော ရုဇ္ဈိ-သဒ္ဓါမဟုတ် “အဆင်းအနက်” ဟောသော မုချသဒ္ဓါတည်း။ ထို့ကြောင့် “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသောအဆင်းရှိ၏။” ဟု ပေးရသည်။ [ပဌမဝိကပ္ပံ ဝတ္တာ တထာဂ္ဂပုယ ဝန ရုဇ္ဈိယာ အဘာဝံ နေသိ ကတုာ ဝဏ္ဏဓာတုပရိယာယဒေဝ ဝဏ္ဏ-သဒ္ဓိ ဂဟေတွာ စုတိယဝိကပေါ ဝုတ္ထော။ တသ္မာ ပဒဒ္ဒယေနာပိ သုနိဒ္ဒန္တ (ကောင်းစွာမှတ်လွှင့်အပ်သော အညစ်အကြေးရှိသော=လျော်ပြီးပြီးသော။) သုဝဏ္ဏသဒိသဆဝိဝဏ္ဏောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။-ဇီကာ။]

ရဇောဇလ္လန္တိ၊ ကား။ ရာဇာဝါ၊ မြို့နယ်သည်လည်းကောင်း။ မလံဝါ၊ မြို့ကြမ်းသည်လည်းကောင်း။ (န ဥပလိမ္ပတိ-၌ စပ်။) [ရဇောတိ သုခမရဇော။ ဇလ္လန္တိ မလိနဘာဝါဝဟော (ညစ်နွမ်းသည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်နိုင်သော။) ရေဏသဉ္ဇယော။ (မြို့အပေါင်းတည်း။) တေနာဟ “မလံဝါ” တိ။-ဋီကာ။] န ဥပလိမ္ပတိတိ၊ ကား။ န လဂ္ဂတိ၊ မငြိကပ်။ ပဒမပလာသတော၊ ပဒမ္မာကြာရွက် မှ။ ဥဒကဗိန္ဒု၊ ဝိယ၊ ရေပေါက်ကဲ့သို့။ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ လိမ့်ကျ၏။ ပုန၊ ဆက်။ ဟတ္ထ ဓောဝနာဒီနိ၊ လက်တော်ဆေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ဥတုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ စေဝ၊ အဇ္ဈေကိုယူခြင်း အကျိုးငှါလည်းကောင်း။ (အဇ္ဈေရအောင်လည်း ကောင်း။) ဒါယကာနံ၊ အလှူ ရှင်တို့၏။ ပုညဖလတ္ထာယ စ၊ ကောင်းမှု၏အကျိုး အလိုငှါလည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ကရောန္တိ၊ မှုကြကုန်၏။ စ၊ သည် သာမကသေး။ ဝတ္ထသိသေနာပိ၊ ကျင့်ဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့်လည်း။ (ဟတ္ထ ဓောဝနာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။) ကရောန္တိယေဝ၊ မှုကြကုန်သည်သာ။ [“ဘုရားရှင်သည် ကျင့်ဝတ်ကိုအဦးပြုသဖြင့် လက်တော်ခြေတော်ဆေးမှု စသည်ကို ပြုရသည်” ဟူလို။] ဟိ၊ မှန်။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ သို့။ ပဝိသန္တေန၊ ဝင်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပါဒဒ၊ တို့ကို။ ဓောဝိတုဒ၊ ရှိ။ ပဝိသိဘဗ္ဗံ၊ စင်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ဤ ကျင့်ဝတ်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝတ္ထံ၊ (စူဠဝဂ္ဂ သေနာသနက္ခန္ဓက-၌) ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဗြဟ္မဇုဂတ္ထောတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မာ ဝိယ၊ ဗြဟ္မာကဲ့သို့။ ဥဇုဂတ္ထော၊ ဖြောင့် မတ်သောကိုယ်ရှိ၏။ ဥဇုမေဝ၊ ဖြောင့်မတ်စွာသာလျှင်။ ဥဂ္ဂတဒိဿသရီရော၊ အထက်သို့တက်သော ရှည်သောကိုယ်ရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ [“ယခု ကလေးဘဝ၌ မဖြစ်သေးသော်လည်း နောင်အခါ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်” ဟူလို။] ဟိ-ဉ္ဇျံ။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ခန္ဓေ၊ ပခုံးလည်း ကောင်း။ (ဣတိ-၌စပ်။) ကဋိယံ၊ ခါးလည်းကောင်း။ ဇာဏူဟု၊ ပဆစ် ဒူးဝန်းတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တီသု၊ သုံးမျိုးကုန်သော။ ဌာနေ သု၊ အရပ်တို့၌။ နမန္တိ၊ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ ကဋိယံ၊ ခါးသည်။ နမန္တာ၊ ညွတ်ကုန်လတ်သော်။ ပစ္စတော၊ နောက်၌။ နမန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကော့ကုန်၏။) ဣတရေသု၊ ခါးအရပ်မှ တပါးကုန်သော။ ဒွိသု၊ နှစ်မျိုးကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ (နမန္တာ၊ ကုန်လတ်သော်။) ပုရတော၊ ရွှေ၌။ (နမန္တိ၊ ကုန်၏။ ကုန်းကုန်၏။) ပန၊ ကား။ ဒိဗံသရီရာ၊ ရှည်သောကိုယ်ရှိကုန်သော။ ဧကေ၊ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည်။ ပဿ ဝကာ၊ ကောက်သော နံပါးရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကေ၊ အချို့သော

သတ္တဝါတို့သည်။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ဥန္နာမေတွာ၊ အထက်သို့ညှတ်စေ၍။
 ဝါ၊ မော့၍။ နက္ခတ္တာနိ၊ နက္ခတ်တို့ကို။ ဂဏယန္တာ ဝိယ၊ ရေတွက်ကုန်သကဲ့သို့။
 စရန္တိ၊ လှည့်လည်ကြကုန်၏။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အပွမံသလောဟိတာ၊ နည်း
 သော အသားအသွေးရှိကုန်သည်။ သူလသဒိသာ၊ တံကျင်နှင့်တူကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သူလသဒိသာတိ ပေါတ္ထကရူပကရဏေ (ယမင်းရုပ်ကိုပြု
 လုပ်ရာအခါ၌။) ထပိတသူလပါဒသဒိသာ (ထားအပ်သော တံကျင်၏အခြေနှင့်
 တူကုန်သည်။) ဟောန္တိ။] ဧကေ၊ တို့သည်။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ပဗ္ဗာရာ၊ ကိုင်း
 ကုန်သည်။ ဝါ၊ ရှိုင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ပဝေမမာနာ၊ တုန်လှုပ်ကုန်လျက်။
 ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ အယံ၊ ဤ မင်းသားသည်။ ဥဇုမေဝ၊
 ပြောင်မတ်စွာသာလျှင်။ ဥဂန္နာ၊ အထက်သို့တက်၍။ ဒိသပမာဏော၊ ရှည်သော
 အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဒေဝနဂရေ၊ နတ်မြို့၌။ ဥဿိတသုဝဏ္ဏ
 တောရဏံ ဝိယ၊ စိုက်ထူအပ်သော ရွှေတုရိန်တိုင်ကဲ့သို့။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။
 ဣတိ၊ ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒီပေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤ
 ဗြဟ္မာဇုဂတ္တ လက္ခဏာကို။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဟောတော်
 မူအပ်သကဲ့သို့။) ဝေ၊ တူ။ ဇာတမတ္တဿ၊ ဖွားမြင်ပြီးကာမျှဖြစ်သော မင်း
 သား၏။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသောအားဖြင့်။ အ ပရိပုဏ္ဏံ၊ မပြည့်သေးသော။
 ယံ ယံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ၊ အကြင် အကြင် ဟောကျိားမြတ်၏လက္ခဏာ
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထို ထို လက္ခဏာကို။ အာယတိံ၊ နောင်
 အခါ၌။ တထာ ဘာဝိတံ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်လတ္တံ့၏အဖြစ်
 ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

သတ္တုဿဒေါတိ၊ ကား။ အဿိ၊ ထိုမင်းသား၏။ ဒွေ၊ နှစ်ဘက်ကုန်
 သော။ ဟတ္ထပိဋ္ဌိယော၊ လက်ဖမိုးတို့လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပါဒ
 ပိဋ္ဌိယော၊ ခြေဖမိုးတို့လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အံသကူဋ္ဌာနိ၊ ပခုံး

တထာ ဘာဝိတံ။ ။ဘဝိဿတိတိ ဘာဝိ။ ဘဝိဿတိ ဂမာဒိဟိ ဣသိဏ-သုတ်
 ဖြင့် ဣပစ္စည်း၊ နပုလ္လိင်ဖြစ်၍ ရသေ့ပြု။ ဘာဝိနော၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော လက္ခဏာ၏။
 ဘာဝေ၊ ဘာဝိတာ။ တထာ၊ ထို မြဟ္မာမင်း၏ကိုယ်ကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်စွာ ကိုယ်
 ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၏အဖြစ်တည်း။
 တထာ ဘာဝိတာ၊ အဖြစ်။

သတ္တုဿဒေါ။ ။အဿ၊ ထိုမင်းသား၏။ သတ္တုဿ၊ လက်ဖမိုးနှစ်ဘက် ခြေဖမိုး
 နှစ်ဘက် ပခုံးနှစ်ဘက် လည်ဂုတ်အားဖြင့် ခုနစ်ပါးသောအရပ်တို့၌။ ဥဿဒေါ။ အထက်
 သို့တက်သော အသားသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ သတ္တုဿဒေါ။ "ဟု အဋ္ဌကထာ
 အလို ဘိန္နာဓိကရဏမဟုဋ္ဌိဟိ သမာသိပိပျိဟိပိ။ ဥဿဒ ခွံ ဥပဗ္ဗ+သဒ ဓာတ်သည်

စွန်းတို့လည်းကောင်း။ ခန္ဓော၊ လည်ဂုတ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တသု၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေသု၊ ဌာနေသု၊ ဤအရပ်တို့၌။ ပရိပုဏ္ဏော၊ ပြည့်သော။ မံသုဿဒေါ၊ အထက်သို့တက်သော အသားသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ အထက်သို့တက်သော အသားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုမင်းသားသည်။) သတ္တုဿဒေါ၊ မည်၏။ ပန၊ ကား။ အညေသံ၊ တို့၏။ ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌာဒိသု၊ လက်ဖမိုး ခြေဖမိုး အစရှိသည်တို့၌။ သိရာဇာလံ၊ အကြောတည်းဟူသောကုန်ရက်သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ အသကုဋကုန္ဓေသု၊ ပခုံးစွန်း လည်ဂုတ်တို့၌။ အဋ္ဌိ၊ ကောဋိယော၊ အရိုးစွန်းတို့သည်။ (ပညာယန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ မနုဿပေတာဝိယ၊ လူ့ပြုတ္တာတို့ကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ န(ခါယတိ)၊ မထင်ရ။ ပန၊ အန္ဓယ ကား။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ သတ္တသု၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ ပရိပုဏ္ဏမံသုဿတ္တော၊ ပြည့်သော အထက်သို့တက်သော အသားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဂုဋ္ဌသိလာဇာလေဟိ၊ လျှို့ဝှက်အပ်သောအကြောတည်းဟူသောကုန်ရက်ရှိကုန်သော။ (မထင်ရှားသော အကြောရှိကုန်သော။) ဟတ္ထပိဋ္ဌာဒိဟိ၊ လက်ဖမိုး အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ လုံး၍။ သုထပိတသုဝဏ္ဏာဋ္ဌိကံသဒိသေန၊ ကောင်းစွာထားအပ်သော ရွှေမရိုးစည်နှင့်တူသော။ ခန္ဓေန၊ ပခုံးဖြင့်။ သိလာရူပတံ ဝိယ၊ ကျောက်ရုပ်ကလေးကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ စိတ္တကမ္မရူပတံ ဝိယ စ၊ ဆန်းကြယ်စွာပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီဆေးရေးရုပ်ကဲ့သို့လည်း။ ခါယတိ၏။

အဿ၊ ထိုမင်းသား၏။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့၏။ ပုဗ္ဗဒ္ဓိဝိယ၊ ရွှေထက်ဝက်ကိုယ်ကဲ့သို့။ ကာဇယာ၊ ကိုယ်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ။ (သော၊ ထိုမင်းသား

ဝဟိအနက်ကို ဟော၏။ အထက်သို့တက်သော အသားဟူသည် “ပြည့်ပြီးသော အသားပင်တည်း။” ထို့ကြောင့် “ပရိပုဏ္ဏော”ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။ ဋီကာ၌ ကား-“ဟတ္ထပိဋ္ဌိအာဒိဝသေန သတ္တ သရီရာဝယဝါ ဥဿဝါ ဥပစိတမံသာ ဧတဿာတိ သတ္တုဿဒေါ”ဟု တုလျာဓိကရဏမဟုမ္ဘိဟိ ပြုလေ၏။ ထိုဋီကာအလို ပြည့်ပြီးသော အသားရှိသော ခုနစ်ပါးသောအရပ်ရှိသောမင်းသား။

ဧတ မနုဿပေတာ ဝိယ။ ။ ရှေ့၌ “ယေတုဗျေန ဟိ သတ္တာ”ဟု သတ္တုနာမည်ဖြင့် လူတို့ကိုပင် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခဲ့၏။ ဤ၌ “မနုဿ”ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် ရှေ့နောက်မညီ။ လူတွေ၏အကြောင်းကို ဆိုရာဖြစ်သောကြောင့် “မနုဿ” ဟူ၍လည်း တမင်ဆိုဖွယ်မလို။ ထို့ကြောင့် “တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ မနုဿပေတာ ဝိယ။ လူ့ပြုတ္တာတို့ကဲ့သို့။ ခါယန္တိ။”ဟု ရှိမှကောင်းမည်ထင်သည်။

သည်။) သီဟပုဗ္ဗကယော၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သီဟဿ၊ ၏။ ပုရုတ္တိမ
 ကာယော ဝ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ကိုယ်သည်သာ။ ဝါ၊ ရှေ့ပိုင်းကိုယ်သည်သာ။
 ပရိပုဏ္ဏော၊ ပြည့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္စိမကယော၊ နောက်၌ဖြစ်သော
 ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ နောက်ပိုင်း ကိုယ်သည်။ အ ပရိပုဏ္ဏော၊ မပြည့်သည်။
 (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ သီဟဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗက
 ယော ဝိယ၊ ရှေ့ထက်ဝက်ကိုယ်သည်ကဲ့သို့။ သဗ္ဗော၊ သော။ ကာယော၊
 (အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်း) ကိုယ်သည်။ ပရိပုဏ္ဏော၊ သည်။ (ဟောတိ။)
 သီဟဿ၊ ၏။ (ကာယော၊ သည်။) တတ္တတတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ ဝိနတုန္ဒတာဒိ
 ဝသေန၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကိုင်းညွတ်ခြင်း အထက်သို့ညွတ်ခြင်း အစရှိသည်
 ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုဿဏ္ဍိတဝိသဏ္ဍိတော၊ မကောင်းသောသဏ္ဍာန်ရှိ ဖောက်
 ပြန်သောသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ ဟောတိ ဣဝ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။ မဟာပုရိသဿ၊
 ၏။) သောပိ၊ ထို အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်း ကိုယ်သည်လည်း။ တတ္တ တတ္ထ၊
 ၌။ ဝိနတုန္ဒတာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုဿဏ္ဍိတဝိသဏ္ဍိတော၊ ရှိသည်။ န ဟော
 တိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အနွယ် ကား။ ဒီသယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ရှည်သင့်ရာအရပ်၌။
 ဒီဃော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ရဿတူလကိသပုထုလအနုဝနိတယုတ္တဋ္ဌာနေသ၊
 တိုသင့်ရာအရပ် ဆူဖြိုးသင့်ရာအရပ် ပိန်သင့်ရာ (သေးသင့်ရာ)အရပ် ပြန်
 ကျယ်သင့်ရာအရပ် အစဉ်အတိုင်းလုံးသင့်ရာအရပ်တို့၌။ တထာဝိဓော ဝ၊
 ထိုသို့ သဘောရှိသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ သာဓက ကား။ မနာ
 ပိယေ ဝ ။ပ။ သဏ္ဍန္တိတိ၊ ဟူသော။ ဧဝံ(သုတ္တံ)၊ ဤ ပါဠိတော်ကို။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။—

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မနာပိယေ ဝ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သည်
 သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မဝိပါဏေ၊ ကံ၏အကျိုးသည်။ ပစ္စုပဋိတေ၊
 ရှေးရှုတည်လတ်သော်။ ဒီဃေဟိ၊ ရှည်ကုန်သော။ ယေဟိ အဂေဟိ၊
 အကြင် လက်ချောင်း ခြေချောင်း နှာခေါင်းအစရှိသော အင်္ဂါတို့
 ဖြင့်။ သောဘတိ၊ တင့်တယ်၏။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ရှည်မှတင့်တယ်မည့်
 လက်ချောင်း ခြေချောင်း နှာခေါင်းအစရှိသော ထို အင်္ဂါတို့သည်။
 ဒီဃာနိ၊ ရှည်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) သဏ္ဍန္တိ၊ ကောင်းစွာတည်ကုန်၏။
 ရဿေဟိ၊ တိုကုန်သော။ ယေဟိ အဂေဟိ၊ အကြင် လည်ပင်း အစရှိ
 သောအင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သောဘတိ၊ ၏။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထို တိုမှတင့်တယ်
 မည့်လည်ပင်းအစရှိသောအင်္ဂါတို့သည်။ ရဿာနိ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။)
 သဏ္ဍန္တိ။ ဝုလေဟိ၊ တုတ်ကုန်သော။ ယေဟိ အဂေဟိ၊ အကြင်ပေါင်
 လက်မောင်း အစရှိသောအင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သောဘတိ။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထို

တုတ်မှတင့်လယ်မည့် ပေါင် လက်မောင်း အစရှိသော အင်္ဂါတို့သည်။ ထူလာနီ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော့။) သဏ္ဌန္တိ။ ကိသေဟိ၊ သေးကုန်သော။ ယေဟိ အဂေဟိ၊ အကြင်ဆံပင် မွေးညင်း ခါး အစရှိသောအင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သောဘတိ၊ ဇာတိ။ တာနိ၊ ထိုသေးမှတင့်တယ်မည့် ဆံပင် မွေးညင်း ခါး အစရှိသောအင်္ဂါတို့သည်။ ကိသာနိ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော့။) သဏ္ဌန္တိ။ ပုထုလေဟိ၊ ပြန့်ကျယ်ကုန်သော။ ယေဟိ အဂေဟိ၊ အကြင် မျက်လုံး လက်ဖဝါးပြင် အစရှိသောအင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သောဘတိ။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထိုကျယ်ပြန့်မှတင့်တယ်မည့် မျက်လုံး လက်ဖဝါးပြင် အစရှိသော အင်္ဂါတို့သည်။ ထူလာနိ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော့။) သဏ္ဌန္တိ။ ဝဇ္ဇေဟိ၊ လုံးကုန်သော။ ယေဟိ အဂေဟိ၊ အကြင် ခြေသလုံး လက် အစရှိသော အင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သောဘတိ။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထို လုံးမှတင့်တယ်မည့် ခြေသလုံး လက် အစရှိသော အင်္ဂါတို့သည်။ ဝဇ္ဇာနိ၊ လုံးကုန်သည်။ (ဟုတော့။) သဏ္ဌန္တိ။ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မဟာပုရိသဿ၊ ဇာတိ။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောကို။ ဝါ၊ သည်။ နာနာစိတ္တေန၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ်ဟူသော။ ပုညစိတ္တေန၊ ကောင်းမှုတည်းဟူသောစိတ်ကြောင့်။ စိတ္တိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်ရှိသည်။ ဒသဟိ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ပါရမီတိ၊ ပါရမီတော်တို့သည်။ သဇ္ဇိတော၊ ဆင်ပြင်အပ်သည်။ (ဟောတိ)။ (တနည်း) မဟာ

နာနာစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန။ ။ ယခုစာအုပ်များ၌ “နာနာစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန” ဟု ပါ၍ရှိ၏။ ဒါနစိတ် သီလစိတ် နေက္ခမ္မစိတ် စသောအားဖြင့် အမျိုးမျိုးသော ပါရမီစိတ်ကို “နာနာစိတ္တေန” ဟု ဆိုသည်။ [သတပုညလက္ခဏတာယ နာနာစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန စိတ္တိတော။-ဇီကာ။]

တနည်း။ ။ “ဒါနစိတ္တေန ပုညစိတ္တေနာတိဝါ ပါရမ္ဘော” ဟု ဇီကာ၌ပါ၍တမျိုး ရှိသေး၏။ ဒါနဝသေန (ဒါနစိတ္တေန၏အဖွင့်။) သီလာဒိဝသေနစ ပဝတ္ထပုညစိတ္တေန (ပုညစိတ္တေန၏အဖွင့်။) ဣတိ အတ္ထော။-ဇီကာ။ [ဒါနစိတ္တေနဖြင့် ဒါနစိတ်ကိုယူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပုညစိတ္တေနဖြင့် သီလစသော ပါရမီကောင်းမှုစိတ်ကိုသာ ယူရတော့သည်။ ပါရိသေသနည်းတည်း။]

စိတ္တိတော သဇ္ဇိတော။ ။ စိတ္တိတောကို “သဉ္စာတစိတ္တဘာဝေါ” ဟု ဇီကာဖွင့်သောကြောင့် စိတ္တနောင် သဉ္စာတ အဿတ္ထိအနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်ထားသည်ဟု မှတ်ပါ။ စိတ္တ၌လည်း ဘာဝဂ္ဂဓာန ကြိပါ။ “ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်” ဟုလို။ သဇ္ဇိတော၌ သဇ္ဇဓာတ်သည် ဆင်ပြင်ခြင်းအနက်ကို ဓဟာ၏။ ဘုရားအလောင်း၏ အတ္တဘောတော်ကို ပါရမီဆယ်ပါးတို့က လှသည်ထက်လှအောင် ချောသည်ထက်ချောအောင် ပြင်ဆင်လိုက်ကြသည်-ဟုလို။

ပုရိသဿ၊ ဇါ။ အတ္တဘာဝေါ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ ဒါနစိတ္တေန၊ ဒါန၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောစိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပုညစိတ္တေန၊ သီလအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောစိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ စိတ္တိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်ရှိသည်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ပါရမီဟိ၊ တို့သည်။ သဇ္ဇိတော၊ ဆင်ပြင်အပ်သည်။ (ဟောတိ)။ လောကေ၊ လောက၌။ သဗ္ဗသိပ္ပိ နောဝါ၊ အလုံးစုံသော ပန်းပု ပန်းချီ အတတ်သည်တို့သည်သော်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓိမန္တောဝါ၊ အလုံးစုံသော တန်ခိုးရှင်တို့သည်သော်လည်းကောင်း။ ပတိဂ္ဂပကမ္ပိ၊ အတုဖြစ်သောအရုပ်ကိုသော်မှလည်း။ ဝါ၊ ဆင်းတုရုပ်တုကိုသော်မှလည်း။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ နသက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ စိတန္တရံသောတိ(တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ကောဇ္ဇာနံ၊ လက်ပြင်ရိုးတို့၏။ အန္တရံ၊ အကြားကို။ အန္တရံသံ၊ အန္တရံသံ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဇါ။ [အန္တရံသံ၌ “အန္တရ+အံ” ဟု ခွဲ၍ အံသသဒ္ဓါသည် အဖို့အနက်ဟောတည်း။] အဿ၊ ထိုမင်းသား၏။ စိတံ၊ စိအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်သော။ တံ အန္တရံသံ၊ ထို လက်ပြင်ရိုး နှစ်ဘက်တို့၏ အကြားဖြစ်သောအဖို့သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ထိုသို့ စိအပ်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ပြည့်သော လက်ပြင်ရိုးနှစ်ဘက်တို့၏ အကြားအဖို့ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုမင်းသားသည်။) စိတန္တရံသော၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အညေသံ၊ တို့၏။ တံဌာနံ၊ ထို လက်ပြင်ရိုးနှစ်ဘက်တို့၏ အကြားအရပ်သည်။ နိဇ္ဇံ၊ နိမ့်သည်။ ဝါ၊ ချိုင့်သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဒေ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပိဋိကောဇ္ဇာ၊ ကျောက်ကုန်းအထက် လက်ပြင်ရိုးတို့သည်။ ပါဠိယေက္ကာ၊ အသီး

မှန်၏။—ဤမျှလောက်အတူမရှိအောင် လှပချောမောသော အတ္တဘောသည်သာ နောင်အခါ၌ ရအပ်လတ္တံ့သော ဓမ္မကာယ (တရားအပေါင်း) ၏ တည်ရာ ဖြစ်ထိုက်သည်။ အရုပ်ဆိုးနေလျှင် ရအပ်လတ္တံ့သော တရားတော်အပေါင်း၏ တည်ရာမဖြစ်နိုင်။ [“ဤဒိသော ဝေ ဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မတာ ယဿ အဓိဋ္ဌာနံ ဘဝိတုံ ယုတ္တော” တိ ဒသ ပါရမီဟိ သဇ္ဇိတော အဘိသင်္ခတော။—ဋီကာ။]

ဒိန္နံ ကောဇ္ဇာနံ အန္တရံ။ ။ဒိန္နံ ကောဇ္ဇာနံ အန္တရန္တံ ဒိန္နံ ပိဋိဗာဟာနံ၊ ကျောက် လက်ရိုးလက်မောင်းဖြစ်သော လက်ပြင်ရိုးတို့၏။ ဝေမဗ္ဗံ၊ အလယ်အရပ်ဖြစ်သော။ ပိဋိမဗ္ဗဿ၊ ကျောက်ကုန်းအလယ်၏။ ဥပရိဘာဝေါ၊ အထက်အဖို့ကို။ (အန္တရံသံဝုစ္စတိ—ဝုစ္စတံ) စိတံ ပရိပုဏ္ဏန္တိ အနိဇ္ဇဘာဝေန စိတံ၊ မညွတ်မချိုင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် စိထားအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော။ ဒီဟိ ကောဇ္ဇဟိ သမတလတာယ ပရိပုဏ္ဏံ၊ နှစ်ဘက်သော လက်ပြင်ရိုးတို့ဖြင့် ညီမျှသောအပြင်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပြည့်သော။ (အန္တရံသံဝုစ္စတံ)။—ဋီကာ။

အခြား တခုစီတို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ ပန၊ ကား။ မဟာပုရိ သဿ၊ ၏။ ကဋိတော၊ ခါးမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ မံသပဋ္ဌလံ၊ အသားလှာ သည်။ ယာဝံ ခန္ဓာ၊ ပခုံးတိုင်အောင်။ ဥဂ္ဂမ္ပ၊ အထက်သို့တက်၍။ သမုဿိတ သုဝဏ္ဏဗလကံ ဝိယ၊ ကောင်းစွာထောင်အပ်သော ရွှေပျဉ်ချပ်သည်ကဲ့သို့။ ပိဋ္ဌိံ၊ ကျောက်ကုန်းကို။ ဆာဒေတွံ၊ ဖုံး၍။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်၏။

နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလောတိ၊ ကား။ နိဂြောဓောဝိယ၊ ပညောင်ပင်ကဲ့သို့။ ပရိမဏ္ဍလော၊ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်း၏။ ပညာသဟတ္တတာယဝါ၊ အတောင် ငါးဆယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ [“ပင်စည်က အတောင် ငါးဆယ်ရှိလျှင် အကိုင်းကလည်း အတောင်ငါးဆယ်ရှိသည်” စသည်။] (သမ - ဌိစပ်။) သတဟတ္တတာယဝါ၊ အတောင်တရာရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း။ သမက္ခန္ဓသာခေါ၊ ညီမျှသော ပင်စည်အကိုင်းရှိသော။ နိ ဂြောဓော၊ ပညောင်ပင်သည်။ ဒီဃတော ပိ၊ အရှည်အမြင့် အားဖြင့်လည်း ကောင်း။ ဝိတ္ထာရတောပိ၊ အပြန့်အကျယ် အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧပု မာဏောဝ၊ တူသောပမာဏရှိသည်သာ။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ကာယတော ပိ၊ ကိုယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗျာမတော ပိ၊ အလံ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧပုမာဏော၊ တူသော ပမာဏရှိသည်။ (ဟောတိ။) အညေသံ၊ တို့၏။ ကာယောဝါ၊ ကိုယ်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဗျာမောဝါ၊ အလံသည်သော်လည်းကောင်း။ ဒီဃော၊ ရှည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဝိသမပုမာဏော၊ မညီမျှသော ပမာဏရှိသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ အတ္ထော။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ ကိုယ်နှင့် အလံ

နိဂြောဓော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလော။ ။နိဂြောဓော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလောတိ ပရိမဏ္ဍလ နိဂြောဓော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလော။ (ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသော ပညောင်ပင်ကဲ့သို့ ဝန်းဝိုင်း၏။) “နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလပရိမဏ္ဍလော”တိ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ဧကဿ ပရိမဏ္ဍလ သဒ္ဓဿ လောပံ ကတ္တာ “နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော”တိ ဝုတ္တော။ ဓတနာဟ “သမက္ခန္ဓ သာခေါ နိဂြောဓော”တိ အာပိ။—ဋီကာ။

တနည်း။ ။ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓသန္တိဓာနေနဝါ ပရိမဏ္ဍလောဝ နိဂြောဓော ဝိယတိ (“ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓါ၏ အနီး၌တည်သော နိဂြောဓ”ဟူသည် “ပရိမဏ္ဍလနိဂြောဓပင် တည်း” ဟု ပရိမဏ္ဍလနိဂြောဓကို ယူနိုင်၏။) ဣတိ ဧကဿ ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓဿ လောပေန ဝိနာပိ (ထို့ကြောင့် ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓါတပုဒ် ဖြစ်ခြင်းနှင့် ကင်း၍လည်း။) အယမတ္ထော လက္ခတိတိ အာဟ “နိဂြောဓော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလော”တိ။—ဋီကာ။ ဓနာကံနည်း၌ ပရိမဏ္ဍလ နှစ်ပုဒ်မလို၊ နှစ်နည်းလုံးပင် ဗဟုဗ္ဗိတိသမာသ် ဝိပြုတိ မပြုရ။ ဥပမာပုပ္ဖပဒံ ကမ္မဓာရယံသာ။

ညီမျှသော ပမာဏရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) ယာဝတက္ခယ ကာယောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ပုတ္တိ။ တတ္ထ၊ ထိုယာဝတက္ခယ ကာယော အစရှိသော ပါဠိ၌။ ယာဝတကော အဿာတိ၊ ယာဝတကော အဿ ဟူသော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းသည်။ (ဩကာရဿ၊ ဩအက္ခရာ၏ ဝက်ဆံဒေသံ၊ ဝ အက္ခရာအပြုကို။ ကတွာ၊ ရှိ။) ယာဝတက္ခယ၊ ယာဝတက္ခယ ဟု ဖြစ်၏။

သမဝဋ္ဌက္ခန္ဓောတိ၊ ကား။ သမဝဋ္ဌိတက္ခန္ဓော၊ အညီအမျှ လုံးသောလည်ကုပ် ရှိ၏။ ဧကေ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကောဉ္ဇာ ဝိယ၊ ကြီးကြာတို့သည် ကဲ့သို့။ ဒီဃဂလာ စ၊ ရှည်သော လည်ပင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဗကာ ဝိယ၊ ဗျိုင်းတို့သည်ကဲ့သို့။ ဝက်ဂလာ စ၊ ကောက်သော လည်ပင်းရှိကုန်သည် လည်းကောင်း။ ဝရာဟာ ဝိယ၊ တောဝက်ကြီးတို့သည်ကဲ့သို့။ ပုထုလဂလာ စ၊ ပြန်ကျယ်သောလည်ပင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန် သကဲ့သို့။ ကထနကာလေ၊ စကားပြောရာအခါ၌။ သိရာဇာလံ၊ အကြော တည်းဟူသော ကွန်ရက်သည်။ ပညာယတိ (ယထာ)၊ သို့။ မန္ဓော၊ နို့သော။ ဝါ၊ တိုးသော။ သရော၊ အသံသည်။ နိက္ခမတိ (ယထာ)၊ ထွက်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ခန္ဓော၊ လည်ကုပ်သည်။ ဝါ၊ လည်ပင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ သုဝဋ္ဌိတသုဝဋ္ဌာဋီကံသဒိ သော၊ ကောင်းစွာလုံးသော ရှေ့မရိုးစည်ငယ်နှင့်တူသော။ ခန္ဓော၊ လည်ကုပ် သည်။ ဝါ၊ လည်ပင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကထနကာလေ၊ ၌။ သိရာဇာလံ၊ သည်။ န ပညာယတိ၊ ရှား။ မေသံဿ၊ ၏။ ဂဇ္ဇိတော ဝိယ၊ ဝစ်ချုန်းသံသည် ကဲ့သို့။ သရော၊ အသံသည်။ မဟာ၊ ကျယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ရသဂ္ဂသဂ္ဂိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောကြံပါဠိ၌။ (အဝယဝတ္ထော၊ အစိတ်ဖြစ် သော အနက်ကို။ ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝဒ္ဓဗ္ဗော၊ ၏။ ယာ၊ အကြင်အကြောတို့သည်။) ရသံ၊ အရသာကို။ ဂသန္တိ ဟရန္တိ၊ ဆောင်တတ် ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ အရသာကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တာ၊ ထိုအကြောတို့သည်။) ရသဂ္ဂသာ၊ တို့မည်၏။ ဧတိ၊ ဤ ရသဂ္ဂသာဟူသော

ရသဂ္ဂသဂ္ဂိံ ။ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိတိ မရရာဒိဘေဒံ၊ အချို့အစရှိသော အပြားရှိသော။ ရသံ 'ဂသန္တိ အန္ဓော ပဝေသန္တိ' (အတွင်းသွင်းတတ်ကုန်၏။) ဣတိ ရသဂ္ဂသာ။ ရသဂ္ဂသာနံ၊ အရသာကိုဆောင်တတ်သော အကြောတို့တွင်။ အဂ္ဂါ၊ မြတ်သော အကြောတို့တည်း။ ဤသို့ သမာသ်ပုဒ်တပုဒ်ဖြစ်ပြီးနောက်မှ “ရသဂ္ဂသဂ္ဂါ ဧတဿ သန္တိတိ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိံ” ဟု အဿတ္ထိ တဗ္ဗိတ်ဆင့်ရ၏။ သို့မှ တဗ္ဗိတ် ဤပစ္စည်းဖြင့် “ရသဂ္ဂ

သဒ္ဓါသည်။ ရသဟရဏီနံ၊ အရသာကိုဆောင်တတ်သော အကြောတို့ကို။ အဓိဝစနံ၊ ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ အဿ၊ ထို မင်းသား၏။ အဂ္ဂါ၊ မြတ်ကုန်သော။ တာ၊ ထို အရသာကိုဆောင်တတ်သော အကြောတို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့အရသာကို ဆောင်တတ်သော မြတ်သောအကြောတို့ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုမင်းသားသည်။) ရသဂ္ဂသဂ္ဂါ၊ မည်၏။ ကိရ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ သတ္တရသဟရဏီသဟဿာနံ၊ အရသာကိုဆောင်တတ်သော ခုနစ်ထောင်သော အကြောတို့သည်။ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ၊ အထက်၌ အဖျားရှိကုန်သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ဝိဝါယမေဝ၊ လည်ပင်း၌သာ။ ပဋိမုက္တာနိ၊ စုပ်နေကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) တိဖလမတ္ထောပိ၊ နှမ်းစေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဇိဝုဂ္ဂေ၊ လျှာဖျား၌။ ထပိတော၊ ထားအပ်သည်။ (သမာနော၊ လတ်သော်။) သဗ္ဗဂ္ဂာယံ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်ကို။ ဝါ၊ တကိုယ်လုံးကို။ အန္တဖရတိ၊ အစဉ်အတိုင်း ဖြန့်နိုင်၏။ တေနေဝ၊ ထိုသို့အလုံးစုံသော ကိုယ်ကို အရသာဖြန့်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ မဟာပဓာနံ၊ မြတ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းကို (ဒုက္ကရရိယာအကျင့်ကို။) ပဒဟန္တဿ၊ အားထုတ်စဉ်။ ဧတတ္ထုလ္လာဒိဟိပိ၊ တလုံးသောဆန် အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣဋ္ဌာယယုသပသတမတ္ထေနာပိ၊ တလက်ဖက်လောက်သော ကုလားပဲရေဖြင့်လည်းကောင်း။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ကို။ ဝါ၊ ၏။ ယာပနံ၊ ရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်စေနိုင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ မျှတခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ပန၊ ကား။ အညေသံ၊ တို့၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အတာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဩဇာ၊ ဩဇာသည်။ န ဖရတိ၊ မဖြန့်နိုင်။ တေန၊ ထိုသို့ တကိုယ်လုံးကို ဩဇာမဖြန့်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ တေ၊ ထို အခြားသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဗာဟုာဗဓာ၊ များသောအနာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ [ကေနာတိ ဩဇာယ အဖရဏေန (ဩဇာ၏မဖြန့်နိုင်ခြင်းကြောင့်။)ဟိနဓာတုကတ္တာ (ယုတ်လျော့သော သလိပ်

သဂ္ဂိ”ဟု ပြီးနိုင်သည်။ အဋ္ဌကထာ၌ကား လဟုကနည်းအားဖြင့် ဖွင့်ထားသောကြောင့် ဤပစ္စည်းသက်ရပ် မထင်ရှား။ ထို့ပြင် အဋ္ဌကထာ၌ “ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ ဟုတော”ကို ကြည့်၍ အဂ္ဂသဒ္ဓါသည် အဖျားအနက်ဟောဟု ဆရာတို့ကြံကြသည်။ ဋီကာ၌ကား “ရသဂ္ဂသဂ္ဂါ”ဟု ဆိုသောကြောင့် အဂ္ဂသဒ္ဓါသည် အမြတ်အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် “ရသဂ္ဂသဂ္ဂါ၊ အရသာကိုဆောင်တတ်သော အကြောတို့တွင် မြတ်သော ခုနစ်ထောင်သော အကြောရှိသည်”ဟုပေးပါ။ [ဤပုဒ်နှင့်စပ်၍ မှတ်ချက်ကို ဆရာတော်၏နိဿယ၌ ပြထားလျက်ရှိပြီ။]

သည်းခြေ သွေး ပြည့်စသော ဓာတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တေ ဗဟူာ ဗာဓာ ဟောန္တိ။-ဇီကာ။]

အထူး၊ ထိုမင်းသား၏။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့၏။ ဟနု ဣဝ၊ မေးကဲ့သို့ သော။ (ဟနု၊ မေးသည်။ အတ္တိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ထိုသို့ ခြင်္သေ့၏မေးကဲ့သို့သော မေးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုမင်းသည်။) သီဟဟနု၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို သီဟဟနုဟူသောပါဂ်၌။ (ဝိတ္ထာရော၊ ကို။ ဝေ၊ နည်းဖြင့်။ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ ၏။) သီဟဿ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌိမဟနုမေဝ၊ အောက်၌ဖြစ်သော မေးသည် သာ။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်သည်။ ဟောတိ၊ ဥပရိမံ၊ အထက်၌ဖြစ်သော မေးသည်။ (ပရိပုဏ္ဏံ၊ သည်။) န (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ မဟာပရိသဿ၊ ၏။ သီဟဿ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌိမံ ဝိယ၊ အောက်၌ဖြစ်သော မေးသည်ကဲ့သို့။ ဒေဝိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော အထက်မေး အောက်မေးတို့သည်။ ပရိပုဏ္ဏာနိ၊ ပြည့်ကုန်သည်။ (ဟုတော။) ဒွါဒသိယာ၊ တဆယ့်နှစ်ရက်မြောက်ဖြစ်သော။ ပက္ခဿ၊ လဆန်း ပက္ခဿ။ စန္ဒသဒိသာနိ၊ လနှင့်တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ အထ၊ မေးကိုမြင် ကြရာ ယိုအခါ၌။ နေမိတ္တိကာ၊ နိမိတ်ကျမ်းတတ် ပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဟနုက

သီဟဟနု။ ။ဟနုတိ သန္ဓိဿယဒန္တာဓာရဿ သမညာ၊ (သွားဖုံး၏ မှီရာနှင့် တကွဖြစ်သော သွား၏တည်ရာ သွားဖုံး၏အမည်တည်း။) တံ ဘဂဝတော သီဟဿ ဟနု ဝိယ၊ တသ္မာ ဘဂဝံ သီဟဟနု။ သွား၏တည်ရာဟူသည် သွားဖုံးတည်း။ ထို သွားဖုံး၏ တည်ရာကို “မေးဟု” ခေါ်၏။ [တတ္ထ။ပ။ယသ္မာ မဟာပရိသဿ ဟေဋ္ဌိ မာနုရူပဝသေနေဝ (အောက်မေးအားလျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။) ဥပရိမပိ သဏ္ဍိတံ၊ တသ္မာ ပုတ္တံ “ဒေဝိ ပရိပုဏ္ဏာနိ” တိ။] တည်ရာနှင့်တကွ အထက်သွားဖုံး ကို “အထက်မေး” ဟူ၍ မြန်မာတို့ အခေါ်အဝေါ်မရှိ။ သို့သော် ကျမ်းဂန်၌ကား ထိုအရပ်ကိုပင် “အထက်မေး” ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒေဝိ ပရိပုဏ္ဏာနိ” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်။ [တဉ္စ ခေါ န သဗ္ဗသော ပရိမုဏ္ဏလတာယ၊ (အလုံးစုံ ပိုင်း နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပရိမုဏ္ဏလ ဆိုသည်မဟုတ်။) အထခေါ တိဘဂါဝသေသ မဏ္ဏလတာယာတိ အာဟ “ဒွါဒသိယာ ပက္ခဿ စန္ဒသဒိသာနိ” တိ။ (စင်စစ်ကား နှာခေါင်းအောက်မှစ၍ အောက်ဆုံးအရပ် တိုင်အောင် အထက်ဘက်၌ သုံးမျိုးတို့ ကျန်သော ပိုင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့် “ဒွါဒသိယာ။ပ။နိ” ဟု ဆိုသည်။)-ဇီကာ။]

ထောမနိဓိ။ ။ဟနုဓာတ်၊ ဥနပစ္စည်းဖြင့် “ဟနု” ဟုလည်းကောင်း နုပစ္စည်း ဖြင့် “ဟနု” ဟုလည်းကောင်း ရှိ၏။ ကပေါလဒ္ဓယဥပရိမုဏ္ဏ (ပါးစောင် နှစ်ဘက်၏ အထက်၌တည်သော) မုခဘာဂေ (မျက်နှာအဖို့၌) ဟု အနက်ဖော်၏။ ဤသို့လျှင် မြန်မာတို့က အောက်မေးကိုသာ အသိများသော်လည်း ကျမ်းစာတို့၌ကား အထက် မေးကို ပဓာနထား၍ ဆိုကြသည်။

ပရိယန္တံ၊ မေး၏ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ ဩလောကေန္တာဝ၊ ကြည့်ကုန်လျက်သာလျှင်။ ဣမေသု ဟန္တကေသု၊ ဤ မေးနှစ်ဘက်တို့တွင်။ ဟေဋ္ဌိမေ၊ အောက်ဖြစ်သောမေး၌။ ဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ်သောသွားတို့လည်းကောင်း။ ဥပရိမေ၊ အထက်ဖြစ်သော မေး၌။ ဝိသတိ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာလိသဒန္တာ၊ လေးဆယ်သောသွားတို့သည်။ သမာ၊ ညီမျှကုန်သည်။ အဝိရဋ္ဌာ၊ မကျဲကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ပတိဋ္ဌဟိသန္တိ၊ တည်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်သား၍။ အယဉ္ဇိ။ ပ။ ဟောတိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟံသု၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။

တဏှ၊ အယဉ္ဇိ။ ပ။ ဟောတိဟူသောထိုပါဠိ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အညေသံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ပရိပုဏ္ဏဒန္တာနမ္ပိ၊ ပြည့်စုံသော သွားရှိသူတို့၏သော်မှလည်း။ ဒုတ္တံ၊ သ၊ သုံးဆယ်နှစ်ချောင်းသော။ ဒန္တာ၊ သွားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ ဣမဿ၊ ဤမင်းသား၏။ စတ္တာလိသံ၊ လေးဆယ်သော။ (ဒန္တာ၊ တို့သည်။) ဘဝိသန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ စ၊ ဆက်။ အညေသံ၊ တို့၏။ ဧကစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ဒန္တာ၊ တို့သည်။ ဥစ္စာ၊ မြင့်ကုန်၏။ ဧကစိ၊ ကုန်သော။ ဒန္တာ၊ တို့သည်။ နိစာ၊ နိမ့်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိသမာ၊ မညီမညတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ ဣမဿ၊ ၏။ အယပဋ္ဌကေန၊ သံပြားဖြင့်။ ဝါ၊ သံလွှဖြင့်။ ဆိန္ဒုသင်္ခပဋ္ဌလံ၊ ဖြတ်အပ်သောခရုသင်းလွှာသည်။ (သမံ) ဝိယ၊ ညီနေသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သမာ၊ ကုန်သည်။ ဘဝိသန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ အညေသံ၊ တို့၏။ ကုမ္ဘိလာနံ၊ မိကျောင်းတို့၏။ ဒန္တာ ဝိယ၊ သွားတို့သည်ကဲ့သို့။ ဝိရဋ္ဌာ၊ ကျဲကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မစ္ဆမံသာနိ၊ ငါး၊ အသားတို့ကို။ ခါဒန္တာနံ၊ ခဲစားကုန်လတ်သော်။ ဒန္တန္တရံ၊ သွားတို့၏အကြားကို။ ပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ ပန၊ ကား။ ဣမဿ၊ ၏။ ကနကဖလကာယံ၊ ရှေ့ပျဉ်ချပ်၌။ သမုထိတဝဇီရပန္နိ ဝိယ၊ ကောင်းစွာစိုက်အပ်သော ဝဇီရစိန်အစဉ်ကဲ့သို့။ အဝိရဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ တူလိကာယ၊ စုတ်တန်ဖြင့်။ ဒဿိတပရိစ္ဆေဒါ ဝိယ၊ ပြုအပ်သောအပိုင်းအခြားရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဒန္တာ၊ တို့သည်။ ဘဝိသန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ စ၊ သည်သာမကသေး။ အညေသံ၊ တို့၏။ ပုတိဒန္တာ၊ ပုပ်သောသွားတို့သည်။ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ထကုန်၏။ ဝါ၊ ပေါက်ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ကာစိ၊ ကုန်သော။ ဒါဋ္ဌာ၊ အစွယ်တို့သည်။ ကာဋ္ဌာပိ၊ မဲကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဝိဝဏ္ဏာ ပိ၊ ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ အယံ၊ ဤမင်းသား

သည်။ သုဋ္ဌ၊ လွန်စွာ၊ သုက္ကဒါဋ္ဌော၊ ဖြူသောအစွယ်ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ။) ဩသဓိတာရကမ္ပိ၊ သောက်ရှူးကြယ်ကိုဘော်မှလည်း။ ဝါ၊ သောကြာကြယ်ကို သော်မှလည်း။ အတိက္ကမ္ပ၊ လွန်၍။ ဝိရောစယမာနာယ၊ တင့်တယ်သော။ ပဘာယ၊ အခရာင့်ဖြင့်။ သမန္နာဂတဒါဋ္ဌော၊ ပြည့်စုံသော အစွယ်ရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

ပဟူတဇီဝေါတိ၊ ကား။ ပုထုလဇီဝေါ၊ ပြန့်ကျယ်သောလျှာတော်ရှိ၏။ အညေသံ၊ တို့၏။ ဇိဝှါ၊ လျှာတို့သည်။ ထုလာပိ၊ ထုကုန်သည်လည်းကောင်း။ ကိသာပိ၊ သေးကုန်သည်လည်းကောင်း။ ရဿာပိ၊ တိုကုန်သည်လည်းကောင်း။ ထဒ္ဓါပိ၊ ခက်မာကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဝိသမာပိ၊ မညီညွတ်ကုန်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ဇိဝှါ၊ သည်။ မုဒု၊ နူးညံ့သည်လည်းကောင်း။ ဒီဗာ၊ ရှည်သည်လည်းကောင်း။ ပုထု လာ၊ ပြန့်ကျယ်သည်လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသည် လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သော၊ ထို မြတ်စွာဘုရား သည်။ ဧတံ လက္ခဏံ၊ ဤ ပဟူတဇီဝတာလက္ခဏာကို။ ပရိယေသံတံ၊ ရှာမှီး ခြင်းငှါ။ အာဂတာနံ၊ လာသောပုဏ္ဏားတို့၏။ ကင်္ခါဝိနောဒနုတ္တံ၊ ယုံမှား ခြင်းကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ မုဒုကတ္တာ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံဇိဝှံ၊ ထိုလျှာတော်ကို။ ကထိနသုစိံ ဝိယ၊ ခက်မာသောအပ်ကိုကဲ့သို့။ (‘‘ကထိန လျှာသင်္ကန်းချုပ်သောအပ်’’ဟုလည်းပေးကြ၏။) ဝဇ္ဇေတွာ၊ လုံး၍။ ဥဘော၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ နာသိကဓသာတာနိ၊ နှာခေါင်းတွင်းတို့ကို။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်တော်မူ၏။ (သုံးသပ်၍ပြတော်မူ၏။) ဒီဗတ္တာ၊ ရှည်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဥဘော၊ ကုန်သော။ ကဏ္ဏသောတာနိ၊ နားတွင်းတို့ကို။ ပရာ မသတိ၊ ၏။ (သုံးသပ်၍ပြတော်မူ၏။) ပုထုလတ္တာ၊ ပြန့်ကျယ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ကေသန္တပရိယောသာနံ၊ ဆံ၏ အပိုင်းအခြား အဆုံးရှိသော။ ကေဝ လမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ နလာဋ္ဌိ၊ နဖူးပြင်ကို။ ပဒိစ္စာ၊ ဒေတိ၊ ဖုံးအုပ်

ပဟူတဇီဝေါ။ ။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ မုဒုဒီဗာပုထုလတာပိပ ကာရဂဏာ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ် ရှည်သည်၏အဖြစ် ပြန့်ကျယ်သည်၏အဖြစ် အစရှိ သော အပြားရှိသော ဂုဏ်ရှိသည်။ (ပ-အနက်။) ဟုတ္တာ ဘူတာ ဇာတာ၊ ဖြစ်သည် တည်း။ ဣတိ ပဘူတာ။-ဇီကာ။ ဤအလို ပ ဘူတာ၊ ‘‘မုဒု ဒီဗာ ပုထုလတာ အစရှိသော အပြားရှိသော ဂုဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော လျှာတော်’’ဟု အနက်မှတ်ပါ။ ဘာကိုဟ ပြု၍ ပဟူတာ ဟု ဖြစ်၏။ ဧတဿ၊ ဤ မင်းသား၏။ ပဟူတာ၊ နူးညံ့ခြင်း ရှည်ခြင်း ပြန့် ကျယ်ခြင်းရှိသောအပြားရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဇိဝှါ၊ လျှာတော်သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ပဟူတဇီဝေါ၊ ရှည်လျား နုနယ် ပြန့်ကျယ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော လျှာတော်ရှိ၏။

တော်မူ၏။ (ဖိုးအုပ်၍ ပြတော်မူ၏။) ဧဝံ၊ ဤသို့၊ အဿာ၊ ထိုလျှာတော်
 ၏။ [“ဝေမဿာ” ဟု ရှိပါစေ။] မုဒုဒိဿပုထုလဘာဝံ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်
 ရှည်သည်၏ အဖြစ် ပြန့်ကျယ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပကာသေန္တော၊ ထင်ရှား
 ပြတော်မူလျက်။ တေသံ၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့၏။ ကခံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဝိနောဒေတိ၊
 ပယ်ဖျောက်တော်မူ၏။ ဧဝံ သို့။ တိလက္ခဏ သမ္ပန္နံ၊ သုံးပါးသော လက္ခဏာ
 နှင့်ပြည့်စုံသော။ (မုဒုတာ ဒိဿတာ ပုထုလတာ သုံးပါးသော လက္ခဏာနှင့်
 ပြည့်စုံသော။) ဇိဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ပဟူတဇိဝေါတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။)
 ဝတ္တံ။ [“ဗြာဟ္မဏေဟိ၊ လက္ခဏာကို ကြည့်သောပုဏ္ဏားတို့သည်။” -ဟူ၍လည်း
 ကတ္တားထည့်နိုင်၏။]

ဗြဟ္မဿရောတိ၊ ကား။ အညေ၊ ဘုရားအလောင်းမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည်။ ဆိန္ဓဿရာပိ၊ ပြတ်သောအသံ ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဘိန္ဓဿ
 ရာပိ၊ ကွဲသော အသံရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ကာကဿရာပိ၊ ကျီး၏
 အသံနှင့်တူသော အသံရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊
 ကား။ အယံ၊ ဤ ဘုရားအလောင်းသည်။ မဟာဗြဟ္မာနော၊ မဟာဗြဟ္မာ
 ၏။ သရသဒိသေန၊ အသံနှင့်တူသော။ သရေန၊ အသံနှင့်။ သမန္နာဂ၊
 တော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ပါလတ္တံ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဗြဟ္မာနော၊ ၏။ ပိတ္တသေ
 မေဟိ၊ သလိပ် သည်းခြေတို့သည်။ အပလိဗုဒ္ဓတ္တာ၊ မမြွေးယှက်အပ်သည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သရော၊ အသံသည်။ ဝိသဒေါ၊ သန့်ရှင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ မဟာပုရိသေနာပိ၊ သည်လည်း။ ကတကမ္ပံ၊ ပြုအပ်သောကံ
 သည်။ တဿ၊ ထိုအသံ၏။ ဝတ္တံ၊ အက္ခရာတို့၏တည်ရာအရပ်ကို။ (လည်ချောင်း
 စသော အရပ်ကို။) သောဒေတိ၊ စင်ကြယ်စေ၏။ [ဝတ္ထုတိ၊ စ အက္ခရပုပ္ဖတ္တိဋ္ဌာနံ
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။-ဋီကာ။] ဝတ္ထုနော၊ အက္ခရာတို့၏တည်ရာအရပ်၏။ (လည်ချောင်း
 စသောအရပ်၏။) သုဒ္ဓတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာတိတော၊
 ချက်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ သမုဋ္ဌဟန္တော၊ ကောင်းစွာ ထွက်ပေါ်လာသော။
 သရော၊ သည်။ ဝိသဒေါ၊ သည်။ အဋ္ဌဂံသမန္နာဂတောဝ၊ ရှစ်ပါးသော

ဆိန္ဓံ။ပ။သရာပိ။ ။ဝိစ္စိန္တိတ္တာ ဝိစ္စိန္တိတ္တာ ပဝတ္ထသရတာယ၊ ဖြတ်၍ဖြတ်၍ ဖြစ်
 သော အသံရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘိန္ဓဿရာပိ၊ (စကား ပြောသောအခါ
 ပြတ်တောက်ပြတ်တောက် ဖြစ်နေသည် ဟုလို။) အနောကာ ကာရတာယ (များသော
 အခြင်းအရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဘိန္ဓဿရာပိ။ (ဟောန္တိ။) “လုံးလုံး စည်း
 စည်းမရှိပဲ အသံတွေဖြာနေသည်ကို” ဆိုလိုဟန်တူသည်။ ကာကဿ ဝိယ အမနည
 သရတာယ၊ ဝါကျီး၏အသံသည် ကြားရသူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို မနှစ်သက်စေနိုင်သကဲ့သို့
 နားဝင်မချီသောကြောင့်။ ကာကဿရာပိ (ဟောန္တိ။)-ဋီကာ။

အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသည်သာ။ (ဟုတော့။) သမုဋ္ဌာတိ၊ ကောင်းစွာထွက်ပေါ်လာ၏။ [အဋ္ဌကံသမန္နာဂတဉ္စ “အင်္ဂါရှစ်ပါး” ဟူသည် အဘိဓာန် (၁၂၉) ဂါထာ၌ လာသော အင်္ဂါရှစ်ပါးပင်တည်း။ ဤ အဋ္ဌကထာ၌လည်း လက္ခဏသတ်ဖွင့်၌ လာလတ္တံ့။] ကရဝိကော ဝိယ၊ ကရဝိက်ငှက်သည်ကဲ့သို့။ ဘဏတိ၊ မြက်ဆိုတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ကရဝိက်ငှက်ကဲ့သို့ မြက်ဆိုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကရဝိကဘာဏီ၊ မည်၏။ မတ္တကရဝိကံရူပမဗ္ဗုဿောသော၊ ယစ်မူးသော ကရဝိက်ငှက်၏ ကျူးရင့်သံကဲ့သို့ သာယာစွာမြက်ဆိုတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဘိနိလနေတ္ထောတိ၊ ကား။ သကလနိလနေတ္ထော၊ အလုံးစုံညီသော မျက်လုံးရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ အဿ၊ ထို မင်းသား၏။ နိလယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ညီသင့်သောအရပ်၌။ ဥမာပုပ္ဖသဒိသေန၊ နှမ်းချပ်ပွင့်နှင့်တူသော။ (“အောက်မဲညိုပွင့်နှင့်တူသော” ဟုလည်း ရှေးကရှိ၏။) အတိ သုဓဇန၊ အလွန်စင်ကြယ်သော။ နိလဝဏ္ဏေန၊ ညီသောအဆင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာနိ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ နေတ္တာနိ၊ မျက်လုံးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပိတယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ရွှေသင့်သောအရပ်၌။ ကဏိကာရပုပ္ဖသဒိသေန၊ မဟာလှေခါးပန်းနှင့်တူသော။ ပိတဝဏ္ဏေန၊ ရွှေသောအဆင်းနှင့်။ (သမန္နာဂတာနိ နေတ္တာနိ ဟောန္တိ။) လောဟိတယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ နီသင့်သောအရပ်၌။ ဗန္ဓုဇိဝကပုပ္ဖသဒိသေန၊ လယ်ခေါင်းရမ်းပန်းနှင့် တူသော။ လောဟိတဝဏ္ဏေန၊ နီသောအဆင်းနှင့်။ (သမန္နာဂတာနိ နေတ္တာနိ ဟောန္တိ။) သေတယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ဖြူသင့်သောအရပ်၌။ ဩသမိတာရကသဒိသေန၊ သောက်ရှူးကြယ်နှင့်တူသော။ (သောကြာကြယ်နှင့်တူသော။) သေတဝဏ္ဏေန၊ ဖြူသောစံဆင်းနှင့်။ (သမန္နာဂတာနိ နေတ္တာနိ ဟောန္တိ။) ကာဠယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ မည်းနက်သင့်သောအရပ်၌။ အဒ္ဓါရိဋ္ဌကသဒိသေန၊ ပုတီးနက်စေ့နှင့်တူသော။ (“ကင်မုန်းတော်စေ့နှင့်တူသော” ဟုလည်း ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ ပေးသည်။) ကာဠဝဏ္ဏေန၊ မည်းနက်သောအဆင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာနိ (နေတ္တာနိ ဟောန္တိ။) သုဝဏ္ဏဝိမာနေ၊ ရွှေဗိမာန်၌။ ဥက္ခါဒိတမဏိသီဟပဉ္စရသဒိသာနိ၊ ဖွင့်လှစ်အပ်သော ပတ္တမြားလုံးတပ်သော ခြင်္သေ့ ရုပ်ခံသော လေသာ တံခါးနှင့်တူကုန်သည်။ (ဟုတော့။) ခါယန္တိ၊ ထင်ရကုန်၏။

ဂေပခုမတိတ္ထေ၊ ဌိ။ သကလစက္ခုဘဏ္ဍ၊ အလုံးစုံသောမျက်လုံးကို။ ပခုမန္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ တံ၊ ထိုမျက်လုံးသည်။ ကာဠ

သကထက္ခေဘဏ္ဍိ။ ။ပခုမသဒ္ဓါသည် “ပမှ ပခုမ မက္ခိကံ” ဟူသောအဘိဓာန် (၂၅၉) ဂါထာနှင့်အညီ “မျက်တောင်မွှေး” ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ ဤနေရာ၌ကား မျက်တောင်မွှေးဖြင့် မှတ်သားအပ်သော မျက်လုံးတခုလုံးကို အလိုရှိအပ်သော

ဝစ္စကထာ၊ မည်းနက်သောနွားငယ်၏။ (ဂေါအဖွင့်။) ဗဟုလောကတို့၊ ပျဉ်ချွဲ
 သော ဓာတ်သဘောရှိသည်။ (အလွန်နက်သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ရတ္တ
 ဝစ္စကထာ၊ နီသောနွားငယ်၏။ ဝိပုသန္နံ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်။
 (ဟောတိ။) တံ မုဟုတ္တဇာတတရုဏရတ္တဝစ္စကသဒိသစက္ခုဘဏ္ဍော၊ မွေးဖွား
 ပြီး၍ ထိုခဏမျှသာရှိသေးသော နွားနီငယ်၏ နုသောမျက်လုံးနှင့် တူသော
 မျက်လုံးရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချွဲ။ အညေသံ၊
 တို့၏။ စက္ခုဘဏ္ဍာ၊ မျက်လုံးတို့သည်။ အပရိပုဏ္ဏာ၊ မပြည့်ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ။ ဟတ္တိမုသိကာဒိနံ၊ ဆင် ကြက်အစရှိသည်တို့၏။ အက္ခိသဒိသေဟိ၊
 မျက်လုံးနှင့်တူကုန်သော။ ဝိနိဂ္ဂတေဟိ ပိ၊ အထက်သို့တက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်
 သော။ ဝါ၊ ပြူးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဂမ္ဘိရေဟိ ပိ၊ အတွင်းသို့နက်
 သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အက္ခိဟိ၊ မျက်လုံးတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ။ ပန၊ အနုယ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ဓောဝိတွာ၊ ဆေး၍။
 မဇ္ဇိတွာ၊ ပွတ်တိုက်၍။ ထပိတမဏိဂုဋ္ဌိကာ ဝိ၊ ထားအပ်သော ပတ္တမြားလုံး
 ကဲ့သို့။ မုဒုသိနိဗ္ဗနိလသုဓမ္မဓမ္မာစိတာနိ၊ နူးညံ့ကုန် ပြေပြစ်ကုန် ညှိကုန်
 သိမ်မွေ့ကုန်သော မျက်တောင်မွေးတို့ဖြင့် စီအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ စီအပ်သော
 နူးညံ့ ကုန် ပြေပြစ်ကုန် ညှိကုန် သိမ်မွေ့ကုန်သော မျက်တောင်မွေးရှိကုန်သော။
 အက္ခိနိတို့သည်။ (ဟောန္တိ။)

ဥဏ္ဍာတိ၊ ကား။ ဥဏ္ဍလောမံ၊ ဥဏ္ဍလုံ မွေးရှင်တော်သည်။ (“ဇာတိ”၌
 စပ်။) ဘမုကန္တရေတိ၊ ကား။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ဘမုကနံ၊ မျက်ခုံး
 တို့၏။ ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ နာသိကမတ္ထကေယေဝ၊ နှာခေါင်း၏အထက်
 ၌သာလျှင်။ ဇာတာ၊ ပေါက်သော။ (“ဥဏ္ဍာ”၌ စပ်။) ပန၊ ထိုသို့ပင်
 မျက်ခုံးနှစ်ခုတို့၏အလယ် နှာခေါင်းထက်ဝယ် ပေါက်ပါသော်လည်း။ ဥဂ္ဂန္ဓာ၊
 မျက်ခုံးတို့၏အလယ်မှ အထက်သို့တက်၍၊ နုလာဇ္ဇဝေမဇ္ဈေ၊ နဖူးပြင်၏အလယ်
 ၌။ ဇာတာ၊ ပေါက်သော။ (“ဥဏ္ဍာ”၌ စပ်။) ဩဒါတာတိ၊ ကား။
 ပရိသုဒ္ဓါ၊ စင်ကြယ်သော။ ဩသဓိတာရကသမာနဝဏ္ဍာ၊ သောက်ရှူးကြယ်

ကြောင့် “သကလစက္ခုဘဏ္ဍအဓိပ္ပေတံ”ဟု မိန့်သည်။ အစိတ်ဖြစ်သော မျက်တောင်
 မွေးဖြင့် အပေါင်းဖြစ်သော မျက်လုံးတခုလုံးကို မှတ်သား၍ယူအပ်သောဧကဒေသုပစာရ
 နည်းတည်း။ [“အဓိပ္ပေတံ” ၌ဗုဒ္ဓိနာ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော ဧကဒေသေန သမုဒါ
 ယုပလက္ခဏာဉာဏ္ဍယေန (အစိတ်ဖြင့်အပေါင်းကို မှတ်သားကြောင်းနည်းအားဖြင့်) ဖြစ်၏။
 ဣတိ ဒေသေတိ။ ယသ္မာ ပခုမ-သဒ္ဓေါ လောကေ အက္ခိဒလလောမေသု (မျက်တောင်
 မွေးတို့၌။) နိရုဇ္ဈော၊ ထင်ရှား၏။-ဋီကာ။]

နှင့်တူကော အဆင်းရှိသော။ (သောကြာကြယ်နှင့် တူသောအဆင်းရှိသော။) မုဒုတိ၊ ကား။ သိပ္ပမဏ္ဍေ၊ ထောပတ်ကြည့်။ ဩသာရေတွာ၊ နှစ်၍။ ထပ် တုသတဝါရဝိဟတကပ္ပါသပဉ္စလသဒိသာ၊ ထားအပ်သော အကြိမ်တရာဖတ် အပ်သော၊ ဝါဂုမ်းလွှာနှင့်တူသော။ တူလသန္နိဘာတိ၊ ကား။ သိမ္ပလိတူလ လုတာတူလသမာနာ၊ လက်ပံလ နွယ်လဲနှင့်တူသော။ (“ဥဏ္ဏာ” ၌ စပ်။) အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဿ (ဥဏ္ဏလောမဿ)၊ ထို ဥဏ္ဏလုံမွေးရှင်တော်၏။ ဩဒါက တာယ၊ ဖြူသည်၏အဖြစ်၌။ ဥပမာ၊ ဥပမာတည်း။ [ရှေ့၌ “ဥဏ္ဏာ ဇာတာ” ကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ နောက်၌ “သာပနေသာ” ကိုထောက်၍လည်း ကောင်း၊ “အယ-မဿာ” ဟု ဣတ္ထိလိင်ရှိလျှင်ကောင်း၏။] ပန၊ ဆက်။ သာ ဧသံ၊ ထို မွေးရှင်တော်သည်။ ကောဋိယံ၊ အဖျား၌။ ဂယေတွာ၊ ကိုင်၍။ အာကနိယမာနာ၊ ဆွဲငင်အပ်သော်။ ဥပဗုဗာဟုပမာဏာ၊ လက်မောင်း ထက်ဝက် ပမာဏရှိသည်။ (ဝါ၊ “တစ်ထောင် ပမာဏရှိသည်” ဟု ဆရာတို့ ပေးကြသည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ဝိဿဋ္ဌာ၊ ဆွဲငင်ရာမှလွတ်အပ်သည်။ (သမာနာ၊ သော်။) ဒက္ခိဏာဝဋ္ဌဝသေန၊ လက်ယာရစ် လှည့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာဝဋ္ဌိတွာ၊ လည်၍။ ဥဒ္ဓဂ္ဂါ၊ အထက်၌ အဖျားရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သန္နိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာထည်၏။ [ဤသို့ဆွဲငင်ရာမှ လွတ်လိုက်သောအခါ လက်ယာရစ်လည်၍ တည်သောကြောင့် “မွေးရှင်-အမွေးအရှင်” ဟု ခေါ် စမတ်ပြုကြလေသည်။] သုဝဏ္ဏဖလကမဏ္ဍေ၊ ရွှေပျဉ်ချပ်၏အလယ်၌။ ထပ်တ ရဇတပုဗ္ဗဋ္ဌကံ ဝိယ၊ ထားအပ်သောငွေရေပွက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏ သဋ္ဌတော၊ ရွှေအိုးမှ။ နိက္ခမမာနာ၊ ထွက်သော။ ခိရဓာရာ ဝိယ၊ နို့ရည် အလျဉ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အရုဏပ္ပဘာရိဉ္စိတော၊ အရုဏ်ရောင်သည် တပ်စွဲ အပ်သော။ ဂ ဂနပ္ပဒေသေ၊ ကောင်းကင်အရပ်၌။ ဩသမိတာရကာ ဝိယ စ၊ သောက်ရှူးကြယ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ (သောကြာကြယ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။) အတိမနောဟရာယ၊ လွန်စွာ စိတ်ကိုဆွဲဆောင်နိုင်သော။ သိရိယာ၊ အသရေ ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇောတိ၊ တင့်တယ်၏။

ဥက္ခိယသီသောတိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပရိပုဏ္ဏနလာဋ္ဌတာ၊ ပြည့်သော နဖူးရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌စပ်။) ပရိပုဏ္ဏသီသတာ၊ ပြည့် သော ဦးခေါင်းရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါး ကုန်သော။ အတ္ထဝသေ၊ အနက်အထူးတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ဟိ၊ ချဲ့။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ဒက္ခိဏကဏ္ဍစဋိကတော၊ လက်ယာ နားပန်စွန်းမှု။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ မံသပဉ္စလံ၊ အသားလှာသည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်၍။ သကလနုလာဋိ၊ အလုံးစုံသောနဖူးပြင်ကို။ ဆာဒယမာနံ၊ ဖုံးအုပ်

လျက်။ ပုဂ္ဂလမာန်၊ ပြည့်စေလျက်။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဝါမကဏ္ဍစူဠိကာယံ၊ လက်ဝဲ
 နားပန်စွန်း၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်၏။ တံ၊ ထို အသားလွှာသည်။ ရညော၊ မင်း၏
 (နဖူး၌)။ ဗဒ္ဒဉ္စတိသပဋ္ဌော ဝိယ၊ ဖွဲ့အပ်သော သင်းကျစ်ပြားသည်ကဲ့သို့။ ဝိရော
 စတိ၊ တင်တယ်၏။ မဟာပုရိသဿ၊ ၎င်း။ ဣမံ လက္ခဏံ၊ ဤ ဥဏှိသသိသတာ
 လက္ခဏာကို။ ဓိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ မြင်ရခြင်းကြောင့်။ ရုဇ္ဇနံ၊ မင်းတို့၏ (နဖူး၌)။
 ဥဏှိသပဋ္ဌံ၊ သင်းကျစ်ပြားကို။ အကသု ကိရ၊ ပြုကြကုန်သတတ်။ အယံ၊ ဤ အနက်
 အဓိပ္ပာယ်သည်။ တာဝ၊ ဒုတိယအနက်မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။)
 ဧကော၊ တခုသော။ အတ္တော၊ အနက်တည်း။ ပန၊ ကား။ အညော၊ ကုန်
 သော။ ဇနာ၊ လူတို့သည်။ အပရိပုဏ္ဏသိသာ၊ မပြည့်သောဦးခေါင်းရှိကုန်
 သည်။ ဟောန္တိ။

[အပရိပုဏ္ဏသိသာ ဖြစ်ပုံကိုပြလို၍ “ကေစိ” စသည်ကိုမိန့်သည်။] ကေ
 စိ၊ အချို့လူတို့သည်။ ကပိသိသာ၊ မျောက်ဦးခေါင်းနှင့်တူသော ဦးခေါင်း
 ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ မျောက်ဦးခေါင်းပမာ နှစ်ဖြာကွဲသော ဦးခေါင်းရှိကုန်
 သည်။ (ဟောန္တိ။) ကေစိ၊ တို့သည်။ ဖလသိသာ၊ သစ်သီးလုံးနှင့်တူသော
 ဦးခေါင်း ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ကေစိ၊ တို့သည်။ အဋ္ဌိသိသာ၊
 အသားမဖက် အရိုးသက်သက်သာ ဦးခေါင်းရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။)
 ကေစိ၊ တို့သည်။ ဟတ္ထိသိသာ၊ ဆင်ဦးခေါင်းနှင့်တူသော ဦးခေါင်းရှိကုန်
 သည်။ (ဟောန္တိ။) ကေစိ၊ တို့သည်။ တုဗ္ဗသိသာ၊ ဗူးသီးနှင့်တူသော ဦး
 ခေါင်းရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ကေစိ၊ တို့သည်။ ပဗ္ဗာရသိသာ၊ နောက်
 သို့ကိုင်သော ဦးခေါင်းရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ နောက်ချိုင့်သော ဦးခေါင်းရှိ
 ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ပန၊ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၎င်း။ အာရဂ္ဂေန၊ ပုတ်
 ဆော့ဖျားဖြင့်။ ဝဋ္ဌေတွာ၊ လုံး၍။ ထပိတံ ဝိယ၊ ထားအပ်သကဲ့သို့။ သုပရိ
 ပုဏ္ဏံ၊ ကောင်းစွာပြည့်သော။ ဥဓကပုဗ္ဗုဋ္ဌသဒိသံ၊ ရေပွက်လုံးနှင့်တူသော။
 သိသံ၊ ဦးခေါင်းသည်။ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောနည်းတို့တွင်။ ပရိမနယေန၊ ပရိပုဏ္ဏန္တလာဋ္ဌတာ-ဟူ
 သောရွှေနည်းဖြင့်။ ဥဏှိသဝေဋ္ဌိတသိသောဝိယ၊ သင်းကျစ်ပြားဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်
 သော ဦးခေါင်းရှိသူကဲ့သို့။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥဏှိသသိသော၊
 မည်၏။ [ဤအလို “ဥဏှိသသိသော၊ သင်းကျစ်ပြားဖြင့်ရစ်ပတ်ထားအပ်သော
 ဦးခေါင်းရှိသူကဲ့သို့ဖြစ်၏။” ဟု ပေးပါ။] ဒုတိယနယေန၊ ပရိပုဏ္ဏသိသတာ
 ဟူသော ဒုတိယနည်းဖြင့်။ ဥဏှိသံ ဝိယ၊ သင်းကျစ်ပြားကဲ့သို့။ သဗ္ဗတ္ထ၊
 အလုံးစုံသော ဦးခေါင်းအရပ်၌။ ပရိမဏ္ဍလသိသော၊ ထက်ဝန်းကျင်ဝန်းဝိုင်း
 သောဦးခေါင်းရှိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥဏှိသသိသော၊ မည်တော်

မူ၏။ [ဤအလို “ဥက္ခိသသိသော၊ သင်းကျစ်ပြားကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသော ဦးခေါင်းရှိတော်မူ၏” ဟု ပေးပါ။ “ပုရိမနယေနာတိပရိပုဏ္ဏနလာဠတာပဏ္ဍေန” ဟု ဋီကာရှိသောကြောင့် “ပုရိမနယေန ဒုတိယနယေန” ဟု ဒုတိယန္တရိုပါစေ။]

ဒုတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏအဖွင့်ပြီး၏။

ဝိပဿီသမညာအဖွင့်

၃၇။ သဗ္ဗကာမေဟိတိ ဣဒံ ဟူသောဤစကားကို။ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာပေတွာ၊ သိမ်းဆည်းစေပြီး၍။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ မှ။ ကတံဝိယ၊ ပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်နောက်မှပြုအပ်သကဲ့သို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဝေံ၊ ဤ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း။ န ဒဠဗ္ဗံ၊ မမှတ်ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်၊ ပဌမံ၊ စွာ။ တေ နေမိတ္တကေ၊ ထို နိမိတ်ကျမ်းတတ် ပုဏ္ဏားတို့ကို။ သန္တပေတွာ၊ တင်းတိမ်ရောင်ရဲစေပြီး၍။ ပစ္စာ၊ ၌။ ဝါ၊ မှ။ လက္ခဏပရိဂ္ဂဏနံ၊ လက္ခဏာသိမ်းဆည်းခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တဿ၊ ထို နေမိတ္တကတို့ကို တင်းတိမ်ရောင်ရဲစေခြင်း၏။ ဝိညာဓော၊ အကျယ်စကားကို။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိယံ၊ မယ်တော်ဝမ်း၌ သက်ရောက်ရာအခန်း၌။ ဝုတ္တောယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

ပါယေန္တိတိ၊ ကား။ ထည့်၊ နှိုရည်ကို။ ပါယေန္တိ၊ သောက်စေကြကုန်၏။ ဝါ၊ ထိုက်ကြကုန်၏။ ကိရ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထိုမင်းသားအား။ နိဒ္ဒေါ၊ သေန၊ အပြစ်မရှိသော။ မဓုရေန၊ ချိုသော။ ဒီရေန၊ နှိုရည်နှင့်။ သမန္တာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ သဠိ၊ ခြောက်ကျိပ်သော။ ဓာတိယော၊ အထိန်း

တဿ။ပ။ဝုတ္တောယေဝ။ ။တဿ ဝိတ္တာဓောတိ တဿ လက္ခဏ ပရိဂ္ဂဏနေ နေမိတ္တကာနံ သန္တပဿ (နိမိတ်ကျမ်းတတ် ပုဏ္ဏားတို့ကို တင်းတိမ်ရောင်ရဲစေခြင်း၏။) ဝိတ္တာဓော ဝိတ္တာရကထာ။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိယံ နိမိတ္တဘူတသုပိနပဋိဂ္ဂါဟကသန္တပဿ (မယ်တော်ဝမ်း၌ သက်ရောက်ရာဝယ် အိပ်မက်တို့ကို နိမိတ်ဖတ်စေရာအခန်း၌။) ဝုတ္တောယေဝ။ (“တတ္ထ နိသိန္ဒာနံ မြာဟုဏာနံ။ပ။ဂါဝိဒါနာဒိတိ နေသံ သန္တပေသိ” ဟု ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။) - ဤကား။

နိဒ္ဒေါ၊ သေနစသည်။ ။နိဒ္ဒေါ၊ သေနာတိ ခါရိတလောဂါတာဒိဒေါ၊ သရဟိတေန (ခါးသောနို့ရည် ရှိသည်၏အဖြစ် ဝန်သောနို့ရည် ရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသောအပြစ်တို့မှကင်းသော။ “မဓုရေန ဒီရေန” ၌စပ်။) ဓာတိယောတိ ထည့်ပါယိကာ ဓာတိယော။ တာဟိ ဓာပေန္တိ ထည့် ပယေန္တိတိ ဓာတိယော။ (နို့ကို သောက်စေ

တော်တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးစေပြီ။ တထာ၊ ထို့တူ။ သေသာ
 ပိ။ နို့ထိန်းမှကြွင်းသော နှာပိကာ ဓာရိကာ ပရိဟာရိကာတို့သည်လည်း။
 တေသုတေသု ကမေဓသု၊ ထိုထို ရေချိုးပေးခြင်းစသော အမှုတို့၌။ ကုသလာ၊
 ကျွမ်းကျင်ကုန်သော။ သဋ္ဌိသဋ္ဌိယေဝ၊ ခြောက်ကျိပ် ခြောက်ကျိပ်စီသာလျှင်
 ဖြစ်သော။ (ဓာတိယော၊ တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာပေသိ-၌စပ်။) တာသံ၊ ထိုအထိန်း
 တော်တို့ကို။ ပေသနကာရကော၊ စေခိုင်းမှုကို ပြုတတ်ကုန်သော။ သဋ္ဌိ၊
 သော။ ပုရိသေ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုအမှု၏။ ကတာ
 ကတာတာဝံ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ် မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သလ္လက္ခဏေ၊
 မှတ်သားတတ်ကုန်သော။ သဋ္ဌိ၊ သော။ အမစ္စေ၊ အမတ်တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာ
 ပေသိ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဣတ္ထိနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရိ သဋ္ဌိယော၊ ခြောက်ကျိပ်
 လေးလီတို့လည်းကောင်း။ ပုရိသာနံ၊ တို့၏။ ဒေ သဋ္ဌိယော၊ ခြောက်ကျိပ်
 နှစ်လီတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌကာနံ ယေဝ၊ အလုပ်အကျွေး
 တို့၏ပင်။ ခေ သဋ္ဌိယော၊ ခြောက်ကျိပ် ခြောက်လီတို့သည်။ အဟေသံ၊
 ကုန်ပြီ။

သေတစ္ဆတ္တန္တိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသေတစ္ဆတ္တံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ထီးဖြူကို။ (ဓာရ
 ယိတ္ထ”၌စပ်။)ပန၊ ဆက်။ ကုလဒတ္တိယံ၊ အမျိုးသည် ပေးအပ်သော ထီးဖြူ

တတ် “တိုက်တတ်”သောကြောင့် နို့ထိန်းဟုခေါ်သည်။) “တထာ”တိ ဣမိနာ
 “သဋ္ဌိ”န္တိ ပခံ ဥပသံဟရတိ။ (ဓာတိယောက ဒုတိယန္တ ဖြစ်သောကြောင့် “သဋ္ဌိ” ဟု
 ဆိုထားသည်။ တထာ၏ အနက်တို့ကို သဋ္ဌိကို ဆောင်ယူသော ဥပသံဟရအနက်ဟု
 ဆိုလိုသည်။) -ဋီကာ။

သေသာပိ။ ။သေသာပိတိ နှာပိကာ (ရေချိုးပေးတတ်သော အထိန်းတို့။)
 ဓာရိကာ (မိမိအပေါ်၌ ဆောင်ရွက်ချိပွေ့ထားတတ်သော အထိန်းတို့။) ပရိဟာရိ
 ကာ (သူတပါး၏ ရင်ခွင်စသည်မှ မိမိ၏ ရင်ခွင်စသည်သို့ ဆောင်ယူ တတ်သော
 အထိန်းတို့။) ဣတိ ဣမာ တိဝိဓာ။ တာပိ ဒဟန္တိ ဝိဒဟန္တိ နှာနံ ဒဟန္တိ ဓာရေန္တိတိ
 “ဓာတိယော”တွေဝ ဝုစ္ဆန္တိ။ ဤအဖွင့်တို့၌ကား “ဓာ”ဓာတ်သည် ဝိဒဟနအနက်
 ဓာရဏအနက်ကို ဟော၏။ နှာနံ၊ ချိုးရေကို။ ဒဟန္တိ ဝိဒဟန္တိ၊ စီမံတတ်ကုန်၏။
 ဣတိ ဓာတိယော (ရေချိုးပေးတတ်သော အထိန်းတို့။) ဒဟန္တိ ဓာရေန္တိတိ ဓာတိ
 ဓယာ (မိမိ၏ရင်ခွင် ပေါင် လက် အစရှိသည်တို့ဖြင့် အတော်ကြာကြာ ဆောင်ရွက်
 ချိပွေ့ထားသောအထိန်း သူတပါး၏ ရင်ခွင်စသည်မှ မိမိ၏ရင်ခွင်စသည်သို့ ဆောင်
 ယူတတ်သော အထိန်းတို့။) [တတ္ထ ဓာရဏံ ဥရသာ ဝိရုနာ ဟတ္ထေဟိ ဝါ
 သုစိရံ ဝေလံ သန္ဓာရဏံ။ ပရိဟာရဏံ အညဿ အင်္ဂတော အတ္ထုနော အင်္ဂံ
 အညဿ ဗာဟုတော အတ္ထုနော ဗာဟံ ဥပသံဟရန္တေဟိ ဟရဏံ သမ္မာပနံ။
 -ဋီကာ။]

သည်။ သိရိဂဗ္ဗေယေဝ၊ အသရေရိသော တိုက်ခန်း၌သာ။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ မာ နံ သိတံဝါတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ မာ အဘိတဝိ၊ မလွမ်းမိုးပါစေလင့်။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ သုဿုဒန္တိ (ပဒဿ)၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ သော-အဿုဒိတိ (ပဒစ္စေဒေါ)၊ “သော+အဿုဒိ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်ခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။) အကေနေဝ အကန္တိကား။ အညဿ၊ အခြားသူ၏။ ဗာဟုနာဝ၊ လက်မောင်းဖြင့်သာလျှင်။ အညဿ၊ ၎င်း။ ဗာဟု၊ လက်မောင်းသို့။ (ပရိဟရန္တိ-၌စပ်။) စ၊ ဆက်။ အညဿ၊ ၎င်း။ အံသကူဇ္ဇေနဝ၊ ပခုံးစွန်းဖြင့်ပင်။ အညဿ၊ ၎င်း။ အံသကူဇ္ဇံ၊ စွန်းသို့။ (ပရိဟရိယတိ-၌စပ်။) ပရိဟရိယတိတိ၊ ကား။ နီယတိ၊ ဆောင်၏။ သမ္မာ ပိယတိ၊ ကောင်းစွာရောက်စေအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [“ဗဟုနော ဇနဿ’ ပိယော” အဟောသိ မနာပေါ ဟု လာသောကြောင့် ပိယ မနာပ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရကား တွေ့ကြမြင်ကြသော ယောကျ်ားတို့ကလည်း လက်မောင်း တခုဖြင့် လက်မောင်းတခုသို့ ပွေ့လျက်လည်းကောင်း၊ ပခုံးစွန်းတခုဖြင့်ပခုံး စွန်းတခုသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ထမ်းလျက်လည်းကောင်း ဆောင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် “အညဿ” ဟူသော ပုလ္လိင်ဖြင့် ထားသည်။]

၃၀။ ။ မဇ္ဈိယရောတိ၊ ကား။ အရေဿရော၊ မကြမ်းသော အသံရှိသည်။ ဝဂ္ဂုဿရောတိ၊ ကား။ ဆေကနိပုဏဿရော၊ ကောင်းသော သိမ်မွေ့သော အသံရှိသည်။ မရုဿရောတိ၊ ကား။ သာတဿရော၊ သာယာ အပ်သော အသံရှိသည်။ ဝါ၊ ချိုသာသောအသံရှိသည်။ ပေမနိယဿရောတိ၊ ကား။ ပေမဇနကဿရော၊ ချစ်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော အသံရှိသည်။ (အ

မဇ္ဈိယရော စသည်။ ။ မဇ္ဈိယရောတိ သဏ္ဍာဿရော (သိမ်မွေ့သောအသံရှိ၏။) ယော ဟိ သဏ္ဍောသော ခရော န ဟောတီတိ အာဟ “အရေဿရော” တိ။ ဝဂ္ဂုဿရောတိ မနောရမ္မဿရော (စိတ်နှလုံးကိုမွေ့လျော်စေတတ်သော အသံရှိ၏။) မနောရမ္မတာစသော စာတုရိယေ (တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်၌။) ပုဏ္ဏာယော ဝဇော (သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်တည်း။) ဣတိအာဟ “ဆေကနိပုဏဿရော” တိ။ မရုဿရောတိ သောတသုခဿရော (နားတို့ကိုချမ်းသာစေနိုင်သော အသံရှိ၏။ ဝါ၊ နားဝင်ချိုသောအသံရှိ၏။ သောတသုခတာ စသော အတိပိယ ဣဋ္ဌ ဘာဝေန (အလွန်အလှိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဣတိ အာဟ “သာတဿရော” တိ။

ပေမနိယဿရောစသည်။ ။ ပေမနိယဿရောတိ ပိယာယိတဗ္ဗဿရော (ချစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေထိုက်သော အသံရှိ၏။) ပိယာယိတဗ္ဗတာ စသော သုဏန္တာနံ (နားထောင်သူတို့ကို)။ အတ္တနိ ဘတ္တိသပုပ္ပါဒနေန (မိမိ၌ ဆည်းကပ်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်

ဟောသိ-၌စပ်။)တကြ၊ ထိုသေယျထာပိ ဘိက္ခု၁၀ ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ-အစ ရှိသော စကားရပ်၌။ ဣဒါ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ကရဝိကားနံ၊ ကရဝိက် ငှက်တို့၏။ မဓုရဿရတယ၊ ချိုသာသောအသံရှိသည်၏ အဖြစ်၌။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။ ဝတ္ထုကား ထည့်ပါဌ်။ (တနည်း) ဝိတ္တာရဝစနံ၊ အကျယ် စကားတည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ကရဝိကသကုဏော၊ ကရဝိက်ငှက်သည်။ (ဝိက္ခဗော နေ-၌ လက္ခဏဝန္တစပ်။) မဓုရဿံ၊ ချိုမြိန်သော အရသာရှိသော။ အဗ္ဗပက္ကံ၊ သရက်သီးမှုည့်ကို။ မုခတုဏ္ဏကေန၊ နှုတ်သီးဖြင့်။ ပတရိတွာ၊ ပေါက်ရုံ။ ပတ္တရိတရသံ၊ ယိုကျသောအရည်ကို။ ပီဝိတွာ၊ သောက်၍။ ပက္ခေန၊ အတောင် ဖြင့်။ တာလံ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍ (အတောင်ခတ်၍)။ ဝိက္ခဗော မာနေ၊ ကျူးရင့်လတ်သော်။ စတုပ္ပဒါ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသောသတ္တဝါ တို့သည်။ မတ္တာဝိယ၊ ယစ်မူးကုန်သကဲ့သို့။ လဋ္ဌိတုံ၊ မြူးပျော်ခြင်းငှါ။ အာရ တန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ ဂေါစရပသုတာ၊ စားကျက်၌ စားနေကြကုန် သော။ စတုပ္ပဒါ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ မုခဂတာနိ၊ ခံတွင်းသို့ရောက်ကုန်သော။ တိဏာနိ၊ မြက်တို့ကို။ ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ တံသဒ္ဓံ၊ ထိုကရဝိက်ငှက်သံကို။ သုဏန္တိ၊ နားစိုက်ကြကုန်၏။

ဝါဠမိဂါ၊ ရဲရင့်သောခြင်္သေ့သစ် ကျား သားကောင်တို့သည်။ ခုဒ္ဒကမိဂေ၊ ငယ်သောသားကောင်တို့ကို။ အနုဗန္ဓမာနာ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်စဉ်။ ဥက္ကိတ္တံ၊ မြှောက်အပ်ပြီးသော။ ပါဒါ၊ ခြေကို။ အနိက္ခိပိတွာဝံ၊ မချမိမူ၍သာ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ရပ်တည်ကုန်၏။ အနုဗန္ဓမိဂါစ၊ ခြင်္သေ့ သစ် ကျားတို့သည် လိုက် အပ်သော သားကောင်တို့သည်လည်း။ မရဏဘယံ၊ သေဘေးကို။ ဇဟိတွာ၊ စွန့်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ အာကာသေ၊ ၌။ ပက္ခန္ဓာ၊ ပျံသွားကုန်သော။ ပက္ခိနောပိ၊ ငှက်တို့သည်လည်း။ ပက္ခေ၊ အတောင်တို့ကို။ ပသာရေတွာ၊ ဆန့်တန်းမြဲဆန့်တန်း၍။ တံသဒ္ဓံ၊ ထိုကရဝိက်ငှက်သံကို။ သုဏမာနာဝံ၊ နား ထောင်ကုန်လျက်သာ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ မတ္တာပိ၊ ငါး

တည်း) ဣတိအာဟ “ပေမဇနကဿရော”တိ။ [ပေမနိယ၌ ဇနေတိအနက်ဝယ် ဣယပစ္စည်း “န”အာဂုံ] ကရဝိကဿရောတိ ကရဝိက်သဒ္ဓေါ။ ယေသံ သတ္တာနံ သောတပထမပဂစ္ဆတိ (အကြင်သတ္တဝါတို့၏ သောတပသာဒ၏လမ်းသို့ အသံသည် ကပ်ရောက်၏။) တေ အတ္တနော သရသမ္ပတ္တိယာ ပကတိံ ဇဟာပေတွာ (ပင်ကို သဘောကို စွန့်စေ၍။) အဝသေ ကရောန္တော အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတိ (သူတို့၏ အလို၌ မဖြစ်အောင်ပြုလျက် မိမိအသံ၏ အလိုသို့လိုက်စေနိုင်၏။) ဧဝံ မဓုရော (သို့ ကလောက်ချိုသာ၏။) ဣတိ ဒဿေန္တော “တတြိဒ”န္တိ အာဒိ မာဟ။-ဇီကာ။

တို့သည်လည်း။ ကဏ္ဍပရလံ၊ နားရွက်ကို။ ပပွေါဇေတွာ၊ ခါ၍။ (ရေလူးနေသည့်အတွက် ခါ၍။) တံ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သုဏမာနာဝ၊ သာ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေါ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ ကရဝိကာ၊ ကရဝိက်ငှက်တို့သည်။ မရဗဿရာ၊ ချိုသာသောအသံ ရှိကုန်၏။

အသန္နိမိတ္တာ၊ အသန္နိမိတ္တာမည်သော။ ဓမ္မာသောကဿ၊ မင်း၏။ ဒေဝိ ပိ၊ မိဖုရားသည်လည်း။ တန္တေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ ပုဗ္ဗဿရေန၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အသံတော်နှင့်။ သဒိသော၊ တူသော။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏။ သရော၊ အသံသည်။ အတ္တိ နုခေါ၊ ရှိပါသလော။ ဣတိ၊ သို့။ သံစံ၊ သံဃာတော်ကို။ ပုစ္ဆိ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ (ပုဗ္ဗဿရေန၊ တော်နှင့်။ သဒိသော၊ သော။) ကရဝိကသကုဏဿ၊ ကရဝိက်ငှက်၏(သရော၊ သည်။)အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ။ တန္တေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ ကုဟိံ၊ အဘယ်အရပ်၌။ ဧတသကုဏာ၊ ထို ကရဝိက်ငှက်တို့သည်။ (အတ္တိ၊ ရှိပါကုန်သနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်ပြီ။ (ဧတသကုဏာ၊ တို့သည်။ ဟိမဝန္တေ၊ ဟိမဝန္တာ၌။ အတ္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ။ သာ၊ ထိုမိဖုရားသည်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ အာဟ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ အဟံ၊ နှမတော်သည်။ ကရဝိကသကုဏံ၊ ကရဝိက်ငှက်ကို။ ပဿိတုကာမာ၊ ကြည့်လိုသည်။ အမိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ဣမသ္မိံ ပဉ္စရေ၊ ဤ ရွှေချိုင့်၌။ နိသိဒ္ဓိတွာ၊ နေ၍။ ကရဝိကော၊ ကရဝိက်ငှက်သည်။ အာဂစ္ဆတု၊ လာစေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့အမိန့်ပေး၍။ သုဝဏ္ဏပဉ္စရံ၊ ရွှေချိုင့်ကို။ ဝိသဇ္ဇေသိ၊ လွတ်လိုက်ပြီ။ ပဉ္စရော၊ ရွှေချိုင့်သည်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဧကဿ၊ တကောင်သော။ ကရဝိကဿ၊ ၏။ ပုရတော၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ သော၊ ထို ကရဝိက်ငှက်သည်။ (“နိသိဒ္ဓိ”၌စပ်။) ပဉ္စရော၊ ရွှေချိုင့်သည်။ ရာဇာဏာယ၊ မင်း၏အာဏာပြင့်။ အာဂတော၊ လာပြီ။ န ဂန္တိ၊ မလိုက်ပဲနေခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ တတ္ထ၊ ထိုရွှေချိုင့်၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ နေပြီ။ ပဉ္စရော၊ သည်။ အာဂန္ဓာ၊ ပြန်လာ၍။ ရညော၊ ၏။ ပုရတော၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ [သုဝဏ္ဏပဉ္စရံ ဝိသဇ္ဇေသိ ယောဇနပ္ပမာဏေ အာကာသေ အတ္တနော အာဏာယ ပဝတ္တနတော။ တေနာဟ “သော ရာဇာဏာယာ”တိ။ အထက်ယူဇနာ အောက်တယူဇနာ အာဏာနံသောကြောင့် ရွှေချိုင့်ကိုလွတ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ရာဇာဏာယ အာဂတော”ဟု ဆိုသည်။]

ကရဝိကသဒ္ဓါ၊ ကရဝိက်ငှက်၏အသံကို။ ကာရာပေတံ၊ ပြုစေခြင်းငှါ။ နသက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ အထ၊ မစွမ်းနိုင်ကြရာ ထိုအခါ၌။ ရာဇာ၊ သည်။

ဘဏေ၊ အချင်းတို့။ ကထံ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဣဒမ၊ ဤ ကရဝိက်ငှက်တို့သည်။
 [အားလုံးသော ကရဝိက်ငှက်တို့ကိုရည်ရွယ်၍ ‘ဣမေ’ ဟု ဆိုသည်။] သဒ္ဓိံ။
 ကိ။ နကရောန္တိ။ မပြုကြကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မိန့်ပြီ။ ဒေဝ၊
 မင်းမြတ်။ ဉာတကေ၊ ဆွေမျိုးတို့ကို။ အ ဒိသ္မာ၊ မမြင်ရ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။
 (သဒ္ဓိံ နကရောန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ အထ၊ သံတော်
 ဦးတင်ကြရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ကရဝိက်ငှက်ကို။ ရာဇာ၊ သည်။ အာဒါ
 သေဟိ၊ မှန်တို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိံပါပေသိ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကာရံစေပြီ။ သော၊ ထို
 ကရဝိက်ငှက်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဆာယံ၊ အရိပ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။
 မေ၊ ၏။ ဉာတကာ၊ တို့သည်။ အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မည
 မာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ။) ပက္ခေန၊ အတောင်ဖြင့်။ တာလံ၊ ပုတ်
 ခတ်ခြင်းကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ (အတောင်ခတ်၍။) မဇုဿရေန၊ ချိုသာသော
 အသံဖြင့်။ မဏိဝံသံ၊ ပတ္တမြားပလ္လေကို။ ဓမမာနော ဝိယ၊ မှတ်လိုက်သကဲ့သို့။
 ရဝိ၊ ကျူးရင့်ပြီ။ [မှန်တို့ကိုလေးဘက်ကကားသောအခါ အရိပ်၌လေးကောင်ဖြစ်
 သောကြောင့် “ဉာတကာ” ဟု ဆိုသည်။] သကလနဂရေ၊ အလုံးစုံသောမြို့၌။
 မနုဿာ၊ တို့သည်။ မတ္တာဝိယ၊ ယစ်မှူးကုန်သကဲ့သို့။ လဠိံသု၊ မြူးပျော်ကြ
 ကုန်ပြီ။

အသန္နိမိတ္တာ၊ အသန္နိမိတ္တာမိဖုရားသည်။ စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။ (ကံ၊ နည်း။)
 တာဝ၊ မြတ်စွာဘုရားမှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ ညွှန်ပြအပ်သော။) တိရစ္ဆာန
 ဂတဿ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော။ ဣမဿ၊ ဤ ကရဝိက်ငှက်၏။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။
 ဝေံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ မဓုရော၊ ချိုသာသည်။ (ဧဟာတိ၊ ဖြစ်
 သေး၏။) သဗ္ဗညုတဉာဏသိရိပုတ္တဿ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသော အသ
 ရေသို့ရောက်တော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သဒ္ဓေါ၊ တော်သည်။ ကိဒိ
 သော၊ အဘယ်ကဲ့သို့ရှိအပ်သည်။ (အဘယ်မျှလောက်ချိုသာသည်။) အဟောသိ
 နှံခေါ၊ ဖြစ်လေမည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီး၍။)
 ပိတိံ၊ ပိတိကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ (ထပ်ကာထပ်ကာဖြစ်စေ၍။) တံ ပိတိံ၊
 ထို ဘုရားအသံတော်ဟူသော အာရုံရှိသောပိတိကို။ အဝိဇယိတွာ၊ မစွန့်မူ၍။

ဝံပိတိံ။ ပ။ ပတိဋ္ဌာသိ။ ။ တံပိတိန္တိ တံ ဓုဒ္ဓဂုဏာရမ္မဏံ ပိတိံ။ တေနေဝ နိဟာ
 ရေန (ထိုနည်းဖြင့်ပင်။) ပုနုပ္ပုနံ ပဝတ္တံ ပိတိံ အဝိဇယိတွာ ပိက္ခန္ဓိတကိလေသာ
 (ခွါအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်။) လဒ္ဓမ္မဿဝနသပ္ပါယာ (ရအပ်ပြီးသော
 တရားနာရခြင်းဟူသော လျောက်ပတ်သော အကြောင်းရှိသည်။) ဥပ္ပနိဿယသမ္ပတ္တိ
 ယာ ပရိပက္ကဉာဏာယာ (မဂ်ဖိုလ်ရလောက်သော အားကြီးသောဖိုရ်အကြောင်း

သတ္တဟိဇင်္ဂသဒေဟိ၊ ခြေလျင်သွားကြသော ခုနစ်ရာသောမောင်းမတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္က။ သောတာပတ္တိဖလော၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ကရဝိကသဒ္ဓေါ၊ ကရဝိက်ငှက်၏အသံသည်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ မရုရော ကိရ၊ ချိုသာသတတ်။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ကရဝိကနံ၊ တို့၏။ မရုရသရတယ၊ ။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ [ဤသို့ရှေ့ပြန်၍လှည့်ရသည်။] ပန၊ ဆက်။ တတော၊ ထို ကရဝိက်ငှက်၏အသံထက်။ သတဘာဂေန၊ တရာသော အဖို့အားဖြင့်လည်းကောင်း။ သဟဿဘာဂေနစ၊ တထောင်သော အဖို့အားဖြင့်လည်းကောင်း။ မရုရတရော၊ သာ၍ချိုသာသော။ ဝိပဿီဿ၊ မည်သော။ ကုမာရဿ၊ ။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။

၃၉။ ကမ္မဝိပါကဇန္တိ၊ ကား။ န ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာကြောင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်သော။ (“ဒိဗ္ဗစက္ခုပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဟောသိ”၌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ကမ္မ

နှင့် ပြည့်စုံသော ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သတ္တဟိ။ ပ။ ပတိဋ္ဌာသိ။-ဒီကား။

သတဘာဂေန။ပ။ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။အနေကကပ္ပကောဋီသတသမ္ပ၊ တပုံညသမ္ပာရ သမုဒါဂတဝတ္ထုသမ္ပတ္တိဘာဝဘော (ကမ္မာကုဋေအရာမက များစွာသောကာလတို့၌ ကောင်းစွာဖြစ်ခဲ့သော ကောင်းမှု အဆောက်အဦကြောင့် ကောင်းစွာအထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသောအသံဖြစ်ရာ ဌာန်ကရိုက်ဝတ္ထုတို့၏ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) “သတဘာဂေန သဟဿဘာဂေနစ။ပ။ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု မိန့်သည်။ ဤသို့ ဒီကောဝယ် ကရဝိက်ငှက်၏အသံထက် အရာအထောင်ငါး သာလွန်အောင် အသံကောင်းခြင်း၌ အကြောင်းထည့်၍ ဖွင့်ပြထားသည်။

(ဆိုလိုရင်းကား အသံ၏ဖြစ်ရာ လည်းချောင်း စသောအရပ်၌ ကမ္မဇပထဝီဓာတ်တွေ များစွာရှိ၏။ ထို ကမ္မဇပထဝီဓာတ်တွေသည် ကမ္မာကုဋေ မရေမတွက်နိုင်လောက်သော ကာလက ဆည်းပူးအပ်ခဲ့သော ကောင်းမှုပါရမီတော်ကြောင့် ဖြစ်ရကား ထို ကမ္မဇပထဝီဓာတ်ကို ရှုတ်ဆိုလိုသော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခတ်သော အခါ အလွန်သာယာသောအသံ ထွက်ပေါ်လာသည်”ဟုလို။

န ဘာဝနာမယံ။ ။ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်သည် ဘာဝနာပွားခြင်းကြောင့် ဈာန်ကို ရပြီးမှ တဆင့်တိုးတက်၍ ရအပ်ရကား ဘာဝနာမယ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ ဝိပဿီမင်းသား၏ ဒိဗ္ဗစက္ခုသည် ထိုကဲ့သို့ ဘာဝနာကြောင့်ဖြစ်သော စက္ခုမဟုတ် “ကံ၏ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သော စက္ခုတည်း”ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “န ဘာဝနာမယံ”ဟု မိန့်သည်။

ကမ္မဝိပါကဇံ။ ။ကမ္မဝိပါကဇန္တိ သာတိဿသုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ (အလွန်အကဲနှင့် တကွဖြစ်သော သုစရိတ်ကံကြောင့်ဖြစ်သော။) ပိတ္တသေမှရဟိရာဒီဟိ အပလိဗုဒ္ဓံ

ဝိပါကဝသေန၊ ကံ၏အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ စက္ခုသဒိသ
 မေဝ၊ စက္ခုနှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ မံသစက္ခု၊ မံသစက္ခုသည်။
 အဟောသိ၊ ပြီ။ ယေန၊ ယင်းမံသစက္ခုဖြင့်။ နိမိတ္တံ၊ နှမ်း၌ အမှတ်အသား
 ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ တိလဝါဟေ၊ နှမ်းလှည်း၌။ (နှမ်းတို့ကို ဆောင်ယူရာ
 ဖြစ်သောလှည်း၌) ပက္ခိတ္တံ၊ ထည့်အပ်သော။ ကေတိလမ္ပိ၊ စာစေ့သောနှမ်း
 ကိုလည်း။ (“ဥဒ္ဓရိတွာ”၌စပ်။)သော၊ ထို ထည့်အပ်သော နှမ်းသည်။အယံ၊
 ဤနှမ်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်၍။ ဒါတံ၊ ပေးခြင်းငှါ။
 သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။

၄၀။ ဝိပဿီတိတ္ထေ၊ ဤပါဌ်၌။ အယံ၊ ကား။ ဝစနတ္ထော၊ ဝစနတ္ထ
 တည်း။ ဝါ၊ သဒ္ဓါနက်တည်း။ (ယော ကုမာရော၊ သည်။) အန္တရန္တရာ၊

(သည်းခြေ သလိပ် သွေး အစရှိသည်တို့သည် မမြေးယုက် မဖုံးလွှမ်းအပ်သော။)
 ဒုရေဝိ အာရမ္မဏသမ္ပန္နိန္ဒြန္တန သမတ္ထံ (အဝေး၌သော်မှလည်း အာရုံကို ခံယူခြင်း၌
 စွမ်းနိုင်သော။) ကမ္မဝိပါကေန သဟဇာတံ (ကံ၏အကျိုးဖြစ်သော ကမ္မဇရပ်နှင့်
 တကွဖြစ်သော စက္ခုတည်း။) တနည်း-ကမ္မဿဝါ ဝိပါကဘာဝေန ဇာတံ (ကံ၏
 အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သော။) ပသာဒစက္ခု။ (ပသာဒစက္ခုတည်း။)

ပထမနည်းအလို “ကမ္မဝိပါကေန+သဟဇာတံ ကမ္မဝိပါကဇံ”ဟု ပြုပါ။ “သဟ”
 ပုဒ် အကျေကြို။ ဒုတိယနည်းအလို “ကမ္မဝိပါကဘာဝေန+ဇာတံ ကမ္မဝိပါကဇံ”ဟု
 ပြုပါ။ “ဘာဝ”ပုဒ် အကျေကြို။ ဒုတိယဗျေ ဗိဗ္ဗစက္ခု၊ ကမ္မမယံ ဘာဝနာမယန္တိ
 (မှန်၏၊ ဗိဗ္ဗစက္ခုသည် “ကံကြောင့်ဖြစ်သော စက္ခု” ဘာဝနာပွားခြင်းကြောင့်ဖြစ်
 သော စက္ခု ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။) တကြိမ်ကမ္မမယန္တိ အာဟ “န ဘာဝနာမယ”န္တိ
 (ထိုနှစ်မျိုးတွင် ဤ ဝိပဿီမင်းသား၏စက္ခုသည် ကံကြောင့်ဖြစ်သော “ဗိဗ္ဗစက္ခု”
 တည်း။ ဘာဝနာပွားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အဘိညာဉ် ဗိဗ္ဗစက္ခုမဟုတ်။ ထို့ကြောင့်
 “န ဘာဝနာမယံ”ဟု ဖွင့်သည်။) ဘာဝနာမယံ ပန ဗောဓိမူလေ ဥပ္ပန္နိဿတိ။
 -ဇီကာ။

အယံ သောတိ။ ။ အယံ “သော”တိ သလ္လက္ခဏံ (ဤနှမ်းသည် ထိုနှမ်းပင်
 တည်းဟု မှတ်သားနိုင်ခြင်းသည်။) ကာမံ မနောဝိညာဏေန ဟောတိ။ (မနော
 ဝိညာဏဝိတိဖြင့် ဖြစ်ရသည်ကား မှန်၏။) စက္ခုဝိညာဏေန ပန တဿ တထာ
 ဝိဘာဝိတတ္တာ (သို့သော် စက္ခုဝိညာဏဝိတိဖြင့် ထိုမှတ်သားအပ်သော နှမ်းကို ထို
 အခြင်းအရာအားဖြင့် ထင်စွာဖြစ်စေအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။) မနောဝိညာဏဿ
 တတ္ထ တထာပဝတ္တိ (တဒနုပတ္တိက မနောဝိညာဏဝိတိ၏ ထို နှမ်း၌ “ထည့်အပ်
 သောနှမ်းသည် ဤနှမ်းပင်”ဟု ထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။) (ဟောတိ။)
 ဣတိ အာဟ “ယေန နိမိတ္တံ။ပ။ သက္ကောတိ”တိ။-ဇီကာ။

အကြားအကြား၌။ နိဗ္ဗိလဇနိတန္တကာရဝိရဟေန၊ မှိတ်ခြင်းသည် ဖြစ်စေ အပ်သော အမှိုက်မှောင်မှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ် စွာ။ ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ဣတိ စ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ [“စ” နောက်ထိုင်။] ဝိဝဇ္ဇေဟိ၊ ဖွင့်အပ်ကုန်သော။ အက္ခိဟိ၊ မျက်လုံးတို့ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ စ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ (သောကုမာ ရော၊ သည်။) ဝိပဿီ၊ မည်၏။ ဒုတိယဝါရေ၊ ၌။ (ယောကုမာရော၊ သည်။) ဝိစေယျ၊ ဝိစေယျ၊ စိစစ်၍ စိစစ်၍။ ပဿတိ၊ ကြည့်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿီ၊ မည်၏။ ဝိစိနိတွာ၊ ဝိစိနိတွာ၊ စိစစ်၍ စိစစ်၍။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ဤနည်း၌ “ဝိ” သဒ္ဓါသည် “ဝိစေယျ၊ ဝိစေယျ” အနက်ဟောတည်း။]

အတ္ထေပနာယတိတိ၊ ကား။ အတ္ထေ၊ အစီးအပွားတို့ကို။ ဇာန တိ၊ သိ တတ်၏။ ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ (အတ္ထေ၊ တို့ကို။) နာယတိ ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဧဝံ၊ တနေ့ သ၌။ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ၊ တရားဆုံးဖြတ်ရာ လွတ်ရုံး၌။ နိသီဒိတွာ၊ နေ၍။

အန္တရန္တရာနိဗ္ဗိလန။။ဝိရယေန။ ။ထူးစံအားဖြင့် မျက်စိတို့သည် အကြားအကြား ၌ မှိတ်၍မှိတ်၍ ကြည့်တတ်၏။ ထိုမှိတ်ချိန်စော၌ မှောင်၏။ ဝိပဿီမင်းသားကား ထိုကဲ့သို့ မှိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အမှောင်မှကင်းသည့်အတွက် မြင်ရပုံသည် အထူး သန့်ရှင်း၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိ” ကို ဝိသုဒ္ဓိအနက်ယူ၍ “ဝိသုဒ္ဓိ ပဿတိတိ ဝိပဿီ” ဟု ပထမဖွင့်၏။ ထို့ပြင် တဆက်တည်းဖွင့်၍ မထားပဲ အကြားအကြား၌ မှိတ်၍မှိတ်၍ ကြည့်ခြင်း၏ မသန့်ရှင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “ဝိ” ကို “ဝိဝဇ္ဇ” အနက်ဟောဟုကြံ၍ “ဝိဝဇ္ဇေဟိ၊ ဖွင့်အပ်သောမျက်လုံးတို့ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ကြည့်တတ်၏။ ဣတိ ဝိပဿီ” ဟု ဒုတိယနည်းဖွင့်သည်။ [နိဗ္ဗိလနန္တိ နိဗ္ဗိလနဒဿနံ န ဝိသုဒ္ဓိ (မှိတ်ခြင်းရှိသော ကြည့်ခြင်းသည် မစင်ကြယ်။) တထာစ အက္ခိနိ အဝိဝဇ္ဇာနိ (မဖွင့်အပ်သောမျက်လုံးတို့ သည်လည်း အမြင်မစင်ကြယ်ကုန်။) (ကသ္မာ) နိဗ္ဗိလဒဿနဿ န ဝိသုဒ္ဓိဘာဝတော၊ တဗ္ဗိပရိယာယတော ပန ဒဿနံ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဝိဝဇ္ဇာတိ အာဟ “အန္တရန္တရာ” တိ အာဒိ။—ဋီကာ။]

ပနယတိ။ ။ပပုဗ္ဗနိဓာတ်၊ ဤကို ဧဝံ၊ ဧကို အယပြုလျှင် “ပနယတိ” ဟု ဖြစ်၏။ ထိုနိဓာတ်၏ ဇာနနအနက်ကို ယူ၍ ပနယတိကို “ဇာနာတိ” ဟု ဖွင့်သည်။ [နိဇ္ဇတိ ဇာနနတ္ထံ ဓာတု ဂဟေတွာ အာဟ “ပနယတိ ဇာနာတိ” တိ။ ယတော (ယင်းသို့ နိဓာတ်၏ ဇာနနအနက်ရှိခြင်းကြောင့်။) “အနိဗ္ဗိတ္တာ နနာယရေတိ” စ၊ ဟူ၍လည်း ကောင်း။ “ဝိဇ္ဇတိနေယျံ နရဝရဿာ” တိစ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။—ဋီကာ။] န နာယရေကား ဆန်းကြောင့် “နာဟု ဖြစ်ဟန်တူသည်။ သို့မဟုတ် “တေ အာဝါယာ” ဟူသော ယောဂဝိဘာဝဖြင့် အာယပြု။ [အနိဗ္ဗိတ္တာ၊ အပွတ်အသား

အတ္ထေ၊ အစီးအပွားတို့ကို။ အနုသာသန္တံ၊ သွန်သင်ဆုံးမသော။ ရညော၊
 ၎င်း။ အလင်္ကာတပဋိယတ္တံ၊ စီရင်အပ်သော တန်ဆာဆင်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊
 ဆင်မြန်းပြုစီမံအပ်သော တန်ဆာရှိသော။ [“တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့် စီရင်အပ်
 သော”ဟုလည်း ပေးကြ၏။] မဟာပုရိသံ၊ ကို။ အာနေတော၊ ဆောင်၍။
 ဟတ္ထေ၊ ဦး။ ထပယံ၊ သူ၊ ထားကြကုန်ပြီ။ တဿ၊ ထို မင်းသည်။ တံ၊ ထို
 မင်းသားကို။ အကေ၊ ရင်ခွင်၌။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ထား၍။ ဥပလာဋ္ဌ
 ယမာနဿေဝ၊ တင့်တယ်စံပယ်စေစဉ်ပင်။ အမစ္စာ၊ အမတ်တို့သည်။ သာမိ
 ကံ၊ ဥစ္စာရှင်ကို။ အဿာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သည်ကို။ အကံ၊ သူပြုကြကုန်ပြီ။
 ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ အနတ္တမနသဒ္ဓိ၊ မနှစ်သက်သူ၏ အသံကို။ နိစ္ဆာရေသိ၊
 မြွက်ဆိုပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ တေ၊ ဤ မနှစ်သက်သူ၏အသံကိုမြွက်ဆိုခြင်းသည်။
 ကံ၊ အဘယ်နည်း။ ဥပဓာရေထ၊ စူးစမ်းကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊
 မိန့်ပြီ။

ဥပဓာရယမာနာ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်ကုန်လတ်သော်။ အညံ၊ အခြားသော
 အကြောင်းကို။ အဓိသု၊ မမြင်မူ၍။ အဉ္ဇယ၊ တရား၏။ ဝါ၊ ကို။ ဒုပ္ပိနိစ္စံ
 တတ္တာ၊ မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မှားမှား
 ယင်းယင်း ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မနှစ်သက်သံသည်။
 ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။
 ပုန၊ တဖန်။ သာမိကယေဝ၊ ဥစ္စာရှင်ကိုသာ။ သာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်ကို။ ကတော၊
 ၍။ ကုမာဏေ၊ မင်းသားသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ (ဥစ္စာရှင် မဟုတ်သူကို ဥစ္စာရှင်
 ဖြစ်အောင် ဆုံးဖြတ်မှုကို။) ဥ တော၊ သိ၍။ ကဓေတိ နုခေါ၊ ပြုလေသလော။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိမံသန္တာ၊ စူးစမ်းလိုကုန်သည်။ (ဟုတော့။) ပုန၊ တဖန်။
 သာမိကံ၊ ကို။ အဿာမိကံ၊ ကို။ အကံ၊ သူ၊ ကုန်ပြီ။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။
 ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ တထေဝ၊ ထို အတူသာလျှင်။ သဒ္ဓိ၊ မနှစ်သက်သံကို။

မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ နနာယရေး၊ မသိအပ် မသိနိုင်ကုန်။ [နရဝရဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။
 ဝိဇ္ဇတိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ နေယျံ၊ သိအပ်သောတရား။]

တနည်း။ “ဓာတုန အနေကတ္တတ္တာ”နှင့်အညီ နိဓာတ်သည် ပဝတ္တန အနက်ကို
 လည်း ဟောနိုင်၏။ ထို ပဝတ္တနအနက်ကို ရည်ရွယ်၍ “နာယတိဝါ ပဝတ္တေတိတိ
 အတ္ထော”ဟု တနည်း ဖွင့်သည်။ ဤနည်း၌ကား နာယတိ၌ ကာရိတ်ကျေစေရမည်။ [နိ
 ဣတိ ပန ပဝတ္တနတ္ထံ ဓာတု ဝဟေတွာ “နာယတိ ပဝတ္တေတိ”တိ။-ဇီကာ။] ပဝတ္တ
 တိ၌ ကာရိတ်ပါသောကြောင့် နိဓာတ်၌လည်း ကာရိတ်ပါရမည်။ ဤနည်း၌ကား
 “နာယတိ”ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ။

နိစ္စာရေသိ၊ ပြီ။ အထ၊ မနှစ်သက်သံကို မြက်ဆိုရာ ထိုအခါ၌။ ရာဇာ၊ ကည်။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ဇာနာတိ၊ န။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဟတော၊ ထို အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အပ္ပမတ္တော၊ ထိုထိုကိစ္စတို့၌ မမေ့မလျော့သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤ စိစစ်၍ ကြည့်တတ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝိစေယျ ဝိစေယျ ကုမာရော အတ္ထေ ပနာယတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ခုတ္တံ။

၄၂။ ဝဿိကန္တိအာဓိသံ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (သာဓိပ္ပာယ်ော၊ အဓိပ္ပာယ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ အတ္ထော ဝေဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယတ္ထ၊ အကြင် ပြာသာဒ်၌။ ဝဿကာလော၊ မိုးအခါ၌။ ဝဿိတံ၊ နေခြင်းငှါ။ သုခံ၊ ချမ်းသာသည်။ ဟောတိ၊ န။ အယံ၊ ဤမိုးအခါဝယ်နေခြင်းငှါ ချမ်းသာရာ ဖြစ်သောပြာသာဒ်သည်။ ဝဿိကော၊ မည်၏။ ဣတရေသုပိ၊ ဝဿိကပုဒ်မှ တပါးသော ဟေမန္တိကပုဒ် ဂိမ္မိကပုဒ်တို့၌လည်း။ ဝေဝေဝ၊ ပင်။ နယော၊ တည်း။ ပန၊ အဓိပ္ပာယ်တ္ထမှတပါး ဝစနတ္ထကား။ ဣ၊ ဤဝဿိကအစရှိသောပုဒ်တို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ ဝဿာ ဝါသော၊ မိုးအခါ၌နေခြင်းသည်။ ဝါ၊ မိုးလပတ်လုံးနေခြင်းသည်။ ဝဿံ၊ ဝဿမည်၏။ (ယော၊ အကြင်ပြာသာဒ်သည်။) ဝဿံ၊ မိုးအခါ၌နေခြင်းကို။ ဝါ၊ မိုးလပတ်လုံးနေခြင်းကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဝဿိကော၊ မည်၏။ ဣတရေသုပိ၊ ဝဿိကပုဒ်မှတပါး ဟေမန္တိ ကပုဒ် ဂိမ္မိကပုဒ်တို့၌လည်း။ ဝေဝေဝ နယော။

တတ္ထ၊ ထိုပြာသာဒ်တို့တွင်။ ဝဿိကော၊ မိုးအခါ၌နေခြင်းကိုထိုက်သော။ ဝါ၊ မိုးလပတ်လုံးနေခြင်းကိုထိုက်သော။ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်သည်။ နာတိ ဥစ္စော၊ အလွန်မမြင့်သည်။ နာတိနိစော၊ အလွန်မနိမ့်သည်။ ခဟာတိ၊ န။

ဝဿိကော။ ။ ဝဿာဝါသောကိုထောက်၍ “ဝဿ” ၌ “အာဝါသ” ဟူသော နောက်ပုဒ်ကျေသော တပျရိသ်သမာသ်ဟု မှတ်ပါ။ ဝဿေ၊ မိုးအခါ၌။ အာဝါသော၊ နေခြင်တည်း။ ဝဿံ၊ မိုးအခါ၌နေခြင်း။ ဝဿံ၊ မိုးအခါ၌နေခြင်းကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ ဝဿိကော။ (တနည်း) ဝဿေ၊ မိုးအခါ၌။ သန္တိ၊ ဝါဗာသုတာယ၊ ငြိမ်သက်စွာနေခြင်း၌ ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ ဝဿိကော။ [ဝဿာဝါသော ဝဿံ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ တသ္မာ ဝဿံ ဝဿေဝါ သန္တိဝါသဗာသုတာယအရဟတိတိ ဝဿိကော၊ ပါသာဒေါ။-ဋီကာ။]

နာတိဥစ္စော။ ပ။ နာတိနိစော။ ။ နာတိဥစ္စော ဟောတိ နာတိနိစောတိ ဂိမ္မိကော ဝိယ ဥစ္စော ဟေမန္တိကောဝိယ နိစော နဟောတိ။ အထခေါ တဒုဘယဝေမဇ္ဇလက္ခဏ တာယ (ထိုနှစ်ပါးစုံသောပြာသာဒ်တို့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော မနိမ့်မမြင့်လက္ခဏာရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နာတိဥစ္စော ဟောတိ နာတိနိစော။-ဋီကာ။

အသ၊ ထိုပြာသာဒ်၏။ ဒွါရဝါတပါနာနိ ပိ၊ တံခါးမ လေသာပြတင်းတို့
 သည်လည်း။ နာတိဗဟူနိ၊ အလွန်မများကုန်သည်။ နာတိတနူနိ၊ အလွန်မနည်း
 ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဧတ္ထေ၊ ဤပြာသာဒ်၌။ ဘူမတ္ထရဏပစ္စတ္ထရဏခဏဘောဇ္ဇာ
 နိပိ၊ မြေအခင်း၊ အပေါ်အခင်း ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့သည်လည်း။ မိဿကာ
 နေဝ၊ အပူအအေးရောက်သည်သာလျှင်။ (ဟုတော။) ဝဇ္ဇန္တိ၊ သင့်ကုန်၏။

ဟေမန္တိကော၊ ဟေမန္တိကပြာသာဒ်၌။ (ဆောင်းအခါဝယ် နေခြင်းကို ထိုက်
 သော ပြာသာဒ်၌။) ယမ္မာပိ၊ တိုင်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဘိတ္တိယောပိ၊
 နံရံတို့သည်လည်းကောင်း။ နိစာ၊ နိမ့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒွါရ
 ဝါတပါနာနိ၊ တံခါးမ လေသောက်ပြတင်းတို့သည်။ တနုကာနိ၊ ငယ်ကုန်
 သည်။ သုဗုမ္ဘိဒ္ဓါနိ၊ သေးငယ်သောအပေါက်ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။)
 ဥဏှပဝေသနတ္ထာယ၊ နေပူ၏ ဝင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဘိတ္တိနိယူဟာနိ၊ တောင်
 ဘက်နံရံ၏ခါး တံခါးအပေါက်တို့ကို။ နိဟရိယန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်၏။
 [နေပူချိန်၌ ထိုအပေါက်ငယ်များကို ဖွင့်၍ နေအေးသောအခါ ပိတ်ထား
 ရသည်။ ရှေးကနံရံတို့၌ ယခုပြုတင်းပေါက်မျိုးမရှိပဲ အထက်ကျကျနေရာဝယ်
 လေဝင်ဖို့ရာ အပေါက်ကလေးများသာ ရှိသည်။] ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထေ၊ ဤ
 ဟေမန္တိက ပြာသာဒ်၌။ ဘူမတ္ထရဏပစ္စတ္ထရဏနိဝါသန ပါရုပနာနိ၊ မြေ
 အခင်း အပေါ်အခင်း ကိုယ်ဝတ် ကိုယ်ရုံတို့သည်။ ဥဏှနိယာနိ၊ အပူ၏
 အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မလာဒိနိ၊ ကမ္မလာအစရှိသည်တို့သည်။ ဝဇ္ဇန္တိ၊
 သင့်ကုန်၏။ [ဋီကာ၌ “ဥဏှနိယာနိ” ဟု ရှိ၏။ ဥဏှာယ ဟိတာနိ ဥဏှနိ
 ယာနိ။ ဣယပစ္စည်း နအာဂုံ။] ခဏဘောဇ္ဇာ၊ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်သည်။ သိနိဒ္ဓိ၊
 အစေးရှိသည်။ ကဋ္ဌုကသန္နိသိတံ၊ စပ်သောအရသာကို မှီသည်လည်းကောင်း။
 နိရုဒ္ဓက သန္နိသိတဉ္စ၊ ရေမရှိသည်၏အဖြစ်ကိုမှီသည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။)

ဂိမ္မိကော၊ ဂိမ္မိကပြာသာဒ်၌။ (နှေအခါဝယ် နေခြင်းကိုထိုက်သော ပြာသာဒ်
 ၌။) ယမ္မာပိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဘိတ္တိယောပိ၊ တို့သည်လည်း
 ကောင်း။ ဥစ္စာ၊ မြင့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထေ၊ ဤ ဂိမ္မိက
 ပြာသာဒ်၌။ ဒွါရဝါတပါနာနိ၊ တို့သည်။ ဗဟူနိ၊ များကုန်သည်။ ဝိပုလ

မိဿကာနေဝ။ ။ဟေမန္တိက ပြာသာဒ်ကဲ့သို့ သက်သက်အပူနှင့်သာစပ်ကုန်သည်
 မဟုတ်။ ဂိမ္မိကပြာသာဒ်ကဲ့သို့ သက်သက်အအေးနှင့်သာ စပ်ကုန်သည်လည်းမဟုတ်။
 အပူအအေးနှစ်ပါးစုံ ရောက်သည်သာလျှင်တည်း။ [မိဿကာနေဝါတိ ဟေမန္တိကေ
 ဝိယ န ဥဏှနိယာနေဝ၊ ဂိမ္မိကေ ဝိယ စ န သိတနိယာနေဝ။ အတခေါ ဥာယ
 မိဿကာနေဝ (ဟုတောဝဇ္ဇန္တိ။) -ဋီကာ။]

ဇာတာနိ၊ ဖြစ်သောပြန်ကျယ်ခြင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဘူမတ္ထရဏာဒီနိ၊ မြေအခင်းအစရှိသည်တို့သည်။ ဒုက္ကလမယာနိ၊ သွေဖည်ပုဆိုးဖြင့် ပြီးကုန်သည်။ (သမာနာနိ၊ ကုန်လတ်သော်။) ဝဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဓဇ္ဇဘောဇာနိ၊ တို့သည်။ မဓရသသန္တိသိတတရိတာနိ၊ ချိုသောအရသာကို မှီသောအာဟာရတို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဂိမိကပြာသာဒိဉ္စ။ ဝါတ ပါနသမိပေသု၊ လေသောက်ပြတင်း၏ အနီးတို့၌။ နဝစာဠိယော၊ အသစ်ဖြစ်သော အိုးစသည်တို့ကို။ ယပေတွာ၊ ထား၍။ ဥဒကဿ၊ ရေဖြင့်။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ နိလုပ္ပလာဒီတိ၊ ကြာညိုပန်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သဉ္ဇာဒေန္တိ၊ ကောင်းစွာ ဖုံးထားကြကုန်၏။ တေသု တေသု ပဒေသေသု၊ ထိုထိုအရပ်တို့၌။ ဥဒကယန္တနာနိ၊ ရေယန္တရားစက်တို့ကို။ ကဓေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ယေဟိ၊ ယင်း ရေယန္တရားစက်တို့မှ။ ဒေဝေ၊ မိုးသည်။ ဝဿန္တေ ဝိယ၊ ရွာနေသကဲ့သို့။ ဥဒကဓာရာ၊ ရေအလျှင်တို့သည်။ နိက္ခမန္တိ၊ ထွက်ကုန်၏။

နိပ္ပုရိသေဟိတိ၊ ကား။ ပုရိသဝိရဟိတေဟိ၊ ယောက်ျားတို့မှ ကင်းကုန်သော (‘‘တူရိယေဟိ’’၌စပ်။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝဿိက ပြာသာဒိဉ္စ၊ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ တူရိယာနေဝ၊ တူရိယာတို့သည်သာ၊ နိပ္ပုရိသာနိ၊ ယောက်ျား မရှိကုန်သည်။ န(ဟောန္တိ)၊ မဟုတ်ကုန်သေး။ သဗ္ဗဋ္ဌာနာနိပိ၊ အလုံးစုံသော ဋ္ဌာနတို့သည်လည်း။ နိပ္ပုရိသာနေဝ၊ ယောက်ျားမရှိကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ။) ဒေါဝါရိကာပိ၊ တံခါးစောင့်တို့သည်လည်း။ ဣတ္ထိယောဝ၊ မိန်းမတို့ချည်းသာ။ (ဟောန္တိ။) နဟာပနာဒိပရိကမ္မကရာပိ၊ ရေချိုးခြင်းအစရှိသော အဖန်ဖန်ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုသူတို့သည်လည်း။ ဣတ္ထိယောဝ၊ မိန်းမတို့သည်သာ။ (ဟောန္တိ။) ကိရ၊ ချဲ့။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ တထာဂ္ဂံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ဣဿရိယသုခသမ္ပတ္တိံ၊ အစိုးရလူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ချမ်းသာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ အနုဘဝမာနဿ၊ ခံစားစဉ်။ ပုရိသံ၊ ကို။ ဒိသျှာ၊ ၍။ ပုရိသာသကံ၊ ယောက်ျား၌ ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ [ထိုယောက်ျားနှင့် မိမိ၏မောင်းမ

လဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ။ ။ သဗ္ဗဋ္ဌာနာနိပိတိ သဗ္ဗာနိ ပဋိကိရိယာနာနဘောဇနကိဋ္ဌာသဉ္စရဏာဒိဋ္ဌာနာနိပိ၊ အသီးအသီးပြုဖွယ်ကိစ္စ ရေချိုးခြင်း ထမင်းစားခြင်း ကစားခြင်း ထိုထို၌၍ လှည့်လည်သွားလာခြင်း အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာအရပ်တို့သည်လည်း။ (‘‘နိပ္ပုရိသာနေဝ’’၌စပ်။) န နိဝါသဋ္ဌာနာနိယေဝ (နေရာအရပ်တို့သာမကစား ဒရဝမ်စသည်တို့လည်း ‘‘နိပ္ပုရိသ’’ချည်းသာဖြစ်သည်။) တေနာဟ ‘‘ဒေါဝါရိကာပိ’’တိ အာပိ၊ တတ္ထကာရဏ မာဟ ‘‘ရာဇာကိရာ’’တိ အာပိ။—ဋီကာ။

များအတွက် ယုံမှားသံသယ ဖြစ်တတ်သည်။] သာ၊ ထိုယုံမှားခြင်းသည်။ မေ၊
ငါ၏။ ပုတ္တဿ၊ သား၏ (စိတ်၌)။ မာ အဟောသိ၊ မဖြစ်ပါစေလင်းဣတိ၊
ဤသို့ကြံ၍။ သဗ္ဗကိစ္စေသု၊ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့၌။ ဣတ္ထိယောဝ၊ တို့ကိုသာ။
ထပေသိ၊ ထားပြီ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ၊ ပထမဘာဏဝါရ၏ အဖွင့်သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ပဌမဘာဏဝါရပြီး၏။

ဇိတ္ထုပုရိသအဖွင့်

၄၃-၄။ ဒုတိယဘာဏဝါရေ၊ ဒုတိယဘာဏဝါရ၌။ ဂေါပါနသိဝင်္ကန္တိ၊
ကား။ ဂေါပါနသီ ဝိယ၊ အခြင်ရနယ်ကဲ့သို့၊ ဝင်္ကံ၊ ကောက်သော၊ အာ
ဘောဂ္ဂန္တိ၊ ကား။ ခန္ဓေ၊ ပခုံးလည်းကောင်း။ ကဋ္ဌိကံ၊ ခါးလည်းကောင်း။
ဇာဏုသု၊ ပဆစ်ဒူးဝန်းတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီသု၊ ကုန်သော။
ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ အာဘောဂ္ဂဝင်္ကံ၊ အယက်သို့တက်လျက် ကောက်သော
ကိုယ်ရှိသော။ အဏ္ဏပရာယဏန္တိ၊ ကား။ အဏ္ဏဂတိကံ၊ တုတ်ဟူသော မှီခိုရာရှိသော။
ဝါ၊ တုတ်ဟူသော သွားကြောင်းရှိသော၊ အဏ္ဏပဋိသရဏံ၊ တုတ်ဟူသော လည်း
လျောင်းရာရှိသော။ အာတုရန္တိ၊ ကား။ ဇရာတုရံ၊ ဇရာဖြင့်ကျင်နာသော။
ဂတယောဗ္ဗနန္တိ၊ ကား။ အတိက္ကန္တယောဗ္ဗနံ၊ ကောင်းသောအရွယ်ကို လွန်
သော။ ပစ္ဆိမဝယေ၊ နောက်ဆုံးအရွယ်၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ (ပုရိသံ အဒ္ဓ
သ-ဋ္ဌိစပ်။)

ဒိသ္မာတိ၊ ကား။ အခုယောဇနပုမာဏေန၊ ယူဇနာဝက် အတိုင်းအရှည်ရှိ
သော။ ဗလကာဝေယန၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အပေါင်းလည်း။ ပရိဝုတော၊ ပတ်

အာဘောဂ္ဂန္တိ။ ။ အာဘောဂ္ဂန္တိ အာဒိတော ပဌာယ (အစမှ စ၍) အတ္တဂ္ဂ
တာယ ကုဋိလသရိရတာယ (အထက်သို့ တက်သော ကောက်သောကိုယ်ရှိသည်၏
အဖြစ်အားဖြင့်) ဝင်္ကံ (ကောက်သော) တေနာယ “ခန္ဓေ”တိ အာဒိ။ ဤသို့
ဋီကာ၌ ဖွင့်ထား၏။ ထိုအဖွင့်ဝယ် “အာဒိတော ပဌာယ”သည် ရသင့်၍ ထည့်
အပ်သော သံဝဏ္ဏနာတည်း။ “အတ္တဂ္ဂတာယ”ကား “အာဘောဂ္ဂ”၏ အဖွင့်တည်း။
မှန်၏-အာဘောဂ္ဂကို “အဘိ+ဥပ္ပ”ဟု ပုဒ်ခွဲသောအခါ အတ္တဂ္ဂတနှင့် အနက်တူ၏။
အဘိဥပ္ပစ္စတိတိ အဘဂ္ဂံ (ကုဋိလသရိရံ)။ အဘဂ္ဂံယေဝ (သုတ္တံ၌ “ဏ” ပစ္စည်း
သက်၍) အာဘောဂ္ဂံ၊ အဘိ၌ “အ”ကို “အာ”ပြု၊ ဘိ၌ ဣ ကိုချေ၊ နောက် “ဥ”ကို
ဩပြု၊ ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ “အာဘောဂ္ဂံ”ဟု ရှိရမည်။

ဝန်းကျင် ခြံရံအပ်သည်။ သုသံဝိဟိတာရက္ခော၊ ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သော အစောင့်အရှောက်ရှိသည်။ (ဟုတူ။) ဂစ္ဆန္တော ပိ၊ သွားပါသော်လည်း။ ယဒ္ဓါ၊ အကြင် အခါ၌။ ရထော၊ ရထားသည်။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဗလကာယော၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အပေါင်းသည်။ (ဟောတိ။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။) တာဒိသေ၊ ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သော။ ဩကာသေ အရပ်၌။ သုဒ္ဓါဝါသခိဏာသဝဗြဟ္မေဟိ၊ သုဒ္ဓါဝါသတုံ၌ဖြစ်ကြသော ရဟန္တာ ဗြဟ္မာတို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အာနုဘာဝေန၊ အာနုဘောဖြင့်။ ရထဿ၊ ၎င်း။ ပုရတောဝါ၊ ရွှေ၌ပင်။ ဒဿိတံ၊ ပြုအပ်သော။ တံပုရိသံ၊ ထိုသူအိုယောကျ်ားကို။ ပဿိတော၊ မြင်၍။ (“အာမန္တေသိ၊ မေးမြီ”၌စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ သုဒ္ဓါဝါသ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ပကော၊ ညွှန်၌။ ဂဇော၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည်။ (လဂ္ဂေါ)ဝိယ၊ ငြိနေသကဲ့သို့။ (တထာ။) ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ လဂ္ဂေါ၊ ငြိကပ်နေပြီ။ အဿ၊ ထို မင်းသား၏။ သတိံ၊ သတိကို။ ဥပ္ပါဒေဿာမ၊ ဖြစ်စေကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ တိုင်ပင်၍။ တံ၊ ထို သူအိုယောကျ်ားကို။ ဒဿေသံ၊ ပြကြကုန်ပြီ။

စ၊ ဆက်၊ ဝေံသို့။ ဒဿိတံ၊ ပြုအပ်သော။ တံ၊ ထို သူအိုယောကျ်ားကို။ ဗောဓိသတ္တော စေဝ၊ သည်လည်းကောင်း။ သာရထိံ၊ ရထားထိန်းသည် လည်းကောင်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဗြဟ္မာနော၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၎င်း။ အပ္ပမာဒတ္ထံ၊ မမေ့မလျော့ခြင်းအကျိုး ငှါလည်းကောင်း။ သာရထိဿ၊ ရထားထိန်း၏။ ကထာသလ္လံပပတ္တံ၊ စ၊ စကား ပြောဆိုခြင်းအကျိုးငှါလည်းကောင်း။ တံ၊ ထို သူအိုယောကျ်ားကို။ ဒဿေ

တာဒိသေ ဩကာသေ။ ။လမ်းနှစ်ခွသို့ ရောက်သောအခါ စစ်သည်အပေါင်းသည် ရှေ့က သွားရာဝယ် ထို လမ်းနှစ်ခွတွင် တခုသောလမ်းသို့ တက်သွား၏။ အလယ်က သွားသည့် ဘုရားအလောင်းစီးအပ်သော ရထားသည် အခြား လမ်းတခုသို့ သွားလတ် သော် ရှေ့ရောက်နေ၏။ အခြားစစ်သားပျိုကား နောက်အဝေးက နေရပ်၏။ ထိုကဲ့သို့ သော အရပ်မျိုး၌ ဘုရားအလောင်း မြင်လောက်အောင် သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့က သူအို ယောကျ်ားကို ပြကြသည်။ [ယဒါ ရထော ပုရတော ဟောတိတိ ဒွေဓာပထေ သမ္ပတ္တေ ပုရတော ဂစ္ဆန္တေ ဗလကာယေ တတ္ထံ ဧကံ သဏ္ဍာနံ အာရဇ္ဇော မဇ္ဈေ ဂစ္ဆန္တော ဗောဓိသတ္တေန အာရုဇ္ဇော ရထော ဣတရံ သဏ္ဍာနံ ဂစ္ဆန္တော ယဒါ ပုရတော ဟောတိ၊ ပစ္ဆာ ဗလကာယောတိ၊ တဒါ ပစ္ဆာ ဟောတိ သဗ္ဗော ဗလကာယော။ တာဒိသေ ဩကာသေတိ တာဒိသေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ မဂ္ဂပ္ပဒေသေ။—ဋီက ၁။]

သုံး ပြကြကုန်ပြီ။ ကိံပနေသောဇိဏ္ဏောနာမာတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသောဤဝါကျ
 ၌။ ကိံ၊ အဘယ်အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ။ ဟောတိ။ တော၊ အမောင်။
 အဟံ၊ ငါသည်။ ဣတော၊ ဤနေ့မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘော
 ရှိသောဇိဏ္ဏကို။ န အဒ္ဓသံ၊ မမြင်ခဲ့ဘူး။ (သော ဇိဏ္ဏောနာမာဤ ဇိဏ္ဏမည်သူ
 သည်။ ကိံပန၊ အဘယ်နည်း။)ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိ၊ မေးပြီ။ ဣတိ၊ သည်။
 ဝါ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။) [“ပုစ္ဆိတိ” ဟု ဣတိ ပါလျှင်ကောင်း၏။]

တေနဟိတိ၊ ကား။ မယုမှိ၊ ငါ၏လည်း။ ဧဝရူပေဟိ၊ ဤသို့ ဖွေးဖွေး
 ဖြူသော သဘောရှိကုန်သော။ ဧကယေဟိ၊ ဆံတို့သည်လည်းကောင်း။ ဧဝ
 ရူပေန၊ ဤသို့ သုံးဌာနတို့၌ ကုန်းကွဲကွဲသဘောရှိသော။ ကာယေန စ၊ ကိုယ်

ကိံပနေသောတိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ကိံပနေသောတိ၊ သော ဇိဏ္ဏောတိ” ဟု ရှိ
 ၏။ ဤစာရှိအတိုင်းဆိုလျှင် “ကိံပနေသောတိ” သည် ပုစ္ဆံဝါကျ။ “သောဇိဏ္ဏော
 တိ” သည် ဝိသဇ္ဇနာဝါကျ ဟုထင်ရ၏။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ “သော ခေါ်ဧဝ
 ဇိဏ္ဏောနာမာတိ” ဟု သာရထိက သံတော်ဦးတင်သောအခါ “ဇိဏ္ဏ” ဟူသော စကား
 လုံးကိုမကြားဘူးသောကြောင့် “ကိံပနေသော သမ္ပသာရထိဇိဏ္ဏောနာမ” ဟု မေး
 သောစကားဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ သမ္ပသာရထိကို ဖြုတ်၍ “ကိံပနေသော
 ဇိဏ္ဏော နာမာတိ” ဟု အဋ္ဌကထာပါဠိရှိသင့်ပါသည်။

ဋီကာ။ ။ကိံပနေသော ဇိဏ္ဏောနာမာတိ (ဟူသည်ကား။) သော တယာ ဝုစ္စ
 မာနော ကိံ အတ္ထတော၊ အသင်ပြောဆိုအပ် (သံတော်ဦးတင်အပ်) သော ဤ ဇိဏ္ဏ
 မည်သော အရာဝတ္ထုသည် သရုပ်သကောင်အနက်အားဖြင့် ဘယ်ဟာနည်း။ တံ ဓမ
 နိဗ္ဗာ်ရေတွာ ကထေဟိတိ ဒေသေတိ၊ ထိုဇိဏ္ဏမည်သော အရာဝတ္ထုကို ငါနားလည်
 အောင် ထုတ်ဖော်၍ ပြောပါလော့။ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို “ကိံပနေသော ဇိဏ္ဏော
 နာမ” ဟူသောပါဠိဖြင့်ပြသည်။ [ဤဋီကာအဖွင့်ကိုထောက်၍ “ကိံပနေသော ဇိဏ္ဏော
 နာမ” ဟူသော ပါဠိသာ ပါဠိတော် ဋီကာနှင့်ညီသည်ဟု ယူဆပါသည်။]

ကိံဟုနပုလ္လိင်ဖြင့်ဆိုပုံ။ ။မင်းသား၏စိတ်၌ “ဇိဏ္ဏဟူသောအရာသည်ဘယ်လိုဟာ”
 ဟုမဆုံးဖြတ်နိုင်သေး။ ထိုသို့မဘူးဖြစ်အပ်သေးသော အနက်ကိုဆိုရာ၌ နပုလ္လိင်ဖြင့်လည်း
 သုံးစွဲနိုင် ပုလ္လိင်ဖြင့်လည်းသုံးစွဲနိုင်၏။ ထိုကြောင့် “ကိံပနေသော” ဟုဤနေရာ၌နပုလ္လိင်ဖြင့်
 သုံးစွဲထားသည်။ [အနိစ္စါရိတသရူပတ္တာ ဟိ တဿအတ္ထနေ၊ ထိုဇိဏ္ဏမည်သောအရာ၏
 မည်သည့်အရာဟု မိမိစိတ်၌ သရုပ်သကောင်ကို မထုတ်ဆောင်နိုင်သေးသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ မောဓိသတ္တော လိင်္ဂသဗ္ဗနာမေန တံ ဝဒန္တော “ကိံ” တိအာဟ-

ဘုရားအလောင်း ဝိပဿီမင်းသားသည် လိင်္ဂအားလုံးနှင့်ဆိုင်သော သဗ္ဗနာမ်ဖြင့်
 “ကိံ” ဟု ဆိုသည်။ ဥပမာ “ကိံ ဧတ ဇာတံ၊ သင့်မှာဘာကလေး မွေးဖွားသလဲ”
 ဟူရာ၌ မိန်းမ ယောက်ျားနှစ်မျိုးနှင့်ဆိုင်သော အနက်ကိုပင် “ကိံ ဇာတံ” ဟု န
 ပုလ္လိင်ဖြင့် သုံးစွဲသကဲ့သို့တည်း။-ဋီကာ။]

သည်လည်းကောင်း။ ယဒိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အကယ်၍ဖြစ်ရာသည် ဖြစ်အံ့။ (ဝေ
သတိ၊ သော။) သမ္ပ သာရထိ၊ အချင်းရထားထိန်း။ တေနယံ၊ ထိုသို့ဖြစ်
ထိုက်လျှင်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ထိုက်ခြင်းကြောင့်။ အလံ ဒါနဇ္ဇဥယျာနဘူမိ
ယာတိ၊ ဟူသောဤစကားကို။ (“အာဟ” ဝိပံ။) အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဥယျာန
ဘူမိ၊ ဥယျာဉ်မြေကို။ ပဿိဿာမ၊ ကြည့်ကြကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။
ဂစ္ဆာမ၊ သွားနေကြကုန်၏။ (ယခုသွားနေကြကုန်၏။) တာယ ဥယျာန
ဘူမိယာ၊ ထို ဥယျာဉ်မြေအရပ်ဖြင့်။ အလံ၊ အကျိုးမရှိ။ ဝါ၊ တော်ပြီ။
ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ သံဝိဂ္ဂဟဒယော၊ ထိတ်လန့်သောစိတ်နှလုံးရှိသည်။
(ဟုတွာ။) သံဝေဂါနုရူပံ၊ ထိတ်လန့်သည့် အားလျော်စွာ။ အာဟ၊ ပြော
ပြီ။ အန္တေပုရံ ဂတောတိ၊ ကား။ ဣတ္ထိဇနံ၊ မောင်းမ အပေါင်းကို။
ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ သိရိဂဗ္ဗေ၊ အသရေရှိသော တိုက်ခန်း၌။ ဧကကောဝ၊
တယောက်တည်းသာ။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်ပြီ။ ယတြ ဟိ နာမာတိ၊ ကား။
ယာယ ဇာတိယာ၊ အကြင်ဇာတိသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဇရာ၊ ဇရာ
သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ သာ ဇာတိ၊ ထို ဇာတိသည်။ မိ၊ ကိုယ့်
ထွေးထိုက်သည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်လေစွတကား။ ဓိက္ကတာ၊ ဓိဓိဟုပြုအပ်သည်။
ဝါ၊ ထိုသို့ဟုပြုအပ်သည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်လေစွတကား။ (အဟံ၊ ငါသည်။)
ဧတံ ဇာတိံ၊ ဤ ဇာတိကို။ ဇိဂ္ဂစ္ဆာမိ၊ စက်ဆုပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့တွေး၍။
ဇာတိယာ၊ ဇာတိ၏။ မူလံ၊ အရင်းအမြစ်ကို။ ဓကန္တော၊ တူးဆွလျက်။
ပဌမေန၊ ရှေးဦးစွာသော။ သလ္လေန၊ ဇာတိဟူသောမြားသည်။ ဟဒယေ၊
နှလုံး၌။ ဝိဒ္ဓေါ ဝိယ၊ ထိုးဖောက်အပ်သကဲ့သို့။ နိသိဒိ၊ ထိုင်ပြီ။

၄၅-၆။ သာရထိ* အာမန္တာပေတွာတိ၊ ကား။ ရာဇာ၊ သည်။ နေမိတ္တ
ကေဟိ၊ နိမိတ်ကျမ်းတတ် (နိမိတ်ကျမ်းကို ရွတ်ဝတ်ကုန်သော) ပုဏ္ဏားတို့
သည်။ ကထိတကာလတော၊ သံတော်ဦးတင်ရာ အခါမှ၊ ပဌာယ၊ စ၍။
ဩဟိတသောတော၊ ရှေးရှုထားအပ်သော နားရှိသည်။ ထောင်အပ်သော
နားရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဝိစရတိ ကိရ၊ လှည့်လည်သတင်းသော။ ထိုမင်းသည်။
(“သုတွာ” ဝိပံ။) ကုမာရော၊ သည်။ ဥယျာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ လတ်

သာရထိ။ ။ ရထားကိုသွားစေတတ် (မောင်းနှင်တတ်) သောကြောင့် ရထား
မောင်းသူကို (ရထားထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူကို) “သာရထိ” ဟုခေါ်၏။ [ပုန်
ပြီးပုံနှင့် ဝိဂ္ဂဟကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။]

ဥယျာနံ။ ။ ကိဋ္ဌာဝိဟာရတ္ထံ၊ မြူးပျော်၍နေခြင်းအကျိုးကို။ ဥယျုတ္တာ၊ အားထုတ်
သူတို့သည်။ ယန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ ဧတံ၊ ဤအရပ်သို့ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့

သော်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ လမ်းခရီး၏ အကြား၌။ နိဝတ္ထော၊ ပြန်နှစ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတော၊ ကြားရ၍။ သာရထိံ၊ ကို။ အာမန္တာပေသိ၊ ခေါ်စေပြီ။

မာဟေဝခေါတိ အာဓိသ၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ ရဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေတု၊ ပြုစေလော့။ မာ ပဗ္ဗတု၊ ရဟန်းမပြုပါစေလင့်။ မြာဟံဏာနံ၊ တို့၏။ ဝစနံ၊ စကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်သည်။ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်ပါစေလင့်။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အဓိပ္ပါယ်တည်း။

ဇိဏ္ဍပုရိသအဖွင့်ပြီး၏။

ဗျာဓိပုရိသအဖွင့်

၄၇။ အဒ္ဓသ ခေါ တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သောဇာတိဝဏ္ဏနာ၌။ ဝုတ္တနုဗေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ သုဒ္ဓါဝါသေဟံ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ဒဿိတံ၊ ပြုအပ်သောသူနာကို။ အဒ္ဓသ၊ ပြီ။ အာဗာဓိကန္တိ၊ ကား။ ဣရိယာပထတဉ္စနကေန၊ ဣရိယာပုထ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော။ ဝိသဘာဂါဗာဓေန၊ သဘောမတူသော အနာဖြင့်။ (အာဗာဓိကံ-၌ဝိသေသနစပ်) အာဗာဓိကံ၊ လွန်စွာနှိပ်စက်တတ်သော အနာရှိသော၊ [အာဗာဓိကန္တိ အာဗာဓဝန္တိ။] ဒုက္ခိတန္တိ၊ ကား။ ရောဂဒုက္ခေန၊ ရောဂါဟူသော ဆင်းရဲဖြင့်။ ဒုက္ခိတံ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိသော၊ [ဒုက္ခိတန္တိ သဉ္စာတဒုက္ခံ။ - ဝိက္ခာ။] ဗာဠဂိလာနန္တိ၊ ကား။ အဓိမတ္တဂိလာနံ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်း အရှည်ရှိအောင် မကျန်းမမာသော။ ပလိပန္နန္တိ၊ ကား။ နိမဂ္ဂံ၊ နှစ်မြှုပ်လျက် (“သယမာနံ၊ အိပ်နေသော။ ပုရိသံ အဒ္ဓသာ”၌စပ်။) [“ပရိ၊ ထက်ဝန်းကျင်။ ပန္န၊ ဖြစ်နေသူ”ဟူသည် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်၌ နှစ်မြှုပ်နေသူတည်း။] ဇရာပညာယံဿတိ ဗျာဓိပညာယံဿတိတိ ဣဓာပိ၊ ဤပါဠိရပ်၌လည်း။ ယာယ ဇာတိယာ၊ အကြင်ဇာတိသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဣဒံ ဒုယံ၊ ဤ ဇရာဗျာဓိ နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ သာ ဇာတိ၊ ကို။

မြူးပျော်ခြင်းအကျိုးကို အားထုတ်သူတို့ ကပ်ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအရပ်သည်။ ဥယျာနံ၊ မည်၏။ [ဥပုဗ္ဗ+ယာဇာတ် ယုပစ္စည်း၊ “ဥ”တို့ “ဥယျာ၊ ဣ”ဟု ဖွင့်သည်။ အဝုတ္တကမ္မသာဓန၊ ဥနောက် ဒွေဘော်ရောက်၍ “ဥယျာ”ဟု ဖြစ်သည်။

စိက္ကံတာ၊ ဝိစိဟု ပြုအပ်သည်။ ဝါထို့ထို့ဟု ပြုအပ်သည်။ (ဟောတိ။) အဇာတံ၊ ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ခေမံ၊ ဘေးခပ်သိမ်းတို့၏ ကုန်ငြိမ်းရာ ကုန်ငြိမ်းကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာတိယာ၊ ၎င်း။ မူလံ၊ ကို။ ဓကန္တော၊ တူးလျက်၊ ဒုတိယေန၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ သလ္လေန၊ ဖြင့်။ ဝိဒ္ဓေါ ဝိယ၊ ပစ်ခွင်းအပ်သကဲ့သို့။ နိသိဒ္ဓိံ၊ ထိုင်ပြီ။

ဗျာဓိပုရိသအဖွင့်ပြီး၏။

ကာလင်္ကတပုရိသအဖွင့်

၅၀။ ဝိလာတန္တိ၊ ကား။ သိဝိကံ၊ အလောင်းတင် ထမ်းစင်ကို။ (“ကယိရ မာနံ၊ ပြုနေသည်ကို” ခွဲဝပ်။) ပေတန္တိ၊ ကား။ ဣတော၊ ဤ ဘဝမှ။ ပဋိဂတံ၊ ကင်းသော။ ကာလင်္ကတန္တိ၊ ကား။ ကတကာလံ၊ ပြုအပ် ပြီးဆုံးစေ အပ်ပြီးသော အသက်ရှင်ရာ ကာလရှိသော။ ယတ္ထကံ၊ အကြင်မျှ အတိုင်း

အဇာတံ။ ။အဇာတန္တိ အဇာတဘာဝေါ နိဗ္ဗာနံ ဝါဤသို့သီကာဖွင့်၏။ ထိုတွင် “အဇာတဘာဝေါ” ဟူသော ပထမအဖွင့်၌ နဇာယတိတိ အဇာတံ (မဖြစ်သော အရာဝတ္ထု)။ “အဇာတဘာဝေါ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ်ကိုချေ။ (တနည်း) ဘာဝေါပဓာနံကြံ၊ မဖြစ်သောအရာဝတ္ထု၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဟူသည်။ “မဖြစ်ခြင်း ပင်တည်း။” ထိုမဖြစ်ခြင်းသဘောကိုပင် “နိဗ္ဗာနံဝါ”ဟု ဝိကာ တနည်းဖွင့်သည်။ သို့သော် ထိုအချိန်က ဘုရားအလောင်းမင်းသားမှာ “နိဗ္ဗာနံ”ဟူ၍ သိနိုင်သေးမည် မဟုတ်ပါ။

ဝိလာတော။ ။ဘန္တနေတ္ထံ ကုပ္ပလာဒိံ ဝိဝိဓံ ကတွာ လာတဗ္ဗတော ဝိလာတော။ “ဝိဝိဓံ ကတွာ”သည် ဝိ၏အဖွင့် “လာတဗ္ဗတော”သည် လာတော၌ လာဓာတ်+တပစ္စည်း၏အဖွင့်။ “ဝိဝိဓံ ကတွာ လာတဗ္ဗတော ဝိလာတော”ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ။ ဘန္တ နေတ္ထံ ကုပ္ပလာဒိံသည် ဝိဝိဓံ၏အဖွင့်၊ ပါဌပျက်နေဟန်တူသည်။ ထို သူသေတင်ထမ်းစဉ်ကို ယူသူတို့သည်-ဘန္တနေတ္ထံတန်လှုပ်သော မျက်လုံးစသည်ကို ပြု၍ ယူထိုက်သောကြောင့်။ ဝယျ၊ လှည်းပေါင်းချုပ်ကိုလည်းကောင်း။ သိဝိကာ၊ အလောင်းတင်ရာ ထမ်းစင်ကိုလည်းကောင်း။ “ဝိလာတံ”ဟု ခေါ်၏။ ဤနေရာ၌ ထမ်းစင်ကို ယူစေလိုသောကြောင့် “ဝိလာတန္တိ သိဝိကံ”ဟု ဖွင့်သည်။

ပေတံ။ ။“ပ+ဣတံ”ဟုခွဲ။ ပကို “ပဋိအနက်ဟော”ဟု ယူစေလို၍ “ဣတော ပဋိဂတံ” ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။ ပဋိဂတံ အရ တဖန် ပြန်၍ ရောက်ခြင်းအနက်ကိုယူမည် စိုးသောကြောင့် “ဣတော ဘဝတော အပဂတံ” ဟု ဝိကာဖွင့်သည်။ ဣတောကား အပိုထည့်အပ်သော ပုဒ်တည်း။ “ပေတံ၊ဤဘဝပုဂံကင်းကွာပြီးသော။”ဟု အနက်ပေးပါ။

ကာလင်္ကတံ။ ။“ကတကာလံ”ဟု ဆိုလိုလျက် ရှေ့ နောက်ပြန်၍ “ကာလင်္ကတံ”ဟု ဖြစ်နေကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် “ကတကာလံ”ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်။

အရှည်ရှိသော။ ကာလံ၊ ကာလပတ်လုံး။ တေန၊ ထို ယောက်ျားသည်။ ဇီဝိတဗ္ဗံ၊ အသက်ရှင်ထိုက်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသောအသက်ရှင်ထိုက်ရာ ကာလကို။ ကတွာ၊ ပြုပြီး၍။ နိဋ္ဌာပေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေပြီး၍။ မတံ၊ သေ သော။ (“ပုရိသံ အဒ္ဓသ” နှစ်ပ။) ဣတိ အတ္ထော။ ဣမမ္ပိ၊ ဤ သူသေ ကိုလည်း။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်းအား။ ပုရိမနယေနော၊ ရှေးနည်း ဖြင့်သာလျှင်။ (“သုဒ္ဓါဝါသာ ကိရ-မှစ၍ တံ ဒဿေတု” တိုင်အောင်သော နည်းဖြင့်သာလျှင်။) ဗြဟ္မာနော၊ တို့သည်။ ဒဿေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ယတြဟိ နာမာတိဣဇာပိ၊ ဤပါဠိ၌လည်း။ ယာယ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဣဒံ တယံ၊ ဤ အခြင်း နာခြင်း သေခြင်း သုံးပါးအပေါင်းသည်။ ပညာ ယတိ၊ ၏။ သာ ဇာတိ၊ ကို။ ဓိက္ကတာ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ အံ ဇာတံ၊ ဖြစ် ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ခေမံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာတိယာ၊ ၏။ မူလံ၊ ကို။ ပုဏ္ဏန္တော၊ လျက်။ တတိယေန၊ သော။ သလ္လေန၊ ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇေါ ဝိယ၊ သို့။ နိသိဒိ၊ ပြီ။

ကာလကံတပုရိသအဖွင့် ပြီး၏။

ပဗ္ဗဇိတဒမ္မဗွင်

၅၂။ ဘဏ္ဍုန္တံ၊ ကား။ မုဏ္ဍံ၊ ဦးပြင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ ခေါင်းတုံး ဖြစ်သော (“ပဗ္ဗဇိတံ ပုရိသံ” နှစ်ပ။) ဣမမ္ပိ၊ ဤရဟန်းကိုလည်း။ [“ဝ” ဖြင့် သူအို သူနာ သူသေတို့ကို ပေါင်းသည်။] အဿ၊ ထို ဘုရားလောင်းအား။ ပုရိမနယေနော၊ ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်။ (“သုဒ္ဓါဝါသာ ကိရ” မှ စ၍ “တံ ဒဿေတု” တိုင်အောင်သော နည်းဖြင့်သာလျှင်။) ဗြဟ္မာနော၊ တို့သည်။ ဒဿေ တံ၊ ကုန်ပြီ။ သာဓု ဓမ္မစရိယာတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ ဒေဝ၊ အရှင် မင်းသား။ အယံ ဓမ္မစရဏဘာဝေါ၊ ဤတရားကို ကျင့်သူ၏အဖြစ်သည်။ သာဓု၊ ကောင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရသေ့ ရဟန်း အဖြစ် သို့ ကပ်ရောက်သူပါတည်း။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဧကမေကဿ၊ တပါးတပါး

ကတ အရ “ပြုအပ်ပြီး” ဟူသည် ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးတည်း။ ကာလ အရ အသက်ရှင်ထိုက် ရာ ကာလတည်း။ ဤအနက်ကို သိစေလို၍ “ပရိယောသာပိတဇီဝနကာလံ” ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်။ ကရိယိတ္ထာတိ ကတော၊ ကာလော+ကတော+ယေနာတိ ကာလကံတော” ဟု ပြု။ ကာလကံတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အသက်ရှင်ထိုက်ရာကာလရှိသော-ဟု ပေးပါ။

ဧကမေကဿ ပဒဿ။ ။ ဧဝံ ဧကေကဿ ပဒဿာတိ ယထာ “သာဓုဓမ္မစရိ ယာတိ ပဗ္ဗဇိတော” တိ ယောဇနာ။ ဧဝံ “သာဓုသမစရိယာတိ ပဗ္ဗဇိတော” တိ အာဒိနာ ဧကေကဿ ပဒဿ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။-ဋီကာ။

သော။ ပဒဿ၊ ပုဒ်၏။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝေဒိတဗျာ
၏။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ဧတာနိ၊ ဤ ခဲမွစရိယာ အစရှိသော
ပုဒ်တို့သည်။ ဒသကုသလကမ္မပထဝေဝစနာနေဝ၊ ဆယ်ပါးသော ကုသလကမ္မ
ပထ၏ ဝေဝစပရိယာယ် စကားလွယ်တို့သာတည်း။

ပန၊ ဆက်။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ အဝိဟိံသာတိ၊ ကား။ ကရုဏာယ၊
အပူနာကရုဏာဈာန်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ကာမာဝစရ
ကရုဏာတည်း။ အနုကမ္မာတိ၊ ကား၊ မေတ္တာယ၊ အပူနာမေတ္တာဈာန်၏။
ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ကာမာဝစရမေတ္တာတည်း။ တေနဟိတိ၊
တေနဟိ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဥယျောဇနတ္ထေ၊ တိုက်တွန်းခြင်း အနက်၌။
(ပဝတ္ထော၊ သော။) နိပါတော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဿ၊ ထို ဝိပဿီ
ဘုရားအလောင်းသည်။ ပဗ္ဗဇိတံ၊ ရဟန်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။
စိတ္တံ၊ သည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ ရဟန်းအဖြစ်၌။ နိန္ဒံ၊ ညွတ်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီ။
အဿ၊ စိတ်ညွတ်ရာ ထိုအခါ၌။ တေန၊ ထိုရဟန်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ကထေ
တုကာမော၊ စကားပြောခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။ သာရထိံ၊
ကို။ ဥယျောဇနန္တော၊ တိုက်တွန်းလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေနဟိတိ
အာဒိံ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြောပြီ။

ပဗ္ဗဇိတအဖွင့်ပြီး၏။

မောဝိသတ္တပဗ္ဗဇ္ဇာအဖွင့်

၅၄။ အထခေါဘိက္ခဝေတိ၊ ကား။ ပဗ္ဗဇိတဿ၊ ရဟန်း၏။ (ဓမ္မိံကထံ
၌စပ်။) သာဓုဓမ္မစရိယာတိအာဒိနိစ၊ အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အညံ၊
အခြားသော။ ဗဟုံ၊ များစွာသော။ (ဓမ္မိံကထံ) စ၊ တရားစကားကိုလည်း
ကောင်း။ မဟာဇနကာယေန၊ များစွာသောလူအပေါင်းသည်။ ရက္ခိယမာနဿ၊
စောင့်ရှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပုတ္တဒါရသမ္မာဓေ၊ သားမယားတို့ဖြင့် ကျဉ်း
မြောင်းသော။ သံရေ၊ အိမ်၌။ ဝသတော၊ နေရသူ၏။ အာဒိနဝပဋိသယုတ္တဉ္ဇေဝ၊
အပြစ်နှင့်စပ်ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝေဂဘူဒတန၊ သားသမင်သဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်
သော။ ဇေတသာ၊ ဖြင့်။ ယထာသုခံ၊ ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ။ ဝိနော၊
တော၌။ ဝသတော၊ နေရသော။ ပဗ္ဗဇိတဿ၊ ရဟန်း၏။ ဝိဝေကနိသံသ
ပဋိသယုတ္တဉ္ဇေ၊ ဝိဝေက၏ အာနိသံသနှင့်စပ်ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဓမ္မိံ၊
တရားရှိသော၊ ကထံ၊ ကို။ သုတ္တာ၊ ကြားရ၍။ ပဗ္ဗဇိတုကာမော၊ ရဟန်း

ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ ဟုတော့၊ ရှိ။ အထ၊ ရဟန်းပြုလိုရာ ထိုအခါ၌။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိပဿိ၊ သော။ ကုမာရော၊ သည်။ သာရထိ၊ ကို။ အာမန္တေ
သိ၊ ပြောပြီ။

စတ္တာရိ၊ သူ့အို သူနာ သူသေ ရဟန်းအားဖြင့် လေးပါးကုန်သော။
ဣမာနိ၊ ဤနိမိတ်တို့ကို။ (ရဟန်းပြုခြင်း၏ မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သောနိမိတ်
တို့ကို။) ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ပဗ္ဗဇိတနာမ၊ ရဟန်းပြုခြင်းမည်သည်။ သဗ္ဗဗောဓိ
သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝံသော ဝ၊ အနွယ်သည်သာ။ တန္တိယေဝ၊ အစဉ်သည်သာ။
ပဝေဏိယေဝ၊ အဆက်သည်သာ။ (ဟောတိ။) စ၊ ဆက်၊ အညေ့ပိ၊ ဝိပဿိ
တုဏှားအလောင်းမှအခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝိပဿိ၊
သော။ အယံ ကုမာရော၊ သည်။ စိရသံ၊ စိရသံ၊ ကြာမြင့်မှ ကြာမြင့်မှ။ (ပဿ
တိ)ယထာ၊ မြင်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ စိရသံ၊ စိရသံ၊ မှ။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။
ပန၊ ကား။ အမာကံ၊ တို့၏။ ဗောဓိသတ္တာ၊ သည်။ စတ္တာရိ ပိ၊ ကုန်သော။
(ဣမာနိ၊ ဤ နိမိတ်တို့ကို။) ဧကဒိဝသညေဝ၊ တနေ့တည်း၌သာ။ ဒိသ္မာ၊
ရှိ။ မဟာဘိနိက္ခမနံ၊ မြတ်သော တောသို့ ရှေးရှုထွက်တော်မူခြင်းကို။ နိက္ခမိ
တော၊ ထွက်တော်မူ၍။ 'အနောမနဒိတီရေ၊ အနောမမြစ်ကမ်း၌။ ပဗ္ဗဇိတော၊
ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်တော်မူပြီ။

ဟေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို ကြာမြင့်မှကြာ
မြင့်မှ မြင်ရသည်မဟုတ်ပဲ တရက်တည်း၌သာ မြင်ရခြင်းကြောင့်ပင်။) ရာဇဂဟံ၊
သို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ တတ္ထ၊ ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ဗိမ္ဗိသာရေန၊ မည်သော။
ရညာ၊ သည်။ ပဏ္ဍိတ၊ သုခမိနိ။ ကိမတ္ထိ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ပဗ္ဗ
ဇိတော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ကပ်ရောက်သည်။ အသိ၊ ပြစ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။
'ပုဋ္ဌော၊ သည်။ (သမာနော၊ သော်။) ဝိက္ခောဒိသ္မာ။ ပ။ ရာဇာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
ဖြေဆိုပြီ။

ပုဋ္ဌောအာဟ။ ။ ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းက မေးအပ်သည်ရှိသော် နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို
သက်ကာဆက်ကာ မြင်ရကြောင်းကိုပြလို၍ 'ဇိက္ခန္ဓဒိသ္မာ' စသည်ဖြင့် ဖြေဆိုပြီ။ ဥပမာ-
'ရေချိုးပြီး၍၊ အဝတ်ဝတ်ပြီး၍၊ နံ့သာလိမ်းပြီး၍၊ ပန်းပန်ပြီး၍၊ ထမင်းစားသည်' ဟု
ရာ၌ ထိုအလုပ်များကို ဆက်ကာဆက်ကာ လုပ်ပြီးမှ ထမင်းစားသကဲ့သို့တည်း။ ဤသို့
ဒီဃဘာဏက ဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် နိမိတ်ကြီးလေးပါးလုံးကို တနေ့တည်းမြင်
ရသည်ဟု ဆိုထားသော်လည်း ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၌ကား ဝေးလတ်ကြိမ် လေးလ
တကြိမ် ဥပယျာဉ်သို့ ထွက်သွားသောအခါ ဇိက္ခန္ဓသုတ္တံကို လေးကြိမ်မြင်ရသည်ဟု
ဆိုသည်။

ရာဇ၊ မင်းမြတ်။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ဇိတ္ထံ၊ သူ့အိုကို။ ဒိသ္မာ စ၊
 မြင်ရ၍လည်းကောင်း။ ဒုက္ခိတံ၊ လွန်စွာဖြစ်စေသော ဆင်းရဲခြင်းရှိသော။
 ဗျာဓိတံ၊ လွန်စွာဖြစ်သော အနာရှိသူကို။ ဒိသ္မာ စ၊ မြင်ရ၍လည်း
 ကောင်း။ အာယုသင်္ခယံ၊ အသက်၏ကုန်ခြင်းသို့။ ဂတံ၊ ရောက်သော။
 မတံ၊ သူ့သေကို။ ဒိသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း။ ကာသာယဝတ္ထံ၊ ပန်
 ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သော အဝတ်ရှိသော။ ပဗ္ဗဇိတံ၊ ရဟန်းကို။ ဒိသ္မာ စ၊
 လည်းကောင်း။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ သည်။ အမှီ၊
 ဖြစ်ပါ၏။

ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇာအဖွင့်ပြီး၏။

မဟာဇနကာယ အနုပဗ္ဗဇာအဖွင့်

၅၅။ သုတ္တာန တေသန္တိ၊ ကား။ တေသံ စတုဏ္ဍသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ၊
 ထို ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော သတ္တဝါတို့၏ (စကားကို)။ သုတ္တာ၊ ကြား
 ရ၍။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီး။ သြရကောတိ၊ ကား။ ဦးကော၊
 ယုတ်လျော့သည်။ လာမကော၊ ညံ့သည်။ (နဟိနန၊ မဖြစ်တန်ရာ။) အနုပဗ္ဗဇိ
 သူတိ၊ ကား။ အနုပဗ္ဗဇိတာနိ၊ အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုကြကုန်ပြီ။ ပန၊ ပရိ
 ဟာရပက္ခမုတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကဿ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ယောကျ်ားတို့ရဟန်းပြုရာ၌။ ပရတော၊ နောက်
 ၌။ ခဏ္ဍတိဿာနံ၊ ခဏ္ဍတိဿတို့၏။ အနုပဗ္ဗဇာယ၊ အတုလိုက်၍ရဟန်းပြု
 ခန်း၌။ ‘‘ဗန္ဓုမတိယာ ဂုဇဇာနိယာ နိက္ခမိတွာ’’တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ယထာ၊
 ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ‘‘ဗန္ဓုမတိယာ ဂုဇဇာနိယာ နိက္ခမိတွာ’’
 တိ၊ ၍။ နဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။
 နိက္ခမိတွာ၊ မင်းနေပြည်မှ ထွက်ပြီး၍။ သုတ္တတာ၊ ကြားအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ‘‘ဗန္ဓုမတိယာ ဂုဇဇာနိယာ နိက္ခမိတွာ’’တိ၊ ဟူ၍။ နဝုတ္တံ၊ မမူ
 အပ်။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။

ကိရ၊ ခွဲ၊ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ဤရှစ်သောင်း
 လေးထောင်သော ယောကျ်ားတို့သည်။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ကုမာရဿ၊ ၏။
 ဥပဋ္ဌာကပုရိသာဝ၊ အလုပ်အကျွေး ယောကျ်ားတို့သာတည်း။ တေ၊ ထို
 ယောကျ်ားတို့သည်။ ပါတောဝ၊ နံနက်ခစာစော၌ပင်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဆည်း
 ကပ်ရာအရပ်သို့။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ ကုမာရံ၊ ကို။ အဒိသ္မာ၊ ၍။ ပါတရာ

သတ္တယ၊ နံနက်စာစားခြင်းအကျိုးငှာ။ ဂန္ဓာ၊ ပြန်သွား၍။ တုတ္တပါတရာသား၊ စားအပ်ပြီးသော နံနက်စာရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) အာဂမ္မ၊ ပြန်လာ၍။ ကုမာရော၊ သည်။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်၌နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ ဥယျာနတုမိ၊ သို့။ ဂတော၊ သွားပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထို ဥယျာဉ်မြေအရပ်၌ပင်။ နံ၊ ထိုမင်းသားကို။ ဒက္ခိဿာမ၊ တွေ့ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့ကြ၍။ နိက္ခမန္တာ၊ ထွက်ကုန်လတ်သော်။ နိဝတ္တမာနံ၊ ပြန်နစ်လာသော။ သာရထိ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်ရ၍လည်းကောင်း။ ကုမာရော၊ သည်။ ပဗ္ဗဇိတောံ၊ ရဟန်းပြုပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အဿ၊ ထို ရထားထိန်း၏။ ဝစနံ၊ ကို။ သုတွာ စ၊ ကြားရ၍လည်းကောင်း။ သုတဋ္ဌာနေဝယဝ၊ ကြားအပ်ရာအရပ်၌ပင်။ သဗ္ဗဘရဏာနံ၊ အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ကို။ ဩမုဉ္ဇိတွာ၊ ချွတ်၍။ အန္တရာပဏတော၊ အိမ်တွင်းဈေးမှ။ ကာသာဝပိတာနံ၊ သောက်အပ်သော ဖန်ရည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဖန်ရည်ဆိုးအပ်ကုန်သော။ ဝတ္ထာနံ၊ အဝတ်တို့ကို။ အာဟရာပေတွာ၊ ဆောင်စေ၍။ ကေသမဿံ၊ ဆံ မုတ်ဆိတ် ကျင်စွယ်ကို။ ဩဟာရေတွာ၊ ပယ်ရှား၍၊ ပဗ္ဗဇိသု၊ ရဟန်းပြုကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ နဂရတော၊ မှ။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ ဗဟိ နဂရေ၊ မြို့ပြင်ဘက်၌။ သုတတ္ထာ၊ ကြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ယောကျ်ားတို့ ရဟန်းပြုရာ၌။ “ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယံ နိက္ခမိတွာ”တိ၊ ၍။ န ဝုတ္တံ၊ မမူအပ်။

စာရိကံစရတိတိ၊ ကား။ ဂတဂတဋ္ဌာနေ၊ ရောက်အပ် ရောက်အပ်သော အရပ်၌။ မဟာမဏ္ဍပ်ံ၊ ကြီးစွာသော မဏ္ဍပ်ကို။ ကံတွာ၊ ၍။ ဒါနံ၊ ကို။ သဇ္ဇေတွာ၊ စီရင်၍။ အာဂမ္မ၊ လာ၍။ သွာတနံယ၊ နက်ဖန်ဖြစ်လတ္တံ့။

နိက္ခမိတွာ သုတတ္ထာ။ ။ မြို့မှထွက်ပြီး၍ ကြားရသောအခါ အိမ်သို့ပြန်ကာ ဆွေမျိုးဗြာတိတို့ကို အသိပေးသင့်သေးသည် မဟုတ်ပါလော ဟု စောဒနာဗွယ်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဇီကာ၌ “ကသွာ ပနေတ္ထာ”တိ အာဒိနာ တေသံ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ မဟာသတ္တေ သံဘတ္တတံ (ကောင်းစွာဆည်းကပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။) သံဝေဂမဟုလတစ္ဆ (များသောသံဝေဂရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။) ဒဿေတိ။ ယတော (ယင်းသို့ သံဘတ္တ၊ သံဝေဂမဟုလဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) သုတဋ္ဌာနေဝယဝ ဋ္ဌတွာ ဗြာတိဗိတ္တာဒိသု ကိဉ္စိ အနာမဗန္ဓုတွာ၊ မတ္တဝရ ဝါရဏော ဝိယ အယောမယဗန္ဓုနံ ဗန္ဓုနံ ဆိန္ဒိတွာ (အမှန်ယစ်သော မြတ်သောဆင်သည် သံကြီးအနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်သကဲ့သို့ တစ်နက်သော ဗြာတိဗိတ္တအနှောင်အဖွဲ့ကိုဖြတ်၍။) ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဝန္တိ သု”ဟု ဖွင့်သည်။

သော ' ကုသိုလ်ကောင်းမှုအကျိုးငှာ၊ နိမန္တိတော၊ ပင့်လျှောက်အပ်သည်။
(ဟုတော့။) ဇနဿ၊ လူအပေါင်းသည်။ အာယာစိတဘိက္ခမေဝ၊ ရှေးရှု
တောင်းပန်အပ်သောဆွမ်းကိုသာ။ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော၊ ခံယူကော်မူလျက်၊ စတ္တာ
ရောမာသေ၊ လေးလတို့ပတ်လုံး။ စာရိကံ ဒေသစာရိကို။ စရိ၊ လှည့်လည်
တော်မူပြီ။

၅၆။ အာကိဏ္ဏာတိ၊ ကား။ ဣမိနာ ဂဏေန၊ ဤရဟန်း အပေါင်း
သည်။ ပရိဝုဒတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ခြံရံ
အပ်သည်။ (ဟုတော့ ဝိဟရာမိ-၌စပ်။) ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပတပါး စောဒက
ပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ အယ်ဝိတက္ကော၊ ဤအကြံသည်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဘုရား
အလောင်း၏စိတ်၌။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊
ဤကားအမေးတည်း။ သွေ၊ နက်ဖန်၌။ ဝိသာခပက္ခမာ၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့
သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုထိုက်ရာဖြစ်သော။ စာတဒ္ဓသိ
ဒိဝေ၊ တဆယ်လေးရက်မြောက်နေ့၌။ (အယံ ဝိတက္ကော၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော၊
ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ
၌။ သော၊ ထိုဘုရား အလောင်းသည်။ ဣမေ၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊
ရှေး၌။ ဂိဟိဘူတံ၊ လူဖြစ်၍ဖြစ်သော။ မံ၊ ငါ့ကို။ ပရိဝါရေတွာ၊ ဘေး
ရန်ကို ထက်ဝန်းကျင် တားမြစ်၍။ ဝါ၊ ခြံရံ၍။ စရန္တိ ယထေဝ၊ လှည့်လည်
ကုန်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုတူပင်။ ဣဒါနိပိ၊ ယခုအခါ၌လည်း။ (မံ ပရိ
ဝါရေတွာ။) စရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမိနာဂဏေန၊ ဤရဟန်းအပေါင်းဖြင့်။ ကိံ၊
အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဏသင်္ဂဏိကာယ၊ ရဟန်းအပေါင်း
ဝယ် ပေါင်းဆိုခြင်း၌။ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ၊ ပြီးငွေ့၍။ [သင်္ဂဏနံ (သမောဓာနံ)
သင်္ဂဏိကာ။ ဂဏသင်္ဂဏိကာ ဂဏသင်္ဂဏိကာ။] အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့၌ပင်။
ဂစ္ဆာမိ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တေတွာ၊ ကြံ၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဇ္ဇ၊
ယနေ့။ အဝေလာ၊ အခါမဟုတ်တော့။ ဣဒါနိ၊ ၌။ သစေဂမိသာမိ၊
အကယ်၍သွားအံ့။ (ဝေ သတိ။) သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။
ဣမေ၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ ဇာနိဿန္တိ၊ သိကြကုန်လတ္တံ့။ သေဝ၊ နက်ဖန်၌သာ။
ဂမိသာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။

၈။ ဆက်။ တံဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ ဥရုဝေလဂါမသဒိသေ၊ ဥရုဝေလရွာနှင့်
တူသော။ (ငါတို့ ဘုရားအလောင်းဆွမ်းခံရာ ဥရုဝေလရွာနှင့် တူသော။)
ဂါမေ၊ ရွာ၌။ ဂါမဝ၊ သိနေသာ၊ ရွာ၌နေသူတို့သည်။ သွာတနာယ၊ နက်
ဖန်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပိတိပါမောဇ္ဇ အကျိုးငှာ။ နိမန္တိယံ၊ သူ၊ ပင့်ဖိတ်ကြ

ကုန်ပြီ။ တော၊ ရွာ၌နေသူ့ထိုလူတို့သည်။ စတုရာသီတိသဟဿာနဗ္ဗိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း။ မဟာပုရိသဿ၊ စ၊ ၎င်းလည်းကောင်း။ ပါယာသမေဝ၊ နို့ဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော ထမင်းကိုသာ။ ဝါ၊ နို့ထမင်းကိုသာ။ ပဋိယာဒယိံ၊ သု၊ စီရင်ကြကုန်ပြီ။ [ပါယာသပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သီလကွန်ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ပုနဒိဝသေ၊ နောက်တနေ့၌။ တသ္မိံ၊ ယေဝဂါမေ၊ ထိုရွာ၌ပင်။ တေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဘတ္တကိစ္စံ၊ ဆွမ်းကိစ္စကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဝသနဋ္ဌာနမေဝ၊ နေရာအရပ်သို့သာ။ အဂမာသိ၊ ကြွသွားပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနေရာအရပ်၌။ တေ ပဗ္ဗဇိတာ၊ တို့သည်။ မဟာပုရိသဿ၊ ၎င်း။ ဝတ္ထံ၊ ဝတ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြီး၍။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၎င်း။ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနိ၊ ညဉ့်နေရာ နေနေရာအရပ်တို့သို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကြကုန်ပြီ။ ဗောဓိသတ္တောပိ၊ သည်လည်း။ ပဏ္ဏသာလံ၊ သစ်ရွက်ကျောင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေပြီ။

ဌိတော၊ မုန်းမတ်မတ်တည့်သော။ မဇ္ဈဒိကေ၊ နေ၏ အလယ်အဖို့ဖြစ်သော။ ကာလေ၊ အခါ၌။ ပက္ခိယု၊ ငှက်တို့သည်။ သန္နိသိဝေယု၊ ငြိမ်သက်စွာ နေကုန်လတ်သော်။ ဗြဟာရညံ၊ ကြီးစွာသော ဧတာသည်။ သဏတေဝ၊ အသံပြုသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ တောသံ ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုသို့တောသံပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ မံ၊ ငါ၏အတွက်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်သည်။ ပဋိတာတိ၊ ထင်လာ၏။

ဣတိ၊ သို့။ ဝေရူပေ၊ သော။ အဝိဝေကာရာမာနံ၊ ဝိဝေက၌ မွေ့လျော်ခြင်းမရှိသူတို့၏။ ဘယကာလေ၊ ကြောက်ရာအခါ၌။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ သဒရထကာလေယေဝ၊ အပူနှင့်တကွ ဖြစ်ရာအခါ၌ပင်။ (ကဆုန်လပြည့်

ဌိတော။ပ။ပဋိဇာတိ မံ။ ။မုန်းမတ်မတ်တည့်ချိန်ဝယ် ငှက်တို့လည်း ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် နေကြစဉ် တတောလုံးတိတ်၍နေသောအခါ ဝိဝေကကို မလိုလားသော တောကျောင်းဘုန်းကြီးများအတွက် ထိုတောကြီးက တောသံပေးနေသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတောကျောင်းဘုန်းကြီးမှာ ထိုအချိန်သည် ကြောက်ဖွယ်ကဲ့သို့ထင်နေသည်။ ဝိဝေကကို လိုလားသော တောကျောင်း ဘုန်းကြီးများအတွက်မှာမူ ထိုအချိန်သည် အလွန်မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်နေ၏။ ထို့ကြောင့် “သာ ရတိ ပဋိဘာကိ မံ” ဟု စတုတ္ထပါဒရှိရသည်။ “သာ၊ ထိုသို့တောသံပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ မံ၊ ငါ၏အတွက်။ ရတိ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်သည်။ ပဋိဘာတိ၊ ထင်လာ၏” ဟု အနက်ပေး။

ခါနီး၍ ပူဒိုက်ရာနေ့လည်အခါ၌ပင်။) အယံ၊ ဤအခါသည်။ ကာလော၊ ထွက်သွားချိန်အခါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ ပဏ္ဏသာလာယ၊ သစ်ရွက်ကျောင်း၏။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ ပိဗတိတွာ၊ ပီတံ၍။ ဗောဓိမဏ္ဍာဘိမုခေါ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ ရှေးရှုသော မျက်နှာရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ပါယာသိ၊ ကြွသွားပြီ။

၈၊ ဆက်၊ အညဒါပိ၊ အခြားအခါ၌လည်း။ တသ္မိံဌာနေ၊ ထိုအရပ်၌။ ဝိစရန္တော၊ လှည့်လည်လတ်သော်။ ဗောဓိမဏ္ဍိ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို။ ပဿတိ၊ မြင်ရ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို မြင်ရပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထိုဘုရားအလောင်း၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ နိသိဒိတံ၊ ထိုင်ခြင်းငှာ။ န နမိတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌မညွတ်အပ်။ ဝါ၊ မညွတ်အပ်စဘူး၊ ပုန၊ အနွယ်ကား။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပရိပါကဂတံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ရောက်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ဉာဏ်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အလင်္ကတံ၊ တန်ဆာဆင်အပ်သော။ ဗောဓိမဏ္ဍိ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ အာရောဟနတ္ထာယ၊ ငယ်ရောက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ [ကုန်းမြင့်ဖြစ်သောကြောင့် “အာရောဟနတ္ထာယ”ဟု ဆိုသည်။] စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ သော၊ ထိုဘုရားအလောင်းသည်။ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေန၊ တောင်အရပ် အဖို့ဖြင့်။ ဥပဂမ္မ၊ ကပ်ရောက်၍။ ပဒက္ခိဏံ၊ လက်ယာရစ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂေ၊ အရှေ့အရပ်အဖို့၌။ စဒ္ဒသဟတ္ထံ၊ တဆယ်လေးတောင် ရှိသော။ ပလ္လင်္ကံ၊ ပလ္လင်ကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်း၍။ စတုရင်္ဂဝိရိယံ၊ လေးပါးသော အင်္ဂါ

ပလ္လင်္ဂံပညပေတွာ။ ။ ပညပေတွာ၏ ကတ္တာသည် သော (ဗောဓိသတ္တော) တည်း။ ထို့ကြောင့် ပလ္လင်ကို ဘုရားအလောင်းကိုယ်တိုင် ခင်းထားသကဲ့သို့ ဆိုထား၏။ အမှန်ကား—ပါရမီတော်၏ တန်ခိုးကြောင့် မြေမှအလိုလို ပေါ်ထွက်လာသောပလ္လင်တည်း။ ထိုပလ္လင်ပေါ်၌နတ်၌ဖြစ်သောအဝတ်တို့ကို ခင်းထားသည်။ သို့သော် ပလ္လင်သည် ဘုရားအလောင်း၏ ကောင်းမှုတန်ခိုးကြောင့် ပြီးစီးရကား ဘုရားအလောင်း ခင်းထားအပ်သကဲ့သို့ ဆိုထားသည်။ [ပါရမီတာနုဘာဂေန ဥဋ္ဌိတံ (ပေါ်ထွက်လာသော) ဥပရိဗေဝတာဟိ ဝိဗ္ဗပစ္စတ္ထရဇဏဟိ သုပညတ္တိ မဟာသတ္တဿ ပုညာနုဘာဂေန သိဒ္ဓတ္တာတေနပညတ္တဝိယ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “ပလ္လင်္ဂံ ပညပေတွာ”။—ဇီကာ။]

စတုရင်္ဂဝိရိယံ ။ ကာမံ တစောစ နှာရုစ၊ အဋ္ဌိစ အဝသိဿတု။
ဥပသုဿတု နိဿေသံ၊ လရီရေ ဓံသလောဟိတံ။
(မမ၊ ငါ၏။) တစောစ၊ အရှေ့သည်လည်းကောင်း။ နှာရုစ၊ အကြောသည်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌိစ၊ အရိုးသည်လည်းကောင်း။ ကာမံအဝသိဿတု၊ အကယ်၍ကြိုင်း

ရိုသောဝီရိယကို။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ဆောက်တည်၍။ ယာဝံ၊ အကြင်မျှလောက်။
 ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ န ဟောမိ၊ မဖြစ်သေး။ တာဝ၊ ထို ဘုရားမဖြစ်သမျှကာလ
 ပတ်လုံး။ ဣတော၊ ဤပလ္လင်မှ။ န ဝုဋ္ဌဟာမိ၊ မထတော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိညံ၊
 ပံ့ညာဉ်ကို။ ကတွာ၍။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်တော်မူပြီ။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၏။
 ဣဒံဝပကာသံ၊ ဤအပေါင်းအဖော်မှခွဲ၍ နေခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဇေကံ
 ဝ။ ပ။ ဝိဟာသိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝတ္ထံ၊ ပြီ။ ။

အညောနေဝတာနိတိ(တ္ထေ)၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ (ဂုဏ္ဏံ၊ လျှို့ဝှက်တိမ်မြုပ်
 ငုပ်နေသောအနက်ကို။) ကရ(ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ၊ ထုတ်၍ပြုဦးအံ့။)၊ ဟေ၊
 ထို ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရဟန်းတို့သည်။ သာယံညနေချမ်းအခါ၌။
 ဗောဓိသက္ကဿ၊ နား။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဆည်းကပ်ရာအရပ်သို့။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။
 ပဏ္ဏသာလံ၊ ကို။ ပရိဝါရေတွာ၊ ခြံရံ၍။ နိသိန္ဓာ၊ နေကြကုန်သည်။ (သမာ
 နာ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။) အတိကာလော၊ အလွန်မိုးချုပ်သည်။ ဇာတော၊
 ဖြစ်ပြီ။ ဥပဓာရေထ၊ စူးစမ်းကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ပဏ္ဏသာလံ၊
 ကို။ ဝိဝရိတွာ၊ ဖွင့်၍။ တံ၊ ထို ဘုရားအလောင်းကို။ အပဿန္တာပိ၊ မမြင်
 ကုန်သော်လည်း။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတော၊ သွားလေသနည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ နာနုပန္နိံ သု၊ အစဉ်မလိုက်ကြကုန်။ မဟာပရိသော၊ သည်။
 ဂဏဝါသေ၊ ရဟန်းအပေါင်းဝယ်နေခြင်း၌။ နိဗ္ဗိန္ဒော၊ ငြီးငွေ့သည်။ (ဟုတွာ။)
 ဇေကော၊ တပါးတည်း။ ဝိဟရိတုကာမေ၊ နေလိုသည်။ (ဟောတိ) မဲညှော်ဖြစ်လေ
 ယောင်တကား။ ဗုဒ္ဓဘူတံယေဝ၊ ဘုရားဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော်။
 [ဗုဒ္ဓေါ+ဟုတွာ+ဘူတော ဗုဒ္ဓဘူတော။] ဝါ၊ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်သည်သံ
 လျှင်ဖြစ်သော။ [“ဘူ-ပတ္တိယံ” ဟူသော ဓာတ်နက်။] နံ၊ ထို ဘုရားအလောင်း
 ကို။ ပဿိဿာမ၊ ဖူးမြင်ကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ အန္တော
 ဇမ္မုဒိပါဘိမုခေါ၊ ဇမ္မုဒိပိအတွင်းသို့ ရှေးရှုသော မျက်နှာရှိကုန်သည်။
 (ဟုတွာ။) စာရိကံ၊ ကို။ ပက္ကန္တာ၊ ဖဲကြွကြကုန်ပြီ။ [အန္တောဇမ္မုဒိပါဘိ
 မုခေါ၊ န ဟိမဗန္ဓာဒိပဗ္ဗဏာဘိမုခါတိ (ဇမ္မုဒိပိ၏ပြင်ဘက် ဟိမဝန္တစသို့ ရှေ့ရှု
 မဟုတ်၍ပဲ။) အတ္ထော။-ဋီကာ။]

မဟာဇနကာယအနုပဗ္ဗဇာအပွင့်ပြီး၏။

ကျန်ပစေတော့။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ မံသလောဟိတံ၊ အသားအသွေးသည်။ နိဿေသံ၊
 အကြွင်းအကျန်မရှိအောင်။ ဥပသုဿတု၊ ခြောက်ခန်းပစေတော့။ ဤသို့ အင်္ဂါလေးပါး
 ရှိသော ဝီရိယကို မိဋ္ဌာန်ခြင်းကို “စတုရပီရိယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ” ဟု ဆိုသည်။

ဗောဓိသတ္တ အဘိနိဝေသအဖွင့်

၅၇။ ဝါသူပဂတဿာတိ၊ ကား။ ဗောဓိမဏ္ဍေ၊ ဦး။ ကေရတ္တိဝါသံ၊ တညဉ်မျှနေခြင်းသို့။ ဥပဂတဿ၊ ကပ်ရောက်သော။ ရယောဂတဿာတိ၊ ကား။ ရယသိ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌။ ဂတဿ၊ ရောက်သော။ ပဋိသလ္လိနဿာတိ၊ ကား။ ကော်ဘာဝဝသေန၊ တပါးတည်းအဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိလိနဿ၊ ကိန်းအောင်းသော။ (“ဗောဓိသတ္တဿ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ”၌စပ်။) ကိစ္ဆန္တိ၊ ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့။ (“အာပန္နောဝတ၊ ရောက်ရလေစွ ခြေ”၌စပ်။) စဝတိ စ ဥပပဇ္ဇတိ စာတိ ဣဒ္ဓိ ဒ္ဓယံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်းကို။ ပုန၊ တဖန်။ (သေပြီးနောက်။) အပရာပရံ၊ အဆက်ဆက်။ စတိ ပဋိသန္နိ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ရွှေ၌ “ဇာယတိ မိယတိ” ဟု ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ပုန” ဟု ဆိုသည်။]

ဇရာမရဏဿာတိတ္ထေ၊ ဤ ပါဠိ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) [စပ် ပုဒ်မရှိ၍ ထည့်ရသည်။]၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဗ္ဗဇန္တော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ် ရောက်လတ်သော်။ ဇိက္ကဗျာဓိမတေယေဝ၊ သူအို သူနာ သူသေတို့ကိုသာ။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ပုဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သူအို သူနာ သူသေတို့ကိုမြင်ရ၍ ရဟန်းပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်းအား။ ဇရာမရဏမေဝ၊ ဇရာမရဏသည်သာ။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်နေ၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ ဘုရားအလောင်း အား ဇရာမရဏသည်သာ ထင်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) ဇရာမရဏဿာ တိ၊ ဟူ၍။ (ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။) အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ မူလံ၊ အမြစ်အရင်းကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ အဘိနိဝိဋ္ဌဿ၊ စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း သော။ ဘဝဂ္ဂတော၊ ဘဝတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာယဘနဘုံ မှ။ ဩတရန္တယ ဝိယ၊ သက်ဆင်းသက်သို့။ ဘိက္ခဝေတို့။ အတခေါ၊ ထင်နေရာ ထိုအခါ၌။ ဝိပယိဿ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ တေံ၊ ဤ အကြံသည်။ (“ကိစ္ဆံ ဝတယံ လောကော” အစရှိသော ဤ အကြံသည်။) အဟောသိ၊ ပြီ။

ယောနိသော မနသိကာရာတိ၊ ကား။ ဥပါယမနသိကာရာ၊ မှန်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ပထမနသိကာရာ၊ လမ်းမှန်အား ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ (“ပညာယ အဘိသမယော အဟ”၌စပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ အနိစ္စာဒိနိ၊ အနိစ္စအစရှိသော တရားတို့ကို။ [အနိဂာဒိနိတိ အာဒိ သဗ္ဗေန ဒုက္ခာ-နတ္ထအသုဘာဒိနိ ဂဟဏံ။-ဋီကာ။] အနိစ္စာဒိတောပ၊ အနိစ္စ

အစရှိသောအားဖြင့်သာ။ မနုဿိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (မနုဿိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။) ယောနိသောမနုဿိကာရောနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ။ ၈၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤ ဘုရားလောင်း၏ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ (ကိမိ နုခေါ သတိ အစရှိသောနည်းဖြင့် ဤ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။) ကိသ္မိံ၊ အဘယ်တရားသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ဇာတိ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ဟောန္တိ နုခေါ၊ ဖြစ်ပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။ ကိသ္မိံ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ (ဇာတိအာဒိနိ၊ တို့သည်။) န ဟောန္တိ နုခေါ၊ မဖြစ်ပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပယ နာဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အနိစ္စ အစရှိသည်တို့ကို အနိစ္စအစရှိသည်တို့ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတို့တွင်။ အညတရော၊ တပါးအပါအဝင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုဘုရားအလောင်း၏။ ဣဒတာ ယောနိသော မနုဿိကာရာ၊ ဤသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ဣမိနာ ဥပါယမနုဿိကာရေန၊ ဤမှန်သောအကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ပညာယ၊ ။ အဘိသမယော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (ပညာနှင့်တကွ ဘုရားအလောင်း၏ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။) အဟု၊ ဖြစ်ပြီ။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ။ ပညာယ၊ ။ (‘‘သမာဂမော’’၌ စပ်။) ယသ္မိံ၊ အကြင်တရားသည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ တေနဇရာမရဏကာရဏေန၊ ထိုဇရာမရဏ၏ အကြောင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ၊ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ [‘‘ပေါင်းဆုံ’’ဟူသည် သိခြင်းပင်တည်း။ သမာဂမော-အဟောသိတိ ယာထာဝတော ပဋိဝိဇ္ဇနုဝ်သေန သင်္ဂမော အဟောသိ။-ဋီကာ။ အဘိသမယကို ‘‘သမာဂမ’’ဟု ဖွင့်သည်။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ တံ၊ ထိုဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဟူသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (တံ၊ ထို ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဟူသည်။) ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (ဇရာမရဏ၏အကြောင်း၏ ဇာတိ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဇာတိယာခေါ၊ ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။) အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ၈၊ သည့်သာမကသေး။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဇရာမရဏဿ၊ ။ ကာရဏပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ အကြောင်းကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ ဝါ၊ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းတတ်သော။ ယာ အယံ ပညာ၊ အကြင်ပညာသည်။ (အတ္ထိ၊ ။) တာယ၊ ထိုပညာနှင့်။

သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဧ။ သမာဂမော၊ သညံ။ အဗောသိ၊ ပြီ။
ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ထွေ၊ ဤ “အဟု ပညာယ အဘိသမယော”
ဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ တေနုပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗပဒါ
နိ။ တို့ကို။ ဝေဓိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ကား။ နာမဂ္ဂပေ ခေါ သတိ ဝိညာဏန္တိတ္ထေ၊ ဤပါဠိ၌။ သင်္ခါ
ရေသု၊ သင်္ခါရတို့သည်၊ သတိ၊ ရှိကုန်လတ်သော်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။
(ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ သတိ၊
သော်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ စ၊ လည်းကောင်း။ ဝတ္ထုမ္ပ၊
ဟောတော်မူထိုက်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ
သင်္ခါရ နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ (ဗောဓိသတ္တေန၊ သညံ။) န ဂဟိတံ၊ ယူတော်
မမူအပ်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (န ဂဟိတံ၊ နည်း။) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။
အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ တတိယော၊ သော။ (တနည်း) အတိတော၊
အတိတ်ဖြစ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ တေဟိ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့နှင့်။
သဒ္ဓိံ၊ ကု။ အယံ ဝိပဿနာ၊ သည်။ န ဘဋ္ဌယတိ၊ မဆက်စပ်။ (ကသ္မာ၊
ကြောင့်။ တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ အယံ ဝိပဿနာ၊ သည်။ န ဘဋ္ဌယတိ၊
သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံဝသေန၊
ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏အစွမ်းဖြင့်။ အဘိနိဝိဇ္ဇော၊ နှလုံးသွင်းတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ထို့
ကြောင့်။ (တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ အယံ ဝိပဿနာ၊ သည်။ န ဘဋ္ဌယတိ၊
စပ်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဒုဘယမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဗောဓိသတ္တေန၊ သညံ။ န ဂဟိတံ၊
အပ်။)

စ၊ စောဒနာပါဦးအံ့။ ကိံ၊ နည်း။ အဒိဋ္ဌေဟိ၊ မမြင်အပ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ
သင်္ခါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓေန၊ ဘုရားသည်။ ဘဝိတံ၊ ငှာ။ နသက္ကာနနု၊ မတတ်
ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကားစောဒနာဟည်း။ (အဒိဋ္ဌေဟိ၊
ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ ဘဝိတံ၊ ငှာ၊
နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းသည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ပန၊ ထိုသို့မှန်ပါသော်

မှတ်ချက်။ ။ အတိတော ဘဝေါ နေရာ၌ “တတိယော ဘဝေါ” ဟု မူကွဲရှိ၏။
ပစ္စုပ္ပန်ဘဝပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ပဌမံ ဂဟေတွာ တဒနန္တရံ အနာဂတံ “ဒုတိယ” ၌ ဂဟေဇာ
အတိတော (အတိတ်ဘဝသည်။) တတိယောဟောတိ (တတိယဖြစ်နေ၏။) ဣတိ
အာဟ “အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ ဟိ အတိတော (တတိယော) ဘဝေါ” တိ။ -ဋီကာ။
“အတိတော တတိယော ဟောတိ” ဟူသော စကားကိုထောက်ရှင် အတိတော
နေရာပယ် “တတိယော” ဟုရှိမှ ဋီကာအလိုကျသည်။

လံည်း။ ဣမိနာ၊ ဤဘုရားအလောင်းသည်။ တေ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့ကို။ ဘဝ ဥပါဒါန တဏှာဝသေနေဝ။ ဘဝ ဥပါဒါန တဏှာတို့နှင့် စပ်သဖြင့် သာလျှင်။ ဒိဋ္ဌာ၊ မြင်အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ နာမဂ္ဂပေ ခေါ် သတိ ဝိညာဏ် ဟောတိ- အစရှိသော ဤပုဂ္ဂိုလ်ရပ်၌။ ဝိတ္တာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ကထာကို။ (မယာ၊ သည်။) ကထေတဗ္ဗာ၊ ဆိုထိုက်၏။ ပန၊ ထိုသို့ဆိုထိုက် ပါသော်လည်း။ သာ သော၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ ကထိတာဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

၅၇။ ပစ္စုဒါဝတ္တတိ၊ ကား။ ပဋိနိဝတ္တတိ၊ ပြန်လည်၏။ ပန၊ ပရိ ဟာရမုတပါး ။ပ။ အံ၊ ဧတ္ထ၊ ဤ “ပစ္စုဒါဝတ္တတိ ဝိညာဏ်” အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကတမံဝိညာဏံ၊ အဘယ်ဝိညာဉ်သည်။ ပစ္စုဒါဝတ္တတိ၊ ပြန် လည်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်လည်းလည်းကောင်း။ ဝိပဿနာဉာဏမ္ပိ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသော ဝိညာဉ် သည်လည်းကောင်း။ (ပစ္စုဒါဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။) တတ္ထ၊ ထို ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် ဝိပဿနာဉာဏ်တို့တွင်။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်မှ။ ပဋိနိဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ [ဤဝါကျ၌ အကြောင်း မဟုတ်တော့ပဲ အကျိုးဖြစ်နေသည်ကို “အကြောင်းမှပြန်နစ်သည်” ဟု ဆိုသည်။ ပစ္စယတောတိ ဟေတုတော၊ သင်္ခါရတောတိ အင်္ဂတ္တာ။-ဋီကာ။ ဝိပဿနာ ဉာဏံ၊ သည်။ အာရမ္မဏတော၊ “အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ” ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံ၏အဖြစ်မှ။ (ပဋိနိဝတ္တတိ၊ ၎င်း။) [အာရမ္မဏတောတိ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ သင်္ခါတ အာရမ္မဏတော၊ အတိတဘဝသင်္ခါတ အာရမ္မဏတော ဝါ။- ဋီကာ။] ဥဿမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်- ဝိပဿနာဉာဏ်၊ နှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ နာမဂ္ဂပံ၊ နာမ်ရုပ်ကို။ နာတိက္ကမတိ၊ မလွန်နိုင်။ [နာမဂ္ဂပံ နာတိက္ကမတိတိ ပစ္စယဘူတံ၊ အာရမ္မဏဘူတဉ္စ နာမဂ္ဂပံ နာတိက္ကမတိ တေန ဝိနာ အဝတ္ထ နတော။ တေနာဟ “နာမဂ္ဂပတော ပရံ နဂစ္ဆတိ” တိ။-ဋီကာ။] နာမဂ္ဂပ တော၊ နာမ်ရုပ်မှ။ ပရံ၊ အလွန်။ နဂစ္ဆတိ၊ မသွားတော့။ [နာမဟူသော ပါဠိရပ်၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဟူသော နာမ်သည်လည်းကောင်း ဝိပဿနာဉာဏ် ဟူသော နာမ်သည်လည်းကောင်း ပါဝင်နေရကား နာမဂ္ဂပံအရမှ မလွတ် ကြတော့-ဟူလို။]

တ္ထောဝတာ ဇာယေကဝါတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဉ်သည်။ နာမဂ္ဂပဿ၊ ၎င်း။ ပစ္စယေ၊

အကြောင်းသည်။ ဟောန္တေ၊ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း။ နာမဂ္ဂပေ၊ သည်၊
 ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပစ္စယေ၊ သည်။ ဟောန္တေ စ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ ဒွိသုပိ၊
 နှစ်ပါးစုံသောဝိညာဉ် နာမ်ရုပ်တို့သည်လည်း။ အညမညပစ္စယေသု၊ အချင်း
 ချင်းအကြောင်းတို့သည်။ 'ဟောန္တေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ တွေ
 ကေန၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိညာဉ်နာမ်ရုပ်တို့၏ အချင်းချင်းထောက်ပံ့
 သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ဇေယေသ ဝါ၊ ဖြစ်မှုရှိလည်းဖြစ်ရာ၏။ ဇိယျေ
 ထဝါ၊ အိုမှုလည်းအိုရာ၏။ မိယျေကဝါ၊ သေမှုလည်းသေရာ၏။ စဝေထဝါ၊
 အဆက်ဆက်မှုလည်း စုတရာ၏။ ဥပပဇ္ဇေထဝါ၊ အဆက်ဆက်မှုလည်းပဋိ
 သန္ဓေနေရာ၏။ [တွေ့ကေနာတိ ဝေ ဝိညာဏနာမဂ္ဂပါနံ အညမညပစ္စယေ
 ဝသေန ပဝတ္တိယာ။-ဋီကာ။] ဟိ၊ မှန်။ ဣတော၊ ဤဝိညာဉ်နာမ်ရုပ်မှ။ ပရံ၊
 တပါးသော။ အညံ၊ အခြားသော။ ကိံ၊ အဘယ်တရားသည်။ ဇာယေယျ
 ဝါ၊ ဖြစ်မှုလည်းဖြစ်ရာအံ့နည်း။ ပ။ ဥပပဇ္ဇေယျဝါ၊ အဆက်ဆက်မှုလည်းပဋိ
 သန္ဓေနေရာအံ့နည်း။ တေဒေဝါ၊ ဤဝိညာဉ်နာမ်ရုပ်သည်သာ။ ဇာယတိစ နန္ဒ၊
 ဖြစ်မှုလည်းဖြစ်သည် မဟုတ်လော့။ ပ။ ဥပပဇ္ဇတိစ (နန္ဒ)၊ အဆက်ဆက်ပဋိ
 သန္ဓေနေမှုလည်းနေသည်မဟုတ်လော့။ ဣတိ(အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော)။

ဝေ၊ ဤသို့။ အပရာပရစုတိပဋိသန္ဓိကိ၊ အဆက်ဆက်စုတိပဋိသန္ဓေတို့နှင့်။
 သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။
 ပုန၊ တဖန်။ တောဝတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ တံ အတ္ထံ၊ ထို
 အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ နိယျာတေန္တော၊ နိဂုံးအုပ်လိုသည်။ (ဟုတွာ)။ ယဒိဒံ။ ပ။
 နာမဂ္ဂပန္နိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ တဟော၊ ထို ယဒိဒံ နာမဂ္ဂပ
 ပစ္စယာဝိညာဏံ ဝိညာဏပစ္စယာနာမဂ္ဂပံ ဟူသောပုဒ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌၊ အန
 လောမပစ္စယာကာရဝသေန၊ အနုလုံဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏အစွမ်းဖြင့်။
 ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမဂ္ဂပမူလံ၊ နာမ်ရုပ်
 ဟူသောအရင်းခံရှိသော။ အာယတိမ္ပိ၊ နောင်အခါ၌လည်း။ ဇာတိဇရာမရဏံ၊
 ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ နာမဂ္ဂပပစ္စယာ သဠာယတနံ အစရှိသောပါရှိ၍။
 ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော၊ ဟောတိတိ၊ ကား။ သကလဿ၊ အလုံး
 စုံသော။ ဇာတိ ဇရာမရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာဒိတော
 ဒဿ၊ ဇာတိ ဇရာမရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ
 အစရှိသော အပြားရှိသော။ ဒုက္ခရာသိဿ၊ ဒုက္ခအစွမ်း။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။
 'ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ (ပါယာသာဒိ၌ "အာဒိ" ပိုဟန်တူသည်။) ဣတိ၊ သို့။

မဟာပုရိသော၊ သည်။ သကလဿ၊ သော။ ဝဋ္ဌဒုက္ခဿ၊ ဧ။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို အခွသ၊ မြင်တော်မူပြီ။

၅၉။ သမုဒယော သမုဒယောတိ ခေါ် တိ၊ ကား။ နိဗ္ဗတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ (“ဥဒပါဒိ၊ ပြိ” ခွဲစပ်) ပုဗ္ဗေ အနုနုဿုတေယူတိ၊ ကား။ န အနုဿုတေယူ၊ မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။ အဿတပုဗ္ဗေယူ၊ ရှေး၌ မကြားအပ်ကုန်သော။ (“ဓမ္မေယု” ခွဲစပ်) စက္ခု ဥဒပါဒိတိ အာဒိယုတိ၌။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗျော) သောဥဒယဒဿနပညာဝ၊ ဤဖြစ်ခြင်းကိုမြင်တတ်သောပညာကိုပင်။ (“ဝုတ္တာ” ခွဲစပ်) ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ စက္ခုတိစ၊ စက္ခုဟူ၍လည်း။ ဝါ၊ မျက်လုံးကဲ့သို့ မြင်တတ်သောဉာဏ်ဟူ၍လည်း။ (ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) သမုဒယဿ ပစ္စက္ခတော ဒဿနဘာဝေန စက္ခုဝိယာတိ စက္ခု။-ဋီကာ။] ဉတကရဏဋ္ဌေန၊ သိမှုကိုပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဉာဏ် (ဣတိ စ)၊ ဟူ၍လည်း။ ဝါ၊ သိတတ်သောတရားဟူ၍လည်း။ (ဝုတ္တာ၊ ပြီ။) ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ပညာ (ဣတိ စ)၊ ဟူ၍လည်း။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သောတရားဟူ၍လည်း။ (ဝုတ္တာ၊ ပြီ။) နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ၊ ပဋိပက္ခတရားတို့ကိုဖောက်ထွင်း၍။ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ၊ သရုပ်အားဖြင့်ထိုးထွင်း၍။ ဥပ္ပန္နဋ္ဌေန၊ ဖြစ်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇာ (ဣတိ စ)၊ ဟူ၍လည်း။ (ဝုတ္တာ။) ဩဘာသဋ္ဌေန၊ အရောင်အလင်း၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ အာလောကော (ဣတိ စ)၊ ဟူ၍လည်း။ ဝါ၊ အရောင်အလင်းဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [“ဝိဇ္ဇတိ ပဋိဝိဇ္ဇတိတိ ဝိဇ္ဇာ” ဟု ဆရာတော်၏နိဿယ၌ပြု၏။]

ယထာ(ယေနကာရဏေန)၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ (သောဥဒယဒဿနပညာဝ၊ ကိုပင်။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ စက္ခုတိစ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဉတကရဏဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏ် ဣတိစ၊ လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာဣတိစ၊ လည်း။ ဝုတ္တာ၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ၊ ၍။ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇာ ဣတိစ၊ လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဩဘာသဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အာလောကောဣတိစ၊ လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တထာ တေနကာရဏေန၊ ကြောင့်။) စက္ခု ဥဒပါဒိတိ။ ပ။

သမုဒယော သမုဒယောတိ။ ။ ဒုက္ခက္ခန္ဓာ အနေကဝါရံ သမုဒယဒဿနဝသေန ဝိညာဏဿ ပဝတ္တတ္တာ (ဒုက္ခအစု၏ အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ခြင်းကိုမြင်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ဝိညာဉ်၏ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “သမုဒယော သမုဒယော” တိ၊ အာမေဋိတဝစံနံ (သမုဒယော သမုဒယော ဟူသောအာမေဋိတစကားကို။) အဝေါစ။-ဋီကာ။

ဩဘာသဋ္ဌောအတ္ထောတိဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိ)အာဟ၊ ပြီ။ [စက္ခုဥဒပါဒီတိ၊ ကား။ ဒဿနဋ္ဌော၊ ကြောင့်။ (စက္ခု၊ ပကတိမျက်လုံးကဲ့သို့ပြင်တတ်သောသဘောတရားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။) ဉာဏံ ဥဒပါဒီတိ၊ ကား။ ဉာတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ (ဉာဏံ၊ သိတတ်သော သဘောတရားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။) ပညာဥဒပါဒီတိ၊ ကား။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ (ပညာ၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သော သဘောတရားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။) ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒီတိ၊ ကား။ ပဋိဝေဓဋ္ဌေန၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ (ဝိဇ္ဇာ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောသဘောတရားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။) အာလောကောဥဒပါဒီတိ၊ ကား။ ဩဘာသဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ (အာလောကော၊ အရောင်အလင်းဖြစ်သော သဘောတရားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။) စက္ခု၊ စက္ခုဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ဓမ္မော၊ ပါဠိဓမ္မတည်း။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းဟူသော သဘောသည်။ (အတ္ထသဒ္ဓါ သဘောအနက်ဟော။) အတ္ထော၊ စက္ခုသဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သော အနက်တည်း။ ဉာဏံ၊ ဉာဏဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဓမ္မော၊ ပါဠိဓမ္မတည်း။ ဉာတဋ္ဌော၊ သိတတ်သောသဘောသည်။ အတ္ထော၊ ဉာဏသဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သော အနက် တည်း။ ပညာ၊ ပညာဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဓမ္မော၊ တည်း။ ပဇာနနဋ္ဌော၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော သဘောသည်။ အတ္ထော၊ ပညာသဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သောအနက်တည်း။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ဓမ္မော၊ တည်း။ ပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော သဘောသည်။ အတ္ထော၊ ဝိဇ္ဇာသဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သောအနက်တည်း။ အာလောကော၊ အာလောကော ဟူသောသဒ္ဓါ သည်။ ဓမ္မော၊ တည်း။ ဩဘာသဋ္ဌော၊ အရောင်အလင်းဟူသော သဘော သည်။ အတ္ထော၊ အာလောကသဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သောအနက်တည်း။]

တ္ထေကေတိ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ စက္ခု ဥဒပါဒိ အစရှိသော ငါးပုဒ်တို့ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်ပိဏ္ဍိတကိ။ ကထိတံ၊ ဟောတော် မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ဣမသ္မိံ၊ ဤဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းတရားသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဣဒိ၊ ဤနာမ်ရုပ်ဟူသော အကျိုးတရားသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယသဉ္စာနနမတ္ထံ၊ နာမ် ရုပ်စသည်တို့၏ အကြောင်းကို သိတတ်သောဉာဏ်မျှကို။ ကထိတံ၊ ဟော တော်မူအပ်ပြီ။ အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ဝိတိပဋိပန္နာ၊ အကြောင်း

စက္ခု ဓမ္မော။ စက္ခု ဓမ္မောတိ စက္ခုတိ ပါဠိဓမ္မော၊ ဒဿနဋ္ဌော အတ္ထောတိ ဒဿနသဘာဝေါ တေန ပကာသေတဗ္ဗော အတ္ထော။ သေသေသုပိ ဓမ္မဝဝနယော။-ဋီကာ။

အကျိုးတည်းဟူသောလမ်းကို သွားတတ်သော။ တရုဏဝိပဿနာ၊ နုသော
ဝိပဿနာကို။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။

၆၁။ အဓိဂတော ခေါ်မျာယန္တိ၊ ကား။ မေ၊ ငါသည်။ အယံ
(မဂ္ဂေါ)၊ ဤဝိပဿနာမဂ်ကို။ အဓိဂတော၊ သိအပ် ရအပ်ပြီ။ မဂ္ဂေါတိ၊
ကား။ ဝိပဿနာမဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ် အစရှိသည်ကို ရှာမှီးတတ်သော ဝိပဿနာ
တည်းဟူသောမဂ်ကို။ (“အဓိဂတော”၌ စပ်။) [အရိယမဂ္ဂါဒိနံ မဂ္ဂုနဋ္ဌေန
(ရှာမှီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) မဂ္ဂေါတိ။-ဋီကာ။] ဗောဓာယာတိ၊
ကား။ စတုသစ္စဗုဇ္ဈနတ္ထာယ၊ လေးပါးသောသစ္စာကို သိခြင်းအကျိုးငှာ။
ဝါ၊ တနည်း။ နိဗ္ဗာနဗုဇ္ဈနတ္ထာယဝေ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသိခြင်း အကျိုးငှာသာ။
 (“အဓိဂတော”၌ စပ်။ ဝေဖြင့် အခြားသစ္စာသုံးပါးကို ကန့်။) အပိစ၊ တနည်း
ကား။ ဗုဇ္ဈတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဗောဓော၊ ဗောဓမည်၏။ တေ၊ ဤ “ဗောဓ”ဟူသော အမည်သည်၊ အရိယ
မဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ နာမံ၊ တည်း။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုသိတတ်သော အရိယာမဂ်
အကျိုးငှာ။ (အဓိဂတော၊ ပြီ။) ဣတိပိ၊ ဤအနက်သည်လည်း။ ဝါ၊
ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသွာ၊ ကြောင့်။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုသိတတ်သော
အရိယာမဂ်အကျိုးငှာ။ (အဓိဂတော၊ ပြီ။) ဣတိပိ၊ သည်လည်း။ ဝါ၊
ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဟိ
(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ်သည်။ ဝိပဿနာမဂ္ဂမူလံကော၊
ဝိပဿနာမဂ်ဟူသော အရင်းခံရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အရိယာမဂ်၏
ဝိပဿနာမဂ်ဟူသော အရင်းခံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဒတ္ထာယ၊ ငှာ။
(အဓိဂတော၊ ပြီ။) ဣတိပိ၊ ဤအနက်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ (ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။) ဣဒါနိ၊ '၌။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထို
ဝိပဿနာမဂ်ကို။ နိယျာတေန္တော၊ အပ်နှင်းလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နိဂုံး
အုပ်လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ယဒိဒံ၊ နာမဂ္ဂပနိဏေတတိအာဒိ၊ အစရှိ

အပိဝ ဗောဓော။ ။ အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ “မောဓိ” ဟု ရှိ၏။ ပါဠိတော်၌ကား
ဗောဓဿ ဝယံ “မောဓ” ဟုသာရှိ၏။ ဗုဒ္ဓါတိတိစက္ကာရိ အရိယသစ္စာနိ ဧကပုဋိဝေဓေန
(တပြိုင်နက် ထိုးထွင်း၌ သိခြင်းအားဖြင့်။) ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ တေန ဗောဓေသဋ္ဌဿ ကတ္တံ၊
သာဓနက္ခမာဟ (ထို့ကြောင့် ဗောဓေသဋ္ဌါ၏ ကတ္တံသာဓန၏အဖြစ်ကိုဆိုပြီ။) ဤဒီကာ
ဖွင့်၌လည်း “မောဓ” ဟုပင် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “ဗုဒ္ဓါတိတိ ဗောဓော” ဟု ရှိမှ
ပါဠိတော်ဒီကာတို့နှင့်လျော်သည်။

သောပါဠိရုပ်ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ ယဒိဒံ နာမဗ္ဗုပနိရောဓော အစရှိသောပါဠိ၌။ ဝိညာဏနိရောဓောတိအာဒိတိ၊ အစရှိကုန် သော။ ပစ္စတ္တပဒေဟိ၊ ပထမာဝိတတ်၏အနက်ကို ပြသော ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာန မေဝ၊ ကိုသာ။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မဟ၊ ပုရိသော၊ သည်။ သကလဿ၊ အလုံးစုံသော။ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ၊ ဝဋ္ဋ်ဆင်းရဲ၏။ အနိဗ္ဗတ္တိ နိရောဓံ၊ မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ရာကို။ ဝါ၊ မဖြစ်ခြင်းဟူသောချုပ်ကြောင်း ကို။ အဒ္ဓဿ၊ မြင်တော်မူပြီ။

၆၂။ နိရောဓော နိရောဓောတိ ခေါတိ၊ ကား။ အနိဗ္ဗတ္တိ အနိဗ္ဗတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ မဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ (စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ စသည်၌စပ်။) စက္ခုန္တိအာဒိနိ၊ စက္ခုအစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဝတ္ထုတ္တာနေဝ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီး သော အနက်ရှိကုန်သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ နိရောဓေါရ၌။ သဗ္ဗေ ဟေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေတဟိ ပဒေဟိ၊ ဤစက္ခုအစရှိ သော ငါးပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဣမသ္မိံ၊ ဤ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းတရားသည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်၊ ဣဒံ၊ ဤ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကျိုးတရားသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်တော့။ ဣတိ၊ သို့။ နိရောဓသဉ္စာနနမတ္ထမေဝ၊ နာမ်ရုပ် စသည်တို့၏ချုပ်ခြင်းကို သိတတ်သောဉာဏ်မျှကိုသာ။ ကထိတံ၊ ပြီ။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ၊ သင်္ခါရနိမိတ္တဝဋ္ဋပဝတ္ထမှ ထမြောက်သောမဂ်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဗလဝဝိပဿနာ၊ အားရှိသောဝိပဿနာကို။ ကထိ တာ၊ ကောသကံမူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ “ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာအခန်း၌ ဂါထာ နှင့်တကွ ပြထားပြီ။]

၆၃။ အပရေန သမယေနာတိ၊ ကား။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပစ္စယဉ္စ၊ အကြောင်း ကိုလည်းကောင်း။ ပစ္စယနိရောဓဉ္စ၊ အကြောင်း၏ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝိဒိတုာ၊ သိပြီး၍။ တတော၊ ထို သိရာအခါမှ၊ အပရဘာဂေ၊ နောက်အဖို့၌။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓသုတိ၊ ကား။ ဥပါဒါနဿ၊ ဥပါဒါန၏။ ပစ္စယဘူတေသု၊

ပစ္စတ္တပဒေဟိ။ပ။ကထိတံ။ ။ပစ္စတ္တပဒေဟိဘိ ပဌမာဝိတတ္ထိဒိပကေတိ ပဒေဟိ နိဗ္ဗာနမေဝ ကထိတံ၊ ဝိညာဏာဒိ နိရုဇ္ဈတိ ဣတောတိ ကတုာ။ ဣက္ခိကြည့်၍ “ချုပ်ရာ”ဟု အဓိကရလ အနက်ပေးကြ၏။သို့သော် သီလက္ခနကေဝဋ္ဋသုတ် အဆုံး ၌ “ဣ”ကို “ဒိမိတ္တ ဘုမ္မံ ဒသေတိ”ဟု ဧကသစ်ဖွင့်သည်။ အနိဗ္ဗတ္တိနိရော ဓန္တိ သဗ္ဗသော ပစ္စယနိရောဓေန (အကြောင်းတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။) အနုပ္ပ ဒဒိရော ဓံ (တနေဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းကို။) အစ္စန္တိနိရောဓံ-ဋီကာ။

အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့၌။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိတိ၊ ကား။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ တမေဝ ဥဒယဉ္ဇူ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ တမေဝ ဝယဉ္ဇူ၊ ထိုပျက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အနုပဿ မာနော၊ အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ဝိဟာသိတိ၊ ကား။ သိခါပတ္တံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဟန္ဓော၊ ဆောင် လျက်။ (ဖြစ်စေလျက်။) ဝိဟရိ၊ နေတော်မူပြီ။ ဣဒိ၊ ဤ အပရေန သမယေန အစရှိသောစကားကို။ ကသွာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဝတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်သနည်း။ ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေယေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပူရိတ ပါရမီနော၊ ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမီရှိတော်မူကြကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာ၊ တို့သည်။ ပစ္စိမဘဒေဝ၊ နောက်ဆုံးဘဝ၌။ ပုတ္တဿ၊ သားတော်၏။ ဇာတဒိဝေ၊ ဖွားမြင်ရာနေ့၌။ မဟာဘိနိက္ခမနံ၊ မြတ်သော တောသို့ ရွေးရှုထွက်တော်မူခြင်း ကို။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ၍။ ပဓာနံ၊ အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လဝီရိယ ကို။ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အနုယုဉ္ဇိတွာ၊ အားထုတ်၍။ ဗောဓိပလ္လင်၊ ဗောဓိ ပလ္လင်သို့။ အာရုယျ၊ တက်တော်မူ၍။ မာရဗလံ၊ မာရ်မင်း၏စစ်တပ်ကို။ ဝိမေဓိတွာ၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူ၍။ ပဌမယာမေ၊ ပထမယံ၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေး၌ နေအပ် ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရန္တိ၊ အောက်မေ့တော်မူနိုင်ကုန်၏။

ဒုတိယယာမေ ဌံ။ ဝါ၊ သန်းခေါင်ယံ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် ကို။ ဝိသောဓေန္တိ၊ သုတ်သင်တော်မူကြကုန်၏။ တတိယယာမေ ဌံ။ ဝါ၊ မိုးသောက်ယံ၌။ ပစ္စယာကာရံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ သမ္ပသိတွာ၊ သုံးသပ်တော် မူ၍။ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ အာနာပါနစတုတ္ထဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ လောကီခန္ဓာတို့၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ နှလုံးသွင်း ၍။ ဥဒယဗ္ဗယဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း အစွမ်းဖြင့်။ သမပညာသလက္ခဏာနိ၊ အတိအကျ ငါးဆယ်သော လက္ခဏာတို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ယာဝဂေါတြဘုဉ္ဇကာ၊ ဂေါတြဘုဉ္ဇကတိုင်အောင်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေတွာ၊ တိုးပွားစေ၍။ အရိယ မဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်ဖြင့်။ သကလေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဂုဏေ၊ ဘုရား ဂုဏ်တော်တို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကြကုန်၏။ အယမ္ပိ မဟာ ပူရိသော၊ ယောကျ်ားမြတ်ဖြစ်သော ဤ ဝိပဿိဘုရားအလောင်းသည်လည်း။ ပူရိတပါရမီ၊ ဖြည့်ကျင့်အပ်ပြီးသော ပါရမီရှိသူဘည်း။ သော၊ ထို ဝိပဿိ ဘုရားအလောင်းသည်။ ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ အနုက္ကမံ၊ အစဉ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပစ္စိမယာမေ ဌံ။ အာနာပါန စတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အဘိ နိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တပကာရံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ ဥဒယဗ္ဗယ

ဝိပဿနံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို အထူးအားဖြင့် ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ အာရတိံ၊ အားထုတ်တော်မူပြီ။ တံ၊ ထို ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှာ။ ဣဒံ၊ ဤ အပရေန သမယေန အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အပရေန သမယေန အစရှိသောပါဠိ၌။ ဣတိ ရူပန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပနလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဧတ္ထကံ၊ ဤဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣဒေတာ၊ ဤ ဘူတရုပ်ဥပါဒါရုပ်ထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နတ္ထိံ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ရူပနသဘာဝဉ္စေဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောကိုလည်းကောင်း။ ဘူတပါ ဒါယဘေဒဉ္စ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပြားကိုလည်းကောင်း။ အာဒိံ ကတွာ၊ အစပြု၍။ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနဝဒေသန၊ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ အနဝဒေသရူပပရိဂ္ဂဟော၊ အကြွင်းမရှိသော ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းကြောင်းဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော တိ ဣမိနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရိဂ္ဂဟိတဿ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီး သော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သမုဒယဒဿနံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ရှုမြင်ပုံကို။ ဝါ၊ ဖြစ် ခြင်းကိုရှုတတ်သော ဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဟူသောပါဠိ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမုဒယော၊ သည်။ ဝါ၊ ကြွင်းသောအကြောင်း နှင့် ပေါင်းမိလတ်သော် ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

တဿ၊ ထိုသမုဒယ၏။ ဝိတ္တာရော၊ အကျယ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော-၌စပ်။) အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တဏှာသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ရူပသမုဒယော သည်။ (ဟောတိ။) ကမ္မသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ သည်။ (ဟော တိ။) အာဟာရသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ မြင် သော်လည်း။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ရုပ်အစု၏။ ဥဒယံ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင် ၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ အတ္တင်္ဂမေပိ၊ ချုပ်ခြင်း၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ၊ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ ရုပ်၏ချုပ်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တဏှာနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ကမ္မနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ။) အာဟာရနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ သော်

လည်း။ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဓါ။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ခြင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဣတိ အယ်၊ ဤသည်ကား။ အယံ၊ ထိုချုပ်ခြင်း၏။ ဝိတ္ထာရော၊ အကျယ်တည်း။

ဣတိ ဝေဒနာတိ အာဒိသု ပိ၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌လည်း။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အယ်၊ ဤ ဝေဒယိတလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဧတ္ထကာ၊ ဤ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတော၊ ဤ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ နတ္ထိ။ အယ်၊ ဤ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ သညာ၊ တည်း။ သညာ၊ သည်။ ဧတ္ထကာ၊ ဤ ရူပသညာအစ ရှိသောအားဖြင့် ခြောက်ပါးအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတော၊ ဤ ရူပသညာအစ ရှိသောခြောက်ပါးထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ သညာ သည်။ နတ္ထိ။ ဣမေ၊ ဤအဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာရှိသောသဘောတရားတို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထကာ၊ ဤဖဿအစရှိသော ငါးဆယ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်၏။ ဣတော၊ ဤ ဖဿအစရှိသောငါးဆယ်ထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ သင်္ခါရာတို့သည်။ နတ္ထိ။ ကုန်။ ဣဒံ၊ ဤ ဝိဇာနနလက္ခဏာရှိသောသဘောတရားသည်။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဧတ္ထကာ၊ ဤစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ၆-ပါးသော လောကီဝိညာဉ် အတိုင်း အရှည်ရှိ၏။ ဣတော၊ ဤစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ၆-ပါးသော လောကီ ဝိညာဉ်ထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒယိတ သဉ္ဇာနန အဘိသင်္ခရဏ ဝိဇာနနသဘာဝဉ္စေဝ၊ ဝေဒယိတ သဘော သဉ္ဇာနန သဘော အဘိသင်္ခရဏသဘော ဝိဇာနနသဘောကိုလည်းကောင်း။ သုခါဒိ ရူပသညာဒိဖဿာဒိစက္ခုဝိညာဏာဒိဘေဒဉ္စ၊ သုခအစရှိသောအပြား ရူပ သညာ အစရှိသောအပြား ဖဿအစရှိသော အပြား စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိ သော အပြားကိုလည်းကောင်း။ အာဒိ ကတွာ၊ အစပြု၍။ လက္ခဏ ရသ ပစ္စု ပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနဝေနေ၊ တို့၏အပြားအားဖြင့်။ အနဝသေသဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏပရိဂ္ဂဟော၊ အကြွင်းမရှိသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကို သိမ်းဆည်းကြောင်းဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။

ပန၊ ကား။ ဣတိ ဝေဒနာယ သမ္ပဒယောတိ အာဒိဟိ၊ အစရှိသောပုဒ် တို့ဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရိဂ္ဂဟိတာနံ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးကုန်သော။ ဝေဒနာ

စက္ခုဝိညာဏာဒိဘေဒံ။ ။အာဒိဖြင့် သောတဝိညာဉ်အစ ဖနောဝိညာဉ် တိုင် အောင် ငါးပါးကိုယူပါ။ ထိုဝိညာဉ်များလည်း ပိပဿနာဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သော ကြောင့် လောကီဝိညာဉ်ကိုသာ ယူရသည်။ ဝေဒနာစသည်၌လည်း လောကီဝေဒနာ စသည်ပင်တည်း။ [စက္ခုဝိညာဏာဒိနန္ဒိ အာဒိသဋ္ဌေန သဗ္ဗေသံ လောကီယဝိညာ ဏာနံ သင်္ဂဟော၊ ယထာစဝိညာဏေ၊ သေနယော ဝေဒနာဒိသုပိ။-ဇွဲက။]

သညာသင်္ခါရဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယဒဿနံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ရှုမြင်မုံကို။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ရှုမြင်တတ်သောဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တကြာပိ၊ ထိုဇုတ် ဝေဒနာယ သမုဒယော အစရှိသောပါဌ်၌လည်း။ ဇုတ်တိ၊ ဇုတ်ဟူသော ပါဌ်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ သမုဒယော၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလတ် သော် ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်းဇုတ်အတ္ထော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။) တေသမ္ပိ၊ ထိုဇုတ် ဝေဒနာယ သမုဒယော အစရှိသော ပါဌ်တို့၏လည်း။ ဝိတ္တာရော၊ ကို။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။

ပန၊ အထူးကား။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိသေသော၊ အထူး တည်း။ တီသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့၌။ အာဟာရ သမုဒယာတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။ ဖဿ သမုဒယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တပ္ပံ၊ ဆိုရာ၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ၊ ၌။ နာမရူပသမုဒယာတိ၊ ဟူ၍။ (ဝတ္တပ္ပံ၊ ၎င်း။) အတ္တင်္ဂမပဒမ္ပိ၊ အတ္တင်္ဂမပုဒ်ကိုလည်း။ တေသံယေဝ၊ ထိုဖဿအစရှိ သော ပုဒ်တို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ ယောဇေတပ္ပံ၊ ယှဉ်စေရာ၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသုမင်္ဂလ ဝိလာသိနိမည်သော ဒီဃနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၌။ သင်္ခေပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။ ဝိတ္တာရော ပန၊ မာကျယ်ကိုကား။ သဗ္ဗာကာရပရိပူရော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်သော။ ဥဒယဗ္ဗယ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဥဒယဗ္ဗယ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝိသန္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။

တဿ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော ဝိဟရတောတိ၊ ကား။ ဝိပဿိဿ၊ မည်သော။ တဿဗောဓိသတ္တဿ၊ ၎င်း။ (စိတ္တံ-၌စပ်။) (တနည်း) တဿဗောဓိသတ္တဿ၊ သည်။ (ဝိဟရတော-၌စပ်။) ရူပါဒီသု၊ ရူပက္ခန္ဓာအစရှိ ကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ သမ ပညာသလက္ခဏဝသေန၊ အတိကျငါးဆယ်သော လက္ခဏာတို့၏အပြားအား ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေလတ်သော်။ ယထာနုက္ကမေန၊ အကြင်အကြင်အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိပဿနာဉာဏေ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ ဝစိတေ၊ တိုးပွားစေအပ်ပြီ။ သော်။ အနုပ္ပါဒနိရောဓေန၊ နောင်တဖန်ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းအားဖြင့်။ နိရုဇ္ဈ မာနေဟိ၊ ချုပ်ကုန်သော၊ အာသဝသင်္ခါတေဟိ၊ အာသဝေါဟု ဆိုအပ်ကုန် သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့မှ။ အနုပါဒါယ၊ မယူမူ၍။ အဂ္ဂဟေတွာဝ၊ ထို ကိလေသာတို့ကို အနည်းငယ်မျှမယူမူ၍။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်

၏။ [အဂ္ဂဟေတွာတိ တေသံ ကိလေသာနံ လေသမတ္တမ္ပိ အဂ္ဂဟေတွာ။ စိတ်
 မယူမု၍။] တဒေတံ (တံ တေ)၊ ထို စိတ်သည်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ ဝိမုစ္စတိ
 နာမ၊ လွတ်ဆဲမည်၏။ ဖလက္ခဏေ၊ ဖိုလ်ခဏ၌။ ဝိမုတ္တံ နာမ၊ လွတ်ပြီး
 မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဝိမုတ္တဉ္ဇေဝ၊ အောက်မဂ်တို့ဖြင့် ပယ်
 သောကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးလည်းဟုတ်၏။ ဝိမုစ္စတိ စ၊ မိမိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်
 သော ကိလေသာတို့မှ လွတ်ဆဲလည်းဟုတ်၏။ ဖလက္ခဏေ၊ ၌၊ ဝိမုတ္တမေဝ၊
 လွတ်ပြီးသောတည်း။

စ၊ ဆက်။ တောဝတော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။
 မဟာပုရိသော၊ သည်။ သဗ္ဗဗန္ဓနာ၊ အလုံးစုံသော [သြရမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ်၊
 ဥဒ္ဓံဘာဂိယသံယောဇဉ်ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှ။ ဝိပုမုတ္တော၊ အထူးအားဖြင့်
 လွတ်တော် မူပြီးသည်။ (ဟုတွာ။) သူရိယရသို့သမ္ပု၍၊ နေရောင်ခြည်ဖြင့်
 ကောင်းစွာ တွေ့ထိအပ်သော။ ပဒုမံ ဣဝံ။ ပဒုမ္မာကြာပန်းသည် ကဲ့သို့။
 သုဝိကသိတစိတ္တသန္တာနေ၊ ကောင်းစွာ ပွင့်လင်းသော စိတ်အစဉ်ရှိတော်မူ
 သည်။ (ဟုတွာ။) စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂဉာဏာနိ၊ မဂ်ဉာဏ်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော၊ ဖလဉာဏာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ စတ
 ယော၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ စတု
 ယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ၊ လေးပါးသော ယောနိတို့ကို ပိုင်းဖြတ်တတ်သော
 ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ၊ ငါးပါးသော ဂတိတို့ကို
 ပိုင်းဖြတ်တတ်သော ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ ဆ၊ ကုန်သော၊ အသာဓာရဏ
 ဉာဏာနိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းမရှိသော ဉာဏ်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း။ လကလေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဂုဏေစ၊ တုဏှားဂုဏ်တော်တို့ကို
 လည်းကောင်း။ (အတိတ်သေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတဉာဏံ အစ
 ရှိသော တဆယ့်ရှစ်ပါးသော အာဝေဏိက ဂုဏ်တော်တို့ကိုလည်းကောင်း။)
 ဟတ္ထဂတေ၊ လက်၌ရောက်သည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပေါ၊ ပြည့်
 သော အကြံရှိတော်မူသည်။ (ဟုတွာ။) ဗောဓိပလ္လင်္ကေ၊ ၌။ နိသိန္နောဝ၊ တိုင်
 တော်မူလျက်သာ။ (ဝိရာစိတ္တံ-၌စပ်။)

မဂ္ဂက္ခဏေ ဝါ။ ။ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ဝိမုစ္စတိတမျိုးသာရ၏။ သကဒါဂါမိ
 မဂ်ခဏ၌ သောတာပတ္တိမဂ်ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးဖြစ်၍ ဝိမုတ္တလည်း
 ဟုတ်၏။ မိဒိပယ်တိုက်သော ကိလေသာတို့မှ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့ကို နည်းပါး
 အောင်ပယ်သောအားဖြင့် လွတ်ဆဲဝိမုစ္စတိလည်း ဟုတ်၏။ အနာဂမိမဂ် အရဟတ္တ
 မဂ်ကို၌လည်း ဝိမုတ္တ ဝိမုစ္စတိ နှစ်မျိုးလုံးရသည်။ [မဂ္ဂက္ခဏေဝါ ဥပရိမဂ္ဂက္ခဏေ
 ဟေဋ္ဌမဂ္ဂဂဇ္ဇေဟိ ဝိမုတ္တဉ္ဇေဝ ယထာသင်္ကံ ပဟာတဓမ္မေဟိ ဝိမုစ္စတိစ။-ဇီကာ။]

[ဂါထာနက်။] (ယသ္မာ၊ အကြွင်ကြောင့်။) ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်။ ဇရာဗျာဓိမရဏမိဿတာယ၊ အိုနာ သေရေး ဒုက္ခ ဘေးတို့နှင့် ရောနှောထွေး၍နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ပုနပျုနံ၊ ထပ်ကာ ထပ်ကာ။ (ဥပဂန္တံ၊ ကပ်ရောက်ရခြင်းငှာ။) ဒုက္ခ၊ ဆင်းရဲလှချေ၏။ (တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ တသ္မိံ၊ ထိုတဏှာယောကျ်ား လက်သမားကို။ အဒိဋ္ဌေ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ထင်တင် မတွေ့မြင်အပ်သေးသည် ရှိသော်။) သာဇာတိ၊ ထိုဇာတိသည်။ န နိဝတ္တတိ၊ ဆုတ်နှစ်မည့်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ အကြောင့်လည်းကောင်း။ ဂဟကာရံ၊ ခန္ဓာအိမ်ကို အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် စိမိတတ်သော တဏှာယောကျ်ား လက်သမားကို။ ဂဝေ သန္ဓေ၊ မရမနေ ရှာဖွေသော။ (အဟံ၊ သည်။) အနိဗ္ဗိသံ၊ တဏှာ မြင်ရန် သဗ္ဗညုဏ်ကို ကေနိပိုင်ပိုင် မရနိုင်သေးသည်။ (ဟုတု၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဣတ္ထကံ ကာလံ၊ ဤမျှလောက်သော လေ့အသရွေ့ နှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလပတ်လုံး။) အနေကဇာတိသံသာရံ၊ အသိန်း မက ဘဝများစွာ သံသရာစက်ဝိုင်းကို။ သန္ဓေဝိသံ၊ ဆုံဝယ်ကပ်နွား ရဟတ်ချားသို့ ပြေးလွှားကျင်လည်ခဲ့ရလေပြီ။

ဂဟကာရက၊ ခန္ဓာအိမ်ကို အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် စိမိတတ်သော တဏှာယောကျ်ား ဟဲ့...လက်သမား။ (ဒါနိ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တံ၊ သင်သည်။ ဝါ၊ ကို။) ဒိဋ္ဌော၊ ဉာဏ် ဖြင့်ထင်တင် တွေ့မြင်အပ်ပြီးသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဂေဟံ၊ ခန္ဓာအိမ်ကို။ န ကာဟယိ၊ ပြုလုပ်ရတော့မည် မဟုတ်။ ဝေ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗာ၊ ကြွင်းမဲ့ ဥသ္မံ အလုံးစုံကုန်သော။ ဇာသုကာ၊ ကိလေ ဘာအခြင်ရနယ်တို့ကို။ ဘဂ္ဂါ၊ မှန်မှန်ညက်ညက် ချိုးဖျက်အပ်ကုန်ပြီ။ ဂဟကုဋံ၊ ခန္ဓာအိမ်၏ အဝိဇ္ဇာအထွတ်ကို။ ဝိသင်္ခတံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ။ စိတ္တံ၊ ငါ၏စိတ်သည်။ ဝိသင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရကင်းမြှု နိဗ္ဗာန်ဘုံသို့ အာရုံပြုသော အားဖြင့် ရောက်ပြီ။ (အဟဉ္စ၊ ငါသည်လည်း။) တဏှာနံ၊ သင်တဏှာတို့၏။ ခယံ၊ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို။ အဇ္ဈဂါ၊ ရပြီ။ (တနည်း) ဝိသင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရကင်းမြှု နိဗ္ဗာန် ဘုံသို့အာရုံပြုသောအားဖြင့်ရောက်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ တဏှာနံ၊ တို့၏။ ခယံ၊ ကို။ အဇ္ဈဂါ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့လည်းကောင်း။ (မနသိကရောန္တော ဝှိစပံ။) [ဤဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ် ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဇိကာ ၌ပြခဲ့ပြီ။]

အယောဗန်နဟတဿ၊ ပန်းပဲသမားတို့၏ သံတူ သံတင်းပုတ်ဖြင့် ထုရှိက်အပ်သော မီးရဲရဲညိုနေသော သံကိရိယာ၏။ [ဝေ သဒ္ဓေါ စေတ္ထ နိပါတမတ္ထံ။] ဇလတော၊ တောက်ပသော။ ဇာတဝေဒသော၊ မီး၏။ ဝါ၊ သည်။ [သက္ကတ၌ “ဇာတဝေဒသံ” ဟု မနောဂိုဏ်း ဆန်ဆန် ရှိသောကြောင့် သဝိဘတ်ကို သြပြု သ အက္ခရာလား၍ “ဇာတဝေဒသော” ဟု ရှိသည်။] အနုပဗ္ဗ၊ ပသန္တဿ၊ အစဉ်အတိုင်း ငြိမ်းလတ်သော်။ ဂတိ၊ သွားရာအရပ်ကို။ နညယတေ ယထာ၊ မသိအပ်သကဲ့သို့။ [သွားရာအရပ်ပင်မရှိ။]။

ဝေ၊ ဤအတူ။ သမ္မာ၊ သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို ကောင်းစွာ ကြိုးစား သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တာနံ၊ တစင်္ဂဝိက္ခမ္ပန္တ ရှေ့သွားရှိသော သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိဖြင့် လေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့မှ လွတ်ပြီးကုန်သော။ ဝါ၊ လေးပါးသော အာသဝေေါတို့မှ လွတ်ပြီးကုန်သော။ ကာမပဒန္တာသတာရိနံ၊ ကာမအနှောင်အဖွဲ့ဟူသော ကာမောဗိ ဘဝေါသန္တံတကွ ကြွင်းသောဩဇာတို့မှ လွန်မြောက်တော်မူပြီးကုန်သော။ အစလံ၊ ကိလေသာဘိသင်္ခါရတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော။ သုခံ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ် ချမ်းသာမြတ်သို့။ ပတ္တာနံ၊ ရကုန်ရောက်ကုန်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့၏။ ဂတိ၊ ရောက်အပ်သော ဘဝကို။ ပညာပေတံ၊ မည်သည့်ဘဝဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်းငှာ။ "နတ္ထိ (န ဥပလဗ္ဗတိ) မရအပ်မရနိုင်တော့ချေ။ ဣတိ၊ သို့လည်းကောင်း။

အယောဗန်နံ။ပ။ဂတိ။ ။ပန်းပဲသမားတို့သည် သံကိရိယာတခုကို မီးထဲ၌ ထည့်ပြီးနောက် သံကိရိယာတခုလုံး မီးရဲလာသောအခါ ထိုမီးမှ ခလယ်ယူ၍ သံတူစသည်ဖြင့် ထုရှိက်သည်ရှိသော် ထို သံကိရိယာမှ မီးတောက်သည် ထွက်သွား၏။ ထိုသို့ထွက်သွားပြီးနောက် တဖြေ-ဖြေး မီးငြိမ်းသည်ရှိသော် မီးသည် မည်သည့်အရပ်သို့ ရောက်သွားလေ၏ဟု ရောက်ရာအရပ်ကို နာမည်တပ်၍မရ ထိုနေရာ၌ပင် ချုပ်ငြိမ်းသကဲ့သို့။

ဝိက။ ။ဗုဒ္ဓံ ဝုတ္တံဟောတိ၊ အယမုဋ္ဌိက္ခုဋ္ဌာဒိနာ ဟတတ္ထာ အယောဗန်နဟတဿ ပဟတဿ အယောဂတဿ၊ (ထို သံကိရိယာ၌တည်သော။) ကံသဘာဇနာ ဒိဂတဿဝါ (တနည်း-မီးရဲနေသော သံခွက်အစရှိသည်၌တည်သော လွင်းထွက်မသွားပဲ ထို သံကိရိယာ၌တည်သော။) အဂ္ဂိဿ အနုက္ကမေန ဥပသန္တဿ (ချက်ချင်းမငြိမ်းသေးပဲ တဖြည်းဖြည်းငြိမ်းလတ်သော်။) ဒဿသု ဒိသာသု န ကတ္ထစိ ဝတိ ပညာယတိ။]

ဝေ။ပ။သုခံ။ ။ဤအတူ သမထ ဝိပဿနာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကြိုးစားခြင်းဟူသောသင့်သောအကြောင်းဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းစ၍ အားထုတ်လျှင်ပင် တစင်္ဂဝိမုတ္တိဖြင့် ကိလေ

ဝေ၊ ဤသို့။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကရောန္တော၊ ပြုတော်မူသော မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်။ (တနည်း) မနသိ ကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းတော်မူသော မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်။ သရဒေ၊ သရဒဥတုအခါ၌။ သူရိယောဝိယ၊ နေမင်းသည်
 ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ စ၊ လပြည့်ဝန်းသည် ကဲ့သို့လည်း
 ကောင်း။ ဝိရောစိတ္တ၊ လွန်စွာသပ္ပာယ် တင့်တယ်တော် မူပေသည်ကား။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုတိယဘာဏဝါရကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

မြဟွယာစနကထာအဖွင့်

၆၄။ တတိယဘာဏဝါရေ၊ ၌။ ယံနူနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယျန္တိ၊ ကား။
 အဟံ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ယဒိ ပန ဒေသေယျံ၊ အကယ်၍ဟောရမှုကား
 ကောင်းလေစွ။ [ယံနူနပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏိဘာသာဇိက ဗဟိရနိဒါန်း
 ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှ တပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ အယံ
 ဝိတက္ကော၊ ဤအကြံတော်သည်။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်
 တော်မူသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဗုဒ္ဓဘူတဿ၊ ဘုရားအဖြစ်
 သို့ ဖောက်ပြီးသည် ဖြစ်၍။ အဋ္ဌမေ၊ ရှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော။ သတ္တာဟေ၊
 သတ္တာဟ၌။ (ဥပ္ပန္နော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေ။) ကိရ၊ ချဲ့။ သော၊
 ထို ဝိပဿိဘုရားအလောင်းသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟုတု၊ ဖြစ်ပြီး၍။
 သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ ဗောဓိပလ္လင်္ကံ၊ ၌။ နိသိဒိ၊ ထိုင်တော်မူပြီ။
 သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ဗောဓိပလ္လင်္ကံ၊ ကို။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်တော်မူ

သာတို့မှ လွတ်၏။ ဈာန်ရသောအခါ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိဖြင့် ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။
 ထို ဝိမုတ္တိနှစ်ပါး ရှေ့သွားရှိသော မဂ်ရသောအခါ သမုဒ္ဓေဒ ဝိမုတ္တိဖြင့် ကိလေသာ
 ဥပါဒါန်တို့မှ လွတ်၏။ ထိုသို့လွတ်သည်ဖြစ်၍ ကာမအနှောင်အဖွဲ့ တည်းဟူသော
 ကာမောဃ တဒေါသကိုလည်းကောင်း၊ ကြွင်းသော ဒိဋ္ဌောဃ အဝိဇ္ဇောဃကိုလည်း
 ကောင်း ဤသို့ဩစလေးဖြာ သံသရာရေအလျှင်ကို ကူးမြောက်ပြီးဖြစ်၍ အစလဖြစ်သော
 နိဗ္ဗာနသုခသို့ ရောက်ကြကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောအခါ “မည်
 သည့်ဂတိသို့ ရောက်ကြလေ၏”ဟု နာမည်တပ်၍ပညတ်ဖို့ရန် မရနိုင်တော့။ ဆိုလိုရင်း
 ကား “ဘဝအသစ်ဖြစ်ဖို့ရန် ဂတိမရှိတော့ပြီ”ဟုလို့။ ဤသို့ ငြိမ်းသွားသော်လည်း အရိ
 ယာဖြစ်စဉ်က သိအပ် ရအပ်ခဲ့သော နိရောဓသစ္စာ အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်
 ကား ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆက်အသွယ် အဖြစ်ဖြင့် မပြတ်မစဲ အမြဲတည်ရစ်ပါ
 သတည်း။

လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်တော်မူပြီ။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ရတနစင်္ဂမေ၊ ရတနာ စကြံ၌။ စက်မိ၊ စကြံကြတော်မူပြီ။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ရတနဂဗ္ဗေ၊ ရတနာ တိုက်ခန်း၌။ ဓမ္မံ၊ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို။ ဝိစိနန္တော၊ စဉ်းစားဆင်ခြင် တော်မူလျက်။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ အဇပါလနိဂြောဓေ၊ အဇပါလ ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ [ဃခုဘုရားလက်ထက်တော်၌ ‘အဇ ပါလနိဂြောဓ’ ဟု ခေါ်၏။ ဝိပဿီဘုရားလက်ထက်တော်၌ကား ထိုအတိုင်း ဟုတ်မဟုတ် မသေချာ။ ထို့ကြောင့် ‘အဇပါလပညောင်ပင်နှင့် တူသောသစ်ပင် ၌’ ဟု ဆရာတို့ပေးတော်မူကြသည်။ နောက်၌လည်း နည်းတူ။]

သတ္တာဟံ၊ လုံး။ မုစလိခန္ဓ၊ ကျည်းပင်၏ အနီးအောက်၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ဓုဇာယတနေ၊ လင်းလူနန်းပင်၏အနီးအောက်၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ တတော၊ ထို ရာဇာယုတနသတ္တာဟမ္ပ၊ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထတော်မူ၍။ အဋ္ဌမေ၊ သော။ သတ္တာဟေ၊ ၌။ ပုန၊ တဖန်။ အာဂန္ဓာ၊ ကြွလာတော် မူ၍။ အဇပါလနိဂြောဓေ၊ ၌။ နိသိန္ဒမတ္တဿေဝ၊ ထိုင်ပြီးကာမျှသာလျှင်ဖြစ် သော။ (ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝိတက္ကော-၌စပ်။) သဗ္ဗုဒ္ဓါနံ၊ အလုံးစုံသောဘုရားရှင်တို့၏။ အာစိတ္တသမာစိက္ကော၊ လေ့ကျင့်အပ် ကောင်းစွာ လေ့ကျင့်အပ်သော။ အယဉ္ဇေဝ ဝိတက္ကော၊ ဤတရားဟောရန် အကြံတော်သည် လည်းကောင်း။ ဣတော၊ အကြံမှ။ အနန္တရော၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ဝိတက္ကော စ၊ တရားဟောတော်မမူဖို့ရန် အကြံတော်သည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ် ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကားအကျယ်အဖြေတည်း။

တတ္ထ၊ ထို အဓိဂတော ခေါ် များယံ ဓမ္မော အစရှိသောပါဠိ၌။ အဓိဂတော တိ၊ ကား။ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ (အယံဓမ္မော-၌စပ်။) ဓမ္မောတိ၊ ကား။ စတုသစ္စဓမ္မော၊ သစ္စာလေးပါးတရားသည်။ (ဂမ္ဘီရေ-စသည်၌စပ်။) ဂမ္ဘီရေတိတေ၊ ဂမ္ဘီရေဟူသောဤသဒ္ဓါသည်။ ဥတ္တာနဘာဝပဋိက္ခေပဝစနံ၊ ပေါ်လွင်သည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ ဒုဒ္ဓသောတိ၊ ကား။ ဂမ္ဘီရတ္တာဝ၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဒုဒ္ဓသော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်မြင် ထိုက်၏။ ဒုက္ခေန၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်။ ဒုဋ္ဌဗျော၊ မြင်ထိုက်၏။ သုခေန၊ လွယ်ကူ သဖြင့်။ ဒုဠု၊ မြင်ခြင်းငှာ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဒုဒ္ဓသတ္တာဝ၊ ခဲယဉ်း သဖြင့်မြင်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဒုရုနုဗောဓေ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ထိုး ထွင်း၍သိထိုက်၏။ ဒုက္ခေန၊ ဖြင့်။ အဝဗုဒ္ဓိတဗျော၊ ထိုးထွင်း၍သိထိုက်၏။ သုခေန၊ ဖြင့်။ အဝဗုဒ္ဓိတံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ ယန္တောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗုတော၊ ငြိမ်းအေး၏။ ပဏီတောတိ၊ ကား။ အတပု

ကော၊ မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲစေတော်။ ဣဒံ ဒွယံ၊ ဤ သန္တ ပဏီတပုဂ္ဂိုလ်တို့
အပေါင်းကို။ လောကုတ္တရမေဝ၊ လောကုတ္တရာသစ္စာကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။
(ဘဂ္ဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီး။ [လောကီဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ
တို့ကား သန္တ ပဏီတမဟုတ်ကြ။]

အတက္ကာဝစရေတိ၊ ကား။ တက္ကေန၊ ကြံစည်တတ်သောဝိတက်ဖြင့်။
(ဝိတ်ကူးဉာဏ်ဖြင့်။) အဝစရိတဗ္ဗော၊ ဩဂါဟိတဗ္ဗော၊ သက်ဝင်အပ် သက်
ဝင်နိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဉာဏေနေဝ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သာ။ အဝစရိ
တဗ္ဗော၊ သက်ဝင်အပ် သက်ဝင်နိုင်၏။ နိပုဏောတိ၊ ကား။ သဏှော၊ သိမ်
မွေ၏။ ပဏ္ဍိတဝေဒနိယောတိ၊ ကား။ သမ္မာပဋိပဒံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်
သောအကျင့်ကို။ (မှန်ကန်သောဝိပဿနာအကျင့်ကို။) ပဋိပနေဟိ၊ ကျင့်ကြံ
ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကုန်သော။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိလတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့
သည်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ် သိနိုင်၏။

အာလယရာမာတိ၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။
အာလိယန္တိ (အလ္လိယန္တိ)၊ မွှေးလျော်ငြိကပ် မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ တဿ၊ ကြောင့်။
(ထိုသို့ မွှေးလျော်ငြိကပ် မှီဝဲအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဧ၊ ထို ငါးပြာ
အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ အာလယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ အဋ္ဌသတ
တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့ကို။ (“ဝုစ္စန္တိ” ခွဲစပ်။)
ဝါ၊ ထိုသည်။ (“အာလယန္တိ” ခွဲ စပ်။) (ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေ။

အာလယရာမာ။ ။ ပါဠိတော်၌ “အာလယရာမာ ခေါ် ပနာယံပဇာ” ဟု တိုက်ခိုက်
ရှိသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ “သတ္တာ” ဟု ရှိသောပါဠိသည် ပါဠိတော်ကို
မကြည့်မီ အလ္လိယန္တိကို ကတ္တားဟောထင်သော နောက်ဆရာတို့ ထည့်ပါဠိတည်း။
ထို့နောက် “ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု အလ္လိယန္တိ” ဟု တွေ့ရ၏။ ဒို့ကား “အာလိယန္တိ
အဘိရုဓိတဗ္ဗနေန သေဝိယန္တိတိ အာလယာ” ဟု ကမ္မရုပ်ဖွင့်သောကြောင့် “ပဉ္စသု
ကာမဂုဏေသု” လည်း ပါဠိပျက်တည်း။ “ပဉ္စကာမဂုဏာ” ဝုတ္တကံ ရှိရမည်။ “အလ္လိ
ယန္တိ” ၌ အာ+လိ ဓာတ်+ကံဟောယပစ္စည်း။ ထို့ကြောင့် “အာလိယန္တိ” ဟု လည်း
ကောင်း “လ” ဒွေဘော်လာ အာကို ရသပြု၍ “အလ္လိယန္တိ” ဟုလည်းကောင်း ကမ္မ
ရုပ်ရှိပေစေ။ ဤသို့ရှိမှ “အဘိရုဓိတဗ္ဗနေန သေဝိယန္တိ” ဟူသော ဒို့ကာနှင့် ညီမည်။
ရာမပုဂ္ဂိုလ်ကား နောက်မှတွဲပါ။

အဋ္ဌသတ။ ။ ဝုစ္စန္တိ။ ။ တဏှာ တရားရှစ်ပါးကို အခြေပြုသဖြင့် သမုစ္စည်းဝိုင်း
“ဒုက္ခံ တေဘူမကံ” စသော ဂါထာအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီး။ အထူးတူးအပြားပြားဖြစ်တတ်သော
ကြောင့် ထို တရားရှစ်ပါးသော တဏှာကိုပင် “ပိဖရိတ” ဟု ဆိုသည်။ ပိ=အထူးထူး
အပြားပြား+စရိတ=ဖြစ်သောတရား။ ဤတရားရှစ်ပါးသောတဏှာကို အရကောက်ရာ
၌ကား “အာလယန္တိ” ဟု ကတ္တရုပ်ရှိ၏။ ဒို့ကာ၌လည်း “အာလယန္တိ အဘိရုဓက

တို့ကို။) အာလယန္တိ၊ မွေ့လျော်ငြိကပ် မှီဝဲတတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို မွေ့လျော်ငြိကပ် မှီဝဲတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အာလယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ (ယာ ပဇာ၊ အကြင်သတ္တဝါ အပေါင်းသည်။) တေဟိ အာလယေဟိ၊ ထို မွေ့လျော်ငြိကပ် မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံကာမဂုဏ် မွေ့လျော်ငြိကပ် မှီဝဲတတ်သော တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့ဖြင့်။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဆာပဇာ၊ သည်။) အာလယရာမာ၊ မည်၏။ (ယာပဇာ၊ သည်။) အာလယေသု၊ မွေ့လျော် ငြိကပ် မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ် မွေ့လျော်ငြိကပ် မှီဝဲတတ်သော တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့၌၊ ရတာ၊ အမြဲမွေ့လျော်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ ပဇာ၊ သည်။) အာလယရတာ၊ မည်၏။ (ယာ ပဇာ၊ သည်။) အာလယေသု၊ တို့၌။ သုဋ္ဌ၊ လွန်စွာ။ မုဒိတာ၊ ဝမ်းမြောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ ပဇာ၊ သည်။) အာလယသမ္ပုဒိတာ၊ မည်၏။

ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ သုသဇ္ဇိတံ၊ ကောင်းစွာပြင်ဆင်အပ် သော။ ပုပ္ဖလတရိတရုက္ခာဒိသမ္ပန္နံ၊ အပွင့်အသီးတို့ဖြင့် ပြည့်သော သစ်ပင် အစရှိသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဥယျာနံ၊ ဥယျာဉ်သို့။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်သော ယောက်ျားသည်။ တာယ တာယ သမ္ပတ္တိယာ၊ ထိုထိုပြည့်စုံခြင်းဖြင့်။ ရမတိ ယထေဝ၊ မွေ့လျော်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပမုဒိတော၊ အပြားအားဖြင့် ဝမ်းမြောက်သည်။ အာမောဒိတော၊ လွန်စွာဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ ယထေဝ၊ သို့လည်းကောင်း။ နုဥက္ကဏ္ဍတိ ယထေဝ၊ မပျင်းရိသကဲ့သို့လည်း ကောင်း။ သာယံ ပိ၊ ညနေချမ်းအခါ၌သော်မှလည်း။ နိက္ခမိတုံ၊ ဥယျာဉ်မှ ထွက်ခြင်းငှာ။ နုဣစ္ဆတိ 'ယထေဝ၊ အလိုမရှိသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဣမေဟိပိ ကာမာလယတဏှာလယေဟိ၊ ဤငြိကပ်အပ်သော ငါး

ဝသေန သေဝန္တိတိ အာလယာ" ဟု ဖွင့်သည်။ အာ+လိ ဓာတ်၏ သဒ္ဒတ္ထမှာ ငြိကပ်ခြင်းအနက်ပင်တည်း။ ထို ငြိကပ်ခြင်းဟူသည်လည်း ကာမဂုဏ်တို့ကို မွေ့လျော် သောအားဖြင့် မှီဝဲခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "အဘိရမဏဝသေန သေဝန္တိ" ဟု အဓိပ္ပာယ် ယတ္ထိဖွင့်သည်။ [အလိယန္တိ အဖွင့်တုန်းကလည်း နည်းတူ။]

တေဟိ၊ ပ။ ရမတိ။ ။ အာလယ အရ မွေ့လျော်ငြိကပ် မှီဝဲအပ်သော ကာမဂုဏ် ငါးပါး ငြိကပ်မှီဝဲတတ်သော တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့ကို ရသောကြောင့် "တေဟိ အာလယေဟိ" ဟု ဆိုသည်။ ထို့နောက် "ရမန္တိ" ဟု ဗဟုဂုဏ်ရှိသည်ကား "အာလယရာမာ ခေါ ပနာယံ ပဇာ" ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်မညီ။ "ရမတိ" ဟု ကေဂုဏ်ပြင်ပါ။ ဤစကားအရ "ရမတိတိ ရာမာ အာလယေဟိ+ရာမာ အာလယရာမာ" ဟု တွဲပါ။

ဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ် ငြိကပ်တတ်သော တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ် တို့ဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရမန္တိ၊ မွေးလျာနေတတ်ကုန်၏။ သံသာရ ဝဇ္ဇေဉ္စိ။ ပမုဒိတာ၊ အပြားအားဖြင့် ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်။ အနုက္ကဏ္ဍိတာ၊ မပျင်းရိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝသန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒုဝိဇ္ဇေ၊ နှစ်ပါးအပြား ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ အာလယံ၊ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အာလယ တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်ဟူသော အာလယကို။ ဥယျာနဘူမိံ ဝိယ၊ ဥယျာဉ်မြေ အရပ်သည်ကဲ့သို့။ ဒဿေန္တော၊ ပြုတော်မူလိုသည်။ (ဟုတွာ။) အာလယရာမာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ဟောတော် မူပြီ။

ယဒိဒန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ တဿ၊ ထို ယဒိဒန္တဟူသော နိပါတ်၏။ ဌာနံ၊ ဌာနသဒ္ဓါကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ ယံ ဣဒန္တိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဒ္ဓါကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ ယော အယန္တိ၊ ယော အယံ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝေံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ကား။ ဣမေသံ၊ ဤသင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့တည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဤ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုး တရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့။ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဝေံ၊ ဤသင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့သည်ပင်။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ မည်၏။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ စ၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာလည်းဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုဣဒပ္ပစ္စယတာဟူသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ ဣဒပ္ပစ္စယ တာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မည်၏။ ဝေံ၊ ဤဣဒပ္ပစ္စယ တာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါဟူသောသဒ္ဓါသည်။ သင်္ခါရဒိပစ္စယာနံ၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာဒိဋ္ဌိံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော တရားတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အထက်၌ဖြစ်သောသဒ္ဓါတည်း။ [အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ၌ပြုခဲ့ပြီ။]

သဗ္ဗသင်္ခါရသမထောတိအာဒိ၊ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော အစရှိသော သဒ္ဓါ သည် ဟောအပ်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောအနက်သည်။ နိဗ္ဗာန မေဝ၊ နိဗ္ဗာန်သာတည်း။ [သဗ္ဗသင်္ခါရသမထောတိအာဒိ သဗ္ဗံ တိ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထာဒိ ပဒါဘိဓေယျံ။ (သဗ္ဗသင်္ခါရ သမထော အစရှိသော ပုဒ်သည် ဟောအပ်

သော။) သဗ္ဗံ (အလုံးစုံသော အနက်သည်။) အတ္တတော နိဗ္ဗာနမေဝ။-
 ဝိကာ။] ဟိ၊ မုနိဇိ။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့၊ အာဂမ္မ၊
 ရောက်၍။ ဝါ၊ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရဝိပ္ပန္နိတာနံ၊ အထူးထူး
 အပြားပြား လှုပ်ရှားတတ်သော အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ပန္နိ၊
 ငြိမ်သက်ကုန်၏။ ဝပသမ္ပန္နိ၊ အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို
 ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်သက်ရာ ငြိမ်သက်ကြောင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရသမတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ စ၊ ကား။ (သဗ္ဗ
 သင်္ခါရ သမထောအနက်မှတပါး သဗ္ဗပုပဝိပုဋိနိဿဂ္ဂေါ၏ အနက်ကား။)
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ ၍။ ဝါ၊ ခြင်းကြောင့်။
 သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဥပဓိယော၊ ဥပဓိတို့သည်။ ဝါ၊ ထိုကို။ (ဒုက္ခကို
 ကပ်၍ထားအပ်ရာ ဖြစ်သော ခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့သည်။) ပဋိနိဿဋ္ဌာ၊
 တဖန်စွန့်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ [တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် စွန့်
 ပြီး၍ တဖန် သမုစ္ဆေဒအားဖြင့် စွန့်အပ်ကုန်၏။] (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊
 ထိုသို့ အလုံးစုံသော ဥပဓိတို့ကို စွန့်အပ်ရာ စွန့်အပ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။)
 သဗ္ဗပုပဝိပုဋိနိဿဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [ဥပဓိယတိ ဣဒုက္ခံ တိ ဥပဓိ၊
 ဒုက္ခကိုကပ်၍ ထားအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် ခန္ဓာစသောတရားတို့ ဥပဓိမည်
 ၏။] (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ ၍။ ဝါ၊ ခြင်း
 ကြောင့်။) သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ တဏှာ၊ တဏှာတို့သည်။ ဝိယန္တိ၊ ကုန်
 ကုန်၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့အလုံးစုံသော တဏှာတို့၏ ကုန်ရာ
 ကုန်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဏှာက္ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။
 (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ကို။ အာဂမ္မ။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသ
 ရာဂါ၊ တပ်မက်တတ်သော ကိလေသာတို့သည်။ ဝိရဇန္တိ၊ မတပ်မက်
 ကုန်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အလုံးစုံသောကိလေသာတို့၏ မတပ်
 မက်ရာ မတပ်မက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။
 (ယသ္မာ။ တံ၊ ကို။ အာဂမ္မ။) သဗ္ဗေ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊
 ချုပ်၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အလုံးစုံသောဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာချုပ်
 ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ပန၊ ကား။ သာ
 သော တဏှာ၊ ထိုတဏှာကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (သံသိဗ္ဗတိ-၌စပ်။)
 ဘဝေန၊ ဘဝတခုဖြင့်။ ဘဝံ၊ ဘဝတခုကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဖလေန၊ အကျိုး
 နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကူ။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ဝိနတိ သံသိဗ္ဗတိ၊ ချုပ်စပ်တတ်၏။ ဣတိ
 ကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဝါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ တတော ဝါနတော၊
 ထို ဘဝတခုနှင့် ဘဝတခု အကျိုးနှင့်တကွ ကံကိုချုပ်စေတတ်သောဝါနမူ။

နိက္ခန္တံ၊ ထွက်မြောက်ပြီ။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ဝါနမှ ထွက်မြောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်မည်၏။

သော မမဿ ကိလမထောတိ၊ ကား။ အဇာနန္တံနံ၊ မသိနိုင်သောသတ္တဝါတို့အား။ ဝါ၊ နားမလည်နိုင်သော သတ္တဝါတို့အား။ ယာ ဒေသနာ နာမ၊ အကြင်တရားဟောရခြင်းမည်သည်။ (အတ္ထိ။) သော။ ထို မသိနိုင်သောသတ္တဝါတို့အား တရားဟောရခြင်းသည်။ မမ၊ ငါ၏။ ကိလမထော၊ ကိုယ်တော်၏ပင်ပန်းကြောင်းသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သာ၊ ထိုမသိနိုင်သော သတ္တဝါတို့အား တရားဟောရခြင်းသည်။ မမ၊ ၏။ ဝိဟေသာ၊ ကိုယ်တော်ကို ညှဉ်းဆဲကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ကိုယ်တော်ကို ညှဉ်းဆဲရာ ရောက်သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ ဣတိအတ္ထော။ ကာယကိလမထောစေဝ၊ ကိုယ်တော်၏ပင်ပန်းကြောင်းသည်လည်းကောင်း။ ကာယဝိဟေသာ စ၊ ကိုယ်တော်ကို ညှဉ်းဆဲကြောင်းသည်လည်းကောင်း။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ စိတ္တော၊ စိတ်၌။ တေ ဥဘယမ္ပိ၊ ဤ နှစ်ပါးစုံသော ပင်ပန်းခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၆၅။ အပိဿူတိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ အနုဗြူဟနတ္ထေ၊ တဖန်တိုးပွားစေခြင်းအနက်၌။ ဝါ၊ တဖန်တိုးပွားစေခြင်း ဟူသော သမ္ပိဏ္ဏနအနက်၌။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) နိပါတော၊ တည်း။ သော၊ ထိုအနုဗြူဟနတ္ထနိပါတ်သည်။ (ဒီပေတိ-၌စပ်။) ဧဝေလံ၊ ဉာဏ်အားထင်ခြင်းမဖက် သက်သက်။ တေ၊ အကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ ဣမာပိ ဂါထာ၊ ဤဂါထာတို့သည်လည်း။ ပဋိဘံသု၊ ဉာဏ်အား ထင်လာကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြု၏။ ဝိပဿိန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌လည်း။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿ၊ သော။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ တဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ (ပဋိဘံသုဝယ် ဉာဏ်ဟူသောအနက်၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ အနုစ္ဆရိယာတိ၊ ကား။ အနုအစ္စ္စရိယာ၊ အဖန်ဖန် အံ့ဩထိုးက်ကုန်သော။ (ဣမာ ဂါထာယော-၌စပ်။) ပဋိဘံသုတိ၊ ကား။ ပဋိဘာနသင်္ခါတဿ၊ ရှေးရှုထင်လာသည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်၏။ ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာ အာရုံတို့သည်။ အဟောသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ပရိဝိတက္ကယိ တဗ္ဗတံ၊ အဖန်ဖန်ကြံစည်ထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏီ သု၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ [“အာရုံဖြစ်လာ” ဟူသည် ထင်လာခြင်းပင်တည်း။ ဂေါစရာ အဟောသန္တိ ဥပဋ္ဌဟိ သု၊ ဥပဋ္ဌာနဉ္စ ဝိတက္ကတဗ္ဗတာဝါတိ အာဟ “ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗတံ” ပါပုဏီ သူတိ။-ဋီကာ။]

ကိစ္ဆေနာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသဖြင့်။ (အဓိဂတံ၊ သိအပ်ရအပ်
 သော။) ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲသော။ ပဋိပဒါယ၊ မဂ်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်
 ဖြင့်။ န (အဓိဂတံ)၊ သိအပ် ရအပ်သည်မဟုတ်သော။ (ဣမံဓမ္မံ-၌စပ်။) ဟိ၊
 မှန်၏။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ စတ္တာရေပိ၊
 လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ မဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ သုခပဋိပဒါဝ၊ လွယ်ကူသော
 အကျင့်ရှိကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ။ [ဤစကားဖြင့် ‘န’ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ’ ၏၊
 မှန်ကန်ကြောင်းကိုပြသည်။] ပန၊ ထိုသို့ သုခပဋိပဒါဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။
 ပါရမီပုရဏကာလေ၊ ပါရမီဖြည့်တော်မူရာအခါ၌။ သရာဂသဒေါသသမောဟ
 သေဝ၊ ရာဂနှင့်တကွ ဒေါသနှင့်တကွ မောဟနှင့်တကွ ဖြစ်၍ဖြစ်သည်သာ
 လျှင်။ သတော၊ ဖြစ်စဉ်။ အာဂတာဂတာနံ၊ ရောက်လာကုန်ရောက်လာကုန်
 သော။ ယာစကာနံ၊ တောင်းရမ်းသူတို့အား။ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ၊ စီရင်အပ်သော
 တန်ဆာဆင်ခြင်းရှိသော။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္နိတွာ၊ ဖြတ်၍လည်း
 ကောင်း။ ဂလလောဟိတံ၊ လည်ချောင်းသွေးကို။ နိဟရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်
 ၍လည်းကောင်း။ သုအဋ္ဌိတာနိ၊ ကောင်းစွာမျက်ရေးကွင်းအပ်ကုန်သော။
 အက္ခိနိ၊ မျက်လုံးတို့ကို။ ဥပ္ပါဋေတွာ၊ ထုတ်၍လည်းကောင်း။ ကုလဝံသ
 ပဒီပကံ၊ အမျိုးအနွယ်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော။ ပုတ္တံ၊ သားကိုလည်း
 ကောင်း။ မနာပစာရိနိ၊ မြတ်နိုးဖွယ်ကိုပြုကျင့်လေ့ရှိသော။ ဘရိယံ၊ မိဖုရား
 ကိုလည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေမာဒီနိ၊ ဤသို့အစရှိသော စွန့်နိုင်ခဲသောဝတ္ထု
 တို့ကို။ ဒေန္တဿ၊ ပေးလှူသောဘုရားအလောင်း၏လည်းကောင်း။ အညာနိ၊
 အခြားဖြစ်ကုန်သော။ ခန္တိဝါဒိသဒိသေသု၊ ခန္တိဝါဒိရသေ့၏ အတ္တဘောနှင့်
 တူကုန်သော။ အတ္တဘာဝေသု၊ အတ္တဘောတို့၌။ ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇာဒီနိ၊ ဖြတ်ခြင်း
 ခွဲခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ပါပုဏန္တဿ စ၊ ရောက်သောဘုရားအလောင်း၏လည်း
 ကောင်း။ အာဂမနိယပဋိပဒံ၊ မဂ်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောအကျင့်ကို။
 သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ တေ၊ ဤကိစ္ဆေနဟူသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ။)
 ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဟလန္တိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဌ၌။ ဟကာရော၊ ဟအက္ခရာသည်။ -နိပါတ
 မတ္ထော၊ အနက်မရန်ပါတ်မျှတည်း။ အလံ၊ အကျိုးမရှိတော့။ ဣတိအတ္ထော၊
 နက်။ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂတာသဒ္ဓိကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ပကာသိ
 တုန္တိ၊ ကား။ ဒေသိတံ၊ ဟောပြခြင်းငှာ။ ဝေံ၊ ဤသို့၊ ကိစ္ဆေန၊ ပါရမီဖြည့်
 တော်မူစဉ်ငြိုငြင်ဆင်းရဲသဖြင့်။ အဓိဂတဿ၊ သိအပ် ရအပ်သော။ ဓမ္မဿ၊
 သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ဒေသေတံ၊ ဟောပြခြင်းငှာ။ အလံ၊ အကျိုးမရှိတော့။
 ဒေသိတေန၊ ဟောပြခြင်းအားဖြင့်။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ ကော၊ အဘယ်

နည်း။ (တနည်း) ကော အတ္တော၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ရာဂဒေါသပရေတေဟိတိ၊ ကား၊ ရာဂဒေါသဖဋ္ဌေဟိ၊ ရာဂ ဒေါသတို့သည် တွေ့ထိအပ်သောသတ္တဝါတို့သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ရာဂဒေါ သာနဂတေဟိ၊ ရာဂဒေါသတို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ (နသုသမ္ဗုဓော-၌စပ်။) [အဓိပ္ပါယ်ကိုဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပဋိသောတဂါမိန္ဒိ၊ ကား။ နိစ္စာဒီနံ၊ နိစ္စဂါဟ သုခဂါဟ အတ္တဂါဟ သုတဂါဟတို့၏။ ပဋိသောတံ၊ ရေညာအသွင် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ အသုဘံ၊ အသုတ။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ ဂတံ၊ ဖြစ်သော။ [ဂါမိ၏အဖွင့်] စတုသစ္စဓမ္မံ၊ သစ္စာလေး ပါးတရားကို။ (နဒက္ခန္ဓိ-၌စပ်။) ရာဂရတ္တာတိ၊ ကား။ ကာမရာဂေန၊ လောကီ အာရုံကိုတပ်မက်သော ရာဂဖြင့်လည်းကောင်း။ ဘဝရာဂေန၊ ဘဝကို တပ် မက်သောရာဂဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိရာဂေန စ၊ မိမိ မိစ္ဆာအယူနှင့် တကွ ဖြစ်သောရာဂဖြင့်လည်းကောင်း။ ရတ္တာ၊ တပ်မက်သော သတ္တဝါတို့သည်။ နဒက္ခန္ဓိတိ၊ ကား။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ အသု တံ၊ အသုဘ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမိနာ သဘာဝေန၊ ဤ သဘောအားဖြင့်။ နပဿိသန္တိ၊ မမြင်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။ အပဿန္တိ၊ မမြင်နိုင်ကုန်သော။ တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့ကို။ ဝေ၊ ဤသို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသုဘဟူ၍။ ဂါဟာပေ တံ၊ ယူစေခြင်းငှာ။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ သက္ခိယတိ၊ စွမ်းနိုင်လတ္တံ့ နည်း။ တမောခန္တေန အာဝုဋ္ဌာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာရာသိနာ၊ အဝိဇ္ဇာအစုသည်။ အဇ္ဈောတ္တဇ္ဇာ၊ လွမ်းဖုံးအပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ (နဒက္ခန္ဓိ-၌စပ်။) [တမောကို “အဝိဇ္ဇာ” ဟု လည်းကောင်း။ ခန္တေနကို “ရာသိနာ” ဟု လည်း ကောင်း သဒ္ဓတ္တဖွင့်၏။ အာဝုဋ္ဌာ၌ အာပုဗ္ဗ ဝု သံဝရဏေ ဟူသောဓာတ် တပစ္စည်းတ ကို ဝုပြု။ “အာဝုဋ္ဌာ၊ ပိတ်းဖုံးအပ်ကုန်သည်” ဟု သဒ္ဓတ္တဖြစ်၏။ အဇ္ဈောတ္တဇ္ဇာကား အဓိပ္ပါယ်တ္ထတည်း။ အဓိအဝပုဗ္ဗ+ထရ+ဓာတ်, တ ပစ္စည်း တကိုဝုပြု၊ အသဒိသဒ္ဓေဘော်လာ။]

အပ္ပေါသက္ကထာယာတိ၊ ကား။ နိရုဿက္က ဟာဝေန၊ အားထုတ်ခြင်း မရှိ သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဒေသေတုကာမတာယ၊ တရားဟောတော်မမူလိုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (“နမိ၊ ညွတ်တော်မူပြီ”၌စပ်။) ဣတိ အတ္တော။ [ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ပန၊ ပရိဟာရ။ ပ။ ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ဝေ၊ ဤသို့ တရား မဟောလိုသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ နမိ၊ ညွတ်တော်မူသနည်း။ သေ

(သော)၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည်။ မုံတ္ထော၊ မိမိကိုယ်တိုင် သံသရာဝဋ်မှလွတ်
ပြီးသည်။ (သမာနော၊ လတ်သော်။) မောစေသာမိ၊ သတ္တဝါတို့ကို သံသရာဝဋ်မှ
လွတ်စေအံ့။ တိတ္ထော၊ မိမိကိုယ်တိုင် သံသရာရေအလျဉ်ကို လွန်မြောက်ပြီးသည်။
(သမာနော၊ သော်။) တာရေသာမိ၊ သတ္တဝါတို့ကို သံသရာရေအလျဉ်ကို လွန်
မြောက်စေအံ့။

[ဂါထာနက်။] မေ၊ ငါ့အား။ ဝါ၊ ဤ။ အညာတဝေသေန၊
သူတပါးတို့မသိအပ်သော သာဝက၏ အသွင်ဖြင့်။ ဝါ၊ မထင်ရှားသော
သာဝက၏အသွင်ဖြင့်။ ဣမ၊ ဤရှင်တော်ဘုရား ထံတော်ပါး၌။ ဓမ္မ၊
သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို။ သစ္စိကတေန၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြင့်။
ကိ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ သဗ္ဗညုတံ၊ ကြွင်းမဲ့ ဥဿု အလုံးစုံကို
အကုန်သို့ တရားတဆူ၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့။
ပါပုဏိတွာ၊ တရားအဆူဆူ ကျင့်နည်းယူလျက် ထပ်တူဆင့်ဆင့် ရောက်
အောင် ကျင့်ပြီး၍။ သဒေဝကံ၊ နတ်နှင့်တကွ ဝေနေယျဟု များလှ
ဘိတောင်း သတ္တဝါအပေါင်းကို။ သန္တာရေသံ၊ သမုဒ်နက်ကျယ်
သံသာနယ်မှ ထုတ်ဆယ်အတူ ကယ်တင်တော်မူပေအံ့။ -

ဣတိ၊ သို့။ ပတ္တနံ၊ တောင့်တကြောင်းဆန္ဒတော်ကို။ (ဆုတောင်းခြင်းကို။)
ကတွာ၊ ပြု၍။ ပါရမီယော၊ ပါရမီတို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေပြီး၍။ ဝါ၊
ပြည့်ကျင့်ပြီး၍။ သဗ္ဗညုတံ၊ သဗ္ဗညု၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တော နန၊ ရောက်တော်မူ
သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။

တေ၊ ဤသို့ ဆုတောင်းပြီး၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူသည်ကား။ သစ္စံ၊
မှန်၏။ ပန၊ ထိုသို့မှန်ပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာ
နုတာဝေန၊ တရားတော်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့
တရားမဟောလိုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ နမိ၊ ညွတ်တော်မူပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။
တဿ၊ ထို ဘုရားရှင်၏ စိတ်တော်၌။ (ပါကဋ္ဌာ-၌စပ်။) ဝါ၊ ထိုဘုရားရှင်
သည်။ (ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ-၌စပ်။) သဗ္ဗညုတံ၊ သဗ္ဗညု၏ အဖြစ်သို့။ ပတွာ၊
ရောက်ပြီး၍။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ကိလေသဂဟနတံ၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော
တောရူပရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ ဂမ္ဘီရတံ စ၊ နက်နဲ
သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်။
သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ကိလေသဂဟနတာ စ၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော တောရူပ
ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ ဂမ္ဘီရတာ စ၊ နက်နဲ

သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗာကာရေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ပြီ။

အထ၊ ထင်ရှားရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ (စိတ္တံ-၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (စိန္တယတော-၌စပ်။) ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကဋ္ဌိကပဏ္ဏလာဗု၊ ပအုံးရည်ဖြင့်ပြည့်သော ဗူးသည်။ (အတိသံကိလိဋ္ဌာ)ဝိယ၊ အလွန်ညစ်ပေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ တက္ကဘရိတစာဋီ၊ ရက်တက်ရည်ဖြင့် ပြည့်သော အိုးစရည်း သည်။ (အတိ သံကိလိဋ္ဌာ)ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ ဝသာဓေလပိတပိလော တိကာ၊ သောက်အပ်သော သားဆီရှိသော ပုဆိုးနွမ်းသည်။ (အတိသံကိလိဋ္ဌာ) ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ အဉ္စနမက္ခိတဟတ္တာ၊ မျက်စဉ်းညှို့တို့ဖြင့် လူးလဲနေသော လက်တို့သည်။ (အတိသံကိလိဋ္ဌာ)ဝိယ၊ အလွန် ညစ်ပေကုန်သကဲ့သို့လည်း ကောင်း။ ကိလေသာဘရိတာ၊ ကိလေသာတို့ဖြင့် ပြည့်နေကုန်သည်။ အတိ သံကိလိဋ္ဌာ၊ အလွန်ညစ်ပေကုန်သည်။ ရာဂရတ္တာ၊ ရာဂဖြင့် တပ်မက်ကုန်သည်။ ဒေါသဒုဋ္ဌာ၊ ဒေါသသည်ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ဒေါသဖြင့်ပျက်စီး ကုန်သည်။ မောဟမုဋ္ဌာ၊ မောဟဖြင့်တွေဝေကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) တေး ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကိံနာမ၊ အဘယ်မည်သောတရားကို။ ပရိဝိဇ္ဈိယန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍သိနိုင်ကုန်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တယတော၊ ကြံတော်မူလတ် သော်။ ကိလေသဂဟနပစ္စဝေက္ခဏာနုဘာဝေနာပိ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော တောရှုပ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်သောဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်လည်း။ ဝေံ၊ ဤသို့ တရားမဟောလိုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ နမိ၊ ပြီ။

စ၊ ကား။ (ကိလေသဂဟနတံအကျဉ်း၏အကျယ်မှတပါး ဓမ္မဿ စဂမ္ဘိရတံ- အကျဉ်း၏အကျယ်ကား။) အယံဓမ္မော၊ ဤသစ္စာလေးပါးတရားကို။ (ဒုဒ္ဓသော- ၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ဂမ္ဘိရေ-စသည်၌စပ်။) ပထဝီသန္ဓာရကဥဒကက္ခန္ဓော ဝိယ၊

တဿ ဟိ။ပ။ စိတ္တံနမိ။ ။ တရားဟောဖို့ရန် ကြောင့်ကြမ့်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း သည် သုံးပါးရှိ၏။ ၁-သတ္တဝါတို့သန္တာန်ဝယ် တရား၏ဆန့်ကျင်ဘက် ရာဂအစရှိ သောကိလေသာတို့က သမ္မာပဋိပတ် အကျင့်မြတ်ကို အန္တရာယ်ပြုနိုင်လောက်အောင် အားကြီး၍နေခြင်း၊ ၂-တရားတော်၏ နားလည်ဖို့ရန် အလွန်သိမ်မွေ့ကိန့်ခက်ခဲခြင်း၊ ၃-ထိုတရားတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလွန်လေးစားတော်မူခြင်း၊ ဤအကြောင်းသုံးပါး တည်း။ ထိုအကြောင်းသုံးပါးကို ပြုခြင်းငှာ တဿဟိ-အစရှိသောပါဠိကို မိန့်သည်။ [တိဝိစံ ကာရဏံ အပ္ပေါသနုက္ကတာပတ္တိယာ ပဋိပက္ခဿ ဗလဝါဘာဝေါ၊ ဓမ္မဿ ပရမဂမ္ဘိရတာ၊ တတ္ထစ ဘဂဝတော သာတိသယံ ဂါရဝန္တိ၊ တံ ဒဿေတုံ“တသဟိ” တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။-ဇီကာ။]

မြေကိုကောင်းစွာဆောင်တတ်သော ရေအစုသည်ကဲ့သို့။ (မြေကိုခံသောရေအစုသည်ကဲ့သို့။) ဂမ္ဘီရော၊ နက်၏။ ပဗ္ဗတေန၊ တောင်သည်။ ပဋိစ္စာဒေတွာ၊ ဖုံးအုပ်၍။ ထပ်တော၊ ထားအပ်သော။ သာသပေါ ဝိယ၊ မှန်ညှင်းစေ့ကိုကဲ့သို့။ ဒုဒ္ဓသော၊ မမြင်အပ် မမြင်နိုင်။ သတော၊ အစိတ်တရာအပြားအားဖြင့်။ ဘိန္နဿ၊ ခွံအပ်သော။ (စိတ်ဖြာအပ်သော။) ဝါလဿ၊ သားမြီး၏။ 'ကောဋိယာ၊ တခုသောအစွန်းအဖျားဖြင့်။ ကောဋိ'၊ တခုသော အစွန်းအဖျားကို။ ပဋိပါဒနဝိယ၊ ထိစေခြင်းသည်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ ထိုးရခြင်းသည်ကဲ့သို့။ ဒုရနုပောဓော၊ ခဲယဉ်းစွာထိုးထွင်း၍သိအပ်၏။ ဝါ၊ သိနိုင်ခဲ့၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ မယာ၊ သည်။ ဣမံ ဓမ္မံ၊ ဤ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဋိဝိဇ္ဇိတုံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှာ။ ဝါယမန္တေန၊ အားထုတ်လတ်သော်။ (တနည်း) ဝါယမန္တေန၊ အားထုတ်သော။ မယာ၊ သည်။ အဒိန္နံ၊ မပေးလှူအပ်သော။ ဒါနိနာမ၊ ဒါနမည်သည်။ နတ္ထိနနု၊ မရှိသည်မဟုတ်လော။ အရက္ခိတံ၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော။ သီလံနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိနနု၊ လော။ အပရိပူရိတာ၊ မဖြည့်ကျင့်အပ်သော။ ကာစိ၊ တစုံတခုသော။ ပါရမီနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိနနု၊ လော။ တဿ မေ၊ ထိုငါသည်။ နိရုဿာဟံ ဝိယ၊ အားထုတ်ရခြင်း မရှိသကဲ့သို့။ မာရပလံ၊ မာရ်မင်း၏စစ်တပ်ကို။ ဝိမေန္တဿာပိ၊ ပယ်ဖျောက်သော်လည်း။ (ပယ်ဖျောက်တုန်းကလည်း။) ပထဝီ၊ မြေကြီးသည်။ န ကမ္ပိတ္ထံ၊ မတုန်လှုပ်ခဲ့။

ပဌမယာမေ၊ ပထပယ်၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေး၌ နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရန္တဿာပိ၊ အမှတ်ရတော်မူသော်လည်း။ (အမှတ်ရစဉ်တုန်းကလည်း။) န ကမ္ပိတ္ထံ၊ ခဲ့။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို။ ဝိသောဓေန္တဿာပိ၊ သုတ်သင်သော်လည်း။ (သုတ်သင်တုန်းကလည်း။) န ကမ္ပိတ္ထံ၊ ပန၊ အနုယကား။ ပစ္ဆိမယာမေ၊ ၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ မေ၊ သည်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တဿေဝ၊ ထိုးထွင်း၍သိသော်သာလျှင်။ (ထိုးထွင်း၍ သိမှသာလျှင်။) ဒသသဟသိလောကဓာတု၊ တသောင်းအထိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်သည်။ ကမ္ပိတ္ထံ၊ တုန်လှုပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မာဒိသေန၊ ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ တိက္ခဏဏေန ပိ၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိသူသော်မှလည်း။ ကိစ္ဆေနေဝ၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်သဖြင့်သာ။ အယံ ဓမ္မော၊ ဤသစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဋိဝိဇ္ဇော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ တံ၊ ထို သစ္စာလေးပါးတရားကို။ လောကီယမဟာဇနာ၊ လောက၌ဖြစ်သော များစွာသော လူအပေါင်းတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇိယန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍သိနိုင်ကုန်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာပစ္စဝေက္ခဏာနုဘာဝေနပိ၊

ဓမ္မဂမ္ဘီရတာကို ဆင်ခြင်သောဉာဏ်၏ အာနုဘော်တော်ကြောင့်လည်း။ ဝေံ၊ ဤသို့ တရားမဟောလိုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ လည်း။ နမိံ၊ ပြီ။ ဣတိံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏။

အပိ ၈၊ သည်သာမကသေး။ (“တရား မဟောဖို့ရန် စိတ်ညွတ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းသာမကသေး မခြားအကြောင်းလည်း ချိသေး၏”ဟူလို။) ဗြဟ္မာနာ၊ ဗြဟ္မာသည်။ ယာစိတေ၊ တရားဟောဖို့ရန် တောင်းပန်အပ်သော်၊ (တောင်းပန်ရာအခါမှ။) ဒေသေတုကာမတာယ ပိ၊ တရားဟောခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ဝေံ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်း။ နမိံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဇာနာတိံ၊ သိတော်မူ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) မမ၊ သည်။ အပ္ပေယျာက္ခတာယ၊ တရားဟောဖို့ရာ အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တေ၊ သည်။ နမမာနေ၊ ညွတ်လတ်သော်။ မံ၊ ငါ့ကို။ မဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။ ဓမ္မဒေသနံ၊ တရားဟောတော်မူခြင်းကို။ ယာစိဿတိံ၊ တောင်းပန်လတ္တံ့။ စ၊ ဆက်။ ဣမေ သတ္တာ၊ ဤ သတ္တဝါတို့သည်။ ဗြဟ္မဂရုကား၊ ဗြဟ္မာ၌အလေးပြုကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ သတ္တာ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတုကာမော၊ ဟောခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ န အဟောသိ၊ မဖြစ်။ အထ၊ တရားဟောခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မမူရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို မြတ်စွာဘုရားကို။ မဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။ ယာစိတွာ၊ တောင်းပန်၍။ ဒေသာပေသိ ကိရ၊ ဟောစေတော်မူရသတတ်။ ဘော၊ လူအပေါင်းတို့။ ဓမ္မော၊ သည်။ သန္တော ဝတ၊ ငြိမ်သက်ပေစွတကား။ ဘော၊ တို့။ ဓမ္မော၊ သည်။ ပဏိတော ဝတ၊ မွန်မြတ်ပေစွတကား။ ဣတိံ၊ သို့။ မညမာနာ၊ မှတ်တင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) သုဿသိဿန္တံ၊ ရိုသေစွာနာယူကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိံ၊ သို့။ (ဇာနာတိံ၊ ၏။) အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ဣမေဗ္ဗိ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ အပ္ပေယျာက္ခတာယ၊ တရားဟောခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ နမိံ။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ တရားဟောတော်မူလိုခြင်းဖြင့်။ (တရားဟောတော်မူလိုခြင်းငှာ ဟုလည်း ပေးကြ၏။) (စိတ္တံ၊ သည်။) နော(နမိံ)၊ မမူ။ ဣတိံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၆၆။ အညတရဿာတိ တွေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အညတရောတိ၊ အညတရောဟူ၍။ (အမျိုးအမည်အနှယ်အားဖြင့် မထင်ရှားသူဟူ၍။) သင်္ဂီတိ ကာရေဟိံ၊ ထိုသည်။) ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ဆိုအပ်ပါပေ၏။ အထခေါ၊

ထိုသို့ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ သော၊ ဤဗြဟ္မာသည်။ ဣမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ဤစကြဝဠာ၌။ ဇေဋ္ဌကမဟာဗြဟ္မာ၊ အကြီးဆုံး မဟာဗြဟ္မာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ဇာ။ နဿတိ ဝတ ဘော လောကောတိ၊ ကား။ သော၊ ထို မဟာဗြဟ္မာသည်။ ဣမံ သဒ္ဓိံ၊ ဤအသံကို။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာ အားဖြင့် မြက်ဆိုလတ်သော်။ ဒသသဟဿိလောကဓာတုဗြဟ္မာနော၊ တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်၌ ဗြဟ္မာတို့သည်။ သုတော၊ ကြားရ၍။ သဗျေ၊ အလုံးစုံသော ဗြဟ္မာတို့သည်။ သန္နိပတိံ သု၊ စည်းဝေးကြကုန်ပြီ။ တထာ၊ ထို တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်၌ ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဣမံ သဒ္ဓိံ၊ ကို။ နိစ္ဆာရေသိ ကိရ၊ မြက်ဆိုသတတ်။ ယတြဟိ နာမာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ လော ကေ၊ အကြင်လောက၌။ (စိတ္တံ၊ သည်။ နမတိ)နာမ၊ ညွတ်တော်မူတုံ ရသေး၏။ (သော လောကော ဝိနဿတိ-၌စပ်။) ပုရတော ပါတုရဟောသိ တိ၊ ကား။ တေဟိ ဒသဟိ ဗြဟ္မသဟဿေဟိ၊ ထို တသောင်းသောဗြဟ္မာ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာတိ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤသတ္တဝါတို့၏။ ပညာမယေ၊ ပညာအတိပြီးသော။ အက္ခိမ္မိ၊ မျက်စိ၌။ အပ္ပံ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော။ ရာဂ ဒေါသ မောဟရဇံ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသော မြူသည်။ (အတ္ထိံ။) ဧဝံ သဘာဝါ၊ ဤ သို့ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ ဟူသော မြူရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို ကြောင့်။ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ တို့မည်၏။ အဿဝနတာတိ၊ ကား။ အဿဝနတာယ၊ နာရခြင်း မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [တာ ပစ္စည်း အနက်ရှိ။] ဝါ၊ မနာရခြင်းကြောင့်။ [တာ ပစ္စည်းအနက်မရှိ။] ဘဝိဿ န္ဇိတိ၊ န္ဇိဟူသောပါ၍ဖြင့်။ (“ဒဿေတံ”၌စပ်။) ပုရိမဗုဒ္ဓေသု၊ ရှေးဘုရား ရှင်တို့၌။ ဒသပုညကိရိယဝတ္ထုဝသေန၊ ဆယ်ပါးသော ပုညကိရိယဝတ္ထု၏

အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ။ အပ္ပံ+ရဇံ တေသာတိ အပ္ပရဇံ၊ (နည်းသော “ရာဂ ဒေါသ မောဟ” ဟူသောမြဲရှိသော ပညာမျက်စိ။) အပ္ပရဇံ+အက္ခိ ယေသံတိ အပ္ပရဇက္ခာ (“နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ” ဟူသောမြဲရှိသောပညာမျက်စိရှိသော သတ္တဝါတို့။) အပ္ပရဇက္ခာ+ဇာတိ ဧတေသံတိ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ (နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသောမြဲရှိသောပညာမျက်စိရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော ရှိသော သတ္တဝါတို့။ ဘာဝေါပဓာန ဘာဝလောပက္ခိ။) ဤကား တိပဒေမဟုဒ္ဓိဟိကို ဗလိလားသောဇီကာ ဝိဂ္ဂဟတည်း။ အဋ္ဌကဘာအလို ဝိဂ္ဂဟပြုပုံ ပုဒ်ပြီးပုံနှင့် အဓိပ္ပာယ်ကို “မဟာဝါဘာသားဇီကာ ဗြဟ္မယာစနကထာ”၌ ပြထားပြီ။

အစွမ်းဖြင့်၊ ကတာဓိကာရာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော လွန်လွန်ကဲကဲ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုရှိကုန်သော။ ပါကကတာ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော။ (“သတ္တာ” ၌ စပ်။) ပဒုမာနံ၊ ပဒုမ္မာကြာတို့သည်။ သူရိယရသို့သမ္ပယံ၊ နေရောင်ခြည်၏ အတွေ့ကို။ (အာကမ်မာနာ)ဝိယ၊ လိုလားကုန်သကဲ့သို့။ ဓမ္မဒေသနံယေဝ၊ တရားဟောတော်မူခြင်းကိုသာ။ အာကမ်မာနာ၊ လိုလားကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) စတုပ္ပဒိကဂါထာဝသောနေ၊ လေးပါးရှိသောဂါထာ၏ အဆုံး၌။ အရိယာပုဗ္ဗိ၊ အရိယာတို့၏နယ်မြေသို့။ (အရိယာအဖြစ်သို့။) ဩက္ကမနာရယာ၊ သက်ရောက်ခြင်းကိုထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဧကော၊ တယောက်သည်။ န၊ မဟုတ်ပါ။ ဓမ္မေ၊ နှစ်ယောက်တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်ပါ။ အနေကသတသဟဿာ၊ အသိန်းမက များစွာကုန်သော။ ဝါ၊ သိန်းပေါင်း များစွာကုန်သော။ ဓမ္မဿ၊ သစ္စာလေးပါး တရားတော်ကို။ အညာတာရာ၊ သိလွယ်နိုင်သူတို့သည်။ ဘဝိယန္တိ၊ ရှိပါကုန်လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ (မဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။) ဒဿေတိ၊ ၎င်း။

၆၉။ အဇ္ဈေသနန္တိ၊ ကား။ ဝေ၊ သို့။ (ပါဠိတော်၌ ပြုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။) ယာစနံ၊ တောင်းပန်ခြင်းကို။ (“ဝိဒိတွာ ဂဝါလောကေသိ” ၌ စပ်။) [အဇ္ဈေသနံ ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဿာစနကထာ၌ ပြထားပြီ။] ဗုဒ္ဓစက္ခုနာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏေန စ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ အာသယာနုသယဉာဏေန စ၊ အာသယာနုသယဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ (“ဂေါလောကေသိ” ၌ စပ်။) [ဤဉာဏ်တော်နှစ်ပါး၏ ဗုဒ္ဓစက္ခုမည်ပုံကိုလည်း မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဿာစနကထာ၌ပင် ပြခဲ့၍၊ အာသယာနုသယ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုကား ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဗဟိရနိဒါန်း ပထမသံဂါယနာဇနန်း၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဟိ၊ မှန်။ ဒိန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဉာဏာနံ၊ တို့၏။ ဗုဒ္ဓစက္ခုတိ၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုဟူသော။ နာမံ၊ အမည်သည်။ (ဟောတိ။) သဗ္ဗညုတဉာဏဿ၊ ၎င်း။ သမန္တစက္ခုတိ၊ ဟူသော။ (နာမံ၊ သည်။ ဟောတိ။) တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂဉာဏာနံ၊ အောက်မဂ်ဉာဏ်တို့၏။ ဓမ္မစက္ခုတိ၊ ဟူသော။ (နာမံ၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၎င်း။

ကတာဓိကာရာ။ ။ကရိယိတ္တာတိ ကာရာ၊ အဓိကံ+ကာရာ အဓိကာရာ (လွန်လွန်ကဲကဲ ပြုအပ်ပြီးသောကောင်းမှု။) ကရိယိတ္တာတိ ကတာ၊ ကတာ+အဓိကာရာ ယေသတိ ကတာဓိကာရာ (ပြုအပ်ပြီးသော လွန်လွန်ကဲကဲ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့။)

အပ္ပရဗ္ဗေက္ခေတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့။ (အဝယဝတ္ထော၊ အစိတ် ဖြစ်သော အနက်ကို။ ဝေ၊ ဤဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ယေသံ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့၏။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာလျှင်။ (ပညာမယေ အက္ခိမ္မိ-အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။) ပညာစက္ခုမ္ပိ၊ ဌ။ အပ္ပံ၊ နည်းသော။ ရာဂါဒိရဗ္ဗံ၊ ရာဂအစရှိသောမြူသည်။ (အတ္ထိ။) တေ၊ ထို ပညာစက္ခု၌ နည်း သော ရာဂအစရှိသော မြူရှိသောသတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပရဗ္ဗေက္ခော၊ တို့မည်၏။ ယေသံ၊ တို့၏။ မဟန္တံ၊ များသော။ တံ၊ ထိုရာဂအစရှိသော မြူသည်။ (အတ္ထိ။) တေ၊ ထိုပညာမျက်စိ၌ များသောရာဂအစရှိသောမြူရှိသော သတ္တဝါ တို့သည်။ မဟာရဗ္ဗော၊ တို့မည်၏။ ယေသံ၊ တို့၏။ တိက္ခာနိ၊ ထက်မြက် ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထို ထက်မြက်သော သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ တိက္ခိန္ဒြိယာနိ၊ တို့မည်၏။ ယေသံ၊ တို့၏။ မုဒ္ဓနိ၊ နဲ့ကုန် ညွှန်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထို သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ (သန္တိ။) တေ၊ ထိုနဲ့ကုန် ညွှန်ကုန်သော သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေရှိသောသတ္တဝါတို့သည်။ မုဒိန္ဒြိ ယာနိ၊ တို့မည်၏။ ပုဋိပက္ခ ဝိမေနသမတ္တတာယ (ဆန်ကျင်ဘက် ကိလေသာ တို့ကိုမှတ်လွှင့်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တိက္ခာနိ သုရာနိ ဝုသဒါနိ(သန့်ရှင်းကုန်၏။)ဝုတ္တပိပရိယာယေန မုဒ္ဓနိ--ဋီကာ။)

ယေသံ၊ တို့၏။ သုန္ဓရာ၊ ကောင်းကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိယော၊ ရှိကုန်သော။ တေယေဝ အာကာရာ၊ ထိုအခြင်းအရာတို့သည်ပင်။ (သန္တိ။) တေ၊ ထိုကောင်း ကုန်သော။ သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော အခြင်းအရာရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သွာကာရာ၊ တို့မည်၏။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ကထိတကာရဏံ၊ ဟောတော်မူအပ်သောအကြောင်းကို။ သလ္လက္ခေန္တိ၊ ကောင်းစွာမှတ်သားနိုင် ကုန်၏။ သုခေန၊ လွယ်ကူသဖြင့်။ ဝိညာပေတုံ၊ သံစေခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ် ကောင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို လွယ်ကူသဖြင့် သံစေထိုက် သော သတ္တဝါတို့သည်။ သုဝိညာပယာ၊ တို့မည်၏။ ယေ၊ တို့သည်။ ပရ လောကဉ္စေဝ၊ တမလွန်လောကကိုလည်းကောင်း။ ဝဇ္ဇဉ္စ၊ အကုသိုလ်အပြစ် ကိုလည်းကောင်း။ ဘယတော၊ ဘေးအားဖြင့်။ ပဿန္တိ၊ ရှုတတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထို တမလွန်လောက အကုသိုလ်အပြစ်ကို ဘေးအားဖြင့် ရှုတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ဖရလောကဝဇ္ဇဘယဒိသာာဝိနော နာမ၊ ဝိတို့မည်၏။

ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဣ၊ ဤအပ္ပရဗ္ဗေက္ခောအစရှိ သောပါဠိ၌။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်တည်း။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊

သည်။ အပ္ပရဇက္ခော၊ ပညာမျက်စိ၌ နည်းသောရာဂအစရှိသော မြူရှိသူမည်၏။ အသဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါမရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ ပညာမျက်စိ၌ များသောရာဂအစရှိသော မြူရှိသူမည်၏။ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အပ္ပရဇက္ခော၊ မည်၏။ ကုသိတော၊ ပျင်းရိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ မည်၏။ [နောက်၌လည်း ဤသို့ ပုဂ္ဂလောစသော ပေယျာလတို့ကို လျော်သလိုဖော်၍ အနက်ပေးပါ။] ဥပဋ္ဌိတထာတိကပ်၍တည်သော သတိရှိသော။ ပ။ မုဋ္ဌထာတိ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော။ ပ။ သမာဟိတော၊ ကောင်းစွာအာရုံ၌ထားအပ်သော စိတ်ရှိသော။ ပ။ အသမာဟိတော၊ ကောင်းစွာအာရုံ၌ထား အပ်သော စိတ်မရှိသော။ ပ။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသော။ ပ။ ဒုပ္ပညော၊ ပညာမရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ မည်၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး၊ သဒ္ဓေါ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တိက္ခိန္ဒြိယော၊ ထက်မြက်သော ဣန္ဒြေရှိသူမည်၏။ ပ။ ပညဝါ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိ၊ မည်၏။ ဒုပ္ပညော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ န၊ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိ၊ မမည်။

လောကောတိ၊ ကား။ ခန္ဓလောကော၊ ခန္ဓာဟူသော လောကလည်းကောင်း။ ဓာတုလောကော၊ လည်းကောင်း။ အာယတနလောကော၊ လည်းကောင်း။ သမ္ပတ္တိဘဝလောကော၊ လည်းကောင်း။ ဝိပတ္တိဘဝလောကော၊ လည်းကောင်း။ သမ္ပတ္တိသမ္ဘဝလောကော၊ လည်းကောင်း။ ဝိပတ္တိသမ္ဘဝလောကော၊ လည်းကောင်းတည်း။ ဧကော၊ တပါးသော။ လောကော၊ လောကတည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အာဟာရဟူသော တည်ကြောင်းရှိကုန်၏။ (တနည်း) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧကော၊ သော။ လောကော၊ လောကမည်၏။ ဒေ၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့တည်း။ နာမဉ္စ၊ နာမ် လည်းကောင်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်လည်းကောင်းတည်း။ (တနည်း) နာမဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ရူပဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဒေ၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့မည်၏။ [နောက်၌ ဤသို့ အလိုရှိရာပေးပါ။] တယော၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့သည်။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့တည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာဟာရော၊ တို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါန်အာရုံဖြစ်သော လောကီခန္ဓာတို့တည်း။ ဆ၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့သည်။ ဆ၊ ကုန်သော။ အဗျုပ္ပိကာ၊ အဗျုပ္ပိကဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။

သတ္တ၊ ကုန်သော။ လောကာ၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ
 ယော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့တည်း။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ လောကာ၊ တို့သည်။ အဋ္ဌ၊
 ကုန်သော။ လောကဓမ္မာ၊ လောကဓံ တို့တည်း။ နဝ၊ ကုန်သော။
 လောကာ၊ တို့သည်။ နဝ၊ ကုန်သော။ သတ္တဝါသာ၊ တို့တည်း။ ဒသ၊
 ကုန်သော။ လောကာ၊ တို့သည်။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့
 တည်း။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ လောကာ၊ တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။
 အာယနာနိ၊ တို့တည်း။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ လောကာ၊ တို့သည်။
 အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့တည်း။

ဝဇ္ဇန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဝဇ္ဇံ၊
 အပြစ်တည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဒုစရိတာ၊ ဒုစရိတ်တို့သည်။ ဝဇ္ဇံ၊ တည်း။
 သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အဘိသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝဇ္ဇံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။
 ဘဝဂါမိကဗ္ဗာ၊ ဘဝသို့ရောက်ကြောင်းကံတို့သည်။ ဝဇ္ဇံ၊ တည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဣမသ္မိံ၊ စ လောကေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော လောက၌လည်းကောင်း။
 ဣမသ္မိံ၊ စ ဝဇ္ဇေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောအပြစ်၌လည်းကောင်း။ တိဗ္ဗာ၊ ထက်မြက်
 သော။ ဘယသညာ၊ ကြောက်ဖွယ်ဟူသော အမှတ်သညာသည်။ ပစ္စုပဋ္ဌိ
 တာ၊ ရှေးရှုကပ်၍တည်သည်။ ဝါ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
 သေယျထာ ပိ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဥက္ခိတ္တာသိကေ၊ မြောက်အပ်သော
 သန်လျက်ရှိသော။ (မိုးနေသော သန်လျက်ရှိသော) ဝဇ္ဇေ၊ သူသတ်
 ယောကျ်ား၌။ တိဗ္ဗာ၊ သော။ ဘယသညာ၊ သည်။ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ၊ သည်။
 ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ သေယျထာပိ၊ သို့တည်း။ ပညာသာယ၊ ဝါးဆယ်
 သော။ ဣမေဟိ အာဇာရေဟိ၊ ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။
 ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ပဿတိ၊ မြင်တော်မူ
 ၏။ အညာသိ၊ သိတော်မူ၏။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိတော်မူ၏။ ဣဒံ၊
 ဤဉာဏ်တော်သည်။ တထာဂတဿ၊ ၎င်း။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ၊ သတ္တဝါ
 တို့၏ဣန္ဒြေအနုအရင့်ကို သိခြင်း၌။ (ပဝတ္တံ၊ ပြစ်သော။) ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်
 တည်း။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ (တ္ထေ၊ ဤအပ္ပရဇက္ခေအစရှိသော
 ပါဠိ၌။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်တည်း။)

ဥပ္ပလိနိယန္တိ၊ ကား။ ဥပ္ပလဝနေ၊ ကြာတော့၌။ (ပုဿတိ သေယျထာပိ
 ချိစပိ။) ဣတရေသု ပိ၊ ဥပ္ပလိနိယံပုဒ်မှတပါးသော ပုဒ်မိနိယံ ပုဏ္ဏရိကိနိယံပုဒ်
 တို့၌လည်း။ ဒေဝေဝ၊ ပင်။ နယော၊ တည်း။ အန္တောနိမဂ္ဂပေါသိနိတိ၊
 ကား။ ယာနိ ဥပ္ပလာနိ၊ အကြင်ကြာညိုကြာဖြူကြာနီတို့သည်လည်းကောင်း။

အညာနိ၊ ဥပ္ပလက္ခာမ္မ အခြားကုန်သော။ (ယာနိ) ပဒုမာဒီနိ၊ အကြင်ပဒုမ္မာ အစရှိသည့်ကြာတို့သည်လည်းကောင်း။ အန္တော၊ ရေ၏အတွင်း၌။ နိမ္မဂ္ဂါနေဝ၊ နှစ်မြုပ်ကုန်လျက်သာ။ ပေါသယန္တိ၊ ကြီးပွားကုန်၏။ (တာနိ၊ ထိုကြာ တို့သည်။ အန္တောနိမ္မဂ္ဂပေါသိနိ၊ မည်၏။) ဥဒကံ အစွဲဂုဗ္ဗ ဌိတာနီတိ၊ ကား။ ဥဒကံ၊ ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်သော။ (အပေက္ခာနိ ဥပ္ပလာနိ-စသည်၌စပ်။) တတ္ထ၊ ထို သုံးမျိုးသောကြာတို့တွင်။ ယာနိ၊ အကြင်ကြာတို့သည်။ အစွဲဂုဗ္ဗ၊ ရေကိုလွန်တက်၍။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုကြာတို့သည်။ သုရိယရသ္မိသမ္ပယံ၊ နေရောင်၏ အတွေ့ကို။ အာဂမယမာနာနိ၊ မျှော်လင့်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ဌိတာနိ၊ ကုန်သော။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ပုပ္ဖနကာနိ၊ ပွင့်လတ္တံ့သော ကြာတို့တည်း။

ယာနိ၊ အကြင်ကြာတို့သည်။ သမောဒကံ၊ ရေနှင့်အညီအမျှ။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုကြာတို့သည်။ သေ၊ နက်ဖန်၌။ ပုပ္ဖနကာနိ၊ ပွင့် လတ္တံ့သောကြာတို့တည်း။ ယာနိ၊ တို့သည်။ ဥဒကာ၊ ရေမှ။ အနုဂ္ဂတာနိ၊ မပေါ်ထွက်သေးကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) အန္တောဥဒကပေါသိနိ၊ ရေ၏ အတွင်း၌ ကြီးပွားနေကုန်၏။ တာနိ၊ တို့သည်။ တတိယဒီဝသေ၊ တတိယ နေ့၌။ ပုပ္ဖနကာနိ၊ တည်း။ ပန၊ ကား။ ဥဒကာ၊ မှ။ အနုဂ္ဂတာနိ၊ မတက်ကုန်သော။ အညာနိ ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ကြာသုံးမျိုးမှတပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သရောဇဥပ္ပလာဒီနိနာမ၊ ရေ၌ဖြစ်သော ဥပ္ပလအစရှိသော ကြာတို့မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရွှိကုန်သေး၏။ (တနည်း)သ ရောဂါနိ၊ ရောဂါ နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဥပ္ပလာဒီနိနာမ၊ တို့မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယာနိ၊ ယင်းကြာတို့သည်။ နေဝပုပ္ဖိသန္တိ၊ မပွင့်ကုန်လတ္တံ့။ ဝါ၊ ပွင့်တော့မည် မဟုတ်ကုန်။ မစ္ဆကစ္ဆပတက္ခာနေဝ၊ ငါး လိပ်တို့၏ အစာတို့သည်သာ။ ဘဝိသန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်တော့လတ္တံ့။ တာနိ၊ ထိုကြာတို့သည်။ ပါဠိ၊ ပါဠိ တော်သို့။ နာရုဠာနိ၊ မတက်ရောက်ကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပါဠိတော်သို့မတက် ရောက်ပါကုန်သော်လည်း။ ဒီပေတဗ္ဗာနိ၊ ပြုထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နှလုံး သွင်း၍။ ဒီပိတာနိ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။

အန္တောနိမ္မဂ္ဂပေါသိနိ။ ။ စာအုပ်တို၌ “ယာနိ အညာနိပိ ပဒုမာနိ” ဟု တွေ့ရ၏။ “အညာနိပိ” ဟု “ဝိ” ဖြင့် ပေါင်းပို့ရာ ရှေ့၌ “ဥပ္ပလာနိ” ဟု ရှိသင့်သေးသည်။ ပဒုမာနိနေရာ၌လည်း ပုဏ္ဏရိကကြာတို့ကိုပါ ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ပဒုမာဒီနိ” ဟု အာဒိဖြင့် ရှိသင့်ပါသည်။

ဟိ၊ ချေ။ တာနိပုပ္ဖါနိ၊ ထိကြာပန်းတို့သည်။ စတုဗ္ဗိဇာနိ၊ လေးပါးအပြား
ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ယထေဝ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဥဒ္ဓိတညူ၊
ဥဒ္ဓိတညူပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ ဝိပဉ္စိတညူ၊ လည်းကောင်း။ နေယျော၊
လည်းကောင်း။ ပဒပရမော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်
သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ) တတ္ထ၊ ထိုလေးမျိုးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့
တွင်။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း။ ဥဒါဟဋ္ဌဇေလောယ၊ တရားကိုထုတ်ဆောင်အပ်ရာ
အခါနှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ မ္မောဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးတရား၏မဂ်ဉာဏ်
နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ၎င်း။ မ္မောဘိသမယောတိ စတုသစ္စဓမ္မဿ ဉာဏေန သဒ္ဓိံ အဘိ
သမယော။-ဋီကာ။] အယံပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥဒ္ဓိတညူ၊ ဥဒ္ဓိတညူပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း။ (“မ္မောဘိသမယော” ၌စပ်။) သိခိတ္တေန၊
အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောအပ်သောတရား၏။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်
အားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိဘဇိယမာနေ၊ ဝေဖန်အပ်သော်။
မ္မောဘိသမယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။
ဝိပဉ္စိတညူ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

ဥဒ္ဓိတညူ။ ။ ဥပုပ္ဖ+သဋ္ဌဇာတ်သည် “ဥဒ္ဓိတညူ” ကဲ့သို့ ဖွင့်လှစ်ခြင်းအနက်
ကို ဟော၏။ ဘုရားစသည်တို့က တရားဟောတော်မူအပ်သော် တရားနာသော ပုဂ္ဂိုလ်
သည် ထိုတရားကို သိဖို့ရန် ဉာဏ်ကိုဖွင့်လှစ်ရ၏။ ထိုသို့ဉာဏ်ကို ဖွင့်လှစ်အပ်သော်
(ဖွင့်လှစ်အပ်ကာမျှ) ချက်ချင်း တရားပေါက်သူ (မဂ်ဖိုလ်ရသူ) ကို “ဥဒ္ဓိတညူ” ဟု
ခေါ်၏။ “ဥဒ္ဓိတော (ဓမ္မံ) ဇာနာတိတိ ဥဒ္ဓိတညူ” ဟု ပြပါ။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်
အကျဉ်းမျှကို ဟောလိုက်လျှင်ပင် အသိမြန်သော ဉာဏ်ထက်သောပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ (ဥဒ္ဓိ
တညူတိ ဥဒ္ဓိတနံနာမ ဉာဏုဒ္ဓိနံ ဉာဏ ဥဒ္ဓိတမတ္ထေဝ ဇာနာတိတိ
အတ္ထော။-ဋီကာ။

[ဆောင်] သစ္စာလေးဝါ မြတ်ဓမ္မကို၊ စ၍ဟောလင့်၊ ဉာဏ်ကိုဖွင့်ကာ၊
လွယ်လင့်ထုတ်ချောက်၊ တရားပေါက်မှု၊ ထိုသည့်သူ၊ တညူဥဒ္ဓိတုတ်။

ဝိပဉ္စိတညူ။ ။ “ပစိ-ဝိတ္တာရေ” ဟူသောဇာတ်၊ တရားဟောတော်မူသောအခါ
ဥဒ္ဓေသ နိဒ္ဓေသ (အကျဉ်းအကျယ်) အားဖြင့်ဟောရာဝယ် အကျဉ်းဟောတုန်းကအနက်
အဓိပ္ပါယ်ကို မသိသေး (တရားမရသေး) အကျယ်ဟောအပ်မှသာ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို
သိသူ (တရားရသူ) ကို “ဝိပဉ္စိတညူ” ဟု ခေါ်သည်။ [ဝိပဉ္စိတံ ဝိတ္တာရိတမေဝ အတ္ထံ
ဇာနာတိတိ ဝိပဉ္စိတညူ။-ဋီကာ။]

[ဆောင်] အကျဉ်းဟောရာ၊ ဟောတုံငြားကာ၊ တရားထင်ထင်၊ မသိမြင်ပဲ၊ ချဲ့ထွင်
ထပ်လျှောက်၊ အကျယ်ရောက်မှ၊ ထွင်းဖောက်သိမှ၊ ထိုသည့်သူ၊
တညူ ဝိပဉ္စိတုတ်။

ယထ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎်။ (“ဓမ္မာဘိသမယော”၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ဥဒ္ဓေသတော”စသည်တို့၌စပ်။) ဥဒ္ဓေသတော၊ ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ (တနည်း) ဥဒ္ဓေသတော၊ ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ရွတ်ပြစေသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ရွတ်ပြမှုလည်းကောင်း။ ပရိပုစ္ဆတော၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းမှလည်းကောင်း။ ယောနိသော၊ တရားထူးကိုရခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကဆာတော၊ နှလုံးသွင်းသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မှလည်းကောင်း။ ကလျာဏမိတ္တေ၊ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ဆရာကောင်း သမားကောင်းတို့ကို။ သေဝတော၊ မှီဝဲသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မှလည်းကောင်း။ ဘူတော၊ ဆည်းကပ်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မှလည်းကောင်း။ ပယိဂ္ဂပါသတော၊ အနီးသို့ရောက်အောင် ချဉ်းကပ်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မှလည်းကောင်း။ အနုပဗ္ဗန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ အယံပုဂ္ဂလော၊ ကို။ နေယျော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ယဿပုဂ္ဂလဿ၊ ၎်။ ဝါ၊ သည်။ ဗဟုံ၊ များစွာ။ သုဏတော ပိ၊ နာယူပါသော်လည်းကောင်း။ (ခုခေတ်တရားနာသကဲ့သို့နာယူသော်လည်းကောင်း။) ဗဟုံ၊ စွာ။ တဏတောပိ၊ ဟောပြောပါသော်လည်းကောင်း။ (ခုခေတ်တရားဟောသကဲ့သို့ ဟောပြောသော်လည်းကောင်း။) ဗဟုံ၊ စွာ။ ဂဏတောပိ၊ သင်ယူသော်လည်းကောင်း။ ဗဟုံ၊ စွာ။ ဓာရယတောပိ၊ ဆောင်ရွက်မှုတ်သားသော်လည်းကောင်း။ ဗဟုံ၊ စွာ။

နေယျပုဂ္ဂိုလ်။ ။ဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့က အကျဉ်းအကျယ် ဟောပြန်မှုဖြင့် တရားမရသေးပဲ ဆရာက ပါဠိတော်ကိုရွတ်ပြခြင်း၊ သို့မဟုတ် မိမိကပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြဖို့ရန် တောင်းပန်သောအားဖြင့် ရွတ်ပြစေခြင်းဟူသော “ဥဒ္ဓေသ”၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အဖန်ဖန်မေးခြင်း (အဋ္ဌကထာကို သင်ယူခြင်း) ဟူသော “ပရိပုစ္ဆာ”၊ ထိုသို့ မေးမြန်းပြီးနောက်ထိုတရားကိုစဉ်းစားဆင်ခြင်ကာ စိတ်၌သွင်းထားခြင်း ဟူသော “ယောနိသော မနသိကာရ”၊ တဖန် ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းနည်းကို သင်ပြနိုင်သော မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း ဆရာကောင်း သမားကောင်းတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းဟူသော “ကလျာဏ မိတ္တသေဝန”၊ ဤသို့မှီဝဲ ဆည်းကပ်၍ တရားကို အထပ်ထပ် ကြိုးစားသော အားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှ တရားရသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥဒ္ဓေသစသည်တို့ဖြင့် ဆောင်ပြ ထိုက်သောကြောင့် “နေယျပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ခေါ်၏။ [ဥဒ္ဓေသာဒီဟိ နေတဗ္ဗောတိ နေယျော။-ဋီကာ]

[ဆောင်] ဘုရားဟောဖော်၊ တရားတော်ကို၊ သင်သော်မယွင်း၊ နာယူခြင်းနှင့်၊ ရှင်းလင်းအောင်မေး၊ မြဲဆွေးနွေးလျက်၊ ၊ ကြံတွေးစဉ်းစား၊ တာဝနာပွားမှ၊ တရားရမှု၊ ထိုသည့်သူ၊ ခေါ်ယူနေယျမှတ်။

ဝါစယတောပိ၊ ဆိုစေသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပို့ချသော်လည်းကောင်း။ တာယ ဇာတိယာ၊ ထိုဘဝဖြင့်။ ဝါ၊၌။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊မဖြစ်။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ပဒပရမော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဥဇ္ဈေသတော။ ။ [ဥဇ္ဈေသဟေတု။-ဇီကာ၊] ဤအလို ဟိတ်အနက်ဟော တော ပစ္စည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဥဇ္ဈေသတော၊ ဆရာအဖြစ်ဖြင့် ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြ ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ တပည့်အဖြစ်ဖြင့် ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြစေခြင်း (“ရွတ် ပြတော်မူပါဘုရား”ဟု တောင်းပန်ခြင်း)ကြောင့်လည်းကောင်း။ (တနည်း) ဥဇ္ဈိ- သန္တဿ၊ ဥဋ္ဌိသာပေန္တဿဝါ-တိ အတ္ထော၊ ဤအလို သဝိဘတ်၏ ကာရိယ ဖြစ် သော “တော”တည်း။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿနှင့် အနက်တူ၊ ရှေးနည်းအတိုင်း အနက် နှစ်မျိုးပေးပါ။

ပရိပုစ္ဆတော။ ။ [အတ္ထံ ပရိပုစ္ဆန္တဿ။-ဇီကာ။] ဤလည်း သဝိဘတ်၏ ကာရိယ “တော”တည်း။ အနက်ကို အဖန်ဖန်မေးမြန်းဟူသည် ဆရာ၏ အလုပ် မဟုတ် တပည့်၏ အလုပ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ပရိပုစ္ဆန္တဿ၊ ပရိပုစ္ဆာပေန္တဿ”ဟု ၂-မျိုး မပြတော့။ “ပရိပုစ္ဆာဟေတု”ဟူသော အနက်ကား ရနိုင်ပါသေး၏။ ယော နိသော မနသိကရောတော စသည်တို့၌လည်း သဝိဘတ်၏ ကာရိယ “တော”ချည်း တည်း။

ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်။ ။ [တေန အတ္တဘာဝေန မဂ္ဂံဝါ ဖလံဝါ အန္တမသော ဈာ နံဝါ ဝိပဿနံဝါ နိဗ္ဗတ္တတုံ (ဖြစ်စေခြင်းငှာ။) နသက္ကောတိ။ပ။ အယံပုဂ္ဂလော ဗျုဉ္ဇနပဒမေဝ ပရမံ အဿာတိ ပဒပရမောတိ ဝုစ္စတိ။-ဇီကာ။] အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗျုဉ္ဇနပဒမေဝ၊ သင်ယူလေ့ကျက် ဆောင်ရွက်ပို့ချ တတ်သိရသော ပုဒ်မျည်းသည်သာ။ ပရမံ၊ အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည်သည်။ (အတ္ထံ။)ဇုတိ ပဒပရမော။ သို့သော် ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤဘဝ၌ တရားမရစေကာမူ နောက်နောင်အခါ သာသနာ၌ တရားရ လွယ်မြို့ရာ အထိုဝါသနာကား ဖြစ်ပါသေး၏။ ထိုသို့ဖြစ်သေးသောကြောင့် “တတ္ထ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ဇုမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ အတ္ထံ သာ ဓေတိ၊ ပဒပရမာနံ အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ ဟောတိ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်လတ္တံ့။

[ဆောင်] ဘုရားဟောဖော်၊ တရားတော်ကို၊ သင်သော်မပွင်း၊ နာယျခြင်းနှင့်၊ ရှင်းလင်းအောင်မေး၊ မြို့ဆွေးနှေးလျက်၊ ကြံတွေးပို့ချ၊ တရားပြု၍၊ သီလ သိက္ခာ၊ စင်ကြယ်စွာဖြင့်၊ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း၊ လွန်ကြီး ပမ်းသည်၊ ဉာဏ်စွမ်းမပြ၊ တရားမရပဲ၊ ဘဝနောင်ခါ၊ အထုံးပါ၍၊ ကျမ်းစာပိုဒ်ပါဠိ၊ တတ်ရုံသာထိ၊ အကျိုးရှိ၊ ခေတိဘိ ပဒပရမမှတ်။

နဘာယ။ပ။ဓမ္မာဘိသမယော။ ။ “မဂ္ဂံဝါဖလံဝါ။ပ။ နိဗ္ဗတ္တတုံ နသက္ကောတိ” ဟူသော ဇီကာအဖွင့်ကိုထောက်၍ ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈာန် မဂ် ဖိုလ်ရအောင် တရားအားထုတ်သေးကြောင်း သိနိုင်၏။ ထိုသို့အားထုတ်ပါသော်လည်း တရားမရနိုင်

တတ္ထ၊ ထို လေးမျိုးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဉ္စလဝနာဒိ သဒိယံ၊ ကြာညို ကြာဖြူ ကြာနီတော အစရှိသည်နှင့်တူသော။ ဒသသဟဿိ လောကဓာတု၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်ကို။ သြလော ကေန္တော၊ ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ရှုတော်မူလတ်သော်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ၊ ပွင့်လတ္တံ့သော ကြာပန်းတို့ကဲ့သို့။ ဥဂ္ဂုတည၊ ဥဂ္ဂုတညပုဂ္ဂိုလ်လည်း ကောင်း။ သေ၊ နက်ဖန်။ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ၊ သို့။ ဝိပဉ္စိတည၊ လည်းကောင်း။ တတိယဒိဝသေ၊ တတိယနေ့၌။ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ၊ သို့။ နေဗျော၊ လည်း ကောင်း။ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခာနိ ဝိယ၊ ငါးလိပ်တို့၏ အစာဖြစ်သော ပန်းတို့ ကဲ့သို့။ ပဒပရမော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (စတ္တာဓော၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။) အဒ္ဓသ၊ မြင်တော်မူရပြီ။ စ၊ ဆက်။ ပဿန္တော၊ မြင် တော်မူလတ်သော်။ ဧတ္တကာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အပ္ပရဇက္ခာ၊ အပ္ပရဇက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ ဧတ္တကာ၊ တို့သည်။ မဟာရဇက္ခာ၊ တို့တည်း။ တကြာပံ၊ ထို အပ္ပရဇက္ခ မဟာရဇက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း။ ဧတ္တကာ၊ တို့သည်။ ဥဂ္ဂုတည၊ ဥဂ္ဂုတညပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သဗ္ဗာကာ ရတော၊ အလုံးစုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဒ္ဓသ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုလေး မျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ ဣမသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ၊ ဤအတ္တဘော၌ပင်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားဒေသနာတော်သည်။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သာဒေတိ၊ ပြီးစေ နိုင်၏။ ပဒပရမာနံ၊ တို့၏။ အနာဂတေ ၌။ ဝါသနတ္ထာယ၊ အထုံပါ ခြင်း အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။

အထ၊ မြင်တော်မူရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထာဝဟံ၊ စီးပွားကို ဆောင်နိုင်သော။ ဓမ္မ ဒေသနံ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ ဝိဒိတု၊ သိတော်မူ၍။ ဒေသေတုကမ္ပတံ၊ ဟောခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဉ္စပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗေသပံ၊ ကုန်သော။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေယု၊ တို့၌။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေသတ္ထေ၊ တို့ကို။ ဘဗ္ဗာ ဘဗ္ဗဝသေန၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို သိခြင်းငှာ ဖြစ်ထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏

ရှာသောကြောင့် “ပဒပရမ”အမည်ရသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ယခုကာလ ဖျာန် မင် ဖိုလ်ရအောင် တရားအားမထုတ်ပဲ စာသင်ရုံ စာချရုံဖြင့် ကိစ္စပြီးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် ပဒပရမ အဖြစ်သို့မျှ မရောက်ပါတကား။ ထိုသို့မရောက်လျှင် “အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ” ဖြစ်နိုင်ပါတော့မည်လော။

အပြားအားဖြင့်။ [ဘဝန္တိတိ ဘဗ္ဗာ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှာ ဖြစ်နိုင်
 သူတို့။] ဒွေ၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာဒသ၊ အဖို့အစုတို့ကို။ အကာသိ၊ မူပြီ။
 ယေ၊ ယင်းဘဗ္ဗ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ မူ၍။ ယေ တေ သတ္တာ။ပ။
 ဣမေ တေ သတ္တာ ဘဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝတ္တံ၊ ဟော
 တော်မူအပ်ပြီ။ (ဉာဏဝိတင်း ဒသက နိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။)

[ယေ တေ သတ္တာ၊ အကြင်သို့သော ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မာဝရ
 ဇောန၊ သုဂတိနိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ်ဈာန်ကို တားမြစ်တတ်သော အာနန္ဒရိယကံနှင့်။
 သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဝိပါကာဝရဇောန၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်
 တတ်သော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေဟူသော ဝိပါကံနှင့်။ သမန္နာ
 ဂတာ၊ ကုန်၏။ ကိလေသာဝရဇောန၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ်ဈာန်ကို တား
 မြစ်တတ်သော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော ဒိဋ္ဌိကိလေသာနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊
 ကုန်၏။ အသဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါမဂ္ဂိကုန်။ အစ္ဆန္ဒိကာ၊ တရားထူးကို ရလိုသောဆန္ဒ
 မရှိကြကုန်။ ဒုပ္ပညာ၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ မနေရသဖြင့် ဘဝင်ပညာမရှိကြကုန်။
 [ဒုပ္ပညာတိ ဘဝင်ပညာယ ပရိဟိနာ၊ ဘဝင်ပညာယ ပန ပရိပဏ္ဏာယ ပိ
 ယဿ ဘဝင် လောကုတ္တရဿ ပစ္စယော န ဟောတိ၊ သောပိ ဒုပ္ပညော
 ဝေနာမ။-ဇိကာ။] ကုသလေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ သမ္မတ္တံ၊
 မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောရှိသော။ နိယာမံ၊ မိမိ၏အပြားမဲ့၌ အကျိုး
 ပေးသောအားဖြင့် မြဲသော အရိယာမဂ်သို့။ ဩက္ကမိတံ၊ သက်ဇောက်ခြင်း
 ငှာ။ အဘဗ္ဗာ၊ မထိုက်ကုန်။ ဣမေ တေ သတ္တာ၊ ဤသို့သော ထိုသတ္တဝါ
 တို့သည်။ အဘဗ္ဗာ၊ အဘဗ္ဗတို့တည်း။ ကတမေ သတ္တာ၊ အဘယ်သတ္တဝါ
 တို့သည်။ ဘဗ္ဗာ၊ ဘဗ္ဗတို့တည်း။ ယေတေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကမ္မာ
 ဝရဇောန၊ နှင့်။ နန္ဒိသမန္နာဂတာ၊ မပြည့်စုံကြကုန်။ ဝိပါကာဝရဇောန၊
 နှင့်။ န သမန္နာဂတာ၊ ကုန်။ ကိလေသာဝရဇောန၊ နှင့်။ န သမန္နာဂတာ၊
 ကုန်။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါရိကုန်၏။ ဆန္ဒိကာ၊ တရားထူးကိုရလိုသော ကုသလစ္ဆန္ဒ
 ရှိကုန်၏။ ပညဝန္ဓော၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ တည်နေရသဖြင့် ဘဝင်ပညာ
 ရှိကြကုန်၏။ [တရားရဖို့အရေး၌ ဇော၏ရှေ့ ပြေး ဖြစ်သော ဘဝင်ပညာသည်
 အရေးကြီး၏။] ကုသလေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ သမ္မတ္တံ၊
 သော။ နိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမိတံ၊ ငှာ။ ဘဗ္ဗာ၊ ထိုက်ကုန်၏။ ဣမေ
 တေ သတ္တာ၊ ဤသို့သော ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ဘဗ္ဗာ၊ ဘဗ္ဗတို့တည်း။]

တတ္ထ၊ ထိုဘဗ္ဗာဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံတည်း ဖြစ်ကုန်သော။
 အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေယေဝ၊

ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ပိုင်းခြားကာယူ၍။
 ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၍။ (“အကာသိ” ခွဲစပ်။) တွေ့ကာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်
 ရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဗုဒ္ဓဓရိတာ၊ ဗုဒ္ဓဓရ်ရှိကုန်၏။ တွေ့ကာ-တို့သည်။
 ဒေါသဓရိတာ၊ ဒေါသဓရ်ရှိကုန်၏။ (တွေ့ကာ၊ တို့သည်။) မောဟဓရိတာ၊
 မောဟဓရ်ရှိကုန်၏။ (တွေ့ကာ၊ တို့သည်။) ဝိတက္ကဓရိတာ၊ ကုန်၏။ (တွေ
 ကာ။) သဒ္ဓါဓရိတာ၊ ကုန်၏။ (တွေ့ကာ။) ဗုဒ္ဓိဓရိတာ၊ ပညာဓရ်ရှိကုန်
 ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ကုန်သော။ ကောဠာသေ၊ အဖို့အစုတို့ကို။ အကာ
 သိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ ဝေံ၊ ဤသို့ ခြောက်ပါးသော အဖို့အစုတို့ကို။ ကတွာ၊
 ပြုတော်မူပြီး၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ သို့။
 စိန္တေသိ၊ ကြံတော်မူပြီ။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ တံ၊ ထိုအကြံတော်ကို။ ဥ တွာ၊ သိ၍။
 သောမနဿဇာတော၊ ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဘဂဝန္တံ၊
 ကို။ ဂါထာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဇ္ဈဘာသိ၊ မိမိအလိုရှိအပ်သောအနက်ကို မြတ်စွာ
 ဘုရားကို သိစေခြင်းကိုစွဲ၍ လျှောက်ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤလျှောက်ထားခြင်းကို။ သန္ဓာ
 ယ၊ ၍။ အထပ။ မဟာဗြဟ္မာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂတိကာ
 ရေဟိတို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၇၀။ တတ္ထ၊ ထို အထခေါ သော ဘိက္ခုဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌။
 အဇ္ဈဘာသိတိ၊ ကား။ အဓိ အဘာသိ၊ မိမိအလိုရှိသော အနက်ကို မြတ်စွာ
 ဘုရားကို သိစေခြင်းကို ရည်စူး၍လျှောက်ပြီ။ အဓိကိစ္စ၊ မိမိအလိုရှိသော အနက်
 ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ အဘာသိ၊ လျှောက်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။

သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ ဌိတောတိ၊ ကား။ သေလမယေ၊ ကျောက်
 အတိပြီးသော။ ကေက္ခနေ၊ တခဲနက်သော။ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ၊ တောင်ထိပ်၌။
 ယထာ ဌိတောဝ၊ တည်မြဲတိုင်းသာလျှင်။ (“ပဿေံ ယထာ အပိ” ခွဲစပ်။)
 ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို တောင်ထိပ်၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော ယောကျ်ား၏။
 ဒဿနတ္ထံ၊ ကြည့်ရှုခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝိဝုက္ခိပနပသာရဏာဒိကိစ္စံ၊ လည်ပင်းကို
 မော့ရခြင်း ဆန့်ရခြင်း အစရှိသော ကိစ္စသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တထူပမန္တိ၊
 ကား။ တပ္ပဋိဘင်္ဂ၊ ထိုကျောက်တောင်နှင့်တူသော အဖို့ရှိသော။ သေလ
 ပဗ္ဗတူပမံ၊ ကျောက်တောင်တူသော ဥပမာရှိသော။ (ဓမ္မဃပပါသာဒံ-၌

အဇ္ဈဘာသိ။ ။ “အဓိ+အဘာသိ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ အဓိကို “အဓိကိစ္စ” ဟု ဖွင့်
 ၏။ အဓိကိစ္စကိုပင် “အာရဗ္ဗ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ [အာရဗ္ဗာတိ အတ္ထနော
 အဓိပေတဿ အတ္ထဿ (မိမိအလိုရှိအပ်သောအနက်ကို)၊ ဘဂဝတော ဇာနာ
 ပန ဥဒ္ဓိဿ (မြတ်စွာဘုရားကို သိစေခြင်းကို ရည်စူး၍)။ ဣတိ အတ္ထော။-ဇီကာ]။

စပ်။) ပန ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။ ဧတ္ထ ဤ သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ
 ဌိတော အစရှိသောပါဠိ၌။ အယံ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ သင်္ခေပတ္ထော၊
 အကျဉ်းအနက်တည်း။ သေလပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ၊ ကျောက်တောင်ထိပ်၌။ ယထာ
 ဌိတောဝ၊ တည်မြဲတိုင်းသာလျှင်။ စက္ခုမာ၊ ပသာစစက္ခုရှိသော။ ပုရိသော၊
 သည်။ သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ဇနတံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ပသေ
 ယျ ယထာ၊ မြင်နိုင်ရာသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ သုမေမသန္နရပညာ၊ ကောင်းသော
 ပညာရှိတော်မူသော။ သဗ္ဗညုတဉာဏေန၊ ပြင့်။ သမန္တစက္ခု၊ ကြင်မဲ့ ဥဿံ အလုံး
 စုံကို အကုန်အစင် မြင်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တုမ္ပိ၊ ရှင်
 တော်ဘုရားသည်လည်း။ ဓမ္မမယံ၊ လောကုတ္တရာတရားအတိပြီးသော။ ပညာမယံ၊
 ပညာအတိပြီးသော။ ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်ထက်သို့။ အာရယျ၊ တက်တော်မူ၍။
 သယံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အပေတသောကော၊ ကင်းသော သောကရှိသည်။
 (ဟုတွာ။) သောကာဝတိတ္ထံ၊ သောကသည် သက်ရောက်အပ်သော။ ဇာတိဇရာ
 ဘိဘူတံ၊ ဇာတိဇရာသည် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော။ ဇနတံ၊ သတ္တဝါအပေါင်း
 ကို။ အပေက္ခဿ၊ ကြည့်ရှုတော်မူပါ။ ဥပဓာရယ၊ စူးစမ်းတော်မူပါ။ ဥပပရိက္ခ၊
 ချင့်ချိန်တော်မူပါ။

ဧတ္ထ ဤ သေလေယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိဌိတော အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ အယံ၊
 ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အပ္ပေါယော၊ ပြဟွာမင်း၏အလိုတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပဗ္ဗတ
 ပါဒေ၊ တောင်ခြေ၌။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ မဟန္တ၊ ကြီးစွာသော။
 ခေတ္တံ၊ လယ်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ တတ္ထ၊ ထိုလယ်၌။ ကေဒါရပါဠိသု၊
 လယ်ကန်သင်းအစဉ်တို့၌။ ဝါ၊ လယ်ကန်သင်းရိုးတို့၌။ ကုဋိကာယော၊ တဲငယ်
 တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ရတ္ထိံ၊ ညဉ့်၌။ အဂ္ဂိံ၊ မီးကို။ ဇာလေယျ၊ တောက်
 စေကန်ရာ၏။ ဝါ၊ ညှိထွန်းကုန်ရာ၏။ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတံ၊ လေးပါးသော
 အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော။ အန္ဓကာရံ စ၊ အမှိုက်ခမှောင်သည်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်
 ရာ၏။ အထ၊ မိုက်မှောင်ကျရာ ထိုအခါ၌။ အဿ ပဗ္ဗတဿ၊ ထိုတောင်၏။
 မတ္ထကော ထိပ်၌။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ စက္ခုမတော၊ ပသာစစက္ခုရှိသော။
 ပုရိသဿ၊ ယောကျ်ား၏ မျက်စိ၌။ (ပညာယေယျံ-၌စပ်)။ ဝါ၊ သည်။
 ဘုမိံ၊ မြေကို။ ဩလောကယတော၊ ကြည့်လတ်သော်။ ခေတ္တံ၊ လယ်သည်။
 နေဝ (ပညာယေယျ)ယထာ၊ မထင်ရှားရာသကဲ့သို့။ ကေဒါရပါဠိယော၊
 လယ်ကန်သင်းရိုးတို့သည်။ န (ပညာယေယျ)ယထာ၊ ကုန်ရာသကဲ့သို့။ ကုဋိ
 ယော၊ တဲငယ်တို့သည်။ န (ပညာယေယျ)ယထာ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုတဲငယ်
 တို့၌။ သယံတမနဿ၊ အိပ်သောလူတို့သည်။ န ပညာယေယျံ ယထာ၊

ကုန်ရာသကဲ့သို့။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ကုဋိကာသု၊ တို့၌။ အဂ္ဂိဇာလမတ္တမေဝ၊ မီးတောက်မျှသည်သာ။ ပညာယေယျ ယထာ၊ သို့။

ဝေ၊ တူ။ မေပပါသာဒံ၊ လောကုတ္တရာ တရားတည်းဟူသော ပြာသာဒ် ထက်သို့။ အာရုပ္ပ၊ တက်တော်မူ၍။ သတ္တနိကာယံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဩလောကယတော၊ ကြည့်တော်မူသော၊ တထာဂတဿ၊ ၎င်း (ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ ၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ အကတကလျာဏာ၊ ပညာရောင်မီး ထိန်ထိန်ငြီးအောင်ပြု အပ်ပြီးသော ကောင်းမှုမရှိကုန်သော။ ယေ တေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့ သည်။ (သန္တိ။) [အကတကလျာဏသတ္တာ ဉာဏဂ္ဂိနာ အနုဇ္ဈလဘာဝတော၊ ဉာဏ်တည်းဟူသောမီးဖြင့် မတောက်ပကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။-ဋီကာ။] တေ၊ ထို အကတကလျာဏသတ္တဝါတို့သည်။ ဧဝံဟာရေ၊ ဂန္ဓကုဋိကျောင်း တော် တဆောင်တည်း၌။ ဒက္ခိဏဇာဏပဿေ၊ လက်ယာ ပဆစ်ဒူးဝန်း၏ အနီး ၌။ နိသိန္နာ၊ နေကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ လည်း။ ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုအား။ အာပါတံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့။ နာဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ရတ္ထိံ၊ ၌။ ဝိတ္ထာသရာ ဝိယ၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော မြားတို့သည်ကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အနွယ် ကား။ ကတကလျာဏာ၊ ပညာရောင်မီး ထိန်ထိန်ငြီးအောင် ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှု ရှိကုန်သော။ ယေ ဝိနေယျပုဂ္ဂလာ၊ အကြင် ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သန္တိ။) တေ၊ ထို ကတကလျာဏ ဝိနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ ငှိတာ၊ တည်ကုန်သည်။ (သမာနာ)ပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ (ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ၊ အား။) အာပါတံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ သော အဂ္ဂိ ဝိယ၊ ထို မီးကဲ့သို့လည်းကောင်း။ [ရွှေ၌ပါပြီး ဖြစ်၍ “သော” ဟု ဆိုသည်။] ဟိမဝန္တာ ပဗ္ဗတော ဝိယ စ၊ ဟိမဝန္တာတောင် ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ (ဟောန္တိ။) စ၊ သာဓကကား။ ဒုရေ သန္တော ပကာ သေန္တိ။ ပ။ ရတ္ထိံ ဝိတ္ထာ ယထာ သရာတိ၊ ဟူသော။ တေ၊ ဤဂါထာ စကားကို။ (ဘဂဝတာ)ပိ၊ သည်လည်း။ ရတ္ထိံ၊ ပြီ။ (မေပဒ ပကိတ္တကဝဂ် စူဠသုဘဒ္ဒါဝတ္ထု၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။)

ဟိမဝန္တာ၊ ဆောင်းခါတိုင်ဘိ ဆီးနှင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟိမဝန္တာ မည်သော။ (ဤအလို “ဝန္တာ” ပစ္စည်းတည်း။) ဝါ၊ နေခါတိုင်ပြန် ဆီးနှင်းကို အန်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟိမဝန္တာ မည်သော။ (ဤအလိုကား “ဝမု” ဓာတ် “တ” ပစ္စည်းတည်း။) ပဗ္ဗတော+တောင်သည်။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ (ငှိတော၊ တည်သည်။ သမာနော ပိ၊ လည်း။ ပကာသေတိ)ဣဝ၊ ထင်ရှားသကဲ့သို့။

(တထာ၊ တူ။) သန္တော၊ ကတကလျာဏ ဖြစ်ကုန်ကြသည့် များလှစွာတောင်း သူတော်ကောင်းတို့သည်။ (ဒုရေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏ အဝေး၌။ ဌိတာ၊ ကုန်သည်။ သမာနာ ပိ၊ ကုန်သော် လည်း။ ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ၊ တော်အား။) ပကာသေန္တိ၊ ထင်ရှား ပေါ်လာကုန်၏။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ခိတ္တာ၊ ပစ်လွှတ်အပ်ကုန် သော။ သရာ၊ မြားတို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ (နဒိသန္တိ)ဣဝ၊ မမြင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ မထင်ရှားကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အသန္တော၊ ကတကလျာဏ မဟုတ်ကြသည့် များလှစွာ တောင်း မသူတော်အပေါင်းတို့သည်။ ဣ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ အနီးအပါး၌။ (နိသိန္နာ၊ ကုန်သည်။ သမာနာ ပိ၊ ကုန်သော် လည်း။ ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ၊ အား။) န ဒိသန္တိ၊ မထင်ရှားကုန်။ [ဣတိ၊ ဤကား အလိုရှိအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း။]

ဥဋ္ဌေဟိတိ၊ ဟိ အစရှိသောစကားကို။ (“ဘဏတိ”၌ စပ်။) ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ၊ တရားဟောတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ။ စာရိကစရဏံ၊ ဒေသ စာရိ လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို။ ယာစန္တော၊ တောင်းပန်တော်မူလိုသည်။ (ဟုတော။)ဘဏတိ၊ ရွတ်ဆိုလျှောက်ထား၏။ ဝီရုတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဘဂဝါ၊ ကျိုး။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ၌စပ်။) ဝီရိယဝန္တတယ၊ ကြီးမားသော သမ္ပပူဇာန် လုံ့လဝီရိယ ရှိတော် မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝီရောတိ၊ သမ္ပပူဇာန် လုံ့ လဝီရိယရှိတော်မူ၏ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဒေဝပုတ္တမစ္စုကိလေသမခရာနံ၊ ဒေဝပုတ္တမာရ် မစ္စုမာရ် ကိလေသမာရ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝိဇိတတ္တာ၊ အောင်တော်မူအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဇိတသင်္ဂါမော(တိ)၊ အောင်အပ်ပြီးသော မာရ်စစ်မြေပြင်ရှိ တော်မူ၏ဟူ၍။ ဝါ၊ မာရ်စစ်မြေပြင်ကိုအောင်တော်မူပြီးဟူ၍။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဇာတိကန္တာရာဒိနိတ္ထရဏတ္ထာယ၊ ဇာတိအစရှိသော ခရီးခဲမှု ထုတ်ဆောင် ကယ်တင်ခြင်း အကျိုးငှာ။ ဝိနေယျသတ္တဝါဟနသမတ္တတာယ၊ ဝေနေယျ သတ္တဝါတည်းဟူသော ကုန်သည်အပေါင်းကိုဆောင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တဝါဟော(တိ)၊ ကုန်သည်မှူးကြီးနှင့် တူတော်မူ၏ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကာမစ္ဆန္ဒဣဏဿ၊ ကာမစ္ဆန္ဒတည်းဟူသော ကြွေးမြီ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဏဏောတိ၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏတည်းဟူ သော ကြွေးမြီရှိတော်မမူဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၇၁။ အပါဝုတာတိ၊ ကား။ ဝိဝဋ္ဌာ၊ ဖွင့်အပ်ပြီ။ (အပါဝုတာ-ဟု ရှိသင့် ကြောင်းကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဃာစနကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။)

အမတဿဒ္ဓါရာတိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ်ကို။ (အပါဝုတော၊ ဖွင့်တော်မူအပ်ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို အရိယာမဂ်သည်။ အမတဿခါတဿ၊ အမြိုက်ဟုဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ ဒ္ဓါရံ၊ တံခါးတည်း။ သော၊ ထို အရိယာမဂ်တည်းဟူသော တံခါးကို။ မယာ၊ သည်။ ဝိဝရိက္ခာ၊ ဖွင့်၍။ ထပိတော၊ ထားတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒုဿေတိ၊ ၏။ ပမုဒန္တ၊ သဒ္ဓန္တိ။ ကား။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဒ္ဓံ၊ ဘုရားတရား၌ ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါကို။ ပမုဒန္တ-ဝိဿဒဇ္ဇန္တ၊ လွတ်ကြကုန်လော့။ ပစ္စိမပဒဒ္ဓေယ၊ နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်သည့်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဟံ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော။ သပ္ပဝတ္တိတမ္ပိ၊ ကောင်းစွာ စိတ်၌ဖြစ်ခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဏိတံ၊ ပြဇာန်းသည်၏ အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်သော။ ဥတ္တမံ၊ မွန်မြတ်သော။ ဣမံ ဓမ္မံ၊ ဤသစ္စာလေးပါး တရားတော်ကို။ ဝါ၊ ဤအရိယာမဂ်တရားတော်ကို။ ကာယဝါစာကိလ မထသည်၊ ကိုယ်နှုတ်တို့၏ ပင်ပန်းရုံသာဟု အမှတ်ရှိတော်မူသည်။ ဟုတု၊ ၍။ န ဘာသိ၊ ဟောတော်မမူခဲ့။ ဝါ၊ မဟောအံဟု ကြံတော်မူခဲ့ပြီ။ ဣဒါနိ ပန၊ ယခုအခါ၌ကား။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဇနာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သဒ္ဓါဘာဇနံ၊ သဒ္ဓါတည်းဟူသော ခွက်ကို။ ဥပနေန္တ၊ ကပ်ဆောင်ကြကုန်လော့။ တေသံ၊ ထို သတ္တဝါတို့၏။ သင်္ကပ္ပံ၊ ကောင်းသောအကြံကို။ ပူရေသာမိ၊ ပြည့်စေတော်မူအံ့။ ဣတံ။ (အတ္ထော။)

အဂ္ဂသာဝကယုဂအဖွင့်

၇၄။ ဗောဓိဓ္မက္ခမူလေတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ (အတ္ထော-၌စပ်။) ဗောဓိဓ္မက္ခယ၊ ၏။ အဝိဒုရေ၊ အနီး၌။ ဝါ၊ အနီးဖြစ်သော။ အဇပါလနိဂြောဓေ၊ အဇပါလပညောင်ပင်၌။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်တော်မူခဲ့သည်။ (ဟုတု ပါတုရဟောသိ-၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ခေမေမိဂဒါယေတိ၊ ကား။ ဣသိပတနံ၊ ဣသိပတန တောသည်။ တေန သမယေန၊ ဝိပဿီဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထိုအခါ၌။ ခေမံ နာမ၊ မည်သော။ ဥယျာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ မိဂါနံ၊ သားကောင်တို့အား။ အဘယဝါသတ္တယ၊ ဘေးမဲ့နေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဒိန္နတ္တာ၊ ပေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မိဂဒါယေတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ သားကောင်တို့၏တောဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို မိဂဒါယံတောကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ခေမေ မိဂဒါယေတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဝိပဿီ၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (ပဌမံ၊ စွာ။ မဗ္ဗဒေသနတ္ထာ
 ယ၊ တရားဟောတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ။ ဂစ္ဆန္တော၊ ကြွတော်မူလတ်သော်။
 အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ ကြွတော်မူ၍။ တထေဝ၊
 ထို မိဂဒါယံ တော၌သာ။) ဩတရတိ ယထာ၊ သက်ဆင်းတော်မူသကဲ့သို့။ ဝေ၊
 တူ။ အညေပိ၊ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပုဒ္ဓါ၊ ထို
 သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ မဗ္ဗဒေသနတ္ထာယ၊ ငှာ။ ဂစ္ဆန္တော၊ ကုန်လတ်သော်။ အာ
 ကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ တထေဝ၊ သာ။ ဩတရန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ကား။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဥပကဿ၊ မည်သော။
 အာဇီဝကဿ၊ တက္ကတွန်း၏။ ဥပနိဿယံ၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း
 ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်တော်မူ၍။ ဥပကော၊ သည်။ ဣမံ အဒ္ဓါနံ၊ ဤ အစွန့်ရှည်
 သောခရီးကို။ ပဋိပန္နော၊ သွားပြီးသော ထို ဥပက တက္ကတွန်းသည်။ မ၊ ကို။
 ဒိသ္မာ၊ ၍။ သလ္လပိတုာ၊ စကားပြော၍၊ ဂမိဿတိ၊ လတ္တံ့။ [စကားပြောပုံကို
 ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂပဉ္စဝဂ္ဂိယကထာ၌ ရှုပါ။] အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ပုန၊ တဖန်။
 နိဗ္ဗန္တန္တော၊ ပြီးငွေ့သည်။ (ဟုတုာ။) အာဂမ္မ၊ ပြန်လာ၍။ အရဟတ္တံ၊ ကို။
 ဓန္တိကရိဿတိ၊ မျက်မှောက်ပြုလတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတုာ၊ သိတော်မူ၍။
 အဋ္ဌာရသယောဇနမဂ္ဂံ၊ တဆယ်ရှစ်ယူဇနာရှိသောခရီးကို။ ပဒသာ ဝ၊ ခြေဖြင့်
 သာလျှင်။ ဝါ၊ ခြေကျင်သာလျှင်။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူပြီ။ ဒါယပါလံ
 အာမန္တေသိတိ၊ ကား။ ဒိသ္မာဝ၊ မြင်၍သာလျှင်။ ဝါ၊ မြင်လျှင်မြင်ချင်းပင်။
 ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဩလောကေတွာ၊ ကြည့်၍။ ဘန္တေ၊ အရှင်
 ဘုရား။ နော၊ အကျွန်ုပ်တို့၏။ အယျော၊ အရှင်သည်။ အာဂတော၊ ကြွလာ
 ပါသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ လျှောက်၍။ ဥပဂတံ၊ အနီးသို့ ကပ်လာ
 လော။ (ဒါယပါလံ၊ တောစောင့်ကို။) အာမန္တေသိ၊ ခေါ်၍သိစေတော်မူပြီ။

၇၅။ အာနုပုဗ္ဗိကထန္တိ၊ ကား။ ဒါနကထံ၊ ဒါန၏ဂုဏ်နှင့်စပ်သော
 တရားစကားလည်းကောင်း။ (“ဣတိ” ၌စပ်။) [“အာနုပုဗ္ဗိ” ဟုရှိသင့်ကြောင်း
 ကို သီလကုန်ဘာသာဒီကာ အဗ္ဗဋ္ဌသုတ် ပေါက္ခရသဘာဝိ ပုဗ္ဗုပသင်္ကမန အဖွင့်၌
 ပြခဲ့ပြီ။ နောက်၌ “အနုပုဗ္ဗိပါဒ္ဓိကထ” ကိုထောက်၍ “အာနုပုဗ္ဗိကထ” ဟု သမာသိ
 လည်းရှိသင့်သည်။] ဒါနာနန္တရံ၊ ဒါနကထာ၏အခြားမဲ့၌။ သီလံ၊ သီလ၏
 ဂုဏ်နှင့် စပ်သော တရားစကားလည်းကောင်း။ (“ကထာ” ပုဒ်ကိုချုံးထား
 သည်။) သီလာနန္တရံ၊ သီလကထာ၏ အခြားမဲ့၌။ သဂ္ဂံ၊ နတ်ပြည်၏ဂုဏ်နှင့်စပ်
 သော တရားစကားလည်းကောင်း။ သဂ္ဂါနန္တရံ၊ သဂ္ဂကထာ၏အခြားမဲ့၌။
 မဂ္ဂံ၊ မဂ်၏ဂုဏ်နှင့်စပ်သော တရားစကားလည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့

အစရှိသည်ဖြင့်။ အနုပဋိပါဠိကထာ၊ အစဉ်အဆင့်ဖြစ်သော တရားစကားကို။ ကထေသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ [ပါဠိတော်၌ “မဂ္ဂကထာ” တိုက်ရိုက်မပါ၊ ဟောထိုက်သောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ထည့်ထားသည်။ သဗ္ဗဒါ အနုပဋိလိဋ္ဌော အရိယမဂ္ဂေါတိ ဒဿနတ္ထံ သဂ္ဂါနန္တရံ မဂ္ဂကထာ ကထေတပပာ။—ဦးကာ။]

တတ္ထ၊ ထို ဒါနကထာ သီလကထာ အစရှိသောပါဠိ၌။ ဒါနကထန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ ဒါနနာမ၊ ဤဒါနမည်သည်။ သုခါနံ၊ မျက်မှောက်တမလွန် နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်သော သုခတို့၏။ နိဒါနံ၊ အကြောင်းတည်း။ (ဣဒံ ဒါနံ နာမ၊ သည်။) သမ္ပတ္တိနံ၊ လူနတ်စည်းစိမ် အကြိမ်ကြိမ်တို့၏။ မူလံ၊ အရင်းမူလ အစတည်း။ (ဣဒံ ဒါနံ ပုနာမ၊ သည်။) ဘောဂါနံ၊ သုံးဆောင် ခံစား စံစားဖွယ်ရာ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ (ဣဒံ ဒါနံ နာမ၊ သည်။) ဝိသမဂတဿ၊ မညီမမျှ ဉာတိဗျသန အစရှိသော ဗျသနသို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ ကို။ တာဏံ၊ စောင့်ရှောက် တတ်သော တရားတည်း။ ဝေဏံ၊ ပုန်းအောင်းရာတည်း။ ဂတိ၊ ရောက်ထိုက်သော အရပ်တည်း။ ပရာယဏံ၊ အလွန်ရောက်အပ်သော အရပ်တည်း။ ဝါ၊ လည်း။ ဝေျာင်းရာတည်း။ ဣလောကပရလောကေသု၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောက နောက်တမလွန် လောကတို့၌။ ဒါနသဒိသော၊ ဒါနနှင့်တူသော။ အဝဿယော၊ မှီရာသည်လည်းကောင်း။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်လည်းကောင်း။ အာလမ္မဏံ၊ ဆွဲကိုင်ရာသည်လည်းကောင်း။ တာဏံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဝေဏံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဂတိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပရာယဏံ၊ သည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ။

ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤ ဒါနသည်။ အဝဿယဒဋ္ဌန၊ မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရတနမယသိဟာသနသဒိသံ၊ ရတနာအတိပြီးသော ခြင်္သေ့ရုပ်ရှိသော နေရာနှင့်တူ၏။ ဝါ၊ ရတနာအတိပြီးသော သိဟာသနပလ္လင်နှင့်တူ၏။ ပတိဋ္ဌာနဒဋ္ဌန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာပဘဝိ သဒိသံ၊ မြေကြီးနှင့်တူ၏။ အာလမ္မနဒဋ္ဌန၊ ဆွဲကိုင်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧာလမ္မနဂုဗ္ဗယဒိသံ၊ ဆွဲကိုင်အပ်သောကြိုးနှင့် တူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤ ဒါနသည်။ ဒုက္ခနိတ္တ

ဒါနဉ္စိ။ ။ဣဒါနိ ဒါနံ ဝဇ္ဇဂတာ၊ ဝဋ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဥက္ကံသမ္ပတ္တာ၊ သမ္ပတ္တိယော ဝိယ၊ လွန်ကဲခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော စည်းစိမ်တို့ကို ပေးနိုင်သကဲ့သို့။ ဝိဝဇ္ဇဂတာဝိ၊ ဝိဝဋ်ဟူသောနိဗ္ဗာန်၌ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တာ၊ ထိုသမ္ပတ္တိတို့ကို။ သမ္ပာဒေတိ၊ ပြီးစေနိုင်၏။ ဣတိ ဗောဓိစရိယဘာဝေန ပိ၊ ဗောဓိသုံးတန် ရရှိရန် အကျင့်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ဒါနဂုဏေ ဒဿေတုံ “ဒါနဉ္စိ” ဟိအာဒိ ဝုတ္တံ။—ဦးကာ။

ရုဏဋ္ဌေန၊ ဒုဂ္ဂတိဆင်းရဲမှ ထုတ်ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာဝါ၊ လှေနှင့်တူ၏။ သမဿာသနဋ္ဌေန၊ လောဘာရန် မစ္ဆရိယရန်တို့မှ လွန်စွာ သက်သာစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ဂါမသုရော၊ စစ်မြေပြင်၌ သူရဲကောင်းနှင့်တူ၏။ [ဒါနမရှိလျှင် လောဘကြီး၏။ သူတပါးကိုလည်း ဝန်တိုတတ်၏။ ဒါနရှိသူကား မိမိမှာ အရာရာပြည့်စုံနေသောကြောင့် လောဘကြီးစရာလည်းမလို။ ဝန်တိုစရာလည်းမလို။ ထိုရန်သူတို့မှ သက်သာရာရသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်မြေပြင် သူရဲကောင်းသည် စစ်သားတို့ကို သက်သာရာ ရစေသကဲ့သို့တည်း။] ဘယပရိတ္တာဏဋ္ဌေန၊ လှူနို့ လှူမဲ့ လှူဆင်းရဲ အဖြစ်ဟူသော ဘေးမှ ထက်ဝန်းကျင်စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုသင်္ဘတနဂရံ၊ ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သော မြို့နှင့်တူ၏။ မစ္ဆေရမလာဒိဟိ၊ မပေးရက်လို့ ဝန်တိုခြင်းဟူသော အညစ်အကြေးအစရှိသည်တို့သည်။ အနုပလိတ္တဋ္ဌေန၊ မလိမ်းကျံအပ်သည် အဖြစ်ကြောင့်။ ပုဒုမံ၊ ပဒုမ္မာကြာနှင့်တူ၏။ တေသံ၊ ထို မစ္ဆေရအညစ်အကြေး အစရှိသည်တို့ကို။ နိဒဟနဋ္ဌေန၊ လောင်မြိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဂ္ဂိ၊ မီးနှင့်တူ၏။ ဒုဗသဒဋ္ဌေန၊ မစ္ဆေရမလ အစရှိသည်တို့သည်မကပ်ရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာသီဝိသော၊ လျင်သော အဆိပ်ရှိသော မြေနှင့်တူ၏။ အသန္တာသနဋ္ဌေန၊ မထိတ်လန့်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သီဟော၊ ခြင်္သေ့နှင့်တူ၏။ [ဒါနသည် ခြင်္သေ့နှင့်တူ၏။ ဒါနရှင်ကို မထိတ်စေတတ် ရဲစေတတ်၏။] ဗလဝန္တဋ္ဌေန၊ အခြွေအရံ အားကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟတ္ထိ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်တူ၏။ အဘိမင်္ဂလသမ္မတဋ္ဌေန၊ အလွန်ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာဟု သမုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယေတဉ္စသဘော၊ ပြုဖွေးသော နွားလားဥသဘာနှင့် တူ၏။ ဝေမန္တဘူမိသမ္မာပနဋ္ဌေန၊ ဝိပတ္တိဘဝမှ သမ္ပတ္တိဘဝဟူသော ဘေးကုန်ရာမြေအရပ်သို့ ရောက်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝလာဟကအဿရာဇာ၊ ကောင်းကင်လွှားလွှား ပျံသွားနိုင်သော မြင်းမင်းနှင့်တူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒါနံ၊ သည်။ လောကေ၊ ၌။ သက္ကသမ္ပတ္တိံ၊ သိကြား၏ စည်းစိမ်ကို လည်းကောင်း။ မာရသမ္ပတ္တိံ၊ မာရန်တ၏ စည်းစိမ်ကိုလည်းကောင်း။ ပြဟ္မသမ္ပတ္တိံ၊ ပြဟ္မာ၏ စည်းစိမ်ကိုလည်းကောင်း။ စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ၊ စကြဝတေးမင်း၏ စည်းစိမ်ကိုလည်းကောင်း။ သာဝကပါရမိဉာဏံ၊ သာဝကပါရမိ ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဘိသမ္မောဓိဉာဏံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ ဒေဝိ၊ ပေးနိုင်၏။ ဣတိ ဝေမာဒိ ဒါနဂုဏပဋိသံယုတ္တံ၊ ဤသို့အစရှိသော ဒါန၏ဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ကထံ၊ တရားစကားကို။ (ကထေသိ။)

ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒဒန္တော၊ ပေးလှူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလံ၊ ကို။ သမာဒါတုံ၊ ကောင်းစွာယူခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဆောက် တည်ခြင်းငှာ။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒနန္တရံ၊ ထို ဒါနကထာ၏ အခြားမဲ့၌။ သီလကထံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ပြု၊ သီလကထန္တိ၊ ကား။ တေ သီလံ နာမ၊ ဤသီလမည်သည်။ အဝဿယော၊ မှီရာတည်း။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာတည်း။ အာလမ္ပဏံ၊ ဆွဲကိုင်ရာတည်း။ တာဏံ၊ စောင့် ရှောက်တတ်၏။ လေဏံ၊ ပုန်းအောင်းရာတည်း။ ဂတိ၊ ရောက်ထိုက်သော အရပ်တည်း။ ပရာယဏံ၊ လည်းလျောင်းရာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဓလောက ပရလောကသမ္ပတ္တိနံ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်လောကစည်းစိမ် နှင့် နောင်တမလွန်လောက စည်းစိမ်တို့၏။ သီလသဒ္ဓိသော၊ သီလနှင့်တူသော။ အဝဿယော၊ သည်။ ပတိဋ္ဌာ၊ အာလမ္ပဏံ၊ တာဏံ၊ လေဏံ၊ ဂတိ၊ ပရာယဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သီလသဒ္ဓိသော၊ သော။ အလင်္ကာရော၊ တန်ဆာသည်။ နတ္ထိ၊ သီလပုပ္ဖ သဒ္ဓိသော၊ သီလတည်းဟူသော ပန်းနှင့်တူသော။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းသည်။ နတ္ထိ၊ သီလဂန္ဓသဒ္ဓိသော၊ သီလတည်းဟူသော အနံနှင့်တူသော။ ဂန္ဓော၊ အနံသည်။ နတ္ထိ။ ဟိ၊ မှန်။ သီလာလင်္ကာရေန၊ သီလတည်းဟူသောတန်ဆာဖြင့်။ အလင်္ကာတံ၊ တန်ဆာဆင်အပ်သော။ သီလကုသုမပိဋ္ဌန္တနံ၊ ပန်ဆင်အပ်သော သီလတည်းဟူသော ပန်းရှိသော။ သီလဂန္ဓာနုလိတ္တံ၊ သီလတည်းဟူသော

ဒါနံ။ပ။သက္ကောတိ။ ။ဒါနုဉ္စ နာမ ဒက္ခိဏေယျုလူ ဟိတဇ္ဈာသယေန ဝါ စီးပွားကို လိုလားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ ပူဇနဇ္ဈာသယေန ဝါ၊ ပူဇော် လိုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ အတ္တနော သန္တကဿ ပရေသံ ပရိစ္စဇနံ၊ တသ္မာ ဒါယကော၊ အလှူရှင်ဖြစ်သူသည်။ သက္ကောသု ဧကန္တဟိတဇ္ဈာသယော၊ ဧကန် စီးပွားကို လိုလားသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ သော ပရေသံ ဟိသတိ၊ သူတပါးတို့ကိုညှဉ်းဆဲ၏။ ပရေသံ ဝါ သန္တကံ ဟရတိ။ သူတပါးတို့၏ ဥစ္စာကိုသော်လည်း ခိုးတော်၏။ ဣတိ အဋ္ဌာနမေတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း သည် သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်။ ဣတိ အာဟ “ဒါနံ ဒဒန္တော သီလံ သမာ ဒါတုံ သက္ကောတိ”တိ။—ဋီကာ။

အလင်္ကာရေ နတ္ထိ။ ။ပုံတီး နားတောင်းစသော တန်ဆာတို့သည် ပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် ဖြစ်ရကား ‘‘ကုတ္တိမ’’တန်ဆာတို့တည်း။ သီလတန်ဆာသည်ကား ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်အပ်သော တန်ဆာမဟုတ်။ အမြဲကာလပတ်လုံး သီလရှိသူ၏ တင့်တယ်ခြင်း အထူးကို ဆောင်နိုင်သောကြောင့် တန်ဆာအစစ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ‘‘သီလနှင့် တူသော တန်ဆာသည် မရှိ’’ဟု ဆိုသည်။ [သီလသဒ္ဓိသော အလင်္ကာရော နတ္ထိတိ အကုတ္တိမံ ဟုတွာ သမ္ပကာလံ သောဘာဒိသေသာဝဟတ္တာ။—ဋီကာ။ ‘‘ကရဏံ ကုတ္တိ၊ ကုတ္တိယာ နိဗ္ဗတ္တိ ကုတ္တိမံ၊ န ကုတ္တိမံ အကုတ္တိမံ’’ဟုပြု။]

အနိဖြင့်လိမ်းကျ အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သဒေဝကော ပိ၊ နတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်
 လည်းဖြစ်သော။ လောကော၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ သြလောကေန္တော၊
 ကြည့်သည်ရှိသော်။ တိတ္ထိံ၊ တင်းတိမ်အားရခြင်းသို့။ နဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။
 ဣတိ ဝေမာဒိသီလဂုဏပဋိသံယုတ္တံ၊ ဤသို့အရှေ့သော သီလ၏ဂုဏ်နှင့် စပ်
 ယှဉ်သော။ ကထံ၊ ကို။ (ကထေသိ။)

ပန၊ ကား။ ဣဒံ သီလံ၊ ကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ အယံ သဂ္ဂေါ၊ ဤနတ်
 ပြည်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အနက်ကို။ ဒုဿေတုံ၊ ငှာ။ သီလာနန္တရံ၊
 နှ့်။ သဂ္ဂကထံ၊ နတ်ပြည်၏ဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော တရားစကားကို။ ကထေ
 သိ၊ ပြီ။ သဂ္ဂကထန္တိ၊ ကား။ အယံ သဂ္ဂေါနာမ၊ မည်သည်။ ဝါ၊ ကို။
 ဣဋ္ဌော၊ အလိုရှိအပ်၏။ ကန္တော၊ နှစ်သက်အပ်၏။ မနာပေါ၊ စိတ်ကိုတိုး
 ပွားစေတတ်၏။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်၏။ ဣတ္ထ၊ ဤနတ်ပြည်၌။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။
 ကိဋ္ဌော၊ မြူးပျော်ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ သမ္ပတ္တိယော၊ တို့ကို
 လည်းကောင်း။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ စာတုမဟာရာဇိက၊ စတုမဟာရာဇ်ဘိဋ္ဌ
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ နဝုတိဝဿသတသဟဿာနိ၊ အနှစ်ကိုးသန်း
 တို့ပတ်လုံး။ ဒိဗ္ဗသုခံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ကာယိကသုခ စေတသိကသုခကို။
 ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ကို။ ပဋိလတန္တိ၊ ကုန်၏။ တာဝတိံ
 သာ၊ တာဝတိံသာဘိဋ္ဌ ဖြစ်ကုန်သော။ (ဒေဝါ၊ တို့သည်။) တိဿော
 ဝဿကောဋီယော စ၊ နှစ်သုံးကုဋေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ သဋ္ဌိဝဿသဟ
 ဿာနိ စ၊ အနှစ်ခြောက်သန်းတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ (ဒိဗ္ဗသုခံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ
 ပဋိလတန္တိ။) ဣတိ ဝေမာဒိ သဂ္ဂဂုဏပဋိသံယုတ္တံ၊ ဤသို့အရှေ့သော နတ်
 ပြည်၏ဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ကထံ၊ ကို။ (ကထေသိ၊ ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။
 သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ ကထယန္တာနံ၊ ဟောတော်မူကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။
 မုခံ၊ ခံတွင်းတော်သည်။ နပ္ပဟောတိ၊ မလောက်။ ဝါ၊ မဆန်။ စ၊
 သာဓကကား။ အနေကပရိယာယေန၊ ပ။ ကဿယန္တိ အာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိ
 သော။ တေ၊ ဤစကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ)ပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊
 ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ အနေကပရိယာယေန၊ တပါးမက
 များစွာသော အကြောင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့်။ သဂ္ဂကထံ၊
 ကို။ ကထေယျံ၊ ဟောတော်မူနိုင်၏။]

ဝေ၊ သို့။ သဂ္ဂကထာယ၊ ဖြင့်။ ပလောဘေတွာ၊ ဖြားယောင်းတော်
 မူပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဟတ္ထိံ၊ ကို။ ကလင်္ဂရိတွာ၊ ဘန်ဆာဆင်ပြီး၍။
 တဿ၊ ထိုဆင်၏။ သောဏှံ၊ နှာမောင်းကို။ ဆိန္ဒန္တော ဝိယ၊ ပြတ်သကဲ့သို့။

(ဝေံ တူ။) အယဗ္ဗိ သဂ္ဂေါ၊ ဤ နတ်ပြည်သည်လည်း။ အနိစ္စော၊ မမြ။ အဒ္ဓါဝေါ၊ မခိုင်ခံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤနတ်ပြည်၌။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ လိုလားတပ်မက် တတ်သော လောဘကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ ထိုက်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှာ။ အပ္ပဿာဒါ။ ပ။ ဘိယျောတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ကာမာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဩကာရံ၊ ယုတ်ညံ့ပုံကိုလည်းကောင်း။ သံကိလေသံ၊ ညစ်ညမ်းပုံကိုလည်းကောင်း။ ကထေသိ၊ ပြီ။ [ကာမာ၊ ဝတ္ထု ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့သည်။ အပ္ပဿာဒါ၊ အနည်းငယ်သာယာဖွယ်ရှိကုန်၏။ ဗဟုဒုက္ခာ၊ များသောဒုက္ခရှိကုန်၏။ ဗဟု ပါယာသာ၊ များသောပင်ပန်းခြင်းရှိကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝတ္ထု ကိလေသာ နှစ်ဖြာသောကာမတို့၌။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ဘိယျော၊ များလှ၏။ “မဟဿာဒါ သုခါ ကာမာ၊ နတ္ထိ ကာမာ ပရံသုခံ” ဟု ကောဒသနိပါတ် ပါနိယဇာတ်တော်ရှိ၏။ ထိုဇာတ်တော်၌ “မဟဿာဒါ” ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သောကြောင့် “အပ္ပ၊ အနည်းငယ်” ဟု အနက်ပေးလိုက်သည်။]

တတ္ထ၊ ထို အာဒိနဝ ဩကာရ သံကိလေသ တို့တွင်။ [တတ္ထအစွဲ၊ စိတ်မရဲ မှု၊ နောက်လွှဲအစု၊ အစိတ်ရွှ၊ ဧဝယု၊ ပေါင်း၍စွဲ။] အာဒိနဝေါတိ၊ ကား။ ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။ ဩကာရေတိ၊ ကား။ အဝကာရော၊ ယုတ်ညံ့သော အမှုအရာတည်း။ လာမကတာဝေါ၊ ယုတ်ညံ့သည်၏အဖြစ်တည်း။ သံကိလေသောတိ၊ ကား။ ဧတဟိ၊ ထို ဝတ္ထု ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့ဖြင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံသာဓရ၊ ၌။ သံကိလိဿနံ၊ နှိပ်စက်ခံရခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ပူပန်ခြင်းတည်း။ [သံကိလိဿနန္တိ ဝိဗာဓေတဗ္ဗတာ၊ နှိပ်စက်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်။ (နှိပ်စက်ခံရခြင်း။) ဥပတာပေတဗ္ဗတာ၊ ပူလောင်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်။ (ပူလောင်ခြင်း။) -ဋီကာ။] ယထာဟ၊ အဘယ်သို့မိန့်သနည်း။ “ကိလိဿန္တိ ဝတ ဘော သတ္တာ” တိ၊ သတ္တာဟူ၏။ (အာယသ္မာ အင်္ဂုလိမာလော၊ သည်။) အာဟ၊ ပြီ။ (မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပင်္ဠိတော် ရာဇဝင် အင်္ဂုလိမာလသုတ်။) [သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကိလိဿန္တိ ဝတ ဘော၊ ညစ်နွမ်းကြရလေစွ ဖြော်။ ဝါ၊ အနှိပ်စက်ခံကြရလေစွ ဖြော်။ ဝါ၊ ပူလောင်ကြရလေစွ ဖြော်။] ဝေံ၊ သို့။ ကာမာ ဒိနဝေန၊ ကာမတို့၏ အပြစ်ဖြင့်။ တဇ္ဇေတူ၊ ခြိမ်းခြောက်တော်မူပြီး၍။ နေက္ခမ္မေ၊ ကာမမှထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ် သော ရဟန်းအဖြစ်၌။ အာနိသံသံ၊ အာနိသင်ကို။ ဝါ၊ အကျိုးဂုဏ်ကို။ ပကာသေသိ၊ မူပြီ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ ရဟန်း အဖြစ်၌။ ဂုဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ပကာသေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သေသံ။ ကြွင်းသောပုန်အပေါင်းသည်။ အမ္မဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ၊ အမ္မဋ္ဌသုတ်၏အဖွင့်၌။

ဝုတ္တနယဉ္ဇေဝ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်လည်းကောင်း။ ဥတ္တာနတ္ထဉ္ဇ
ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။)

၇၇။ အလတ္တန္တိ၊ ကား။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ အလတ္တံ၊ ရကုန်
သနည်း။ ဟေတိဘိက္ခုဘာဝေန၊ ဟေတိဘိက္ခုတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ (အလတ္တံ၊ ရကုန်ပြီ။)
ကိရ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုခဏှ တိဿ တို့၏။ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝ
ရဿ၊ တန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်သော သပိတ်သင်္ကန်း၏။ ဥပနိဿယံ၊ အားကြီးသော
မှီရာအကြောင်းကို။ ဩလောကေန္တော၊ သော်။ အနေကာသု၊ ကုန်သော။
ဇာတိသု၊ ဘဝတို့၌။ စိဝရဒါနာဒိနိ၊ သင်္ကန်းလှခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။
ဒီသ္မာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ယေ ဘိက္ခဝေါတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားတော်
ကို။ အာဟ၊ ပြီး။ တေ၊ ထိုခဏှ တိဿတို့သည်။ တာဝဒေဝ၊ ယေ ဘိက္ခဝေါ
ဟု မိန့်တော်မူရာ ထိုခဏှပင်။ ဘဏှ၊ ဦးပြည်းခေါင်းတုံးတို့သည်။ ကာသာယ
ဝသနာ၊ ဖန်ချည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သော အဝတ်ရုံကုန်သည်။ (ဟုတော့။) သရီရပဋိ
မုက္ကေဟေဝ၊ ကိုယ်၌စွပ်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။
ဘိက္ခုပရိက္ခာရေဟိ၊ ရဟန်း၏ ပရိက္ခရာတို့ဖြင့်။ ဝဿသတိကတ္တေရာ ဝိယ၊
ဝါတရာရပြီးသောထေရ်တို့ကဲ့သို့။ ဘဂဝန္တိ၊ ကို။ နမဿမာနာဝ၊ ရှိခိုးကုန်
လျက်သာ။ နိသီဒိ သု၊ ထိုင်နေကြကုန်ပြီ။

သန္ဓသေသိ တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဣလောကတ္ထံ၊ ဤ လောကဟု ခေါ်ရစဉ်လာ ခန္ဓာငါးပါး
ဟူသော အကြောင်းအရာကို။ သန္ဓသေသိ၊ ကောင်းစွာ ရှုမြင်စေတော်မူပြီ။
ဝါ၊ ပြတော်မူပြီ။ ပရလောကတ္ထံ၊ နောက်လောကဟု ခေါ်ရစဉ်လာ ခန္ဓာ
ငါးပါးဟူသော အကြောင်းအရာကို။ သန္ဓသေသိ၊ ပြီ။ [ဣလောကတ္တန္တိ
ဣလောကဘူတံ ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတံ အတ္ထံ။ ပရလောကတ္တန္တိ တ္ထောပိ ယေဝ
နယော။-ဋီကာ။] ဣလောကတ္ထံ၊ ကို။ ဒသေန္တော၊ ပြတော်မူလတ်သော်။
အနိစ္စန္တိ၊ အနိစ္စဟူ၍။ ဒသေသိ၊ ပြတော်မူပြီ။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒသေသိ၊
ပြီ။ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဒသေသိ၊ ပြီ။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဒသေသိ၊ ဓာတု
ယော၊ တို့ကို။ ဒသေသိ။ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ဒသေသိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊
ကို။ ဒသေသိ။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒသေန္တော၊ လတ်
သော်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ဒသေသိ။ တထာ၊ တူ။ ဝေ
ဒနာက္ခန္ဓာဒိနိ၊ အစရှိသည်တို့၏။ (ဥဒယံ၊ ကို။ ဒသေန္တော၊ လတ်သော်။ ပဉ္စ၊
ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ဒသေသိ။) တထာ၊ တူ။ ဝယံ၊ ပျက်ခြင်း
ကို။ ဒသေန္တော ပိ၊ သော်လည်း။ ဥဒယဗ္ဗယဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း

အပြားအားဖြင့်။ ပညာသ၊ ငါးဆယ်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿေသိ။ ပရလောကတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ လတ်သော်။ နိရယံ၊ ကို။ ဒဿေသိ။ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ အစုအဝေးကို။ (ဒဿေသိ) ပေတ္တိဝိသယံ၊ ပြိတ္တာတို့၏ ပေါင်းစုရာအရပ်ကို။ (ဒဿေသိ) အသုရကာယံ၊ အသုရာ အပေါင်းကို။ (ဒဿေသိ) တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ (ဒဿေသိ) ဆန္ဒံ၊ ခြောက်ထပ်ကုန်သော။ ဒေဝလောကာနံ၊ နတ်ပြည်တို့၏။ သမ္ပတ္တိံ၊ စည်းစိမ်ကို။ (ဒဿေသိ) နဝန္တံ၊ ကိုးထပ်ကုန်သော။ ဗြဟ္မလောကာနံ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၏။ သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ (ဒဿေသိ)။

သမာဒါပေသီ တိ၊ ကား။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတေရသစုတံဒိသကထာ ဝတ္ထုအာဒိကေး စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ တဆယ့်သုံးပါးသောစုတင် ဆယ်ပါး သော ကထာဝတ္ထု အစရှိကုန်သော။ ကလျာဏဓမ္မေ၊ ကောင်းသောတရား တို့ကို။ ဂဏှာပေသိ၊ ယူစေတော်မူပြီ။ [ကထာဆယ်ပါးကို ပဉ္စဂုတ္တရ ဒုတိယ ပဏ္ဍာသက ထေရဝဂ် ဒုတိယသေခသုတ်၌ ရှုပါ။]

သမုဒတ္တဇေသိတိ၊ ကား။ သုဠ၊ စွာ။ ဥတ္တေဇေသိ၊ ထက်သန်စေတော်မူပြီ။ အဗျုဿာဟေသိ၊ အလွန် အားတက်သရော ဖြစ်စေတော်မူပြီ။ ဣဓ လောကတ္ထဉ္စေတ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပရလောကတ္ထံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ တာသေတွာ တာသေတွာ၊ ထိတ်လန့်စေ၍ ထိတ်လန့်စေ၍။ အဓိဂတံ ဝိယ၊ ရအပ်သကဲ့သို့။ ကတွာ၊ ၍။ ကတေသိ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ကိံသကမ္မကာရဏ ပဉ္စဝိသတိမဟာတယပုဘေဒံ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ညှဉ်းဆဲနိပ်စက်မှု နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသောဘေးကြီး အပြားရှိသော။ ဣဓ လောကတ္ထံ၊ ဤလောက၌ ဖြစ်သော အကြောင်းအရာကို။ ပုဒ္ဓေ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ တာသေတွာ တာသေတွာ၊ ၍။ ကထယန္တေ၊ လတ်သော်။ ပစ္စာ ဗာဟံ၊ နောက်၌လက်မောင်းရှိအောင်။ ဝါ၊ လက်ပြန်။ ဂါဠဗန္ဓနံ၊ တင်းကြပ်စွာဖွဲ့ချိအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ဗန္ဓိတွာ၊ ၍။ စာတုမဟာပထေ၊ လေးခုသောလမ်းကြီးတို့၏ အဆုံ၌။ ဝါ၊ လမ်းဆုံလမ်းမ လမ်းလေးခု၌။ ပဟာရသဝေန၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းတရာဖြင့်။ တာဠေတွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ ဒက္ခိတဒါရေန၊ တောင်တံခါးဖြင့်။ နိယျမာနော ဝိယ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သူကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အာသာတနဗန္ဓိကာယ၊ အလွန်နိပ်စက်ရာဖြစ်သော စဉ်းနှီးတုံးပေါ်၌။ ထပိတသိသော ဝိယ၊ ထားအပ်သော ဦးခေါင်းရှိသူကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သူလေ၊ တံကျင့်၌။ ဥတ္တာသိတော ဝိယ၊ ထိတ်လန့်စေအပ်သူကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝါ၊ လျှိုအပ်သူကဲ့သို့လည်းကောင်း။

မတ္တဟတ္တိနာ၊ အမုနိယစ်သောဆင်သည်။ မဒ္ဒိယမာနော ဝိယ စ၊ နင်းချေ အပ်သူသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သံဝိဂ္ဂေါ၊ ထိတ်လန့်သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ (ဗုဒ္ဓေ၊ သော။ ဘဂဝတိ၊ သည်။) ပရလောကတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကဏယန္တေ၊ လတ်သော်။ နိရယာဒီသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တော ဝိယ၊ ဖြစ်ရသူ သည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဒေဝလောကသမ္ပတ္တိ၊ နတ်ပြည်၊ မြဟွာပြည်၏ စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝမာနော ဝိယ စ၊ ခံစားရသူသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဇာ။ [သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကံကြမ္မာကို မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် ဘိဟနာဒဝဂ် စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ် မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်နှင့် ဒုကရိတ္တရပါဠိတော် ပဌမပဏ္ဏာသက ကမ္မကရဏဝဂ်ဝဇ္ဇသုတ်တို့၌ ရှု၍။ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဘေးကြီးတို့ကိုကား စူဠနိဗ္ဗေသပါဠိတော် ခဂ္ဂဝိသဏသုတ္တနိဗ္ဗေသ၌ ရှုပါ။]

သမ္ပဟံသေသိတိ၊ ကား။ ပဋိလဒ္ဓဂုဏေန၊ ရအပ်ပြီးသောဂုဏ်ဖြင့်။ စော ဒေသိ၊ စောဒနာသကဲ့သို့ဖြစ်စေပြီ။ မဟာနိသံသံ၊ များသောအာနိသင်ရှိသည် ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သင်္ခါရာနံ အာဒိနဝန္တိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ပဌမမဂ္ဂါဓိဂမတ္ထံ၊ ပထမဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှာ။ ကာမာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ဣမ ပန၊ ဤအထက်မဂ်အကျိုးငှာ ဟော တော်မူရာ၌ကား။ ဥပရိမဂ္ဂါဓိဂမတ္ထံ၊ အထက်မဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှာ။ (“ပကာသေသိ”၌ စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အနိစ္စာ၊ ကုန်။ အဗ္ဗုဝါ၊ မခိုင်ခံ့ကုန်။ အနုဿာသိကား၊ သာယာဖွယ်မရှိကုန်။ ဘိက္ခ ဝေ၊ တို့။ ယာဝ စ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဣဒံ (ဣမေသု) သဗ္ဗသင်္ခါ ရေယု၊ ဤအလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၌။ နိဗ္ဗိန္ဒိတံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ငြီးငွေ့ ခြင်းငှာ။ အလမေဝ၊ သင့်တော့သည်သာ။ ဝိရဇ္ဇိတံ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မတပ် ခြင်းငှာ။ အလံ (ဝေ)၊ သာ။ ဝိမုစ္စိတံ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် လွတ်မြောက်ခြင်း ငှာ။ အလံ (ဝေ)၊ သာ။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခါ ရာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝန္တိ၊ ကိုလည်းကောင်း။ လာမကဘာဝဉ္စ၊ ယုတ်ညံ့သည် ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ တပုစ္စယံ၊ ထိုသင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရှိသော။

စောဒေသိ။ ။ပဋိလဒ္ဓဂုဏေန စောဒေသိတိ “တံတံ ဂုဏာဓိဂမေန အယဗ္ဗိ တုမေဟိ ပဋိလဒ္ဓေါ အာနိသံသော။ အယဗ္ဗိ”တိ ပစ္စက္ခတော ဒေသေန္တော “ကိ” ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပံ အတ္ထိ”တိ (ဤအခါမှ ရှေး၌ ဤသို့သဘောရှိသော အကျိုးအာ နိသင်ရှိခဲ့သလော ဟု။) စောဒေန္တော ဝိယ (စောဒနာသကဲ့သို့။) အဟောသိ၊ ဇတ နာဟ “မဟာနိသံသံ ကတွာ ကထေသိ”တိ။—ဇီကာ။

ကိလမထံ စ၊ ပင်ပန်းခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ပကာသေသိ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထိုပထမမဂ်အကျိုးငှာ ဟောပြတော်မူရာ၌။ နေက္ခမ္မေ၊ ကမမမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ရဟန်းအဖြစ်၌။ (အာနိသံသံ၊ ကို။ ပကာသေသိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ဣမ၊ ဤ အထက်မဂ်အကျိုးငှာ ဟောတော်မူရာ၌။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်လှစွာသော။ ဣဒံ နိဗ္ဗာန်နာမ၊ ဤ နိဗ္ဗာန်မည်သည်။ ပဏိတံ၊ မွန်မြတ်၏။ တာဏံ၊ စောင့်ရှောက်တတ်၏။ လေဏံ၊ ပုန်းအောင်းရာတည်း။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန ဖြင့်။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ အာနိသံသံ၊ ကို။ ပကာသေသိ၊ ပြီ။

မဟာဇနကာယပဗ္ဗိဇ္ဇာအဖွင့်

၇၀။ မဟာဇနကာယောတိ၊ ကား။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ တေသံ ယေဝ ကုမာရာနံ၊ ထို မင်းသားတို့၏ပင်။ ဥပဋ္ဌာကဇနကာယော၊ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော လူအပေါင်းသည်။ (အသောသိ-၌စပ်။)

၇၀။ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္စာမ မေဗ္ဗောတိ၊ ကား။ သံသံဃာ၊ ၏။ အပရိပုဏ္ဏတ္တာ၊ မပြည့်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွေဝါစိကမေဝ၊ နှစ်ခွန်းသော စကားရှိသည်သလျှင်ဖြစ်သော။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ခြင်းသို့။ အဂမံသု၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ (တနည်း) သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ အဂမံသု၊ ဆည်းကပ်ကြကုန်ပြီ။

၇၁။ အလတ္ထန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဖေဟိဘိက္ခုဘာဝေနေဝ၊ ဖေဟိဘိက္ခု အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ အလတ္ထံ၊ ရကုန်ပြီ။ ဣတော၊ ဤ ဝါရမှ။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ပဗ္ဗဇိတဝါရေပိ၊ ရဟန်းပြုရာ ဝါရ၌လည်း။ သေဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်သာလျှင်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

စာရိကောဏနုဇာနနအဖွင့်

၇၆။ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိတိ၊ ကား။ ကဒါ၊ ၌။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်တော်မူသနည်း။ သမ္မောဓိတော၊ ဆစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူရာအခါမှ။ (ဘုရားဖြစ်တော်မူရာအခါမှ။) သတ္ထ သံဝစ္ဆရာနိ၊ ခုနစ်နှစ်တို့ကိုလည်းကောင်း။

သတ္တ မာသေ၊ ခုနစ်လတို့ကိုလည်းကောင်း။ သတ္တ ဒိဝသေ၊ ခုနစ်ရက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အတိက္ကမိတ္တာ၊ လွန်ပြီး၍။ ဝါ၊ လွန်ပြီးမှ။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီးကိရ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပိတုသင်္ဂဟံ၊ ခမည်းတော်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုတော်မူလျက်။ ဝိဟာသိ၊ ပြီး [ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌ ကျွတ်ထိုက်သော ဝေနေယျများ မရှိသောကြောင့် ပိတုသင်္ဂဟပြုလျက် နေတော်မူပြီ။ ပိတုသင်္ဂဟံ ကရောန္တော ဝိဟာသိ သမ္မောဓိတော “သတ္တသံဝစ္ဆရာနိ သတ္တမာသေ သတ္တဒိဝသေ” တိ အာနေတွာ သမ္ပန္နော၊ တဉ္စ ခေါ ဝေနေယျာနံ တဒါ အဘာစတော။-ဋီကာ။]

ရာဇာ ပိ၊ သည်လည်း။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ သနည်း။) မယံ၊ ၎င်း။ ဇေဋ္ဌပုတ္တော၊ သားတော်အကြီးသည်။ နိက္ခမိတ္တာ၊ ၍။ ဗုဒ္ဓော၊ သည်။ ဇာတော၊ ပြီ။ မေ၊ ၎င်း။ ဒုတိယပုတ္တော၊ ဒုတိယသားတော်သည်။ နိက္ခမိတ္တာ၊ ၍။ အဂ္ဂသာဝကော၊ အမြတ်ဆုံး သာဝကသည်။ ဇာတော၊ ပြီ။ ပုရောဟိတပုတ္တော၊ ပုရောဟိတ်၏ သားတော်သည်။ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကော၊ ဒုတိယအမြတ်ဆုံး သာဝကသည်။ ဇာတော၊ ပြီ။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဣမေ စ သိက္ခူ၊ ဤရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဂိဟိကာလေပိ၊ လူဖြစ်ရာ အခါ၌လည်း။ မယံ၊ ၎င်း။ ပုတ္တမေဝ၊ သားကိုသာ။ ပရိဝါရေတွာ၊ ဝိုင်းရံ၍။ ဝိစာရိယု၊ လှည့်လည်ကြကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤ ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းတို့သည်။ ဣဒါနိ ပိ၊ ယခုအခါ၌လည်း။ မယံယေဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ ဘာရော၊ တာဝန်တည်း။ စ၊ တာဝန်သာမကသေး။ အဟမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ နေ၊ ဘုရားအမှူးရှိသော ထိုရဟန်းတို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးအံ့။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့အား။ ဩကာသံ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခွင့်ကို။ န၊ ဒဿာမိ၊ မပေးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဝိဟာရဒ္ဓါရကောဋ္ဌကတော၊ ကျောင်းတိုက်တံခါးမုန်မှာ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ ရာဇဂေဟဒ္ဓါရာမင်း၏ နန်းတော်တံခါးတိုင်အောင်။ ဥဗယတော၊ နှစ်ဘက်၌။ ခဒိရပါကာရံ၊ ရှားသားတံတိုင်းကို။ ကာရာပေတွာ၊ ပြုစေပြီး၍။ ကိလဇ္ဇေဟိ၊ ဖျာတို့ဖြင့်။ ဆာဒါပေတွာ၊ ဖုံးစေ၍။ ဝတ္ထေဟိ၊ အဝတ်တို့ဖြင့်။ ပဋိစ္ဆာဒါပေတွာ၊ ထပ်မံဖုံးလွှမ်းစေပြီး၍။ ဥပရိ စ၊ အထက်၌လည်း။ ဆာဒါပေတွာ၊ မိုးကာစေပြီး၍။ သုဝဏ္ဏတာရကဝိစိတ္တံ၊ ရွှေကြယ်တို့ဖြင့် ထူးဆန်းသော။ သမေဝလမ္ဗိတတာလက္ခန္ဓမတ္တံ၊ ကောင်းစွာတွဲလျားကျသော ထန်းပင်လုံးအတိုင်း အရှည်ရှိသော။ ဝိဝိပေပုဒါမဝိတာနံ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော ပန်းဆိုင်ခိတန် မျက်နှာကြက်ကို။

ကာရာပေတွာ၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ စိတ္တတ္ထရဏေဟိ၊ ဆန်းကြယ်သော အခင်းတို့ဖြင့်။ သန္တရာပေတွာ၊ ခင်းစေပြီး၍။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဥဘောသု၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပဿေသု၊ ဘေးတို့၌။ မုာလာဝစ္ဆကော၊ ပန်းပင်ငယ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏဆာဇ္ဇေ၊ ပြည့်သော ရေအိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ သက္ကလမဂ္ဂဝါသတ္ထာယ၊ အလုံးစုံသောလမ်းကို ထုံစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဂန္ဓန္တရေ၊ နံသာတို့၏ အကြား၌။ ပုပ္ဖါနိ၊ ပန်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပုပ္ဖန္တရေ၊ ပန်းတို့၏အကြား၌။ ဂန္ဓေစ၊ နံသာတို့ကိုလည်းကောင်း။ ထပါပေတွာ၊ ထားစေပြီး၍။ ဘဂဝတော၊ အား။ ကာလံ၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးချိန်ကို။ အာရောစာပေသိ၊ လျှောက်စေပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခုသံဃပုဂ္ဂိုလ်တော၊ ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုဘူ။) အာန္တာသဏိယာဝ၊ ကန်လန်ကာ၏ အတွင်းဖြင့်သာ။ ရာဇဂေဟိ၊ မင်း၏နန်းဇာတိသို့။ ဂန္ဓာ၊ မူ၍။ ဘတ္တကိစ္စံ၊ ကို။ ကတွာ၊ မူ၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ ပြန်ကြွတော်မူ၏။ အညော၊ မင်းမှအခြားသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗိ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာသော်မှလည်း။ န လဘတိ၊ မရ။ ပန၊ ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ သမ္မာဝနာကား။ ဘိက္ခုကို။ ဒါတုံဝါ၊ ပေးလှူခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ပူဇံ၊ ပူဇော်မှုကို။ ကာတုံဝါ၊ ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သောတုံဝါ၊ နာခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဣတော၊ အဘယ်မှ။ ဝါ၊ အဘယ်မှာ။ လဘတိ၊ ရနိုင်ပါအံ့နည်း။ နာဂရာ၊ မြို့သူမြို့ဘားတို့သည်။ စိန္တေသံ၊ ကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) အဗ္ဗယန္တေ၊ သတ္တုသည်။ လောကေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ပွင့်တော်မူစဉ်။ သတ္တမာသာမိကာနိ၊ ခုနစ်လံအလွန်ရှိကုန်သော။ သုတ္တသံဝစ္ဆရာနိ၊ ခုနစ်နှစ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) မယဉ္ဇ၊ တို့သည်လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗိ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာသော်မှလည်း။ ဝါ၊ ဖူးမြင်ခွင့်ကိုသော်မှလည်း။ န လဘာမ၊ မရကြကုန်။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဒါတုံဝါ၊ လည်းကောင်း။ ပူဇံ၊ ကို။ ကာတုံဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သောတုံဝါ၊ လည်းကောင်း။ ပဂေဝ(လဘာမ)၊ အဘယ်မှာ ရနိုင်ကုန်အံ့နည်း။ (တနည်း) ပဂေဝ၊ ရှေးဦးမဆူ အစုံကုပင်။ (န လဘာမ၊ မရကြကုန်။) ရာဇာ၊ သည်။ မယုမေဝ၊ ၏သာ။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုဉ်း။ မယုမေဝ၊ ၏သာ။ ဓမ္မော၊ တည်း။ မယုမေဝ၊ ၏သာ။ သံဃော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မမာယိတွာ၊ ငါ့ဥစ္စာဟုပြု၍။ ဝါ၊ မြတ်နိုး၍။ သယမေဝ၊ မိမိချည်းသာ။ ဥပ္ပဋ္ဌဟိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီ။

၈၊ ဆက်။ သတ္တာ၊ သည်။ ဥပ္ပဋ္ဌမာနော၊ ပွင့်တော်မူလတ်သော်။ သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကဿ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ အတ္တာယ၊

အကျိုးငှာ။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှာ။ ဥပ္ပန္နော၊ ပွင့်တော်မူပြီ။ ဟိ၊ မှန်။
 ရညောယေဝ၊ ခင်သာ။ ဝါ၊ မှာသာ။ နိရယော၊ ငရဲသည်။ ဥဏှော၊ ပူသည်။
 န အဿ၊ မဖြစ်ရာ။ အညေသံ၊ မင်းမှတပီး အခြားသူတို့၏။ နိလုပ္ပလဝန
 သဒိသော၊ ကြာညိုတောနှင့်တူသည်။ (န အဿ၊ ရာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ရာဇာနံ၊ ကို။ ဝဒါမ၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်စို့။ (ကို၊ နည်း။) နော၊ အကျွန်ုပ်
 တို့အား။ သတ္တာရံ၊ ကို။ သစေ ဒေတိ၊ အံ့။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ ပေးခြင်းသည်။
 ကုသလံကောင်း၏။ နော စေ ဒေတိ၊ အကယ်၍ မပေးအံ့။ (ဝေ သတိ၊ သော်။)
 ရညာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက။ ယုတ္တိတွံ၊ ပိ၊ စစ်တိုက်၍လည်း။ သံသံ၊ ကို။
 ဂဟေတွံ၊ ပင်၍။ ဒါနာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပညာနိ၊ တို့ကို။ ကရောမ၊
 ကုန်စို့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပြုကြပါကုန်သော်လည်း။ သုဒ္ဓနာဂရေဟေဝ၊
 ဇေဋ္ဌပုရိသမဏံ သက်သက်သော မြို့သူမြို့သားတို့ချည်းသာ။ ဝေါသိ။ ကာတုံ။
 ငှာ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ ကေါ၊ သော။ ဇေဋ္ဌပုရိသမ္ပိ၊ အကြီးအကဲ ယောက်ျား
 ကိုလည်း။ ဂဏှာမ၊ ယူကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသံ၊ ကြံကုန်ပြီ။
 ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီး၍။)

တေ၊ ထိုမြို့သူမြို့သားတို့သည်။ သေနာပတိံ၊ စစ်သူကြီးကို။ ဝါ၊ သို့။
 ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ တဿ၊ ထို စစ်သူကြီးအား။ တေမတ္ထိ၊ ဤ အကြောင်းကို။
 အာရောစေတွာ၊ ပြောပြ၍။ သံမိ၊ အရှင်။ အမှာကံ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏။ ပက္ခော၊
 ဘက်သားသည်။ အဟောသိ ကိံ၊ ဖြစ်မည်လော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။
 ရညော၊ ၍။ ပက္ခော၊ သည်။ အဟောသိ ကိံ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ အဟံ၊ သူ၊
 ဝပြာကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထို စစ်သူကြီးသည်။ အဟံ၊ သည်။ တုမှာကံ၊ တို့၏။
 ပက္ခော၊ သည်။ ဟောမိ၊ အံ့။ အပိ စ၊ ထိုသို့ သင်တို့၏ဘက်သား ဖြစ်ပါ
 သော်လည်း။ ပဌမဒိဝသော၊ ပထမနေ့ကို။ မယံ၊ အား။ ဒါတဗ္ဗော၊ ၍။
 ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ တေ၊ ထိုမြို့သူမြို့သားတို့သည်။ သမ္ပဒိစ္စံ၊ သူ၊ လက်ခံကြ
 ကုန်ပြီ။ သော၊ ထို စစ်သူကြီးသည်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊
 ၍။ ဒေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ တုမှာကံ၊ အရှင်မင်းမြတ်
 တို့အား။ ကုပိတာ၊ စိတ်ဆိုးကြပါကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ သံတော်ဦး
 တင်ပြီ။ တာတ၊ အမောင်စစ်သူကြီး။ ကိမတ္ထိ၊ အဘယ်အကျိုးငှာ။ ဝါ၊
 အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (ကုပိတာ၊ ကုန်သနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။
 သတ္တာရံ၊ ကို။ တုမေယေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်တို့ချည်းသာ။ ဥပဋ္ဌဟတ ကိရ၊ ပြုစု
 လုပ်ကျွေးကြကုန်သတတ်။ အမ္မေ၊ ငါတို့သည်။ (သတ္တာရံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာတုံ၊ ငှာ။)
 န လဘာမ ကိရ၊ မရကြကုန်သတတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။

(ကုပိတာ၊ ကုန်ပြီ။) ဣဒါနိ ပိ၊ ဌိလည်း။ (သတ္တာရံ၊ ကိ။ ဥပဋ္ဌာတုံ၊ ဌာ။) သစေ လဘန္တိ၊ အကယ်၍ ရကုန်သေးအံ့။ (ဝေဝတိ၊ သော။) န ကုပ္ပန္တိ၊ စိတ်မဆိုးကြပါကုန်။ ဒေဝ၊ မြတ်။ အ လဘန္တာ၊ ကုန်လတ်သော်။ တုမေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကက။ ယုဇ္ဈိတုကာမာ၊ စစ်တိုက်ခြင်းငှာ အလိုရှိကြပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ တာတ၊ အမောင်။ ယုဇ္ဈာမိ၊ အံ့။ အဟံ၊ သည်။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကိ။ န ဒေမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့ ပြောပြီ။

“ဒေဝ၊ မြတ်။ တုမာကံ၊ တို့၏။ ဒါသု၊ ကျွန်တို့သည်။ တုမေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကက။ ယုဇ္ဈာမ၊ ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တုမေ၊ တို့သည်။ ကံ၊ အဘယ်သူ့ကို။ ဂဏိတွာ၊ ယုဇ္ဈိ။ ယုဇ္ဈိယထ၊ ကုန်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ တံ၊ သည်။ သေနာပတိ နန၊ စစ်သူကြီးမဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့ ပြောပြီ။ ဒေဝ၊ မြတ်။ အဟံ၊ ကျွန်တော်မျိုးသည်။ နာဂဇေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ (ယုဇ္ဈိတုံ၊ ဌာ။) န သမထော၊ မစမ်းနိုင်ပါ။ ဣတိ၊ တင်ပြီ။ ဟတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဝါ၊ ထိုသို့ သံတော်ဦးတင်ခြင်းကြောင့်။ ဗုဇာ၊ သည်။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ ဗလဝန္တော၊ အားရှိကုန်၏။ သေနာပတိ ပိ၊ စစ်သူကြီး သော်မှလည်း။ တေသညေဝ၊ ထို မြို့သူမြို့သားတို့၏ပင်။ ပက္ခော၊ ဘက်သားသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဥတွာ၊ ရှိ။ အညာနိ ပိ၊ အခြားလည်း ပြစ်ကုန်သော။ သတ္တ မာသာဓိကောနိ၊ ကုန်သော။ သတ္တ သံဝစ္စရာနိ၊ ပတ်လုံး။ မယံ၊ အား။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကိ။ ဒေန္တ၊ ပေးကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ န သမ္ပုဋ္ဌိံ သု၊ လက်မခံကြကုန်။ ရာဇာ၊ သည်။ ဆဝဿာနိ၊ ပတ်လုံး။ (ဘိက္ခုသံသံ၊ ကိ။ ဒေန္တ၊ ကုန်လော့။) ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ န သမ္ပုဋ္ဌိံ သု၊ ကုန်။ ပဉ္စ (ဝဿာနိ မယံ) ဘိက္ခုသံသံ၊ ဒေန္တ၊ ဣတိ၊ အာဟ။ နာဂရာ န သမ္ပုဋ္ဌိံ သု။ [ဤသို့ လိုက်၍ပေးပါ။] စတ္တာရိ(ဝဿာနိ)၊ လေးနှစ်တို့ပတ်လုံး။ တိဏိ(ဝဿာနိ)၊ သုံးနှစ်တို့ပတ်လုံး။ ဒေ(ဝဿာနိ)၊ နှစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး။ ဧကဝဿံ၊ တနှစ် ပတ်လုံး။ မယံ၊ အား။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကိ။ ဒေန္တ၊ ကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဟာပေသိ၊ လျော့စေပြီ။ ဝေ၊ သို့။ ဟာပေန္တေပိ၊ လျော့စေပါသည် လည်း။ န သမ္ပုဋ္ဌိံ သု၊ ကုန်။ အညေ၊ ကုန်သော။ သတ္တ ဝိဝေသ၊ ခုနစ် ရက်တို့ကို။ ဟာစိ၊ ပြီ။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ ဒါနိ၊ ယုံ့အခါ၌။ အတိ ကက္ခန္ဓ၊ အလွန် ကြမ်းတမ်းမှုကို။ ရဿ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကက။ ကာတုံ၊ ဌာ။ န ဝနုတိ၊ မဆင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ အနုဇာနိ သု၊ ခွင့်ပြုကြကုန်ပြီ။

ရာဇာ သည်။ သတ္တ မာသာဓိကာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တန္တံ သံဝစ္ဆရာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အတွက်။ သဇ္ဇိတံ၊ စီရင်အပ်ပြီးသော။ ဒါနမုခံ၊ လှူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ [ဒါနမုခန္တိ ဒါနကရဏ္ဍပါယံ။ ဒါန ဝတ္တန္တိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] သတ္တန္တမေဝ ဒိဝသာနံ-ခုနစ်ရက်သာလျှင် ဖြစ် သောနေ့တို့၏ အတွက်။ ဝိဿဇေတော၊ စွန့်လွှတ်၍။ ခဒိဝသေ၊ ခြောက် ရက်တို့ပတ်လုံး။ ကေသဉ္စိ၊ တစ်စုံတယောက်သော လူတို့သည်။ အပဿန္တာ နညေဝ၊ မမြင်ကုန်စဉ်ပင်။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ သတ္တမေ ဒိဝသေ၊ ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌။ နာဂရေ၊ တို့ကို။ ပက္ကောသာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ တာတာ၊ အမောင်တို့။ ဝေဂ္ဂပံ၊ ရှိသော။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒါတု၊ ငှာ။ သက္ခိဿထ၊ စွန်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့ လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မေးပြီ။ တေပိ၊ ထိုမြို့သူမြို့သားတို့သည်လည်း။ အမေယေဝ၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့ကိုသာ။ နိဿာယ၊ ၍။ တံ၊ ထို ဒါနဝတ္ထုသည်။ ဒေဝဿ၊ အရှင်မင်း၏အတွက်။ ဥပ္ပန္နံ နနံ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ သံတော်ဦး တင်ပြီး၍။ သက္ခိဿာမ၊ စွမ်းနိုင်ပါကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ ရာဇာ သည်။ ပိဋ္ဌိဟတ္ထေန၊ လက်ဖမ်းဖြင့်။ အဿုနိ၊ တို့ကို။ ပဉ္စမာနော၊ သုတ် လျက်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသဘသဟဿံ၊ တသိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်သော ရဟန်း အပေါင်းကို။ အညဿ၊ ၍။ ဝါရံ၊ အလှည့်အကြိမ်ကို။ အကတွာ၊ ၍။ ယာဝဇီဝံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း။ ဝါ၊ အသက်ရှည်သမျှ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပ္ပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ကြံခဲ့ပါပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ကြံခဲ့ပါသော်လည်း။ [“နာဂရာ ပန” ဟု “ပန” ပါလျှင် ကောင်း၏။ မပါသောကြောင့် ထည့်သည်။] နာဂရာ၊ တို့သည်။ ဒါနိ၊ ၌။ မေ၊ ခမည်းတော်အား။ န အနညာတာ၊ ခွင့် မပြုကြပါကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ မယံ၊ တို့သည်။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒါတံ၊ ငှာ။ ဝါ၊ ပေးလှူခွင့်ကို။ န လဘာမ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ကပ္ပန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ ရား။ သေ၊ ၌။ ဝါ၊ နက်ဖန်ခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ တေသံ၊ ထို မြို့သူမြို့သားတို့ကို။ အနဂ္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကရေ ထ၊ ပြုတော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

အထ၊ "လျှောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဒုတိယဒိဝသေ၊ ၂-ရက်မြောက်နေ့၌။ သေနာပတိ၊ သည်။ မဟာဒါနံ၊ ကြီးစွာသောအလှူကို။ သဇ္ဇေတွာ၊ စီရင်ပြီး ၍။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် စောင့်ရှောက်

ကုန်လတ်သော်။ အညော၊ မိမိမှတပါး အခြားသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်
 သည်။ ကေဘိက္ခမ္ဘိ၊ တဇွန်းသော ဆွမ်းကိုသော်မှလည်း။ နဒေတိ၊ မပေးနိုင်။
 ဝေ၊ ဤသို့ တဇွန်းသော ဆွမ်းကိုသော်မှ မပေးနိုင်လော့က်အောင်သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ရက္ခထ၊ စောင့်ရှောက်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ပြော၍။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ပုရိသေ၊ တို့ကို။ တဒပသိ၊ ထားပြီ။
 တံဒိဝသံ၊ ထိုစစ်သူကြီး ဆွမ်းမကပ်မိနေ၌။ သေဠိဘရိယာ၊ သဋ္ဌေးကတော်
 သည်။ ရောဒမာနာ၊ ဝိုလျက်။ ဝိတရံ၊ သမီးကို။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကံ၊ နည်း။)
 အမ္မ၊ ချစ်သမီး။ တဝ၊ သင်၏။ ပိတာ၊ ဖခင်သည်။ သစေ၊ ဇီဝေယျ၊
 အကယ်၍ အသက်ရှင်အံ့။ (ခေံ သတိ။) အဇ္ဇ၊ နေ့။ အဟံ၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။
 ဒသပလံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဘောဇေယံ၊ ဆွမ်းကပ်ရ ရု၏။ ဣတိ၊ သို့။
 (အာဟ။) သာ၊ ထို သဋ္ဌေးသမီးသည်။ တံ၊ ထို မိခင်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။
 (ကံ၊ နည်း။) အမ္မ၊ မိခင်။ မာ၊ စိန္တယိ၊ တောင်တောင်ဤဤ မကြာည်
 ပါလင့်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလတ်သော်။ ဗုဒ္ဓပုမုခေါ၊
 ဘုရားအမှုရုံသော။ ဘိက္ခုသံသော၊ ရဟန်းအပေါင်းသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။
 အမ္မာကံ၊ ချစ်သမီးတို့၏။ ဘိက္ခံ၊ ကိ။ ပရိဘုဉ္ဇိယတိ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူရလတ္တံ့။
 တထာ၊ ထိုသမီးတို့၏ ဆွမ်းကိုဘုဉ်းပေးရလောက်အောင်သော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ ကရိယာမိ၊ ပါအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ။)

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ သတသဟသ္မဂ္ဂနိကာယ၊ အဖိုး တသိန်းထိုက်
 သော။ သုဝဏ္ဏပတိယာ၊ ရွှေခွက်၌။ နိရုဓကပါယသဿ၊ ရေမရှိသော နို့
 ဆွမ်းဖြင့်။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ သပ္ပိမဓုသက္ကရာဇိဟိ၊ ထောပတ် ပျားရည်
 သကာအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အဘိသင်္ခရိတွာ၊ ပြုစီရင်ပြီး၍။ အညာယ၊ အခြား
 သော။ ပတိယာ၊ ရွှေခွက်ဖြင့်။ ပဋိက္ခဠိတွာ၊ မှောက်၍။ တံ၊ ထို ရွှေ
 ခွက်ကို။ သုမနမာလာဂုဠေဟိ၊ မြလေးပန်းကုံးတို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပံတွာ၊ ဝန်းရံ၍။
 မာလာဂုဠသဒိသံ၊ ပန်းကုံးနှင့်တူသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။
 ဂါမံ၊ သို့။ ပဝိသနဝေလာယ၊ ဝင်တော်မူရာ အချိန်၌။ သယမေဝါကိုယ်
 တိုင်သာလျှင်။ ဥက္ခိပံတွာ၊ မြောက်ချီ၍ (ရွက်၍)။ ဒါသိဂဏပရိဝတော၊ ကျွန်မ
 အပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည်။ [ဓာတိဂဏပရိဝတော၊ အထိန်းအပေါင်းခြံရံအပ်
 သည်။—မူကွဲ။] (ဟုတွာ။) နဂဏ၊ မြို့မှ။ နိက္ခမိ၊ ထွက်ပြီ။ အန္တရာမဂ္ဂေလမ်း
 ခရီးအကြား၌။ သေနာပတိဥပဋ္ဌာကော၊ စစ်သူကြီး၏ အလုပ်အကျွေးတို့သည်။
 အမ္မ၊ အမိ။ ဣတော၊ ဤအရပ်သို့။ မာ အဂမ၊ မ သွားပါလင့်။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

မဟာပုညာနာမ၊ ကြီးသောဘုန်းရှိသူတို့မည်သည်။ မနာပကထာ၊ မြတ်
 နိုးဖွယ်စကားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို စစ်သူ
 ကြီး၏ အလုပ်အကျွေးတို့သည်။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်။ ဘဏန္တုာနံ၊
 ပြောကြကုန်စဉ်။ ကထာ၊ စကားသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဋိက္ခိပိတံ၊ ပယ်မြစ်
 ခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တုတ်ကောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သာ၊ ထိုသဋ္ဌေး
 သမီးသည်။ စူဠပိတံ၊ ဘထွေးတို့။ မဟာပိတံ၊ ဘကြီးတို့။ မာတုလာ၊
 ဦးလေးတို့။ ဝါ၊ ဦးကြီးတို့။ ကိဿ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ တုမေ၊ အရှင်တို့
 သည်။ ဂန္တု၊ သွားခြင်းငှာ။ ဝါ၊ သွားခွင့်ကို။ န ဒေထ၊ မပေးကြပါကုန်
 သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ အမ္မ၊ အမိ။ သေနာပတိနာ၊ သည်။
 အညဿ၊ မိမိမှတပါး အခြားသော။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်အား။ ခါဒနိ
 ယဘောဇနိယံ၊ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို။ ဒါတံ၊ ငှာ။ ဝါ၊ ပေးခွင့်ကို။ မာ
 ဒေထ၊ မပေးကြကုန်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ထပိတံ၊ ထားအပ်ကုန်
 သည်။ အမ္မ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဂန္တု၊ ငှာ။ ဝါ၊ ကို။
 န ဒမ္မ၊ မပေးကုန်။)

ကိံ ပန၊ အသို့ပါနည်း။ မေ၊ ကျွန်ုပ်၏။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ခါဒနိယံ၊
 ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း။ ဘောဇနိယံ၊ ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း။ ပဿထ၊
 မြင်ပါကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ မာလာဂုဋ္ဌံ၊ ပန်းကုံးကို။ ပဿာမ၊
 မြင်ပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောကြကုန်ပြီ။ တုမ္မာကံ၊ တို့၏။ သေနာပတိ၊
 သည်။ မာလာဂုဋ္ဌပုဗ္ဗိ၊ ပန်းကုံးဖြင့် ပူဇော်မှုကိုလည်း။ တာတံ၊ ငှာ။ ဝါ၊
 ပြုခွင့်ကို။ န ဒေတိ ကိံ၊ မပေးပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ အမ္မ၊
 အမိ။ ဒေတိ၊ ပေးပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ တေနတိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။
 အပေထ၊ ဖယ်ကြပါကုန်။ အပေထ၊ ဖယ်ကြပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။
 ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ ဥပသကံမိတာ၊ ၍။ ဘဂဝါ၊ ရား။ မာလာဂုဋ္ဌံ၊
 ကို။ ဂဏှာပေထ၊ ယူစေတော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ တယောက်သော။ သေနာပတိဿ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာကံ၊
 ကို။ သြလောကေတွာ၊ ကြည့်တော်မူ၍။ မာလာဂုဋ္ဌံ၊ ကို။ ဂဏှာပေသံ၊
 ယူစေတော်မူပြီ။ သာ၊ ထို သဋ္ဌေးသမီးသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္နိတွာ၊
 ၍။ ဘဂဝါ၊ ရား။ ဘဝါဘဇေ၊ ဘဝင်ယ်ကြီး အသီးသီး၌။ နိဗ္ဗတ္တိယံ၊
 ဖြစ်ရခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ မေ၊ တပည့်တော်မ၏။ ပရိတဿန
 ဇီဝိတံ နာမ၊ ကြော့ကံကြောက်လန့်လန့် အသက်မွေးရခြင်း မည်သည်။ ဝါ၊
 ဆင်းဆင်းရဲရဲ အသက်မွေးရခြင်းမည်သည်။ [ပရိတဿနဇီဝိတန္တံ ဒုက္ခဇီဝိကံ၊

ဒါလိဒ္ဓိယန္တိ အတ္ထော။-ဇွဲကာ။] မာ ဟောတု၊ လင်္ဂ။ အယံ သုမနမာလာ
 ဝိယ၊ ဤ မြတ်မလးပန်းကဲ့သို့။ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ၊ ဖြစ်ရာ ဖြစ်ရာအရပ်၌။
 ပိယာဝ၊ ချစ်အပ်သူသည်သာ။ ဟောမိ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။ စ၊ သည်သာမက
 သေး။ နာမေန၊ အမည်အားဖြင့်။ သုမနာယေဝ၊ သုမနာမည်သည်သာ။
 (ဟောမိ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပတ္တနံ၊ ဆုတောင်းမှုကို။ ကတုာ၊
 ၍။ သတ္တာရာ၊ သည်။ သုခိနိ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်လော့။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထာ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်။ (ဟုတုာ။) ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ပဒက္ခိဏံ၊
 အရိုအသေကို။ ကတုာ၊ ၍။ ပက္ကမိ၊ ပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ သေနာပတိဿ၊ ၏။ ဂေဟံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ကြွဖော်မူ၍။
 ပညတ္တာသနေ၊ ခင်းထားအပ်ပြီးသော နေရာ၌။ နိသီ၊ ပြီ။ နိသိနာပတိံ၊ သည်။
 ယာဂံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဥပဂဉ္ဇိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး။ သတ္တာ၊ သည်။ ဝတ္ထိ၊ ကို။
 ပိဒဟံ၊ ပိတ်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘိက္ခုသံသော၊ သည်။ နိသိန္ဒဿ၊ ထိုင်
 မိပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ နော၊ ငါတို့၏။ ဝါ၊ ငါတို့မှာ။
 အန္တရာ၊ အကြား၌။ လဇ္ဈေ၊ ရအပ်ပြီးဘော။ ကော၊ တမျိုးသော။
 ပိဏ္ဍပါတော၊ ဆွမ်းသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့ မိန့်တော်မူပြီ။ သော၊
 ထို စစ်သူကြီးသည်။ မာလံ၊ ကို။ အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ အဒ္ဓသ၊
 မြင်ရပြီ။ စူဠပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးငယ်သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကံ၊ နည်း။)
 သာမိ၊ အရပ်။ မာလာတိ၊ ပန်းဟူ၍။ မံ၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့။ ဝတွာ၊ ၍။
 မာတုဂါမော၊ မိန်းမတယောက်သည်။ ဝိဇ္ဇသိ၊ လှည့်ပတ်လိုက်ပါပြီ။ ဣတိ၊
 သို့။ (အာဟ။) ပါယသော၊ နို့ဆွမ်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အာဒိ၊ ကတွာ၊
 အစပြု၍။ ဘဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ပဟောတိ၊ လောကံ၏။
 သေနာပတိ ပိ၊ သည်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ဒေယုဓမ္မံ၊ ပေးလှူထိုက်သော
 သဘောရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။ သတ္တာ၊ သည်။ ဘတ္တကိစ္စံ၊
 ဆွမ်းကိစ္စကို။ ကတုာ၊ မူပြီး၍။ မဂံလံ၊ မဂံလာကို။ ဝတွာ၊ မိန့်တော်မူ၍။
 ပက္ကမိ၊ ပြီ။ သေနာပတိံ၊ သည်။ (ယာ)၊ အကြင်သူမသည်။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။

သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခုနံ၊ ပဟောတိ။ ။ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခုနံ၊ ပဟောတိတိ ဘဂဝတော၊
 မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း။ အဋ္ဌိလဋ္ဌိ ဘိက္ခုသတ ဘုဟဿာနံ စ၊ တသိန်း
 ခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း။ တာဂတော၊ တဖို့စီ
 တဖို့စီအားဖြင့်။ (တဆုပ်စီ တံဆုပ်စီအားဖြင့်။) ဒါတု ပဟောတိ၊ ဝေဒုခြင်းငှာလောက်
 ၏။ န သဗ္ဗေသံ ပရိယတ္တဘာဝေန (ပြည့်စုံလုံလောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် လောက်သည်
 မဟုတ်။) တေနာဟ သေနာပတိ ပိ အတ္တနော ဒေယုဓမ္မံ အဒါသိတိ။-ဇွဲကာ။

အဒါသိ၊ ပြီ။ သာ၊ ထို သူမသည်။ ကာနာမ၊ အဘယ် မည်သူနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ သာမိ၊ အရှင်။ သေဋ္ဌိဓိတာ၊ သဋ္ဌေးသမီးပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ သာ ဣတ္ထိ၊ ထို မိန်းမသည်။ သပ္ပညာ၊ ပညာရှိပါပေစွ။ ဝေရူပါယ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော မိန်းမသည်။ သဓရ၊ အိမ်၌။ ဝသန္တိယာ၊ နေလတ်သော်။ ပုရိသဿ၊ အိမ်ရှင်ယောက်ျား၏။ ဝါ၊ သည်။ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိနာမ၊ နတ်ပြည် စည်းစိမ်မည်သည်ကို။ န ဒုလ္လတာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်မည် မဟုတ်။ စ၊ ရဖို့မခဲယဉ်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ တံ၊ ထို သဋ္ဌေးသမီးကို။ အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။ ဇေဋ္ဌိကဋ္ဌာနေ၊ အကြီးဆုံးစခန်း၏အရာ၌။ ထပေသိ၊ ပြီ။

ပုနဒိဝသေ၊ နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ ဒါနံ၊ ကို။ အဒိသု၊ ပေးလှူကြကုန်ပြီ။ ပုနဒိဝသေ၊ ၌။ ဣဇာ၊ သည်။ (ဒါနံ၊ ကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။) ဣတိ၊ သို့။ ကေန္တရိကာယ၊ တရက်ခြားဖြင့်။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ အာရတိ သု၊ အားထုတ်ကြကုန်ပြီ။ ရာဇာပိ၊ သည်လည်း။ စရပုရိသေ၊ ထိုထို ဤဤ လှည့်လည် မွေ့နှောက် စုံထောက် ယောက်ျားတို့ကို။ တပေတွာ၊ ၍။ နာဂရေဟိ၊ တို့သည်။ ဒိန္နုဒါနတော၊ ပေးအပ်သော အလှူထက်။ အတိရေက တရံ၊ သာလွန်သော အလှူကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ နာဂရာ ပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထို အတူသာလျှင်။ ကတွာ၊ ၍။ (စုံထောက်ထား၍။) ရညာ၊ သည်။ ဒိန္နုဒါနတော၊ ထက်။ အတိရေကတရံ၊ ကို။ (ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣဇ ဂေဟေ၊ မင်း၏နန်းတော်၌။ နာဂ္ဂကိတ္တိယော၊ ကချေသည် မောင်းမတို့သည်။ ဒဟရသာမဏေရေ၊ ရဟန်းငယ် သာမဏေတို့ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) တာတာ၊ ချစ်သားတို့။ ဂဏှထ၊ ယူကြကုန်။ ဂဟပတိကာနံ၊ အိမ်ရှင် သူကြွယ်တို့သည်။ ဂတ္တဝတ္ထာဒိနံ၊ ကိုယ်အဝတ်အစရှိသည်တို့ကို။ ပုဉ္ဇိတွာ၊ သုတ် ၍။ ဗာလဒါရကာနံ၊ မလိမ်တမာ ကလေးတို့၏။ ဓေဋ္ဌသင်္ဘာဏိကာဒိဓောဝန ဟတ္ထေဟိ၊ တံတွေး နှပ် အစရှိသည်တို့ကို ဆေးကြောင်းလက်တို့ဖြင့်။ န ကတံ၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ သုစိံ၊ စင်စင်ကြွယ်ကြွယ်။ ပဏိတံ၊ မွန်မွန်မြတ်မြတ်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော ဆွမ်းပါတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

ပုနဒိဝသေ၊ ၌။ နာဂရာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဒဒမာနာ၊ ကုန်လတ်သော်။ (ဒဟရသာမဏေရေ၊ တို့ကို။) ဝဒန္တိ၊ ပြောကြကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) တာတာ၊ ချစ်သားတို့။ ဂဏှထ၊ ယူကြပါကုန်။ နာဂရာ၊ မနိဂမာဒိသု၊ မြို့ ရွာ နိဂုံး အစရှိသည်တို့၌။ သက်စိုတတဏှု၊ လခိရဒဓိသပ္ပိအာဒိဟိ၊ စုရုံး အပ်သော ဆန် နို့ရည် နို့ဓိမ်း ထောပတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ န(ကတံ)၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်ပါ။ အညေသံ၊ တို့၏။ ဇင်္ဘသိသပ္ပိဋ္ဌိအာဒိနိ၊ သလုံး

မြင်းခေါင်း ဦးခေါင်း ကျောက်ကုန်း အစရှိသော အရပ်တို့ကို။ ဘဠိတူ၊ ဖျက်ဆီး၍ (နှိပ်နင်း၍။) အာဟာရပိုတေဟိ၊ ဆောင်ယူစေအပ်ကုန်သော ဆန် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ န ကတံ၊ မဟုတ်ပါ။ ဇာတိသပ္ပိဒိရာဟိယေဝ၊ အိမ်ခြံ၌ဖြစ်သော ထောပတ် နို့ရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သာ။ (အစစ်ဖြစ်သော ထောပတ် နို့ရည်အစရှိသည်တို့ဖြင့်သာ။) ကတံ၊ ပါပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ သတ္တသု သံဝစ္စရေသု၊ ခုနစ်နှစ်တို့သည် လည်းကောင်း။ သတ္တသု မာသေသု၊ ခုနစ်လတို့သည်လည်းကောင်း။ သတ္တသု ဒိဝသေသု စ၊ ခုနစ်ရက်တို့သည်လည်းကောင်း။ အတိက္ကန္တေသု၊ လွန်ကုန်လတ်သော။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ဘဂံဝတောံ၊ ၎င်း။ အယံ ဝိတက္ကော၊ သည် (စာရိကာအနုဇာနန အကြံတော်သည်။) ဥဒပါဒိ၊ ပြီး တေန၊ ကြောင့်။ သမ္မောဓိတော၊ ပ။ ဥဒပါဒိတိ၊ ဥဒပါဒိ-ဟူ၍။ သံဂိတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။) ဂုတ္တံ၊ ပြီး (ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ-အဖွင့်၌ဆိုအပ်ပြီ။) [သမ္မောဓိတော၊ မှ။ သတ္တသံဝစ္စရာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ သတ္တမာသာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ သတ္တ ဒိဝသာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ အတိက္ကမိတူ၊ ၍။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။]

၇၇။ အညတရော မဟာဗြဟ္မာတိ၊ ကား။ ဓမ္မဒေသနံ၊ တရားဟောတော်မူခြင်းကို။ အာယာစိတဗြဟ္မာဝ၊ တောင်းပန်သောဗြဟ္မာပင်တည်း။

၇၉။ စတုရာသီတိ အာဝါသသဟဏ္ဍာနီတိ၊ ကား။ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဏ္ဍာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ကျောင်းတိုက်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ကျောင်းတိုက်တို့သည်။ ဒွါဒသသဟဏ္ဍာတိက္ခဂဏှနကာ၊ တသောင်းနှစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့ကို ယူနိုင်ကုန်သော။ (ရဟန်း တသောင်းနှစ်ထောင် ဆန်ကုန်သော။) မဟာဝိဟာရာ၊ ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့သည်။ (ဟုတူ။) အဘယဂိရိစေတီယပဗ္ဗတ စိတ္တလပဗ္ဗတ မဟာဝိဟာရသဒိသာဝ၊ အဘယဂိရိကျောင်းတိုက် စေတီယပဗ္ဗတကျောင်းတိုက် စိတ္တလပဗ္ဗတကျောင်းတိုက် မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်ကြီးတို့နှင့် တူကုန်သည်သာလျှင်။ အဟေသု၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

၉၀။ ခန္တိ ပရမံ တပေါတိ၊ ကား။ အဓိဝါသနခန္တိ နာမ၊ မိမိအထက်၌ သက်ဝင် တည်နေစေတတ်သော သည်းခံခြင်းမည်သည်။ ပရမံ၊ အမြတ်

အဓိဝါသန ခန္တိ။ ။ ပရာပဝါဒံ၊ သူတပါးတို့၏ စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ပါပကာရံ၊ သူတပါးတို့၏ ကျေးဇူးမဲ့ပြုမှုကိုလည်းကောင်း။ သီတုဏှာဒိဘောဓံ၊ အသေး အပူ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဂုဏာပရာစံ၊ ကောင်းသောဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဓမ္မတိ သဟာတိ၊ သည်းခံတတ်၏။ အဓိဝါသေတိ၊ မိမိအထက်

ဆုံးဖြစ်သော။ တပေါ၊ အကျင့်တည်း။ ဝါ၊ သီလအစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော တရားတည်း။ တိတိကွာတိ၊ တိတိကွာ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ခန္တိယာ ဝေ၊ အဓိဝါသနခန္တိ နိသာယာ။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ တိတိကွာ သင်္ခါတာ၊ တိတိကွာ ဟုဆိုအပ်သော။ အဓိဝါသနခန္တိ၊ မိမိအထက်၌ သက်ဝင် တည်နေစေတတ်သောသည်းခံခြင်းသည်။ ဥက္ကမံ၊ မြတ်သော။ တပေါ၊ အကျင့်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ နိဗ္ဗာနံ ပရမန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗာကာရေန ပန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ကား။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပရမန္တိ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ဟောတော်မူကြကုန်၏။

န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဿာတိ တိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိဝါသနခန္တိ ဝိရဟိတတ္တာ၊ အဓိဝါသနခန္တိမှ ကင်းသည်အဖြစ်ကြောင့်။ ပရံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပဿာတေတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဟိသတိ၊ ညှဉ်းဆဲဘတ်၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဗ္ဗဇိတော နာမ၊ ပဗ္ဗဇိတမည်သည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ စတုတ္ထမါဒေါ၊ ပန၊ န သမဏော ဟောတိ ပရံ ဝိဟေဋ္ဌယန္တော-ဟူသော စတုတ္ထပါဒသည်ကား။ တဿေဝ၊ ထို န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဿာတိ ဟူသော တတိယပါဒ၏ပင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော တိ ဇတဿ၊ ဟူသော

၌ သက်ဝင်တည်နေစေတတ်၏။ ဣတိ ခန္တိ။ [သုတပါးက မိမိကိုအပြစ်ပြောလျှင် ပြန်၍မပြော မပုတ်ခတ်ပဲ ထိုပြောသမျှအပြစ်ကို မိမိအပေါ်၌ တည်နေစေခြင်း ပြန်၍ လှန်မချပဲ ထားခြင်းကို “အဓိဝါသနခန္တိ” ဟု ခေါ်သည်။ အဓိ၊ မိမိအထက်၌။ ဝါသန၊ နေစေကြောင်းဖြစ်သော။ ခန္တိ၊ သည်းခံခြင်း။] အအေးအပူနှင့် တွေ့ပြန်လျှင်လည်း သည်းမခံတတ်သူမှာ ဒေါသဖြစ်နေတတ်၏။ သည်းခံတတ်သူကား-ဒေါသမဖြစ်ပဲ ဆောင်းတွင်းပဲ အေးမှာပေါ့၊ နွေအခါပဲပူမှာပေါ့” စသည်ဖြင့် သည်းခံနိုင်သည်။

ပရမံ တပေါ။ ။သာ ပန ယသ္မာ သီလာဗီနံ ပဋိပက္ခဓမ္မယဝိသေသံ (အထူးနှင့်တကွ။) တပတိ၊ လောင်မြိုက်တတ်၏။ သန္တပတိ၊ ပြင်းစွာလောင်မြိုက်တတ်၏။ ဝိဓေတိ၊ မှတ်လွှတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ပရမံ ဥက္ကမံ တပေါ၊ အမြတ်ဆုံးအကျင့်တည်း။ တေနာဟ “အဓိဝါသနခန္တိနာမ ပရမံ တပေါ” တိ၊ [“ခန္တိ” ဟူသော အမည်ဖြင့် အဓိဝါသနခန္တိ အပြင် ဓမ္မနိဗ္ဗာနက္ခန္တိလည်း ရှိသေး၏။ ဓမ္မ၊ တရားတို့ကို။ နိဗ္ဗာန၊ အကြွင်းမဲ့ရှုဆင်ခြင်တတ်သော။ ခန္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းဉာဏ်။ “အဓိဝါသန” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ထို ဓမ္မနိဗ္ဗာနက္ခန္တိ မှ ထူးစေသည်။ အဓိဝါသနခန္တိတိ ဣမိနာ ဓမ္မနိဗ္ဗာနက္ခန္တိတော (တရားတို့ကို စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုတတ် နှစ်သက်တတ်သော ဉာဏ်မှ။) ပိသေသေတိ၊ အထူးပြင်း။ စိကော။]

ဤပုဒ်အပေါင်း၏။ န သမဏော ဟောတိ၊ တိ၊ ဟူသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။
၈၀၀၈၆၊ တည်း။ ပရူပသာတိ တိ၊ ဧတဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်အပေါင်း၏။ ပရ
ဝိဟေ ဌယန္တော တိ၊ ဟူသော ဤပုဒ်အပေါင်းသည်။ ၈၀၀၈၆၊ တည်း။

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ ပရူပသာတိ တိ၊ ကား။ သိလူပသာ
တိ၊ သီလကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပဗ္ဗဇိတော၊ သည်။ န ဟော
တိ၊ မဟုတ်။) ဟိ၊ မှန်း။ သီလံ၊ ကို။ ဥစ္စမဋ္ဌေန၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော
အနက်ကြောင့်။ ပရန္တိ၊ ပရံ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယော စ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
သည်ကား။ သမဏော၊ သမဏအမည်ရသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ပါ
လျက်။) ပရံ၊ မိမိမှတပါးသော။ ယံ ကိန္တိ၊ အမှတ်မရှိ တံစိုတ်ထောက်သော။
သတ္တံ၊ သတ္တဝါကို။ ဝိဟေဌယန္တော၊ ညည်းဆဲလျက်။ ပရူပသာတိ၊ မြတ်သော
သီလကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ 'သီလံ ကို။
ဝိနာသကော၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဗ္ဗဇိတော
နာ၊ ပဗ္ဗဇိတမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော။ [ဤနည်း၌
“န” တလုံးအနက်မရှိ။]

အထဝါ၊ ကား။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိဝါသနန္တိယာ၊
၏။ အ ဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပရူပသာတိ၊ သူတပါးကို သတ်
ဖြတ်တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ 'အန္တမသော၊ အောက်
ထစ်ဆုံးအားဖြင့်။ ဥံသ မကသမ္ပိ၊ မှက် ခြင် ကိုသော်လည်း။ ယဉ္ဇိစ၊ သတ္တဝါ
ဟူသောသညာနှင့်တကွ ခေတနာဖြင့်စေ့ဆော်၍။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။
ဝေါရောပေတိ၊ ခွင်း၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော၊ ပဗ္ဗ
ဇိတ အစစ်မဟုတ်။ ကိ၊ ကာရဏာ၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။
မလဿ၊ ဒေါသဟူသော အညစ်အကြေး၏။ ဝါ၊ ကို။ အပဗ္ဗာဇိတတ္တာ၊
မနှင်ထုတ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်း။ ပဗ္ဗာဇယ၊ ပ။
ဝုစ္စတိတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤ လက္ခဏာသည်။ ပဗ္ဗဇိတ လက္ခဏံ၊ ပဗ္ဗဇိတ၏
အမှတ်အသားတည်း။ [ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မလံ၊ အညစ်
အကြေးကို။ ပဗ္ဗာဇယံ၊ နှင်ထုတ်နိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ပဗ္ဗဇိတော တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ... ဓမ္မပဒ-ပြာဟိဏဝဂ်၊ အညတရ
ပြာဟိဏပဗ္ဗဇိတဝတ္ထ။]

ယောပိ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ န-ဟေဝ ခေါ်၊ ဥပသာတေတိ
န မာရေတိ၊ သတ်ကံး မသုတ်တတ်။ အပိ စ၊ ထိုသို့ မသတ်တတ်ပါ

'သော်လည်း။' 'ဒဏ္ဍာဒီတိ၊ ကုတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။' 'ဝိဟေဋ္ဌတိ၊ ညှဉ်းဆဲ
 တံတံ၏။' 'ပရံ၊ ကို။' 'ဝိဟေဋ္ဌယန္တော၊' ညှဉ်းဆဲတတ်သော။ သော၊ ထို
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ 'သမဏော၊ သမဏအစစ်သည်။' 'န ဟောတိ၊ မဟုတ်။' 'ကိ
 ကာရဏာ၊ နည်း။' 'ဝိဟိသာယ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်း၏။' 'ဝါ၊ ကို။' အသမိတတ္တာ၊
 မဲငြိမ်းစေအပ်ပေး 'သည်၏' အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ 'ဟိ၊ မှန်။' 'ပါပါနံ၊
 မဲကောင်းမှုတို့၏။' 'ဝါ၊ ထိုကို။' သမိတတ္တာ၊ ငြိမ်းစေအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ 'သမဏောတိ၊' ဟူ၍။ 'ဖုရုစတိ၊' ၏။ 'ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ လက္ခဏာ
 သည်။' 'သမဏလက္ခဏံ၊ သမဏ၏၊ လက္ခဏာတည်း။'

ဒုတိယဂါထာယ၊ ဌံ။ သုဗ္ဗပါပသာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာကုသလဿ၊ အလုံး
 စုံသော၊ အကုသိုလ်ကို။ အ ကရဏန္တိ၊ ကား။ အနုပ္ပါဒနံ၊ မဖြစ်စေခြင်း
 လည်းကောင်း။ ကုသုလဿာတိ၊ ကား။ စတုဘူမိက ကုသလဿ၊ လေး
 ပါးသော ဘုံ၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကို။ ဥပသမ္ပဒါ တိ၊ ကား။ ပဋိလာဘော၊
 ရှခြင်းလည်းကောင်း။ သစ္စိတ္တပရိယောဒါပနန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။
 စိတ္တဇောတနံ၊ စိတ်ကို ထွန်းလင်းတောက်ပ စေခြင်းလည်းကောင်း။ ပန၊
 ဆက်။ တံ၊ ထို မိမိစိတ်ကို ထွန်းလင်းတောက်ပစေခြင်းသည်။ အရဟတ္တေန၊
 အရဟတ္တဖိုလ်ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သီလသံဝရေန၊ သီလကို
 စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ စောင့်စည်းကြောင်းသီလဖြင့်။ သဗ္ဗပါပံ၊ အလုံးစုံ
 သော မကောင်းမှုကို။ 'ပါဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။' 'သမထဝိပယ်နာဟိ၊ သမထ
 ဝိပဿနာတို့ဖြင့်။ ကသလံ၊ ကို။ သမ္မာဒေတွာ၊ ပြီးစီးစေ၍။ အရဟတ္တဖလေန၊
 အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ မိမိစိတ်ကို။ 'ပရိယောဒါပေတပ္ပံ၊ ထက်ဝန်းကျင်
 ဖြူစင်စေထိုက်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊' ဤ အဆုံးအမတော်သည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။
 သာသနံ၊ အဆုံးအမတော်တည်း။ ဩဝါဂေါ၊ တည်း။ အနုသိဋ္ဌိံ၊ တည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝေဒိတံပွဲ၏။)

တတိယဂါထာယ၊ ဌံ။ အနုပဝါဂေါတိ၊ ကား။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။
 ကဿစိ၊ တစုတယောက်ကို။ အနုပဝဒနံ၊ မစွပ်စွဲခြင်းလည်းကောင်း။ အနုပ
 သာတောတိ၊ ကား။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဥပသာတဿ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်
 မှုကို။ အ ကရဏံ၊ မပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ပါတိမောက္ခေ တိ၊ ကား။
 ပအတိမောက္ခံ၊ အပြားအားဖြင့် အလွန်မြတ်သော။ အတိ ပ မောက္ခံ၊ အလွန်
 အပြားအားဖြင့် မြတ်သော။ ယံ တံ ဥတ္တမသီလံ၊ အကြင် မြတ်သောသီလ
 သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တသ္မိံ 'ပါတိမောက္ခေ၊ ထို မြတ်သောသီလ၌။ သံ
 ဝရော စ၊ 'စောင့်စည်းခြင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ တနည်း။ အဂတိ ဝိသေသေ

ဟိ၊ အဂတိ အထူးတို့မှ။ ၊ ပါတိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်၏။ ဒုဂ္ဂတိဘယေဟိ၊ ဒုဂ္ဂတိဘေးတို့မှ။ မောက္ခေတိ၊ လွတ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိ ခောက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ၊ ပါတိမောက္ခေ၊ ထို အဂတိအထူးတို့ မှ စောင့်ရှောက်တတ် ဒုဂ္ဂတိဘေးတို့မှ လွတ်စေတတ်သောသီလ၌။ သံဝဇော စ၊ ခြင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နံ၊ ထို သီလကို။ ပါတိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထို သီလကို စောင့်ရှောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မောက္ခေတိ၊ ဒုဂ္ဂတိဘေးတို့မှ လွတ်မြောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ၊ ပါတိမောက္ခေ၊ ထို စောင့်ရှောက် သူကို ဒုဂ္ဂတိဘေးတို့မှ လွတ်မြောက်စေတတ်သော သီလ၌။ သံဝဇော စ၊ စောင့်စည်းခြင်းလည်းကောင်း။

မတ္တညူတာတိ၊ ကား။ ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂဝသေန၊ ခံယူခြင်း သုံးစွဲခြင်း ၎င်း အစွမ်းဖြင့်။ ပမာဏညူတာ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ၏ အဖြစ်လည်း ကောင်း။ ပန္နဉ္စ သယနာသနန္တိ၊ ကား။ သယနာသနန္တ၊ အိပ်ရာ နေရာ ကျောင်းသည်လည်း။ သဗ္ဗန္ဓနဝိရဟိတံ၊ လူ့အများ၏ ထိုခိုက်သွားလာခြင်းမှ ကင်းသောကျောင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တတ္ထ၊ ထို တတိယဂါထာ ၌။ ဒွိဟိ ယေဝ၊ နှစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ ဆွမ်းကျောင်း ဟူသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ စတုပစ္စယသန္တောသော၊ လေးပါးသော ပစ္စည်း၌

မတ္တညူတာ။ မတ္တညူတာတိဘောဇနေ မတ္တညူတာ (ခံယူခြင်း စားသုံးခြင်း၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ၏အဖြစ်။) ခံယူသောအခါ မိမိတယောက်စာ လောက်ရုံ သာခံယူ၍ အဝိမခံယူခြင်းသည် “ပဋိဂ္ဂဟဏ မတ္တညူတာ” တည်း။ စားသောအခါ မိမိကျန်းမာရေးနှင့်ညီမျှအောင် စားခြင်းသည် “ပရိဘောဂေ မတ္တညူတာ” တည်း။ ထို့ ကြောင့် “ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂဝသေန မတ္တညူတာ” ဟု ဆိုသည်။ ဤ၌ ဘောဇဉ်ကို မှတ်၍ “ဘောဇနေ မတ္တညူတာ” ဟု ဆိုသော်လည်း ပစ္စည်းလေးပါးလုံး၌ ထိုမတ္တညူ ကို ရရှိနိုင်သည်။ [သာ ပန ဝိသေသတော ပစ္စယသန္တိသီလဝိလဝသေန (ပစ္စည်း လေးပါး၌မို့သော သီလ၏အစွမ်းအားဖြင့်) ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဣတိအာဟ “ပဋိဂ္ဂဟဏပရိ ဘောဂဝသေန မတ္တညူတာ” တိ။-ဋီကာ။]

သဗ္ဗန္ဓန ဝိရဟိတံ။ ။ သဗ္ဗန္ဓန (လူအများ၏ သွားလာခြင်းကြောင့် ရှုပ်ရှုပ် ယှက်ယှက် ထိုခိုက်ခြင်းတည်း။ ထိုထိုခိုက်ခြင်းမှ ကင်းသောကျောင်းသည်။) ပန္န ပရိ ယန္တ (အစွန်အဖျား ကျောင်းသာဖြစ်၏။) ထို့ကြောင့် “ပန္န” ကို “သဗ္ဗန္ဓနဝိရဟိ တ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။ [သဗ္ဗန္ဓနဝိရဟိတံ၊ ဇနသံသန္ဓနဝိရဟိတံ နိဇ္ဇနသမ္ပာမံ ဝိဝိတ္တန္တိ အတ္ထော။-ဋီကာ။]

ဒွိဟိယေဝ။ မေ။ သန္တောသော။ ။ ဂါထာ၌ “မတ္တညူတာ စတတ္ထသ္မိံ” ဟူသောပါဌ် ဖြင့် ဆွမ်းပစ္စည်း၌ ရောင့်ရဲပုံကိုပြ၏။ “ပန္နဉ္စ သယနာသနံ” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ကျောင်း

တင်းတိမ် ရောင့်ရဲခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒီပိတော၊ ပြတော်မူအပ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသနန္တိ၊
 ကား။ ပရဿ၊ သူတပါးကို။ ဧတံ အနုပဝဒနံ၊ ဤ မစွပ်စွဲခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း။ (ဧတံ) အနုပဝဒနံ၊ ဤ မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်ခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း။ (ဧသော) ပါတိမောက္ခသံဝရော၊ ဤ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည်
 လည်းကောင်း။ ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂေသု၊ ခံယူခြင်း သုံးဆောင်ခြင်းတို့၌။
 (ဧသော) မတ္တညူတာ၊ ဤအတိုင်းအရှည်ကို သံသ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။
 အဋ္ဌသမာပတ္တိဝသိဘာဝါယ၊ ရှစ်ပါးသောဈာန်သမာပတ်၌ ဝသိဘော်အကျိုး
 ငှာ။ (ဆိတ်ငြိမ်သောကျောင်း၌ ရှစ်ပါးသောဈာန်သမာပတ်ကို အထပ်ထပ်
 ဝင်စား၍ ဈာန်သမာပတ်၏ အစွမ်းသတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်အကျိုးငှာ။) ဧတံ
 ဝိဝိတ္တသေနာသနသေဝနည၊ ဤလူတို့မှကင်းဆိတ်သော အိပ်ရာ နေရာကျောင်း
 ကို မှီဝဲခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သာသနံ၊ အဆုံးအမတော်
 တည်း။ ဩဝါဒေါ၊ ဩဝါဒတော်တည်း။ အနုသိပ္ပိ၊ သွန်သင်တော်မူခြင်း
 တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဣမာ၊ ဤ ဂါထာတို့
 သည်။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ပါတိမောက္ခ၊ ဓမ္မသဂါထာ၊ ပါတိမောက်ကိုရွတ်ရာ
 ရွတ်ကြောင်းဖြစ်သောဂါထာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။

ဒေဝတာရောစနအပ္ပင်

၉၁။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သုတ်အစိတ်
 အပိုင်းဖြင့်။ ဝိပယံဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အပဒါနာနုသာရေန၊
 အပဒါန်ကို အစဉ်လိုက်သော။ ဣမိနာ ဝိတ္ထာရကထနေန၊ ဤ အကျယ်ကို
 ဟောကြောင်းစကားဖြင့်။ တထာဂတသေဝေသာ။ ပ။ သံပုဋ်ဝိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။

ပစ္စည်း၌ ရောင့်ရဲပုံကိုပြ၏။ ဤ နှစ်ပါးကို တိုက်ရိုက်ပြလိုက်သဖြင့် သင်္ကန်းပစ္စည်း
 ဆေးပစ္စည်းနှစ်ပါးကိုလည်း တင်းတိမ်ရောင့်ရဲပုံချင်း တူသောကြောင့် လက္ခဏာဟာရ
 နေတ္တိနည်းဖြင့် ပြပြီးဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် ‘စတုပစ္စယသန္ဓေသော ဒီပိတော’
 ဟု ဖွင့်သည်။ [ပစ္စယသန္ဓေသတာသာမညေန (ပစ္စည်း၌ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲသည်၏
 အဖြစ်အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဣတရစ္ဆယသာ ပိ လက္ခဏာဟာရနယေန
 (လက္ခဏာဟာရ နေတ္တိကျမ်း၌လာသောနည်းဖြင့်။) ဇောတိတဘာဝဟော (ထွန်းပြအပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) - ဋီကာ။]

အပဒါနာနုသာရေန။ ။ဒါ ဓာတ်သည် အဝဇ္ဇာန (ပိုင်းဖြတ်ခြင်း) အနက်ကို
 ဟော၏။ ဒါနတော+အပဂတံ အပဒါနံ။ ဒါနတော+ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ။ အပဂတံ၊
 ကင်းစောစကားအစဉ်တည်း။ အပဒါနံ၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသောစကားအစဉ်။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တယ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော။ မဗ္ဗဓာတုယာ၊ သစ္စာလေးရပ်မဗ္ဗဓာတု၏။ ဝါ၊ ကို။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓိဘာဝံ၊ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ ပကာသေတွာ၊ ထင်ရှားပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ဒေဝတာ ပိ၊ ဗြဟ္မာ့တို့သည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ အား။ ဧတမတ္ထံ၊ ဤအကြောင်းကို။ အာဓရာစေသို၊ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဒေဝတာဇောစနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏လျှောက်ပုံကို။ ပကာသေတွံ၊ ဝှား။ ဧကမိဒါယန္တိ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ [မဗ္ဗဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၏ အကျယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာသီကာ အဇ္ဈတ္တိကနိဒါန်း ဝေရဉ္စကဏ္ဍ-၌ ပြထားပြီ။]

တတ္ထ၊ ထို ဧကမိဒါယံ အစရှိသောပါဠိ၌။ သုဘဂဝနေတိ၊ ကား။ ဝေ နာမကေ၊ ဤသို့ သုဘဂဟူသော အမည်ရှိသော။ ဝနေ၊ တော၌။ [ဒီကာ၌ သုဘဂ အမည်ရခြင်း၏အကြောင်းကို ပြထားသည်။] သာလရာဇမူလေတိ၊ ကား။ ဝနပ္ပတိဇေဋ္ဌကဿ၊ တော၏အရှင်၊ အကြီးအကဲဖြစ်သော သစ်ပင်၏။ ဝါ၊ တောစိုးသစ်ပင်၏။ မူလေ၊ အနီးအောက်၌။ ကာမတ္ထန္တံ ဝိရာဇေတွာတိ၊ ကား။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ မူလသမ္မုတ္တါတဝသေန၊ အမြစ်အရှင်းကို အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိရာဇေတွာ၊ မတပ်မက်မှု၍။ (“ဣဓ ဥပပန္နာ”၌စပ်။) စ၊ ဆက်။ ဝိပဿိဿ၊ ၎င်း။ (သာသနော၌။ ဝုတ္တဗြဟ္မစရိယာ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ ရှိကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့သည်။ အာရောစယံ သု) ယထာ၊ လျှောက်ကြကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ သေသဗုဒ္ဓါနမ္ပိ၊ ဝိပဿီဘုရားမှကြွင်းသော သိဝိ

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အကြောင်းအရာကို ပြရာ၌ အကြားအကြားဝယ် ပိုင်းဖြတ်ခြင်း မရှိပဲ အစက အဆုံးတိုင်အောင် ပြကြောင်းစကားသည် “ဝိပဿီအပဒါန (ဝိပဿီ အပဒါန) မည်၏။ ထို အပဒါနကိုပင် “ယခုခေတ်၌ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဟု နာမည်တပ်နေကြသည်။ အနုဿာရဂေါတီ အနုဿာရောအပဒါနံ+အနုဿာရော အပဒါန အနုဿာရော၊ အပဒါနံသို့ အစဉ်လိုက်သော အကျယ်စကား။

ဝေ သေသဗုဒ္ဓါနမ္ပိ။ ။ ဤသို့ ဝိပဿီအစရှိသော ဘုရားခုနစ်ဆူတို့၏ မြစ်ပုံအစဉ်ကို အပိုင်း၊ အပြတ်မရှိပဲ အပြည့်အစုံ ဟောရာဖြစ်သောကြောင့် ဤသုတ်ကို “မဟာပဒါနသုတ်” ဟု ခေါ်ရသည်။ ဝိပဿီဘုရား၏ သာဝကတို့သည် ဤဘုရား လက်ထက် တော်တိုင်အောင် သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ရှိကြသောကြောင့် အာဇာနည်ဒီယသုတ်ကို ဟောဝတ်မူသောအခါ ထို သာဝကများလည်း နှစ်သက်အောင် “ဝိပဿိဿ စ နမတ္ထု။ စက္ခုမန္တယံ သိရိမံတော” စသည်ဖြင့် ဘုရားခုနစ်ဆူ တို့အား ရှိခိုးပုံကို စတုမဟာရာဇနတ်မင်းများ ပြကြသည်။

အစရှိသော ဘုရားရှင်တို့၏လည်း။ သာသနော ဌံ။ ဝုတ္တဗြဟ္မစရိယာ၊ ရှိကုန်
 သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ အာရောစယံ သု၊ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ ပန၊
 ထိုသို့ အခြားသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သာဝက သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့
 လျှောက်ကြပါကုန်သော်လည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်သည်။ ဝိပဿိဿ၊ သော။
 (ဘဂဝတော)စေဝ၊ ၏လည်းကောင်း။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘဂဝတော
 စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ပါဠိရပ်၌။ (တနည်း) ထို အဝိဟာအစရှိသော ပုဒ်တို့၌။
 (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) (ယေ၊ အကြင် ဗြဟ္မာတို့သည်။)အတ္တနော၊
 မိမိ၏။ သမ္ပတ္တိယာ၊ စည်းစိမ်မှ။ န ဟာယန္တိ-န ဝိဟာယန္တိ၊ မယုတ်လျော့
 ကုန်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ (တေ၊ ထို ဗြဟ္မာတို့သည်။) အဝိဟာ၊ အဝိဟာ
 တို့မည်၏။ (ယေ၊ တို့သည်။) ကဉ္စိ၊ တစုံတယောက်သော။ သတ္တံ၊ သတ္တဝါ
 ကို။ န တပန္နိ၊ မလောင်မြိုက်တတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။)
 အတပ္ပါ၊ တို့မည်၏။ [တပ ဓာတ်+ ဣ ပစ္စည်းကြံ] (ယေ၊ တို့သည်။)
 သန္ဓုဒဒဿနာ၊ ကောင်းသော မြင်ရခြင်းရှိကုန်၏။ အဘိဂ္ဂဟ၊ လွန်ကဲသော
 အဆင်းရှိကုန်၏။ ပါသာဒိကာ၊ စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) သုဒဿာ၊ တို့မည်၏။ (ယေ၊ တို့သည်။)
 သဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ပဿန္တိ၊ ကြည့်ရှုတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧတေသံ၊
 ဤ ဗြဟ္မာတို့၏။ သန္ဓုရံ၊ ကောင်းသော။ ဒုဿနံ၊ မြင်ရခြင်းသည်။ (အတ္ထံ။)
 ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) သုဒဿိ၊ တို့မည်၏။ (ယေ၊ တို့သည်။)
 သဗ္ဗေဟေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သဂုဏေဟိ စ၊ မိမိဂုဏ်တို့ဖြင့်
 လည်းကောင်း။ ဘဝသမ္ပတ္တိယာ စ၊ ဘဝ၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။
 ဇေဋ္ဌာ၊ ကြီးကုန်၏။ ဣ၊ ဤ ဗြဟ္မာတို့၌။ ကနိဋ္ဌာ၊ အသေး အငယ်တို့သည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) အကနိဋ္ဌာ၊ တို့မည်၏။
 ဣဓ၊ ဤနေရာ၌။ ဋ္ဌတုာ၊ တန်ရပ်၍။ ဘာဏဝါရာ၊ တကြိမ် ရပ်နား၍
 ရှုတ်ဆိုင်အပ်သော ပါဠိတော် အကြိမ်တို့ကို။ သမောဓာနေတဗျာ၊ ပေါင်းထိုက်
 ကုန်၏။ ဟိ၊ ရဲ့။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဌံ။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။
 အပဒါနဝသေန၊ အပဒါနနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝါ၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသော
 ဖြစ်တော်စဉ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဘာဏဝါရာ၊ တို့ကို။
 ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝိပဿိဿ၊ ၏။ အပဒါနဝသေန၊
 ဖြင့်။ (တယော ဘာဏဝါရာ။) ဝုတ္တာ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ သိခိအာဒိနမ္ပိ၊
 သိခိ-အစရှိသော ခြောက်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏လည်း။ အပဒါနဝသေန၊

ဖြင့်။ (တယော ဘာဏဝါရာ။) ဝုတ္တာ ဝ၊ ကုန်သည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ သိခိ-
 အစရှိသော ဘုရားခြောက်ဆူတို့၏လည်း အပဒါန်နှင့်စပ်သဖြင့် သုံးပါးကုန်
 သော ဘာဏဝါရတို့ကို ဟောတော်မူအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်
 ကို။ သဒ္ဓိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊
 တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ အမှားကံ၊ တို့၏။ ဘဂံဝတာ၊ သည်။ ဧက
 ဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ်တံပါးသော။ ဘာဏဝါရာ၊ တို့ကို။ ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။
 တထာ၊ တူ။ အဝိဟေဟိ၊ အဝိဟာ ဗြဟ္မာတို့သည်။ (ဧကဝိသတိ ဘာဏဝါရာ
 ကထိတာ၊ လျှောက်အပ်ကုန်ပြီ။) တထာ၊ တူ။ အတပေဟိ၊ တို့သည်။ (ဧက
 ဝိသတိ ဘာဏဝါရာ ကထိတာ။) တထာ၊ တူ။ သုဒဿေဟိ၊ တို့သည်။ (ဧက
 ဝိသတိ ဘာဏဝါရာ ကထိတာ။) တထာ၊ တူ။ သုဒဿိဟိ၊ တို့သည်။ (ဧက
 ဝိသတိ ဘာဏဝါရာ ကထိတာ။) တထာ၊ တူ။ အကနိဋ္ဌေဟိ၊ တို့သည်။ (ဧက
 ဝိသတိ ဘာဏဝါရာ ကထိတာ။) ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော
 ပါဠိရပ်သည်။ ဆဗ္ဗိသတိ ဘာဏဝါရသတိ၊ တရားနှစ်ဆယ်ခြောက် ဘာဏဝါရ
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တေပိဂ္ဂဏေ၊ ပိဂ္ဂကတ်သုံးပုံ ဟူသော။ ဗုဒ္ဓဝစနေ၊
 ဘုရားစကားတော်၌။ အညံ၊ ဤသုတ်မှ အခြားသော။ ဆဗ္ဗိသတိ ဘာဏဝါရ
 ပရိမာဏံ နာမ၊ တရားနှစ်ဆယ်ခြောက် ဘာဏဝါရ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်မည်
 သော။ သုတ္တံ၊ သုတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အယံ သုတ္တန္တော၊ ဤ သုတ်သည်။
 သုတ္တန္တရာဇာ နာမ၊ သုတ်တို့၏ မင်းမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၎င်း။

ဣတော၊ ဤပါဠိရပ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အနုသန္ဓိ ဒုယမ္ပိ၊ အနုသန္ဓေနှစ်ပါး အ
 ပေါင်းကိုလည်း။ နိယျာတေန္တော၊ နိဂုံးအုပ်လိုသည်။ (ဟူတော။) နိယျာတေန္တောတိ
 နိဂမေန္တော။-ဋီကာ။] ဣတိ ခေါ် ဘိက္ခဝေတိ အာဒိ။ ကို။ အာဟာပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊
 ထိုအလုံးစုံသောစကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်လှင်ထင်ရှားသည်သာ။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။-ဣတိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောစကားအစဉ်ဖြင့်။ သုမဂ်လဝိလာသိနိယာ၊
 သုမဂ်လဝိလာသိနိ မည်သော။ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယံ၊ ဒီဃနိကာယ် အဋ္ဌကထာ
 ၌။ မဟာပဒါနသုတ္တဝတ္ထုနာ၊ မဟာပဒါနသုတ်၏အဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာအဖွင့်ပြီး၏။

အနုသန္ဓိဒွယ်။ ။ စကားအဆက်တရပ်ကို “အနုသန္ဓိ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုအနုသန္ဓေ
 သည် ဤသုတ္တန်၌ “ဓမ္မဓာတုပဒါနသန္ဓေ ဒေဝတာရောစနပဒါနသန္ဓေ” ဟု နှစ်မျိုး ရှိ၏။
 ထိုတွင် “ဣတော သော ဘိက္ခဝေ ဧကနဂုတိကဗျေ” မှစ၍ “အဓိပိတ္တေ စ အာယောဂေါ၊
 ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသနန္တိ” တိုင်အောင်သော စကားရပ်သည် ဓမ္မဓာတုပဒါ အနုသန္ဓေ
 ရှိသော စကားရပ်တည်း။ “ဧကမိဒါဟံ ဘိက္ခဝေ” အစရှိသော စကားရပ်သည်
 ဒေဝတာရောစနပဒါ အနုသန္ဓေရှိသော စကားရပ်တည်း။ [အနုသန္ဓိဒွယ်စွယ်စိတ် ဓမ္မဓာတု
 ပဒါနသန္ဓိ ဒေဝတာရောစနပဒါနသန္ဓိတိ ဒုပိဓံ အနုသန္ဓိ။-ဋီကာ။]

မဟာနိဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ

နိဒါန အဖွင့်

ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ ကုရူသုတံ၊ ဟူသော ဤသုတ်သည်။ ဝါ၊ သည်။ မဟာနိဒါနသုတ္တံ၊ မဟာနိဒါနသုတ်တည်း။ [အမျိုးမျိုးအနက်ပေးပုံကို မဟာပဒါနဋ္ဌကထာ၌ပြခဲ့ပြီ။] တကြ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာ၊ မပေါ်လွင်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း။ ဝါ၊ မပေါ်လွင်သောပုဒ်တို့၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာတည်း။ ကုရူသု ဝိဟရတိ တိ(တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ကုရူတိ ဝုစ္စတိ-၌ စပ်။) ဇနပဒိနော၊ ဇနပုဒ်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဇနပုဒ်ပိုင်ရှင် ဖြစ်ကုန်သော။ [ဇနပဒိနောတိ ဇနပဒဝဏ္ဏော၊ ဇနပဒဿ ဝါ ဣဿရသာမိနော။-ဋီကာ။] ရာဇကမာရာ၊ မင်းသားတို့သည်။ ကုရူနာမ၊ ကုရူတို့မည်၏။ [“ဇနပဒိနော”၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ အဋ္ဌကထာ အဋ္ဌါနဂမန-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဟေသံ၊ ထို ကုရူမင်းသားတို့၏။ နိဝါသော၊ နေရာဖြစ်သော။ ဧကော ပိ ဇနပဒေါ၊ ဇနပုဒ် တခုတည်းကိုလည်း။ [(တနည်း) ဧကော၊ တခုတည်းသည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဇနပဒေါ၊ ဇနပုဒ်ကို။] ရဋ္ဌိသဒ္ဓေန၊ ရဋ္ဌိသဒ္ဓါအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရဋ္ဌိသဒ္ဓါ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကုရူတိ၊ ကုရူတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [ဤ ဝါကျ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ အဖွင့်၌ပင် ပြခဲ့ပြီ။ ကောသလာနှင့်။ ကုရူ-သာ ကဲ့သို့။] ကုရူသု၊ ကုရူဟု ဗဟုဝုစ အမည်ရသော။ တသ္မိံ ဇနပဒေါ၊ ထို ဇနပုဒ်၌။ (ဝိဟရတိ-၌ စပ်။)

ပန၊ ဝါဒန္တရ ဝိသေသံ ကား။ အဋ္ဌကထာစရိယာ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ အာဟု၊ မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ။ [အဋ္ဌကထာစရိယာ ပနာတိ ပနသဒ္ဓေါ ဝိသေသတ္ထဇောတနော။-ဋီကာ။] (ကိံ၊ နည်း။) မန္တာတုကာလေ၊ မန္တာတ် စကြာမင်းဖြစ်ရာအခါ၌။ တိသု၊ သုံးကျွန်းကုန်သော။ ဒိပေသု၊

အနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာ။ ။ဥတ္တာနု ပုဒ်၏ အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဇလသုတ် ဥပါသက္ခတ္တပဋိဝေဒနာကထာ အဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။ န+ဥတ္တာနာနိ အနုတ္တာနာနိ၊ အနုတ္တာနာနီ စ+တာနိ+ပဒါနိစာတိ အနုတ္တာနုပဒါနိ၊ (မပေါ်လွင်သောပုဒ်တို့)၊ အနုတ္တာနုပဒါနိ+ဝဏ္ဏနာ အနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာ၊ (မပေါ်လွင်သောပုဒ်တို့၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာ။)

ကျွန်းတို့၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဇမ္ဗူဒီပေါ နာမ၊ ဇမ္ဗူဒီပင်သည်။
 ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓမဟာသာဝကစက္ကဝတ္ထိပုတုတိနံ၊ ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ မဟာ
 သာဝက စကြာမင်းအစရှိကုန်သော။ ဥတ္တမမနုဿာနံ၊ မြတ်သောလူတို့၏။
 ဥပ္ပတ္တိဘူမိ၊ ဖြစ်ရာ မြေအရပ်တည်း။ ဥတ္တမဒီပေါ၊ မြတ်သောကျွန်းတည်း။
 အတိရမဏီယော၊ အလွန်မွေ့လျော်ထိုက်သော ကျွန်းတည်း။ ဝါ၊ အလွန်
 မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော ကျွန်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ကြား
 ရ၍။ မန္ဒာတုစက္ကဝတ္တိနာ၊ မန္တတံ စကြာမင်းမည်သော။ စက္ကဝတနံ၊ စကြာ
 ရတနာကို။ ပုရက္ခတံ၊ ရှေ့သွားပြု၍။ စတ္တာရော၊ လေးကျွန်းကုန်သော။
 ဒီပေါ၊ ကျွန်းတို့ကို။ အနု သံယာယန္တေန၊ အစဉ်လှည့်လည်သော။ ရညာ၊
 နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အာဂမံ၊ လိုက်လာကြကုန်ပြီ။ တတော၊ ထိုမှနောက်
 ၌။ ရာဇာ၊ သည်။ ပရိကာယကရတနံ၊ သားတော်ကြီးရတနာကို။ ပုစ္ဆိ၊
 မေးပြီ။ (ကို။) မနုဿလောကတော၊ လူ့ပြည်လောကထက်။ ရမဏီယတရံ၊
 သာ၍မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော။ ဌာနံ၊ အရပ်သည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ ရှိသေး
 သလော။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။) ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဝေ၊ သို့။ ဘာသတိ၊ ပြောပါသနည်း။ ဝါ၊ မေးပါသနည်း။ စန္ဒိမသ္မရိယာနံ၊
 လ နေတို့၏။ အာနုဘာဝံ၊ အာနုဘော်ကို။ န ပဿသိ ကိ၊ မြင်တော်မမူ
 ပါသလော။ ဧတေသံ၊ ဤ လ နေတို့၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်သည်။
 (စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ကို ဆိုလိုသည်။) ဣတော၊ ဤ လူ့ပြည် လောက
 ထက်။ ရမဏီယတရံ၊ သာ၍ မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသည်။ (ဟောတိ)နန၊
 ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလော။

ရာဇာ၊ သည်။ စက္ကဝတနံ၊ ကို။ ပုရက္ခတံ၊ ရှိ။ တတ္ထ၊ ထို လ နေတို့၏
 တည်ရာအရပ်သို့။ (စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်သို့။)အဂမာသိ၊ သွားပြီ။ စတ္တာ
 ရော၊ ကုန်သော။ မဟာရာဇာနော၊ နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ မန္ဒာတုမဟာ
 ရာဇာ၊ မန္ဒာတု မင်းတရားကြီးသည်။ အာဂတော၊ လာပြီတဲ့။ ဣတိ၊ သို့။
 သုတံ၊ ကြား၍သာလျှင်။ ဝါ၊ ကြားလျှင်ကြားချင်းပင်။ ရာဇာ၊ သည်။
 မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိ၏။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ကြီးသော အာနုဘော်
 ရှိ၏။ ယုဒ္ဓေန၊ စစ်တိုက်ခြင်းဖြင့်။ 'ပဋိဗာဟိတံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှာ။ န
 သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သံကံ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။
 ရဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ဝါ၊ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်ကို။ နိယျာတေသံ၊ အပ်
 နှင်းကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုမန္ဒာတု မင်းတရားကြီးသည်။ တံ၊ ထို မင်းအဖြစ်
 ကို(စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ကို)။ ဂဟေတံ၊ ယူ၍။ ဝါ၊ လက်ခံ၍။ ဂဟေတုတံ

သမ္ပုဋိစ္ဆိတော။-ဋီကာ။] ပုန၊ တဖန်။ ပုစ္ဆိ၊ မေးပြန်ပြီ။ (ကိ။) ဣတော၊ ဤ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်ထက်။ ရမဏိယတရံ၊ သော။ ဌာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ သလော။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။)

အထ၊ မေးရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို မန္တာတု မင်းတရားကြီးအား။ တာဝတိံသဘဝနံ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို။ ကထယိံသ၊ သံတော်ဦးတင်ကြ ကုန်ပြီ။ ဒေဝ၊ မြတ်။ ဣတော၊ ဤစတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ထက်။ တာဝတိံသ ဘဝနံ၊ သည်။ ရမဏိယတရံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌။ ဒေဝရညော၊ နတ်တို့၏မင်းဖြစ်သော။ သက္ကဿ၊ သိကြား၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ မဟာရာဇာနော၊ တို့သည်။ ပရိစာရကာ၊ အလုပ်အကျွေး တို့သည်။ (ဟုတော။) ဒေါဝါရိကဘူမိယံ၊ တံခါးစောင့်၏ ဖြစ်ရာ အခိုက် အတန့်၌။ ဝါ၊ တံခါးစောင့် အရာ၌။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ဒေဝရာဇာ၊ သော။ ဘုရား၊ သည်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ၏။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ၏။ တဿ၊ ထို သကြား၏။ ဣမာနိ၊ ဤ အရာတို့သည်။ ဥပဘောဂဋ္ဌာနာနိ၊ အသုံး အစောင်ဖြစ်သော အရာတို့ပါတည်း။ ယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓော၊ ယူဇနာ တထောင် အမြင့်အစောက်ရှိသော။ ဝေဇယန္တော၊ ဝေဇယန္တမည်သော။ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်လည်းကောင်း။ ပဉ္စ ယောဇနသတုဗ္ဗေဓော၊ ယူဇနာ ငါးရာ အမြင့်အစောက်ရှိသော။ သုဓမ္မာ၊ သုဓမ္မာမည်သော။ ဒေဝသဘာ၊ နတ်တို့၏ စည်းဝေးရာသဘင်လည်းကောင်း။ ဒိယစယောဇနသတိကော၊ အခွဲ အားဖြင့် ယူဇနာနှစ်ရာရှိသော။ ဝါ၊ ယူဇနာတရာငါးဆယ်ရှိသော။ ဝေဇယန္တ ရသော၊ ဝေဇယန္တ ရထားလည်းကောင်း။ ဗတ၊ ထို အတူ ယူဇနာတရာ ငါးဆယ်ရှိသော။ ဧရာဝဏော၊ ဧရာဝတီမည်သော။ ဟတ္ထိ၊ ဆင်လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗရက္ခသဟဿပဋိမဏ္ဍိတံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော တထောင်သောသစ်ပင်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ နန္ဒနဝနံ၊ နန္ဒန ဥယျာဉ်လည်းကောင်း။ စိတ္တလတာ ဝနံ၊ စိတ္တလတာ ဥယျာဉ်လည်းကောင်း။ ဖာရုသကဝနံ၊ ဖာရုသက ဥယျာဉ် လည်းကောင်း။ မိဿကဝနံ၊ မိဿကဥယျာဉ်လည်းကောင်း။ ယောဇနသတု ဗ္ဗေဓော၊ ယူဇနာတရာ အမြင့်အစောက်ရှိသော။ ပါရိစ္ဆတ္တကော၊ ထက်ဝန်း ကျင် ထီးနှင့်တူသော။ ကောဝိဋ္ဌာရော၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်လည်းကောင်း။ တဿ၊ ထို ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ သဋ္ဌိ ယောဇနာယာမာ၊ ယူဇနာခြောက်ဆယ် အလျားရှိသော။ ပညာသ ယောဇနဝိတ္တတာ၊ ယူဇနာ ငါးဆယ် အပြန့်အကျယ်ရှိသော။ ပဉ္စသယောဇနုဗ္ဗေဓော၊ တဆယ့်ငါးယူဇနာ အမြင့်အစောက်ရှိသော။ ဇယကုသုမပူဝဏ္ဏာ၊ လယ်ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်၏ အဆင်း

နှင့်တူသော အဆင်းရှိသော။ ပဏ္ဍုကမ္မလသီလော၊ ပဏ္ဍုကမ္မလံာ ကျောက်
 နေရာလည်းကောင်း။ ယဿ၊ ယင်း ပဏ္ဍုကမ္မလော ကျောက်နေရာ၏။
 မုဒုတယ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သက္ကဿ၊ ၏။ (ဥပစုကာယော-
 ဌံ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (နိသီဒတော-ဌံ စပ်။) နိသီဒတော၊ ထိုင်လတ်သော်။
 ဥပစုကာယော၊ ထက်ဝက်ကိုယ်သည်။ အနုပဝိသတိ၊ အစဉ်အတိုင်းသက်ဝင်
 ၏။ (မြုပ၏။) ဣတိ၊ သို့။ (ဣမာနိ၊ တို့သည်။ ဥပဘောဂဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ပါတည်း။

တံ၊ ထိုစကားကို။ သုတွံ၊ ၍။ ဣဇာ၊ မန္တာတ်စကြာမင်းသည်။ တတ္ထ၊
 ထို တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့။ ဂန္တုကာမော၊ သွားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။
 (ဟုတွံ။) စက္ကရတနံ၊ ကို။ အဗ္ဗုက္ကိရိ၊ အထက်သို့မြှောက်ပြီ။ တံ၊ ထိုစကြာ
 ရတနာသည်။ အာကာသော၊ ကောင်းကင်၌။ စတုရဂီနိယာ၊ လေးပါး
 သော အင်္ဂါရှိသော။ သေနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥဋ္ဌာသိ၊ တက်ပြီ။
 အထ၊ ကောင်းကင်သို့တက်ရာ ထိုအခါ၌။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ထပ်ကုန်သော။ ဧဝ
 လောကနံ၊ နတ်ပြည်တို့၏။ ဝေမဗျဒတာ၊ အလယ်၌။ စက္ကရတနံ၊ ကို။
 ဩတရိတွံ၊ သက်ဆင်း၍။ ပရိဏာယကရဟနပမုခါယ၊ သားတော်ကြီးရတနာ
 အမှူးရှိသော။ စတုရဂီနိယာ၊ သော။ သေနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပထဝီယံ၊ မြေ၏
 အနီး၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ဣဇာ၊ သည်။ ဧကကောဝ၊ တယောက်တည်း
 သာလျှင်။ (ဟုတွံ။) တာဝတိံသဘဝနံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ သွားပြီ။ [ဣဇာ
 ဧကကောဝ အဂမာသိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန၊ (စကြာရတနာ၏ အာနု
 ဘော်မဟုတ် မိမိ၏အာနုဘော်ဖြင့် သွားပြီ။)-ဋီကာ။] သက္ကော၊ သည်။
 မန္တာတာ၊ မန္တာတ်မင်းသည်။ အာဂတော၊ လာပြီတဲ့။ ဣတိ၊ သို့။ သုတွံ၊
 သာလျှင်။ ဝါ၊ ချင်းပင်။ တဿ၊ ထို မန္တာတ်မင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ပစ္စုဂ္ဂ
 မနံ၊ ရှေးရှုတက်သွားခြင်းကို။ ဝါ၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းကို။ ကတွံ၊ ၍။
 မဟာရာဇ၊ မြတ်။ တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်အား။ သူဂတံ၊ ကောင်းသော
 လာခြင်းပါတည်း။ (တနည်း။) မဟာရာဇ၊ မြတ်။ တေ၊ ၏။ (အာဂတံ၊

ပထဝီယံပတိဋ္ဌာသိ။ ။စကြာရတနာသည် ကောင်းကင်မှ လျှောက်သောအခါ
 မြေကြီး၏အထက် အနီး၌သာတည်၏။ မြေပေါ်ရောက်အောင်မကျ။ ထိုစဉ်သို့ တည်ပြီး
 သော စကြာရတနာသည်၊ မကြာမီ ကွယ်ပျောက်လေ၏။ ဘာကြောင့်နည်း။ သားကြီး
 ရတနာမှာ ထို အတ္တဘောဖြင့် စကြာရတနာကို အစိုးရမှု မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။
 [ပထဝီယံ ပတိဋ္ဌာသိတိ ဘဿိတွာ ပထဝီယာ အာသန္နဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာသိ၊ န ဟိ ဝတ္တ
 ရတနံ ဘူမိယံ ပတတိ၊ တတာ ဌိဘဉ္စ နစိရသေဝေ အန္တရုဇာယိ တေနတ္တဘာဝေန
 စက္ကံဝတ္တိဋ္ဌုဿရိယဿ အဘာဝဇတာ။-ဋီကာ။]

လာခြင်းသည်။) သာဂတံ၊ ပါတည်း။ မဟာရာဇ၊ မြတ်။ တေ၊ ၎င်း။ သကံ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော တိုင်းပြည်ပါတည်း။ မဟာရာဇ၊ မြတ်။ အနုသာသ၊ သူန့်သင့် ဆုံးမပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတု၊ ရှိ။ နာဋကေဟိ၊ မောင်းမတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေ၊ ဘာဂေ၊ နှစ်ဖို့ နှစ်စုတို့ကို။ ကတု၊ ရှိ။ ဧကံ၊ ဘာဂံ၊ တခုသော အဖို့ကို။ အဒါသိံ၊ ပေးပြီ။ ရညော၊ ၎င်း။ (မနုဿဘာဝေါ-၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပတိဋ္ဌိတမတ္တဿေဝ-၌ စပ်။) တာဝတိံ သဘဝနေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတမတ္တဿေဝံ၊ တည်ပြီးကာမျှသော်သာလျှင်။ မနုဿဘာဝေါ၊ လူ့အဖြစ်သည်။ ဝိဂစ္ဆိံ၊ ကင်းပြီ။ [မနုဿဘာဝေါတိ မနုဿဂန္ဓသရိရနိဿန္နာဒိမနုဿဘာဝေါ၊ (လူတို့၏အနံ့ ကိုယ်၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော ကျင်ကြီးကျင်ငယ် ချွေး တံတွေး နှင့် အစရှိသော အညစ်အကြေးသည်။)-ဋီကာ။] ဒေဝဘာဝေါ၊ နတ်၏ အဖြစ်သည်။ ပါတုရဟောသိံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

ကိရ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထို မနွတ်မင်း၏။ (နာနတ္ထံ-၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (နိသိန္ဓဿ-၌စပ်။) သက္ကေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ ပဏ္ဍု၊ ကမ္မလသိလာယံ၊ ၌။ နိသိန္ဓဿ၊ လတ်သော်။ အက္ခိန္ဒိမိသမတ္တေန၊ မျက်စိမိုက်ခြင်းမျှဖြင့်။ နာနတ္ထံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ ပညာယတိံ၊ ထင်ရှား၏။ တံ၊ ထို ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ အသလ္လက္ခေန္ဓာ၊ မမှတ်သားနိုင်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သက္ကဿ စ၊ ၎င်းလည်းကောင်း။ တဿ စ၊ ထို မနွတ်မင်း၏လည်းကောင်း။ နာနတ္ထေ၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်၌။ မယုန္တိ၊ တွေ့ဝေကုန်၏။ သော၊ ထို မနွတ်မင်းသည်။ တတ္ထ၊ ထို တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ကို။ [ဒိဝိဘဝါ ဒိဗ္ဗာ။] အနုဘဝမာနေသာခံစားစဉ်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဆတ္တိံ သ၊ သုံးကျိပ်ခြောက်ယောက်သော။ သက္ကာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတု၊ ရှိ။ စုတာ၊ စုတေ ကုန်ပြီ။ [မနွတ်စကြာမင်းတို့၏လက်ထက်၌ အသက်အသင်္ချေရှည်သောကြောင့် သိကြားသုံးဆယ့်ခြောက်ယောက် ပြောင်းလဲသည်တိုင်အောင် တည်နေနိုင်

ပါတုရဟောသိံ။ ။ပါတုရဟောသိံ တိ ဒေဝလောကေ ပဝတ္တိဝိပါကဒါယိနော အရာပရိယာယဝေဒနိယဿ ကမ္မဿ ကတောကာသက္ကာ (နတ်ပြည်၌ ပဝတ္တိအကျိုးတို့ ပေးနိုင်သော အပရာပရိယာဂံက ပြုအပ်သော အခွင့်ရှိသောကြောင့်။) သမ္ပဒါ သော ဋ္ဌသဝ ယုဒ္ဓေသိကတာ မာလာမိလယနာဒိဗ္ဗိဗ္ဗဘာဝေါ ပါတုရဟောသိံ။ (အခါခပ်သိမ်း တဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ် ရှိသည်၏အဖြစ် ပန်း၏ မညှိုးခြင်းအစရှိသော နတ်၏ အဖြစ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။) -ဋီကာ။ [တချို့နေရာ၌ နတ်သားများသည် “အသက် (၂၀) အရွယ်ရှိ၏” ဟု ဆိုသေး၏။]

သည်။]တာဝံ၊ ထို သုံးကျိပ်ခြောက်ယောက်သော သိကြားတို့ဖြစ်ပြီး၍ စုတေကြ
 သည့်တိုင်အောင်။ ရဇံ၊ ကို။ ကာရေတွာ၊ ၍။ ကာမေဟိ၊ ထို့ဖြင့်။ အတိတ္ထောဝ၊
 မတင်းတိမ်သေးသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ။) တဒတာ၊ ထို တာဝတိံသာနတ်
 ပြည်မှ။ စဝိတွာ၊ ၍။ အတ္တနေော၊ ၎င်း။ ဥယျာနေ၊ ၎်။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်
 ပြီ။ ဝါတာတပေန၊ လေပူ နေပူသည်။ ဖုဋ္ဌဂတ္ထော၊ တွေ့ထိအပ်သောကိုယ်
 ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ စက္ကရတနေ၊ သည်။ ပုန၊ ဖန်။ ပထဝိယံ၊ ၎်။ ပတိဋ္ဌိတော၊
 လတ်သော်။ ပရိဏာယကရတနံ၊ သည်။ သုဝဏ္ဏပဋေ၊ ရွှေပြား၌။ မန္တာတု၊
 မန္တာတ်မင်း၏။ ဥပါဟနံ၊ ဖိနပ်ပုံကို။ လိခါပေတွာ၊ ရေးစေပြီး၍။ ဣဒံ၊ ဤ
 တိုင်းပြည်သည်။ မန္တာတု၊ ၎်။ ရဇံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ရဇံ၊
 ကို။ အနုသာသိ၊ သွန်သင်ဆုံးမပြီ။ တိတိ၊ ကုန်သော။ ဒီပေဟိ၊ တို့မှ။
 တေ ပိ အာဂတမနုဿာ၊ ထို လိုက်လာသောလူတို့သည်လည်း။ ပုန၊ ဖန်။
 ဂန္တံ၊ ပြန်ခြင်းငှာ။ အ သက္ကောန္တာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ပရိ
 ဏာယကရတနံ၊ ကို။ (ယာစိံ သု-၎် စပ်။) ဝါ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။
 ဒေဝ၊ မြတ်။ မယံ၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်။ ရညော၊ ၎်။ အာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။
 အာဂတာ၊ လာခဲ့ကြပါကုန်ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ၎်။ ဂန္တံ၊ ပြန်ခြင်းငှာ။ န
 သက္ကောမ၊ ပါကုန်။ နော၊ အကျွန်ုပ်တို့အား။ ဝါ၊ ၎်။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်
 ကို။ ဒေဟိ၊ ပေးတော်မူပါ။ ဣတိ၊ သို့။ ယာစိံ သု၊ ကုန်ပြီ။ [“နော” သဒ္ဒါ
 သည် ရွှေ့နောက်သို့သော ကာကောလောကန နည်းတည်း။]သော၊ ထို သား
 ကော်ကြီးရတနာသည်။ တေသံ၊ ထို သုံးကျွန်းသားတို့အား။ ဧကမေက္ခံ၊ တခု
 တခုသော။ ဇနပဒံ၊ ကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ဇနပုဒ်တို့တွင်။ ပုဗ္ဗဝိဒေဟတော၊ ပုဗ္ဗဝိဒေဟကျွန်းမှ။ ဝါ၊ အရွှေ
 ကျွန်းမှ။ အာဂတမနုဿေဟိ၊ လိုက်လာသောလူတို့သည်။ အာဝသိတပဒေသော၊
 နေအပ်သောအရပ်သည်။ တာယေဝ ပုရိမသညာယ၊ ထို ရှေး၌ဖြစ်သော အမည်
 သညာဖြင့်ပင်။ ဝိမဒဟရဋ္ဌန္တိ နာမံ၊ ဝိဒေဟတိုင်း ဟူသောအမည်ကို။ လဘိ

အတိတ္ထောဝ ။။ အကာသိ။ ။ “ကို မေ ဣဒါနိ ဥပသုရဇ္ဇေနာ” တိ အကြိန္တံ
 တာယ အဘိတ္ထောဝ (“ငါ့မှာ ဤတဝက်မျှမင်းပြုရခြင်းဖြင့် ဘာအကျိုးရှိအံ့နည်း” ဟု
 ကြံ၍ ဟိုတဝက်ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာဖြစ်၍) ...
 မနုဿလောကေ ဥတုနော ကက္ခန္ဓတာယ (လူ့ပြည်၌ ဥတု၏ ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။) ဝါတာတပေန ဖုဋ္ဌဂတ္ထော ကာလမကာသိ-ဋီကာ။ [တိကနိပါတ် မန္တာတု
 ဇာတ်၌ကား “နောက်ရောက်လာသော သိကြားကို သတ်လိုသောစိတ်ဖြစ်သေး၏” ဟု
 ဆိုသည်။]

ရပြီ။ [အရှေ့ကျွန်းကို “ပုဗ္ဗဝိဒေဟကျွန်း” ဟု ခေါ်သောကြောင့် ဤ၌လည်း ‘ဝိဒေဟရဋ္ဌ’ ဟု အမည်ရသည်။] အပရဂေါယာနတော၊ အပရဂေါယာန ကျွန်းမှ။ ဝါ၊ အနောက်ကျွန်းမှ။ အာဂတမနုဿေဟိ၊ တို့သည်။ အာဝသိတ ပဒေသော၊ သည်။ အပရန္တဇနပဒေါတိ နာမံ၊ အပရန္တဇနပုဗ် ဟူသောအမည် ကို။ လဘိ၊ ပြီ။ ဥတ္တရကုရုတော၊ မြောက်ကျွန်းမှ။ အာဂတမနုဿေဟိ၊ တို့သည်။ အာဝသိတပဒေသော၊ သည်။ ကုရုရဋ္ဌန္တိနာမံ၊ ကုရုတိုင်း ဟူသောအမည်ကို။ လဘိ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဗဟုကေ၊ များစွာကုန်သော။ ဂါ၊ ဂါမနိဂမာဒယော၊ ရွာ နိဂုံး အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဗဟုဝစနေန၊ “ကုရု” ဟူသော ဗဟုဝစံ ဝိဘတ်ဖြင့်။ ဝေါဟရိယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ကုရုသု ဝိဟရတိတိ၊ တိ-ဟူ၍။ (အာယသ္မတာ အာနန္တတ္ထေရေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ လျှောက်အပ်ပြီ။ (ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာစရိယာ။ တို့သည်။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။)

ကမ္မာသမ္ပေ နာမ ကုရုနံ နိဂမောတိ (တ္ထေ) ဟူသောဤပါဠိ၌။ ကမ္မာ သမ္ပေန္တိ တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကေစိ၊ အချို့ ဆရာတို့သည်။ ဓ ကာ ရဿ၊ ဓ အောက်ချိုက် အကူရာ၏။ ဒ ကာရေန၊ ဒ ဒွေးအကူရာဖြင့်။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ဖွင့်ကြကုန်၏။ တ္ထေ၊ ဤ ကမ္မာသ နိဂုံး၌။ ကမ္မာ သော၊ ပြောက်ကျားသောခြေရှိသော ပေါရိသာဒ ကို။ ဒမိတော၊ ဆုံးမ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပြောက်ကျားသော ‘ခြေရှိသော ပေါရိသာဒကို ဆုံးမအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကမ္မာသဒမ္ပော၊ ကမ္မာသဒမ္ပ မည်၏။ ကမ္မာသ ပါဒေါ၊ ပြောက်ကျားသော ခြေရှိသော။ ပေါရိသာဒေါ၊ ပေါရိသာဒ ကို။ ကမ္မာသောတိ၊ သ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [“ကမ္မာသပါဒေါ” ဟု ဆို လျက် “ပါဒ” ဟူသော နောက်ပုဒ်ချေထားသော ဥတ္တရပဒလောပ ဗဟုဗွိ ဟိသမာသ်ဟူလို။ ကမ္မာသောတိ ကမ္မာသပါဒေါ ဝုစ္စတိ ဥတ္တရပဒလောပေန ယထာ “ရူပဘဝေါ ရူပ” န္တိ-ဇီကာ။ ပုရိသဿ ဣဒံ ပေါရိသံ (ယောကျ်ား၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အသား။) ပေါရိသံ အံတိ ဘက္ခတိတိ ပေါရိသာဒေါ၊ လူသားစားသူ။] ကိရ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထို ပေါရိသာဒ၏။ ပါဒေ၊ ခြေ၌။ ဓါဏုဒကေန၊ သစ်ငုတ်သည်။ ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနေ၊ ဖောက်အပ်ရာအရပ်၌။ (ဈေးအပ်ရာ အရပ်၌။) ဝဏော၊ အနာသည်။ ရူဟန္တော၊ အသားနုတက်သတ်သော်။ စိတ္တဒါရုသဒိသော၊ ဆန်းကြယ်သော သစ်သားနှင့်တူသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ရုဟိ၊ အသားနုတက်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာသပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ပြောက်ကျားသော ခြေရှိသူ ဟူ၍။ ပညာယိတ္ထံ၊ ထင်ရှားပြီ။ [အသားနု တက်သောနေရာက အပြောက်ထင်နေ၏။]

၈။ ဆက်။ သော၊ ထိုပေါ်ရိသာဒကို။ တသ္မိံ၊ ဩကာသေ၊ ထို ကမ္မာသ ဓမ္မ နိဂုံးအရပ်၌။ ဒမိတော၊ ဆိုးမအပ်ပြီ။ ပေါရိသာဒတောဝတော၊ လူသားစားသူ၏ အဖြစ်မှ။ ပဋိသေဓိတော၊ တားမြစ်အပ်ပြီ။ ကေန၊ အဘယ် သူသည်။ (ပဋိသေဓိတော၊ နည်း။) မဟာသတ္တေန၊ ဘုရားအလောင်း ဖြစ် သော မင်းသည်။ (ပဋိသေဓိတော၊ ပြီ။) ကတရသ္မိံ၊ ဇာတကော၊ အဘယ် ဇာတ်၌။ (ပဋိသေဓိတော၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ မဟာ သုတသောမဇာတကော၊ မဟာသုတသောမ ဇာတ်၌။ (ပဋိသေဓိတော၊ ပြီ။) ဣတိ၊ သို့။ ဧကော၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ဝါဒန္တရ ကား။ ဣမေ ထေရာ၊ ဤ အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ ဝါ၊ ဒီဃဘာဏက ထေရ်တို့သည်။ (တနည်း) ဣမေ ထေရာ၊ ဤ မဇ္ဈိမဘာဏက ထေရ်တို့သည်။ [ဣမေ ပန ထေရာတိ မဇ္ဈိမဘာဏကာတိ ကေစိ၊ အပရေ ပန “အဋ္ဌကထာ စရိယာ”တိ “ဒီဃဘာဏကာ”တိ ဝဒန္တိ။-ဓမ္မိကာ။] ဇယဒိသဇာတကော တိ သနိပါတ် ဇယဒိသဇာတ်၌။ (ပဋိသေဓိတော၊ ပြီ။) ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဟိ၊ မှန်။ တဒါ၊ ဇယဒိသဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ မဟာသတ္တေန၊ ဘုရားအလောင်း ဖြစ်သော မင်းသားသည်။ ကမ္မာသပါဒေါ၊ ပြောက်ကျားသော ခြေရှိသော ပေါရိသာဒကို။ ဒမိတော၊ ပြီ။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ဟောတော်မူသနည်း။ ပုတ္တော ယဒါ ဟောမိ။ပ။ ပသာဒယိန္တိ၊ ပသာဒယိ-ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[သာရိပုတ္တ၊ ရာ။ (အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ပြန်၍ ဟောတော်မူအပ် သော ဇာတ်ဖြစ်၍ “သာရိပုတ္တ”ဟု ဆရာတို့ ထည့်ကြသည်။)ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။ (အဟံ၊ သည်။) ပဉ္စာလရဋ္ဌာဓိပတိဿ၊ ပဉ္စာလတိုင်း၏အရှင်ဖြစ် သော။ ဇယဒ္ဓိသဿ၊ ဇယဒိသမင်း၏။ အတြဇော၊ မိမိကို မှီ၍ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အရင်းဖြစ်သော။ ပုတ္တော၊ သည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်၏။ (တဒါ၊ ထိုအခါ ၌။) ပါဏံ၊ မိမိအသက်ကို။ စတိတုန၊ စွန့်၍။ ပိတရံ၊ ခမည်းတော်ကို။ ပမောစယံ၊ ဘီလူးဘေးမှ လွတ်စေတော်မူခဲ့ပြီ။ ၈။ လွတ်စေရုံသာ မက သေး။ အဟံ၊ သည်။ ကမ္မာသပါဒမ္ပိ၊ ပြောက်ကျားသော ခြေရှိသော စူဠပေါရိသာဒ ကိုလည်း။ ပသာဒယိ၊ ကြည်ညိုစေခဲ့ပြီ။ “ပသာဒယိ၊ လူသားရှောင်ကြဉ် သီလယှဉ်အောင် ကြည်လင်စေတော်မူရပြီ”ဟု ဆရာတို့ ပေးတော်မူကြသည်။]

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဓ-ကာရေနေဝ၊ ဓ အောက်ခြိုက် အကွရာဖြင့်ပင်။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိရ၊ ချဲ့။ (တနည်း)ကိရ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ကုရုရဋ္ဌဝါသိနံ၊ ကုရုတိုင်း၌ မနကုန

သော လူတို့၏။ ကုရုဝတ္ထုဓမ္မော၊ ကုရုတိုင်းသားတို့၏ ကျင့်ဝတ်ဖြစ်သော
 ငါးပါးသီလတရားသည်။ တသ္မိံ၊ ထိုဇနပုဒ်၌။ ကမ္မာသော၊ ပြောက်ကျား
 သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ကုရုဝတ္ထုဓမ္မ၏
 ပြောက်ပြောက်ကျားကျား ဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တုံ၊ ဌာနံ၊ ထိုအရပ်
 ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်။) ဣ၊ ဤအရပ်၌။ ကမ္မာသော၊ ပြောက်ကျားသော။
 ဓမ္မော၊ ငါးပါးသီလတရားသည်။ ဇာတော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပြောက်
 ကျားသော ငါးပါးသီလဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကမ္မာသမ္ပန္နိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ကမ္မာသမ္ပန္န အရပ်၌။ နိဝိဋ္ဌနိဂမဿာပိ၊ တည်စေ
 အပ်သော နိဂုံး၏လည်း။ တေဒေဝ နာမံ၊ ဤ “ကမ္မာသမ္ပန္န” ဟူသော
 အမည်သည်ပင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘုမ္မဝစနေန၊ သတ္တမီ
 ဝိဘတ်ဖြင့်။ (“ကမ္မာသမ္ပန္န” ဟူ သတ္တမီ ဝိဘတ်ဖြင့်။) (အာယသ္မတော၊ အာ
 နန္ဒတ္ထေရေန၊ သည်။) န ဝုတ္တံ၊ မလျှောက်အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား
 အမေးတည်း။ အဝသနောကာသတော၊ နေတော်မူရာအရပ် မဟုတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ (ဘုမ္မဝစနေန၊ ဖြင့်။ “န ဝုတ္တံ၊ အပ်။)

ကိရ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ကိရ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ တသ္မိံ
 နိဂမေ၊ ထို ကမ္မာသမ္ပန္န နိဂုံး၌။ ဝသနောကာသော၊ နေရာအရပ်ဟူသော။
 ကောစိ၊ တစုံတရပ်သော။ ဝိဟာရောနာမ၊ ကျောင်းတော်မည်သည်။ နာဟော
 သိ၊ မရှိ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ နိဂမတော၊ မှ။ အပက္ကမ္မ၊ ဖဲ၍။ အညတရသ္မိံ၊
 အမှတ်မရှိတခုသော။ ဥဒကသမ္ပန္န၊ ရေနှင့်ပြည့်စုံသော။ ရမကီယေ၊ ဓမ္မလျော်
 ဖွယ်ကောင်းသော။ ဘူမိဘာဂေ၊ မြေအပို၌။ မဟာဝနသဏ္ဍော၊ ကြီးစွာသော

ကုရုဝတ္ထုဓမ္မော။ ။မြောက်ကျွန်းကို “ဥတ္တရကုရု” ဟု ခေါ်၏။ ထို ဥတ္တရကုရု
 ကျွန်းသားတို့သည် အမြဲအားဖြင့် ငါးပါးသီလ စောင့်ကြကုန်၏။ မြောက်ကျွန်းမှ လာ
 သော လူတို့အား သားကြီးရတနာ ပေးအပ်သော အရပ်သည် ကုရုတိုင်း မည်၏။ ထို
 ကုရုတိုင်းဝယ် နေကြသောအခါ၌လည်း မိမိတို့ရိုးရာဖြစ်သော ငါးပါးသီလကို အတော်
 ကြာအောင် သားစဉ်မြေးဆက်အတုလိုက်၍ စောင့်မြဲစောင့်ကြကုန်၏။ သို့ရာဝယ်အဆက်
 အတော်ကြာသောအခါ အရပ်ထုံးစံဖြစ်သော ထိုငါးပါးသီလ “ကုရုဓမ္မ” သည်ပြောက်
 ပြောက် ကျားကျား ဖြစ်လေတော့၏။ ထို့ကြောင့်-“ကုရုဝတ္ထုဓမ္မော တသ္မိံ ကမ္မာ
 သော ဇာတော” ဟု ဆိုသည်။

ဘုမ္မဝစနေန ကသ္မာ။ ။အခြား သုတ္တန်တို့၌ ဤကဲ့သို့ “ကမ္မာသမ္ပန္န” ပုဒ်မျိုးကို
 (တရားဟောရာ ဌာနမျိုးကို) သတ္တမီ ဝိဘတ်ဖြင့် အရှင်အာနန္ဒာသုံးစွဲရိုးရှိ၏။ သို့
 ဖြစ်လျက် ဤနေရာ၌ကား သတ္တမီ ဝိဘတ်ဖြင့် မသုံးစွဲပဲ “ကမ္မာသမ္ပန္န နာမံ ကုရုနံ
 နိဂမော” ဟု ပထမာဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲအပ်ပါသနည်းဟု မေးသည်။

တောအုပ်သည်။ အဟောသိ၊ ရှိပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုတောအုပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တံ နိဂမံ၊ ထို ကမ္မာသဓမ္မ နိဂုံးကို။ ဂေါစရဂါမံ၊ ဆွမ်းခံရာကို။ ကတွာ၊ ဤ။ ဝိဟာသိ၊ သီတင်းသုံးတော်မူပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်(ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား၏ ကြီးစွာသောတောအုပ်ဝယ် ကမ္မာသဓမ္မ နိဂုံးကို ဆွမ်းခံရွာပြု၍ သီတင်း သုံးတော်မူရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ “ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရူနံ နိဂမော” ဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ကို၊ နည်း။) ကုရူသု၊ ကုရူ ဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရ သော ဇနပုဒ်၌။ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ၊ မည်သော။ ကုရူနံ၊ ကုရူ ဟု ဗဟု ဝုစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၏။ နိဂမော၊ သည်။ (အတ္ထံ။) တံ၊ ထို နိဂုံးကို။ ဂေါစရဂါမံ၊ ဆွမ်းခံရွာကို။ ကတွာ၊ ဤ။ ဝိဟရတိ၊ မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။)

အာဟသ္မာတိ ဝေ၊ ဟူသော ဤ သဒ္ဒါသည်။ ပိယဝစနံ၊ ချစ်အပ်သူကို ပြောဆိုကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဝါ၊ ချစ်ဖွယ်စကားတည်း။ ဝေ၊ ဤ အာ ယသ္မာ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ဂါရဝ ဝစနံ၊ ရိုသေခြင်းအားဖြင့် ပြောဆို ကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ ဝါ၊ အရိုအသေ စကားတည်း။ [ဤနှစ်ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ အဇ္ဈတ္တိကနိဒါန်း ဝေရုပ္ပကဏ္ဍ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] အာနန္ဒောတိ၊ အာနန္ဒ ဟူသောအမည်သည်။ တဿ ထေရဿ၊ ထို ထေရ်၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ဧကမန္တန္တိ၊ ဧကမန္တံ ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ဘာဝနပုံသက ကို ညွှန် ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဝါ၊ ကြိယာ၌ စပ်ထိုက်သော နပုလ္လင်ရှိသော ညွှန်ပြအပ်သော သဒ္ဒါတည်း။ (ဧကော ဝိယ၊ အဘယ်သဒ္ဒါ ကဲ့သို့နည်း။) “ဝိသမံ စန္ဒိမသုရိယာ ပရိဝတ္တန္တိ”တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (ဝိသမံ သဒ္ဒေါ) ဝိယ၊ ဝိသမံ သဒ္ဒါကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ဧကမန္တံ သဒ္ဒါ၏ ဘာဝနပုံသက နိဒ္ဒေသ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေသည်။ (သမာနော၊ သော်။) [“နိသိန္ဒော”မပါသော်လည်း “ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့် ထိုင်နေလတ်သော်”ဟု လက္ခဏာ အနက်ပေးရမည်သာ။] ဧကမန္တံ၊ သင်ကင့်လျှောက်ပတ် တခုသောအရပ်အဖို့၌ ထိုင်နေသည်မည်လောက်အောင်။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာ အား ဖြင့်။ (ဧကမန္တံ နိသိန္ဒံ ပြစ်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။) နိသိဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ “ဧကမန္တံ နိသိဒိ”ဟူသော

ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကျိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဇါ။ ဝါ။ တနည်း။ ဝေံ၊ ဤ၊ ကေမန္တံ သဒ္ဓါသည်။ ဘုမ္မတ္ထေ၊ သတ္တမိ ဝိဘတ်၏ အနက်၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း။ [ဤအလို “ကေမန္တံ သင့်တင့် လျောက်ပတ် တခုသောအရပ်အဖို့၌”ဟု ပေးပါ။] နိသီဒိ တံ၊ ကား။ ဥပါ ဝိသံ၊ ကပ်ဝင်ပြီ။ ဟိ။ “ချဲ့။ ပဏ္ဍိတာ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော ပညာဉာဏ် ရှိသူတို့သည်။ [သဉ္ဇာတအသတ္တိ အနက်၌ ဣတပစ္စည်း။] ဂဗ္ဘာနိယံ၊ အလေး ပြုအပ်သူ၏ တည်ရာအရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမိတု၊ သွား၍။ (ဝါ၊ သွားလတ် သော်။) အာသနကုသလတာယ၊ ထိုင်နေခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ကေမန္တံ၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသီဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အယဉ္ဇ၊ ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း။ တေသံ၊ ထို အာသန ကုသလ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အညတဇော၊ တပါး အပါအဝင်တည်း။ တသွာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အရှင်အာနန္ဒာ၏ အာသနကုသလတို့တွင် တပါးအပါ အဝင်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသီဒိ၊ ပြီ။ (ကေမန္တံ ၌ အန္တ သဒ္ဓါ ကောဋ္ဌာသ အနက်ဟော။ ဤပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ ၌ပင် ပြခဲ့ပြီ။)

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ မှတ်ပါး စောဒကပက္ခ ကို ဆိုဦးအံ့။ ကထံ၊ အဘယ် သို့။ ဝါ၊ အဘယ် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိသီဒန္တော၊ ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကေမန္တံ၊ အောင်။ ဝါ၊ ၌။ နိသီဒန္တာ၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ခါ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ နိသဇ္ဇဒေါသေ၊ ထိုင် ခြင်း၏ အပြစ်တို့ကို။ [နိသဇ္ဇနံ နိသဇ္ဇာ၊ (နိ+သဒ္+ဏျ။) နိသဇ္ဇာယ+ဒေါ သာ နိသဇ္ဇဒေါသာ။] ဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ (နိသီဒန္တာ၊ ထိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကေမန္တံ၊ အောင်။ ဝါ၊ ၌။ နိသီဒန္တာ၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဣတိ၊ ဤကား၊ အဖြေတည်း။) သေယျထိဒံ၊ ထို ၆-ပါး သော အပြစ်တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ (တနည်း၊ ဣဒံ (ဣမေ)၊ ဤ ၆- ပါးသော အပြစ်တို့သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်တို့နည်း။ အတိဒ္ဓရံ၊ အလွန် ဝေးသော အရပ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အလွန်ဝေးသော အရပ်၌ ထိုင်နေ ခြင်းလည်းကောင်း။ (နောက်၌လည်းနည်းတူ။) အစ္စာသန္တံ၊ အလွန်နီးသော အရပ်လည်းကောင်း။ ဥပရိဝါတံ၊ လေညာ အရပ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ လေတင် အရပ်လည်းကောင်း။ ဥန္နတပုဒေသံ၊ မြင့်သော အရပ်လည်း ကောင်း။ အတိသမ္ပုခံ၊ အလွန်ရှေးရှု အရပ်လည်းကောင်း။ အတိပစ္စာ၊ အလွန်နောက်ကျသော အရပ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသည် တို့တည်း။

[“ကေမန္တံ၊ ဝေ နိး လေညာ၊ မြင့်မောက်ရာနှင့်၊ မျက်နှာရွှေဘက်၊ နောက်
ကြောဘက်ဟု၊ ၆-ချက်မလျော်၊ သင့်မတော်သဖြင့်၊ သင့်လျော်ကောင်းမြတ်၊
တခုသောအရပ်အဖို့၌”ဟု အကျယ်ပေး။]

ဟိ၊ ချဲ့။ အတိဒူရေ၊ အလွန်ဝေးသောအရပ်၌။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ကထေတုကာမော၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ သစေ ဟောတိ၊
အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေ သတိ၊ သော်။) ဥစ္စာသဇ္ဇေန၊ မြင့်သော အသံဖြင့်။
ဝါ၊ ကျယ်သော အသံဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောရာသည်။ ဝါ၊ ပြောရသည်။
ဟောတိ၊ နိ။ အစွာသန္ဓေ၊ ၌။ နိသိန္ဒော၊ သည်။ သဗ်ဇ္ဇနံ၊ ထိခိုက်ခြင်းကို။
ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဥပရိဝါတေ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ နိသိန္ဒော၊ သည်။ (ဂရုံ၊ အလေး
ပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။) သရီရဂန္ဓေန၊ ကိုယ်အနံ့ဖြင့်။ ဗာတိ၊ နှိပ်စက်၏။ ဝါ၊
နှိပ်စက်ရာရောက်၏။ ဥန္တတပုဒေသေ၊ ၌။ နိသိန္ဒော၊ သည်။ အဂါရဝံ၊ မရိုသေ
ခြင်းကို။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြု၏။ အတိသမ္ပုခါ၊ ၌။ နိသိန္ဒော၊ သည်။
(ဂရုံ၊ ကို။) ဒဠကာမော၊ ကြည့်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ သစေ ဟောတိ၊
အံ့။ (ဝေ သတိ။) စက္ခုနာ၊ မိမိမျက်လုံးဖြင့်။ စက္ခု၊ လေးစားထိုက်သူ၏
မျက်လုံးကို။ (တနည်း) စက္ခုနာစက္ခု၊ မျက်လုံးချင်းချင်း။ အာဟစူ၊ ထိခိုက်၍။
ဒဠဗ္ဗံ၊ ကြည့်ရှုရာသည်။ ဝါ၊ ကြည့်ရှုရသည်။ ဟောတိ၊ အတိပစ္စာ၊ ၌။ နိသိန္ဒော၊
သည်။ (ဂရုံ၊ ကို။) ဒဠကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ (ဝေ သတိ။)
ဂိဝံ၊ လည်ကို။ ပရိဝေတ္တော၊ လည်စေ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ရာသည်။ ဝါ၊ ရသည်။
ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့အပြစ် ၆-ပါးရှိသောကြောင့်။) အယမ္ပိ၊
ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း။ တိက္ခတ္ထံ၊ သုံးကြိမ်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပဒက္ခိ
ဏံ၊ အရိုအသေကို။ ကတု၊ ၍။ သက္ကဏံ၊ ကောင်းစွာပြု၍။ ဝါ၊
လေးလေးစားစား။ ဝန္တိတု၊ ရှိခိုးဝတ်ချ၍။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဧတေ နိသဇ္ဇ
ဒေါသေ၊ ထိုကို။ ဝဇ္ဇေတု၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ ဒက္ခိဏဇာတုမဏ္ဍလဿ၊ လက်ယာ
ပုဆစ်ဒူးဝန်း၏။ အဘိမုဒဋ္ဌာနေ၊ ရှေးရှုဖြစ်သော အရပ်၌။ ဆဗ္ဗဏ္ဍာနံ၊ ၆-
ပါးသောအဆင်းရှိကုန်သော။ ဗုဒ္ဓရသ္မိနံ၊ ဘုရားရောင်ခြည်တော်တို့၏။ [အမြဲ
ထွက်နေသောဗျာမပုဘာရောင်ခြည်တော်တို့ကို ဆိုသည်။] အန္တော၊ အတွင်းသို့။
ပဝီသိတု၊ ဝင်၍။ ပသန္ဓလ-ခါရသံ၊ ကြည်လင်လော ချိပ်ရည်သို့။
ဝိဂါဟန္တော-ဝိယ၊ သက်ဝင် နစ်မြုပ်သူသည် ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ [ဂါဟူ၊
ဓာတ်။] သုဝဏ္ဏပဋံ၊ ရွှေပုဆိုးကို။ ပါရပန္နော ဝိယ၊ ခြံရသူသည် ကဲ့သို့
လည်းကောင်း။ ရတ္တုပ္ပလမာလာဝိတာနမဇ္ဈံ၊ ကြာနိပန်းတို့၏ ပိတနံမျက်နှာ
ကြက် အလယ်သို့။ ပဝီသန္တော ဝိယ စ၊ ဝင်သူသည် ကဲ့သို့လည်းကောင်း။

ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိဒကာ၊ တရားရတနာ ဘဏ္ဍာတိုက်စိုး ဖြစ်တော်မူသော။ အာ
ယသ္မာ အာနန္ဒော သည်။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီး။ 'တေန၊ ကြောင့်။ ကေမန္တံ နိသိ
ဒိတိ၊ ဒိ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မတာ အာနန္ဒတ္ထေရေန။) ဝုတ္တံ၊ လျှောက်အပ်ပြီး။

ပန၊ ပရိယာရ။ပ။အံ။ ကာယ ဝေလာယ၊ အဘယ်အချိန်၌။ ကေန
ကာရဏေန၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်။ အယံ အာယသ္မာ၊ ဤ အရှင်
အာနန္ဒာသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမန္တော၊ ချဉ်းကပ်သနည်း။ ဣတိ၊
ဤကား အမေးတည်း။ သာယနဝေလာယံ၊ ညနေချမ်း အခါ၌။ ပစ္စယာ
ကာရပဥပစ္စန္နကာရဏေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြဿနာကို မေးလျှောက်လိုခြင်း
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဥပသင်္ကမန္တော၊ ချဉ်းကပ်သည်။ ဟေတု၊
၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) [ရှေး စာအုပ်တို၌ “ပစ္စယာကာရပဥ”
ဟူ၍၏။ “ပုစ္ဆနံ-၌ ယု ပစ္စည်း၏ ကံဖြစ်သောကြောင့် မကောင်းလှ။]
ကိရ၊ ချဲ့။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ အယံ အာယသ္မာ၊ ဤအရှင်အာနန္ဒာ
သည်။ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ၊ အမျိုးတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ သံရဒ္ဓါ
ရေ သရဒ္ဓါရေ၊ အိမ်တံခါးပေါက် အိမ်တံခါးပေါက်တိုင်း၌။ သဟဿ
ဘဏ္ဍိကံ၊ အံသပြာတထောင်ရှိသော ဘဏ္ဍာထုပ်ကို။ နိက္ခိပန္တော ဝိယ၊ ချ
ထားသကဲ့သို့။ [ထိုအိမ်၌ ဆွမ်းခံခြင်းသည် အိမ်သူ အိမ်သားတို့အား ကုသိုလ်
တရားတို့ကို တိုးပွားစေသောကြောင့် အသပြာထောင်ထုပ်ကို ချထားခြင်းနှင့်
တူသည်။] ကမ္မာသမ္မေဂါမံ၊ သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှာ။ စရိတွာ၊ လှည့်လည်ပြီး၍။
ပိဏ္ဍာပါတပဋိက္ကန္တော၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရာအရပ်မှ ဖဲ့ခဲ့ပြီးသည်။ (ဟုတွာ။) သတ္တု၊
မြတ်စွာဘုရား၏ အပေါ်၌။ ဝတ္တံ၊ ကျင့်ဝတ်ကို။ ဒသေတွာ၊ ပြုပြီး၍။
သတ္တရံ၊ သည်။ ဂန္ဓကုဋိံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌေ၊ ဝင်တော်မူပြီးလတ်သော်။ သတ္တာရံ၊
ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဒိဝါဠာနံ၊ နေ့ နေရာအရပ်သို့။
ဂန္ဓာ၊ ၍။ အန္တေဝါသိကေသု၊ အနီးနေတပည့်တို့သည်။ ဝတ္တံ၊ ကို။ ဒသေ
တွာ၊ ၍။ ပဋိက္ကန္တေသု၊ ဖဲသွားကန်ပြီးလတ်သော်။ ဒိဝါဠာနံ၊ ကို။ ပဋိ
သမ္ပဇ္ဇိတွာ၊ တဖန်တံမြက်လှည်းပြီး၍။ (အန္တေဝါသိက တို့ လှည်းအပ်ပြီးသော
အရပ်ကို သေသေသပ်သပ်ဖြစ်အောင် တဖန်ထပ်ကာ တံမြက်လှည်းပြီး၍။)
စမ္မကုဏ္ဍံ၊ သားရေပိုင်းကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်းပြီး၍။ ဥဒကတမ္မတော၊ ရေပူးမှ။
ဥဒကံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ တတ္ထပါဒေ၊ လက်ခြေတို့ကို။ သီတ
လေ၊ အေးသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပလ္လကံ၊ ထက်ဝယ်တင်ပျဉ်ကို။ အာ
ဘုဇိတွာ၊ ဖွဲ့ခွေ၍။ နိသိဒ္ဓန္တာ၊ ထိုင်နေသည်။ (ဟုတွာ။) သောတာပတ္တိ
ဖလသမာပတ္တိံ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇိ၊ ကောင်းစွာရောက်ပြီး။ ဝါ၊ ဝင်စားပြီး။

[ဤနေရာ၌ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖလသမာပတ် ဝင်စားပုံကို သတိပြု
ခဲ့ပါ။]

အထ၊ ဝင်စားပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ပရိစ္ဆိန္ဒကာလဝဿနာပိုင်းဖြစ်အပ်သော
ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမာပတ္တိတော၊ သမာပတ်မှ။ ပုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပစ္စ
ယာကာရေ၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာ၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်
ကို။ ဩတာရေသိ၊ သက်ဝင်စေပြီ။ သော၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာသည်။ အဝိ
ဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ တိ၊ ဟူ၍။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။
အန္တံ၊ အဆုံးသို့လည်းကောင်း။ (ပါပေန္တော-၌ စပ်။) အန္တတော၊ အဆုံး
မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာဒိံ၊ အစသို့လည်းကောင်း။ ဥဘယန္တတော၊ နှစ်ဘက်
သော အစအဆုံးအစွန်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ မဇ္ဈံ၊ အလယ်သို့လည်းကောင်း။
မဇ္ဈိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဥဘော၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ အန္တေ၊ အဆုံး
အစွန်သို့သို့လည်းကောင်း။ ပါပေန္တော၊ ရောက်စေလျက်။ တိက္ခတ္ထု၊ သုံး
ကြိမ်။ ဒွါဒသ ပဒံ၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော အဖို့အစုရှိသော။ ပစ္စယာကာရံ၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ သမ္မသိ၊ သုံးသပ်ပြီ။ ဝေံ၊ သို့။ တဿ၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာ
၏ (ဉာဏ်၌)။ (ဥပဋ္ဌာသိ-၌စပ်။) (တနည်း) ဝေံ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုအရှင်
အာနန္ဒာသည်။ သမ္မသန္တဿ၊ သုံးသပ်လတ်သော်။ ပစ္စယာကာရော၊ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်သည်။ ဝိဘူတော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟုတော၊ ဥတ္တာနုက္ကာနကော
ဝိယ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှား ပေါ်လွင်ထင်ရှားသကဲ့သို့။ ဝါ၊ အလွန် ပေါ်လွင်
ထင်ရှားသကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။

တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ။) အယံ ပစ္စယာကာ
ရော၊ ကို။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့သည်။ ဂမ္ဘိရော စေဝ ဂမ္ဘိရာဝဘာသော စာတိ၊
ဟူ၍။ ကထိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဂမ္ဘိရော စေဝ၊ နက်လည်းနက်၏။
ဂမ္ဘိရာဝဘာသော စ၊ နက်သည်ဖြစ်၍လည်း ထင်ရှား၏။] ပန၊ ထိုသို့ “ဂမ္ဘိရော
စေဝ ဂမ္ဘိရာဝဘာသော စ” ဟု ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ ပဒေသ
ဉာဏေ၊ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဉာဏ်၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ သာဝကဿ၊

တိက္ခတ္ထု။ “အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အန္တံ” စသည်ဖြင့် ပြအပ်သောနည်းကား
လေးနည်းတည်း။ ထိုလေးနည်းလုံးကိုပင် သုံးကြိမ် သုံးဖန်ထပ်၍ သုံးသပ်သောကြောင့်
“တိက္ခတ္ထု သမ္မသိ” ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ သုံးကြိမ် လေးလိဖြစ်သောကြောင့် ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်ကို ဆယ့်နှစ်မျိုး သုံးသပ်ကြောင်းကို ပြသည်။ [တိက္ခတ္ထုန္တိ အာဒိတော
ပဋ္ဌာယ အန္တန္တိ အာဒိနာ ဝုတ္တစတုရာကာရပသညိတေ တယော ဝါရေ၊ တေနဿ
ဒွါဒသက္ခတ္တု သမ္မသိတဘာဝ မာဟ။-ဋီကာ။]

သာဝကဖြစ်၍။ သတော၊ ဖြစ်သော။ မယံ၊ ငါ၏ဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနော၊ ထွက်
သွားသော အကျယ်ချဲ့ခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ အကျယ်ချဲ့ဖွယ် မလိုသည်။ [“ဥဂ္ဂ
တော+တာနော ယသ္မာတိ ဥတ္တာနော”။] ဝိဘူတော၊ ပေါ်လွင်သည်။ ပါ
ကဇ္ဇော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟုတွာ။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ [ဥတ္တာနော စသော
သုံးပုဒ်သည် ပရိယာယ်ပုဒ်များတည်း။ သို့သော်-မြန်မာအနက်အားဖြင့် ကွဲ
အောင်ပေးလိုက်ပါသည်။] ဝေ (သော)၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ မယံ
ယေဝါ၊ ငါ၏ ဉာဏ်၌သာ။ ဥတ္တာနကော၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်။ ဟုတွာ။
ဥပဋ္ဌာတိ နုခေါ၊ ထင်လေသလော။ ဥစ္စါဟု၊ သို့မဟုတ်။ အညေသမ္ပိ၊ ငါ
မှတပါး အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်၌လည်း။ (ဥတ္တာနကော ဟုတွာ ဥပ
ဋ္ဌာတိ နုခေါ။) ဣတိ (ဝိန္တေသိ။) အထ၊ ကြံပြီးထု ထိုအခါ၌။ အဿ၊
ထို အရှင်အာနန္ဒာ၏။ တေ၊ ဤ အကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြန်ပြီ။
(ကိ။) ဟန္တ၊ ယခု။ အဟံ၊ သည်။ ဣမံ [ပဉ္စ၊ ဤပြဿနာကို။ ဝါ၊ သိ
ခြင်းငှာ အလိုရှိအပ်သော ဤ အကြောင်းအရာကို။ ပဉ္စဓာတ်၏ ဣစ္ဆာ
အနက်ကိုယူသည်။] ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပစ္စာမိ၊ အံ။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်
ကေနံ။ မေးအား။ (ကထေတွာ ဒဿေယတိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ၍။ (ဣမံ-၌ စပ်။)
ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣမံ၊ ဤ ပြဿနာကို။ အတ္ထုပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော
အကြောင်းဝတ္ထုကို။ ကတွာ၊ ၍။ သာလိန္တံ၊ အာလိန်ငါးဆင့်နှင့် တကွ
ဖြစ်သော။ သိနေရံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ ဥက္ခိပန္နော ဝိယ၊ မြောက်သကဲ့သို့။
ကေ၊ တမျိုးသော။ သုတ္တန္တကထံ၊ သုတ္တန်စကားတော်ကို။ ကထေတွာ၊
ဟောတော်မူ၍။ ဒဿေယတိ၊ ပြတော်မူလတ္တံ့။ ဟိ၊ မှန်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။
ဝိနယပညတ္တိံ၊ ဝိနည်းပညတ်တော်လည်းကောင်း။ ဘုမ္မန္တရံ၊ ဘုမ္မာပိုင်းအခြား
လည်းကောင်း။ ပစ္စယာကာရံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်းကောင်း။ သမယန္တရံ၊
တပါးသော အယူလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။
ဣမာနိ ဌာနာနိ၊ ဤ အကြောင်းအရာတို့သို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ ဝါ၊
လတ်သော်။ ဂဇ္ဇိတံ၊ ကြီးဝါးတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်သည်။ မဟန္တံ၊
ကြီးကျယ်သည်။ ဖောတိ၊ ဉာဏံ၊ ဒေသနာဉာဏ်သည်။ အနုပဝိသတိ၊
ဒေသေတဗ္ဗဓမ္မသို့ အစဉ်ဝင်သွား၏။ ဗုဒ္ဓဉာဏဿ၊ ၍။ မဟန္တဘာဝေါ၊
ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဒေသနာ၊
တော်သည်။ တိလက္ခဏဗ္ဗာဟတံ၊ လက္ခဏာသုံးရပ်ဖြင့် အမှတ်တံဆိပ်
ခတ်နှိပ်အပ်သည်။ သုညတပဋိသယုတ္တာ၊ သုညတနှင့် စပ်ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ (တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။) [ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ မှ

စ၍ သုညတပဋိသံယုတ္တာ တိုင်သောပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန်ဘာသာ စွဲကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ် ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကဏာ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

(ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီး၍။) သော၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ပကတိယာဝ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်ပင်။ ဝါ၊ ရိုးရိုးအားဖြင့်ပင်။ ဧဝံ၊ ဧဝံ၊ တနေ့၌။ ဝါ၊ တနေ့လျှင်။ သတဝါရမ္ပိ၊ အကြိမ်တရာ ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း။ သဟယဝါရမ္ပိ၊ အကြိမ်တထောင် ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း။ ဘဂဝန္တံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမန္တော၊ ချဉ်းကပ်လတ်သော်။ အဟေတု၊ အကြောင်းမရှိပဲ။ အ ကာရဏေန၊ ကိစ္စမရှိပဲ။ ကိဉ္ဇာပိ န ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ကား မချဉ်းကပ်ပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ အကြောင်းမရှိပဲ မချဉ်းကပ်ပါသော်လည်း။ တံ ဒီဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ ဣမံ ပဉ္စံ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြဿနာကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဗုဒ္ဓဂန္ဓဟတ္ထိံ၊ ဘုရားတည်းဟူသော ဂန္ဓဟတ္ထိဆင်တော်သို့။ အာပဇ္ဇ၊ ရောက်၍။ ဣမံ ဉာဏကောဉ္ဇနာဒံ၊ ဤ ဉာဏတော်တည်းဟူသော ကြီးကြွာ သံကို။ သောဏာမိ၊ နားထောင်ရတော့အံ့။ [ဆင်၏အသံကို ‘ကောဉ္ဇနာဒံ’ဟု ခေါ်၏။] ဗုဒ္ဓသီဟံ၊ ဘုရားတည်းဟူသော ခြင်္သေ့မင်းသို့။ အာပဇ္ဇ၊ ၍။ (ဣမံ) ဉာဏသီဟနာဒံ၊ ဤ ဉာဏတော်တည်းဟူသော ခြင်္သေ့ဟောက်သံကို။ သောဏာမိ၊ အံ့။ ဗုဒ္ဓသိန္ဓဝံ၊ ဘုရားတည်းဟူသော သိန္ဓောမြင်းသို့။ အာပဇ္ဇ၊ ၍။ (ဣမံ) ဉာဏပဒဝိက္ကမံ၊ ဤ ဉာဏတော်တည်းဟူသော ခြေလှမ်းပုံကို။ ပဿိဏာမိ၊ ကြည့်ရတော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ ဒီဝါဠာနာ၊ မှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ၍။ စမ္ပက္ခန္တံ၊ ကို။ ပပေါဇ္ဇေတွာ၊ ခါ၍။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ သာယန္တသမယေ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ သာယန္တဝေလာယံ။ ပ။ ဥပသင်္ကမန္တောတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ၊ ဟေဋ္ဌာ။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ဆိုခဲ့ပြီ။)

ယာဝ ဂမ္ဘီရေတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ယာဝ သဒ္ဓေါ၊ ယာဝ သဒ္ဓါသည်။ ပမာဏာတိက္ကမေ၊ အတိုင်းအရှည်ကို လွန်ခြင်း အနက်၌။ (ယောတိ၊ ၍။) [ပမာဏာတိက္ကမေ၊ ၌။ ပဝတ္ထော၊ သော။ နိပါတော၊ တည်း။-ဟု ဆရာတို့ အနက်ပေးကြ၏။] ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်ကို။ အတိက္ကမ၊

ယာဝ ဂမ္ဘီရေ။ ။ ယာဝသဒ္ဓါ၏ ပမာဏာတိက္ကမ အနက်ကို ယူ၍ စကားပြောရာ ၌ “အလွန်” သုံးကြသည်။ ထို အလွန်ဟူသည် ရှိသင့်သော အတိုင်းအရှည်ထက် ပိုလွန် ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “အတိဂမ္ဘီရေတိ အတ္ထော” ဟု အဖြောင့်အနက် ကို ဖွင့်သည်။ [ပမာဏာတိက္ကမေတိ အပရိမာဏတ္ထေ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိ ဟူသော အနက်၌ဖြစ်၏။ (အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) “ယာဝဂ္ဘီရိ တေန ဘဂဝတာ” တိ အာဒိသု

လွန်၍။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။ အတိဂမ္ဘီရော၊ အလွန်နက်နဲ၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ဂမ္ဘီရ ဝဘာသောတိ၊ ကား။ ဂမ္ဘီရောဝ၊ နက်နဲသည်သာလျှင်။ ဟုတု၊ ၍။ အဝဘာသတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဒိဿတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ အတ္ထော။ တိ၊ ၍။ ဧကံ၊ အချို့သောရေသည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ တိမ်သည်သာလျှင်။ (သမာနံ၊ ပါလျက်။) ဂမ္ဘီရဝဘာသံ၊ နက်သည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားသည်။ ဝါ၊ နက်သကဲ့သို့ ထင်ရသည်။ ဟောတိ၊ ။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) ပူတိပဏ္ဏာဒိဝသေန၊ သစ်ရွက်ပုပ် အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ကာဠုဝဏ္ဏပုရာဏဒကံ၊ မည်းနက်သောအဆင်းရှိသော ရေဟောင်းသည်။ (ဥတ္တာနံ၊ သည်။ သမာနံ၊ လျက်။ ဂမ္ဘီရဝဘာသံ၊ သည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို သစ်ရွက်ပုပ်တို့နှင့် စပ်သဖြင့် မည်းညစ်သောအဆင်းရှိသော ရေဟောင်းသည်။ ဇာဏုပ္ပမာဏံ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်း ပမာဏရှိသည်။ (ဒူးဆစ်လောက်သာ နက်သည်။) (သမာနံ) ဝိ၊ လျက်လည်း။ သတပေါရီသံ ဝိယ၊ အလူတရာ နက်သကဲ့သို့။ ဒိဿတိ၊ ထင်ရ၏။ [လူတရာပမာဏနက်သည်ကို “အလူတရာနက်” ဟုရှေးကသုံးစွဲသည်။]

ဧကံ၊ အချို့သော ရေသည်။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်သည်။ (သမာနံ၊ လျက်။) ဥတ္တာနာဝဘာသံ၊ တိမ်သည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားသည်။ ဝါ၊ တိမ်သည်ဟု ထင်ရသည်။ ဟောတိ။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) မဏိဂင်္ဂါယ၊ ပတ္တမြားအဆင်းရှိသော

ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့တည်း။ အပရိမေယျဘာဝဇောတနော ဟိ အယံ ယာဝသဒ္ဓေါ (ဤ ယာဝသဒ္ဓါသည် အတိုင်းအရှည်မရှိ ဟူသောအနက်ကို ထွန်းပြ၏။) တေနာဟ အတိ ဂမ္ဘီရော အတ္ထောတိ။—ဋီကာ။]

အဝဘာသတိ။ ။ “ဣယတိ ဥပဋ္ဌာတိ” ဟု ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ထင်ရှား၏” ဟု ပေးသည်။ “ထင်ရှား” ဟူသည် ကြည့်ရှုသူတို့၏ စိတ်အား ထင်လာခြင်းတည်း။ [ဣဏဿ တထာ ဥပဋ္ဌာနဂ္ဂိ သန္ဓာယ (ဣဏအား ထိုကဲ့သို့ နက်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ထင်လာခြင်းကို ရည်ရွယ်၍။) ဒိဿတိ” တိ ဝုဋ္ဌံ။]

ဧကံ ဟိ။ ။ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ဧကန်နက်နဲသည်သာလျှင် မဟုတ်ပါလော။ ထို နက်နဲသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အဘယ်ကြောင့် နက်နဲသည်ဖြစ်၍ ထင်လာသည်၏အဖြစ်ကို ထွန်းပြနေရပါသေးသနည်း။ (ဧကန် နက်နဲသော အရာဝတ္ထုကို “နက်တယ်လို့ ထင်ရတယ်” ဟု ပြောဖွယ်မလိုပါ” ဟုလို။) သစ္စ မေတံ (ဒီအမေးဟာ မှန်တယ်။) သို့သော်-ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဧကန် နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှာပင် “ဂမ္ဘီရဝဘာသ” သဒ္ဓါကို ဆိုရပါသည်။ ထို့ကြောင့်-အခြားနေရာ၌ ရထိုက်သော အစွန်း-ငှ-မျိုးထွက်သောအနက်ကို ပြပြီး၍ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဧကန် နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကိုပင် ထင်ရှားစေခြင်းငှာ “ဧကံ ဟိ” အစရှိသော စကားကို မိန့်ရသည်။

ဂင်္ဂါမြစ်၌။ ဝိပ္ပသန္နဥဒကံ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောရေသည်။ (ဂမ္ဘီရံ၊ သမာနံ၊ ဥတ္တာနာဝဘာသံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်း၊ ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို မဏိဂင်္ဂါ၌ ကြည်လင်သောရေသည်။ သတပေါ ရိသံ၊ အသုတထုနက်သည်။ (သမာနံ)ဝိ၊ လျက်လည်း။ ဇာဏုပမာဏံ ဝိယ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်း ပမာဏ ရှိသကဲ့သို့။ (ဒူးဆစ်လောက်သာ ရှိသကဲ့သို့။) ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ ဧကံ၊ သည်။ ဥတ္တာနံ၊ တိမ်သည်။ (ဟုတုာ။) ဥတ္တာနာဝဘာသံ၊ တိမ်သည်ဖြစ်၍၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ။ (ကိမိဝ။) စာဠိအာဒိသု၊ အိုး စရည်း အစရှိသည်တို့၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ (ဥတ္တာနံ ဟုတုာ ဥတ္တာနာဝဘာ သံ ဟောတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဧကံ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်သည်။ (ဟု တုာ။) ဂမ္ဘီရဝဘာသံ၊ နက်သည်ဖြစ်၍၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ။ (ကိမိဝ။) သိနေပုပါဒကမဟာသမုဒဒ္ဒ၊ မြင်းမိုရ်တောင်၏ အခြေဖြစ်သော မဟာသမုဒ္ဒရာ ၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ (ဂမ္ဘီရံ ဟုတုာ ဂမ္ဘီရဝဘာသံ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့ သို့တည်း။ ဝေံ၊ သို့။ 'ဥဒကမေဝံ' ရေသည်သာလျှင်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ နာမာနိ၊ တို့ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။

ပန၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ၊ ၌။ ဧတံ၊ ဤ အဂမ္ဘီရ အဂမ္ဘီရဝဘာသ နှစ်မျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဧတံ နတ္ထိတိ အဂမ္ဘီရော အဂမ္ဘီရဝဘာသော စာတိ ဧတံ ဒွယံ နတ္ထိ။-ဋီကာ။] ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဂမ္ဘီရေ၊ စေဝံ၊ နက်လည်းနက်၏။ ဂမ္ဘီရဝဘာသော စ၊ နက်သည်ဖြစ်၍ လည်း ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကမေဝံ၊ တမျိုးတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ၎င်း။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့ နက်သည်ဖြစ်၍ နက်ဆိုင်ထင် သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ သမာနော ဝိ၊ ဖြစ်ပါလျက်လည်း။ အံတံ စ ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်။ မေ၊ ငါ၏ဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ၊ အလွန်ပေါ်လွင်ထင်ရှားသကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ တဒိဒံ (တံ+ဣဒံ) ထိုကဲ့သို့ အလွန်ပေါ်လွင်သည်ဖြစ်၍ ထင်လစမြင်းကို။ အစ္စရိယံ၊ လက်ဖျောက်ခတ်တီး အံ့ချီးအပ်ပါပေစွ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အပ္ပုတံ၊ မဖြစ်စဘူး ထူးဆန်းပါပေစွ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဝိမ္မယံ၊ အံ့ သြဖွယ်ကို။ ပကာံသေန္တော၊ ထင်ရှားပြုလျက်။ ပဉံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတုာ၊ ရှိ။ တုဏှိဘူတော၊ ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတုာ။) နိသိဒိ၊ ပြီ။ [စာ အုပ်တို့၌ "ယဒိဒံ" ဟု အနိယမ ရှိသော်လည်း "တဒိဒံ" ဟု ရှိမှ စာသွား ကောင်း၏။ နိဒါနသယုတ် ဒုက္ခဝဂ္ဂ၊ နိဒါနသုတ္တ အဋ္ဌကထာ၌လည်း "တဒိ ဒံ" ဟုပင် ရှိသည်။ ထို တသဒ္ဒါဖြင့် "ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ခါယတိ"

ကို ပြန်၍ညွှန်းသည်။ သို့မဟုတ် “ယဒိဒံ၊ ယင်းကဲ့သို့ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်လာခြင်းသည်”ဟု အနက်ပေးပါ။]

ဘဂဝါ၊ သည်။ တဿ၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာ၏။ ဝစနံ၊ ကို။ သုတွာ၊ ကြားတော်မူ၍။ (စိန္တေတွာ အာဟ—၌စပ်။) အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဝဂ္ဂဟဏာယ၊ ဘဝဂ်ကို ကိုင်ယူခြင်းငှာ။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ပသာရေန္တော၊ ဝိယ၊ ဆန့်တန်းသူ ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သိနေရံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ ဆန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ မိဉ္ဇံ၊ အဆီကို။ နိဟရိတံ၊ ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝါယမမာနော၊ ဝိယ၊ အားထုတ်သူကဲ့သို့လည်းကောင်း။ နာဝါယ၊ လှေသင်္ဘောနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာကို။ တရိတုကာမော၊ ဝိယ၊ ကူးခြင်းငှာ အလိုရှိသူကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပထဝီ၊ မြေကို။ ပရိဝေတ္တတွာ၊ လည်စေ၍။ ဝါ၊ လှန်၍။ ပထဝေါဗံ၊ မြေဩဇာကို။ ဂဟေတံ၊ ယူခြင်းငှာ။ ဝါယမမာနော၊ ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓဝိသယပဉ္စံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ အရာဖြစ်သော ပြဿနာကို။ အတ္တနေော၊ မိမိ၏ ဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနံ၊ ပေါ်လွင်၏ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ လျှောက်၏။ [ပြဿနာဟု ဆိုသော်လည်း အမေးမဟုတ်သဖြင့် အလိုရှိထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “ဗုဒ္ဓဝိသယံ ပဉ္စံ”ဟု ဝါကျရှိ၏။] ဟန္တု၊ ယခု။ အဿ၊ ဆို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဂမ္ဘီရဘာဝံ၊ နက်နဲသည်၏အဖြစ်ကို။ အာစိက္ခိယာမိ၊ ပြောပြရတော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ မာဟေဝန္တိ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို မာဟေဝံ အစရှိသောပါဠိ၌။ မာဟေဝန္တိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဟ ကာရော၊ ဟ အက္ခရာသည်။ နိပါတမတ္ထံ၊ အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း။ စေံ၊ ဤသို့။ မာဘဏိံ၊ မပြောဆိုလင့်။ ဣတိ အတ္ထော။ စ၊ ဆက်။ မာဟေဝန္တိ၊ ဟူသော။ ဣဒံဝစနံ၊ ဤ စကားတော်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသန္တံ၊ အာနန္ဒံ၊ ကို။ ဥဿာဒေန္တော ပိ၊ သူ၏ဉာဏ်ပညာကို ချီးမြှောက်တော် မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဘဏတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ အပသာဒေန္တော ပိ၊ နိပိတော် မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဘဏတိ၊ ၏။ [ဥဿာဒေန္တောတိ ပညာယ ဥက္ကံသေန္တော၊ ဥဂ္ဂဏန္တောတိ အတ္ထော၊ အပသာဒေန္တောတိ နိဗ္ဗစ္ဆန္တော၊ နိဂ္ဂဏန္တော တိ အတ္ထော။ ဋီကာ။]

ဥယျာဓနအဖွင့်

တတ္ထ၊ လို ဥယျာဓနော အပသာဓနော နှစ်မျိုးတို့တွင်။ ဥယျာဓနော၊ မြောက်ပင့်တော်မူလိုပိုကို။ (ဝေ ဝေဒိတံဗျော။ ကိ၊ နည်း။) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တံ၊ သည်။ မဟာယညော၊ ကြီးသောပညာရှိ၏။ ဝိသဒညာဏော၊ သန့်ရှင်းသော ဉာဏ်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုသို့ မဟာမိညဝိသဒညာဏ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ခါယတိ-၌စပ်။) တော၊ သင်၏ ဉာဏ်၌။ ဂမ္ဘိရော ပိ၊ နက်နဲသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနကော ဝိယ၊ သို့။ ခါယတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ သင်၏ဉာဏ်၌ ထင်ရှားပုံသော်လည်း။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့၏ ဉာဏ်၌။ သေ (သော)၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဥတ္တာနကော တိ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှား၏ ဟူ၍။ န သလ္လကေတဗျော၊ မမှတ်သားထိုက်။ ဂမ္ဘိရော ယေဝ စ၊ နက်နဲလည်း နက်နဲသည်သာ။ ဂမ္ဘိရုစဘာသော (ဝေ)စ၊ နက်နဲသည်ဖြစ်၍လည်း ထင်ရှားသည်သာ။ တတ္ထ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ဉာဏ်ဝယ်ထင်ရှား၍ အခြားသူတို့၏ ဉာဏ်ဝယ် နက်နဲခက်ခဲသည်၏ အဖြစ်၌။ စတသော၊ ကုန်သော။ ဥပမာ၊ ဥပမာတို့ကို။ ဝေဒန္တိ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့ ဆိုကြကုန်၏။

ကိရ၊ ချဲ့။ ဆ မာသော၊ မြောက်လတ္တီပတ်လုံး။ သုဘောဇနံရံသပုဋ္ဌဿ၊ ကောင်းသော ဘောဇနံအရသာဖြင့် မွေးမြူအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ [သန္တရေနဘောဇနရသေန ပေါသိတဿ၊-။ကော။] ကတယောဂဿ၊ အမြဲမပြတ်ပြုအပ်ပြီးသော အားထုတ်မှု အလေ့အကျင့်ရှိသော။ [နိဗဒ္ဓပယောဂေန ကတပရိစယဿ၊-။ကော။] မဟာမလ္လဿ၊ လက်ဝှေ့သမားကျော်ကြီးအား။ (ဒဿသု-။စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ဂမ္ဘန္တဿ-။စပ်။) သိမဇ္ဇသမယေ၊ လက်ဝှေ့သဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပနိုးရာ အခါ၌။ ကတမလ္လပါသံဃာပရိစယဿ၊ လက်ဝှေ့သမားတို့သာ ကြုံမြောက်နိုင်သော ကျောက်ခဲဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော အလေ့

တတ္ထ ဥယျာဓနော။ ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “မာ ဟေဝ န္တိ စ ဣဒံ ဝစနံ။ ပ။ အပသာဓနော ပီ တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသော။ ယံ သင်္ခေပဝစနံ၊ အကြင်အကျဉ်းဖြစ်သောစကားကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီး။ တတ္ထ တသိံ သင်္ခေပဝစနော၌။ ဝိတ္တာရော၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ဥယျာဓနော၊ သော။ ဘဂဝံ၊ သည်။” ဟု ပေးတော်မူ၏။ မိမိကား ကျဉ်းကျဉ်းနှင့်ပြီးသောနည်းကို ကြံ၍ ပေးလိုက်ပါသည်။ [နိဒါနဝဂ္ဂ ဒုက္ခဝဂ္ဂနိဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ ၌ကား “တတ္ထ ဥယျာဓနော ပီ တိ” ဟု ရှိ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဥယျာဓနော ပီတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ အဓိပ္ပါယ်မှာ “ဝေ ဝေဒိတဗျော” ဟု ထည့်၍စပ်ပါ။]

အကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ယုတ္တဘူမိံ ၊ လက်တွေ့ထိုးရာ မြေအရပ်သို့။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားစဉ်။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ မလ္လပါသာဏံ၊ လက်တွေ့သမားတို့သာ ကြ မြောက်နိုင်သော ကျောက်တုံးကို။ [မလ္လေဟိ မဟဗ္ဗလေဟေဝ ဥက္ခိပိတဗ္ဗ ပါသာဏံ--ဋီကာ] ဒဿေသုံ၊ ပြကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုလက်တွေ့ကျော်ကြီး သည်။ ဧတံ၊ ဤကျောက်ခဲသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မေးပြီ။ မလ္လပါသာဏော၊ လက်တွေ့သမားတို့သာ ကြမြောက်နိုင်သော ကျောက်ခဲပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောကြကုန်ပြီ။ နံ၊ ထိုကျောက်ခဲကို။ အာဟရထ၊ ဆောင်ခဲ့ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဥက္ခိပိတုံ၊ ကြမြောက် ခြင်းငှာ။ န သက္ကောမ၊ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္ထေ၊ အပ်သော်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ကုဟိံ၊ အဘယ်နံပါး၌။ ဣမဿ၊ ဤ ကျောက်ခဲ၏။ ဘာရိယဋ္ဌာနံ၊ ဝန်လေးသော အရပ်သည်။ (အတ္ထိရှိသနည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတုာ၊ ရှိ။ [ကသ္မိံ ပဿေ ဣမဿ ပါသာဏဿ ဂရုတရပုဒေသော တိ တဿ သလ္လဟုကဘာဝံ ဒိပေန္တော ဝဒတိ--ဋီကာ] ဒ္ဓိဟိ၊ ကုန်သော။ ဟတ္ထေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပါသာဏေတို့ကို။ ဥက္ခိပိတုာ၊ ဤကိစ္စာဂုဋ္ဌေ ဝိယ၊ ကစားဖွယ် ဂေါလီလုံးတို့ကဲ့သို့။ ခိပိတုာ၊ ပစ်ချ၍။ အဂမာသိ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ မလ္လဿ၊ ၎င်း။ မလ္လပါသာဏော၊ သည်။ လဟု ကော၊ ပေါ့သည်။ (သမာနော) ပိ၊ သော်လည်း။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့၏ အတွက်။ လဟုကောတိ၊ အပေါ့ကလေးဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ မပြောဆိုထိုက်။ ဟိ၊ မှန်၏။ အမာသေ၊ လုံး။ သုဘောဇနရသပုဋ္ဌော၊ ကောင်းသောဘောဇဉ်အရသာ ဖြင့် မွေးမြူအပ်ပြီးသော။ မလ္လော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)ဝိယ၊ သို့။ ကပ္ပသတသဟဏံ၊ ကမ္ဘာတသ်နီးပတ်လုံး။ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နော၊ မိမိစိတ်ကို ရှေးရှုဆောင် ကြောင်းဆုတောင်းမှုနှင့်ပြည့်စုံသော။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော။) မလ္လဿ၊ ၎င်း။ မဟာဗလတာယ၊ ကြီးသောခွန်အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မလ္လပါသာဏော၊ ကို။ လဟုကော၊ အပေါ့ ကလေး ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗ္ဗော) ယထာ၊ ပြောဆိုထိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ထေရဿ အရှင်အာနန္ဒာထေရ် ၎င်း။ မဟာပညတာယ၊ ကြီးသောပညာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါ ဒေါ၊ ကို။ ဥတ္တာနော၊ ပေါ်လွင်၏ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ၎င်း။) သော၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ အညေသံ၊ အရှင်အာနန္ဒာမှတပါး အခြားသူတို့၏အတွက်။ ဥတ္တာနော တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ထိုက်။ [ဤကား ဥပမာ တရပ်။]

စ၊ သည်သာ မကသေး။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ဝိမိ နာမ၊ မည်သော။ မစ္ဆော၊ ငါးသည်။ ဒိ ယောဇနသတိကော၊ ယူဇနာ နှစ်ရာရှိ၏။ တိမိဂံ

လော၊ တိမိငါးကို မျိုနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တိမိဂံလမည်သော။ (မစ္ဆော၊ သည်။) တိယောဇနသတိကော၊ ယူဇနာ သုံးရာရှိ၏။ တိမိပိဂံလော၊ မည်သော။ (မစ္ဆော။) စတုယောဇနသတိကော၊ ယူဇနာ - လေးရာရှိ၏။ တိမိရပိဂံလော၊ သော၊ (မစ္ဆော။) ပဉ္စယောဇနသတိကော၊ ယူဇနာ ငါးရာရှိ၏။ အာနန္ဒော၊ အာနန္ဒာငါးလည်းကောင်း။ တိမိနန္ဒော၊ လည်းကောင်း။ အဇ္ဈာဏေယော၊ လည်းကောင်း။ မဟာတိမိ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာဏေ၊ လေးမျိုးကုန်သော။ ဣမ၊ ဤ။ ငါးတို့သည်။ ယောဇနသတယိကော၊ ယူဇနာ တထောင်ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ငါးတို့တွင်။ တိမိရပိဂံလေနော၊ တိမိရပိဂံလ ငါးဖြင့်သာလျှင်။ ဒိပေန္တိ၊ ဥပမာကိုပြုကြကုန်၏။ ကိရ၊ ချို။ တဿ၊ ထို တိမိရပိဂံလ ငါး၏။ ဝါ၊ သည်။ ဒက္ခိဏကဏ္ဍံ၊ လက်ယာနားရွက်ကို။ စာလေန္တဿ၊ လှုပ်စေလတ်သော်။ ပဉ္စယောဇနသတေ၊ ယူဇနာ ငါးရာရှိသော။ ပဒေသေ၊ အရပ်၌။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ စလတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ တထာ၊ ထို အတူ။ ဝါမကဏ္ဍံ၊ လက်ဝဲနားရွက်ကို။ (စာလေန္တဿ၊ သော်။ ပဉ္စယောဇနသတေ၊ သော။ ပဒေသေ၊ ၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ စလတိ၊ ၏။) [နောကံ၌လည်း ဤသို့လိုက်၍ပေးပါ။] တထာ၊ တူ။ နဂံ၊ အမြီးကို။ ပ။ တထာ၊ တူ။ သိသိ၊ ဦးခေါင်းကို။ (စာလေန္တဿ ပဉ္စယောဇနသတေ ပဒေသေ ဥဒကံ စလတိ။)

ပန၊ ကား။ ဓမ္မေ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ကဏ္ဍေ၊ တို့ကို။ စာလေတွာ၊ လှုပ်စေ၍။ နဂံဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ ဥဒကံ၊ ကို။ ပဟရိတွာ၊ ပုဂံခတ်၍။ သိသိ၊ ကို။ အပရာပရံ၊ ထိုမှ ဤမှ။ ကတွာ၊ ၍။ ကိဋ္ဌိတံ၊ ကစားခြင်းငှာ။ အာရဒ္ဓဿ၊ အားထုတ်လတ်သော်။ သတ္တဋ္ဌယောဇနသတေ၊ ယူဇနာခုနစ်ရာ ရှစ်ရာရှိသော။ ပဒေသေ၊ အရပ်၌။ ဘာဇနေ၊ ခွက်၌။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ဥဒ္ဓနေ၊ ဖိခုံလောက်၌။ အာဇောပိတံ၊ တင်အပ်သော။ ဥဒကံ၊ ဝိယ၊ ရေသည်ကဲ့သို့။ ပက္ခယထတိ၊ ပွက်ပွက်ဆူသကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်လည်နေ၏။ [ပက္ခယထန္တံ၊ ဝိယပရိဝတ္တတိ ပရိတော ဝိဝတ္တတိ။ - ဋီကာ။] တိယောဇနသတမတ္ထေ၊ ယူဇနာ သုံးရာအစိုင်းအရှည်ရှိသော။ ပဒေသေ၊ ၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပိဋိ၊ ကျောက်ကုန်းကို။ ဆာဒေတံ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ သော၊ ထို တိမိရပိဂံလ ငါးကြီးသည်။ ဝေ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ (ကိ၊ နည်း။) အယံ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်၏။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အဿ၊ ထို မဟာသမုဒ္ဓရာ၏။ ဂမ္ဘီရတာ၊ နက်သည်၏အဖြစ်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ မယံ၊ ထိုသည်။ ပိဋိပဋိစ္စာဒနမတ္တမိ၊

ကျောက်ကုန်းကို ဖုံးလွှမ်းရုံ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒကံ၊ ကို။ န
 လသာမ၊ မရကြပါကုန်တကား။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျ၊ ရာဇိ။) တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ
 စကားရပ်၌။ ကာယုပန္နဿ၊ ကြီးစွာသော ကိုယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ [ကာ
 ယုပန္နဿာတိ မဟတာ ကာယေန ဥပေတဿ၊ မဟတာ ကာယဿာတိ
 အံတ္ထော။ -ဋီကာ။] တိမိရပိင်္ဂလဿ၊ ဇာန်အတွက်။ မဟာသမုဒ္ဒေေါ၊ သည်။
 ဥတ္တာနော တိ၊ တိမ်၏ ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဇာန်။) အညေသံ၊ တိမိရပိင်္ဂလ
 ငါးမှ အခြားကုန်သော။ ခုဒ္ဒကမစ္ဆာနံ၊ ငယ်သော ငါးတို့၏အတွက်။
 ဥတ္တာနော တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ထိုက်။ ဝေမေဝ၊ တူသာလျှင်။
 ဉာဏုပန္နဿ၊ ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဝေရဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်၏
 အတွက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဥတ္တာနော တိ၊ ပေါ်လွင်၏ ဟူ၍။
 (ဝတ္ထဗ္ဗော။) အညေသမ္ပိ၊ အတွက်လည်း။ ဥတ္တာနော တိ၊ ဟူ၍။ န
 ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ထိုက်။ [ဤကား နှစ်ခုမြောက် ဥပမာတည်း။]

စ၊ သေး။ သုပဏ္ဏရာဇာ၊ ဂဠုန်မင်းသည်။ ဒိယဗုယောဇန သတိကော၊
 အခွဲအားဖြင့် ယူဇနာ နှစ်ရာရှိ၏။ ဝါ၊ ယူဇနာ တရာငါးဆယ်ရှိ၏။
 တဿ၊ ထို ဂဠုန်မင်း၏။ ဒက္ခိဏပက္ခော၊ လက်ယာအတောင်သည်။ ပညာသ
 ယောဇနိကော ယူဇနာ ငါးဆယ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။
 ဝါမပက္ခော၊ လက်ဝဲ အတောင်သည်။ (ပညာသယောဇနိကော ဟောတိ။)
 ပိဉ္စ ဝဋ္ဋိ၊ အမြီးလုံးသည်။ ဝါ၊ အမြီးစည်းသည်။ သဋ္ဌိယောဇနိကာ ယူဇနာ
 ခြောက်ဆယ်ရှိ၏။ [ပိဉ္စ ဝဋ္ဋိ တိ ပိဉ္စကဏာပေါ။ -ဋီကာ။] ဂိဝါ၊ လည်
 သည်။ တိသ ယောဇနိကာ၊ ယူဇနာ သုံးဆယ်ရှိ၏။ မုခံ၊ ခံတွင်းသည်။
 နဝ ယောဇနံ၊ ကိုးယူဇနာရှိ၏။ ပါဒါ၊ ခြေထိုးသည်။ ဒွါဒသယောဇနိကာ၊
 တဆယ်နှစ်ယူဇနာ ရှိကုန်၏ တသ္မိံ၊ ထို ဂဠုန်မင်းသည်။ သုပဏ္ဏဝါတံ၊ ဂဠုန်
 တို့၏ လေကို။ [သုပဏ္ဏဝါတန္တိ နာဂဂ္ဂဟဏာဒီသု (နဂါးကို ဖမ်းယူခါ
 နီး၌။) ပက္ခပပေါဋ္ဌနဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဝါတံ။ -ဋီကာ။] ဒဿေတံ၊ ငှာ။
 အာရဇ္ဈေ၊ အားထုတ်လတ်သော်။ သတ္တဋ္ဌယောဇနသတံ၊ ယူဇနာခုနှစ်ရာ
 ရှစ်ရာရှိသော။ ငှာနံ၊ အရပ်သည်။ နပ္ပဟောတိ၊ မလောကံ။ ဝါ၊
 မဆန်။

သော၊ ထို ဂဠုန်မင်းသည်။ ဝေ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ရာဇိ။ (ကို။) အယံ
 အာကာသော၊ သည် အနန္တော၊ အဆုံး အပိုင်းအခြားမရှိ။ အနန္တော၊ မရှိ။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အဿ၊ ထို ကောင်းကင်၏။ အနန္တတာ၊ အဆုံးအပိုင်း
 အခြား မရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ မယံ၊ တို့သည်။

ပက္ခဝါတပုသာရဏောကာသမ္ပိ၊ အတောင်လေကို ဆန့်လောက်ရာ အရပ်ကို
 သော် မှလည်း။ န လဘာမ၊ ကုန်တကား။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျ။) တံတ္ထ၊
 ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ကာယုပပန္နဿ၊ ကြီးသောကိုယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။
 သုပတ္ထရညော၊ ဇာအတွက်။ အာကာသော၊ သည်။ ပရိတ္တော'တိ၊ ကျဉ်း
 ငယ်၏ ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗျော။) အညေသံ၊ ဂဠုန်မင်းမှတ်ပါး အခြားကုန်သော။
 ခုဒ္ဒကပက္ခိနံ၊ ငယ်သောငှက်တို့၏ အတွက်။ (အာကာသော။) ပရိတ္တောတိ၊
 ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗျော၊ ထိုက်။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ဉာဏုပပန္နဿ၊ သော။
 ထေရဿ၊ အတွက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဥတ္တာနော တိ၊ ဟူ၍။
 (ဝတ္ထဗျော။) အညေသမ္ပိ ဥတ္တာနော တိ န ဝတ္ထဗျော။ [ဤကား သုံးခု
 မြောက် ဥပမာတည်း။]

ပန၊ ကား။ ရာဟု၊ ရာဟုမည်သော။ အသုရိန္ဒော၊ အသုရိန်သည်။
 ပါဒန္တတော၊ ခြေအဆုံးမှ။ ယာဝ ကေသန္တာ၊ ဆံ အဆုံးတိုင်အောင်။ ယော
 ဇနာနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရိ သဟဿာနံ၊ လေးထောင်တို့သည်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌ စ
 သတာနံ၊ ရှစ်ရာတို့သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ [“အသုရိန္ဒော” ကို ငဲ့၍
 “ဟောတိ” ဟု ထားသည်။] တဿ၊ ထို ရာဟုအသုရိန်၏။ ဒွိန္ဒံ၊ နှစ်ဘက်ကုန်
 သော။ ဗာဟံနံ၊ လက်မောင်းတို့၏။ အန္တရံ၊ အကြားအရပ်သည်။ ဒွါဒေသ
 ယောဇနသတိကံ၊ ယူဇနာတရာတဆယ်နှစ်ယူဇနာရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဗဟ
 လတ္တေန၊ အထု၏အဖြစ်ဖြင့်။ [ကျောနှင့်ရင်ဘတ်အထက်ဆိုသည်။] ခယောဇန
 သတိကံ၊ ယူဇနာမြောက်ရာရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဟတ္ထပါဒတလာနံ၊ လက်
 ဖဝါးအပြင် ခြေဖဝါးအပြင်တို့သည်။ တိယောဇနသတိကာနိ၊ ယူဇနာသုံးရာ
 ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) [သဂါထာဝဂ္ဂ ဒေဝပုတ္တသံယုတ်၊ သူရိယသုတ်
 အဋ္ဌကထာ၌ကား-“ဟတ္ထတလပါဒတလာနံ ပုထုလတော ဒွိယောဇနသတာနိ”
 ဟု ဆို၏။] တထာ၊ တူ။ မုခံ၊ ခံတွင်းသည်။ (တိယောဇနသတိကံ၊ ရှိသည်။
 ဟောတိ။) [ဤ၌လည်း “မုခံ ဒွိယောဇနသတိ” ဟု ဆိုသည်။] ဧကေကံ၊
 တစ်တစ်သော။ အင်္ဂုလိပမ္ပံ၊ လက်ခတ်သည်။ ပညာသ ယောဇနံ၊ ယူဇနာ
 ဝါးဆယ်ရှိသည်။ (ဟောတိ။) တထာ၊ တူ။ ဘမုကန္တရံ၊ မျက်ခုံး ၂-ဘက်
 တို့၏အကြားအရပ်သည်။ (ပညာသယောဇနံ ဟောတိ။) နုလာဋ္ဌံ၊ နဖူးပြင်
 သည်။ တိယောဇနသတိကံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) သိသံ၊ ဦးခေါင်းသည်။ နဝ
 ယောဇနသတိကံ၊ ယူဇနာ ကိုးရာရှိသည်။ (ဟောတိ။) တဿ၊ ထို ရာဟု
 အသုရိန်သည်။ မဟာသမုဒ္ဒါ သို့။ ဩတိဏ္ဏဿ၊ သက်ဆင်းလတ်သော်။ ဂမ္ဘီရံ၊
 နက်သော။ ဥဒကံ၊ သည်။ ဇာဏုပုမာဏိ၊ ပဆစ်ဓူးဝန်း အတိုင်း အရှည်ရှိသည်။
 (ဟောတိ။)

သော၊ ထို ရာဟုအသုဂ်နိသည်။ ဧဝံ သို့။ ဝဒေယျ၊ ရာဇိ။ (ကိ။) အယံ သမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘိရော၊ ဇိ။ ဂမ္ဘိရော၊ ဇိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အဿ၊ ဤ မဟာသမုဒ္ဒရာဇိ။ ဂမ္ဘိရတာ၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ မယံ၊ တိုသည်။ ဇာဏုပုဋိစ္စာဒနမတ္တမ္ပိ၊ ပုဆစ်ဗူးဝန်းကို ဖုံးလောက်ရုံ အတိုင်း အရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒကံ၊ ကို။ န လဘာမ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျ။) တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ကာယုပပန္နဿ၊ သော။ ရာဟုနော၊ ရာဟုအသုဂ်နိ၏အတွက်။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ ကို။ ဥတ္တာနောတိ၊ တိမ်၏ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗ္ဗော။) အညေသံ၊ ရာဟုအသုဂ်နိမှတပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်။ ဥတ္တာနောတိ န ဝတ္ထဗ္ဗော။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ဉာဏုပပန္နဿ၊ သော။ ဝေရဿ၊ အတွက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဥတ္တာနောတိ။ (ဝတ္ထဗ္ဗော။) အညေသမ္ပိ။ (ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနောတိ န ဝတ္ထဗ္ဗော။) တေမတ္တံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မာ ဟေဝံ။ ပ။ အဝစာတိ၊ ဟူ၍။ အာယ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ [ဤကား ၄-ခုမြောက် ဥပမာတည်း။]

ဟိ၊ မှန်။ ဝေရဿ၊ အရင်အာနန္ဒာထေရ်၏ဉာဏ်၌။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဂမ္ဘိရောပိ၊ နက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနောတိ၊ ဟူ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာ၏။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကတမေဟိ (ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဂမ္ဘိရောပိ၊ သော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနောတိ၊ ဟူ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ နည်း။) ပုဗ္ဗုပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌ စပ်။) တိတ္ထဝါသေန၊ ဆိပ်ကမ်းနှင့် တူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အထိဝယ် နေရခြင်းလည်းကောင်း။ သောတာပန္န တာယ၊ သောတာပန်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဗဟုဿုတဘာဝေန၊ များသော သုတရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (စတူဟိ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဂမ္ဘိရောပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနောတိ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဇိ။)

ပုဗ္ဗုပနိဿယသမ္ပတ္တိကထာ

ကိရ၊ ချဲ့။ ဣတော၊ ဤကမ္ဘာမှ။ သတသဟသိမေ၊ ကမ္ဘာတသိန်းတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကပ္ပေ၊ ကမ္ဘာ၌။ ပဒုမုတ္တရောနာမ၊ ပဒုမုတ္တရ မည်တော်မူသော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကေ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထို ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဟံသဝတီနာမ၊ မည်သော။ နဂရံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အာနန္ဒော နာမ၊ မည်သော။ ရာဇာ၊

သည်။ ပိတာ၊ ခမည်းတော်သည်။ (အဟောသိ။) သုမေဓာ နာမ၊ မည်
 သော။ ဒေဝီ၊ မိဖုရားသည်။ မာတာ၊ မယ်တော်သည်။ (အဟောသိ။)
 ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ဥတ္တရကုမာရော နာမ၊ ဥတ္တရသတ္တိသား မည်သည်။
 အဟောသိ၊ ပြီ။ သော၊ ထို ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ ပုတ္တဿ၊ ၏။
 ဇာတဒိဝသော၊ ဖွားမြင်ရာနေ့၌။ မဟာဘိနိက္ခမနံ၊ မြတ်သော တောသို့ ရှေးရှု
 ထွက်တော်မူခြင်းကို။ နိက္ခမ္မ၊ ထွက်တော်မူ၍။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့
 ကပ်ရောက်တော်မူ၍။ ပဓာနံ၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အနု
 ယုဉ္ဇန္တော၊ အားထုတ်လျက်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗညုတံ၊
 သဗ္ဗညု၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ဘုရားအဖြစ်သို့။ ပတွာ၊ ရောက်တော်မူ၍။
 အနေကဇာတိ သံသာရန္တိ၊ အစရှိသော။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ ဥဒါနေတွာ၊
 ကျူးရင့်တော်မူပြီး၍။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ကို။ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ၊ ၌။ ဝိတိနာ
 မေတွာ၊ လွန်စေတော်မူပြီး၍။ ပထဝိယံ၊ မြေ၌။ ထပေဿာမိ၊ ခြေတော်
 ကိုထားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နုလုံးသွင်းတော်မူ၍။ ပါဒံ၊ ခြေတော်ကို။
 အဘိနိဟရိ၊ ရှေးရှုဆောင်တော်မူပြီ။ အထ၊ ခြေတော်ဆောင်ရာ ထိုအခါ၌။
 ပထဝီ၊ ကို။ ဘိနိတွာ၊ ခဲ့၍။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ပဒမံ၊ ပဒုမ္မာ
 ကြာသည်။ ဥဋ္ဌာသိ၊ ပေါ်ထွက်လာပြီ။ တဿ၊ ထို ပဒုမ္မာကြာ၏။ ဓုရ
 ပတ္တာနံ၊ အဦးပဓာနဖြစ်သော အပြင်ကြာရှက်တို့သည်။ နဝုတိ ဟတ္တာနံ၊
 အတောင် ကိုးဆယ်ရှိကုန်သည်။ (အဟောသံ။) [ဓုရပတ္တာနံ တိ ဗာဟိရ
 ပတ္တာနံ၊ ယာနိ ဒီဗတမာနံ။-ဋီ။] ကေသရံ၊ ကြာဝတ်ဆံသည်။ တံသ
 ဟတ္တာ၊ အတောင် သုံးဆယ်ရှိသည်။ (အဟောသိ။) ကဏ္ဍိကာ၊ ကြာအချက်
 သည်။ ဒွါဒသ ဟတ္တာ၊ တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသည်။ (အဟောသိ။) ရေဏ၊
 ကြာဝတ်မုန်သည်။ နဝ စုပ္ပမာဏော၊ ရေအိုးကိုးလုံးပြည့် ပမာဏရှိသည်။
 (အဟောသိ။)

ပန၊ ဆက်။ သတ္တာ၊ သည်။ ဥဗ္ဗေဓေတော၊ အမြင့်အားဖြင့်။ အဋ္ဌပဏ္ဏာသ
 ဟတ္ထုဗ္ဗေဓော၊ ဝါးဆယ်ရှစ်တောင် အမြင့်ရှိတော်မူသည်။ အဟောသိ၊
 ပြီ။ တဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ ဥဘိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဗာဟာနံ၊ လက်
 မောင်းတော်တို့၏။ အန္တရံ၊ အကြား၊ အရပ်သည်။ အဋ္ဌဒသ ဟတ္ထံ၊ တဆယ့်
 ရှစ်တောင် ရှိသည်။ (အဟောသိ။) နုလာဋ္ဌံ၊ သည်။ ပဉ္စ ဟတ္ထံ၊ ငါး
 တောင်ရှိသည်။ (အဟောသိ။) ဟတ္ထပါဒါ၊ တို့သည်။ ကောဒသ ဟတ္တာ၊
 တဆယ့် တုတောင်ရှိကုန်သည်။ (အဟောသံ၊ ကုန်ပြီ။) တဿ၊ ထို မြတ်စွာ
 ဘုရား၏။ ကောဒသ ဟတ္ထေန၊ သော။ ပါဒေန၊ ခြေတော်ဖြင့်။ ဒွါဒသ
 ဟတ္ထာယ၊ တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသော။ ကဏ္ဍိကာယ၊ ကြာချက်ကို။ အက္ကန္တ

မတ္တာယ၊ နင်းအပ်ကာမျှဖြစ်လတ်သော်။ နှဝ ဗဒ္ဒပ္ပမာဏော၊ ရေအိုးကိုးလုံးပြည့်
 ပမာဏရှိသော။ ရေကျကြာဝတ်မှုန်သည်။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ အဋ္ဌပဏ္ဏာယ ဟတ္ထံ၊
 ငါးဆယ်ရှစ်တောင်ရှိသော။ ပဒေသံ၊ အရပ်သို့။ ဥဂ္ဂန္ဓာ၊ တက်၍။ ဩကိဏ္ဏ
 မနောသိလာစုတ္ထံ ဝိယံ၊ ရောပြမ်းသော ဆေးဒန်း မြင်းသီလာအမှုန်သည်ကဲ့သို့။
 ပစ္စောကိဏ္ဏော၊ တဖန်ရောပြမ်းသည်။ (အဟောသိ။) [အထက်သို့တက်ပြီးမှ
 အောက်သို့ပြန်ကျလာသည် ဖြစ်၍ 'ပတိ၊ တဖန်။ ဩကိဏ္ဏော၊ ရောပြမ်းသည်။'
 ဟု ဆိုသည်။] တံ၊ ထို ပဒုမ္မာကြာ၏ ခြေတော်ချခါနီးဝယ် ပေါ်ထွက်
 လာခြင်းဟူသောအကြောင်းကို။ ဥပ၊ ဒါယ၊ ဩဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ အကြောင်း
 ပြု၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဒုမ္မတ္တရောတွေဝ၊ ဟူ၍သာ။ ပညာယိတ္ထု၊ ကင်ရှား
 ပြို။ တဿ၊ ထို ပဒုမ္မတ္တရ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဒေဝိလော စ၊ ဒေဝိလ ရဟန်း
 တော်သည်လည်းကောင်း။ သုဇာတော စ၊ သုဇာတ ရဟန်းတော်သည်လည်း
 ကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သောရဟန်းတို့သည်။ အဂ္ဂသာဝကော၊ အမြတ်ဆုံး သာ
 ဝကတို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ အမိတာ စ၊ အမိတာ ဘိက္ခုနီသည်
 လည်းကောင်း။ အသမာ စ၊ အသမာ ဘိက္ခုနီသည်လည်းကောင်း။ ဒွေ၊
 ကုန်သောဘိက္ခုနီတို့သည်။ အဂ္ဂသာဝိကော၊ အမြတ်ဆုံး သာဝိကာမတို့သည်။
 (အဟေသုံ။) ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ သုမနော နာမ၊ မည်သည်။
 (အဟောသိ။) ပဒုမ္မတ္တရော၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပိတုသင်္ဂဟံ၊ ခမည်း
 တော်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကုရုမာနော၊ ပြုလိုတော်မူသည်။ ဘိက္ခုသတ
 သဟဿပရိဝါရော၊ ရဟန်းတသိန်း အမြဲအရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဟံသဝတီ
 ယာ၊ မည်သော။ ရုဇဓာနိယာ၊ မင်းနေပြည်၌။ ဝသတိ၊ သီတင်းသုံးတော်
 မူ၏။

ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထို ပဒုမ္မတ္တရ မြတ်စွာဘုရား၏။ ကုနိဋ္ဌတာတာ၊
 ညီငယ်သည်။ [ငါတို့မြတ်စွာဘုရား၏ နန္ဒမင်းသားကဲ့သို့ မိကဲ့ဖတူ ဖြစ်သော
 ညီငယ်။] သုမနကုမာရော နာမ၊ သုမန မင်းသားမည်၏။ တဿ၊ ထို သုမန
 မင်းသားအား။ ရုဇာ၊ သည်။ ဟံသဝတီတော၊ ဟံသာဝတီမင်းနေပြည်မှ။
 ဝိသတိယောဇနသတေ၊ ယူဇနာ တရားနှစ်ဆယ်ရှိသော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။
 ဘောဂဂါမံ၊ သုံးဆောင် ခံစားအပ်သောရွာကို။ (ရွာစားကို။) အဒါသိ။
 ပေးပြီ။ သော၊ ထို သုမန မင်းသားသည်။ ကဒါမိ၊ တရံတခါ၌။ အာ
 ဂန္ဓာ၊ ၍။ ပိတရဉ္စ၊ ခမည်းတော်ကိုလည်းကောင်း။ သတ္တာရဉ္စ၊ နောင်တော်
 ဘုရားကိုလည်းကောင်း။ ပဿတိ၊ ဖူးမြင်၏။ အထ၊ ဖူးမြင်ပြီးရာ ထိုအခါ
 ၌။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ့သ၌။ ဝစ္စန္ဓော၊ တိုင်းပြည်၏ အစွန်အဖျားအရပ်သည်။
 ကုပိဇော၊ ပျက်ပြီ။ ဝါ၊ သူပုန်ထပြီ။ သုမနော၊ သည်။ ရညော၊ မင်း၏

အထံသို့။ ပေသေသိ၊ တမန် စေလွှတ်ပြီ။(ကို၊ အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ် သနည်း။) ပစ္စန္တော၊ သည်။ ကုပိတော၊ ပျက်နေပါပြီ။ ဝါ၊ သူပုန်ထနေ ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှာ၍။(ပေသေသိ၊ ပြီ။) ဖုဇာ၊ သည်။ မယာ၊ ငါ သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ တတ္ထ၊ ထို အရပ်၌။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ထပိတော၊ ထားအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှာ၍။ ပဋိပေသေသိ၊ တဖန် တမန်စေ လွှတ်ပြီ။ သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ နိက္ခမ္မ၊ ထွက်၍။ စောရေ၊ သူပုန်တို့ကို။ ဝုပသမေတွာ၊ ငြိမ်းစေ၍။ ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ ဇနပဒေါ၊သည်။ ဥပသန္တော၊ ငြိမ်းအေးပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှာ၍။ ရညော၊ မင်း၏ အထံ သို့။ ပေသေသိ၊ တမန်စေလွှတ်ပြီ။ ဖုဇာ၊ သည်။ တုဋ္ဌော၊နှစ်သက်သည်။ (ဟုတွာ။) မမ၊ ငါ၏။ ပုတ္တော၊ သားတော်သည်။ သိသံ၊ လျင်စွာ၊အာ ဂစ္ဆတု၊ လာခဲ့လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။

တထ၊ ထို သုမနမင်းသား၏။ သဟဿမတ္တာ၊ တတောင် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ အမစ္စာ၊ အမှတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သော၊ ထိုသုမန မင်းသားသည်။ တေဟိ၊ ထိုအမှတ်တို့နှင့် ။သဒ္ဓံ၊ ကွ။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီး အကြား၌။ မန္တေသိ၊ တိုင်ပင်ပြီ။(ကို၊ နည်း။) မယံ၊ အကျွန်ုပ်၏။ပိတာ၊ ခမည်းတော်သည်။ တုဋ္ဌော၊ နှစ်သက်သည်။ (ဟုတွာ။)မေ၊ အကျွန်ုပ်အား။ ဝရံ၊ ဆုကို။ သစေ ဒေတိ၊ အံ့။ (ဝေ သတိ။) ကိ၊ အဘယ်ဆုကို။ဂဏှာမိ၊ ယူရမည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။(မန္တေသိ၊ ပြီ။) အထ၊ တိုင်ပင်ရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို သုမနမင်းသားကို။ ဧကစ္စေ၊ အချို့သော အမှတ်တို့သည်။(အာဟံ သု-၌ စပ်။) ဟတ္တိ၊ ဆင်ကို။ ဂဏှထ၊ ယူပါကုန်။(ဣတိ အာဟံသု၊ဧကစ္စေ။) အသံ၊ မြင်းကို။ ဂဏှထ၊ ယူပါကုန်။(ဣတိ အာဟံသု၊ဧကစ္စေ။)[နောက်လည်း ဤသို့ထည့်ပေးပါ။] ရထံ၊ ကိ၊ ဂဏှထ၊ ပါကုန်။ပ။ ဇနပဒိ၊ ကို။ဂဏှထ ။ပ။ သတ္တရတနာနိ၊ ခုနစ်ပါးသော ရတနာတို့ကို။ ဂဏှထ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။အပရေ၊ တပါးသော အမှတ်တို့သည်။(အာဟံသု။) တုမေ၊ အရှင်မင်းသားတို့သည်။ ပထဝိဿရဿ၊ မြေကိုအစိုးရသူ၏။ ပုတ္တာ၊ သားတော်တို့ပါတည်း။ ဣပ္ပာကံ၊ အရှင်သားတော်တို့သည်။ ဓနံ၊လောကီဥစ္စာ ကို။ န ဒုလ္လဘံ၊ ခံယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သည်မဟုတ်ပါ။ ဝါ၊ ရရှိမခဲယဉ်းပါ။ [စာအုပ်တို့၌ န-သဒ္ဓါကျနေသည်။ သံဟုတ်အဋ္ဌကထာ၌ “န တုမှာကံ”ဟု နသဒ္ဓါရှိသည်။] စ၊ ဆက်။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သည်။ (သမာနံ)ပိ၊ လည်း။ တေ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံသော လောကီဥစ္စာကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စုန်၍။ ဂမနိ ယံ၊ သွားထိုက်ပါ၏။ ဧကံ၊ တမျိုးသော။ ပုညမေဝ၊ ကောင်းမှုကိုသာ။

အာဒါယ၊ ရှိ။ ဂမနီယံ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ အရှင်သားတော်
 အား။ ဒေဝေ၊ မင်းမြတ်သည်။ ဝရံ၊ ကို။ ဒေမာနေ၊ ပေးတော်မူလတ်
 သော်။ တေမာသံ၊ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး။ ပဗ္ဗမုတ္တရံ၊ သော။ ဘဂဝန္တံ၊
 နောင်တော်ဘုရားကို။ ဥပဋ္ဌာတုံ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းငှာ။ ဝရံ၊ ကို။ ဂဏှထ၊
 ယူပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု။)

သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ တုမေ၊ အသင်တို့သည်။ မယံ၊ အကျွန်ုပ်
 ဧ။ ကလျာဏမိတ္တာ၊ ကောင်းသော မိတ်ဆွေတို့တည်း။ မမ၊ ဧ။ တေ
 စိတ္တံ၊ ဤ နောင်တော်ဘုရားကို ပြုစုလိုသောစိတ်သည်။ န အတ္ထိ၊ နဂိုက်
 မရိပါ။ ပန၊ ထိုသို့ နဂိုက်မရိပါသော်လည်း။ တုမေဟိ၊ အသင်တို့သည်။
 ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပေပြီ။ ဝေ၊ ဤသို့ သင်တို့ပြောသည့်အတိုင်း။ ကရိဿာ
 မိ၊ ပြုပါအံ့။ ဣတိ၊ သို့ပြော၍။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ပိတရံ၊ ကို။ ဝန္တိတု၊ ရှိ။
 ပိတရာ ပိ၊ သည်လည်း။ အာလိင်္ဂေတု၊ လည်ဖက်၍။ တဿ၊ ထို သုမန
 မင်းသား၏။ မတ္တကေ၊ ဦးထိပ်၌။ စုမ္ဗိတု၊ စုပ်၍။ ပုတ္တ၊ ချစ်သား။ တေ၊
 သင်သားတော်အား။ ဝရံ၊ ကို။ ဒေမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။
 မဟာရာဇ၊ မြတ်။ သာဓု၊ ကောင်းပါ၏။ မဟာရာဇ၊ မြတ်။ အဟံ၊ ဘုရား
 သားတော်သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ နောင်တော်ဘုရားကို။ တေမာသံ၊ လုံး။ စတူဟိ၊
 ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တော၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးလျက်။ ဇီဝိ
 တံ၊ အသက်ရှင်ရခြင်းကို။ အဝဉ္ဇံ၊ မမြဲသည်ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ ဣစ္ဆာမိ၊
 အလိုရှိပါ၏။ ဣမမေဝ ဝရံ၊ ဤဆုကိုသာ။ ဒေဟိ၊ မူပါ။ ဣတိ၊ သို့။
 အာဟ၊ ပြီ။ တာတ၊ ချစ်သား။ (ဣမံ ဝရံ၊ ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။) န သက္ကာ၊
 ကောင်း။ အညံ၊ အခြားသောဆုကို။ ဝရေဟိ၊ တောင်းလော့။ [ဝရဓာက်
 သည် ယာစန အနက်ကိုလည်း ဟော၏။] ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ အပ်သော်။
 ဒေဝ၊ မြတ်။ ခတ္တိယာနံ နာမ၊ ခတ္တိယဇာတ်ရှိသူတို့၏ မည်သည်။ ဒွေ၊ နှစ်
 ခွန်းကုန်သော။ ကထံ၊ စကားတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရိပါကုန်။ တေမေဝ၊
 ဤဆုကိုသာ။ ဒေဟိ၊ မူပါ။ မေ၊ ဘုရားသားတော်အား အညွှန်းအခြား
 သောဆုဖြင့်။ န အတ္တော၊ အလိုမရိပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သံတော်ဦးတင်ပြီ။
 တာတ၊ ချစ်သား။ ဗုဒ္ဓါနံ နာမ၊ တို့၏မည်သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဒုဇ္ဇာနံ၊ ခဲ
 ယဉ်းသဖြင့် သိအပ်၏။ ဝါ၊ သိနိုင်ခဲ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သစေ န ဣစ္စိ
 သတိ၊ အကယ်၍ အလိုတော်မရှိအံ့။ (ဝေ သတိ။) မယာ၊ သည်။ ဒိန္နေပံ၊
 ပေးအပ်ပါသော်လည်း။ ကိံ၊ တဝိသတိ၊ အဘယ်ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့ ပြောပြီ။ သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ ဒေဝ၊ မြတ်။ သာဓု၊

ကောင်းပါပြီ။ အဟံ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိဿာမိ၊ သိပါအံ။ (သိအောင်ပြုပါအံ။) ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဂတော၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ တေန သမယေန၊ သုမနမင်းသား၏ ကျောင်းသို့လာရာ ထို အခါ၌။ ဘတ္တကိစ္စံ၊ ဆွမ်းကိစ္စကို။ နိဋ္ဌာပေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေတော်မူပြီး၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂန္ဓကုဋီ၊ ဂန္ဓကုဋီသို့။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်တော်မူပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ မဏ္ဍလမာဠေ၊ တန်ဆောင်း ဝန်း၌။ သန္ဓိသိန္ဓာနံ၊ ကောင်းစွာ ထိုင်နေကြကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ ထို၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ တေ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ တံ၊ ထို သုမန မင်းသားကို။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ ရာဇပုတ္တ၊ သား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဂတော၊ လာသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု။) ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒဿနာယ၊ ငှာ။ (အာဂတော၊ သည်။ အမိ၊ ပါ၏။) မေ ဒကာတော်အား။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒဿေထ၊ ပြန်ကြပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ရာဇပုတ္တ၊ သား။ မယံ၊ တို့သည်။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ၊ အလိုရှိအပ်ရာ အလိုရှိအပ်ရာ ခဏ၌။ သတ္တာရံ၊ ကို။ ဒဠု၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဖူးမြင်ခွင့်ကို။ န လဘာမ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့ ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ တို့။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ ၌။ သတ္တာရံ ဒဠု။) လဘတိ၊ ရပါသနည်း။ ရာဇပုတ္တ၊ သား။ သုမနထေရေ နာမ၊ သုမနထေရ် မည်သည်။ (ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ သတ္တာရံ ဒဠု၊ လဘတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။ ဘန္တေ၊ တို့။ သော ထေရော၊ ထို သုမနထေရ်သည်။ ကဟိ၊ အဘယ်အရပ်၌ နေပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ထေရဿ၊ သုမန ထေရ်၏။ နိသိန္ဓ ဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဝန္နိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ ဘန္တေ၊ ဗုဒ္ဓ။ အဟံ၊ ဒကာတော်သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပဿိတံ၊ ငှာ။ ဣစ္ဆာမိ၊ ပါ၏။ မေ ဒကာတော်အား။ (ဘဂဝန္တံ၊ ကို။) ဒဿေထ၊ ပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ထေရော၊ သုမနထေရ်သည်။ ရာဇပုတ္တ၊ သား။ ဟေ၊ လာလော့။ ဣတိ၊ သို့ပြော၍။ တံ၊ ထို မင်းသား ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ တံ၊ ထို မင်းသားကို။ ဂန္ဓကုဋီ ပရိဝေဏေ၊ ဂန္ဓကုဋီ ပရိဝဏ်၌။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ ဂန္ဓကုဋီ၊ သို့။ မာဘိရုဟိ၊ တက်သွားပြီ။

အထ၊ တက်သွားရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို သုမနထေရ်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သုမန၊ သုမန။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဂတော၊ သည်။ အသိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ဗုဒ္ဓ။ ရာဇပုတ္တော၊ သည်။

ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ၊ ဒဿနာယ၊ ငှာ။ အာဂတော၊ သည်။ (အသိ၊ ဇါ။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန၊ ဟိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်။ (ထိုသို့ မင်းသားလာလျှင်။) အာသနံ၊ နေရာကို။ ပညပေဟိ၊ ခင်းထားလိုက်လော့။ [ပ ပဗ္ဗ ညပ ဓာတ်ဖြစ်၍ “ညာ”ဟု ဒီသမရှိရ။] ဣတိ၊ သို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ထေရော၊ သည်။ အာသနံ၊ ကိံ၊ ပညပေဟိ၊ ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပညတ္ထေ၊ ခင်းထားအပ်ပြီးသော။ အာသနေ၊ ဌံ။ နိသိဒိ၊ ပြီ။ ရာဇပုတ္တော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ၊ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ပဋိသန္တာရံ၊ ပဋိသန္တာရကို။ ဝါ၊ အစေ့အစပ်စကားကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ ရာဇပုတ္တံ၊ သား။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ အာဂတော၊ သည်။ အသိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုမှေသု၊ တို့သည်။ ဂန္ဓကုဋိံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌေသု၊ ဝင်ပြီးကုန်လတ်သော်။ (အာဂတော၊ အမှီ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ မယံ၊ တို့သည်။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိကက္ခဏေ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ၊ ဒဋ္ဌံ၊ ငှာ။ ဝါ၊ ကိံ၊ န လဘာမ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ မံ၊ ဒကာတော်ကို။ ထေရဿ၊ သုမနထေရ်ဇါ။ သန္တိကံ၊ သို့။ ပါဘေသံ၊ စေလွှတ်ကြပါကုန်ပြီ။ ထေရော ပန၊ သုမနထေရ်သည်ကား။ ဧဝေနေနေဝ၊ တခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်ပင်။ ဒဿေသိ၊ ပြပါ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ထေရော၊ သည်။ တုမှာကံ၊ သင် နောင်တော်ဘုရားတို့၏။ သာသနေ၊ ၌။ ဝလ္လဘော မညေ၊ အကျွမ်းဝင်သူ ဟု ထင်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ရာဇကုမာရ၊ သား။ အာမ၊ အိမ်း။ သေဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းသည်။ မယံ၊ ဇါ။ သာသနေ၊ ၌။ ဝလ္လဘော၊ သူတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သာသနေ၊ ၌။ ကိံ၊ အဘယ်ကောင်းမှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝလ္လဘော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့ လျှောက်ပြီ။ ကုမာရ၊ သား။ ဒါနံ၊ ကိံ၊ ဒတွာ၊ ၍။ သီလံ၊ ကိံ။ သမာဒိယိတွာ၊ ကောင်းစွာဆောက်တည်၍။ ဥပေါသထကမ္ပံ၊ ဥပုသ်စောင့်မှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ (ဝလ္လဘော ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ ရား။ အဟံ၊ တုရုဉ္ဇိတော်သည်။ ထေရော ဝိယ၊ သုမနထေရ်သည် ကဲ့သို့။ ဝလ္လဘော၊ သည်။ ဟောတုကာမော၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိပါ၏။ မေ၊ ဇါ။ တေမာသံ၊ လုံး။ ဝဿာဝါသံ၊ မိုးအခါ၌ သီတင်းသုံးတော်မူခြင်းကို။ ဝါ၊ ဝါကပ်တော်မူခြင်းကို။ အဓိဝါသေထ၊ လက်ခံတော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထို သုမနမင်းသား၏ အရပ်သို့။ ဂတေန၊ လိုက်သွားခြင်းဖြင့်။ အတ္ထော၊ အကျိုး

သည်။ အတ္တိန္ဒရော၊ ရှိလေသလော။ ဣတိ။ သို့။ ဩလောကေတွာ၊ ကြည့်
တော်မူ၍။ ဝါ၊ လတ်သော်။ အတ္ထော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဇာ၊ ဣတိ၊ သို့။
ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဗုဒ္ဓကုမာရ၊ သား။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ သုညာဂါရေဆိတ်
ငြိမ်သောကျောင်း၌။ အဘိရမန္တိ၊ မွေ့လျော်တော်မူကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
အာဟ၊ ပြီ။

ကုမာရော သည်။ ဘဂဝါ၊ ဗုဒ္ဓ။ အညာတံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ ဝါ၊ နား
လည်ပါပြီ။ သုဂတ၊ ဗုဒ္ဓ။ အညာတံ၊ ပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ လျှောက်
၍။ ဘန္တေ၊ ဗုဒ္ဓ။ အဟံ၊ သည်။ ပုရိမတရံ၊ ရှေးဦးစွာ။ [တရပစ္စည်းအနက်
မရှိ။] ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကာရေမိ၊ ပြုစေပါအံ့။ ဝါ၊ ဆောက်လုပ်
စေပါအံ့။ မယာ၊ သည်။ ပေသိတေ၊ တမန်စေလွှတ်အပ်သော်။ ဘိက္ခုသတ
သဟဿေန၊ ရဟန်းတထိန်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အာဂစ္ဆေ၊ ကြွလာတော်မူပါ
ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိညံ၊ ပဋိညာဉ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပိတု၊ ဇာ၊ သန္တိကံ၊
သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဒေဝ၊ မြတ်။ မေ၊ ဘုရားသားတော်အား။ ဘဂဝါ၊ နောင်တော်
ဘုရားသည်။ ပဋိညာ၊ ကို။ ဒိန္နာ၊ ပေးအပ်ပါပြီ။ မယာ၊ သည်။ ပဟိတေ၊ စေလွှတ်
အပ်သော်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပေသေယျာထ၊ ပို့ပေးပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ပိတရံ၊ ကို။
ဝန္နိတွာ၊ ၍။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ ယောဇနေ ယောဇနေ၊ တယူဇနာ တယူဇနာ၌။
ဝိဟာရံ၊ တည်းခိုဖို့ရန် ကျောင်းတော်ကို။ ကာရေတွာ၊ ၍။ ဝိသယောဇနသတံ၊
ယူဇနာ တရားနှစ်ဆယ်ရှိသော။ အဒ္ဓါနံ၊ ခရီးကို။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ဇာ။
နဂရေ၊ ၌။ ဝိဟာရဋ္ဌာနံ၊ ကျောင်းတော်နေရာကို။ ဝိစိနန္တော၊ စူးစမ်းရှာဖွေ
လတ်သော်။ သောဘနံ၊ နာမ၊ သောဘနံမည်သော။ ကုဋ္ဌုမ္ပိကဿ၊ သူကြွယ်
၏။ ဥယျာနံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ သတသဟဿေန၊ တထိန်းဖြင့်။ ကိဏိတွာ၊
ဝယ်၍။ သတသဟဿံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကာရေသိ၊
ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌။ ဘဂဝတော၊ ဗုဒ္ဓ။ ဂန္ဓကုဋ္ဌိံ၊ ဂန္ဓကုဋ္ဌိလည်း
ကောင်း။ သေသဘိက္ခုနံ၊ ဘုရားမှကြွင်းသော ရဟန်းတို့ဖို့။ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါ
ဋ္ဌာနတ္ထာယ၊ ညည့်နေရာ နေနေရာ အကျိုးငှာ။ ကုဋ္ဌိလေဏမဏ္ဍပေ စ၊ ကုဋ္ဌိ
လိုက် မဏ္ဍပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကာရာပေတွာ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍။ ပါကာရ
ပရိက္ခေပေ၊ တံတိုင်း အကာအရံတို့ကို။ ဝါ၊ ကာရံကြောင်း တံတိုင်းတို့ကို။
ကတွာ၊ ၍။ ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကဉ္စ၊ တံခါးမုခ်ကိုလည်း။ နိဋ္ဌာပေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေ၍။
ပိတု၊ ဇာ၊ သန္တိကံ၊ သို့။ ပေသေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့မှာ၍ တမန်
စေလွှတ်သနည်း။ မယံ၊ ဘုရားသားတော်၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စသည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပါပြီ။
သတ္တာရံ၊ နောင်တော်ဘုရားကို။ ပဟိဏထ၊ ပို့တော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှာ၍။ (ပေသေသိ၊ ပြီ။)

မဟာဝါ (ပ) ၁၉ (က)

ရာဇာသည်။ ဘဂဝန္တံကို။ ဘောဇေတွာ၊ ဆွမ်းတုဉ်းပေးစေတော်မူပြီး၍။
 ဝါ၊ ဆွမ်းကပ်ပြီး၍။ (အာဟ-၌ စပ်။) ဘဂဝါ၊ ရား။ သုမနဿ၊ ၎င်း။
 ကိစ္စံ၊ ကိစ္စသည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပါပြီ။ တုမှာကံ၊ သားတော်တုရားတို့၏။ ဂမနံ၊
 ကြွတော်မူခြင်းကို။ [“အာဂမနံ၊ ကြွလာခြင်းကို” ဟုရှိလျှင်ကောင်း၏။] ပစ္စာ
 သိသတိ၊ တောင့်တနေပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သတ
 သဟဿတိ၊ ကွဲပြားဝါရော၊ တသိန်းသော၊ ရဟန်းအခြံအရံရှိသည်။ (ဟုတွာ။)
 ယောဇနေ၊ ယောဇနေ၊ တယူဇနာ၊ တယူဇနာ၌။ ဝိဟာရေသု၊ တို့၌။ ဝသ
 မာနော၊ သိတင်းသုံးတော်မူလျက်။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူပြီ။ ကုမာဏေ၊
 သုမနမင်းသားသည်။ သတ္တာ၊ သည်။ အာဂတော၊ ကြွလာတော်မူပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာခရီးကို။ ပစ္စုဂ္ဂန္ဓာ၊ ရှေးရှုတက်
 သွား၍။ ဝါ၊ ခရီးဦး ကြိုဆို၍။ မာလာဒိဟိ၊ ပန်းအစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်
 တို့ဖြင့်။ ပူဇယမာနော၊ ပူဇော်လျက်။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပဝေသေတွာ၊ ဝင်စေ
 ပြီး၍။ သတသဟဿေနံ၊ မေ ကိတံ။ ပ။ ပဋိဂ္ဂဏှ၊ မဟာမုနိ တိ၊ ဟူ၍။
 (အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။)

[မဟာမုနိ၊ မြတ်သောမုနိ ဖြစ်တော်မူသော နောင်တော်တုရား။
 မေ၊ ဘုရားညီတော်သည်။ သတသဟဿေနံ၊ တသိန်းသော အသပြာ
 ဖြင့်။ ကိတံ၊ ဝယ်အပ်ပြီးသော။ သတသဟဿေနံ၊ ဖြင့်။ မာပိတံ၊
 ဖန်ဆင်းအပ်ပြီးသော။ သောတနံ၊ နာမ၊ သောတနမည်သော။ ဥယျာနံ၊
 ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှ၊ ခံယူတော်မူပါ။]—

(ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီး၍။) ဝိဟာရံ၊ ကို။ နိယျာတေသိ၊ အပ်နှင်း
 ပြီ။

သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ ဝဿုပနာယိကဒိဝေ၊ ဝါကပ်ရာ
 နေ၌။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ပုတ္တဒါရေ စ၊ သား
 မယားတို့ကိုလည်းကောင်း။ အမစ္စေ စ၊ အမတ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပက္ခော
 သာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကံ၊ နည်း။) အယံ သတ္တာ၊
 ဤ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အမှာကံ၊ ဝါတို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဒုရတော၊
 အဝေးမှ။ အာဂတော၊ ကြွလာတော်မူပြီ။ ဗုဒ္ဓါ စ နာမ၊ ဘုရားရှင်တို့
 မည်သည်လည်း။ မဗ္ဗဂရုနော၊ တရား၌အလေးပြုခြင်း ရှိတော်မူကုန်သည်။
 (ဟောန္တံ။) အာမိသဂရုကာ၊ အာမိသ၌ အလေးပြုခြင်းရှိတော်မူကုန်သည်။
 † (ဟောန္တံ)၊ ကုန်။ ဓာသု၊ ကြောင့်။ အဟံ၊ သည်။ တေမာသံ၊ သုံး

လပတ်လုံး။ ခွေ၊ ကုန်သော။ သာဓုကေ၊ အဝတ်တို့ကို။ နိဝါသေတွာ၊
ဝတ်၍။ ဒသ၊ ကုန်ဘော။ သီလာနိ၊ တို့ကို။ သမာဓိယံတွာ၊ ကောင်းစွာ
ယူ၍။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၍။ ဣဓေဝ၊ ဤကျောင်း၌သာ။ ဝသိသာမိ၊
နေအံ့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဝိဏာသဝသတယာဿ၊ ရဟန္တာတသိန်း
အား။ ဣမိနာဝ နိဟာရေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာ။ တေမာသံ၊ ၃-လပတ်လုံး။
ဒါနံ၊ ကို။ ဒဗေယျာထ၊ ပေးကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြောပြီ။)

(ဣတိ ဤသို့ ပြောပြီး၍။) သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ သုမန
တ္ထေရဿ၊ ၎င်း။ ဝသနဋ္ဌာနသဘာဂေယေဝ၊ နေရာအရပ်နှင့် သဘောတူ
သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။ ဝသန္တော၊ နေလျက်။ (ဒိသ္မာ၊
စိန္တေတွာ-စသည်၌ စပ်။) ထေရော၊ 'သုမနထေရ်သည်။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။
ယံ ဝတ္ထံ၊ အကြင်ဝတ်ကို။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော
ဝတ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤအရာ၌။ သေ ထေရော၊ ဤ
သုမနထေရ်သည်။ ဧကန္တဝလ္လဘော၊ ဧကန် အကျွမ်းဝင်၏။ မေ၊ ငါသည်။
'တေထေဝ၊ ဤ သုမနထေရ်၏သာ။ ဌာနန္တရံ၊ ရာထူးကို။ ပတ္တေတံ၊ ဆု
တောင်းခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ကြံ၍။ ပဝါ
ရဏာယ၊ ပဝါရဏာနေသည်။ ဥပကဋ္ဌာယ၊ နီးကပ်လတ်သော်။ ဂါမံ၊
သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ သတ္တာဟံ၊ ပတ်လုံး။ မဟာဒါနံ၊ ကြီးစွာသော
အလှူကို။ ဒတွာ၊ ၍။ သတ္တမေ၊ ခုနစ်ရက်မြောက်သော။ ဒိဝသေ၊ နေ၌။
ဘိက္ခုသတဟဿ၊ ရဟန်းတသိန်း၏။ ပါဒမူလေ၊ ခြေရင်း၌။ တိစိဝရံ၊
တိစိဝရိက်ကို။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝနိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။
တန္တေ၊ ရား။ မယာ၊ ဘုရားညီတော်သည်။ မဂ္ဂေ၊ လမ်း၌။ ယောဇနန္တရိကံ၊
တယူဇနာ တယူဇနာအကြား၌ ဖြစ်သော။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကာရာပယတော၊
ဆောက်လုပ်စေကြောင်း ကောင်းမှုမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယံ တေပုညံ၊ အကြင်
ကောင်းမှုကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပါပြီ။ တံ၊ ထို ကောင်းမှုကို။ (ကတံ-၌ စပ်။) သက္က
သမ္ပတ္တိံ၊ သိကြား၏ စည်းစိမ်ကို။ (ပတ္တယန္တေန၊ တောင့်တသည်။ ဟုတွာ။)

ခွေ သာဓုကေ ။ သာဓုကဗ္ဗယမေဝ အတ္တေနော ကာယပရိဟာရိကံ ကတ္တာ။
အဝတ်နှစ်ထည်ကိုသာ မိမိ၏ကိုယ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သည်ကိုပြု၍။ (အဝတ်နှစ်ထည်ကို
သာဝတ်၍။) ဣတရံ သမ္ပယန္တရံ အတ္တတော မောစေတွာ၊ အခြားသော အလုံးစုံ
သော အဆောင်အယောင်ကို မိမိမှ လွတ်စေ၍။-ဇီကာ။ [“နံသာလိမိခြင်းစသော
အလုံးစုံသော အဆောင်အယောင်ကို မသုံးတော့ပဲ အဝတ်နှစ်ထည်ကိုသာ ဝတ်သည်”
ဟုလို၊ ထိုနှစ်ထည် ညစ်ပေလျှင် တခြားနှစ်ထည်ကို လှဲလှယ်၍ကား ဝတ်ပေလိမ့်မည်။]

နေဝ (ကတံ)၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်ပါ။ မာရသမ္ပတ္တိံ၊ မာရ်နတ်၏ စည်းစိမ်ကို။ (ပတ္တယန္တေန ဟုတု။) န(ကတံ)၊ ပါ။ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ၊ ဗြဟ္မာ၏ စည်းစိမ်ကို။ ပတ္တယန္တေန၊ သည်။ (ဟုတု။) န (ကတံ)၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်ပါ။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာကဘာဝံ၊ အလုပ်အကျွေး၏ အဖြစ်ကို။ ပတ္တယန္တေန၊ သည်။ (ဟုတု။) ကတံ၊ ပြုအပ်ပါပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ ရှား၊ အဟမ္ပိ၊ ဘုရားညီတော်သည်လည်း။ အနာဂတော၊ နောင်အခါ၌။ သုမနတ္ထေရော ဝိယ၊ သုမနထေရ်သည် ကဲ့သို့။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ ဘဝေယံ၊ ဖြစ်ရပါလိမ့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန၊ လက်ခြေ နဖူး တတောင် ဒူးဟု ငါးဦးသောကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ တည်ခြင်းဖြင့်။ နိပတိတု၊ ပျပ်ဝပ်၍။ ဝန္တိ၊ ရှိခိုးပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ (အာဟ-၌ စပ်။) ကုလပုတ္တဿ၊ အမျိုးကောင်းသား၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ မဟန္တံ၊ မြင့်မြတ်၏။ သမိဇ္ဈိယတိ နုခေါ၊ ပြီးစီးလတ္တံ့လော။ နော (သမိဇ္ဈိယတိ နုခေါ)၊ မပြီးစီးလတ္တံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဩလောကေန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်တော်မူလတ်သော်။ အနာဂတော၌။ ဣတော၊ ဤ ဂမ္ဘာမှ။ သတသဟသိမေ၊ စာသိန်းမြောက်ဖြစ်သော။ ကပ္ပေ၊ ၌။ ဂေါတမော နာမ၊ ဂေါတမမည်သော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဈိယတိ၊ ပွင့်တော်မူလတ္တံ့။ တသေဝ၊ ထို ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ပင်။ ဥပဋ္ဌာကော၊ သည်။ ဘဝိယတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတု၊ ၍။ ဣစ္ဆိတံ၊ ပတ္တိတံ တုယံ။ ပ။ စန္ဒော ပန္နရသော၊ ယထာ တံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။-

[တုယံ၊ သင်မင်းသား၏။ ဝါ၊ သည်။ ဣစ္ဆိတံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ပတ္တိတံ၊ တောင့်တအပ်သော ဆုသည်။ သဗ္ဗမေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်။ သမိဇ္ဈတု၊ ပြီးစီးစေသတည်း။ ပန္နရသော၊ တဆဲ့ငါးရက်

ပဉ္စ ပတိဋ္ဌိတေန။ ။ဆောင်ကြောင့် ထိုင်ပြီးနောက် ဒူးတုပ်၍ ဝပ်ချသောအခါ လက်နှစ်ဘက်သည်လည်းကောင်း၊ ခြေနှစ်ဘက်သည်လည်းကောင်း၊ ဒူးနှစ်ဘက်သည်လည်းကောင်း တတောင်နှစ်ဘက်သည်လည်းကောင်း လက်ဖမိုးနှစ်ခု၏အကြား၌ နဖူးသည်လည်းကောင်း ကြမ်းပြင်စသည်ဝယ် တည်လျက်ရှိ၏။ ဤသို့ လက် ခြေ နဖူး တတောင် ဒူး ဟု ငါးဦးသောကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ တည်ခြင်းကို “ပဉ္စပတိဋ္ဌိတံ”ဟု ခေါ်သည်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ လက် ခြေ နဖူး တတောင် ဒူးဟု ငါးဦးသောကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ကြမ်းပြင်စသည်ဝယ် တည်ခြင်းတည်း။ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတံ၊ ခြင်း။ [“ကြမ်းပြင်စသည်၌ တည်သော လက် ခြေ နဖူး တတောင် ဒူးဟု ငါးဦးသော ကိုယ်အင်္ဂါဖြင့်” ဟုလည်း ပေးကြသေး၏။]

မြောက်နေ၌ ပေါ်ထွက်သော။ စန္ဒော၊ လ သည်။ (ပူရတီ) ယထာ၊ ပြည့်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ကပ္ပါ၊ အပြစ်ကင်းလတ် ကောင်းမြတ်သောအကြံတို့သည်။ ပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်သတည်း။]

ကုမာရော၊ သုမန မင်းသားသည်။ တံ၊ ထိုစကားတော်ကို။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ ဗုဒ္ဓါနာမ၊ တို့မည်သည်။ အဒ္ဓေဇ္ဈကထာ၊ နှစ်ဖြာဖြစ်သော စကား မရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဒုတိယဒိဝသေ ယေဝ၊ ဒုတိယ နေ့၌ပင်။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထို ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပိဋိတောပိဋိတော၊ နောက်၌၊ နောက်၌။ ဝါ၊ နောက်က နောက်က။ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ၊ လိုက်နေရ သကဲ့သို့၊ အဟောသိပြီ။

သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ တသ္မိံ၊ ဗုဒ္ဓ၊ ပုဂါဒေ၊ ထို ပဗ္ဗုတ္တရဘုရား ပွင့်ရာအခါ၌။ ဝဿသတသဟဿံ၊ အနှစ်တသိန်းပတ်လုံး။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ဖြစ်၍။ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ပိ၊ ကဿပဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌လည်း။ [ပိဖြင့် တသ္မိံ၊ ဗုဒ္ဓ၊ ပုဂါဒေ ကို ပေါင်း။] ပိဏ္ဏာယ၊ ငှာ။ စရတော၊ လှည့်လည်သော။ ထေရဿ၊ ထေရ်အား။ ပတ္တဂဟဏတ္တံ၊ သပိတ်ကို ကိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဥတ္တရိသာဋ္ဌကံ၊ အပေါ်ခြံ အဝတ်ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ ပုဗ္ဗံ၊ ပူဇော်မှုကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ [အန္တောပက္ခိတ္တဉ္ဇာဘောဇနတ္တာ၊ သပိတ်အတွင်း၌ ထည့်အပ်သော ပူသော စားဖွယ်ဘောဇဉ်ရှိသည် အဖြစ်ကြောင့်။ အပရာပရံ ဟတ္ထေ ပရိဝတ္တေန္တဿ ပတ္တဂဟဏတ္တံ၊ ဟိုဘက်လက် လှည့်သည့်အခါ ပူသည့်အတွက် အောက်ကခံ၍ ကိုင်ယူခြင်းအကျိုးငှာ။ -ဋီကာ။] ပုန၊ တဖန်။ သဂ္ဂေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ၍။ တတော၊ ထို နတ်ပြည်မှ။ စုတော၊ စုတေပြီးသည်။ (သမာနော။) ဗာရာဏသီရာဇာ၊ ဗာရာဏသီမင်းသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌန္တံ၊ ရှစ်ဆူကုန်သော။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား။ (ဥပဋ္ဌာနံ-၌စပ်။) ဝါ၊ တို့ဖို့။ ပဏ္ဏသာလာယော၊ သစ်ရွက်ကျောင်းတို့ကို။ ကာရေတွာ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍။ မဏိအာဓာရဏေ၊ ပတ္တပြားသပိတ်ခြေတို့ကို။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ အနီး၌ တည်စေ၍။ စတူယံ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒသဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ်တသောင်းတို့ပတ်

အဒ္ဓေဇ္ဈကထာ။ ။ဒိဓာ+ဘဝါ ဒွေဇ္ဈာ (၂-ပါးအပြားအားဖြင့် ဖြစ်သောစကား။ စကား ၂-ခု။) [ဒိန္နောဓံ ဘဝအနက်၌ ဣ ပစ္စည်း၊ ဒိန္နံ၊ ဒု ကို စ ပုဒ်ပြု။] ဒွေဇ္ဈာ+ကထာ ယေသန္တိ ဒွေဇ္ဈကထာ၊ န+ဒွေဇ္ဈကထာ အ ဒွေဇ္ဈကထာ။

လုံး။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ပြုစုလုပ်ကြွေးမှုကို။ အကသိ၊ ပြီး၊ တော့နီး၊ ဤ၊ ဌာနတို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနာနိ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်ဖြင့် ထင်ရှားကျန်သော ကောင်းမှုပြုရာဌာနတို့တည်း။ [တော့နိ ယထာဝုတ္တာနိ ဘဂဝတော ဒေသနာယ ပါကဋ္ဌာနိ ထေရဿ ပုညကရဏဋ္ဌာနာနိ။-ဋီကာ။]

ပန၊ ကား။ ကပ္ပသတသယသံ၊ ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒဒမာနောဝ၊ ပေးလှူလျက်ပင်။ အမ္မာကံ၊ တို့၏။ ဗောဓိသက္ကေန၊ ဘုရားအလောင်းတော်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ တုသိတပုရေ၊ တုသိတာနတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ရှိ။ တတော၊ ထို တုသိတာနတ်ပြည်မှ။ စုတော၊ စုတေပြီးသည်။ (သမာနေော။) အမိတောဒနသက္ကဿ၊ (သုဒ္ဓေါဒနမင်းမှစ၍ ငါးယောက်မြောက်သော။) အမိတောဒနသကီဝင်၏။ [“သုဒ္ဓေါဒနော ဓောတောဒနော သက္ကောဒနော သုက္ကောဒနော အမိတောဒနော” ဟု ငါးဦးရှိ၏။] ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ [အမ္မာကံ မဟာဗောဓိသက္ကဿ ပဋိသန္ဓိဂုဟဏဒိဝသောဝေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ။-ဋီကာ။ “ဖွားဖက်တော်” ဟု အယူရှိသောကြောင့် ဤသို့ဖွင့်သည်။ “ဖွားဖက်တော်မဟုတ်” ဟု အယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အလိုမှ ဘုရားအလောင်းတော်နှင့် တပြိုင်နက်ပဋိသန္ဓေမနေ။] အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ကတာဘိနိက္ခမာနေော၊ ပြုအပ်သော တောသို့ ရွေးရွယ်တော်မူခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ မဖောက်မပြန်အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သမ္ပည့်တဉာဏ်သို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ ပဌမဂမနေန၊ ပထမကြွတော်မူခြင်းဖြင့်။ ကပိလဝတ္ထု၊ ကပိလဝတ္ထုမြို့သို့။ အဂန္နာ၊ ကြွလာတော်မူ၍။ တတော၊ ထို ကပိလဝတ္ထုမြို့မှ။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ နိက္ခမန္တေ၊ ထွက်တော်မူလတ်သော်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရိဝါရတ္ထံ၊ အခြံအရံ အကျိုးငှာ။ ရာဇကုမာရေသု၊ မင်းသားတို့သည်။ ပဗ္ဗဇိတေသု၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်လတ်သော်။ ဘဒ္ဒိယာဒိတိ၊ ဘဒ္ဒိယ အစရှိသော သာကီဝင်မင်းသားတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ [အတူထွက်လာပုံကို မေ့ပဋ္ဌကထာ ယမကဝဂ်၊ ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု-၌ ရှုပါ။] ဘဂဝတော၊ ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရဟန်းပြု၍။ နစိရဿေဝ၊ မကြာမြင့်မီပင်၊ မန္တာထိပုတ္တဿ၊ မန္တာထိပုဏ္ဏေမ၏ သားဖြစ်သော။ အာယသသ္မတော ပုဏ္ဏဿ၊ အရှင်ပုဏ္ဏ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ‘မေ့ကထံ၊ တရားစကားကို။ သုတွာ၊ နာရ၍။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌဟိ၊ တည်ပြီး။ ဝေံ၊ သို့။ နသ (သော) အာယသ္မာ (အာနန္ဒော)၊ ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ပုဗ္ဗုပနိယယသမ္ပန္နော၊

ရှေး၌ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တဿ၊ ထိုအရှင်အာနန္ဒာအား။ (ဥပဋ္ဌာသိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ၏။ (ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိ-၌ စပ်။) ဣမာယ ပုပ္ဖုပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ၊ ဤ ရှေး၌ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ကောင်းမှု ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ ဂမ္ဘိရော ပိ၊ နက်နဲသည်လည်း ဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနကော ဝိယ၊ ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။

တိတ္ထဝါသဒိအဖွင့်

[ပုပ္ဖုပနိဿယသမ္ပတ္တိ၏ အကျယ်ကိုပြပြီး၍ တိတ္ထဝါသ၏ အကျယ်ကိုပြလိုသော ကြောင့် တိတ္ထဝါသောတိ စသည်ကိုမိန့်။]

ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဂရုနံ၊ ကျောက်ထီးတန္တ၊ အလေးပြု ထိုက်သော ဆရာတို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဥဂ္ဂဟဏသဝနပရိပုစ္ဆနဓာရဏာနိ၊ ပါဠိကို သင်ယူခြင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ကြားနာခြင်း နက်နဲရာဌာနတို့၌ အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း အာဂုံနှုတ်တက် ဆောင်ရွက်မှတ်သားခြင်းတို့ကို။ တိတ္ထ ဝါသောတိ၊ တိတ္ထဝါသ ဟူ၍။ စုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ [ပါဠိယာ ဥဂ္ဂဟာနံ အတ္ထ သဝနံ ဂဏ္ဍိဋ္ဌာနေသု အတ္ထပရိပုစ္ဆနံ ပါဠိယာ ပိ ပါဠိအတ္ထဿ ပိ စိတ္တေ ထပနံ၊ သဗ္ဗဇ္ဇေတံ ဣဓ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ-၌ကာ။] သော၊ ထို တိတ္ထဝါသသည်။ ထေရဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်၏။ အတိ ဝိယ၊ လွန် စွာသာလျှင်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်၏။ တေန ပိ၊ ထိုသို့ တိတ္ထ ဝါသ၏ အလွန်စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ [ပိ ဖြင့် ပုပ္ဖုပနိဿ ယသမ္ပတ္တိ-ကို ပေါင်း။] အဿ၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာအား။ ဝါ၊ ၏။ ဣညာဏံ၌။ ဂမ္ဘိရော ပိ၊ သော။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနကော ဝိယ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။

[တိတ္ထဝါသ၏ အကျယ်ကိုပြပြီး၍ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်၏ အကျယ်ကိုပြ လိုသောကြောင့် သောတာပန္နာနဉ္စနာမ စသည်တို့ကိုမိန့်။]

စ၊ ကား။ သောတာပန္နာနံ နာမ၊ သောတာပန်တို့၏ မည်သည်။ ပစ္စယာ ကာရော၊ အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာဖြစ်သော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်သည်။ ဥတ္တာနကော ဝ၊ သည်သာ။ ဟုတု၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။

အယဉ္ဇ အာယသ္မာ၊ ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း။ သောတာပနော၊ သောတာပန်တည်း။

[သောတာပန်အဖြစ်၏ အကျယ်ကိုပြပြီး၍ ဗဟုသုတရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဗဟုသုတာနဉ္စ အစရှိသည်ကိုမိန့်။]

စ၊ ကား။ ဗဟုသုတာနံ၊ များသောသုတရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ (ပါကဋော ဟောတိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့၏။ စတုဟတ္ထေ၊ လေးတောင် ရှိသော။ ဩဝရကေ၊ တိုက်ခန်း၌။ ပဒီပေ၊ ဆီမီးသည်။ ဇလမာနေ၊ တောက်ပလတ်သော်။ မဉ္ဇူပိဋံ၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်သည်။ (ပါကဋော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။) နာမဂ္ဂပပရိစ္ဆေဒေါ၊ နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ ပါကဋော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [သဟ ပစ္စယေန နာမဂ္ဂပဿ ပရိစ္ဆိဋ္ဌ အဝဗောဓော။-ဋီကာ။] အယဉ္ဇ အာယသ္မာ၊ ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း။ ဗဟုသုတာနံ၊ တို့တွင်။ အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်ဆုံးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟုသုတစွာနုဘာဝေနပိ၊ များသော သုတရှိသူ၏အဖြစ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်လည်း။ အဿ၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာအား။ ဝါ၊ ၏ ဉာဏ်၌။ ဂမ္ဘီရောပိ၊ သော။ ပစ္စယာကာရော၊ သည်။ ဥတ္တာနကော ဝိယ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂမ္ဘီရတာ

တတ္ထ၊ ထို “ဂမ္ဘီရောပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနကော ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ” ဟူသော စကားရပ်၌။ (ဂမ္ဘီရောနာမ-၌ စပ်။) အတ္ထဂမ္ဘီရတာယ၊ အကျိုး၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌ စပ်။) ဓမ္မဂမ္ဘီရတာယ၊ အကြောင်း၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဒေသနာဂမ္ဘီရတာယ၊ ဟောပြောရခြင်း၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ပဋိဝေဂဂမ္ဘီရတာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သောသဘော၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာ တို့ဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော နာမ၊ နက်နဲသည်မည်၏။

[ထို အာကာရလေးပါးကို အကျယ်ပြလို၍ တတ္ထ စသည်ကိုမိန့်။]

စတုဟိ အာကာရေဟိ။ ။အာကာရ သဒ္ဓါသည် “အကြောင်း”ဟူသောအနက်ကိုလည်း ဟောနိုင် ‘အခြင်းအရာ’ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏။ အတ္ထဂမ္ဘီရတာ စသည်တို့သည် နက်နဲပုံ နက်နဲဟန် အခြင်းအရာကို ပြသောကြောင့်

တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထဂမ္ဘီရတာ အစရှိသော ဝေလးမျိုးတို့တွင်။ (အတ္ထဂမ္ဘီရတာ၊ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ- စသည်တို့၌ စပ်။) ဇရာမရဏဏ၊ ဇရာမရဏ၏။ ဇာတိပစ္စယ သမ္မူတသမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည် ဖြစ်၍ အတူတကွဖြစ်သော မိမိ၏အကြောင်း အားလျော်သော ဇရာမရဏ၏ အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက် သဘောသည်။ (တနည်း) ဇာတိပစ္စယ သမ္မူတသမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်သဘော တကွဖြစ်သော မိမိ၏အကြောင်း အားလျော်စွာ ဇရာမရဏ၏ အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အနက် သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ဘဝပစ္စယသမ္မူတ သမုဒါဂတဋ္ဌော၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဘဝဿ ဥပါဒါနပစ္စယ သမ္မူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဥပါဒါနဿ တဏှာပစ္စယသမ္မူတ သမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ တဏှာယ ဝေဒနာပစ္စယ သမ္မူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝေဒနာယ ဖဿပစ္စယ သမ္မူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဖဿဿ သဠာယတနပစ္စယ သမ္မူတ သမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ သဠာယတနဿ နာရူပပစ္စယသမ္မူတ သမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ နာမဂ္ဂပဿ ဝိညာဏပစ္စယ သမ္မူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝိညာဏဿ သင်္ခါရပစ္စယသမ္မူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။

ဤနေရာ၌ “လေးပါးသော အခြင်းအရာ”ဟု ပေးပါသည်။ ထို အခြင်းအရာသည် ပင် နက်နဲပုံ၏ သရုပ်သကောင်ကို ပြသောကြောင့် “သရူပက္ခာဝိသေသန”ဟုလည်း ယူဆပါသည်။ ဆရာတို့ကား- “အကြောင်းကြောင့်”ဟု ကာရဏအနက် ဟိတ် အနက် ပေးတော်မူကြသည်။

ဇာတိပစ္စယဂတဋ္ဌော။ ။ ဇာတိပစ္စယတော့ သမ္မူတံ ဟုတွာ၊ “ဇာတိ”ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည် ဖြစ်၍။ သဟိတဿ၊ တကွဖြစ်သော။ (“သမု” ၌ “သံ” ၏ အဖွင့်။) အတ္တနော ပစ္စယာနရူပဿ ဇရာမရဿ ဥဒ္ဓိ ဥဒ္ဓိ (“သမု” ၌ “ဥ” ၏ အဖွင့်။) အာဂတဘာဝေါ။ (“ဂတဋ္ဌော” ၌ “အဋ္ဌ” ၏ အဖွင့်။) အနုပ ဝက္ကတ္ထောကား- အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်။ (လျော်စွာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက် သဘော။) ဣတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။ [ဤအတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထား သည်။]

တနည်း။ ။ အထဝါ သမ္မူတဋ္ဌော စ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောလည်း။ သမုဒါဂတဋ္ဌော စ၊ တကွဖြစ်သော အကြောင်းအားလျော်စွာ ဇရာမရဏ၏ အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော လည်း။ သမ္မူတသမုဒါဂတဋ္ဌော။-ဋီကာ။

သင်္ခါရာနံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဣတိ အယံ၊
ဤသည်ကား။ အတ္တဂမ္ဘီရတာ၊ အကျိုး၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်တည်း။

အဝိဇ္ဇာယ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဋ္ဌော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်
ဟူသော အနက်သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာနံ ဝိညာဏဿ
ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝိညာဏဿ နာမရူပဿ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ နာမ
ရူပဿ သဋ္ဌာယတနဿ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ သဋ္ဌာယတနဿ ဖဿဿ
ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဖဿဿ ဝေဒနာယ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝေဒနာယ
တဏှာယ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ တဏှာယ ဥပါဒါနဿ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။
ဥပါဒါနဿ ဘဝဿ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဘဝဿ ဇာတိယာ ပစ္စယဋ္ဌော
ဂမ္ဘီရော။ ဇာတိယာ ဇရာမရဏဿ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဣတိ အယံ၊ ဤ
သည်ကား။ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ၊ အကြောင်း၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်တည်း။

ကတ္တစိ သုတ္တေ၊ အချို့သောပါဠိရပ်၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ အနုလော
မတော၊ အနုလုံအားဖြင့်။ ဒေသိယတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ကတ္တစိ (သုတ္တေ)၊
၌။ ပဋိလောမတော၊ ပဋိလုံအားဖြင့်။ (ဒေသိယတိ၊ ၎င်း။) ကတ္တစိ (သုတ္တေ)၊
၌။ အနုလောမပဋိလောမတော၊ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့်။ (ဒေသိယတိ။)
ကတ္တစိ (သုတ္တေ)၊ ၌။ မဇ္ဈတော၊ အလယ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အနုလောမ
တော ဝါ၊ အနုလုံအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ပဋိလောမတော ဝါ၊ ပဋိ
လုံအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ [ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ
ဝေဒနာ စသည်။] အနုလောမ ပဋိလောမတော ဝါ၊ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့်
သော်လည်းကောင်း။ (ဒေသိယတိ။) [ဝေဒနာ၏ အကြောင်းသည် ဖဿ၊
ဖဿ၏အကြောင်းသည် သဋ္ဌာယတန စသည်။] ကတ္တစိ (သုတ္တေ)၊ ၌။ တိသန္ဓိ၊

အနုလောမပဋိလောမတော။ ။ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ဖြစ်
ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် (ဖြစ်ပုံကိုပြသော
“အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” ဟူသော ပါဠိရပ်သည်။) အနု
လောမမည်၏။ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါ
ရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းသည် (ချုပ်ပုံကိုပြသော “အဝိဇ္ဇာယ
တွေဝ အသေသပိရာဂနိရောဓော” ဟူသောပါဠိရပ်သည် ပဋိလောမမည်၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စ
ယာ သင်္ခါရာ စသည်ဖြင့် အစမှအဆုံးတိုင်အောင်သော ဒေသနာတော်သည် “အနု
လောမ” ဒေသနာတော်မည်၏။ “ဇရာမရဏ” ဟူသော အဆုံးမှ “အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင်
အစသို့သွားသော ဒေသနာတော်သည် “ပဋိလောမ” ဒေသနာတော်မည်၏။ အစမှ
အဆုံး အဆုံးမှအစတိုင်အောင် ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်သည် “အနု
လောမ ပဋိလောမ” ဒေသနာတော်မည်၏။

သုံးပါးသော အစပ်ရှိသော။ စတုသင်္ခေပေါ၊ လေးပါးသော အဖို့အစုရှိ
 သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဒေသိယတိ။) ကတ္ထစိ (သုတ္တေ)၊ ဌ။ ဒွိသန္ဓိ၊
 နှစ်ပါးသော အစပ်ရှိသော။ တိသင်္ခေပေါ၊ သုံးပါးသော အဖို့အစုရှိသော
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဒေသိယတိ။) ကတ္ထစိ (သုတ္တေ)၊ ဌ။ ဧကသန္ဓိ၊ တပါး
 သော အစပ်ရှိသော။ ဒွိသင်္ခေပေါ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့အစုရှိသော ပဋိစ္စ
 သမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဒေသိယတိ။) ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဒေသနာဂမ္ဘီရတာ၊
 ဒေသနာတော်၏ နက်နဲသည်၏အဖြစ်တည်း။

ပန၊ ကား။ (ဒေသနာဂမ္ဘီရတာမှတပါး ပဋိဝေဂဂမ္ဘီရတာကား။)
 အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၏။ အညာဏအဒဿနသစ္စာပဋိဝေဂဓဋ္ဌော၊ 'သိတတ်သော
 ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အနက်သဘော' မြင်တတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်
 ဘက် အနက်သဘော သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းဟူသော
 အနက်သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ အဘိသင်္ခရဏာ
 ယူဟနသဏဂဝိရာဂဓဋ္ဌော၊ ပြုစီမံခြင်း အနက်သဘော သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို

အညာဏပ။ပဋိဝေဂဓဋ္ဌော။ ။“အဝိဇ္ဇာယ ပနာ”တိ အာဒိယု ဇာနနုလက္ခဏဿ
 (သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော။) ဉာဏဿ ပဋိပက္ခဘူတော အဝိဇ္ဇာယ အညာဏဓဋ္ဌော
 (သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော အနက်သဘော။) အာရမ္မဏဿ
 ပစ္စက္ခကရဏေန (မျက်မှောက်ပြုခြင်းအားဖြင့်။) ဒဿနာဘူတဿ (မြင်တတ်သည်ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော ဉာဏ်၏။) ပဋိပက္ခဘူတော အဒဿနဓဋ္ဌော။ ယေနေသယ (အကြင်အကြောင်း
 ကြောင့် ၍ အဝိဇ္ဇာသည်။) အတ္တနေော သဘာဝေန ဒုက္ခာဒီနံ ယာထာဝသရသံ
 (မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော မိမိသဘောကို။) ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န ဒေတိ၊ ဆာဒေတွာ
 ပရိယောနန္ဓိတွာ (မြွေးယွက်၍။) တိဋ္ဌတိ။ တဿာ (ထို အဝိဇ္ဇာ၏။) သော (ထို ထိုး
 ထွင်း၍သိခြင်းငှာ မပေးခြင်းသဘောသည်။) သစ္စာသမ္ပုဋိဝေဂဓဋ္ဌော (သစ္စာလေးပါးကို
 ထိုးထွင်း၍မသိခြင်း အနက်သဘောတည်း။) -ဋီကာ။

အဘိသင်္ခရဏာ ပ။ ဝိရာဂရာဂဓဋ္ဌော။ ။အဘိသင်္ခရဏံ သံဝိဇာနံ (စိမိခြင်း။) ပုကပ္ပနံ
 (ပြုခြင်း။) ဣတိအတ္ထော။ အာဟူယနံ သပ္ပိဏ္ဍနံ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ အတ္တနေော ကိစ္စာ
 နှုပတာယ (မိမိကိစ္စအား လျော်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။) ရာသိကရဏံ (အာယူဟနံ
 ကို “သမ္ပိဏ္ဍနံ” ဟုဖွင့်၍ “ရာသိကရဏံ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။) ဣတိအတ္ထော။
 အပုညာဘိသင်္ခါရေကဒေသော သရာဂေါ (လောဘမူဟူသော အပုညဘိသင်္ခါရ
 တစိတ်သည် သရာဂမည်၏။) အညော ဝိရောဂေါ (လောဘမူ အပုညဘိသင်္ခါရ
 တစိတ်မှတပါး ဒေါသမူ မောဟမူအပုညဘိသင်္ခါရ တစိတ်နှင့်တကွ ပုညဘိသင်္ခါရ
 အာနန္ဒာဘိသင်္ခါရသည်ဝိရာဂမည်။)

တနည်း။ ရာဂဿ ဝါ ပဋိပက္ခဘာဝတော ရာဂပ္ပဝနုကော (ရာဂ၏ဆန့်ကျင်
 ဘက် မဟုတ်သည်၏ဖြစ်ကြောင့် ရာဂကို တိုးပွားစေတတ်သော။) ရာဂပ္ပတ္တိပစ္စယော
 စ သမ္မောပိ အပုညဘိသင်္ခါရော သရာဂေါ (ရာဂဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းလည်းဖြစ်သော

ပေါင်းစုခြင်းအနက်သဘော ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက် သဘော ရာဂမကင်းခြင်း အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ဇာ၊) ဝိညာဏဿ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏။ သုညတအဗျာပါရအသင်္ကပ္ပပဋိသန္ဓိပါတဘာဝဋ္ဌော၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော သိဖို့ရန် ဗျာပါရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော ကဘဝမှတဘဝသို့ မပြောင်းရွှေ့နိုင်ခြင်းဟူသော အနက်သဘော ပဋိသန္ဓေဓဏ၌ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ဇာ၊) နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ ဧကုပ္ပါဒေဝိနိဗ္ဗေဝဂါဝိနိဗ္ဗေဝဂနမနရူပနဋ္ဌော၊ အတူတကွဖြစ်ခြင်းအနက်သဘော အသီးသီးဖြစ်ခြင်းအနက်သဘော အာရုံသို့ညွတ်ခြင်းအနက်သဘော အသီးသီး မဖြစ်ခြင်းအနက်သဘောဖောက်ပြန်ခြင်း အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ဇာ၊)

အလုံးစုံသော အပုညာဘိသင်္ခါရသည်လည်း သရာဂ မည်၏။ [ရှေးနည်း၌ကား လောဘမူ အပုညာဘိသင်္ခါရ ကိုသာ “သရာဂ” ဟု ဆိုသည်။] ဣတရော တဗ္ဗိဒ္ဓရတာဝတော ဝိရောဂေါ (အပုညာဘိသင်္ခါရမှတစ်ပါး ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနန္ဒာဘိသင်္ခါရသည် ထို အပုညာဘိသင်္ခါရ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝိရောဂမည်၏။) -ဋီကာ။

သုညတ ။ပ။ ပါတုတာဝဋ္ဌော ။ ။ အတ္တပရာမာသဿ ဝိညာဏံ ဝိသေသတော ဝတ္ထု ဝုတ္တံ၊ (ဝိညာဉ်ကို အတ္တဟူ၍ မှားမှားယွင်းယွင်းသုံးသပ်ခြင်း၏ အထူးအားဖြင့် တည်ရာအကြောင်းဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဣတိ ဝိညာဏဿ သုညတဋ္ဌော (ထို့ကြောင့် ဝိညာဉ်၏ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောသည်။) ဂမ္ဘီရော။ (နက်နဲ၏။) အတ္တာ ဝိဇာနာတိ သံသရတိ (အတ္တသည် သိလည်းသိတတ်၏၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြောင်းသွားခြင်းအားဖြင့် ကျင့်လည်လည်း ကျင့်လည်တတ်၏။) ဣတိ သဗျာပါရတာသင်္ကပ္ပ အဝိနိဝေသဗလဝတာယ (ဤသို့ ဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ် တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဟု မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အဗျာပါရအသင်္ကပ္ပ ပဋိသန္ဓိပါတဘာဝဋ္ဌော စ (သိဖို့ရန် ဗျာပါရမရှိသည်၏အဖြစ် တဘဝမှတဘဝသို့ မပြောင်းရွှေ့နိုင်ခြင်း ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောတို့သည်လည်း။) ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲကုန်၏။ -ဋီကာ။

ဧကုပ္ပါဒေ၊ ပ။ နမနရူပနဋ္ဌော။ ။ နာမရူပဿ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဧကေတောဝ ဥပ္ပါဒေါ ဧကုပ္ပါဒေါ (ပဋိသန္ဓေဓဏ၌ နာမ်နှင့်ကမ္မဇရုပ်တို့ တပြိုင်နက်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းသည် ဧကုပ္ပါဒမည်၏။) ပဝတ္တိယံ ဝိသိုဝိသံ ယထာရဟံ ဧကုပ္ပါဒေါ (ပဝတ္တိအခါ အသီးအသီး ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းသည် ဧကုပ္ပါဒမည်၏။) နာမဿ ရူပေန၊ ရူပဿ စ နာမေန အသမ္ပယောဂတော ဝိနိဗ္ဗောဂေါ (နာမ်၏ ရုပ်နှင့် ရုပ်၏လည်း နာမ်နှင့် သမ္ပယုတ်မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိနိဗ္ဗောဂမည်၏။) နာမဿ နာမေန ရူပဿ စ ရူပေန ဧကစ္စဿ ဧကစ္စေန အဝိနိဗ္ဗောဂေါ ယောဇေတဗ္ဗော။ (နာမ်၏ နာမ်နှင့် ရုပ်၏လည်း ရုပ်နှင့် အချို့သောနာမ်၏အချို့သောရုပ်နှင့် ခွဲခြား၍ မဖြစ်ခြင်းကိုယှဉ်စေထိုက်၏။) ဋီကာ၌ -နောက်တနည်းလည်းရှိသေး၏။

သဋ္ဌာယတနဿ၊ စက္ခုစသား ၆-ပါးသော အာယတန၏။ အဓိပတိ
 လောကဒါရက္ခေတ္တဝိသယိဘာဝဋ္ဌော၊ ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့် အစိုးရသည်၏
 အဖြစ် စက္ခုသမ္ပယထသည်တို့၏ လောကနှင့်တူသည်၏အဖြစ် တံခါးပေါက်
 နှင့်တူသည်၏အဖြစ် လယ်ယာနှင့်တူသည်၏အဖြစ် ရှုပါရုံစသော အာရုံရှိသည်
 ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ၏။) ဖဿဿ၊ ၏။
 ဖုသနသသိန္နနသင်္ဂတိသန္နိပတဋ္ဌော၊ အာရုံကိုထွေထွေခြင်းအနက်သဘော အာရုံ
 ၌ ထိခိုက်ခြင်းအနက်သဘော အာရုံနှင့်အတူတကွ ပေါင်းဆုံခြင်းဟူသော
 အနက်သဘော အာရုံ၌ ကျရောက်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောလည်း။ (ဂမ္ဘီ
 ရော။) ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ အာရမ္မဏရသာနဘဝနသုဒဒက္ခမဏ္ဍတ္တဘာဝ
 နိဇ္ဇိဝေဒယိတဋ္ဌော၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းအနက်သဘော သုခ၏
 အဖြစ် ဒုက္ခ၏အဖြစ် မဏ္ဍုလ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော အတ္တ ဝီဇ
 မရှိသည်ဖြစ်၍ ခံစားတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီ
 ရော၊ ၏။)

တဏှာယ၊ ၏။ အဘိနန္ဒိတ အဇ္ဈောသာနသရိတာလတာ တဏှာနဒီတဏှာ
 သမုဒ္ဒုဒပ္ပူရဏဋ္ဌော၊ အလွန်နှစ်သက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက် သက်

အဓိပတိ။ပ။အာဝဋ္ဌော။ ။ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ အဓိပတိယဋ္ဌော (အဓိပတိ
 ပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့် အစိုးရသည်၏အဖြစ်သည် 'အဓိပတိ
 ယဋ္ဌ' တည်း။) 'လောကောပေသော၊ ဒွါရာပေသာ၊ ခေတ္တိ-ပေတ' ၌ ဝုတ္တလော
 ကာဒိအတ္ထော စက္ခာဒိသု ပဉ္စသု ယောဇေတဓမ္မာ။ (စက္ခုသမ္ပယထသည်တို့၏ဖြစ်ရာ
 လောကနှင့်တူသည်၏အဖြစ် တံခါးနှင့်တူသည်၏အဖြစ် လယ်ယာနှင့်တူသည်၏အဖြစ်
 သည် နက်နဲ၏။) မနာယတနဿ ပန လုဇ္ဇနတော (မနာယတန၏ပျက်စီးတတ်သည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။) မနောသမ္ပသာဒိနံ ဒွါရခေတ္တဘာဝတော" စ (မနော
 သမ္ပယထ အစရှိသည်တို့၏ တံခါးနှင့်တူသည်၏အဖြစ် လယ်ယာနှင့်တူသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်လည်းကောင်း။) ဒေတ အတ္တာ (ဤလောက ဒွါရခေတ္တအနက်တို့ကို။) ဝေဒိ
 တဗ္ဗာ။ အာပါတဂတာနံ ရူပါဒိနံ ပကာသနယောဂျိတာလက္ခဏံ ဩဘာသနံ စက္ခာ
 ဒိနံ ဝိသယိဘာဝေါ။-ဋီကာ။

ဗုသန။ပ။သန္နိပတဋ္ဌော။ ။[သဗ္ဗိနဋ္ဌော ဝိသေသတော စက္ခုသမ္ပယသာဒိနံ
 ပဉ္စန္ဒါဇုတရေ ဆန္ဒပ္ပိ ယောဇေတဗ္ဗာ ဗုသနဉ္စုဖဿဿ သဘာဝေါ။ သဗ္ဗိနဋ္ဌံ ရသော၊
 ဇုတရေ ဥပဋ္ဌာနာကာရာ။-ဋီကာ။] သင်္ဂတိအဋ္ဌ-စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ စက္ခုဝိညာဉ်
 စသည်တို့၏ အတူတကွပေါင်းဆုံခြင်း အနက်သဘော၊ သန္နိပတဋ္ဌ-အတူတကွ ထို
 တရားတို့၏ ကျရောက်ခြင်းအနက်သဘော။

အဘိနန္ဒိတ။ပ။ ဒုပ္ပူရဏဋ္ဌော။ ။သပ္ပိတိကံတဏှာယ၊ ဝီတိနှင့်တကွ ဖြစ်သော
 တဏှာ၏။ အဘိနန္ဒိတဋ္ဌော၊ နောက်နောင်တဏှာသည် အလွန်နှစ်သက်အပ်သည်၏

ဝင် မျှီသိပ် ပြီးဆုံးစေခြင်းဟူသောအနက် အဟုန်ပြင်းပြင်း စီးဆင်းတတ်
 သော မြစ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက် နွယ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ် ဟူသော
 အနက် မြစ်နှင့်တူသော တဏှာ၏အဖြစ် ဟူသောအနက် သမုဒ္ဒရာနှင့်တူသော
 တဏှာ၏ အဖြစ် ဟူသောအနက် မပြည့်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ် ဟူသောအနက်
 သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ၎င်း။) ဥပါဒါနဿ၊ ၎င်း။ အာဒါနဂ္ဂဟဏာ
 ဘိနိဝေသပရာမာသဒရတိက္ကမဋ္ဌော၊ စွဲစွဲလမ်းလမ်း၌ ယူခြင်းဟူသော အနက်
 အလွန်နှလုံးသွင်းခြင်း ဟူသောအနက် မှားမှားယွင်းယွင်းသုံးသပ်ခြင်းဟူသော
 အနက် လွန်မြောက် နိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက် သဘောသည်။
 (ဂမ္ဘီရော။) ဘဝဿ၊ ကမ္မဘဝ၏။ အာယူဟနာတိသင်္ခရဏ ယောနိဂတိဒ္ဓိတိ
 နိဝါသေသုခိပနဋ္ဌော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ပေါင်းစုံခြင်းဟူသော အနက်
 ပြုပြင်စီမံခြင်းဟူသော အနက် ယောနိ ဂတိ ဒ္ဓိတိ နိဝါသတို့၌ ပစ်ချခြင်း
 ဟူသော အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ၎င်း။) [“နိဝါသေသု”၌ သုပိဘတ်
 မကျေသော အလှူတ္တ ယမာသ်။]

ဇာတိယာ၊ ၎င်း။ ဇာတိသဉ္ဇာတိဩက္ကန္တိနိဗ္ဗတ္တိပါတုဘာဝဋ္ဌော၊ ဘဝသစ်၌
 ဖြစ်ခြင်းဟူသောအနက် ပေါင်းဆုံခြင်းအားဖြင့် ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းဟူသော
 အနက် ဘဝသစ်၌ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်သက်ရောက်ခြင်း ဟူသောအနက် ဖြစ်ခြင်း
 ဟူသောအနက် ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းဟူသောအနက်ဘာသာသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ၎င်း။)
 ဇရာမရဏဿ၊ ၎င်း။ ဝယ ဝယ ဘေဒ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ကုန်ခြင်း ဟူသော

အဖြစ် ဟူသော အနက်သဘော။ မလဝတရတဏှာယ၊ အလွန်အားရှိသောတဏှာ၏။
 ဂိလိတွာ၊ မျို၍။ ပရိနိဋ္ဌာပနံ၊ ပြီးဆုံးစေခြင်းဟူသော အနက်သဘောသည်။ အဇ္ဈော
 သာနဋ္ဌော၊ မည်၏။ [အဓိ၊ အလွန်။ ဩသာန (အဝ+သာန။) အဝ၊ သက်ဝင်၍၊
 မျို၍+သာန၊ ပြီးဆုံးစေခြင်းဟူသော။ အဋ္ဌ၊ အနက်သဘော။ “အဓိ”ကို “မလဝတရ
 တဏှာယ” ဟုလည်းကောင်း၊ “အဝသာန”၌ “အဝ၏ ကာရိယ” “ဩ”ကို “ဂိလိ
 တွာ” ဟု လည်းကောင်း၊ “သာန”၌ ကာရိတ် အကျေကြံ၍ “ပရိနိဋ္ဌာပနံ” ဟု
 လည်းကောင်းဖွင့်သည်။ “သာ”သည် ဩသာန အနက်ဟောတည်း။]

ဣတရေ ပန။ ။ဇေဋ္ဌဘာဝ၊ အဟုန်ပျင်းပျင်း စီးဆင်းသော မြစ်ကဲ့သို့ တဏှာ
 ၎င်း အလွန်ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်။ ဩသာရဏ (အဝ+သာရဏ)၊
 နွယ်သည် မိမိတက်ရာသစ်ပင်ကို အောက်သို့ဆွဲချသကဲ့သို့ တဏှာသည်လည်း မိမိ
 ကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ်လေးရွာသို့ ရောက်အောင် ဆွဲချတတ်သည်၏ အဖြစ်
 ဟူသောအနက်။ သမုဒ္ဒရာရတိက္ကမ အပါရိပုရိဝေနေ၊ တဏှာတည်း ဟူသော မြစ်
 သမုဒ္ဒရာတို့၏ လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ် ဟူသောအနက် မပြည့်စေနိုင်သည်၏
 အဖြစ် ဟူသောအနက်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။—စိုကာ။

အနက် ပျက်ခြင်းဟူသော အနက် ခန္ဓာကိုယ်၏ ပျက်စီးခြင်းဟူသောအနက် ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော) ဣတိ ဝေံ သို့။ [ဤမှနောက်၌ “ယော အဝိဇ္ဇာဒီနံ သဘာဝေါ၊ ယေန ပဋိဝေဓေန ။ပ။ ဟောန္တိ၊ သော ဂမ္ဘီရောတိ” ဟု တွေ့ရ၏။ “ယော ယေန” ဟု အနိယမ နှစ်ခုဖြစ်နေ၏။ နှစ်ခုမရှိရ “ယော” မပါမှကောင်းသည်။ “အဝိဇ္ဇာဒီနံ သဘာဝေါ” ကို နောက်မှ သောနှင့်တွဲ။] ပဋိဝေဓေန၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ ယေန (သဘာဝေန)၊ အကြင်သဘောဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိ သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့သည်။ ဝါ၊ ထို့ကို။ သရသလက္ခဏတော၊ မိမိ သဘောလက္ခဏာအားဖြင့်။ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့၏။ သော သဘာဝေါ၊ ထို သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤ နက်နဲ ခြင်းကို။ ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရတာ တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

သဗ္ဗာ ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သာ၊ ထို အတ္တ ဓမ္မ ဒေသနာ ပဋိ ဝေဓဂမ္ဘီရတာသည်။ ယေရဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်၏ (ဉာဏ်၌)။ ဥတ္တာ နကော၊ ဝိယ၊ ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အလုံးစုံသော ဂမ္ဘီရတာ၏ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ဉာဏ်၌ ပေါ်လွင် သကဲ့သို့ ထင်လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသန္တိ အာနန္ဒ၊ ကို။ ဥဿာဒေန္တော၊ မြောက်ပင်တော်မှလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မာ ဟေဝန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤမာဟေဝံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ တံ၊ သည်။ မဟာပညော၊ ကြီးသောပညာရှိ၏။ ဝိသဒဉာဏော၊ သန်ရှင်း စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ရှိ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ကြီးသော ပညာ သန်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဉာဏ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တေ၊ သင်၏ (ဉာဏ်၌)။ ဂမ္ဘီရော ပိ၊ သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနကော ဝိယ၊ သို့။ ဝါယတိ၊ ထင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သင်၏ မဟာပညာ ဝိသဒဉာဏဖြစ်သည့်အတွက် သင်၏ဉာဏ်၌ နက်နဲသည်လည်းဖြစ်သော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်၏ ပေါ်လွင်သကဲ့သို့ ထင်လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) မယုမေဝ၊ အားသာ။ ဝါ၊ ငါ၏ဉာဏ်၌သာ။ သေ (သော)၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သည်။ ဥတ္တာနကော၊ သည်။ ဟုတု၊ ဥပဋ္ဌာတိ နုခေါ၊ ထင်လာလေ သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ အညေသမ္ပိ၊ အားလည်း။ ဝါ၊ ဝါမှတပါး

အခြားသူတို့၏(ဉာဏ်၌လည်း)။ (ဥတ္တာနကော ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ နံခေါ။) ဣတိ ဝေံ သို့။ မာ အဝစ၊ မပြောလင့်။ ဣတိ (အယ်)၊ ဤ ဆိုအုပ်ပြီးကား။ (အဓိပ္ပါယ်ော၊ တော်တည်း။)

အပသာဒနာအဖွင့်

ပန၊ ကား။ (ဥဿာဒန ပြပုံမှတပါး အပသာဒန ပြပုံကား။) အပသာ ဒေန္တောတိ၊ ဟူ၍။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အပသာဒေန္တော-ဟူသောစကားရပ်၌။ အယ်၊ ကား။ အဓိပ္ပါ ယော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အထ စ ပန ။ပ။ ခါယတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ သို့။ မာ အဝစ၊ ပါလင့်။ ဟိ၊ မပြောသင့်သည်ကား မှန်၏။တော သင်၏ ဉာဏ်၌။ ယေ(ဧသော)၊ ဤ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်သည်။ဥတ္တာနကတ္တာနကော ဝိယ၊ ပေါ်လွင်ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ အလွန်ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။ယဒိ ခါယတိ၊ အကယ်၍ ထင်လာအံ့။ (ဝေံ သတိ၊ ဤသို့ အလွန်ပေါ်လွင်သကဲ့သို့ ထင်လာသည်ရှိသော်။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ သည်။ အတ္တဇော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ နာ ဟောသိ၊ မဖြစ်သနည်း။ မယာ၊ သည်။ ဒိန္န နယေဝ၊ ပေးအပ်သောနည်း၌သာ။ ဌတွာ၊ တည်၍။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဇာသိ၊ ထိုးထွင်း၍သိရသနည်း။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ဣဒံ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ဤ နိဗ္ဗာန်သည်သာ။ (သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် အာရုံပြုရ သော ဤနိဗ္ဗာန်သည်သာ။) ဂမ္ဘိရံ၊ နက်နဲသလော။ ပစ္စယာကာရော ပန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်ကား။ တဝ၊ သင်၏ဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနကော၊ သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်သလော။ အထ၊ ထိုသို့ တိမ်သည်ဖြစ်၍ ထင်သည်ရှိသော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ ရှုန်ရှင်းသော။ ကာမရာဂသံယောဇနံ၊ ကာမ ရာဂသံယောဇန်လည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌ စပ်။) ပဋိဘသံယောဇနံ၊ လည်း ကောင်း။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ သော။ ကာမရာဂါနုသယံ၊ ကာမရာဂါနုသယ လည်းကောင်း။ ပဋိဘာနုသယံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ သမုတ္တါဋ္ဌေတွာ၊ ခွါ၍။ သကဒါ ဂါမိဖလံ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို။ န သစ္စံကရောသိ၊ မျက်မှောက်မပြုဘိသနည်း။ အဏုသဟဂတေ၊ သိမ်မွေ့သောသဘောသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ [အဏု သဟဂတေတိ အဏုသဘာဝံ ဥပဂတေ။-ဋီကာ။] စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေယေဝ ကိလေသေ၊ ထို ကိလေသာတို့ကိုပင်။ သမုတ္တါဋ္ဌေတွာ၊ ခွါ၍။

အနာဂါမိဖလံ၊ ကို။ န သစ္စိကရေသိ၊ ဘိသနည်း။ ရူပရာဂါဒီနိ၊ ရူပရာဂ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့လည်းကောင်း။ ဘဝရာဂါနုသယံ၊ လည်းကောင်း။ မာနာနုသယံ၊ လည်းကောင်း။ အဝိဇ္ဇာနုသယံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ကိုလေသေ၊ တို့ကို။ သမုတ္တါဇ္ဇေတုာ၊ ရှိ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ န သစ္စိကရေသိ၊ မျက်မှောက်မပြုဘိသနည်း။

၈၊ သည်သာ မကံသေး။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတသဟဿကပ္ပါမိကံ၊ ကမ္ဘာတသိန်း အလွန်ရှိသော။ ဧကံ အသင်္ချေယျံ၊ တအသင်္ချေပတ်လုံး။ ပူရိတပါရမိနော၊ ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမီရှိကုန်သော။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂုလ္လာနာ ဝိယ၊ သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂုလ္လာန်တို့ကဲ့သို့။ သာဝကပါရမီဉာဏံ၊ သာဝကပါရမီဉာဏ်ကို။ နပုဋ္ဌိဝိဇ္ဇသိ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိဘိသနည်း။ သတသဟဿကပ္ပါမိကာနိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ အသင်္ချေယျာနိ၊ နှစ်သင်္ချေတို့ပတ်လုံး။ ပူရိတပါရမိနော၊ ကုန်သော။ ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါ ဝိယ၊ ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါတို့ ကဲ့သို့။ ပဇ္ဇေကဗောဓိဉာဏံ၊ ပဇ္ဇေကဗောဓိဉာဏ်ကို။ နပုဋ္ဌိဝိဇ္ဇသိ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိဘိသနည်း။

၀၊ တနည်း။ တေ၊ သင်၏ (ဉာဏ်၌)။ သဗ္ဗထာဝ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာ။ သေ (သော)၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဥက္ကာနကော၊ သည်။ ဟုတော။ ယဒိ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍ တင်လာအံ့။ အထ၊ ထိုသို့ ထင်လာလတ်သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတသဟဿကပ္ပါမိကာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ၀၊ လေးအသင်္ချေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ (ပညာဓိကဘုရားလောင်းကိုရည်ရွယ်သည်။) အဋ္ဌ အသင်္ချေယျာနိ ၀၊ ရှစ်အသင်္ချေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း (ဝီရိယာဓိကကိုရည်ရွယ်သည်။) သောဗ္ဗသ အသင်္ချေယျာနိ ၀၊ တဆယ်ခြောက် အသင်္ချေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း (သဒ္ဓါဓိကကိုရည်ရွယ်သည်။) ပူရိတပါရမိနော၊ ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ သဗ္ဗညုတဉာဏံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို။ န သစ္စိကရေသိ၊ နည်း။ ဧတေဟိ ဝိသေသာဓိဂမေဟိ၊ ဤ ရအပ်သော တရားထူးတို့ဖြင့်။ အနတ္ထိကော၊ အလိုမရှိသည်။ အသိ ကံ၊ ဖြစ်သလော။ ယာဝ စ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ တေ၊ သင်၏။ အပရဒ္ဓံ၊ ချွတ်ယွင်းမှုကို။ ပဿ၊ ရှုလော့။ တံ နာမ၊ သင်မည်သည်။ ပဒေသဉာဏေ၊ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဉာဏ်၌။ ဌိတော၊ တည်သော။ [သာဝကော ပဒေသဉာဏေ ဌိတောတိ သာဝကော ဟုတော သေက္ခဘာဝတော တတ္ထာပိ (ထို သေက္ခ၏ အဖြစ်၌

လည်း။) ပဒေသဉာဏေ ဌိတော (သမာနော ဝဒေသိ။)-ဋီကာ။] သာဝ
 ကော၊ သာဝကသည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်ပါလျက်။) အတိဂမ္ဘိရံ၊ အလွန်
 နက်နဲသော။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ မေ၊ အား။ ဝါ၊ ၏ ဉာဏ်၌။ ဥတ္တာန-
 ကော၊ သည်။ (ဟုတော။) ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေသိ၊ ဆိုဘိ၏။
 တဿ တေ၊ ထိုသင်၏။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤ“ဥတ္တာနကော မေ ဥပဋ္ဌာတိ”
 ဟူသော စကားသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ကထာယ၊ နှင့်။ ပစ္စနိကံ၊ ဆန့်ကျင်
 ဘက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (“တံ တထာဂတော အဘိသမေတိ” အစရှိသော
 စကားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေ၏။) [ဗုဒ္ဓါနံ ကထာယ “တံ တထာ
 ဂတော အဘိသမေတိ”တိ အာဓိကာယ ပစ္စနိကံ ဟောတိ။-ဋီကာ။]
 တာဓိသေန၊ သင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဘိက္ခုနာ နာမ၊ ရဟန်းမည်သည်။
 ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ကထာယ၊ နှင့်။ ပစ္စနိကံ၊ ကို။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုထိုက်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ၊ ဤ မှတ်ထင်ခြင်းသည်။ န ယတ္ထံ၊ မသင့်။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ မယံ၊ ဝါတုရားသည်။ ဣဒံ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ပတိ
 ဝိဇ္ဇိတံ၊ ငှာ။ ဝါယမန္တဿေဝ၊ အားထုတ်တော် မူစဉ်ပင်။ သတသဟဿံ၊
 ကပ္ပါဓိကောနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ၊ တို့သည်။ အတိက္ကန္တာနိ
 နန၊ လွန်ခဲ့ကုန်ပြီ မဟုတ်လော။ စ ပန၊ သည်သာ မက သေး။ ပစ္စယာ-
 ကာရံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဇနတ္ထာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူခြင်း အကျိုးငှာ။ မေ၊
 ဝါတုရားသည်။ အဓိန္ဒ၊ မပေးအပ်သော။ ဒါနံ နာမ၊ ဒါနမည်သည်။
 နတ္ထိ (နန)၊ မရှိသည်မဟုတ်ပါလော။ အပ္ပရိတပါရမီ နာမ၊ မဖြည့်အပ်သော
 ပါရမီမည်သည်။ နတ္ထိ (နန)၊ မရှိသည်မဟုတ်ပါလော။ စ၊ သေး။ ပစ္စယာကာရံ၊
 ကို။ ပဋိဝိဇ္ဇိတာမိ၊ ထိုးထွင်း၍သိအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ မေ၊ သည်။
 နိရုဿာဟံ ဝိယ၊ အားထုတ်ရခြင်းမရှိသကဲ့သို့။ မာရဗလံ၊ မာရ်နတ်၏ အစွမ်း

ဝါယမန္တဿေဝ။ “ဝါယမန္တဿေဝါ” တိ ဣဒိနာ ဝိသေသတော ဉာဏ
 သမ္ဘာရ သမ္ဘရဏံ၊ ဉာဏ်၏အဆောက်အအုံကို ဆည်းပူးခြင်းဟူသော။ ပညာပါရမီတာ
 ပုရဏံ၊ ပညာပါရမီကို ဖြည့်ခြင်းကို။ ဝဒတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဆိုလိုရင်းကား-“ဤ ပစ္စိစ္စ
 သမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အကျိုးငှာ အားထုတ်တော်မူစဉ်ပင်” ဟု
 မိန့်တော်မူသော ဤစကားဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပါရမီတော်များကို ဖြည့်ခြင်းသည် “ပညာ
 ပါရမီ ပြည့်အောင်ဖြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်” ဟု ပြတော်မူ၏။ တဿ စ သမ္ပဗ္ဗိ ပုညဥပနိဿ
 ယော၊ “ပါရမီဆယ်ပါး” ဟူသော အလုံးစုံသော ကောင်းမှုတော်သည်လည်း ထို ပညာ
 ပါရမီပြည့်ခြင်း၏အားကြီးသော ဝိရာအကြောင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်
 ဓဝံသန္တရာမင်းဘဝတုန်းက ဆင်ဖြူတော်လှူရာဝယ် “သမ္ပဿတဉာဏ်၏ အထောက်
 အပံ့ဖြစ်ပါစေ” ဟု ဆုတောင်းတော်မူခဲ့သည်။

သတ္တိကို။ ဝိမေန္တဿ၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူစဉ်။ အယံ မဟာပထဝီ၊ ဤ မြေကြီးသည်။ ဒွဂ်လမတ္တမ္ပိ၊ လက်နှစ်သစ်မျှလည်း။ န ကမ္ပိ၊ မတုန်လှုပ်ခဲ့။ တထာ၊ တူ။ ပဌမယာမေ၊ ပထမယံ၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ မဇ္ဈိမယံ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုလည်းကောင်း။ သမ္မာဒေန္တဿ၊ ပြီးစီးတော်မူစဉ်။ (အယံ မဟာပထဝီ ဒွဂ်လမတ္တမ္ပိ န ကမ္ပိ။)

ပံန၊ အန္တယကား။ ပစ္စိမယာမေ၊ ပစ္စိမယံ၌။ မေ၊ ခါ။ (ဒိဌမတ္တေဝ-၌ စပ်။) ဗလဝပစ္စူသသမယေ၊ အားကြီးသော မိုးသောက်အခါ၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့အား။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟေတိ၊ ထူတိ၊ သို့။ ဒိဌမတ္တေဝ၊ မြင်အပ်ကာမျှ၌သာ။ ဒသသဟယံလောကဓာတု၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်သည်။ အယဒဏ္ဍင်္ဂေန၊ သံတုတ်ငယ်ဖြင့်။ အာကောဋိတကံသတာလံ ဝိယ၊ တီးခေါက်အပ်သော ကြေးခွက်သည်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ တီးခေါက်အပ်သော ကြေးနှောင်သည်ကဲ့သို့။ ဝိရဝသတံ၊ မြည်သံ တရာကိုလည်းကောင်း။ ဝိရဝသဟယံ၊ မြည်သံတထောင်ကိုလည်းကောင်း။ မုဉ္ဇမာနာ၊ လွတ်လျက်။ ဝါတာဟတေ၊ လေသည်။ တိုက်ခတ်အပ်သော။ ပဒုမိနိပဏ္ဏေ၊ ပဒုမ္မာကြာရွက်ပေါ်၌။ ဥဒကမိန္ဒူ၊ ဝိယ၊ ရေပေါက်ကဲ့သို့။ ကမ္ပိတ္ထ၊ တုန်လှုပ်ပြီ။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော စ၊ နက်လည်း-နက်နဲ၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသော အရောင်လည်း ရှိ၏။ အာနန္ဒ၊ တေဿ ဓမ္မဿ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်းအရပ်ရပ်ကို။ အနန္ဒဗောဓာ၊ ဉာတပရိညာဖြင့် အဖန်ဖန် မသိခြင်းကြောင့်။ (အပုဋ္ဌိဝေဓော၊ တိရဏပရိညာ ပဟာနပရိညာတို့ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ အယံ ပဇာ၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝါ သို့ကလောက်။ တန္တာကုလကဇာတာ၊ ရှုပ်ထွေးသော ချည်ကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေးသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ ကစီရည် တင်အပ်သောချည်ထွေး၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ (တနည်း) ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ စာမကလေး၏ ရှုပ်ထွေးသော အသိုက်ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ၊ ရှုပ်ထွေးသော ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်ကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေးသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတူ၊ ၍။) အပါယံ၊ ကြီးပွားခြင်းမှကင်းသော။ ဝါ၊ သူ့အဖြစ်ကြောင်းကောင်းမှုမှ ကင်းသော။ ဒဂ္ဂတိ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းထုဖြစ်သော။

ဝိနိပါတ်၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျဆောက်ရာဖြစ်သော အပါယ်
 ၄-ဘုံကိုလည်းကောင်း။ သံသာရုံ၊ ကြွင်းသော သံသရာကိုလည်းကောင်း။
 (တနည်း) အပါယ်၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သော။ ဝိနိပါတ်၊ သော။ သံသာရုံ၊
 အလုံးစုံသော သံသရာကို။) နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။ ဣတိ (အယ်)
 ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ (အဓိပ္ပါယ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်တည်း။)

တေဿ ဓမ္မဿာတိ၊ ကား။ တေဿ ပစ္စယဓမ္မဿ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော
 အကြောင်းတရားကို။ (အနန္တဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ-တို့၌ စပ်။) အနန္တဗောဓာတိ၊
 ကား။ ဉာတပရိညာ ဝသေန၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသော ဉာတပရိညာ၌၏အဖြစ်
 ဖြင့်။ အနန္တဗုဇ္ဈနာ၊ အဖန်ဖန် မသိခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဋိဝေဓာတိ၊ ကား။
 တိရုဏပ္ပဟာန ပရိညာဝသေန၊ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဟူသော တိရုဏ

ဉာတပ။ အနန္တဗုဇ္ဈနာ။ ။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါနာမ်ရုပ်ကို “ဤကား နာမ်၊ ဤကား
 ရုပ်” ဟု ဝိုင်းခြား၍ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်လည်းကောင်း။ တဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏။
 ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော စ၊ အကြောင်းကို ဝိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော ဉာဏ်သည်လည်းကောင်း။
 န ပဂ္ဂမာဘိနိဝေသမတ္တေန ဟောတိ၊ ပထမတကြိမ် - နှလုံးသွင်းကာမှဖြင့် မဖြစ်နိုင်။
 အထခေါတတ္ထ၊ ထို နာမ်ရုပ်-နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းတို့၌။ အပရာပရံ၊ တကြိမ်ပြီး
 တကြိမ်။ ဝါ၊ အထပ်ထပ်။ ဉာဏုပ္ပတ္တိသည်တေန၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းဟု အသိအမှတ်ပြု
 အပ်သော။ အန အန ဗုဇ္ဈနေန၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် သိခြင်းဖြင့်။ (ဟောတိ။)
 တဒုတယာဘာပံ ပန ဒသောန္တော၊ ထိုနှစ်ပါးစုံ၏ မဖြစ်ခြင်းကို ပြလိုခြင်းကြောင့်။
 “ဉာတပရိညာဝသေန အနန္တဗုဇ္ဈနာ” တိ အာဟာ- ဝိကာ။ [ဤစကားအရ “ဉာတ
 ပရိညာ၌” ဟူသည် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တည်း-ဟု သိပါ။
 သစ္စယမက ပရိညာဝါရုံကား မဂ်ဉာဏ်ကိုလည်း ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာ ၊ ပါး ထင်ရှားပြီ
 သောကြောင့် ဉာတပရိညာ၌ဟု ဆိုသေး၏။]

တိရုဏ။ ပ။ အပ္ပဋိဝိဇ္ဇာနာ။ ။ နိစ္စသညာဒီနံ ပဟေနဝသေန ဝတ္တမာနာ ဝိပဿနာ၊
 အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ငုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ဓမ္မေ စ ပဋိဝိဇ္ဇိန္တိ ဧဝ
 နာမ တောတိ၊ နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိသည်သာလျှင် မည်၏။ (ကသျှာ။)
 ပဒ္ဓိပက္ခဝိက္ခမ္ဘနေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော နိစ္စသညာ စသည်ကို ပယ်၍ ခြင်းအား
 ဖြင့်။ တိက္ခဝိသဘာဝါပတ္တိတော၊ ထက်မြက်သည်၏အဖြစ် သင့်ရှင်းသည်၏ အဖြစ်ဆို
 ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တဒဓိဋ္ဌာနာတာ စ တိရုဏပရိညာ၊ တိရုဏပရိညာ၌သည်
 လိုဝိပဿနာဉာဏ် ဟူသော တည်ရာရှိ၏။ အရိယမဂ္ဂေါ စ ပရိညာပဟာနာဘိသမယ
 ဝသေန ပာတ္တိယာ၊ အရိယာမဂ်သည်လည်း ဝိုင်းခြား၍ သိခြင်း ပယ်ခြင်း ဟူသော
 ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တိရုဏပဟာနပရိညာသင်္ဂဟော စ၊
 တိရုဏပရိညာ၌ ပဟာနပရိညာ၌ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သည်လည်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ
 တဒုဘယပဋိဝေဓာဘာပံ ဒသောန္တော “တိရုဏ။ ပ။ အပ္ပဋိဝိဇ္ဇာ” တိ အာဟာ- ဝိကာ။

ပရိညာဉ်ပဟာနပရိညာဉ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အပ္ပဇိဝိဇ္ဇနာ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ (အယံ ပဇာ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ-၌ စပ်။)

တန္တောကုလကဇာတတိ၊ ကား။ တန္တံ ဝိယ၊ ချည်ထွေးကဲ့သို့။ အာကုလကဇာတတ၊ ရှုပ်ထွေးသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ နာတိဝတ္တတိ-၌ စပ်။) ယထာနာမ၊ ဥပမာ မည်သည်ကား။ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ၊ မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သော (မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) မုသိကစ္ဆိန္နံ၊ ကြွက်သည်ကိုက်ဖြတ်အပ်သော။ ပေသကာဗုဒ္ဓံ၊ ရက်ကန်းသည်တို့၏။ တန္တံ၊ ချည်ထွေးသည်။ တဟိံ တဟိံ၊ ထိုထို အရပ်၌။ အာကုလံ၊ ရှုပ်ထွေးသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤ အရပ်သည်။ အဂ္ဂံ၊ အဖျားတည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ မူလံ၊ အရင်းတည်း။ တုတိ၊ သို့။ အဂ္ဂေန၊ အဖျားဖြင့်။ အဂ္ဂံ ဝါ၊ အဖျားသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မူလေန၊ အရင်းဖြင့်။ မူလံ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သမာနေတု၊ တူအောင်ဆောင်ခြင်းငှာ။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်။ ဝါ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သည်။ ဟောတိ (ယထာ)၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣမသ္မိံ၊ ပစ္စယာကာရေ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ ခလိတော၊ ချွတ်ချော်ကုန်သည်။ အာကုလော၊ ရှုပ်ထွေးကုန်သည်။ ဗျာကုလော၊ အထူးသဖြင့် ရှုပ်ထွေးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တံ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဥဇံ၊ ဖြောင့်မတ်အောင်။ ကာတု၊ ငှာ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်

[ဤစကားအရ “တိရဏပရိညာ” ဟူသည် အနိစ္စ စသည်ဟု ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်တည်း။ “ပဟာနပရိညာ” ဟူသည်လည်း နိစ္စသညာ စသည်ကို ပယ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် ကိလေသာကိုပယ်သော မဂ်ဉာဏ်ပင်တည်း ဟု သိပါ။]

တန္တောကုလကဇာတတ။ ။ [သုတ္တံ တန္တံ၊ ပုမေ တန္တံ-အဘိဓာန် (၅၂၃)။] အာကုလသဒ္ဓါသည် ရှုပ်ထွေးခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ အာကုလနံ၊ ပေါင်းစပ်ခြင်း။ အာကုလံ၊ ခြင်း။ အာကုလမေဝ အာကုလကံ။ သုတ္တံ ၌ ကပစ္စည်း။ (တနည်း) အာကုလန္တိ၊ ပေါင်းစပ် ရှုပ်ထွေးတတ်ကုန်၏။ ဣတိ အာကုလကာနိ၊ အာကုလကာနံ တာဝေ၊ အာကုလကံ။ ရှုပ်ထွေးကုန်သည်၏အဖြစ် (ရှုပ်ထွေးခြင်း) ။ တန္တံ၊ ချည်ထိုး၏။ အာကုလကံ တန္တောကုလကံ၊ ဤနည်း၌ ထိုထိုနေရာဝယ်ရှိသော ချည်ထိုး၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကို “တန္တောကုလကံ” ဟု ခေါ်၏။ တန္တောကုလကမိဝ + ဇာတာ တန္တောကုလကဇာတတ၊ (ပဇာ)။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဉာတပရိညာ တိရဏပရိညာတို့ဖြင့် မသိသော သတ္တဝါ အပေါင်းသည် အမြတ်အဆာချည်တွေ ပေါင်းစုရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ဖြစ်နေရကား “အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်မှန်း သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်မှန်းကို မသိနိုင်ပဲ အမျိုးမျိုးသော ဝိညာဉ်အယူကို ယူမိလေသည်။

မဃာဝါ (ပ) ၂၀ (ခ)

ကုန်။ [“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့်
 ဖြောင့်အောင် မပြုနိုင်ကြ။] တတ္ထ၊ ထို ဥပမာ၌။ တန္တံ၊ ချည်ထွေးသည်။
 (ဘဝေယျ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ကို။ (ဥဇုံ ကာတုံ-၌ စပ်။) ပစ္စတ္တပုရိသကာရေ၊
 အသီးအသီးသော ယောက်ျားတို့၏ လုံ့လ၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်
 အောင်။ ဝါ၊ ရှင်းအောင်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ သက္ကာပိ၊ တတ်ကောင်းသည်
 လည်း။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်နိုင်ရာသေး၏။ ပန၊ ဗျတိရိုက်ကား။ ဝေ၊ ကုန်
 သော။ ဗောဓိသတ္ထေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဘုရားအလောင်း သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်း
 တို့ကို။ ထပေတွာ၊ ၍။ အညေ၊ ဘုရားအလောင်းတို့မှ အခြားကုန်သော။
 သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။
 ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဥဇုံ၊ အောင်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ သမတ္တာ နာမ၊ စွမ်း
 နိုင်သူတို့ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။

ပန၊ တနည်းကား။ (ကြွက်ကိုက်အပ်သော ချည်ထွေးဥပမာမှ တပါး
 ကစီရည်တို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးနေသော ချည်းထွေး ဥပမာတနည်းကား။) အာကုလံ၊
 ရှုပ်ထွေးသော။ တန္တံ၊ ချည်သည်။- ကဗ္ဗိယံ၊ ကစီရည်ကို။ ဝါ၊ ပအုန်း
 ရည်ကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ဧကောစ္ဆေန၊ ဘီးဖြင့်။ ပဟတံ၊ ဖီးအပ်သည်။
 (သမာနံ) တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို အရပ်၌။ ဂုဋ္ဌကဇာတံ၊ ဖြစ်သော လုံး
 ထွေးသည်၏ အဖြစ်ရှိသည်။ ဂဏ္ဍိဗဒ္ဓံ၊ အထုံးအဖြစ်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်။
 ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပစ္စယေသု၊
 အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အစရှိသော သဘောရှိသော အကြောင်းတရားတို့၌။
 ပက္ခလိတွာ၊ ချွတ်ချော်၍။ (နိစ္စ ဂါဟ အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ချွတ်
 ချော်၍။) [ပစ္စယေသု ပက္ခလိတွာတိ အနိစ္စ ဒုက္ခာ နတ္တာဒိသဘာဝေသု ပစ္စယ
 ဓမ္မေသု နိစ္စာဒိဂ္ဂါဟဝသေန ပက္ခလိတွာ။-ဋီကာ။] ပစ္စယေ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ
 အနတ္တ အစရှိသော သဘောရှိသော အကြောင်းတရားတို့ကို။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်
 အောင်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ အသက္ကောန္တာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။)
 ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတစသေန၊ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာကုလက
 ဇာတာ၊ ဖြစ်သော ရှုပ်ထွေးသည်၏ အဖြစ်ရှိကုန်သည်။ ဂဏ္ဍိဗဒ္ဓံ၊ အထုံး
 အဖြစ်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဟိ၊ မှန်။ ယေ ဧကစိ၊ အမှတ်မရှိ
 ကြွင်းမဲ့ ဥဿုံ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိဂတနိဿိတာ၊ မိစ္ဆာ
 အယူကို မှီကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ (တေ၊ ထို မိစ္ဆာ
 အယူကို မှီကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။) ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဥဇုံ၊ အောင်။
 ကာတုံ၊ ငှာ။ အသက္ကောန္တာယေဝ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ

ဒိဋ္ဌိဂတနိဿိတာ ဟောန္တိ။) [ယေ ဟိ ကေစိ 'သမဏာ' ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သဿတဒိဋ္ဌိအာဒိဋ္ဌိယော နိဿိတာ အတ္ထိနာ။-ဋီကာ။]

ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတာတိ (တ္ထေ)။ ဤပါဠိ၌။ ပေသကာရကဗ္ဗိယသုတ္တံ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ ကစီရည်တင်အပ်သော ချည်ကို။ ကုလာဂဏ္ဍိကံ၊ ကုလာဂဏ္ဍိက ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ သကုဏိကာ၊ ငှက်မငယ်သည်။ ကုလာ နာမ၊ ကုလာမည်၏။ တဿာ၊ ထို ငှက်မငယ်၏။ ကုလာဝကော၊ အသိုက် ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဣတိ ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဧကေ၊ အချို့ ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ။) ဟိ၊ ချဲ့။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို 'နှစ်ပါးစုံသော ကစီရည်တင်အပ်သောချည်ထွေး စာပေါင်းသိုက်သည်လည်း။ [တဒုဘယမ္ပိတိ "ကုလာဂဏ္ဍိက"န္တိ ဝုတ္တံ ကဗ္ဗိယ သုတ္တံ၊ ကုလာဝကဉ္စ။-ဋီကာ။] အာကုလံ၊ ရှုပ်ထွေးသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ သို့။ အဂ္ဂေန၊ အဖျားဖြင့်။ အဂ္ဂံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မူလေန၊ အရင်း ဖြင့်။ မူလံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သမာနေတုံ၊ တူအောင်ဆောင်ခြင်းငှာ။ ဒုက္ကရံ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ပုရိမနယေန ဝါ၊ ရှေး နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [ပုရိမနယေန ဝါတိ "ဧဝ မေဝ သတ္တာ" တိအာဒိနာ ပုဗ္ဗေဝုတ္တနယေန ဝ။-ဋီကာ။]

မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာတိ၊ ကစး။ မုဉ္ဇတိဏံ ဝိယ၊ ဖြုတ်မြက်သည်ကဲ့သို့လည်း ကောင်း။ ပဗ္ဗဇတိဏံ ဝိယ စ၊ ပြုတ်မြက်သည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဘူတာ၊

ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတာ။ ။ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတာတိ ကုလာဂဏ္ဍိကံ ဝုစ္စတိ ပေသ ကာရကဗ္ဗိယသုတ္တံ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ ချည်ခင်ကို ကစီရည်ဆွတ်ခြင်း၍ ဘီးဖြင့် ဖီးသောအခါ ချည်အထွေးတွေ ပါလာ၏။ ထိုချည်ထွေးကို "ကုလာဂဏ္ဍိက" ဟု ခေါ်၏။ (တနည်း) ကုလာ နာမ သာကုဏိကာ၊ တဿာ ကုလာဝကောတိ ဝိ ဧကေ၊ တချို့က စာအသိုက်ကို "ကုလာဂဏ္ဍိက" ဟု ခေါ်ကြ၏။-နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ၆-ဝဂ် ၁၈-သုတ် အဋ္ဌကထာ ဋီကာ၌ "သာကုဏိကာတိ ဝဋ္ဋိစာတက သာကု ဏိကာ" ဟု ဝေ့ရ၏။ ဝဋ္ဋသည် ပါဠိပျက်ဟန်တူသည်။ "ဝန" ဟု ထင်သည်။ တောစာမကလေးတို့သည် သစ်ပင်၏ အခက်တို့၌ တွဲလျား ဆွဲ၍နေသော စာပေါင်း သိုက်ကို ပြုလေ့ရှိကြ၏။ ထိုစာသိုက်ကို "ကုလာဂဏ္ဍိက" ဟု ခေါ်သည်။ ကုလာ ဂဏ္ဍိကဒိဝ+ဇာတာ ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ [ဤပုဒ်၌မူကဲ့အမျိုးမျိုးရှိ၏။] ဝိနနတော၊ ဖွဲ့ဆက် ချုပ်စပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုလာတိ ဣတ္ထိလိဂံဝေသန လဒ္ဒနာမဿ တန္တဝါယဿ ဂဏ္ဍိကံ နာမ အာကုလတုာဝေန အဂ္ဂတော ဝါ မူလတော ဝါ ဒုဗ္ဗိညေယျာပေဝ ခလိတတန္တသုတ္တန္တိ အာဟ 'ကုလာဂဏ္ဍိကံ ဝုစ္စတိ ပေသကာရ ကဗ္ဗိယသုတ္တ' န္တိ။-မဟာနိဒါနသုတ်။

မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ။ ။ဖြုတ်မြက် ပြုတ်မြက်တို့သည် ကြီးလတ်သော် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ဖြစ်လျက် ကြီးပွားတတ်ကုန်၏။ [တဒုဘယံ ကိရ တိဏံ အာကုလံ ဇဋ္ဌိလံ (ဖြစ်

ဖြစ်သည်။(ဟုတော။) ယထာ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ တာနိ တိဏာနိ၊ ထို ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်တို့ကို။ ကောဇေတော၊ ထုရိုက်၍။ ကတရဇ္ဇ၊ ပြုအပ် သောကြီးသည်။ ဇိက္ကကာလေ၊ ဆွေးမြေ့ရာအခါ၌။ ကတ္တစိ၊ တစ်တစ်ခုသော အရပ်၌။ ပတိတံ၊ ကျနေသည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကောက်ယူ၍။ ဗတသံ တိဏာနံ၊ ထို ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်တို့၏။ ဣဒံ၊ ဤအရပ်သည်။ အဂ္ဂံ၊ အဖျားတည်း။ ဣဒံ သည်။ မူလံ၊ အရင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မူလေန၊ ဖြင့်။ မူလံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သမာနေတံ၊ ငှာ။ ဒုက္ကရံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။) တမ္ပိ၊ ထို ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်ကိုလည်း။ ပစ္စတ္တပုရိသ ကာရေ၊ အသီးအသီးသော ယောကျ်ားတို့၏လုံ့လ၌။ ငှာတွာ၊ ၍။ ဥဗ္ဗံ၊ အောင်။ ကာတံ၊ ငှာ။ သက္ကာ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်နိုင်ရာသေး၏။

ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ဓမ္မ၊ ကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တေတို့ကို။ ထပေတွာ၊ ၍။ အညေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ မဗ္ဗတယ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဥဗ္ဗံ၊ အောင်။ ကာတံ၊ ငှာ။ သမတ္တာ နာမ၊ တို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ အယံ ပဇာ၊ သည်။ ပစ္စယာကာရေ၊ ၌။ ဥဗ္ဗံ ကာတံ၊ အသက္ကောန္တိ၊ မစမ်းနိုင် သည်။(ဟုတော။)ဒိဋ္ဌိဂတဝသေန၊ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူ၏ အစွမ်းအား ဖြင့်။ ဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ ဖြစ်သော အထုံးအဖွဲ့ရှိကုန်သည်။ ဟုတော။ အပါယံ၊ ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းမှကင်းသော။ ဝါ၊ သုခဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမှုမှကင်း သော။[ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ အဇ္ဈတ္တိကနိဒါနိန်း ဝေရဉ္စ ကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဒုဂ္ဂတိံ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သောအပါယ် လေးဘုံကိုလည်းကောင်း။ သံသာရံ၊ အလုံးစုံသော သံသရာကိုလည်းကောင်း။ နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။[တန္တာကုလကဇာတာ ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတာ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ တို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို “သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဋီကာ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂ သုတ္တန္တဘာဇနိယ-အဖွင့်”၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တတ္ထ၊ ထို အပါယ် ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ-ဟူသော ပါဠိ၌။ အပါယောတိ၊ ကား။ နိရယ တိရုစ္ဆာနယောနိ ပေတ္တိဝိသယ အသု

သော ငှပ်ထွေးခြင်းရှိသည်။) ဟုတော ဝဇုတိ-မဟာဋီကာ။] ပဋိစ္စသပုပ္ပါဒကိုမသိ သော သတ္တဝါအပေါင်းသည်လည်း ရှေး၌ ပြုအပ်ခဲ့သောနည်းအတိုင်းပင် ရှပ်ထွေး၍ နေလေသည်။ [အပါယ် စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို စီကာ၌ကြည့်ပါ။]

ရကာယာ၊ ငရဲ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာအရပ် ပြိတ္တာတို့၏ စုဝေးနေထိုင်ရာအရပ် အသုဗ္ဗတို့၏ အပေါင်းတို့တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ်တို့ကို။ (အပါယောတိ ဝုစ္ဆန္တိ-၌ စပ်။) ဝဇိုသင်္ခါတဿ၊ ကြီးပွားခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အယဿ၊ ချမ်းသာ၏။ ဝါ၊ သုခ၏ ဖြစ်ကြောင်းကောင်းမှု၏။ (အာယဿ-ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “ဖြစ်ပေါ်လာရာ ကောင်းမှုစသည်တို့၏ သုခသာနေသတ္တိ၏” ဟု ပေးပါ။) အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အပါယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ တူ။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဂတိဘာဝတော၊ လည်းလျောင်းရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္ဆန္တိ။) [တထာ-ဖြင့် ဝုစ္ဆန္တိ-ကိုညွှန်းသည်။] သုခသမုဿယတော၊ သုခအပေါင်းမှ။ ဝိနိပတိတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်၍ ကျရောက်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတော၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္ဆန္တိ။) ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ အပါယ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတ တို့မှ တပါးသော သံသာရကို။ (သံသာရေတိ ပဝုစ္စတိ-၌ စပ်။)

ခန္ဓာနဉ္စ၊ ခန္ဓာတို့၏လည်းကောင်း။ ဓာတုအာယတနာနံ စ၊ ဓာတ်အာယတနတို့၏လည်းကောင်း။ အပ္ပောစ္ဆန္တံ၊ မပြတ်မစဲ။ ဝတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိပါဠိ၊ အစဉ်ကို။ သံသာရေတိ၊ သံသာရ ဟူ၍။ (သံသရာ ဟူ၍။) ပဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။
ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဣတရော ပန။ ပဝုစ္စတိ။ -။ နိဗ္ဗာန်မရောက်မချင်း ခန္ဓာမပြတ် ဓာတ်မပြတ် အာယတနမပြတ်ပဲ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကို “သံသာရ (သံသရာ)” ဟု ခေါ်သည်။ “သံသာရော” ၌ သံ=အဆက်မပြတ် + သာရော=ဖြစ်ခြင်းတည်း။ သံသာရော၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း။ “ခန္ဓာတို့၏အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း ဓာတ်တို့၏အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း အာယတနတို့၏ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း” ဟုလို။

မှတ်ချက်။ ။ ဣတရောအရလည်း “သံသာရ”၊ သံသာရောအရလည်း “သံသာရ”၊ ဤသို့ အရတူသော်လည်း “ဣတရော” သည် ပဝုစ္စတိ၏ ကံ၊ “သံသာရော” ကား ပဝုစ္စတိ၏ “အာကာရ” တည်း။ ဤသို့ကွဲပြားသောကြောင့် “ဣတရော သံသာရော” ဟု နှစ်ပုဒ်ထားနိုင်သည်။ ဥပမာ-“ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ ပ။ ဓုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ” ဟူရာ၌ “ဘဂဝါ” နှစ်ပုဒ် ရှိသကဲ့သို့တည်း။

သံသာရော။ ။ နနု “အပါယ” ၌ အာဒိနာ ဝုတ္တောပိ သံသာရော ဧဝါတိ၊ သစ္စမေတံ၊ နိရယာဒိနံ ပန အဓိမတ္တဒုက္ခတာဝဒဿနတ္ထံ (လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည် ရှိသော ဒုက္ခ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။) အပါယာဒိဂ္ဂဟဏံ၊ အပါယ အစရှိသော သုံးပုဒ်ကို ယူခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ။) ဂေါဗလီဗဒ္ဓညယေနဂေါဗလီဗဒ္ဓနည်းအားဖြင့်။

သဗ္ဗမ္ပိ သော။ တံ၊ တိုအပါယ စသည်ကို။ နာတိဝတ္တတိ၊ လွန်၍မပြစ်
 နိုင်။ နာတိက္ကမတိ၊ မလွန်နိုင်။ အထခေါ၊ စင်စစ်ကား။ စုတိတော၊ စုတိ
 မှ။ ပဋိသန္နိ၊ ပဋိသန္ဓေကိုလည်းကောင်း။ ပဋိသန္နိတော၊ မှ။ စုတိ၊ ကို
 လည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ စုတိပဋိသန္နိယော၊
 စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့ကို။ ဂဏှန္တာ၊ ယူကုန်လျက်။ တိသု၊ ကာမ ရူပ အရူပ ဟု
 သုံးဝကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ဘဝတို့၌လည်းကောင်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။
 (သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိက၊ ဇလာဗုဇ၊ အဏ္ဍဇ။) ယောနိသု၊ ယောနိတို့၌
 လည်းကောင်း။ ပည၊ ကုန်သော။ (ဒေဝ မနုဿ နိရယ ပေတ တိရစ္ဆာန)
 ဂတိသု၊ ဂတိတို့၌လည်းကောင်း။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊
 ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့၌လည်းကောင်း။ [သတ္တ ဓိ သရုပ်ကို ဤသုတ် “သတ္တ
 ဝိညာဏဋ္ဌိတိ” အခန်း၌ ပြုလတ္တံ့။] နဝသု၊ ကုန်သော။ သတ္တာဝါသေသု၊
 သတ္တာဝါသတို့၌လည်းကောင်း။ [သတ္တာဝါသ ကိုးဝကိုနဝကရုတ္တရပါဠိတော်
 “သတ္တာဝါသ” သုတ်၌လည်းကောင်း။ သာရတ္ထိကော ဝေရဉ္စကဏ္ဍ အဖွင့်၌
 လည်းကောင်း ပြထားသည်။] မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ဝါတုက္ကိတ္တနာဝါ ဝိယ၊
 လေသည် တိုက်လွတ်အပ်သော လေသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ယစန္ဒသု၊
 ယန္တရားတို့၌။ (ဆီဆုံ စသည်တို့၌။) ယုတ္တဂေါဏော ဝိယ စ၊ ကပ်ယုတ်အပ်
 သော နွားသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပရိပ္ပမတိယေဝ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်သည်
 သာ။ (ချာချာလည်သည်သာ။) ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တေံ၊ ဤ“မာဟေဝံ
 အာနန္ဒ” အစရှိသော စကားတော်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသန္တံ
 အာနန္ဒ၊ ကို။ အပသာဒေန္တော၊ နှိပ်လိုသည်။ (ဟုတွာ။) အာဟ၊ မိန့်တော်
 မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဓိ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဖွင့်

၉၆။ ဣဒါနိ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏ အပေါ်ဝယ် ဥဿာဒန အပသာဒန-
 ကို ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ (အာရဘဒန္တာ အာဒိမာဟ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤသုတ်သည်။ ဂမ္ဘိရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စ-

အယ် အတ္ထော ဝေဒိဘဓမ္မာ။-ဒီကာ။ [“ဂေါ”ဟုဆိုလျှင် “ဝစ္စ-ဋ္ဌားငယ် ဒမ္မ-ဆုံးမ
 ထိုက်သောဋ္ဌားသိုး ဗလိဗဒ္ဒ-ဝန်ဆောင်လား ဇိဏ္ဏ-ဋ္ဌားအို” ဤ ၄ မျိုးနှင့်ဆိုင်သော်
 လည်း တွဲဖက် ဗလိဗဒ္ဒအနက်ကို ချန်၍၊ ကျန်သုံးမျိုးကိုသာ “ဂေါ”အရ ယုရသကဲ့
 သိုး ထို့ အတူ-ဤ၌လည်း နိရယဒေသော လေးမျိုးကိုချန်၍၊ သံသရာအရ “ကြွင်းသော
 လူ နတ် မြဟ္မာ သဘ္ဘဝါဘိုး၏ သံသရာကို ယုရသည်”ဟုလို။]

သမုပ္ပါဒေါတိ စ၊ ဟူသောပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း။ တန္တောကုလကဇာတာတိ စ၊ ဟူသောပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း။ ဒီဟိယေဝ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့နှင့်။ အာဗဒ္ဓံ၊ စပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဝ၊ အစဉ်အတိုင်း။ [“ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ”၏ အကျယ်ကို ပြသောအားဖြင့် အစဉ်အတိုင်းပြပြီး၍၊ တန္တောကုလကဇာတာ ဟူသောပါဠိ၏အကျယ်ကို နောက်၌ပြသောအားဖြင့်အစဉ်အတိုင်း။] ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ အနုသန္တိနာ၊ ဤအနုသန္တေဖြင့်။ ပစ္စယာကာရဿ၊ ၏။ ဂမ္ဘီရတာဝဒဿနတ္ထံ၊ နက်နဲသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ဒေသနံ၊ ဒေသနာတော်ကို။ အာရသာန္တော၊ အားထုတ်တော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

တကြ၊ ထိုအတ္ထိဣဒပ္ပစ္စယာ ဇရာမရဏံ-အစရှိသောစကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣမဿ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယော၊ ဤဇရာမရဏ၏ အကြောင်း။ [ဣဒပ္ပစ္စယော-၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို ကစည်းဘာသာဋီကာ “ဣမဿိဒ မံ သိ သု နပုံသကေ”သုတ်၌ ပြထားပြီ။] တသ္မာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ထို ဤဇရာမရဏ၏ အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ယမ္မာ ပစ္စယာ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ (သော) ပစ္စယော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အတ္ထိ န ဝေါ၊ ရှိသလော။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍။ သတာ၊ ဖြစ်သော။ ပဏ္ဍိတေန၊ ပညာရှိသော။ ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။ (ဝစနိယံ-၌ စပ်။) တံ၊ ထိုသရီရမည်သော သဘောသည်။ ဇီဝံ၊ ဇီဝလော။ တံ၊ ထို ဇီဝမည်သော သဘောသည်။ သရီရံ၊ သရီရလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။

ဣဒပ္ပစ္စယာ။ ။ဤ အဋ္ဌကထာ၌ ဣဒ အတွက်“ဣမဿ ဇရာမရဏဿ”ဟု ဆဋ္ဌိယန္တဖြင့် ဖွင့်ခြင်းကို ပါဠိတော်ဝယ် “ကိံ ပစ္စယာ ဇရာမရဏံ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ”ဟူသော စာသွားဖြင့် စဉ်းစားသင့်၏။ ဘာကြောင့်နည်း-ပါဠိတော်ဝယ် ကိံ ပစ္စယာ ဇာတိပစ္စယာ ထို၌ ကိံသဒ္ဓါ၊ ဇာတိသဒ္ဓါတို့နှင့် ပစ္စယသဒ္ဓါ၏ အရ တူကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ အဋ္ဌကထာနည်းကို မလိုက်ပဲ “အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာတိ ဣတ္ထ အယံ ပစ္စယောတိ ဣဒပ္ပစ္စယော၊ တသ္မာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဣမသ္မာ ပစ္စယာတိ အတ္ထော။” စသည်ဖြင့် ဣဒနှင့် ပစ္စယတို့ကို အရတူ ကမ္မစာရည်း သမာသဖြင့်ဖွင့်ပြ၍ အဋ္ဌကထာ၏ အဖွင့်ကို “ဤနေရာ၌မသင့်”ဟု အကျယ်ဆိုသွားလေသည်။ အခြားနေရာ၌ကားသင့်ပါ၏။

ဝုတ္တေ၊ မေးအပ်သော်။ ပဉ္စဿ၊ ပြဿနာ၏။ ဝါ၊ ကို။ ထပနီယတ္တာ၊ မဖြေပဲ ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တုက္ခိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ တနည်း၊ တေ၊ ဤ ပြဿနာကို။ တထာဂတေန၊ သည်။ အ ဗျာကတံ၊ ဖြေဆိုတော် မမူအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုထိုက်သည်။ ဟောတိ (ယထာ)၊ သို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ အပ္ပဋိပဇ္ဇိတွာ၊ မကျင့်မူ၍။ စက္ခု၊ စက္ခု ပသာဒသံသည်။ သဿတံ၊ သဿတလော။ ဝါ၊ မြသလော။ အသဿတံ၊ အသဿတလော။ ဝါ၊ မမြသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ (စက္ခု၊ သည်။) အသဿတံ၊ အသဿတတည်း။ ဝါ၊ မမြ။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကံသေနော၊ တခုသော အဖို့အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဖြေဆိုထိုက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဧကံသေနော၊ သာလျှင်။ ဝါ၊ သာလျှင်။ အတ္တိတိ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့် ဇရာမရဏသည် ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝစနီယံ၊ ဖြေဆိုထိုက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်၏။

ပုနံ၊ တဖန်။ ကိံ ပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ယဘော၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော ပစ္စယော၊ ထို အကြောင်းသည်။ ဧကော နာမ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ မေးအပ်သော်။ ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနီယံ၊ သည်။ အဿံ၊ ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ရု၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဝစနီယံကို ဝတ္ထဗ္ဗံဟုလည်းကောင်း၊ အဿံကို ဘဝေယျဟုလည်းကောင်း၊ အနက် ဖွင့်သည်။] သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသော “အတ္တိ ဣပပစ္စယာ” ဇာတိတိ ဣတိ ပုဗ္ဗန္တု သတာ” အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ ဝေ (သော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။

ဝေအပ္ပဋိပဇ္ဇိတွာ။ မဖြေပဲ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကိုပင် ပြုကျင့်ခြင်းတမျိုးဖြစ်သောကြောင့် “အပ္ပဋိပဇ္ဇိတွာ” ဟု ဆိုသည်။ (တနည်း) “မြတ်စွာဘုရား ဖြေဆိုတော်မမူအပ်” ဟု ပြောဆိုခြင်းသည်ပင် ပြုကျင့်ခြင်းတမျိုးဖြစ်သောကြောင့် “အပ္ပဋိပဇ္ဇိတွာ” ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့မပြုကျင့်ရဟူလို၊ ဤ “အပ္ပဋိပဇ္ဇိတွာ” ဟူသောသဒ္ဒါသည် နိဒဿနနည်းတည်း၊ အချို့ပြဿနာ၌ မေးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြန်၍မေးပြီးမှ ဖြေဆိုရသည်။ ထိုသို့ ပြန်၍မေးပြီးမှ ဖြေဆိုခြင်းသည် အပ္ပဋိပဇ္ဇိတွာ-တမျိုးပင်တည်း။ အချို့ပြဿနာ၌ ခွဲခြား၍ဖြေဆိုအပ်သော အရာလည်းရှိ၏။ ထိုသို့ခွဲခြား၍ ဖြေဆိုခြင်းသည်လည်း အပ္ပဋိပဇ္ဇိတွာ-တမျိုးပင်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ နာမဂ္ဂပစ္စယာ ဖဿောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားတော်ကို။ (တသ္မာ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗွံ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဠာယ တန ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ စက္ခုသမ္ပယာဒိနံ၊ စက္ခုသမ္ပယ- အစရှိကုန်သော။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကသမ္ပယာနံယေဝ၊ ဝိပါကဖြစ်သော သမ္ပယာတို့ကိုသာ။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣဓ စ၊ ဤသုတ်၌ကား။ [ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ၊ စသဇ္ဈေ ဗျတိရေ ကတ္ထော-ဋီကာ။] သဠာယတနပစ္စယာတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဤ ပုဒ်ဖြင့်။ ဂဟိတမ္ပိ၊ ယူအပ်သော ဝိပါကသမ္ပယလည်းဖြစ်သော။ အဂဟိတမ္ပိ၊ မယူအပ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာသမ္ပယလည်းဖြစ်သော။ ပစ္စယုပ္ပန္န ဝိသေသံ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖဿ အထူးကိုလည်းကောင်း။ (ဒဿေတု-၌ စပ်။) [ဂဟိတမ္ပိတိ ဆဗ္ဗိဓံ ဝိပါကဖဿမ္ပိ၊ အဂဟိတမ္ပိတိ အဝိပါကဖဿမ္ပိ ကုသလကုသလကိရိယာဖဿမ္ပိ -ဋီကာ။] ဖဿဿ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖဿ၏။ သဠာယတနတော၊ ၆-ပါးသောအာယတနမှ။ အတိရိတ္တံ၊ အပိုအလွန် အကြွင်းအကျန် ဖြစ်သော။ အညမ္ပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ဝိသေသပစ္စယံ စ၊ ထူးသော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း။ (နာမဂ္ဂပစ္စယာ-၌ ပါဝင်သောပစ္စည်းတရားကိုလည်းကောင်း။) ဒဿေတုကာမော၊ ပြုခြင်းငှာ အလိုတော်ရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (နာမဂ္ဂပစ္စယာ ဖဿော) ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗိ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ ဣမိနာ ဝါ ဝေဒန၊ ဤ ပါဠိတော်အလှည့်အကြိမ်ဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်တရားကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ပစ္စယာနံ၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏။ နိဒါနံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ကထိတံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ သတ္တံ၊ ဤ ပါဠိတော်ကို။ ပစ္စယေ၊ ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကို။ နိဇ္ဇဇ္ဈေ၊ အရှုပ်အထွေး မရှိသည်တို့ကို။ နိဂ္ဂုဗ္ဗေ၊ ချုပ်ဝတ်

ပစ္စယာနံ နိဒါနံ။ ။ ပစ္စယာနံ အရ ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိ၊ ဇာတိ၏အကြောင်းဖြစ်သော ဘဝ၊ ဤသို့သော အကြောင်းတရားတို့ကို ယူပါ။ ထိုအကြောင်းတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ပုံသည် နိဒါနတည်း။ ထို့ကြောင့် “နိဒါနံ” ၌ ဘာဝေါပဓာန ဘာဝလောပ-ကြိပါ။ [ပစ္စယာနန္တိ ဇာတိအာဒိနံ ပစ္စယဓမ္မာနံ။ နိဒါနံ ကထိတန္တိ ဇရာမရဏာဒိကဿ နိဒါနတ္ထံ ကထိတံ ဇောသိကော ပစ္စယဘာဝေါ ကထိတော-ဋီကာ။] ဤ “နိဒါနတ္ထံ” ဟု ဘာဝပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်ပုံကို သတိပြုပါ။

နိဇ္ဇဇ္ဈေ ။ ။ မယာနိဒါနံ။ ။ ဇေ-သဒ္ဓါသည် “အရှုပ်အထွေး” ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ ဇာက္ခရ်ရက်များ ရှုပ်ထွေးနေသကဲ့သို့ မရှုပ်ထွေးသည်ကို “နိဇ္ဇဇ္ဈ” ဟု

ပေါင်း မရှိသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ကထိတတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာနိဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

၉၀။ ဣဒါနိ၊ ဌိ။ တေသံ၊ တေသံ ပစ္စယာနံ၊ ထိုထို ဇာတိအစရှိသော အကြောင်းတို့၏။ တထံ၊ မှန်သော။ အဝိတထံ၊ မချွတ်ယွင်းသော။ အနညထံ၊ အကြောင်းမှတပါး အကြောင်းမဟုတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်မဖြစ်သော။ ပစ္စယဘာဝံ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဒေသေတံ၊ ဝှံ။ ဇာတိပစ္စယာပ။ ဝုတ္တန္တိ အံဒါဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဇာတိပစ္စယာပ။ ဝုတ္တံ-အစရှိသောစကားရပ်၌။ ပရိယာယေနာ တိ၊ ကား။ ကာရဏေန၊ အကြောင်းကြောင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗ-၌ စပ။) သုဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထံသံဗ္ဗန္တိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤ ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ နိပါတဗ္ဗဒ္ဓယံ၊ နိပါတ်နှစ်ပါး အပေါင်းတည်း။ တဿ၊ ထို 'နိပါတ်နှစ်ပါးအပေါင်း ၎င်း၏' အတ္ထော၊ အနက်ကား။ သဗ္ဗဘကာရေန၊ ဧဝံအဖြစ်၊ အစရှိသော အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော။ သဗ္ဗေန၊ စာတုမဟာရာဇိက-အစရှိသော အလုံးစုံသော။ သဘာဝေန၊ သဘောအားဖြင့် သဗ္ဗာ၊ သော။ ဇာတိ နာမ၊ ဇာတိ-မည်သည်။ ယဒိ နိ ဘဝေယျ၊ အကယ် ရှိ မဖြစ်အံ့။ ဣတိ(အယ်)၊ ဤသည်ကား။ (တဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထော၊ တည်း။) [သဗ္ဗေန သဗ္ဗန္တိ ဒေဝတ္တာဒိနာ သဗ္ဗထာဝေနံ သဗ္ဗာ ဇာတိ။ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗန္တိ တတ္ထာပိ စာတုမဟာရာဇိကံဒိသဗ္ဗာကာရေန သဗ္ဗာနိပါတဗ္ဓယံ မေတံ- ဝိကော။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ကို "တပုဒ်တည်း" ဟု ဆိုသည်။ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗလည်း နည်းတူ။] ဘဝါဒီသု ပိ၊ ဘဝအစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဣမိနာဝ နယေနံ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကဿစိတိ တေ၊ ကဿစိ ဟူသောဤသဒ္ဓါသည်။ အနိယမဝစေန၊ မမှတ်သားအပ်သောအနက်ကို ဟောကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ ဧဝါဒီသု၊ ဒေဝအစရှိကုန်သော။ ယဿ ကဿစိ။

ခေါ်သည်။ [နိဇ္ဇရေတိ နိဇ္ဇာလကေ။-ဝိကော။] ဝုဗ္ဗ-သဒ္ဓါသည် "ချုပ်ရှင်" ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ချုပ်ရှင်ကဲ့သို့ အရှုပ်မရှိသည်ကို "နိဂ္ဂုဗ္ဗ" ဟု ခေါ်သည်။ ဝိကော၌- "နိဂ္ဂုဗ္ဗေတိ နိက္ခေပ" ဟု ဖွင့်၏။ "ပါဠိပျက်" ဟုထင်သည်။ ပဒဒ္ဓယေနာပိ၊ အာကုလာဘာဝမေဝ ဒေသေတိ၊ မရှုပ်ထွေးသည်၏ အဖြစ်ကိုပင် ပြ၏။ တသ္မာ အနာကုလံ အဗျာကုလံ မဟန္တိ ပစ္စယနိဒါနံ၊ မနှောင့်ယှက်မရှုပ်ထွေးသော ကျယ်ဝန်းသော အကြောင်းပစ္စည်းဟူသော နိဒါနိကို။ ဧတ္ထ၊ ဤ မဟာနိဒါနသုတ်၌။ ကထိတံ၊ ဣတိ မဟာနိဒါနံ သုတ္တံ အညထာဘာဝဿ အဘာဝတော၊ ကျယ်ဝန်းသောအကြောင်း နိဒါနိမှတပါး အခြားအနက်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ "မဟန္တိ နိဒါနံ နတ္ထာတိ မဟာနိဒါနံ" ဟု သတ္တမိမဟုဗ္ဗိဟိပြပါ။

အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်၏။ (ဇာတိ-၌ စပ်။) ကိမ္မိစိတိဗ္ဗဒမ္မိ၊ ကိမ္မိစိ-ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်လည်း။ အနိယမစနမေဝ၊ အနိယမသဒ္ဒါပင်တည်း။ ကာမဘဝါဒီသု၊ ကာမဘဝ အစရှိကုန်သော။ နဝသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ဘဝတို့တွင်။ [ဓာတုကထာ၌လာသော ဘဝကြီးကိုးပါးကို ဆိုသည်။] ယတ္ထကတ္တစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသောတဝ၌။ (ဇာတိ န စ အဘဝိဿ-၌ စပ်။)

သေယျထိဒန္တိ၊ သေယျထိဒံ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ အနိယမိတနိက္ခိတ္တအတ္တဝိဘဇနတ္ထေ၊ မမှတ်သားအပ်သော အကျဉ်းချုပ်ချထားအပ်သောအနက်တို့ကို ဝေဖန်ခြင်းအနက်၌။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) နိပါတော၊ တည်း။ တဿ၊ ထိုနိပါတ်ပုဒ်၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကား။ ကဿစိ ကိမ္မိစိတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်ပုဒ်ကို။ (မယာ၊ သည်။) ပုတ္တံ၊ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဒ်၏။ အတ္တံ၊ ကို။ တေ၊ သင့်အား။ ဝိဘဇိဿာမိ၊ အကျယ်ဝေဖန်ပြအံ့။ ဣတိ (အယံ-ဟူသော အတ္ထော။) အထ၊ မိန့်တော်မူပြီးထုထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဝိဘဇန္တော၊ ဝေဖန်တော်မူလိုသည်။ (ဟုတွာ။) “ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တာယာ” တိ အာဒိ။ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တာယ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝဒတ္တာယာတိ၊ ကား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဒေဝဘာဝါယ၊ နတ်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နတ်အကျိုးငှာ။ ယာ အယံ ခန္ဓဇာတိ၊ အကြင် ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) ယာယ ခန္ဓဇာတိယာ၊ အကြင် ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဒေဝါ၊ တို့ကို။ ဒေဝါ တိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြကုန်၏။ [ခန္ဓဇာတိ တိ ခန္ဓပါတုဘာဝေ၊ ယထာခန္ဓေသု ဥပ္ပန္နေသု၊ “ဒေဝါ” တိ သမညာ ဟောတိ၊ တထာ တေသံ ဥပ္ပါဒေါတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ယာယာ” တိ အာဟ။-ဋီကာ။] ယိ၊ မှန်။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ သဗ္ဗေန၊ ဒေဝအဖြစ်အစရှိသော အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမ္ပံ၊ အလုံးစုံအကုန်အစင်။ သစေ န အဘဝိဿ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနံ န ယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ တို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

ဣ နိက္ခိတ္တအတ္တဝိဘဇနတ္ထေ။ ။ဣမသို့ “ကဿစိ ကိမ္မိစိ” တိ အနိယမတော ဥဒ္ဓေသဝသေန ဝုတ္တတ္ထဿ နိဋ္ဌိသနတ္ထေဇောတေတဗ္ဗေ နိပါတော၊ တဒတ္ထဇောတနံ နိပါတပဒန္တိအတ္ထော။ (ရှေ၌ “ကဿစိ ကိမ္မိစိ” ဟု အနိယမအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း ဘဝစသည်ကိုလည်းကောင်း အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောအပ်ခဲ့၏။ ထိုသို့ အကျဉ်းချထားအပ်သော အနက်ကို “နိက္ခိတ္တ အတ္ထ” ဟု ဆိုသည်။ “သေယျထိဒံ” ဟူသောနိပါတ်သည် ထိုအကျဉ်းအနက်ကို အကျယ်ပြုလို၍ ထွန်းပြတတ်သော နိပါတ်တည်း။) ဤဋီကာ၌ “ဣမ” ဟု ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ “အနိယမိတ” ဟု ရှိသည်။

၈၊ ဆက်။ ဣတ္ထိ ဤ ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တယ အစရှိသောပါဠိ၌။
 ဒေဝါတိ၊ ကား။ ဥပပတ္တိဒေဝါ၊ ဥပပါတ်နတ်တို့တည်း။ ဂန္ဓဗ္ဗာတိ၊ ကား။
 မူလခန္ဓာဒီသု၊ သစ်ပင်၏အမြစ် ပင်စည် အစရှိသောအရပ်တို့၌ အဓိဝတ္ထ
 ဒေဝတာ ဝ၊ စိုးအုပ်၍နေရသော နတ်တို့ပင်တည်း။ ယက္ခာ တိ၊ ကား။
 အမနုဿာ၊ လူနှင့်တူသော သတ္တဝါတို့တည်း။ ဘူတာ တိ၊ ကား။ ယေ
 ကေစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သော။ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာ၊ ကံ
 ကြောင့်ဖြစ်ရသော သတ္တဝါတို့တည်း။

အဋ္ဌိပက္ခာ ဝါ၊ အရိုးဟူသော အတောင်ရှိသော ပိတုန်းအစရှိသည်
 မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စမ္ပပက္ခာ ဝါ၊ အရေဟူသော အတောင်ရှိသော
 လင်းနို့ အစရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ လောမပက္ခာ ဝါ၊ အမွေး ဟူ
 သော အတောင်ရှိသော ဟင်္သာ ဥဒေါင်း အစရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်
 သော။ ယေ ကေစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သောငှက်တို့သည်။
 (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို ငှက်တို့သည်။) ပက္ခိနောတိ၊ ပက္ခိ-တို့မည်၏။
 ဝါ၊ အတောင်ရှိသော သတ္တဝါတို့မည်၏။ ယေ ကေစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်း
 မဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ဝါ၊ တည်ရာ

ဝေဝါတိ ဥပပတ္တိဒေဝါ။ ။စာတုမဟာရာဇိကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ တဝဂ္ဂါ (စာ
 တုမဟာရာဇ နတ်ပြည်မှ စ၍ ဘဝဂ်တိုင်အောင်သော နတ်မြဟောတို့သည်။) ဒိဗ္ဗန္တိ
 ကာမဂုဏာဒီတိ ကိဋ္ဌန္တိ လဋ္ဌန္တိ ဝိဟရန္တိ ဇောတန္တိတိ ကတွာ။ (ငါးပါးအာရုံ-ကာမ
 ဂုဏ် စသည်တို့ဖြင့် မြူးတူးပျော်ပါး ကစားတတ် နေထိုင်တတ် ထွန်းလင်းတော့က်ပ
 တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “ဒေဝ”ဟုခေါ်ရသည်။) ဒိဝ-ဓာတ်သည် ကိဋ္ဌာ
 အနက်ကို ဟော၏။ [ဒိဝ ကိဋ္ဌာ ဝိဇိဝိသာ၊ ဗျုဟာရဇုတိ ဣတိ။ဓာတွတ္ထ (၁၉၂။)
 ဇုတိ အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ကိဋ္ဌန္တိ။ပ။ဇောတန္တိ” ဟု ဖွင့်သည်။
 ဝိဟရန္တိနေရဉ္စ ဗျုဟာရဓာတ်နက်ကို ရည်ရွယ်လျှင် “ဝေါဟရန္တိ” ဟု ရှိသင့်သည်။

ဂဗ္ဗဗ္ဗ ဝဿညံ။ ။ဂန္ဓ အဗ္ဗန္တိ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ (အနံ့ကို သုံးစားကြကုန်၏။) ဣတိ
 ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ တေရဋ္ဌဿ မဟာရာဇဿ ပရိဝါရဘူတာ။ (တေရဋ္ဌနတ်မင်းကြီး၏ အခြေ
 အရံနတ်တို့တည်း။) ယဇန္တိ ဝေဿဏဿက္ကာဒိဂေ ပူဇေန္တိ (ဝေဿဝဏ်နတ်
 မင်း သိကြားမင်း အစရှိသည်တို့ကို ပူဇော်ကြကုန်၏။) ဣတိ ယက္ခာ၊ တေန
 တေန ဝါ ပဏိဓိကဗ္ဗာဒိနာ ယဇိတဗျာ ပူဇေတဗ္ဗာတိ ယက္ခာ၊ (ထိုထို ဆုတောင်းမှု
 အစရှိသည်ဖြင့် ပူဇော်ထိုက်သော နတ်တို့တည်း။ (ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ
 ပရိဝါရဘူတာ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန “အမနုဿာ”တိ အဝိဿေသေန ဝတ္ထံ။) အဋ္ဌ
 ကထာ၌ကား-“အမနုဿာ”ဟူသော အမည်သည် နတ်အားလုံးနှင့်ဆိုင်သောကြောင့်
 “အဝိဿေသေန”ဟုဆိုသည်။)

အရပ်၌။ သရန္တာ၊ မကျော်မလွှား အဆက်ဆက်သွားကုန်သည်။ ဝါ၊ ရွှေ
 တွားကုန်သည်။ (ဟုတွား။) ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ (တေ၊ ထို မြေ ကင်း အစရှိ
 သော သတ္တဝါတို့သည်။) သရိသပါတံ၊ သရိသပ-တို့မည်၏။ [သရိရေန
 သပ္ပန္နိတံ သရိသပ။ သရိရသပ္ပ ဟု ဆိုလိုလျက်ရနှင့် ပကိုချေ၊ ဂတိ အနက်ဟော
 သပ္ပဓာတ်တည်း။] တေသံ တေသန္တိ၊ ကား။ တေသံ တေသံ ဒေဝဂန္ဓဗ္ဗာဒီနံ၊
 ထိုထို နတ် ဂန္ဓဗ္ဗအစရှိသည်တို့၏။ တဒတ္ထာယာတိ၊ ကား။ ဒေဝဂန္ဓဗ္ဗာဒိ
 ဘာဝါယ၊ နတ် ဂန္ဓဗ္ဗအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ် အကျိုးငှာ။ (ဇာတိ န အဘ
 ဝိဿ-၌ စပ်။) ဇာတိနိရောဓာတိ၊ ကား။ ဇာတိဝိဂမာ၊ ဇာတိ၏ ကင်းခြင်း
 ကြောင့်။ ဇာတိ အဘာဝါ၊ ဇာတိ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဇာတိဟူသော
 သဘောတရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။) ဣတိ အတ္ထော။

ဟေတုတိအာဒီနိ၊ ဟေတု အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံသော
 ပုဒ်တို့သည်လည်း။ ကာရဏဝေဝစနာနိ ဝေ၊ ကာရဏသဒ္ဓါ၏ ဝေဝုစပရိ
 ယာယံ စကားလှယ်တို့ချည်းသာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။
 (ဝုစ္စတိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ အကြောင်းသည်။ (ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ-၌ စပ်။)
 အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဖလတ္ထာယ၊ ဖလ၏ အကျိုးငှာ။ ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ၊
 ဖြစ်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မိမိ၏ အကျိုးငှာ ဖြစ်တတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။) ဟေတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို အကြောင်းကို။ (ဝုစ္စတိ-၌ စပ်။) ဝါ၊
 သည်။ (နိဒေတိ-၌ စပ်။) ဖလံ၊ အကျိုးကို။ နိဒေတိ၊ အပ်နှင်းတတ်၏။
 [ဖလကိုအပ်နှင်းပုံကို ထင်ရှားပြလို၍ “ဟန္တုပ။ အပေတိ ဝိယ စသည်ကိုမိန့်။]

ဇာတိနိရောဓာ။ ။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ လာဘဿ၊ ရအပ်ပြီးသော သဘောကို မရခြင်း
 ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ချုပ်ခြင်း ကင်းခြင်းကို။ နိရောဓော (တိ စ)၊
 နိရောဓဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝိဂမော တိ စ၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ။ ဣ
 ပန အစ္စန္ဒာဘာဝေါ၊ ဤ ဇာတိနိရောဓာ ဟူသော ပါဠိအရာ၌ကား စင်စစ်မဖြစ်
 မြင်းကို။ အဓိပ္ပေတော။ (ကသ္မာ။) “သဗ္ဗသော ဇာတိယာ အသတိ”တိ အဝတ္ထာ
 “ဇာတိနိရောဓာ”တိ ဝုတ္တတ္ထာတိ အာဟ “အဘာဝါတိ အတ္ထော”တိ။-ဋီကာ။

ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ။ ။ “ပိ ဂတိမိ”ဟူသောဓာတ် “ယေ ဂတုတ္ထာ တေ ဗုဒ္ဓုတ္ထာ
 ပဝတ္တိ ပါပုဏတ္ထကာ” အရ ဂတိ အနက်ရှိသောဓာတ်သည် ပဝတ္တိအနက် ကိုလည်း
 ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ဟိနောတိ ကို “ပဝတ္တတိ”ဟု ခွင့်သည်။ “ပိ နောတိ
 ပဝတ္တတိ ဖလံ စေသ္မာတိဟေတု”ဟု ပြ။

ဟန္တာ ရော့။ နံ၊ ထို အကျိုးကို။ ဂဏှထ၊ ယူကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပေတိ ဝိယ၊ အပ်နှင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အကျိုးကို အပ်နှင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နိဒါနံ၊ နိဒါနိးဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ။)

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ တတော၊ ထို အကြောင်းမူ။ သမုဒေတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ တဉ္စ၊ ထို အကြောင်းကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဧတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမုဒယောတိ စ၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ပစ္စယောတိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ ဧသ (ဧသော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။

အပိ စ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား။ ယဒိဒံ ဇာတိတိ ဣတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ယဒိဒန္တိ၊ ယဒိဒံဟူသော သဒ္ဒါသည်။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ တဿ၊ ထို နိပါတ်၏။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။ (ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ-အစရှိသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။) လိင်္ဂါနုပ္ပတော၊ လိင်အားလျော်သောအားဖြင့်။ အတ္ထော ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ ပန၊ ဆက်။ ဣဓ၊ ယဒိဒံ ဇာတိ-ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ယသော ဇာတိ၊ အကြင်ဇာတိသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ (အယံ)၊ ဤ သည် ကား။ အဿ၊ ထို ယဒိဒံ-ဟူသောပုဒ်၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။

ဣဒံ ဂဏှထ နံ။ ။ “ဣဒံ မေ ဖလံ ဂဏှထ န”န္တိ (ဤအရာသည် ငါ၏ အကျိုး တည်း။ ထိုအကျိုးကို ယူကြကုန်လော့ ဟူ၍။) ဧဝံ အပ္ပေတိ ဝိယ နိယျာတေတိ ဝိယ။-ဇီကာ။ အပ္ပမာတ်သည် ရောက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။” အပ္ပေတိ၊ “ရောက် စေ”ဟူသည် အပ်နှင်းခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “နိယျာတေတိဝိယ”ဟု ဖွင့်သည်။ ဤဇီကာ အဖွင့်၌ “ဣဒံ ဂဏှထ နံ”ဟု ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ “ဟန္တာ နံ ဂဏှထ”ဟု ရှိသည်။ [နိပ္ပမ္ပ+ဒါဓာတ် ယု ပစ္စည်း၊ ဤ၌ ဒါဓာတ်၏ ပေးခြင်းကိုပင် အပ်နှင်းခြင်း”ဟု ဆိုသည်။]

အပိ စ။ ။ “သေ နယော”တိ အဝိသေသံ အတိဒိသိတ္တာ၊ ဤနည်းအတိုင်း တည်းဟု အထူးမရှိ ပုံကို ညွှန်ပြပြီး၍။ ဝိသေသမဟာဿ အတ္ထံ ဒသေသဝံ-အထူးမျှ ဖြစ်သော အနက်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ “အဝိစာ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။-ဇီကာ။ ဤဇီကာ အဖွင့်အတိုင်း အပိစကို စဉ်းငယ်အထူးကိုပြသောနိပါတ်ဟု မှတ်ပါ။

ယဒိဒန္တိနိပါတော။ ။ “နိပါတ်”ဟု ဆိုသော်လည်း နိပါတမတ္တံ ကဲ့သို့ အနက် မရ နိပါတ်မျှမဟုတ်။ လိင်သုံးပါး ဝိဘတ် ၇-သွယ် ဝစ်နှစ်သွယ်တို့ဖြင့် အနက်ရနိုင် သော နိပါတ်တည်း။ ထို့ကြောင့်-“တဿ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု မိန့်သည်။ လိင်

ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာမရဏသံ၊ ၎င်း။ ဥပနိဿယကောဋိယာ၊ ဥပနိဿယ
 ပစ္စည်းဟူသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဟူသော
 ဦးခေါင်းအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။ [ဤ ပုဒ်၏
 အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓံ ဘာသာဋီကာ “ဒိဋ္ဌိဂတိကာဓိဋ္ဌာန ဝဇ္ဇကသာ” ၌
 ပြခဲ့ပြီ။]

၉၉။ ဘဝပဒေ၊ ဘဝပုဒ်၌။ ကိမ္မိစိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်။
 ဩကာသပရိဂ္ဂဟော၊ ဘဝ၏ ဖြစ်ရာအရပ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းကို။ ကတော၊
 ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဩကာသတို့တွင်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ အဝိစိ
 ပရိယန္တံ၊ အဝိစိ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဥပရိ၊ အထက်
 ၌။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိဒေဝေ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိ နတ်တို့ကို။ အန္တောကရိ
 တွာ၊ အတွင်းပြု၍။ ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။
 အယံ နယော၊ ဤနည်းသည်။ ဥပပတ္တိဘဝေ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၌။ (ယုဇ္ဇတိ၊
 သံဇ်၏။) ဣဓ ပန၊ ဤနေရာ၌ကား။ ကမ္မဘဝေ၊ ကမ္မဘဝ၌။ ယုဇ္ဇတိ၊
 ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ကမ္မဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိအား။ ဥပ
 နိဿယကောဋိယာ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဟူသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်ပင်။
 ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဥပါဒါနပုဒ်အီသု ပိ၊ ဥပါဒါနပုဒ်အစရှိသည်တို့
 ၌လည်း။ ကိမ္မိစိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်။ ဩကာသပရိဂ္ဂဟော ဝ၊
 ဥပါဒါနစသည်တို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းကိုပင်။ ကတော၊ ပြီ။
 ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၀၀။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကာမုပါ
 ဒါနံ၊ သည်။ တိတ္ထပိ၊ ကုန်သော။ ကမ္မဘဝါနံ၊ ကမ္မဘဝတို့အားလည်း
 ကောင်း။ တိတ္ထံ၊ ကုန်သော။ ဥပပတ္တိဘဝါနံ စ၊ ဥပပတ္တိဘဝတို့အား
 လည်းကောင်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ။) သေသာနိပိ၊ ကာမုပါဒါနံ

အားလျော်သောအားဖြင့် အနက်ကို သိထိုက်သည် မဟုတ်သေး။ ဝိဘတ် ဝစ်အား
 ဖြင့်လည်း လျော်အောင် အနက်ကို သိနိုင်သေး၏။ ယဒိဒံ (ယော အယံ) ဘဝေါ၊
 ယဒိဒံ (ယံ ဣဒံ) စိတ္တံ၊ ယဒိဒံ (ယာ အယံ) ဇာတိ၊ ယဒိဒံ (ယေ ဣမေ) သင်္ခါရာ
 စသည်တို့တည်း။ တို့ကြောင့်-“ယဒိဒံသာ ပုဒ်ရှိရာ သုံးဖြာလိုင်နှင့်ရွေး၊ နှစ်ဖြာ ဝစ်
 နှင့်တွေး။” ဟု ရှေးဆရာတို့ မိန့်ကြားသည်။

တိတ္ထဗ္ဗိကမ္မဘဝါနံ။ ။ ကာမကမ္မဘဝါဒိနံ တိတ္ထံဗ္ဗိ ကမ္မဘဝါနံ- ကာမကမ္မဘဝ
 ရူပကမ္မဘဝ အရူပကမ္မဘဝတို့အား၊ တိတ္ထံဗ္ဗိဥပပတ္တိဘဝါနံနိ ကာမုပပတ္တိဘဝါဒိနံ
 တိတ္ထံဗ္ဗိဥပပတ္တိဘဝါနံ၊ ကာမဥပပတ္တိဘဝစသောအားဖြင့် ထိုသုံးပါးတို့အား။

မူ ကြွင်းသောဥပါဒါန်တို့သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ [ဣတိတိဝေဝုတ္တနယေန။] ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ စတုဝိသတိ၊ ၂၄-ပါးသော။ ဘဝါ၊ 'ဘဝတို့ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ [ဒွါဒသ ကမ္မဘဝါဒွါဒသ ဥပပတ္တိဘဝါတိ စတုဝိသတိဘဝါဝေဒိတဗျာ (ကမ္မဘဝ ၁၂, ဥပပတ္တိဘဝ ၁၂, အားဖြင့် ၂၄ ပါးသော ဘဝဖြစ်သည်။) ဣ၊ ဤ ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါဟူသောပါဠိ၌။ နိပ္ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မှုချအားဖြင့်၊ ဒွါဒသ၊ ၁၂ ပါးကုန်သော။ ကမ္မဘဝါ၊ တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဥပပတ္တိဘဝမပါသောကြောင့် “နိပ္ပရိယာယေန” ဟု ဆိုသည်။] တေသ၊ ထို ကမ္မဘဝတို့အား။ ဥပါဒါနာနိ၊ တို့သည်။ သဟဇာတကောဋိယာ ပိ၊ သဟဇာတ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပနိဿယကောဋိယာ ပိ၊ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။

၁၀၁။ ရူပတဏှာတိ၊ ကား။ ရူပါရမ္မဏေ၊ ရူပါရုံ၌။ (ပဝတ္တာ-သော။) တဏှာ၊ လည်းကောင်း။ သဒ္ဓတဏှာဒီသု၊ သဒ္ဓတဏှာ အစရှိသည်တို့၌။ သေ (သေသော)၊ သည်။ နယော၊ [တည်း။ “သဒ္ဓါရမ္မဏေ (ပဝတ္တာ) တဏှာ သဒ္ဓတဏှာ” စသည်။] ပန၊ ဆက်။ သာ သော တဏှာ၊ ထို တဏှာသည်။ ဥပါဒါနဿ၊ ဥပါဒါန်အား။ သဟဇာတကောဋိယာ ပိ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပနိဿယကောဋိယာ ပိ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။

၁၀၂။ သေ ဗစ္စယော တဏှာယ၊ ယဒိဒံ ဝေဒနာတိ ဣ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဝိပါကဝေဒနာ၊ ဝိပါက်ဝေဒနာသည်။ တဏှာယ၊ အား။ ဥပနိဿယကောဋိယာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။ အညာ၊ ဝိပါက်ဝေဒနာမှ တပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကိရိယာဝေဒနာသည်။ အညထာပိ၊ ဥပနိဿယကောဋိမှ တပါးသော သဟဇာတကောဋိ အားဖြင့်လည်း။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [အညထာပိတိ သဟဇာတကောဋိယာ ပိ။-ဒီကာ။]

၁၀၃။ ပန၊ ဆက်။ ဣောဝတ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိတော်အစဉ်ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇမူလဘူတံ၊ ဝဋ်၏အရင်းခံဖြစ်၍ဖြစ်သော။

တထာသေသာနိပိ။ ။ ဒိဋ္ဌါပါဒါနာဒီနိ သေသုပါဒါနာနိပိ တိဏ္ဏဒ္ဓိ ကမ္မဘဝါနံ၊ တိဏ္ဏဥ ဥပပတ္တိဘဝါနံ ပစ္စယောတိ အတ္ထော၊ တထာဖြင့် တိဏ္ဏဒ္ဓိ ကမ္မဘဝါနံတိဏ္ဏဥ ဥပပတ္တိဘဝါနံကို ဆွန်းသည်။

ပုရိမတဏှံ၊ ရှေးဘဝ၌ပြီးပြီးသောတဏှာကို။ [ပုရိမတဏှန္တိ ပုရိမဘဝသိဒ္ဓိ
 တဏှံ။-ဋီကာ။] ဒဿေတု၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဌံ။ ဒေသနံ၊ ဒေသ
 နာတော်ကို။ (အာဟ-၌စပ်)၊ ပိဋ္ဌိယံ၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ပဟရိတု၊ ပုတ်ခတ်
 ၍သော်လည်းကောင်း။ ကေသေသု၊ ဆဲတို့၌။ ဂဟေတု၊ ဝါ။ ကိုင်ဆွဲ၍
 သော်လည်းကောင်း။ ဝိရဝန္တံ ဝိရဝန္တံ၊ မြည်တမ်း၍နေသူ မြည်တမ်း၍နေ
 သူကို။ မဂ္ဂတော၊ လမ်းမှ။ ဩက္ကာမေန္တော ဝိယ၊ ဘေးသို့သွားစေသကဲ့သို့။
 ဝါ၊ ဖယ်ချသကဲ့သို့။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ (“ဝေဒနံ
 ပဋိစ္စတဏှာမှ စ၍ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခော” တိုင်အောင်သောပုဒ်တို့ဖြင့်။)
 သမုဒါစာရတဏှံ၊ ကောင်းစွာအထက်ထက်၌ ဖြစ်တတ်သောတဏှာကို။ ဝါ၊
 အဆက်မပြတ်ဖြစ်သောတဏှာကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဣတိ ။ပ။ တဏှာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားတော်ကို။ အာဟ၊
 ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဣတိခေါ်ပနေတံ အစရှိသောစကားရပ်၌။ တဏှာတိ (တ္ထေ)၊
 ဟူသောဤပါဠိ၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊ ကုန်သော။) တဏှာ၊ တို့သည်။ သေန
 တဏှာစ၊ ရှာမှီးကြောင်းတဏှာလည်းကောင်း။ သေတတဏှာ စ၊ ရှာမှီးအပ်
 ပြီးသောဝတ္ထု၌ဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဇ္ဇေ၊ နှစ်ပါး
 တို့တည်း။ [သေနတဏှာတိ ဘောဂါနံ ပရိယေသနဝသေန ပဝတ္ထတဏှာ၊
 သေတတဏှာတိ ပရိယံဋေသု ဘောဂေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနတဏှာ။-ဋီကာ။

ယာယ တဏှာယ၊ အကြင်တဏှာဖြင့်။ အဇပထသကံပထာဒိနိ၊ ဆိတ်တို့
 ၏သွားလာရာဖြစ်သော တောင်ကြိုတောင်ကြားလမ်း၊ သံဠောင့်တို့ကိုစိုက်၍
 ဆွဲတက်ရသောလမ်း အစရှိသည်တို့သို့။ ပဋိပဇ္ဇိတု၊ သွား၍။ ဘောဂေ၊
 စည်းစိမ်တို့ကို။ သေတိ ဂဝေသတိ၊ ရှာမှီး၏။ အယံ၊ ဤရှာမှီးကြောင်း
 တဏှာသည်။ သေနတဏှာနာမ၊ မည်၏။ [ယာယသေတိ ကိုထောက်၍ “သေတိ
 ယာယာတိ သေနာ” ဟုပြု။ တဏှာနှင့်ကမ္မဓာရယ်တို့] သေတေသု ဂဝေသိ
 တေသု၊ ရှာမှီးအပ်ပြီးကုန်သော။ ပဋိလဒ္ဓေသု၊ ရအပ်ပြီးကုန်သော။ တေသု၊
 ထို စည်းစိမ်တို့၌။ ယာ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ
 တဏှာသည်။ သေတတဏှာနာမ၊ မည်၏။ [သေယံ သူတိ သေတာ၊ (ရှာမှီး
 အပ်ပြီးသောစည်းစိမ်တို့။) သေတေသု ပဝတ္ထာ တဏှာ သေတတဏှာ။] တဗု
 ဘယမ္ပိ၊ ထို နှစ်ပါးစုံသောတဏှာသည်လည်း။ သပုဒါစာရတဏှာယ ဝေ၊
 ကောင်းစွာအထက်အထက်၌ဖြစ်တတ်သောတဏှာ၏ပင်။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်
 ဖြစ်တတ်သောတဏှာ၏ပင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိ
 ဓာပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သော၊ ဤ တဏှာသည်။
 ဝေဒနံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ စုံ၍။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) တဏှာနာမ၊ မည်၏။

ပရိယေသနာ နာမ၊ မည်သည်။ ရူပါဒိအာရမ္မဏပရိယေသနာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့ကို ရှားမှီးကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထို ရှားမှီးကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ တဏှာယ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ လာဘောတိ၊ ကား။ ရူပါဒိအာရမ္မဏပရိယေသနာ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့ကို ရခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ရခြင်း သည်။ ပရိယေသနာယ၊ ရှားမှီးခြင်းသည်။ သတိ၊ လတ်သော်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ပန၊ ကား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ သည်။ ဉာဏတဏှာဒိဋ္ဌိဝိတက္ကဝိသေန၊ ဉာဏ ဝိနိစ္ဆယ တဏှာဝိနိစ္ဆယ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယ ဝိတက္ကဝိနိစ္ဆယ တို့၏ အပြားအားဖြင့် စတုဗ္ဗိဓော၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးတို့တွင်။ သုခဝိနိစ္ဆယံ၊ သုခကို ဆုံး ဖြတ်တတ်သော ဉာဏ်ကို။ ဇညာ၊ သိရာ၏။ သုခဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဉာတု၊ သိပြီး၍။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ သုခံ၊ ကာယိကသုခ စေတသိကသုခကို။ အနုယုဇ္ဈယု၊ အဖန်ဖန်အားထုတ်ရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဝိနိစ္ဆယသည်။ ဉာဏဝိနိစ္ဆယော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သော ဉာဏ်မည်၏။ ဝိနိစ္ဆယော တိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါရှိ၍။ (လဗ္ဗမာနာ၊ ကုန်ဆော့) ဝိနိစ္ဆယာ၊ တို့သည်။ တဏှာဝိနိစ္ဆယော စ၊ လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော စ၊ လည်း ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ တို့တည်း။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အာဂတာနိ၊ လာ ကုန်သော။ အဋ္ဌသတ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တရားရှစ်ပါးသော အထူးထူး အပြား

ပရိယေသနာ။ ။ပရိတဿနဝသေန ပရိယေသတိ ဧတာယာတိ ပရိယေသနာ၊ (တပ်မက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ရှားမှီးကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်) အာသယတော၊ အကြောင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပယောဂတော စ၊ အားထုတ်ခြင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရိယေသနာ တဏှာ ပဝတ္တော စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ တေနာဟ “တဏှာယ သတိ ဟောတိ”တိ။-ဇွဲကော။

ရူပါဒိအာရမ္မဏပရိယေသနာ။ ။သဝတ္ထုကာနံ။ ရူပါရုံစသည်တို့၏ မှီရာဝတ္ထု၊ နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏာနံ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့ကို။ ဂဝေ သနဝသေန၊ ရှားမှီးခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ (ပရိယေသော၊ ရခြင်း။) ပဝတ္ထိယံ ပန၊ ပဝတ္ထိအခါ၌ကား။ အပရိယသိဋ္ဌိယေဝ၊ မရှာအပ်ပါသလျှင်၊ လဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ တမ္ပိ၊ ထို မရှာအပ်ပါရအပ်သော အာရုံသည်လည်း။ အတ္တတော၊ လိုရင်းအနက်အား ဖြင့်။ ပရိယေသနာယ၊ ကြောင့်။ လဒ္ဓမေဝ နာမ၊ ရအပ်သည်မည်သည်သာ။ (ကသ္မာ၊) တထာရူပဿ၊ ထို ရထိုက်သောသဘောရှိသော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ပုဗ္ဗေကတတ္တာ ဧဝ၊ ရှေးဘဝကပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ။ လဗ္ဗနတော၊ ရခြင်းကြောင့်တည်း။ တေနာဟ “သော ဟိ ပရိယေသနာယ သုတိ ဟောတိ”တိ။-ဇွဲကော။

ပြား ဖြစ်သော တဏှာတို့သည်။ တဏှာဝိနိစ္စယော၊ မည်၏။ ဒွါသဋ္ဌိ၊
၆၂-ပါးသော။ ဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္စယော၊ မည်၏။

ပန၊ ကား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒ၊ အရှင်ဖြစ်သောသိကြား။ ဆန္ဒော၊
ဆန္ဒသည်။ ဝိတက္ကနိဒါနော၊ ဝိတက်ဟူသော အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ဣတိ
ဣမသ္မိံ သုတ္တေ၊ ဤ သက္ကပဉ္စသုတ်၌။ ဣမ၊ ဤ မဟာနိဒါန သုတ်၌။
[ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ မဟာနိဒါနသုတ္တေ။-ဋီကာ။] ဝိနိစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိတက္ကောယေဝ၊ သာ။ အာဂတော၊
လာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ လာဘံ၊ ရအပ်သော စည်းစိမ်ကို။ လဘိတွာ၊ ရှိ။
ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌံ၊ ဣဋ္ဌလာဘ် အနိဋ္ဌလာဘ် ကိုလည်းကောင်း။ သန္တရာ သန္တရဉ္စ၊
ကောင်းသောလာဘ် မကောင်းသောလာဘ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝိတက္ကေနဝ၊
ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိနိစ္စိနာတိ၊ ဆုံးဖြတ်၏။(ကို၊ နည်း။) တွေ့ကံ၊ ဤမျှ
အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝတ္ထုသည်။ မေ၊ ၏။ ရူပါရမ္မဏတ္ထာယ၊ ရူပါရုံ၏
အကျိုးငှာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ တွေ့ကံ၊ သည်။ (မေ၊ ၏။) သဒ္ဓါဒိ
အာရမ္မဏတ္ထာယ၊ သဒ္ဓါရုံအစရှိသော အာရုံ၏အကျိုးငှာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။
တွေ့ကံ၊ သည်။ မယှ၊ ငါ၏(အတွက်)။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ တွေ့ကံ၊ သည်။
ပရဿ၊ သူတပါး၏(အတွက်)။(ဘဝိဿတိ။) တွေ့ကံ၊ ကို။ ပရိဘုဒ္ဓိဿာမိ၊
သုံးဆောင်အံ့။ တွေ့ကံ၊ ကို။ နိဒဟိဿ၊ မိ၊ သိမ့်သိမ်းထားအံ့။ ဣတိ၊ သို့။
(ဝိနိစ္စိနာတိ၊ ၏။)တေန၊ ကြောင့်။ လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။
(ဘဂဝတာ။) ဝတ္တံ၊ ပြီ။

ဆန္ဒရာဂေါတိ၊ ကား။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အကုသလဝိတက္ကေန၊ အကုသိုလ်
ဝိတက်ဖြင့်။ ဝိတက္ကိတဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကြံစည်အပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၌။ ဒုဗ္ဗလရာဂေါ
စ၊ အားမရှိသော ရာဂသည်လည်းကောင်း။ ဗလဝရာဂေါ စ၊ အားရှိ
သော ရာဂသည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ(ဆန္ဒရာဂ
ဒွယံ)၊ ဤဆန္ဒရာဂနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဣမ၊ ဤသုတ်၌။ တဏှာ၊ တဏှာ
တည်း။ ဆန္ဒော တိ၊ ဆန္ဒဟူသော အမည်သည်။ ဒုဗ္ဗလရာဂဿ၊ ၏။
အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ အဇ္ဈောသာနန္တိ၊ ကား။ အဟံ၊ ဝါတည်း။ မမံ၊
ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗလဝသန္တိဋ္ဌာနံ၊ အားရှိသော ဆုံးဖြတ်ခြင်း

အဇ္ဈောသာနံ။ ။တဏှာဒိဋ္ဌိဝေနေ အဘိနိဝေသနံ၊ အလွန်သက်ဝင်ခြင်းတည်း။
(အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်။) သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့်ကား “အဓိ၊ လွှမ်းမိုး၍။ အဝ၊ သက်ဝင်၍။ သာနံ၊
ပြီးဆုံးခြင်း။” ဟု ဖြစ်၏။ မယှံ၊ ဣဒန္တိ တဏှာဂါဟော၊ ဤဟာသည် ငါ၏ဥစ္စာ
တည်းဟု တဏှာဖြင့် ခွဲလမ်းခြင်းသည်။ ယေဘုယျေနအတ္တဂ္ဂါဟသန္တိဿယော ဝ
ဓဟာတိ၊ အတ္တဟု ယူခြင်းလျှင် မှီရာရှိသည်သာ။ တေနာဟ အဟံ မမန္တိ။-ဋီကာ။

တည်း။ ပရိဂ္ဂဟော တိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန၊ တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟဏ ကရဏံ၊ သိမ်ဆည်းမှုကို ပြုခြင်းတည်း။ မစ္ဆရိယန္တိ၊ ကား။ ပရေဟိ၊ သူတပါး တို့နှင့်။ သာဓာရဏဘာဝဿ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို။ (“တူသောဆောင်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို” ဟု သဒ္ဒါအနက်ပေး။) အသဟနတာ၊ သည်းခံခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ [နတ္ထိ သဟနံ ယဿာ တိ အသဟနော၊ အသဟနဿ ဘာ ဝေါ အသဟနတာ။ မစ္ဆရိယံပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၊ စေတသိက် ပိုင်း အကုသလရာသီ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ အဿ၊ ထို မစ္ဆရိယံပုဒ်၏။ (ဝစနတ္ထံ-၌ စပ်။) ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝစနတ္ထံ၊ သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ (ကိ။) ဣဒံ အစ္ဆရိယံ၊ ဤအံ့ဩဖွယ် အရာဝတ္ထုသည်။ မယုမေဝ၊ ငါ၏ အတွက်သာ။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့၏အတွက်။ အစ္ဆရိယံ၊ သည်။ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်ပါစေလင်း။ [ဤ၌ “အစ္ဆရိယံ” ပိုဟန်တူသည်။] ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မစ္ဆရိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ။) [ဤအဖွင့်ဖြင့် “မာ+အစ္ဆရိယံ” ဟု ပုဒ်ခွဲပုံကိုပြသည်။]

အာရက္ခော တိ၊ ကား။ ဒွါရပိဒယန မဉ္ဇူသဂေါပနာဒိဝသေန-တံခါး ကိုပိတ်ခြင်း သေတ္တာ၌ လုံခြုံစေခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ရက္ခဏံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းတည်း။ အဓိကရေတိ၊ အကျိုး တရားကို အလွန်ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိကရဏံ၊ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤ အဓိကရဏံ-ဟူသောအမည်သည်။ ကာရဏဿ၊ အကြောင်း၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ အာရက္ခာဓိကရဏန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ဘာဝနပုံသကံ၊ ဘာဝနပုံသက သဒ္ဒါတည်း။ ဝါ၊ ကြိုယာ၌ စပ်ထိုက်သော နပုလ္လိင်ရုံသော သဒ္ဒါတည်း။ အာရက္ခဟေတု၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းရှိ သည်ဖြစ်၍။ (ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ပဝန္တိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။

ဝေံ ဝစနတ္ထံ ဝဒန္တိ။ ။ နိရုတ္တိနယေန၊ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝစနတ္ထံ သဒ္ဒါ၏အနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ ထိုသဒ္ဒါနက်ကိုပြရာ၌ “မာ အစ္ဆရိယံ” သည် လိုရင်းတည်း။ မိမိအတွက် “ဣဒံ ဓမ အစ္ဆရိယံ” ဟု ဖြစ်၍ သူတပါးတို့၏ အတွက် “မာ အညေသံ အစ္ဆရိယံ” ဟု ဖြစ်၏။ “ဣဒံ ဓမ အညေသံ” ပုဒ်တို့ကို ရေ၍ “မာ အစ္ဆရိယံ” ဟု ကြွင်းကုန်စေရသောကြောင့် နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ပုဒ်ပြီးစေ ရသည်ဟု ဆိုသည်။

အဓိကရဏံ။ ။ အတ္တနော ဖလံ ကရောတီတိ ကရဏံ၊ (မိမိအကျိုးကို ပြုတတ် သော အကြောင်း။) ယံ ကိဋ္ဌိ ကာရဏံ၊ (အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အကြောင်း

ဒဏ္ဍာဒါနာဒိသု၊ ဒဏ္ဍာဒါန အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိ တဗ္ဗော။) ပရနိသေနေတ္ထံ၊ သူတပါးကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒဏ္ဍာဿ၊ တုတ်ကို။ အာဒါနံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကိုင်ခြင်းသည်။ ဒဏ္ဍာဒါနံ၊ မည်၏။ ဧကတောဓာရာဒိနေဝ၊ တဘက်၌ အသွားရှိသော ဓားအစရှိသော။ သတ္ထဿ၊ လက်နက်ကို။ အာဒါနံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ သတ္တာဒါနံ၊ မည်၏။ ကလဟောတီ၊ ကား။ ကာယကလဟော ပိ၊ ကိုယ်ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ဝါစာကလဟော ပိ၊ နှုတ်ဖြင့်ငြင်းခုံခြင်းသည်လည်းကောင်းတည်း။ ပုရိမော ပုရိမော၊ ရှေး၌ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ ဝိဂ္ဂဟော၊ မည်၏။ ပစ္စိမော ပစ္စိမော၊ နောက်၌ နောက်၌ဖြစ်သော။ (ဝိရောဓော သည်။) ဝိဝါဒေါ၊ မည်၏။ တုဝံ တုဝန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ အဂါရဝ ဝစနံ၊ မရှိမသေ ပြောဆိုကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ တုဝံ တုဝံ၊ နင်နင်။

၁၁၂။ ဣဒါနိ၊ အနုလောမနည်းကို ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ “ပဋိလောမနယောဒဝါ၊ ပဋိလောမနည်းအားဖြင့်လည်း။ တံ သမုဒါစာရတဏှံ၊ ထိုကောင်းစွာ အထက်ထက်၌ ဖြစ်သော တဏှာကို။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော

ရ၏။) အဓိကံ+ကရဏန္တိ အဓိကရဏံ၊ (လွန်ကဲသောအကြောင်း။) ဝိသေသကာရဏံ၊ (ထူးသောအကြောင်းကိုရ၏။) ဝိသေသကာရဏန္တိ၊ (ထူးသောအကြောင်း ဟူသည်လည်း။) ဧဘာဂါနံ အာရက္ခဒဏ္ဍာဒါနာဒိ အနတ္တသမ္ပဝဿ (၏ အကြောင်းတည်း။) ဣတိ ဝုတ္တံ “အာရက္ခာဓိကရဏ”န္တိအာဒိ။-ဋီကာ။

အဂါရဝ ဝစနံ။ ။ဂရုနာ၊ အလေးပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အလေးပြုခြင်းကြိယာတည်း။ ဂါရဝံ၊ ယာ။ န+ဂါရဝံ အဂါရဝံ၊ အဂါရဝေန၊ အလေးပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အလေးပြုခြင်းကြိယာ မဟုတ်သော မလေးစားခြင်းဖြင့်+ဝစနံ၊ ပြောဆိုကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ အဂါရဝ ဝစနံ၊ သဒ္ဒါ။ ထို့ကြောင့်-“တုဝံ တုဝံ၊ သင် သင်” ဟု မပေးရ။ “နင် နင်”ဟု ပေးရသည်။

ဋီကာ-တုဝံ တုဝန္တိ၊ အလေးမပြုသံ ပါအောင် နင်နင် ဟူ၍။ အဂါရဝ ဝစနံ သဟာရဏတော၊ အဂါရဝ စကားနှင့်တကွဖြစ်သောကြောင့်။ (အဂါရဝဝစနံ-၌ စပ်။) သဗ္ဗေ တေ (ထိုဒဏ္ဍာဒါန-အစရှိသောတရားတို့ကို။) တထာ ပဝတ္ထာ၊ (ထို တုတ်ကိုငြင်း အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။) ဒေါမနဿသဟဂတ စိတ္တိပ္ပါဒါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနာဟ ဘဂဝါ “အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ပဝန္တိ”တိ။

တဏှာကို။ ဒေသေတုံ၊ ငှာ။ ပုန၊ ဖန်။ အာရက္ခာဓိကရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာရ
 တန္တော၊ အားထုတ်တော်မူလျက်။ ဒေသနံ၊ ဒေသနာတော်ကို။ နိဝတ္ထေသိ၊
 နစ်စေတော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိလောမနည်း၌။ (တနည်း။) တတ္ထ၊ ထို
 အာရက္ခာဓိကရဏံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကာမတဏှာတိ၊ ကား။ ပဉ္စကာမ
 ဂုဏိကရာဂဝသေန၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်၌ဖြစ်သော ရာဂ၏ အစွမ်း
 ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ ရူပါဒိတဏှာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၌ ဖြစ်သော
 တဏှာတည်း။ ဘဝတဏှာတိ၊ ကား။ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊ သဿတ
 ဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ ရာဂတည်း။ ဝိဘဝတဏှာတိ၊ ကား။
 ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ တည်း။
 ဣမေ၊ ဧေ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇမူလတဏှာ စ၊ ဝဇ္ဇမူလ တဏှာလည်း
 ကောင်း။ သမုဒါစာရတဏှာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်

ဒေသနံ နိဝတ္ထေသိ။ ။ “တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ”တိအာဒိနာ အနုလောမ
 နယေန ပဝတ္တိတံ (ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော။) ဒေသနံ ပဋိလောမနယေန ပုန “အာရက္ခာ
 ဓိကရဏ”န္တိ အာရတန္တော (အားထုတ်တော်မူလျက်။) နိဝတ္ထေသိ။ (နစ်စေတော်
 မူပြီ။)

ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဝသေန။ ။ အာရမ္မဏဘူတာ ပဉ္စကာမဂုဏာ ဧတဿ အတ္ထိ
 တိ ပဉ္စကာမဂုဏိကော (အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ရှိသောရာဂ။) တတ္ထ
 ရဉ္စနဝသေန အဘိရမဏဝသေန မဝတ္ထရာဂေါ၊ (ထို ငါးပါးသောကာမဂုဏ်
 တို့၌ တပ်မက်ခြင်း၏အစွမ်း အလွန်မွေ့လျော်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောရာဂ။) တဿ
 ဝသေန ဥပ္ပန္နာ (ထိုရာဂအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော။) ရဉ္စနဝသေန တဏှာယနဝသေန ပဝတ္တာ
 (တဏှာကိုဖြစ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော။) ရူပါဒိတဏှာဝ ကာမေသု တဏှာ
 (ရူပါရုံအစရှိသည်တို့၌ဖြစ်သော တဏှာသည်သာ ကာမတို့၌ တပ်မက်တတ်သော
 တဏှာတည်း။)။ ။ ဣတိ ကာမတဏှာ (ဤဝစနတ္ထကြောင့် ကာမတဏှာမည်၏။)

ဘဝတဏှာ။ ။ ဘဝတိ အတ္ထိ (အမြဲရှိ၏။) သဗ္ဗကာလံ တိဋ္ဌတိ (အခါခပ်သိမ်း
 တည်ရှိ၏။) ဣတိ ပဝတ္တာ ဘဝဒိဋ္ဌိ (ဤသို့ဖြစ်သောဘဝဒိဋ္ဌိသည်။) ဥတ္တရပဒလောပေန
 (ဒိဋ္ဌိဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေခြင်းအားဖြင့်။) ဘဝေါ (ဘဝမည်၏။) တံ သဟဂတာ
 တဏှာ (ထို ဘဝဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာသည်။) ဘဝတဏှာ။ “ဘဝေန+သဟ
 ဂတာ+တဏှာ ဘဝတဏှာ” ဟုပြုပါ။ ဘဝဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သောတဏှာ။

ဝိဘဝတဏှာ။ ။ ဝိဘဝတိ ဝိနဿတိ (အမြဲမတည်ပျက်၏။) ဥစ္စန္တိ (ပြတ်၏။) ။
 ဣတိ ပဝတ္တာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ (အတ္တသည် အမြဲမဖြစ်ပျက်၏ ပြတ်၏ဟု ယူသောဒိဋ္ဌိသည်။) ။
 ဝိဘဝေါ (မည်၏။) ဥတ္တရပဒလောပေန၊ တံ သဟဂတာ တဏှာ (ထို ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ
 နှင့်တကွဖြစ်သောတဏှာသည်။) ။ ဝိဘဝတဏှာ (မည်၏။) ဣတိ အာဟ “သဿတ
 ဒိဋ္ဌိ” တိအာဒိ။

သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (ကေသမောသရဏာ ဘဝန္တိ-၌ စပ်။) ဒွယေနာတိ၊ ကား။ တဏှာလက္ခဏဝသေန၊ တဏှာ၏ လက္ခဏာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကဘာဝံ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်သည်။ (သမာနာ)ဝိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရဝသေန၊ ဝဋ္ဋမူလတဏှာ သမုဒါစာရတဏှာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒွိတိ၊ ကုန်သော။ ကောဠာသေဟိ၊ အဖို့အစုတို့ဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၌။ ကေသမောသရဏာ၊ တပေါင်းတည်း ပေါင်းဆုံခြင်းရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေဒနာပစ္စယေန၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းအားဖြင့်။ ဧကပစ္စယာ၊ တူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ (ဘဝန္တိ။) ဣတိ အတ္ထော။

ဟိ၊ မှန်။ သမောသရဏံ၊ သည်။ ဩသရဏသမောသရဏံ၊ ဩသရဏသမောသရဏလည်းကောင်း။ သဟဇာတသမောသရဏံ၊ လည်းကောင်း။ ပစ္စယသမောသရဏံ၊ လည်းကောင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို သုံးပါးတို့တွင်။ အထခေါ၊ ပ။ ဘဝန္တိ တိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤ ဩသရဏသည်။ ဩသရဏသမောသရဏံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ သက်ရောက်ရာဟူသော သမောသရဏမည်၏။ [အထ ခေါ၊ စင်စစ်ကား။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ထို တရားတို့သည်။ ကာမသမောသရဏာနိ၊ ကာမ ဟူသော အညီအမျှသက်ရောက်ရာ ရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။] ဆန္ဒမူလကာ၊ ပ။ သမောသရဏာတိ၊ ဟူသော၊ ဣဒံ၊ သည်။ သဟဇာတသမောသရဏံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တကွဖြစ်ခြင်းဟူသော အညီအမျှ သက်ရောက်ခြင်းမည်၏။ [အာဝုသော၊ တို့။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဆန္ဒမူလကာ၊ ဆန္ဒဟူသော အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝေဒနာသမောသရဏာ၊ ဝေဒနာ ဟူသော သက်ရောက်ရာ ရှိကုန်၏။] ပန၊ ကား။ ဒွယေန ဝေဒနာယ ကေသမောသရဏာတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤ ဩသရဏကို။ ပစ္စယသမောသရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်သော အညီအမျှသက်ရောက်ခဲ့ရာဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရဝသေန။ ။ဋ္ဌေ ဓမ္မာတိ“သေ ပစ္စယော ဥပါဒါနဿ၊ ယဒိဓံ တဏှာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ဝဋ္ဋမူလတဏှာ စ (သံသရာဝဋ်၏ အရင်းခံဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်း။) “တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ သမုဒါစာရ တဏှာ စ(ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်း။) ဣတိ ဣမေ ဋ္ဌေ ဓမ္မာ၊ ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရဝသေနာတိ ဝဋ္ဋမူလဝသေန စေဝ သမုဒါစာရ ဝသေန စ။-ဋီကာ။

[ဒွယေန၊ ဝဇ္ဇမူလတဏှာ သမုဒါစာရတဏှာ ဟူသော နှစ်ပါးသောအစိတ် အားဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ဌ်။ ကေသမောသရဏာ၊ တခုတည်းသော အညီ အမျှ သက်ရောက်ရာ ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ တခုတည်းသော ပေါင်းဆုံရာ ရှိ ကုန်၏။]

၁၁၃။ စက္ခုသမ္ပယောတိအာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ အလုံး စုံသော ဖဿတို့သည်။ ဝိပါကဖဿာယေဝ၊ ဝိပါကဖဿတို့သာတည်း။ တေသု၊ ထို ဝိပါကဖဿတို့တွင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ လောကုတ္တရဝိပါကဖဿေ၊ လောကုတ္တရဝိပါက ဖဿတို့ကို။ ထပေတွာ၊ ရှိ။ အဝသေသာ၊ လော ကုတ္တရဝိပါကဖဿမှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒုတ္တိံသ၊ ၃၂ ပါးသော။ ဖဿာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယဒိဒံ ဖဿောတိ၊ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဖဿော၊ သည်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားအားဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ကျေးဇူးပြုသော ပစ္စည်းတို့ကို ဋီကာ၌ အကျယ်ပြထား၏။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကျင့်ပြီးသူတို့အတွက် အလွယ်ပင်။]

၁၁၄။ ယေဟိ အာနန္ဒ အာကာရေဟိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါ ဋီရပ်တို့၌။ ဝေဒနာဒိနံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့၏။ [အာဒိဖြင့် သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကိုယူ။] အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အသဒိသ တာဝါ၊ မတူသော အနုဘဝန စသော သဘောတို့ကို။ အာကာရာ၊ တို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဋီကာ၌ “ဘာဝါ” ဟုရှိ၏။ ဘာဝအရ ဖြစ် ကြောင်းဖြစ်ရာဟူသည် အနုဘဝန စသော သဘောပင်တည်း။ ထို့ ကြောင့် အဓိပ္ပါယ်မှာ “သဘာဝါ” နှင့် “တူ၏” ဟု မှတ်ပါ။] တေယေဝ၊ ထို ခံစားခြင်းအစရှိသော အခြင်းအရာတို့ကိုပင်။ သာဇကံ၊ စွာ။ ဒဿိ ယမာနာ၊ ပြအပ်ကုန်လတ်သော်။ လိနံ၊ လျှို့ဝှက် တိမ်မြုပ်သော။ တံ တံ

ကေသမောသရဏာ။ ။ဒို့ဟိ အဝယဝေဟိ သမောသရန္တိ နိဗ္ဗတ္တဝသေန သမံ ဝတ္တန္တိ ဣတောတိ သမောသရဏံ (ဤအကြောင်းကြောင့် “ဝဇ္ဇမူလ သမုဒါစာရ” ဟူသော နှစ်ပါးကုန်သော အစိတ်တို့ဖြင့် ပေါင်းဆုံကုန်၏၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် အညီအမျှ ဖြစ်ကြရကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သမောသရဏမည်၏။) ပစ္စယော၊ (ခဝ ဒနာဟူသော အကြောင်းတည်း။) ဧကံ သမောသရဏံ ဧတာသန္တိ ဧကသမောသ ဏာ (တခုတည်းသော အညီအမျှဖြစ်ရာအကြောင်းရှိသော တဏှာတို့။) ဧကန ပန ဧကသမောသရဏာ (အဘယ်အားဖြင့် တခုတည်းသော ပေါင်းဆုံရာရှိကုန်သနည်း။) ဣတိ အာဟ “ခဝဒနာယာ”တိ။ ဒေဝိ ဟိ တဏှာ ဝေဒနာပစ္စယာ ဝေတိ။ တေ နာဟ “ဝေဒနာပစ္စယေန ဧကပစ္စယာ”တိ။-ဋီကာ။

အတ္တံ၊ ထိုထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဂမေန္တိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ လိင်္ဂါနိ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုစ္စန္တိ။) [လိင်္ဂကို “လိန ဂမ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်
 ၍ “လိနံ အတ္တံ၊ ဂမေန္တိ” ဟု ဖွင့်သည်။] (တေ ယေဝ) တဿ တဿ၊ ထိုထို
 အာရုံသို့ရှေးရှုညွတ်ခြင်းအစရှိသော အနက်သဘောကို။ သဉ္ဇာနနဟေဟုတော၊
 မှတ်သားခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိမိတ္တာနိ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုစ္စန္တိ။)
 (တေ ယေဝ၊ တို့ကိုပင်။) တထာ တထာ၊ ထိုထို အရူပ၏အဖြစ် အစ
 ရှိသောအပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ 'ထိုထို ဝေဒယိတ အစရှိသော အပြားအား
 ဖြင့်။ ဥဒ္ဓေသိတဗ္ဗတော၊ ပြောဆို ညွှန်ပြထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဥဒ္ဓေသာ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုစ္စန္တိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ဝေဒနာအစရှိ
 သည်တို့၏ အချင်းချင်းမတူကုန်သည်၏အဖြစ်၏ အာကာရဟု ဆိုအပ်သည်
 ၏အဖြစ် အစရှိသောအကြောင်းကြောင့်။) ဣ၊ ဤ ယေဟိ အာနန္ဒ
 အာကာရေဟိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။
 အတ္ထော၊ တည်း။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ယေဟိ အာကာရေဟိ၊ အကြင် ဝေဒနာ အစရှိ
 သည်တို့၏ အချင်းချင်း မတူကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ
 တို့ဖြင့်။ (ပညတ္တိံ ဟောတိ-၌ စပ်။) ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ၊ အကြင် လျှိုဝှက်
 တိမ်မြုပ်သော အနက်ကို သိစေတတ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ယေဟိ
 နိမိတ္တေဟိ၊ အကြင် ထိုထိုအာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်ခြင်း အစရှိသော အနက်
 သဘောကို မှတ်သားခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်း
 အရာတို့ဖြင့်။ ယေဟိ ဥဒ္ဓေသေဟိ၊ အကြင် ထိုထိုအရူပ၏အဖြစ် အစရှိသော
 အပြားအားဖြင့် ပြောဆို ညွှန်ပြထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ
 တို့ဖြင့်။ နာမကာယဿ၊ နာမ်အပေါင်းကို။ နာမသမူဟဿ၊ နာမ်အပေါင်း
 ကို။ ပညတ္တိံ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဟောတိ။

စ၊ ဆက်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ဝေဒယိတာကာရေ၊ ခံစားခြင်းဟူသော
 အခြင်းအရာသည်။ ဝေဒယိတလိင်္ဂံ၊ ခံစားခြင်းဟူသော အသွင်အပြင်သည်။
 ဝေဒယိတနိမိတ္တေ၊ ခံစားခြင်းဟူသော သိမှတ်ကြောင်းသည်။ ဝေဒနာတိ၊
 ဟူ၍။ ဥဒ္ဓေသေ၊ ဟောပြောအပ်သော သဒ္ဓါသည်။ သတိ၊ ရှိသော်လည်း
 ကောင်း။ သညာယ၊ ၏။ သဉ္ဇာနနာကာရေ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်းဟူသော
 အခြင်းအရာသည်။ သဉ္ဇာနနလိင်္ဂံ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်းဟူသော အသွင်အပြင်
 သည်။ သဉ္ဇာနနနိမိတ္တေ၊ အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းဟူသော သိမှတ်ကြောင်းသည်။
 သညာတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓေသေ၊ သတိ။ သင်္ခါရာနိ၊ တို့၏။ စေတနာကာရေ၊

စေဆော်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ စေတနာလိင်္ဂေ၊ သည်။ စေတနာ
 နိမိတ္တေ။ သည်။ စေတနာတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓေသေ သတိ။ ဝိညာဏဿ၊
 ဇာ၊ ဝိဇာနနာကာရေ၊ တမ္ပါးတဖုံသိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။
 ဝိဇာနနလိင်္ဂေ၊ သည်။ ဝိဇာနနနိမိတ္တေ၊ သည်။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဥဒ္ဓေသေ သတိ။ အယံ၊ ဤ ဝေဒနာအရှေ့သော တရားအပေါင်းသည်။
 နာမကာယော၊ နာမကာယတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နာမကာယဿ၊ ကိ။
 ယာ သော ပညတ္တိ၊ အကြင်၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ဇာ၊ နာမကာယပညတ္တိဟေတုသု၊ နာမကာယကိုပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာဒိသု၊ ကုန်သော။ ဧတေ အာကာရာဒိသု၊ တို့သည်။
 အသတိ၊ သော်။ ရူပကာယေ၊ ဌ။ အဓိဝစနသမ္ပဿော၊ အဓိဝစနသမ္ပဿသည်။
 ပညာယေထ အပိ နုခေါ၊ ထင်ရှားရာသေးသလော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
 ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာကို။ ကတွာ၊ ၍။ မနောဒ္ဓါရေ၊ ဌ။
 အဓိဝစနသမ္ပဿဝေဝစနော၊ အဓိဝစနသမ္ပဿ၏ ဝေဝစနပရိယာယ် စကား
 လှယ် ဖြစ်သော။ ယှာယံ (ယော+အယံ) မနောသမ္ပဿော၊ အကြင် မနော
 သမ္ပဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇာ။ သော၊ ထို မနောသမ္ပဿသည်။ ရူပကာယေ၊
 ရူပကာယဌ။ ပညာယေထ အပိ နုခေါ၊ သလော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။
 ပသာဒေ၊ ပသာဒတို့ကို။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာကို။ ကတွာ၊ ကတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပ
 ဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာအံ့လော။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အတ္ထော၊
 တည်း။ [အယမေတ္ထ အတ္ထော မှ အတ္ထောကို ပြန်လှည့်သည်။]

အထ၊ မေးတော်မူရာ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။
 အမ္မရက္ခေ၊ သရက်ပင်သည်။ အသတိ၊ လတ်သော်။ ဇမ္ဗုဂ္ဂဟတော၊ သပြေ
 ပင်မှ။ အမ္မပက္ကဿ၊ သရက်သီးမှည့်၏။ ဥပ္ပတ္တိံ ဝိယ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုကဲ့သို့။
 ရူပကာယတော၊ ရူပကာယမှ။ တဿ၊ ထို မနောသမ္ပဿ၏။ [တဿာတိ
 မနောသမ္ပဿသံ။-ဋီကာ။] ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ အသမ္ပဋိစ္ဆန္တော၊ လက်
 မခံလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နော ဟေတံ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 လျှောက်ပြီ။

ဒုတိယပဥ၊ ဒုတိယပြဿနာ၌။ ရူပနာကာရရူပနလိင်္ဂရူပနနိမိတ္တဝသေန။
 ရူပနဟူသောအခြင်းအရာ ရူပနဟူသော အသွင်အပြင် ရူပနဟူသော သိမှတ်
 ကြောင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ရူပန္တိ၊ ရူပဟူ၍။ ဥဒ္ဓေသဝသေန စ၊
 ဟောပြောအပ်သော သဒ္ဓါ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အာကာရာဒိနံ၊ အာ
 ကာရ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ အတ္ထော၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဇာ။ ပဋိသံ-

သမ္မုဿောတိ။ ကား။ သပ္ပဋိဗံ၊ ထိပါးခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ရူပက္ခန္ဓာကို။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဥပ္ပဇ္ဇနက သမ္မုဿော၊ ဖြစ်သော သမ္မုဿသည်။ (ပညာယေထ အပိ နုခေါ-၌ ပေ။) ဣဓာပိ၊ ဤ ဒုတိယပြဿနာ၌လည်း။ ထေရော၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည်။ ဇမ္ဗုရုက္ခော၊ သပြေပင်သည်။ အသတိ၊ သော်။ အမ္မရုက္ခတော၊ သရက်ပင်မှ။ ဇမ္ဗုပက္ကဿ၊ သပြေသီးမှည့်၏။ ဥပ္ပတ္တိံ ဝိယ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ နာမကာယတော၊ နာမ်အပေါင်းမှ။ တဿ၊ ထို ပဋိသသမ္မုဿ၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ အသမ္ပဋိစ္စန္တော၊ ကြောင့်။ နော ဟေတံ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

တတိယပဉ္စော၊ တတိယပြဿနာကို။ ဥဘယဝသေနေဝ၊ နှစ်ပါးစုံသော အဓိဝစနသမ္မုဿ ပဋိသသမ္မုဿတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ တတြ၊ ထို တတိယပြဿနာ၌။ တေရော၊ သည်။ အာကာသေ၊ ၌။ အမ္မဇမ္ဗုပက္ကာနံ၊ သရက်သီးမှည့် သပြေသီးမှည့်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိံ ဝိယ၊ သို့။ နာမရူပါဘာဝေ၊ နာမ်ရုပ်တို့၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဒိန္နမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ အဓိဝစနသမ္မုဿ ပဋိသသမ္မုဿတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ကို။ အသမ္ပဋိစ္စန္တော၊ ကြောင့်။ နော ဟေတံ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

ဝေ၊ သို့။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ တို့၏။ ဝိသံ ဝိသံ၊ အသီးအသီး။ ပစ္စယံ၊ အကြောင်းကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြုတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို အဓိဝစနသမ္မုဿ ပဋိသသမ္မုဿတို့၏။ အဝိသေသတော၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ နာမရူပပစ္စယတံ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှာ။ ယေဟိ အာနန္ဒ အာကာရေဟိတိ၊ ဟူ၍။ စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ပဉံ၊ ကို။ အာရဘိ၊ အားထုတ်တော်မူပြီ။

ယဒိဒံနာမရူပန္တိ၊ ကား။ ယံ ဣဒံ နာမရူပံ၊ အကြင် နာမ်ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ။) အသု ပိ၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ ဒွါရတို့၌။ ယံ ဣဒံ နာမရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) ဧသေဝံ၊ ဤ နာမ်ရုပ်သည်သာ။ ဟေတု၊ အကျိုးကို ဖြစ်စတတ်သောအကြောင်းတည်း။ ဧသေဝ (ဧသော+ဝေ)၊ ဤ နာမ်ရုပ်သည်သာ။ ပစ္စယော၊ စွဲ၍ဖြစ်ရာအကြောင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခုဒွါရာဒီသု၊ စက္ခုဒွါရအစရှိသည်တို့၌။ စက္ခာဒီနိ စေဝ၊ စက္ခုပဿာဒ အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း။ ရူပါရမ္မဏာဒီနိ စ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ သမ္မုယုတ္တကာ၊ ဖဿနှင့်

သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော ခန္ဓာတို့သည်။ နာမ်၊ နာမ်မည်၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပဉ္စမိဓော ပိ၊ ငါးပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ (စက္ခုသမ္ပယုတ် စသောအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ် သော။) သော ဖဿော၊ ထို သမ္ပယုတ်သည်။ နာမရူပပစ္စယာ ဝ၊ နာမ်ရုပ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) ဖဿော၊ ဖဿ တည်း။ မနောဒွါရေပိ၊ မနောဒွါရ်လည်း။ ဟဒယဝတ္ထု စေဝ၊ ဟဒယ ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း။ (ရူပံ-၌ စပ်။) ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အာ ရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ စ၊ ဤ အာရုံဖြစ်သောရုပ်သည် လည် ကောင်း။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မော စေဝ၊ ဖဿနှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော တရားတို့သည်လည်းကောင်း။ (အရူပံ-၌ စပ်။) ယံ အရူပံ၊ အကြင်နာမ်သည်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣဒံ စ၊ ဤ အာရုံဖြစ်သော နာမ်သည်လည်းကောင်း။ အရူပံ နာမ၊ နာမ်မည်၏။ ဝေံ၊ သို့။ မနောသမ္ပ သော ပိ၊ မနောသမ္ပယုတ်ကိုလည်း။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်ရုပ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ပဝတ္ထော၊ သော။ ဖဿော၊ တည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော။) ပန၊ ဆက်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ အဿ၊ ထို ဖဿအား။ ဗဟုဓော၊ များ သောအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁၁၅။ န ဩက္ကမိဿထာတိ၊ ကား။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ပဝတ္ထမာနံ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ပဋိသန္ဓိဝေသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ န ဝတ္တိဿထ၊ အကယ်၍ မဖြစ်ငြားအံ့။ ဆမုစ္စိဿထာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေ၊ ပဋိ သန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ အသတိ၊ သော်။ သုဒ္ဓါ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်မဖက် သက် သက်သော။ အဝသေသံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဟူသော နာမ်မှကြွင်းသော။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ အန္တောမာတုကုစ္စိသ္မိံ၊ အမိ၏ ဝမ်းတွင်း၌။ ဣ လလာဒိတာဝေန၊ ကလလရေကြည် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမုစ္စိတံ၊ ကောင်းစွာစုမိသည်။ မိဿကဘူတံ၊ ရောမိသည် ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ ဟုတွာ။ ဝတ္တိဿထအပိနုဓေါ၊ ဖြစ်ရာအံ့လော။ ဩက္ကမိတွာ ဝေါက္ကမိဿထာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိ ဝေသေန၊ ဖြင့်။ ဩက္ကမိတွာ၊ သက်ရောက်ပြီး၍။ စုတိဝေသေန၊

ပဋိသန္ဓိဝေသေန ဩက္ကမိတွာ။ ။ဋီကာ၌-ဩက္ကမိတွာ နေရာဝယ် “ဩက္ကန္တံ” ဟု ရှိ၏။ ပဋိသန္ဓိဝေသေန ဩက္ကန္တံ၊ ပဋိသန္ဓိဂဟဏဝေသေန မာတုကုစ္စိ၊ ဩက္က မန္တယ ဝါ ပဋ္ဌမာ ဝယဝတာဝေန၊ ပထမအစိတ်အပိုင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဩက္ကန္တံ၊ သက်ရောက်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည်။ (စုတိဝေသေန ဝေါက္ကမိဿထ နိ ရုဒ္ဓိဿထ။)

စုတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ (စ) ဝေါက္ကမိဿထ၊ အကယ်၍ အစဉ်ပြတ်ခြင်းဟူသော ပျက်စီးခြင်းသို့ ကပ်ရောက်လတ္တံ့ဖြစ်အံ့။ [(တနည်း) ပဋိသန္ဓိဝေဓန၊ ပဋိသန္ဓေယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သြက္ကန္တံ၊ သက်ရောက်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ စုတိဝေဓန၊ ဖြင့်။ (စ)ဝေါက္ကမိဿထ၊အံ့။-ဟု ဋီကာရှု၏။](စ)နိရုဇ္ဈိဿထ၊ အကယ်၍ ချုပ်လတ္တံ့ဖြစ်အံ့။ ထုတိ အတ္တော။

ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို ဝိညာဉ်၏။ သော နိရောဓော၊ ထို ချုပ်ခြင်းဟူသည်။ တဿေဝ စိတ္တဿ၊ ထို ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ပင်။ နိရောဓေန၊ချုပ်ခြင်းအားဖြင့်လည်း။ န(ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ တတော၊ ထို ပဋိသန္ဓေစိတ်မှ။ ဒုတိယတတိယာနံ၊ ဒုတိယတတိယစိတ်တို့၏။ နိရောဓေန၊အားဖြင့်လည်း။ န ဟောတိ၊ ဟုတ်။ [ချုပ်ခြင်းကြိယာနှင့် မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြိယာသည် အရမပြားသောကြောင့် “န ဟောတိ”၌ အဘိန္နဝိသေသနာဖြစ်ဖြင့် စပ်ဖို့ရန် “နိရောဓေန၊ အားဖြင့်။”ဟု အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။] ဟိ၊ ချဲ့။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သမုဋ္ဌိတာနိ၊ ကောင်းစွာ ပေါ်ထွက်ကုန်သော၊ သမတိံ သ၊ အညီအမျှသုံးဆယ်သော။ ကမ္မဇရူပါနိ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တေသု၊ ထိုသုံးဆယ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ ငွိတေသုယေဝ၊ တည်ကုန်စဉ်သာလျှင်။ သောဠသ၊ ၁၆ ချက်ကုန်သော။ ဘဝင်္ဂစိတ္တာနိ၊ ဘဝင်္ဂစိတ်တို့သည်။ ဥပ္ပဗ္ဗိတုာ၊ ၍။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသ္မိံ အန္တရေ၊ ဤ ၁၆ ချက်သော ဘဝင်္ဂစိတ်တို့၏ အတွင်း၌။ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ၊ ယူအပ်ပြီးသောပဋိသန္ဓေရှိသော။ ဒါရကဿဝါ၊ သူငယ်၏လည်းကောင်း။ အဿ၊ ထိုသူငယ်၏။ မာတုယာဝါ၊ အမိ၏လည်းကောင်း။ အန္တရာယော၊ သည်။ နတ္ထိံ၊ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ ၁၆ ချက်သော ဘဝင်္ဂစိတ်တို့၏အတွင်း အခါသည်။ အနောကာသောနာမ၊ သေခြင်း၏အခွင့်မဟုတ်သောအခါမည်၏။ [ဘဝင် ၁၆ ချက်အတွင်းမှာ သေလောက်သော အမေသည် နဂိုကပင် ပဋိသန္ဓေ မယူနိုင်တော့၊ ထိုအချိန်၌ မရဏာသန္ဓဝိထိ ကျဆဲဖြစ်နေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် အမိ၌လည်း အန္တရာယ်မရှိနိုင်။]

ပန၊ ဆက်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သမုဋ္ဌိတရူပါနိ၊ ကောင်းစွာပေါ်ထွက်သော ရုပ်တို့သည်။ သတ္တရသမဿ၊ ၁၇ ချက်မြောက်

ဝေါက္ကမိဿထ။ ။ဝေါက္ကမိဿထာတိ ‘သန္တတိပိစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဥပဂမိဿထ’ ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ထိုတွင် ‘သန္တတိပိစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ’ သည် ဝိ၏အနက် ‘ဥပဂမိဿထ’ သည် သြက္ကမိဿထ၏ အနက်၊ တံ ပန မရဏံ နာမ ဟောတိတိ အာဟ ‘စုတိဝေဓနာ’ တိ။-ဋီကာ။

ဖြစ်သော။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ဘဝင်အား။ ပစ္စယံ၊ အကြောင်းကို။ ဒါတံ၊ ငှာ။ သစေ သက္ကောန္တိ၊ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်ကုန်အံ့။ (ဝေ သတိ။) ပဝတ္တိ၊ ရုပ် နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဆက်၍ဖြစ်၏။ ပဝေဏိ၊ အစဉ်အဆက် သည်။ ဘဇ္ဇယတိ၊ ဆက်စပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ (ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန သဒ္ဓိံ သမု င္ဋိတရူပါနိ သတ္တရသမဿ ဘဝင်္ဂဿ ပစ္စယံ ဒါတံ။) သစေ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်အံ့။ (ဝေ သတိ။) ပဝတ္တိ၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န ပဝတ္တတိ၊ ဆက်၍မဖြစ်။ ပဝေဏိ၊ သည်။ န ဘဇ္ဇယတိ၊ စပ်။ ဝေါက္ကမတိ နာမ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ တံ၊ ထို ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဩက္ကမိတော ဝေါက္ကမိဿထာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဝဝတာ။) ဝုတ္တိ၊ ပြီ။

ဣတ္တတ္တာယာတိ၊ ကား။ ဣတ္တဘာဝါယ၊ ဤသို့ ပြားသောခန္ဓာငါးပါး ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကျိုးငှာ။ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏပဉ္စကုန္ဒဘာဝါယ၊ ဤသို့ ပြည့်စုံသောခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကျိုးငှာ။ (အဘိ နိဗ္ဗတ္တိ ယထ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ဒဟရဿေဝ သတောတိ၊ ကား။ မန္တဿ၊ နံ့သော။ ဗာလဿေဝ၊ သူငယ်ဖြစ်၍သာလျှင်။ သန္တဿ၊ ဖြစ်စဉ်။ ဝေါစ္စိ ဇ္ဇိဿထာတိ၊ ကား။ ဥပစ္စိဇ္ဇိဿထ၊ အကယ်၍ပြတ်လတ္တံ့ဖြစ်အံ့။ ဝုခိံ၊ ဝိရုဇ္ဇိံ ဝေမုလ္လန္တိ၊ ကား။ ဝိညာဏေ၊ သည်။ ဥပစ္စိန္နေ၊ ပြတ်စဲလတ်သော်။ သုဒ္ဓိံ၊ ဝိညာဉ်ဖမက်သက်သက်သော။ နာမဂ္ဂပမေဝ၊ နာမ်ရုပ်သည်သာ။ ဥဋ္ဌဟိတော၊ ထ၍ (ဖြစ်၍။) ပဌမဝယဝသေန၊ ပထမအရွယ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုခိံ၊ ကြီးပွား ခြင်းသို့လည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမဝယဝသေန၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိရုဇ္ဇိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့လည်းကောင်း။ ပစ္စိမဝယဝသေန၊ ပစ္စိမအရွယ်၏ အစွမ်း ဖြင့်။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့လည်းကောင်း။ အာပဇ္ဇိဿထ အပိ န ခေါ၊ ရောက်ရာလတ္တံ့လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဒသ ဝဿ ဝိသတိဝဿ ဝဿသတ ဝဿသဟဿဆမ္မာပနေန ဝါ၊ ဆယ်နှစ် အရွယ်သို့ရောက်စေခြင်း အနှစ်နှစ်ဆယ်အရွယ်သို့ရောက်စေခြင်း အနှစ်တရာ အရွယ်သို့ရောက်စေခြင်း အနှစ်တထောင်အရွယ်သို့ ရောက်စေခြင်းအားဖြင့် မူလည်း။ ဝုခိံ၊ သို့။ ဝိရုဇ္ဇိံ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇိဿထ အပိ န ခေါ၊ လော။ ဣတိ အတ္ထော။ [ဝါသဒ္ဓေါ အနိယမတ္ထော၊ တေန ဝဿ သဟဿဒ္ဓယာဒိနိ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။-ဒီကား။]

တသ္မာတိဟာ နန္ဒာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာတုက္ခိယံ၊ အမိ ၏ဝမ်း၌။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ ပိ၊ ပဋိသန္ဓေယူရာအခါ၌လည်းကောင်း။ ကုစ္စိ

ဝါသေ ပိ၊ အမိဝမ်းဝယ် နေရာအခါ၌လည်းကောင်း။ ကုစ္စိတော၊ အမိ
ဝမ်းမှ။ နိက္ခမနေ ပိ၊ ထွက်ရာအခါ၌လည်းကောင်း။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိ
အခါ၌။ ဒသဝဿာဒိကာလေ ပိ၊ ဆယ်နှစ်ရှိရာအရွယ် အစရှိသောအခါ၌
လည်းကောင်း။ ဝိညာဏ်မေဝ၊ ဝိညာဉ်သည်သာ။ အဿ၊ ထို နှာမ်ရုပ်
၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ ယဒိဝိညာဏံ၊အကြင်
ဝိညာဉ်သည်။ (အတ္တိ။) ဒေဝေဝ (သေဝေ ဝေ)၊ ဤ ဝိညာဉ်သည်သာ။
နာမရူပဿ၊ ၏။ ဟေတု၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတည်း။
သေ (သေဝေ ဝေ)၊ သည်သာ။ နာမရူပဿ၊၏။ ပစ္စယော၊ စွဲ၍ဖြစ်ရာ
အကြောင်းတည်း။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ ရာဇာ၊ သည်။
အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပရိသံ၊ ပရိသတ်ကို။ နိဂ္ဂဏန္တော၊ နှိပ်လိုသည်။ (ဟုတုာ။)
ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ ယထာ၊ ပြောဆိုရာသကဲ့သို့။ (ကိံ၊ နည်း။) တံ၊ သင့်ကို။
ဥပရာဇာ(တိ)၊ အိမ်ရှေ့မင်းဟူ၍။ ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ ကတော၊ ပြုအပ်
သနည်း။ တံ၊ သင့်ကို။ သေနာပတိတိ၊ စစ်သူကြီးဟူ၍။ ကေန၊ သည်။
ကတော၊ နည်း။ မယာ၊ သည်။ ကတော နန၊ ပြုအပ် သည်မဟုတ်လော။ ဟိ၊
မှန်။ မယိ၊ ငါသည်။ အ ကရောန္တေ၊ မပြုလတ်သော်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဓမ္မတာ
ယ၊ သဘောအားဖြင့်။ ဥပရာဇာ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ သေနာပတိ
ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ သစေ ဘဝေယျာသိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်နိုင်အံ့။
(ဝေံ သတိ၊ သော်။) ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဗလံ၊ အားအစွမ်းကို။ ဇာနေယျာမ၊
သိနိုင်ကုန်ရာ၏။ ဝါ၊ သိလိုပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝဒေယျ ယထာ၊ သို့။)
ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။
ဟောန္တံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ [‘ပစ္စယော ဟောတိ’ တု ရှိ၏။ မကောင်း။]
အတ္တတော၊ အနက်သဘောအားဖြင့်။ ဝေံ၊ သို့။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဒတိ ဝိယ၊
ပြောဆိုသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) တံ၊ ကို။ နာမံ (တိ)၊ နာမ်ဟူ၍။
ကေန၊ သည်။ ကတံ၊ နည်း။ တံ၊ ကို။ ရူပံ(တိ)၊ ဟူ၍။ ကေန၊ သည်။ ကတံ၊ နည်း။
တံ၊ ကို။ နာမရူပံ နာမာတိ၊ နာမ်ရုပ် မည်၏ဟူ၍။ ကေန၊ သည်။ ကတံ၊
နည်း။ မယာ၊ သည်။ ကတံ နန၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်လော။ ဟိ၊ မှန်။
မယိ၊ သည်။ ပုရေစာရိကေ၊ ရှေ့သွားသည်။ ဟုတုာ။ မာတုကုစ္စိသို့၊
၌။ ပဋိသန္နိံ၊ ကို။ အဂ္ဂဏန္တေ၊ မယူလတ်သော်။ တံ၊ သင်သည်။ ဝါ၊
သင့်ကိုယ်တိုင်။ နာမံ ဝါ၊ နာမ်သည်သော်လည်းကောင်း။ ရူပံ ဝါ၊ သော်
လည်းကောင်း။ နာမရူပံ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ သစေ ဘဝေယျာသိ၊
အကယ်၍ ဖြစ်နိုင်အံ့။ (ဝေံ သတိ၊ သော်။) ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဗလံ၊
အားအစွမ်းကို။ ဇာနေယျာမ၊ သိနိုင်ကုန်ရာ၏။ ဝါ၊ သိလိုပါကုန်၏။

ဣတိ သို့။ (ဝဒတိ ဝိယ၊ ပြောဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။) ပန၊ ဆက်။ တံ
တေ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမရူပဿ၊ အား။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြား
အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။

၁၁၆။ ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါတိ၊ ကား။ ဒုက္ခရာသိသမ္ဘဝေါ၊ ဒုက္ခ
အစု၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ပညာယေထ-၌ စပ်။) [ဣဓ သမုဒယသဇ္ဈေါ
သမုဒယသဇ္ဈေါ ဝိယ သမူဟပရိယာယောတိ အာဟ “ဒုက္ခရာသိသမ္ဘဝေါ”
တိ။-ဋီကာ။] ယဒိဒံ နာမရူပန္တံ၊ ကား။ ယံ ဣဒံ နာမရူပံ၊ သည်။
(အတ္ထိ။) ဧသေဝ၊ ဤ ရုပ်နာမ်သည်သာ။ ဟေတု၊ တည်း။ သေ ဝေ၊
သည်သာ။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။
ရာဇပုရိသံ၊ မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ နိဂ္ဂဏန္တော၊
ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝေ၊ သို့။ ဝဒေယျံ ယထာ၊ ပြောဆိုကုန်ရာသကဲ့သို့။
(ကိံ၊ နည်း။) တံ၊ အရှင်ကို။ ဧကေန၊ အဘယ်သူသည်။ ရာဇာတိ၊ ဟူ၍။
ကတော၊ နည်း။ မယာ၊ သည်။ ကတော နန၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်
လော။ [ရာဇပုရိသံ ကိုထောက်၍ “အမေဟိ ကတော”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း
သည်။] ဟိ၊ မှန်။ မယိ၊ သည်။ ဥပရာဇဋ္ဌာနေ၊ အိမ်ရှေ့မင်း၏ အရာ၌။
အတိဋ္ဌန္တေ၊ မတည်လတ်သော်။ မယိ၊ သည်။ သေနာပတိဋ္ဌာနေ၊ စစ်သူ
ကြီး၏အရာ၌။ အတိဋ္ဌန္တေ၊ မတည်လတ်သော်။ တံ၊ အရှင်သည်။ ဧက
ကောဝ၊ တယောက်တည်းသာ။ ရာဇာ၊ သည်။ သစေ ဘဝေယျာသိ၊
အကယ်၍ ဖြစ်နိုင်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) တေ၊ အရှင်၏။ ရာဇဘာဝံ၊
မင်း၏အဖြစ်ကို။ ပသေယျာမ၊ မြင်လိုပါကုန်၏။ ဣတိ သို့။ (ဝဒေယျံ
ယထာ၊ သို့။)

ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ နာမရူပမ္ပိ၊ နာမ်ရုပ်သည်လည်း။ အတ္ထတော၊
အနက်သဘောအားဖြင့်။ (မပြောသော်လည်း ပြောသည့်သဘောအားဖြင့်။)
ဝေ၊ သို့။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဝဒတိ ဝိယ၊ ပြောဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ (ကိံ၊
နည်း။) တံ၊ ကို။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧကေန၊ သည်။ ကတံ၊ နည်း။
အမေဟိ၊ တို့သည်။ ကတံ နန၊ မဟုတ်လော။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ အသင်
ဝိညာဉ်သည်။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္တေ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့ကိုလည်း
ကောင်း။ ပဒယဝတ္ထုဉ္စ၊ ပဒယဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း။ အနိဿာယ၊
မမှီမှု၍။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ နာမ၊ ပဋိသန္ဓိဝိညာဉ် မည်သည်။ သစေ ဘဝေ
ယျာသိ၊ အကယ်၍ဖြစ်နိုင်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) တေ၊ သင်၏။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏ
ဘာဝံ၊ ပဋိသန္ဓိဝိညာဉ်၏ အဖြစ်ကို။ ပသေယျာမ၊ မြင်လိုပါကုန်၏။

ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒတိ ဝိယ၊ နိ။) ပန၊ ဆက်။ တဉ္စ ဇေတံ နာမရူပံ၊ ဤ နာမ်ရုပ်သည်လည်း။ ဝိညာဏဿ၊ အား။ ဗဟုဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယောသည်။ ဟောတိ။

တ္ထောဝတော ခေါတိ၊ ကား။ ဝိညာဏော သည်။ နာမရူပဿ၊ နိ။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောန္တေ၊ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း။ နာမရူပေ၊ သည်။ ဝိညာဏဿ၊ နိ။ ပစ္စယေ၊ သည်။ ဟောန္တေ၊ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း။ ဒီသု၊ နာမ်ရုပ်နှင့် ဝိညာဉ်နှစ်ပါးစုံတို့သည်။ အညမညပစ္စယဝသေန၊ အချင်းချင်း အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ တ္ထေကေန၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ်တို့၏။ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုခြင်းဖြင့်သာ။ [တတ္ထ တ္ထေကေနာတိ တ္ထေကေနဝ။] ဇာယေထ ဝါ၊ ဖြစ်မှုလည်းဖြစ်ရာ၏။ ဇီယေထ ဝါ၊ အိုမှုလည်းအိုရာ၏။ မိယေထ ဝါ၊ သေမှုလည်းသေရာ၏။ စဝေထ ဝါ၊ ရွှေ့လျောမှုလည်းရွှေ့လျောရာ၏။ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ၊ နောက်တဝ၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုလည်း တည်နေရာ၏။ ဇာတိအာဒယော၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့သည်၊ ပညာယေယျ၊ ထင်ရှားကုန်ရာ၏။ အပရာပရံ ဝါ၊ အဆက်ဆက်မှုလည်း။ စုတိပဋိသန္ဓိယော၊ တို့သည်။ ပညာယေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အဓိဝစနပထောတိ၊ ကား။ သိရိဝစုကော၊ အသရေကို တိုးပွားစေတတ်သောကျွန်။ ဓနဝစုကော၊ ဥစ္စာကိုတိုးပွားစေတတ်သော လူဆင်းရဲ။ ဣတိအာဒိကဿ၊ ဤသို့ အစရှိသော သဒ္ဓါ၏။ အတ္တံ၊ ကို။ အ ဒိသ္မာ၊ မကြည့်မှ၍။ စစနပတ္တမေဝ၊ သဒ္ဓါမျှကိုသာ။ အဓိကိစ္စ၊ စွဲမိရည်စူး၍။ (နာမည်ကောင်းအောင် ရည်စူး၍။) ပဝတ္ထဿ၊ ဖြစ်သော။ ဝေါဟာရဿ၊ ဝေါဝေါပြောဆိုခြင်း၏။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြောင်း နာမည်၏။ ပထော၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ။) နိရုတ္တိပထောတိ၊ ကား။ သရတိ၊ အမှတ်ရတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သတော၊ မည်၏။ သမ္ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမ္ပဇာနော၊ မည်၏။ ဣတိ အာဒိကဿ၊ ဤသို့ အစရှိသော သဒ္ဓါ၏။ ကာရဏာပဒေသဝသေန၊ အကြောင်းကို ညွှန်ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထဿ၊ ဖြစ်သော။ ဝေါဟာရဿ၊ နိ။ ဝါ၊ နိ။ ပထော၊ သည်။ (ဟောတိ။) [ကာရဏံ နိဒ္ဒါရေတွာ ဥတ္တိ နိရုတ္တိတိ၊ အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်၍ ပြောဆိုအပ်သောသဒ္ဓါ။]

ပညတ္တိပထောတိ၊ ကား။ ပဏ္ဍိတော၊ ကြောင်းကျိုးမြင်သည့် သဘာဝပညာရှိသူ။ ဗျတ္တော၊ ထက်မြက်သောပညာရှိသူ။ မေဓာဝိ၊ နက်နဲသောမဃာဝါ(ပ) ၂၂ (ခ)

ပညာရှိသူ (နိပုဏော၊ သိမ်မွေ့သော ပညာရှိလူ။ ကတပရပ္ပဝါဒေါ၊ ပြု
 အပ်ပြီးသော သူတပါးတို့၏ အယူဝါဒရှိသူ။ ဣတိ အာဒိကဿ၊ ဤသို့
 အစရှိသော။ နာနပုဏာရတော၊ အထူးထူး အပြားပြားအားဖြင့်။ ဉပန
 ဝသေန၊ သိစေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တဿ၊ ဖြစ်သော။ ဝေါဟာ
 ရဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ပထော၊ သည်။ (ဟောတိ။) [ကေမေဝ အတ္တံ ပဏ္ဍိ
 တောတိ အာဒိနာ ပကာရတော ဉပနတော ပညတ္တိတိ ဝဒန္တိ၊ တယောကံ
 တည်းကိုပင် အမျိုးမျိုးသော အနက်အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သောကြောင့်
 “ပညတ္တိ” ဟု ခေါ်သည်။ “ပကာရေန ဉပေတိတိ ပညတ္တိ” ဟု ပြု။] ဣတိ၊
 သို့။ တိတိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ အဓိဝစနပထ နိရုတ္တိပထ ပညတ္တိပထ
 ဟူသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ အဓိဝစနာဒိနံ၊ အဓိဝစန အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏။
 ဝိတ္ထုတူတာ၊ တည်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာဝ၊ ခန္ဓာတို့ကိုသာ။ ကထိတာ၊
 ကုန်ပြီ။ ပညာဝစရန္တိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ အဝစရိတဗ္ဗံ၊ သက်
 ဝင်ထိုက်သော အနက်သည်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်သော အနက်သည်။
 (ဟောတိ။) ဝဋ္ဋံ ဝတ္တတိတိ၊ ကား။ သံသာရဝဋ္ဋံ၊ သံသရာဝဋ်သည်။ ဝတ္တ
 တိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ လည်၏။

ဣတ္ထတ္တန္တိကား။ ဣတ္ထံဘာဝေါ၊ ဤသို့ပြားသော နွှာဝါးပါး၏ ဖြစ်
 ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ ဧတေ၊ ဤ ဣတ္ထတ္တံ ဟူသောအမည်သည်။ ခန္ဓပဉ္စကဿ၊
 ခန္ဓာဝါးပါးအပေါင်း၏။ နာမံ၊ တည်း။ ပညာပနာယာတိ၊ ကား။ နာမ
 ပညတ္တတ္တာယ၊ နာမပညတ်အကျိုးငှာ။ (ဟောတိ။) ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ။ သညာ၊
 သညာ။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ နာမပညတ္တတ္တာယ၊ ငှာ။ (ဟော
 တိ။) ခန္ဓပဉ္စကမ္ပိ၊ ခန္ဓာပါးပါးအပေါင်းသည်လည်း။ ဣောဝတော၊ ဤမျှအတိုင်း။
 အရှည်ရှိသော နာမ်ရုပ်နှင့် ဝိညာဉ်တို့၏ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုခြင်းအား
 ဖြင့်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ယဒိဒံ နာမရူပံ သဟ
 ဝိညာဏေနာတိ၊ ကား။ ယံ ဣဒံ နာမရူပံ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်သည်။ ဝိညာ
 ဏေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကူ။ အညမညပစ္စယတာယ၊ အချင်းချင်းကျေးဇူးပြု
 ခြင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣောဝတာ၊ ဖြင့်။
 (ဝဋ္ဋံ၊ သံသရာဝဋ်သည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ လည်၏။) ဣတိ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤ ဣောဝတာ အစရှိသော စကားသည်။
 ဣ၊ ဤပညတ်တို့၏ အကြောင်းကိုပြရာ၌။ နိယျာတိတဝစနံ၊ နိဂုံးအုပ်
 ကြောင်း စကားတည်း။

အတ္တပညတ္တိအဖွင့်

၁၁၇။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂမ္ဘိရောစာယံ ။ပ။ ဂမ္ဘိရဝတာသောစာတိပဒဿ၊ အစရှိသော ပုဒ်ဝါကျ၏။ အနုသန္တိ၊ အနုသန္ဓေကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တန္တာကုလကဇာတာတိပဒဿ၊ အစရှိသော ပုဒ်ဝါကျ၏။ အနုသန္တိ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ ကိတ္တာဝတာစာတိ အာဒိကံ၊ အစရှိသော။ ဒေသနံ၊ ကို။ အာရတိ၊ တော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကိတ္တာဝတာ အစရှိသော ဒေသနာတော်၌။ ရူပိံဝါ ဟိ အာနန္ဒ ပရိတ္တံ အတ္တာနန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရုပ်တို့၌။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗော။) ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဝဇိတံ၊ မတိုးပွားစေအပ်သော။ (အကျယ်မဖြန့်အပ်သော။) ကသိဏနိမိတ္တံ၊ ကသိဏ်းနိမိတ်ကို။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (မတိုးပွားစေအပ်သောကသိဏ်းနိမိတ်ကို အတ္တဟူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) (အတ္တာနံ၊ ကို။) ရူပိံ၊ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍။ ပရိတ္တံ၊ သေးငယ်၏ဟူ၍။ ပညပေတိ၊ ပညတ်၏။ ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နာနာကသိဏလာဘိ၊ အမျိုးမျိုးသော ကသိဏ်းကိုရခြင်းရှိသည်။ (အမျိုးမျိုးသောကသိဏ်းကို အာရံပြု၍ ဈာန်ကိုရခြင်းရှိသည်။) ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (နာနာကသိဏလာဘိ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) တံ၊ ထို အတ္တကို။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ နိလော (တိ)၊ နိလဟူ၍။ ပညပေတိ၊ ၏။ ကဒါစိ၊ ၌။ ပီတကောတိ၊ ဟူ၍။ ပညပေတိ၊ ၏။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝဇိတံ၊ တိုးပွားစေအပ်သော။ (အကျယ်ဖြန့်အပ်သော။) ကသိဏနိမိတ္တံ၊ ကို။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (တိုးပွားစေအပ်သော ကသိဏ်းနိမိတ်ကို အတ္တဟူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) (အတ္တာနံ၊ ကို။) ရူပိံ၊ ဟူ၍။ အနန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ ဟူ၍။ ပညပေတိ၊ ၏။ ဝါ ပန၊ တနည်းကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဝဇိတံ၊ သော။ ကသိဏနိမိတ္တံ၊ ကို။ ဥစ္ဆာဂ္ဂေတွာ၊ ခွါ၍။ နိမိတ္တဖုဋ္ဌောကာသံ ဝါ၊ ကသိဏ်း နိမိတ်သည် တွေထိအပ်သော ကောင်းကင်အရပ်ကိုသော်လည်းကောင်း။ တတ္ထ၊ ထို နိမိတ္တဖုဋ္ဌောကာသံ၌။ ပဝတ္ထေ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ ဝါ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ တေသု၊ ထိုနာမ်ခန္ဓာတို့တွင်။ ဝိညာဏမတ္တမေဝ ဝါ၊ ဝိညာဉ်မျှကိုသာလျှင်သော်လည်းကောင်း။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (အတ္တာနံ၊ ကို။)

အရူပိံ၊ ကသိုက်းရုပ်မရှိဟူ၍။ ပရိတ္တံ၊ ၍။ ပညပေတိ၊ ဧ။ ယော၊ သည်။
 ဝစိတံ၊ သော။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ဥစ္ဆါဇေတော၊ ခွါ၍။ နိမိတ္တဗုဒ္ဓောကာသံ
 ဝါ၊ တတ္ထ 'ပဝတ္ထေ စတ္တာံဏေ ခန္ဓေ ဝါ တေသု ဝိညာဏ်မတ္တမေဝ ဝါ
 အတ္တာတိ ဂဏှာတိ၊ သော အရူပိံ အနန္တံ ပညပေတိ။

၁၁၀။ တကြာနန္ဒာတိ တွေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ တကြာတိ၊ ကား။
 စတုသု၊ ကုန်သော။ တေသု ဒိဋ္ဌိဂတိကေသု၊ ထို မိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်
 တို့တွင်။ (ယော သော-၌ စပ်။) တေရဟိ ဝါ တိ၊ ကား။ ဣဒါနေဝ၊
 ဤဘဝ၌သာ။ (ပညပေတိ-၌ စပ်။) ဣတေခံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ။ ပရံ၊ နောက်
 ဖြစ်သော၊ အနာဂတ်ဘဝ၌။ န (ပညပေတိ။) ပညတ်သည်မဟုတ်။ တေ၊ ဤ
 တေရဟိ ဝါ အစရှိသောစကားကို။ ဥစ္စေဒဝသေန၊ ဥစ္စေဒ အယူ၏အစွမ်းဖြင့်။
 ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထဘာဝိ ဝါတိ၊ ကား။ တတ္ထ ပရလောကေဝါ၊
 ထို နောက်လောက၌မူလည်း။ ဘာဝိ၊ ဖြစ်မြဲ ဖြစ်လတ္တံ့သော အတ္တကို။ (ပည
 ပေတိ-၌ စပ်။) တေ၊ ဤ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ အစရှိသော စကားကို။ သဿတ
 ဝသေန၊ သဿတအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ အတထံ ဝါ ပန
 သန္တိ၊ ကား။ အတထ သဘာဝံ၊ မမှန်ကန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍။
 သမာနံ၊ ဖြစ်သောအတ္တကို။ (ဥပကပ္ပေဿာမိ-၌ စပ်။) တထတ္တာယာတိ၊
 ကား။ တထဘာဝါယ၊ မှန်ကန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။ ဥပ
 ကပ္ပေဿာမိတိ၊ ကား။ သမ္မာဒေဿာမိ၊ ပြီးစေအံ့။ ဣမိနာ၊ ဤ အထထံ
 ဝါ ပန အစရှိသောစကားဖြင့်။ ဝိဝါဒိ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏ ငြင်းခုံခြင်း
 ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

ဥစ္စေဒဝါဒိ၊ ဥစ္စေဒ အယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (စိန္တေတိ-၌ စပ်။) သဿတ
 ဝါဒိနော၊ သဿတ အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ အ ဇာထံ၊
 မမှန်သည်ဖြစ်၍။ အနုစ္စေဒသဘာဝံ၊ ဥစ္စေဒ သဘောမရှိသည်ဖြစ်၍။ သမာနံ
 ပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ ဓာတတ္တာယ၊ ထို ဥစ္စေဒ၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။
 ဥစ္စေဒဘာဝါယ၊ ဥစ္စေဒ၏အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာ။ ဥပကပ္ပေဿာမိ၊ ပြီး
 စေအံ့။ သဿတဝါဒေ၊ သဿတ အယူကိုလည်း။ ဇာနာပေတွာ၊ အမှားဟု
 သိစေ၍။ ဥစ္စေဒ ဝါဒမေဝ၊ ဥစ္စေဒ အယူကိုသာ။ နံ၊ ထိုသူကို။ ဂါယေ
 ဿမိ၊ ယူစေအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတိ၊ ကြ၏။ သဿတဝါဒီ ပိ၊ သဿတ
 အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (စိန္တေတိ-၌ စပ်။) ဥစ္စေဒဝါဒိနော၊ ဥစ္စေဒ
 အယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အတထံ၊ ၍။ အသဿတသဘာဝံ၊
 သဿတ သဘောမရှိသည်ဖြစ်၍။ သမာနံ ပိ၊ လည်း။ တထတ္တာယ၊ ထို
 သဿတ၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာ။ သဿတဘာဝါယ၊ သဿတ၏အဖြစ်ဟူ

သော အကျိုးငှာ။ ဥပကပ္ပေဿာမိ၊ အံ။ ဥစ္ဆေဒဝါဒဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇာနာပေတွာ၊ အမှားဟုသိစေ၍။ သဿတဝါဒမေဝ၊ ကိုသာ။ နံ၊ ကို။ ဂါဟေဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ စိန္တေတိ၊ ဧ။

ဝေံ သန္တံ ခေါတိ၊ ကား။ ဝေံ သို့(ဖြစ်၍။) သမာနံ၊ ဖြစ်သော။ [ဝေံ သမာနန္တိ ဧဝံ ဘူတံ သမာနံ။] ရူပိ၊ ရူပဈာန်ကိုရခြင်းရှိသောကသိုဏ်းရုပ်ရှိသော။ [ရူပကသိဏဉ္စာနံ ရူပံ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ အဓိဂမနဝသေန တံ တေဿ အတ္တိတိ ရူပိတိ အာဟ“ရူပန္တိ ရူပကသိဏလာဘိ”န္တိ။-ဋီကာ။] ပရိတ္တံ၊ သေးငယ်သော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ပညပေန္တံ၊ ပညတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သို့။ (အနုသေတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္တော။ ရူပိန္တိ၊ ကား။ ရူပကသိဏလာဘိ၊ ရူပကသိုဏ်းကိုရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သို့။ (အနုသေတိ-၌စပ်။) ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိအနုသေတိတိ၊ ကား။ အတ္တာ၊ သည်။ (ရူပိ၊ ရှိ၏။) ပရိတ္တော၊ သေးငယ်၏။ ဣတိ အယံ ဒိဋ္ဌိ၊ ဤ အယူသည်။ အနုသေတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ကိန်း၏။ ပန၊ ဆက်။ သာ၊ ထို အယူသည်။ ဝလ္လိ ဝိယ စ၊ အရှက် အခက်တို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေး၍နေသော တို့သောနွယ်သည်ကိုလည်းကောင်း။ လတာ ဝိယ စ၊ ရှည်သောနွယ်သည်ကိုလည်းကောင်း။ အနုသေတိ၊ ဧ။ [“ပတ္ထပလာသဗဟုလဂစ္ဆသင်္ခေပေန ဗနဂဟနဇဇ္ဇာဝိတာနာ နာတိဗိဗသန္တာနာ ဝလ္လိ၊ တဗ္ဗိပရိတာ လတာ”တိ ဝဒန္တိ။-ဋီကာ။] အပ္ပဟိနဋ္ဌေန၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောအားဖြင့်။ အနုသေတိ၊ ဧ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣစ္စာလံ ဝစနာယာတိ၊ ကား။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝတ္ထု-၌ စပ်။) ဝေဂ္ဂပ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ အနုသေတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ ဝေ(သော)၊ ဤ အစီအရင်သည်။ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ အရူပိန္တိ ဣတ္ထ၊ ပါင်၌။ အရူပကသိဏလာဘိ၊ ရုပ်မဟုတ်သော အာကာသကသိဏဈာန်ကိုရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သို့။ (အနုသေတိ-၌စပ်။) ဝါ-တနည်း။ (အရူပက္ခန္ဓဂေါရံ၊ နာမ်ခန္ဓာဟူသောကျက်စားရာအာရုံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သို့။ (အနုသေတိ-၌စပ်။) ဣတိ ဝေံ သို့။ အတ္တော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣတ္ထာ ဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိတော်အစဉ်ဖြင့်။ လာဘိနော၊ ဈာန်ကို

လာဘိနော စတ္တာဗော။ ။ရူပကသိဏာဒိလာဘာဝသေန၊ ရူပကသိဏ အစရှိသော ဈာန်ကို ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တံ တံ ဒိဋ္ဌိဝါဒံ၊ ထိုထို ပိစ္ဆာအယူကို။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ပရိကပ္ပေတွာ၊ ကြံဆ၍။ တံ၊ ထို ပိစ္ဆာအယူကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ပဂ္ဂယ၊ ချီးမြှောက်၍။ ပညာပနကာ၊ သူတပီးကို သိစေတတ်ကုန်သော။ စတ္တာဗော ဒိဋ္ဌိဂတိကာ။

ရခြင်းရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးယောက်သော မိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း။ တေသံ၊ ထို လာဘီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အန္တေဝါသိကာ၊ အနီးနေ တပည့် ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့လည်းကောင်း။ တက္ကိကာ၊ ကြံဆခြင်းရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့လည်းကောင်း။ တေသံ၊ ထို တက္ကိကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အန္တေဝါသိကာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တတော၊ အနက်သဘောအားဖြင့်။ သောဋ္ဌဿ၊ တကျိပ်ခြောက်ယောက်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြဇာတ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ပြောဆိုတော်၌ ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်သာ တိုက်ရိုက်လာသော်တည်း ရထိုက်သောအနက်သဘောအားဖြင့် ကား ၁၆-ယောက် ပြုပြီးသားဖြစ်သည် ဟူလို။

န အတ္တပညတ္တိအဖွင့်

၁၁၉။ ဝေံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ပညပေန္တိ၊ ပညတ်ကြကုန်၏။ တေ၊ ထို အတ္တ ပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ (ဒဿေတုံ အာဟ-၌ စပ်။) ဣဒါနိ၊ ၌။ ယေ၊ တို့သည်။ (အတ္တာနံ၊ ကို။)န ပညပေန္တိ၊ မပညတ်ကြကုန်။ တေ၊ ထို အတ္တ မပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒဿေထုံ၊ ငှာ။ ကိတ္တာပတာ စ အာနန္ဒာတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ ပြီ။ ပန၊ ပရိဟာရကို ဆိုဦးအံ့။ ဧကေ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (အတ္တာနံ၊ ကို။)န ပည

တေသံ အန္တေဝါသိကာ။ ။တေသံ လာဘီနံ ဝါဒိ ပစ္စက္ခတော၊ ပရမ္ပရာယ စ ဥဂ္ဂဟေတွာ၊ မူလဆရာကြီးတို့၏အထံ၌ ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆရာအဆက်ဆက် အားဖြင့်လည်းကောင်း သင်ယူ၍၊ တထေဝ နံ ခမိတွာ၊ နှစ်သက်၍၊ ရောစေတွာ နှစ်သက်၍၊ ပညာပနကာ စတ္တာရော၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူလေးယောက်။

တက္ကိကာစတ္တာရော။ ။ကသိဏဇ္ဈာနဿ အလာဘိနော (မရကုန်ပဲ။) ကေဝလံ တက္ကနဝသေနေဝ (သင်ယူခြင်းမဖက် သက်သက် ကြံဆခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။) [“အတ္တသည် ရှိရမည် ကျဉ်းငယ်ရမည်”ဟုလည်းကောင်း အတ္တသည် ရှိလည်း ရှိရမည် “အန္တ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ရုပ်ချည်းမရှိရ”ဟူ၍လည်းကောင်း ကြံဆခြင်း အားဖြင့်။] ယထာဝုတ္တေ စတ္တာရော ဒိဋ္ဌိဝါဒေ သယမေဝ အဘိနိဝိဿ (စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း၍။) ပဂ္ဂယု ဌိတာ စတ္တာရော။ [တေသံ အန္တေဝါသိကာလည်း နည်းတူ။ ။

ပေဋိ၊ ကုန်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) တာဝ၊ ဗဟုသုတ အာရဒ္ဓဝိပဿက ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အရိယ ပုဂ္ဂလာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (အတ္တာနံ။) န ပညပေဋိ၊ ကုန်။ စ၊ ဆက်။ ယေ၊ တို့သည်။ ဗဟုသုတာ၊ များသောသုတ ရှိကုန်၏။ [ဗဟုသုတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပြုလို၍ “တိပိဋကဓရာ” စသည်တို့ကိုမိန့်။] တိပိဋကဓရာ၊ ပိဋကသုံးပုံကိုဆောင်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဒွိပိဋကဓရာ၊ ပိဋကနှစ်ပုံကိုဆောင်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဧကပိဋကဓရာ၊ ပိဋကတပုံကိုဆောင်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ အန္တမသော၊ အောက်ထပ်ဆုံးအားဖြင့်။ ဧကနိကာယမ္ပိ၊ တခုသော နိကာယ်ကိုသော်လည်း။ သာဓုကံ၊ စွာ။ ဝိနိစ္ဆိန္တိတု၊ ဆုံးဖြတ်၍။ ဥဂ္ဂဟိတဓမ္မကထိကော၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော ဓမ္မကထာရှိသော။ ဝါ၊ ဓမ္မကထာကို သင်ယူပြီးသော။ (ပုဂ္ဂလော) ပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ အာရဒ္ဓဝိပဿကော၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဝိပဿနာရှိသော။ ပုဂ္ဂလော ပိ၊ သည်လည်းကောင်း။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) တေ၊ ထို ဗဟုသုတ အာရဒ္ဓဝိပဿက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (အတ္တာနံ။) န ပညပေဋိယေဝ၊ မပညတ်ကုန်သည်သာ။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) [ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ရုပ်နာမ်ဟူသမျှကို “အနိစ္စ...ဒုက္ခ...အနတ္တ” ဟု ရှုနေသောကြောင့် “အတ္တ” ဟု မပညတ်တော့။] ဟိ၊ မှန်။ ဧတေသံ၊ ဤ ဗဟုသုတ အာရဒ္ဓဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဋိဘာဝ ကသိဏေ၊ ပဋိဘာဝကသိုဏ်း၌။ ပဋိဘာဝကသိဏ မိစ္စေဝ၊ ပဋိဘာဝကသိုဏ်း ဟူ၍သာ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အရူပက္ခန္ဓေယု စ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၌လည်း။ အရူပက္ခန္ဓာ ဣစ္စေဝ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ဟူ၍သာ။ (ဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။)

အတ္တသမနူပဿနာအဖွင့်

၁၂၁။ ဝေံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ယေ၊ တို့သည်။ (အတ္တာနံ၊ ကို။) န ပညပေဋိ၊ ကုန်။ တေ၊ ထို အတ္တကို ပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒသေတု၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယေ တေ၊ တို့သည်။ (အတ္တာနံ။) ပညပေဋိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို အတ္တကို ပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။

အတ္တမစွဲလမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်များ။ ။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ပြီးဖြစ်၍ “အတ္တ”ဟု အယူမရှိတော့၊ ပိဋကကို အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ နိကာယ်တရပ်မျှဖြစ်စေ ကောင်းစွာတတ်ကျွမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ရုပ်နာမ်ဓမ္မကို “အတ္တ”ဟု အယူမရှိတော့။ ပိဋက မတတ်ကျွမ်းသော်လည်း ဆရာများ၏နည်းလမ်းအရ “အနိစ္စ...ဒုက္ခ...အနတ္တ” ဟု မှန်ကန်စွာရှုမြင်နိုင်သော ဝိပဿနာ အားထုတ်သူသည်လည်း ရုပ်နာမ်ဓမ္မကို “အတ္တ”ဟု အယူမရှိတော့။

ဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းဖြင့်။ သမနုပသိတွာ၊ အဖန်ဖန်ရှု၍။ ပညာပေန္တိ။ စ၊ ဆက်။ နေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထို၏။ သာ သမနုပဿနာ၊ ထို အဖန်ဖန်ရှုခြင်း သည်။ ဝိသတိဝတ္ထုကာယ၊ နှစ်ဆယ်သော တည်ရာရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ယာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟောတိ။ တသွား၊ ကြောင့်။ (သမနုပဿနာ၏ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကို 'မပယ်အပ်သေးသည့်အတွက် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိသတိ ဝတ္ထုကံ၊ နှစ်ဆယ်သော တည်ရာရှိသော။ တံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို။ ဒဿေတံ၊ ၄၁။ ပုန၊ ဖန်။ ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္ဒာံ တိ အာဒိ မာဟ။

တတ္ထ၊ ထို ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္ဒ အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဝေဒနံ ဝါ ဟိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟူသော တည်ရာရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ကထိတာ၊ ပြီ။ အပ္ပဋိသံဝေ ဒနော မေ အတ္တာတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော တည်ရာရှိသော။ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ကထိတာ၊ ပြီ။) အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ သညာသင်္ခါရဝိညာဏက္ခန္ဓ ဝတ္ထုကာ၊ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသော တည်ရာ ရှိသော။ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကထိတာ။) ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ ခန္ဓတ္ထယံ၊ ဤ သညာ က္ခန္ဓာစသော ခန္ဓာသုံးပါးအပေါင်းသည်။ ဝေဒနာသမ္ပယုတ္တတ္တာ၊ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒိယတိ၊ ခံစားတတ်၏။ စ၊ ဆက်။ တေယ၊ ဤ သညာက္ခန္ဓာ စသော ခန္ဓာသုံးပါး၏။ ဝေဒနာဓမ္မော၊ ခံစားခြင်း သဘောသည်။ အဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝေါ၊ မဂ္ဂေမက္ခာ ယှဉ်သော သဘောတည်း။

အပ္ပဋိသံဝေဒနော။ ။ “အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားခြင်းမရှိ” ဟု အတ္တ၏ ဝေဒကအဖြစ်ကို ပယ်လိုက်လျှင် ဝေဒနာကိုအမှားပြု၍ အတ္တ၏ သဉ္ဇာနနက အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အစေတနက အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဝိဇာနနက အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ပယ်ပြီးဖြစ်တော့၏။ ထို့ကြောင့် “ရူပက္ခန္ဓ ဝတ္ထုကာ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကထိတာ။)” ဟု မိန့်သည်။ [အပ္ပဋိ သံဝေဒနောတိ ဝေဒကဘာဝ ပဋိက္ခေပမုခေန သဉ္ဇာနနာဒိဘာဝေါ ပိ ပဋိက္ခိတ္တော ဟောတိ တဒဝိနာဘာဝတောတိ အာဟ “ဣမိနာ ရူပက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကထိ တာ” တိ။-ဋီကာ။]

ဝေဒနာဓမ္မော။ ။ “ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ၊ ငါ၏အတ္တသည် ဝေဒနာ ဓမ္မ (ခံစားခြင်းသဘော) ရှိ၏” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝေဒနာကိုမရ၊ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော “သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်” ဟူသော ခန္ဓာသုံးပါးသာ ရ၏။ “ထို့ကြောင့် “သညာသင်္ခါရ ဝိညာဏက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကထိတာ။) ဟု မိန့်သည်။

၁၂၂။ ဣဒါနိ၊ ဌံ။ တတ္ထထိုဝါဒတို့၌။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ ဒဿေန္ဓော၊
 ကြောင့်။ တကြာ နန္ဒာ တိ အာဒိ မာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုတကြာ နန္ဒာ အစ
 ရှိသော ပါဠိရပ်၌။ တကြာတိ၊ ကား။ တီသု၊ ကုန်သော။ တေသု ဒိဋ္ဌိ
 ဂတိကေသု၊ ထို မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့တွင်။ [“ဝေဒနာ မေ အတ္တာ တိ၊ ဝေ
 ဒနာသညံ ဝါဇိ အတ္ထ” ဟု ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ “အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ
 အတ္တာတိ၊ ငါဇိအတ္ထသည်ခံစားခြင်းမရှိ” ဟု ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝေဒနာဓမ္မော
 မေ အတ္တာတိ၊ ငါဇိအတ္ထသည် ခံစားခြင်းသဘောရှိ၏” ဟု ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်၊
 ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့တွင် “ယော သော” ၌ စပ်။] ယသ္မိံ အာနန္ဒ
 သမယေတိအာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ယောယော-အကြင်
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယံယံဝေဒနံ-အကြင်အကြင်ဝေဒနာကို၊ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။
 သမနုပဿတိ၊ ဇာ။ တဿတဿ၊ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (တဿ တဿ) အတ္တနော၊
 ထိုထို အဖန်ဖန်ရှုအပ်သော ဝေဒနာဟူသော အတ္တ၏။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ
 ၌။ ဘာဝံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကို။ (သမနုပဿတိ၊ ဇာ။ ဝါ၊ အဖန်ဖန်ရှုရာ
 ရောက်၏။) ကဒါစိ၊ ၌။ အဘာဝံ၊ တင်ရှားမဖြစ်ခြင်းကို။ (သမနုပဿတိ၊
 ဇာ။ ဝါ၊ ဇာ။) ဣတိဝေမာဒိဒေါသဒဿန္တံ၊ ဤသို့ အစရှိသောအပြစ်ကို
 ပြခြင်း အကျိုးငှာ။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြ။

၁၂၃။ အနိစ္စာဒိသု၊ အနိစ္စအစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိ
 တဗ္ဗော။) ဟုတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနိစ္စာ၊
 အနိစ္စတည်း။ ဧဟိ ဧဟိ ကာရဏေဟိ၊ ထိုထို အကြောင်းတို့သည်။
 သင်္ဂမ္မ၊ ကောင်းစွာရောက်၍။ သမာဂမ္မ၊ ကောင်းစွာရောက်၍။ [“ရှေးကံ
 ပေါင်းဆုံ၍” ဟု အနက်ပေးကြ၏။ ကံစသောအကြောင်းတို့သည် ၂-ပါး
 ၃-ပါးမပေါင်းကြ၊ ကိုယ့်အကြောင်းက ကိုယ့်အကျိုးကို ပြုကြသည်။ ထိုသို့
 ပြုရာ၌ အကြောင်းတရားက ရောက်လာသကဲ့သို့ဖြစ်သောကြောင့် “သင်္ဂမ္မ” ဟု
 ဆိုသည်။] ကတာ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခတာ၊ သင်္ခတတည်း။

တတ္ထဒေါသံ ဒဿေန္ဓော။ ။ တတ္ထကို “တေသု ဝါရေသု” ဟု ဋီကာအဖွင့် ဓက္ခ
 ရ၏။ ဝါရတို့၌ အပြစ်ပြုသည်မဟုတ် အယူဝါဒတို့၌ အပြစ်ပြုသောကြောင့် “တေသု
 ဝါဒေသု” ဟု ဋီကာပါဠိရှိသင့်မည် ထင်သည်။

ကဒါစိ ဘာဝံ၊ အဘာဝံ။ ။ သုဝေဒနာဖြစ်ခိုက် “အတ္ထ” ဟုရှုအပ်သော သုဝေ
 ဒနာကို “ကဒါစိ ဘာဝံ” ဟုဆို၍ ဒုက္ခ အဒုက္ခ မသုဝေဒနာကို “ကဒါစိ အ
 ဘာဝံ” ဟု ဆိုသည်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားခိုက်၌လည်းကောင်း အဒုက္ခ မသုဝေ
 ဒနာကို ခံစားခိုက်၌လည်းကောင်း ဤနှစ်ပါး၏ အဘာဝဖြစ်ပုံကို သိပါ။

တံ တံ ပစ္စယံ၊ ထိုထို အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ကာရ
 ဇောနေဝ၊ အကြောင်းကြောင့်သာ။ ဥပ္ပန္နာ၊ ပြု။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမု
 ပ္ပန္နာ၊ တည်း။ ခယောတိ အာဒိ၊ ခယောအစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်
 အပေါင်းသည်။ ဘင်္ဂဿ၊ ဘင်၏။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ
 (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင် တရားသဘောသည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။
 တံ၊ ထို တရားသဘောသည်။ ခိယတိ ပိ၊ ကုန်လည်းကုန်၏။ ဝယတိ ပိ၊
 ပျက်လည်းပျက်၏။ ဝိရဇ္ဈတိ ပိ၊ မတပ်မက်လည်း မတပ်မက်။ နိရုဇ္ဈတိ
 ပိ၊ ချုပ်လည်းချုပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဓမ္မာတိ အာဒိ၊ ကို။
 (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။

ဗျဂါ မေ တိ၊ ကား။ ဝိ အဂါ၊ ကင်းပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗျဂါ၊
 မည်၏။ [ဝိပုဗ္ဗ ဂမ၊ အာဝိဘတ်၊ ဂမကို ဂါပြု။] မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊
 သည်။ ဝိဂတော၊ ကင်းပြီ။ နိရုဒ္ဓေါ၊ ချုပ်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။ ပန၊
 ပရိဟာရ ။ပ။ ဆိုဦးအံ့။ နေဿေဝ၊ တယောက်တည်း၏ပင်။ တီသု ပိ၊
 ကုန်သော။ ကာလေသု၊ ကာလတို့၌။ သော၊ ဤ။ ခံစားခြင်းသဘောသည်။
 မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤအယူသည်။ ဟောတိ ကိံ၊ ဖြစ်
 သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ပန၊ အဖြေကား။ (နေဿေဝ၊
 ပင်။ တီသု ပိ၊ ကုန်သော။ ကာလေသု၊ တို့၌။ သော၊ သည်။ မေ၊
 ၏။ အတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သည်။) ကိံ န ဘဝိဿတိ၊ အဘယ်မှာ
 မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း။ (ဘဝတိယေဝ၊ ဖြစ်နိုင်သည်သာ။) ဟိ၊ မှန်။ 'ဒိဋ္ဌိဂတိ
 ကဿ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ထုသဏသိမ္ပိ၊ ဖွဲ့အစဉ်။ နိက္ခိတ္တခါဏု
 ကဿေဝ၊ စိုက်ထားအပ်သော သစ်ငုတ်၏ကဲ့သို့။ နိစ္စလံတာ နာမ၊ မလှုပ်
 ရှားသည်၏ အဖြစ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝနမက္ကဋ္ဌော ဝိယ၊ တော
 မျောက်ကဲ့သို့။ အညံ၊ အခြားသော အရာကို။ 'ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ အညံ၊
 အခြားသော အရာကို။ မုဉ္ဇတိ၊ လွှတ်၏။

အနိစ္စသုခဒုက္ခဝေါက္ခိန္တိ၊ ကား။ ဝိသေသေန၊ သုခ အစရှိသည်တို့၏
 အထူးအားဖြင့်။ တံ တံ ဝေဒနံ၊ ထိုထို ဝေဒနာကို။ အတ္တာ တိ၊ ဟူ၍။
 သမနုပဿန္တော၊ အဖန်ဖန်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိစ္စဉ္စေဝ၊ အနိစ္စလည်း
 ဖြစ်သော။ သုခဉ္စ၊ သုခလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဒုက္ခလည်းဖြစ်သော။
 အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ [သုခဉ္စ ဒုက္ခဉ္စာတိ ဣတ္ထေ သေဒေန
 အဒုက္ခမသုခံ သင်္ဂဏှာတိ။-ဒီကာ။] အဝိသေသေန၊ သုခ ဒုက္ခဟု အထူး
 မမ သာမညအားဖြင့်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ အတ္တာ တိ၊ ၍။ သမနုပဿန္တော၊

သည်။ ဝေါက်ဏ္ဍံ၊ ရောပြမ်းသော။ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ တိဝိဝေ စေဝ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မာ စ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘော ရှိသည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။) သေ (သော)၊ ဤ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဉ္စ၊ ထို သုံးပါးအပြား ရှိသော ဝေဒနာကိုလည်း။ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ အဿ၊ ထို မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (အယူ အားဖြင့်။) အတ္တာ၊ သည်။ အနိစ္စော စေဝ၊ အနိစ္စသည်လည်းကောင်း။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာနံ၊ တို့ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ စ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်။ သေ (သော)၊ ဤ မိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ အတ္တာနံ၊ ကို။ အနိစ္စံ၊ ဟူ၍။ အနုဇာနာတိ၊ ခွင့်ပြု၏။ ဝါ၊ ခွင့်ပြုရာ ရောက်၏။ ဧကက္ခဏေ ၌။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏ ။ ဥပ္ပ တ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ ဣမမတ္တံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ တသ္မာတိဟာနန္တံ ။ပ။ သမနုပဿတုန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝ စာ။) ဝုတ္တံ။

၁၂၄။ ယတ္ထ ပနာဝုသေတိ၊ ကား။ ယတ္ထ သုဒ္ဓုဂ္ဂပက္ခန္ဓေ၊ အကြင် သက်သက်သော ရူပက္ခန္ဓာ၌။ သဗ္ဗသော၊ ကြွင်းမဲ့ညှည့် အလုံးစုံအားဖြင့်။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားတတ်သော သဘောသည်။ နုတ္တိ၊ မရှိ။ အပိ န ခေါ တတ္တာတိ၊ ကား။ ဝေဒနာဝိရဟိတေ၊ ဝေဒနာမူကင်းသော။ တသ္မိံ တာ လဝဏှေ ဝါ၊ ထို ထန်းရွက်ယပ်ဝန်း၌လည်းကောင်း။ တသ္မိံ ဝါတပါနေ ဝါ၊ ထို လေသောက်ပြတင်း၌လည်းကောင်း။ အသ္မိံ၊ ဝါဖြစ်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အဟံကာရော၊ ဝါဟုပြုတတ်သော သဘောသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အပိ န ခေါ၊ ဖြစ်နိုင်ရာအံ့လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ တသ္မာတိဟာနန္ဓာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓုဂ္ဂပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိံ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝေတိ၊ မဆို။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေန ပိ၊ ဤ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းကြောင့်လည်း။ ဧတံ၊ ဤ ဝေဒနာကို အတ္တဟု အဖန်ဖန်ရှုခြင်းစသောအယူသည်။ နက္ခမတိ၊ မနှစ် သက်။ ဣတိ အတ္ထော။

ဧတေန ပိ ဧတံ နက္ခမတိ။ ။ဧတေန ပိရူပက္ခန္ဓာသာနေနော ပိ (ဤရှေ့နောက် ဆန့် ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း။) သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ (အချင်းခပ်သိမ်း။) အတ္တနော အဘာဓဝန ပိ (အတ္တ၏ မရှိခြင်းကြောင့်

၁၂၅။ အပိ နှူခေါ် တတ္ထ အယ မဟ မသ္မိတိ သိယာ တိ၊ ကား။
 ဝေဒနာဓမ္မေသု၊ ခံစားခြင်း သဘောရှိကုန်သော။ တီသု၊ ကုန်သော။
 တေသု ခန္ဓေသု၊ ထိုခန္ဓာတရားတို့တွင်။ ဧကဓမ္မော ပိ၊ တပါးသောတရား
 သည်လည်း။ (သိယာ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ကိုလည်း။ (ဝတ္ထဗျော-၌ စပ်။)
 အယံ နာမ၊ ဤ မည်သော တရားသည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ နှိ။
 ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဝတ္ထဗျော၊ ပြောဆိုထိုက်သည်။ သိယာ အပိ နှူ ခေါ်၊
 ဖြစ်ရာအံ့လော။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝေဒနာနိရောဓာ၊ ဝေဒနာ၏ ချုပ်
 ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာနှင့်။ သဟေတ၊ တကွသာလျှင်။ နိရုဇ္ဈေသု၊
 ချုပ်ကုန်သော။ တီသု၊ ကုန်သော။ တေသု ခံန္ဓေသု၊ ထိုခန္ဓာတို့တွင်။ အယံ၊ ဤ
 ခန္ဓာသည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ နှိ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။
 အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ နှိ။ ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဈေယျ အပိ
 နှူ ခေါ်၊ ဖြစ်ရာအံ့လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ အထ၊ မေးတော်မူပြီးရာ ထို
 အခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ သသဝိသာဏဿ၊ ယုန်ချို၏။
 တိဗိဏဘာဝံ၊ ထက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (န သမ္ပဋိစ္စတိ) ဝိယ၊ လက်မခံသကဲ့သို့။
 (တထာ၊ တူ။) တံ၊ ထို ငါ့ဟူ၍အပ်သော အတ္တ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အ သမ္ပ
 ဋိစ္စန္ဓော၊ လက်မခံလိုသည်။ (ဟုတော။) နောဟေတံ ဘန္ဓေတိ အာဟ။
 [တန္တိ အဟ မသ္မိတိ အဟံကာရပ္ပတ္တိံ ။-ဋီကာ။]

တ္ထောဝတ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဒေသနာအစဉ်ဖြင့်။ ကိံ၊
 အဘယ်တရားသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊
 နည်း။ ဝဋ္ဋကထာ၊ ဝဋ္ဋနှင့်စပ်သောတရားတော်ကို။ ကထိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 နှိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ ဝဋ္ဋကထာကို။ ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူလတ်သော်။
 ကတ္တစိ၊ အချို့အရာ၌။ အဝိဇ္ဇာသိသေန၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အဦးပခာနဖြင့်။
 ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ကတ္တစိ၊ ၌။ တဏှာ
 သိသေန၊ တဏှာဟူသော အဦးပခာနဖြင့်။ ဝါ၊ တဏှာကို ခေါင်းတပ်
 သဖြင့်။ (ကထေသိ။) ကတ္တစိ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌိသိသေန၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော အဦးပခာန
 ဖြင့်။ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ (ကထေသိ။) တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော

လည်းကောင်း။) ပဏှိတာနံ နရုစ္စတိ တေ ဒဿနံ။ [ဤ အတ္တဟူသောအယူကို
 ပညာရှိတို့ကား မနှစ်သက်။-ဋီကာ။]

အဝိဇ္ဇာသိသေန။ ။အဝိဇ္ဇာ ဥက္ကမင်္ဂ ကတ္တာ၊ ဦးခေါင်းပြု၍၊ ခေါင်းတပ်၍။ အဝိဇ္ဇာ
 မုခေန၊ အဝိဇ္ဇာကို အဦးပခာနပြု၍။ ဣတိအတ္ထော။-ဋီကာ။ ပခာနနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ
 ကို ခေါင်းတပ်၍ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။

သိသတို့တွင်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ ဤမည်သောဘုရား ဤမည်သော
 စကြာမင်း၏ လက်ထက်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နာဟောသိ၊
 မဖြစ်သေး။ အထ ပစ္စာ၊ ထိုမှနောက်၌။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) သမဘဝိ၊ စ၍
 ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပုရိမာ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဋီ၊
 အစ အပိုင်းအခြားသည်။ နပ္ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဉ္ဇ၊
 ဤသို့လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ၏အစ မထင်ရှားခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
 အထ စ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဣဒပုစ္စယာ၊ ဤ အာသဝေါ
 တရားဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား
 ၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာသိသေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ကထိတာ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ နာ
 ဟောသိ၊ သေး။ အထ ပစ္စာ၊ ၌။ (ဘဝတဏှာ၊ သည်။) သမဘဝိ၊ ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ ဘဝတဏှာယ၊ ၏။ ပုရိမာ၊ သော။ ကောဋီ၊ သည်။ နပ္ပညာ
 ယတိ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဉ္ဇ၊ လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝတဏှာ၏အစ မထင်
 ရှားခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဣဒပုစ္စယာ။
 ဤ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ ပညာ
 ယတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ တဏှာသိသေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ကထိတာ။
 ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ နာဟောသိ၊
 သေး။ အထ ပစ္စာ၊ ၌။ (ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ သည်။) သမဘဝိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။
 ဘဝဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပုရိမာ၊ သော။ ကောဋီ၊ သည်။ နပ္ပညာယတိ။ ဘိက္ခု
 ဝေ၊ တို့။ ဝေဉ္ဇ၊ လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝဒိဋ္ဌိ၏ အစ မထင်ရှားခြင်းကို။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အထ စ ပန၊ လည်း။ ဣဒပုစ္စယာ၊ ဤ တဏှာဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပညာယတိ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌိ
 သိသေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ကထိတာ။ ဣဓာပိ၊ ဤသုတ်၌လည်း။ ဒိဋ္ဌိ
 သိသေနော၊ ဖြင့်သာ။ ဝါ၊ ဖြင့်သာ။ ကထိတာ၊ ပြီ။

ဟိ၊ မှန်။ ဒိဋ္ဌိဂတိကော၊ သည်။ သုခါဒိဝေဒနံ၊ သုခအစရှိသော ဝေ
 ဒနာကို။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အဟံကာရမမံကာရပရာမာသ

ကောဋီ နပ္ပညာယတိ။ ။ “အသုကဿ နာမ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စက္ကဝတ္တိနော
 ဝါ ကာလေ အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ န တတော ပုဗ္ဗေ အတ္ထိ” ဟိ အဝိဇ္ဇာယ အာဒိ
 မရိယာဒေါ၊ (ကောဋီ၏အဖွင့်။) အပ္ပင်္ဂဟတဿ၊ အပိတ်အပင်မရှိသော။ မမ သမ္ဗုဒ္ဓတ
 ညာဏဿာပိ န ပညာယတိ၊ (ကသံသံ) အဝိဇ္ဇာနက္ခာဝေ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။

ဝသေန၊ ငါဟု မာနကိုပြုခြင်း ငါဥစ္စာဟု တဏှာကို ပြုခြင်း မှားမှား
 ယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းဟူသော ဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိ
 ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသေသု၊ အလုံးစုံသောဘဝ အလုံးစုံသောယောနိ အလုံး
 စုံသောဂတိ အလုံးစုံသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ အလုံးစုံသော သတ္တာဝါသတို့တွင်။
 တတော တတော၊ ထိုထိုဘဝ ယောနိဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသမှ။
 စဝိတွာ၊ စုတေ၍။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုဘဝ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ
 သတ္တာဝါသ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တော၊ ဖြစ်လျက်။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ဝါတုက္ခတ္တ
 နာဝါ ဝိယ၊ လေသည် တိုက်လှင့်အပ်သော လှေကဲ့သို့။ သတတံ၊ အမြဲ။
 သမိတံ၊ မပြတ်။ ပရိဗ္ဗမတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်၏။ ဝါ၊ ချာချာလည်
 ၏။ ဝဋ္ဋတော၊ ဝဋ်မှ။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဥက္ခိပိတုံ ယေဝ၊ မြောက်
 ခြင်းငှာပင်။ ဝါ၊ ဖော်ခြင်းငှာပင်။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။

၁၂၆။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ ပစ္စယာကာရမုဋ္ဌဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌
 တွေဝေသော။ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ၊ ၏။ (ဝဋ်-၌ စပ်။) ဧတ္ထကေန၊ ဤမျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကထာမဂ္ဂေန၊ စကားတော်အစဉ်ဖြင့်။ ဝဋ်၊ ဝဋ်
 တရားကို။ ကထေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝိဝဋ်၊ ဝဋ်မှလွတ်သော နိဗ္ဗာန်
 ကို။ ကထေန္တော၊ ကြောင့်။ ယတော ခေါ် ပန အာနန္ဒ ဘိက္ခုတိအာဒိ
 မာဟ။

၈ ပန၊ အံ့။ တံ ဝိဝဋ်ကထံ၊ ထို ဝဋ်မှလွတ်သော နိဗ္ဗာန်တရားစကား
 ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒေသနာသု၊ တို့၌။ ကုသလတ္တာ၊ ကျွမ်းကျင်တော်
 မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [“ဒေသနာသု ကုသလတ္တာ၊ ဒေသနာတို့၌ လွန်
 စွာ ကျွမ်းကျင်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်” ဟုလည်း အနက်ပေးသင့်
 ၏။] ဝိသဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနံ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော။ နဝကမ္မာဒိ-

---

ပစ္စယာကာရမုဋ်ဝဋ်။ ။ပစ္စယာကာရမုဋ္ဌဿာတိ ဘူတကထန-မေတံ၊ ပစ္စယာ
 ကာရမုဋ္ဌဿသည် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ပြောဆိုကြောင်း စကားတည်း။ န ဝိသေ
 သနံ၊ ပစ္စယာကာရမဟုတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတိက ရှိသောကြောင့် ဝိသေသနပြုသည်မဟုတ်။
 သဗ္ဗော ပိ ဟိ ဒိဋ္ဌိဂတိကော ပစ္စယာကာရမုဋ္ဌော ဝေတိ၊ ဆိုလိုရင်းကား...ဒိဋ္ဌိဂတိက
 မှန်သမျှသည် ပစ္စယာကာရ၌ မူဋ္ဌချည်းသာတည်း။ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ကား ပစ္စယာ
 ကာရမုဋ္ဌဿကို “ဘူတကထန ဝိသေသန”ဟုပင် နာမည်တပ်၏။ နဝိသေသနဖြင့်
 “ဗျဝဇ္ဇဒက ဝိသေသန မဟုတ်”ဟု ကန်ပါ။ ဝိဝဋ် ကထေန္တောတိ ဝဋ္ဋတော
 ဝိနိမုတ္တော။ (“ဝ” ကို “ဝိနိမုတ္တ”ဟု ဖွင့်သည်။) ဝိမောက္ခော၊ ဝဋ်မှလွတ်သော
 နိဗ္ဗာန်။-ဝိကား

ဝသေန၊ နဝကမ္မ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် ဥဒ္ဓေသ ပရိပုစ္ဆာ စသည်ကိုယူပါ။] ဝိက္ခိတ္တပုဂ္ဂလံ၊ ပျံ့လွင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အနာမသိ တွာ၊ သုံးသပ်တော်မမူပဲ။ ကာရကဿ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဩဝါဒကို ပြုကျင့် လိုက်နာသော။ သတိပဋ္ဌာန ဝိဟာရိနော၊ သတိပဋ္ဌာန်ဖြင့် နေလေ့ရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ အာရဘန္တော၊ အားထုတ်တော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နေဝ။ပ။သမနုပဿိတိ အာဒိ မာဟ။

ဟိ၊ မှန်။ ဝေဂ္ဂပေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အတီတာ နာဂတ ပစ္စုပ္ပန်၊ [အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တ မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓိမူလည်း ဖြစ်သော။ သြဋ္ဌရိကံ ဝါ၊ ကြမ်းသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ သုခမ် ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်း ဖြစ် သော။ ဟိနံ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ပဏိတံ ဝါ၊ မှန် မြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ဒုရေ ဝါ၊ အကြင် အဝေး၌မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ သန္တိကေ ဝါ၊ အကြင်အနီး၌မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥာဏ် အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ။) သဗ္ဗ၊ သော။ (တံ) ရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ပိုင်း ခြားမှတ်သား၏။ ဧကံ၊ တမျိုးသော။ သမ္ပသနံ၊ အနိစ္စဟု သုံးသပ်ကြောင်း ဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ။) ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ ဧကံ၊ သော။ သမ္ပသနံ၊ ဒုက္ခဟု သုံးသပ်ကြောင်း ဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ။) အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ ဧကံ၊ သော။ သမ္ပသနံ၊ အတ္တဟု သုံးသပ်ကြောင်း ဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ။) [ပဋိသမ္ဘိဒါ မဂ္ဂပါဠိ မဟာ ဝဂ် သမ္ပသန နိဒ္ဓေသ။] ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တဿ၊ သော။ သမ္ပသနဉာဏဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ အလုံးစုံသောတရားတို့၌။ ပဝတ္ထတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ နေဝ သမနုပဿတိ၊ မဂ္ဂတော့။ အညံ၊ ဝေဒနာမှ တပါးသော သညာစသည်ကို။ (အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။) န (သမနုပဿတိ)၊ တော့။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေ၊ သို့။ အသမနုပဿန္တော၊ လတ် သော်။ လောကေ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟူသောလောက၌။ ကိဉ္စိ၊ ဘာကိုမျှ။ န ဥပါဒိယတိ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ကပ်၍ မယူတော့။ ဝါ၊ မစွဲလမ်း တော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ခန္ဓလောကာဒိဘေဒေ၊ ခန္ဓလောက အစရှိသော အပြားရှိသော။ လောကေ၊ ၌။ ရူပါဒိသု၊ ရုပ်အစရှိကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဧကမ္ပမ္ပိ၊ တခုသော တရားကိုလည်း။ အတ္တာတိ ဝါ။

အတ္တဟူ၍လည်းကောင်း။ အတ္တနိယန္တိ ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာဟူ၍လည်းကောင်း။
န ဥပါဒိယတိ၊ တော့။

အနုပါဒိယံ န ပရိတထာတီတိ၊ ကား။ အနုပါဒိယန္တော၊ မစွဲလမ်းလတ်
သော်။ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနပရိတထာနာယ ပိ၊ အဖန်ဖန် တောင့်တတတ်သော
တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာနဖြင့်လည်း။ န ပရိတထာတိ၊ မတောင့်တတော့။ အပရိ
တထာန္တိ၊ ကား။ အပရိတထာမာနော၊ မတောင့်တလတ်သော်။ ပစ္စတ္ထညေဝ
ပရိနိဗ္ဗာယတီတိ၊ ကား။ အတ္တနာ ဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ကိလေသပရိ
နိဗ္ဗာနေန၊ ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းအေးခြင်းအားဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ 'ငြိမ်းအေး
၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပရိနိဗ္ဗုတဿ၊ ငြိမ်းအေးပြီးသော။ အဿ၊
ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏
ဖြစ်ပုံကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ခိဏာ ဇာတိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်
ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။

ဣတိ သာ ဒိဋ္ဌိတိ၊ ကား။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တဿ၊
ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာ
ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် မိစ္ဆာအယူသည်။ (အတ္တိ။) သာ (ဒိဋ္ဌိ၊) ထို မိစ္ဆာအယူသည်။
ဝေံ၊ ဤသို့ အပြားရှိသော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိတည်း။ (ဣတိ။ ယော၊ အကြင်
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ၊ ထို
စကားသည်။ အကလ္လံ၊ မသင့်။) [ဤသို့ ပါဠိတော်ကိုယူပေးမှ အဓိပ္ပါယ်
ရသည်။] “ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ” တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊ ပါဠိတော်ပါဠိသည်။
(အတ္တိ။) တထာ၊ ဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော။
ယော အရဟာ၊ သည်။ (အတ္တိ။) ဝေံ၊ ဤသို့အပြားရှိသော။ အဿ၊
ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူတည်း။ (ဣတိ ယော ဝဒေယျ
တ သတံ အကလ္လံ။) ဣတိ အတ္တော။

တဒကလ္လန္တိ၊ ကား။ တံ၊ ထို စကားသည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကလ္လော၊
ကြောင့်။ (တံ၊ ထို စကားသည်။ န ယုတ္တံ၊ နည်း။) ဟံ (ယသ္မာ၊) ကြောင့်။
ဝေံ သတိ၊ ဤသို့ ပြောတိုင်းဖြစ်လတ်သော်။ (သတ္တဝါသည် သေရာခေါ
မှု နောက်၌ဖြစ်သေး၏ ဟု စသည်ဖြင့် “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ မိစ္ဆာအယူဖြစ်
၏” ဟု ပြောတိုင်းဖြစ်လတ်သော်။) အရဟာ၊ သည်။ ကိဉ္စ၊ တစ်ခုခုကို။
န ဇနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုရာရောက်
သည်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ ဝေံ၊ သို့။ ဥတ္တာ၊ ၍။ ဝိမုတ္တံ၊ သော။

အရဟန္တံ စ၊ ကိုကား။ ကိဉ္စိ၊ ကို။ န ဇာနာတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊
ငှာ။ န ယတ္ထံ။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ စတုန္ဒမ္ပိ၊ ကုန်သော။ နယာနံ၊
နည်းတို့၏။ (ပါဠိတော်၌ ပြအပ်သောနည်းတို့၏။) အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။
တံ ကိဿ ဟေတုတိ အာဒိမာဟ။

တတ္ထ၊ ထို တံ ကိဿ ဟေတု အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယံဝတာ
အာနန္တ အဓိဝစနန္တိ၊ ကား။ ယတ္ထကော၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ
သော။ အဓိဝစနသင်္ခါတော၊ အဓိဝစန ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ သဒ္ဓါ
ကိုသာ အကြီးအကဲပြု၍ ဖြစ်သောအရာဟု ဆိုအပ်သော။ ဝေါဟာရော၊
ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြောင်း နာမည်ပညတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ယာဝတာ အဓိ
ဝစနပထေတိ၊ ကား။ ယတ္ထကော၊ သော။ အဓိဝစနဿ၊ သဒ္ဓါကိုသာ
အကြီးအကဲပြု၍ဖြစ်သော နာမည်ပညတ်၏။ ပထော၊ အကြောင်းသည်။
(အတ္ထိ။) ဝါ၊ တနည်း။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်လည်းကောင်း။ အာယတနာနိ၊
တို့သည်လည်းကောင်း။ ဓာတုယော၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ကုန်
၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။ (နိရုတ္တိ နိရုတ္တိပထ အစရှိသောပုဒ်တို့
၌။) သေ (သော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။ ပညာဝစရန္တိ၊ ကား။
ပညာယ၊ ဖြင့်။ အဝစရိတပ္ပံ၊ တက်ရောက်ထိုက်သော။ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါး
ပါး အပေါင်းသည်။ (အတ္ထိ။) တဒတိညာတိ၊ ကား။ တံ၊ ထို အဓိဝစန
အဓိဝစနပထ စသည်ကို။ အဘိဇာနိတွာ၊ သိ၍။ (ဝိမုတ္တော ဘိက္ခု-၌ စပ်။) ဧတ္ထ
ကေန၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။
ကိံ၊ ကို။ ဒဿိတံ၊ ပြတော်မူအပ်သနည်း။ တန္တာကုလပဒယေဝ၊ တန္တာကုလ
ပုဒ်၏သာ။ အနုသန္နိ၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ပြီ။

သတ္တဝိညာဏဋီတိအဖွင့်

၁၂၇။ ဣဒါနိ၊ အနုပဿနာကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
ကို။ န ပညပေတိတိ၊ ဟူ၍ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ သော၊ သည်။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂစ္ဆန္တော ဂစ္ဆန္တော၊ ဝိပဿနာဂမန မဂ္ဂါဂမနဖြင့်
သွားလတ်သော် သွားလတ်သော်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော နာမ၊ ဥဘတော
ဘာဂဝိမုတ္တ မည်သည်။ ဟောတိ။ ယော စ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကား။ န
သမနုပဿတိတိ၊ ဟူ၍ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တော။ သော၊ သည်။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဂစ္ဆန္တော ဂစ္ဆန္တော၊ ဝိပဿနာဂမန မဂ္ဂါဂမနဖြင့် သွားလတ်
မဟာဝါ(ပ) ၂၃ (ခ)

သော် သွားလတ်သော်။ ပညာဝိမုတ္တော နာမ၊ ပညာဝိမုတ္တ မည်သည်။
 ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။
 ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ နိဂမနန္တု၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း
 ကိုလည်းကောင်း။ နာမဉ္စ၊ အမည်ကိုလည်းကောင်း။ ဒဿေတံ၊ ငှာ။ သတ္တ
 ခေါ ဣမာနန္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော တိ အာဒိမာဟ။ [နိဂမနန္တိ နိဿရဏံ။
 -ဋီကာ။]

တတ္ထ၊ ထို သတ္တ ခေါ ဣမာနန္တ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သတ္တာတိ၊
 သတ္တဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်။ (သတ္တ၊ ကုန်
 သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိကို။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြု။ အာရမ္မဏ
 ဝသေန၊ အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ဂီတိသုတ္တေ၊ သင်္ဂီတိသုတ်၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်
 သော။ စတဿော၊ ကုန်သော။ (ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ တို့သည်။) အာဂမိ
 ယန္တိ၊ လာကုန်လတ္တံ့။ ဧတေ ဤ တည်ကြောင်းဖြစ်သော ခန္ဓာ၌၊ ဝိညာ
 ဏံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပဋိသန္ဓေ
 ဝိညာဉ်၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ မည်၏။ တေ၊ ဤ
 ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ဟူသောအမည်သည်။ ဝိညာဏပတိဋ္ဌာနဿ၊ ဝိညာဉ်၏ တည်
 ကြောင်းဖြစ်သော ခန္ဓာ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဒွေ စ အာယတနာ
 နိ တိ၊ ကား။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ နိဝါသဋ္ဌာနာနိ၊ တည်နေရာ အရပ်တို့
 သည်။ (ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဟိ၊ မှန်။ နိဝါသဋ္ဌာနံ၊ တည်နေရာအရပ်ကို။
 ဣမ၊ ဤ ဒွေ စ အာယတနာနိ ဟူသောပါဠိရပ်၌။ အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။
 အဓိပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ နိဝါသဋ္ဌာန
 ၏ ဤနေရာ၌ အာယတနဟူ၍ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။)
 အသညသတ္တာယတနံ။ ပ။ ဒုတိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဟောတော်မူလတ္တံ့။

ဝိညာဏပတိဋ္ဌာနဿ။ ။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ တေရဟိ ပတိဋ္ဌာနကာရဏဿ။ -
 ဋီကာ။ ဝိညာဏကို “ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ” ဟုလည်းကောင်း ပတိဋ္ဌာနကို “ပတိဋ္ဌာတိ
 တေနာတိ ပတိဋ္ဌာနံ” ဟု ကရဏသာဓိ ပြုစေလိုသောကြောင့် “တေရဟိ ပတိဋ္ဌာ
 န ကာရဏဿ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ “ဝိညာဏဿ+ပတိဋ္ဌာနံ ဝိညာဏပတိ
 ဋ္ဌာနံ” ဟုတွဲပါ။ အတ္တတော ဝုတ္တဝိသေသ ပိသိဋ္ဌာ (ဟောတော်မူအပ်သော ဧကတ္တ
 ကာယနာနတ္တသညီဝိသေသဖြင့်အထူးပြုအပ်ကုန်သော။) ပဉ္စဝေါကာရေ ဂူပဝေဒနာ
 သညာသင်္ခါရက္ခန္ဓာ စတုဝေါကာရေ ဝေဒနာဒိယော တယော ခန္ဓာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
 -ဋီကာ။ ထို ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ တည်ကြောင်းဟူသည် ပဉ္စဝေါကာရ၌ ဝိညာ
 ဏက္ခန္ဓာမှတစ်ပါး ဝေဒပါး၊ စတုဝေါကာရ၌ သုံးပါးတည်း။

ပန၊ ပရိယာရက္ခိ ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇေတံ သဗ္ဗံ၊ ဤ အလုံးစုံသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနစ်ပါး အာယတန နှစ်ပါးကို။ ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဝဇ္ဇပရိယာဒါနတ္ထံ၊ ဝဇ္ဇကို ထက်ဝန်းကျင် ယူခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝါ၊ ဝဋ်ကို အကုန်ယူခြင်းအကျိုးငှာ။ (ဇေတံ သဗ္ဗံကို။ ဂဟိတံ၊ ပြီး။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း)ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝဇ္ဇံ၊ ဝဋ်သည်။ သုဒ္ဓါဝိညာဏဋ္ဌိတိဝေသန၊ အာယတနမဖက် သက်သက်သော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သုဒ္ဓါယတနဝေသန ဝါ၊ ဝိညာဉ်မဖက် သက်သက်သော အာယတန၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရိယာဒါနံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ကုန်အောင်သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ပန၊ အနွယ် ကား။ ဘဝယောနိဂတိသတ္တာဝါသဝေသန၊ ဘဝယောနိ ဂတိ သတ္တာဝါသတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ပရိယာဒါနံ၊ သို့။) ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇေတံ သဗ္ဗံ၊ ဤ အလုံးစုံသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနစ်ပါး အာယတန နှစ်ပါးကို။ ဂဟိတံ၊ ပြီး။

ဣဒါနိ၊ အကျဉ်းပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ တမတ္ထံ၊ ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိဘဇိန္ဒော၊ ဝေဖန်တော် မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတမာ သတ္တာတိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ၊ ထို ကတမာသတ္တ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သေယျထာပီ တိ၊ သေယျထာ ပီ ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ နိဒိဿနတ္ထေ၊ ညွှန်ပြကြောင်းဥပမာအနက်၌။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ မနုဿာ ယထာ၊ လူတို့ကဲ့သို့။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ ချဲ့။ အပရိမာဏေသု၊ အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော။ စက္ကဝါဠေသု၊ စကြဝဠာတို့၌။ အပရိမာဏာနံ၊ ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝေသန၊ အဆင်းပုံသဏ္ဌာန် အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကသဒိသာ၊ တထပ်တည်းတူကုန်သော။ ဒွေ ပိ၊ နှစ်ယောက်တို့သည်သော်မှလည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ ကတ္တစိ၊ အချို့ အရပ်၌။ ယေပိယမကဘာတရော၊ အကြင် အစုံဖြစ်သော ညီနောင်တို့သည်။ ဝါ၊ အကြင် အမှုညီနောင်တို့သည်။ ဝဏ္ဏေန ဝါ၊ အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သဏ္ဌာနေန ဝါ၊ ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကသဒိသာ၊ တထပ်တည်းတူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ တေသမ္ပိ၊ ထိုအမှုညီနောင်တို့၏ သော်မှလည်း။ အာလောကိတ ဝိလောကိတ ကထိတယသိတဂမနဋ္ဌာနာဒိဟိ၊ ရှေ့သို့ကြည့်ခြင်း အထောင့်အရပ်သို့ ကြည့်ခြင်း စကားပြောခြင်း ပြုံးရယ်ခြင်း သွားခြင်း ရပ်ခြင်း

အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ဟောတိယေဝ၊ ရှိသည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာနတ္ထကာယာတိ၊ နာနတ္ထကာယတို့ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ ကား။ နေသံ၊ ထိုလူတို့၏။ ပဋိသန္ဓိသညာ၊ ပဋိသန္ဓေ သညာသည်။ တိဟေတုကာ ပိ၊ သုံးပါးသောဟိတ် ရှိကုန်သည်လည်း ကောင်း။ ဒွိဟေတုကာ ပိ၊ နှစ်ပါးသော ဟိတ်ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ အဟေတုကာ ပိ၊ ဟိတ်မရှိကုန် သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာနတ္ထသညိနော တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။

ကေစ္စေ စ ဒေဝါတိ၊ ကား။ ဆ၊ ခြောက်မျိုးကုန်သော (နတ်ပြည် ၆-ထပ်၌ နေကုန်သော။) ကာမာဝစရဒေဝါ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ တေသု၊ ထို ကာမာဝစရနတ်တို့တွင်။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့နတ် တို့၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ နိလော၊ ညိုသည်။ ဟောတိ။ ကေသဉ္စိ၊ တို့၏။ (ကာယော၊ သည်။) ပိတကာဒိဝဏ္ဏော၊ အရှေ့အစရှိသော အဆင်း ရှိသည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ နေသံ၊ ထို ကာမာဝစရနတ်တို့၏။ သညာ၊ ပဋိသန္ဓေသညာသည်။ ဒွိဟေတုကာ ပိ၊ ၂-ပါးသော ဟိတ်ရှိ ကုန်သည်လည်းကောင်း။ တိဟေတုကာ ပိ၊ ၃-ပါးသော ဟိတ်ရှိကုန်သည် လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။ အဟေတုကာ၊ ဟိတ်မရှိသော သညာတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ကေစ္စေ စ ပိနိပါတိကာ တိ၊ ကား။ စတုအပါယ ဝိမုတ္တာ၊ လေးပါးသောအပါယ်တို့မှ လွတ်ကုန်သော။ ဥတ္တရမာတာ၊ ဥတ္တရ၏ အမိ ဖြစ်သော။ ယက္ခိနိ၊ ဘီလူးမလည်းကောင်း။ (နတ်ဘီလူးမလည်းကောင်း။) ပိယကံရမာတာ၊ ပိယကံရ၏ အမိဖြစ်သော။ (ယက္ခိနိ၊ လည်းကောင်း။) ဖုဿမိတ္တာ၊ ဖုဿမိတ္တမည်သော။ (ယက္ခိနိ။) ဓမ္မဂုတ္တာ၊ ဓမ္မဂုတ္တမည်သော။ (ယက္ခိနိ။) ဣတိ ဝေမာဒိကာ၊ ဤသို့ အစရှိသော နတ်ဘီလူးမတို့သည် လည်း ကောင်း။ အညေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနတ်ဘီလူးတို့မှအခြားကုန်သော။ ဝေမာနိကာ၊ ဝေမာနိက မည်ကုန်သော။ ပေတာ စ၊ ပြိတ္တာတို့သည်လည်းကောင်းတည်း။

နာနတ္ထကာယာ။ ။နာနတ္ထံ ကာယေ ဧတေသံ၊ နာနတ္ထော ဝါ ကာယော ဧတေသန္တိ နာနတ္ထကာယာ၊ ဤသို့ရှိကာ၌ ဝိပြုတ်ပြု၏၊ ပထမနည်းအလို “ကိုယ်၌ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော သတ္တဝါတို့။ ဒုတိယနည်းအလို မတူ ထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိသူတို့။ (လူ နတ် ဝိနိပါတိက အသုရာများတည်း။)

နာနတ္ထသညိနော။ ။နာနတ္ထံ သညာ ဧတေသံ အတ္ထိတိ နာနတ္ထသညိနော၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော ပဋိသန္ဓေသညာရှိသော သတ္တဝါတို့။

[ဝိမာနံ ယေသံ အတ္ထိ” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီဘုံမာန်ရှိကြသောနတ်များကို “ဝေမာနိက” ဟု ခေါ်သည်။ “ပေတာ” ဟု ဆိုသော်လည်း အပါယ် ၄-ဘုံက မဟုတ် သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌ “ဝိနိပါတိက အသုရာ နတ်အငယ်စားတို့” ဟု သုံးစွဲထားသည်။]

ဟိ၊ ချဲ့။ တေသံ၊ ဤ ဝေမာနိကပေတတို့၏။ (ကာယော-၌ စပ်။) ပီတဩဒါတကာဠ မဂုံရစ္ဆဝိသမဝဏ္ဏာဒိဝေနေ စေဝ၊ ရှေ့သော အဆင်းဖြူသောအဆင်း မည်းနက်သောအဆင်း ငါးခု၏ အရေကဲ့သို့ ညိုသောအဆင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ကိသတူလရဿဒိဝံပသေန စ၊ ကြုံလှိုသောကိုယ် ဝဖြိုးသောကိုယ် ပုတိုသောကိုယ် ရှည်သောကိုယ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ နာနာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသည်။ ဟောတိ။ မနုဿာနံ ဝိယ၊ လူတို့၏ကဲ့သို့။ ဒွိဟေတုက တိဟေတုက အဟေတုက ဝသေန၊ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သုဂတိအဟိတ်ပဋိသန္ဓေတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သညာ ပိ၊ သည်လည်း။ (နာနာ၊ သည်။ ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ တေ၊ ထို ဝေမာနိက ပေတတို့သည်။ ဒေဝါ ဝိယ၊ နတ်တို့ကဲ့သို့။ ဝါ၊ နတ်တို့လောက်။ မဟေသက္ခာ၊ ကြီးကျယ်သော အစိုးရသူဟူ၍ ပြောဆိုအပ်သူတို့သည်။ ဝါ၊ ကြီးကျယ်သောတန်ခိုးရှိသူတို့သည်။ န(ဟောန္တိ။) ကပဏမနုဿာ ဝိယ၊ အထီးကျန်မဲ့ လူဆင်းရဲတို့ကဲ့သို့။ အပ္ပေသက္ခာ၊ နည်းသော အစိုးရသူဟူ၍ ပြောဆိုအပ်သူတို့သည်။ ဝါ၊ နည်းသောတန်ခိုးရှိသူတို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဒုလ္လဘဘာသစ္စာဒနာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သော အစားအဝတ်ရှိကုန်သည်။ ဒုက္ခပဋိတာ၊ ဒုက္ခသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတုာ။) ဝိယဂန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကစော၊ အချို့သော ဝေမာနိကပေတတို့သည်။ ကာဠပက္ခော၊ လဆုတ်ပက္ခဋ္ဌိ။ ဒုက္ခိတာ၊ လွန်စွာဖြစ်သောဆင်းရဲခြင်း ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဇုဏပက္ခော၊ လဆန်းပက္ခဋ္ဌိ။ သုခိတာ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုခသမုဿယတော၊ သုခအပေါင်းမှ။ ဝိနိပါတိတတ္ထာ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်

ဝိနိပါတိက။ ။ သုခသမုဿယတော ဝိနိပါတော တေသံ အတ္ထိတိ ဝိနိပါတိကာ၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်ခြင်းရှိသော နတ်အငယ်စားတို့။ သတိ ဝိ ဒေဝဘာဝေ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ အဘာဝတော၊ နတ်ဟုဆိုသော်လည်း နတ်စည်းစိမ်မရှိကြသောကြောင့် “သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်ခြင်းရှိသည်” ဟု ဆိုသည်။ အပါယေသု ဝါ ဂတော နတ္ထိ နိပါတော တေသန္တိ ဝိနိပါတိကာ၊ အပါယ်တို့၌ ကျရောက်ပါဝင်ခြင်းမရှိသော နတ်အငယ်စားတို့။ ဤနည်း၌ “ဝိ” သဒ္ဒါသည် ပဋိသေအနက်ဟောတည်း။-ဦးကာ။

ကျရောက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတိကာ တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ [မဟေသက္ခ အပေသက္ခတို့၏ ပုဂံပြီးပုံကို သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ ပုဗ္ဗန္တကပိက ကေစွသသတဝါဒ အဖွင့်၌ပြုခဲ့ပြီ။]

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဝိနိပါတိကပေတတို့တွင်။ ယေ၊ အကြင် ဝိနိပါတိကပေတတို့သည်။ တိဟေတုကာ၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထို ဝိနိပါတိကပေတတို့၏။ ဓမ္မာဘိသမယော ပိ၊ သစ္စာလေးပါး ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပိယကံရမာတာ၊ သော။ ယက္ခိနိ၊ သည်။ ပစ္စုသသမယော၊ မိုးသောက်အခါ၌။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သဇ္ဈာယတော၊ သရဇ္ဈာယ်စဉ်၊ သုတု၊ ကြားရ၍။ (သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တာ-၌ စပ်။)

[ပိယကံရ၊ချစ်သား ပိယကံရ။ သဒ္ဓါ၊ ဆူဆူညံညံစကားသံကို။ မာကရိ၊ မပြုပါလင့်။ တိက္ခု၊ ရဟန်းတော်သည်။ ဓမ္မပဒါနိ၊ တရားအစုတို့ကို။ ဘာသတိ၊ ရှုတ်ဆိုနေ၏။ ဓမ္မပဒံ၊ သတိပဋ္ဌာန်စသော တရားအစုကို။ ပိဇာနိယ၊ သုတမယဉာဏ်ဖြင့် ရှေးဦးစွာ သိပြီး၍။ ပဋိပဇ္ဇေမ အပိ၊ ယောနိသော မနုသိကာရ သီလစသည် အလီလိအဆက်ဆက် တိုးတက်၍ ကျင့်နိုင်ကုန်တန်ရာ၏။ သာ၊ ထိုကျင့်ခြင်းသည်။ နော၊ ငါတို့၏။ ဟိတာယ၊ အစီးအပွား အလို့ငှာ။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပါဏေသု စ၊ တို့၌လည်း။ သံယမာမသေ အပိ၊ စောင့်စည်းနိုင်ကုန် တန်ရာ၏။ သမ္မဗာန၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိလျက်။ မုသာ၊ ချွတ်ယွင်း ဖောက်ပြန် မမှန်ကန်သောစကားကို။ [သမ္မဗာနံဟု ဆိုလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ် ချေထားသည်။] န ဘဏာမသေ အပိ၊ မပြောဆိုပဲ နေနိုင်ကုန် တန်ရာ၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သုသီလံ၊ ကောင်းသော သီလ ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ သိက္ခေမ အပိ၊ ကျင့်နိုင်ကုန်တန်ရာ၏။ ပိသာစ ယောနိယ၊ မြေဘုတ်ဘိလူးတို့၏ ပေါင်းဆုံရာ ပြိတ္တာမျိုးမှ။ မုစေမ အပိ၊ လွတ်နိုင်ကုန်တန်ရာ၏။

ဇာပိဓမ္မပဒံ။ ပါဏေသုစ။ ။ ဓမ္မပဒန္တိ သတိပဋ္ဌာနာဒိ ဓမ္မကောဋ္ဌာသံ။ ပိဇာနိယာတိ သုတမယေန တာဝ ဉာဏေန ပိဇာနိတ္တာ။ တဒနုသာရေန ယောနိသော မနုသိကာရံ ပရိဖြူဟန္တော သီလဝိသုဒ္ဓိအာဒိကံ သမ္မာပဋိပတ္တိံ အပိ ပဋိပဇ္ဇေမ။ သာ စ ပဋိပတ္တိံ ဟိတာယ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိ သကလဟိတာယ အမှာကံ သိယာ။ ဣဒါနိ တတ္ထ သီလပဋိပတ္တိံ တာဝ ဝိဘာဂေန (အကျယ်ဝေနေခြင်း အားဖြင့်)၊ ဒဿန္တော “ပါဏေသု စာ”တိ ဂါထမာဟ။-နိကာ။

ဣတိ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပုတ္တကံ၊ သားငယ်ကို။ သညာပေတွာ၊ နားလည်စေ၍။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ပြီ။ ပန၊ ကား။ ဥတ္တရမာတာ၊ ဥတ္တရာ၏ မိခင်ဖြစ်သော ဝေမာနိကပြိတ္တာမသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုတွာဝံ၊ ကြားနာရ၍ပင်။ သောတာပနာ၊ သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ပြီ။ [သုတွာဝံ ၌ ဝေ ဖြင့် အထူးမကျင့်ရပဲ သောတာပန်ဖြစ်သည်ဟု ပြသည်။]

ဗြဟ္မကာယိကာတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မပုရောဟိတမဟာဗြဟ္မာနော၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇဗြဟ္မာ ဗြဟ္မပုရောဟိတဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာတို့တည်း။ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေ ပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မပုရောဟိတ မဟာဗြဟ္မာတို့သည်။ ပဌမေန ဈာနေန၊ ပထမဈာန်ကြောင့်။ အဘိ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တေသု၊ ထို ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မပုရောဟိတ မဟာဗြဟ္မာတို့တွင်။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မာတို့သည်။ ပရိတ္တေန၊ ညံ့သောဈာန်ကြောင့်။ အဘိ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ တေသံ၊ ထို ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မာတို့၏။ ကပ္ပဿ၊ အသင်္ချေယျ ကပ်၏။ တတိယော၊ သုံးခုမြောက်သော။ ဘာဂေါ၊ အဖို့သည်။ (တနည်း) တတိယော ဘာဂေါ၊ သုံးဖို့တဖို့သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ (ဟောတိ။) ဗြဟ္မပုရောဟိတာ၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတဗြဟ္မာတို့သည်။ မဇ္ဈိမေန၊ ဟိန် ပဏိတတို့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော ဈာန်

ဗြဟ္မကာယိကာ။ ။ဗြဟ္မကာယေ၊ ပထမဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မာအပေါင်း၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သော။ (ပါဝင်သော) ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ဗြဟ္မကာယိကာ၊ ပထမဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ ပါဝင်သောဗြဟ္မာတို့။ ဤနည်းအလို ကာယသဒ္ဓါသည် သမူဟအနက်ဟောတည်း။ တနည်း-ဗြဟ္မနိကာယေ၊ ဗြဟ္မာတို့၏နေရာပထမဈာန်ဗြဟ္မာဘုံ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သော(ပါဝင်သော)ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ဗြဟ္မနိကာယာ၊ တို့။ ဤသို့ ဇီကာ၌နှစ်နည်းဖွင့်၏။ ဤဒုတိယနည်းအလို ကာယသဒ္ဓါသည် နိကာယ အနက်ဟော၊ နိကာယ-သဒ္ဓါသည် နိဝါယ အနက်ဟောတည်း။

ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ။ ။မဟာဗြဟ္မာနော၊ မဟာဗြဟ္မာ၏။ ပရိသာယ၊ ၌။ ဘဝံ၊ တို့။ ဣတိ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ၊ တဿ ပရိစာရကဋ္ဌာနေ ဝိတတ္တာ၊ ထိုမဟာဗြဟ္မာ၏ အလုပ်အကျွေးအရာ၌ တည်သောကြောင့် “ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ” ဟု ခေါ်သည်။ [ထိုဗြဟ္မကာယိက ဗြဟ္မာတို့သည် “ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ မဟာဗြဟ္မာ” ဟု သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် မဟာဗြဟ္မာတို့၏ အလုပ်အကျွေးအရာ၌ တည်သည့်အတွက် “ပရိသာယံ+ဘဝံ ပါရိသဇ္ဇာ”ဟု ရှေးဦးစွာ ပြုပြီးမှ “ဗြဟ္မာနော+ပါရိသဇ္ဇာ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ” ဟုပြပါ။

ကြောင့်၊ (အဘိ နိဗ္ဗတ္တာ၊ တည်း။) တေသံ ထို မြဟ္မပုရောဟိတ မြဟ္မာ
 တို့၏။ (ကပ္ပဿ၊ ၏။) ဥပခုကပ္ပေါ၊ ထက်ဝက်သောကပ်သည်။ အာယုပ္ပမာ
 ဏံ၊ သည်။ (ဟောတီ။) စ၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို မြဟ္မပုရောဟိတ မြဟ္မာ
 တို့၏။ ကာယော၊ သည်။ ဝိပ္ပဂါရိကတရော၊ မြဟ္မပုရိသဇ္ဇ မြဟ္မာတို့ထက်
 သာ၍ ပျံ့နှံ့ကြီးကျယ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတီ။ မဟာမြဟ္မာနော၊ မဟာ
 မြဟ္မာတို့သည်။ ပဏိတေန၊ မှန်မြတ်သောဈာန်ကြောင့်။ (အဘိ နိဗ္ဗတ္တာ၊
 တည်း။) တေသံ၊ ထို မဟာမြဟ္မာတို့၏။ ကပ္ပေါ၊ အသချေယျကပ် တကပ်သည်။
 အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ (ဟောတီ။) ပံန၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို မဟာမြဟ္မာ
 တို့၏။ ကာယော၊ သည်။ အဘိ ဝိပ္ပဂါရိကော၊ မြဟ္မပုရောဟိတမြဟ္မာတို့ထက်
 အလွန်ပျံ့နှံ့ကြီးကျယ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ တေ၊ ထို
 မြဟ္မာတို့ကို။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ နာနတ္ထာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြား
 သောသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပဌမဇ္ဈာနဝနေ၊
 ပထမဈာန်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သညာယ၊ ပဋိသန္ဓေသညာ၏။ ဧကတ္ထာ၊ တူ
 သောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ နာနတ္ထကာယာ
 ဧကတ္ထသညိနော တိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ တေ၊ ထို ပထမဈာန် မြဟ္မာအပေါင်း၌ဖြစ်သော မြဟ္မာတို့
 သည်။ (နာနတ္ထကာယာ၊ ကိုယ်၌ မတူ ထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိကုန်
 သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော
 ကိုယ်ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဧကတ္ထသညိနော၊ တူသောသဘောရှိသော ပဋိ
 သန္ဓေသညာ ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ (ဟောန္တိ။) ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။
 စတုသု၊ ကုန်သော။ အပါယေသု၊ တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (နာနတ္ထကာ
 ယာ (ဧကတ္ထသညိနော ဟောန္တိ။) ဟိ၊ မှန်။ နိရယေသု၊ တို့၌။ ကေသဉ္စိ၊

မြဟ္မပုရောဟိတာ။ ။မဟာမြဟ္မာနော ပုရောဟိတဋ္ဌာနေ ဌိတာ၊ မဟာမြဟ္မာ
 ၏ ပုရောဟိတအရာ၌ တည်ကုန်၏။ ဣတိ မြဟ္မပုရောဟိတာ။ မြဟ္မာနော ပုရော
 ဟိတာ မြဟ္မပုရောဟိတာ” ဟု ပြပါ။

မဟာမြဟ္မာ။ ။အာယုဝဏ္ဏံ စသည်တို့ဖြင့် ကြီးကျယ်သောမြဟ္မာတို့ကို “မဟ
 နန္ဒော မြဟ္မာနော”အရ “မဟာမြဟ္မာ”ဟု ခေါ်ရသည်။ [မဟန္တော၊ အာယုဝဏ္ဏံ
 စသည်တို့ဖြင့် ကြီးကျယ်ကုန်သော+မြဟ္မာနော၊ မြဟ္မာတို့တည်း။ မဟာမြဟ္မာ၊ တို့။]
 ဇီကာ၌-“မဟာမြဟ္မာနော”ဟု ပါဠိတော်ရ၏။ “မဟန္တော+မြဟ္မာ မဟာမြဟ္မာ”
 ဟု ကေဝုဏ်ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။ သို့မဟုတ် “မဟာမြဟ္မာနော”ဟု ဗဟု
 ဝန်ရှိပါစေ။

အချို့သော ငရဲသားတို့၏။ (အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။) ဂါဝု
 တံ၊ တဂါဝုတ်သည်။ (ဟောတိ။) ကေသဉ္စိ၊ တို့၏။ (အတ္တဘာဝေါ။)
 အနုယောဇနံ၊ ယူဇနာတဝက်သည်။ (ဟောတိ။) ကေသဉ္စိ၊ တို့၏။ (အတ္တ
 ဘာဝေါ။) ယောဇနံ၊ တယူဇနာသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဒေဝဒတ္တ
 ထာ၊ ၏။ (အတ္တဘာဝေါ။) ယောဇနသတိကော၊ ယူဇနာတရာရှိသည်။
 ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။

တိရစ္ဆာနေသု ပိ၊ တို့၌လည်း။ ကေစိ၊ အချို့သော တိရစ္ဆာန်တို့သည်။
 ခုဒ္ဒကာ၊ ငယ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ကေစိ၊ တို့သည်။ မဟန္တာ၊ ကြီးကုန်
 သည်။ (ဟောန္တိ။) ပေတ္တဝိသယေ ပိ၊ ပြိတ္တာတို့၏ နေရာဘုံ၌လည်း။ ကေ
 စိ၊ အချို့သော ပြိတ္တာတို့သည်။ သဠိဟတ္တာ၊ အတောင်ခြောက်ဆယ် ရှိကုန်
 သည်လည်းကောင်း။ ကေစိ၊ တို့သည်။ သတ္တတိဟတ္တာ၊ အတောင် ခုနစ်ဆယ်
 ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ကေစိ၊ အသီတိဟတ္တာ၊ အတောင်ရှစ်ဆယ်ရှိကုန်
 သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။ ကေစိ၊ တို့သည်။ သုဝဏ္ဏာ၊ ကောင်းသော
 အဆင်း ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ကေစိ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ၊ မကောင်းသော
 အဆင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။ ကာလကဋီကာ၊ ကာလကဋီက
 မည်ကုန်သော။ အသုရာ၊ အသုရာတို့သည်။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။

အပိ စ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား။ ဧဝံ ဤ ပေတ အသု
 ရာတို့တွင်။ ဒိဗပိဋိကပေတာ နာမ၊ ရှည်သော ကျောက်ကုန်းရှိကုန်သော
 ပြိတ္တာတို့မည်သည်။ သဠိယောဇနိကာ ပိ၊ ယူဇနာခြောက်ဆယ် ရှိကုန်သည်
 လည်း။ ဟောန္တိ။ ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော အပါယ်ဘုံသား
 တို့၏လည်း။ သညာ၊ ပဋိသန္ဓေသညာသည်။ အကုသလဝိပါကအယေတုကာ
 ဝ၊ အဟိတ် အကုသလဝိပါက်တို့သည်သာ။ ဟောန္တိ။ [“သညာ ပန”ကို
 ထောက်၍ “ဟောတိ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အာ
 ပါယိကာ ပိ၊ အပါယ် ၄ ဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ သည်လည်း။ နာနတ္ထ
 ကာယာ ကေတ္တသညိနော တေဝ၊ နာနတ္ထယာယာ ကေတ္တသညိတို့ဟူ၍သာ။
 သင်္ချံ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

အာဘဿရာတိ၊ ကား။ ဒဏ္ဍဉ္စက္ကာယ၊ အရိုးရှိသော မီးရှူး၏။ (အရိုး
 တပ်ထားသော မီးရှူးတိုင်၏။) အစုံ ဝိယ၊ အလျှံကဲ့သို့။ ဇေတသံ၊ ဤမြေဟော
 တို့၏။ သရီရတော၊ ကိုယ်မှ။ အာဘာ၊ အရောင်သည်။ သိဇ္ဇိတာ သိဇ္ဇိ
 တွာ။ ပြတ်၍ ပြတ်၍။ ပတန္တိ ဝိယ၊ ကျသကဲ့သို့။ သရတိ၊ ပြေးသွား
 ဇာတ်၏။ ဝိသရတိ၊ ရောပြုမ်းလျက် ပြေးသွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။

အာဘဿရာ၊ အာဘဿရာတို့မည်၏။ [သရတိတိ ဓာဝတိ ဝိယ၊ ဝိဿရတိတိ ဝိပ္ပကိဏ္ဍာ ဝိယ ဓာဝတိ။-ဋီကာ။ “သရတိ ဝိဿရတိတိ သရာ၊ သရာ+အာဘာ+ဧတေသန္တိ အာဘဿရာ”ဟု ပြုစေလိုသည်။] တေသု၊ ထို အာဘဿရာ ဗြဟ္မာတို့တွင်။ ပဉ္စက နယေန၊ ပဉ္စကနည်းအားဖြင့်။ ဒုတိယ တတိယဣာနဒ္ဒယံ၊ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် နှစ်ပါး အပေါင်းကို။ ပရိတ္တံ နည်းသော အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ ဥပပန္နာ၊ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့သည်။ ပရိတ္တာဘာ နာမ၊ ပရိတ္တာဘာ ဗြဟ္မာတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထို ပရိတ္တာဘာ ဗြဟ္မာတို့၏။ ဒွေ ကပ္ပ၊ မဟာကပ် နှစ်ကပ်တို့သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) မဇ္ဈိမံ၊ မဇ္ဈိမဈာန် ဖြစ်အောင်။ ဝါ၊ အလယ်အလတ် အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဥပပန္နာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမာဏာဘာ နာမ၊ အပ္ပမာဏာဘာ ဗြဟ္မာတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထို အပ္ပမာဏာဘာ ဗြဟ္မာတို့၏။ စတ္တာရေ ကပ္ပ၊ မဟာကပ် လေးကပ်တို့သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ။)

ပဏိတံ၊ ပဏိတဈာန် ဖြစ်အောင်။ ဝါ၊ မွန်မြတ်သော အာနုဘော် ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဥပပန္နာ၊ တို့သည်။ အာဘဿရာ နာမ၊ အာဘဿရာဗြဟ္မာတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထို အာဘဿရာဗြဟ္မာ တို့၏။ အဋ္ဌ ကပ္ပ၊ မဟာကပ် ရှစ်ကပ်တို့သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ ဣမ၊ ဤသုတ်၌။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ ဝသေန၊ အလွန်ကို ပိုင်းခြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗေ ပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို ပရိတ္တာဘာ၊ အပ္ပမာဏာဘာ ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ [အလွန် ဆုံးကို ပိုင်းခြားကြောင်း “ဥက္ကဋ္ဌ ပရိစ္ဆေဒ”ဟူသည် ဗြဟ္မာ ၃-မျိုးတွင် အထက်တန်း အရောက်ဆုံး အာဘဿရာ ဗြဟ္မာတို့ကို နာမည်တပ်၍ ဟော တော်မူခြင်းတည်း။] ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ပရိတ္တာ ဘာ အပ္ပမာဏာဘာ အာဘဿရာ ဗြဟ္မာတို့၏။ ကာယော၊ သည်။ ဧက ဝိပ္ပါရေ ဝ၊ တမျိုးတည်းပျံ့နှံ့ခြင်းရှိသည်သာ။ ဟောတိ။ သညာ ပန၊ ပဋိသန္ဓေသညာသည်ကား။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ဝါ၊ အဝိတက္က ဝိစာရ မတ္တသည်သော်လည်းကောင်း။ အဝိတက္ကအဝိစာရ ဝါ၊ အဝိတက္က အဝိ စာရသည် သော်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာနာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြား၏။ [“ပရိတ္တာ+အာဘာ ဧတေသန္တိ ပရိတ္တာဘာ၊ အပ္ပမာဏာ+အာဘာ ဧတေသန္တိ အပ္ပမာဏာဘာ”ဟု ပြု။]

သုတကိဏ္ဍာတိ၊ ကား။ သုဘေန၊ တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်၊ အဆင်း ဖြင့်။ သြကိဏ္ဍာ၊ ရောပြွမ်းသော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ဝိကိဏ္ဍာ၊ အထူးထူး

အပြားပြား ရောပြွမ်းသော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ သုဘေန၊ တင့်တယ်သော။ သရီရပုတာဝဏ္ဏေန၊ ကိုယ်၏ အရောင်အဆင်းအားဖြင့်။ ကေဂ္ဂနာ၊ တစ်ခုနက်သော အရောင်အဆင်းရှိသော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတေသံ၊ ဤ သုဘက်ဏှာ ဗြဟ္မာတို့၏။ ပဘာ၊ အရောင်သည်။ အာဘဿရာနံ၊ တို့၏။ (ပဘာ) ဝိယ၊ သို့။ ဆိဇ္ဇိတွာ ဆိဇ္ဇိတွာ၊ ဤ။ န ဂစ္ဆတိ၊ မထွက်သွား။ ပန၊ ကား။ ပဉ္စကနယေ၊ ဌံ။ ပရိတ္တမဇ္ဈိမပဏီတဿ၊ ဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ သောဠသဒ္ဓတ္တိံသ စတုသဋ္ဌိ ကပ္ပယုကာ၊ တဆယ့်ခြောက်ကမ္ဘာအသက်ရှည်ကုန် သုံးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာအသက်ရှည်ကုန် ခြောက်ဆယ့်လေးကမ္ဘာ အသက်ရှည်ကုန်သောဗြဟ္မာတို့သည်။ ပရိတ္တသုဘ အပ္ပမာဏသုဘ သုဘက်ဏှာ နာမ၊ တို့မည်သည်။ ဟုတွာ။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေ ပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို တတိယဈာန် ဗြဟ္မာတို့ကို။ ကေတ္တကာယာ စေဝ၊ ကိုယ်၌ တူသောသဘော ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဝ၊ တူသော သဘောရှိသော ကိုယ်ရှိကုန်သည် လည်းကောင်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသညာယ၊ စတုတ္ထဈာန်ပဋိသန္ဓေသညာအားဖြင့်။ ကေတ္တသညိနော စ၊ တူသောသဘောရှိသော ပဋိသန္ဓေသညာရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ ဝေဟပူလာ ပိ၊ ဝေဟပျိုလ် ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း။ စတုတ္ထဝိညာဏဋီတိမေဝ၊ သို့သာ။ ဘဇန္တိ၊ ကပ်ဝင်ကုန်၏။ အသညသတ္တာ၊ အသညသတ် ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဝိညာဏာဘာဝါ၊ ဝိညာဉ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဣ၊ ဤ ဝိညာဏဋီတိ၌။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ သတ္တာဝါသေသု၊ တို့၌။ (သင်္ဂဟံ။) ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

သုဒ္ဓါဝါသာ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဝိဝဇ္ဇပက္ခေ၊ ဝဋ်မှလွတ်မြောက်ကြောင်းအဖွင့်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ သဗ္ဗကာလိကာ၊ အလုံးစုံသော ကာလရှိကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ ကပ္ပသတသဟဿမ္ပိ၊ ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံးလည်းကောင်း။ အသဒေျယျ မ္ပိ၊ အသဒေျယျပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓသုည၊ ဘုရားတို့မှ ကင်းဆိတ်သော။ လောကေ၊ ၌။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ သောဠသကပ္ပသဟဿဗ္ဗန္တရေ၊ တသောင်းခြောက်ထောင်သော ကမ္ဘာတို့၏အတွင်း၌။ ဗုဒ္ဓေသု၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသုယေဝ၊ ပွင့်တော်မူကုန်သော်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ မေဓကပ္ပပဝတ္တဿ၊ မေဓကြာကို လည်စေတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓန္ဒဝါရဋ္ဌာနသဒိသာ၊ သစ်တုံးတို့

ဖြင့် ကာရ်အပ်သော သစ်တပ်မြို့၏ တည်ရာအရပ်နှင့်တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ [ရှေးက “သစ်ခက်တဲနန်းအရပ်နှင့်တူကုန်သည်” ဟု ပေးကြ၏။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ သို့။ နေဝ ဘဇန္တိ၊ ကုန်။ သတ္တာဝါသံ၊ သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဝသို့။ န ဘဇန္တိ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ မဟာသီဝတ္ထေရော၊ သည်။ န ခေါ် ပန ။ပ။ ဒေဝေဟိတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာသုတ္တေန၊ ဤပါဠိတော်ဖြင့်။ သုဒ္ဓါဝါသာ ပိ၊ တို့သည်လည်း။ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတိ (ယေဝ)၊ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတိသို့ သာ။ (ဘဇန္တိ။) စတုတ္ထသတ္တာဝါသံ ယေဝ၊ စတုတ္ထသတ္တာဝါသသို့သာ။ ဘဇန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒဟိ၊ ၏။ တံ၊ ထို မဟာသီဝထေရ်၏စကားကို၊ သုတ္တဿ၊ ပါဠိတော်၏။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဋိဗာဟိယတ္တာ၊ မတားမြစ်အပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤ ပါဠိတော်၌ သုဒ္ဓါဝါသကို “သတ္တာဝါသော” ဟု သုံးစွဲထားသောကြောင့် စတုတ္ထသတ္တာ ဝါသ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတိ၌ သွင်းတော်မူသည်။]

[သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ ဗြဟ္မာတို့ကို။ အညတြ၊ ကြပ်၍။ ဒီဗေန၊ ရှည်စွာသော။ ဣမိနာ အဗ္ဗုနာ၊ ဤ အခွန်ရှည်သောကာလဖြင့်။ မယာ၊ သည်။ ယော၊ အကြင် သတ္တာဝါသကို။ အနိဝတ္ထပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ မနေအပ်။ ဝါ၊ မနေအပ် စဘူး။ သော သတ္တာဝါသော၊ ထို သတ္တာဝါသသည်။ န သုလတရူပေါ၊ ရလွယ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောမရှိ။]

သဗ္ဗသော ရူပသညာနန္တိအာဒိနံ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၏။ အတ္ထော ဝိသုဒ္ဓိ မဂ္ဂေ (မယာ) ဝုတ္ထော။ ပန၊ ဆက်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝ သညာ နာသညာယတနသည်။ သညာယ၊ သညာ၏။ (သုခုမတ္တာ၊ သိမ်မွေ့ သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။) နေဝသညာ၊ ထင်ရှားသော သညာလည်းမဟုတ်သည်။ န အသညာ၊ ထင်ရှားသောသညာ မဟုတ် သည်လည်း မဟုတ်သည်။ (ဟောတိ)ယထေဝ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝိညာဏဿ ပိ၊ ဝိညာဉ်၏လည်း။ သုခုမတ္တာ၊ ကြောင့်။ နေဝ ဝိညာဏံ၊ ထင်ရှားသော ဝိညာဉ်လည်းမဟုတ်။ နာဝိညာဏံ(န+အဝိညာဏံ)၊ ဝိညာဉ်မဟုတ်သည်လည်း မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့၌။ အဝတုာ၊ ဟောတော်မမူပဲ။ အာယတနေသု၊ အာယတနတို့၌။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။

၁.၂၀။ တကြာတိ၊ ကား။ တာသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ထို ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့ တွင်း(ယာ ယံ ပဌမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ-၌ စပ်။) တဉ္စ ပဇာနာတိတိ၊ ကား၊

တဉ္စ ဝိညာဏဋီတိံ။ ထို ပထမဝိညာဏဋီတိကို။ ပဇာနာတိ။ အပြားအားဖြင့်သိ
 ၏။ တဿာ စ သမုဒယန္တိ။ ကား။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ
 အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ တဿာ၊ ထို ပထမဝိညာဏဋီတိ၏။
 သမုဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ တဿာ စ အတ္တင်္ဂ
 မန္တိ။ ကား။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓော၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊
 ရူပက္ခန္ဓာ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊
 ဖြင့်။ တဿာ၊ ထို ပထမဝိညာဏဋီတိ၏။ အတ္တင်္ဂမဉ္စ၊ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်း။
 ပဇာနာတိ၊ ၏။

အဿာဒန္တိ။ ကား။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာကို။ ပဋိစ္စံ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်
 ကာယိကသုခသည်လည်းကောင်း။ (ယံ) သောမနဿံ၊ အကြင်သောမနဿဟူ
 သော စေတသိကသုခသည်လည်းကောင်း။ ဥဗ္ဗဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ သုခ
 သောမနဿသည်။ ရူပဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာအပ်သော
 သဘောတည်း။ ဝါ၊ သာယာစေတတ်သော သဘောတည်း။ [အဿာဒေတဗ္ဗ
 တော အဿာဒတော စ အဿာဒိ။ -ဋီကာ။]။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို။
 ပဋိစ္စံ၊ ၍။ ယံ သုခံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယံ သောမနဿံ၊ သည်လည်း
 ကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသုခသောမနဿသည်။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
 ၏။ အဿဒေါ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တဿာ၊ ထို ပထမဝိညာဏ
 ဋီတိ၏။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာအပ်သောသဘောကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

အာဒိနဝန္တိ။ ကား။ ယံ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။
 ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသောအပြားအား

အနိစ္စံ။ ပ။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ။ ။ “အဖြစ်”ဟူသည် မမြဲသည်၏အဖြစ် (မမြဲခြင်း) ဆင်းရဲ
 သည်၏အဖြစ် (ဆင်းရဲခြင်း) ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ် (ဖောက်ပြန်ခြင်း
 သဘော) တည်း။ ဤသို့ အနိစ္စ၏ အဖြစ်သည်ကို ခန္ဓာငါးပါး၏ “အာဒိနဝ”
 ဟု ခေါ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ယံ၊ အကြင် မမြဲသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ အကြင် ဖောက်
 ပြန်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဤသို့ပေးမှ “အယံ၊
 ဤမမြဲသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းသည်” စသည်ဖြင့် အာဒိနဝအရ ရ၏။
 “အယံ အနိစ္စာဒိဘာဝေါ အာဒိနဝေါ”ဟူသော ဋီကာဖွင့်နှင့်လည်း ညီ၏။ ယံ
 အနိစ္စံ၊ အကြင်မမြဲ။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲ၏။ ယံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ အကြင်ဖောက်
 ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဤသို့အနက်ပေးလျှင် “အယံ၊ ဤ မမြဲသောရုပ်သည်” စသည်
 ဖြင့် ရုပ်သည်ကို အရကောက်ရလိမ့်မည်ဖြစ်၍ သဘာဝမဏ္ဍပါ။

ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤမမြဲသည်၏အဖြစ် ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ် ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ရူပဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ အာဒိနဝေ၊ အပြစ်တည်း။ ပယံ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ အဖြစ်သည်။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ အာဒိနဝေ၊ တည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တဿာ၊ ၎င်း။ အာဒိနဝဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။

နိဿရဏန္တိ၊ ကား။ ရူပသ္မိံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌။ (ရူပက္ခန္ဓာအပေါ်၌။) ယောဆန္ဒရာဂ ဝိနယော၊ အကြင် ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်ရာပယ်ဖျောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာမဂ် နိဗ္ဗာန်သည်။ (ယံ) ဆန္ဒရာဂပုဟာနံ၊ အကြင်ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာမဂ် နိဗ္ဗာန်သည်။ (အတ္ထိံ) ဣဒံ၊ ဤအရိယာမဂ် နိဗ္ဗာန်သည်။ ရူပဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။ ပ၊ ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌။ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာအပေါ်၌။) ယော ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ သည်။ (ယံ) ဆန္ဒရာဂပုဟာနံ၊ သည်း။ (အတ္ထိံ) ဣဒံ၊ ဤအရိယာမဂ် နိဗ္ဗာန်သည်။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တဿာ၊ ထို ပထမ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၏။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။

ကလ္လံ နု တေနာတိ၊ ကား။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ တံ ဝိညာဏဋ္ဌိတိံ၊ ထို ဝိညာဏဋ္ဌိတိကို။ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိနံ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏။ ဝသေန၊ အစမ်းဖြင့်။ အဟန္တိ ဝါ၊ ငါဟူ၍လည်းကောင်း။ မမန္တိ ဝါ၊ ငါ၏ ဥစ္စာဟူ၍လည်းကောင်း။ အဘိနန္ဒိတုံ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းငှာ။ ယုတ္တံ နု၊ သင့်ပါမည်လော။ ဣတိ တေန ဥပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဝိညာဏဋ္ဌိတိ အာယတန၌။ (အထက်ဝိညာဏဋ္ဌိတိသုံးပါး ဒုတိယ နေဝသညာနာသညာယတန၌။) ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထို အထက်ဝိညာဏဋ္ဌိတိသုံးပါး ဒုတိယနေဝသညာနာသညာယတန၌။ စတုန္နံ၊ သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ယတ္ထ၊ အကြင် ပထမအာယတန၌။

ဆန္ဒရာဂဝိနယော။ နိဿရဏအရ ထွက်မြောက်ခြင်း ကြိယာကို မရ၊ ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာမဂ် - နိဗ္ဗာန်တို့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဆန္ဒရာဂဝိနယော၌ “ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း” ဟု “အနက်မပေးဘဲ ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်ရာ ပယ်ဖျောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာမဂ် နိဗ္ဗာန်တရားသည်” ဟု ပေးရသည်။ ဆန္ဒရာဂေါ ဝိနိယတိ တေန၊ ဧတ္ထံ ဝါတိ ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ သဟမဂ္ဂေန နိဗ္ဗာနံ။ - နိကာ။ ဧတေနဖြင့် အရိယာမဂ်ကိုပြု၍၊ ဧတ္ထဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုပြုသည်။

(အသညသတ်ကိုရည်ရွယ်သည်။) ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ နတ္ထိံ၊ တတ္ထ၊ ထို ပထမအာယတန၌။ ဧကေသ၊ သော။ ခန္ဓဿ၊ ဇာတိ။ ဝသေန၊ ဖြင့် လည်းကောင်း။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ဇာတိ။ တတ္ထ၊ ပထမအာယတန၌။ အာဟာရဓမ္မဗ္ဗော၊ အာဟာရဓမ္မဗ္ဗောတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ ပဒံ၊ ဤပုဒ်ကို။ န၊ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ [စာအုပ်တို့၌ “န” ကျနေသည်။ ဋီကာ၌—“တတ္ထ ဟိ ရူပဿ ကမ္မသမ္ပဋ္ဌာနတ္ထာ အာဟာရဝသေန ယောဇနာ န၊ သမ္ပဝတိ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ထားသည်။

ယတော ခေါ် အာနန္ဒ ဘိက္ခုတိ၊ ကား။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။ ဘိက္ခု သည်။ (ဝိမုတ္တော ဟောတိ—၌၊ စပ်။) အနုပါဒါဝိမုတ္တောတိ၊ ကား။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနေဟိ၊ ဥပါဒါန်တို့ဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သည်။ (ဟောတိ။) ပညာဝိမုတ္တောတိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ သည်။ (ဟောတိ။) အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခတို့ကို။ အသတ္တိကတွာ၊ မျက်မှောက်မပြုမူ၍။ ပညာဗလေ နေဝ၊ ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်သာ။ နာမကာယဿ စ၊ နာမကာယ၏လည်း ကောင်း။ ရူပကာယဿ စ၊ ရူပကာယ၏လည်းကောင်း။ အပ္ပဝတ္တိံ၊ မဖြစ် ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝိမုတ္တော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော။

သော၊ ထို ပညာဝိမုတ္တရဟန်းသည်။ သုက္ခဝိပဿကော စ၊ သမထတည်း ဟူသော အစေးမရောက်သဖြင့် ခြောက်ကပ်သောဝိပဿနာရှိသော ရဟန်း လည်းကောင်း။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု၊ ပထမဈာန် အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရ သို့၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသောဈာန်၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ အရဟတ္တံ၊

အဂ္ဂဟေတွာ။ ။ ကိဉ္စ ဝိ သင်္ခါရံ ဧတံ မမန္တိ အာဒိနာ အဂ္ဂဟေတွာ၊ တစ် တခုသော သင်္ခါရကို “ဤဟာသည် ငါ့ဥစ္စာတည်း” စသည်ဖြင့် မယူမူ၍။ “ငါ့ဥစ္စာ” ဟု ယူခြင်းသည် တဏှာပါဒါန်ဖြင့် ယူခြင်းတည်း။ “ငါ” ဟု ယူခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိပါဒါန် ဖြင့် ယူခြင်းတည်း။ “ဤသို့မယူမူ၍” ဟူလို။ ဤ “အဂ္ဂဟေတွာ” ဟူသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် “အနု ပါဒါ” ၌ ဥပ+အာ+ဒါ ဓာတ်နှောင် တွာပစ္စည်း၏ ကာရိယဖြစ်သော “ယ အက္ခရာ ကျေနုသည်” ဟု ပြသည်။

သုက္ခဝိပဿကော။ ။ သမထဘာဝနာသိနေဟာဘာဝေန သုက္ခာ လှခါ။ သမထ ဘာဝနာတည်းဟူသော အစေး၏ မရှိခြင်းကြောင့် ခြောက်ကပ်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ အ သိရှိ၍။ မစေးကပ်သော။ ဝိပဿနာ၊ စေတသာတိ သုက္ခဝိပဿကော။—ဇီကာ။ “ဝိပဿနကော” ဟု ဆိုလိုလျက် “န” ချေထားသည်။ “က” ကား သမာသန္တိ က ပစ္စည်းတည်း။

အညတရသို့ ဌတွာ။ ။ အညတရသို့ စ အညတရသို့၊ အမှတ်မထား တပါးပါး သောဈာန်၌။ ဤ အဖွင့်ဖြင့် အညတရသို့ ၌ “ဝိစ္စာ ကျေသည်” ဟု ပြသည်။ ဧကေက

အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော စ၊ ရောက်သောရဟန်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓော၊ ရှိ၏။ စ၊ သာဓကကား။ ကတမော စ ပုဂ္ဂလော။ ပ၊ ပညာဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူသော။ တေ၊ ဤပါဠိတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ပိ၊ လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ပညာဝိမုတ္တော၊ ပညာဝိမုတ္တဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤ လောက၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခော၊ တို့ကို။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ဖုဿိတွာ၊ တွေထိ၍။ နဟေဝ ဝိဟရတိ၊ မနေနိုင်။ ပညာယ စ၊ ပညာဖြင့်သာ။ ဒိသု၊ ရှိ။ အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ပရိက္ခိဏာ၊ ကုန်ပြီးကုန်သည်။ ဖဟန္တိ။ အယ် ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပညာဝိမုတ္တော၊ ပညာဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

အဋ္ဌဝိမောက္ခအဖွင့်

၁၂၉။ ဝေ၊ သို့။ ဧဝံ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ပညာဝိမုတ္တရဟန်း၏။ နိဂမနန္တု၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သောမဂ် ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း။ နာမဉ္စ၊ ပညာဝိမုတ္တ ဟူသော အမည်ကိုလည်းကောင်း။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣတရဿ၊ ပညာဝိမုတ္တမှ တပါးသော ဥဘတောဘဂဝိမုတ္တ ရဟန်း၏။ (နိဂမနန္တုကိုလည်းကောင်း။ နာမဉ္စ၊ ဥဘတောဘဂဝိမုတ္တ ဟူသော အမည်ကိုလည်းကောင်း။) ဒဿေတံ၊ ငှာ။ အဋ္ဌ ခေါ် ဣမေတိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌ ခေါ် ဣမေ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဝိမောက္ခောတိ၊ ကား။ ဧကနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်သဘော

သို့ရှိ အတ္ထော၊ ဝိပဿနာရှုခါနီး၌ ပထမဈာန်ကို ပါဒကပြုလျှင် “ပထမဈာန်၌ တည်၍” ဟု လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဈာန်ကို ပါဒကပြုလျှင် “ဒုတိယဈာန်၌ တည်၍” ဟု လည်းကောင်း စသည်ဖြင့်ဆိုရပုံသိပါ။ ဋ္ဌတွာတိ ပါဒကကရဏဝသေန ဋ္ဌတွာ။—ဋီကာ။

ကေဿ။ပ။နာမဉ္စ။ ။သတ္တံသု အရိယပုဂ္ဂလေသု ဧကဿ ဘိက္ခုနော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ပါးတို့တွင် တပါးသော ရဟန်း၏။ ဝိညာဏဉ္စိတိအာဒိနာ ပရိဇာနနာဒိဝသပ္ပဝတ္တနိဂမနန္တု၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်း အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းမဂ် ထွက်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း။ ပညာဝိမုတ္တ နာမဉ္စ၊ ပညာဝိမုတ္တ ဟူသော နာမည်ကိုလည်းကောင်း။ (ဒဿေတွာ အာဟ။) —ဋီကာ။

ကေနဋ္ဌေန။ ။ကေနဋ္ဌေနာတိ ကေန သဘာဝေန သဘာဝေါ ဟိ ဣဏေန ယာထာဝတော အရဏီယတော ဤတဗ္ဗတော အတ္ထောတိ ဝုစ္စတိ။—ဋီကာ။ ကေနဋ္ဌေန အတ္ထကို “ယာထာဝတော အရဏီယတော ဤတဗ္ဗတော” ဟု ဖွင့်သည်။

ကြောင့်။ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခမည်သည်။ အဓိမုစ္ဆန္တော၊ အဓိမုစ္ဆ အနက် သဘောကြောင့်။ (ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။) [အဓိမုစ္ဆအမည်ရပ်ကို နောက်၌ ပြလိမ့်မည်။ ဝိမောက္ခော၌ ဝိ+မုစ္ ဓာတ်တည်း။ ‘ဝိ’ ကို ‘အဓိ’ ဟုလည်း ကောင်း၊မောက္ခ ကို ‘မုစ္ဆ’ ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။]

ပန၊ ပရိဟာရ။ပ။ အံ။ အယံ အဓိမုစ္ဆန္တော နာမ၊ ဤအဓိမုစ္ဆန္တ မည် သည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့မှ။ သဠ၊ ကောင်းစွာ။ မုစ္ဆန္တော စ၊ လွတ်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောသည် လည်းကောင်း။ အာရမ္မဏေ၊ အာရုံ၌။ အဘိရတိ ဝသေန၊ အလွန် မွေ့လျော် ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သုဠ၊ စွာ။ မုစ္ဆန္တော စ၊ သက်ဝင်ခြင်းဟူသော အနက် သဘောသည်လည်းကောင်း။ ပိတု၊အဖ၏။ အင်္ဂေ၊ ရင်ခွင်၌။ ဝိဿဋ္ဌင်္ဂပစ္စင်္ဂဿ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိသော။ ဒါရကဿ၊ ၎င်း။ သယနံ ဝိယ၊ အိပ် ခြင်းကိုကို။ အနိဂ္ဂဟိတဘာဝေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့သည် မနှိပ်စက်အပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရာသင်္ဂတာယ၊ ရှုံ့ရှားခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ အာရုံ၌။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ ဝုတ္တိ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ အယံ အတ္ထော၊ ဤ အာရမ္မဏေ အဘိရတိဝသေန သုဠ၊ မုစ္ဆန္တော ဟူသော အနက်သည်။ပစ္စိမေ၊နောက်ဖြစ်သော။ဝိမောက္ခော၌။ နတ္ထိ။ပုရိမေသု၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံသောဝိမောက္ခတို့၌။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။

ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိတိတ္ထေ၊ဟူသောဤပါဌ်၌။(အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အတ္တတ္ထံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ကေသာဒိသု၊ သံအစရှိကုန်သော။ နီလကသိဏာဒိသု၊ နီလကသိုဏ်း အစရှိသည်တို့၌။ နီလကသိဏာဒိဝသေန၊ နီလကသိုဏ်း အစရှိ သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ဥပ္ပါဒိတံ၊ဖြစ်စေအပ်သော။ ရူပဇ္ဈာနံ၊ရူပဈာန်သည်။ ရူပံ၊ ရူပ မည်၏။[“ဈာန” ဟူသော နောက်ပုဒ် ကျေသည်။] အဿံ၊ ထို ရဟန်း၏။ တံ၊ ထိုရူပဈာန်သည်။ အတ္ထိ။ဣတိ၊ ထိုသို့ရူပဈာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထို ရဟန်းသည်။) ရူပိ၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ရူပါနိ ပဿတိတိ၊ ကား။ ဗဟိဒ္ဓါ ပိ၊ ကိုယ်မှ အပ၌လည်း။ [“ပိ”ဖြင့် အတ္တတ္ထကို ပေါင်း။] နီလ ကသိဏာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ရူပါနိ၊ ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။ [ရူပါနိတိ ပနေတ္ထ

ထိုသို့ စွင်သောကြောင့် အတ္တ၌ “အရ ဓာတ် တ ပစ္စည်း”ဟု ကြိပါ။ “အရိယတေ ဉာယတေတိ အတ္ထော” ဟုပြု၍၊ဤနေရာ၌ အရဓာတ်သည် ဉာဏဂတိ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဉာယတေ” ဟု အနက်ဆိုနိုင်သည်။ ဖဿ စသော သဘောတရားကို ဉာဏ်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိအပ်သောကြောင့် ထိုသဘောတရားကိုပင် “အတ္တ” ဟု ခေါ်ရသည်။ “တ္ထ”ကို သုတ်ကြီးဖြင့် ‘ဋ္ဌ’ ပြု၍ “အတ္ထော” ဟု ဖြစ်သည်။]

ပုံရိမပဒလောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တေန ဝုတ္တံ နိလကသိဏာဒိဂ္ဂပေါနိတိ။—ဋီကာ။
 ဤအလို “နိလကသိဏာဒိနိ+ဂ္ဂပေါနိ” ဝါကျမရှိရ၊ “နိလကသိဏာဒိဂ္ဂပေါနိ”
 ဟု သမာသ်ရှိစေရသည်။] ဈာန်စက္ခုနာ၊ ဈာန်စက္ခုဖြင့်၊ ပဿတိ၊ ရှု၏။
 ဣမိနာ၊ ဤ ရူပိ ရူပေါနိ ပဿတိ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓဝတ္ထု
 ကေသု၊ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဝတ္ထုရှိကုန်သော။ကသိဏေသုတို့၌။ ဥပ္ပါဒိတဇ္ဈာနဿ၊
 ဖြစ်စေအပ်သောဈာန်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ရူပိ
 ဝစရဇ္ဈာနာနိ၊ ရူပါဝစရဈာန်တို့ကို။ ဒဿိတာနိ၊ ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ။ န ရူပသညီ၊ ကသိုဏ်း
 ရုပ်၌ဖြစ်သော သညာမရှိသည်။ အတ္တနေော၊ ၏။ ကေသာဒိသု၊ ဆံအစရှိ
 သည်တို့၌။ အနုပ္ပါဒိတရူပါဝစရဇ္ဈာနေော၊ ဖြစ်စေအပ်သော ရူပါဝစရဈာန်
 မရှိသည်။ (ဟုတွာ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပေါနိ ပဿတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဣမိနာ၊
 ဤအဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌။ ပရိကမ္ပံ၊
 ပရိကံကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဗဟိဒ္ဓါဝ၊ အပ၌သာ။ ဥပ္ပါဒိတဇ္ဈာနဿ၊ ဖြစ်စေ
 အပ်သော ဈာန်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနိ၊ တို့ကို။
 ဒဿိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။

သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတီတိ ဣမိနာ၊ ပါဠိဖြင့်။ သုဝိသုဒ္ဓေသု၊
 အလွန်အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ကုန်သော။ နိလာဒိသု၊ နိလ အစရှိကုန်သော။
 ဝတ္ထုကသိဏေသု၊ အဆင်းကသိုဏ်းတို့၌။ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿိတာနိ၊
 ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ ဟူသောပါဠိ၌။
 ဗုဒ္ဓော အပ္ပနာယံ၊ အပ္ပနာ၏အတွင်း၌။ သုဘန္တိ၊ သုဘ ဟူ၍။ ဝါ၊ တင့်
 တယ်ပါပေ၏ဟူ၍။ အာဘောဂေါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ကိဉ္စာပိ နတ္ထိ၊
 အကယ်၍ကား မရှိပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ ယော၊ အကြင်
 ရဟန်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်သော။ သုဘံ၊ တင့်တယ်သော။ ကသိဏံ၊
 ကသိုဏ်းကို။ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ၊ အာရံပြု၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သော၊
 ထိုရဟန်းသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဘန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူ၍။ အဓိ
 မုတ္တော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုဗ္ဗတံ၊
 ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
 ဝေ၊ ဤသို့။ ဒေသနာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ကတာ၊ ပြုတော်မူ
 အပ်ပြီ။

ပန၊ ကား။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ၊ ။ ကထံ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ။ပ။
 ဝိမောက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ [ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။

သုဘန္တေဝ၊ ဟူ၍သာ။ အဓိမုတ္တော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့မှ လွတ်
 ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊နည်း။) ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။
 မေတ္တာသဟဂတေန၊ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။
 ဧကံ၊ တခုသော။ ဒိသံ၊ အရပ်မျက်နှာကို။ ဝါ၊ အရပ်မျက်နှာ၌တည်သော
 သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်းပ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာ၏။
 ဝါ၊ ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါ
 တို့သည်။ အပ္ပဋိကူလာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 ကရုဏာသဟဂတေန၊ သော။ပ။ မုဒိတာသဟဂတေန၊ သော။ပ။ ဥပေက္ခာ
 သဟဂတေန၊ သော။ စေတသာ၊ ဖြင့်။ ဧကံ၊ သော။ ဒိသံ၊ ကို။ ဝါ၊
 ကို။ ဖရိတွာ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်းပ။ ဥပေက္ခာယ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝိ
 တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အပ္ပဋိကူလာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုဘန္တေဝ၊ ဟူ၍သာ၊ အဓိမုတ္တော၊ သည်။ ဟော
 တိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ (ဟောတိ။)

သဗ္ဗသော၊ ရူပသညာနန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ယံ၊
 အကြင်စကားကို။ ဝတ္ထုပွဲ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ သဗ္ဗ၊ ထို အလုံးစုံသောစကား
 ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ။) ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ အယံ
 အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခောတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤ နိရောဓသည်။ စတုန္ဒံ၊ ကုန်
 သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗသော၊ ကြွင်းမဲ့သည့် အလုံးစုံအားဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊
 စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့မှ
 လွတ်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ခုမြောက်
 သော။ ဥတ္တမော၊ မြတ်သော။ ဝိမောက္ခော နာမ၊ ဝိမောက္ခမည်၏။

ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။ ။ နိရောဓသမာပတ်၏ အတွင်း၌ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး မရှိသောကြောင့်
 ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ဖွယ်မလို၊ ထို့ကြောင့် ဣကာ၌—“ဝိသုဒ္ဓတ္တာတိ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလ
 နိရောဓိတတ္တာ” ဟု ဖွင့်သည်။ “သမာပတ်အတွင်း ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလဝယ်
 နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့ကို ချုပ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်သည်” ဟုလို။

ဥတ္တမော ဝိမောက္ခော။ ။ အာရိယေဟေဝ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော၊ အနာဂါမိ
 ရဟန္တာဖြစ်သော အာရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သာဝင်စားနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။
 အာရိယဗလ ပရိယောသာနတ္တာ၊ အာရိယာဖိုလ်ဟူသော အဆုံးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 လည်းကောင်း။ (နိရောဓသမာပတ်၏ အဆုံး၌ အနာဂါမိဖိုလ်၊ သို့မဟုတ် အရဟတ္တ
 ဖိုလ် ဖြစ်ရသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။) ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိဘာဝတော စ၊
 နိရောဓသမာပတ်အတွင်း၌ ရုပ်နာမ်အချို့တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

၁၃၀။ အနံလောမန္တိ၊ ကား။ အာဒိတော၊ အစပထမ သမာပတ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ ပရိယောသာနာ၊ အဆုံး နိရောဓသမာပတ်တိုင်အောင်။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ကောင်းစွာရောက်၏။ ဝါ၊ ဝင်စားနိုင်၏။) ပဋိလောမန္တိ၊ ကား။ ပရိယောသာနတော၊ အဆုံး နိရောဓသမာပတ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ အာဒိတော၊ အစ သမာပတ်တိုင်အောင်။ (သမာပဇ္ဇတိ။) အနုလောမ ပဋိလောမန္တိ၊ လူဒါ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သမာပတ္တိနံ၊ ထို၏။ ဝါ၊ ထိုကို။ အတိပဂုဏတ္တာ၊ အလွန် အဝါးစွာ လေ့လာအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အဋ္ဌတော ဝ၊ တခုသောသမာပတ်၌ မတန်ရပ်မူ၍သာ။ ဣတော စိတော စ၊ ဤသမာပတ် ဤသမာပတ်သို့လည်း။ သဗ္ဗရဏဝသေန၊ လှည့်လည် ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ယတ္ထိစ္စကန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဩကာသပရိဒီပနံ၊ သမာပတ်ဝင် စားရာအရပ်ကို ပိုင်းခြား၍ပြုကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ယတ္ထ ယတ္ထ ဩကာ သေ၊ အကြင် အကြင် အရပ်၌။ (သမာပဇ္ဇိတုမ္ပိ၊ ဝင်စားခြင်းငှာလည်း ကောင်း။ ဝုဋ္ဌာတုမ္ပိ၊ ထခြင်းငှာလည်းကောင်း။) ဣစ္စတိ၊ အလိုရှိ၏။ (တတ္ထ တတ္ထ ဩကာသေ၊ ၌။ သမာပဇ္ဇတိ ပိ၊ ဝင်စားလည်းဝင်စားနိုင်၏။ ဝုဋ္ဌာ တိ ပိ၊ ထလည်းထနိုင်၏။) ယဒိစ္စကန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ သမာပတ္တိ ဒီပနံ၊ သမာပတ်ကိုပြုကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ယံ ယံ သမာပတ္တိ၊ အကြင် အကြင် သမာပတ်ကို။ (သမာပဇ္ဇိတုမ္ပိ၊ ငှာလည်းကောင်း။ ဝုဋ္ဌာတုမ္ပိ၊ ငှာ လည်းကောင်း။) ဣစ္စတိ၊ ၏။ (တိ တိ သမာပတ္တိ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ ပိ၊ နိုင်၏။ ဝုဋ္ဌာတိ ပိ၊ နိုင်၏။) ယာဝတိစ္စကန္တိ၊ ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒဒီပနံ၊ သမာပတ်ဝင်စားရာ ကာလ အပိုင်းအခြားကို ပြု ကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ယာဝတကံ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလပတ်လုံး။ (သမာပဇ္ဇိတုမ္ပိ၊ ငှာလည်းကောင်း။ ဝုဋ္ဌာတုမ္ပိ၊ ငှာလည်းကောင်း။) ဣစ္စတိ၊ ၏။ (တာဝတကံ၊ ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အဒ္ဓါနံ၊ လုံး။ သမာပဇ္ဇတိ ပိ၊ နိုင်၏။ ဝုဋ္ဌာတိ ပိ၊ နိုင်၏။) သမာပဇ္ဇ တိတိ၊ ကား။ တံ တံ သမာပတ္တိ၊ သို့။ ပဝိသတိ၊ ဝင်စားနိုင်၏။ ဝုဋ္ဌာ တိတိ၊ ကား။ တတော၊ ထို သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နိုင်၏။

ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တောတိ၊ ကား။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဘာဂေဟိ၊ အရူပ ဈာန်သမာပတ် မဂ်ဟူသော အဖို့တို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဘာဂေဟိ၊ ရူပ

ဒွိဟိ သာဂေဟိ ဝိမုတ္တော။ ။ဒွိဟိ ဘာဂေဟိ အရ “အရူပဈာန်သမာပတ်၊မဂ်” ဟူသော လွတ်မြောက်ကြောင်းအဖို့ နှစ်ဖို့ကိုလည်းကောင်း၊ “ရူပကာယ၊နာမကာယ”

ကာယ နာမကာယဟူသော အဖို့တို့မှ။ ဝိမုတ္တော (တိ)၊ လွတ်သောပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်။) အရူပသမာပတ္တိယာ၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြစ်သော အရူပ သမာပတ်ဖြင့်။ ရူပကာယတော၊ ရူပကာယမှ။ ဝါ၊ ရူပကာယ၌ဖြစ်သော ကိလေသာအပေါင်းမှ။ ဝိမုတ္တော (တိ)၊ ဟူ၍။ မဂ္ဂေန၊ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြစ်သော မဂ်ဖြင့်။ နာမကာယတော၊ နာမကာယမှ။ ဝါ၊ နာမကာယ၌ဖြစ်သော ကိလေသာအပေါင်းမှ။ ဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ နိ။) စ၊ သာဓက ကား။ အစို့ ယထာ။ ပ။ သင်္ခန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤဂါထာစကားတော် ကို။ (ဘဂဝတော) ပိ၊ လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[ဥပသိဝ၊ ဥပသိဝ။ ဝါတဝေဂေန၊ လေအဟုန်သည်။ ခိတ္တာ၊ တိုက်ခတ်အပ်သော။ အစို့ (အစို့)၊ မီးလျှံသည်။ [ဆန်းကြောင့် ဒီသ။] အတ္တံ၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့။ ပလေတိ၊ ရောက်၏။ သင်္ခန္တိ၊ မည်သည့်အရပ်သို့ သွားလေ၏ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဥပေတိ ယထာ၊ မကပ်ရောက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ နာမကာ ယတော၊ မှ။ ဝိမုတ္တော၊ သော။ မုနိ (မုနိ)၊ ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ အတ္တံ၊ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့။ ပလေတိ၊ ရောက်၏။ သင်္ခန္တိ၊ ခတ္တိယ ဗြာဟ္မဏ စသည်ဖြင့် ခေါ် ဝေါ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဥပေတိ၊ မရောက်တော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ။ အဝေါစ၊ ပြီ။]

ဟူသောလွတ်မြောက်ထိုက်သောအဖို့ နှစ်ဖို့တို့ကိုလည်းကောင်း ယူရသည်။ ထို့ကြောင့် အရူပသမာပတ္တိယာစသည်ဖြင့် အကျယ်ပြုသည်။ ထိုတွင် အရူပသမာပတ်သည် ဝိက္ခမ္ဘန ပိမောက္ခ (ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွါသောအားဖြင့် လွတ်မြောက်ကြောင်းတရား) တည်း။ မဂ်သည်-သမုစ္ဆေဒပိမောက္ခ (ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သောအားဖြင့် လွတ်မြောက်ကြောင်းတရား) တည်း။ အရူပဇ္ဈာနနေ ဝိက္ခမ္ဘနပိမောက္ခေန၊ မဂ္ဂေန သမုစ္ဆေဒပိမောက္ခေနာတိ ဋီဟိ ပိမုစ္စနဘာဂေဟိ (လွတ်မြောက်ကြောင်း အဖို့တို့ဖြင့်။)၊ အရူပသမာပတ္တိယာ ရူပကာယတော မဂ္ဂေန နာမကာယတောတိ နိမ္မိတံ ပိမုစ္စိတဗ္ဗဘာဂေဟိ စ (လွတ်မြောက်ထိုက်သော အဖို့တို့မှလည်းကောင်း။) ဝိမုတ္တော၊ ဓတနာဟ အရူပသမာပတ္တိယာတိ အာဒိ။

ဆက်ဦးအံ့။ - လွတ်မြောက်ဟူရာ၌ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်းတည်း။ ထိုသို့ လွတ်မြောက်လတ်သော် ကိလေသာတို့ကို ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့် ပယ်ခွါခြင်း သမုစ္ဆေဒ ပဟာန်ဖြင့် “အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ကာယနှစ်ပါးအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်သော ကြောင့် ရူပကာယတော နာမကာယတော ဝိမုတ္တော”ဟု ဆိုသည်။ ဝိမုတ္တောတိ ဟိ ကိလေသေဟိ ပိမုတ္တော၊ ပိမုစ္စန္တော စ ကိလေသာနံ ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္စိန္တနေဟိ ကာယဒွယတော ဝိမုတ္တောတိ အယမေတ္ထ အတ္တော။-ဋီကာ။

ပန၊ ဆက်။ သော သေ(သော)ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ထိုဥဘတော
 ဘာဂဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာကာလာနဉ္စာယတနာဒိသု၊ အာကာသာနဉ္စာ
 ယတန ဈာန်အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရတော၊ အမှတ်မထား တပါးပါး
 သောဈာန်မှ။ ဝုဠာယ၊ ထ၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော စ၊
 ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ အနာဂါမီ၊ အနာဂါမ်သည်။ ဟုတွာ၊
 ၍။ နိရောဓာ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဝုဠာယ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော
 စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိစော၊ ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ပန၊ ဝါဒန္တရ
 ကား။ ဧကံ အချို့သော ဥတ္တရဝိဟာရဝါသိဆရာ သာရသမကျမ်းဆရာတို့
 သည်။ [ဧကစိတိဥတ္တရဝိဟာရဝါသိနော၊ သာရသမာစရိယာစ။-ဋီကာ။] ယသွာ၊
 ကြောင့်။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနမှ။ ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်သည်လည်း။ ဒုဝဂီကံ၊
 နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ ဥပေက္ခာသဟဂကံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဈာန်
 တည်း။ အရူပါဝစရဇ္ဈာနမှ။ သည်လည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်
 သော ဒုဝဂီက ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဈာန်ပင်တည်း။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ရူပါ
 ဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဠာယ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော ပိ၊
 သည်လည်း။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

ပန၊ ဆက်။ အယံ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပဉ္စော၊ ဤဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ
 ပြဿနာသည်။ (ပတ္တော-၌ စပ်။) ဟေဋ္ဌာလောဟပါသာဒေ၊ ကြေးပြာသာဒ်
 ၏အောက်၌။ သမုဠဟိတွာ၊ ဖြစ်ပေါ်၍။ တိပိဋကစူဠသုမနတ္ထေရဿ၊ ၏။
 ဝဏ္ဏနံ၊ အဖွင့်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ စိရေန၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌။
 ဝိနိစ္ဆယံ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ [ဝိနိစ္ဆယန္တိ သံသ
 ယဆေဒကသန္နိဋ္ဌာနံ၊ သံသယကိုဖြတ်တတ်သော ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။-ဋီကာ။]
 ကိရ၊ ခွဲ။ ဂိရိဝိဟာရေ၊ ဂိရိကျောင်းတိုက်၌။ ထေရဿ၊ ၏။ အန္တေဝါ
 သိကော၊ အနီးနေတပည့်သည်။ ဧကဿ၊ သော။ ပိဏ္ဍပါတိကဿ၊ ပိဏ္ဍပါတ်

အယံ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပဉ္စော။ ။သမာနဝါဒ က“သော ပနေသပဉ္စဝိစော”ဟု
 ဆို၍ ဧကစိဝါဒ က ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်မှစ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်လည်း “ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တ”ဟု ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ဥဘတောဘာဂ
 ဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည် ဧကစိဝါဒနှင့်တကွ ခြောက်ပါးရှိ၏။ ဤသို့ “ခြောက်ပါး”ဟူသော
 အယူကိုပင် “သိခြင်းငှာ အလိုရှိအပ်သော အနက်တမျိုးဖြစ်၏”ဟု ပြလိုသောကြောင့်
 “အယံ ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တပဉ္စော”ဟု ဆိုသည်။ [ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တဿ
 ဆဗ္ဗိဓေံ နိဿာယ ပုဂ္ဂုပဉ္စော။-ဋီကာ။]

ရုတင်ဆောင်သော ရဟန်း၏။ မုခတော၊ နှုတ်မှ။ တံ ပဉ္စ၊ ထိုသို့
 အပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ [တံ ပဉ္စန္ဒိ တံ အတ္ထံ၊ ဉာတုံ ဣန္ဒြိတော
 တံ အတ္ထော ပဉ္စော။-ဋီကာ။] သုတ္တာ၊ ။ ။ အာဟ၊ ပြီး။ (ကိံ၊ နည်း။)
 အာဝုသော၊ အရှင်ဘုရား။ ဟေဋ္ဌာလောဟပါသာဒေ၊ ဌံ။ အမှာကံ၊ တို့၏။
 အာစရိယဿ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ပါဠိဓမ္မကို။ ဝဏ္ဏယတော၊ ဖွင့်စဉ်။ ဧကေနစိ၊
 တစုံတယောက်သည်။ (ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အနက်သဘောကို။) န သုတ
 ပုဗ္ဗံ၊ မကြားအပ်ဘူးပါ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ။ [န ဧကေနစိ သုတပုဗ္ဗန္တိ
 ဧကေနစိ ကိဉ္စိ န သုတပုဗ္ဗံ၊ ဣဒံ အတ္ထဇာတန္တိ အဓိပ္ပာယ်ယော။-ဋီကာ။]

ဘန္တေ၊ ရား။ ကိံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ထေရော၊ တိပိဋကစူဠသုမန
 ထေရ်သည်။ အဝစ၊ ဆိုပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီး အာဝုသော၊
 အရှင်ဘုရား။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဇာနံ၊ သည်။ ဒုဝဂီကံ၊ သော။ ဥပေက္ခာ
 သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်သည်။ ကိဉ္စာပိ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား
 ဖြစ်ပါပေ၏။ [အရူပဈာန်နှင့် တူပါပေ၏ဟူလိုစိ] ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ကိဉ္စာပိ
 ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ အကယ်၍ကား ပယ်ခွါနိုင်ပါပေ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။
 ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အာသန္နပက္ခေ၊ နီးသောအဖို့၌။ ဝိရူဟနဋ္ဌာနေ၊ စည်ပင်ရာ
 အရပ်၌။ သမုဒါစရတိ၊ ဖြစ်ရ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမေ ကိလေသာ နာမ၊
 မည်သည်။ ပဉ္စဝေါကာရသာဝေ၊ 'ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌။ 'နီလာဒီသု၊ အညို
 အစရှိသော အာရုံတို့တွင်။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။
 အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဥပနိဿာယ၊ မှီ၍။ သမုဒါစရန္တိ၊ ဖြစ်ရကုန်၏။ ရူပါ
 ဝစရဇ္ဈာနဉ္စ၊ ရူပါဝစရဈာန်သည်လည်း။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထို နီလာအစ
 ရှိသော အာရုံကို။ န သမတိက္ကမတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သဗ္ဗသော၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံအားဖြင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ နိဝတ္တေတွာ၊
 နှစ်စေ၍။ အရူပဇ္ဈာနဝသေန၊ အရူပဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကိလေသေ၊
 တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ ပယ်ခွါပြီး၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော ဝ၊ ရောက်
 သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ
 စကားကို။ ထေရော၊ တိပိဋက စူဠသုမန ထေရ်သည်။ အဝစ၊ ပြောဆို
 ပါပြီ။

စ ပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝတ္တာ၊ လျှောက်ပြီး၍။
 ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤသုတ်ကို။ အာဟရိ၊ ဆောင်ပြီး။ (ကိံ)။ ကတမော စ၊ ပ။
 ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟရိ၊ ပြီ)။ [ကတမော စ ပုဂ္ဂ
 ဇလာ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တော၊ မည်သနည်း။

ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အဋ္ဌ၊
 ကုန်သော။ ဝိမောက္ခော၊ တို့ကို။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ဖုသိတာ၊
 ထို၍။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ အဘ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာယ၊ စ၊ ဖြင့်
 လည်း။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ပရိက္ခိဏာ၊ ကုန် ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။-ဧကမပုဂ္ဂလပညတ်။]

ဣမာယ စ အာနန္ဒ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိယာတိ၊ ကား။ အာနန္ဒ၊
 အာနန္ဒာ။ ဣတော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိတော၊ ဤ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိ
 ထက်။ ဝါ၊ မှ။ (အညာ၊ အခြားသော။ ဥတ္တရိတရာ ဝါ၊ သာ၍လွန်က
 သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဏိတတရာ ဝါ၊ သာ၍မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်
 သော။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ တော။ သေသံ၊ ကြွင်းသော
 ပုဒ်အပေါင်းသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဝါရတို့၌။ ဥတ္တာန မေဝ၊ ပေါ
 လွင် ထင်ရှားသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ။မဟာနိဒါနသုတ္တဝတ္ထနာ၊
 သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဟာနိဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ပြီ။၏။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

မဟာဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဠိတထာဝရီန္ဒြိယမာ

[အဋ္ဌကထာနှင့်တွဲ၍ ပို.ချရန်]

မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ

၁-မဟာပဒါနသုတ္တ

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ

၁။ ။ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ [အရှင်အာနန္ဒာက အရှင်မဟာကဿပ အား ခေါ်သောအာလုပ်။] မေ၊ တပည့်တော်သည်။ (မဟာပဒါနသုတ္တံ၊ ပဟာပဒါနသုတ်တော်ကို။) ဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ လျှောက်အပ်မည့်အတိုင်း။ သုတံ၊ နာယုမ္မုတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။ [ဤဝါကျ၏ အခြားအနက် များကို သီလက္ခနိပါဠိတော် ဗြဟ္မဇာလသုတ်နိဿယ အစဉ် ပြထားပြီ။] (ကိ၊ အဘယ်သို့ နာယုမ္မုတ်သား ဆောင်ထားအပ်သနည်း။) [ဤ ကိ၏ အဖြေကို သုတ်အဆုံးကျမှ တွေ့ရလိမ့်မည်။]

ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့၌။ ဝါ၊ သာဝတ္ထိမြို့၏ အနီးဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်မည်သော။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ်သဌေး၏။ အာရာမေ၊ အရံ၌။ (ကျောင်းတိုက်၌။) ကရေရိကုဋ္ဌိကာယံ၊ ကရေရိမည်သော ကျောင်းငယ်၌။ (အနီးအပါး၌ ခံတက်ပင်ရှိသော ကျောင်းငယ်၌။) ဝိဟရတိ၊ ဣရိယာတပါး၊ ညောင်းညာများကို တပါးဖြင့်ဖြတ်၊ မကျလတ်အောင်၊ အတ္တဘောကို ဆောင်တော်မူ၏။ (သဒ္ဓတ္တံ။) ဝါ၊ နေတော်မူ၏။ (အဓိပ္ပာယ်တ္တံ။) [ကေ သမယံ၏ အနက်အမျိုးမျိုးကို ဗြဟ္မဇာလသုတ် ပါဠိတော် နိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

အံထခေါ၊ ထိုအခါ၌။ (မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝတ္ထိမြို့ အနီးဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးငယ် ကရေရိမည်သော ကျောင်းငယ်၌ သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌။) ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားရာကာလ၏ နောက်အဖို့၌။ ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တာနံ၊ ဆွမ်းစားရာ အရပ်မှ ဖဲခွဲကုန်သည် ဖြစ်၍။ ကရေရိမဏ္ဍလမာဌေ၊ ကရေရိ တန်ဆောင်းဝန်း၌။ သန္နိသိန္နာနံ၊ ကောင်းစွာထိုင်နေကြကုန်သော။ သန္နိပတိတာနံ၊ အတူတကွ ကျရောက်ကြကုန်သော။ ဝါ၊ စည်းဝေးကြကုန်သော။ [သန္နိသိန္န သန္နိပတိတတို့၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခနိဘာသာဋီကာ ပထမအုပ် ၂၇၅-၌ ပြခဲ့ပြီ။] သမ္ပဟုလာနံ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဓမ္မိ၊ တရားရှိသော။ ဣဿ၊ စကားသည်။ ပုဒ

ပါဒါ၊ ဖြစ်ပြီ။ (ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။) (ကိံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။) ဣတိ၊
 ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝါ၊ ဤအခြင်းအရာ အားဖြင့်လည်း။ ပုဗ္ဗေဒါဝါသော၊
 ရှေး၌နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်ခဲ့၏။) ဣတိပိ ။ပ။
 ဣတိ၊ သို့။ (ဥပပါဒါ။)

၂။ ။ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝိသုဒ္ဓါယ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော။
 အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ပုညာဒသောတကို လွန်
 သော။ (လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ပုညာဒသောတကို လွန်၍ ကြားနိုင်သော။)
 ဒိဗ္ဗာယ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပုညာဒသောတနှင့်တူသော။ သောတဓာတုယာ၊
 သောတဓာတ်ဖြင့်။ (တနည်း) ဒိဗ္ဗာယ၊ သောတဓာတုယာ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိ
 ညာဉ်ဓာတ်ဖြင့်။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ၊ ဤ
 စကားပြောသံကို။ အသောသိ၊ ကြားတော်မူပြီ။ [ဝိသုဒ္ဓါယ၊ စသည်တို့၏
 အဖွင့်ကို အင်္ဂုတ္တရ ဆက္ကနိပါတေဒီကာ၌ကြည့်ပါ။] အထခေါ၊ ၌။ (ကြား
 တော်မူရာ ထိုအခါ၌။) ဘဂဝါ၊ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဝုဠာယ၊ ထတော်
 မူ၍။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠော၊ ကရေရိ တန်ဆောင်း
 ဝန်းသည်။ (အတ္တိ၊ ရှိ၏။) တေန၊ ကရေရိ တန်ဆောင်းဝန်းရှိရာ ထိုအရပ်
 သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ကြတော်မူပြီ။

ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ကြတော်မူပြီး၍။ ပညတ္တေ၊ ခင်းထားအပ်သော။ အာ
 သနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒိ၊ ထိုင်တော်မူပြီးနိသဗ္ဗ၊ ထိုင်တော်မူပြီး၍။ ဘဂဝါ၊
 ဘိက္ခု။ တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (မေးတော်မူပြီ။) (ကိံ၊ အဘယ်
 သို့ မိန့်တော်မူသနည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုတို့။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။
 ကာယ ကထာယ၊ အဘယ်စကားဖြင့်။ သန္နိသိန္နာ၊ ကောင်းစွာ ထိုင်နေ
 ကြကုန်သည်။ သန္နိပတိတာ၊ အတူတကွ ကျရောက်ကြကုန်သည်။ (စည်းဝေး
 ကြကုန်သည်။) အတ္တနု၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဝိပွကတာ၊
 အပြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီးမဟုတ်သော။ ဝါ၊ မပြီးသေးသော။ အန္တရာ၊
 ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုစသည်တို့၏ အကြား၌ဖြစ်သော။ ကထာ၊ စကား
 သည်။ ကာ စ ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (အာမန္တေသိ။) [အန္တရာ
 ကထာ စသည်တို့၏အဖွင့်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဒီကာ ပ၊ အုပ်၊ ၃၀၇၊ ၈-
 ၌ပြထားပြီ။]

ဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော်။ (မေးတော်မူအပ်သော်။) တေ
 ဘိက္ခု။ တို့သည်။ ဘဂဝန္တိ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ တေ၊ ဤစကားကို။
 အဝေါ၊ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ လျှောက်ကြကုန်သနည်း။)

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣဓ၊ ယခုအခါ၌။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ၌။ ပိဏ္ဍပါတပဋိ
 က္ကန္တာနံ၊ ဖြစ်၍။ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠေ၊ ၌။ သန္တိသန္တာနံ၊ ကုန်သော။ သန္တိ
 ပတိတာနံ၊ ကုန်သော။ အမ္မာကံ၊ တပည့်တော်တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ
 ဓမ္မိ ကထာ။ ဥဒပါဒိ၊ ပါပြီ။ (ကိ။) “ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဣတိပိ
 ပုဗ္ဗေနိဝါသော”တိ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တို့၏။ ဝိပွကတာ၊
 သော။ (မပြီးမပြတ် ရပ်၍နေသော။) အန္တရာ၊ သော။ ကထာ၊ သည်။ အယံ
 ခေါ၊ ဤစကားပါတည်း။ (ဤ ပုဗ္ဗေနိဝါသကိုအကြောင်းပြု၍ ပြောဆို
 အပ်သော စကားပါတည်း။) အထ၊ (ပြောဆို၍မပြီးသေးရာ) ထိုအခါ၌။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ အနုပုတ္တော၊ ရောက်တော်မူလာပါပြီ။ ဣတိ(အဝေါစုံ)။

၃။ ဘိက္ခဝေ။ တုမော၊ သင်တို့သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ၊ သော။
 ဓမ္မိ၊ သော။ ကထံ၊ ကို။ သောတုံ၊ နာခြင်းငှာ၊ ဣစ္စယျာထ နော၊ အလိုရှိကြ
 ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ၊
 မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ၊ သော။ ဓမ္မိ၊ သော။ ကထံ၊ ကို။
 ယံ ကရေယျ၊ အကြင် ပြုတော်မူရာ၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ တေဿ၊
 ဤ ပုဗ္ဗေနိဝါသနှင့်စပ်သော တရားစကားကိုပြုတော်မူခြင်း၏။ ကာလော၊
 အခါပါတည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပေ။ ယံကရေယျ။ သုဂတ၊ ကောင်းသော
 စကားကို ပြောဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား။ တေဿ၊ ဤ ပုဗ္ဗ
 နိဝါသပဋိသံယုတ္တဓမ္မိကထာကိုပြုတော်မူခြင်း၏။ ကာလော၊ ပါတည်း။ ဘဂဝ
 တော၊ ၏။ ဝစနံ၊ စကားတော်ကို။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ ဘိက္ခု၊ တို့
 သည်။ ဓာရေဿန္တိ၊ ဆောင်ထား မှတ်သားကြပါလိမ့်မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့
 လျှောက်ကုန်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ သုဏာထ၊ နားစိုက်ကြကုန်
 လော့။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနဿိ၊ စိတ်၌။ ကရေထ၊ ပြုကြကုန်လော့။
 (တနည်း)မနဿိကရေထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့။ ဘာသိဿာမိ၊ အကျယ်
 ဟောတော်မူမည်။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေံ၊ ဤ အတိုင်းမှန်ပါ။ ဣတိ
 ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ တေဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို။
 ပစ္စသောသံ၊ ရှေးရှု နားထောင်ကြကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝေံ၊ ဤ
 စကားတော်ကို။ (နောက်လာမည့် ဣတော သော ဘိက္ခဝေအစရှိသောစကား
 တော်ကို)။ အဝေါ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ။ နည်း)။

၄။ ဘိက္ခဝေ။ ယံ(ယသ္မိံ ကပ္ပေ)၊ အကြင်ကမ္ဘာ၌။ အရဟံ၊ ဝါသနာ
 နှင့်တကွ စာထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသော။ သမ္မာ
 မုဗ္ဗာဝါ (ပ) ၂၅ (က)

သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိ
 တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ လောကော၊ လောက၌။ ဥဒပါဒါ၊ ထင်ရှား
 ဖြစ်တော်မူပြီ။ (ပွင့်တော်မူပြီ။) သော၊ ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ
 ထို ကမ္ဘာသည်။ ဣတော၊ ဤ ကမ္ဘာမှ၊ ဧကနုဂုတိကပ္ပေ၊ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာ
 ထက်၌။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) ဘိက္ခဝေ။ ယံ၊ ၌။ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။
 သိခိ၊ သိခိ မည်တော်မူသော။ ဘဂဝါ လောကော၊ ဥဒပါဒါ။ သော၊ သိခိ
 မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထိုကမ္ဘာသည်။ ဣတော၊ မှ။ ဧကတိံသေ ကပ္ပေ၊
 သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌။ (ဟောတိ)၊ ဘိက္ခဝေ၊ တသ္မိညေဝ ဧကတိံသေ
 ကပ္ပေ၊ ထို သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ပင်။ ဝေဿဘူ၊ ဝေဿဘူ မည်တော်မူသော။
 ဘဂဝါ လောကေ ဥဒပါဒိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ဣမသ္မိ ညေဝ ခေါ် ဘဒ္ဒကပ္ပေ၊ ဤ ဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်။ ပ၊ ကကု
 သန္ဓော၊ ကကုသန် မည်တော်မူသော။ ဘဂဝါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဘိက္ခ
 ဝေ ဣမသ္မိ ညေဝခေါ် ဘဒ္ဒကပ္ပေ၊ ၌ပင်။ ဧကောဏာဂမနော၊ ဧကောဏာ
 ဂုဏ် မည်တော်မူသော။ ပ။ ဣမသ္မိညေဝ ဘဒ္ဒကပ္ပေ၊ ပ။ ကဿပေါ၊ ကဿပ
 မည်တော်မူသော။ ပ။ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိညေဝ ဘဒ္ဒကပ္ပေ၊ ၌ပင်။ တေရဟိ၊
 ၌။ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ အဟံ၊ သည်။ လောကော၊ ၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်
 တော်မူပြီ။ ဝါ၊ ပွင့်တော်မူပြီ။

၅။ ။ ဘိက္ခဝေ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿိံ သော။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ ဇာတိယာ၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်။ ခတ္တိယော၊ မင်းမျိုးသည်။
 အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ခတ္တိယ ကုလေ၊ မင်းမျိုး၌။ ဥဒပါဒါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။
 [သိခိဘုရားရှင် ဝေဿဘူ ဘုရားရှင်တို့လည်း မင်းမျိုးပင်ဖြစ်သည်။]။ ပ။ ကံကု
 သန္ဓော ဘဂဝါ။ ဇာတိယာ၊ အားဖြင့်၊ ဗြာဟ္မဏော၊ ဗြာဟ္မဏမျိုးသည်။
 (ပုဏ္ဏားမျိုးသည်။) အဟောသိ။ ဗြာဟ္မဏကုလေ၊ ၌။ ဥဒပါဒိ။ [ဧကောဏာ
 ဂမန ဘုရားရှင်၊ ကဿပဘုရားရှင်တို့လည်း ဗြာဟ္မဏအမျိုးအနွယ်ပင် ဖြစ်
 တော်မူကြသည်။]။ ပ။ အဟံ၊ သည်။ ဇာတိယာ ခတ္တိယော။ အဟောသိံ၊
 ပြီ။ ခတ္တိယကုလေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ပြီ။

၆။ ။ ဘိက္ခဝေ အရဟံ။ ပ။ ဝိပဿိံ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂေါတ္ထေန၊
 အနွယ်တော်အားဖြင့်။ ဧကောဏုညော၊ ဧကောဏုည အနွယ်သည်။ အဟောသိ။
 [သိခိ၊ ဝေဿဘူ ဘုရားရှင်တို့လည်း ဧကောဏုည အနွယ်တော်များပင်။]။ ပ။
 ကကုသန္ဓော၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂေါတ္ထေန၊ အားဖြင့်။ ကဿပေါ၊
 ကဿပ အနွယ်သည်။ အဟောသိ။ [ဧကောဏာဂမန ဘုရားရှင်၊ ကဿပ

ဘုရားရှင်တို့လည်း ကဿပအနွယ်တော် များပင်။] အဟံ။ပ။ ဂေါတ္တေန ဂေါတမော အဟောသိ။

၇။ ။ဘိက္ခဝေ အရဟတော။ပ။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ အသိတိဝဿ သဟဿာနိ၊ အနှစ်ရှစ်သောင်းတို့သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်တော်၏ပမာဏသည်။ (အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။) အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ (ရှိပြီ။) [အာယုပ္ပမာဏံကို ဝဲ၍ “အဟောသိ”ဟု ကေဝုစိရိ၏။] သိခိဿ ဘဂဝတော။ပ။ သတ္တတိဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ် ခုနစ်သောင်း တို့သည်။ပ။ ဝေဿဘုဿ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ သဠိဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ် ခြောက်သောင်းတို့သည်။ပ။ ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ စတ္တာလီသ ဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ်လေးသောင်းတို့သည်။ပ။ ကောဏာဂမနဿ ဘဂ ဝတော၊ ၎င်း။ တိသဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ်သုံးသောင်းတို့သည်။ပ။ကဿ ပဿ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ ဝီသတိဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ် နှစ်သောင်းတို့ သည်။ပ။

မဟံ၊ ၎င်း။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ အပ္ပကံ၊ နည်း၏။ ပရိတ္တံ၊ တို၏။ လဟကံ၊ လျင်မြန်၏။ ယော၊ အကြင်လူသည်။ စိရံ၊ ရှည်ကြာစွာ။ ဇီဝ တိ၊ အသက်ရှည်၏။ သော၊ သည်။ ဝဿသတံ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံးသော် လည်းကောင်း။ အပ္ပံဝါ၊ အနှစ်တရာအောက်အနည်းငယ်သော်လည်းကောင်း။ ဘိယျော၊ အနှစ်တရာထက် အလွန်သည်သော်လည်းကောင်း။ (ဇီဝတိ။) [ဤဝါကျဖြင့် ထိုခေတ်၏ အသက်တန်းကိုပြ၏။]

၈။ ဘိက္ခဝေအရဟံ။ပ။ ဝိပဿိ၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပါဠိ လိယာ၊ သခွတ်ပင်၏။ မူလေ၊ အနီးအောက်၌။ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ လေးပါးတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ။ သိခိ။ပ။ ပုဏ္ဏရီ ကဿ၊ သရက်ဖြူပင်၏။ မူလေ။ပ။ ဝေဿဘူ။ပ။ သာလဿ၊ အင်ကြင်း ပင်၏။ပ။ ကကုသန္ဓော။ပ။ သိရိသဿံ၊ ကုက္ကိုပင်၏။ပ။ ကောဏာဂမနော ၎င်း။ပ။ ဥဒ္ဓမ္မရဿ၊ ရေသဖန်းပင်၏။ပ။ ကဿပေါ။ပ။ နိဂြောဿေ၊ ပညောင် ပင်၏။ပ။ အဟံ။ပ။ အဿတ္တဿ၊ ညောင်ဗွေဟေပင်၏။ (ဗောဓိညောင် ပင်၏။) မူလေ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ။

၉။ ဘိက္ခဝေ အရဟတော။ပ။ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဘဂတော၊ ၎င်း။ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ၊ ခဏ္ဍတိဿမည်သော။ အဂ္ဂံ၊ မြတ်သော။ ဘဒ္ဒယုဂံ၊ ကောင်း သောအစုံဖြစ်သော။ သာဝကယုဂံ၊ သာဝကအစုံသည်။အဟောသိ။[လက်ယာ တော်ရံ အရှင် ခဏ္ဍထေရ်နှင့် လက်ဝဲတော်ရံ အရှင်တိဿထေရ်ကိုပင် ဘုရား

ရှင်က မိန့်တော်မူအပ်သော အရာဖြစ်၍ “ခဏ္ဍတိဿံ နာမ၊ ခဏ္ဍ တိဿ မည်သော” ဟု ဆိုသည်။] အဘိဘူ သမ္ဘဝံ နာမ၊ အဘိဘူ သမ္ဘဝမည်သော ။ပ။ သောဏုတ္တရံနာမ၊ သောဏ၊ ဥတ္တရမည်သော ။ပ။ ဝိဓုရသဉ္စိဝိနာမ၊ ဝိဓုရ သဉ္စိဝမည်သော။ပ။ ဘိယျောသုတ္တရံ နာမ၊ ဘိယျောသုတ္တရမည်သော ။ပ။ တိဿဘာရဒ္ဒါဇံနာမ၊ တိဿ၊ ဘာရဒ္ဒါဇမည်သော ။ပ။ သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂုလ္လာနံနာမ၊ သာရိပုတ္တဏှ၊ မောဂ္ဂုလ္လာနံ မည်သော၊ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ သာဝကယုဂံ အဟောသိ။

အမှာ။ ။ထိုသာဝကတို့တွင် အဘိဘူစသော ရှေးရှေးသာဝကတို့သည် ပညာ ပါရမီ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော လက်ယာတော်ရံ အရှင်မြတ်တို့တည်း။ သံမ္ဘဝ စသော နောက်နောက်သာဝကတို့သည် သမာဓိပါရမီ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော လက်ဝဲတော်ရံ အရှင်မြတ်တို့တည်း။ သာဝကယုဂံကို၌ အဘိဘူ သမ္ဘဝံ နာမ စသည် ဖြင့် နပုလ္လိင်ရှိသည်။

၁၀။ ။ဘိက္ခဝေ အရဟတော။ပ။ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော၊ ဇါ။ တယော၊ သုံးကြိမ်ကုန်သော။ သာဝကာနံ၊ သာဝကတို့၏။ သန္နိပါတာ၊ အစည်းအဝေးတို့သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဧကော၊ တံကြိမ်သော။ သာဝကာနံ၊ တို့၏။ သန္နိပါတော၊ သည်။ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ခြောက်သန်းရှစ်သိန်းသော ရဟန်းအပေါင်းသည်။ အဟောသိ။ ဧကော၊ သော။ သာဝကာနံ သန္နိပါတော၊ သည်။ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ရဟန်း တသိန်းသည်။ အဟောသိ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော၊ သည်။ အသိတိ၊ ဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ ရဟန်းရှစ်သောင်းတို့သည်။ အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ ။ပ။ တယော၊ သုံးကြိမ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကြ ကုန်သော။ ခိဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ကုန်သော။ သာဝကာနံ၊ တို့၏။ ဣမေသန္နိပါတာ၊ ဤအစည်းအဝေးတို့သည်။ အဟေသံ။ [နိဂုံးဝါကျ။]

အမှာ။ ။နောက်၌ ဤနည်းအတိုင်း အနက်ပေးပါ။ သင်္ချာပုဒ်များသာ ထူး၏။ ထို ပုဒ်တို့၏အနက်လည်း လွယ်ပြီ။ မိမိတို့ ဘုရားရှင်၏ သာဝကသန္နိပါတံ၌ “အခုတော့ သာနိုး အခွဲအားဖြင့် တဆယ့်သုံးလီ ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုသတာနိ၊ ရဟန်းအရာတို့။ (တနည်း) အခုတော့ဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ၊ အခွဲအားဖြင့် တထောင့်သုံးရာသော ရဟန်းတို့။ ဝါ၊ တထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ်သော ရဟန်းတို့” ဟု ဆိုပါ။

၁၁။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ အသောကောနာမ၊ အသောကမည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော၊ မြတ်သော

အလုပ်အကျွေးသည်။ အဟောသိ။ပ။ ခေမင်္ဂရော နာမ၊ ခေမင်္ဂရမည်သော
။ပ။ ဥပသန္တော နာမ၊ ဥပသန္တမည်သော။ပ။ ဗုဒ္ဓိဇော နာမ၊ ဗုဒ္ဓိဇမည်သော
။ပ။ သောတ္ထိဇော နာမ၊ သောတ္ထိဇမည်သော။ပ။ သဗ္ဗမိတ္တော နာမ၊ သော
။ပ။ အာနန္ဒော နာမ၊ သော။ပ။

၁၂။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ ဝိပဿိဿံ၊ သော။၊ဘဂဝတော၊ ဇိ။ပန္နမာ
နာမ၊ ပန္နမာမည်သော။ ဣဇာ၊ မင်းသည်။ ပိတာ၊ ခမည်းတော်သည်။
အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ပန္နမတီ နာမ၊ ပန္နမတီမည်သော။ ဒေဝီ၊ မိဖုရားသည်။
ဇနေတ္ထိ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝါ၊ ဖွားမြင်စေတတ်သော။ မာတာ၊ မယ်
တော်သည်။ အဟောသိ၊ ပန္နမဿ၊ ပန္နမာမည်သော။ ရညော၊ မင်း၏။
ပန္နမတီ နာမ၊ ပန္နမတီမည်သော။ နဂရံ၊ မြို့တော်သည်။ ရာဇဓာနီ၊ မင်း
နေပြည်သည်။ အဟောသိ၊ [နောက်နောက်ဝါကျတို့၌ ဤနည်းအတိုင်း
ပေးပါ။] သိခိဿ။ပ။ အရုဏော နာမ၊ အရုဏမည်သော။ပ။ ပဘာဝတီ
နာမ၊ ပဘာဝတီမည်သော။ပ။ အရုဏဝတီ နာမ၊ အရုဏဝတီမည်သော။

ဝေဿတုဿ။ပ။ သုပ္ပတိတော နာမ၊ သုပ္ပတိတမည်သော။ပ။ ဝဿဝတီ
နာမ၊ ဝဿဝတီမည်သော။ပ။ အနောမံ နာမ၊ အနောမမည်သော။ ကကု
သန္ဓဿ။ပ။ အဂ္ဂိဒတ္တော နာမ၊ အဂ္ဂိဒတ္တမည်သော။ ပြာဟ္မဏော၊ ပြာဟ္မဏ
သည်။ (ပုဏ္ဏားသည်။) ပိတာ အဟောသိ။ ဝိသာခါ နာမ၊ ဝိသာခါမည်
သော။ ပြာဟ္မဏီ၊ သည်။(ပုဏ္ဏေးမသည်။)ပ။ဘိက္ခဝေ တေန ခေါ ပန
သမယေန၊ ၌။ ခေမော နာမ၊ ခေမမည်သော။ ဣဇာ၊ သည်။ အဟောသိ၊
ပြီ။ ခေမဿ ရညော၊ ဇိ။ ခေမဝတီ နာမ၊ သော။ပ။ [နောက်ဝါကျတို့၌
နည်းတူပေးပါ။]

ကောဏာဂမနဿ။ပ။ ယညဒတ္တော နာမ၊ သော။ပ။ ဥတ္တရာနာမ၊ သော
။ပ။ သောဘော နာမ၊ သောဘမည်သော။ပ။ သောဘဝတီ နာမ၊ သော
။ပ။ ကဿပဿ ။ပ။ ပြဟ္မဒတ္တော နာမ၊ ပြဟ္မဒတ္တမည်သော ။ပ။ဓနဝတီ
နာမ၊သော ။ပ။ ကိင်္ဂီနာမ၊ ကိင်္ဂီမည်သော ။ပ။ ကိင်္ဂိဿ၊ကိင်္ဂီမည်သော။
ရညော၊ ဇိ။ ဗာရာဏသီ နာမ၊ သော ။ပ။

ဘိက္ခဝေ။ တေရဟိ၊ ၌။ မယံ၊ ဇိ။ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ၊ သော ။ပ။
မာယာ နာမ၊ မာယာမည်သော။ပ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ၊ သော ။ပ။ အဟော
သိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ [ဘဂဝါ စောဒဝေါစ ၌ အဝေါစ သို့
ပြန်လှည့်သည်။] ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားတော်ကို။ အဝေါစ၊
မဟာဝါ(ပ) ၂၅ (ခ)

ပြီ။ ဣဒံ၊ ကိ။ ဝတုာန၊ ခိန်တော်မူပြီး၍။ သုဂတော၊ ကောင်းသော စကားကို ပြောဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်တော်မူပြီ။

၁၃။ ။ အထခေါ၊ ချွံ။ (ကျောင်းတော်သို့ဝင်တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ ချွံ။) တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ (အန္တရာကထာ-ဥပဓိ။) ဘဂဝတော၊ သည်။ အစိရပက္ကန္တဿ၊ ကြွသွားတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ကြာမြင့်သောကာလ မရှိသေးမီ။ ဝါ၊ ကြွသွားတော်မူပြီး၍ မကြာသေးမီ။ အန္တရာ၊ သော။ အယံ ကထာ၊ သည်။ ဥဒပါဒိ။ (ကိ။ အဘယ်သို့ထင်ရှားဖြစ်သနည်း။)

အာဝုသော၊ အရင်ဘုရားတို့။ ယတြိ (ယော) တထာဂတော၊ သည်။ အတိတေ၊ လွန်ပြီးကုန်သော။ (ရှေးရှေးက ပွင့်တော်မူပြီးကုန်သော။) ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးကုန်သော။ ဆိန္ဒူပပဇ္ဇေ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဟူသော ပပဉ္စတရားရှိကုန်သော။ (သံသရာ၌ ခန္ဓာအစဉ်ကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ကို ဖြတ်တော်မူပြီးကုန်သော။) ဆိန္ဒူဝဋ္ဋုမေ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော သံသရာသို့သွားကြောင်း ကုသိုလ်အကုသိုလ် ဟူသော ကမ္မဝဋ်ရှိကုန်သော။ (သံသရာသို့ သွားကြောင်းကုသိုလ် အကုသိုလ် ဟူသော ကမ္မဝဋ်ကို ဖြတ်တော်မူပြီးကုန်သော။) ပရိယာဒိန္ဒူဝဋ္ဋေ၊ ထက်ဝန်းကျင်ယူအပ်ပြီးသော ကမ္မဝဋ် ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်စေအပ်ပြီးသော ကမ္မဝဋ်ရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္ထေ၊ အလုံးစုံသော ဝိပါကဝဋ်ဒုက္ခကို လွန်တော်မူပြီးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရားရှင်တို့ကို။

ဇာတိတော ပိ၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်လည်း။ အနုဿရိဿတိနာမ၊ အမှတ်ရတော်မူနိုင်ပါပေ၏။ (အောက်မေ့တော်မူနိုင်ပါပေ၏။) နာမတော ပိ-အမည်

၁။ ယတြိဟိ နာမ။ ။ ယတြိ၌ ဩပစ္စည်းသည် ပထမအနက်၌ဖြစ်၏။ ဟိသဒ္ဓါသည်အနက်မရှိ၊ နာမသဒ္ဓါကား အစွဲရှိယအတ္ထုတဖြစ်ပုံကို ထွန်းပြသော ဝိမ္ဗယ (အံ့ဩချီးမွမ်းခြင်း) အနက်ဟောတည်း။ ဤ ယတြိ ဟိ နာမနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် “အနုဿရိဿတိ” ဟု အတိတ်အနက်၌ အနာဂတ်ဝိဘတ်ရှိရသည်။ နာမကို အနုဿရိဿတိနှင့်တွဲပါ။ [အကျယ်ကို ဘာသာစုံကား၌ ပြထားပြီ။]

ဆိန္ဒူဝဋ္ဋုမေ။ ။ ဝဋ္ဋုမသဒ္ဓါသည် “လမ်း” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ [အဋ္ဌသံ ဝဋ္ဋုမံ တထာ-အဘိဓာန် (၁၉၀)။]၊ ဤ၌ ထိုလမ်းနှင့်တူသော သံသရာသို့ သွားကြောင်း ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူသော ကမ္မဝဋ်ကို ဝဋ္ဋုမဟုတ်ပါ။ [ဆိန္ဒူ ဝဋ္ဋုမံ (သံသာရမဂ္ဂေါ) ယေသန္တိ ဆိန္ဒူဝဋ္ဋုမာ။] ဝေရုဉ္စကဏှ ပုဗ္ဗေနိဓါသာနုဿတိ ကုဏ်အဖွင့် သာရတ္ထံတို့ မှီးပါသည်။

တော်အားဖြင့်လည်း။ ပ။ ဂေါတ္တတော ပိ၊ အနွယ်တော်အားဖြင့်လည်း။ ပ။ အာယုပ္ပမာဏတော ပိ၊ သက်တော် ပမာဏအားဖြင့်လည်း။ ပ။ သာဝကယုဂတော ပိ၊ သာဝကတို့၏ အစုံအားဖြင့်လည်း။ ပ။ သာဝကသန္နိပါတတော ပိ၊ သာဝကတို့၏အစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်း။ အနုဿရိဿတိ နာမ၊ ၎င်း။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ အောက်မေ့တော်မူနိုင်သနည်း။)

တေ ဘဂဝန္တော၊ တို့သည်။ ဧဝံ ဇစ္စာ၊ ဤသို့ဇာတ်ရှိတော်မူကုန်သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ ပိ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ [ဧဝံနာမာ စသည်တို့၌လည်း “တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ” ပုဒ်တို့ကိုလိုက်စေပါ။ ပါဠိတော်၌ ပေယျာလထိုးသည်။] ပ။ တေ ဘဂဝန္တော။ ဧဝံ သီလာ၊ ဤသို့ လောကီလောကုတ္တရာသီလရှိကုန်သည်။ အဟေသုံ၊ ပ။ ဧဝံ ဓမ္မာ၊ ဤသို့ လောကီလောကုတ္တရာဟူသောသမာဓိ သမာဓိပက္ခတရားရှိကုန်သည်။ [သမာဓိပက္ခ ဟူသည်ဝိရိယ သတိ စသည်များတည်း။] ပ။ ဧဝံပညာ၊ ဤသို့မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာ ရှိကုန်သည်။ [ပညာအရ လောကုတ္တရာပညာကိုသာ ယူ၏။]

ပ။ ဧဝံ ဝိဟာရိ၊ ဤသို့နိရောဓသမာပတ်ဖြင့်နေခြင်းရှိကုန်သည်။ (တနည်း) ဧဝံ ဝိဟာရိ၊ ဤသို့ နေကြောင်းဖြစ်သော နိရောဓသမာပတ် ရှိကုန်သည်။ ပ။ တေဘဂဝန္တော၊ တို့သည်။ ဧဝံ ဝိမုတ္တာ၊ တဒဂ်စသော ဝိမုတ္တိ ငါးပါးဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးကုန်သည်။ အဟေသုံ၊ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့(အနုဿရိဿတိ နာမ၊ ၎င်း။)

အာဝုသော၊ တို့။ (တဿ) တထာဂတဿ၊ ၎င်း။ မယိဒ္ဓိကတၢ၊ ကြီးသောတန်ခိုး ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်သည်။ မဟာနုဘာဝတၢ၊ ကြီးသော အာနုဘော် ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်သည်။ အစ္စရိယံ၊ လက်ဖျောက်ခတ်တီးအံ့ချိုးထိုက်ပါပေစွ။ အာဝုသော၊ တို့။ (တဿ) တထာဂတဿ။ ပ။ မဟာနုဘာဝတၢ၊ သည်။ အပ္ပုတံ၊ မဖြစ်စဘူး ထူးဆန်းပါပေစွ။

အာဝုသော၊ တို့။ ကိံနု၊ အဘယ်သို့နည်း။ (ဘယ်လိုလဲ။) ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ၊ အကြင်သစ္စာလေးရပ် မြတ်ဓမ္မ၏။ ဝါ၊ ကို။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတၢ၊ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီးသည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ အတိတေ။ ပ။ အနုဿရတိ၊ တထာဂတဿေဝ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်ပင်။ သော ဓမ္မဓာတု၊ ဤ သစ္စာလေးရပ် မြတ်ဓမ္မကို။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ နု ခေါ်၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်လေသလော။

၁။ ဓမ္မဓာတု။ ။ဓမ္မဓာတုတိ ဓမ္မာနံ သဘာဝေါ အတ္တတော စတ္တာရိ အဓိယသစ္စာနိ၊ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါတိ သုဠု ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ သဝါသနာနံ သဗ္ဗေသံ ကိလေသာနံ ပဇဟနတော။ ပ။ အရဟတ္တံဓမ္မဓာတုတိ ကေစိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏန္တိ အပရေ၊ အချို့

ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ ယေန၊ အကြင် လျှောက်အပ်သော အကြောင်း အရာကြောင့်။ တထာဂတော။ပ။ အနုဿရတိ။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ တထာဂတဿ၊ အား။ တေမတ္တံ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။ အာရောစေသုံ (နုခေါ)၊ လျှောက်ကြလေကုန်သလော။ (လျှောက်ကြလေသလား။) ဣတိ၊ သို့။ (ဥဒပါဒိ။) [အယ မန္တရကထာ ဥဒပါဒိ ကို ပြန်လှည့်ပါ။] တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝိပွကတာ၊ သော။ အန္တရာ၊ သော။ အယံ စ ကထာ၊ ဤ စကားသည်။ (ဤကဲ့သို့သော စကားသည်။) ဟောတိ၊ [နိဝုံးဝါကျ၊ ဟိဒံ အနက်မရှိ။]

၁၄။ ။အထ ခေါ၊ ဌံ။ (စကားမပြီးဆုံးသေးရာ ထို အခါ၌။) ဘဂဝါ။ သာယန္တယမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌၊ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းမှ။ (ကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ။) ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော် မူသည်။ (ဟုတော။) ယေန။ပ။ ဝိပွကတာတိ။ [ဤပုဒ်တို့ကို ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၂-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော်။ တေ ဘိက္ခု၊ ထို ရဟန်းတို့ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဧဝံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါရံ၊ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ လျှောက်ကြသနည်း။) ဘန္တေ၊ မြတ် စွာဘုရား။ ဣမ ယခု။ ဘဂဝတော၊ သည်။ အဓိရပက္ကန္တဿ၊ ဖဲသွား ပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ ကြာမြင့်သောကာလ မရှိသေးမီ။ ဝါ၊ ဖဲသွား တော်မူပြီး မကြာသေးမီ။ (ကြသွားတော်မူပြီး၍ မကြာသေးမီ။) အမ္မာကံ၊ တပည့်တော်တို့၏။ အယံ အန္တရာ ကထာ။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပါပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။) အစ္စရိယံ။ပ။ ဣတိ ပိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဥဒပါဒိ၊ ပါပြီ။) အယံ နော။ပ။ အနုပုတ္တော၊ ပါပြီ။ ဣတိ၊ သို့လျှောက် ကုန်ပြီ။ [ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၂-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

၁၅။ ဘိက္ခုဝေ၊ ယဿာ။ပ။သော ဓမ္မဓာတု၊ ကို။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ကောင်း စွာ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီ။ ဒေဝတာပိ။ပ။ အာရောစေသုံ၊ လျှောက် ကြကုန်ပြီ။ [ပုဒ်စဉ် ၁၃-အတိုင်း အကျယ်ဆိုပါ။] ဣစ္စေယျာထ နော ။ပ။ အဝေါစ။ [ပုဒ်စဉ် ၃-နံပါတ်၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] [(ကိံ၊ အဘယ်

အရာ၌ “သဗ္ဗညုတ မြတ်ဓမ္မ၏” ဟုပေး။ ဥပမာ-ယဿာ စ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိ ဝိဒ္ဓတ္တာ ဒေသနာဝိလာသပုတ္တော ဟောတိ၊ သာယံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ မူလပဏ္ဍာသ ဇ္ဇိကာ (၆၆) စသည်တည်း။

သို့၊ မိန့်တော်မူသနည်း။) [ဤအမေး၏ အဖြေကို သုတ်တော်အဆုံး ပုဒ်စဉ် ၉၄-ကျမှ တွေ့ရလိမ့်မည်။]

၁၆။ ကဿပ ဘုရားရှင်၏ အပဒါန် (အကြောင်းအရာ)ကို ဟောတော်မူသည်။ အနက်ကို ရှေးရှေး၌ရေးခဲ့ပြီ။

ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာ

၁၇။ ။ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ ဝိပဿီ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ တုသိတာကာယာ၊ တုသိတာ နတ်အပေါင်းမှ။ (တုသိတာဘုံမှ။) စဝိတွာ၊ စုတေ၍။ သတော၊ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရသည်။ သမ္မဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ (ဟုတွာ။) မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ၊ မယ်တော်၏ဝမ်းသို့။ ဩက္ကမိ၊ သက်ရောက်ပြီ။ (ပဋိသန္ဓေနေပြီ။) အယံ၊ ဤ သတိသမ္ပဇညဖြင့် မယ်တော်၏ ဝမ်းသို့ သက်ရောက်ခြင်းသည်။ ဣ၊ ဤဘုရားအလောင်းတို့၏ မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ရောက်ရာအခါ၌။ ဓမ္မတာ၊ ပကတိ သဘောတည်း။ (သဘောတံတွာ ဓမ္မတာတည်း။) [ဓမ္မောယေဝ+ဓမ္မတာ။]

၁၈။ ။ဘိက္ခဝေ။ သော၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ (ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ သော အကြောင်းအရာကား။) ဓမ္မတာ၊ တည်း။ ယဒါ၊ ဌံ။ ဗောဓိသတ္တောပေ။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်ပြီ။ ဝါ၊ သက်ရောက်ပြီးဖြစ်၏။ [အတိတ သမိပ ဝတ္တမာန်။]

အထ၊ ဌံ။ (မယ်တော်၏ ဝမ်းသို့ သက်ရောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) သဒေ ဝကေ၊ အောက်နတ်ပြည် ငါးထပ်ရှိ နတ်တို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ သမာရကေ၊ မာရ်နတ်၏တည်နေရာ ဝသဝတ္တိ နတ်ပြည်ရှိ နတ်အပေါင်းနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာနတ်ဆယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ လောကေ၊ ဩကာသလောက၌လည်းကောင်း။ (ဩကာသလောက သတ္တလောက၌လည်းကောင်း။) သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သမဏ ဗြာဟ္မဏ၊ မကောင်းမှုတို့ကို ငြိမ်းစေပြီးသော သမဏ မကောင်းမှုတို့ကို မျှော့ပြီးသော ဗြာဟ္မဏတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ သ ဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္ပူတိနတ်ဟူသောမင်း ကြွင်းသောလူတို့နှင့်လည်းတကွဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တဝါ အပေါင်း၌လည်းကောင်း။ (သတ္တလောက၌လည်းကောင်း။) [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိဏဏိ ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စ

ကဏ္ဍ-၌ပြထားပြီ။] အပ္ပမာဏော၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော။ ဝါ၊ တိုးပွားသော ပမာဏရှိသော။ (ကျယ်ပြန့်သော။) ဥဠာရော၊ မွန်မြတ်သော။ (အလွန်ထိန်လင်းသော။) ဩဘာသော၊ အလင်းရောင်သည်။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ဒေဝါနုဘာဝံ၊ နတ်တို့၏အာနုဘော်ကို။ အတိက္ကမ္မေဝ၊ သာလွန်၍သာလျှင်။ ပါတု ဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

အသော၊ သစ်ပင် ချုံနွယ် အစရှိသော တုစုံတရာသော ဝတ္ထုသည် မထိခိုက်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အမြဲ ဟင်းလင်းပွင့်ကုန်သော။ အသိဝုတာ၊ အထက် အောက်၌ မပိတ်ပုံးအပ်ကုန်သော။ အန္ဓကာရာ၊ အမှိုက်မှောင်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ [အန္ဓကာရာတိ တမဘူတာ။-အဋ္ဌကထာ။] ဝါ၊ အမှိုက်မှောင်ရှိကုန်သော။ [အန္ဓကာရာရော ဧတ္ထ အတ္ထိတိ အန္ဓကာရာ။-ဋီကာ။] အန္ဓကာရာတိမိသာ၊ စကျင်ညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်သောအားဖြင့် ကန်းအောင် ပြုတတ်သော အမှိုက်မှောင်ရှိကုန်သော။ ယာပိ တာ လောကန္တရိကာ၊ အကြင် လောကန္တရိက် ငရဲတို့သည်။ (စကြဝဠာ ကမ္ဘာသုံးခုတို့၏ အကြား၌ဖြစ်သော အကြင်ငရဲတို့သည်။) (သန္တိ။)

ယတ္ထပိ၊ အကြင် လောကန္တရိက် ငရဲ၌လည်း။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ၊ ဤသို့ ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဧဝံ မဟာနုဘာဝါ၊ ဤသို့ ကြီးသောအာနုဘော် ရှိကုန်သော။ ဣမေ စန္ဒိမသုရိယာ၊ ဤ လ နေတို့သည်။ အာဘာယ၊ အရောင်ဖြင့်။ နာနုဘဝန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ တတ္ထ ပိ၊ ထို လောကန္တရိက် ငရဲ၌လည်း။ အပ္ပမာဏော၊ ပ။ ပါတု ဘဝတိ၊ ၎င်း။

တတ္ထ၊ ၌။ ယေ ပိ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ဥပပန္နာ၊ ဖြစ်ရကုန်ပြီ။ တေ ပိ၊ တို့သည်လည်း။ တေနောဘာသေန (တေန ဩဘာသေန)၊ ထို အလင်းရောင်ဖြင့်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သဉ္ဇာနန္တိ၊ မှတ်သိ သိကြကုန်၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ မှတ်သိ သိကြသနည်။) ဘော၊ အမောင်တို့။ အညေ၊ ငါမှတပါး အခြားကုန်သော။ ဣဓ၊ ဤအရပ်၌။ ဥပပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာ ပိ၊ တို့သည်လည်း။ သန္တိ ကိရ၊ ရှိကြသေးသည်တကား။ ဣတိ (သဉ္ဇာနန္တိ)။

၁။ အပ္ပမာဏောစသည်။ ။အပ္ပမာဏောတိ ဝုရိပ္ပမာဏော၊ ဝိပုလောတိ အတ္ထော။ ဥဠာရောတိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။-အဋ္ဌကထာ။ ဤအလို အပ္ပမာဏနှင့်ဥဠာရသည် အဓိပ္ပါယ်မထူး။ ဒသသဟယသစ္စက္ခဝါဠပတ္ထရုဏေန ဝါ အပ္ပမာဏော၊ အတိ ဝိယသမုဇ္ဇလနုဘာဝေန ဥဠာရော။-ဋီကာ။

ဒသသဟသီ၊ တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အယံ စ လောကဓာတု၊ ဤ လောကဓာတ်သည်လည်း။ သင်္ကမ္ပတိ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌ တုန်လှုပ်၏။ သမ္ပကမ္ပတိ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်လှုပ်၏။ သမ္ပဝေဓတိ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်တုန်လှုပ်၏။ [ဤနှစ်ပုဒ်သည် သင်္ကမ္ပတိ၏ ပရိယာယ်တည်း။-အဋ္ဌကထာ။] (တနည်း) သင်္ကမ္ပတိ၊ အထက်သို့တက်ကာ တက်ကာ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏။ သမ္ပကမ္ပတိ၊ အထက်အောက် နိမ့်တုံ မြင့်တုံ အပြားအားဖြင့် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏။ သမ္ပဝေဓတိ၊ အရပ်လေးမျက်နှာ ယိမ်းထိုး၍ အမျိုးမျိုး အပြားအားဖြင့် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏။ အပ္ပမာဏော ။ပ။ ပါတုဘဝတိ။ အယံ ဤ လောကဓာတ်တသောင်း၏ တုန်လှုပ်ခြင်း အတိုင်း အရှည်မရှိသော အလင်းရောင်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ ဣတ္ထေ နှံ။ (ဤ ဘုရားအလောင်း၏ မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ရောက်ရာ အခါ၌။) ဓမ္မတာ၊ တည်း။ [သင်္ကမ္ပတိ စသည်တို့၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပထမအုပ် စာမျက်နှာ ၁၉၀-၌ ပြထားပြီ။]

၁၉။ ။ဘိက္ခဝေ။ သော၊ ကား။ ဓမ္မတာ၊ တည်း။ ယဒါ ။ပ။ ဩက္ကန္ဓော၊ သက်ရောက်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ [ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၁၈-၌ အတိတသမိပ ဝတ္ထမာန်ဖြင့် “ဩက္ကမတိ” ဟု သုံးစွဲတော်မူ၏။ ဤ၌ ထို့ထက်ပင် ကြာသောကြောင့် “ဩက္ကန္ဓော” ဟု တ ပစ္စည်းဖြင့် သုံးစွဲတော်မူသည်။] (တဒါ၊ နှံ။) စတ္တာဓော၊ လေးယောက်ကုန်သော။ ဒေဝပုတ္တာ၊ စာတုမဟာ ရာဇ်နတ်သားတို့သည်။ [ဒေဝပုတ္တာ ဟု ဆိုသော်လည်း နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့တည်း။] နံ၊ ထို ဘုရားအလောင်းသို့။ (ဥပဂစ္ဆန္တိ-၌ စပ်။) စတုဒ္ဓိသံ၊ အရပ် လေးမျက်နှာ၌။ (အရပ် လေးမျက်နှာက။) ရက္ခာယ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ။ ဥပ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနီးသို့ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ (ကိံ အဘယ်သို့ကြံ၍ ကပ်ရောက်သနည်း။)

နံ ဗောဓိသတ္တံ ဝါ၊ ထို ဘုရားအလောင်းကိုလည်းကောင်း။ (နံ) ဗောဓိသတ္တမာတရံ ဝါ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၏ မယ်တော် ကိုလည်းကောင်း။ မနုဿော ဝါ၊ လူသည်သော်လည်းကောင်း။ အမနုဿော ဝါ၊ ဘီလူးသည်သော်လည်းကောင်း။ ကောစိ ဝါ၊ တစုံတယောက်သည်သော်လည်းကောင်း။ မာ ဝိဟေဋ္ဌေသိ၊ မညှဉ်းဆဲပါစေနှင့်။ (မညှဉ်းဆဲစေလိုပါ။) ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ အယံ ဤ စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေးယောက် စောင့်ရှောက်ဖို့ရန် ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ ဣတ္ထေ ဘုရားအလောင်း၏ မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ရောက်ပြီးရာ ဤအခါ၌။ ဓမ္မတာ။

၂၀။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ဟောတိ၊ (တဒါ။)ပကတိယာ၊ ပင်ကိုသဘော
 အားဖြင့်။ သီလဝတိ၊ သီလရှိသော။ ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။ ဟောတိ။
 [သုတပါးအထံမှ သီလမယူတော့ပဲ ကိုယ်တိုင်သာ သီလဆောက်တည်သည်-
 ဟူလို] ပါဏာတိပါတာ၊ သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ။ ဝိရတာ၊ ရှောင်ကြဉ်
 ၏။ အဒိန္နာဒါနာ၊ မပေးအပ်သော သူတပါး ဥစ္စာကို ယူခြင်းမှ။ပ။ ကာ
 မေသု မိစ္ဆာစာရာ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှူးမှူးယှင်းယှင်း ကျင့်ခြင်းမှ ။ပ။
 မုသာဝါဒါ၊ မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောခြင်းမှ။ပ။ သုဗ္ဗမေရယ မဇ္ဇ
 ပမာဒဋ္ဌာနာ၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော မှူးယစ်စေတတ်
 သော သေရည်အရက်ကို သောက်ခြင်းမှ။ပ။အယံ၊ ဤ တုရားလောင်း မယ်
 တော်၏ ပင်ကိုအားဖြင့် ငါးပါးသီလရှိခြင်းသည်။ ဣ ဓမ္မတာ။

၂၁။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ဟောတိ၊ (တဒါ။) ဗောဓိသတ္တမာတု၏။(ဘုရား
 လောင်း မယ်တော်မှာ။) ပုရိသေသု၊ ယောက်ျားတို့၌။ ကာမဂုဏ္ဍပသံဟိတံ၊
 ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော။ မာနသံ၊ စိတ်သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်တော့။
 ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဂေနစိ၊ သော။ ပုရိသေန၊ သည်။
 ရတ္တစိတ္တေန၊ တပ်မက်သောစိတ်ဖြင့်။ (ရာဂစိတ်ဖြင့်။) အနတိက္ကမနိယာ
 စ၊ မလွန်ကျူးအပ် မလွန်ကျူးနိုင်သည်လည်း။ ဟောတိ။ အယံ၊ ဤ
 ဗောဓိသတ္တမာတာ၏ အခြားယောက်ျားတို့၌ ကာမဂုဏ်စိတ် မဖြစ်ခြင်း အခြား
 ယောက်ျားတို့က ရာဂစိတ်ဖြင့် မလွန်ကျူးနိုင်ခြင်းသည်။ပ။

၂၂။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ဟောတိ၊ (တဒါ။) ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။
 ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏာနံ၊ တို့ကို။ လာဘိနိ၊ ရခြင်းရှိသည်။ ဟော
 တိ။ သာ၊ သည်။ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သမဂီဘူတာ-၌ စပ်။)
 ဝါ၊ တို့သည်။ သမပိတာ၊ ကောင်းစွာ သက်ရောက်အပ်သည်။ သမဂီဘူတာ၊
 ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတူ။) ပရိစာရေတိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထို
 ဤဤ လှည့်လှည့်စေ၏။ (ပျော်ပျော်ပါးပါး ခံစားရ၏။) အယံ၊ ဤသဘော
 သည်။ (ဤ ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို ရလေ့ရှိခြင်း ခံစားနိုင်ခြင်းသည်)။ပ။ [မှတ်
 ဖွယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။]

၂၃။ ။ဓမ္မတာ။ပ။ဟောတိ၊(တဒါ။)ဗောဓိသတ္တမာတု၏(သန္တာန်၌။)
 ကောစိ ဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင် ဖြစ်သော။ အာဗာဓော၊ အနာရောဂါ
 သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။ သုခိနိ၊ ချမ်းသာ
 ခြင်းရှိသည်။ အကိလန္တကာယာ၊ မပင်ပန်းသော ကိုယ်ရှိသည်။ ဟောတိ။

ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။ တိရောကတ္ထိဂတံ၊ ဝမ်း၏အတွင်း၌ ရောက်နေသော။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိ၊ အလုံးစုံအင်္ဂါကြီးငယ်ရှိသော။ အဟိန်နိဗ္ဗိယံ၊ မယုတ်လျော့သော ဣန္ဒြေရှိသော။ (မျက်စိနားစသောဣန္ဒြေ အပြည့်အစုံပါသော။) ဗောဓိသတ္တံ၊ ဘုရားအလောင်းကိုလည်း။ ပဿတိ၊ မြင်ရ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ သေယျထာ ပိ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ သုဘော၊ အရောင်အဝါလွန်စွာတောက်ပသော။ ဝါ၊ တင့်တယ်ကောင်းမြတ်သော။ ဇာတိမာ၊ ထွက်ရာကျောက်တွင်း ကောင်းမြတ်ခြင်းကြောင့် သန့်ရှင်းကောင်းမြတ်သောအမျိုးဇာတ်ရှိသော။ ဝါ၊ အမျိုးကောင်းသော။ အဋ္ဌံသော၊ ရှစ်ထောင့် ရှစ်မြောင့်ရှိသော။ သုပရိကမ္မကတော၊ ကပ်၍နေငြား ကျောက်ပြုတ်များကို ဖယ်ရှားဖို့ရန် ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီးသော သွေးမှုတိုက်မှု ပရိကံရှိသော။ ဝါ၊ သွေးမှုပရိကံကို ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီးသော။ အစ္စ္စော၊ အမြဲမပြတ် ကြည့်ရှုအပ်ဖို့ပါးလှုပ်သော။ ဝါ၊ ကြည်လင်သော။ ဝိပ္ပသန္ဓော၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သော။ အနာဝိလော၊ မနောက်ကျသော။ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော၊ ဆေးကြောဖောက်ထွင်းခြင်းစသော အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဝေဠုရိယော၊ ကြောင်မျက်ရွဲဖြစ်သော။ မဏိ၊ ပတ္တမြားသည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။)

တတြ၊ ထိုပတ္တမြား၌။ နီလံ၊ ညိုသော။ သုတ္တံ ဝါ၊ ချည်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပီတံ၊ ရှေ့သော။ (သုတ္တံ) ဝါ၊ လည်းကောင်း။ လောဟိတံ၊ နီသော။ (သုတ္တံ) ဝါ၊ လည်းကောင်း။ သြဒါတံ၊ ဖြူဖွေးသော။ (သုတ္တံ) ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ပတ္တာသုတ္တံ ဝါ၊ အဖြူအဝါရောသဖြင့် ဖျော့တော့ဝင်းဝါသော ချည်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အာဂုတံ၊ ထိုးသီအပ်သည်။ (တပ်ထားအပ်သည်။) (အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။)

တမေနံ(တံ+နေ)၊ ထို ကြောင်မျက်ရွဲ ပတ္တမြားကို။ စက္ခုမာ၊ ကောင်းသောမျက်စိရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဟတ္ထေ၊ လက်ဝါးပြင်၌။ ကရိတွာ၊ ၍(ထား၍။) (တနည်း) ဟတ္ထေကရိတွာ၊ လက်ဝါးအပြင် ကောင်းစွာတင်၍။ ပစ္စဝေက္ခေယျ၊ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။ (ကိံ) အယံ ခေါ် မဏိ၊ ဤပတ္တမြားသည်။ ဝေဠုရိယော၊ ကြောင်မျက်ရွဲတည်း။ သုဘော၊ အရောင်အဝါလွန်စွာတောက်ပ၏။ ဝါ၊ တင့်တယ်၏။ ပ။ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော၊ ဆေးကြောဖောက်ထွင်းခြင်းစသော အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

အတြ၊ ဤပတ္တမြား၌။ [“တတြ၊ ထိုပတ္တမြား၌။” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ မိမိရှေ့ မေ့ခက် ရောက်နေသောကြောင့် “အတြ” ဟု ရှိမှကောင်းမည်။] နီလံ၊

သော။ သုတ္တံ၊ ကိ။ အာဝုတံ၊ ထိုးသိအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ ပိတံ၊ သော။ (သုတ္တံ အာဝုတံ။) ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ။ပ။ ပဏ္ဍုသုတ္တံ၊ ကိ။ အာဝုတံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ (ပစ္စဝေက္ခေယျ၊ ရာဇိ။) [အတြ၊ ဌ။ အာဝုတံ၊ သော။ ဣဒံ သုတ္တံ။ နိလံ၊ ညိဇိ။ ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း ။ပ။ ပစ္စဝေက္ခေယျ။ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်သည်။] သိက္ခဝေ။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ပ။ ပဿတိ။ အယံ၊ သည်။ (ဘုရားလောင်း မယ်တော်အား ရောဂါမဖြစ်ခြင်း ဝမ်းဇာအတွင်း၌ရောက်နေသော ဘုရားအလောင်းကို မြင်နိုင်ခြင်းသည်။) ဧတ္ထ မေဗ္ဗတာ။

၂၄။ ။ သိက္ခဝေ။ ပ။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ သတ္တာဟဇာတော၊ ဖွားမြင်ပြီးသော ဘုရားလောင်း၏ ခုနစ်ရက်ရှိလတ်သော်။ ဝါ၊ ဖွားမြင်ပြီး၍ ခုနစ်ရက်ရှိလတ်သော်။ ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။ ကာလံ၊ သေခြင်းကို။ ဝါ၊ သေချိန်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ တုသိတံ ကာယံ၊ တုသိတာနတ်အပေါင်းသို့။ (တုသိတာဘုံသို့။) ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်ရောက်ရ၏။ အယံ၊ ဤဘုရားလောင်း ဖွားမြင်ပြီးနောက် မယ်တော်၏ နတ်ရွာစံခြင်း နတ်ရွာစံပြီးနောက် တုသိတာဘုံသို့ ကပ်ရောက်ရခြင်းသည်။ ပ။

၂၅။ ။ သိက္ခဝေ။ မ။ အညာ၊ အခြားကုန်သော။ ဣတ္ထိကာ၊ မိန်းမတို့သည်။ နဝမာသေ ဝါ၊ ကျီးလတို့ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း။ ဒသမာသေ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ကို။ ကုစ္ဆိနာ၊ ဝမ်းဖြင့်။ ပရိဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ဝိဇာယန္တိ ယထာ၊ ဖွားမြင်ရကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဗောဓိသတ္တံ၊ ကိ။ ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။ န ဝိဇာယတိ၊ မဖွားမြင်ရ။ ဒသေဝ မာသာနံ၊ ဆယ်လတို့ပတ်လုံးသာလျှင်။ ပ။ ဝိဇာယတိ။ အယံ၊ ဆယ်လလုံးလုံး ဝမ်းဖြင့်ဆောင်၍ ဖွားမြင်ရခြင်းသည်။ ပ။

၂၆။ ။ သိက္ခဝေ။ ပ။ အညာ ဣတ္ထိကာ၊ တို့သည်။ နိသိန္နာ၊ ထိုင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း။ နိပန္နာ၊ လျောင်းကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ လည်းကောင်း။ [နိသိန္နာ ဝါ၊ ထိုင်ကုန်လျက်သော်လည်းကောင်း စသည်ဖြင့် အလွယ်လည်းပေးပါ။] ဝိဇာယန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ပ။ န ဝိဇာယတိ၊ မဖွားမြင်ရ။ ဌိတာ၊ ရပ်သည်။ (ဟုတွာ) ဝေ၊ သာ။ ပ။ ဝိဇာယတိ။ အယံ၊ ဤဘုရားအလောင်းကို ရပ်၍သာ ဖွားမြင်ရခြင်းသည်။ ပ။

၂၇။ ။ သိက္ခဝေ။ ပ။ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမ္မာ နိက္ခမတိ။ (တဒါ။) ဒေဝါ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ရဟန္တာဗြဟ္မာတို့သည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။

ပဋိဂ္ဂဏန္တိ၊ ခံယူကြကုန်၏။ (ရွှေဇာတဘက်ဖြင့် ခံယူကြသည်။) ပစ္ဆာ၊ ဌုံ။ (နောက်မှ။) မနုဿာ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ။ (ဘုရားအဝတ်ဖြင့် ခံယူကြသည်။) အယံ၊ ဤသို့ ရှေးဦးစွာ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့က ခံယူခြင်း နောက်မှလူတို့က ခံယူခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘုရားလောင်းတို့၏ဖွားမြင်ရာအခါ၌။ မမ္မတာ၊ တည်း။ [အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

၂၀။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ နိက္ခမတိ။ (တဒါ။) ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ပထဝီ၊ မြေသို့။ အပ္ပတ္တော ဝ၊ မရောက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ။ စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တာ၊ (နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့က။) နံ၊ ထိုဘုရားလောင်းကို။ ပဋိဂ္ဂဟေတာ၊ ၍။ (သစ်နက်ရေဖြင့် ခံယူ၍။) မာတု၊ ၎င်း။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ဌပေန္တိ၊ ထားကုန်၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ပြော၍ ထားသနည်း။) ဒေဝိ၊ ဒေဝီ။ (အရှင်မိဖုရား။) အတ္တမနာ၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်။) ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါလော့။ တေ၊ အသင်မိဖုရား၏။ (အသင်မိဖုရားများ။) မဟေသက္ခော၊ တန်ခိုးကြီးသော။ ပုတ္တော၊ သားတော်သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပါပြီ။ ဝါ၊ ရပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍ ထားကုန်၏။ အယံ၊ ဤသို့ ခံယူပြီးနောက် မယ်တော်၏ရှေ့မှောက်သို့ ထားခြင်းသည်။ ပ။ [မဟေသက္ခော ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၂၉။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ နိက္ခမတိ။ (တဒါ။) ဝိသဒေါ ဝ၊ စင်ကြယ်သည်သာ။ (ဟုတော။) နိက္ခမတိ၊ ထွက်လာရ၏။ ဥဒေန၊ သားအိမ်၌ဖြစ်သောအရေသည်။ [ဥဒေနာတိ ဥဒကေန။-ဋ္ဌ။ ဥဒကေနာတိ ဂဗ္ဘာသယ ဂတေန ဥဒကေန။-ဋီ။] အမက္ခိတော၊ မလိမ်းကျံအပ်သည်။ (မလူးအပ်သည်။) သေမေန၊ သလိပ်သည်။ ပ။ ရဟိရေန၊ သွေးသည်။ ပ။ ကေနစိ၊ တစုတခုသော။ အသုစိနာ၊ မစင်မကြယ်သည်။ (မစင်မကြယ် ရှစ်ဖွယ်အရာသည်။) အမက္ခိတော၊ သည်။ (ဟုတော။) သုဒ္ဓေါ၊ သန့်ရှင်းသည်။ ဝိသဒေါ၊ စင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာ မည်သည်ကား။ မဏိရတနံ၊ ပတ္တမြားရတနာကို။ (နိက္ခိတ္တံ-ဋ္ဌံ စပိ။) ကာသိကော၊ ကာသိတိုင်း၌ဖြစ်သော။ ဝတ္ထေ၊ အဝတ်ပေါ်၌။ နိက္ခိတ္တံ၊ ချထားအပ်ပြီ။ မဏိရတနံ၊ သည်။ ကာသိကံ၊ သော။ ဝတ္ထံ၊ ကို။ နေဝ မက္ခေတိ သေယျထာပိ၊ မလိမ်းကျံသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ကာသိကံ၊ သော။ ဝတ္ထမ္ပိ၊ သည်လည်း။ မဏိရတနံ၊ ကို။ န မက္ခေတိ သေယျထာပိ၊ လည်းကောင်း။ တံ၊ ထိုသို့ မလိမ်းကျံခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဥဘိန္နံ၊

ပတ္တမြား အဝတ် ၂-ပါးစုံတို့၏။ သုဒ္ဓတ္တာ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဘိက္ခဝေ။ ဧဝ မေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယဒါ။ ။ပ။ အယံ၊ ဤမယ်တော်ဝမ်းမှ စင်စင်ကြယ်ကြယ် ထွက်လာခြင်းသည်။ ဧတ္ထ ဓမ္မတာ။

၃၀။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။နိက္ခမတိ။ (တဒါ။) သီတဿ၊ အေးသောရေ၏။ ကော၊ တခုသောအယဉ်လည်းကောင်း။ ဥက္ကဿ၊ ပူသော ရေ၏။ ကော။ လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ၂-ဖြာကုန်သော။ ဥဒကံဿ၊ ရေ၏။ ဓာရာ၊ အယဉ်တို့သည်။ အန္တလိက္ခာ၊ ကောင်းကင်မှ။ ပါတု ဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။

ယေန၊ ယင်းရေအယဉ်ဖြင့်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၎င်းလည်းကောင်း။ မာတု စ၊ မယ်တော်၏လည်းကောင်း။ ဥဒကကိစ္စံ၊ ရေချိုးခြင်းကိစ္စကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ အယံ၊ ဤ ၂-ဖြာသော ရေအယဉ်တို့၏ ကောင်းကင်မှ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်။ ဧတ္ထ ဓမ္မတာ။

၃၁။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။သမ္ပတိဇာတော၊ ဖွားမြင်ပြီးသော ဘုရားအလောင်း၏ ယခုတခဏသာရှိသေးသော။ ဝါ၊ ဖွားမြင်ပြီး၍ ယခု တခဏသာရှိသေးသော။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ [သမ္ပတိ+ဇာတဿ+ယဿာတိ သမ္ပတိဇာတော။] သမေဟိ၊ ညီညွတ်ကုန်သော။ ပါဒေဟိ၊ ခြေတို့ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌဟိတွာ၊ မတ်မတ်ရပ်၍။ ဥတ္တရာတိမုခေါ၊ မြောက်အရပ်သို့ ရှေးရှုမျက်နှာရှိသည်။ (မြောက်အရပ်သို့ ရှေးရှုမျက်နှာမူသည်။) (ဟုတွာ။) သေတမ္ပိ၊ ဖြူသော။ ခုတ္ထေ၊ နတ်ထီးကို။ (နတ်၌ဖြစ်သောထီးကို။) အနုဓာရိယမာနေ၊ အစဉ်လိုက်၍ ဆောင်းမိုးအပ်စဉ်။ ဝါ၊ လျော်စွာ ဆောင်းမိုးအပ်စဉ်။ သတ္တ ပဒဝိတိဟာရေန၊ ရှေ့ကိုလှန်၍ ဆောင်ကြောင်း ခုနစ်လှမ်းသော ခြေဖြင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဒိသာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ အနုဝိလောကေတိ၊ အစဉ်လှည့်၍ ကြည့်ရှု၏။ အာသတိ၊ မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသတိ၊ မြက်ဆို၏။ (ပြောဆို၏။) (ကိ၊ နည်း။) အဟံ၊ ဝါသည်။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ ဝါ၊ ထက်။ အဂ္ဂေါ၊ အဦးအစ ပစာနသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ လောကဿ၊ ဇေဋ္ဌော၊ အကြီးအကဲသည်။ အသ္မိ၊ အဟံ၊ လောကဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ထက်။ သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ် မြတ်သူသည်။ အသ္မိ၊ အယံ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသည်။ အန္တိမာ၊ အဆုံး၌ ဖြစ်သော။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းတည်း။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန် ဘဝသည်။ (ဘဝအသစ်

သည်။) နတ္ထိ၊ မရိတော။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘာသတိ။) အယံ၊ ဤ ညီညွတ်
သော ခြေတို့ဖြင့် မတ်မတ်ရပ်တော်မူပြီး၍ မြောက်အရပ်သို့ ရွှေ့ရှုမျက်နှာ
ပူကာ ခုနစ်လှမ်းကြွသွားခြင်း အရပ်မျက်နှာတို့ကို အစဉ်လှည့်၍ကြည့်ရှုခြင်း
အဂ္ဂေါ ဟ မသို့ စသောစကားကို မြက်ဆီခြင်းသည်။ ဣတ္ထိ၊ ဤ။ ဓမ္မတာ၊
ဘည်း။

၃၂။ ။ပုဒ်စဉ် နံပါတ် ၁၀- ၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။

ဒုတ္တိံ သမဟာပုရိသလက္ခဏာ

၃၃။ ။ဘိက္ခဝေ။ ဝိပဿိမ္မိ၊ ဝိပဿိမည်သော။ ကုမာရေ၊ မင်းသား
သည်။ ဇာတေ၊ ပွားမြင်ပြီးလတ်သော်။ ဗန္ဓုမတော၊ ဗန္ဓုမာမည်သော။
ဒုညော၊ အား။ ပဋိဒေဝဒေသံ၊ သိဒေဝကြကုန်ပြီ။ (အသိဒေဝကြ သံတော်ဦး
တင်ကြကုန်ပြီ။)(ကိ။) ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။ (အရှင်
မင်းမြတ်မှာ။) ပုတ္တော၊ သည်။ ဇာတော၊ ပါပြီ။ တံ၊ ထိုသားတော်ကို။
ဒေဝေါ၊ သည်။ ပဿတု၊ ကြည့်တော်မူပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိစေကြ ကုန်
ပြီ။ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ။ ရာဇာ၊ သည်။ ဝိပဿိံ၊ ကုမာရံ၊ ကို။ အဒ္ဓဿ၊
မြင်တော်မူပြီ။

ဒိသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေမိတ္ထေ၊ နိမိတ်ကျမ်းကို တတ်သိနားလည်ကုန်သော။
ဗြာဟ္မဏေ၊ တို့ကို။ အာမန္တပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ တေံ၊ ဤ စကားကို။
အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ။) ဘောန္တော၊ အရှင်ဖြစ်ကုန်သော။ နေ
မိတ္တာ၊ ဗြာဟ္မဏာ တို့သည်။ ကုမာရံ၊ ကို။ ပဿန္တု၊ ကြည့်ရှုကြပါ။ ဣတိ
(အဝေါစ။)

ဘိက္ခဝေ။ပ။အဒ္ဓသံသု၊ မြင်ရကုန်ပြီ။ ဒိသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗန္ဓုမန္တံ၊ သော။
ရာဇာနိံ၊ ကို။ တေံ၊ကို။အဝေါစံ၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ (ကိ။) ဒေဝ။
အတ္ထမနော၊ သည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်တော်မူပါ။ တေ၊ ၏။ မဟေသက္ခော၊
သော။ ပုတ္တော၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ပါပြီ။ ယဿ တေ၊ အကြင် အရှင်
မင်းမြတ်၏။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ဝေဂ္ဂပေ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ပုတ္တော
ဥပ္ပန္နော။ မဟာရာဇ၊ မင်းမြတ်။ (တဿ) တေ၊ ထို အရှင်မင်းမြတ်၏။
(မှာ။) လာဘာ၊ လာဘ်တို့သည်။ (စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်းတို့သည်။)
(ဟောန္တိ။) မဟာရာဇ၊ မြတ်။ တဿ တေ၊ သည်။ (မနုဿတ္တံ၊ လူ့
အဖြစ်ကို။) သုလဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာ ရအပ်ပြီ။

မဟာဝါ (ပ) ၂၆ (က)

ဟိ၊ မုန်ပါ၏။ ဒေဝ၊ မြတ်။ အယံ ကုမာရော၊ သည်။ ဒုတ္တိံသ မဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံပါ၏။ ယေဟိ၊ ယင်း မဟာပုရိသ လက္ခဏာတို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ သော။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ဒွေ ဝ (ဒွေ+ဝေ)၊ နှစ်မျိုးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဂတိယော၊ အထွတ်အထိပ်ရောက် ပြီးမြောက်ခြင်းတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။ အညာ၊ ထို နှစ်မျိုးမှ အခြားသော ဂတိထိုသည်။ န (ဘဝန္တိ) မဖြစ်ပါကုန်။ [အနညာ န+အညာ။]

အဂါရံ၊ အိမ်၌။ သစေ အဇ္ဈာဝသတိ၊ အကယ်၍ လွမ်းမိုးစိုးအုပ်၍ အပိုင်းအခြားအတိုင်းနေအံ့၊ (ဝေံ သတိ၊ သော်။) စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်သော။ ဓမ္မိကော၊ မင်းကျင့်တရား ဆယ်ပါး၌ ယှဉ်သော။ ဝါ၊ ကုသလကမ္မထတရား ဆယ်ပါး၌ယှဉ်သော။ ဗမ္မရာဇာ၊ တရားနည်းလမ်းအားဖြင့် မင်းဖြစ်သော။ [ဤဒီကာအတိုင်း ပေးသည်။ သီလက္ခန္ဓာ တာသာဒီကာ၌လည်း တနည်းဖွင့်ခဲ့ပြီ။] စာတုရန္တော၊ သမုဒ္ဓရာလေးစင်း အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသောမြေ၏ အရှင်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ လေးကျန်းလုံးကို အစိုးရသော။ ဝိဇိတာဝိ၊ အောင်အပ်ပြီးသော စစ်မြေပြင်ရှိသော။ [အဋ္ဌကထာနည်း။] ဝါ၊ ကိုလေသာရန်၊ အပြင်ရန်ဟု၊ နှစ်တန်တွင်းပ၊ ရန်ဟူသမျှကို အောင်ပြီးသော။ [ဒီကာနည်း။] ဇနပဒတ္တာဝရိယပုတ္တော၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော ဇနပုဗ္ဗနယ်ပယ် အသွယ်သွယ်ရှိသော။ ဝါ၊ ဇနပုဗ္ဗနယ်ပယ် အသွယ်သွယ်၌ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော။ [ရွှေ့နည်း၌၊ နောက်နည်း-၌။] [သတ္တရတနသမန္နာဂတော၊ ခုနစ်ပါးသောရတနာနှင့် ပြည့်စုံသော။ ရာဇာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။

တဿ၊ ထိုစကြာမင်း၏။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ရတနာနိ၊ တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သေယျထိဒံ၊ ထို ရတနာတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ စက္ကရတနံ၊ စကြာရတနာလည်းကောင်း။ ဟတ္ထိရတနံ၊ ဆင်ပျံရတနာလည်းကောင်း။ အဿရတနံ၊ မြင်းပျံရတနာလည်းကောင်း။ မဏိရတနံ၊ ပတ္တမြားရတနာလည်းကောင်း။ ဣတ္ထိရတနံ၊ မိဖုရားရတနာလည်းကောင်း။ ဂဟပတိရတနံ၊ သူကြွယ်ရတနာလည်းကောင်း။ သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သော။ ပရိဏာယကရတနမေဝ၊ ရွှေဆောင်ဦးစီးသားတော်ကြီးရတနာသာလျှင်လည်းကောင်းတည်း။

အဿ၊ ထိုစကြာမင်း၏။ (မုာ။) သူရာ၊ ရဲရင့်ကုန်သော။ ဝိရင်္ဂရူပါ၊ ရဲရင့်သူဘို့၏ အကြောင်း ကောင်းသောဝိရိယဟူသော သဘောရှိကုန်သော။

[ဤ အဋ္ဌကထာနည်း။] ဝါ၊ ရဲရင့်သူတို့၏အကြောင်း ကောင်းသောဝိရိယ ဟူသော အထည်ကိုယ် ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဝိရိယအတိပြီးလျက် တက်တက် ကြွကြွရှိကုန်သော။ [သီလက္ခန္ဓာ အဗ္ဗဋ္ဌသုတ် အဋ္ဌကထာနည်း။] ပရသေန ပမဒန္နာ၊ တဘက်စစ်တပ်ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော။ ပရောသဟဿံ၊ တထောင် ထက် ကျော်လွန်ကုန်သော။ ပုတ္တာ၊ တို့သည်။ ဘဝန္တိ။

သော၊ ထို စကြာမင်းသည်။ သာဂရပရိယန္တံ၊ သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်း အခြားရှိသော။ ဣမံ ပထဝီ၊ ဤ လေးကျွန်းမြေကို။ (အဘိဝိဇီယ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ဌံ။ (အဗ္ဗာဝသတိ ဝယ် ဝသဓာတ်-၌ စပ်။) အဒဏ္ဍေန၊ ဥစ္စာဒဏ် လက်နက်ဒဏ်လည်းမပါပဲ။ အသတ္တေန၊ ဓားစသော လက်နက်လည်းမပါပဲ။ ဓမ္မေန၊ ငါးပါးသီလတရားဖြင့်။ အဘိဝိဇီယ၊ အောင်နိုင်၍။ အဗ္ဗာဝသတိ၊ လွှမ်းမိုးအုပ်စိုး၍ အပိုင်းအခြားအတိုင်း နေနိုင်ပါ၏။

ပန၊ သို့မဟုတ်။ အဂါရသ္မာ၊ အိမ်မှ။ (အိမ်ရာဘည်ထောင် လူ့ဘောင် မှ။) (နိက္ခမိတော၊ ထွက်၍။) အနဂါရိယံ၊ အိမ်၌နေခြင်း၏ စီးပွားဖြစ်သော လယ်ထွန် ကုန်ပေး နွားမွေးမှုမရှိရာ ရဟန်းဘောင်သို့။ သစေ ပဗ္ဗဇတိ၊ အကယ်၍ ကပ်ရောက်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) လောကေ၊ ၌။ ဝိဝဋ္ဌန္တဒေါ၊ ဖွင့် ခွါအပ်ပြီးသော ရာဂ ဒေါသ စသော ကိလေသာ အမိုးအကာရှိသော။ ဝါ၊ ရာဂ ဒေါသ စသော ကိလေသာ အမိုးအကာကို ဖွင့်ခွါပြီးသော။ အရဟံ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဲဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို သိနိုင်သော ဘုရားသည်။ ဟေဓတိ၊ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ [နိမိတ် ကြမ်းတတ်ပြာဟ္မဏများက ရှင်ဘုရင်အား သံတော်ဦးတင်အပ်သောစကား ဖြစ်၍ “ပါ”ဟု ထည့်သည်။]

၃၄။ ။ ဒေဝ။ အယံကုမာရော၊ သည်။ ကတမေဟိ၊ အဘယ်မည် ကုန်သော။ ဒုတ္တိံ သမဟာပုရိသလက္ခဏာဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ သနည်း။ [စ အနက်မရှိ။] ယေဟိ ။ ပ။ ဝိဝဋ္ဌန္တဒေါ၊ [ရှေးအတိုင်းပေးပါ။]

၃၅။ ။ ဒေဝ။ ဟိ၊ မှန်ပါ၏။ (ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့ ဟုလည်းပေး ပါ။) အယံ ကုမာရော၊ သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ၊ ခြေတော်ချရာ ရပ် တိုင်းမှာဝယ် ကောင်းစွာအညီ တည်သောခြေရှိတော်မူ၏။ ဒေဝ။ ယံပိ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အယံ ကုမာရော၊ သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါ ဒေါ၊ ၏။ ဣဒံ ပိ၊ ဤအကြောင်းသည်လည်း။ မဟာပုရိသဿ၊ ယောက်ျား မြတ်ဖြစ်သော။ ဣမဿ၊ ဤမင်းသား၏။ မဟာပုရိသလက္ခဏံ၊ မဟာ ပုရိသလက္ခဏာသည်။ ဝါ၊ ယောက်ျားမြတ်၏ အမှတ်အသားသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ (ဝ)။

ဒေဝ။ ဣမဿ ကုမာရဿ၊ ဇိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ပါနတလေသု၊ ခြေဖဝါးအပြင်တို့၌။ သဟဿာရာနိ၊ တထောင်သောအကန် ဒေါက်ဆံ့ကုန်သော။ သ နေမိကာနိ၊ အကွပ်တကူနှင့် တကူဖြစ်ကုန်သော။ သနာဘိကာနိ၊ ပုံတောင်းချက်မနှင့်တကူဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗာကာရ ပရိပူရာနိ၊ အလုံးစုံသော အချင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ စက္ကာနိ၊ တရားရှစ်ကွက် စက်လက္ခဏာတို့သည်။ ဇာတာနိ၊ ဖြစ်ပါကုန်ပြီ။ [ယံ ပိ စသောဝါကျတို့ ကိုရှေးအတိုင်းပေးပါ။ နောက်၌လည်း ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။] (၂) ။ပ။

ဒေဝ။ အယံ ကုမာရော သည်။ အာယတပဏှိ၊ ရှည်သောဖနောင်ရှိပါ ဇိ။ (၃) ။ပ။ ဒီဃဂုံလီ၊ ရှည်သွယ်သော လက်ချောင်း ခြေချောင်းရှိပါ ဇိ။ (၄) ။ပ။ မုဒုတလုနဟတ္တပါဒေါ၊ နုပျိုသောလက်ခြေရှိပါဇိ။ (၅) ။ပ။ ဇာလဟတ္တပါဒေါ၊ ဇာကုန်ရက်ပမာ ညီစွာသော လက်ချောင်း ခြေ ချောင်းရှိပါဇိ။ (၆) ။ပ။ ဥဿင်္ဂပါဒေါ၊ အောက်သို့မသက် အထက် တက်သည့် ဖမျက်အနေ ခြေတော်ရှိပါဇိ။ (၇) ။ပ။ ဇေဝိဇဗော၊ ဇေဝိ မည်သောသားကောင်၏ သလုံးအသွင် အစဉ်အထက် လုံး၍တက်သော ခြေ သလုံးတော် ရှိပါဇိ။ (၈) ။

ဒေဝ။ အယံ ကုမာရော သည်။ ဌိတကော ဝ၊ မတ်မတ်ရပ်လျက်သာ။ အနောနမန္တော (န+ဩနမန္တော)။ မကိုင်းမညွတ်ပဲ။ ဥဘောဟိ၊ နှစ်ဘက်ကုန် သော။ ပါဏိတလေဟိ၊ လက်ဝါးအပြင်တို့ဖြင့်။ ဇက္ကာနိ၊ ပဆစ်ဒူးဝန်း တို့ကို။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်နိုင်ပါဇိ။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ဆုပ်နယ်နိုင်ပါဇိ။ (၉) ။ပ။ ကောသောဟိတဝတ္ထုယော၊ ဥသဘန္ဓားမြတ်၊ အင်္ဂါဇာတ်သို့အစိမ်းဖြင့် ဖုံးအပ်သော အင်္ဂါဇာတ်ရှိပါဇိ။ (၁၀) ။ပ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ရွှေရုပ်နှင့်တူ သော ကိုယ်ရှိပါဇိ။ ကဉ္စနသန္နိတတ္တစော၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အရေရှိပါ ဇိ။ (တနည်း။) သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိပါဇိ။ ကဉ္စနသန္နိတတ္တစော၊ ဇိ။ (၁၁) [အဋ္ဌကထာအတိုင်း ၂-နည်း ပေးပါသည်။]

ဒေဝ။ အယံ ကုမာရော သည်။ သုခုမစ္စဝီ၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အသား အရေရှိပါဇိ။ ဆဝိယာ၊ အရေ၏ သုခုမတ္တာ၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ရဇောဇလ္လံ၊ မြူမြူမြူညစ်သည်။ ဝါ၊ မြူမြူကြမ်းသည်။ [ရဇောတိ သုခုမရဇော ဇလ္လန္တိ မလိနဘာဝါဝဟော၊ (ညစ်နွမ်းသည်၏အဖြစ်ကို ဆောင် နိုင်သော။) ရေဏုသဉ္စယော၊ မြူမြူအစု။ -ဋီကာ။] ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ န ဥ ပလိမ္မတိ မလိမ်းကျံ။ (မငြိကပ်။) (၁၂) ။ပ။ ဧကေကလောမော၊ မွေးတွင်း တတွင်းလျှင် ထပင်စီ တပင်စီပေါက်သော အမွေးရှိပါဇိ။ ဧကေကာနိ၊ တပင်

စိ တပင်စီကုန်သော။ လောမာနိ၊ မွေးညင်းတို့သည်။ လောမကူပေသု၊ အမွေးတွင်းတို့၌။ ဇာတာနိ၊ ပေါက်ပါကုန်၏။ (၁၃)။ပ။

ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော၊ ရွှေမျက်နှာတော် ဖူးမြော်လိုတို မော်၍ကြည့်သို့ အဖျား လှည့်မော် မွေးညင်းတော်ရှိပါ၏။ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ၊ အထက်၌တက်သော အဖျားရှိ ကုန်သော။ (အထက်သို့လှည့်သော အဖျားရှိကုန်သော။) နီလာနိ၊ ညိုကုန် သော။ (ညိုသော အဆင်းရှိကုန်သော။) အဉ္ဇနဝဏ္ဏာနိ၊ မျက်စဉ်းညိုရောင် အဆင်းရှိကုန်သော။ ကုဏ္ဍလာဝဉ္ဇာနိ (ကုဏ္ဍလ+အာဝဉ္ဇာနိ)၊ နားတောင်း ကဲ့သို့ လည်ကုန်သော။ ဒက္ခိဏာဝဉ္ဇကဇာတာနိ၊ လက်ယာရစ် လည်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သော။ လောမာနိ၊ တို့သည်။ ဇာတာနိ၊ ကုန်၏။ (၁၄)။ပ။

ဒေဝ။ အယံ ကုမာရော၊ သည်။ ဗြဟ္မဇုဂတ္ထော၊ ဗြဟ္မာမင်းလို ဖြောင့် မတ်သောခန္ဓာကိုယ်ရှိပါ၏။ (၁၅)။ပ။ သတ္တုဿဒေါ၊ လက်ဖမိုးတော်နှစ်ဘက် ခြေမမိုးတော်နှစ်ဘက် ပခုံးတော်နှစ်ဘက် လည်ဂုတ်တော်အားဖြင့် ခုနစ်ပါး သော အရပ်တို့၌ ပြည့်ဖိုးသောအသားရှိပါ၏။ (၁၆)။ပ။ သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာ ယော၊ ခြင်္သေ့မင်း၏ ရှေ့ထက်ဝက်ကိုယ်ကဲ့သို့အထက်အောက် နှစ်ဌာန၌ပြည့် ဝသော ကိုယ်ကာယရှိတော်မူ၏။ (၁၇)။ပ။ စိတန္တရံသော (စိတ+ အန္တရ+အံသော)၊ လက်ပြင်ရိုးနှစ်ဘက်အကြား၌စီ၍ထားသကဲ့သို့ ပြည့်သော အသားရှိပါ၏။ (၁၈)။ပ။ [သဒ္ဓတ္ထကို ဘာသားဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဒေဝ။ အယံ ကုမာရော၊ နိဂြောပေရိမဏ္ဍလော၊ ဝိုင်းဝန်းသော ပညောင်ပင်ကဲ့သို့ ကိုယ်တော်နှင့်အလံ လျော်ကန် ညီညီ ဝိုင်းဝန်းတော်မူပါ၏။ အဿ၊ ဤ မင်းသား၏။ ကာယော၊ သည်။ ယာဝတကော၊ အကြင်မျှအတိုင်း အရှည်ရှိ၏။ အဿ၊ ၏။ ဗျာမော၊ အလသည်။ တာဝတကော၊ ထိုမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိ၏။ ပ။ (၁၉)။ပ။ သမဝဉ္ဇကုန္ဓော၊ ရွှေမရိုးစည်ကဲ့သို့ အညီပတ် ဝန်း လုံးသောလည်ပင်းရှိပါ၏။ (၂၀)။ပ။ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ (ရသ+ဂသ+အဂ္ဂိ)၊ အရသာကို ဆောင်ယူနိုင်သော အကြောတို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော ခုနစ် ထောင်သော အကြောရှိပါ၏။ (၂၁)။ပ။ သီဟ ဟနု-ခြင်္သေ့မင်း၏ အောက် မေး အလား ထက်အောက်အားဖြင့် နှစ်ပါးထင်ပေါ် ပြည့်ဝသော မေးတော် ရှိပါ၏။ (၂၂)။ပ။

ဒေဝ။ အယံ ကုမာရော၊ သည်။ စတ္တာလိသဒန္တော၊ အတိအကျ လေးဆယ် လွန်တင့်တယ်သော သွားတော်ရှိပါ၏။ (၂၃)။ပ။ သမဒန္တော၊ ဝရဇိန်ဖျား စီး၍ထားသို့ ထက်ဖျားစီရန် ညီသော သွားတော်ရှိပါ၏။ (၂၄)။ပ။ အဝိရဋ္ဌ ဒန္တော၊ ရွှေပြားအပြင် ဝရဇိန်တင်သို့ အစဉ်မကွဲ မကျဲသော သွားတော် မဟာဝါ (ပ) ၂၆ (ခ)

ရှိပါ၏(၂၅)။ ။ သုသုက္ကဒါဠော၊ သောကြာကြယ်ဝန်း ထွန်းသည့်အသွင် အလွန်ဖြူစင်သော စွယ်တော်ရှိပါ၏။ (၂၆) ။ ပဟူတဇီဝော၊ ရှည်လျား နုနယ် ပြန့်ကျယ်သော လျှာတော်ရှိပါ၏။ (၂၇) ။

ဒေဝ။ အယ် ကုမာရော၊ သည်။ ဗြဟ္မဿရော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံကဲ့သို့ သာယာနာပျော် အသံတော်ရှိပါ၏။ ကရဝိကဘာဏီ၊ ကရဝိကငှက်ကဲ့သို့ သာယာစွာမြက်ဆိုတတ်ပါ၏။ (၂၈) ။ အဘိနိလနေတ္တော၊ အောင်မဲညို ပွင့် နှမ်းကြပ်ပွင့်သို့ ညိုသင့်ထိုထို ရှန်းရှန်းစိုမျှ ညိုသောမျက်လုံးရှိပါ၏။ (၂၉) ။ ဂေါပဓမော၊ မွေးစအရွယ် နွားနို့ငယ်၏ တင့်တယ် ကြည်အေး မျက်လုံး ကလေးသို့ မျက်မွေးစီရင် အလွန်ကြည်သော မျက်လုံးရှိပါ၏။ (၃၀) ။

ဒေဝ။ ဣမဿ ကုမာရဿ၊ ၎င်း။ ဘမုကန္တရော၊ မျက်ခုံးတို့၏ကြား၌။ ဩဒါတာ၊ ဖြူသော။ မုဒု၊ နူးညံ့သော။ တူလသန္နိတာ၊ လဲဝါဂွမ်းနှင့်တူ သော။ ဥက္ကော၊ မွေးရှင်တော်သည်။ ဇာတာ၊ ပေါက်ပါပြီ။ (၃၁) [မုဒု နှင့် တူလသန္နိတာ ကို အဋ္ဌကထာ၌ တပုဒ်စီဖွင့်သည်။] ။ ဒေဝ။ အယ် ကုမာရော၊ သည်။ ဥဏိသသိသော၊ သင်းကျစ်အပြား ဖွဲ့ပတ်ထားသို့ သီးခြား ဆန်းထူး မဟာနဖူးကြောင့် ဖူးရရှင်ပျော် လုံးသောဦးခေါင်းတော်ရှိပါ၏။ (၃၂) ။

၃၆။ ။ ဒေဝ။ အယ် ကုမာရော၊ သည်။ ဣမေဟိ ဒုတ္တိံသ မဟာ ပုရိသလက္ခဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပါ၏။ ယေဟိ ။ ဝိဝေဋ္ဌဓော။ [ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၃၃-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ၊ သို့။ (အဝေါစုံ။) [ပုဒ်စဉ် နံပါတ် ၃၃-၌ ပါခဲ့သော အဝေါစုံ သို့ ပြန်လှည့်ပါ။]

ဝိပဿီသမညာ

၃၇။ ။ ဘိက္ခဝေ။ အထခေါ၊ ၌။ ပန္နုမာ ရာဇာ၊ သည်။ နေမိတ္တေ။ ဗြာဟ္မဏေ၊ တို့ကို။ အဟတေဟိ၊ မထုရိုက်အပ် (မဖွပ်လျော်အပ်) ကုန် သေးသော။ ဝါ၊ အသစ်စက်စက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထေဟိ၊ အဝတ်တို့ဖြင့်။ အစ္စာဒေတာ၊ ဖုံးလွှမ်းစေ၍။ (ဝတ်ရုံစေ၍။) သဗ္ဗကာမေဟိ၊ အလုံးစုံ အလိုရှိထိုက်သောဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ (အလုံးစုံလိုချင်စရာဝတ္ထုတို့ဖြင့်။) သန္တပေသိ၊ နှစ်သက်ထောင်ရဲ့စေပြီ။ [ပါဠိတော်၌မင်းသားလေး၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာ တို့ကို ကြည့်ရှုပြီးမှ ဗြာဟ္မဏတို့အားပူဇော်သည်ဟု မိန့်တော်မူသော်လည်း၊

အဋ္ဌကထာ၌ ပြာဟုံဏတို့ကို ပူဇော်ပြီးမှ လက္ခဏာတို့ကို ကြည့်ရှုစေသည်ဟု ဖွင့်သည်။]

ဘိက္ခုဝေ။ အထခေါ၊ ဌ။ (နိမိတ်ဖတ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) မန္တုမာ။ ရာဇာ၊ သည်။ ဝိပဿီဿ၊ သော။ ကုမာရဿ၊ မင်းသားအား။ ဓာတိယော၊ အထိန်း တော်တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးစေပြီ။ [မာတုပိတုဥပဋ္ဌာနံ-၌ကံသို့ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းအနက်ဟော ဌာ ဓာတ်၏ယှဉ်ရာဝယ် “ကံ” ဟုလည်း မိန့် တော်မူကြ၏။] အညာ၊ အခြားသော အထိန်းတော်တို့သည်။ ဒီရံ၊ နို့ရည်ကို။ ပါယေန္တိ၊ သောက်စေကြကုန်၏။ (တိုက်ကြကုန်၏။) အညာ။ နှာပေန္တိ၊ ရေချိုး စေကြကုန်၏။ (ရေချိုးပေးကြကုန်၏။) အညာ။ ဓာရေန္တိ၊ ဆောင်ယူကုန်၏။ (ဆောင်ရွက်ပေးချီကုန်၏။) အညာ။ အဂေန၊ ရင်ခွင်ဖြင့်။ ပရိဟရန္တိ၊ ရွက် ဆောင်ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ။ ဇာတဿ၊ ဖွားမြင်ပြီးသော။ ဝိပဿီဿ၊ ကုမာရဿ၊ အား။ သေတစ္ဆတ္တိ၊ ထီးဖြူကို။ (နတ်၌ဖြစ်သော ထီးဖြူကို။) ဒိဝါစေ၊ နေ၌ လည်းကောင်း။ ရတ္တိ၊ ဌလည်းကောင်း။ ဓာရယိတ္ထ၊ ဆောင်းမိုးပေးပြီ။ (ကံ၊ အဘယ်သို့ကြ၍ ဆောင်းမိုးပေးသနည်း။) နံ၊ ထိုမင်းသားကို။ သိတံ ဝါ၊ အအေးသည်သော်လည်းကောင်း။ ဥက္ကံ ဝါ၊ အပူသည်သော်လည်းကောင်း။ တိဏံ ဝါ၊ မြက်သည်သော်လည်းကောင်း။ ရဇော ဝါ၊ မြူမှုန်သည်သော် လည်းကောင်း။ ဥဿာဝေ ဝါ၊ ဆီးနှင့်သည်သော်လည်းကောင်း။ မာ ဗာယေတ္ထ၊ မနိပ်စက်ပါစေနှင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍ ဆောင်းမိုးပေးပြီ။

ဘိက္ခုဝေ။ ဇာတော ဖွားမြင်ပြီးသော။ ဝိပဿီ၊ ကုမာရော၊ သည်။ ဗဟု နော၊ များစွာသော။ ဇနဿ၊ လူအပေါင်းသည်။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သည်။ မနာပေါ၊ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်သည်။ (တနည်း) မနာပေါ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သည်။ အဟောသိ။ ဘိက္ခုဝေ။ သေယျ ထာ ပိ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဥပ္ပလံ ဝါ၊ ကြာဖြူ ကြာနီ ကြာညိုသည် သော်လည်းကောင်း။ ပဒုမံ ဝါ၊ ပဒုမ္မာကြာသည်သော်လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏရိ ကံ ဝါ၊ ကြာပုဏ္ဏရိက်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဗဟုနော၊ သော။ ဇနဿ၊ သည်။ ပိယံ၊ သည်။ မနာပံ၊ သည်။ (ဟောတိ) သေယျထာ ပိ၊ ကံသို့။ ဘိက္ခုဝေ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပ။ အဟောသိ။ [ဥပ္ပလစသည်တို့

၁။ ဓာရေန္တိ ပရိဟရန္တိ။ ။မင်းသားကလေးကို ရင်ခွင် ပေါင် လက်တို့ဖြင့် အချိန် ရှည်ကြာစွာပွေ့၍ ချောမြို့ခြင်းကို “ဓာရေန္တိ”ဟု လည်းကောင်း၊ အခြားသူ၏ရင်ခွင်မှ မိမိရင်ခွင်သို့လည်းကောင်း၊ အခြားသူ၏လက်မှ မိမိလက်သို့လည်းကောင်း၊ ပြောင်းယူခြင်း ကို “ပရိဟရန္တိ”ဟုလည်းကောင်း မှတ်ပါ။ [ဒို့ကာ ဒိုအပ်သော အဓိပ္ပာယ်။]

၏ အနက်ကို အင်္ဂုတ္တရ ပဉ္စကနိပါတ်ကထာ ပထမပဏ်၊ ၃-ဝဂ်၊ ၈-သုတ် ကို ကြည့်၍ ပေးပါသည်။]သော၊ ထို ဝိပဿိမင်းသားကို။ [အဿဒံ နိပါတ်။] အကေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ အင်္ဂံ၊ သို့။ ပရိဟရိယတိ၊ ရှေးရှုဆောင်အပ်၏။ [ရင် ခွင်တခုဖြင့် ရင်ခွင်တခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ပေးချီအပ်သည်-ဟူလို။ အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။]

၃၈။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ ကုမာရော၊ သည်။ မဉ္ဇူဿရော စ၊ သာယာ သော အသံရှိသည်လည်းကောင်း။ ဝဂ္ဂုဿရော စ၊ ကောင်းသော အသံရှိ သည် လည်းကောင်း။ မဓရုဿရော စ၊ ချိုသာသော အသံရှိသည်လည်း ကောင်း။ ပေမနိယဿရော စ၊ ချစ်အပ် နှစ်သက်အပ်သော အသံရှိသည် လည်းကောင်း။ [ပေမနိယဿရောတိ ပိယာယိတဗ္ဗဿရော။-ဒီကာ။] ဝါ၊ ချစ်ချင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အသံရှိသည်လည်းကောင်း။ [ဤအလို “ပေမ နိယဿရော”ဟု နိဋ္ဌိ ရဿဖြင့် ရှိပါစေ၊ ပေမံ+ဇနေတိတိ ပေမနိယော။] အဟောသိ။ ဘိက္ခဝေ။ သေယျထာ ပိ၊ ကား။ ဟိမဝန္တေ၊ ဟိမဝန္တာမည် သော။ ပဗ္ဗတေ၊ တောင်၌။ ကရဝိကာ နာမ၊ ကရဝိကမည်သော။ သက္က ဏဇာတိ၊ ငှက်မျိုးသည်။ မဉ္ဇူဿရာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ပ။ ပေမနိယ ဿရာ စ၊ လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။) ဝေမေဝ။ပ။အဟောသိ။

၃၉။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ကုမာရဿ၊ ၎င်း။ ကမ္မဝိပါကဇံ၊ ကံ၏ အကျိုး နှင့်တကွဖြစ်သော။ဝါ၊ ကံ၏အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော။ဗိဗ္ဗစက္ခု၊ နတ်၌ဖြစ် သော ပသာဒစက္ခုနှင့်တူသော ပသာဒစက္ခုသည်။ (နတ်၌ဖြစ်သောမျက်စိ နှင့်တူသော မျက်စိသည်။) ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ယေန၊ ယင်း ဗိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာ တိုင်တိုင်။

၁။ ကမ္မဝိပါကဇံ။ ။သာတိသယသုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ (အလွန်အကဲနှင့်တကွ ဖြစ် သော ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကံကြောင့်ဖြစ်သော။) ဝိတ္တသေမှ ရူပိရာဒီတိ အပလိဗုဒ္ဓံ (သည်းခြေ သလိပ်၌သွေးအစရှိသည်တို့သည် မနှောင့်ယှက်အပ်သော။) ဒုရေ ပိ အာရမ္မဏသစ္စန္ဒိန္ဒနံ သမတ္ထံ (အဝေး၌သော်မှလည်း အာရုံကို ခံယူစွမ်း နိုင်သော။) ကမ္မဝိပါကေန သဟဇာတံ၊ [ကံ က ဝိပါကံ နမက္ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဇရုပ် များကို ဖြစ်စေသောအခါ ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်သော ထို စက္ခုပသာဒလည်း ကြွင်းသော အကျိုးတရားများနှင့် အတူ ဖြစ်ပေါ်လာသည်-ဟူလို။] ကမ္မဿ ဝါ ဝိပါကဘာ ဓဝန ဇာတံ [ထို စက္ခုပသာဒသည် ကံ၏အကျိုး အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုရင်း မှာ ကံ၏အကျိုးဖြစ်သည်-ဟူလို။]-ဒီကာ။

၂။ ဗိဗ္ဗစက္ခု။ ။ဗိဝိ+ဘဝံ ဗိဗ္ဗံ၊ [ဗိဝုဒ်+ဏျုစုလည်း။] ဗိဗ္ဗံ စ+တံ+စက္ခု စာတိ ဗိဗ္ဗစက္ခု၊ ဗိဗ္ဗစက္ခု၊ ဝိယာတိ ဗိဗ္ဗစက္ခု။ [အကျယ်ကို ဘာသာဒီကာ၌ ပြထားပြီ။]

(တယူဇနာ အတွင်း၌ ရှိသော ရူပါရုံကို။) ဒီဝါ စေဝ၊ နေအခါ၌လည်း ကောင်း။ ရတ္တိံ စ၊ ညဉ့်အခါ၌လည်းကောင်း။ ပဿတိ၊ မြင်နိုင်၏။

၄၀။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ ကုမာရော သည်။ တာဝတိံသာ၊ တာဝတိံသာ ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ (ပေက္ခန္တိ) သေယျထာပိ၊ ကြည့် ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ။) အနိမိသန္တော၊ မျက်စိမမှိတ်ပဲ။ ပေက္ခတိ၊ ကြည့် ၏။ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပေက္ခတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ကုမာရဿ၊ ၏။ (သမညာ-၌ စပ်။) ဝိပဿိ ဝိပဿိ တေဝ(ဣတိ+ဝေ)၊ ဝိပဿိမင်းသား၊ ဝိပဿိမင်းသားဟူ၍သာ။ သမညာ၊ အမည်သည်။ ဥဒ္ဓပါ ဒိ။ [ဤနည်းအလို-ဝိသုဒ္ဓိ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်စွာ။ ပဿတိတိ ဝိပဿိ။ ဝိဝဇ္ဇေဟိ၊ ဖွင့်အပ်သော မျက်လုံးတို့ဖြင့်။ ပဿတိတိ ဝိပဿိ။ ဤသို့ ဝစ နတ္ထ ပြုပါ။]

၄၁။ ။ဘိက္ခဝေ။ အတခေါ၊ ၌။ ဗန္ဓုမာ။ ရာဇာ၊ သည်။ အတ္တ ကရဏေ၊ အစီးအပွားကို ပြုရာရုံး၌။ ဝါ၊ တရားစီရင်ရာရုံး၌။ [“အဇ္ဈကရ ဏေ၊ တရားစွဲမှုကိုပြုရာရုံး၌။” ဟုလည်း မှုကဲ့ရှိ၏။] နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေလျက်။ ဝိပဿိ ကုမာရံ၊ ကို။ အင်္ဂေ၊ ၌။ နိသိဒါပေတွာ၊ ထိုင်နေစေ၍။ အတ္ထေ၊ အစီးအပွားတို့ကို။ အနုသာသတိ၊ သွန်သင်ဆုံးမလမ်းပြ၏။ ဘိက္ခဝေ။ တတြ၊ ထို တရားစီရင်ရာရုံး၌။ ဝိပဿိ ကုမာရော။ ပီတု အင်္ဂေ၊ ခမည်း တော်၏ ရင်ခွင်၌။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေလျက်။ ဝိစေယျ ဝိစေယျ၊ ဉာဏ်ဖြင့် စိစစ်၍ ဉာဏ်ဖြင့်စိစစ်၍။ အတ္ထေ၊ တို့ကို။ ဉာယေန၊ အသင့်အားဖြင့်။ ပနာယတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိ၏။ [ပပုဗ္ဗ+နိဓာတ်၊ ဘိခြင်းအနက်ဟော။] ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်စေ၏။ [ပဝတ္တိ အနက်ဟော၊ ကာရိတ်လည်းကျေ။] ဘိက္ခဝေ။ဝိစေယျ ဝိစေယျ၊ ၍။ ကုမာရော၊ သည်။ အတ္ထေ၊ တို့ကို။ ဉာယေန၊ ဖြင့်။ ပနာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ၊ ၏။ (သမညာ-၌ စပ်။) မတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်ထက်။ ဘိယျောသော၊ လွန်စွာ။ (ဈေး ကထက်လွန်စွာ) ဝိပဿိ ဝိပဿိတေဝ၊ သာ။ သမညာ ဥဒ္ဓပါဒိ။ [ဝိဝေ ယျ ဝိစေယျ ပဿတိတိ ဝိပဿိ ဟု ပြုပါ။]

၄၂။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။ ကုမာရဿ၊ မင်းသား၏ အတွက်။ (မင်းသား ဖို့။) [တဒတ္ထသမ္ပဒါနံ။] တယော၊ သုံးဆောင်ကုန်သော။ ပါသာဓေ၊ ပြာသာဒ်တို့ကို။ [တယော၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူလို၍ ကေ ဝဿိကံ စသည် မိန့်။] ကေ၊ တဆောင်သော။ ဝဿိကံ၊ မိုးအခါ၌ နေခြင်းကိုထိုက်သော ပြာသာဒ်ကိုလည်းကောင်း။ ကော၊ ခုသာ။ ဟေမန္တိကံ၊ ဆောင်းအခါ၌ နေ

ခြင်းကိုထိုက်သော ပြာသာဒ်ကိုလည်းကောင်း။ ဧကံ၊ သော။ ဂိမ္မိကံ၊ နေ့အခါ၌ နေခြင်းကိုထိုက်သော ပြာသာဒ်ကိုလည်းကောင်း။ ကာရာပေသိ၊ ပြုစေပြီ။ (ဆောက်လုပ်စေပြီ။) [ဝဿိကံ စသည်၏ စတုတ္ထကို ဘာသာဋီကာ၌ ရှုပါ။]

ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ၊ တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ အနီး၌တည်စေပြီ။ ဝါ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးစေပြီ။ ဘိက္ခဝေ။ တကြ၊ ထို သုံးဆောင်သော ပြာသာဒ်တို့တွင်။ ဝိပဿိ။ ကုမာရော၊ သည်။ ဝဿိကေ၊ သော။ ပါသာဒေ၊ ၌။ စတ္တာရေ မာသေ၊ လေးလတို့ပတ်လုံး။ နိပ္ပုရိသေဟိ၊ ယောက်ျားမရှိကုန်သော။ (အမျိုးသားမပါ အမျိုးသမီးများသာ တီးမှုတ်အပ်ကုန်သော။) တူရိယေဟိ၊ တူရိယာတို့ဖြင့်။ ပရိစာရယမာနော၊ ထိုထိုကာမဂုဏ်၌ ဣန္ဒြေတို့ကို လှည့်လည်စေလျက်။ ဝါ၊ ပျော်ပျော်ပါးပါး ခံစားလျက်။ ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်၏ အောက်ထပ်သို့။ န ဩရောဟတိ၊ မဆင်း။ ဣတိ၊ ပထမဘာဏဝါရ အပြီးတည်း။ ။ပဋ္ဌမဘာဏဝါရော၊ ပထမ ဘာဏဝါရတည်း။

ဇိတ္ထပုရိသ

၄၃။ ။ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထခေါ၊ ၌။ပ။ ဗဟူနံ၊ များစွာကုန်သော။ ဝဿာနံ၊ နှစ်တို့၏။ ဗဟူနံ၊ ဝဿသတာနံ၊ အနှစ်အရာတို့၏။ ဗဟူနံ၊ ဝဿသဟဿာနံ၊ အနှစ်အထောင် တို့၏။ အစူယေန၊ လွန်ရာ အခါ၌။ သာရထိ၊ ရထားထိန်းကို။ (ရထားကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် မောင်းသူကို။) အာမန္တေသိ၊ အမိန့်ရှိပြီ။ (ခေါ်၍ပြောပြီ။) (ကံ။) သမ္ပသာရထိ၊ အမောင်ရထားထိန်း။ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ၊ ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော။ ယာနာနိ၊ ယာဉ်တို့ကို။ ယောဇေဟိ၊ ယှဉ်စေလော့။ (ယာဉ်တို့ကို မြင်းနှင့်

၁။ ပရိစာရယမာန။ ။ပရိစာရယမာနဿာတိ ပရိတော စာရယမာနဿ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာမဂုဏေ ဣန္ဒြိယာနိ စာရယမာနဿာတိ အတ္ထော။—မဟာခန္ဓက ယသဝတ္ထုအဖွင့်။ သာရတ္ထ။

၂။ ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ။ ။န ဟေဋ္ဌာ ပါသာဒါ ဩရောဟတိတိ ဥပရိပါသာဒတော ဟေဋ္ဌမတလံန ဩရောဟတိ၊ “ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ” နှိ ဝိ ပဋ္ဌန္တိ။—သံဃဘေဒကုန္ဒကအဖွင့် သာရတ္ထ။ [ဟေဋ္ဌာ ပါသာဒါ ဟု ရှိလျှင် “ပါသာဒါ၊ မှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်အရပ်သို့” ဟု ပေးပါ။]

ကပ်ယှဉ်လော့။) သူတူမိဒဿိနာယ၊ ကောင်းသောမြေအရပ်ကို ကြည့်ရှုခြင်းငှာ။ ဥယျာနဘူမိံ၊ ဥယျာဉ်မြေသို့။ ဂစ္ဆာမ၊ သွားကြစို့။ (သွားကြရအောင်။) ဣတိ၊ သို့။ (အာမန္တေသိ။)

ဘိက္ခဝေ။ ဒေဝ၊ မင်းသား။ ဧဝံ၊ ကောင်းပါပြီ။ ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ သာရထိ၊ သည်။ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ၊ ၎င်း။ (ဝစနံ၊ ကို။) ပဋိဿုတု၊ ရှေးရှုနားထောင်၍။ ပ။ ယောဇေတု၊ ယှဉ်စေ၍။ ပ။ ကုမာရဿ၊ အား။ ပဋိဝေဒေသိ၊ တဖန်သိစေပြီ။ (ပြန်၍ သံတော်ဦးတင်ပြီ။) (ကိံ။) ဒေဝ။ တေ၊ အသင်မင်းသား၏ အတွက်၊ ဘဒ္ဒါနိ၊ ဘဒ္ဒါနိ။ ယာနာနိ၊ တို့ကို။ ယုတ္တာနိ၊ ကပ်ယှဉ်အပ်ပါကုန်ပြီ။ (မြင်းနှင့် ကပ်ယှဉ်အပ်ပါကုန်ပြီ။) ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ (တုံ၊ အသင်မင်းသားသည်။) ယဿ၊ အကြင်ကြတော်မူခြင်း၏။ ကာလံ၊ အချိန်ကို။ မညသိ၊ သိ၏။ (တဒေဝ၊ ထိုကြတော်မူရာ အချိန်ကိုသာ။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ရှမိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။ ကရောဟိ၊ ပြုတော်မူပါ။) ဣတိ။ (ပဋိဝေဒေသိ။) ဘိက္ခဝေ၊ အထခေါ၊ ၌။ (သံတော်ဦးတင်ရာ ထိုအခါ၌။) ပ။ ယာနံ၊ သို့။ အဘိရုဟိတု၊ တက်စီး၍။ ဘဒ္ဒေဟိ၊ ဘဒ္ဒေဟိ။ ယာနေဟိ၊ ထို့ဖြင့်။ ဥယျာနဘူမိံ၊ သို့။ နိယျာသိ၊ ထွက်လာပြီ။

၄၄။ ။ဘိက္ခဝေ။ ပ။ နိယျန္တော၊ ထွက်လာလတ်သော်။ ဇိဏ္ဍံ၊ အိုသော။ ဂေါပါနသိဝကံ၊ အခြင်ရနယ်ကဲ့သို့ ကောက်သော။ (အဋ္ဌကထာ။) ဝါ၊ ကောက်သော အခြင်ရနယ်နှင့် တူသော။ [ဂေါပါနသိဝကံန္တိ ဝကံဂေါပါနသိ ဝိယ။—ဋီကာ။] ဘောဂုံ၊ ခါးအရပ်၌ ပျက်စီးနေသော။ (ခါးကုန်းနေသော။) [(တနည်း) အာဘောဂုံ၊ အစမှ စ၍ အထက်သို့တက်လျက် ပဆစ်ခွေးဝန်း ခါး ပခုံးဟူသော သုံးဌာနတို့၌ ပျက်စီးနေသော။ ဝါ၊ ကောက်နေသော။] ဒဏ္ဍပရာယဏံ၊ တောင်ဝှေးဟူသော လည်းလျောင်းရာရှိသော။ (တောင်ဝှေးသာလျှင် အားကိုးရာရှိသော။) ပဒဝမောနံ၊ တုန်လှုပ်လျက်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားနေသော။ အာတုရံ၊ ဇရာဖြင့် နာကျင်နေ

ခ။ ဘောဂုံ။ ။ဘောဂူန္တိ ဘဂုံ၊ ဣမိနာ ဝိဿ ဝကံဘာဝမေဝ ဒီပေဟိ။—တိကရုံတ္တရဋ္ဌ-ဒေဝဒူတသုတ်။ ဘဂူန္တိ ဘဂ္ဂသရိရံ၊ ကဋိယံ ဘဂ္ဂတာယတ္တာ တေနာဟ-ဣမိနာ။ ပ။ ဒီပေဟိတိ။ ၎င်း-ဋီကာ။ ဤ အဖွင့်အတိုင်း ပထမတနည်း အနက်ပေးပါသည်။ ဤသုတ် မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌ၊ ဒီ-တို့၌ကား တမျိုးဖွင့်၏။ ထိုနည်းကိုလည်း ပေးထားပါသည်။

သော။ ဝါ၊ ဇရာသည် နှိပ်စက်အပ်သော။ ဂတယောဗ္ဗနံ၊ နုပျိုသူ၏ အဖြစ်ကို လွန်ပြီးသော။ ဝါ၊ နုပျိုသောအရွယ်ကို လွန်ပြီးသော။ ပုရိသံ၊ ကို။ အဒ္ဓသာ၊ မြင်ပြီ။

ဒိသ္ဗာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ သာရထိံ၊ ကို။ အာမန္တေသိ၊ အမိန့် ရှိပြီ။ (မေးပြီ။ ကိံ။) သမ္မ သာရထိံ၊ အယံ၊ ပုရိသော၊ ကိံ။ ကိံ ကတော၊ အဘယ်သည် ပြုအပ်သနည်း။ (ဘာဖြစ်နေတာတဲ့။) အဿ၊ ဤ ယောကျ်ား ၏။ ကေသာပိ၊ ဆံပင်တို့သည်လည်း။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့၏။ (ကေသာ) ယထာ၊ တို့ကဲ့သို့။ န (ဟောန္တိ)၊ မဟုတ်ပါကုန်တကား။ (မဟုတ်ပါလဲလား။) အဿ၊ ၏။ ကာယော ပိ၊ ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း။ အညေသံ၊ တို့၏။ (ကာယော) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်ပါတကား။ (မဟုတ်ပါလဲလား။) ဣတိ။ (အာမန္တေသိ။)

ဒေဝ၊ မင်းသား။ သေဝ၊ ဤ ယောကျ်ားသည်။ ဇိဏ္ဏော နာမ၊ ဇိဏ္ဏ မည်ပါ၏။ (သူ့အိုမည်ပါ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ သမ္မ သာ ရထိံ။ သေဝ၊ ဇိဏ္ဏော နာမ၊ ဤဇိဏ္ဏမည်သူသည်။ (ဤသူ့အိုမည်သည်။) ကိံ ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ [ရှေးအခါကသူ့အိုကိုမြင် ဘူးသော မင်းသားဖြစ်၍ ဇိဏ္ဏဟူသော စကားလုံး၏အဓိပ္ပာယ်ကို မသိသော ကြောင့် မေးသည်။] ဒေဝ။ သေဝ၊ သည်။ ဇိဏ္ဏော နာမ၊ ၏။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တေန၊ ထိုဇိဏ္ဏမည်သူသည်။ (ထိုသူ့အိုသည်။) စိရံ၊ ကြာရှည် စွာ။ ဇီဝိတဗ္ဗံ၊ အသက်ရှင်ထိုက်သည်။ န ဘဝိသတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ် ပါ။ (အသက်ရှည်ရှည် နေရမည့်သူ မဟုတ်တော့ပါ။) ဣတိ၊ ပြီ။

သမ္မ သာရထိံ၊ အဟမ္ပိ၊ ကျွန်ုပ်သည်လည်း။ (ကျွန်ုပ်လဲပဲ။) ဇရာဓမ္မော၊ အိုခြင်းသဘောရှိသည်။ (ဟုတူ။) ဇရံ၊ အိုခြင်းကို။ အန တီတော ကိံ၊ မလွန်မြောက်နိုင်ဘူးလော။ (မလွန်မြောက်နိုင်ဘူးလား။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ဒေဝ။ တံ စ၊ သင်မင်းသားသည်လည်းကောင်း။ မယံ စ၊ ကျွန်တော်မျိုး တို့သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့သည်။ ဇရာဓမ္မော၊ အိုခြင်းသဘောရှိကုန်သည်။ (ဟုတူ။) ဇရံ၊ ကို။ အနတိတာ၊ မလွန်မြောက် နိုင်ကုန်သည်။ အမ္ပ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ သမ္မ သာရထိံ၊ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ (ဒီလိုအိုမယ်ဆိုယင်။) ဒါနိ၊ ၌။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဖြင့်။ အလံ၊ အကျိုးမရှိတော့။ ဣတော ဝ၊ ဤအရပ်မှပင်။ အန္တေ ပုရံ၊ နန်းတိုင်းသို့။ ပစ္စနိယျာဟိ၊ ပြန်လှည့်

ပါလော့။ (လှည့် ပြန်ပေတော့။) ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝ။ ဝေံ။ ကောင်းပါပြီ။ (အမိန့်တော်အတိုင်းပါ။) ဣတိ ခေါ၊ လျင်။ ပ။ ပစ္စနိယျာသိံ၊ ပြန်လှည့်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ။ တကြ၊ ထို နန်းတော်၌။ ဝိပဿီ။ ကုမာရော၊ သည်။ အန္တေ ပရံ၊ သို့။ ဂတော၊ ရောက်ပြီးသည်။ (သမာနော။) ဒုက္ခိ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ရှိသည်။ ဒုမ္မနော၊ မကောင်းသော စိတ်ရှိသည်။ (စိတ်မချမ်းမသာသည်။) (ဟုတူ။) ပဇ္ဈာယတိ၊ ဟိုဟိုဒီဒီကြံစည်စဉ်းစားနေ၏။ (ဟိုဟို ဒီဒီ ကြံစည် မှိုင်တွေ့၍ ထိုင်နေ၏။) (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ကြံစည်စဉ်းစားသနည်း။) ယကြ၊ အကြင် ဇာတိသည်။ (သတိ၊ ရှိလတ်သော်။) ဇာတဿ၊ မွေးဖွားလာသော သတ္တဝါ၏အတွက်။ ဝါ၊ သတ္တဝါမှာ။ ဇရာ၊ ဇရာသည်။ (အိုခြင်းသည်။) ပညာယိဿတိ နာမ၊ ထင်ရှားရ၏။ ဝါ၊ အထင်အရှားဖြစ်ရ၏။ (သာ ဇာတိ၊ ထို ဇာတိသည်။ မိ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သည်။ အတ္တု၊ ကိရ ဘော၊ ဖြစ်လေစွ-ဪ။ ဣတိ၊ သို့။ (ပဇ္ဈာယတိ။)

၄၅။ ဘိက္ခဝေ။ အထခေါ၊ ၌။ ပ။ အာမန္တာပေတော၊ ခေါ်စေ၍။ (အခေါ်ခိုင်း၍။) ဇေံ၊ ဤ စကားကို။ အဝေါ၊ ပြောပြီ။ (အမိန့်ရှိပြီ။) (ကိံ။) သမ္ပ သာရထိ၊ အမောင် ရထားထိန်း။ ကစ္စိ၊ အဘယ်သို့နည်း။ (ဘယ်လိုလဲ။) ကုမာရော၊ သည်။ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ၌။ အဘိရမိတ္တာ၊ မေ့လျော်ခဲ့၏လော။ (ပျော်ခဲ့လား။) [အဘိရမိတ္တံ အဇတနီ (အာ)ဝိဘတ်ကို တွ ပြု။] သမ္ပ သာရထိ။ ပ။ အတ္တမနော၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် သည်။) အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့၏လော။ (ဖြစ်ခဲ့လား။) ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝ၊ မင်း မြတ်။ ပ။ န အဘိရမိတ္တာ၊ မေ့လျော်ခဲ့ပါ။ ပ။ န အဟောသိ၊ ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ သမ္ပ သာရထိ။ ကုမာရော၊ သည်။ ဥယျာနဘူမိံ၊ သို့။ နိယျန္တော၊ ထွက်လတ်သော်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ အဒ္ဓသ၊ မြင် သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ဒေဝ။ ကုမာရော၊ သည်။ ဥယျာနဘူမိံ၊ သို့။ နိယျန္တော၊ သော်။ ဇိတ္ထံ။ ပ။ ပုရိသံ၊ ကို။ အဒ္ဓသာ၊ မြင်ပါပြီ။ ဒိသ္မာ၊ ကြောင့်။ မံ၊ ကို။ တေ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြောပါပြီ။ (ကိံ။) သမ္ပ

၁။ ပစ္စနိယျာသိံ။ ပထိ+နိ ရှေးရှိသော+ယာဇာတ်၊ အဇတနီ ဤ ဝိဘတ်၊ ဇာတ်၏ အစဉ် (အ) လာ၊ သဗ္ဗောစံတိဖြင့် တိကို (စံ) ပြု၊ (စံ) လာ။ ပစ္စနိယျာဟိ- ၌်ကား သရမရှိသောကြောင့် သုတ်ကြီးဖြင့် တိ ကို (စ) ပြုသင့်၏။ သဒ္ဓနိတိ သဗ္ဗိ ၁၈၃-သုတ်၌ကား ပထိ ကို သရ နှောင်းသည်ဖြစ်စေ ဗျည်းနှောင်းသည်ဖြစ်စေ တခါ တည်း ပစ္စ ပြုသည်။ [ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ ဟိုဟို ပါရာဇိက သုဒ္ဓိန္ဒ-ဋ္ဌ ဟို ကြည့် ရှိ ပေးပါသည်။]

သာရထိ။ပ။န ဟောတိ၊ တကား။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပါပြီ။ပ။ ပစ္စ
နိယျာသိ၊ ပြန်လှည့်ခဲ့ပါပြီ။ ဒေဝ။ သော ကုမာရောသည်။ပ။ ပဇ္ဇာ
ယတိ၊ ထိုထို ဤဤ ကြံစည်နေပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သံတော်ဦးတင်ပြီ။

ဗျာဓိတပုရိသ

၄၆။ ။ဘိက္ခဝေ။ အထခေါ၊ ဌ။ (ရထားထိန်းက သံတော်ဦးတင်ရာ
ထိုအခါ၌)။ပ။ရညော၊ ၏။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ။ (ကိ။)
ဝိပဿိ။ ကုမာရော၊ သည်။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ မာဟေဝ ခေါ န
ကာရေသိ၊ မပြုပဲ မနေစေပါနှင့်။ (ကေနံ ပြုစေလို၏၊ ကေနံ ပြုပါစေ
သတည်း။) ဝိပဿိ ။ပ။ အဂါရသ္မာ၊ မှ။ (နိက္ခမိတွာ။) အနဂါရိယံ၊ သို့။
မာဟေဝပဗ္ဗဇိ၊ ကေနံ မကပ်ရောက်ပါစေနှင့်။ (ကေနံ မကပ်ရောက်ပါစေ
သတည်း။) နေမိတ္တာနံ၊ နိမိတ်ကျမ်းကို တတ်သိနားလည် ကုန်သော။ ဝါ၊
နိမိတ်ဖတ်ကုန်သော။ ဗြာဟ္မဏာနံ၊ တို့၏။ ဝစနံ၊ သည်။ သစ္စံ၊ အမှန်
သည်။ မာဟေဝ အဿ၊ မဖြစ်ပါစေနှင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ အထခေါ၊ ဌ။ (အကြံဖြစ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) ယထာ၊ အကြင်
အချင်းအရာအားဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးစေလတ်သော်။ ဝိပဿိ။ ကုမာရော၊
သည်။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ (တထာ၊ ထို မင်းပြုနိုင်

၁။ အမှာ။ ။အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ။ပ။ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ (ဤ ဝါကျသည်
နိယမဝါကျ။ (က) ယထာ။ပ။ ကရေယျ၊ (ခ) ယထာ။ပ။ ပဗ္ဗဇေယျ၊ (ဂ)
ယထာ။ပ။ အဿ ဝစနံ။ ဤသုံးဝါကျသည် အနိယမ၊ ထို ဝါကျများကို အနက်ပေး
ရာ၌ အနိယမဝါကျတခုပြီးလျှင် နိယမဝါကျနှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးရ၏။

ဥပမာ၊ ယထာ၊ အကြင်အချင်းအရာအားဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးစေလတ်သော်။ဝိပဿိ
။ပ။ ကရေယျ၊ ရာ၏။ (တထာ)၊ ထို မင်းပြုနိုင်လောက်အောင်သော အချင်းအရာ
အားဖြင့်။ပ။ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ စေပြီ။ ယထာ၊ ဖြင့်။ (လတ်သော်။) ဝိပဿိ။ပ။နပဗ္ဗ
ဇေယျ၊ ရာ။ (တထာ) ထိုရဟန်းအဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်နိုင်လောက်အောင်သော
အချင်းအရာအားဖြင့်။ပ။ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ စေပြီ။ ယထာ၊ ဖြင့်။ (လတ်သော်)။ပ။
ဝစနံ၊ သည်။ မိစ္ဆာ၊ သည်။အဿ၊ ရာ၏။ (တထာ)၊ ထိုနေမိတ္တ ဗြာဟ္မဏတို့၏
စကားမှားနိုင်လောက်အောင်သော အချင်းအရာအားဖြင့်။ပ။ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ သိစေပြီ။
ဤသို့ပေးပါ။ နေရာတိုင်း ဤနည်းချည်းတည်း။ နိဿယ၌ကား လွယ်ကူအောင် ပေး
ထားပါသည်။

လောက်အောင်သော အချင်းအရာအားဖြင့် လည်းကောင်း။) ယထာ၊ အကြင် အချင်းအရာအားဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေး စေလတ်သော်။ ဝိပဿီ။ ကုမာရော အဂါရသ္မာ (နိက္ခမိတွာ။) အနဂါရိယံ သို့။ န ပဗ္ဗဇေယျ၊ မကပ်ရောက်ရာ။ (တထာ၊ ထို ရဟန်းအဖြစ်သို့ မကပ်ရောက် နိုင်လောက်အောင်သော အချင်း အရာအားဖြင့်လည်းကောင်း။ (ယထာ၊ ဖြင့်။ (လတ်သော်။) နေမိတ္တာနံ ပြာဟ္မဏာနံ၊ တို့၏။ ဝစနံ၊ သည်။ ဝိစ္စာ၊ မမှန်သည်။ ဝါ၊ မှားသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (တထာ၊ ထို နေမိတ္တ ပြာဟ္မဏတို့၏ စကား မှားနိုင် လောက်အောင်သော အချင်းအရာအားဖြင့်လည်းကောင်း။) ဗန္ဓုမာ၊ ရာဇာ သည်။ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ၊ အား။ ဘိယျာသော၊ လွန်ကဲသော။ (သလ္လနံသော။) မတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ ပဉ္စကာမဂ္ဂဏာနိ၊ တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ အနီး၌တည်စေပြီ။ ဝါ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးစေပြီ။

ဘိက္ခဝေ။ တတြ၊ ထို နန်းတော်၌။ ပ။ ကုမာရော၊ သည်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ကာမဂ္ဂဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ (သမဂ္ဂိဘူတော-၌စပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ သမပ္ပိတော၊ ကောင်းစွာရောက်အပ်သည်။ သမဂ္ဂိဘူတော၊ ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ။) ပရိစာရေတိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထို ဤဤ လှည့်လည်စေ၏။ (ထိုထို အာရုံ၌ ဣန္ဒြေတို့ကို လှည့်လည်စေ၏-ဟူလို။) ပ။

၁။ ယထာ။ ။ ဥပမာန မဟုတ်သော အာကာရဝါကျမျိုး၌ ယထာ၊ အကြင် အချင်းအရာအားဖြင့်။ ဤမျှလောက်သာမပေးပဲ (နိယမအဖြစ်ဖြင့် ထည့်အပ်သော) တထာ ပုဒ်၏ စပ်ရာဖြစ်သော ကြိယာကို လက္ခဏလုပ်၍ အနက်ပေးရ၏။ ဤ၌ “ဥပဋ္ဌာပေသိ” သည် “တထာ” ၏ စပ်ရာ ကြိယာတည်း။ ထိုကြိယာကို လက္ခဏ လုပ်လျှင် ယထာ၊ အကြင်အချင်းအရာအားဖြင့်။ (ဥပဋ္ဌာပေဇ္ဇေ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးစေလတ် သော်။) ဟု ဖြစ်၏။ နိဿယ၌ကား ပါဠိကို မထည့်ပဲ လွယ်ကူအောင် ပေးထား ပါသည်။

ဥပမာန အာကာရ။ ။ ဟောတိယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဤသို့ ပေးအပ်သော ယထာ တထာသည် ဥပမာန ဥပမေလျတည်း။ ယထာ၊ အကြင် အချင်း အရာအားဖြင့်။ တထာ၊ ထိုအချင်းအရာအားဖြင့်။ ဤသို့ ပေးအပ်သော ယထာ တထာ သည် အာကာရတည်း။ [နေရာဘိုင်း ဤနည်းချည်းတည်း။ အချို့ နေရာ၌ကား ကံဟော ကြိစာ၌ စပ်ရသော ယထာ တထာကိုလည်းကောင်း၊ ကြိယာကို လက္ခဏ မပြင် “ယထာ၊ ဖြင့်။ တထာ၊ ဖြင့်။” ဟုသာ ပေးရသော ယထာ တထာကိုလည်းကောင်း တွေ့ရပါသေးသည်။]

[ဆောင်]။ ။ ယထာ တထာ၊ ဥပမာမဟုတ်၊ အာကာရထုတ်မူ၊ တထာစပ်ရာ၊ ကြိယာ သည်၊ မှန်စွာလက္ခဏ ဖြစ်မြဲတည်း။

၄၇။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။နိယျန္တော၊ လတ်သော်။ အာဗာဓိကံ၊ (ဣရိယာ ပုထ်ကို ဖျက်ဆီးနိုင်လောက်အောင် ပြင်းစွာနှိပ်စက်တတ်သော အနာရောဂါ ရှိသော။ ဒုက္ခိတံ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိသော။ ဗာဠဂါလာနံ၊ ပြင်း ထန်စွာ မကျန်းမာနေသော။ သကေ၊ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော။ မုတ္တကရိသေ၊ ကျင်ငယ် ကျင်ကြီး၌။ ပလိပန္နံ၊ နှစ်မြုပ်လျက်။ သေမာနံ၊ အိပ်နေရသော။ အညေဟိ၊ အခြားသူတို့သည်။ (အခြားသူတို့က။)၊ ဝုဠာပိယံပမာနံ၊ ထစေအပ် သော။ (ထူပေးအပ်သော။) အညေဟိ၊ တို့သည်။ သံဝေသိယမာနံ၊ လည်း လျောင်းစေအပ်သော။ (လှပေးအပ်သော။) ပုရိသံ၊ ကို၊ အဒ္ဓဿ၊ ပြီ။

ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သာရထိံ အာမန္တေထိံ။ (ကိံ။) သမ္ပ သာရထိံ အယံ ပုရိသော ကိံ ကတော။ အဿ၊ ဤယောက္ခိယာဇနိ။ အက္ခိနိ ပိ၊ မျက်လုံး တို့သည်။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့၏။ (အက္ခိနိ) ယထာ၊ တို့ကဲ့သို့။ န၊ မဟုတ်ပါ တကား။ (မဟုတ်ပါပဲလား။) အဿ၊ ၏။ သရောပိ၊ အသံသည်လည်း။ အညေသံ၊ တို့၏။ (သရော) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ န၊ တကား။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ ဒေဝ၊ မင်းသား။ သေဝ၊ ဤယောက္ခိယာသည်။ ပျာဓိတော နာမ၊ ပျာဓိတံ မည်ပါ၏။ (လွန်စွာအနာရောဂါရှိသူ အနာရောဂါ နှိပ်စက်အပ်သူ မည်ပါ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ သမ္ပ သာရထိံ သေဝ ပျာဓိတော နာမ၊ ဤ ပျာဓိတမည်သူသည်။ ကိံ ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။ [သူနာကို မမြင်ဘူးရှိ ပျာဓိတော ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားမလည်သောကြောင့် မေးသည်။]

ဒေဝ။ သေဝ ပျာဓိတော နာမ၊ ဤ ပျာဓိတမည်သူသည်။ (ဤ သူနာ မည်သူသည်။) တမ္ပာ အာဗာဓာ၊ ထို အနာမ္ပ။ အပေဝ နာမ ဝုဠဟေယျ၊ ထနိုင်တန်ရာပါ၏။ ဝါ၊ ထနိုင်မည်ဟု မသိရပါ။) ဣတိ၊ ပြီ။ သမ္ပသာရ ထိံ။ အဟမ္ပိ၊ ကျွန်ုပ်သည်လည်း။ ပျာဓိဓမ္မော၊ မကျန်းမာ ဖျားနာခြင်း သတောရှိသည်။ (ဟုတော့။) ပျာဓိံ၊ မကျန်းမာ ဖျားနာခြင်းကို။ အန တိတော ကိံ၊ မလွန်မြောက်နိုင်သလော။ (မလွန်မြောက်နိုင်ဘူးလား။) ဣတိ၊

၁။ ပျာဓိတ။ ။ဝိဝိဓံ ဒုက္ခံ အာဒဟတိတိ ဗျာဓိ၊ (အမျိုးမျိုးသောဒုက္ခကို ထားတတ်သော အနာရောဂါ။) ဝိသေသေန၊ ဝါ အာဓိယတိ ဇေတနတိ ဗျာဓိ (အထူးသဖြင့် ဒုက္ခကို ယူကြောင်းဖြစ်သော အနာရောဂါ။) [ဗျာဓိ=ဝိ+အာ+ဓာ ဓာတ် ဣပစ္စည်း။] ဗျာဓိ+သဉ္စာတော ဇေဿာတိ ဗျာဓိတံ။ [“သဉ္စာတံ တာရ ကာဒိ-တို့တော” ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန် ဇာတိကဏ္ဍ ၄၅-သုတ်ဖြင့် ဣတ ပစ္စည်း သက်။] သေ နယော ဒုက္ခိတန္တိ ဣတ္ထာပိ။-တိက-အံ-ဒိ-ပထမပဏ်၊ ၄-ဝဂ်၊ ၆-သုတ်။

ပြီ။ ဒေဝ။ တံ စ၊ အ သင်မင်းသားသည်လည်းကောင်း။ မယံ စ၊ ကျွန်တော် မျိုးတို့သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့သည်။ ဗျာဓိ ဓမ္မာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဗျာဓိံ၊ ကို။ အနတိတာ၊ ကုန်သည်။ အမ္မ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

သမ္မ သာရထိ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ (ဒီလို “နာ” ရမယ်ဆိုလျှင်။) ။ပ။ ပစ္စနိယျာဟိ ။ပ။ ပစ္စနိယျာသိ။ [ပုင်စဉ် ၄၄-အတိုင်းပေးပါ။] ဘိက္ခဝေ။ တတြ၊ ထိုနန်းတော်၌။ ။ပ။ ပဇ္ဈာယတိ။ (ကို။) [ရှေ့ ၄၄-အတိုင်းပေးပါ။] ယတြ၊ အကြင်ဇာတိသည်။ (သတိ၊ ရှိလတ်သော်။) ဇာတဿ၊ မွေးဖွားလာသောသတ္တဝါ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ဇရာ၊ သည်။ ပညာ ယိဿတိ နာမ၊ ထင်ရှားရ၏။ ဝါ၊ အထင်အရှား ဖြစ်ရ၏။ ဗျာဓိ၊ အနာရောဂါသည်။ ပညာယိဿတိ နာမ၊ (သာ) ဇာတိ၊ သည်။ မိ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သည်။ (ထို့ ထို့ တွေးထိုက်သည်။) အတ္ထု ကိရ ဘော၊ ဖြစ် လေစွ ခြောက်။ ဣတိ၊ သို့။ (ပဇ္ဈာယတိ။)

၄၈။ ။အထ ခေါ် ။ပ။ ပညာယိဿတိ တိ။ [ပုင်စဉ် ၄၅-အတိုင်း ပေးပါ။]

ကာလင်္ကံတပုရိသ

၄၉။ ။ပုင်စဉ်နံပါတ် ၄၆-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၅၀။ ။ဘိက္ခဝေ။ပ။နိယျဇ္ဈော၊ လတ်သော်။ မဟာဇနကာယံ၊ များ စွာသော လူအပေါင်းကို။ သန္နိပတိတံ၊ စုဝေးနေသည်ကိုလည်းကောင်း။ နာနာရတ္တာနံ၊ အမျိုးမျိုးသော ဆိုးရေဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော။ ဒုဿာနံ၊ အဝတ်တို့၏။ ဝိလာတံ၊ အလောင်းတင်ထမ်းစင်ကို။ ကယိရမာနံ၊ ပြုနေ သည်ကိုလည်းကောင်း။အဒ္ဓသာ၊ပြီ ။ပ။ အာမန္တေသိ။ (ကို။) သမ္မသာရထိ။ ကိံ န၊ အဘယ့်ကြောင့်။ သော မဟာဇနကာယော၊ သည်။ သန္နိပတိ တော၊ စုဝေးနေသနည်း။ နာနာ ရတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဒုဿာနံ၊ တို့၏။ ဝိလာတံ စ၊ ကိုလည်း။ ကယိရတိ၊ ပြုနေသနည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။ [လူသေကို မမြင်ဘူးသော်လည်း ထမ်းစင်ကို မြင်ဘူးသောကြောင့် “နာနာ ရတ္တာနံ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ” ဟု ပြောသည်။] ဒေဝ။ ဒေသော၊ သည်။ ကာလင်္ကံတော နာမ၊ ကာလင်္ကံတမည်ပါ၏။ ဝါ၊ သူသေမည်ပါ၏။ ဣတိ၊ ပြီ။ သမ္မ သာ ရထိ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ သော ကာလင်္ကံ မဟာဝါ (ပ) ၂ (က)

တော၊ ထို ကာလကံတသည်။ (ထို သူသေသည်။) (အတ္တိ။) တေန၊ ထို သူသေရှိရာ အရပ်သို့။ ရထံ၊ ကို။ ပေသေဟိ၊ စေလွှတ်လော့။ (မောင်း နှင်လော့။) ဣတိ၊ ဤသို့ စေခိုင်းပြီ။ ပ။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ်ပြီ။ (မောင်း နှင်ပြီ။)

ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ။ ကုမာရော၊ သည်။ ပေတံ၊ ဤ ဘဝမှ ကင်းကွာ သွားသော။ (ဤဘဝမှ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားသော။) ကာလကံတံ၊ သူသေကို။ အဒ္ဓသာ၊ မြင်ရပြီ။ ပ။ အာမဇန္တသိ။ (ကိ။) သမ္မသာရထိ။ အယံ ကာလကံတော နာမ၊ ဤ ကာလကံတ မည်သူသည်။ (ဤသူသေ မည်သည်။) ကိ ပန၊ အဘယ်နည်း။ ပ။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝ။ သော၊ ဤ သူသည်။ ကာလကံတော နာမ၊ မည်ပါ၏။ ဝါ၊ ပြုအပ် ပြီးဆုံးစေအပ် ပြီးသော အသက်ရှင်ရာ ကာလရှိပါ၏။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တံ၊ ထိုသူကို။ မာတာ ဝါ၊ အမိသည်သော်လည်းကောင်း။ ပိတာ ဝါ၊ အဖသည်သော် လည်းကောင်း။ အညေ၊ အမိအဖတို့မှ အခြားကုန်သော။ ဉာတိသာလော ဟိတာ ဝါ၊ ဆွေမျိုး သွေးသားတော်စပ်သူတို့သည် သော်လည်းကောင်း။ န ဒက္ခန္တိ၊ မြင်ကြရလိမ့်မည် မဟုတ်တော့ပါ။ သော ပိ၊ ထိုသူသေသည် လည်း။ (သူသေကောင်ကလည်း။) မာတရံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း ။ ပ။ ဉာတိသာလောဟိတေ ဝါ၊ တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ န ဒက္ခိသတိ၊ မြင်ရလိမ့်မည် မဟုတ်တော့ပါ။ ဣတိ၊ ပြီ။

သမ္မသာရထိ။ ကိ ပန၊ အဘယ်သို့နည်း။ အဟမ္မိ၊ သည်လည်း။ မရဏ ဓမ္မော၊ သေခြင်းသဘောရှိသည်။ (ဟုတော့။) မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ အနတိ တော၊ မလွန်မြောက်နိုင်ဘူးလော။ (မလွန်မြောက်နိုင် ဘူးလား။) မံ ပိ၊ ကိုလည်း။ ဒေဝေ ဝါ၊ မည်းတော် မင်းမြတ်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဒေဝီ ဝါ၊ မယ်တော် မိဖုရားသည်သော်လည်းကောင်း။ ပ။ န ဒက္ခန္တိ-မမြင်ကြ လိမ့်မည်အံ့လော။ (မမြင်ကြရမယ် မဟုတ်လား။) အဟံ ပိ၊ သည်လည်း။ ဒေဝံ

၁။ ကာလကံတံ။ ။ကတကာလံ ဟု ဤ အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။ ထိုကို “ပရိယော သာဝိတ ဇီဝနကာလံ” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ကတော+ ကာလော ယေနာတိ ကတကာ လော ဟု ဆိုလိုလျက် ကာလနှင့်ကတကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ ဝါစာသိလိမ့် အကျိုးငှာ နိဂုံးဟိတ်လာ၍ “ကာလကံတော”ဟု ဖြစ်သည်။ “ကာလကံတော၊ ပြုအပ်ပြီးဆုံး စေအပ်ပြီးသော+အသက်ရှင်ရာ ကာလရှိသူ”ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏။ တတိယ ပါရာဇိက သာရတ္ထ၌ကား ကာလသဒ္ဓါ၏ အနက်ကို တံမျိုးဖွင့်ထားသည်။ [ပေတံ၏အဖွင့်ကို တာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဝါ။ပ။န ဒက္ခိဿာမိ၊ မမြင်ရလိမ့်အံ့လော။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝ။ တံ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ မယံ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ပ။အမှ၊ ကုန်၏။ တံ ပိ၊ အရှင်မင်းသားကိုလည်း။ ဒေဝေါ ဝါ။ပ။န ဒက္ခန္တိ၊ မြင်ကြရလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ တံ ပိ၊ အသင်မင်းသားကလည်း။ ဒေဝံ ဝါ။ပ။န ဒက္ခိဿသိ၊ မြင်ရလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ဣတိ၊ ပြီ။ပ။ပဇ္ဇာယတိ။ (ကိ။) ယတြံ၊ အကြင် ဇာတိသည်။ (သတိ။) ဇာတဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ဇရာ၊ သည်။ ပညာယိဿတိ နာမ၊ ထင်ရှားရ၏။ ဝါ၊ ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်ရ၏။ဗျာဓိ၊ သည်။ ပညာယိဿတိ နာမ၊ မရဏံ၊ သည်။ ပညာယိဿတိ (နာမ)။ (သ) ဇာတိ၊ သည်။ ဓိ၊ သည်။ အတ္ထု ကိရ ဘော၊ ဖြစ်လေစွ ဪော်။ ဣတိ (ပဇ္ဇာယတိ)။

၅၁။ ။ပုဒ်စဉ် ၄၅-ကို နည်းမှီပေးပါ။

ပဗ္ဗဇိတ

၅၂။ ။ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၄၆-၌ “အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ ပရိစာရေ တိ”ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၄၇-၌ “အထ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ နိယျာ သိ” ကိုလည်းကောင်း အနက်ရေးခဲ့ပြီ။

၅၃။ ။ဘိက္ခဝေ ။ပ။ နိယျုန္တော၊ လတ်သော်။ ဘဏ္ဍံ၊ ဦးပြည် (ခေါင်းတုံး) ဖြစ်သော။ (ဦးခေါင်း၌ ဆံပင်များကို ရိတ်ပယ်ထားအပ် သော။) ပဗ္ဗဇိတံ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော။ (ရဟန်းဖြစ်သော။)

ယတြံ ဟိ နာမ။ပ။ပညာယိဿတိ။ ။“ယာယ ဇာတိယာ သတိ” ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သောကြောင့် “ယတြံ”၌ တြ ပစ္စည်းသည် သတ္တမိ အနက်၌ သက်၏။ သတ္တမိဟု ဆို သော်လည်း “၌” ဟု ပေးရသော သတ္တမိ မဟုတ်။ “လတ်သော်” ဟု ပေးရသော ဘာဝလက္ခဏာတည်း။

နာမသည် ဂရဟာ (ကဲ့ရဲ့ခြင်း) အနက်ဟော နိပါတ်၊ “ပညာယိဿတိ”၌ “သတိ”ကို (ပညာယတိ ဟု ဖွင့်သောကြောင့်) အတိတ်အနက်၌သက်၊ “အတိတ်” ဟု ဆိုရာ၌ ဇာတိဖြစ်ပြီးမှ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏတို့ ဖြစ်ရသောကြောင့် ဇရာ စသည်တို့သည် အနာဂတ်ပင်ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဝိပဿီမင်းသားက ဥယျာဉ်သို့သွားစဉ် မိမိမြင်အပ်ခဲ့သော သူဆို သူနာ သူသေတို့ကို နန်းတော်သို့ပြန်ရောက်မှ တယောက်တည်း စဉ်းစားလျက် သံဝေဂဉာဏ် ဖြစ်ပွားကာ ညည်းတွားသော စကားဖြစ်သောကြောင့် “အတိတ် အနက်”ဟုပင် ဆိုရ ပေသည်။

ကာသာယဝသနံ၊ ဖန်ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သော အဝတ်ရှိသော၊ ဝါ-ဖန်ရည်
 ဖြင့် ဆိုးအပ်သော အဝတ်ကိုဝတ်ထားသော။ ပုရိသံ၊ ကို။ အခွသော၊ မြို့ပ။
 အာမန္တေသိ။ (ကိံ) သမ္ပ သာရထိ။ အယံ ပန ပုရိသော၊ ကိံကား။ ကိံ
 ကတော၊ အဘယ်ပြုအပ်သနည်း။ (ဘာဖြစ်နေသနည်း။) အဿ၊ ဤ ယောကျ်ား
 ၏။ သိသံ ပိ၊ ဦးခေါင်းသည်လည်း။ အညေသံ၊ တို့၏။ (သိသံ) ယထာ၊
 ကဲ့သို့။ န၊ မဟုတ်ပါတကား။ အဿ၊ ၏။ ဝတ္ထာနိ ပိ၊ အဝတ်တို့သည်
 လည်း။ အညေသံ၊ တို့၏။ (ဝတ္ထာနိ) ယထာ၊ တို့ကဲ့သို့။ န၊ မဟုတ်ပါ
 တကား။ ဣတိ၊ ပြီ။

ဒေဝ၊ မင်းသား။ ဒေသော ပုရိသော၊ သည်။ ပဗ္ဗဇိတော နာမ၊ ပဗ္ဗဇိတ
 မည်ပါ၏။ (ရဟန်းမည်ပါ၏။) ဣတိ၊ ပြီ။ သမ္ပ သာရထိ။ ဒေသော ပဗ္ဗဇိ
 တော နာမ၊ ဤ ပဗ္ဗဇိတ မည်သည်။ ကိံ ပန၊ အဘယ်နည်း။ [ရဟန်း
 ကို မမြင်ဘူး၍ ပဗ္ဗဇိတ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မသိသောကြောင့် မေးသည်။ ဒေဝ။
 ဒေသော ပဗ္ဗဇိတော နာမ၊ ဤ ပဗ္ဗဇိတ မည်သည်။ (ပဗ္ဗဇိတော-ဟူသော
 ပါဠိသေသ-၌ စပ်။) ဓမ္မစရိယာ၊ ကုသလကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးကို ကျင့်
 ခြင်းသည်။ သာဓု၊ ကောင်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ (ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်း
 ပြုသူပါတည်း။) သမစရိယာ၊ အညီအမျှကျင့်ခြင်းသည်။ (ညီမျှသော ကုသလ
 ကမ္မပထ တရားကို ကျင့်ခြင်းသည်။) သာဓု၊ ၏။ ဣတိ၊ ၍။ (ပဗ္ဗဇိတော။)
 ကုသလကိရိယာ၊ ကုသလကမ္မပထတရားဆယ်ပါးဟူသော ကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း
 သည်။ သာဓု။ ဣတိ၊ ၍။ (ပဗ္ဗဇိတော။) ပုညကိရိယာ၊ ကုသလကမ္မပထတရား
 ဆယ်ပါးဟူသော ကောင်းမှုကိုပြုခြင်းသည်။ သာဓု။ ဣတိ၊ ၍။ (ပဗ္ဗဇိတော။)
 အဝိဟိံ သာ၊ သတ္တဝါတို့ကိုမညှဉ်းဆဲခြင်းသည်။ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲ
 ကြောင်း ကရုဏာသည်။ သာဓု။ ဣတိ၊ ၍။ (ပဗ္ဗဇိတော။) ဘူတာနုကမ္မာ၊
 သတ္တဝါတို့ကို စောင့်ရှောက်ချီးမြှောက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့ကို ချီး
 မြှောက်ကြောင်း မေတ္တာသည်။ သာဓု၊ ကောင်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။
 ပဗ္ဗဇိတော၊ ပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သံတော်ဦးတင်ပြီ။

သမ္ပ သာရထိ။ သော ပဗ္ဗဇိတော နာမ၊ ထို ပဗ္ဗဇိတမည်သူသည်၊ (ထို
 ရဟန်းမည်သည်။) သာဓု ခေါ်၊ ကောင်းပေသည်သာ။ ဓမ္မစရိယာ၊ သည်။

၁။ သာဓု ဓမ္မစရိယစသည်။ ။ သာဓု ဓမ္မစရိယာတို့ ပဗ္ဗဇိတော တိ ယော
 ဇနာ၊ ဧဝံ သာဓု သမစရိယာ တိ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဧကမေကဿ ပဒဿ ယောဇ
 နာ ဝေဒိတဗျာ။-ဇိက။ အဋ္ဌကထာ၌ “သာဓုတိ စိန္တေတွာ ပဗ္ဗဇိတော” ဟု
 စိန္တေတွာ ထည့်၍ ဖွင့်ခြင်းကား ပါဠိတော်လာ ဣတိ ၏ အနက်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။

သာဓု၊ သည်သာ။ပ။ တူတာနုကမ္မာ၊ သည်။ သာဓု ခေါ်၊ သည်သာ။
 [အထက်ကအတိုင်းအကျယ်ပေးပါ။] သမ္မသာရထိ။ တေနဟိ၊ တိုက်တန်းပါ
 ၏။ [တေနဟိ သည် ဥယျောဇနတ္ထနိပါတ်။]။ပ။ပေသေဟိ။ပ။ တံ ပဗ္ဗဇိတံ၊
 သို့ ရဟန်းကို။ တေ၊ ကို။ အဝေါ စ။(ကိ။)သမ္မ၊ မိတ်ဆွေ။ တံ၊ သည်။
 ကံ ကတော၊ နည်း။ပ။ အညေသံ၊(ပတ္တာနိ) ယထာ။ န၊ တကား။ ဣတိ
 ဤသို့ မေးပြီ။ပ။

ဒေဝ။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ပဗ္ဗဇိတော နာမ၊ပဗ္ဗဇိတမည်ပါ၏။(ရဟန်း
 မည်ပါ၏။) ဓမ္မစရိယာ၊ သည်။ သာဓု၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ (ပဗ္ဗ
 ဇိတော၊ ရဟန်းပြုခဲ့သူပါတည်း။)။ပ။ တူတာနုကမ္မာ၊ သည်။ သာဓု။ဣတိ၊
 ၍။ (ပဗ္ဗဇိတော။) ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ (ရဟန်းက ပြောပြီ။) သမ္မ၊မိတ်
 ဆွေရဟန်း။ တံ၊ သည်။ သာဓု ခေါ်၊ စွာသာလျှင်။ ပဗ္ဗဇိတော နာမ၊
 ပဗ္ဗဇိတမည်ပါ၏။ ဓမ္မစရိယာ၊ သည်။ သာဓု၊ ကောင်းလှပါ၏။ပ။တူတာ
 နုကမ္မာ၊ သည်။ သာဓု၊ ကောင်းပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။

မှတ်ချက်။ ။ဝိပဿီမင်းသားသည် နှစ်ပေါင်း ရာထောင်များစွာကြာမှ သူ့ဒုက္ခကို
 မြင်၏။ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းရာထောင် များစွာကြာ သူ့နာ ဤသို့အားဖြင့် လူသေ
 ရဟန်းဟူသော တောထွက်ဖိုရန်အကြောင်းဖြစ်သောနိမိတ်ကြီးများကို မြင်ရ၏။ အသက်
 တန်းရှည်သော ဘုရားလောင်းတို့သည် ဤသို့ကြာလှမှ ကြာလှမှ နိမိတ်ကြီးများကို
 မြင်ကြရ၏။ ငါတို့ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကား တရက်တည်းဖြင့်ပင်
 နိမိတ်ကြီးများကိုမြင်တော်မူ၍ ထိုနေ့၌ပင် တောထွက်တော်မူသည်။

ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇ္ဇာ

၅၄။ ။ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ်၊ ၌။(နိမိတ်ကြီးလေးပါးကိုမြင်တော်မူပြီး
 ရာ ထိုအခါ၌။)။ပ။အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။(ကိ။) သမ္မ သာရထိ။
 တေနဟိ၊ တိုက်တန်းပါ၏။ ရထံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။-ဣတော ဝ၊ ဤ
 အရပ်မှပင်။ အန္တေ ပုရံ၊ နန်းတော်သို့။ ပစ္စနိယျာဟိ၊ ပြန်သွားလော့။(ပြန်
 သွားတော့။) အဟံ ပန၊ သည်ကား။ ဣဓေဝ၊ ဤ အရပ်၌ပင်။ကေသ
 မသံ၊ ဆံ မုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်ကို။ ဩဟာရေတွာ၊ ပယ်ရှား၍။ကာသာယာနိ၊
 ဖန်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော။ ဝတ္တာနိ၊ အဝတ်တို့ကို။ အစ္စာဒေတွာ၊ ဖုံး
 လွှမ်း၍။(ဝတ်ရုံ၍။) အဂါရသွာ၊ အိမ်မှ။ (အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်
 မဟာဝါ(ပ) ၂၇ (ခ)

မ္ဗ။ (နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။) အနဂါရိယံ။ အိမ်၌နေခြင်း၏ စီးပွားဖြစ်သော လယ် ထွန် ကုန်ပေး နွားမွေးမှု မရှိရာရဟန်းအဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ကပ်ရောက်တော့မည်။ (ရဟန်းပြုတော့မည်။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်ပြီ။

ဒေဝ၊ မင်းသား။ ဝေ၊ ကောင်းပါပြီ။ (ဤ အမိန့်တော်အတိုင်းပါ။) ဣတိ ခေါ်။ ဤသို့လျှင်။ သာရထိ၊ သည်။ ဝိပဿိဿံ၊ သော။ ကုမာရ ယ၊ ခေါ်။ (ဝစနံ၊ ကို။) ပဋိဿုတွာ၊ ရွေးရှုနားထောင်၍။ 'ရထံ၊ ကို။ အာ ဒါယ၊ ၍။ တတော ဝ၊ ထို အရပ်မှပင်၊ အန္တေပုရံ၊ သို့။ ပစ္စ နိယျာသိ၊ ပြန်သွားပြီ။ ဝိပဿိ၊ သော။ ကုမာရော ပန၊ သည်ကား။ တတ္ထေဝ၊ ထို အရပ်၌ပင်။ ပ။ ပဗ္ဗဇိ။

မဟာဇနကာယအနုပဗ္ဗဇ္ဇာ

၅၅။ ။ ဘိက္ခုဝေ။ ဗန္ဓုမတိယာ၊ ဗန္ဓုမတိမည်သော။ ရာဇဓနိယာ၊ မင်းနေပြည်တော်၌။ မဟာဇနကာယော၊ များစွာသောလူ့အပေါင်းသည်။ စတုရာသီတိ ပါဏသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော သတ္တဝါတို့ သည်။ အထောသိ၊ ကြားသိရပြီ။ (ကိ။) [မဟာဇနကာယော ဟူသော ပဓာနကံကို ငဲ့၍ “အထောသိ” ဟု ရှိသည်။] ဝိပဿိ၊ သော။ ပ။ အနဂါရိ ယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇိတော ကိရ၊ ကပ်ရောက်သတံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြားသိရပြီ။

သုတွာန၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော သတ္တဝါ တို့၏။ တေ၊ ဤ အကြံသည်။ အဟောသိ။ (ကိ။) ယတ္ထ၊ အကြင် ဓမ္မ ဝိနယ၌။ ဝိပဿိ။ ပ။ အနဂါရိယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ပြီ။ သော ဓမ္မဝိနယော၊ ထို ဓမ္မဝိနယသည်။ (ထို တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာတော်သည်။) ဩ ရကော၊ အညံ့စားသည်။ (အောက်တန်းစားသည်။) န ဟိ နန္ဒန၊ မပြစ် နိုင်တန်ရာ။ ယတ္ထ၊ အကြင်ပဗ္ဗဇ္ဇာ၌။ (အကြင် ရဟန်းအဖြစ်၌။) ဝိပဿိ။ ပ။ အနဂါရိယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇိတော။ သာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ သည်။ (ထို ရဟန်းအဖြစ်သည်။) ဩရကာ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်နိုင်တန်ရာ။

၁။ အနဂါရိယံ ။ ဤပုဒ်၏ အနက်ကို သုဒ္ဓိန္ဒုဘာဏဝါရ-ဂ္ဂ နှင့်သာရတ္ထ ဝိကာကို ကြည့်၍ပေးပါသည်။ ရုပ်ပြီးပုံကို ထို ဘာသာစုံကား၌ ပြထားပြီ။ သီလက္ခန္ဓ မြဟူဇာ လသုတ် အဋ္ဌကထာ-နာ (၁၀၄) ၌ကား တမျိုးဖွင့်၏။ ထို အလို “အနဂါရိယံ၊ အိမ် ၏ စီးပွားဖြစ်သော လယ်ထွန် ကုန်ပေး နွားမွေးမှုမရှိရာ ရဟန်းအဖြစ်သို့။ (ရဟန်း ဘောင်သို့။)” ဟု ပေးပါ။ [ပဗ္ဗဇိဿာမိ စသည်တို့၏ အနက်ကိုလည်း သီလက္ခန္ဓအဋ္ဌ ကထာအတိုင်း ပေးပါသည်။]

ဝိပဿီ၊ သော။ ကုမာရော ပိ၊ မင်းသားသော်မှလည်း။ ကေသမဿိ။ ပ။ အနဂါရိယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇိဿတိ နာမ၊ ကပ်ရောက်နိုင်သေး၏။ ဝါ၊ ရဟန်း ပြုနိုင်သေး၏။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ကိ မဂံ (ကိ + အဂံ)၊ အတယ်အကြောင်းကြောင့်။ (န ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ -ရဟန်းမပြုနိုင်ကုန်အံ့နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့အကြံဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ။ အထခေါ၊ ဌံ။ (အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။) သော မဟာဇနကာယော၊ သည်။ (တာနိ) စတုရသီတိ ပါဏသဟဏာနိ၊ တို့သည်။ ပ။ အစ္စာဒေတွာ၊ ရှိ။ အဂါရသ္မာ (နိက္ခမိတွံ။) အနဂါရိယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇိတံ၊ ကပ်ရောက်သော။ ဝိပဿီ၊ သော။ ဗောဓိသတ္ထံ၊ ဘုရားလောင်းကို။ အနုပဗ္ဗဇိ သု၊ အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုကုန်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ။ တာယ နိပရိသာယ၊ [ထို နိပရိသာတ်သည်။ (ထို ရှစ်ဆောင်းလေးထောင်သော ပရိသတ်သည်။) ပရိဝုတော၊ ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိပဿီ။ ဗောဓိသတ္ထော၊ သည်။ ဂါမနိဂမဇနပဒရာဇောနိသု၊ ရွာ နိဂုံး ဇနပုဒ် မင်းနေပြည်တို့၌။ စာရိကံ၊ ဧဒသစာရိကို။ စရတိ၊ လှည့်လည်၏။ [လေးလတို့ပတ်လုံး လှည့်လည်တော်မူ၏။]

၅၆။ ။ ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ [ဒေသစာရိ လှည့်လည် ပြီး၍ လေးလကြာပြီးနောက် ကဆုန်လပြည့်၏ အဖိတ်နေ့ (ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့)၌။] ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဗောဓိသတ္ထဿ၊ ၏။ (စေတသော-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ ရဟောဂ တဿ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌ ရောက်သည်

၁။ ဝိပဿီ ပိ နာမ။ ပ။ ကိ မဂံ။ ။ ဝိပဿီ ပိ ဌံ (အပိ) သည် သမ္မာဝနာ ဇောတက တည်း။ (နာမ) ကား ဝိမုဿ (အံ့ဩခြင်း) အနက်ဟောတည်း။ ထို နာမသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ပဗ္ဗဇိဿတိဝယ် အတိတ်ဘဝလွှဲ ဘဝိယန္တိ သက်သည်။ နာမကိုလည်း ကြိယာနှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးရ၏။ ဂဟာဖြစ်စေ သမ္မာဝနာဖြစ်စေ ကြိယာနှင့်တွဲပေးရတည်း။ [သုဒိန္နကဏ္ဍ-တတ္ထ နာမ တံ ။ ပ။ သမာပဇ္ဇိဿတိ-အစွင့် ဌ ကြည့်ပါ။] ကိ မဂံ ၌ အဂံ-သဒ္ဓါ ကာရဏ အနက်ဟော။ [ကိုမဂံ (ကိ + အဂံ)။]

၂။ ဂါမ နိဂမ ဇနပဒ ရာဇောနိသု။ ။ မြို့၏ လက္ခဏာ ဖြစ်သော စေးနှင့် မြို့ရိုး မရှိသော ရွာသည် ဂါမ၊ မြို့ရိုးမရှိ ဈေးသာရှိသော ရွာ အကြီးစားသည် နိဂမ၊ [တောမြို့ကလေး မျိုးတည်း။] မြို့ရိုးလည်းရှိ ဈေးလည်းရှိသော ရွာအကြီး စားသည် နဂရ၊ [မြို့ကြီးများတည်း။] ထို နဂရကို ဤ ပါဠိတော်၌ မပါ၍ ဂါမ၌လည်းယူပါ။ ကောသလတိုင်း မဂဓတိုင်းကဲ့သို့သော တိုင်းကြီးများသည် ဇနပဒ၊ ထိုတိုင်း၌ ရှင်ဘုရင် နန်းစံရာ (ယခုခေတ်၌ နိုင်ငံတော်အစိုးရတို့ ရုံးစိုက်ရာ) မြို့ကြီးသည် ရာဇောနိ မည်၏။ [နိုင်ငံ၏ မြို့တော်တည်း။]

ဖြစ်၍။ [ဋီကာ၌ကား “ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့ ကပ်ဆောက်သည် ဖြစ်၍” ဟု ရဟောကို ကံအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်၏။] ပဋိသလ္လိနဿ၊ အာရုံများစွာ စိတ်ကိုခွာ၍ သင့်ရာကောင်းမြတ် တခုတည်းသော အာရုံ၌ ငြိကပ်စဉ်။ ဝါ၊ တပါး တည်းနေစဉ်။ ဝေ၊ သို့။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ပရိဝိတက္ကော၊ အကြံသည်။ ဥဒ္ဓပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ (ကိ။)

ယော ဟံ၊ အကြင် ငါသည်။ အာကိဏ္ဏော၊ လူတို့နှင့်၊ ရောပြွမ်းအပ် သည်။ (ရဟန်းအပေါင်းနှင့် ရောပြွမ်းသည်။) (ဟုတော့။) (ယံ) ဝိဟရာမိ၊ အကြင် နေရ၏။ တေ၊ ဤသို့ နေခြင်းသည်။ တဿ မေ၊ ထို ငါအား။ န ပတိဂ္ဂူပ၊ မလျှောက်ပတ်ချေ။ (မသင့်တော်ချေ။) (တနည်း) တဿ၊ မေ၊ ထို ငါ၏။ ဝေ၊ ဤသို့ နေခြင်းသည်။ နပတိဂ္ဂူပ၊ ချေ။ အဟံ၊ သည်။ ဧကော၊ တပါးတည်းသည်။ ဂဏမ္မာ၊ ရဟန်းအပေါင်းမှ။ ဝုပကဋ္ဌော၊ ကင်းကွာသည်။ (ဟုတော့။) ယန္တုန ဝိဟရေယံ၊ အကယ်၍ နေရပါမူကား ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ၌။ (အကြံဖြစ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) ဝိပဿိ။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ အပရေန သမယေန၊ တပါးသောအခါ၌။ ပ။ ဝိဟာသိ၊ နေပြီ။ အညေနဝ၊ အခြားလမ်းဖြင့်သာ။ [ဋီကာ၌ကား “ဒိသာ ဘာဂေန၊ အရပ်မျက်နှာ အဖို့ဖြင့်” ဟု ဖွင့်၏။] တာနိ စတုရာသီတိ ပဗ္ဗဇိတ သဟဿာနိ၊ ထို ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရဟန်းတို့သည်။ အဂမံသု၊ သွားကုန်ပြီ။ အညေန၊ သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဝိပဿိ ဗောဓိသတ္တော။ (အဂမာသိ။) [ရဟန်းများက ဗမ္မုဒိပ်၏ - အတွင်း၌ - ဒေသစာရီ လှည့်လည် ရန်ဖဲသွားကြသည်။ ဘုရားလောင်းကား ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ ကြွတော်မူသည်။]

ဗောဓိသတ္တအဘိနိဝေသ

၅၇။ ဘိက္ခဝေ။ အထခေါ၊ ၌။ (ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ ကြွတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌။) ဝိပဿိယာသော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ (စေတသော-၌ စပ်။)

၁။ အထခေါ။ အညေန မဂ္ဂေန အဂမာသိ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော “ဗောဓိမဏ္ဍာ ဘိနဝေါ ပါယာသိ” ကို ကြည့်၍ “ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ ကြွတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌” ဟု ခွဲပါသည်။ ပါဠိတော်၌ လာသော “ဧကော ဂဏမ္မာ ဝုပကဋ္ဌော ဝိဟာသိ” ကို ခွဲလျှင်ကား “တပါးတည်း အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းကွာ၍ သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထို အခါ၌” ဟု ပေးပါ။

ဝါ၊ သည်။ ဝါသူပဂတဿံ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ဝယ် တညဉ်မျှ နေခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ရဟောဂတဿ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌ ရောက်သည် ဖြစ်၍။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ စဉ်။ ဝေံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။ (ကိံ။) အယ် လောကော၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ကိစ္ဆံ၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့။ အာပန္နော ဝတ၊ ရောက်လေစွာ ဪဉ်။ ဇာယတိ စ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ရ၏။ (ပဋိသန္ဓေလည်း နေရ၏။) ဇီယတိ စ၊ အိုလည်း အိုရ၏။ မိယတိ စ၊ သေ လည်း သေရ၏။ စဝတိ စ၊ ဘဝ အဆက်ဆက်လည်း စုတေရ၏။ ဥပပဇ္ဇတိ စ၊ ဘဝ အဆက်ဆက်လည်း ပဋိသန္ဓေနေရ၏။

အထ စ ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာ မရဏဟူသော။ (အိုရခြင်း နှာရခြင်းဟူသော။) ဣမဿ ဒုက္ခဿ၊ ဤ ဒုက္ခ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို။ (ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို။) န ပဇာနာတိ၊ မသိ ရှာ။ ကုဒါ သု၊ အဘယ်အခါ၌။ (ဘယ်တော့များမှ။) ဇရာမရဏဿ၊ သော။ ဣမဿ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းသည်။ (ထွက်မြောက် ကြောင်း တရားသည်။) ပညာယိဿတိ နာမ၊ ထင်ရှားပါလိမ့်မည်နည်း။ (အထင်အရှား ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ၌။ (ဇရာမရဏဟူသော ဒုက္ခ၏လွတ်မြောက် ကြောင်းကို စဉ်းစားနေရာ ထိုအခါ၌။) ဝိပဿိဿ။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ တေံ၊ ဤ အကြံသည်။ (ဤသို့ စဉ်းစားခြင်းသည်။) အဟောသိ။ (ကိံ။) ကိမ္ပိ၊ အဘယ်တရားသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ “န”သည် ပုစ္ဆာအနက်ဟောမဟုတ်။ “သံသယ” အနက်ဟော နိပါတ်။ “ခေါ”သည် ပဒပုရဏနိပါတ်တည်း။ မဟာ

၁။ ဝါသူပဂတဿ။ ။ရှေး၌ “န ခေါ မေတံ ပဋိရူပံ။ ပ။ ဝူပကဋ္ဌော ဝိဟရေယျံ” ဟု အကြံတော် ဖြစ်ခဲ့၏။ ထို နေ့ကား ကဆုန်လဆန်းဆယ့်လေးရက်တည်း။ အလောင်း တော်သည် ထို နေ့၌ပင် “ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ကြွအံ့” ဟု ကြံရာ ထိုနေ့၌ မသွားဖြစ်ပဲ (အပရေန သမယေန။ ပ။ ဝိဟာသိံ ဟု ပါဠိတော်လာတိုင်း) ကဆုန်လပြည့်နေ့ နေ့ လည်အချိန်ဝယ် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ ကြွတော်မူသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကဆုန်လပြည့်နေ့ မကျော်မီ (လပြည့်ကျော် တရက်နေ့သို့ မရောက်မီ ဘုရား ဖြစ်လိမ့်မည် ဖြစ်သောကြောင့် ကဆုန်လပြည့်နေ့ ည ဖြစ်သော တညဉ်မျှ၌ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ဝယ် နေတော်မူသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဝါသူပဂတဿ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင် ဝယ် တညဉ်မျှနေခြင်းသို့ ကပ်ရောက်” ဟု ပါဠိတော်၌ ဆိုသည်။ [အဋ္ဌကထာဇွိကာ ထို့ကို ကြည့်ပါ။]

ခန္ဓက အပေါလကထာအဖွင့် သာရတ္ထဋီကာကို မှီပါသည်။] ကိံ ပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ (ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။) ဣတိ၊ အကြံဖြစ်ပြီ။ (စဉ်းစားပြီ။)

ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ (စဉ်းစားရာ ထိုအခါ၌။) ။ပ။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ယောနိသော၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ (အနိစ္စ ဒုက္ခ အစရှိသော သင့်လျော်သော အကြောင်းအားဖြင့်။) မနသိကာရာ၊ စိတ်၌ပြုခြင်းကြောင့်။ (နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။) ပညာယ၊ ပညာ၏။ အဘိသမယော၊ ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိနှင့်အတူ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ အဟု၊ ဖြစ်ပြီ။ (တနည်း) ပညာယ၊ ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းကိုသိမ်းဆည်းတတ်သော ပညာနှင့်အတူ၊ အဘိသမယော၊ ဘုရားအလောင်း၏ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ အဟု၊ ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။) ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ လတ်သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ သို့ ဖြစ်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ။ပ။ အဟောသိ။ (ကိံ။) ကိမ္ပိ၊ သည်။ သတိ၊ လတ်သော်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။ ကိံ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ သည်။ (ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။ ပ။ မနသိကာရာ၊ ကြောင့်။ ပညာယ၊ ၏။ အဘိသမယော၊ ဇာတိ၏အကြောင်းဖြစ်သော ဘဝနှင့်အတူ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ အဟု၊ ပြီ။ (တနည်း) ပညာယ၊ ဇာတိ၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ပညာနှင့်အတူ။ အဘိသမယော၊

၁။ ပညာယ အဘိသမယော။ ။အဋ္ဌကထာကို ကြည့်၍ နှစ်နည်းပေးပါသည်။ ပထမနည်းအလို “ပညာ၏+ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိနှင့်အတူ ပေါင်းဆုံခြင်း” ဟူသည် ဘုရားအလောင်း၏ပညာက ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိနှင့် ပေါင်းဆုံမိသွားသည်။ ဝါ၊ ဘုရားအလောင်း၏ ပညာက ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိကို အာရုံပြုမိ (ထိုးထွင်းသိမြင်) သွားသည်-ဟူလို။

၂။ ဒုတိယနည်း၌ ။ “ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ပညာနှင့် အတူ + ဘုရားအလောင်း၏ ပေါင်းဆုံမိခြင်း” ဟူသည် “ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းတတ်သောပညာနှင့် ဘုရားလောင်း ပေါင်းမိသွားသည်။ ဝါ၊ ဇာတိ၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ပညာသည် ဘုရားလောင်း သန္နာန်၌ ဖြစ်သည်” ။-ဟူလို။

ဘုရားအလောင်း၏ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ အဟု၊ (ကိံ။) ဘဝေ၊ သည်။ သတိ၊ လတ်သော်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဘဝပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဘဝပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်ပြီ။

အမှာ။ ။ ကိမ္မိ နှံ ခေါ် သတိ ဘဝေါ ဟောတိ၊ ကိံ ပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဥပါဒါနေ ခေါ် သတိ ဘဝေါ ဟောတိ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါ၊ ဟူသော နောက်နောက်ဝါကျတို့၌လည်း ပါဠိတော် လာသည့်အတိုင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအကျိုးအစဉ်ကို သတိပြုစာ “ပညာယ အဘိသမယော” ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဆိုပါ။ အထူး မရှိတော့။

အထ ခေါ်။ပ။ အဟောသိ။ (ကိံ။) ကိမ္မိ၊ အဘယ်တရားသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ (နာမ်နှင့်ရုပ်သည်။) ဟောတိ နှံ ခေါ်၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ကိံ ပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ သည်။ (ဟောတိ နှံ ခေါ်။) ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။ (စဉ်းစား ပြီ။)။ပ။ ယောနိသော၊ အားဖြင့်။ မနသိကာရာ၊ ကြောင့်။ ပညာယ၊ ပညာ၏။ အဘိသမယော၊ နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝိညာဉ်နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ အဟု၊ ဖြစ်ပြီ။ (တနည်း) ပညာယ၊ နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ပညာနှင့်။ အဘိသမယော၊ ဘုရား အလောင်း၏ ပေါင်းမိခြင်းသည်။ အဟု။ (ကိံ။) ဝိညာဏေ၊ သည်။ သတိ၊ လတ်သော်။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဉ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်ပြီ။ [ကိမ္မိ နှံ ခေါ် သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ စသောဝါကျများကိုလည်း နည်း မှီပေးပါ။]

၅၇။ ။ အထ ခေါ်။ပ။ အဟောသိ။ (ကိံ။) ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမရူပမမှာ၊ မှ။ ပစ္စုဒါဝတ္တတိ၊ ပြန်လည်၏။ (ဆုတ်နစ်၏။) (နာမရူပ တော၊ မှ။) အပရံ၊ အခြားသောတရားသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွားတော့။ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) ဝိညာဏံ၊ အကြင် ဝိညာဉ်သည်။ (သမ္ပဝတိ၊ ဖြစ်၏။) ဝိညာ ဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) နာမရူပံ၊ သည်။ (သမ္ပဝတိ။) တောဝတ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိညာဉ် ရုပ်နာမ်တို့၏ အချင်း ချင်း ကျေးဇူးပြုလျက် ထောက်ပံ့သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဖြင့်၊ ဇာယေထ

ဝါ၊ ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ရာ၏။ (ပဋိသန္ဓေ နေမှုလည်း နေရာ၏။) ဗိယျေထ
 ဝါ၊ အိုမှုလည်းအိုရာ၏။ မိယျေထ ဝါ၊ သေမှုလည်းသေရာ၏။ စဝေထ
 ဝါ၊ ဘဝအဆက်ဆက် (ခန္ဓာအဆက်ဆက်)လည်း စုတေရာ၏။ ဥပပဇ္ဇေထ
 ဝါ၊ ဘဝအဆက်ဆက် (ခန္ဓာအဆက်ဆက်)လည်း ပဋိသန္ဓေနေရာ၏။ [အဋ္ဌ
 ကထာ အဖွင့်အတိုင်း ပေးပါသည်။]

နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သဋ္ဌာယတနံ (သမ္ဘဝတိ။) သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ၊
 ကြောင့်။ ဖဿော (သမ္ဘဝတိ။) ဖဿပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ (သမ္ဘဝတိ။)
 ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ (သမ္ဘဝတိ။) တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ (သမ္ဘဝတိ။)
 ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ (သမ္ဘဝတိ။) ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ (သမ္ဘဝတိ။)
 [သမ္ဘဝတိ ကြိယာကို ပြင်၍ပေးသည်။] ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်လည်းကောင်း။ (အိုခြင်း
 သေခြင်းသည်လည်းကောင်း။) သောက ။ပ။ ဥပါယာသာ၊ တို့သည်လည်း
 ကောင်း။ (ဝမ်းနည်းခြင်း ငိုခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်း
 ထန်စွာပင်ပန်းရခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း။) သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝေ၊
 ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်သာ။ ကေဝလဿ၊
 သုခမဖက်သက်သက်သော။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော။ ဇေဿဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤ
 ဒုက္ခအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။

၅၉။ ။ဘိက္ခဝေ။ သမုဒယော သမုဒယောတိ ခေါ၊ သမုဒယော
 သမုဒယော ဟူ၍။ (ဒုက္ခအစု၏ဖြစ်ခြင်း ဒုက္ခအစု၏ဖြစ်ခြင်းဟူ၍။) ဝိပဿိဿ
 ဗောဓိသတ္တဿ၊ ။။ (စက္ခု ဉာဏ်-စသည်၌ စပ်။) ဝါ၊ မှာ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။

၁။ ဝေ။ပ။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ ။ ။ ဝေန္တိ နိဗ္ဗိဋ္ဌနယနိဒဿနံ (အကျယ်ညွှန်ပြအပ်ပြီး
 သောနည်းကိုပြန်ညွှန်ကြောင်းစကား။) တေန (ထိုဝေဟူသော်ပါ၍ဖြင့်။) အဝိဇ္ဇာဒိဟေဝ
 ကာရဏေတိ န ဣဿရနိဗ္ဗာနာဒိဟိတိ ဒဿေတိ၊ ကေဝလဿာတိ အသမ္ဘိဿဿ
 (သုခနှင့်မရောမယှက် သက်သက်သော။) သကလဿ ဝါ၊ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာတိ ဒုက္ခ
 သမူဟဿ န သတ္တဿ နာပိ သုတသုခါဒိနံ-မဟာခန္ဓက၊ ဗောဓိကထာအဖွင့်-
 သာရတ္ထ။

ဆိုလိုရင်းကား-ဤ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်သာ သုခနှင့်
 မရောမယှက် သက်သက် ဇာတိစသော ဒုက္ခတုံးဒုက္ခစု၏ဖြစ်ခြင်းသည် လောက၌ ထင်
 ရှား၏။ မြဟာဒိဿနိုးတန်ခိုးကြီးမား ထာဝရဘုရားတို့ ဖန်ဆင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်
 မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါ သူ ယောက်ျား မိန်းမ၏ ဖြစ်ခြင်းလည်းမဟုတ်၊ သုတ
 သုခ (တင့်တယ်သောခွမ်းသာသော) ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းလည်းမဟုတ်-ဟူလို။
 [ဤ ပံ့ပို့စွယ်မုဂ္ဂါဒိ၏ အနက်ကျယ်ကို အခြေပြုသဖြင့် ပစ္စည်းပိုင်း၌-ရေးခဲ့ပြီ။]

အန နုဿုတေသု၊ မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။ (သူတပါးတို့၏အထံမှ တဆင့် မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။) ဓမ္မေသု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့၌။ စက္ခု၊ ပညာ မျက်စိသည်။ (ပကတိမျက်လုံးကဲ့သို့ မြင်တတ်သောဉာဏ်သည်။) ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ဉာဏံ၊ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ပ။ ပညာ၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ပ။ ဝိဇ္ဇာ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်သည် ။ပ။ အာလေခကော၊ ဉာဏ်ရောင်အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ။

အမှာ။ ။ဤ စက္ခု ဥဒပါဒိစသော ငါးပုဒ်တို့ဖြင့် အနုလုံနည်းအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသော ဝိပဿီဘုရားအလောင်းမှာ ဝိညာဉ် အစ ရှိသော အကြောင်းတရားတို့က နာမ်ရုပ်အစရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား ကျေးဇူးပြုပုံသဘောကို သိခြင်းကို ပြသည်။(တနည်း) ဝိပဿီဘုရားအလောင်း အား အကြောင်းအကျိုးတည်းဟူသော လမ်းသို့သွားသော တရုဏဝိပဿနာ (နုသော ဝိပဿနာ)ဖြစ်ပုံကို ပြသည်။

၆၀။ ။အထ ခေါ။ပ။အဟောသိ။ (ကိ။) ကိမ္ပိ၊ အဘယ်တရား သည်။အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဇရာမဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ န ခေါ၊ မဖြစ် ပါလိမ့်မည်နည်း။ ကိဿ၊ အဘယ်တရား၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏနိရောဓော၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။ (ဤသို့စဉ်းစားပြီ။)

ဘိက္ခဝေ။ အထခေါ၊ ၌။ (စဉ်းစားရာ ထိုအခါ၌။) ။ပ။ မနုသိ ကာရာ၊ ကြောင့်။ ပညာယ၊ ၏။ အဘိသမယော၊ ဇရာမရဏချုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိချုပ်ခြင်းနှင့် ပေါင်းမိခြင်းသည်။ အဟု၊ ပြီ။ (တနည်း) ပညာယ၊ ဇရာမရဏ ချုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်း တတ်သော ပညာနှင့်။ အဘိသမယော၊ ဘုရားလောင်း၏ ပေါင်းမိခြင်း သည်။ အဟု။ (ကိ။) ဇာတိယာ၊ သည်။ အ သတိ၊ လတ်သော်။ ဇရာ မရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိ၏ ချုပ်ခြင်း ကြောင့်။ ဇရာမရဏ နိရောဓော၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။(ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်ပြီ။ [နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်း အကျိုး အစဉ်ချုပ်ပုံကို သတိပြုကာ “ပညာယ အဘိသမယော” ပုဒ်တို့၏ အနက်ကိုဆိုပါ။]

၆၁။ ။အထခေါ။ပ။ အဟောသိ။ (ကိ။) မေ ငါသည်။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤ ဝိပဿနာမဂ်ကို။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှာ။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်းငှာ။ (တနည်း) သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိ

သော အရိယာမဂ်အကျိုးငှာ။ အဓိဂတော၊ သိအပ်ရအပ်ပြီ။ [သမ္မော
ဓာယ-၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာကြည့်ပါ။]

နာမရူပ နိရောဓော၊ နာမ်ရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏနိရောဓော၊
ဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဝိညာဏနိရောဓော၊ ကြောင့်၊ နာမ
ရူပနိရောဓော (ဟောတိ။) [ဤစကားနှစ်ရပ်ဖြင့် အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြု
လျက် ရှိကြသော ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ်တို့၏ တခုချုပ်လျှင် တခုချုပ်ပုံကို ပြ
သည်။] (ယဒိဒိ-အနက်မရှိ။) နာမရူပနိရောဓော၊ ကြောင့်။ သဋ္ဌာယတန
နိရောဓော (ဟောတိ။) ။ပ။ ဇာတိနိရောဓော၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်
လည်းကောင်း။ သောကပပ။ ဥပါယာသာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ နိ
ရုဇန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။

ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤ ဝိညာဉ်အစရှိသော အကြောင်း အဆက်ဆက်ချုပ်
ခြင်းကြောင့်။ ကေဝလဿ၊ အလုံးစုံသော။ ဝါ၊ သတ္တ၊ အတ္တ၊ ဇီဝမဖက်
သက်သက်သော။ ဝေယျ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤ ဒုက္ခအစု၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်
ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ [မဟာခန္ဓကဗောဓိကထာအဖွင့်နှင့် ထို၏ ဋီ
ကာကို ကြည့်၍ပေးပါသည်။]

၆၂။ ။တိက္ခဝေ။ နိရောဓော နိရောဓေတိ ခေါ၊ နိရောဓ နိရောဓ
ဟူ၍။ (ချုပ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းဟူ၍။) ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ။၏။ ဝါ၊
ဗျာ။ပ။ အာလောကော ဥဒပါဒိ။ [ဤ ပုဒ်တို့ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကြောင်း
ကျိုးအစဉ် ချုပ်ပုံကိုလည်းကောင်း ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဟု ဆိုအပ်သော ဗလဝ
ဝိပဿနာဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူသည်။]

၆၃။ ။တိက္ခဝေ အထ ခေါ၊ ဤ။ ဝိပဿိ။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ အပရေန
သမယေန၊ တပါးသော အခါ၌။ (အကြောင်းတရားကိုလည်းကောင်း
အကြောင်းတရား၏ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း သိပြီးရာအခါမှ နောက်
၌။) ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ဥပါဒါန၏ အကြောင်း
ဖြစ်သောခန္ဓာတို့၌။ ဝါ၊ ဥပါဒါန၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၌။ ဥဒယဗု

၁။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု။ ။ဥပါဒါနဿ ပစ္စယဘူတေသု ခန္ဓေသု-ဋ္ဌ။ ဥပါဒါ
နဿ ပစ္စယဘူတေသုတိ စတုဗ္ဗိဿောပိ ဥပါဒါနဿ အာရမ္မဏပစ္စယာဒိနာ (အာဒိ
ဖြင့် သဟဇာတပစ္စယ နိဿယပစ္စယ စသည်ကိုယူ။) ပစ္စယဘူတေသု၊ ဥပါဒါနိ
ဇယသုတိ အတ္ထော-ဋီ။ ထို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟူသည် လောကီစိတ် စေတသိက်
ရုပ်ခန္ဓာများတည်း။ [အခြားနေရာ၌ “ဥပါဒါနတို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့”
ဟုလည်း ဖွင့်ကြ၏။ ဤဋီကာ၌လည်း မြဟ္မယာစနကထာဝယ် (ဥပါဒါနာနံ+အာ
ရမ္မဏဘူတာ+ခန္ဓာဟုပင် ဖွင့်ခဲ့သည်။)]

ယာနုပဿိ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (ဟုတူ။) ဝိဟာံသိ၊ နေပြီ။ (ကိ။)

ဣတိ၊ ဤသို့ ရူပနုလက္ခဏာရှိသော ဤတရားအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ဤသို့ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပြားရှိသော ဤတရားအပေါင်းသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ အာဟာရဟူသော အပြားအားဖြင့်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သမုဒယော၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလတ်သော် ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ အာဟာရတို့၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။)

၁။ ဣဏိ ရူပံ။ ။ဣတိ ရူပန္တိ ဣဒံ ရူပံ၊ ဧတ္တင်္ဂ ရူပံ၊ ဣတော ဥဒ္ဓံ ရူပံ နက္ခိတိ ရူပံနသဘာဝံ စေဝ ဘူတုပါဒါယတေဒံ စ အာဒိံ ကက္ခာ။ပ။အနဝသေသ ရူပပရိဂ္ဂဟော ဝုက္ကော။-ဋ။

ဋီကာ။-ဣတိ ရူပန္တိ ဧတ္ထံ (ဣတိ ရူပံဟူသော ဤပါဠိတော်ပါဠိ၌။) ခုတိယော ဣတိ သဒ္ဓေါ နိဒဿနတ္ထော၊ တေန ပဌမော ဣတိသဒ္ဓေါ သရူပဿ ပရိမာဏဿ စ ဗောဓကော (သိစေတတ်၏။) အနေကတ္ထံတ္တာ နိပါတာနံ၊ အာဒိဝေသန ဝါ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဋီကာ၏ ဆိုလိုရင်းကား။ ။ဣတိ ရူပံ ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဣတိ တလုံး အကျေကြိပါ။ ထိုတွင် ပထမ ဣတိသဒ္ဓါသည် ရုပ်၏ သရူပ၊ ပရိမာဏကို သိစေတတ်သော (ထွန်းပြသော) အနက်ရှိ၏။ ခုတိယ ဣတိ သဒ္ဓါသည် ပထမ ဣတိ သဒ္ဓါဖြင့် သိစေအပ်သော ရုပ်ကိုညွှန်ပြခြင်း (နိဒဿန) အနက်ရှိ၏-ဟုလို။

၂။ (တနည်း)။ ။ဣတိ ရူပံ-၌ ဣတိ တလုံး အကျေမကြိပုံ အာဝုတ္တိစသော နည်းအားဖြင့် နှစ်ခါအနက်ပေးပါ။ (အနက်ပေးရာ၌ နှစ်ခါဆိုပါ။) [နိဿယ၌ ဤဋီကာကိုကြည့်၍ မေးထားပြီ။] ဣတိ သဒ္ဓါ၏ နိဒဿနတ္ထကို “အံ ဗျုဒ္ဓေန နိဂ္ဂဟိတံ” ၌ အံဣတိ၊ အံ ဟူသော ဤ ဗိန္နုပြောက်သည်။ ဟု အနက်ဆိုရ သကဲ့သို့ မှတ်ပါ။

၃။ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော။ ။တတ္ထံ ဣတိတိ ဧဝံ သမုဒယော ဟောတိတိ အတ္ထော။ [အဋ္ဌကထာမှ လိုရင်းကို ယူထားသည်။] ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဟောတိတိ ဧတ္ထ ပန ဣတိ သဒ္ဓေါ “ဣတိ ခေါ် တိက္ခဝေ သပ္ပဋိတယော ဗာလောတိ” အာဒိသု ဝိယ ပကာရတ္ထောတိ အာဟ “ဣတိတိ ဧဝံ” တိ။-ဋီကာ။ [ရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ၊ ဤ နည်းကို မှီ၍ နောက်နောက် ဝါကျများ၌ သိပါ။]

ဣတိ၊ ဤသို့ ဝေဒယိတ လက္ခဏာရှိသော ဤတရားအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ဤသို့ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာ အပြားရှိသော ဤတရားအပေါင်းသည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကမ္မ ဖဿ ဟူသော အပြားအားဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၎င်း။ သမုဒယော။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကမ္မ ဖဿတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာယ အတ္တင်္ဂမော (ဟောတိ။) [ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။] (သညာ၌) ဣတိ၊ ဤသို့ သညာနှင့် လက္ခဏာရှိသော ဤတရား အပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ဤသို့ ရူပသညာ စသား၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိသော ဤတရားအပေါင်းသည်။ ပ။ (သင်္ခါရ၌) ဣတိ၊ ဤသို့ အဘိသင်္ခါရဏ လက္ခဏာရှိသော ဤတရား အပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ဤသို့ ဖဿစသား၊ ငါးဆယ် အပြားရှိသော ဤတရား အပေါင်းသည်။ ပ။ [ကြွင်း ဝါကျတို့၌ အနက်တူပြီ။]

(ဝိညာဉ်၌) ဣတိ၊ ဤသို့ ဝိဇာနန လက္ခဏာရှိသော ဤတရားအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ဤသို့ စက္ခုဝိညာဉ်စသား ခြောက်ပါးအပြားရှိသော ဤတရားအပေါင်းသည်။ ဝိညာဏ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကမ္မ နာမရူပဟူသော အပြားအားဖြင့်။ ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ သမုဒယော (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကမ္မ နာမရူပတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏဿ အတ္တင်္ဂမော (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ အဖန်ဖန် ရှု၍နေပြီ။

တဿ၊ ထို ဝိပဿီ ဘုရားအလောင်း၏။ (စိတ္တံ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ဝိဟရတော-၌ စပ်။) ပဉ္စသု။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေလတ်သော်။ [ပဉ္စသု။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော၊ ၍။ ဝိဟရတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုဘုရားအလောင်း၏။ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။]

၁။ ရူပသညာ စသည်။ ။ ရူပသညာ သဒ္ဓသညာ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မသညာ ခြောက်ပါးတည်း။ ဝိညာဉ် ၆-ပါးကား စက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတ၊ စာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မနောဝိညာဉ်တည်း။ ဤ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဖဿစသော သင်္ခါရ၊ စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သောကြောင့် လောကီတရားများကိုသာ ယူပါ။ [နောက်၌ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု'ဟု ဟောတော်မူလိင်မက်။ ၇]

န စိရသေဝ၊ မကြာမီပင်။^၁ အနုပါဒါယ^၁၊ တစုံတခုသော သင်္ခတ
 တရားကို တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ငါ ငါ့ဥစ္စာဟု မယူမူ၍။ (မစွဲလမ်းမူ၍။) အာသ
 ဝေဟိ၊ အာသဝေတရားတို့မှ။ (အာသဝေတရားကို မှတ်၍ဆိုသည်။) စိတ္တံ၊
 စိတ်သည်။ ဝိမုစ္စိ၊ လွတ်ပြီ။ [ဤ စကားဖြင့် ဝိပဿီတရားအလောင်း၏ အာ
 သဝက္ခယဉာဏ်ဟူသော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ဖြစ်ပြီးနောက် အလုံးစုံ
 သောဂုဏ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရကြောင်းကို ပြ
 တော်မူသည်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုတိယဘာဏဝါရော၊ ဒုတိယဘာဏဝါရတည်း။

မြဟွယာစနကထာ

၆၄။ ။ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ (ဘုရားဖြစ်ပြီး၍ ရှစ်ခုမြောက်
 သတ္တာဟသို့ ရောက်ရာ ထိုအခါ၌။) [အဋ္ဌကထာကိုကြည့်၍ ပေးပါသည်။
 ပါဠိတော် ရှေးကြိယာကို စွဲလျှင်ကား “အထ ခေါ၊ စိတ်၏ အာသဝေ
 တရားတို့မှ လွတ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဝါ၊ ဘုရားဖြစ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။” ဤသို့
 ပေးပါ။] အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ [ရှေးရှေး၌ ပေးခဲ့
 ပြီ။] ဝိပဿိဿ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ တေ၊ ဤ အကြံတော်သည်။ အဟောသိ။
 (ကို။) အဟံ၊ ငါသည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ယံ နန္ဒန ဧသေယံ၊ အကယ်၍ ဟော
 ရပါမူကား ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ (အကြံတော်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။) ။ပ။ အဟော
 သိ။ (ကို။) မေ၊ ငါသည်။ အဓိဂတော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ် ရအပ်ပြီး
 သော။ အယံ ဓမ္မော၊ ဤသစ္စာလေးပါး တရားကို။ [ဒုဒ္ဓသော-စသော
 ကံဟောပုဒ်တို့၌ စပ်။] ဝါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲလှ၏။ (မဟာသမုဒ္ဓရာ
 သည် ခြင်ငယ်၏ နှုတ်သီးဖျားဖြင့် မထောက်နိုင်သကဲ့သို့ ပါရမီရှိသူတို့၏

၁။ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ။ ။ကဉ္စိ သင်္ခတဓမ္မံ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန အနု
 ပါဒိယိတွာ-ဝေရဋ္ဌကဏှအဖွင့် ဝိမတိ (စာမျက်နှာ-၉၄။) အာသဝေဟိ အနုပါဒါယ
 အဂ္ဂတေတွာ ကဉ္စိ ဓမ္မံ အဟံ မမာတိ အနုပါဒိယိတွာ။-မဟာဓန္ဒက ယသအဖွင့်
 သာရတ္ထ (နှာဝ-၉၁။) ဤ အဖွင့်များအတိုင်း ပေးပါသည်။ ဤ ပါဠိတော်၏ အဋ္ဌကထာ
 ဦးကာတို့၌ကား တမျိုးဖွင့်၏။ ထိုအလို “အနုပါဒါယ၊ ကိလေသာတို့ကို အနည်းငယ်မျှ
 မယူမူ၍။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။” ဟု ပေးပါ။ နိဿယ၌ ပေးရိုးပေးစဉ် အနက်ကို ပေး
 လိုက်ပါသည်။

ဉာဏ်မူတပါးအခြားသူတို့၏ဉာဏ်ဖြင့် မထောက်နိုင်လောက်အောင် နက်နဲလှ၏။) (ဂမ္ဘီရတ္တာ ဝေ၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) ဒုဒ္ဒသော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်ထိုက်၏။ ဝါ၊ မြင်နိုင်ခဲ၏။ (ဒုဒ္ဒသတ္တာ ဝေ၊ မြင်နိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) ဒုရနုဗောဓော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်၏။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲ၏။

သန္တော၊ ကိလေသာနှင့် သင်္ခါရဟူ အပူခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းကင်းပသဖြင့် အေးမြ၏။ ဝါ၊ သန္တာရမ္မဏ သဘာဝကြောင့် အေးမြပြီ။ ပဏီတော၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်၏။ (သဒ္ဓတ္ထ။) ဝါ၊ အရသာရှိ တောဇဉ်၏သို့ သိ၍မဝ မှန်မြတ်လှ၏။ [ဤ သန္တောပဏီတော နှစ်ပုဒ်ဖြင့် လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော နိရောဓ မဂ္ဂသစ္စာနှစ်ပါးကို ရည်ရွယ်တော်မူ၏။] အ တက္ကာ ဝစရော၊ ကြံဆတတ်သောဉာဏ်သည် မသက်ရောက်အပ် မသက်ရောက်နိုင်။ နိပုဏော၊ သိမ်မွေ့၏။ ပဏ္ဍိတဝေဒနိယော၊ ပညာရှိတို့သာ သိအပ်သိနိုင်၏။ ဝါ လူပြိန်းတို့မှာ မတန်ရာသဖြင့် ပညာကြီးလတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာ သိအပ်သိနိုင်၏။

အယံ ပန ပဇာ၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည်ကား။ အာလယရာမာ၊ ငြိကပ် မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ် တို့ဖြင့် မွေ့လျော်၏။ (မွေ့လျော်နေ၏။) ဝါ၊ ငြိကပ် မှီဝဲတတ်သော တဏှာဝိစရိတ-တရားတို့ဖြင့် မွေ့လျော်၏။ အာလယရတာ၊ ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ် တို့၌ အမြဲမွေ့လျော်၏။ ဝါ၊ ငြိကပ် မှီဝဲတတ်သော တဏှာ ဝိစရိတ-တရားတို့၌ အမြဲမွေ့လျော်၏။ အာလယသမ္ပုဒိတာ၊ ငြိကပ် မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်စွာဝမ်းမြောက်၏။ ဝါ၊ ငြိကပ် မှီဝဲတတ်သော တဏှာ ဝိစရိတ-တရားတို့၌ လွန်စွာဝမ်းမြောက်၏။ (ပျော်ရွှင်နေ၏။)

ယဒိဒံ(ယော+အယံ)ဣဒပ္ပစ္စယတာ ပဒ္ဓိစ္စသမပ္ပါဒေါ၊ ဤ သင်္ခါရဝသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ စသောတရားဟူသော အကြင် ပဒ္ဓိစ္စသမပ္ပါဒ်သည်။(အတ္ထိ။)[ဋီကာ၌ အခြားနည်းများ ရှိသေး၏။] အာလယရာမာယ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ပ။ ပဇာယ၊ သည်။ ဣဒံ ဌာနံ၊ ဤ ပဒ္ဓိစ္စသမပ္ပါဒ်ဟူသော အရာကို၊ ဒုဒ္ဒသံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်၏။ ဝါ၊ မြင်နိုင်ခဲ၏။(မြင်ဖို့ရာမလွယ်။)

သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော၊ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၏ ငြိမ်သက်ရာဖြစ်သော။ သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ အလုံးစုံသော ဥပဓိတို့ကို စွန့်လွှတ်အပ်ရာဖြစ်သော။ တဏှာက္ခယော၊ တဏှာတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော။ ဝိရာ

ဂေါ၊ ရာဂကိုမှတ် အရပ်ရပ်သော ကိလေသာတို့၏ မတပ်မက်ရာဖြစ်သော။
နိရောဓော၊ ဗရာမရဏ စသည်အပြား အလုံးစုံသော ဝဋ်ဗူတတရား၏ ချုပ်
ရာဖြစ်သော။ ယဒိဒံ(ယံ+တဒိ) နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင် နိဗ္ဗာန်သည်။ (တဘဝနှင့်
တဘဝ ကမ္မနှင့်ဖလကို ဖွဲ့စပ်တတ်သော တဏှာမှ ထွက်မြောက်တတ်သော
နိဗ္ဗာန်သည်။ မအတ္တိ။) ဣဒံ ပိ ဌာနံ၊ ဤ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အရာကိုလည်း။
ဒုဒ္ဒသံ၊ ၏။

အဟံ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ စေ ဝံ ဒေသေယျံ၊ အကယ်၍ဟောအံ့။ စ၊ ထို
သို့ ဟောလတ်သော်။ ပရေ၊ သူတပါးတို့သည်။ မေ၊ ငါ၏ (တရားကို။)
န အာဇာနေယျံ၊ မသိနိုင်ကုန်ရာ။ သော၊ ထို မသိနိုင်သူတို့အား တရား
ဟောရခြင်းသည်။ မမ၊ ၏။ ကိလမတော၊ ကိုယ်၏ ပင်ပန်းကြောင်းသည်။
အံ၊ ယ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သာ၊ ထို မသိနိုင်သူတို့အား တရားဟောရခြင်းသည်။
ဝိမဟသာ၊ ကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲကြောင်းသည်။ (ကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲရာရောက်သည်။
အာ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံတော်ဖြစ်ပြီ။

၆၅။ ။ဘိက္ခဝေ။ အနစ္စရိယာ(အနု+အစ္စရိယာ)၊အဖန်ဖန်အံ့ဩထိုက်
ကုန်သော။ (အဖန်ဖန် အံ့အားသင့်ဖွယ်ကောင်းကုန်သော။) (တနည်း)အနစ္စ
ရိယာ(န+အစ္စရိယာ)၊ အကြီးအကျယ်အံ့ဩထိုက်ကုန်သော။(အကြီးအကျယ်
အံ့အားသင့်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဿုတပုဗ္ဗာ၊ မကြား
အပ်ဘူးကုန်သော။ ဣမာ ဂါထာယော အပိဿ၊ ဤ ဂါထာတို့သည်လည်း။
အရဟန္တံ၊ သော။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ၏။ ပဋိဘံသု၊ ဉာဏ်တော်အား ထင်ရှား
လာကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ဉာဏ်၏ အာရုံ ဖြစ်လာကုန်ပြီ။ (ကိ။) ကိစ္ဆေန၊ မေ
အဓိဂတံ။ပ။တမော ခန္ဓေန အာဂုတာတိ၊ ဟူ၍။ (ပဋိဘံသု။)

ဂါထာအံနက်။ ။(၁) မေ၊ ငါသည်။ ကိစ္ဆေန၊ ပါရမီဖြည့်
စဉ် မြို့ငြင်ပင်ပန်းသဖြင့်။ အဓိဂတံ၊ သိအပ် ရအပ်ပြီးသော သစ္စာ
လေးပါး တရားကို။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပကာသိတံ၊ ထင်ရှား
ပြခြင်းငှာ။ (ဟောတော် မူခြင်းငှာ။) အလံ၊ အကျိုးမရှိတော့။
[ဟလံ-ဟ+အလံ၊ ဟသည် အနက်မရှိသော နိပါတ်၊ ဒွီကာ၌
အခြားနည်းများလည်း ရှိသေး၏။] ရာဂဒေါသပရေတေဟိ၊ ရာဂ
ဒေါသသည် အလွန်ရောက်အပ်သော သတ္တဝါတို့သည်။(ရာဂ ဒေါသ
တို့သည် လှမ်းမိုးအပ်သူတို့သည်။) အယံ ဓမ္မော၊ သစ္စာလေးပါး
ဤ တရားကို။ န သဗ္ဗဓော၊ လွယ်ကူစွာ မသိအပ် မသိနိုင်။

(၂) ပဋိသောတဂါမိံ။ နိစ္စ အစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့် ဖြစ်သော။ နိပုဏ်၊ သိမ်မွေ့ သော။ ဂမ္ဘိရံ၊ မြေကိုအောင်ထ ရေတမျှသို့ နက်နဲလှသော။ ဒုဗ္ဗသံ၊ တောင်ဖြင့် လွမ်းဖိ မှန်ညှင်းစေသို့ ကြည့်၍မထင် မြင်နိုင်ခဲတသော။ အဏုံ၊ အစိတ်တရာ ခွဲဖြာစိတ်ထား သားမြီးဖျားပမာ သိမ်မွေ့ စွာသော သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ဝဂ္ဂဏ္ဍာ၊ ကာမ ဘဝ ဒွိဋ္ဌိ သုံးဖြာ ဝဂ္ဂဖြင့် တပ်မက်နေသော သတ္တဝါတို့သည်။ တမောဒန္ဓေန၊ အဝိဇ္ဇာဟု အမှောင်အစုသည်။ အာဝုတော၊ ပိတ်ဖုံးအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) န ဒက္ခန္တိ၊ မြင်နိုင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်။

ဘိက္ခဝေ။ ဣတိဟ၊ ဤသို့လျှင်။ အရဟတော။ပ။ ဘဂဝတော၊ ဇိ။ (စိတ္တံ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ ပဋိ သဋ္ဌိက္ခတော၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူလတ် သော်။ အပ္ပေါဿက္ကတာယ၊ (အပ္ပ+ဥဿက္ကတာယ)၊ တရားဟောမှု၌ အား ထုတ်ခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (တရားဟောတော် မမူလိုသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။) စိတ္တံ၊ သည်။ နမိ၊ ညွတ်ပြီ။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ တရားဟောတော် မူလိုခြင်း အားဖြင့်။ နော (နမိ)၊ ညွတ်တော်မမူ။

၆၆။ ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ၌။ (ဘုရားရှင်၏ တရားဟောတော်မမူ လိုခြင်း ဟူသော အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။) အညတရဿ၊ နာမည် အနှယ်အား ဖြင့် မထင်ရှားသော။ (တယောက်သော။) မဟာဗြဟ္မာနော၊ မဟာဗြဟ္မာ၏။ (တေ-၌စပ်။) အရဟတော။ပ။ဘဂဝတော၊ ဇိ။စေတော ပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်၏ အကြံတော်ကို။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ အညာယ၊ သိ၍။ တေ၊ ဤနှုတ် မြှက်ခြင်းသည်။ (ဤ ကြွေးကြော်ခြင်းသည်။) အဟောသိ။ (ကိ။)ဘော၊ အို ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့။ ယတြ၊ အကြင်လောက၌။ပ။ဘဂဝတော၊ ဇိ။ အပ္ပေါဿက္ကတာယ၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ။ နမတိ နာမ၊ ညွတ်တော်မူ၏။ ဓမ္မ ဒေသနာယ၊ ဖြင့်။ နော (နမိ)၊ ညွတ်တော်မမူ။ (သော) လောကော၊ ထို လောကကြီးသည်။ နဿတိ ဝတ၊ ပျက်စီးပါပေါ့ တကား။ (သော) လောကော။ ဝိနဿတိ ဝတ၊ အထူးသဖြင့် ပျက်စီးပါပေါ့ တကား။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှုတ်မြှက်ပြီ။ (ကြွေးကြော်ပြီ။) [ဤ စကားကို တသောင်းသော လောကဓာတ်ရှိ ဗြဟ္မာများကြား၍ စည်းဝေးနိုင်လောက်အောင် ကြွေးကြော် သည်။]

ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ၌။ (နှုတ်မြှက်ပြီးရာ ထို အခါ၌။) သော မဟာ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ (ပါတုရဟောသိ-၌ စပ်။) သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာ

မည်သည်ကား။ ဗလဝါ၊ အားရှိသော။ (ကျန်းမာသဖြင့် အားကောင်းသော။) ပုရိသော၊ သည်။ သမိဉ္စိတံ၊ ကွေးအပ်သော။ ဗဟံ၊ လက်မောင်းကို။ ပသာရေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ဆန့်တန်းလိုက် သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပသာရိတံ၊ ဆန့်တန်းအပ်သော။ ဗဟံ၊ ကို။ သမိဉ္စေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ကွေးလိုက်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူပင်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့သည်။ (ဟုတူ။)။ပ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပုရတော၊ ရွှေတော်၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ [တသောင်းသော လောကဓာတ်ရှိ ဗြဟ္မာများ ခြံရံလျက် တုရားရှင်ထံ ရောက်လာသည်။]

ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ်၊ ၌။ (တုရားရှင်း၏ ရွှေတော်သို့ ရောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) သော မဟာဗြဟ္မာ။ ကေသံ၊ လက်ဝဲဘက် ပရီးထက်၌။ ဥတ္တရာသဂံ၊ အပေါ်ခြံကို။ ကရိတု၊ ပြု၍။ ဒက္ခိတံ၊ လက်ယာ ဖြစ်သော။ ဇာဏုမဏ္ဍလံ၊ ပဆစ်ဒူးဝန်းကို။ ပထဝိယံ၊ မြေ၌။ နိဟန္တာ၊ ထောက်၍။ ယေန၊ အကြင်ဘက်၌။ အရဟံ၊ ပ။ ဘဂဝါ။ (အတ္တိ။) တေန၊ တုရားရှင်ရှိရာ ထိုဘက်သို့။ အဉ္စလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ ပဏာမေတု၊ ညွတ်စေ၍။ မြောက်ချီ၍။)။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ တေံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစလျှောက်ပြီ။ (ကိ။)

ဘန္တေ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဓမ္မံ။ ဒေသေတု၊ ဟောတော်မူပါ။ သုဂတော၊ ကောင်းသော စကားကိုသာ မိန့်ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာတုရားသည်။ ဓမ္မံ ဒေသေတု။ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟမြူ ရှိသူ၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောရှိကုန်သော။ (ပညာမျက်စိ၌ ရာဂ ဒေါသ မောဟမြူ နည်းပါးကုန်သော။) သတ္တာ။ သန္တိ၊ ရှိပါကုန်သေး၏။ ဓမ္မဿ၊ တရားတော်ကို။ အဿဝနတာ၊ မနာရခြင်းကြောင့်။ ဓမ္မဿ၊ မှ၊ ပရိဟာယန္တိ၊ ဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၏။ [ဓမ္မဿ-သည် အဿဝနတာ+ပရိဟာယန္တိ နှစ်ဘက်ကို ငဲ့သော ဥဘယာပေက္ခ ကာကော လောကန နည်းတည်း။] ဓမ္မဿ၊ ကိ။ အညာတာရော၊ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်သူတို့သည်။ ဘဝိယန္တိ၊ ရှိကြပါလိမ့်မည်။ ဣတံ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

၆၇။ ။ဘိက္ခဝေ။ ဝေံ၊ သို့။ ဝုဒတ္တာ- လျှောက်အပ်သော် ။ပ။ တံ ဗြဟ္မာနံ၊ ကို။ တေ ဒဝေါစ။(ကိ။) ဗြဟ္မေ၊ ဗြဟ္မာ။ မယံ ပိ၊ ငါတုရား၌လည်း။ ဝါ၊ မှာလည်း။ ယန္တုနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယန္တိ၊ ဟူ၍။ တေ ဒဟောသိ။ ဗြဟ္မေ။ တဿ မယံ၊ ၏။ တေံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြန်မဟာဝါ (ပ) ၂၈ (ခ)

ပြီ။ (ကိ။) အဓိကတော ခေါ။ပ။သာ မမယ ဝိဟေသာ။ ဣတိ၊ ပြီ။
 [၆၄-အတိုင်း ပေးပါ။] ပြဟေ အနစ္စရိယာ ။ပ။ ဣမာ ဂါထာယော
 အပိယာ၊ တို့သည်လည်း။ ။ မိ။ ။ ။ ပဋိတံသု။ပ။ အာဂုတာတိ။ [၆၅-
 အတိုင်း ပေးပါ။] ပြဟေ။ ဣတိဟ၊ လျှင်။ပ။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ ငှာ။နော
 (နမိ)။ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

၆၆။ ။လွယ်ပြီ။

၆၉။ ။ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ (တတိယအကြိမ်လျှောက်ထားရာ
 ထိုအခါ၌။)။ပ။ပြဟေ၊ နော၊ ။မိ။ အဇ္ဈေသနံ၊ တိုက်တွန်း တောင်းပန်ခြင်းကို။
 ဝိဒိတွာ စ၊ သိတော်မူ၍လည်းကောင်း။သတ္တေသု၊ တို့၌။ ကာရုညတံ၊ သနား
 ခြင်းရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ စံ၊ စွဲ၍လည်းကောင်း။ (အကြောင်း
 ပြု၍လည်းကောင်း။) ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ် အာသယာ
 နုသယဉာဏ်ဟူသော ဗုဒ္ဓစက္ခုတော်ဖြင့်။ (ဘုရားရှင်၏ မျက်စိတော်ဖြင့်။)
 လောကံ၊ ကို။ ဝေါလောကေသိ၊ ကြည့်တော်မူပြီ။

ဘိက္ခဝေ။ပ။ ဝေါလောကေန္တော၊ ကြည့်တော်မူလတ်သော်။ အပ္ပရ
 ဇက္ခေ (အပ္ပ+ရဇ+အက္ခေ)၊ ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ
 မြို့ရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ မဟာရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌
 များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ မြို့ရှိကုန်သော။ (သတ္တေ၊ တို့ကိုလည်း
 ကောင်း။) [နောက်နောက်၌လည်း “သတ္တေ” ကိုလိုက်ပါ။] တိက္ခိန္ဒိယေ၊
 ထက်မြက်သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော။ပ။ မုဒိန္ဒိယေ၊ နူးညံ့သော
 သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော။ပ။ သွာကာရေ၊ ကောင်းသော သဒ္ဓါ
 စသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော။ပ။ ဝွါကာရေ၊ မကောင်းသော သဒ္ဓါ
 စသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော။ (သတ္တေ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။)

သုဝိညာပယေ၊ လွယ်ကူစွာ သိစေအပ် သိစေနိုင်ကုန်သော။ (ဟောပြ
 အပ်သော အကြောင်းအရာကို လွယ်ကူစွာသိနိုင်ကုန်သော။) ။ပ။ ဒုဝိညာ
 ပယေ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သိစေအပ် သိစေနိုင်ကုန်သော။ (ဟောပြအပ်သော
 အကြောင်းအရာကို မသိနိုင်ကုန်သော။) ။ပ။ အပ္ပေကစ္စေ၊ အချို့ ကုန်သော။
 ပရလောကဝဇ္ဇာယဒဿာဝိနေံ၊ တမလွန်လောက အကုသိုလ် အပြစ်တို့ကို

၁။ ပရလောကဝဇ္ဇာယဒဿာဝိနေံ။ ။ဒဿာဝိတည်၊ မောဂ္ဂလ္လာန်ညှာဒိကဏ္ဍ
 ၇၅-သုတ်ဖြင့် ဒုတိယာ-ယော ဝိဘတ်ကို“နေ”ပြု၊ ဝိ-၌ ရသပြု၊ သဒ္ဓနိတိနာမ
 ကပ္ပ ၄၅၃-သုတ်၌ကား ယော ဝိဘတ်ကြောင့် ဝိ-၌ ညှိ-ကို ဣန ပြုသည်။ ထို
 အလို ယော ဤ ဖြေပါ။

ဘေးအားဖြင့် ရှုတတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တေ။ နေကုန်သော။(သတ္တေ။) န ပရဇောကဝဇ္ဇာယဒဿာဝိနေ၊ တမလွန်လောက အကုသိုလ်အပြစ်တို့ကို ဘေးအားဖြင့် မရှုကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တေ။(သတ္တေ)၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ အဒ္ဓသ၊ မြင်တော်မူပြီ။

သေယျထာပိ နာမ၊ ကား။ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ၊ ကြာဖြူ ကြာနီ ကြာညို ရုံတို့ ရှိရာ ရေကန်၌သော်လည်းကောင်း။ ပဒုမိနိယံ ဝါ၊ ပဒုမ္မာကြာရုံတို့ ရှိရာ ရေကန်၌သော်လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏရိကိနိယံ ဝါ၊ ပုဏ္ဏရိကကြာရုံတို့ ရှိရာ ရေကန်၌ သော်လည်းကောင်း။ ဥဒကေ၊ ဌ။ ဇာတာနိ၊ ပေါက် ကုန်သော။ ဥဒကေ။ သံဝစာနိ၊ ကြီးပွားကုန်သော။ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ၊ ရေမှ မပေါ်တက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ၊ ရေ၏အတွင်း၌ နစ်မြုပ်လျက်ကြီးပွားကုန်သော။ အပ္ပေကစွာနိ၊ အချို၊ ကုန်သော။ ဥပ္ပလာနိ ဝါ၊ ကြာဖြူ ကြာနီ ကြာညိုတို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပဒုမာနိ ဝါ၊ တို့ကို သော်လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏရိကာနိ ဝါ၊ တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ [ဥပ္ပလိနိ ယံ-၌ အဋ္ဌကထာဝယ် “ကြာတော” ဟုဖွင့်၍၊ ဋီကာ၌ “ဇောသယ၊ ရေ၏ တည်ရာ ရေကန်ရေအိုင်” ဟု ဖွင့်၏၊ အဓိပ္ပါယ်မှာ အတူတူပင်။]

ဥဒကေ၊ ဌ။ ဇာတာနိ၊ ကုန်သော။ ဥဒကေ။ သံဝစာနိ။ ကုန်သော။ သမောဒကံ၊ ရေနှင့်အညီအမျှ။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်သော။ အပ္ပေကစွာနိ။ပ။ ပုဏ္ဏရိကာနိ ဝါ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝစာနိ။ ဥဒကာ၊ မှ။ အစူဂ္ဂမ္မ၊ လွန်တက်၍။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်သော။ ဥဒကေန၊ သည်။ အနုပလိတ္တာနိ၊ မလိမ်းကျအပ်ကုန်သော။ အပ္ပေကစွာနိ။ပ။ပုဏ္ဏရိကာ

၁။ အမှာ။ ။ပါဠိတော်၌ (၁) ဥဒကာနုဂ္ဂတ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ ကြာ၊ (၂) သမောဒကဋီတ ကြာ၊ (၃) ဥဒကာအစူဂ္ဂမ္မဋီတ ကြာ၊ ဤသို့ ကြာသုံးမျိုးပြတော်မူ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ဤသုံးမျိုးအပြင် (၄) ဥဒကာနုဂ္ဂတသရောဇ (သရောဂ) ကြာ တမျိုး လည်းရှိသေး၏။ ထိုကြာကိုလည်း ဥပမာအဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ပြပါ-ဟု မိန့်သည်။

ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး။ ။ဥပ္ပဋိတည၊ ဝိပဋိတည၊ နေယျ၊ ပဒပရမ ဟု ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိ ၏။ ထိုတွင် ဥပ္ပဋိတညသည် ၃-နံပါတ် ကြာနှင့်၊ ဝိပဋိတညသည် ၂-နံပါတ် ကြာနှင့်၊ နေယျသည် ၁-နံပါတ် ကြာနှင့်၊ ပဒပရမသည် ၄-နံပါတ် ကြာနှင့်တူ၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ထားပြီ။

နိ ဝါ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ (ပသေယျ) သေယျတာပိ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပ။ အစ္စသ၊ မြို့။

၇၀။ ။ဘိက္ခုဝေ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ (သတ္တဝါတို့ကို မြင်တော်မူရာ ထိုအခါ၌။) သော မဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။ ပ။ အညာယ [၆၆-အတိုင်းပေးပါ။] အရဟန္တံ။ ပ။ တဂန္တံ၊ ကို။ ဂါထာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဇ္ဈဘာသိ(အဓိ+အဘာသိ)၊ မိမိသိစေလိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ လျှောက်ပြီ။ (ကိ။) သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတ မုဒ္ဒနိဋ္ဌိတော။ ပ။ အညာတာရော ဘဝိသန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (အဇ္ဈဘာသိ။)

ဂါထာအနက်။ ။(၁) (ကျွဲမာ၊ ပသာဒ၊ စက္ခုရှိသော။ ပုရိ သော၊ သည်။) သေလေ၊ ကျောက်အတိပြီးသော ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ၊ တောင်ထိပ်၌။ ယထာ ဌိတော ဝ၊ တည်မြဲတိုင်းသာလျှင်။ သမန္တ တော၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ဇနတံ၊ သတ္တဝါ အပေါင်းကို။ [ပသေ ယထာ၊ မြင်နိုင်ရာသကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို အတူ)။] သုမေမာကောင်း သော ပညာရှိတော်မူသော။ သမန္တစက္ခု၊ ကြွင်းမဲ့ဥသို အလုံးစုံကို သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်စက္ခု၊ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ (တံ)ပိ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်လည်း။ [ယထာ ပိ-၌ ပိ-နှင့် တွဲပေးသည်။] တထူပမံ၊ ထို ကျောက်တောင်ဟူသော ဥပမာရှိသော။ ဝါ၊ ထို ကျောက်တောင်နှင့် တူသော။ ဓမ္မမယံ၊ လောကုတ္တရာ တရားအတိပြီး သော။ ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်ထက်သို့။ အာရုပ္ပာ၊ တက်တော်မူ၍။ အပေတသောကော၊ ကင်းသော သောကရှိတော်မူသည်။ (သောကမူ ကင်းတော်မူသည်။) (ဟုတွာ။) သောကာဝတိဏ္ဍံ၊ သောကသည် သက်ရောက်အပ်သော။ (သောကရောက်နေသော။) ဇာတိဇရာတိဘူ တံ၊ ဇာတိ ဇရာသည် လွမ်းမိုးအပ်သော။ ဇနတံ၊ ကို။ အဝေက္ခဿု၊ ကြည့်ရှုတော်မူပါ။

(၂)။ ဝီရ၊ သမ္ပပဓာန ဝီရိယဖြင့် လုံ့လကြီးမြင့် ရဲရင့်တော်မူ သော။ ဝိဇိတသင်္ဂါမ၊ အောင်အပ်ပြီးသော ဝေဝပုတ္တ မစ္စ၊ ကိလေ မာရ်စစ်မြေပြင် ရှိတော်မူသော။ သတ္တဝါဟ၊ ကုန်သည်မှူးကြီးနှင့် တူတော်မူသော။ အဏဏ၊ ကာမစွန္ဒဟူသော ကြေးမြိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ (တံ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်။) ဥဋ္ဌေဟိ၊ နေရာမှတ တော်မူပါ။ ဝါ၊ အပ္ပေါဿက္က သင်္ကောစမ္ပ တတော်မူပါ။ လောကော၊ လောက၌။ ဝိစရ၊ ဝေသစာရီလှည့်တော်မူပါ။ တဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။

(တုံ့သည်။) ဓမ္မံ၊ ကိံ။ ဒေသဿံ၊ ဟောတော်မူပါ။ အညာတာဇော၊ တို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လိမ့်မည်။

၇၁။ ဘိက္ခဝေ။ အထခေါ၊ ဌံ။ (မြဟူက လျှောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) ။ပ။ တံ မဟာမြဟူနံ၊ ကိံ။ ဂါထာယ၊ ဖြင့်။ အဇ္ဈဘာသိ၊ မိမိသိစေလိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိံ။) အပါရုတာ တေသံ အမတဿ ဒွါရာ။ ပ။ ဓမ္မံ ပဏိတံ မနုဇေသု ပြပေတိ၊ ဟူ၍။ (အဇ္ဈဘာသိ။)

ဂါထာအနက်။ ။မြဟေ၊ မြဟူ။ ယေ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ သောတဝန္တော၊ ပသာဒသောတ ဉာဏသောတ ရှိကြကုန်၏။ (တေ၊ တို့သည်။) သဒ္ဓိံ၊ ဘုရား တရား၌ ယုံကြည်ခြင်းဟူသော သဒ္ဓါကို။ ပမုညန္တု၊ လွတ်ကြပစေကုန်။ ဝါ၊ ထင်ရှားပြုကြပစေကုန်။ တေသံ၊ ထို သတ္တဝါတို့၏ အတွက်။ အမတဿ၊ သေခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်၏။ (အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၏။) ဒွါရာ၊ အရိယာမဂ် တည်းဟူသော တရားကို။ အပါရုတာ၊ ဖွင့်အပ်ပြီ။ အဟံ၊ သည်။ ဝိဟိံသဿဿိ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့၏ ပင်ပန်းရုံသာဟု အမှတ်ရှိတော်မူသည်။ (ဟုတုာ။) ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော။ ပဏိတံ၊ မှန်မြတ်သော။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို။ ဝါ၊ အရိယာမဂ် တရားကို။ မနုဇေသု၊ နတ်လူတို့၌။ န ဘာသိံ၊ ဟော်တော်မူခဲ့ပြီ။ ဝါ၊ မဟောအံဟု ကြံဟော်မူခဲ့ပြီ။

၁။ ဒေသဿံ။ ။ဒိသဓာတ်+ပဉ္စမီ သဒ္ဓိံ-ဝိတတ်၊ ဒိသ ဓာတ်သည် ဥစ္စာရဏ (ဗျာကရဏ) ရှုတ်ဆိုဟောကြားခြင်းအနက် ဟောရာ၌ ဒေသေတိ စသည်ဖြင့် စုရာဒိဝိဂိုဏ်း ဖြစ်သောကြောင့် “ဒေသေသံ” ဟု ရှိသင့်သော်လည်း ဂါထာဖြစ်၍ သေ-၌ ဧ-ကို (အ) ပြု၍ “ဒေသဿံ” ဟု ရှိသည်။ [ကြွင်းပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၂။ အပါရုတာ။ ။အပ+အာပုဗ္ဗ+ပုရ ဓာတ်သည် “အဂ္ဂတော ဝမန၊ ဓန္တက သွားခြင်း။” အနက်ကို ဟော၏။ ဓန္တက သွားသူသည် အပိတ်အပင်ရှိလျှင် ဖွင့်၍ သွားရမည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိဝရ (ဖွင့်ခြင်း) နှင့် အနက်တူ၏။ ထိုနောက် တ-ပစ္စည်းသက်။ [အပါ+ပုရ+တ] ဓာတွန် ရှိ ချေ၊ ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်းသက်လျှင် “အပါရုတာ” ဟု ရှိသင့်ကြောင်းကို ဆရာတို့ မိန့်တော်မူကြသည်။

အမှာ။ ။ဤ ဂါထာ၏ အဖွင့်ကို ဝိနည်း မဟာဝါ ဘာသာဋီကာ မြဟူယာစန ကထာ-၌ ပြထားပြီ။ အချို့ ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဝိနည်း သာရတ္ထဋီကာကို ကြည့်၍ နေပေးပါသည်။

ဘိက္ခဝေ။ အထခေါ၊ ဌိ။ (ဗြဟ္မာမင်းကို မိန့်တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ ဌိ။) ခော မဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။ (အဘိဝါဒေတွာ ကတွာ-တို့၌ အနည်းငယ်ဆိုက်၍ အန္တရဓာယံ-၌ စပ်။) အရဟတာ။ ပ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ ငှာ။ ကတာဝကာသော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော အခွင့်ရှိသည်။ (ခွင့်ပြုတော်မူပြီးသည်။) အမှိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိ၍။ ပ။ အဘိဝါဒေတွာ၊ အလွန်ရှိသေစွာ ရှိခိုးပြီး၍။ ပဒက္ခိတံ၊ အရိုအသေကို။ ကတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌ပင်။ အန္တရဓာယံ၊ ကွယ်ပျောက်ပြီး။ [မိမိနေရာ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ပြန်သွားသည်-ဟူလို။]

အဂ္ဂသာဝကယုဂ

၇၂။ ဘိက္ခဝေ။ အထခေါ၊ ဌိ။ (တရားဟောတော်မူမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) ပ။ တေ ဖဟေသိ။ (ကိ။) အဟံ၊ သည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ့အား။ ပဌမံ၊ ရှေ့ဦးစွာ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ (တနည်း) ပဌမံ ဓမ္မံ၊ တရားဦးကို။ ဒေသေယံ၊ နှု ခေါ၊ ဟောရပါအံ့နည်း။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဣမံ ဓမ္မံ၊ ကို။ (မိမိ ဟောတော်မူမည့် ဤတရားကို။) ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်စွာသာလျှင်။ အာဇာနိဿတိ၊ သိနိုင်လိမ့် မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်တော်မူပြီ။

ဘိက္ခဝေ။ အထခေါ၊ ဌိ။ (အကြံတော်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။) ပ။ အဟောသိ။ (ကိ။) ရာဇပုတ္တော၊ မင်း၏သားဖြစ်သော။ အယံ ခဏှော စ၊ ဤခဏှသည်လည်းကောင်း။ ပုရောဟိတပုတ္တော၊ ပုရောဟိတ်၏ သားဖြစ်သော။ အယံ တိဿော စ၊ ဤ တိဿသည်လည်းကောင်း။ ဗန္ဓုမတိယာ၊ ဗန္ဓုမတီမည်သော။ ရာဇဓာနိယာ၊ မင်းနေပြည်၌။ ပဋိဝသန္တိ၊ နေကြ၏။ ပဏ္ဍိတာ၊ ကြောင်းကျိုးမြင်သိ သဘာဝပညာရှိကုန်၏။ (ပင်ကိုဉာဏ် ရှိကုန်၏။) ဝိယတ္တာ၊ ထက်မြက်ကုန်၏။ မေဓာဝိနော၊ အကြောင်းအား လျော်စွာ တခဏချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ပညာရှိကုန်၏။ ဒိဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ အပ္ပုရက္ခေဇာတိကာ၊ ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂဒေါသ မောဟ မြို့ရှိသူ၏ အဖြစ် ဟူသော သဘော ရှိကုန်၏။ [ပဏ္ဍိတစသည်တို့၏ အနက်ကို ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂ ပဉ္စဝဂ္ဂိကထာ-၌ ကြည့်ပါ။] အဟံ၊ သည်။ ရာဇပုတ္တဿ၊ သော။ ခဏှဿ စ၊ အားလည်းကောင်း။ ပ။ ယံနန္န ဒေသေယံ၊ အကယ်၍ ဟောတော်မူရပါမူကား ကောင်းလေစူ။

တေ၊ ထို ခဏ္ဍနှင့် တိဿတို့သည်။ပ။ အာဇာနိဿန္တိ၊ သိနိုင်ကြ လိမ့်မည်။
ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံတော်ဖြစ်ပြီ။ (ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီ။)

၇၃။ ။ အထ ခေါ်၍။(ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌) ဝိပဿီ။ပ။
သမိဇ္ဇေယျ။[၆၆-၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဧဝမေဝ၊ လျှင်။ ဗောဓိရုက္ခမူလေ၊ ဗောဓိ
ပင်၏ ၊ အနီးအောက်၌။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်တော်မူခဲ့သည်။ (ဟုတူ။)
ဗန္ဓုမတိယာ။ ရာဇဓာနိယာ၊ ၌။ ခေမေ၊ ခေမမည်သော။ မိဂဒါယေ၊
မိဂဒါဝုန်၌။(သားကောင်တို့အား ဘေးမဲ့ ပေးရာတော်၌။) ပါတုရဟောသိ။

ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ်၊ (မိဂဒါဝုန်သို့ ရောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌)။ပ။
ဒါယပါလံ၊ တောစောင့်ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ခေါ်၍ သိစေ
တော်မူပြီ။)(ကိ။) သမ္ပ ဒါယပါလ၊ ဒကာတောစောင့်။ ဟိ၊ သွားချေ။
တံ၊ သည်။ ဗန္ဓုမတိ။ ရာဇဓာနိ။ သို့။ ပဝိသိတူ၊ ဝင်၍။ ရာဇပုတ္တံ၊
သော။ ခဏ္ဍေ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပုရောဟိတပုတ္တံ၊သော။တိသံ စ၊ ကိုလည်း
ကောင်း။ ဝေံ၊သို့။ ဝဒေဟိ၊ ပြောချေ။(ကိ။ အဘယ်သို့ ပြောရမည်နည်း။)
ဘန္တေ၊ အရှင်တို့။[ထိုခေတ်က မိမိထက်မြင့်မြတ်သူများကို “ဘန္တေ” ဟု သုံးစွဲ
ရိုး ရှိဟန်တူ၏။ ဤ နေရာ၌ ရာဇပုတ္တံနှင့် ပုရောဟိတပုတ္တံတို့ကို ရည်ရွယ်၍
တောစောင့်က ပြောရမည့် စကားဖြစ်သည်။] ဝိပဿီ။ပ။ ရာဇဓာနိ။ သို့။
အနုပ္ပတ္တော၊ ရောက်တော်မူလာသည်။ (ဟုတူ) ခေမေ။ မိဂဒါယေ၊ ၌။
ဝိဟရတိ၊ သိတင်းသုံးနေပါ၏။ သော၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ တုမ္မာကံ၊
အရှင်တို့ကို။ ဒဿနကာမော၊ တွေ့ခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
(ဝဒေဟိ။)

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝေံ၊ မှန်ပါ။ ဣတိ ခေါ်၊ လျှင်။ပ။ တေဒဝေါ
စ။(ကိ။) ဘန္တေ၊ အရှင်တို့။ပ။ဝိဟရတိ။ပ။ ဒဿနကာမော၊ ၏။ ဣတိ၊
ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

၇၄။ ။ဘိက္ခဝေ။ "အထခေါ်၍။(တောစောင့်က သံတော်ဦးတင်ပြီး
ရာ ထိုအခါ၌။)ခဏ္ဍော စ။ပ။ဘဒ္ဒါနိဘဒ္ဒါနိ၊ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော။
ယာနာနိ၊ ယာဉ်တို့ကို။ ယောဇာပေတွာ၊ ယှဉ်ခစ၍။(မြင်းနှင့်ကပ်ယှဉ်၍။)
ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ၊ယာနံ၊ သို့။ အဘိ ရဟိတူ၊ တက်စီး၍။ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ။
ယာနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ၊ မှ။ နိယျံ၊ သူ၊ ထွက်လာ
ကုန်ပြီ။ ယေန၊ အကြင် အရပ်၌။ခေမေ၊ မိဂဒါယော(အတ္ထိ။) တေန၊
ခေမ မိဂဒါဝုန်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့။ ပါယံ၊ သူ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။[ပပုဗ္ဗ+ယာဓာတ်+
အဇ္ဇတနိ (ဥ)ဝိဘတိ၊ ဓာတ်၏အစ၌(အ)လာ၊ ဒိဗ ပြု၍ “ပါ”ဟု ဖြစ်
သည်။]

ယာဝတီကာ၊ အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်သည်။ ယာနဿ၊
 ဧ။ ဘူမိ၊ သွားလောက်ရာ မြေအရပ်တည်း။ (တာဝတိကာ၊ ထိုမျှ အတိုင်း
 အရှည်ရှိသော မြေအရပ်တိုင်အောင်။) ယာနေန၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။
 ယာနာ၊ မှ။ ပစ္စောရောဟိတွာ၊ ဆင်း၍။ ပတ္တိကာဝါ၊ ခြေဖြင့်သွားကုန်
 သည်သာ။ (ခြေကျင်သွားကုန်သည်သာ။) (ဟုတွာ။) ယေန၊ အကြင်
 အရပ်၌။ ဝိပဿီ၊ ပ။ (အတ္တိ။) တေန၊ ဝိပဿီဘုရားရှင်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့။
 ဥပသကမိံ သု၊ သွားကုန်ပြီ။ ဥပသကမိတွာ၊ သွားပြီး၍။ ပ။ ကေမန္တံ၊ သင့်
 တင့်လျောက်ပတ် တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိဿိဒိံ သု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။

၇၅။ ။ တေသံ၊ ထို ခဏ္ဍနှင့် တိဿတို့အား။ ပ။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 အနုပုဗ္ဗိ၊ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သော။ [တနည်း-အာနုပုဗ္ဗိ၊ အစဉ်အတိုင်း
 ဟောပြုထိုက်သော။] ကထံ၊ တရားစကားကို။ ကထေသံ၊ ဟောတော်မူပြီ။
 သေယျထိဒံ၊ ထို အနုပုဗ္ဗိကထာ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဒါနကထံ၊ ဒါန
 နှင့် စပ်သော တရားစကားကိုလည်းကောင်း။ သီလကထံ၊ သီလနှင့်စပ်သော
 တရားစကားကိုလည်းကောင်း။ သဂ္ဂကထံ၊ နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော တရားစကား
 ကိုလည်းကောင်း။ ကာမာနံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၏။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကိုလည်း
 ကောင်း။ ဩကာရံ၊ အယုတ်အညံ့ ပြုအပ်ပုံကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့ပုံ
 ကိုလည်းကောင်း။ သံကီလေသံ၊ ညစ်ညမ်းပုံကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ နှိပ်စက်ပုံ
 ကိုလည်းကောင်း။ နေက္ခမ္မေ၊ ကာမမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ရဟန်းအဖြစ်၌။

၁။ ပတ္တိက။ ။ ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာ ဦးကာတို့၌ မတွေ့ရ၊ ကစ္စည်း
 သဒ္ဒါကြီး ယေန ဝါ သံသဠ-စသော သုတ်၌မတွေ့ရ၏။ ပစ္စေန+စရတီတိ ပတ္တိ
 ကော ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ အတောင်ဖြင့် လှည့်လည်တတ်သော ငှက်ကို အရကောက်ရ
 သောကြောင့် ထိုအနက်လည်း ဤနေရာနှင့်မလျော်၊ ပတ္တသဒ္ဒါ၏ 'ခြေထောက်အနက်
 ကိုလည်း အတိဓာန်၌ မတွေ့ရပေ။

ဤနေရာ၌ဖြစ်သင့်သောအနက်။ ။ ထို့ကြောင့် ခြေလျင်စစ်သား 'အနက်ကိုဟော
 သော ပတ္တိသဒ္ဒါကို နည်းမှီး၍ ပဇ္ဇတီတိ ပတ္တိ၊ [ပဒဓာတ်+တိ ပစ္စည်း။] ပတ္တိဇေ+
 ပတ္တိကော၊ သုတ္တံ ၌ က ပစ္စည်း၊ ဤသို့ ကစ္စည်း ဘာသာဦးကာ ဓယန ဝါ သံသဠ
 စသော သုတ်အဖွင့်၌ ဆရာမြတ်တို့ ကြံတော်မူသည်။

အမှား။ ။ ဤနေရာ၌ "ပတ္တိကာ" ဟု ဗဟုဝုဏ် ဖြစ်သောကြောင့် 'ပဇ္ဇန္တီတိ ပတ္တိ၊
 ပတ္တိယေဝ+ပတ္တိကာ' ဟု ပြုပါ။ [ယာဝတီကာ ပုဒ်ပြီးပုံကို ကစ္စည်းဘာသာဦးကာ ယဒ
 န သုတ်ကြီးအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] ခြေလျင် စစ်သားဟော ပတ္တိ ပုဒ်၏ဝစနတ္ထကို
 အဘိဓာနပုဒ်ပိကာသုစိ ၌ တဖျိုးပြုသည်။

အာနိသံသံ၊ အကျိုးကိုလည်းကောင်း။ ပကာသေသိ၊ ထင်ရှားပြတော်မူပြီ။
[သံကိလေသံ၏ အခြားအနက်များကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တေ၊ ထို ခဏှနှင့် တိဿ တို့ကို။ ကလ္လစိတ္တေ၊ အထက် ဒေသနာ၏ တည်ရာ အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့် ခံသောစိတ်ရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ အသဒ္ဓိယ စသည်ရောဂါ ကင်းစင်ကွာသဖြင့် ကျန်းမာသော စိတ်ရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ မုဒ္ဓစိတ္တေ၊ ဒိဋ္ဌိမာန စသည့်စုစု ကင်းစင်မှုကြောင့် နူးညံ့သော စိတ်ရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝိနိဝရဏစိတ္တေ၊ ကာမစွန္န စသည်ခပင်း နိဝရဏမှ ကင်းသော စိတ်ရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ၊ သမ္မာပဋိပတ်၌ မွန်မြတ်သော ပီတိပါမောဇ္ဇနှင့် ယှဉ်သည့်အတွက် တက်ကြွသော စိတ်ရှိသည် တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပသန္နစိတ္တေ၊ သဒ္ဓါစည်ပင်သဖြင့် ကြည်လင်သော စိတ်ရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အညာသိ၊ သိတော်မူပြီ။ [ကလ္လစိတ္တ စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂ ယသပဗ္ဗဇကထာအဖွင့် သာရတ္ထဋီကာမှ ယုရှ် သီလက္ခန် ပါဠိတော်နိဿယ အဗ္ဗဋ္ဌသုတ် ပုဒ္ဒုပသက်မနကထာ-၌ ပြထားပြီ။]

အထ၊ သိတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ သာမုက္ကံ သိကာ၊ ကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ပြတော် မူအပ်သော။ ယာ ဓမ္မဒေသနာ၊ အကြင် တရားဒေသနာတော်သည်။ (အတ္ထိ။) တံ၊ ထို တရားဒေသနာတော်ကို။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း။ သမုဒယံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ နိရောဓံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မဂ္ဂံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပကာသေသိ၊ ပြီ။ [သာမုက္ကံသိကဒေသနာတော်ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် ဒုက္ခံ စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။]

သေယျထာ ပိ၊ ကား။ သုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်သော။ အပဂတ ကာဠကံ၊ ကင်းသော အညစ်အကြေးရှိသော။ ဝတ္ထိ၊ အဝတ်သည်။ သမ္မဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ ရဇနံ၊ ဆိုးရည်ကို။ ပဋိဂ္ဂဏေယျ (သေယျထာပိ)၊ ခံယူနိုင်ရာ သက်သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ရာဇပုတ္တဿ၊ သော။ ခဏှဿ၊ ၏လည်းကောင်း။ ပ။ တသ္မိယေဝ အာသနေ၊ ထိုခနုဗ္ဗ၌ပင်။ ဝိရဇံ၊ ကင်း

၁။ အမှာ။ ။ဝိရဇံ ဝိတမလံ တို့၏ အနက်ကို သီလက္ခန် သာမညဖလ သုတ္တဋ္ဌကထာအတိုင်း ပေးထားပါသည်။ သီလက္ခန် သာမည ဖလသုတ် ပါဠိတော်နိဿယ အဆုံးနား၌လည်း မဟာဝဂ္ဂ ဓမ္မစက္က ပဝတ္တန ကထာအဖွင့် သာရတ္ထဋီကာအတိုင်း အနက်အမျိုးမျိုးကို ပြထားပြီ။ ဓမ္မစက္ခုပုဂ္ဂိုလ်၏ အနက်ကိုလည်း သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာဋီကာနှင့် မဟာဝါ သာရတ္ထတို့ ဖွင့်သည့်အတိုင်း သီလက္ခန် သာမည ဖလသုတ် ပါဠိတော် အဆုံးနား၌ အကျယ်ပြထားပြီ။

သော ရာဂအစရှိသော မြို့ရှိသော။ ဝါ၊ ရာဂအစရှိသော မြို့မှကင်းသော။
 ဝီတမလံ၊ ကင်းသော ရာဂအစရှိသော အညစ်အကြေးရှိသော။ ဝါ၊ ရာဂ
 အစရှိသော အညစ်အကြေးမှကင်းသော။ ဓမ္မစက္ခု၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့၌
 သိမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိ ဉာဏ်မျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်
 ပြီ။ (ကိံ။) ယံကိံ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ ဥဿံ အလုံးစုံသော အကြင်တရား
 သည်။ သမုဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ၊
 (ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော) ထိုတရားသည်။ နိဒရာဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ပျက်ခြင်းသဘော
 ရှိ၏။ ဣတိ (ဥဒပါဒိ။)

၇၆။ ။တေ၊ ထို ခဏ္ဍနှင့် တိသတို့သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ၊ မြင်အပ်ပြီး
 သော သစ္စာလေးပါးတရား ရှိကုန်သည်။ ပတ္တဓမ္မာ၊ ရောက်အပ်ပြီးသော
 သစ္စာလေးပါး တရားရှိကုန်သည်။ ဝိဒိတဓမ္မာ၊ သိအပ်ပြီးသော သစ္စာလေး
 ပါး တရားရှိကုန်သည်။ ပရိယောဂါဋ္ဌဓမ္မာ၊ ထက်ဝန်းကျင် သက်ဝင်
 အပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါး တရားရှိကုန်သည်။ တိဏ္ဍ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ လွန်
 မြောက်အပ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာရှိကုန်သည်။ (ဝိစိကိစ္ဆာကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်
 သည်။) ဝိဂတကထံ ကထာ၊ ကင်းသော အဘယ်သို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်းဟု
 ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္ဆာရှိကုန်သည်။ (အဘယ်သို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း ဟု
 ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိ ကိစ္ဆာမှ ကင်းကုန်သည်။) သတ္ထု သာသနော၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား၏ သာသနာတော်၌။ ဝေသာရဗ္ဗပတ္တာ၊ ကင်းသော ကြောက်ရွံ့ခြင်း
 ရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်း ရဲတင်းသူ၏
 အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်။ အပရပုစ္စယာ၊ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသူဟူသော
 ယုံကြည်ထိုက်သူ မရှိကုန်သည်။ (မိမိမှတစ်ပါး အခြားသူကို ယုံကြည်စရာ
 မလိုကုန်သည်။) (ဟုတော့။)။ပ။ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ တေဒဝေါစုံ။ (ကိံ။)

၁။ ဝိဂတကထံ ကထာ။ ။ဤပုဒ်၏ ဝစနတ္တကို သီလကွန် တာသာဒီကာ သာမည
 ဖလသုတ် နိဝရဏ ပဟာနကာထာ အဆုံးနား၌ ပြထားပြီ။ “ကင်းသော သို့လော
 သို့လော တွေးတော ယုံမှားခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ သို့လော သို့လော တွေးတော
 ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာမှ ကင်းကုန်သည်” ဤသို့ အဓိပ္ပာယ်နက် ပေးပါ။

၂။ အပရပုစ္စယာ။ ။သတ္ထုသာသနာ (ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်) ဟူသည်
 အချုပ်အားဖြင့် သီသ သမာဓိ ပညာတည်း။ အရှင်ခဏ္ဍနှင့် အရှင်တိသတို့သည် ဒိဋ္ဌ
 ဓမ္မ (သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်ပြီးသူများ) ဖြစ်ပေရာ မဂ္ဂသစ္စာတွင် ပါဝင်သော
 သီလ သမာဓိ ပညာသာသနာတော်ကို သန္တိဋ္ဌိက (ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်အပ်ပြီး) ဖြစ်တော့
 ၏။ ထို့ကြောင့် “အပရပုစ္စယ၊ မိမိမှတစ်ပါး အခြားယုံကြည်ထိုက်သူ မရှိတော့။ မိမိနှင့်

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဘိက္ကန္တံ၊ အလွန် နှစ်သက်အပ်ပါပေစွ။ ဝါ၊ အလွန်ကောင်းပါပေစွ။ ဘန္တေ။ အဘိက္ကန္တံ၊ စူး[ဤပုဂံ၌ အနက်အမျိုးမျိုး ပေးပုံကို 'သီလက္ခန်ပါဠိတော် နိဿယ သာမညဖလသုတ် ဥပါသကတ္ထပဋိ ဝေဒနာကထာဝယ် အဖွင့်နှင့်တကွ ပြခဲ့ပြီ။] ဘန္တေ။ သေယျထာပိ၊ ကား။ နိက္ကုဇ္ဇိတံ၊ တစုံတယောက်မှောက်ထားအပ်သော အိုးခွက်ကို။ ဝါ၊ အလိုအလျောက် မှောက်နေသော အိုးခွက်ကို။ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ လှန်ပြလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပဋိစ္စန္တံ၊ မြက် သစ်ရွက်စသည်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အရာဝတ္ထုကို။ ဝိဝရေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ဖွင့်ပြလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ မုဇ္ဇဿ၊ အရပ်မျက်နှာတို့၌ တွေ့ဝေနေသူအား။ (မျက်စိလည်လမ်းမှားနေသူအား။) မဂ္ဂံ၊ လမ်းပြောင့်လမ်းမှန်ကို။ အာစိက္ခေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ပြောပြလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ စက္ခုမန္တော၊ ပသာဒစက္ခု ရှိသူတို့သည်။ (ကောင်းသောမျက်စိရှိသူ မျက်စိမြင်သူတို့သည်။) ရူပါနိ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ဒက္ခန္တံ၊ မြင်နိုင်ကြလိမ့်မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ အန္တကာရေ၊ အမှိုက်မှောင်၌။ တေလပဇ္ဇောတံ၊ ဆီမီးအလင်းရောင်ကို။ ဓာရေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ညှိထွန်း ဆောင်ပြလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ [ဆီဟူသော မှီရာရှိသော အလင်းရောင်ကို "တေလပဇ္ဇောတံ" ဟု ခေါ်သည်။] ဝေမေဝံ၊ ဤအတူပင်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အနေကပရိယာယေန၊ တပါးမက များစွာသောအကြောင်းဖြင့်။ (ပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့်။) ဓမ္မော၊ တရားတော်ကို။ ပကာသိတော၊ ထင်ရှားပြအပ်ပါပေပြီ။

ဘန္တေ။ တေမယံ၊ ထို့တပည့်တော်တို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ တရားတော်ကိုလည်းကောင်း။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမ၊ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သိမှတ်ပါကုန်၏။ [သံဃာတော် မရှိသေး

သာသနာတော်၏အကြား၌ အခြားလူတယောက် မရှိတော့။ သာသနာတော်ကို မိမိကိုယ်တိုင် သိ၍ ယုံကြည်သူဖြစ်သည်။ အပြောကောင်း အဟောကောင်းသော သူတပါးကြောင့် ယုံကြည်ခြင်းမဟုတ်-ဟူလို။

၂။ မုတ်ချက်။ ။ သစ္စာလေးပါးသိမြင်၍ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော ဥပါသကာ ဥပါသိကာနှင့်ရဟန်းတော်များသည် မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားနှင့်တကွ ဘုရားရှင်စကားတော်များကိုလည်းကောင်း၊ အရိယာသံဃာများကိုလည်းကောင်း ရိုသေလေးမြတ် ဆည်းကပ်ကြပြီးလျှင် ဥပါသကာ ဥပါသိကာမများက အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ စသည်ဖြင့် လျှောက်ကာ သရဏဂုံတည်ကြသည်။ တချို့သော ဥပါသကာများကား ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပြီးလျှင် ရှင်ရဟန်းပြုကြသည်။ [ထိုထို ပါဠိတော်များကို သတိပြုပါ။]

သောကြောင့် “သံသဉ္ဇ” ပုဒ် မပါ။] ဘန္တေ။ မယံ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊
၏။ သန္တိကေ၊ အထံတော်၌။ ပဗ္ဗတ္တံ၊ ရှင်အဖြစ်ကို။ လဘေယျာမ၊ ရလိုပါ
ကုန်၏။ (ရကြပါရစေ။) ဥပသမ္ပဒံ၊ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို။ လဘေ
ယျာမ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ။

၇၇။ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ အလတ္တံ၊ ရကုန်ပြီ။ [ဟေဘိက္ခုရဟန်းအဖြစ်ကို ရကြ
သည်။] တေ၊ ထို ခဏ္ဍနှင့်တိဿတို့ကို။ ပ။ ဘဂဝါ။ ဓမ္မိယာ၊ တရားရှိသော။
ကထာယ၊ စကားဖြင့်။ သန္ဓသေသံ၊ ဤဘဝလောက နောက်လောကဟု
ခေါ်ရစဉ်လာ ခန္ဓာ ၅-ပါးဟူသော အကြောင်းအရာကို ကောင်းစွာမြင်
စေတော်မူပြီ။ (ကောင်းစွာ ပြတော်မူပြီ။) သမာဒပေသိ၊ ကုသိုလ်တရားတို့
ကို ကောင်းစွာယူစေတော်မူပြီ။ (ဆောက်တည်စေတော်မူပြီ။) သမုတ္တေဇေသိ၊
ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာထက်သန်စေတော်မူပြီ။ ဝါ၊ သံဝေဂဉာဏ်
ရင့်သန်စေတော်မူပြီ။ သမ္ပဟံသေသိ၊ ရအပ်ပြီးသောဂုဏ်ဖြင့် ကောင်းစွာ
အပြားအားဖြင့် ရှင်လန်းစေတော်မူပြီ။

သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဩကာရံ၊ ယုတ်
ညံ့ပုံကိုလည်းကောင်း။ သံကိလေသံ၊ နှိပ်စက်ပုံကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပူပန်
စေပုံကိုလည်းကောင်း။ [၇၅-၅လည်း အနက်ရေးခဲ့ပြီ။ ထို၌ ပထမမင်္ဂကို
ရဖို့ရာ ကာမဂုဏ်တို့၏အပြစ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဤ၌ အထက်မင်္ဂသုံးပါး
ကို ရဖို့ရာ သင်္ခါရတို့၏ အပြစ်ကို ဟောတော်မူသည်။] နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။
အာနိသံသံ၊ အကျိုးကိုလည်းကောင်း။ ပကာသေသိ၊ ထင်ရှားပြတော်မူပြီ။

တေသံ၊ ထို ခဏ္ဍနှင့် တိဿတို့၏။ (စိတ္တာနိ-၅ စပ်။) ဝါ၊ တို့ကို။ (သန္ဓသိယ
မာနာနံ-စသည်၌စပ်။) ။ပ။ ဘဂဝတော၊ သည်။ (မြတ်စွာဘုရားက။) ဓမ္မိယာ။
ကထာယ၊ ဖြင့်။ သန္ဓသိယမာနာနံ၊ ဤဘဝလောက နောက်လောကဟု
ခေါ်ရစဉ်လာ ခန္ဓာ ၅-ပါးဟူသော အကြောင်းအရာကို ကောင်းစွာမြင်
စေအပ်ကုန်လတ်သော်။ (ကောင်းစွာ ပြအပ်ကုန်လတ်သော်။ သမာဒပိယ

ခ။ အလတ္တံ။ ။လဘဝံတံ+အဇတနိဉ္စိဝိဘတံ၊ “လဘသံဃာ ဤ ဣနံ ဣ ဣ”
သုတ်၏အပိုအရင်ကို နည်းမှီး၍ သုတ်ကြီးဖြင့် ဉံကို ဣ။ ဓာတုနံ(ဘိ)ကိုချေပါ။
ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်၏ မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယသစ်၌ မုမောဂ္ဂလ္လာန် တျာဒိကဏ္ဍ(၇၃)
သုတ်ကိုမှီး၍ တနည်းရုပ်ပြီးစေတော်မူသည်။ [မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယသစ် တျာဒိကဏ္ဍ
စာမျက်နှာ-၃၆၃၊ ၃၆၄။]

၂။ သန္ဓသေသိသေသံ။ ။ဤပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဤအဋ္ဌကထာအတိုင်း ပေးပါ
သည်။ ပါရာဇိက ဝေဇ္ဇကဏ္ဍကထာ ဦးကာတို့၌ကား တနည်းဖွင့်ထားပါသည်။

မာနာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာယူစေအပ်ကုန်လတ်သော်။ သမုတ္တေ
 ဇီယမာနာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေအပ်ကုန်လတ်သော်။
 ဝါ၊ သံဝေဂဉာဏ်ရင့်သန်စေအပ်ကုန်လတ်သော်။ သမ္ပဟံသိယမာနာနံ၊ ရအပ်
 ပြီးသောဂုဏ်ဖြင့် ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရှင်လန်းစေအပ်ကုန်လတ်သော်။
 န စိရဿေဝ။ပ။[ပုန်စဉ် ၆၃-ဒုတိယဘာဏဝါရ အထုံး၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]
 စိတ္တာနံ၊ တို့သည်။ ဝိမုစ္စံ သု၊ လွတ်ကုန်ပြီ။

မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇ္ဇာ

၇၀။ ဘိက္ခဝေ။ပ။အသောသိ။ [ပုန်စဉ် ၅၅-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]
 (ကံ။) ဝိပဿီ။ပ။ ဗန္ဓုမတိ။ ရာဇဓာနိ၊ သို့။ အနုပ္ပတ္တာ၊ အစဉ်
 ရောက်တော်မူလာသည်။ (ဟုတ္တာ။) ခေမေ မိဂဒါယေ။၌။ ဝိယရတိ
 ကိရ၊ သီတင်းသုံးတော်မူနေသတဲ့။ ရာဇပုတ္တာ၊ သော။ ခဏ္ဍော စ၊
 သည်လည်းကောင်း။ပ။အနဂါရိယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇိတာ ကိရ၊ ကပ်ရောက်ကုန်
 သတဲ့။ ဣတိ၊ ဤ သို့ကြားပြီ။ [ကေသမသံ စသောပုန်တို့၏ အနက်ကို
 ၅၄-၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

သုတွာန၊ ကြောင့်။ နေသံ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူတို့၏။
 တေ၊ ဤအကြံသည်။ (ဤသို့ စဉ်းစားခြင်းသည်။) အဟောသိ။ (ကံ။)
 န ဟိ နန္တံ။ပ။မယန္တိ။ [၅၅-၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဘိက္ခဝေ။ အတခေါ၊ ၌။
 (အကြံ ဖြစ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) သော မဟာဇနကာယော၊ သည်။ (တာနိ)
 စတုရာသီတိ ပါဏသဟဿာနံ၊ တို့သည်။ပ။ နိက္ခမိတွာ။ ယေန၊ အကြင်
 အရပ်၌။ ခေမော မိဂဒါယော (အတ္တိ။) ယေန၊ ၌။ အရဟံ။ပ။ ဘဂဝါ

၁။ ယေန ခေမော မိဂဒါယော ယေန ဝိပဿိ။ ။ဤသို့ အနိယမ နှစ်ဝါကျ ရှိ၍
 နိယမ ကား “တေနပသကံဗိသု”ဟု တဝါကျသာ ရှိ၏။ ထိုသို့ ရှိရာ၌ အနိယမ
 ယေန သဒ္ဓါ နှစ်ပုဒ်ဖြင့် ပြုအပ်သောအနက်ကို နိယမ တေန သဒ္ဓါ တခုတည်းဖြင့်
 ပြန်၍ ညွှန်ပြနိုင် စွဲနိုင်၏။ တို့ကြောင့် “တေန၊ ခေမ မိဂဒါရုနဝယ် မြတ်စွာဘုရား
 ရှိတော်မူရာ ထိုအရပ်သို့”ဟု နေပေါသည်။

သာဓက။ ။ယေသံ သင်္ခတ ဓမ္မာနံ၊ ယေဓမ္မာ ပစ္စယာ ယထာ၊ တံ ဝိဘာဂ
 မိဟေ ဒါနိ၊ ပဝက္ခာမိ ယထာရဟံ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပစ္စည်းပိုင်း။ ဤ၌ ယေသံ
 သင်္ခတဓမ္မာနံ၊ ယေဓမ္မာ ပစ္စယာ၊ ယထာ-ဟု ယ သဒ္ဓါ သုံးပုဒ်ဖြင့် ညွှန်ပြ အပ်
 သော အနက်ကို “တံ ဝိဘာဂံ”ဟု ပြန်စွဲသည်။

(အတ္ထိ။) တေန၊ ခေမ မိဂဒါဝုန်ဝယ် ဝိပဿိ မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ထိုအရပ် သို့။ ဥပသင်္ကမိံသု၊ သွားကုန်ပြီ။ပ။နိသိဒိံသု။

၇၉။ ။တေသံ။ပ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ။ [၇၅-၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

၈၀။ ။တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ။ပ။ဥပသမ္ပဒန္တိ။ [၇၆-၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

၈၁။ ။အလတ္ထိ၊ ခေါ်။ပ။ဝိမုစ္စိံသု။ [၇၇-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။ ဟေိ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရကြ၏။ ဤသူတို့သည် လူ့ဘဝတုန်းက အရှင်ဓဏ္ဍ နှင့် အရှင်တိဿတို့၏ အလုပ်အကျွေး တပည့်များတည်း။]

ပုရိမပဗ္ဗဇိတာနံ ဓမ္မာဘိသမယ

၈၂။ ။ဘိက္ခဝေ။ ပုရိမာနိ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ စတုရာ သီတိ ပဗ္ဗဇိတ သဟဿာနိ၊ ထို ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ရဟန်း တို့သည်။ အသောသုံ။ (ကိံ။) ဝိပဿိ။ပ။ဝိဟရတိ ကိရ၊ သတုံ။ ဓမ္မဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဒေသေတိ ကိရ၊ ဟောတော်မူသတုံ။ ဣတိ (အသောသုံ။) [ဤ ပုဂ္ဂိုလ်များကား ဝိပဿိ ဘုရားလောင်းကို အတုလိုက်၍ တောထွက် ကာ ရဟန်းပြုခဲ့သော အမျိုးသားတို့တည်း။ ဤသူတို့လည်း ဝိပဿိဘုရား ရှင် အထံမှ အနုပုဗ္ဗိကထာကို နာရ၍ တရားထူးရကာ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခွင့်တောင်းကြသောအခါ ဘုရားရှင်က ဟေိဘိက္ခု၊ အဖြစ်ဖြင့် ရဟန်းပြုပေး တော်မူပြီးနောက် မကြာမီပင် ရဟန္တာဖြစ်ကြသည်။]

အမှာ။ ။ဤပါဠိတော်၌ စတုရာသီတိ ပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိဟု ဟောတော်မူ၏။ နောက်နား၌ “လတေယျာမ ဓယံ ဘန္တေ။ပ။ ပံဗ္ဗဇ္ဇံ” ဟု နောက်ထပ် ပဗ္ဗဇ္ဇာကို ခွင့်တောင်း၏။ ထို့ကြောင့် ရှေ့ပဗ္ဗဇ္ဇာကို “ဗာဟိရက ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဝါ-ရသေ့အဖြစ်” ဟု ခွတ်ပါ။

ပါဠိတော်။ ။ယာစာဝုသော ဝိသာခ သမ္မာဝါစာ၊ ယော စ သမ္မာကမ္မန္တော၊ ယော စ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ဣမေ ဓမ္မာ သီလက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ။-မဇ္ဈိမ မူလ ပဏ်၊ ၅-ဝဂ်၊ ၄-သုတ်။ ဤပါဠိ၌လည်း နည်းတူ။

တနည်း။ ။ယေန၊ ၌။ ခေမော မိဂဒါယော (အတ္ထိ။) ဓတေန၊ ခေမ မိဂဒါ ဝုန်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ယေန၊ ၌။ ဝိပဿိ။ပ။ (အတ္ထိ။) တေန၊ ဝိပဿိ မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ထိုအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ဥပသင်္ကမိံသု။ ဤသို့လည်း နိယမ တခုထည့်၍ ဆရာမြတ်တို့ အနက်ပေးတော်မူ ကြသည်။

စာရိကာ အနုဇာနန

၈၆။ ။ဘိက္ခဝေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ခွံ။ ဗန္ဓုမတိယာ၊
 သော။ ဖုဇဇာနိယာ၊ ခွံ။ မဟာဘိက္ခုသံသော၊ များစွာသော ရဟန်း
 အပေါင်းသည်။ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟယံ၊ ရဟန်းပေါင်း ခြောက်သန်း ရှစ်
 သိန်းသည်။ ပဋိဝသတိ၊ နေ၏။ ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ခွံ။ (ဘုရားဖြစ်
 ပြီးရာ အခါမှ ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ ခုနစ်ရက်လွန်ရာ ထိုအခါ၌။) အရဟတော
 ။ပ။ ဘဂဝတော၊ ၎်။ (စေတသော-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ ရဟော
 ဂတထ- ရှိ။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ စဉ်။ ဝေ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။
 (ကိ။) [၅၆-၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တေရဟိ၊ ခွံ။ ဗန္ဓုမတိယာ၊ သော။ ဖုဇဇာနိယာ၊ ခွံ။ မဟာ၊ များ
 စွာသော။ ဘိက္ခု သံသော၊ သည်။ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟယံ၊ သည်။
 ပဋိဝသတိ၊ ၎်။ အဟံ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ယံ နူန အနုဇာနေယျံ၊
 အကယ်၍ ခွင့်ပြုရပါမူကား ကောင်းလေစွ။ (ကိ။ အဘယ်သို့ ခွင့်ပြုမည်
 နည်း။) ဘိက္ခဝေ။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊ များစွာသော လူအပေါင်းတို့၏ စီး
 ပွား အလိုငှာ။ ဗဟုဇနသုခါယ၊ များစွာသော လူအပေါင်း၏ ချမ်းသာ
 ခြင်းငှာ။ လောကာနုကမ္မာယ၊ သတ္တလောကကို သနား စောင့်ရှောက် ချီး
 မြှောက်ခြင်းငှာ။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှာ။
 ဟိတာယ၊ စီးပွားအလိုငှာ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ။ စာရိကံ၊ ဒေသ
 စာရိကို။ (ထိုထိုအရပ်၌ လှည့်လည်ခြင်းကို။) စရထ၊ လှည့်လည်ကြကုန်
 လော့။ ဧကေန၊ တလမ်းတည်းဖြင့်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့သည်။ မာ အဂမိတ္ထ၊
 မသွားကြနှင့်။

ဘိက္ခဝေ။ အာဒိကလျာဏံ၊ အစဉ်လည်း ကောင်းသော။ မဇ္ဈေကလျာ
 ဏံ၊ အလယ်၌လည်း ကောင်းသော။ ပရိယောသာနကလျာဏံ၊ အဆုံး၌လည်း
 ကောင်းသော။ သာတ္ထံ၊ သတိပဋ္ဌာန် စသော အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်လည်း တကွ
 ဖြစ်သော။ သဗျဉ္ဇနံ၊ သိထိလ ဓနိတ စသော သဒ္ဓါနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော။
 ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ၊ ထည့်သွင်းဖို့ရန်အနက်ကောင်းလည်းမကျန် စွန့်ပစ်ဖို့ရာ အနက်

၁။ သာတ္ထံ စသည်။ ။သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ စသည်တို့၏ အနက်ကို သီလက္ခန် သာ
 မညဇလ သုတ္တဋ္ဌကထာ အတိုင်း ပေးပါသည်။ သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာအလို အာဒိ
 ကလျာဏံ အစ ပရိသုဒ္ဓိ အဆုံးခုနစ်ပုဒ်လုံးသည် ဓမ္မဇာတိသေသနချည်းတည်း။ မြဟူစရိယံ
 အရလည်း သာသနုမြဟူစရိယ တမျိုးကိုသာ ယူသည်။ [ဤစကားအရ ဒေသထ
 ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပရိသုဒ္ဓိသည် တဝါကျ၊ မြဟူစရိယံ ပကာသေထသည် တဝါကျ-ဟုခွဲပါ။]

ညစ်လည်း မပါတော့သဖြင့် အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသော။ ပရိသုဒ္ဓါ၊
 လာဘသက္ကာ မဉ္ဇေပီပဲ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော။
 ဓမ္မံ ကို။ ဒေသေထ၊ ဟောကြကုန်လော့။ (ဓမ္မံ ကို။ ဒေသေန္တာ။ ဟောကုန်
 လျက်။ ဝါ။ ဟောကြယင်းပင်။ မြဟ္မစရိယံ၊ သိက္ခာသုံးရပ် သိမ်းယူအပ်သည့်
 မြတ်သော အကျင့်ဖြစ်သော သာသနမြဟ္မစရိယကို။ ပကာသေထ၊ ထင်ရှား
 ပြကြကုန်လော့။

သန္တိ။ပ။အညာတာရော။ [၆၆-၌ ရေးခဲ့ပြီ။] အပိ စ၊ သို့သော်လည်း။
 (သို့ရာတွင်။) ဆန္တံ ဆန္တံ ဝဿာနံ၊ ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ်တို့၏။ အစ္စဓေယန၊
 လွန်ရာ အခါ၌။ ဗန္ဓုမတိ၊ သော။ ရုဇဓာနိ၊ သို့။ ပါတိမောက္ခဒ္ဓေသာယ၊
 ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြခြင်းငှာ။ ဥပသက်မိတဗ္ဗာ၊ ချဉ်းကပ်ထိုက်၏။ (ပြန်လာ
 ထိုက်၏။) ဝါ၊ ချဉ်းကပ်ရမည်။ (ပြန်လာရမည်။) ဣတိ၊ ဤသို့ ခွင့်ပြုရပါ
 မူကား ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံတော်ဖြစ်ပြီ။ [ဣတိ တလုံး
 အကျေကြပ်ပါ။]

ဂ၃။ ။ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ၌။(ဝိပဿိတုရားရှင်၏ အကြံတော်
 ဖြစ်ရာ ထို အခါ၌။) အညတရော။ မဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။ [တရားဟောဖို့ရာ
 တောင်းပန်သော ဗြဟ္မာပင်တည်း။]။ပ။အဝေါစ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။

ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာနည်း။ ။ပါရာဇိကဋ္ဌ၊ ဝေရဋ္ဌကဏ္ဍ၌ကား တမျိုးစွင့်၏။ ထို၌
 အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သုံးပုဒ်သည် ဓမ္မံ၏ ဝိသေ
 သန၊ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုတ္တံ၊ ပရိသုဒ္ဓါ လေးပုဒ်သည် မြဟ္မစရိယံ၏ ဝိသေသန
 အဖြစ်ဖြင့် စွင့်၏။ မြဟ္မစရိယံအရကိုလည်း သာသနမြဟ္မစရိယ မဂ္ဂမြဟ္မစရိယ နှစ်မျိုးလုံး
 ယူသည်။

အနက်ပေး။ ။အာဒိကလျာဏံ + သော။ပ။ပရိယောသာန ကလျာဏံ၊ လော။ ဓမ္မံ၊
 ကို။ ဒေသေထ၊ ကုန်လော့။ (ဓမ္မံ၊ ဒေသေန္တာ။ သာတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ် တိုက်ရိုက်
 အကျိုး အဆက်ဆက်အကျိုးနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ သဗျဉ္ဇနံ၊ သီထိလ ဓနိတ
 စသောသဒ္ဓါ နက်နဲသော အဓိပ္ပါယ်ကိုပင် ခေါ်လွှင်အောင် ပြနိုင်သောသဒ္ဓါနှင့်လည်း
 တကွဖြစ်သော။ ကေဝလပရိပုတ္တံ၊ ထည့်သွင်းဖို့ရန် အနက်ကောင်းမကျန်တော့သဖြင့်
 အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသော။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ စွန့်ပစ်ဖို့ရာ အနက်ညစ်မပါတော့သဖြင့်
 ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ မြဟ္မစရိယံ၊ သိက္ခာသုံးရပ် သိမ်းယူအပ်သည့် မြတ်သူ
 တို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော သာသနမြဟ္မစရိယ မဂ္ဂမြဟ္မစရိယကို။ ပကာသေထ၊ ကုန်လော့။

အမှာ။ ။ သုတ္တံဂ္ဂကထာနှင့် ဝိနယဂ္ဂကထာတို့ အဖွင့်ချင်းမတူပုံကို တိုက်ဆိုင်ကြည့်
 ပါ။ သီလက္ခန္ဓစသော သုတ္တန်ပါဠိတော်များ၌ သီလက္ခန္ဓအဋ္ဌကထာအလို အနက်ပေး
 ၍၊ ဝိနည်းပါဠိတော်များ၌ ပါရာဇိကဋ္ဌကထာအလို ပေးပါ။

တေံ၊ ဤ အကြံတော်သည်။ ဝေံ၊ ဤ အတိုင်း မွန်ပါ၏။ (ကြံသည့်အတိုင်း မွန်ပါ၏။) သုဂတ၊ ကောင်းသောစကားကို ပြောဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား။ ဝေံ၊ သည်။ ဝေံ၊ ၏။ပ။ အညာတာရော။ [ဤ၌ မပေးအပ်သော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ရှေး၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အပိစ၊ သို့သော်လည်း။ (မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြု၍ ရဟန်းတို့က ထိုထို ဤဤ ဒေသစာရီ လှည့်လည်နေကြပါသော်လည်း။) ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလတ်သော်။ ဘိက္ခု။ပ။ပ။ ပါတိမောက္ခဋ္ဌေသာယာ၊ ငှာ၊ ဥပသက်မိဿန္တိ၊ ချဉ်းကပ်ကြပါလိမ့်မည်။ မယံ၊ တို့သည်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ခြောက်နှစ်တကြိမ် ပန္နုမတီ မင်းနေပြည်သို့ ရဟန်းများ စည်းဝေးနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကရိဿာမိ၊ ပြုပါမည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ပ။ဗုဒ္ဓံ၊ ဤစကားကို။ ဝတွာ၊ လျှောက်ပြီး၍။ ။ပ။အန္တရဓာယိ။

ဂဂ။ ဘိက္ခုဝေ။ အထ ခေါ၊၌။ (ဗြဟ္မာက လျှောက်ထားပြီးရာ ထိုအခါ၌။)။ပ။ သာယနသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ အာရုံများစွာ စိတ်ကိုခွါ၍ သင့်ရာကောင်းမြတ် တခုတည်းသော အာရုံ၌ ပြိုကပ်တော်မူခြင်းမှ။ ဝါ၊ တပါးတည်း နေတော်မူခြင်းမှ။ ဝုဠိတော၊ ထပြီးသည်။ (ဟုတူ။) ဘိက္ခု၊ အာမန္တေသိ။ပ။ အန္တရဓာယိ။ [ဤ ဝါကျများကို နှုတ်တက်အောင် အနက်ပေးပါ။ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတို့အား (က) မိမိအကြံ ဖြစ်တော်မူပုံ၊ (ခ) ဗြဟ္မာက မိမိအကြံကိုသိ၍ လာပြီးလျှောက်ပုံတို့ကို မိန့်တော်မူသည်။]

ဘိက္ခုဝေ။ အနုဇာနာမိ၊ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။ (ငါဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူ၏။) ။ပ။ ပါတိမောက္ခဋ္ဌေသာယာတိ။ [ရှေး၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဘိက္ခုဝေ။ အထ ခေါ၊ ၌။ (ခွင့်ပြုတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌။) ဘိက္ခု။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ကောဟေနေဝ၊ တရက်တည်းဖြင့်ပင်။ ဇနပဒစာရိကံ၊ ဇနပုဗ်

ခ။ ကောဟေနေဝ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမိံ သု။ ။ကောဟေနေဝ သည် ကြိယာပဝေဂတည်း။ [အာကျယ်ကို ဆိုင်ရာသဒ္ဓါကျမ်းများ၌ ရှုပါ။] ဇနပဒစာရိကံ၊ ဇနပုဗ်ဒေသစာရိကို။ ဝါ၊ ဇနပုဗ်၌ လှည့်လည်ခြင်းကို။ ပက္ကမိံ သု၊ ဒဲသွားတုန်ပြီ။ ဤသို့ပေးလျှင် စာရီကာအရ လှည့်လည်ခြင်းဟူသည် သွားခြင်း၊ ပက္ကမိံ သုအရလည်း သွားခြင်းပင်ဖြစ်၍ ကံနှင့်ကြိယာ အရမပြားသောကြောင့် အစောဒတောဒုပဟာရ ကြိပါ။ [ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဓိကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ ဒုတိယအုပ်၌ ပြထားပြီ။]

တို့၌ လှည့်လည်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဇနပုဗ္ဗိဝယ် လှည့်လည်အပ်သော အရပ်သို့။ ပက္ကမိံ သု၊ ဖဲသွားကုန်ပြီ။ (ကြွသွားကုန်ပြီ။)

၈၉။ ။ဇတန ခေါ် ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ (ရဟန်းတို့ ဇနပုဗ္ဗိ ဒေသစာရီ လှည့်လည်ကြရာ ထိုအခါ၌။) ဇမ္မုဒိပေ၊ ဇမ္မုဒိပိ၌။ (ဇမ္မုကျွန်း၌။) စတုရာသီတိ အာဝါသ သဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ကျောင်းတိုက်တို့သည်။ ဇဟန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ [ကျောင်းတိုက်တခုလျှင် ရဟန်းပေါင်း တသောင်းနှစ်ထောင် ခန့်ရှိသော ကျောင်းတိုက်ကြီးများတည်း။] ဟိ၊ ဆက်ဦးအံ့။ [တနည်း၊ ဟိကို အနက်မရှိဟု မှတ်ပါ။] ဧကမိ ဝဿေ၊ တနှစ်သည်။ နိက္ခန္ဓေ၊ ထွက်သွားလတ်သော်။ (လွန်သွားလတ်သော်။) ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ သဒ္ဓိ၊ အသံကို။ အနုဿာဝေသံ၊ အဆင့်ဆင့် ကြားသိစေကြကုန်ပြီ။ (ကြွေးကြော်ကြကုန်ပြီ။) (ကိ။)

မာရိသာ၊ အရှင်တုရားတို့။ ဧကံ ဝဿံ၊ တနှစ်သည်။ နိက္ခန္ဓံ၊ ထွက်သွားပါပြီ။ (လွန်သွားပါပြီ။) ဒါနိ၊ ၌။ ပဉ္စဝဿာနိ၊ ငါးနှစ်တို့သည်။ ယေသာနိ၊ ကြွင်းကျန်ပါကုန်၏။ ပဉ္စန္ဒံ ဝဿာနိ၊ တို့၏။ အစွယေန၊ ၌။ ဗန္ဓုမတိ၊ သော။ ရာဇဇာနိ၊ သို့။ ပါတိမောက္ခုဇ္ဈေသာယ၊ ငှာ။ ဥပသက်မိတဗ္ဗာ၊ ပါ၏။ (ချဉ်းကပ်တော်မူပါ။) ဣတိ (အနုဿာဝေသံ။) ဒီသု ဝဿေသု၊ တို့သည်။ နိက္ခန္ဓေသု၊ ကုန်လတ်သော်။ ပ။ စတုသု ဝဿေသု နိက္ခန္ဓေသု။ ပ။ ပါတိမောက္ခုဇ္ဈေသာယ။ [ပါဠိတော်၌ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။]

၁။ တနည်း။ ။ဇနပုဗ္ဗိစာရိကံ၊ ဇနပုဗ္ဗိဝယ် လှည့်လည်အပ်သော အရပ်သို့။ ပက္ကမိံ သု၊ ဤသို့ပေးလျှင် စရိယတေတိ စာရိကာ။ [စရ+ကံဟော ဣ။] ဇနပုဗ္ဗိ သု+စာရိကာ ဇနပုဗ္ဗိစာရိကာ ဟု ပြု၍ လှည့်လည်အပ်သော ခရီးခြင်ရသောကြောင့် အဘေဒေါဘေဒပုဗ္ဗစာရ ကြိစ္ဆယ်မလိုတော့။

၂။ မာရိသာ။ ။နတ် မြဟွာတို့သည် မိမိတို့အချင်းချင်း ပြောရာ၌ “မာရိသ”ဟု သုံးစွဲရိုး ရှိ၏။ သဓေ ဝေါ မာရိသာ ဒေဝါနံ သင်္ဂါမဂတာနံ၊ (စသည်)-ဓဇပု သုတ်တော်။ ရဟန်းများနှင့် ပြောကြရာ၌လည်း ထိုအတူသုံးစွဲ၏။ ဖေတိ ခေါ် မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန၊ (စသည်)-မူလပဏ် ၄-ဝင် ၇-သုတ်။ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက် ရာ၌လည်း ထိုအတူပင်တည်း။ သက္ကပဉ္စသုတ်လာ စကားများနှင့် အာဇာနည်ယ သုတ်လာ စကားများကို သတိပြုပါ။ [အခြားစကားများဖြင့်လည်း ပြောပါသေး၏။]

အမှာ။ ။ပါတိမောက္ခုဇ္ဈေသာယ (နာယုဇ္ဈေသာယ) နတ်တို့က သံဃာများအား လျှောက် ထားကြပုံကို ဤပါဠိတော်လာ အတိုင်း ပါရာဇိကဋကထာ ဝေရဠကဏ္ဍ၌ ဖွင့်ပြ ထားသည်။

ဆသု ဝေဿသု နိက္ခန္ဓေသု။ပ။ အနုဿာဝေသံ။ (ကိံ။) မာရိသာ၊
 တို့။ ဆဗ္ဗဿာနိ၊ ခြောက်နှစ်တို့သည်။ နိက္ခန္ဓာနိ၊ ပါကုန်ပြီ။ ဒါနိ၊ ဌှံ။
 ဗန္ဓုမတိ ရာဇဇာနိ၊ သို့။ ပါတိမောက္ခန္ဓေသာယ၊ ၄၃။ ဥပသက်မိတုံ၊
 ၄၄။ သမယော၊ အခါပါတည်း။ ဣတိ (အနုဿာဝေသံ။) ဘိက္ခဝေ။
 အထ ခေါ၊ ဌှံ။ (နတ်တို့က အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကြရာ ထိုအခါ၌။)
 တေ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ အပ္ပေကစ္စေ၊ အချို့သော ရဟန်းတို့သည်။ (တချို့
 က။) သကေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန၊ တန်ခိုး အာနုဘော်
 ဖြင့်လည်းကောင်း။ အပ္ပေကစ္စေ။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန၊
 ဖြင့်။ [ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန ကား ကရိုက်။] ကေံဟေနေဝ၊ တရက်တည်း
 ဖြင့်သာ။ [ကြိယာပဝဂ္ဂ။]။ပ။ဥပသက်မိံသု။

၉၀။ ။ဘိက္ခဝေ။ တကြ၊ ထို အခါ၌။ (ရဟန်းတို့ စည်းဝေးပြီးရာ
 ထိုအခါ၌။) ဝိပဿိ။ပ။ဘိက္ခုသံဃေ၊ ရဟန်းအပေါင်း၌။ ဝေံ၊ သို့။ ပါတိ
 မောက္ခံ၊ ပါတိမောက်ကို။ ဥဒ္ဓိသတိ၊ ရွတ်ပြတော်မူ၏။ (ကိံ။) ခန္တိ
 ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ။ပ။ဇေတံ ဗုဒ္ဓါန သာသနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဥဒ္ဓိသတိ။)
 [ဤဂါထာ သုံးပုဒ်သည် ဘုရားရှင် အဆူဆူတို့ ရွတ်ပြတော် မူရိုးဖြစ်သော
 သြဝါဒပါတိမောက်တည်း။]

(၁) တိတိက္ခာ၊ မိမိကသာ အရာရာဝယ် အသာမစံ အနာ
 ခံခြင်းဟူသော။ ခန္တိ၊ စွပ်စွဲခတ်ကား ချမ်းပူများကြောင့် စိတ်
 အားမထန် သည်းခံခြင်းသည်။ ပရမံ တပေါ၊ အကျင့်တရား များ
 အပြားထက် ထူးခြားလွန်တင့် အသာဆုံး အကျင့်ပေတည်း။ ဗုဒ္ဓါ၊
 ဂင်္ဂါသဲတူ ပွင့်တော်မူသည့် ဆူဆူထုတ်ထား မြတ်ဘုရားတို့သည်။
 နိဗ္ဗာနံ၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းရာမှန် အေးနိဗ္ဗာန်ကို။ ပရမံ၊
 သန္တ ပဏိတ နိပုဏနှင့် သိဝ ခေမံ ဂုဏ်လျှံ လွမ်းပုံး အသာ
 ဆုံးဟူ၍။ ဝါ၊ မဂ်ဖိုလ်ရှစ်တန် ဓမ္မက္ခန်ထက် ကဲလျှံလွမ်းပုံး အသာ
 ဆုံးဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ရတနသုတ်လာ မြတ်သစ္စာဝယ် သေချာထုတ်
 ဖော် ဟောပြတော်မူကြကုန်၏။ (ရတနသုတ်ဝယ် ခယံ ဝိရာဂံ

၁။ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ ဝဒန္တိ။ ။ဝါန (တဏှာ)မှ ထွက်မြောက်တတ်သော နိဗ္ဗာန်သည်
 သန္တ၊ ငြိမ်သက်။ ပဏိတ၊ မွန်မြတ်။ နိပုဏ၊ သီရိဓမ္မေ။ သိဝ၊ အေးမြ။ မေမ၊ ဘေး
 မရှိဟူသော အလုံးစုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဘယ်တရားနှင့်ယှဉ်ယှဉ် အသာဆုံးဟု
 ဘုရားရှင်ထို့ ဟောတော်မူကြသည်။ [သင်္ခတဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်သို့ထက် မြတ်ပုံကို
 အင်္ဂုတ္တရ ပထမပဏ် ၄-ဝဂ်၊ ၄-သုတ်ကိုကြည့်၍ သိပါ။]

အစရှိသောဂါထာဖြင့် နိဗ္ဗာန်တရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဟောတော် မူထားသည်။]

ပရူပဿတိ၊ ရှင်လူအများ ကိုယ်နှုတ်အားဖြင့် ထိပါးပုတ်ခတ် ညှဉ်းဆဲတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော၊ ခေါ်သကဲ့ဖြုတ် မနှင့်ထုတ်သဖြင့် အဟုတ်အစစ် ပဗ္ဗဇိတ မဖြစ်နိုင်ချေ။ ပရံ၊ ကိုယ်မှ တပါး ရှင်လူများတွင် ၊ သနားဖွယ်ရာ အဖြာဖြာကို။ ဝိဟေဋ္ဌ ယန္တော၊ ကရုဏာကင်း မေတ္တာရှင်း၍ နှိမ်နင်းပုတ်ခတ် ညှဉ်းဆဲ တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သာမဏော၊ ကိလေသာငြိမ်းအေး အပူ ဝေးမှ ခေါ်ဆိုရသည့် သမဏ အစစ်သည်။ န ဟောတိ၊ သမဏ အမှန် သူဝန်ခံလည်း ကေန်စစ်စစ် မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။

အနက်ကျဉ်း။ ။(၁) တိတိက္ခာ၊ အရာရာဝယ် အနာခံခြင်း ဟူသော။ ခန္တိ၊ သည်းခံခြင်းသည်။ ပရမံ၊ မှန်မြတ်သော။ တပေါ၊ အကျင့်တည်း။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရမံ၊ အမြတ် ဆုံး ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ဟောတော်မူကုန်၏။ ပရူပဿတိ၊ သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော၊ ပဗ္ဗဇိတ အစစ် မဖြစ်နိုင်။ (ရဟန်းအစစ် မဖြစ်နိုင်။) ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဝိဟေဋ္ဌ ယန္တော၊ ညှဉ်းဆဲတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမဏော၊ သမဏအစစ် သည်။ (ရဟန်းအစစ်သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

(၂)။ ။သဗ္ဗပါပဿ၊ ယုတ်မာသောသူ၏။ ဟောရမ်းသမ္မ အကုသိုလ်အစုစုကို။ အကရဏံ၊ လုံးဝပြောင်စင်အောင် ရှောင်ကြဉ် သမ္မ မပြုမလုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ကုသလဿ၊ ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ်ခေါ်မည် အလီလီပွား ကုသိုလ်တရားကို။ ဥပသမ္မဒါ၊ တဆင့်ထက်တဆင့် မြင့်ထက်မြင့်အောင် မလင့်ပုံသေ ပြီးစီးစေခြင်းသည် လည်းကောင်း။ သစိတ္တပရိယောဒါပနံ၊ မိမိစိတ်ရင်း ပွတ်သစ်ဝင်း သည့် ခရသင်းအနေ ပြုစင်စေခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဧတံ၊ အကုသိုလ် ကွင်း ကုသိုလ်သွင်း၍ စိတ်ရင်းစင်ရိုး ဤ ၃-မျိုးသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဂင်္ဂါ သံတူ ပွင့်တော်မူသည့် ဆူဆူထုတ်ထား မြတ်ဘုရားတို့၏။ သာသနံ၊ လိုရင်းနှုန်းပြ ထုံးအရဖြင့် သုံးကြပစေ ဆုံးမတော်မူချက်ပါပေတည်း။

အနက်ကျဉ်း။ ။(၂) သဗ္ဗပါပဿ၊ အလုံးစုံသောအကုသိုလ် ကို။ အကရဏံ၊ မပြုမကျင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ကုသလဿ၊ စတုဘူမကကုသိုလ်ကို။ ဥပသမ္မဒါ၊ ပြီးစေခြင်းသည် လည်းကောင်း။ သစိတ္တပရိယော ဒါပနံ၊ မိမိစိတ်ကို ပြုစင်စေခြင်း

သည်လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ ဤသုံးမျိုးသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ သာသနံ၊ အဆုံးအမတော်တည်း။ [ပထမပါဒဖြင့် သီလသံဝရဒုတိယဖြင့် သမထဝိပဿနာ တတိယဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပြ၏။]

(၃)။ ။အနုပဝါဒေါ၊ သူတပါး၌ ဖြစ်ပွားတတ်လင့် ပြုအကျင့်ကို နှုတ်ဖြင့်ရှဲ့ရှဲ့ မကဲ့ရဲ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အနုပဿာတော၊ ရှင်လူအများ ကိုယ်စိတ်အားဖြင့် ထိပါးသတ်ညှဉ်း မဖျက်ဆီးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ပါတိမောက္ခော၊ ဝိနည်းပိဋကတ် အရပ်ရပ်ဝယ် ပညတ်ထုတ်ဖော် ပါတိမောက်ပါဠိတော်၌။ သံဝရော စ၊ သဒ္ဓါတရား သတိထား၍၊ ကြီးမားလွန်မင်း စောင့်စည်းခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဘတ္တသ္မိံ၊ မစားကြလျှင် သက်မရှင်၍ နေ့စဉ်စားရဆွမ်းပစ္စည်းဟူသော အာဟာရ၌။ မတ္တညူတာ စ၊ ခံယူသောခါစားသုံးရာဝယ် ကိုယ့်မှီ လိုသမျှ အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို သိသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ပန္နဉ္စ သယနာသနံ၊ ရှင်လူသီးသီးအရောက်နည်းသည့် တိုက်ကြီးစွန်းဖျားတောဒုရကျောင်းများဝယ်တပါး တည်းပျော် မွေ့လျော်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အဓိစိတ္တော၊ ဝိပဿနာအခြေခံ သမာပတ်ဈာန်နှင့် ရှစ်တန်ဖိုလ်မဂ် အလွန်ထက်သော စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်၌။ အာယောဂေါ စ၊ ယနေ့နက်ဖြန် ရမဏ္ဍိဟန်ဖြင့် မှန်မှန်ကြီးကုတ် အားထုတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ အနုပဝါဒစသည်အပြား ဤခြောက်ပါးသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သာသနံ၊ တည်း။

အနက်ကျဉ်း။ ။(၃) အနုပဝါဒေါ၊ နှုတ်ဖြင့် မစုပ်စို့ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အနုပဿာတော၊ ကိုယ်စိတ်ဖြင့် မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ပါတိမောက္ခော၊ ပါတိမောက္ခ သီလ၌။ သံဝရောစ၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဘတ္တသ္မိံ၊ ဆွမ်း၌။ (ဆွမ်းဖြင့်သတ်မှတ်အရပ်ရပ်သော ပစ္စည်း၌။) မတ္တညူတာ စ၊ ခံယူသုံးဆောင်ခြင်း၌ အတိုင်းအရှည်ပမာဏကို သိသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ပန္နံ၊ အစွန့်အဖျားကျ၍ ဆိတ်ငြိမ်သော။ သယနာသနံ စ၊ အိပ်ရာနေရာကျောင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အိပ်ရာနေရာကျောင်း၌ နေခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အဓိစိတ္တော၊ ဝိပဿနာ၏အခြေခံဖြစ်သော လွန်ကဲသောသမာပတ်စိတ်၌။ ဝါ၊ မဂ်ဖိုလ်စိတ်၌။ အာယောဂေါ စ၊ လွန်စွာကြီးကုတ် အားထုတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ ဤခြောက်မျိုးသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ။

ဒေဝတာရောစန

ဇော။ ဘိက္ခဝေ။ အဟံ သည်။ ဧကံ တပါးလော။ သမယံအခါ
၌။ [ကေမိဒါယန္တိ ဧကံ+အဟံ၊ ဣဒံ သဒ္ဓေါနိပါတမတ္ထံ။-ဇီကာ။] ဥက္ကဋ္ဌာယံ၊
ဥက္ကဋ္ဌာမြို့၌။ ဝါ၊ ဥက္ကဋ္ဌာမြို့၏ အနီးဖြစ်သော။ သုဘဂဝိနေ၊ သုဘဂမည်
သော တော၌။ သာလရာဇမူလေ၊ တော၏အရှင်ဖြစ်သော သစ်ပင်ကြီး၏
အနီးအောက်၌။ ဝါ၊ တောစိုးသစ်ပင်ကြီး၏ အနီးအောက်၌။ ဝိဟရာမိ၊
နေတော်မူ၏။ [သာလရာဇမူလေတိ ဝနပ္ပတိဇေဋ္ဌကဿ မူလေ။-အဋ္ဌကထာ။]

ဘိက္ခဝေ။ တဿ မယံ။ ပ။ ဥဒပါဒိ။ (ကိံ။) [၅၆-၌ ရေးခဲ့ပြီ။] မယာ၊
သည်။ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ သုဒ္ဓါ
ဝါသ မည်ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ ဗြဟ္မာတို့ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ယော၊
အကြင် သတ္တာဝါသကို။ ဒိဗေန၊ ရှည်စွာသော။ ဣဒံနာ အဗ္ဗုနာ၊ ဤ
ကာလဖြင့်။ အနာဝတ္ထုပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌မနေအပ်။ ဝါ၊ မနေအပ်ခဲ့ဘူး။ သော
သတ္တာဝါသော၊ သည်။ ဝါ၊ ထိုသတ္တာဝါသ၏ တည်ရာ ဘုံ၌နည်း။ န
သုလဘရူပေါ၊ လွယ်ကူစွာရအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောမရှိ။ [လုလ
ဘ၌ ဘာဝ ပဓာန ဘာဝလောပ ကြံပါ။] ဝါ၊ လွယ်ကူစွာရခြင်း သဘော
မရှိ။ အဟံ ယေန သုဒ္ဓါဝါသ ဒေဝါ (သန္တိ။) တေန၊ သို့။ ယံနုန ဥပသကံ
မေယံ။ အကယ်၍ သွားရပါမူကား ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံ
တော်ဖြစ်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ၌။ (အကြံတော်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။) အဟံ။
(ပါတု ရဟောသိ-၌ စပ်။) သေယျထာပိ နာမ။ ပ။ ပါတုရဟောသိ။
[၆၆-၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဘိက္ခဝေ။ တသ္မိံ ဒေဝနိကာယေ၊ ထို အဝိဟာဗြဟ္မာ
အပေါင်း၌။ အနေကာနိ၊ တထောင်မက များစွာကုန်သော။ ဒေဝတာ
သဟဿာနိ၊ ဗြဟ္မာအထောင်တို့သည်လည်းကောင်း။ အနေကာနိ၊ တသိန်း
မကများစွာကုန်သော။ ဒေဝတာ သတသဟဿာနိ၊ ဗြဟ္မာအသိန်းတို့သည်
လည်းကောင်း။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အဟံ (အတ္တိံ) တေန၊ သို့။
ဥပသကံမိ သု။ ပ။ မံ၊ ကိံ။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ဧကမန္တံ၊ သင့်တင့်
လျောက်ပတ် တခုသော အရပ်အဖို့၌။ အဋ္ဌသု၊ တည်ကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊
၌။ ဌိတာ၊ တည်ပြီးကုန်သော။ တာ ဒေဝတာ၊ ထိုဗြဟ္မာတို့သည်။ မံ၊
ကို။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။ (ကိံ။)

အမှာ။ ။ ဣတော သော မာရိသာ မှစ၍ ရာဇဇာနိ အဟောသိ တိုင်အောင်
သော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ပုဒ်စဉ် နံပါတ် ၄၊ ၅-စသည်၌ ရေးခဲ့ပြီ။ ဘိက္ခဝေ

နေရာဝယ် “မာရိသာ၊ မြတ်စွာဘုရား။” ဟု ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထို၌ ပါဠိတော် အသွားတမျိုးရှိ၍၊ ဤ၌ ပါဠိတော် အသွားတမျိုးရှိသည်ကိုလည်းကောင်း သတိပြုပါ။

မာရိသာ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝိပဿိဿ။ ပ။ ဘဂဝတော၊ ဇါ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (ဒီပုံဒီနည်း။) အဘိနိက္ခမနံ၊ တောထွက်တော်မူခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဧဝံ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရဟန်းအဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဧဝံ။ ပဓာနံ၊ တရားအားထုတ်တော်မူခြင်းသည်လည်းကောင်း။ (ဘုရားဖြစ်ရန် ကျင့်တော်မူခြင်းသည်လည်းကောင်း။) ဧဝံ။ အဘိသမ္မောမိ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဧဝံ။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ၊ ဓမ္မစကြာကို ဖြစ်စေတော်မူခြင်းသည်လည်းကောင်း။ (ဟောတော်မူခြင်းသည်လည်းကောင်း။) အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။ မာရိသာ။ ဧက မယံ၊ ထို တပည့်တော်တို့သည်။ ဝိပဿိမ္မိ၊ သော။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌။ ပြုဟူစရိယံ၊ စရိတွာ၊ ကျင့်ပြီး၍။ ကာမေသုတိ၌။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ လိုချင်တတ် နှစ်သက်တတ်သော ရာဂကို။ ဝိရာဇေတွာ၊ တတ်မက်ခြင်းကင်းစေ၍။ ဣဓ၊ ဤ သုဒ္ဓါဝါ၊ သပြဟ္မာဘုသို့။ ဥပပန္နာ၊ ကပ်ရောက်ပါကုန်ပြီ။ [ဣဓ၊ ၌။ ဥပပန္နာ၊ ဖြစ်ပါကုန်ပြီ။ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။] ဣတိ(အဝေ၊ ဝါစုံ။)

အမှာ။ ။ ဝိပဿိဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်၌ မြဟ္မစရိယကို ကျင့်ခဲ့ကြသော အဝိဟာဘုံသား မြဟ္မာများက လျှောက်ကြသည်။ ထို့အတူ သိဒ္ဓိစသော ဘုရားရှင်တို့၏ သာသနာတော်၌ မြဟ္မစရိယကျင့်ခဲ့ရသော မြဟ္မာများကလည်း မိမိတို့ဘုရားရှင်၏ အကြောင်းကို လျှောက်ကြသည်။ [ပါဠိတော်၌ ချူးထားပါသည်။]

ထိုနောက် မိမိတို့ဂေါတမဘုရားရှင်၏ သာသနာ၌ မြဟ္မစရိယ ကျင့်ခဲ့ရသော မြဟ္မာများကလည်း ဂေါတမဘုရားရှင်၏အကြောင်းကို လျှောက်ကြသည်။ ထို ဝါကျများ၏အနက်ကို ရေးခဲ့ပြီ။

၉၂။ ။ ဘိက္ခဝေ။ အထ ခေါ၊ ၌။ (အဝိဟာပြဟ္မာများက လျှောက်ပြီးရာ ထိုအခါ။) အဟံ။ အဝိဟေဟိ၊ အဝိဟာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အဝိဟာမည်ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ ယေန၊ ၌။ အတပ္ပါ၊ အတပ္ပါဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အတပ္ပါ မည်ကုန်သော။ ဒေဝါ (သန္တိံ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိံ၊ ကြတော်မူပြီ။

အမှာ။ ။ ဤမှနောက်၌ ဣရူပန္နာတိ တိုင်အောင်သော ပုဂံထို၏အနက်သည် လွယ်ပြီ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါဠိတော်အစဉ်ကြည့်၍သိပါ။

၉၃။ ။ အကနိဋ္ဌပြဟ္မာတို့က မိမိတို့ ဂေါတမဘုရားရှင်၏ အကြောင်းအရာကို လျှောက်သည်။ အနက်လွယ်ပြီ။

၉၄။ ။ဘိက္ခဝေ။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ
 ။ပ။ ဣတိ ပိ။ တထာဂတဿေဝ၊ သည်ပင်။ သော ဓမ္မဓာတု၊ ကို။ သုပ္ပဋိ
 ဝိဒ္ဓါ၊ ပြီ။ [၁၃-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။ ဤ ဘိက္ခဝေ စသောစကားတော်ဖြင့်
 ပရိနိဗ္ဗာန်တော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်တို့၏ အကြောင်းအရာကို ကိုယ်တော်
 တိုင် သိကြောင်းကို နိဂုံးအုပ်တော်မူသည်။]

ယေန၊ အကြင် လျှောက်အပ်သော အကြောင်းအရာကြောင့်။ တထာ
 ဂတော။ပ။ဣတိ ပိ။ ဒေဝတာ ပိ။ တို့သည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ အား။
 တေမတ္တံ အာရောစေသံ။ [၁၃-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။ ဤစကားဖြင့် နတ်တို့က
 လျှောက်ကြောင်းကို နိဂုံးအုပ်တော်မူသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။
 [၁၅-နိပါတ်ဝယ် ပါခဲ့သော ဘဂဝါ တေဒဝေါစ - ခြံ အခေါစ - ဝယ်
 ပြန်လှည့်ပါ။]

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားတော်ကို။ [၁၆-နိပါတ်၌ ပါခဲ့သော
 ဣတော သော ဘိက္ခဝေ အစ၊ ဣတိ ပိ တိုင်အောင်သော စကားတော်ကို။]
 အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဧတ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ အတ္တမနာ၊ မိမိစိတ် ရှိ
 ကုန်သည်။ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်။) (ဟုတွာ။) ဘဂဝတော၊ ။
 ဝါ၊ သည်။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်ကို။ (မဟာပဒါ
 န သုတ်တော်ကို။) အဘိနန္ဒ၊ ဝေမေတံ ဘဂဝါ ဝေမေတံ သုဂတ ဟု
 ဦးထိပ်တင်ထား လွန်လေးစားလျက် နှစ်သက်ကြကုန်ပြီ။ [အဘိနန္ဒ-သဒ္ဓါ အနု
 မောဒန အနက်ဟော။] ဝါ၊ အားရနှစ်သက် ရှင်အားတက်လျက် လက်ခံ
 ကြကုန်ပြီ။ [သမ္ပဋိစန္ဒ အနက်ဟော။] ဣတိ၊ သို့။ (သုတံ၊ နာယုဗ္ဗုတ်သား
 ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။) [ဝေ မေ သုတံ မှ ကိ၏ အမေးကို ဖြေသည်။]
 ဣတိ၊ မဟာပဒါနသုတ်အပြီးတည်း။ [ဣတိ တလုံး အကျေကြပါ။]

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ (ပထမ ဖြစ်သော။) မဟာပဒါနသုတ္တံ၊ သည်။
 နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

၁။ အဘိနန္ဒ။ ။ဝေ မေတံ ဘဂဝါ ဝေမေတံ သုဂတာတိ မတ္တကေန သမ္ပဋိစန္ဒိန္ဒာ
 အနုမောဒိံ သု စေဝ သမ္ပဋိစန္ဒိံ သုစာတိ အတ္ထော။-ပိနယမဟာဝဂ္ဂ- အနတ္တလက္ခဏ
 သုတ္တံ၊ သာရတ္ထ။

၂-မဟာနိဒါနသုတ္တ

ပဒိစ္စသမုပ္ပါဒ

၉၅။ ။ ဧဝံ မေ သူတံ။ [မဟာပဒါနသုတ္တံ နိဿယ အစတုန်းကအတိုင်း ဆိုပါ။ မဟာပဒါနသုတ္တံ-နေရာ၌ မဟာနိဒါနသုတ္တံ-ဟု ထည့်ရုံသာ ထူးပါသည်။] ဧဝံ သမယံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကုရူသု၊ ကုရူအမည်ရသော ဇနပုဗ္ဗိ။ [“ကုရူ”ဟု ဗဟုဝုဗ် နာမည်အားဖြင့် ထင်ရှားသော ဇနပုဗ္ဗိ။ ဝါ၊ ကုရူတိုင်း၌-ဟူလို။] ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ၊ ကမ္မာသဓမ္မမည်သော။ ဝါ၊ ပြောက်ကျားသော ခြေရှိသော ပေါရိသာဒကို ဆုံးမအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်

၁။ ကုရူသု။ ။ ကုရူဟူသည် ဇနပုဗ္ဗိ (တိုင်း)ကို အစိုးရသော မင်းသားတို့၏ အနွယ်အားဖြင့် ရအပ်သော နာမည်ရင်းတည်း။ ထိုမင်းသားတို့၏ နေရာဖြစ်သော ဇနပုဗ္ဗိကိုလည်း (ဌာနီမင်းသားတို့၏ကုရူ-ဟူသောအမည်ကို ဌာနဇနပုဗ္ဗိ၌ တင်စား၍) ရုဇ္ဇိ သဒ္ဓါအဖြစ်ဖြင့် ကုရူဟုပင် ဗဟုဝုဗ်ဖြင့် ဆိုထားသည်။ ဇနပုဗ္ဗိတခုတည်းပင် ဖြစ်လင့်ကစား မင်းသားအများ၏ ကုရူဟူသော ဗဟုဝုဗ်နာမည် အတိုင်းပင် သူတို့၏ နေရာအရပ်ကိုလည်း “ကုရူ”ဟု ဆိုထားအပ်သည်-ဟူလို။ [အကျယ်ကို ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ ဇာရာဂါတဿေဒ-သုတ် အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

တနည်း။ ။ မန္ဒာတု စကြာမင်း လက်ထက်၌ စကြာရတနာဖြင့် လေးကျွန်းလုံးကို လှည့်လည်သောအခါ အရှေ့ကျွန်း အနောက်ကျွန်း မြောက်ကျွန်းသားတို့ လိုက်လာလေရာ ထိုသူတို့အား နေဖိုရာ ဇနပုဗ္ဗိ တခုစီ ပေး၏။ ထိုသူတို့၏ နေရာဇနပုဗ္ဗိသည် မိမိတို့၏ ကျွန်းနာမည်အတိုင်း ထင်ရှား၏။ ဥတ္တရကုရုမည်သော မြောက်ကျွန်းမှ လိုက်လာသူတို့၏ နေရာဇနပုဗ္ဗိလည်း ကုရုရဋ္ဌ-ဟူသော အမည်ကို ရ၏။ ထိုဇနပုဗ္ဗိကို “ကုရူ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုဇနပုဗ္ဗိ၌ ပါဝင်သော များစွာသောရွာနိဂုံးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဇနပုဗ္ဗိကို “ကုရူ”ဟု ဗဟုဝုဗ်ဖြင့် ခေါ်ထားအပ်သည်။ [အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

မှတ်ချက်။ ။ ကုရူပုဗ္ဗိက ဗဟုဝုဗ် ဖြစ်သော်လည်း ထို၏ ဝိသေသန ဖြစ်သော ဇနပုဗ္ဗိက (ဇာတိသဒ္ဓါဖြစ်သောကြောင့်) “ဇနပုဗ္ဗိ”ဟု ဧကဝုဗ်သာ ရှိရသည်။ [ဋီကာ။] ဤစကားအရ “ကောသလေသု ဇနပုဗ္ဗိ၊ ကုရူသု ဇနပုဗ္ဗိ”ဟု ပါဠိတော်များ ရှိသည်ကို သတိပြုပါ။ အနက်ပေးရာ၌မူ သဒ္ဓါက ဗဟုဝုဗ် ဖြစ်စေကာမူ အနက်ဖြစ်သော ဇနပုဗ္ဗိက တခုတည်းဖြစ်သောကြောင့် “ကုရူသု၊ ကုရူမည်သော။ (ကုရူဟု ဗဟုဝုဗ်အမည်ရသော။) ဇနပုဗ္ဗိ၊”ဟု ဆရာတို့ အနက်ပေးတော်မူကြသည်။

ကမ္မာသ ဓမ္မမည်သော။ [တနည်း] ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ၊ ငါးပါး သီလတရား ပြောက်ပြောက်ပြက်ပြက် ရှိရာ၏ အဖြစ်ကြောင့် ကမ္မာသဓမ္မမည်သော။ ကုရုနံ၊ ကုရူတိုင်းသူတိုင်းသားတို့၏။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။ (အတ္ထိ။) (တံ၊ ထို ကမ္မာ သဓမ္မ နိဂုံးကို။ ဂေါစရဂါမံ၊ ဆွမ်းခရွာကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။) ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။

အထခေါ၊ ဌံ။ (မြတ်စွာဘုရား၏ ကုရူတိုင်း၊ ကမ္မာသဓမ္မနိဂုံးဝယ် သီတင်း သုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌။) အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ယေန၊ ဌံ။ ဘဂဝါ။ (အတ္ထိ။) ဇတန၊ မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသကံမိ၊ သွား ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ (ရောက်ရာ အရပ်မှတစ်ဆင့် သာ၍နီးကပ်သော အရပ်သို့) သွားပြီး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ဧကမန္တံ၊ သင့် တင့်လျှောက်ပတ် တခုသောအရပ်အဖို့၌ ထိုင်နေသည် မည်လောက်အောင်။ (တနည်း) ဧကမန္တံ၊ သင့်တင့်လျှောက်ပတ် တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဧကမန္တံ၊ အောင်။ ဝါ၊ ဌံ။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေပြီးသော။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ တေ၊ ဤ စကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ (ကံ၊ အဘယ်သို့ လျှောက်သနည်း။)

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အတ္တရိယံ၊ လက်ဖျောက်ခတ်တီး အံ့ချီးထိုက် ပါပေစ္စ။ ဘန္တေ။ အပ္ပုတံ၊ မဖြစ်စဘူး ထူးဆန်းပါပေစ္စ။ ဘန္တေ။ ယာဝ၊ အတိုင်းအရည်ကို လှန်၍သာ။ ဝါ၊ အလွန်ပင်။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဂမ္ဘီရော စ၊ နက်နဲလည်း နက်နဲပါ၏။ ဂမ္ဘီရဝ ဘာသော စ၊ နက်နဲသည်ဖြစ်၍လည်း ထင်လာပါ၏။ (နက်နဲသည်ဟုလည်း

၁။ ကမ္မာသဓမ္မံ။ နိဂမော။ ။ [ကမ္မာသဓမ္မ အမည်ရပ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့် ပါ။] ထို ကမ္မာသဓမ္မ နိဂုံး၌ ဘုရားရှင်သီတင်းသုံးဖို့ရာကျောင်းမရှိသောကြောင့် “ကုရုသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မ နာမ ကုရုနံ၊ နိဂမေ” ဟု သတ္တမိ ဝိဘတ်ဖြင့် “မဆိုပုံ ကမ္မာသ ဓမ္မံ နာမ ကုရုနံ နိဂမော ဟု ပထမာ ဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုသည်။ [“တံ ဂေါစရဂါမံ ကတွာ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ပါဌသေသ ထည့်သည်။]

၂။ ဧကမန္တံ။ ။ ပထမ အနက်ပေးရာ၌ ဘာဝနပုံသက ဟု ခေါ်သော ကြိယာ ဝိသေသနည်း။ ယထာ။ ပ။ တထာ နိသီဒိ ကို ကြည့်၍ “ဧကမန္တံ၊ သင့်တင့်လျှောက် ပတ် တခုသော အရပ် အဖို့၌ ထိုင်နေသည် မည်လောက်အောင်” ဟု ပေးသည်။ ရှေးက “သင့်တင့်လျှောက်ပတ်စွာ” ဟု အလွယ်ပေးတော်မူကြ၏။ ဒုတိယနည်း၌ ဘုမ္မတ္တေ ဝါ တေ ဥပယောဂဝစနံ ကို ကြည့်ပေးသည်။ [ဧကံ-တခုသော+အန္တံ-အဖို့၊ “ယုတ္တံပဒေသေ” ဟု ဝေရဇ္ဇကဏ္ဍ၌ ဝိမတိဖွင့်၏။]

ထင်ရပါ၏။) အထ ၈ ပန၊ ထို သို့ ဖြစ်ပါလျက်။ မေ၊ တပည့်
တော်၏ (ဉာဏ်၌။) ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ၊ ပေါ်လွင် ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။
ဝါ၊ အလွန် ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်လာပါ၏။ (ထင်ရှားလာ
ပါ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ [မာဟေဝံ=မာ + ဧဝံ။] ဧဝံ၊ သို့။ မာ အဝစ၊
မပြောလင့်။ (မပြောနဲ့။)။ပ။ ဂမ္ဘိထဝဘာသော စ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ တေဿ
ဓမ္မဿ၊ ဤ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအရပ်ရပ်ကို။ အာနန္ဒဗောဓာ၊ အဖန်
ဖန် မသိခြင်းကြောင့်။ (နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဟူသော
ဉာဏ်ပရိညာဖြင့် အဖန်ဖန် မသိခြင်းကြောင့်။) အပ္ပဋိဝေဓာ၊ ထိုးထွင်း၍
မသိခြင်းကြောင့်။ (ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်ဟူသော တိရဏပရိညာ ပဟာနု
ပရိညာတို့ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။) [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာ
သာဓိကား၌ ပြထားပြီ။]

ဧဝံ ဤသို့။ (သို့ကလောက်။) အယံ ပဇာ၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။
တန္တာကုလကဇာတာ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ ချည်ထွေးကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေးသည်
ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ယက်ကန်းသည်တို့၏ ချည်ထွေးကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေး နေသည်။)
(တနည်း) တန္တာကုလကဇာတာ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးသော
ချည်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ (ယက်ကန်းသည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးသော ချည်လို ဖြစ်
နေသည်။) ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ ကစီရေ တင်အပ်

၁။ တန္တာကုလကဇာတာ။ ။တန္တံ ဝိယ အာကုလကဇာတာ။-အဋ္ဌကထာ။ တန္တ
ဟူသည် အဝတ်ယက်ဖို့ရာ ယက်ကန်းစင်၌ ဖြန့်ထားအပ်သော ချည်အများတည်း။
အထားမကောင်းသဖြင့် ကြက်တိုက်ထားအပ်သော ထိုချည်ကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေးနေသည်-
ဟူလို။

၂။ တနည်း။ ။တန္တမေဝ ဝါ အာကုလံ တန္တာကုလံ၊ တန္တာကုလံ ဝိယ
ဇာတာ ဘူတာတိ တန္တာကုလဇာတာ။-ဋီကာ။ ယက်ကန်းသည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးသော
ချည်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်ဟူလို။

၃။ ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတာ။ ။ကုလာဂဏ္ဍိကံ ဝုစ္စတိပေသကာရကဋိယသုတ္တံ။-
အဋ္ဌကထာ။ ဝိနနတော (ဖွဲ့ဆက် ချုပ်စပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) “ကုလာ”တိ
ဣတ္ထိလိင်္ဂဝေသန လဒ္ဓနာမဿ တန္တဝါယဿ (“ကုလာ” ဟု ဣတ္ထိလိင်္ဂ၏ အစွမ်းဖြင့်
ရအပ်သော နာမည်ရှိသော ယက်ကန်းသည်၏။) ဂဏ္ဍိကံ နာမ အာကုလဘာဓဝန
။ပ။ခလိတတန္တသုတ္တံ (ချွတ်ယွင်းရှုပ်ထွေးသော ယက်ကန်းချည်။) -ဋီကာ။

သော ချည်ထွေး၏ ရှုပ်ထွေးသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ (တနည်း)၊ ကုလာဂဏ္ဍိက
 ဇာတာ၊ စာမ ကလေး၏ ရှုပ်ထွေးသော အသိုက်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ဝါ၊
 စာပေါင်းသိုက်နှင့် တူသည်။ မူညု ပဗ္ဗဇတူတာ၊ ဖြူဆံမြက် ပြိန်းမြက်ကဲ့သို့
 ဖြစ်သည်။ (ကြိုးကျစ်ထားအပ်သော ဖြူဆံမြက် ပြိန်းမြက်ကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေး
 သည်။) (ဟုတူ။) [နာတိဝတ္တတိ-၌ စပ်။]

အပါယ်၊ ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းမှ ကင်းသော။ ဝါ၊ သုခ၏ ဖြစ်ကြောင်း
 ကောင်းမှုမှကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်
 သော။ ဝိနိပါတိ၊ သုခဖြစ်ခြင်းမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာ ဖြစ်
 သော အပါယ်လေးဘုံကိုလည်းကောင်း။ သံသာရံ၊ အလုံးစုံသော သံသရာ
 ကိုလည်းကောင်း။ (ကြွင်းသော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း
 ကိုလည်းကောင်း။) နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။ [“အပါယ်” စသော
 သုံးပုဒ်အရ အပါယ် ၄-ဘုံရ၍ “သံသာရ” အရ ကြွင်းသောလူ နတ် ဗြဟ္မာ
 သတ္တဝါတို့၏ သံသရာကို ရသည်။]

၉၆။ ။ အာနန္ဒ။ အတ္တိ ဣဒပ္ပဗ္ဗယာ^၁ ဇရာမရဏန္တိ၊ အတ္တိ ဣဒပ္ပဗ္ဗယာ
 ဇရာမရဏံ-ဟူ၍။ ဝါ၊ ဤ မည်သောအကြောင်းကြောင့် ဇရာမရဏသည်
 ထင်ရှားရှိသလော ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍။ သတာ၊
 ဖြစ်သောပညာရှိသည်။ (အမေးခံရသော ပညာရှိသည်။) အတ္တိတိ၊ အတ္တိ
 ဟူ၍။ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိ၏ ဟူ၍။ ဝစနိယံ၊ ပြောဆိုထိုက်သည်။ (ဖြေဆို
 ထိုက်သည်။) အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကိံ၊ ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊ ကိံ ပစ္စယာ
 ဇရာမရဏံ-ဟူ၍။ ဝါ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဇရာမရဏသည် ထင်ရှား
 ရှိသနည်း ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ပြောဆိုအံ့။
 (အကယ်၍ မေးအံ့။) (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊
 ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ-ဟူ၍။ ဝါ၊ ဇာတိ-ဟူသော အကြောင်းကြောင့်

၁။ တနည်း။ ။ ကုလာနာမ သကုဏိကာ (ကုလာမည်သည် ငှက်မတည်း။)
 တဿာ ကုလာဝကော (ရှုပ်ထွေးသော အသိုက်။) - အဂ္ဂကထာ။ ဤအခွင့်များကိုကြည့်
 ၍ အနက် နှစ်နည်းပေးပါသည်။ အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။

၂။ ဣဒပ္ပဗ္ဗယာ။ ။ ဣတ္ထ အယံ ပစ္စယောတိ ဣဒပ္ပဗ္ဗယော၊ [ဣဒံနှင့် ပစ္စယသည်
 အရတူသော ကမ္မဓာရည်း သမာသ-ဟုလို။] တသ္မာ ဣဒပ္ပဗ္ဗယာ၊ ဣသ္မာ ပစ္စယာ
 တိ အတ္တော၊ ဣဒံ ဝုတ္တိ ဟောတိ၊-ဣသ္မာ နာမ ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဧဝံ
 ဝတ္တုဗ္ဗော အတ္တိ န ခေါ ဇရာမရဏဿ ပစ္စယောတိ။-ဋီကာ။ အဂ္ဂကထာ၌ကား
 တမျိုးပွင့်၏။ ဋီကာ၌ အကျယ်ကြည့်ပါ။

ဇရာမရဏသည် ထင်ရှားရှိ၏ ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနိယံ၊ သည်။ အဿ၊
ရာ၏။ [နောက်နောက် ဝါကျများ၌ ဤနည်းမှီး၍ ပေးပါ။]

၉၇။ ။ အာနန္ဒ။ ဣတိ ခေါ်၊ ဤသို့လျှင်။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်ရုပ်
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။) ဝိညာ
ဏ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ နာမရူပံ (သမ္ဘဝတိ။) [ဤစကားဖြင့် နာမ်ရုပ်နှင့်
ဝိညာဉ်တို့ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူသည်။] ဇာတိပစ္စယာ
။ပ။ ဟောတိ။ [မဟာပဒါနသုတ် ၅၇-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

၉၈။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူ၍။ ဣတိ တေံ၊
ဤ စကားကို။ (မယာ။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။)
အာနန္ဒ။ တံ တေံ၊ ထိုစကားကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ-၌ စပ်။) ယထာ၊ အကြင်
အကြောင်းကြောင့်။ [ဣမိနာ ပိ ပရိယာယေန-၏ အနိယမစကား။] ဇာတိ
ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ (သမ္ဘဝတိ။) ဣမိနာ ပိ ပရိယာယေန၊ ဤ
အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ (သိနိုင်၏။)

အာနန္ဒ။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံအကုန်အစင်။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော။ သဗ္ဗတာ၊ အလုံးစုံ
သော အပြားအားဖြင့်။ (အလုံးစုံသော သဘောအားဖြင့်။) သဗ္ဗံ၊ စင်။ ဝါ၊
သော။ ဇာတိ၊ သည်။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော သတ္တဝါ၏ (သန္တာန်၌။) ကိမ္မိ
စိ၊ တစုံတခုသော ဘဝ၌။ စ နာဘဝိဿ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ [အဋ္ဌကထာ
၌ “စ”ကို “ယဒိ” ဟု ဖွင့်သည်။] သေယျထိဒံ၊ ထို သတ္တဝါ ထို ဘဝတို့ဟု
သည် အဘယ်နည်း။

ဒေဝါနံ ဝါ၊ နတ်တို့၏သော်လည်း။ ဒေဝတ္တယ၊ နတ်အဖြစ်အကျိုး
ငှာ။ (နတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟူသော ဘဝအကျိုးငှာ။)
(ဇာတိ၊ ဇာတိလည်းကောင်း။) [ဒေဝ-နတ်ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ထား
အပ်သော သတ္တဝါ။ ထို သတ္တဝါဟု ပညတ်ဖို့ရန် ဖြစ်သော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ
ကဋ္ဌတ္တာရုပ်နှင့်တကွ စိတ် စေတသိက် ရုပ်တရားများ ဟူသော ဒေဝတ္တ၊ ထို
ရုပ်နာမ်တို့၏ အထင်အရှားဖြစ်မှုသည် (ဥပါဒ်မူသည်) ဇာတိ၊ ဤသုံးမျိုး
ကို သတိပြုပါ။]

၈။ သေယျထိဒံ။ ။ ဤပုဒ်၏အနက်ကို ဒွီကာဖွင့်အတိုင်း ကထေတု ကမျတာ
ပုစ္ဆာအဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးပါသည်။ အဋ္ဌကထာ၌ကား တမျိုးဖွင့်၏။ ထို အလို
“သေယျထိဒံ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော ကဿစိ ကိမ္မိ စိ ပုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို
အကျယ်ညွှန်ပြတော်မူအံ့။ ဝါ၊ အကျယ်ဝေဖန်တော်မူအံ့” ဟု ပေးပါ။

ဂန္ထဗ္ဗာနံ ဝါ၊ ဂန္ထဗ္ဗနတ်တို့၏သော်လည်း။ ဂန္ထဗ္ဗတ္တာယ၊ ဂန္ထဗ္ဗအဖြစ် အကျိုးငှာ။ (ဇာတိ။) ယက္ခာနံ ဝါ၊ ယက္ခနတ်တို့၏ သော်လည်း (ဘိလူး တို့၏ သော်လည်း။) ယက္ခတ္တာယ၊ ယက္ခအဖြစ်အကျိုးငှာ (ဇာတိ။) ဘူတာနံ ဝါ၊ အမှတ်မထား တပါးပါး ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏ သော်လည်း။ ဘူတတ္တာယ၊ ဖြစ်သော သတ္တဝါအကျိုးငှာ။ (ဇာတိ။) [ဋီကာအလို “ဘူ တာနံ ဝါ၊ ကုမ္ဘဏ်နတ်တို့၏ သော်လည်း” ဟု ဆိုပါ။]

မနုဿာနံ ဝါ မနုဿတ္တာယ (ဇာတိ။) စတုပ္ပဒါနံ ဝါ၊ ခြေလေး ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့၏ သော်လည်း။ စတုပ္ပဒတ္တာယ၊ ခြေလေးချောင်း ရှိသော သတ္တဝါအဖြစ် အကျိုးငှာ။ (ဇာတိ။) ပက္ခိနံ ဝါ၊ ငှက်တို့၏ သော်လည်း။ ပက္ခိတ္တာယ၊ ငှက်အဖြစ်အကျိုးငှာ။ (ဇာတိ။) သရီယပါနံ ဝါ၊ မြေ ကင်းစသော သတ္တဝါတို့၏ သော်လည်း။ သရီယပတ္တာယ၊ ငှာ။ (ဇာတိ။ ဇာတိလည်းကောင်းတည်း။)

အာနန္ဒ။ ဟိ၊ မှန်၏။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ ထိုထို သတ္တဝါတို့၏။ တဒတ္တာယ၊ ထို(ဒေဝ ဂန္ထဗ္ဗ စသော) အဖြစ်အကျိုးငှာ။ ဇာတိ၊ သည်။ စ နာဘဝိယ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ သဗ္ဗသော၊ ကြွင်းမဲ့ညံ့ အလုံးစုံအား ဖြင့်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဇာတိ နိရောဓာ၊ ဇာတိ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ (ဇာတိ၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ပညာယေထ အပိ န ခေါ၊ ထင်ရှားရာသေးသလော။ (ထင်ရှား ဖြစ်ရာသေးသလော။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧတံ၊ ဤ သို့ ထင်ရှားခြင်းသည်။ (ဤသို့ ဇာတိမရှိပါပဲ ဇရာမရဏ၏ ထင်ရှားဖြစ် ခြင်းသည်။) နောဟိ၊ မသင့်ပါ။ (မဖြစ်နိုင်ပါ။)

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤလောက၌။ ယဒိဓံ (ယာ+အယံ) ဇာတိ၊ အကြင်ဇာတိသည်။ (အတ္ထိ။) ဒေဝေ၊ ဤဇာတိ သည်သာ၊ ဇရာမရဏာ၊ ဇရာမရဏ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ ဧတံ (ဧဝ)၊ ဤ ဇာတိသည်သာ။ (ဇရာမရဏာ။) နိဂါနံ၊ အပ်နှင်းတတ်သော အကြောင်းတည်း။ သေ (ဧဝ)၊ သည်သာ။ (ဇရာမရဏာ။) သမုဒယော၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ အကြောင်းတည်း။ (ဖြစ်ကြောင်းတည်း။) သေ(ဧဝ)၊ သည်သာ။ (ဇရာမရဏာ။) ပစ္စယော၊ စွဲ၍ ဖြစ်ရာအကြောင်းတည်း။ [နောက်နောက် ဝါကျများ၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။ ထူးရာ၌သာရေးပါမည်။]

၉၉။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်း ကြောင့် ဇာတိဖြစ်၏ ဟူ၍။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ (မယာ) ဝုတ္တံ။ ပ။

အာနန္ဒ။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဋ္ဌိဒံ။ သဗ္ဗေန၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ စင်။ သဗ္ဗထာ၊ ဤအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ စင်။ ဘဝေါ၊ ကထာစိ၊ ဓါ (သန္တာန်၌)။ ကိမ္မိ စိ၊ ၌။ စ နာဘဝိဿ၊ အံ။ သေယျထိဒံ၊ ထိုဘဝဟူသည် အဘယ်နည်း။ ကာမဘဝေါ ဝါ၊ ကာမဘဝသည် သော်လည်းကောင်း။ ရူပဘဝေါ ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။ အရူပဘဝေါ ဝါ၊ လည်းကောင်းတည်း။ ပ။ ယဒိဒံ ဘဝေါ။

၁၀၀။ ။ ဥပါဒါနပစ္စယာ။ ပ။ ကာမုပါဒါနံ ဝါ၊ ကာမုပါဒါနံသည် သော်လည်းကောင်း။ ပ။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဝါ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနံသည် သော်လည်းကောင်းတည်း။

၁၀၁။ ။ တဏှာပစ္စယာ။ ပ။ ရူပတဏှာ၊ ရူပါရုံ၌ နှစ်သက်တတ်သော တဏှာလည်းကောင်း။ ပ။ ဓမ္မတဏှာ၊ ဓမ္မာရုံ၌ နှစ်သက်တတ်သော တဏှာလည်းကောင်းတည်း။

၁၀၂။ ။ ဝေဒနာပစ္စယာ ။ ပ။ သေယျထိဒံ၊ ထို ဝေဒနာဟူသည် အဘယ်နည်း။ စက္ခုသမ္ပဿဇာ၊ စက္ခုသမ္ပဿကြောင့် ဖြစ်သော။ (စက္ခုပသာဒ၌ မှီသော ဖဿစေတသိက်ကြောင့် ဖြစ်သော။) [စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော ဖဿ-ဟူလို။] ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်လည်းကောင်း။ ပ။ မနောသမ္ပဿဇာ၊ မနောသမ္ပဿကြောင့် ဖြစ်သော။ (မနောဒွါရဟူသော ဘဝင်စိတ်၌ ဖြစ်သော ဖဿကြောင့် ဖြစ်သော။) ဝေဒနာ၊ လည်းကောင်းတည်း။ ပ။

၁၀၃။ ။ အာနန္ဒ။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတံ ဝေဒနံ၊ ဤ ဝေဒနာကို။ (စက္ခုသမ္ပဿဇာ စသော ဤဝေဒနာကို။) ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ (သမ္ဘဝတိ။) တဏှံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ပရိယေသနာ၊ ရှုခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတိ။) [ရူပအစရှိသော အာရုံတို့ကို ရှုရသည်။] ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ။ လာဘော၊ ရခြင်းသည်။ (ရူပအစရှိသော အာရုံကိုရခြင်းသည်။) (သမ္ဘဝတိ။) လာဘံ ပဋိစ္စ။ ဝိနိစ္စယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတိ။) [အလိုရှိအပ်သောအာရုံ အလိုမရှိအပ်သော အာရုံကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်း၊ မကောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဤ ပစ္စည်းက ရူပါရုံအတွက်၊ ဤပစ္စည်းက သဒ္ဓ အစရှိသော အာရုံအတွက် ဟုလည်းကောင်း၊ ဤဟာက ငါ့ဖို့၊ ဤဟာက သူများဖို့ ဟုလည်းကောင်း၊ ဤမျှလောက်ကို စားမည်၊ ဤမျှလောက်ကို သိမ်းထားမည် ဟုလည်းကောင်း၊ ဝိတက်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း ကြံစည်ခြင်းတည်း။]

ဝိနိစ္ဆယံ။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ အနည်းငယ်နှစ်သက်ခြင်း အကြီး အကျယ်တပ်မက်ခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတိ။) ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ။ အဇ္ဈောသာနံ၊ ဝါ ငါဥစ္စာဟု သက်ဝင်မျှသိပ် ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဝါ ငါဥစ္စာဟု အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတိ။) [တဏှာ ဒိဋ္ဌိဖြင့် ငါ ငါဥစ္စာဟု အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်သည်။] အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ။ ပရိဂ္ဂဟော၊ ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းသည်။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်းခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတိ။) [တရားကိုယ်မှာ လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း။] ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ။ မစ္ဆရိယံ၊ ဝန်တိုခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတိ။) [ဝန်တိုခြင်းဟူသည် မိမိပစ္စည်းကို သူတပါးတို့ မသုံးစွဲစေလိုခြင်း သုံးစွဲမှာ စိုးခြင်းတည်း။ တရားကိုယ်မှာ မစ္ဆရိယ ပြဇာနီးသော ဒေါသမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း။]

မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ။ အာရက္ခော၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတိ။) [တံခါးကိုပိတ်ခြင်း လုံခြုံသောသေတ္တာ စသည်၌ထားခြင်း စသည်များတည်း။ ဋီကာ၌ “အာရက္ခော၊ လေးလေးစားစား စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်” ဟု ဖွင့် ၏။] အာရက္ခာဓိကရဏံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒဏ္ဍာဒါနသတ္တာဒါနကလဟံ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒံ တုဝံ တုဝံ ပေသုည မုသာဝါဒါ၊ တုတ်ကိုကိုင်ရခြင်း ဓားစသောလက်နက်ကိုကိုင်ရခြင်း ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့်ထိပါး၍ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုယူခြင်း ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုရခြင်း နှင် နှင်ဟု ပြောဆိုရခြင်း ရန်တိုက်ရခြင်း မုသားပြောဆိုရခြင်း ဟူကုန်သော။ အနေကေ၊ တပါးမက များစွာကုန်သော။ ပါပကာ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိံ။

၁။ ကလဟံ။ ။ ကလဟဟူသည် လက်ကိုကိုင်ဆွဲခြင်း (ကိုယ်ချင်းထိခြင်း) ကိုယ်ချင်းတိုက်ခြင်း စသည်ဖြင့် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ရန်ဖြစ်ခြင်း ဟူသော ကာယ ကလဟ၊ နှုတ်ဖြင့် မကြားကောင်းမနာသာ ထိခိုက်အောင်ပြောဆိုခြင်းဟူသော ဝါစာ ကလဟတည်း။ [ရှေးက “ကလဟ-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း” ဟု ဘာသာပြန်တော်မူကြ၏။ “ထိခိုက်၍ရန်ဖြစ်ခြင်း” ဟု ဆိုလိုသည်။]

၂။ ဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒံ။ ။ ဝိဂ္ဂဟဟူသည် ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်စကား ကို ပြောခြင်းတည်း။ [ရှေးဦးစွာဆန့်ကျင်ဘက်စကားပြောခြင်း-ဟူလို။] ဝိဝါဒဟူသည် နောက်အဖို့၌ဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်စကားကို ပြောခြင်းတည်း။ [နောက်နောက်ဆန့် ကျင်ဘက်စကားပြောခြင်း-ဟူလို။]

အမာ။ ။ ဤ ဒဏ္ဍာဒါန သတ္တာဒါနစသည်ကား တမျိုးပြီးမှတမျိုး အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ အာရက္ခဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ သော အကုသိုလ်တရားများတည်း-ဟု မိန့်တော်မူလိုရင်းဖြစ်သည်။

[ဒဏ္ဍာဒါန စသည်တို့၏ တရားကိုယ်မှာ ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဒေါသမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့တည်း။]

၁၀၄။ ။ ယခုအခါ တဏှိ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ အစရှိသော အနံ့လောမနည်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော ဒေသနာတော်ကို ပဋိလောမနည်းအားဖြင့်လည်း သမုဒါစာရတဏှာကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် အာရက္ခာဓိကရဏံ အစရှိသည်ဖြင့် အားထုတ်တော်မူလျက် ဒေသနာကို နှစ်စေပြီ။

[ဤ(၁၀၄)မှစ၍ (၁၁၁)တိုင်အောင် ဝါကျတို့၌ အနက်ထူးမရှိ၊ (၉၀)၊ ဝါကျကို နည်းမှီး၍ ပေးနိုင်လောက်ပြီ။]

၁၁၂။ ။ [၉၀-ကိုမှီး၍ အပြည့်အစုံပေးပါ။] သေယျထိဒံ၊ ထို တဏှာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ကာမတဏှာ၊ ကာမတဏှာလည်းကောင်း။ (ရူပအစရှိသော ကာမတို့၌ နှစ်သက်တတ်သော တဏှာလည်းကောင်း။) [ကာမဂုဏ်ဝါးပါး၌ နှစ်သက်သော ရာဂတည်း။] ဘဝတဏှာ၊ 'လည်းကောင်း။ (အခါခပ်သိမ်း ဖြစ်၏ဟု ဖြစ်သော ဘဝဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်း။) [သဿတဒိဋ္ဌိ တည်း။] ဝိဘဝတဏှာ၊ လည်းကောင်း။ (ပျက်စီး၏ဟု ဖြစ်သော ဝိဘဝဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်းတည်း။) [ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ တည်း။ အချုပ်မှာ-ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော လောဘကို ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ ဟုဆိုသည်။]။ပ။

အာနန္ဒ။ ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေဓမ္မာ၊ ဤ တရားတို့သည်။ (ဝဋ္ဋမူလတဏှာ သမုဒါစာရတဏှာ ဟူသော တရားတို့သည်။) ဒွယေန၊ နှစ်ပါးသော အပွိုအားဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ ဧက သမော သရဏာ၊ တခုတည်းသော ပေါင်းဆုံရာ ရှိကုန်သည်။ (တနည်း)

၁။ ဓမ္မေဗ္ဗာ။ ။ “သေ ပစ္စယော ဥပါဒါနဿ၊ ယဒိခံ တဏှာ” ဟု (၁၀၁)၌ ဟောတော်မူအပ်ခဲ့သော တဏှာသည် ဝဋ္ဋမူလတဏှာ မည်၏။ [ဝဋ္ဋမူလတဏှာ၊ ဝဋ္ဋ၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သော တဏှာ။] “တဏှိ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ” ဟု ဟောတော်မူအပ်သော တဏှာသည် သမုဒါစာရတဏှာ မည်၏။ [သမုဒါစာရ၊ အထင်အရှားဖြစ်သောအားဖြင့် ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ အဆက်ပြေတ်ဖြစ်ပေါ်လာသော တဏှာ။]

၂။ ဓူယေန။ ။ ထို တဏှာ နှစ်မျိုးသည် တစ်မက်တတ်သော လက္ခဏာအားဖြင့် တမျိုးတည်းဖြစ်သော်လည်း ဝဋ္ဋမူလ သမုဒါစာရအားဖြင့် နှစ်မျိုး-ပြင်းသောကြောင့် “ဒွယေန” ဟု ဟောတော်မူသည်။

၃။ ဝေဒနာယ ဧကသမောသရဏာ။ ။ ဤကာအဖွင့်အတိုင်း အနက်ပေးပါသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ တဏှာနှစ်မျိုးလုံးသည် ဝေဒနာ၌ ပေါင်းဆုံကြရ၊ ဝေဒနာအားဖြင့် တခုတည်းသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကြ၊ ဝါ-ဝေဒနာဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကြ (ဝေဒနာကြောင့်) ဖြစ်ကြရသည်-ဟု ဆိုလိုသည်။ [ဝိဂ္ဂဟုကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာအားဖြင့်။ ကေသမောသရဏာ၊ တခုတည်းသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၁၃။ ။ ဖဿပစ္စယာ။ ပ။ ယေယျထိဒံ၊ ထို ဖဿဟူသည် အတယ်နည်း။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုသမ္ပယလည်းကောင်း။ ဝါ၊ စက္ခုပသာဒကို မှီသော သမ္ပယလည်းကောင်း။ [စက္ခုဝိညာဉ် စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဖဿတည်း။ သောတ သမ္ပယ စသည်၌လည်း နည်းမှီးသိပါ။] ပ။ မနောသမ္ပယော၊ လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သော သမ္ပယလည်းကောင်းတည်း။ [အတိတဘဝင် ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္စေဒတို့နှင့် တကွဖြစ်သော ဖဿတည်း။ ဤ စက္ခု သမ္ပယ စသည်တို့က ဝေဒနာအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ဤ ဋီကာ၌လည်း ကောင်း၊ ဝိနည်း မဟာဝါ အာဒိတ္တပရိယာယသုတ်အဖွင့် သာရတ္ထ၌လည်း ကောင်း အကျယ်ပြထားသည်။]

၁၁၄။ ။ နာမရူပ ပစ္စယာ။ ပ။ ဖဿော။ [၉၈-အတိုင်း ပေးပါ။]

(က) ပထမပြဿနာ။ ။ အာနန္ဒ။ ယေဟိ အာကာရေဟိ၊ အကြင် အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ၊ အကြင် အသွင်အပြင်တို့ဖြင့်။ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ၊ အကြင် အမှတ်အသားတို့ဖြင့်။ ယေဟိ ဥဒ္ဓေသေဟိ၊ အကြင် ညွှန်ပြပြောဆိုထိုက်သော အပြားတို့ဖြင့်။ နာမကာယဿ၊ နာမ်အပေါင်းကို။ (ဝေဒနာ သညာစသော နာမ်အပေါင်းကို။) ပညတ္ထိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ (ပညတ်ခြင်းသည်။) ဟောတိ။

တေသု အာကာရေသု၊ ထို အခြင်းအရာတို့သည်။ တေသု လိင်္ဂေသု၊ ထို အသွင်အပြင်တို့သည်။ တေသု နိမိတ္တေသု၊ ထို အမှတ်အသားတို့သည်။ တေသု ဥဒ္ဓေသေသု၊ ထို ညွှန်ပြပြောဆိုထိုက်သော အပြားတို့သည်။ အသတိ၊ မရှိကုန်လတ်သော်။ [အသတိသည် ဝစန ဝိပလ္လာသ။] ရူပကာယေ၊ ရူပ

၁။ အာကာရစသည်။ ။ ဝစနတ္ထကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။ အာကာရ၊ သိအပ်သော အခြင်းအရာ။ လိင်္ဂံ၊ မထင်ရှားသော အနက်ကို သိစေတတ်သော အသွင်အပြင်။ နိမိတ္တံ၊ သိမှတ်အပ်ကြောင်း အမှတ်အသား။ ဥဒ္ဓေသ၊ ညွှန်ပြပြောဆို ထိုက်သော အပြား။ ဤပုဒ်တို့ဖြင့် ဝေဒနာ၏ စိစားခြင်းသဘော သညာ၏ သိမှတ်ခြင်းသဘော စေတနာစသော သင်္ခါရတို့၏ စေ့ဆော်ခြင်းစသောသဘော ဝိညာဉ်၏အာရုံကို သိခြင်းသဘော လက္ခဏာတို့ကို ပြသည်။

၂။ နာမကာယဿပညတ္ထိ။ ။ ထို သဘောလက္ခဏာရှိသော တရားအပေါင်းကို နာမကာယ (နာမ်တရားအပေါင်း)ဟု ပညတ်ထားအပ် နာမည်တပ်ထားအပ်သည်။

ကာယ၌။ (စက္ခုပသာဒစသော ရူပကာယ၌။) အဓိဝစန သမ္ပယော^၁၊
 အနက်၏ အထက်၌ ဖြစ်သော သဒ္ဓါဖြင့် မှတ်ယူထိုက်သော ဖဿသည်။
 ဝါ၊ မနောသမ္ပယာသည်။ ပညာယေထ အပီ နု ခေါ်၊ ထင်ရှားရာသေး
 သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ တေ၊ ဤသို့
 ထင်ရှားခြင်းသည်။ (နာမကာယကို ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော
 ခံစားခြင်းစသော အခြင်းအရာတို့ မရှိလျှင် ရူပကာယ၌ အဓိဝစနသမ္ပယာ
 မည်သော မနောသမ္ပယာ၏ ထင်ရှားခြင်းသည်။) နောဟိ၊ မသင့်ပါ။
 (မဖြစ်နိုင်ပါ။)

(ခ) ဒုတိယပြဿနာ။ ။အာနန္ဒ။ ယေဟိ အာကာရေဟိ၊ ပ။ ယေဟိ
 ဥဒ္ဓေယေ ဟိ၊ [ရှေးအတိုင်းဆိုပါ။] ရူပကာယသမ္ပယာရုပ်တရားအပေါင်းကို ပညတ္တိ၊
 သည်။ ဟေတတိ၊ [အကြင် ရူပနုစသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် စက္ခုပသာဒစသော

ခ။ ရူပဏာယ။ ။စက္ခု သောတ ဗာန ဇိဝှါ ကာယဟူသော ပသာဒငါးပါးနှင့်
 တက္ခု ရုပ်တရားအားလုံးကို ရူပကာယဟု ဆိုသည်။ ပညာယေထ အရ “ထင်ရှားခြင်း”
 ဟူသည် အထင်အရှား ဖြစ်ခြင်းတည်း။

၂။ အဓိဝစနသမ္ပယော။ ။ ဤ၌ အဓိဝစနသမ္ပယာဟူသည် မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော
 ဖဿတည်း။ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဟူသော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကို မှီ၍
 မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော “သမ္ပယာ”ဟု ဆိုလိုသည်။ [ဝေဒနာစသော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး
 က မိမိနှင့်ယှဉ်ဖက် ဖဿအား နိဿယ သဟဇာတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို သတိ
 ပြုပါ။] ဤပုဒ်၏အနက်ကို နောက်၌လာမည့်နိကာ (နာ-၁၀၇) အဓိသဒ္ဓေါ ဥပရိဘာ
 ဝေ စသည်နှင့် အဓိဝစနမုခေန ပညတ္တိမုခေန ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ (ဋီ-နာ-၁၀၁)
 စသည်ကိုကြည့်၍ ပေးပါသည်။

၃။ ပညာယေထ အပီ နု ခေါ။ ။အကြင် ခံစားခြင်းစသော သဘောလက္ခဏာ
 အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကို နာမ်တရားဟု ပညတ်ထား
 အပ်၏။ ထို ခံစားခြင်းစသော သဘောလက္ခဏာ အခြင်းအရာများ မရှိလျှင် ဝေဒနာ
 စသော နာမ်တရားလေးပါးကို မှီ၍ (ထို တရားများနှင့် ယှဉ်၍) မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော
 အဓိဝစနသမ္ပယာမည်သော မနောသမ္ပယာသည် ရူပကာယ၌ (စက္ခုပသာဒစသည်ကို
 မှီ၍) စက္ခုသမ္ပယာစသော နာမည်ဖြင့် ဖြစ်နိုင်ပါဦးမည်လော၊-ဟု မေးတော်မူသည်။

၄။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ။ခံစားခြင်းစသော သဘောလက္ခဏာ အမြင်းအရာ
 မရှိလျှင် ဝေဒနာစသော နာမ်တရားလေးပါးမရှိနိုင်၊ နာမ်တရားမရှိလျှင် ထိုကိုမှီရသော
 ဖဿလည်းမဖြစ်နိုင်၊ သို့ဖြစ်လျှင် မိမိ၏မှီရာမရှိပါ။ အဘယ်နည်းဖြင့် ဖဿနည်း သက်
 သက် စက္ခုပသာဒစသော ရူပကာယ၌ ဖြစ်နိုင်တော့အံ့နည်း။ ဥပမာ-သရက်ပင်မှ
 လျှင် သပြေပင်မှ သရက်သီး မသီးနိုင်သကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် “နော ဟေတံ”
 ဟု ဖြေသည်။

တရားအပေါင်းကို ရုပ်တရားဟုပညတ်ထားအပ်၏။] တေသု။ပ။အသတိ၊ ကိုန်
 လတ်သော်။ နာမကာယေ၊ ဌံ။ ပဋိသသမ္ပယော၊ ပဉ္စဝတ္ထု၊ ပဉ္စာရုံတို့၏
 အချင်းချင်းထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော သမ္ပယထသည်။ ပညာယေထ အပိ
 န ခေါ၊ လော။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ဧတံ၊ ဤသို့ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။
 (ရုပ်အပေါင်းကို ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပုနစသော သဘော
 လက္ခဏာအခြင်းအရာမရှိလျှင် နာမကာယဌံ ပဋိသသမ္ပယထံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း
 သည်။) နောဟိ၊ မသင့်ပါ။ (မဖြစ်နိုင်ပါ။)

(ဂ) တတိယပြဿနာ။ ။ အနက်လွယ်ပြီ။ နှာမ်ရုပ်နှစ်ပါးမရှိလျှင် အဓိ
 ဝစနသမ္ပယ ပဋိသသမ္ပယ နှစ်ပါးစုံ၏ မဖြစ်နိုင်ပုံကို ဟောတော်မူသည်။
 ဥပမာ-ကောင်းကင်၌ သရက်သီး သပြေသီးတို့၏ မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

(ဃ) စတုတ္ထပြဿနာ။ ။ အနက်လွယ်ပြီ။ ဖဿနှစ်မျိုးတို့၏ အကြောင်း
 အသီးသီးတို့ကို ပြုပြီး၍ ယခုအခါ ထို ဖဿနှစ်မျိုးတို့၏ သာမညအားဖြင့်
 နှာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းတရားကြောင့် ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့်
 ဤ စတုတ္ထပြဿနာကို အားထုတ်တော်မူသည်။ နှာမ်ရုပ်နှစ်ပါးက ဖဿအား
 ကျေးဇူးပြုပုံကို အဋ္ဌကထာ ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။

၁၁၅။ ။ ဝိညာဏပစ္စယာ။ပ။ အာနန္ဒး ဟိ၊ ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။
 ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ (ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။) မာတုက္ခိသ္မိံ၊ အဓိ
 ဝမ်း၌။ စ န ဩက္ကမိဿထ၊ အကယ်၍ မသက်ရောက်အံ့။ (အဓိဝမ်း၌ ဝင်
 ၍ ဖြစ်သကဲ့သို့ ပဋိသန္ဓေနေသောအားဖြင့် မဖြစ်အံ့။) (ဧဝံ သတိ။) နာမ
 ရူပံ၊ သည်။ မာတုက္ခိသ္မိံ၊ ဌံ။ သမုစ္စိဿထ အပိ န ခေါ၊ ပေါင်းစုနိုင်
 ရာအံ့လော။ (ပေါင်းစု၍ဖြစ်နိုင်လိမ့်မည်လော။) [ကလလရေကြည် အစရှိသည်
 ၏အဖြစ်ဖြင့် ပေါင်းစု၍ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လား။] ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ။ ဧတံ၊ ဤ
 သို့ ပေါင်းစု၍ဖြစ်ခြင်းသည်။ နောဟိ၊ ပါ။

၁။ ပဋိသသမ္ပယော။ ။ ဝတ္ထုရမ္မဏာနံ အညမညပဋိတနနံ ပဋိသော၊ တတော
 ပဋိသတော-ဇာတော ပဋိသသမ္ပယော။-ဋီကာ။ စက္ခုပသာဒ စသော ဝတ္ထုနှင့် ရူပ
 စသော အာရုံတို့၏ တိုက်မိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဖဿ။ စက္ခုသမ္ပယထ စသည်တည်း။

၂။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ။ ရူပုန စသောအခြင်းအရာ လက္ခဏာမရှိလျှင်
 စက္ခုဝတ္ထု ရူပါရုံ စသည်တို့ မရှိနိုင်၊ ထိုတရားတို့ မရှိလျှင် ယင်းတရားတို့ကို အကြောင်း
 ပြု၍ဖြစ်ရသော ဖဿလည်း မဖြစ်နိုင်၊ သို့ဖြစ်လျှင် မိမိ၏နိရာ စက္ခုဝတ္ထု ရူပါရုံ စသည်
 တို့မပါဘဲ နာမကာယဌံ ပဋိသသမ္ပယထသည် အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါတော့အံ့နည်း။
 ဥပမာ-သပြေပင်မရှိလျှင် သရက်ပင်မှ သပြေသီး မသီးနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

အာနန္ဒ။ ဟိ၊ အံ။ ဝိညာဏံ၊ သညံ။ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ၊ ဌံ။ ဩက္ကမိတုာ၊ သက်ရောက်ပြီး၍။ (ပဋိသန္ဓေ နေပြီး၍။) စ ဝေါက္ကမိဿထ၊ အကယ်၍ ပြတ်ခြင်းသို့ ရောက်လိမ့်မည်ဖြစ်အံ့။ (သေသောအားဖြင့် ပျက်စီးခြင်း ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်မည်ဖြစ်အံ့။) (ဝေံ သတိ။) နာမရူပံ၊ သညံ။ ဣတ္ထတ္ထာယ၊ ဤသို့ပြားသော ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။ (ခန္ဓာငါးပါး အပြည့်အစုံဖြစ်ခြင်းငှာ။) အဘိနိဗ္ဗတ္တိဿထ အပိ န ခေါ၊ ဖြစ်နိုင်ရာ အံ့လော။ (ဖြစ်နိုင်လိမ့်မည်လော။) ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ။ တေံ၊ ဤသို့ ဖြစ်နိုင်ခြင်းသည်။ နောဟိ၊ ပါ။ [ဝေါက္ကမိဿထ ၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အာနန္ဒ။ ဟိ၊ အံ။ ဒဟရဿေဝ၊ ငယ်ရွယ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ကုမာရဿ၊ အမျိုးသားသည်။ သတော ဝါ၊ ဖြစ်စဉ်သော်လည်းကောင်း။ (ဒဟရာယ၊ သော။) ကုမာရိကာယ၊ အမျိုးသမီးသည်။ (သန္တိယာ) ဝါ၊ ဖြစ်စဉ်သော်လည်းကောင်း။ ဝိညာဏံ၊ သညံ။ စ ဝေါစ္စိဋ္ဌိဿထ(ဝိ+အဝ+ဆိဋ္ဌိဿထ။) အကယ်၍ ပြတ်လိမ့်မည်ဖြစ်အံ့။ (အစဉ်အဆက် မဖြစ်တော့ပဲ ပြတ်သွားအံ့။) (ဝေံ သတိ။) နာမရူပံ၊ သညံ။ ဝုဒ္ဓိံ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိရုဋ္ဌိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ကျယ်ပြန့်သည်၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇိဿထ အပိ န ခေါ၊ ရောက်နိုင်ရာအံ့လော။ (ရောက်နိုင်ပါမည်လော။)ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ။ တေံ၊ ဤသို့ ရောက်နိုင်ခြင်းသည်။ (ဝိညာဉ်ပြတ်လျှင် နာမ်ရုပ်၏ ကြီးပွား စည်ပင် ကျယ်ပြန့်ခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ခြင်းသည်။)နော ဟိ၊ ပါ။ပ။ ယဒိဒံ ဝိညာဏံ။

၁၁၆။ [ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူပြီး၍ နာမ်ရုပ်ကြောင့်လည်း ဝိညာဉ်ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူလိုသောငှာ ဤ ဝါရကို မိန့်တော်မူသည်။]

နာမရူပပစ္စယာ။ပ။ အာနန္ဒ။ ဟိ၊ အံ။ ဝိညာဏံ၊ သညံ။ နာမရူပေဉ္စံ။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာကို။ (တည်ခွင့်ကို။) စ န လဘိဿထ၊ အကယ်၍ မရအံ့။ (ဝေံ သတိ။) အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ဇာတိဇရာမရဏံ၊ ဇာတိ ဇရာ

၁။ ဝုဒ္ဓိံ စသည်။ ။အစိတ် အစိတ် အင်္ဂါတို့၏ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံခြင်းသည် ဝုဒ္ဓိံ၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည် ဝိရုဋ္ဌိံ၊ ကြီးမားကျယ်ပြန့်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည် ဝေပုလ္လံ။-ဦကာ။ အဋ္ဌကထာ၌ ပထမအရွယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကြီးပွားခြင်းသည် ဝုဒ္ဓိံ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် စည်ပင်ခြင်းသည် ဝိရုဋ္ဌိံ၊ ပဋိမ အရွယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကျယ်ပြန့်ခြင်းသည် ဝေပုလ္လံ၊ ဤသို့ ဖွင့်ထား၏။

မရဏဟူသော။ ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပညာယေထ အပိ န ခေါ်၊ ထင်ရှားရာအံ့လော။ (ထင်ရှားနိုင်မည်လော။) ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ။ တေ၊ ဤသို့ ထင်ရှားခြင်းသည်။ (ဝိညာဉ်၏ နာမ်ရုပ် ၌ တည်ခွင့်ကို မရလျှင် ဇာတိ ဇရာ မရဏဟူသော ဒုက္ခအပေါင်း၏ ထင်ရှားခြင်းသည်။) နောဟိ၊ ပါ။ [ဒုက္ခသမုဒယ သမ္ဘဝေါ-၌ သမုဒယသည် သမုဒါယ သဒ္ဓါကဲ့သို့ သမူဟ၏ ပရိယာယ်တည်း။]

အာနန္ဒ။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ ယဒိဒံ နာမဂ္ဂပံ။(အတ္တိ။) သေဝေ၊သည်သာ။ ဝိညာဏဿ ဟေတု။ပ။ နိဒါနံ။ [၉၀-၌ အနက် ရေးခဲ့ပြီ။] အာနန္ဒ။ ဧတာဝတာခေါ်၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းဖြင့်။(ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ်တို့၏ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုလျက် ဖြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းဖြင့်။ပ။ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ။ [၅၇-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) နာမဂ္ဂပံ၊ သည်။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သဟ၊ အတူ။ အညမည ပစ္စယတာ၊ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဖြစ်နေ၏။) ဧတာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော အကြောင်းဖြင့်။ (ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိညာဉ်နှင့်အတူ နာမ်ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်း မျှဖြင့်။) အဓိဝစနပထော၊ သဒ္ဓါမျှကိုသာ စွဲမိ၍ ဖြစ်သော ခေါ်ဝေါ်ပညတ် နာမည် တပ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဧတာဝတာ၊ ဖြင့်။ နိရုတ္တိပထော၊ အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်၍ ပြောဆို အပ်သော အခေါ်အဝေါ်၏ အကြောင်းသည်။ ဧတာဝတာ၊ ဖြင့်။ ပညတ္တိပထော၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော အခေါ်အဝေါ်၏ အကြောင်းသည်။ ဧတာဝတာ။ ပညာဝစရံ၊ ပညာဖြင့် သက်ဝင်ထိုက် သိထိုက်သောအနက်သည်။ ဟေတိ။

ဧတာဝတာ၊ ဖြင့်။ ဣတ္ထတ္တံ၊ ဤသို့ပြားသော ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်ကို။ (ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းကို။) ပညာပနာယ၊ နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်းငှာ။ [ခန္ဓာ အာယတန စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဖဿ ဝေဒနာ

၁။ ဧတာဝတာ ခေါ်။ ။ဝိညာဏေ နာမဂ္ဂပဿ ပစ္စယေ ဟောန္တေ၊ နာမဂ္ဂပေ ဝိညာဏဿ ပစ္စယေ ဟောန္တေ၊ ဒီသု အညမညပစ္စယဝသေန ပဝတ္တေသု ဧတာဝေန ဇာယေထ ဝါ။-အဋ္ဌကထာ။

၂။ ဧတာဝတာစသည်။ ။ဧတာဝတာ ဧတ္တကေန၊ သဟ ဝိညာဏေန နာမဂ္ဂပပဝတ္တိယာတိ အတ္ထော။-ဇီကာ။ အညမည ပစ္စယတာ-၌ အညမညပစ္စယတာယ ဟု ဆိုလိုလျက် နာဝိဘတ်၏ ကာရိယ ဖြစ်သော ယ ကျေနည်းသည်။ [အဓိဝစနပထော စသည်တို့၏အနက်ကို အဋ္ဌကထာအတိုင်း ပေးပါသည်။ဇီကာ-၌ တနည်းဖွင့်သေး၏။]

စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါစသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိန်းမ ယောက်ျားစသည်ဖြင့်လည်းကောင်း နာမည်တပ်၍ ပြောဆိုခြင်းငှာ။] ပဉ္စ၊ ကိလေသ ကမ္မ ဝိပါက ဟု သုံးဝေအပြား ဝဋ်တရားသည်။ ဝါ၊ သံသရာ ဝဋ်သည်။ ဝတ္တတိ၊ အဆက်မပြတ် ဖြစ်၏။ [ဝတ္တတီတိ ပဝတ္တတိ။-ဒီကာ။]

အတ္တပညတ္တိ

၁၁၇။ အမှာ။ ။ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် “ဂစ္ဆိရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂစ္ဆိရာဝဘာသော စ”ဟူသော ပုဒ်နှင့် ဆက်သွယ်နေသော ဝေ သနာတော်ကို ပြတော်မူပြီး၍ ယခုအခါ၌ တန္တာကုလကဇာတာ ပုဒ်နှင့် ဆက်သွယ် သော ဝေသနာတော်ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် “တ္ထော ဝတာ စ”အစရှိသော စကားကို အားထုတ်စောင့်မူသည်။

အာနန္ဒ။ ကိတ္တာဝတာ စ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်း ဖြင့်လည်း၊ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ပညပေန္တော၊ ပညတ်လတ်သော်။ ဝါ၊ ပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညပေတိ၊ ပညတ်သနည်း။ အာနန္ဒ။ ဟိ၊ အဖြေကား။ ရူပိ ဝါ၊ ရုပ်ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ (မိမိ၏ စိတ်၌ ထင် လာသော ကသိုဏ်းနိမိတ်ဟူသော ရုပ် ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။) ပရိတ္တံ၊ သေးငယ်သော။ (ကသိုဏ်း အာရုံကို အကျယ်မဖြန့်အပ်သဖြင့် ကျဉ်းငယ် သော။) အတ္တာနံ၊ ကို။ ပညပေန္တော၊ သော်။ ဝါ၊ သည်။ ပညပေတိ၊ ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ပညတ်သနည်း။) မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ရူပိ၊ ရုပ် ရှိ၏။ ပရိတ္တော၊ ကျဉ်းငယ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပညတ်၏။

အာနန္ဒ။ ဟိ၊ အဖြေကား။ ရူပိ ဝါ၊ သော။ အာနန္ဒ၊ အဆုံးအပိုင်း အခြား မရှိသော။ (ကသိုဏ်း အာရုံက အတိုင်းအရှည် မရှိသောကြောင့် အပိုင်းအခြား၏ စိတ်ထည်းမှာ မထင်လာသည့်အတွက် အပိုင်းအခြား မရှိ သော။) အတ္တာနံ၊ ကို။ ပညပေန္တော၊ ပညပေတိ။ (ကိံ။) မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ သည်။ ရူပိ၊ ၏။ အာနန္တော၊ အပိုင်းအခြားမရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပညတ်၏။ အာနန္ဒ။ ဟိ၊ အဖြေကား။ အရူပိ ဝါ၊ ကသိုဏ်းရုပ် မရှိသည် မူလည်း ဖြစ်သော။ ပ။ ပညပေတိ။ (ကိံ။) မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ သည်။ အရူပိ၊

၁။ အရူပိ။ ။ကသိုဏ်းအာရုံကို ခွဲ၍ရအပ်သော ကသိုဏ်းနိမိတ်သည် ဧတ္တတံ အပ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုကောင်းကင် ပညတ်ကို အာရုံ ပြုသော ဈာန်စိတ် စေတသိက်ဟူသော နာမ်ခန္ဓာလေးပါး၊ သို့မဟုတ် ဈာန်စိတ်ဟူ သော ဝိညာဉ်မျှကိုလည်းကောင်း “အတ္တ”ဟု ယူ၏၊ ထို့ကြောင့် “ရုပ်မရှိ”ဟု ပညတ်သည်။

ကသိုဏ်းရုပ်မရှိ။ ပရိတ္တော၊ နိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပညတ်၏။ [စတုတ္ထ ပုဂ္ဂိုလ်၌ “အနန္တ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသော” ဟု ဆို။]

၁၁၀။ ။ အာနန္ဒ၊ တတြ၊ ထို လေးယောက်တို့တွင်။ (ထို လေးယောက် သော . မာတ္တ ဟု ပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။) ယော သော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပိံ၊ ဝေ။ ပရိတ္တံ၊ သော။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ ပညပေန္တော၊ လတ်သော်။ ပညပေတိ၊ နိ။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧေရပိ ဝါ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌သော်လည်း။ ဝါ၊ ဤ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သာ။ ရူပိံ။ ပ။ ပညပေတိ၊ နိ။ [ဤပုဂ္ဂိုလ်က အတ္တသည် သေလျင်ပြတ်၏ ဟု ယူဆ သည်။] တတြ၊ ထို နောက်လောက၌။ (နောက်ဘဝ၌။) ဘာဝိံ ဝါ၊ ဖြစ်မြဲ ဖြစ်လတ္တံ့ မူလည်း ဖြစ်သော။ ရူပိံ။ ပ။ ပညပေတိ။ [ဤသို့ ပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က “အတ္တသည် မပျက်မစီးပဲ အမြဲတည်၏” ဟု ယူဆသည်။]

ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ (ထိုသို့ ပညတ်ရုံသာ မကသေး။) အ တထံ၊ မမှန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍။ (မမှန်သည်ဖြစ်၍။) သန္တံ၊ ဖြစ်သောအတ္တကို။ တထတ္ထာယ၊ ထို မှန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။ ဥပကပေဿာမိ၊ ကပ် ၍ ခိုင်မြဲစေအံ့။ ဝါ၊ ပြီးစီးစေအံ့။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်း။ အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ (ထို အတ္တဟု ပညတ်သော မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။) ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဤအကြံမျိုးဖြစ်၏။) [မမှန်မကန် မိမိ ယူဆထားအပ်သော အတ္တကို အမှန်လုပ်၍ သူတပါးအား ယုံကြည်အောင် ပြောပြအံ့ဟု အကြံဖြစ်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်။]

အာနန္ဒ၊ ဝေ သန္တံ၊ ဤသို့ ဖြစ်နေသော။ (ဤသို့ ရုပ်ရှိသော ကျဉ်းပယ် သောအတ္တကို ပညတ်နေသော။) ရူပိံ၊ ရူပကသိဏဈာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝစနာယ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သို့။ (အနုသေတိ-၌ စပ်။) ပရိတ္တတ္တာနုဒ္ဓိဋ္ဌိ (ပရိတ္တ + အတ္တ + အနုဒ္ဓိဋ္ဌိ) ပရိတ္တ အတ္တဟု ဖြစ်သော အယူသည်။ ဝါ၊ ရူပိံ ပရိတ္တ အတ္တဟု ဖြစ်သော အယူသည်။ အနုသေတိတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းနေ၏ ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနာယ၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ။ အလံ၊ သင့်၏။ [ထိုပုဂ္ဂိုလ် ကို ပရိတ္တတ္တာနုဒ္ဓိ ကိန်းနေသူဟု ပြောဆိုထိုက်သည်။]

အမှာ။ ။ နောက်၌ ဤနည်းကိုမှီး၍ပေးပါ။ “အရူပိံ၊ အရူပကသိဏ ဈာန်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပ။ ဝစနာယ အလံ။ အရူပကသိဏဈာန်ဟူသည် ကသိုဏ်း၉-ပါးတို့တွင် တပါးပါးကိုခွါ၍ ရအပ်သော ကောင်းကင် ပညတ်ဟူသောအာရုံရှိသော အရူပဈာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်ကည်း။ တောဝတ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းဖြင့်။ ပ။ ပညပေတိ။

န အတ္တပညတ္တိ

(၁၁၉)။ အတ္တကိုပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပြုပြီး၍၊ အတ္တမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပြုတော်မူလိုသောကြောင့် ဤဝါရကို မိန့်တော်မူသည်။ မပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။ ဤဝါရ၌ “န” ပဋိသေနေပါတ်ပါသည်သာ ထူး၏ “န ပညပေတိ၊ မပညတ်” စသည် ဆိုပါ။

အတ္တသမနုပဿနာ

အမှာ။ ။ ယခုအခါ အတ္တကို ပညတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းအားဖြင့် ရှုမြင်၍ ပညတ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ရှုမြင်ခြင်းမှာလည်း နှစ်ဆယ်သော အကြောင်းဝတ္ထုရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မပယ်အပ်သည့်အတွက် ဖြစ်ရပုံကိုလည်းကောင်း၊ ထိုနှစ်ဆယ်သော အကြောင်းဝတ္ထုရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုလည်းကောင်း ပြုတော်မူလိုသောကြောင့် ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္ဒ-စသော စကားကို မိန့်တော်မူသည်။

၁၂၁။ ။ အာနန္ဒ။ ကိတ္တာဝတာ စ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းဖြင့်လည်း။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿမာနော၊ အဖန်ဖန် ရှုလတ်သော်။ ဝါ၊ အဖန်ဖန်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန် ရှုသနည်း။ (ဒိဋ္ဌိဖြင့် အဖန်ဖန် ရှုသနည်း။) အာနန္ဒ။ ဟိ၊ အဖြေကား။ ဝေဒနံ ဝါ၊ ဝေဒနာကိုသော်လည်း။ အတ္တာနံ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿမာနော၊ သည်။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ (ကိ။) မေ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အဖန်ဖန် ရှု၏။ [ဝေဒနာကို အတ္တဟု ဒိဋ္ဌိဖြင့် ထင်မှားခြင်းကိုပင် “ရှု” ဟု ဆိုသည်။ ဤစကားဖြင့် ဝေဒနာကုန္တာဟူသော ဝတ္ထုရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဟောတော်မူသည်။]

အာနန္ဒ။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင်ပြဋ္ဌိအံ့။ န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာတိ၊ န ဟေဝ ခေါ မေ။ ပ။ အတ္တာဟူ၍။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿမာနော၊ သည်။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ မေ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ န ဟေဝ ခေါ၊ မဟုတ်သည်သာ။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ သည်။ အပ္ပဋိသံဝေဒနော၊ မခံစားတတ်။ [ဤစကားဖြင့် ရူပကုန္တာ ဟူသော ဝတ္ထု

၁။ အပ္ပဋိသံဝေဒနော။ ။ ဣဋ္ဌ အစရှိသော အာရုံကို မခံစားတတ်သောကြောင့် “အပ္ပဋိသံဝေဒနော” ဟု ဆိုသည်။ ခံစားတတ်သည်၏အဖြစ်ကို တားမြစ်လိုက်သဖြင့်

ရှိသောသက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဟောတော်မူသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်က ရုပ်ကို အတ္တဟု ဟုဆသည်။]

အာနန္ဒ။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့။ န ဟေဝ ခေါ် မေ ဝေဒနာ အတ္တာ။ပ။ ဝေဒနာခမ္မော ဟိ မေ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဣတိ ဝါ၊ သော်လည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿမာနော၊ သည်။ သမနုပဿတိ၊ [မေ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္တာ၊ သည်။ န ဟေဝ ခေါ်၊ မဟုတ်သည်သာ။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ သည်။ အပ္ပဋိသံဝေဒနော ပိ၊ မခံစားတတ်သည်လည်း။ (မခံစားနိုင်သည် လည်း။) နော၊ မဟုတ်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ သည်။ ဝေဒိယတိ၊ ခံစား တတ်၏။ ဝါ၊ ခံစားနိုင်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ သည်။ ဝေဒနာခမ္မော၊ ခံစားခြင်းသဘောရှိ၏။]

အပ္ပာ။ ။ဤစကားဖြင့် သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ဟူသော မှီရာဝတ္ထု ရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဟောတော်မူသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်က ထိုခန္ဓာသုံးပါးကို အတ္တ ဟု ဟူသည်။

[ယခုအခါ ထိုဝါရ (ဝါဒ)တို့၌ အပြစ်ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် တကြာနန္ဒ စသော စကားကို မိန့်တော်မူသည်။]

၁၂၂။ အာနန္ဒ။ တကြ၊ ထို သုံးယောက်တို့တွင်။ (ထိုမိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့တွင်။) ယောသော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ (ကို။) မေ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (အဿ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ကို။ (ဝေဒနာကို အတ္တဟု ပြောသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။) ဝေ၊ သို့။ (ဤဆိုအပ်

သဗ္ဗံနန (အမှတ်ပြုလျက်သိခြင်း) စသော သဘောကိုလည်း တားမြစ်အပ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ ‘အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ’ စသော စကားဖြင့် ရူပက္ခန္ဓ ဝတ္ထု ရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဟောတော်မူသည်။ [အပ္ပဋိသံဝေဒနော၏ ဝေဒနာကို ဝိကာဋ္ဌ ပြထားပြီ။]

၁။ အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ စသည်။ ။သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့က ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် “ဝေဒိယတိ၊ ခံစား၏။” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသညာ စသော သမ္ပယုတ် တရားတို့မှာ ခံစားခြင်းသဘော (ဝေဒနာခမ္မ)လည်း မကင်းပဲ အမြဲယှဉ်လျက်နေ၏။ ထို့ကြောင့် “အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာ ခမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ”ဖြင့် သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ဟူသော မှီရာရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဟောတော်မူသည်။

၂။ မှတ်ချက်။ ။ “ဝေဒနာ ခမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ-ငါ၏ အတ္တသည် ဝေဒနာ ခမ္မ (ခံစားခြင်းသဘော) ရှိ၏” ဟု ဆိုသဖြင့် ဝေဒနာကို မရ၊ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ဟူသော ခန္ဓာသုံးပါးသာ ရကြောင်းကို သိပါ။

လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။) ဝစနိယော၊ ပြောဆိုထိုက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။
(ကိ၊ အဘယ်သို့ ပြောဆိုထိုက်သနည်း။)

အာဂုသော၊ ငါ့ရှင်။ တိဿော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမာ ဝေဒနာ၊
ဤ ဝေဒနာတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) သုခါ၊ သုခဖြစ်သော။ (ချမ်း
သာသော။) ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာလည်းကောင်း။ ဒုက္ခာ၊ သော။ (ဆင်းရဲ
သော။) ဝေဒနာ၊ လည်းကောင်း။ အဒုက္ခမသုခါ၊ ဒုက္ခလည်းမဟုတ် သု
လည်း မဟုတ်သော။ (ဆင်းရဲသည်လည်းမဟုတ် ချမ်းသာသည်လည်းမဟုတ်ပဲ
အလယ်အလတ်ဖြစ်သော။) ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာလည်းကောင်းတည်း။ တံ၊
သင်သည်။ တိဿန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ ဝေဒနာနံ၊ ဤ ဝေဒနာတို့တွင်။
ကတမံ၊ အဘယ်ဝေဒနာကို။ အတ္တတော၊ အတ္တ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ အတ္တ
ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏။ (မေးထိုက်၏။)

[အကြင်အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြင်သုခစသော ဝေဒနာကို အတ္တဟု
ရှု၏။ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ သုခစသော ဝေဒနာဟူသော အတ္တ၏ တရံတခါ၌
ဖြစ်၍ တရံတခါ၌ မဖြစ်ခြင်းစသော အပြစ်ကို ပြတော်မူခြင်းငှာ ယသ္မိံ
သမယေ အာနန္ဒ စသော ဤစကားကို မိန့်တော်မူသည်။] အာနန္ဒ။ ယသ္မိံ
သမယ၊ အကြင်အခါ၌။ သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒတိ၊ ခံစား
၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ (သုခဝေဒနာကို ခံစားနေရာ ထိုအခါ
၌။) ဒုက္ခံ။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ နေဝ ဝေဒတိ၊ မခံစားနိုင်။ အဒုက္ခမသုခံ၊
သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ န ဝေဒတိ၊ နိုင်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ သုခံ
ယေဝ၊ သုခသာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒတိ၊ ၏။ [နောက်
ဝါကျတို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။]

အမှာ။ ။ဤ ယသ္မိံ သမယေ စသော စကားဖြင့် ဝေဒနာ
သုံးပါးတွင် တပါးဖြစ်ခိုက် တပါးမဖြစ်နိုင်ပုံကို သတိပြုခဲ့ပါ။

၁၂၃။ ။အာနန္ဒ။ သုခါ၊ သော။ ဝေဒနာ ပိ၊ ဝယ်လည်း။
အနိစ္စာ၊ ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်စီးခြင်းကြောင့် မမြဲ။ သင်္ခတာ၊ ကံ စသော
အကြောင်းတရားတို့သည် ကောင်းစွာရောက်၍ ပြုစီရင်အပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊
ထိုထိုအကြောင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာဖြစ်၏။ [စက္ခုစသော ဣန္ဒြေ ရူပစသော
အာရုံ ဝိညာဉ်စသော ထိုထိုအကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သည်။] ဝယဓမ္မာ၊ ကုန်
ခန်းခြင်း သဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မာ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မာ၊
မတပ်မက်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ဝါ၊ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏။ နိဝရောဓ
ဓမ္မာ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ [နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။

ဝိရုဇ္ဇတီတိ ပလုဇ္ဇတီ။-သာရတ္ထ-၂၊ ၁၇-ကို ထောက်၍ ဝိရာဂသဒ္ဓါကို ပျက်စီးခြင်း အနက်ဟောဟု ယူပါ။]

အမှာ။ ။ဤ စကားတော်ဖြင့် ဝေဒနာသုံးပါးလုံးပင် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း “အနိစ္စ ဥပ္ပါဒ ဝယ” သဘောရှိကြောင်းကို သတိပြုခဲ့ပါ။

တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဣတိ၊ ဤအယူသည်-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ သုခံ၊ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဝေဒိယမာနဿ၊ ခံစားစဉ်။ သော၊ ဤသုခဝေဒနာသည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိ၊ ဤအယူသည်။ ဟောတိ။ သုခါယ၊ သော။ တဿာယေဝ ဝေဒနာယ၊ ၏ပင်။ နိဗ္ဗေဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ သည်။ ဗျဂါ၊ ပျက်စီးပြီ။ ဣတိ၊ သည်။ ဟောတိ။ [နောက်နောက် ဝါကျများ၌ လွယ်ပြီ။]

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ယော သော၊ သည်။ ဝေဒနာ မေ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ သော၊ သည်။ (ဝေဒနာကို အတ္တဟု ပြောသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ပင်။ (ဤ ဘဝ၌ပင်။) အနိစ္စ သုခ ဒုက္ခ ဝေါကိဏ္ဍိ၊ အနိစ္စ သုခ ဒုက္ခတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်သော။ (ရောပြွမ်းနေသော။) ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘော ရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿမာနော၊ လျက်။ သမနုပဿတိ။ [အနိစ္စ သုခ ဒုက္ခ ဝေါကိဏ္ဍ ဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အာနန္ဒ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤလောက၌။ ဧတေန ပိ၊ ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း။ (ထိုသို့ အချင်းချင်း ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်ခြင်း ဟူသောအကြောင်း အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ပင် အတ္တ၏ မရှိခြင်း ဟူသော အကြောင်းဖြင့်လည်း။) ဝေဒနာ မေ အတ္တာတိ၊ ဝေဒနာ မေ အတ္တာဟူ၍။ (ငါ၏ ဝေဒနာသည် အတ္တတည်း ဟူ၍။) (ယံ) သမနုပဿိတံ၊ အကြင် အဖန်ဖန် ရှုမြင်ခြင်းသည်။ (အတ္တိ။) [သမနုပဿိတံ၌ တုံ့ပစ္စည်းကို

၁။ ဗျဂါ။ ။ဝိ+ဂမုဓာတ်+အဇ္ဇတနီ(ဤ)ဝိတတ်၊ ဓာတ်၏ အစဉ်(အ)လား ကွစိ ဓာတု ဖြင့် (ဂမ်)ကို ဝါ ပြု၊ နောက် ဤကိုလည်း ချေ၊ ထို့နောက် (ဝိ)နှင့် သဒ္ဓိစပ်၍ “ဗျဂါ”ဟု ဖြစ်သည်။ “ဗျဂါ၊ ကင်းခြင်းသို့ ရောက်ပြီ။ ဝါ၊ ပျက်စီးပြီ”ဟု ဓပးပါ။ [ဣပသိဒ္ဓိ-အဋ္ဌဂါ ရုပ်ပြီးပုံကို နည်းမှီးပါသည်။ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ ကား တမျိုးရုပ်ပြီးသည်။]

ကတ္တားအနက်ဟောဟု ကြံပါ။] တေ၊ ဤသို့ ရှုမြင်ခြင်းသည်။ န-ကမ္မတိံ၊ ပညာရှိတို့အား မနှစ်သက်၊ [ပညာရှိများက ထိုသို့ ရှုမြင်ခြင်းကို မနှစ်သက်ကြ လက်မခံကြ-ဟူလို။]

၁၂၄။ ။ အာနန္ဒ။ တတြ။ ပ။ ဝစနိယော။ [ရှေးအတိုင်း ပေးပါ။] (ကိ။) အာဂုသော၊ ငါရှင်။ ယတ္ထ၊ အကြင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမဖက် သက်သက်သော ရူပက္ခန္ဓာ၌။ (ထန်းရွက် ယပ်ဝန်း လေသောက် ပြတင်းစသည်၌။) သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝေဒယိတံ၊ အာရုံကို ခံစားခြင်းသည်။ ဝါ၊ ခံစားတတ်သော သဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓာမဖက် သက်သက်သော ရူပက္ခန္ဓာ၌။ (သိယာ-၌ စပ်။) အယံ၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ စုံလမ်းခြင်းသည်။ (ငါဟု ပြုခြင်းသည်။) သိယာ၊ အပီ နံ ခေါ၊ ဖြစ်နိုင်ရာအံ့လော။ [ခံစားမှု မရှိသော ရုပ်တရားကြီးက သူ့ကိုယ်သူ “ငါ”ဟု ပြောမည်လော-ဟူလို။] ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆို ထိုက်၏။ (မေးထိုက်၏။)

၁။ ဧတေန ပေတံ နက္ခမတိ။ ။ ဧတေန ဝိရုဗ္ဗတ္ထ သာဓနေန ပိ (ဆန့်ကျင်သည် ၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော အကြောင်းဖြင့်လည်းကောင်း။) သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အတ္တနော အဘာဝေန ပိ (အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အကုန်အစင်ပင် အတ္တ၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။) ပဏ္ဍိတာနံ နရုစ္စတိ၊ ဧတံ ဒဿနံ ဝိရာ နက္ခမန္တိတိ အတ္ထော။-ဇီကာ။

ရှေ့စကား နောက်စကား ဆန့်ကျင်ပုံ။ ။ မိစ္ဆာအယူရှိသူက ဝေဒနာ သုံးပါးတွင် တပါးကိုဖြစ်စေ၊ သုံးပါးလုံးကိုဖြစ်စေ အတ္တဟုအယူရှိ၏။ ထို ဝေဒနာသုံးပါးသည် တပါးဖြစ်ခိုက် တပါးမဖြစ်နိုင်။ ဥပမာ-သုခဖြစ်ခိုက် ဒုက္ခ ဥပေက္ခာတို့ မဖြစ်နိုင်ကြ။ ထို သုံးပါးလုံးပင် အနိစ္စ ဥပ္ပါဒဝယ (မမြဲခြင်း ဖြစ်ခြင်း ဖျက်ခြင်း) သဘောရှိ၏။

အတ္တသည်အနိစ္စဖြစ်။ ။ ထို့ ဖြစ်လျှင် မိမိက အတ္တဟု ယူထားအပ်သော ဝေဒနာ သည် မမြဲသောကြောင့် “အတ္တသည် အနိစ္စဖြစ်၏”ဟူသော အပြစ် ဖြစ်နေပြီ။

တပြိုင်နက် ဝေဒနာသုံးပါးဖြစ်။ ။ အတ္တသည် အနိစ္စမဟုတ်ပါ။ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိပါသည်။ ဝါ-မြဲပါသည်ဟု ဆိုလျှင် “တပြိုင်နက်တည်း ဝေဒနာ သုံးပါးလုံး ဖြစ်၏”ဟူသော အပြစ် ဖြစ်နေပြန်သည်။

မိစ္ဆာအယူရှိသူက ဝှင့်မပြု။ ။ မိစ္ဆာအယူ ရှိသူကလည်း အနိစ္စဖြစ်သော အတ္တကိုခွင့်ပြု မည်မဟုတ်။ လက်ခံမည် မဟုတ်။ တပြိုင်နက်ထဲမှာ ဝေဒနာ သုံးပါးလုံးလည်းမဖြစ်နိုင်။

ဤသို့လျှင် ဝေဒနာသုံးပါးလုံး တပြိုင်နက် မဖြစ်ပါဟု ဝန်ခံလျှင် အတ္တသည် အနိစ္စဖြစ်၏ဟူသော အပြစ်၊ အတ္တသည် နိစ္စပါဟုဆိုလျှင် တပြိုင်နက် ဝေဒနာ သုံးပါးလုံး ဖြစ်၏ဟူသော အပြစ် ဖြစ်နေရကား ရှေ့နောက်စကားနှစ်ရပ် ဆန့်ကျင်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိများက ဝေဒနာကို “အတ္တ”ဟု လက်မခံ ကြပါ။ [ဤဝါရဖြင့် ရုပ်ကို အတ္တဟုရှုသော သက္ကာယမိဋ္ဌိကို ပယ်တော်မူသည်။]

မဟာဝါ (ပ) ၃၁

ဘန္တေ၊ ရာဇံ။ တေ၊ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ရုပ်တရားသက်သက်၌ “ဝါ” ဟု စွဲလမ်းမှုဖြစ်ခြင်းသည်။) နောဟိ၊ မသင်ပါ။ (မဖြစ်နိုင်ပါ။) အာနန္တံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ရုပ်တရားသက်သက်၌ “ဝါ” ဟု စွဲလမ်းမှု မရှိခြင်းကြောင့်။ [ရုပ်တရားသက်သက်က ထ၍ ဣန္ဒြိယ “ငါ” ဟု မပြောခြင်းကြောင့်။—ဟု ဆိုလိုသည်။] ဣဟ၊ ။ ဧတေန ပိ၊ ဤအကြောင်း ဖြင့်လည်း။ န ဟေဝ ခေါမေပ။ အတ္တတိ၊ ဟူ၍။ (ယံ) သမနုပသိတုံ (အတ္တံ)။ တေ နက္ခမတိ။ [ဤ စကားဖြင့် ရုပ်ကို အတ္တ ဟု စွဲသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်တော်မူသည်။]

ဤဝါရ၌ ဆိုလိုရင်း။ ။ ဤပုဂ္ဂိုလ်က ရုပ်ကို အတ္တဟု ယူထား၏။ ထိုသူ့ကို မေးရမည်မှာ—ဝေဒနာမပါသော၊ ဝါ- စိတ်ဝိညာဉ်မပါသော ဝါယောဓာတ်ဖြင့် လှုပ်ရှားနေသော ရုပ်တရားများ၌ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ငါဟု စွဲလမ်းထင်မှားမှု ဖြစ်နိုင်မည်လောဟု မေးရမည်။ ထိုသို့မေးလျှင် မဖြစ်နိုင်ဟုပင် ဖြေရလိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်လျှင် လူစသော သက်ရှိခန္ဓာ၌ ဖြစ်သော ရုပ်တရားများ၌လည်း အတ္တမရှိ။ အမှန်မှာ—သက်ရှိ ခန္ဓာကိုယ်၌ ရှိသောရုပ်ကို ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သောစိတ်က အတ္တဟု ယူဆနေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဝါ-ကိုယ်ခန္ဓာ၌ရှိသောရုပ်ကို ငါ့ရုပ်ဟု ဝါ-အတ္တ ဟု စွဲလမ်းထင်မှားနေခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

၁၂၅။ ။ တကြာနန္တံပ။ ဝေမဿ ဝစနိယော၊ (ကိံ။) [ရေးအတိုင်း ပေးပါ။] အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝေဒနာ၊ ထို့သည်။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ သဗ္ဗထာ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ စင်။ အ ပရိသေသာ၊ အကြွင်းမရှိ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) စ နိရုဇ္ဈေယျံ၊ အကယ်၍ ချုပ်ကုန်အံ့။ [စ-သည်(စေ) အနက်ဟော နိပါတ်။] (ဝေ သတိ၊ ဤသို့ ချုပ်ကုန်လတ်သော်။) သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံအားဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဝေဒနာ နိရောဓာ၊ ဝေဒနာ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို ဝေဒနာ သဘောရှိသော ခန္ဓာသုံးပါးတို့တွင်။ အယံ၊ ဤမည်သော တရားသည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်သည်။ သိယာံ အပိ န ခေါ၊ ဖြစ်ရာအံ့လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။

၀။ တတ္ထံပ။ သိယာ။ ။ ဤပါဠိ၌ အဋ္ဌကထာဝယ် နှစ်နည်းဖွင့်ထား၏။ ပထမ နည်းအလိုမှာ—ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဟူသော ခန္ဓာသုံးပါးကို “အတ္တ” ဟု ယူထား၏။ သူက ပြောပုံမှာ “န ဟေဝ ခေါ မေပ။ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဟိ မေ အတ္တာ” တည်း။ [ထိုစကားကို မြန်မာပြန်ကြည့်ပါ။]

သူ့အား မေးရမည်မှာ—အသင်က အတ္တကို ဝေဒနာဝေဒနာ (ဝေဒနာသဘော ရှိ၏) ဟု ပြော၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ဝေဒနာ လုံးဝမရှိတော့ပဲ - ချုပ်သွားသောအခါ ဝေဒနာ

တနည်း။ ။ဝေဒနာနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာနှင့်အတူ
 ချုပ်သော။ ခန္ဓာသုံးပါးတို့၌။ အယံ၊ ဤ တရားအပေါင်းသည်။ အဟံ၊
 သည်။ အသိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ စွဲလမ်းခြင်းသည်။ (ငါဟု ပြုခြင်းသည်။)
 သံယာ အပိ န ခေါ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ။ တေ၊
 ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နောဟိ၊ မသင့်ပါ။ အာနန္တေ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဣဟ၊ ၌။ ဧတေန ပိ၊ ဤ အကြောင်းဖြင့်လည်း။ န ဟေဝ ခေါ မေပ။
 အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (ယံ) သမနုပဿိတုံ (အတ္ထိ။) တေ န ကမ္မတိ။ [၁၂၃-
 အတိုင်းဆိုပါ။]

၁၂၆။ ။ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ တွေဝေသော
 မိစ္ဆာအယူရှိသူအား ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့် ဝဋ်တရား
 ကိုဟောပြုပြီး၍ ယခုအခါ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ပုံကို ဟောတော်မူလိုသော
 ကြောင့် “ယတော ခေါ ပန အာနန္တ ဘိက္ခု” အစရှိသော စကားကို မိန့်
 တော်မူသည်။ ။

ထို့ ဝိဝေဒကထာကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေသနာတော်၌ ကျမ်းကျင်
 တော်မူသောကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာနန်းတရားကို စွန့်လွှတ်ထားသော နဝကမ္မအစရှိ

ဓမ္မဖြစ်သော (ဝေဒနာကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီး၍ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသော) သညာ သင်္ခါရ
 ဝိညာဉ်တို့လည်း ချုပ်ကြရ၏။

ထို ဝေဒနာဓမ္မဖြစ်သော သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ခန္ဓာသုံးပါးတို့တွင် အဘယ်
 တရားကို “အတ္တ” ဟု ပြောထိုက်သနည်း ဟု မေးရမည်။ (အတ္တ ဆိုသော
 တရားသည် မြစ်၊ နိစ္စဖြစ်၏။ ယခုကား ဝေဒနာဓမ္မ ရှိသော ခန္ဓာသုံးပါးတွင်
 အဘယ်ကို အတ္တဟု ပြောရမည်နည်း၊ အတ္တဟု ပြောထိုက်ပါသေးသလား။ ဤသို့
 မေးလျှင် “နော ဟေတံ” ဟု ဖြေရလိမ့်မည်။

၁။ ဗုတိယနည်း။ ။ဝေဒနာချုပ်လျှင် ဝေဒနာနှင့်အတူ တပြိုင်နက်ပင်ချုပ်ကြရသော
 သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ခန္ဓာသုံးပါးတို့၌ ဤတရားသည် ငါဟု စွဲလမ်းမှု (ထင်မှား
 မှု) ဖြစ်ဦးမည်လော။

၂။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ။နာမ်ခန္ဓာ ခလေးပါးကို မှီ၍ “ငါ” ဟု ထင်မှားမှု
 ဖြစ်၏။ ဥပမာ-ငါစားသည်၊ ငါသွားသည်၊ ငါပြုလုပ်သည်စသည်တည်း။ ထို ထင်မှား
 မှုသည် အနိစ္စသဘောရှိသော တရားများ၌ ထင်မှားမှုတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာချုပ်
 လျှင် ဝေဒနာနှင့် တပြိုင်နက်ချုပ်ကြသော ခန္ဓာသုံးပါး၌ အဘယ်မှာ အဟံ ကာရ (ငါဟု
 ပြုထင်မှားမှု) ဖြစ်သင့်ပါတော့အံ့နည်း။ ဥပမာ-လောကဝယ် ထင်ရှားမရှိသော ယုန်ချို
 ကို (ယုန်သတ္တဝါ၏ဦးချိုကို) “ယုန်ချိုက ချွန်လိုက်တာ” ဟု မပြောနိုင်သကဲ့သို့တည်း။
 [ဤဝါရဖြင့် သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ကို အတ္တဟုစွဲသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်တော်
 မူသည်။]

သော အလုပ်ဖြင့် ထိုထိုအာရုံ၌ ပြန့်လွင့်သောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မသုံးသပ်(မညွှန်ပြပဲ)မိမိ၏ သြဝါဒကို ပြုကျင့်လိုက်နာသော သတိပဋ္ဌာန်တရားဖြင့် နေလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်သဖြင့် အားထုတ်တော်မူလို(ညွှန်ပြတော်မူလို)သောကြောင့် “နေဝ ဝေဒနံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ” စသော စကားကို မိန့်တော်မူသည်။

အာနန္ဒ။ ယတော၊ အကြင်အခါ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကို အားထုတ်လျက် သမ္မာပဋိပတ်ဖြင့်နေသော ရဟန်းသည်။) ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အတ္တာနံ၊ အတ္တဟူ၍။ နေဝ သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်မရှု။ အပုဋိသံဝေဒနံ၊ အာရုံကိုမခံစားတတ်သော။ (အာရုံကိုမခံစားနိုင်သော။) အတ္တာနံ ပိ၊ ကိုလည်း။ နော သမနုပဿတိ၊ မရှု။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ဝေဒိယတိ၊ ခံစား၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ သည်။ ဝေဒနာမဓမ္မော၊ ခံစားခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ ပိ၊ သို့လည်း။ နော သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်မရှု။

(တတော၊ ထိုအခါ၌။) သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ (အတ္တဟု။) န သမနုပဿန္တော၊ အဖန်ဖန်မရှုလတ်သော်။ လောကေ၊ ခန္ဓာစသော လောက၌။ ဝါ၊ ရုပ်အစရှိသောတရား၌။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားကိုမျှ။ (ဘာကိုမျှ။) န စ ဥပါဒိယတိ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြင့် ကပ်၍မယူတော့။ ဝါ၊ ငါ ငါ့ဥစ္စာဟု မစွဲလမ်းတော့။ [ရုပ်အစရှိသော တရားတို့တွင် တစုံတခုကိုမျှ အတ္တ-ငါဟုလည်းကောင်း၊ အတ္တနိယ-ငါ၏ ဥစ္စာဟုလည်းကောင်း မယူမှားတော့။] အနုပါဒိယံ၊ ငါ ငါ့ဥစ္စာဟု မယူလတ်သော်။ ဝါ၊ မစွဲလမ်းလတ်သော်။ န ပရိတဿတိ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြင့် မတောင်တတော့။ အပရိတဿံ၊ မသောင့်တလတ်သော်။ ပစ္စတ္တညေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိုလေသာခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းတော့၏။

[ဤသို့ ကိုလေသာတို့ ငြိမ်းအေးပြီးသော ထိုရဟန်းမှာ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူလို၍ ဒီဏာဇာတိ စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။]

ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသည်။ ဒီဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ဟူသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏီယံ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး ဤသို့ပြားသော မဂ်ကိစ္စတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နောက်ထပ် မဂ်ကိစ္စအကျိုးငှာ။ အပရံ၊ ကပါးသောမဂ်ကို ဖြစ်စေဖွယ်ကိစ္စသည်။ န၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ (ကွဲကွဲပြားပြား သေသေချာချာ သိ၏။) [သီလကွန်

သာမညဖလသုတ္တ အဋ္ဌကထာအတိုင်း ပေးပါသည်။ ထို၌ အခြားနည်းများလည်း ရှိသေး၏။]

အာနန္ဒ။ ဝေံ သို့။ (ဤနည်းအားဖြင့်။) ဝိမုတ္တစိတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသောစိတ်ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းကို။ (ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းကို။) ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေံ သို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောရာ၏။ (ပြောအံ့။) (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ပြောရာသနည်း။) တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေရာအခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဿ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီးသောစိတ်ရှိသော ထိုရဟန်း၏။ ဝါ၊ ထိုရဟန္တာ၏။ (ရဟန္တာမှ။) ဣတိ၊ ဤသို့သော အယူသည်။ (အတ္ထံ၊ ရှိသေး၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ပြောရာ၏။ (တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။) တံ၊ ထို ပြောခြင်းသည်။ ဝါ၊ ထို ပြောအပ်သောစကားသည်။ အကလ္လံ၊ မသင့်။

တနည်း။ ။တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသောစိတ်ရှိသော ထိုရဟန်း၏။ ဝါ၊ ထိုရဟန္တာ၏။ (ရဟန္တာမှ။) ဒိဋ္ဌိံ၊ အယူသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ အပြားရှိ၏။ ဝါ၊ ဤသို့ သဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောရာ၏။ (တဿ၊ ၏။) တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ အကလ္လံ။

[နောက်နောက်ဝါရတို့၌ ရှေးအတိုင်း အပြည့်အစုံဆိုပါ။ ထူးရာ၌သာ အနက်ရေးပါမည်။] တထာဂတော၊ သည်။ ပ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာဂတော။ ပ။ ဟောတိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ န စ ဟောတိ၊ ဖြစ်လည်းမဖြစ်။ တထာဂတော။ ပ။ နေဝ ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ န န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ ပ။ အကလ္လံ။

တံ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ထိုပြောအပ်သောစကား၏ မသင့်ခြင်းသည်။) ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ အာနန္ဒ။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (အကြင်မျှလောက်သော။) အဓိဝစနံ၊

၁။ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိံ။ ။ယော တထာဂတော အရဟတံ ဧဝ မဿ ဒိဋ္ဌိတိ အတ္ထော။-အဋ္ဌကထာ။ [ဧဝံသည ဣတိ၏အဖွင့်။] ဧဝ မဿ ဒိဋ္ဌိတိ ဣတ္ထာပိ ဧဝ ပကာရာ အဿ အရဟတော ဒိဋ္ဌိတိ အာဒိနာ ယောဇေတမ္ပံ။-ဋီကာ။

၂။ ယာဝတာ အဓိဝစနံ။ ။ယတ္တကော အဓိဝစနသင်္ခါတော ဓဝါဟာရော အတ္ထိ။-အဋ္ဌကထာ။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မိန်းမယောက်ျား စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာ အာယတန စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖဿ ဝေဒနာ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဓေါတေပညတ် နာမည်တပ်ထားအပ်သော စကားလုံးသည် (သဒ္ဓါသည်) ဓဝါဟာရ မည်၏။ [အဓိဝစန စသည်တို့၏ ဝစနတ္ထတို့ အဋ္ဌကထာ ရှေးအခန်း၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

သဒ္ဓါမျှကိုသာ စွဲမှီ၍ဖြစ်သော အခေါ်အဝေါ်သည်။ (အတ္ထိ။) ယာဝတော၊ သော။ အဓိဝစနပထော၊ သဒ္ဓါမျှကိုသာ စွဲမှီ၍ဖြစ်သော ခေါ်ဝေါ်ပညတ် နှုမည်တပ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ သဒ္ဓါမျှကိုသာ စွဲမှီ၍ဖြစ်သော ခေါ်ဝေါ်ပညတ်နှုမည်တပ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သည်။ (အတ္ထိ။) ယာဝတော၊ သော။ နိရုတ္တိ၊ အကြောင်းကိုထုတ်ဖော် ၍ ပြောဆိုအပ်သော အခေါ်အဝေါ်သည်။ (အတ္ထိ။) ယာဝတော၊ သော။ နိရုတ္တိပထော၊ အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်၍ ပြောဆိုအပ်သော အခေါ်အဝေါ် ၏ အကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ။)

ယာဝတော၊ သော။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော အခေါ် အဝေါ်သည်။ (အတ္ထိ။) ယာဝတော၊ သော။ ပညတ္တိပထော၊ အပြားအား ဖြင့် သိစေတတ်သော အခေါ်အဝေါ်၏ အကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ။) ယာဝ တော၊ သော။ ပညာ၊ လောကီ လောကုတ္တရာပညာသည်။ (အတ္ထိ။) ယာဝ တော၊ သော။ ပညာဝစရံ၊ ပညာဖြင့် သက်ဝင်ထိုက် သိထိုက်သော ခန္ဓာ ဝါးပါးအပေါင်းသည်။ (အတ္ထိ။) (တနည်း)၊ ယာဝတော၊ သော။ ပညာ၊ လေခကိပညာသည်။ (အတ္ထိ။) ယာဝတော၊ သော။ ပညာဝစရံ၊ ပညာဖြင့် သက်ဝင်ထိုက် သိထိုက်သော ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော ခန္ဓာဝါးပါးအပေါင်း သည်။ (အတ္ထိ။) ယာဝတော၊ သော။ ဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ်တရားသည်။ (ကိလေသ ကမ္မ ဝိပါကဟု သုံးဝအပြား ဝဋ်တရားသည်။) ဝါ၊ သံသရာဝဋ်သည်။ (အတ္ထိ။)

၁။ အဓိဝစန အဓိဝစနပထ။ ။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူသော သဒ္ဓါ စကားလုံး အခေါ်အဝေါ် နှုမည်သည် အဓိဝစန၊ ထိုသို့ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဝါ-ခေါ်ဝေါ် ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟု သမုတ်ထားအပ်သော ခန္ဓာဝါးပါး ဟူသော အနက်ခြံပ်သည် အဓိဝစနပထ။ ဖဿဟူသော နှုမည်သဒ္ဓါ စကားလုံးသည် အဓိဝစန၊ တွေ့ထိခြင်းသဘော အနက်ခြံပ်သည် အဓိဝစနပထ။ နိရုတ္တိ နိရုတ္တိပထ စသည်ကိုလည်း နည်းမိုးသိပါ။ တူပြီ။

၂။ ပညာ ပညာဝစရံ။ ။ ပညာဝစရံ အရ ခန္ဓာဝါးပါး အပေါင်းတည်း၊ နိဗ္ဗာန် ကိုလည်း ရှေးအဖို့၌ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းဖြင့်ပင် ပညတ်အပ်၏။ (ဗုဒ္ဓသစ္စာ ဖြစ် သော သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ရာကိုပင် နိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်ရ၏။) ထိုကြောင့် ထို နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ခန္ဓာကို အဦးပစာန ပြုသဖြင့်သာ ညွှန်ဖြင့် သက်ဝင်ထိုက် သိထိုက်၏။ သို့ဖြစ် ရကား ခန္ဓပဉ္စကံ အရ၌ နိဗ္ဗာန်ပါဝင်သည်။ ဤနည်း၌ ပညာအရ လောကီ လော ကုတ္တရာပညာ နှစ်မျိုးလုံးကို ယူပါ။

၃။ တနည်း။ ။ ဤ ဒေသနာသည် ဝဋ်ကထာဖြစ်၍ ပညာဝစရံ အရ ကာမ ရူပ အရူပဟူသော ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော ခန္ဓာဝါးပါးကို ယူပါ။ ဤနည်း၌ ပညာ အရ လောကီပညာကိုသာ ယူရသည်။-ဇီကာ။

ယာဝတာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လည်၏။ (ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်နေ၏။)

တံ၊ ထိုအလုံးစုံကို (ထို အဓိဝစန အဓိဝစနပထ စသည်ကို) အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းသည်။) ဝိမုဒတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီ။ အဘိညာ၊ ၍။ ဝိမုတ္တံ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ [ဣတိ၊ ဤသို့ပြောအံ့။-၌စပ်။] န ဇာနာတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ [နာမည်ပညတ်နှင့် ထို၏ အကြောင်းဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးအပေါင်းကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မသိမမြင်။ ဝါ-ဘာကိုမျှ မသိမမြင်။] ဣတိ၊ ဤသို့ပြောအံ့။ တံ၊ ထို ပြောခြင်းသည်။ ဝါ၊ ထို ပြောအပ်သော စကားသည်။ အကလ္လံ၊ မသင့်။ (တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်တည်း။) [ထို့ကြောင့် “ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ” စသည်ဖြင့် ပြောအပ်သော စကား မှားသည်-ဟူလို။ ဤသို့ “တံ ကိဿ ဟေတု၊ အမေး” သို့ ပြန်လည်ပါ။]

မှတ်ချက်။ ။ နိဗ္ဗာန်ကို ခန္ဓာကိုအပြီး ပြုသဖြင့် ဉာဏ်ဖြင့် သိနိုင်ကြောင်းကို “ဗုဒ္ဓမသ္မိ ဇယဝ ဗျာမမတ္တေ ကဋ္ဌေဝရေ သ သညိမ္ပိ ဣသ မနကေ လောကဉ္စ ပညပေမိ၊ လောကသမုဒယဉ္စ လောကနိရောဓဉ္စ လောကနိရောဓဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဓံ” ဟူသော [အံ ၁-၃၅၇။] သုတ်တော်ကို ကြည့်ရှုလိုပါ။

၁။ “ယာဝတာ ဝဇ္ဇံ၊ ယာဝတာ ဝဇ္ဇတိ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ ထိုအတိုင်းပင် အနက်ပေးထားသည်။ သီဟိုဠ်နှင့်လည်းကောင်း၊ နိကာ၌လည်းကောင်း “ယာဝတာ ဝဇ္ဇံ ဝဇ္ဇတိ” ဟု ရှိ၏။ ထိုအလို “ယာဝတာ၊ သော။ ဝဇ္ဇံ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။” ဟု ပေးပါ။

၂။ န ဇာနာတိ န ပဿတိ။ ။ ဤပုဒ်၏ နောက်၌ “ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ” ဟု တွေ့ရ၏။ ထိုပုဒ် ရှိသင့်မည် မထင်ပါ။ “န ဇာနာတိ န ပဿတိတိ၊ တဒ ကလ္လံ” ဟူသော ရှိသင့်မည် ထင်ပါသည်။

ခွဲပြီးအံ့။-“သတ္တဝါသည် သေရာအခါမှ နောက်၌ ဖြစ်သေး၏ စသည်ဖြင့် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝိစ္စာအယူရှိ၏” ဟု ပြောလျှင် ထိုစကားမသင့်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုလျှင် နာမည် ပညတ်နှင့် ထို၏အကြောင်းဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ သဘောကို ဉာဏ်ထူးဖြင့် သိပြီးမှ ကိလေသာတို့မှလွတ်သော ရဟန္တာကို တာကိုမျှမသိဟု ပြောဆိုရာ ရောက်၏။

တဒ ဘိညာပ။ န ပသ္မံတိတိ၊ တဒ ကလ္လံ-ရဟန္တာကို ထိုသို့လည်း မပြောသင့် ထို့ကြောင့် “ဟောတိ တထာဂတော၊ ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ” စသည်ဖြင့် ပြောအပ်သောစကားသည် မသင့်ပေ။ ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ရသောကြောင့် န ဇာနာတိ န ပဿတိ ၏ နောက်၌ “ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ” ပုဒ် မရှိသင့်ပါ။ [ပဋိတော် အဓိပ္ပါယ် အသွားနှင့် အဋ္ဌကထာကို သမိပြုပါ။]

သတ္တဝိညာဏဋီတိ

အနုသန္ဓေ။ ။ယခုအခါ၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို န ပညပေတီ ဟု ဟောတော် မူအပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာ မဂ်တို့ဖြင့် တက်၍တက်၍ သွားလတ် သော် ဥဘတော ဘာဂဝိမုတ္တ မည်၏။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း န သမနု ပဿတီ ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာ မဂ်တို့ဖြင့် တက်၍တက်၍ သွားလတ်သော် ပညာဝိမုတ္တမည်၏။ ထို့ကြောင့် အောက်၌ ဟောအပ်ပြီးသော ထို ရဟန်းနှစ်ပါးတို့၏ ထွက်မြောက် ပုံကိုလည်းကောင်း၊ နာမည်ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူခြင်းငှာ သတ္တ ခေါ် အာနန္ဒ ဝိညာဏဋီ တိဒယာ- အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူသည်။

၁၂၇။ ။အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဝိညာဏဋီတိဒယာ၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာ အကြောင်းတို့သည်။ ဝါ၊ စိတ်ဝိညာဉ်၏ တည်ရာ အကြောင်း တို့သည်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ အာယတနာနိ၊ နေရာ အရပ်တို့သည်။ ဧဝံ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ ကတမာ သတ္တ၊ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။

(၁) အာနန္ဒ။ ။ နာနတ္တကာယာ၊ ခန္ဓာကိုယ်၌ မတူထူးခြား ကွဲပြား သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သော။ (တနည်း) နာနတ္တကာယာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော ခန္ဓာကိုယ်ရှိကုန်သော။ နာနတ္တ သညိနော၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော ပဋိသန္ဓေ သညာ ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သေယျထာ ပိ၊ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်း။ မနုဿာ၊ လူတို့လည်းကောင်း။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဒေဝါ စ၊ နတ်တို့လည်းကောင်း။ (နတ်ပြည် ခြောက် ထပ်ရှိ နတ်တို့လည်းကောင်း။) ဧကစ္စေ၊ ကုန်သော။ ဝိနိပါတိကာ စ၊ ဝိနိပိတ်ကာ အသုရာတို့လည်းကောင်းတည်း။ အယံ၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်း သည်။ ဝါ၊ ဤ ခန္ဓာအပေါင်းသည်။ ပဌမာ၊ သော။ ဝိညာဏဋီတိ၊ တည်း။

၁။ ဝိညာဏဋီတိယော။ ။ [ဝစနတ္တကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။ တရားကိုယ်ကား နာနတ္တကာယ နာနတ္တသညိတာ ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ရူပ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ခန္ဓာလေးပါး၊ စတုဝေါကာရတို့၌ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ခန္ဓာသုံးပါးတည်း။ [နာနတ္တကာယ နာနတ္တသညိတို့၏ ဝစနတ္တကို ဘာသာ ရှိကား၌ ပြထားပြီ။]

၂။ ဝိနိပါတိကာ။ ။ ဝစနတ္တကို ဘာသာရှိကား၌ကြည့်ပါ။ ဝိနိပါတိကာ အသုရာ ဟု ဆိုသော်လည်း အပါယ်လေးပါး၌ ပါဝင်သော အသုရာမဟုတ်၊ နတ်အဖြစ်၌ ပါဝင်သော ယက္ခနတ်မျိုးတည်း။ ဝေမာနိကာ ပြိတ္တာများလည်း ဤ ဝိနိပါတိကာ ၌ပါဝင်၏။ [သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ပြန်၍ ကျခြင်းရှိသော နတ်အငယ်စား တို့။ ဝါ၊ အပါယ်လေးပါးတို့၌ ကျရောက်ခြင်းမရှိသော နတ်အငယ်စားတို့။]

(၂) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ နာနတ္ထကာယာ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဧကတ္တသည်နော၊ တခုတည်းသော သဘောရှိသော ပဋိသန္ဓေ သညာ ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တူသော သဘောရှိသော ပဋိသန္ဓေ သညာ ရှိကုန်သော။ သတ္တာ သန္တိ။ သေယျထာ ပိ၊ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်း။ ဗြဟ္မကာယိကာ၊ ပထမဈာန် ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ပထမဈာန်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ (ပထမဈာန် ကုသိုလ်စေတနာကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။) ဒေဝါ၊ ဗြဟ္မာတို့တည်း။ (တနည်း) ဗြဟ္မကာယိကာ၊ ကုန်သော။ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ သေယျထာ ပိ၊ ဗြဟ္မာတို့ ကဲ့သို့တည်း။ [ဤသို့လည်း သေယျထာ ပိ-ကို သီးခြားမပေးပဲ နောက်ပုဒ်များနှင့် တွဲပေးနိုင်သည်။] အယံ၊ ဤ ပထမဈာန် ဗြဟ္မာအပေါင်းသည်။ ဒုတိယာ၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဝိညာဏဋီတိ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော ခန္ဓာတည်း။

အပါယ်သတ္တဝါတို့သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မပါသော်လည်း ဤ နာနတ္ထကာယာ ဧကတ္တသည်၌ ပါဝင်၏။ [အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ကြည့်ပါ။]

(၃)။ အာနန္ဒ၊ ဧကတ္တကာယာ၊ ခန္ဓာကိုယ်၌ တူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တူသော သဘောရှိသော ခန္ဓာကိုယ်ရှိကုန်သော။ (တူသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သော။) နာနတ္ထသည်နော၊ ကုန်သော။ သတ္တာ သန္တိ။ သေယျထာ ပိ၊ နည်း။ အာဘဿရာ၊ အာဘဿရာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့တည်း။ အယံ၊ ဤ အာဘဿရာ ဗြဟ္မာအပေါင်းသည်။ တတိယာ၊ ဝိညာဏဋီတိ၊ တည်း။

ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ (အမြင့်မြတ်ဆုံး ဗြဟ္မာကိုပိုင်းခြားသော) အားဖြင့် “အာဘဿရာ ဒေဝါ” ဟု ဟောတော်မူထား၏။ ပရိတ္တာဘာ အပ္ပမာဏာဘာ အာဘဿရာဟူသော ဒုတိယဈာန်တိုသား ဗြဟ္မာအားလုံးပင် ဧကတ္တကာယာ နာနတ္ထသည်တို့တည်း။

မှန်၏။ ထိုဗြဟ္မာအားလုံးတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် တူသောပမာဏအားဖြင့် ကျယ်ပြန့် ကြီးမားလျက် သဘာဝအားဖြင့် မွန်မြတ်၏။ ပဋိသန္ဓေ သညာကား တချို့မှာ-အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တ ခေါ် ဒုတိယဈာန် ဝိပါက်လည်းကောင်း၊ တချို့မှာ-အဝိတက္က အဝိစာရ ခေါ် တတိယဈာန် ဝိပါက်လည်းကောင်း ဖြစ်သည်။ [ဒုတိယဈာန်ဝိပါက်နှင့် တတိယဈာန်ဝိပါက်သည် ဒုတိယဈာန်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ကြောင်းကိုသတိပြုပါ။]

(၄)။ အာနန္ဒ၊ ဧကတ္တကာယာ ဧကတ္တသည်နော သတ္တာ သန္တိ။ သုဘကိဏှာ၊ သုဘကိဏှာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ သေယျထာ ပိ၊ ဗြဟ္မာတို့ ကဲ့သို့တည်း။ [ဤသို့လည်း ဥက္ကဋ္ဌ ပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် သုဘကိဏှာကို ဝေ

သည်။ ပရိတ္တာသုဘာ အပ္ပမာဏာသုဘာ ဟူသော တတိယဈာန်ဘုံသား
မြဟ္မာအားလုံးကိုပင် ယူပါ။ မှန်၏။ ထိုမြဟ္မာအားလုံးသည် ခန္ဓာကိုယ်အား
ဖြင့်လည်း တူကြ၊ စတုတ္ထဈာန် ပဋိသန္ဓေ သညာအားဖြင့် လည်းတူကြ၏။
အယံ သည်။ စတုတ္ထိ၊ သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဝေဟဂ္ဂါလိသည် ပါဠိတော်၌မပါသော်လည်း ကေတ္တကာယာ
ကေတ္တသညီ ဟူသော ဤ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိကို၌ပါဝင်၏။ အသညသတ္တကား
ဝိညာဉ်မရှိသောကြောင့် နောက်၌ သတ္တာဝါသ အဖြစ်ဖြင့် နေဟတော်မူလိမ့်
မည်။ [သုဒ္ဓါဝါသမြဟ္မာများလည်း ဤ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတို့ ဤစတုတ္ထသတ္တာ
ဝါသ၌ ပါဝင်သည်ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်သည်။]

(၅) ။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (သမတိက္ကမာ-
စသည်၌ စပ်။) ဝါ၊ ကြွင်းမဲ့ဥသု အလုံးစုံကုန်သော။ (ဂ္ဂုပသညာနံ- စသည်
၌ စပ်။) ဂ္ဂုပသညာနံ၊ ဂ္ဂုပသညာတို့ကို။ ဝါ၊ ဂ္ဂုပဈာန်၌ ဖြစ်သောသညာ
ကသိုဏ်းရုပ် အညော်ရှိသော အာရုံတို့ကို။ သမတိက္ကမာ၊ လွန်မြောက်ခြင်း
ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပဋိသသညာနံ၊ ပဋိသသညာတို့၏။ ဝါ၊ ပဉ္စဝတ္ထု
ပဉ္စာရုံတို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် သညာတို့၏။
အတ္တင်္ဂမာ၊ ချုပ်မှုသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ (ချုပ်ခြင်းကြောင့်
လည်းကောင်း။) နာနတ္ထသညာမူ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော အာရုံ၌
ဖြစ်ကြသော ကာမာဝစရ သညာတို့ကို။ ဝါ၊ အထူးထူးသော သဘော
ရှိသော ကာမာဝစရ သညာ တို့ကို။ အ မနသိကာရာ၊ စိတ်၌ မပြုခြင်း
ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ နှလုံး မထွင်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။
အာကာသော၊ ကောင်းကင် ပညတ်သည်။ အနန္တော၊ ဥပါဒ် ဘင်
ဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဘာဝေတွာ၊ မိမိ သန္တာန်၌
ဖြစ်စေ၍။ ဝါ၊ ပွားစေ၍။) အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ၊ အာကာသာ
နဉ္စာယတနာဘုံသို့ ရောက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သန္တိ၊ အယံ ပဉ္စမိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

(၆) အာနန္တံ၊ သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ကြွင်းမဲ့ဥသု အလုံးစုံသော။
အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာဟူသော တည်ရာအာရုံရှိသော ဈာန်
အာကာသာနဉ္စာဟူသော တည်ရာအာရုံဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကို။ [အာ
ကာသာနဉ္စာယတနဈာန် ထိုဈာန်၏အာရုံဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကို။
ဤသို့ အကျဉ်းဆိုပါ။] သမတိက္ကမူ၊ လွန်မြောက်၍။ ဝိညာဏံ၊ ပထမာရုပ္ပ
ဝိညာဉ်သည်။ အနန္တံ၊ ဥပါဒ် ဘင် ဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိ။ (ဥပါဒ် ဘင်
ဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်ကို အာရုံပြုသောကြောင့်
အနန္တဖြစ်သည်။) ဣတိ၊ သို့။ (ဘာဝေတွာ။) ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါ၊ ဝိညာ

ဏ္ဍာယတနတုံသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ သတ္တာ သန္တိ၊ အယံ ဆန္ဒိ ဝိညာဏ္ဍိတိ။

(၇) အာနန္ဒ။ သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဝေသာ။ ဝိညာဏ္ဍာယတနံ၊ ဝိညာဏ္ဍာယတနသော တည်ရာအာရုံရှိသောဈာန် ဝိညာဏ္ဍာယတနသော တည်ရာအာရုံဖြစ်သော ပထမာရူပဝိညာဉ်ကို။ [ဝိညာဏ္ဍာယတနဈာန် ထိုဈာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ပထမာရူပဝိညာဉ်ကို။ ဤသို့ အကျဉ်းဆိုပါ။] သမတိက္ကမ္မ၊ ရှိ။ ကိစ္ဆိ၊ နည်းငယ်စိုးစဉ်း တင်မျှအကြွင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘာဝေတွာ။) အာကိဉ္ဇညာယတနပဂါ သတ္တာ သန္တိ။ အယံ သတ္တမိ ဝိညာဏ္ဍိတိ။

အသညသတ္တာယတနံ၊ အသညသတ္တာယတနလည်းကောင်း။ ဝါ၊ အသညသတ်ပြဟွာတို့၏ နေရာအရပ်လည်းကောင်း။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ နေဝသညာနာသညာယတနမေဝ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသဘာလျှင် လည်းကောင်းတည်း။ ဝါ၊ နေဝသညာနာသညာ ပြဟွာတို့၏ တည်နေရာ အရပ်လည်းကောင်းတည်း။ [ရှုန့်ရင်းသောသညာကားမရှိ သိမ်မွေ့သောသညာ မရှိသည်မဟုတ်သော ဈာန်၏တည်ရာလည်းကောင်း။ ဤသို့သော်လည်း ဆိုပါ။] ဤ ၂-ပါးဖြင့် ဧဒ္ဒ အာယတနာနိ-၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူသည်။

အဗ္ဗာ။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ တို့၏အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနိတာသာဠိကာ စတုတ္ထအရပ် စာမျက်နှာ (၅၅၂) ၌ ပြထားပြီ။ ဤ ဝိညာဏ္ဍိတိ ၇-ပါးနှင့် အာယတန ၂-ပါးကို ပေါင်းလျှင် နဝသတ္တာဝါသ-သတ္တာဝါသဘုံကိုးဝ၊ ဝါ-သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာဘုံကိုးဝဖြစ်သည်။ ထိုဘုံကိုးဝကိုလည်း ဝိနာလင်္ကာရဋီကာ၌ ပြအပ်သည့် အတိုင်း သပြိတ်ဘာသာဠိကာ ဝိထိမုတ်ပိုင်း ပဋိသန္ဓိစတုတ္ထ အဆုံး၌ပြထားပြီ။

၁၂၈။ အာနန္ဒ။ တကြ၊ ထို ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏ္ဍိတိတို့တွင်။ [တဘု ဝိညာဏ္ဍိတိသု-အဋ္ဌကထာ။] ပဌမာ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ယာ ယံ (ယာ+အယံ) ဝိညာဏ္ဍိတိ၊ အကြင်သို့သော ဤဝိညာဏ္ဍိတိသည်။ (အတ္ထိ။) နာနတ္ထကာယာနာနတ္ထသညိဇနာ၊ နာနတ္ထကာယာ နာနတ္ထသညိ ကတ္တဝါတို့သည်။ (သန္တိ။) သေယျထာ ပိ၊ နည်း။ မနုဿာ၊ လည်းကောင်း။ ဧကဇ္ဇေ ဒေဝါ စ၊ လည်းကောင်း။ ဧကဇ္ဇေ ဝိနိပါတိကာ စ၊ လည်းကောင်းတည်း။

အာနန္ဒ။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ တဉ္စ၊ ထို ပထမဝိညာဏ္ဍိတိကို လည်း။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ တဿာ၊ ထို ပထမဝိညာဏ္ဍိတိ၏။ သမုဒယံ စ၊ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ။ တဿာ၊ ၎င်း။ အတ္တင်္ဂမံ စ၊ ချုပ်ကြောင်းတို့လည်း။ ပဇာနာတိ။ တဿာ၊ ၎င်း။ အဿာဓံ စ၊ သာယာအပ်သော သဘောကိုလည်း။ (သာယာဖွယ်ဖြစ်သောသုခ သော

မနုဿင်္ဂီလည်း။) ပဇာနာတိ။ တဿာ၊ ၏။ အာဒိနဝံ စ၊ အပြစ်ကိုလည်း။ (အနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမအပြစ်ကိုလည်း။) ပဇာနာတိ။ တဿာ၊ ၏။ နိဿ ရဏံ စ၊ ဆန္ဒရာဂမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း။ ဝါ၊ ထွက်မြောက်ရာ ကိုလည်း။ (ထို ဝိညာဏဋ္ဌိတိဋ္ဌိ နှစ်သက်တွယ်တာသော ဆန္ဒရာဂမှ ထွက် မြောက်ကြောင်းမဂ်နှင့် ထွက်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း။) ပဇာနာတိ။

တေန၊ ထို ရဟန်းသည်။ တံ၊ ထို ပထမဝိညာဏဋ္ဌိတိကို။ အဘိနန္ဒိတုံ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းငှာ။ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြင့် ငါဟုလည်းကောင်း၊ ငါဥစ္စာ ဝါခန္ဓာဟုလည်းကောင်းလွန်စွာနှစ်သက်ခြင်းငှာ။) ကလ္လိ နု၊ သင့်ပါမည်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ ဤသို့နှစ်သက် ခြင်းသည်။ နောဟိ၊ မသင့်ပါ။ [ဒုတိယဝိညာဏဋ္ဌိတိ စသည်၌လည်း ဤသို့ အကျယ်မိန့်တော်မူသည်။ ပါဠိတော်၌ ပေယျာလ မြုပ်ထားသည်ဟု မှတ်ပါ။]

အာနန္ဒ။ တတြ၊ ထို နှစ်ပါးသော အာယတနတို့တွင်(ထို နှစ်ပါးသော နေရာအရပ်တို့တွင်။) ယ မိဒံ(ယံ+ဣဒံ)အသညသတ္တာယတနံ၊ အကြင် အသ ညသတ္တာယတနသည်။ (သညာမရှိသော သတ္တဝါတို့၏ နေရာအရပ်သည်။ (အတ္ထိ။) ။ပ။ ယ မိဒံ(ယံ+ဣဒံ)နေဝသညာနာသညာ ယတနံ၊ သည်။ (အကြင် ရုန့်ရင်းသောသညာကားမရှိသိမ်မွေ့သော သညာ မရှိသည်မဟုတ်သော ဗြဟ္မာ တို့၏ နေရာအရပ်သည်။) [ရုန့်ရင်းသော သညာကားမရှိ သိမ်မွေ့သောသညာ မရှိသည် မဟုတ်သောစွာ၏ တည်ရာသည်ဟု ရှေးနိဿယ၌ပေး၏။] (အတ္ထိ။) [ရှေးအတိုင်းအကျယ်ဆိုပါ။] ။ပ။

အာနန္ဒ။ ယတော၊ အကြင် အခါ၌။ [တောပစ္စည်းကို သတ္တမိအနက်၌ သက်သော ကာလအနက်ဟော ဟုမှတ်။] ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသဉ္စ ဝိညာဏဋ္ဌိတိနံ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဒိန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ အာယတနာနံ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ သမုဒယဉ္စ။ ။ပ။ ယထာဘူတံ၊ အကြင် အကြင် ထင်ရှားဖြစ်သည့်အတိုင်း။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ဝိဒိတု၊ သိ၍။ အနုပါဒါ၊ ဥပါဒါန်လေးပါးဖြင့် တစုံတခုသော သင်္ခါရကို ငါ ငါ ဥစ္စာဟု မယူမူ၍။ ဝိမုတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သည်။ ဟောတိ။ အာနန္ဒ၊ (တတော၊ ထိုအခါ၌။) အယံ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းကို။ ပညာဝိမုတ္တာ၊ ပညာ

၁။ ပညာဝိမုတ္တာ။ ။ပဇာနန္တော ဝိမုတ္တာတိ ဝါ ပညာဝိမုတ္တာ။ ဤသို့ လည်း ဇီကာ တနည်းစွင့်၏။ ထိုအလို-“ပညာဝိမုတ္တာ၊ ဝိုင်းခြား၍သိခြင်း အစရှိ သောအပြားတို့ဖြင့် သစ္စာလေးပါးတို့ကိုသိလျက် ကိလေသာတို့မှ အထူးသဖြင့် လွတ် သောပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ပေးပါ။

ဝိမုတ္တဟူ၍။ ဝါ၊ အရဟတ္တမဂ်ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ [ပညာအရ ဤအဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ အထူး မဖွင့်သော်လည်း အင်္ဂုတ္တရဒုကာ၊ ပထမပဏ်၊ ၅-ဝဂ်၊ ၄၉-သုတ် ဋီကာ၌ အရ ဟတ္တမဂ် ပညာဟု ဖွင့်ထားသည်။]

အဋ္ဌဝိမောက္ခာ

[ဆနုသန္ဓေ။ ။ ဤသို့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက်တို့တွင် တယောက် သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရိဇာနန အစရှိသောအစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ထွတ် မြောက်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ပညာဝိမုတ္တဟူသော နာမည်ကိုလည်းကောင်း ပြ တော်မူပြီး၍၊ အခြားသော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ဖြစ်သော ရဟန္တာ၏ထွတ် မြောက်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ နာမည်ကိုလည်းကောင်း ပြခြင်းငှာ အဋ္ဌ ခေါ် ဣမေ အာနန္ဒ ဝိမောက္ခာ အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူသည်။]

၁၂၉။ ။ အာနန္ဒ။ ဝိမောက္ခာ၊ ဝိမောက္ခတို့သည်။ [ဆန့်ကျင်ဘက်တရား တို့မှ အထူးသဖြင့် (ကောင်းစွာ) လွတ်မြောက်သော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သော တရားတို့သည်။ ဤသို့ သဒ္ဓတ္တ လိုပါ။] ဣမေ အဋ္ဌ၊ ဤ ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ကတမေအဋ္ဌ၊ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့ နည်း။

(၁)။ ရူပိ၊ အဇ္ဈတ္တဒကဘ စသည်တို့၌ ဖြစ်စေအပ်သော ရူပဈာန် ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ရူပါနိ၊ ဗဟိဒ္ဓ၌လည်း ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ဈာန် စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှု၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပဌမော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ တည်း။

ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ။ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိသော ဆံပင်အစရှိသော နီလကသိုဏ်း ရုပ် စသည်ကို ပရိကံပြုလျက် (ကသိုဏ်းစီးခြင်းလျက်) ဈာန်ရပြီးနောက် အဇ္ဈတ္တ ကသိုဏ်းရုပ်များကိုလည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓ ကသိုဏ်းရုပ်များကိုလည်းကောင်း ကြည့် လျက် ဈာန်ဝင်စားနိုင်သော ရူပဈာန်လေးပါးကို ရသုတည်း။

(၂)။ ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ အရူပဿညိ၊ ကသိုဏ်းရုပ်၌ ဖြစ် သော ပရိကံသညာရိတ္တ မဟုတ်သည်။ (ဟုတွာ။) ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌။ ရူပါနိ၊ ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ဈာန်စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှု၏။ [ဤပုဂ္ဂိုလ် သည် ဗဟိဒ္ဓ၌ဖြစ်သော ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို ပရိကံပြု၍ ဈာန်ရပြီးနောက် ဗဟိဒ္ဓ ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကိုပင် ကြည့်ရှုလျက် ဈာန်ဝင်စားနိုင်သော ရူပဈာန် လေးပါးကို ရသုတည်း။]။ပ။

(၃)။ ။ သုဘန္တေဝ (သဘံ+ဣတိ+ေဝ)၊ တင့်တယ်၏ဟူ၍သာ။ (သံတဟူ၍သ-။) အဓိမ္မာတ္တာ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သည်။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းသည်။ ဟောတိ။ပ။ [ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်လော နီလစသော ဝဏ္ဏကသိုက်တို့ကို အာရုံပြု၍ ဈာန်ဝင်စားသူတည်း။] (တနည်း) မေတ္တာကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်တည်း။]

(၄)။ ။ သဗ္ဗသော။ပ။ အနန္တော အာကာသောတိ (သာဝေတွာ)။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သို့။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ရောက်၍။ ဝိဟရတိ။ပ။ (၅)။ သဗ္ဗသော။ပ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သို့။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ ။ပ။ (၆)။ သဗ္ဗသော။ပ။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ သို့။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပ။ (၇)။ သဗ္ဗသော။ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ သို့။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပ။ [ဤပုဒ်တို့၏ အနက်ကို (၁၂၇)၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

(၈)။ ။ သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ သော။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတဈာန် ထိုဈာန်၏အာရုံဖြစ်သော တတိယာရူပဝိညာဉ်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ၍။ သညာဝေဒယတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ (သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာ နိရောဓ သမာပတ်သို့။) ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပ။ ဝိမောက္ခာ။ ဣမေ အဋ္ဌ၊ တို့တည်း။

၁၃၀။ အာနန္ဒ၊ ယတော၊ အကြင်အခါ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဝိမောက္ခေ၊ ဤ ဝိမောက္ခတို့သို့။ [သမာပဇ္ဇတိ၏ ကံ။] အနုလောမံ ပိ၊ အနုလုံလည်း။ (အစမှ စ၍ အဆုံးတိုင်အောင်လည်း။) သမာပဇ္ဇတိ၊ ကောင်းစွာရောက်၏။ ဝါ၊ ဝင်စားနိုင်၏။ ပဋိလောမံ ပိ၊ ပဋိလုံလည်း။ (အဆုံးမှ စ၍ အစတိုင်အောင်လည်း။) သမာပဇ္ဇတိ၊ အနုလောမံ ပိ၊ အနုလုံပဋိလုံလည်း။ (အစမှ အဆုံး၊ အဆုံးမှအစတိုင်အောင်လည်း။) သမာပဇ္ဇတိ။ ယတ္ထိစ္စကံ၊ အကြင်အရပ်၌ အလိုရှိတိုင်း။ ယဒိစ္စကံ၊

၁။ သမာပဇ္ဇတိ။ ။ တံ တံ သမာပတ္တိံ ပပိသတိ။-အဋ္ဌကထာ။ သမာပဇ္ဇတိ ပပိသတိတံ သမာပတ္တိသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော တံ တံ ပပိဋ္ဌော ပိယ ဟောတိတိ ကတ္တာ (ဤသို့ နှလုံးပြည့်။) ပုတ္တံ။-ဋီကာ။ သမာပဇ္ဇ-ကောင်းစွာရောက်ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ရောက်ဟုသည်လည်း ထိုထိုသမာပတ်အတွင်းသို့ သမာပတ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်က ဝင်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် “ပပိသတိ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။ ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ လည်း “သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။” ဟု ပေးကြသည်။

၂။ ယတ္ထိစ္စကံ စသည်။ ။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ (သမာပဇ္ဇတံ၊ ငှာလည်း ကောင်း။ ပုဋ္ဌာတံ၊ ငှာလည်းကောင်း။ ဣစ္စတိ၊ အလိုရှိ၏။ (တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။)

အကြင်သမာပတ်ကို အလိုရှိတိုင်း။ ယာဝတိစ္ဆကံ၊ အကြင်မျှလောက်ကာလပတ်လုံး အလိုရှိတိုင်း။ သမာပဇ္ဇတိ ပိ၊ ကောင်းစွာလည်း ရောက်နိုင်၏။ (ဝင်စားလည်း ဝင်စားနိုင်၏။) ဝုဋ္ဌာတိ ပိ၊ ထလည်း ထနိုင်၏။

အာသဝါနံ စ၊ အာသဝေါတရားတို့၏လည်း။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါမရှိသော။ (အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံမဟုတ်သော အာရုံ အပြုမခံရသော။) စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကိုလည်းကောင်း။ [စေတော အရ စိတ်ကို ပဓာနနည်းအားဖြင့် ခေါင်းတပ်သော်လည်း သမာဓိကို ယူရသည်။] ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ် ပညာကိုလည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ဝေဠုမြင်အပ်သော၊ သဘောဟူသော ပစ္စက္ခ အတ္ထုတော၌ပင်။ (ပစ္စုပ္ပန် တဝ၌ပင်။) သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ရောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ [သီလကုန် အဋ္ဌကထာ မဟာလိသုတ် အဖွင့်အတိုင်း အနက်မပေးပါသည်။]

အာနန္ဒ၊ (တတော၊ ထို အခါ၌။) အယံ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဥဘတော ဘာဂ ဝိမုတ္တော၊ အရူပဈာန် သမာပတ် မဂ်ဟူသော နှစ်ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ (တနည်း) ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွါခြင်း အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ရူပကာယ နာမကာယဟူသော နှစ်ပါးသော အဖို့တို့မှ လွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဣစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ သမာပဇ္ဇတိ ပိ ဝုဋ္ဌာတိ ပိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်သမာပတ်ကို။ (သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ငှာလည်းကောင်း။ ယတော၊ အကြင်သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာတုံ၊ ငှာလည်းကောင်း။ ဣစ္ဆတိ၊ တံ၊ ထိုသမာပတ်ကို။) ဣစ္ဆကံ၊ တိုင်း။ သမာပဇ္ဇတိ ပိ ဝုဋ္ဌာတိ ပိ။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ကာလပတ်လုံး။ (သမာပဇ္ဇိတုံ ဝုဋ္ဌာတုံ ဣစ္ဆတိ။) တာဝတော၊ ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ကာလပတ်လုံး။ ဣစ္ဆကံ၊ တိုင်း။ သမာပဇ္ဇတိ ပိ ဝုဋ္ဌာတိ ပိ။ ဤသို့လည်း ပါဠိသေသထည့်၍ အနက်ကျယ်ပေးနိုင်ပါသည်။

၁။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော။ ။ “ဥဘတော ဘာဂ” အရ အရူပဈာန်သမာပတ်မဂ်ဟူသော လွတ်မြောက်ကြောင်းအဖို့ နှစ်ဖို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပကာယ နာမကာယဟူသော လွတ်မြောက်ထိုက်သော အဖို့ နှစ်ဖို့ကိုလည်းကောင်း ယူရသည်။ အကျယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ [ပုဂ္ဂလပညတ္တိ-ဋ္ဌ၊ မူလဋီ (၃၅) အနဋီ (၄၇) တို့၌လည်း အကျယ်ဖွင့်ထားသည်။]

အာနန္ဒ၊ ဣမာယ စ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိယာ၊ ဤ ဥဘတောဘာဂ
 ဝိမုတ္တိမှလည်း။ ဝါ၊ ထက်လည်း။ အညာ၊ အခြားသော။ ဥတ္တရိ တရာ
 ဝါ၊ အထူးသာလွန်သည် မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏိတတရာ ဝါ၊ သာ၍
 မွန်မြတ်သည် မူလည်း ဖြစ်သော။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊
 မရှိတော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤစကား
 တော်ကို။ (ဤ သုတ်တော်ကို။) အဝေါစ၊ ပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊
 သည်။ အတ္တမနေော၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟုတော့။)
 ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဘာသိတံ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော မဟာ
 နိဒါနသုတ်တော်ကို။ အဘိနန္ဒိ၊ ဦးထိပ်တင်ထား လွန်လေးစားလျက် နှစ်
 သက် လက်ခံပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (သုတ်၊ နယူမှတ်သား ဆောင်သားအပ်
 ပါပြီ။) [ဧဝံ မေ သုတံမှ သုတံ ကံ ပြန်လှည့်သည်။]

ဒုတိယံ သော။ မဟာနိဒါနသုတ္တံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

အချုပ်မှတ်ဖွယ်။ ။ ပညာဝိမုတ္တနှင့် ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ အပြားကို အဋ္ဌကထာ၌
 ကြည့်ပါ။ အချုပ်မှတ်ယူရန်မှာ—ဈာန်လုံးဝမရသော သုက္ခဝိပဿက ရဟန္တာသည်လည်း
 ကောင်း၊ ရူပဈာန် လေးပါးကိုသာရ၍ ထိုလေးပါးတွင် တပါးပါးကို အခြေခံကာ
 ဝိပဿနာ ပွားပြီးနောက် 'အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း
 ပညာဝိမုတ္တမည်၏။' [ပညာဝိမုတ္တ၊ ဝိမောက္ခရှစ်ပါးကို မရသည့်အတွက် လွန်ကဲ
 သော သတ္တိရှိသော သမာဓိမဖက် ပညာသက်သက်ဖြင့်သာ ကိလေသာတို့မှ လွယ်သူ။]

(၂) ရူပ အရူပဈာန် အားလုံးကို ရ၍ အရူပဈာန် လေးပါးတွင် တပါးပါးကို
 အခြေခံကာ ဝိပဿနာပွားပြီးလျှင် 'အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း
 ကောင်း၊ အနာဂါမဖြစ်ပြီးမှ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားပြီးနောက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့
 ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တမည်၏။ [ဥဘတော
 ဘာဂ ဝိမုတ္တ=အရူပ သမာပတ်ဖြင့် ရူပကာယမှ၊ မဂ်ဖြင့် နာမကာယမှ လွတ်သူ။]

၁။ သာလွန်ပုံ။ ။ ဝိမောက္ခ ရှစ်ပါးတို့ကို (၁) အနုလောမ (၂) ပဋိလောမ
 (၃) အနုလောမ ပဋိလောမ ဝင်စားနိုင်ခြင်းဖြင့် လွန်ကဲသော အစွမ်းသတ္တိရှိအောင်
 ခန္ဓာအစဉ်ကို ပြုပြင်ထားအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဖူးမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ရှစ်ခု
 မြောက် ဝိမောက္ခကို (နိရောဓသမာပတ်ကို) အခြေခံကာ ဝိပဿနာ ပွားပြီးလျက်
 အရဟတ္တမဂ်ကို ရသဖြင့် နာမကာယ ရူပကာယဟူသော နှစ်ပါးသောအဖို့မှ လွတ်
 မြောက်သော ကြောင့်လည်းကောင်း ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိ အားလုံးတွင် ဤ နောက်
 ဆုံး ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိက အသာဆုံး ဖြစ်ပေသည်။—ဋီကာ။

သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာနှင့်ပါဠိတော်နိဿယ
 'ပထမတွဲ' ပြီးပြီ။

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အကနိဋ္ဌ	၂၅၆
အဂ္ဂပတ္တကမ္မဝါဒိနော	၆
အဂါရဝဝစနံ	၃၂၉
အဝုန္တခါရေ(ဆားငန်ရေ)	၉၅
အဇာတံ	၁၇၅
အဇ္ဈတာသိ	၂၂၅
အဇ္ဈာသယပဋိဗဒ္ဓံ(ဆောင်ခြည်တော် ထွက်ပုံအမျိုးမျိုး)	၅၆
အဇ္ဈောသာန	၃၀၂
အဇ္ဈောသာနာ	၃၂၇
အညာဏ။ပ။ပဋိဝေဓဋ္ဌော	၂၉၉
အဋ္ဌာရသဟတ္ထော(အရင်တော် ဆယ်ရှစ်တောင်)	၅၇
အစုတဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ	၃၉
အတ္တမစုံလမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်များ	၃၄၇
အတိတောဘာဝေါ (ပါဠိမှန်)	၁၀၇
အန္တောနိမ္မဂ္ဂပေါသီနိ	၂၁၈
အဒ္ဓေဇ္ဈဏထာ	၂၉၃
အန္တကာရတိမိသာ	၉၃
အဓိကရဏံ	၃၂၀
အဓိပတိ။ပ။ဘာဝဋ္ဌော	၃၈၁
အဓိမုတ္တိကာလကိရိယံ	၇၂
အဓိဝစနပတော	၃၄၁
အနညာ(အယုတ္တသမာသံ)	၁၂၂
အနနုပောဓော	၃၀၀
အနဝတအိုင်၌ရေချိုး	၈၆
အနိစုံ။ပ။ဝိပရိကာမဓမ္မံ	၃၆၉
အနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာ	၂၅၀
အနုပါဒါယ	၁၉၇
အနုပါဒါဝိမုတ္တော	၃၇၁
အနုလောမပဋိလောမတော	၂၉၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အနုသန္နိ	၂၅၇
အနေကဇာတိသံသာရံ အနက်	၁၉၉
အနောမသတ္တပရိဘောဂံ	၁၂၅
အနွာသတ္တော	၄၁
အပဒါန်အဓိပ္ပာယ်	၂၅၄
အပရမ္ပိကာရဏံ	၆၁
အပ္ပဋ္ဌိဝေခ	၃၀၈
အပ္ပဋ္ဌိသံဝေဒနော	၃၄၈
အပ္ပမာဏာဘာ	၃၆၆
အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ	၂၁၄
အပါယ် စသည်	၃၁၂
အပိဿု၏အနက်	၂၀၇
အဘိနန္ဒိတ။ပ။ဗုပ္ပုရဏဋ္ဌော	၃၀၁
အဘိနိဟာရတော	၃၈
အဘိသင်္ခရဏ။ပ။သရာဂဝိရာဂဋ္ဌော	၂၉၉
အမိဝမ်း၌မျက်စိမမြင်	၁၀၃
အယံဂတိ။ပ။အာရောဟနံ	၆၀
အလဂ္ဂေါဟုတော	၁၀၈
အဝဘာသတိ	၂၇၄
အဝိဇဟိတော(ဘုရားရှင် အားလုံးတို့ မစွန့်ရာဌစန)	၅၅
အဝိဇ္ဇာသိသေန	၃၅၂
အဝိနဋ္ဌဗြဟ္မလောက (ကမ္ဘာပျက်ပုံသုံးမျိုး)	၁၁၈
အဝိဟာ	၂၅၆
အသင်္ချေယျအာယု(အသက် အသင်္ချေတည် နေနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်း)	၂၄
အသဝနတာ	၂၁၄
အသိပေးပဲ စောတုက်	၁၈၀
အသုရိန်ကြီး	၂၈၁
အဟံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ	၄၃
အာကာရ	၃၃၂
အာတပ္ပါ	၂၅၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အာဓာရဝိသေသ (အသက်၏ ထူးခြားသောတည်ရာ)	၂၄
အာဘဿရာ	၃၆၆
အာဘောဂုံ	၁၇၀
အာယတပဏှိ (လက္ခဏာ)	၁၃၄
အာယုဝေမတ္တာ	၆၅၇
အာရက္ခော	၃၂၈
အာလယရာမာ	၂၀၇
အာဝဇ္ဇန ပဋိဗဒ္ဓမေဝါတိ (စိတ္တုပ္ပါယ် နှစ်မျိုး)	၁၁
အားလုံး အမျိုးသမီးများသာ	၁၆၉
ဣတိ ပိ (ဝိစ္စာမိန်ရပုံ)	၁၂
ဣပ္ပေစ္စယာ	၃၁၅
ဣဿရ နိမ္မာန	၁၂၀
ဥက္ကဏ္ဍိတာ	၇၆
ဥက္ကဋ္ဌတညူ	၂၂၀
ဥဋ္ဌေဟိ ဝိဇီတသင်္ဂါမ (ဂါထာဖွင့်)	၂၂၀
ဥတ္တမော ဝိမောက္ခော	၃၇၅
ဥတ္တရာဘိမုခ ဘာဝေါ	၁၁၂
ဥဒပါဒိ	၅၆၆
ဥဒ္ဓေသ	၃၃၃
ဥဒ္ဓေသတော	၂၂၂
ဥဒ္ဓါမာတတ္တာဒီနိ	၁၀၁
ဥပမာ နှစ်မျိုး	၁၁
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော	၃၇၇
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ပြဿနာ	၃၇၈
ဥယျာနံ	၁၇၃
ဧကမန္တိ	၂၆၇
ဧကသမော သရဏာ	၃၃၂
ဧကုပ္ပါဒါပ။နမနရုပ္ပနဋ္ဌော	၃၀၃
ဧကော လောကော စသည်	၂၁၇
ဧတဿ ဓမ္မိကဿ ကရဏဿ (ဧတ သဒ္ဓါ၏ စွဲနက်)	၁၃
ဧတေန ပိ ဧတံ နက္ခမတိ	၃၅၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
တ္ထေ ပန။ပ။ဂဏှာတိ (အနက်မှတ်ချက်)	၆၄
ဝေ သီလာတိ (လောကီ သီလလည်း သူများထက်သာ)	၆၂
သေနတဏှာ	၃၅၅
သေတ တဏှာ	၃၅၅
ဩဇာ မဖြန့်သောကြောင့် ရောဂါများ	၁၄၈
ကတာဓိကာဏ	၂၁၅
ကမ္မာသ ဓမ္မံ နာမ	၂၆၄
ကမ္မာသပါဒေါ	၂၆၄
ကရဝိက်ငှက် အသံ	၁၆၁
ကရေရိ မဏှပေါ	၄
ကလဟ၊ ဝိဝါဒ အထူး	၃၄၉
ကာမဂုဏ်၏ အပြစ်	၂၃၅
ကာမ တဏှာ	၃၃၀
ကာလင်္ကီတာ	၁၃၆
ကိံ ပနေ သော	၁၃၂
ကိံ ဟု နုပုလ္လင်ဖြင့် ဆိုရပုံ	၁၃၂
ကိလန္တိ ရှုပေါ	၇၆
ကုရုရဋ္ဌ	၂၆၄
ကုရုဿု	၂၅၈
ကုလာဂဏိက ဇာတာ	၃၁၁
တေနဋ္ဌေန	၃၃၂
ကောဋီ န ပညာယတိ	၃၅၃
ကျင့်ဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့် လက်တော်ဆေး	၁၄၀
ခန္တိ ပရမံ တပေါ ဂါထာဖွင့်	၂၄၉
ခလိတံ, ပတိဃာတံ အထူး	၁၀
ခေမေ မိဂဒါယေ	၂၂၉
ဂဏ သင်္ဂဏိကာ	၁၈၁
ဂန္ထဗ္ဗ	၃၂၀
ဂမ္ဘီရာ ဝဘာသော	၂၃၄
ဂဠုန်ကြီး	၂၈၀
ဝါးကြီးလေးကောင်	၂၃၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
စက္ခု ဥဒပါဒိ စသည့်	၁၉၁
စက္ခု ဝိညာဏာဒိ ဘေဒုံ	၁၉၆
စက္ခု သုံးပါး	၂၁၅
စတ္တာရိပုဂ္ဂပါဒဋ္ဌာနာနိ	၅၆
စတုရဂံဝီရိယ	၁၈၃
စဝါမိတိဇာနာတိ(စုတေမှန်းသိ)	၈၃
စိတန္တရံသော	၁၄၅
စိတ္တိတော သဇ္ဇိတော	၁၄၄
စိတ္တိကဏ်	၁၂၅
စုတိဂန္ထဗ္ဗံ (ဣဏဂတိ)	၆၀
စုတိစိတိကိုမသိနိုင်	၈၃
စုတေဆဲခဏ၌ မသိ	၈၄
ဆန္ဒရာဂေါ (အထူး)	၃၂၇
ဆန္ဒရာဂဝိနယော	၃၇၀
ဆယတ္ထအာဇညရထံ	၅၂
ဆာယာဝိယ အဝိဇယန္တော(အနပါယိနိပါဌ်မှန်)	၄၆
ဆိန္ဒုပပဉ္စာ(ပပဉ္စတရားသုံးပါး)	၆၁
ဆိန္ဒုဝဋ္ဋမကာနုဿရဏံ (ဝဋ္ဋမအနက်)	၁၄
ဆေဇ္ဇ ဘေဇ္ဇံ	၁၂၉
ဆယ်ပါးသီလစောင့်ပုံ	၂၉၁
ဇာတိာ ပဝတ္ထာ (အာဘော်)	၁၁
ဇာတိဂေါတ္ထံပပဝသေန	၁၂၁
ဇာတိပပဂတဋ္ဌော	၂၉၇
ဇာတောစ ဌံ စသဒ္ဓါ	၅၉
ဇာလေပတိတာက္ခဏာ (ဋီကာပါဌ်ပျက်နေ)	၂
ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတာ	၆၉
ဉာတတ္ထံပပစရိယာနံ	၇၀
တံ ဒိဝသန္တိ (တုရားပွင့်ရာနေ့မှ မောပိပင်ထွက်ပေ)	၃၁
တကြိမ်ဆင်ခြင်ကာမျှဖြင့် မသိနိုင်	၈၄
တဏှာဇီသဘော	၃၀၀
တတ္ထတတ္ထနိဗဒ္ဓသမုဇ္ဇလံ(စကြဝဋ္ဌာလှပပုံ)	၃၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
တကြားပိဋိ ပိဿဒ္ဒါမှတ်ချက်	၃၁၅
တထာဘာဝိတံ	၁၄၁
တဒင်္ဂ ဝိမုတ္တိ	၆၅
တန္တာကုလကဇာတာ	၃၀၉
တမော ခန္ဓေန အာဂုတာ	၂၀၉
တရားထူး ရထိုက် မရထိုက်ပုဂ္ဂိုလ်	၂၂၄
တရားရဖို့ ဘဝင်ပညာအရေးကြီး	၂၂၄
တရားဟောဖို့ရန် ကြောင့်ကြမဲ့ ဖြစ်ခြင်း၌အကြောင်းသုံးပါး	၂၁၁
တဿ။ပ။ဝုတ္တောယေဝ	၁၅၃
တိတ္ထမ္ဘိ ကာမဘဝါနံ	၃၂၃
တိတ္ထဝါသော	၂၉၅
တုသိတာနတ်ပြည်၌ အဓိမုတ္တိ ကာလကိရိယာမပြု	၇၃
တေ မန္တယပေတာ ဝိယ	၁၄၂
ထိုင်ခြင်း၌ အပြစ်ခြောက်ပါး	၂၆၈
ဒါန၏ဂုဏ်	၂၃၁
ဒါနကြီး ခုနစ်မျိုး	၇၁
ဒါနပြုလျှင်မေတ္တာပါ	၂၃၃
ဒိဗ္ဗစက္ခုနှစ်မျိုး	၁၆၃
ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ	၃၄၃
ဒေဝစာရိကကောလာဟလံ	၆၇
ဒေဝဋ္ဌာနံ နာမ	၁၂၅
ဒေဝါတိ ဥပပတ္တိဒေဝါ	၃၂၀
ဒွယံ	၂၅၇
ဒွိဟိ ပဒေဟိ အာဗန္ဓံ	၆၇
ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ	၆
ဒွေ ဂတိယော (ဂတိသဒ္ဓါ၏ အနက်)	၁၂၁
ဓမ္မတာ	၁၂၂
ဓမ္မသံဝေဂေါ	၂၄၂
ဓမ္မိကော	၁၂၂
ဓာတိယော	၁၅၈
နတ်တို့အဝတ်မည်	၇၅

အက္ခရာစဉ်	ဘဗျက်နာ
နတ်တို့နတ်ပန်း မညှိုး	၂၅
နတ်တို့ပူးဝင်၍နတ်နိမိတ်ဖတ်	၇၈
နတ်တို့သေခါနီးနိမိတ်ငါးမျိုး	၇၄
နတ်ပြည်၏ဂုဏ်	၂၃၄
နတ်ပြည်၌အပူအအေးမထင်ရှား	၇၅
နာနတ္ထကာယာ	၃၆၀
နာနတ္ထသညီနော	၃၆၃
နာနာစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန	၁၄၄
နာဘိမုခပရိက္ခေပပဇ္ဇော	၁၃၂
နိဂြောဓောဝိယပရိမတ္ထလော	၁၄၆
နိဗ္ဗတေ နိဂ္ဂုဓေ	၃၁၇
နိဒါနံ	၃၂၁
နိဒါနကဏ္ဍ	၆၇
နိဗ္ဗာန်၏နာမည်များ	၂၀၆
နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို တရက်တည်းမြင်	၁၇၈
နိမိတ္တ	၃၃၃
နိယတိ။ပ။ဝါဒဝသေန	၃၃၉
နိယာမ ငါးမျိုး	၈၈, ၉၁
နိရုတ္တိ	၃၄၁
နိဿသန္တိ, ဝိဇမ္ဘန္တိ	၇၆
နိဿယ ဝိသေသ (အဆက်၏မှီရာအထူး)	၂၅
နိဝရဏာဒီပိ (စွန့်ခွာရေးတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်)	၆၄
ပကတိဘတ္တဿပစ္ဆတော	၅
ပစ္စတ္တ ပဒေဟီ	၁၉၃
ပုစ္စယာနံ နိဒါနံ	၃၁၇
ပစ္စေယာ	၃၂၂
ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဝသေန	၃၃၀
ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန	၂၉၂
ပဉ္စမဟာပရိစ္စာဂေ (စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး)	၆၉
ပညတ္တိ	၃၄၂
ပညာဝစရံ	၃၄၂

အက္ခရာစဉ်	....	စာမျက်နှာ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နှစ်နိပုံ	....	၂၉၆
ပဋိပက္ခဒုရိဘာဝ (မကောင်းတရားကိုပယ်)	....	၂၅
ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ	....	၆၆
ပဋိပဿမ္မန္တေ ဥဿနတာ	....	၆၆
ပဋိတံသု	....	၂၀၇
ပဋိသန္ဓေကို မသိ	....	၈၅
ပဋိသန္ဓိဝသေန ဩက္ကမိတွာ	....	၃၃၆
ပဋိသန္ဓေဘွင် ၁၆-ချိက်အတွင်း၌ မသေ	....	၃၃၇
ပဌမပါဒဂဏ္ဍိကာ (ပထမခြေတော်ရာအရပ်)	....	၅၅
ပထမာဝိသတ်ဖြင့် သုံးစွဲအပ်	....	၂၆၆
ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်	....	၂၂၂
ပဒုမုတ္တရခေါ်ပုံ	....	၂၈၄
ပ နယတိ	....	၁၆၅
ပရိတ္တာဘာ	....	၃၆၆
ပရိပုစ္ဆတော	....	၂၂၂
ပရိဝါရူပာဘာဝေန	....	၁၂၃
ပလ္လင်္ကံ ပညပေတွာ	....	၁၈၃
ပလပန္နံ	....	၁၇၄
ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ (စိတ်ဖြစ်ပုံအတူး)	....	၂၅
ပဟူတဇိဝော	....	၁၅၁
ပါယသံ	....	၈၇
ပါရမိယော ပူရေန္တော	....	၃၂
ပါရမိတော် ဖြည့်ခြင်းသည် ပညာပါရမိအတွက်	....	၃၆၀
ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ (ဘုရားပွင့်မည့် နိမိတ်)	....	၁၉
ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ (ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကိုရမည့် နိမိတ်)	....	၁၁၂
ပုဗ္ဗဗျကတကမ္မ(ဘုရားလောင်း၏ ရှေးကောင်းမှု)	....	၁၂၀
ပုရိမဿ ဝေဝစနံ	....	၁၃၉
ပေတံ	....	၁၇၅
ပေမနီယသံရော	....	၁၅၉
ပေါရိသာဒေါ	....	၂၆၄
ပျော်စရာကောင်းစော နေ့လည်အချိန်	....	၁၈၅

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

၅၀၅

အက္ခရာစဉ်	....	စာမျက်နှာ
ပြာသာဒ်သုံးဆောင်	....	၁၆၇
ဖုသနုပ။သန္တိပါတဠော	....	၃၀၁
ဖူးဘက်တော် ခုနစ်ဦး	....	၅၈
ဗဒ္ဓန္တိ (ကမ္မ ကတ္တား)	....	၁၀၀
ဗဟုဿုတ ပုဂ္ဂိုလ်အား နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ထင်ရှား	....	၂၉၆
ဗုဒ္ဓဘူတ (ဝိဂ္ဂဟ)	....	၁၈၄
ဗုဒ္ဓိ၊ စရိယာ	....	၇၀
ဗုဒ္ဓိ စရိယာနံ ဟု ဗဟုဝုစံဖြင့် ဆိုရခြင်း	....	၇၁
ဗောဓိ မဏ္ဍိုင်သို့ တက်တော်မူပုံ	....	၁၈၃
ဗောဓိ ပလ္လင်္ကော	....	၅၅
ဗောဓိ သတ္တော	....	၆၈
ဗောဓိ သင်္ခါတေသု ဝါ	....	၆၈
ဗောဓော	....	၁၉၂
ဗြဟ္မကာယိကာ	....	၃၆၃
ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ	....	၃၆၃
ဗြဟ္မပုရောဟိတာ	....	၃၆၄
ဗြဟ္မာများက ပထမ ခံယူ	....	၁၀၆
ဘဂဝန္တံ ယေဝ အာရဗ္ဗ (ပုဗ္ဗေနိဝါသကို အာရုံပြု		
သော်လည်း ဘုရားကိုအာရုံပြုရာရောက်)	....	၁၁
ဘဂ္ဂ ဝိဘဂ္ဂါ	....	၁၀၇
ဘဝတဏှာ	....	၃၃၀
ဘဝိဿတိ။ပ။အာဟ (ရာဟုလာ ဟု နာမည်မှည့်)	—	၅၀
ဘုရားကို အာရုံပြု၍ တရားရ	....	၁၆၂
ဘုရားဖြစ်ရန် တောင်းပန်သော နတ်များ	....	၈၂
ဘုရားရှင်တို့ သူတပါးပယောဂကြောင့် မသေ	....	၉၇
ဘုရားရှင် ရုပ်ပိုဇော် တင့်တယ်ပုံ	....	၁၄၃
ဘုရားရှင်အသံတော်	....	၁၅၂
ဘုရားရှင်အသံကောင်းခြင်း၏အကြောင်း	....	၁၆၃
ဘုရားရှင်တို့ တရားအလေးပြု	....	၂၉၀
ဘုရားလောင်းတို့၏ ပဋိသန္ဓေ	....	၈၄
ဘုရားလောင်းမယ်တော်ထံ မရိုးသားသောစိတ်ဖြင့်မကပ်နိုင်	....	၁၀၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဘုရားလောင်းမယ်တော် မှာ အပြုဟူစရိယလုံခြုံ	၁၀၀
ဘုရားလောင်းမယ်တော် သားအိမ်သန့်ရှင်း	၁၀၄
ဘုရားလောင်းသန္ဓေတည်စဉ် မယ်တော် အရွယ်	၁၀၅
ဘူတကထာနှင့် ဝိသေသနထူးပုံ	၃၅၄
ဘောဂုံ	၄၁၁
မဂ္ဂေါ	၁၉၂
မစ္ဆရိယံ	၃၂၈
မဠုယရော စသည်	၁၅၉
မတ္တညူတာ	၂၅၃
မဟာတေဇော မဟာယသော	၁၀၇
မဟာပဒါနသုတ်ခေါ်ပုံ	၂၅၅
မဟာဗြဟ္မာ	၃၆၄
မာဟေဝံ	၂၇၆
မိမိအကြံ	၁၂၅
မူလေတိဟေဋ္ဌာ	၃၁
မြောက်ကျွန်းသူတို့၏ ကျင့်ဝတ်	၃၁
ယံပနက္ခဒံ။ပ။စုတိဂန္ထဗွံ	၆၀
ယက္ခ	၃၂၀
ယခုကာလပုဂ္ဂိုလ်များ ပဒပရမ ဖြစ်၊ မဖြစ်	၂၂၂
ယဒိဒံ	၂၀၅
ယဒိဒန္တိ နိပါတော	၃၂၂
ယဝလက္ခဏာ	၁၃၉
ယာဝ ဂမ္ဘိရော	၂၇၃
ယေ မဟာပုညာ (ဘုန်းကြီးသောနတ်များ)	၁၇၇
ရဇော ဇလ္လံ အထူး	၁၄၀
ရတန၏ အနက်	၁၂၄
ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ	၁၄၇
ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့မှာ ဂတိ မရှိ	၂၀၀
ရဟန်းတို့၏ လူထွက်ခါနီး နိမိတ်၅-မျိုး	၇၄
ရာဟု ဇာတော	၅၀
ရူပါဒိအာရမ္မဏပဋိလာဘော	၃၂၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ရောစိနို ရှုစဂ္ဂတီ ဗိမ္ဗာ	... ၅၁
ရှေးကောင်းမှုရှိသူများ၊ ဘုရားဉာဏ်၌ထင်	... ၂၇၇
ရွှေရုပ်နှင့်တူ	... ၁၃၉
လောကသန္တိဝါဒေ (ဩကာသလောက)	... ၁၇
လောကန္တရိုက်ဝရဲ	... ၉၂
လှ နေ့တို့ တန်ခိုးကြီးပုံ	... ၉၃
လိင်	... ၃၃၃
လူ့ဘဝနှင့်နှုတ်ဖြစ်	... ၂၆၂
လေးစားသောအားဖြင့် နှစ်ကြိမ်ဆို	... ၁၃
ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရဝသေန	... ၃၃၁
ဝဿသတကာလံ ပတ္တိ(အနှစ်တရာတမ်းကျမူ ပွင့်ရပုံ)	... ၃၀
ဝသိကော	... ၁၆၇
ဝလ္လိနှင့်လတာအထူး	... ၃၄၅
ဝါတဝသေန(ရေအောက်ရှိ လေ)	... ၁၉
ဝါတော ယထာမဂ္ဂေန နဝါယတိ(လေလာမမှန်ပုံ)	... ၂၆
ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ	... ၆၅
ဝိဂတဂန္ထဝဏ္ဏရသဒိသမ္ပဝတ္တိနိ	... ၂၇
ဝိညာဏဋ္ဌိတိ	... ၃၅၈
ဝိနိစ္စယလေးမျိုး	... ၃၂၆
ဝိနိပါတိကာ	... ၃၆၁
ဝိနိပါတိကတို့ တရားထူးရနိုင်	... ၃၆၂
ဝိပဋိတည	... ၂၂၀
ဝိပဿီ၏ဝစနတ္ထ	... ၁၆၅
ဝိဘဝတဏှာ	... ၃၃၀
ဝိမုစ္စတီ နာမ	... ၁၉၈
ဝိမုတ္တတ္တာ	... ၆၅
ဝိမောက္ခော	... ၃၇၃
ဝိလာတော(အလောင်းတင်ထမ်းစင်)	... ၁၇၅
ဝိဝဋ္ဋစူဒေါအဖွင့်	... ၁၃၀
ဝိဝဋ္ဋ	... ၃၅၄
ဝိသမံ စန္ဒိမ သူရိယာ ပရိဟရန္တိ(လှ,နေတို့ အသွားမမှန်ပုံ)	... ၂၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဝေဒနာဓမ္မော	၃၄၈
ဝေဂါက္ခမိဿထ	၃၃၇
သံသာဇရာ	၃၁၃
သကလ စက္ခုဘဏ္ဍ	၁၅၃
သင်္ခါရတို့၏ အပြစ်	၂၃၈
သင်္ဂမ္ဘ အနက်ပေး	၃၄၉
သတ္တ ပဒ ဂမနံ	၁၁၃
သတိ ယေဝ ဉာဏ် (ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် တရားညွှန်း)	၆၈
သတ္တုဿဒေါ	၁၄၁
သန္တုဿေသိ စသည်	၂၅၆
သမ္မဟုလဝဂါရော	၄၈
သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ	၃၁၈
သမန္တတော ကမ္မိတိ	၉၅
သမာဓိ ပက္ခာ(ကေသေသိ)	၆၃
သမုစ္ဆေဒ ဝိမုတ္တိ	၆၆
သမုဒယော	၃၂၂
သမုဒယော သမုဒယော	၁၉၀
သရိသပ	၃၂၁
သာရထိ	၁၇၃
သာဝကောနံ (သာဝက နှစ်မျိုး၏ ဉာဏ်ထူး)	၉
သာဟသိက ။ပ။ပိဋိတာ	၁၂၃
သီဟဟနု	၁၄၉
သီလ၏ဂုဏ်	၂၃၃
သီလပေးသူနှင့် ယူသူ နေရာမတူသင့်	၉၉
သုက္ခဝိပဿကော	၃၇၁
သုညတ။ပ။ပါတုတာဝဋ္ဋော	၃၀၀
သုဒဿာ	၂၅၆
သုဒဿီ	၂၅၆
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော	၁၃၈
သုဒ္ဓိုကိုမြင်ရာအရပ်	၁၇၁
သေယျထာ ပိ	၃၅၉

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

၅၀၉

အက္ခရာစဉ်		စာမျက်နှာ
သေယျထိ ဒိ	....	၃၁၉
သေလေ ယထာ ဂါတာဖွင့်	....	၂၂၅
သောတာပန်များ သမာပတ်ဝင်စား	....	၂၇၀
သောတာပန်အား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထင်ရှား	....	၂၉၅
သောတာဝရာနုပုဏ္ဏား	....	၁၄
ဟိမဝန္တော	....	၂၂၇
ဟေတု	....	၃၂၁

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ ပြီးပြီ။

အမှားအမှန်ပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
၁၁	၁၅	ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်။	ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်။
၃၀	၁၇	အနုတေဋ္ဌသာနိ၊ အခွဲအားဖြင့် သုံးဆယ်ရှိကုန်သော၊	အနုတေဋ္ဌသာနိ၊ အခွဲအားဖြင့် တဆယ့်သုံး ရှိကုန်သော ၊
၃၉	၂၃	ဩဿာရေတိ၊ သက်ရောက် စေတော်မူပြီ။	ဩဿာရေသိ၊ သက်ရောက် စေတော်မူပြီ။
၄၁	၂၇	အနု+အာ+သန္တ+တ	အနု+အာ+သန္တ+တ
၄၄	၂၂	ဧဝံ သတိ၊ ဤပေးတော်မမူ သော်လည်းကောင်း	ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ပေးတော်မမူ သော်လည်းကောင်း
၄၄	၂၉	ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။	ပဿသိ၊ မြင်သနည်း။
၅၆	၂၁	အဇ္ဈာသယပဋိဗ္ဗိ	အဇ္ဈာသယ ပဋိဗ္ဗိ
၆၄	၂၀	ဣဒဗ္ဗိ	ဣဒဗ္ဗိ
၈၉	၄	ကမ္မနိယာမော၊ ကမ္မနိယာ မည်၏။	ကမ္မ နိယာမော၊ ကမ္မ နိယာမ မည်၏။
၉၂	၉	သကဋ စက္ကာနံ ဝါ၊ လှည်း ဘီးစက်တို့၏လည်းကောင်း။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။	သကဋ စက္ကာနံ၊ လှည်းဘီးစက် တို့၏။ ဟောတိ ဝိယ ဝါ၊ သို့ လည်းကောင်း။
၉၂	၁၁	ပတ္တာနံ၊ သပိတ်တို့၏လည်းကောင်း။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။	ပတ္တာနံ၊ သပိတ်တို့၏။ ဟော တိ ဝိယ ဝါ၊ သို့လည်းကောင်း။
၉၅	၁၀	အတိုင်း အရှည် ရှိသောက ကာလမျှလည်း	အတိုင်းအရှည်ရှိသော ကာလ မျှလည်း
၉၅	၂၀	တဿာ ဒကဿ	တဿောဒကဿ
၉၆	၂၂	ကိမတ္ထာယ	ကိမတ္ထာယ
၁၀၀	၃၀	ကာမဂုဏ်၏ ပယ်ခြင်းကို	ကာမဂုဏ်ကို ပယ်ခြင်းကို
၁၁၀	၁၀	ဘာဝေါ ပဓာန ကြံပါ။	ဘာဝဗ္ဗဓာန ကြံပါ။
၁၂၄	၂၅	တေန+ပိဋိတာ၊ ထို့ကြောင့် သာဟသိက ဓန ဝိလောပ ပိဋိတာ ဟု ပြပါ။	တေန+ပိဋိတာ သာဟသိက ဓန ဝိလောပ ပိဋိတာ ဟု ပြပါ။

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
၁၂၆	၈	အရွှေ့၊ ပိုင်းဖြတ်သောအဖိုး။	အရွှေ့၊ ပိုင်းဖြတ်အပ်သောအဖိုး။
၁၃၁	၂၄	သုဝဏ္ဏပါဒုက တလမိဝ၊ ရွှေခြေနှင်း အပြင်ကဲ့သို့။	သုဝဏ္ဏပါဒုက တလမိဝ၊ ရွှေခြေနှင်း အပြင်ကဲ့သို့။
၁၄၀	၂၃	ဇာဏူဟု	ဇာဏူသု
၁၄၂	၁၈	သိလာရူပတံ ဝိယ၊ ကျောက်ရုပ်ကလေး ကဲ့သို့။	သိလာ ရူပကံ ဝိယ၊ ကျောက်ကလေး ကဲ့သို့။
၁၄၂	၁၉	စိတ္တ ကမ္မ ရူပတံ ဝိယ	စိတ္တ ကမ္မ ရူပကံ ဝိယ
၁၄၃	၂၀	ဘဂဝတာ၊ သည်။	ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။
၁၄၇	၃၀	အကြောတို့တည်း။ ဤသို့ သမာသ်ပုန် တပုန် ဖြစ်ပြီး နောက်မှ	အကြောတို့တည်း။ ရသေ့ သဂ္ဂါ နိ၊ တို့။ ဤသို့ သမာသ် ပုန် တပုန်တည်း ဖြစ်ပြီးနောက်မှ
၁၄၉	၁၂	ဒွါဒသိယာ၊ တဆယ့်နှစ်ရက် မြောက် ဖြစ်သော။ ပက္ခဿ၊ လဆန်း ပက္ခဏ်။	ပက္ခဿ၊ လဆန်း ပက္ခဏ်။ ဒွါဒ သိယာ၊ တဆယ့် နှစ်ရက် မြောက် နေ့။
၁၅၁	၃၁	ကျယ်ခြင်းရှိသော အပြား ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော	ကျယ်ခြင်း အာရှိသော အပြား ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။
၁၅၉	၇	ဗာဟုံ၊ လက်မောင်းသို့။ (ပရိ ဟရန္တိ-၌ စပ်။)	ဗာဟုံ၊ လက်မောင်းသို့။ (ပရိ ဟရိယတိ-၌ စပ်။)
၁၅၉	၉	နိယတိ၊ ဆောင်၏။	နိယတိ၊ ဆောင်အပ်၏။
၁၇၄	၆	အတ္တော၊ အဓိပ္ပာယ် တည်း။	အတ္တော၊ အဓိပ္ပာယ်တည်း။
၁၇၆	၂၀	အသေတုံး၊ ကုန်ပြီ။	အသေသုံး၊ ကုန်ပြီ။
၁၈၆	၁၅	အဘိသမယော၊ ပေါင်းဆုံခြင်း သည်။ (ပညာနှင့် တကွ ဘုရားအလောင်း၏ ပေါင်း ဆုံခြင်းသည်။)	အဘိသမယော၊ ပေါင်းဆုံ ခြင်း သည်။ (ဇရာမရဏ၏ အ ကြောင်းနှင့် တကွ ပေါင်းဆုံ ခြင်းသည်။)
၁၉၁	၁၆	အတ္တော၊ ပညာ သဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သော အနက်တည်း။	အတ္တော၊ ပညာ သဒ္ဓါဖြင့်ပြုအပ် သော အနက်တည်း။
၂၉၉	၂၄	အဘိအင်္ဂရဏ။ ပ။ ဝိရာဂ ရာဂဇ္ဇော	အဘိသင်္ဂရဏ။ ပ။ သရာဂဝိရာ- ဂဇ္ဇော

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
၃၄၂	၂၅	အညမညပစ္စယတာယ၊အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။	အညမည ပစ္စယတာယ၊အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
၃၇၁	၃၂	အညတရသို့န္တိ၊ အညတရသို့၊	အညတရသို့န္တိ၊ အညတရအညတရသို့၊
၃၄၉	၂၀	“ရှေးက ပေါင်းဆုံ၍”ဟု အနက်ပေးကြ၏။	ရှေးက “ပေါင်းဆုံ၍”ဟု အနက်ပေးကြ၏။

မေတ္တာရပ်ခံချက်။ ။အမှားများ ကျန်ရှိနေသေးလျှင် ပြင်ဆင်၍ ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါစေ။